

مختصر القدوری

ترجمہ سی

مترجم : ابو عبد اللہ احمد شیخ الاسلام بن اسد اللہ الحمیدی

ناشری : برادران کریموغلر.

مطبعہ کریمیہ قزان .

سنہ ۱۹۱۱

КАЗАНЬ
Типографія Т. Д. „Вр. Каримовых“
1911.

(أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) هر بر ماقتاوبتون عالمنی تربیه قیلغوجی الله تعالی گه بولسون
 (وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ) اوجماخ سرایلاری حرام دن صاقلانغوجی آدملرگه بولسون (وَالصَّلَاةُ)
 دخی الله تعالی نك رحمتی (وَالسَّلَامُ) دخی الله تعالی نك سلامی (عَلَى رَسُولِهِ) رسول اوزرینه
 بولغای ایسی (مُحَمَّدٍ) محمد علیه السلام اول الله تعالی نك رسولی (وَأَلِهِ) دخی محمد علیه
 السلام نك امتی اوزرینه بولغای ایسی (أَجْمَعِينَ) بارچه سینده ده (قَالَ الشَّيْخُ) ایتمی شیخ
 (الْأَمَامُ) امام اول (الْأَجَلُّ) الوغ اول (الزَّاهِدُ) زاهد اول (أَبُو الْحُسَيْنِ) ابوالحسین در کنیه سی
 اسمی احمد (الْقُدُّورِيُّ) قُدوری برلن آتاقلانمش (الْبَغْدَادِيُّ) بغداد شهر لک اول
 (رحمة الله عَلَيْهِ) الله تعالی نك رحمتی بولغای ایسی آنك اوزینه .

کتاب الطهارات

طهارت حکملری بیاننده در بو کتاب (قَالَ اللَّهُ تَعَالَى) ایتمی الله تعالی (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا) ای آنالاین ایمان کیترگان آدملر (إِذَا قُمْتُمْ) هر قایچان تورونی قصه تیلس
 (إِلَى الصَّلَاةِ) نمازغه (فَاغْسِلُوا) بس یووغزلار (وُجُوهَكُمْ) یوزلرکیزی (وَأَيْدِيَكُمْ)

قولار کزنی (الی المرافق) توره کلر کز برلن (وَأَسْجُوا) دخی مسح قیلو کز لار (بِرُؤْسِكُمْ)
باشلار کزغه (وَأَرْجَاكُمْ) دخی آیاقلار کزنی یوو کز لار (الی الکعبین) طوبقلار کز برلن
(فَفَرُّضُ الطَّهَّارَةِ) بس طهارت کز فرضی (غَسْلُ الْأَعْضَاءِ الثَّلَاثَةِ) اوج اعضانی یوما قلدردر یعنی
یوزنی ایکی قولنی ایکی آیاقنی (وَمَسْحُ الرَّأْسِ) دخی باشقه مسح قیلودر (وَالْمَرْفَقَانِ)
دخی ایکی تروسک (وَالكُعْبَانِ) دخی ایکی توبق (تَدْخُلَانِ) کرور لرد (فِ فِرْضِ الْغَسْلِ) یوونک
فرضینه (وَالْمَفْرُوضِ) دخی فرض قیلدردمش (فِ مَسْحِ الرَّأْسِ) باشقه مسح قیلوده (مَقْدَارُ النَّاصِيَةِ)
ناصیه مقدار ی در یعنی باشیک دورتن بری قدردر (وَهُوَ) اول ناصیه مقدار ی
(رُبْعُ الرَّأْسِ) باشیک دورتن بریدر (لَمَّا) شول دلیل اوچون (رَوَى) روایت قیلدی
آنی (الْمَغْبِرَةَ) حضرت مغیره (بِنِ شُعْبَةَ) شعبه اوغلی اول (أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
درستلکده بیغمبر علیه السلام (أَنِّي) کیلدی (سُبَّاطَةَ قَوْمٍ) قوم کز تیرسلگینه (فَبَالَ) بس
بول ایندی (وَتَوَضَّأَ) دخی طهارت آلدی (وَمَسَحَ) دخی مسح قیلدی (عَلَى نَاصِيَتِهِ) ما کز لای
ساجی اوزرینه (وَوَخَّفِيهِ) دخی ایکی چینگی اوزرینه (وَسَنَّ الطَّهَّارَةَ) دخی طهارت کز سنتلری
(غَسْلُ الْيَدَيْنِ) ایکی قولنی یوما قلدردر (قَبْلَ ادْخَالِهَا) ایکی قولنی کرتمه سن بورون
(الْأَنْاءِ) صاووقه (ثَلَاثًا) اوج مرتبه یوما قلدردر (إِذَا اسْتَبَقْتُ) هر قابچان او یغانسه طهارت
آلوجی (مِنْ نَوْمِهِ) یوقوسندان (وَتَسْمِيَةِ اللَّهِ تَعَالَى) دخی بسم الله الرحمن الرحيم دیو در بایسه
بسم الله العلی العظیم والحمد لله علی دین الاسلام دیودر (فِ ابْتِدَاءِ الْوُضُوءِ) طهارت کز باشنده
(وَالسَّوَاكُ) دخی مسواک استعمال قیلو سنتدر (وَالْمَضْمُؤَةُ) دخی آغزغه صو آلو سنتدر
(وَالاسْتِنْشَاقُ) دخی بورنغه صو آلو سنتدر (وَمَسْحُ الْأَذْنَيْنِ) دخی ایکی قولاغینه مسح
قیلو سنتدر (وَتَخْلِيلُ اللَّحْيَةِ) دخی سفالنی آرا لاشدر و سنتدر (وَالْأَصَابِعُ) دخی بارماقلارنی
آرا لاشدر و سنتدر (وَتَكَرُّرُ الْغَسْلِ) دخی یوونی قات قات قیلما قلدردر (الی الثَّلَاثِ)
اوج که قدری (وَيُسْتَعْبَبُ) دخی مستعب بولور (لِلْمَتَوَضِّئِ) طهارت آلوجیغه (أَنْ يَنْوِيَ)
قصد قیلما قلدردر (الطَّهَّارَةَ) طهارتنی (وَيُسْتَوْعَبُ) دخی قابلاب آلما قلدردر (رَأْسَهُ) باشینی
(بِالْمَسْحِ) مسح برلن یعنی بتون باشینه مسح قیلما قلدردر (وَيُرْتَّبُ) دخی ترتیبه قیلما قلدردر
مستعب (الْوُضُوءَ) طهارتنی (فِي بَدَأِ) بس باشلار طهارت آلوجی (بِمَا) شول اعضانی یوما ق
برلن (بَدَأَ اللَّهُ تَعَالَى) باشلادی الله تعالی (بِنِ كَرِهِ) اول اعضانی ذکر قیلو برلن یعنی اول
یوزنی یووار صو کز ایکی قولینی صو کز ایکی آیاقینی یووار (وَبِالْمِيَاهِ) دخی اولک

باقلاری بران باشلار یعنی اوڭ قولنی هم اوڭ آباغنی صولارندن بورون یووار
 (وَالْمَعَانِي النَّافِضَةُ لِلْوُضوءِ) طهارتنی صندرغوجی معنالار (كُلَّمَا) هر آندا لاین نرسه در
 (خَرَجَ) چندی اول نرسه (مَنْ أَدَامَ السَّبِيَابِينَ) ایکی بواڭ برسندن یعنی بول بران تیزدکنڭ
 چغویدر (وَالدَّمُ) دخی قانڭ چنوی طهارتنی صندرور (وَالْقَيْحُ) دخی ارن چغوطهارتنی
 صندرر (وَالصُّدْبُ) دخی صاری صوچغوطهارتنی صندرر (أَذَا خَرَجَ) هر قابچان چقسه
 بوادچ نرسه نڭ هر برسی (مَنْ أَلْبَسَ) تندن (فَمَجَّأَوْزَ) بس اوتسه (الِي وَضْعِ) شونده ابن
 اورنغه (يَأْخُذُهُ) توتاش اول اورنغه (حُكْمُ النَّطْهَرِ) پا کلاو حکمی اما قان ارن صاری
 صوچقغان اورنلارندن چینکه جایلمسه ارطهارت صماس (وَالْقَيْحُ) دخی قصوق طهارتنی
 صندرر (أَذَا كَانُ) هر قابچان براسه (مِلَأَ النَّمِ) آغز تولاغانچه (وَالنَّوْمُ) دخی بوقلو طهارتنی
 صندرر (مُضْطَجِعًا) یانی اوزرینه یاتب (أَوْهَسَكْنَا) یایسه تایانوب (أَوْهَسْتَنَا) یایسه
 سویه لب (عَلَى شَيْءٍ) بر نرسه اوزرینه (أَوْ أُرِيْلَ) اگر کینترامش بولسه اول نرسه نی (عَنْهُ)
 اول بوقلوغوچیدان (أَسْقَطَ) البته یغلوب توشه (وَالغَلْبَةُ) دخی غالب بو او طهارتنی صندرر
 (عَلَى الْعَقْلِ) عقل اوزرینه (بِالْأَعْمَاءِ) هوش کینتو برلن (وَالجُنُونُ) دخی دیوانه بو او برلن
 (وَالْقَهْقَهَةُ) دخی فچقروب کلوطهارتنی صندرر (فِي كُلِّ صَلَاةٍ) هر بر نمازده (ذَاتُ رُكُوعٍ)
 رکوع اییدسی نمازده (وَسُجُودٍ) دخی سجد اییدسی نمازده (وَفَرَضِ الْغُسْلِ) دخی غسلنڭ فرضی
 (الْمَضْمُوعَةُ) آغزغه صو آلودر (وَالأَسْتِنْشَاقُ) دخی بورنغه صو آلودر (وَعَسَلُ سَائِرِ الْبَمَنِ)
 دخی تنی نڭ باشقه اورونلارینی یوماقلف در (وَسَنَةِ الْغُسْلِ) دخی غسلنڭ سننی (أَنْ يَبْدَأَ
 الْمُغْسَلُ) غسل قویونوچینڭ باشلاما قلیغیدر (فَيَغْسَلُ) بس اول یووار (يَدَيْهِ) ایکی قولونی
 (وَفَرَجَهُ) دخی عورتنی یووار (وَيُزِيلُ) دخی یبهرر (النَّجَاسَةَ) نجاستنی (أَنْ كَانَتْ) اگر
 بولسه نجاست (عَلَى بَدَنِهِ) غسل قویونوچینڭ تنی اوزرنه (ثُمَّ يَتَوَضَّأُ) مونڭ صوکنده طهارت
 آلور (وُضُوءٌ) طهارت آلوی کبی (لِلصَّلَاةِ) نماز اوچون (الْأَرْجَلَيْهِ) مگر ایکی آباغنی
 یوماس (ثُمَّ يَغِيضُ) مونڭ صوکنده قویار (الْمَاءَ) صونی (عَلَى رَأْسِهِ) باشی اوزرینه (وعلى
 سَائِرِ بَدَنِهِ) دخی تنینڭ باشقه ییرلری اوزرینه (ثُمَّ يَتَوَضَّأُ) اوج مرتبه (ثُمَّ يَتَوَضَّأُ) مونڭ صوکنده
 کوچهر (عَنْ ذَلِكَ الْمَكَانِ) اوشبو غسل قویونغان اورندان (فَيَغْسَلُ) بس یووار (رَجْلَيْهِ)
 ایکی آباغنی (وَلَيْسَ) واجب بولماس (عَلَى الْمَرْأَةِ) خاتون اوزرینه (أَنْ تَنْقُصَ) تار التماقلف
 (ظَفَائِرَهَا) طلملارنی (أَذَا بَلَغَ الْمَاءُ) هر قابچان صو ایرشسه (أَصُولَ الشَّعْرِ) ساچلار بڭ توبلرینه

(وَالْمَعَانِي الْمَوْجِبَةُ لِلْغُسْلِ) غسلنی واجب اینتوچی معنالار (انزالُ الْمَنِيِّ) منینک ایتمکلیگیدر
 (عَلَى وَجْهِ الدَّفْقِ) آتلماق وجهسی اوزرینه (وَالشَّهْوَةَ) دخی قزقماق وجهسی اوزرینه
 (مَنْ الرَّجُلِ) ایردن (وَالْمَرْأَةَ) دخی خاتوندان (وَالْتَقَاءُ الْخَتَانَيْنِ) دخی فرجی برلهن ذکرناک
 کیسلگان اورونلارینک قارا قارشى بولقماقلاری خشفه غائب بولو برلهن غسلنی واجب
 ایتهر (مَنْ غَبِرَ انْزَالُ الْمَنِيِّ) منی ایذودن باشقه (وَالْحَيْضُ) دخی حیض قانینک بتوی غسلنی
 واجب ایتهر (وَالنَّفَاسُ) دخی نفاس قانی نلک بتوی غسلنی واجب ایتهر (وَسَنَّ) دخی سنت
 قیلدی (رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر صلی الله علیه وسلم (الْغُسْلُ) غسلنی
 سنت قیلدی (لِلْجُمُعَةِ) جمعه کونی اوچون (وَالْعِيْدَيْنِ) دخی ایکی عید کونی اوچون (وَالْأَحْرَامِ)
 دخی حجه احرام باغلاو اوچون (وَعَرَفَةَ) دخی عرفه کونی اوچون (وَلَيْسَ) دخی لازم توگلدن
 (فِي الْمَنِيِّ) منی چغوده (وَالْوَدِيِّ) دخی ودی چغوده (الْغُسْلُ) غسل لازم توگلدن (وفيهما)
 اول منی برلهن ودی چغوده بولغوچیدر یعنی لازم در (الطَّهَارَةُ) طهارت (وَالطَّهَارَةُ) دخی
 طهارت (من الأحداث) طهارتسز لکلردن (جائزَةٌ) درستدر (بِمَاءِ السَّمَاءِ) کوککدن اینگان
 صوبرلهن (وَالْأَوْدِيَّةِ) دخی چقورلار صوی برلهن (وَالْعِيُونِ) دخی چشمه لر صوی برلهن (وَالْأَبَارِ)
 دخی قویولار صوی برلهن (وَمَاءِ الْبَحَارِ) دخی دریالار صوی برلهن (وَلَا تَجُوزُ الطَّهَارَةُ) دخی طهارت
 آلودرست بولماس (بِمَاءِ الْعَنْصَرِ) صغب چغارلغان صوبرلهن (مِنَ الشَّجَرِ) آغاچ دان (وَالثَّمَرِ)
 دخی یمش دن (وَلَا) دخی طهارت آلودرست بولماس (بِمَاءِ) شوندا این صوبرلهن (غَلَبَ)
 غالب بولدی (عَلَيْهِ) اول صواوزرینه (غَيْرُهُ) صودان باشقه نرسه (فَأَخْرَجَهُ) بس چغاردی
 اول صونی (عَنْ طَبَعِ الْمَاءِ) صو طبیعتندن (كَلَّاشْرِبَةً) اچملک لركیبی (وَالْحَلِّ) دخی سرکه
 کبی (وَمَاءِ الْبُقَاعِ) دخی باشلچه لر صوی کبی (وَالْمَرَقِ) دخی شور پا کبی (وَمَاءِ الزَّرْدِجِ)
 دخی عصفردیدکلری صاری چه چک صوی کبی (وَتَجُوزُ الطَّهَارَةُ) دخی طهارت آلودرست بولور
 (بِمَاءِ) شوندا این صوبرلهن (خَالِطَهُ) قاتشدی اول صوغه (شَى عَطَاهُ) پاک نرسه (فَقَبِيرٌ) بس
 اوزگارتدی اول پاک نرسه (أَحَدًا وَصَافَهُ) اول صونک اوج صفتینک برسنی یعنی ایس تم
 توسینک برسنی (كَمَاءِ الْمَمِّ) تاشو صوی کبی (وَالْمَاءِ الَّذِي) دخی شوندا این صو
 کبی (يَخْتَلِطُ) قاتشور (به) اول صوغه (الْأَشْنَانُ) چوغان یعنی قر صابونی (وَالصَّابُونُ)
 دخی معروف صابن (وَالزَّعْفَرَانُ) دخی زعفران (وَكُلُّ مَاءٍ دَاثِمٍ) دخی هر بر آقمی تورغان
 صو (وَقَعَّتْ) توشدی (فيه) اول صوغه (نَجَاسَةٌ) نجاست (لَمْ يَجَزْ) درست بولماس (الْوَضُوءُ)

طہارت آلو (بہ) اول صوبرلہن (فَلْيَلَا كَانٌ) كبروك آز بولسون اول صو (أَوْ كَثِيرًا) بيايسه كوب بولسون (لَأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) آنك اوجون درستلكمه بيغمبر عليه السلام (أَمْرٌ) بيوردى (بِحِفْظِ الْمَاءِ) صونى صافلاوبرلہن (فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بس ايندى بيغمبر عہم (لَا يَبُولَنَّ) بول ايتمه سون (أَحَدُكُمْ) سز نك بره گوگز (فِي الْمَاءِ الْمَأْتَمِ) آقمى تورغان صوغه (وَلَا يَغْتَسِلَنَّ) دخى غسل قوبونماسون (فِيهِ) اول آقمى تورغان صوده (مِنَ الْجَنَابَةِ) جنبلكمن (وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ) دخى ايندى بيغمبر عليه السلام (إِذَا اسْتَيْقَظَ) هر قايجان اويغانسه (أَحَدُكُمْ) سز نك بره گوگز (مِنْ مَنَامِهِ) بوقوسندان (فَلَا يَغْمَسَنَّ) بس چومورماسون (يَدَيْهِ) ايكى قولونى (فِي الْأَنْعَاءِ) صاوتقه (حَتَّى يَغْسِلَهَا) تا يوماينجه اول ايكى قولونى (ثَلَاثًا) اوج مرتبه (فَأَنَّهُ) بس درستلكمه اول كشى (لَا يَدْرِي) بلمهس (أَيُّنَ) قايو اور ونده (بَاتَتْ) كيجكه كردى (يَدُهُ) اول كشينك قولى (وَأَمَّا الْمَاءُ الْجَارِي) اما آقغوجى صو (إِذَا وَقَعَتْ) هر قايجان توشسه (فِيهِ) اول آقغوجى صوغه (نَجَاسَةٌ) نجاست (جِازَ الْوَضُوءِ) طہارت آلو درست بولور (مِنْهُ) اول صودان (إِذَا لَمْ يَرِ) هر قايجان كورلمش بولماسه (لَهَا) اول نجاستنك (أَثَرٌ) اثرى (لَأَنَّهَا) آنك اوجون درستلكمه اول نجاست (لَا تَسْتَقِرُّ) قرارلانماس (مَعَ جُرْيَانِ الْمَاءِ) صونك آغوى برلہن (وَالْقَدِيرُ الْعَظِيمُ) دخى ثلوع كول (الَّذِي) شونك ايس ثلوع كول (لَا يَتَجَرَّكُ) سلكمهس (أَحَدُ طَرَفَيْهِ) ايكى طرفينك برسى (بِقَجْرِ بِيكِ الطَّرْفِ الْآخَرَ) ايكنچى طرفنى سلكتو برلہن (إِذَا وَقَعَتْ) هر قايجان توشسه (فِي أَحَدِ جَانِبَيْهِ) اول كولنك ايكى طرفينك برسينه (نَجَاسَةٌ) نجاست توشسه (جِازَ الْوَضُوءِ) طہارة آلو درست بولور (مِنَ الْجَانِبِ الْآخَرَ) ايكنچى جانبدان (لَأَنَّ الظَّاهِرَ) آنك اوجون درستلكمه ظاهر (أَنَّ النِّجَاسَةَ) درستلكمه نجاست (لَا تَصِلُ) ايرشمهس (إِلَيْهِ) اول ايكنچى جانبنه (وَمَوْتُ مَا) دخى شول حيوان نك اولمه كلگى (لَيْسَ) يوقدر (لَهُ) اول حيوان نك (نَفْسٌ سَائِلَةٌ) آقغوجى قانى (فِي الْمَاءِ) صوده اولما كلگى (لَا يَنْجِسُهُ) نجسلهمهس اول صونى (كَالْبَقِ) صورى چين يعنى ثلوع چين كى (وَالنَّبَابِ) دخى قاره چين كى (وَالزَّنَابِيرِ) دخى اومارطا قورتلارى كى (وَالْعَقَارِبِ) دخى چيانلار كى (وَمَوْتُ مَا) دخى شول حيوان نك اولمه كلگى (يَعِيشُ) تور كلك قيلور اول حيوان (فِيهِ) اول صوده (لَا يُقْسِفُهُ) بوزماس اول صونى (كَالسَّمَكِ) بالقلار كى (وَالضَّفِيرِ) دخى صوتاش باقهسى كى (وَالسَّرَطَانِ) دخى قصقچ كى (وَالْمَاءِ الْمُسْتَعْمَلِ) دخى استعمال قيلنمش صو (لَا يَجُوزُ) درست بولماس (اسْتِعْمَالُهُ) اول صونى استعمال قيلو (فِي طَهَارَةِ الْأَحْدَاثِ) طہارتسزلكسردن

بالكلا نوده (وَأَلْمَاءُ الْمُسْتَعْمَلُ) دخی استعمال قیلنغان صو (كُلُّ مَا) هر آنک ایلین صودر (أُزِيلَ) یبه رلندی (به) اول صوبرلن (حَمَثٌ) طهارتسزلکنی (أَوْ اسْتَعْمَلُ) یایسه استعمال قیلندی اول صونی (فِي الْبَيْتِ) تنده (عَلَى الْقُرْبَةِ) ثواب امید اینو وجه سی اوزرینه (وَكُلُّ أَهَابٍ) هر برچی تیری (أَذَا بَغْ) هر قایچان ایله نیش بولسه (فَقَطَّطَهُرٌ) بس تعقیق پاک بولور یعنی استعمال درست بولور (وَجَازَتْ الصَّلَاةَ) دخی نماز اوقو درست بولور (فیه) اول تیرینه (وَالْوُضُوءُ) دخی طهارت آلودرست بولور (منه) اول تیرین (الْأَجْلُ الْخَنْزِيرِ) مگر دوغز تیرسنی استعمال درست بولماس نجاستنی اوچون (وَالْأَدْمَى) دخی آدم تیرسنی استعمال درست بولماس (وَشَعْرُ الْمَيْتَةِ) دخی اوله کسه نلک تگی (وَعَظْمُهَا) دخی سویه گی (وَقَرْنُهَا) دخی ثوله کسه نلک موگری (طَاهِرٌ) پاکر (وَأَذَا وَقَعَتْ) دخی هر قایچان توشسه (فِي الْبَيْتِ) قیوغه (نَجَاسَةٌ) نجاست (نُزِحَتْ) چغارلمش بولور اول قیونلک صوینی (وَكَانَ) دخی بولور (نَزْحُ مَا فِيهَا) اول قیوده بولغان نرسه نی چغارماققی (مِنَ الْمَاءِ) صودان بولغوچی (طَهَارَةٌ) پاکلا بولور (لَهَا) اول قیونی (فَإِنْ مَاتَ) بس اگر اولسه (فِيهَا) اول قیوده (فَأَرَّةٌ) سچقان (أَوْ عَصْفُورَةٌ) یایسه چبچق (أَوْ صَعْوَةٌ) یایسه قزل باشلی چبچق (أَوْ سُوْدَانِيَّةٌ) یایسه قارلوعاچ (أَوْ سَامُ أَبْرَصٍ) یایسه کلته یلان (نُزْحٌ) چغارلمش بولور (منها) اول قیودان (مَابَيْنَ عَشْرِينَ دَلْوًا) بکرمی چیلهك آراسی برلهن (إِلَى ثَلَاثِينَ) اوطز چیله کسه قدری یعنی بکرمی چیلهك توگو و اوجب اوطز چیلهك توگو مستحب (بِحَسَبِ كِبَرِ الدَّلْوِ) چیله کملک ڈلوغلی حسابی برلهن (وَصَغَرُهَا) دخی کچک لسکی حسابی برلهن (وَأَنْ مَاتَتْ) دخی اگر اولسه (فِيهَا) اول قیوده (حَمَامَةٌ) کوگار چن (أَوْ دُجَاجَةٌ) یایسه طاوق (أَوْ سُوْرٌ) یایسه ماچی (نُزْحٌ) چغارلمش بولور (منها) اول قیودان (مَابَيْنَ أَرْبَعِينَ دَلْوًا) قرق چیلهك آراسی برلن (إِلَى سِتِّينَ) آلمش قه قدر یعنی قرق چیلهك توگو و اوجب آلمشنی توگو مستحب (وَأَنْ مَاتَ) دخی اگر اولسه (فِيهَا) اول قیوده (كَلْبٌ) ات (أَوْ شَاةٌ) یایسه قوی (أَوْ أَدْمَى) یایسه آدم (نُزْحٌ) چغارلمش بولور (جَمِيعُ مَا فِيهَا) اول قیوده بولغان نرسه نلک بارچه سنی (مِنَ الْمَاءِ) صودان بولغوچی اول نرسه (وَأَنْ انْتَفَخَ) دخی اگر کوپسه (الْحَيَوَانُ) حیوان (فِيهَا) اول قیوده (أَوْ تَفَسَّخَ) یایسه اچرسه (نُزْحٌ) چغارلمش بولور (جَمِيعُ مَا فِيهَا) اول قیوده بولغان صونلک بارچه سنی (صَغَرُ الْحَيَوَانِ) کیرهك حیوان کچکنه بولسون (أَوْ كَبُرَ) یایسه الوغ بولسون (وَعَدُّ الدَّلَاةِ) دخی چیله کلرنلک صانی (يُعْتَبَرُ) اعتبار قیلنور (بِالدَّلْوِ الْوَسَطِ) اورطاچه چیلهك برلهن (الْمُسْتَعْمَلُ) استعمال قیلنیش اول اورطاچه چیلهك

(لَلْبَارِ) قیولار اوچون (فِي الْبُلْدَانِ) شہر لردہ (فَإِنْ نَزَحَ) بس اگر چغار لمش بولسہ (مِنْهَا) اول قیودان (بَدَلُو عَظِيمَ) زور چیلہ ک برلہن بر مرتبہ چغار لسہ (قَدْرًا) شول قدر منلا یکر می چیلہ ک (بَسْمُ) صیار (فِيهِ) اول زور چیلہ ک گگہ (مِنَ الدَّلْوِ الوَسَطِ) اور طاہہ چیلہ ک کن (أُحْتَسَبُ) حساب قیلنور (بِه) اول قدر برلہن (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسہ (الْبُئْرُ) قیو (مُعِينًا) چیشمہ لی (لَا تُنَزَّحُ) صونی چغاروب بنرو ممکن بولماسہ (وَوَجَبَ) حال بوکوم واجب بولسہ (نَزَّحُ) مافیہا) اول قیودہ بولغان صونک بار چہ سنی چغارو (أَخْرَجُوا) چغار لار (مَقْدَارًا) شول قدر لی (كَأَنَّ) بولدی (فِيهَا) اول قیودہ (مِنَ الْمَاءِ) صودان (وَقَدْ رُوِيَ) تحقیق روایت قیلندی (عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ) حسن اوغلی محمد دن (رَحْمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) اللہ تعالیٰ نک رحمتی بولغای ایدی آکار (أَنَّهُ) درست لکہ اول حسن اوغلی محمد (قَالَ) ایندی (يُنَزَّحُ) چغار لمش بولور دیمی (مِنْهَا) اول چیشمہ لی قیودان (مَا قَاتَدَلُو) ایکی یوز چیلہ ک (إِلَى ثَلَاثِمِائَةٍ) اوچ یوز گہ قدری (وَإِذَا وَجَدَ) دخی هر قایچان تابلمش بولسہ (فِيهَا) اول قیودہ (فَارَّةً) سچقان (أَوْ غَيْرُهَا) یایسہ سچقان دن باشقہ نرسہ (وَلَا يَدْرُونَ) دخی بلمسہ لر (مَنْ) قایو زمان (وَقَعَتْ) توشدی اول سچقان (وَلَمْ تَنْفَخْ) دخی کوبہ سہ اول سچقان (وَلَمْ تَنْفَسْخْ) دخی اچرمہ سہ (أَعَادُوا) قایتارور لار (صَلْوَةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ) بر کیچہ وکوندنک نماز بنی (إِذَا كَانُوا) هر قایچان بولسہ لار (تَوَضَّؤُوا) طہارہ آلغان بولسہ لر (مِنْهَا) اول قیو صون دن (وَعَسَلُوا) دخی یودار لار (كُلِّ شَيْءٍ) هر بر نرسہ نی (أَصَابُهُ) ایرشدی اول نرسہ گہ (مَاؤُهَا) اول قیونک صوری (وَأَنْ أَنْفَخَتْ) دخی اگر کوبہ سچقان (أَوْ تَفَسَّخَتْ) یایسہ اچرمہ (أَعَادُوا) قایتارور لار (صَلْوَةَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ وَلَيَالِيهَا) اوچ کیچہ وکوندنک نماز بنی (فِي قَوْلِ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم سوزندہ (رَحْمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) اللہ تعالیٰ نک رحمتی بولغای ایدی امام اعظم غہ (وَقَالَ) دخی ایتمیلر امام ابو یوسف برلن امام محمد (لَيْسَ) واجب بولماس دیمیلر (عَلَيْهِمْ) اول کشیلر اوزینہ (أَعَادَةُ شَيْءٍ) ہیچ بر نرسہ نی قایتار ماقلق (حَتَّى يَنْجَحُوا) تا شیکسن بلماینچہ (مَنْ) قایو زمان (وَقَعَتْ) توشدی اول سچقان (وَسُورُ الْأَدْمَى) آدمک سوری (وَمَا يُوَكَّلُ لِحْمَهُ) دخی اینی آشالا تورغان حیوان نک سوری (طَاهِرٌ) پاکر (وَسُورُ الْكَلْبِ) دخی اتنک سوری (وَالْحَنْزِيرِ) دخی دو کغزنک سوری (وَسَبَاعِ الْبَهَائِمِ) دخی یرتقچ حیوانلار نک سوری (نَجَسٌ) نجسہر (وَسُورُ الْهَرَّةِ) دخی ماچینک سوری (وَالدُّجَاةُ الْمُخَلَّةُ) دخی بوش بیہر لمش تاوقلار نک سوری (وَسَبَاعِ الطَّيْرِ) دخی یرتقچ قوشلار نک سوری

(وَمَا يَسْكُنُ فِي الْبَيْتِ) دخی ایولرده تورا تورغان حیوانلارنڭ سۆرى (مَثَلُ الْحَيَّةِ) يلان
 كى (وَالْفَأْرَةَ) دخی سچقان كى (مَكْرُوهُ) مكروده بو حیوانلارنڭ سۆرلىرى (وَسُورَ الْحَمَارِ)
 دخی ايشه كنىڭ سۆرى (وَالْبَغْلَ) دخی قاچرنڭ سۆرى (مَشْكُوكٌ) شىك قىلىنمىشدر (فِيهَا)
 اول ايشهك برلن قاچرنڭ سۆرىنىڭ پاكلاوچى بولونده (فَإِنْ لَمْ يَجِدْ) بس اگر تابمسه
 طهارة آلوجى (غَيْرُهُمَا) ايشهك برلن قاچر سۆرنىن باشقه صونى (تَوَضَّأَ) طهارة آلور
 (بِهِمَا) اول ايشهك برلن قاچر سۆرى برلن (وَتَيْمَمٌ) دخی تيمم صوغار (وَبِأَيِّهِمَا) طهارة
 برلن تيمم نڭ كيرهك قايسى برلن (بَدَأَ) باشلاسه (جَزَأً) درست بولور .

باب التيمم

تيمم حكملىرى بياننده كىلگن بابدر اوشبو (وَمَنْ لَمْ يَجِدْ) بركىشى تابمسه (الْمَاءَ) صونى
 (وَهُوَ) حالبوكم اول كشى (مُسَافِرٌ) مسافر بولسه (أَوْ كَانُ) ياپسه بولسه اول كشى (خَارِجَ الْمَدِينِ)
 شهرنڭ طشنك (بَيْتُهُ) اول كشى آراسى برلن (وَبَيْنَ الْمَدِينِ) دخی شهر آراسنك (نَحْوِ مِيلٍ)
 برميل قدرى بولسه يعنى دورت ملك آدوم قدرى (أَوْ أَكْثَرَ) ياپسه برميل قدرنن كوبرهك
 بولسه (أَوْ كَانُ) ياپسه بولسه اول كشى (يَجِدُ) تابار بولسه (الْمَاءَ) صونى (الْأَنَّهُ) لىكن اول
 كشى (مَرِيضٌ) آدور بولسه (فَخَافَ) بس قورقه (أَنْ اسْتَعْمَلَ) اگر استعمال قىلسه (الْمَاءَ)
 صونى (أَشْتَدَّ) قاطى بولور (مَرَضُهُ) اول كشىنىڭ آروى (أَوْ خَافَ الْجُنْبَ) ياپسه جنب كشى
 قورقه (أَنْ اغْتَسَلَ) اگر غسل قويونسه (بِالْمَاءِ) صوبرلن (أَنْ يَقْتُلَهُ) اول كشىنى اولقرمكلىكتن
 قورقه (الْبَرْدُ) صالقولنق (أَوْ يَمْرُضُهُ) ياپسه صالقولنقنىڭ آردرماقلغىنن قورقه (فَأَنَّهُ)
 بس درستلىكك اول كشى (يَتَيْمَمُ) تيمم صوغار (بِالصَّعِيدِ الطَّاهِرِ) پاك يىر جنسى اوزرينه
 (وَالْتَيْمَمُ) دخی تيمم (ضَرْبَتَانِ) ايكى صوغودر (بِمَسْحٍ) مسح قىلور (بِأَحَدِيهِمَا) ايكى صوغونڭ
 برسى برلن (وَجِهَهُ) يوزينه (وَبِالْأُخْرَى) دخی ايكنچى صوغو برلن مسح قىلور (بِيَدَيْهِ)
 ايكى قولينه (إِلَى الْمَرْفِقَيْنِ) ترسه كلرى برلن (وَالْقِيَمُ) دخی تيمم (فِي الْجَنَابَةِ) جنبلىكك
 (وَالْحَدِيثُ) دخی طهارة تسرلىكك (سَوَاءٌ) برابردر (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (التَّيْمَمُ) تيمم
 صوغو (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَمُحَمَّدٍ) دخی امام محمد قاشنك (رَمَهُمَا اللَّهُ) الله
 تعالى نڭ رحمتى بولغاي ايدى بو ايكسىينه (بِكُلِّ مَا) هر آنف الاين نوسه گه تيمم صوغو درست
 بولور (كَأَنَّ) بولدى اول نوسه (مَنْ جَنَسَ الْأَرْضَ) يىر جنسنن (كَالْتُرَابِ) توفراق كى

(وَالرَّمْلُ) دخی قم کبی (وَالْحَجَرُ) دخی تاش کبی (وَالْحَصَى) دخی کراج تاشی کبی (وَالنَّوْرَةُ) دخی تک کینره تورغان نوره تاشی کبی (وَالسَّجَلُ) دخی سرمه تاشی کبی (وَالزَّرْنِیْخُ) دخی ایز بیز تاشی کبی (وَقَالَ أَبُو یُوسُفَ) دخی ایندی امام ابو یوسف (رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى) الله تعالی ناک رحمتی بولغای ایدی امام ابو یوسف که (لَا یَجُوزُ) تیمم درست بولماس دینی (الْأَثَرُ) مگر درست بولور (بِالتُّرَابِ) توفراقغه (وَالرَّوْءُ) دخی قمغه (خَاصَّةً) خالصق بوزندن (وَالنَّیْئَةُ) دخی نیت قیلو (فَرَضَ) فرضدر (فِي التَّيْمُمِ) تیمم ده (وَمُسْتَعَجَبٌ) دخی مستعجبدر اول نیت (فِي الوُضُوءِ) طهارتک (وَيَنْقُضُ) دخی صندرر (التَّيْمُمِ) تیمم فی (كُلُّ مَا) هر آنک لاین نرسه (يَنْقُضُ) صندرادر ایدی اول نرسه (الْوُضُوءِ) طهارتنی (وَيَنْقُضُهُ) دخی صندرر اول تیمم فی (أَيْضًا) ینده ده (رُؤْيَةُ الْمَاءِ) صوتی کورمکک (أَذْأَقْتَهُ) هر قیچان کوچی یتسه (عَلَى اسْتِعْمَالِهِ) صوتی استعمال قیلو اوزرینه (وَلَا یَجُوزُ) دخی درست بولماس (التَّيْمُمِ) تیمم قیلو (الْأَثَرُ) مگر درست بولور (بِصَعِيدٍ طَاهِرٍ) پاک یدر جنسی اوزرینه (وَيُسْتَعَجَبُ) دخی مستعجب بولور (لَمَنْ) شول کشیگه (لَا یَجِبُ) تابماس اول کشی (الْمَاءِ) صوتی (فِي أَوَّلِ الْوَقْتِ) نماز ناک اول وقتنده (وَهُوَ) حال بوکم اول کشی (بِرَجْوٍ) امید ایتهر بولسه (أَنْ یَجِدَهُ) اول صوتی تابونی (فِي آخِرِ الْوَقْتِ) نماز وقتینک آخرنک (أَنْ یُؤَخَّرَ) کیچکنرمکک مستعجب بولدی (الصَّلَاةِ) نمازنی (إِلَى آخِرِ الْوَقْتِ) نماز ناک وقتینک آخرینه قمری (فَإِنْ وَجَدَ) بس اگر آخروقتنک تابسه (الْمَاءِ) صوتی (تَوَضَّأَ) طهارت آلور (وَالَا) اگر صو تابماسه (تَيْمُمِ) تیمم صوغار (وَيُصَلِّي) دخی او قور تیمم صوغوچی (بَتَيْمُمٍ وَاحِدٍ) بر تیمم برلن (مَاشَاءً) تله گان قدر (مِنَ الْفَرَائِضِ) فرض نمازلاردن (وَالنَّوَافِلِ) دخی نفل نمازلاردن (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (التَّيْمُمِ) تیمم صوغو (لِلصَّحِيحِ) سلامت کشیگه (فِي الْمَصْرِ) شهرده (إِذَا حَضَرَتْ) هر قیچان حاضر بولسه (جَنَازَةً) جنازه نمازی (وَالْوَلِيَّ) حال بوکم جنازه نمازینک ولیسی (غَیْرَهُ) تیمم صوغوچیغه باشقه کشی بولسه (فَخَافَ) بس قورقسه (أَنْ اشْتُغِلَ) اگر شغلنسه (بِالطَّهَارَةِ) طهارت برلن (أَنْ تَفُوتَهُ) اول کشیمن اوتونندن قورقسه (صَلَاةُ الْجَنَازَةِ) جنازه نمازینک (وَكُلُّكَ) دخی اوشنداق تیمم صوغار (مَنْ) شول کشی (حَضَرَ) حاضر بولدی (الْعِيدِ) عید نمازی (فَخَافَ) بس قورقسه بوکشی (أَنْ اشْتُغِلَ) اگر شغلنسه (بِالطَّهَارَةِ) طهارت برلن (أَنْ تَفُوتَهُ) اول کشیمن اوتونندن قورقسه (الْعِيدِ) عید نمازینک (تَيْمُمِ) تیمم صوغار (وَصَلَّى) دخی او قور (وَأَنْ خَافَ) دخی اگر قورقه (مَنْ) شول کشی (شَهَدَ)

حاضر بولدی (الجمعة) جمعه حاضر بولدی (ان اشغَلَ) اگر شغلنسه (بالطهارة) طهارت برلن (ان تَفُوتَهُ) اول کشیدن اوتوندان قورقسه (صَلوةُ الْجُمُعَةِ) جمعه نمازینک (لَمْ يَتَيَّمَمْ) تيمم صوقماس (وَلَكِنَّهُ) لکن اول کشی (يَنُوضُّ) طهارت آلور (فَإِنْ أَدْرَكَ) بس اگر ايرشسه (الجمعة) جمعه نمازینه (صَلِّيَهَا) او قور اول جمعه نمازینی (وَالْأ) اگر جمعه نمازینه ايرشماسه (صَلَّى) او قور (الظُّهْرُ) او يله نمازینی (أَرْبَعًا) دورت ركعت (وَكُنَّا) دخی اوشنداق (إِذَا ضَاقَ الْوَقْتُ) هر قايچان نمازنگ وقتی تار بولسه (فَضَّضِي) بس قورقسه (ان تَوَضَّأَ) اگر طهارت آلسه (فَاتِ الْوَقْتُ) نمازنگ وقتی اوتهر ديب (لَمْ يَتَيَّمَمْ) تيمم صوقماس (وَلَكِنَّهُ) لکن اول کشی (يَنُوضُّ) طهارت آلور (وَيُصَلِّي) دخی او قور (فَائِدَةٌ) وقتندان اوتكان نمازنی (وَالْمُسَافِرُ) دخی مسافر کشی (إِذَا نَسِيَ) هر قايچان اونوتسه (الْمَاءَ) صونی (فِي رَحْلِهِ) يوگنده بولغان صونی (فَتَيَّمَمُ) بس تيمم صوقسه (وَصَلَّى) دخی نماز اوقسه (ثُمَّ ذَكَرَ الْمَاءَ) مونك صوگنده صونی ايسينه توشرسه (لَمْ يَعْ) قايچارماس (صَلَوْتَهُ) نمازینی (عِنْدَ أَبِي حَنِيْفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَمَعَهُ) دخی امام محمد قاشند (رَحِمَهُمَا اللهُ تَعَالَى) الله تعالى نك رحمتی بولغای ایدی بو ايکيسنه (وَقَالَ) دخی ايتدی (أَبُو يُوْسُفُ) امام ابو يوسف ايتدی (رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى) الله تعالى نك رحمتی بولغای ایدی امام ابو يوسف گه (يَعِيْمُهَا) قايچار نمازنی ديدی (وَلَيْسَ) دخی واجب بولماس (عَلَى الْمُتَيَّمَمِ) تيمم صوغوچيغه (أَنْ يَطْلُبَ) اسقه مكلك (الْمَاءَ) صونی (إِذَا لَمْ يَغْلِبْ) هر قايچان غالب بولماسه (عَلَى ظَنِّهِ) تيمم صوغوچينك گمانی اوزرينه (أَنْ) درستلكك (بِقُرْبِهِ) تيمم صوغوچينك ياقننده بولغوچيدر ديو (مَاءً) صو (فَإِنْ غَلَبَ) بس اگر غالب بولسه (عَلَى ظَنِّهِ) تيمم صوغوچينك گمانی اوزرينه (أَنْ هُنَاكَ) درستلكك اوشبو اورنده بولغوچيدر ديو (مَاءً) صو (لَمْ يَجْزِ) درست بولماس (لَهُ) اول کشيگه (أَنْ يَتَيَّمَمَ) تيمم صوقما قلف (حَتَّى يَطْلُبَهُ) ايسته مه ينجه اول صونی (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (مَعَ رَفِيقِهِ) تيمم صوغوچينك يولداشی برلن (مَاءً) صو بولسه (طَلَبَهُ) استهر اول صونی (مَنْهُ) اول يولداشندان (قَبْلَ أَنْ يَتَيَّمَمَ) تيمم صوقماسدان بورون (فَإِنْ مَنَعَهُ) بس اگر يولداشی طيسه صونی (مَنْهُ) اول تيمم صوغوچيدان يعنى بيرماسه (تَيَّمَمَ) تيمم صوغار.

باب المسح على الخفين

ايكى چينك اوزرينته مسح بياننده كيلگان بابير اوشبو (الْمَسْحُ) مسح (عَلَى الْخَفَيْنِ) ايكى چينك اوزرينه (جَائِزٌ) درست در (بِالسُّنَّةِ) سنت برلن ثابتدر (مِنْ كُلِّ حَادِثٍ) هر

بر طہارتسزلسکن (موجبه) اول طہارتسزلسکنک واجب اینلمشی (الوضوء) طہارتسز (اذا
 لمس) ہر قاپچان کیسہ (الخفین) ایکی چیتکنی (علی طہارۃ کاملۃ) کامل طہارۃ اوزرینہ (ثم
 احدث) مونک صوگندہ طہارتسز بولسہ (فان کان) بس اگر بولسہ مسح قیلوچی (مقیمہ)
 مقیم بولسہ (مسح) مسح قیلور (یوما ولیلۃ) ہر کیچہ وکوندز (وان کان) دخی اگر بولسہ مسح
 قیلوچی (مسافراً) مسافر بولسہ (مسح) مسح قیلور (ثلثۃ ایام ولیالہا) اوچ کیچہ وکوندز
 (وابتداہا) دخی اول مسجنگ باشی (عقب الحدت) طہارتسز بوزلغان صوگندہ در (والمسح)
 دخی مسح قیلو (علی ظاہرہما) ایکی چیتکنک طشلارینہ در (خطوطاً) سزقلار بولغانی
 حالہ (بالأصابع) بارماقلاری بولن (یبتدأ) باشلار (من رؤس الأصابع) بارماقلارنگ باشلارندان
 (الی الساق) بالنصرصاری (وفرض ذلك) دخی اوشبو مسجنگ فرضی (مقدار ثلثۃ أصابع)
 اوچ بارماق قدریدر (من أصابع الیمن) قول بارماقلارندان (ولایجوز) دخی درست
 بولماس (المسح) مسح قیلو (علی خف) شوندا این چیتک اوزرینہ (فیہ) بولغوچیدر اول
 چیتکدہ (خرق کبیر) الوغ یرتوق (یبین) بلنور (منہ) اول یرتقدان (مقدار ثلثۃ أصابع)
 اوچ بارماق قدری (من أصابع الرجل) آیاق بارماقلارندان (وان کان) دخی اگر بولسہ
 اول یرتوق (اقل) آزارق بولسہ (من ذلك) اوشبو آیاقنگ اوچ بارماغی قدرندن (جاز)
 درست بولور مسح (ولایجوز) دخی درست بولماس (المسح) مسح (علی الخفین) ایکی چیتک
 اوزرینہ (لمن) شول کشیگہ (وجب) واجب بولدی (علیہ) اول کشی اوزرینہ (الغسل)
 غسل واجب بولدی (وینقض) دخی صندرر (المسح) مسح نی (ماینقض الوضوء) ہر بر
 طہارتنی صندرغان نرسہ (وینقضہ) دخی صندرر اول مسجنی (ایضاً) ینہ دہ (نزع الخف)
 چیتکنی صورماقلق (ومضی المدة) دخی مدتنگ اوتووی (فادامت المدة) بس ہر قاپچان
 مسجنگ مدت اوتسہ (نزع) صورر (خفیہ) ایکی چیتکنی (وغسل) دخی یووار (رجلیہ)
 ایکی آیاغنی (وصلی) دخی نماز اوقور (ولیس) دخی واجب بولماس (علیہ) اول کشی
 اوزرینہ (اعادة بقیۃ الوضوء) طہارتنگ قالغانی قایتارماقلق یعنی مسح مدت تولغانہ
 طہارتی بولسہ یا کادان طہارت آلولازم بولماس فقط ایکی آیاغنی یووار (ومن ابتدأ المسح)
 دخی ہر کشی مسجنی باشلاسہ (وہو مقیم) حالہو کم اول کشی مقیم بولسہ (مسافر) بس سفر
 قیلسہ (قبل تمام یوم ولیلۃ) ہر کیچہ وکوندز تمام بولماسدان بورون (مسح) مسح قیلور
 (تمام ثلثۃ ایام ولیالہا) اوچ کیچہ وکوندزنگ تمامنی (ومن ابتدأ المسح) دخی ہر کشی

مسحني باشلاسه (وَهُوَ مُسَافِرٌ) حاله بولوم اول كشي مسافر بولسه (ثُمَّ أَقَامَ) موزلك صوركنده مقيم
 بولسه (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه اول كشي (مَسَحَ) مسح قيلغان بولسه (يَوْمًا وَلَيْلَةً) بر كچه
 وكوند زني (أَوْ أَكْثَرَ) يايسه آندان كوبره كني (لِزِمَهُ) لازم بولور اول كشي كه (نَزَعَ خَفِيهَهُ)
 ايكي چينگني صورماتاق (وَعَسَلَرُ جَلِيهَهُ) دخي ايكي آياغني بوماتاق (وَإِنْ كَانَ) دخي اگر
 بولسه اول كشي (مَسَحَ) مسح قياور بولسه (أَقْلَ) آزراق (مَنْ يَوْمًا وَلَيْلَةً) بر كچه وكوند زان
 (تَمَمَ) تمام قياور (مَسَحَ يَوْمًا وَلَيْلَةً) بر كچه وكوند ز مسحني (وَمَنْ لَبَسَ) دخي بر كشي كيسه
 (الْجُرْبُوقَ) كارش يا كالوشني (فَوْقَ الْمَتْفِ) چينك اوستينا (مَسَحَ) مسح قياور (عَالِيَهُ) اول جرهوق
 اوزرينه (وَلَا يَجُوزُ) دخي درست بولماس (الْمَسْحُ) مسح قيلو (عَلَى الْجَوْرِ بَيْنَ) ايكي جورب
 اوزرينه (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (رَحِمَهُ اللَّهُ) الله تعلى نك رحمتي بولغاي ايدي امام
 اعظم غه (إِلَّا) مگر جورب كه مسح درست بولور (أَنْ يَكُونَ) بوماتاقلاري وقتنده اول
 جوربارنك (مُجَلَّدِينَ) تيريلندش يعني طويق كه قدر اوستند تيري قويلمش (أَوْ مَنَعَيْنِ)
 يايسه باشماقلانمش يعني آستنه تيري قويلمش (وَقَالَا) دخي ايتديار امام ابو يوف
 برلهن امام محمد (يَجُوزُ) جورب كه مسح درست بولور ديديلر (إِذَا كَانَا) هر قابچان بولسالار
 اول جوربار (تُخَيِّمِينَ) قاطي بولسالار (لَا يَنْشِقَانِ) سكرمه لر (الْمَاءَ) صوني (وَلَا يَجُوزُ الْمَسْحُ)
 دخي مسح درست بولماس (عَلَى الْعِمَامَةِ) چالما اوزرينه (وَأَلْقَنَسُوهُ) دخي بورك اوزرينه
 (وَالْبُرْمِ) دخي بوز كه ياپقان پرده اوزرينه (وَالْقُقَاذِينَ) ايكي پيرچانكه اوزرينه
 (وَيَجُوزُ الْمَسْحُ) دخي مسح درست بولور (عَلَى الْجَبَائِرِ) جراحتلر كه ياپقان چوپره كلر اوزرينه
 (وَإِنْ شَدَّهَا) گرچه بيله سه ده اول چوپره كلرني (عَلَى غَيْرِ وُضُوءٍ) طهارتدان باشقه حالده (فَإِنْ
 سَقَطَتْ) بس اگر توشسه اول جراحت كه ياپقان چوپره كلر (عَنْ غَيْرِ بُرْمٍ) سلامتندون باشقه دن
 (لَمْ يَبْطُلِ الْمَسْحُ) مسح باطل بولماس (وَإِنْ سَقَطَتْ) دخي اگر توشسه اول چوپره كلر
 (عَنْ بُرْمٍ) سلامتندون (بَطُلَ) مسح باطل بولور.

باب الحيض

حيض حكملري بياننده ككيلگان بابدر (أَقْلَ الْحَيْضِ) حيض نك آزرغني (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ
 وَلَيَالِيهَا) اوج كچه وكوند زدر (وَمَا) دخي شونداين قان (نَقَصَ) كيميدي (مِنْ ذَلِكَ) اوشبو
 اوج كچه وكوند زدن (فَلَيْسَ) بس ايماس اول قان (بِحَيْضِ) حيض ايماس (وَهُوَ) اول
 قان (اسْتِعَاذَةً) استعاذه در (وَأَكْثَرُهُ) دخي اول حيض نك كوبره كي (عَشْرَةَ أَيَّامٍ وَلَيَالِيهَا)
 اون كچه وكوند زدر (وَمَا) دخي شونداين قان (زَادَ) آرندي (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو اون كچه

و کوندن اوز رینه (فَهُوَ) بس اول قان (اسْتِعَاضَهُ) استعاضه در (وَمَا) دخی شوندا این نرسه
 (تَرَاهُ) کورر اول نرسه فی (الْمَرْأَةَ) خاتون (مِنَ الْمَهْرَةِ) قزل توسدن (وَالصُّفْرَةَ) دخی صاری
 توسدن (وَالسَّكْمَةَ) دخی بولغانچه ان (فِي أَيَّامِ الْحَيْضِ) حیض کونلرنده (فَهُوَ) بس اول نرسه
 (حَيْضٌ) حیض در (حَتَّى تَرَى) اول خاتون کورگانگه قدری (الْبَيَاضَ الْخَالِصَ) صاف آق
 توسنی (وَالْحَبْضَ) دخی حیض (يُسْقَطُ) توشرر (عَنِ الْحَيْضِ) حیض کوروجی خاتوندا ان (الصَّلَاةَ)
 نمازنی توشرر (وَيَجْرُمُ) دخی حرام قیلور حیض (الصَّوْمَ) روزنی (عَلَيْهَا) اول حیض کوروجی
 خاتون اوز رینه (وَتَقْضَى) دخی قضا قیلور خاتون (الصَّوْمَ) روزنی (وَلَا تَقْضَى) دخی قضا
 قیلماس (الصَّلَاةَ) نمازنی (وَلَا تَنْخُلُ) دخی حیض کوروجی خاتون کوماس (الْمَسْجِدَ) مسجدگه
 (وَلَا تَطُوفُ) دخی طواف قیلماس (بِالْبَيْتِ) کعبه الله ده (وَلَا يَأْتِيهَا) دخی کیلماس اول خاتونغه
 (زَوْجَهَا) ایری یعنی جماع قیلماس (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (الْحَيْضِ) حیض کوروجیگه
 (وَلَا جُنْبٌ) دخی جنب کشیگه درست بولماس (قِرَاءَةَ الْقُرْآنِ) قرآن او قو (وَلَا يَجُوزُ) دخی
 درست بولماس (لِلْمُحْتَمِثِ) طهارتسز کشیگه (مُسُّ الْمُضْغَفِ) قرآننی طوتو (الْأ) مگر درست
 بولور (أَنْ يَأْخُذَهُ) تو تماقلق اول قرآننی (بِغُلَافِهِ) بو قچه سی برلن (وَإِذَا انْقَطَعَ) دخی هر قابچان
 کیلسسه (دَمُ الْحَيْضِ) حیض کوروجی خاتون نك قانی (لِأَقَلِّ) آزر اق مدتده (مِنْ عَشْرَةِ أَيَّامٍ)
 اون کوندن (لَمْ يَجُزْ) درست بولماس (وَطَّئَهَا) اول خاتوننی جماع قیلو (حَتَّى تَغْتَسِلَ) تا غسل
 قوینما اینچه (أَوْ مَضَى) یایسه او تمانیچه (عَلَيْهَا) اول خاتون اوز رینه (وَقْتُ صَلَاةٍ) بر نماز نك
 وقتنی (وَأَنْ انْقَطَعَ) دخی اگر کیلسسه (دَمُهَا) اول خاتون نك قانی (لِعَشْرَةِ أَيَّامٍ) اون کونده
 (جَازٌ) درست بولور (وَطَّئَهَا) اول خاتون فی جماع قیلو (قَبْلَ الْغُسْلِ) غسل قیلونماسن بورن
 (وَالطُّهْرُ) دخی پاکلك (إِذَا تَخَلَّلَ) هر قابچان آرا لاشسه (بَيْنَ اللَّمَمَيْنِ) ایکی قان آراسنده
 (فِي مَدَّةِ الْحَيْضِ) حیض مدتده (فَهُوَ) بس اول پاکلك (كَالِدَمِ الْجَارِي) آقغوجی قان کبیدر
 حکمه (وَأَقْلُ الطُّهْرِ) دخی پاکلك نك آزی (خَمْسَةَ عَشْرَ يَوْمًا) اون بش کوندن (وَلَا غَايَةَ)
 دخی چیک بوقدر (لَا كَثْرَهُ) پاکلك نك کوبینه (وَدَمُ اسْتِعَاضَةٍ) دخی استعاضه قانی (وَهُوَ)
 اول استعاضه قانی (مَا) شوندا این قاندر (تَرَاهُ) کورر اول قان فی (الْمَرْأَةَ) خاتون کشی
 (أَقَلِّ) آزر اق مدتده (مِنْ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) اوچ کوندان (أَوْ أَكْثَرَ) یایسه کوبره ک مدتده (مِنْ عَشْرَةِ
 أَيَّامٍ) اون کوندان (فَهَاكُمُ) بس اول استعاضه قانی نك حکمی (حُكْمُ الرَّعَافِ الدَّائِمِ) همیشه
 بورون قاناو حکمی کبیدر (لَا يَمْنَعُ) طیماس اول استعاضه قانی (الصَّوْمَ) روزنی (وَلَا الصَّلَاةَ)

دخی نمازنی طیماس (وَلَا الْوُطْیَءَ) دخی خاتوننی جماع قیلونی طیماس (وَأِذَا زَادَ) دخی هر قایچهان آرتسه (الْتَّمُ) قان (عَلَى الْعَشْرَةِ) اون کون اوزرینه (وَلِلْمَرْأَةِ) دخی خاتون اوچون بولسه (عَادَةٌ) عادت بولسه مثلاً آلتنی کون بولسه عادتنی (رُدَّتْ) قاینارامش بولور اول خاتوننی (إِلَى أَيَّامِ عَادَتِهَا) عادتینک کونار بینه مثلاً آلتنی کوندن آرتوغی استعاضه بواور (وَمَا) دخی شول قان (زَادَ) آرتدی (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو عادت اوزر بینه مثلاً آلتنی کونگه (فَهُوَ) بس اول عادتدن آرتقان قان (اِسْتِعَاضَةُ) استعاضه در (وَأَنْ اِبْتَدَأَتْ) دخی اگر میندغه بولسه خاتون یعنی اول حیض کوره باشلاسه (مَعَ الْبُأُوغِ) بالغ بولو بولس (مُسْتِعَاضَةُ) استعاضه اییه سی بولغان مالک یعنی اول حیض کوره باشلاغانده قانی همیشه آغب تورسه (فَعِيضُهَا) بس اول خاتوننک حیضی (عَشْرَةَ أَيَّامٍ) اون کوندر (مِنْ كُلِّ شَهْرٍ) هر بر آیدن (وَالْبَاقِي) قالغان بکرمی کونده کیلگان قان (اِسْتِعَاضَةُ) استعاضه در (وَالْمُسْتِعَاضَةُ) دخی استعاضه اییه سی خاتون (وَمِنْ) دخی شول کشی (به) بولور اول کشی برلن (سَلَسُ الْبَوْلِ) بول آغووی (وَالرُّعَافُ الدَّائِمُ) دخی همیشه بورون قاناو (وَالجُرْحُ النَّدِي) دخی شوندا این جراحت (لَا يَرْقَأُ) اوکالماس (يَتَوَضَّؤُنَ) طهارت آلورلار بو کشیار (لِوَقْتِ كُلِّ صَلَاةٍ) هر نمازینک وقتنی اوچون (فَيَصَلُّونَ) بس او قورلار (بِذَلِكَ الْوُضُوءِ) اوشبو طهارت برلن (فِي الْوَقْتِ) وقتده (مَا شَاؤُوا) نله گانلری قدر (عَنِ الْقِرَائِنِ) فرض نم-ازلاردن (وَالنَّوْافِلِ) دخی نفل نمازلاردن (فَإِذَا خَرَجَ الْوَقْتُ) بس هر قایچهان نماز وقتنی چقسه (بَطَلٌ) باطل بولور (وُضُوءُهُمْ) بو قدر اییه لرینک طهارت لری (وَكُنَّ) دخی واجب بولور (عَلَيْهِمْ) اول عذر اییه لری اوزلرینه (اِسْتِمْنَأَى الْوُضُوءِ) طهارتنی باشنن آلماقلق (لِصَلَاةٍ أُخْرَى) ایکنچی نماز اوچون (وَالنَّفَاسِ) دخی نفاس (هُوَ) اول نفاس (الْتَّمُ الْخَارِجُ) چغوغی قاندر (عَقِيبَ الْوِلَادَةِ) بالاتوغدرغان صوکنده (وَالْتَّمُ النَّدِي) دخی شوندا این قان (تَرَاهُ) کورر اول قاننی (الْحَامِلُ) بوکلی خاتون (وَمَا) دخی شوندا این قان (تَرَاهُ) کورر اول قاننی (الْمَرْأَةُ) خاتون (فِي حَالِ وِلَادَتِهَا) بالاتوغدرغان حالنده (قَبْلَ خُرُوجِ الْوَلَدِ) بالا چقماسدن بورون (اِسْتِعَاضَةُ) استعاضه در (وَأَقْلُ النَّفَاسِ) دخی نفاس ننگ آزاغی (لَا حَدَّ) بو قدر چیک (لَهُ) اول نفاس ننگ آزیننه (وَأَكْثَرُهُ) دخی نفاس ننگ کوبره گی (أَرْبَعُونَ يَوْمًا) قرق کوندر (وَمَا) دخی شوندا این قان (زَادَ) آرتدی (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو قرق کون اوزرینه (فَهُوَ) بس اول قرق کوندن آرتقان قان (اِسْتِعَاضَةُ) استعاضه (وَأِذَا تَجَاوَزَ اللَّتْمُ) دخی هر قایچهان قان اوتسه (عَلَى الْأَرْبَعِينَ) قرق کون اوزرینه (وَقَدْ كَانَتْ) تحقیق بولسه

(هذه المرأة) اوشبو خاتون (وَلَدَتْ) بالا توغدرغان بولسه (قَبْلَ ذَلِكَ) اوشبو بالادن بورون (وَلَهَا) دخی بولسه اول خاتون اوچون (عَادَةً) عادت بولسه (فِي النَّفَاسِ) نفاس ده مثلا یکر می کون بولسه عادت (رُدَّتْ) قاینارامش بولور اول خاتوننی (إِلَى أَيَّامِ عَادَتِهَا) اول خاتون نلک عادت کونارینه مثلا یکر می کوندن حساب اینلور آرتوضی استعاضه بولور (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر بولامسه (لَهَا) اول خاتون اوچون (عَادَةً) عادت بولامسه (فَنَفَسُهَا) بس اول خاتون نلک نفاسی (أَرْبَعُونَ يَوْمًا) قورق کوندر (وَمَنْ) دخی شول خاتون (وَلَدَتْ) توغدردی (وَلَدِيْنِ) ایکی بالانی (فِي بَطْنِ وَاحِدٍ) بر قورصاها (فَنَفَسُهَا) بس اول خاتون نلک نفاسی (مَا) شول نرسه در (خُرُوجِ) چقدی (مِنَ الدَّمِ) قانندان بولغوجی اول چققان نرسه (عَقِيبَ الْوَلَدِ الْأَوَّلِ) اول لگی بالا سوکنده (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم فاشنه (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف فاشنه (رَحْمَهُمَا اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایدی بو ایکسینه (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ایتمدی امام محمد (وَزُفْرٌ) دخی امام زفر ایتمدی (رَحْمَهُمَا اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایدی بو ایکسینه (مِنَ الْوَلَدِ الثَّانِيِ) ایکنچی بالادن دیو یعنی ایکنچی بالا سوکنده چققان قانندان نفاس حساب اینلور *

باب الانجاس

نجس لر بیاننده کیلگان بابدر (تَطْهِيرُ النَّجَاسَةِ) نجاستنی پاکلاماق (وَاجِبٌ) واجب اور (مَنْ بَدَأَ الْمَصْلَى) نماز او قوجی نلک ته نندن (وَتَوْبَهُ) دخی نماز او قوجینلک کیمنندن (وَالْمَكَانَ الَّذِي) دخی شوندا این اور نندن (يُصَلِّي) نماز او قلمور (عَلَيْهِ) اول اورون اوزرنا (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (تَطْهِيرُ النَّجَاسَةِ) نجاستنی پاکلاماق (بِالْمَاءِ) صوبرهن (وَبِكُلِّ مَا نَعَّ طَاهِرٍ) دخی هر بر صییق نرسه برهن (يُمْكِنُ) ممکن بولور بولسه (إِزَالَتِهَا) اول نجاستنی یسه ره کلک (بِهِ) اول پاک صییق نرسه برهن (كَالْحَلِّ) سرکه کبی (وَمَاءُ الْوَرْدِ) دخی گل صووی کبی (وَإِذَا أَصَابَتْ) دخی هر قایچان تیسه (الْحَفَّ) چیتک که (نَجَاسَةٌ) نجاست تیسه (لَهَا) بولغوجیدر اول نجاستنلک (جَرْمٌ) ته نی (فَقَفَّتْ) بس کیسه اول نجاست (فَدَلَسَكُهُ) بس اوغلاسه اول چیتکنی (بِالْأَرْضِ) بیدرگه (جَازٌ) درست بولور (وَالْمَنِيُّ) دخی منی (نَجَسٌ) نجسد (يَجِبُ) واجب بولور (غَسْلُ رُطْبِهِ) اول منینلک یوش بولغاننی بوماق (فَإِذَا جَفَّ) بس هر قایچان کیسه اول منی (عَلَى تَوْبِ) کیم اوزرنده (أَجْزَأُ) کفایه قیلور (فَبِهِ) اول منید (الْفَرْكُ) اوغلاماق (وَالنَّجَاسَةُ) دخی نجاست (إِذَا أَصَابَتْ) هر قایچان تیسه (الْمَرْأَةَ)

کوزگیگه (أَو السِّقِّ) بایسه قلاچقه (أُكْنَفِي) کفایه لشمش بولور (بِمَسَّهِمَا) اول کزگی برلهن
 قلاچنی سرتو برلهن یعنی یوما ینچه ده پاک بولور (وَإِذَا أَصَابَتْ) هر قلاچان تیسسه (الْأَرْضِ)
 بیدرگه (نَجَاسَةً) نجاست (فَجَعَتْ) بس کیبسه اول نجاست (بِالشَّمْسِ) قویاش برلهن (وَوَهَبَ)
 دخی کیتسه (أَثْرَهَا) اول نجاستنک اثری (جَازَتْ الصَّلَاةُ) نماز درست بولور (عَلَى مَكَانِهَا) اول
 نجاستنک اورننه (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس اول نجاست اورنندن (التَّيْمُمُ) تیمم صوغو
 (وَمَنْ) دخی شول کشی (أَصَابَتْهُ) تیسسه اول کشیگه (مِنَ النَّجَاسَةِ الْعَلِيظَةِ) آغر نجاستن
 (كَالذَّمِّ) قان کبی (وَالْبَوْلِ) دخی بول کبی (وَالْفَائِظِ) دخی تیزه کبی (وَالْحَمْرِ) دخی خمر کبی
 (مِقْدَارَ الدَّرْهِمِ) درهم قدرلی تیسسه (وَمَا دُونَهُ) دخی درهم قدرندن کیم تیسسه (جَازَتْ الصَّلَاةُ)
 نماز درست بولور (مَعَهُ) اول درهم قدری نجاست برلهن (وَأَنْ زَادَ) دخی اگر درهم قدرندن
 آرطسه (لَمْ تَجْزِ) نماز درست بولماس (وَأَنْ أَصَابَتْهُ) دخی اگر تیسسه برکشیکه (مِنَ النَّجَاسَةِ
 الْمُخَفَّفَةِ) بیگل نجاستن (كَبُولِ مَا) شول حیواننک بولی کبی (يُؤْكَلُ) آشالور (لَحْمُهُ) اول حیواننک
 ایتی (جَازَتْ الصَّلَاةُ) نماز درست بولور (مَعَهُ) اول بیگل نجاست برلهن (مَا لَمْ يَبْلُغْ) ایرشمگان
 مدتسه (رُبْعَ الثَّوْبِ) کیمنک دورتن برینه (وَتَطْهِرُ النَّجَاسَةَ) نجاستنی پاکلاماق (الَّتِي)
 شوندا این نجاست (يَجِبُ) واجب بولور (عَسَلُهَا) اول نجاستنی بوماق (عَلَى وَجْهِينِ) ایکی
 وجه اوزرینه در اول پاکلاو (فَمَا) بس شول نجاست (كَأَنَّ) بولدی (مِنْهَا) اول نجاستن
 (عَيْنٌ مَرْتَبَةٌ) کورلمش ذاتی (فَطَهَّرَتْهَا) بس اول نجاستنک پاکلانوی (زَوَالِ عَيْنِهَا)
 ذاتی نک کیتویدر (الْأ) مگر (أَنْ يَبْقَى) اگر قالسه ده ضرر ببرماس (مِنْ أَثْرِهَا) اول
 نجاستنک اثرندن توسی ایسی کبی (مَا) شول نرسه (يُشَقُّ) مشققلی بولور (أَزَالَتِهَا) اول
 فرسه نی بپرو یعنی نجاستنک ذاتی کیتسه ایسی توسی قالسه ده ضرر ببرماس (وَمَا) دخی
 شول نجاست (لَيْسَ) یوقدر (لَهُ) اول نجاستنک (عَيْنٌ مَرْتَبَةٌ) کورلمش ذاتی (فَطَهَّرَتْهَا)
 بس اول نجاستنک پاکلانوی یعنی نجاست اورننک (أَنْ تَغْسَلَ) بوماق قدر اول نجاستنی
 یعنی اورننی (حَقِّي يَغْلِبُ) غالب بولغانغه قدری (عَلَى ظَنِّ الْغَسَلِ) بوغوچی کشینک گمانی
 اوزرینه (أَنَّهُ) درستلک اول نجاست اورنی (قَدْ طَهَّرَ) تحقیق پاک بولدی دیو (وَالْأَسْتِجَاءُ)
 دخی استنجاء (سُنَّةٌ) سننلر (يُجْزِي) درست بولور (فِيهِ) اول استنجاده (الْحَجَرِ) تاشی (وَمَا
 قَامَ مَقَامَهُ) دخی تاش اورنینه تورا تورغان نرسه (بِمَسَّهِ) سورتور اول نجاست چقان اورننی
 (حَقِّي يَنْقِيهِ) پاکلاغانغه قدری (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (فِيهِ) اول استنجاده (عَدَدِ سُنُونِ) سنت

بولغان صان (وَعَسَلُهُ) دخی اول نجس چقغان اورننی یوما قلف (بِالْمَاءِ) صو برلہن (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَإِذَا تَجَاوَزْتَ النَّجَاسَةَ) دخی هر قاپچان نجاست اوتسه (مَنْ مَخَّرَ جُهَا) چقغان اورنندن (لَمْ يَجُزْ) درست بولماس (فِيهِ) اول نجاست اورننی پا کلاوده (الْأَلْمَاءِ) مگر صو درست بولور (وَلَا يَسْتَنْجِي) دخی استنجاء قیلماس (بِعَظْمٍ) سويہك برلہن (وَلَا بَرُوثٍ) دخی آط تیزہ گی برلہن استنجاء قیلماس (وَلَا بَطْعَامٍ) دخی طعام برلہن استنجاء قیلماس (وَلَا بِيَمِينِهِ) دخی اوک قولی برلہن استنجاء قیلماس (الْأَبْعُرُ) مگر عنبر برلہن استنجاء قیلور .

کتاب الصلوة

نماز حکملری بیاننده کیلگان کتابدر (أَوَّلُ وَقْتِ الْفَجْرِ) ایرته نمازینک و قنینک اَوَّلِي (إِذَا طَلَعَ) هر قاپچان توغسه (الْفَجْرُ الثَّانِي) ایکنچی طاک یعنی راست طاک (وَهُوَ) اول ایکنچی طاک (الْبَيَاضُ الْمُعْتَرِضُ) صاملنوجی آقلدر (فِي الْأُفُقِ) کوک تیره لرینه (وَأَخْرُ وَقْتَهَا) ایرته نمازینک و قنینک آخری (مَا) شول و قنیدر (لَمْ تَطْلَعْ) توغمادی (الشَّمْسُ) قویاش (وَأَوَّلُ وَقْتِ الظُّهْرِ) اویلہ نمازینک و قنینک اَوَّلِي (إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ) هر قاپچان قویاش آوشسه کوک اورتاسندن (وَأَخْرُ وَقْتَهَا) دخی اویلہ نمازینک و قنینک آخری (عَدْبُ أَبِي حَمِيْقَةَ) امام اعظم قارشنده (رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایسی امام اعظم غه (إِذَا صَارَ) هر قاپچان اورلسه (ظَلُّ كُلِّ شَيْءٍ) هر نرسه نلک کوله گه سی (مِثْلِيَه) اوزی کبی ایکی الوشکه (سَوِي فَيْئِ الزَّوَالِ) زوال و قننده غی کوله گه دن باشقه (وَقَالَا) دخی ایندیلمر امام ابو یوسف برلہن امام محمد (رَحْمَهُمَا اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایسی بو ایکنسینه (إِذَا صَارَ) هر قاپچان اورلسه (ظَلُّ كُلِّ شَيْءٍ) هر نرسه نلک کوله گه سی (مِثْلُهُ) اوزی کبی برگه زوال و قننده غی کوله گه دن باشقه (وَأَوَّلُ وَقْتِ الْعَصْرِ) دخی ایکنسی نمازینک و قنینک اَوَّلِي (إِذَا خَرَجَ) هر قاپچان چقسه (وَقْتُ الظُّهْرِ) اویلہ و قنی (عَلَى الْقَوْلَيْنِ) امام اعظم قولینه بنآده امام ابو یوسف برلہن امام محمد قولینه بنآده یعنی امام اعظم قارشنده هر شینک کوله گه سی زوال کوله گه سندن باشقه اوزی قدری ایکی بولغاننک صوکنده امامین قارشنده هر شینک کوله گه سی زوال کوله گه سندن باشقه اوزی قدری بر بولغاننک صوکنده (وَأَخْرُ وَقْتَهَا) ایکنسی نمازینک و قنینک آخری (مَا) شول و قنیدر (لَمْ تَخْرُبْ) باتمادی (الشَّمْسُ) قویاش (وَأَوَّلُ وَقْتِ الْمَغْرِبِ) دخی آخشام نمازینک و قنینک اَوَّلِي

(اِذَا غَرَبَتْ) هر قايچان باطسه (الشَّمْسُ) قوياش (وَآخِرُ وَقْتِهَا) دخى آخشام نماز ينيك وقتينيک آخري (مَا) شول وقتدر (لَمْ يَغِبْ) غائب بولمادی (الشَّفَقُ) شفق (وَهُوَ) اول شفق (الْبَيَاضُ النَّدَى) شونداين آقلقدر (بُرَى) كورلور (فِي الْأَفْقِ) كوك تيره لر زنده (بَعْدَ الْحَمْرَةِ) قزلق صوکنده (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (رَحِمَهُ اللَّهُ) الله تعالى نك رحمتي بولغاي ايدي اول امام اعظم غه (وَقَالًا) دخى ايتقيلر امام ابو يوسف برلهن امام محمد (رَحِمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالى نك رحمتي بولغاي ايدي بوايكسينه (هُوَ) اول شفق (الْحَمْرَةُ) قزلقدر ديبيلر (وَأَوَّلُ وَقْتِ الْعِشَاءِ) دخى يسيع نماز ينيك وقتينيک اولي (اِذَا غَابَ) هر قايچان غائب بولسه (الشَّفَقُ) شفق (وَآخِرُ وَقْتِهَا) دخى يسيع نماز ينيك وقتينيک آخري (مَا) شول وقتدر (لَمْ يَطْلُعْ) توغمادی (الْفَجْرُ) راست تساك (وَأَوَّلُ وَقْتِ الْوُتْرِ) دخى وتر نماز ينيك وقتينيک اولي (بَعْدَ الْعِشَاءِ) يسيع صوکنده در (وَآخِرُ وَقْتِهَا) دخى وتر نماز ينيك وقتينيک آخري (مَا) شول وقتدر (لَمْ يَطْلُعْ) توغمادی (الْفَجْرُ) راست تساك (وَيُسْتَجَبُ) دخى مستجب بولور (الْأَسْفَارُ) كونني صار غايتب اوقو (بِالْفَجْرِ) ايرته نماز نك (وَالْأَبْرَادُ) دخى كونني صالحون قيلوب اوقومستجب (بِالظُّهْرِ) اويله نماز نك (فِي الصَّيْفِ) جاي كونده (وَتَقْدِيمُهَا) دخى اويله نماز يني وقتينيک اولنده اوقومستجب (فِي الشَّيْءِ) قش كونده (وَتَأْخِيرُ الْعَصْرِ) دخى ايکندي نماز يني كيچکنر ب اوقومستجب (مَا لَمْ تَتَغَيَّرْ) ارزگار مگان مدتده (الشَّمْسُ) قوياش (وَتَعْجِيلُ الْمَغْرِبِ) دخى آخشام نماز يني آشقدر ومستجب (وَتَأْخِيرُ الْعِشَاءِ) دخى يسيع نماز يني كيچکنر ومستجب (إِلَى مَا قَبْلَ ثَلَاثِ اللَّيْلِ) كيچنك اوچدن برينك آلدينه قدر (وَيُسْتَجَبُ) دخى مستجب بولور (فِي الْوُتْرِ) وتر نماز نك (لَمَنْ) شول كشيگه (بِالْفَقْرِ) عادت لنور بولسه (صَلَاةُ اللَّيْلِ) كيچكي نماز غه (أَنْ يُؤَخَّرَ) كيچکنر مكلت مستجب بولور (الْوُتْرُ) وتر ني (إِلَى آخِرِ اللَّيْلِ) كيچنك آخري نه قدر (وَأَنْ لَمْ يَتَّفِقْ) دخى اگر اشانماسه (بِالْإِنْتِبَاهِ) يوقودان اويغانما قلغي نه (أَوْتَرَ) وتر اوقور اول كشي (قَبْلَ النَّوْمِ) يوقلاماسدان بورون .

باب الاذان

اذان حکملى بيانده كيلنگان بابدر اوشبو (الْأَذَانُ) اذان (سُنَّةٌ مُؤَكَّدَةٌ) حکم وقوى بولغان سنقدر (لِلصَّلَاةِ الْحَمْسِ) بيش وقت نماز اوچون (وَالْجُمُعَةِ) دخى جمعه اوچون (دُونَ

مأسواها) بش وقت نماز برلن جمعه دان باشقه لارغه سنت بولودان باشقه بعنى باشقه
 نمازلارغه مثل اعيف كسوف تراويح جنازه نمازى كبيلمرگه سنت توگل (وَصْفَةُ الْاَذَانِ دَخَى
 اذانتك صفتى (اَنْ يَقُولَ) ايتمكلك در (اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ) تاللها كبر الله اكبر ديو
 (مرتين) ايكى مرتبه بعنى الله تعالى هر شين الوضرا قدر معناسنه (اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ)
 اشهد ان لا اله الا الله ديو (مرتين) ايكى مرتبه معناسى (اَشْهَدُ) گواهلق بيبره من بين (اَنْ)
 در سلكه (لا اله) بوقدر حقايق اوزره قالمق قاينامش ذات (الا لله) مگر بر الله تعالى در
 (وَاَشْهَدُ اَنْ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللهِ) دخى اشهد ان محمد رسول الله ديب ايتمكلك در (مرتين)
 ايكى مرتبه معناسى (وَاَشْهَدُ) دخى گواهلق بيبره من بين (اَنْ) در سلكه (مُحَمَّدًا) محمد
 عليه السلام (رَسُوْلُ اللهِ) الله تعالى تك رسوليدر (حَىَّ عَلَى الصَّلَوَاتِ) حى على الصلوة ديو
 ايتودر (مرتين) ايكى مرتبه معناسى (حَىَّ) حاضر بول سبين (عَلَى الصَّلَوَاتِ) نماز اوزر ينه
 (حَىَّ عَلَى الْفَلَاحِ) حى على الفلاح ديب ايتمكلك در (مرتين) ايكى مرتبه معناسى (حَىَّ)
 حاضر بول سبين (عَلَى الْفَلَاحِ) اوطدان قتلورغه (اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ) الله اكبر الله اكبر ديب
 ايتمكلك در (لا اله الا الله) لا اله الا الله ديب ايتمكلك در معناسى (لا اله) بوقدر حقايق برلن
 قالمق قاينامش ذات (الا لله) مگر بر الله در (وَلَا تُرْجِعْ) دخى قايناروب ايتماس (فيه)
 اول اذانتك بعنى شهادتين ني اول ايكى مرتبه آقرون تارش بران ايتب صوخره ينه ايكى
 مرتبه فچوروب ايتماس (وَيَزِيدُ) دخى آرتدر (فِي اَذَانِ الْفَجْرِ) ايرته نماز ينتك اذانتك
 (بَعْدَ الْفَلَاحِ) حى على الفلاح صوكتك (الصَّلَوَاتُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) الصلوة خير من النوم ديگان
 سوزنى (مرتين) ايكى مرتبه معناسى (الصَّلَوَاتُ) نماز (خَيْرٌ) ايزگوره كدر (مِنَ النَّوْمِ) بوقودان
 (وَالْاِقَامَةُ) دخى قامت (مِثْلُ الْاَذَانِ) اذان كبيدر (الا) لكن (اِنَّهُ) در سلكه اول قامت
 ايتوچى (يَزِيدُ) آرتدر (فِيهَا) اول قامتك (بَعْدَ حَىَّ عَلَى الْفَلَاحِ) حى على الفلاح صوكتك
 (قَدْ قَامَتِ الصَّلَوَاتُ) قد قامت الصلوة ديگان سوزنى مرتين ايكى مرتبه معناسى (قَدْ قَامَتِ)
 تحقيق قائم بولدى (الصَّلَوَاتُ) نماز (وَيُقَرَّرُ) دخى سوزلرني آيوروب آيوروب ايتور
 (فِي الْاَذَانِ) اذانتك (وَيَحْتَرُ) دخى سوزلرني آشقوروب ايتور (فِي الْاِقَامَةِ) قامتك
 (وَيَسْتَقْبَلُ) دخى قارشى بولور (بهما) اول اذان برلن قامتك (الْكَعْبَةُ) قبلهغه (فَاذَا بَاقَ)
 بس هر قبيجان ابرشسه اذان ايتوچى (الى الصَّلَوَاتِ) حى على الصلوة ديگان سوزگه (وَالْفَلَاحِ)
 دخى حى على الفلاح ديگان سوزگه (يُعْوَلُ) ايتلدر (وَجْهَهُ) يوزينى (يَمِينًا) اوك ماقغه

(وَسْمَالًا) دخی صول یاقعه (وَمُؤَدِّن) دخی اذان ایاتور (لِلْفَائِئَةِ) قضاغه قالغان برنماز اوچون (وَيُقِيمُ) دخی قامت ایاتور (فَإِنْ فَاتَتْهُ) بس اگر اوتسه برکشیدان (صَلَوَاتٍ) کوب نمازلار (أَذْنَ) اذان ایاتور اول کشی (لِلأُولَى) اولگی قضاغه قالغان نماز اوچون (وَأَقَامَ) دخی قامت ایاتور (وَكَانَ) دخی بولور (مُخَيَّرًا) اختیارلی بولور (فِي الْبَاقِيَةِ) قالغانلارنسه (أَنْ شَاءَ) اگر تله به (أَذْنَ) اذان ایاتور (وَأَقَامَ) دخی قامت ایاتور (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تله سه (أَقْفَصَرُ) قسقا رتور (عَلَى الْإِقَامَةِ) قامت اوزرینه (وَيَنْبَغِي) دخی تپوشلی بولور (لِلْمُؤَدِّن) اذان ایاتورچیگه (أَنْ يُؤَدِّنَ) اذان ایتمکک (وَيُقِيمُ) دخی قامت ایتمکک (عَلَى طَهَارَةٍ) طهارت اوزرینه (فَإِنْ أَدَّنَ) بس اگر اذان ایتمسه (عَلَى غَيْرِ وُضوءٍ) طهارتدان باشقه حال اوزرینه (جَازَ) درست بولور (وَيَكْرَهُ) دخی مکر وه بولور (أَنْ يُقِيمَ) قامت ایتمکک (عَلَى غَيْرِ وُضوءٍ) طهارتدان باشقه حال اوزرینه (أَوْ يُؤَدِّنَ) یایسه اذان ایتمکک (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (جُنُبٌ) جنب در (وَلَا يُؤَدِّنَ) دخی اذان اینوجی اذان ایتماس (لِلصَّلَاةِ) نماز اوچون (قَبْلَ دُخُولِ وَقْتِهَا) نماز نلک و قنی کرماس دان بورون (إِلَّا) مگر ایاتور (فِي أَذَانِ الْفَجْرِ) ایرته نماز نلک اذان نلک (عَنْ أَبِي يُوسُفَ) امام ابویوسف قاشنده (فَإِنَّهُ يَجُوزُ) بس درست سلسکده اذان درست بولور امام ابویوسف قاشنده (قَبْلَ الصُّبْحِ) تا کندان بورون .

باب شروط الصلوة التي تقدمها

نمازغه الک بولغان شرطلار بیانندن کیلگان بابدر اوشبو (يَجِبُ) واجب بولور (عَلَى الْمُصَلِّي) نماز اوچوجی اوزرینه (أَنْ يُقِيمَ) الک قیلماقلف (الطَّهَارَةَ) طهارتنی (من الْأَحْدَاثِ) طهارتسزلیکلردن یعنی منلردن (وَالْإِنْحَاسَ) دخی نهسلردن (عَلَى مَا) شولر وش اوزرینه (قَمَمَاتُهَا) الک قیللق بزلر آنی (وَيَسْتُرُ) دخی ارتر نماز اوچوجی (عَوْرَتَهُ) عورتیننی (وَالْعَوْرَةَ) دخی عورت (من الرَّجُلِ) ایردن (مَاتِحَاتِ السَّرَّةِ) کندک آسغنده بولغان اورندر (إِلَى الرُّكْبَةِ) تزگه قدری (وَالرُّكْبَةُ) دخی تز (من الْعَوْرَةِ) عورتندر (وَبَيْنَ الْمَرْأَةِ الْحَرَّةِ) دخی آزاد خانتون نلک تنی (كُلُّهَا) بارچه سیده (عَوْرَةٌ) عورتندر (إِلَّا) مگر عورت بولماس (وَجَهُّهَا) آزاد خانتون نلک یوزی (وَكَفَّيْهَا) دخی آزاد خانتون نلک ایکی اوچی (وَقَمَمِيَّهَا) دخی ایکی آیاغی (وَمَا) دخی شول نرسه (كَأَنَّ) بولدی (عَوْرَةٌ) عورت بولدی (من الرَّجُلِ) ایردن (فَهُوَ) بس اول نرسه (عَوْرَةٌ) عورتندر (من الْأُمَّةِ) کئیزه کدن یعنی کئیزه کندک آسغندن

آلوب تز آسنینہ قدر عورتدر (وَبَطْنُهَا) دخی کنیزہ کنک قورصاغی (وَوَهْرُهَا) دخی کنیزہ کنک
 آرقاسی (عَوْرَةٌ) عورتدر (وَمَأْسُوِيْ ذَلِكْ) دخی اوشبو اعضالارندان باشقہسی (مَنْ بَدَنُهَا)
 کنیزہک خاتون نلک تنندان (فَلَيْسَ بِعَوْرَةٍ) بس عورت ایماس (وَمَنْ لَمْ يَجِدْ) دخی برکشی
 تابماسہ (مَا) شول نرسہ فی (يُزِيلُ) یہہرر (بہ) اول نرسہ برلن (النَّجَاسَةَ) نجاستنی (صَلَّى)
 اوقور اول کشی (مَعَهَا) اول نجاست برلن (وَلَمْ يَجِدْ) دخی قایقارماس (الصَّلَاةَ) نمازنی
 (وَمَنْ لَمْ يَجِدْ) دخی برکشی تابماسہ (ثَوْبًا) کیمنی (صَلَّى) نماز اوقور اول کشی (عُرْيَانًا) یالانغاج
 (قَاعًا) اولترب (يَوْمِي) اشاره قیلور (بِالرُّكُوعِ) رکوع برلن (وَالسُّجُودِ) دخی سجدہ برلن
 (فَإِنْ صَلَّى) بس اگر اوقسہ (قَائِمًا) آباق اوزرہ (أَجْرًا) درست بولور اول کشیگہ (وَالأَوَّلِ)
 دخی اڈلگسی یعنی اولتروب اوقو (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَيَنْوِي) دخی نیت وقصد قیلور
 (الصَّلَاةَ الَّتِي) شونداین نمازنی (بِمُخْلِ) کورر (فِيهَا) اول نمازغہ (بِنِيَّةٍ) شونداین
 نیت برلن نیت قیلو (لَا يَفْضَلُ) آيورماس (بَيْنَهَا) اول نیت آراسی برلن (وَبَيْنَ التَّحَرُّمَةِ)
 نماز باشلاوتکبیری آراسنی (بِعَمَلٍ) برعمل برلن آيورماس (وَيَسْتَقْبِلُ) دخی نمازده قارشی
 بولور (الْقِبْلَةَ) قبله غہ (الْأ) مگر قارشی بولماس (أَنْ يَكُونَ) بولماقاق وقتندہ (خَائِفًا) قورقوچی
 دشماندان یايسہ برتقچ جیوانندان (فَيُصَلِّي) بس اوقور (إِلَى أَيْ جِهَةٍ) کیرہک قایوطرفه
 یونالورگہ (قَدَرٍ) کوچی یندی (فَإِنْ أَشْتَبَهَتْ) بس اگر بلمسز بولسہ (عَلَيْهِ) اول نماز
 اوقوچی اوزرینہ (الْقِبْلَةَ) قبلہ (وَلَيْسَ) دخی بولماسہ (بِعَضْرَتِهِ) اول نماز اوقوچینک حضورندہ
 (مَنْ) شونداین کشی بولماسہ (يَسْتَلُّهُ) صورار ایدی اول کشیمن (عَفْيًا) اول قبلہ دن (اجْتَهَدَ)
 تورشر یعنی اوبیلار (وَصَلَّى) دخی اوقور کوکلی اورناشقان طرفه قازاب (فَإِنْ عَامَ) بس
 اگر بلسہ (أَنَّهُ) درستلکده اول اویلاب اوقوچی کشی (أَخْطَأَ) خطا قیلدی (بَعْدَ مَا صَلَّى)
 نمازنی اوقوب بترگان نلک سوکنده بلسہ (فَلَا أَعَادَةَ) بس نمازنی قایقار و لازم بولماس (عَلَيْهِ)
 اول کشی اوزرینہ (وَأَنْ عَلِمَ) دخی اگر بلسہ (ذَلِكَ) اوشبوخطا قیلغانلقنی (وَهُوَ) حالبوکم
 اول کشی (فِي الصَّلَاةِ) نماز اچندہ بولسہ (اسْتَدَارَ) ایلنور (إِلَى الْقِبْلَةِ) قبله گہ (وَبَلَى) دخی
 اوقویاچق نمازنی بناہ قیلور (عَلَيْهَا) اول اوقغان نمازی اوزرینہ .

باب صفة الصلوة

نماز نلک صفتلاری بیاننده کیلگان بابدر اوشبو (فَرَأَيْتُمْ الصَّلَاةَ) نماز نلک فرضلاری

(سُنَّةٌ) التَّيْدِرُ (التَّخْرِيْمَةُ) نماز باشلاو تكبير بمر برسى (وَالْقِيَامُ) دخی آباق اوزره
 بولودر ايكنچىسى (وَالْقِرَاءَةُ) دخی قراءت اوقودر اوچونچىسى (وَالرُّكُوعُ) دخی ركوع در
 دورتنچىسى (وَالسُّجُودُ) دخی سجده در بشنچىسى (وَالْقَعْدَةُ الْأَخِيرَةُ) دخی آخرعى اولتور شدر
 آلتونچىسى (مَقَارَاتُ التَّشَهُُّدِ) تشهد اوقور وقت قدرى (رَمًا) دخی شول نرسه (زَادَ) آرتدى
 (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو ذكر قيلنغان نرسه لر اوزرينه (فَهُوَ) بس اول نرسه (سُنَّةٌ) سنتمدر
 (وَإِذَا أَرَادَ) دخی هر قابچان نلهسه (الرَّجُلُ) اير (أَنْ يَخُذَ) كرونى (فِي الصَّلَاةِ) نمازغه
 (كَبْرٌ) الله اكبر ديب ايتور (وَرَفَعَ) دخی کوتارر (يَدَيْهِ) ايكى قولونى (مَعَ التَّكْبِيرِ) الله
 اكبر ديگان سوز برلهن (هَتَّى يُجَاذَى) برابر يولغانغه قدرى کوتارر (بِأَهَامِيهِ) ايكى باش
 بارماغى برلهن (شَحْمَتِي أُذُنِيهِ) ايكى قلاغينك بومشاقلارى (فَإِنْ قَالَ) بس اكر ايتسه (بَدَلًا)
 بدل يوزندان (مِنَ التَّكْبِيرِ) الله اكبر ديگان سوزدن (اللَّهُ أَجَلٌ) الله اجل ديسه (أَوْ أَعْظَمُ) يايسه
 الله اعظم ديسه (أَوِ الرَّحْمَنِ الْكَبْرِ) يايسه الرحمن اكبر ديسه معنلارى الله تعالى هر شيدان
 الوغراق معناستك (أَجْرَاهُ) درست بولور اول كشيگه (عَفْدَ أَبِي حَفِيظَةَ) امام اعظم قاشنك (وَمُحَمَّدَ)
 دخی امام محمد قاشنده (رَحْمَهُمَا اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى نك رحمتى بولغاي ايتى بوايكسينه (وَقَالَ)
 دخی ايتدى (أَبُو يُوسُفَ) امام ابو يوسف (رَحْمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى نك رحمتى بولغاي ايتى
 امام ابو يوسف گه (لَا يُجُوزُ) درست بولماس ديمى نمازغه كرشو (الْأ) مگر درست بولور ديمى
 (بَلْفِظِ التَّكْبِيرِ) الله اكبر ديگان سوز برلنگنه (وَيُعْتَمِدُ) دخی تا يانور (بِيَدِ الْيُمْنَى) اوڭ قولى
 برلهن (عَلَى الْيُسْرَى) صول قولى اوزر يده (وَيَضَعُهَا) دخی قويار ايكى قولونى (تَحْتَ السُّرَّةِ)
 كندك آستنه (ثُمَّ يَقُولُ) مونك صوڭنده ايتور (سُبْحَانَكَ) تسبيح ايتنه مون سينكا (اللَّهُمَّ) اى الله
 (وَبِحَمْدِكَ) دخی سينك حمدك برلهن شغللنه مون (وَتَبَارَكَ) دخی مبارك بولدى (اسْمُكَ)
 سينك اسمك (وَتَعَالَى) دخی بلنك بولدى (جَدُّكَ) سينك الوغلك (وَلَا إِلَهَ) دخی يوقدر حلقف
 برلهن قلقف قيلنمش ذات (غَيْرُكَ) سيندان ياشغه (وَيَسْعَيْدُ) دخی صغفور (بِاللَّهِ) الله
 تعالى گه (مِنَ الشَّيْطَانِ) شيطان دان (الرَّحِيمِ) سرلمش اول شيطان الله تعالى نك رحمت درگاهندان
 يعنى اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ديب ايتور (ثُمَّ يَقُولُ) مونك صوڭنده ايتور (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ) بسم الله الرحمن الرحيم ديب (وَيُسْرِبُهُمَا) دخی ياشرن ايتور اعوذ برلهن بسم الله فى
 (ثُمَّ يَقْرَأُ) مونك صوڭنده اوقور (فَاتَعَاةَ الْكِتَابِ) الحمد سورهنسى (وَسُورَةَ) دخی بر سورهُ اوقور
 (مَعَهَا) اول الحمد سورهنسى برلهن (أَوْ ثَلَاثَ آيَاتٍ) يايسه اوچ آيت اوقور (مِنَ أَى سُوْرَةٍ) كيرهك

قایسی سورہ دن (شَاءَ) تلہ دی (وَإِذَا قَالُوا) دخی ہر قایچان ایتمسہ (الْأَمَامُ) امام (وَالضَّالِّينَ)
 وَلَا الضَّالِّينَ دیب (يَقُولُ) ایتنور امام (آمِينَ) آمین دیو قبول قیلغای ایدک معناسندہ
 (وَيَقُولُهَا) دخی ایتنور آمین دیگان سوزنی (الْمُؤْتَمِّمِ) امام غہ اویوغان آدم دہ (وَيَخْفُونَهَا)
 دخی یاشرن ایتنور لر اول آمین دیگان سوزنی (ثُمَّ يَكْبُرُ) مونک صوکندہ اللہ اکبر دیور
 (وَيُرَكِّعُ) دخی رکوع قیلور (وَيَعْتَمِدُ) دخی تیانور (بِيَدَيْهِ) ایکی قوی برلہن (عَلَى رُكْبَتَيْهِ)
 ایکی تزی اوزرینہ (وَيُفْرَجُ) دخی آچق قیلور (أَصَابِعُهُ) قول بارماقلارینی (وَيَبْسُطُ)
 دخی تیگز قیلور (ظَهْرَهُ) آرقاسنی (وَلَا يَرْفَعُ) دخی کوتارماس (رَأْسَهُ) باشینی (وَلَا يَنْكَسُهُ)
 دخی باشنی توپان صالماس (وَيَقُولُ) دخی ایتنور (فِي رُكُوعِهِ) رکوعسندہ (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ)
 سبحان ربی العظیم دیو (نَلَا) اوج مرتبہ معناسی الوغ بولغان ربمہ تسبیح ایتمہ مون مین معناسندہ
 (وَذَلِكَ) اوشبو اوج مرتبہ سبحان ربی العظیم دیمک (أَدْنَاهُ) کمال سنتک آزارا غیر یعنی
 بش پایدی ایتمسہ بیگرہک کورکام بولور (ثُمَّ يَرْفَعُ) مونک صوکندہ کوتارر (رَأْسَهُ) باشن
 (وَيَقُولُ) دخی ایتنور (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) سمع اللہ لمن حمدہ دیو معناسی اللہ تعالی حمد
 ایتمک کشینک حمدنی قبول ایشتوی برلہن ایتمدی معناسندہ (وَيَقُولُ) دخی ایتنور (الْمُؤْتَمِّمِ)
 امامغہ اویوغان کشی (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) ربنا لک الحمد دیو معناسی ای بزنگ ربمہ سیکامہ
 بولسون معناسندہ (فَإِذَا اسْتَوَى) بس ہر قایچان برابر بولسہ (فَأَتَمَّ) آباق اوزرہ (كَبَّرَ)
 اللہ اکبر دیب بقور (وَسَجَدَ) دخی سجدہ قیلور (وَأَعْتَمَدَ) دخی تیانور (بِيَدَيْهِ) ایکی قوی
 برلہن (عَلَى الْأَرْضِ) بیور اوزرینہ (وَوَضَعَ) دخی قویار (وَجْهَهُ) یوزینی (بَيْنَ كَفْيَيْهِ) ایکی
 اوجی آراسینہ (وَسَجَدَ) دخی سجدہ قیلور (عَلَى أَنْفِهِ) بورنی اوزرینہ (وَجْهَتَهُ) دخی
 ماگلای اوزرینہ (وَإِنْ أَقْتَصَرَ) بس اگر سجدہنی قسقارطسہ (عَلَى أَحَدِهِمَا) بورون برلہن
 ماگلاینگ برسی اوزرینہ یعنی بر سینہ گنہ سجدہ قیلسہ (جَازَ) درست بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ)
 امام اعظم قاشندہ (رَحْمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) اللہ تعالی ننگ رحمتی بولغای ایسی اول امام اعظم گہ (وَقَالَ)
 دخی ایندیلر امام ابو یوسف برلہن امام محمد (لَا يَجُوزُ) درست بولماس دیبیلار (الْأَقْتِصَارُ)
 قسقارتماقلق (عَلَى أَنْفِهِ) بورنی اوزرینہ یعنی بور نینہ غنہ سجدہ قیلو (الْأ) مگر درست بولور
 (مِنْ عُنُقٍ) عنردن گنہ (فَإِنْ سَجَدَ) اگر سجدہ قیلسہ (عَلَى كُورِ عِمَامَتِهِ) چالماسیننگ ایلمنہ سی
 اوزرینہ (أَوْ فَاضِلِ ثَوْبِهِ) یایسہ کیبیمیننگ چابوی اوزرینہ (جَازَ) درست بولور (وَيُبْدِي)
 دخی ظاہر قیلور (ضَبْعِيهِ) ایکی قولتوغن (وَيُجَافِي) دخی قوش یعنی براق قیلور (بَطْنَهُ)

قور صاغينى (عَنْ فَخْدَيْهِ) ايكى بوطندان (وَيُوجِّهُ) دى يونه لدرر (أَصَابِعُ رِجْلَيْهِ) ايكى آياق بارماقلاريني (نَحْوَ الْقِبْلَةِ) قبله طرفينه (وَيُقُولُ) دى ايتور (فِي سُجُودِهِ) سجداسنده (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) سبحان ربي الاعلى ديومعناسى بلند بولغان ربهه تسبيح ايتمه مون مين ديگان سوز (ثَلَاثًا) اوج مرتبه ايتور (وَذَلِكَ) دى اوج مرتبه سبحان ربي الاعلى ديمك (أَدْنَاهُ) كمالى سننك ايلك آزيدر بيش يايدي مرتبه ايتومسندجب بولور (ثُمَّ يَرْفَعُ) سونك صوكتنده كوتهرر (رَأْسَهُ) باشيني (وَيَكْبِرُ) دى الله اكبر ديب ايتور (فَإِذَا أَطْمَأَنَّ) بس هر قايجان قرار لانسه (جَالِسًا) اولتورغاني حالده (كَبِيرًا) الله اكبر ديب ايتور (وَسَجَدًا) دى سجد قيلور (فَإِذَا أَطْمَأَنَّ) بس هر قايجان قرار لانسه (سَاجِدًا) سجد قيلغان حالده (كَبِيرًا) الله اكبر ديب ايتور (وَأَسْتَوَى) دى برابر بولور (فَائِمًا) آياق اوزره (عَلَى صُورِ قَدَمَيْهِ) ايكى آياغينك صدرلارى يعنى باشلارى اوزرينه (وَلَا يَقَعُ) تورغانده استراحت اوچون اولتورماس (وَلَا يَعْثَمُ) دى تايماناس تورغانده (بِيَدِهِ) قولى برلهن (عَلَى الْأَرْضِ) بير اوزرينه (وَيَفْعَلُ) دى قيلور (فِي الرَّكْعَةِ الثَّانِيَةِ) ايكنچى ركعتده (مِثْلَ مَا فَعَلَ) قيلغان كبي (فِي الْأُولَى) اولگى ركعتده (الْأُولَى) لکن (أَنَّهُ) درستلك اول نماز او قوچى (لَا يَسْتَفْتَحُ) سبحانك ده اوقماس (وَلَا يَتَعَوَّذُ) دى اعود ايتمه س (وَلَا يَرْفَعُ) دى كوتهرمه س (يَدَيْهِ) ايكى قولونى (الْأُولَى) مگر كوتهرر (فِي التَّكْبِيرَةِ الْأُولَى) اولگى تكبيرده (فَإِذَا رَفَعَ) بس هر قايجان كوته رسه (رَأْسَهُ) باشيني (مِنَ السَّجْدَةِ الثَّانِيَةِ) ايكنچى سجددهن (أَفْقَرَشَ) توشهر (رِجْلَهُ الْيُسْرَى) صول آياغيني (فَجَلَسَ) بس اولتورر (عَلَيْهَا) اول صول آياغى اوزرينه (وَنَصَبَ) دى توغرى توتار (الْيُمْنَى) اوڭ آياغيني (نَصْبًا) توغرى توتماق توغرى توتار (وَوَجَّهَ) دى يونه لدرر (أَصَابِعَهُ) اوڭ آياغينك بارماقلاريني (نَحْوَ الْقِبْلَةِ) قبله طرفينه (وَوَضَعَ) دى قويار (يَدَيْهِ) ايكى قولونى (عَلَى فَخْدَيْهِ) ايكى بوطنى اوزينه (وَيَبْسُطُ) دى توشهر (أَصَابِعَهُ) بارماقلاريني (وَيَتَشَهَّدُ) دى تشهه او قور (وَالْتَّشَهُدُ) دى تشهه (أَنْ يَقُولَ) ايتمه كلسكر (التَّحِيَّاتُ) بارچه تل عبادتلىرى (لِلَّهِ) اول الله تعالى گه خاصهر (وَالصَّلَوَاتُ) دى بارچه تن عبادتلىرى اول الله تعالى گه خاصهر (وَالطَّيِّبَاتُ) دى بارچه مال عبادتلىرى اول الله تعالى گه خاصهر (السَّلَامُ) الله تعالى نك سلامى (عَلَيْكَ) سينك اوزرگه بولسون (أَيُّهَا النَّبِيُّ) اى آندالايين پيغمبر (وَرَحْمَةُ اللَّهِ) دى اله تعالى نك رحمتى سينك اوزرگه بولسون (وَبَرَكَاتُهُ) دى الله تعالى نك بركتلىرى سينك اوزرگه بولسون (السَّلَامُ) الله تعالى نك سلامى (عَلَيْهَا) بزلك اوزرگه بولسون (عَلَى عِبَادِ اللَّهِ)

دخی اللہ تعالیٰ نلک قیلاری اوزرینہ بولسون (الصالحین) ایزگو بولغوجیلار اول قیلار
(أشهُبُ) گواہلف بیرہن مین (أَنْ لَّا إِلَهَ) درستلکده یوقدر حعلق برلہن قلفلق قیلنمش ذات
(الْإِلَهِ) مگر بر اللہ تعالیٰ گنہ در (وَأَشهُبُ) دخی گواہلف بیرہن مین (أَنْ مُحَمَّدًا) درستلکده
محمد علیہ السلام (عَبُّهُ) اول تعالیٰ نلک قلیدر (وَرَسُولُهُ) دخی اللہ تعالیٰ نلک رسولیدر
(وَلَا يُزِيدُ) دخی آرتدیرماس (عَلَىٰ هٰذَا) اوشبونلک اوزرینہ (فِي الْقَعْدَةِ الْأُولَىٰ) اولگی
اولطرشده (وَيَقْرَأُ) دخی اوقور (فِي الرَّكْعَتَيْنِ الْأَخْرَيَيْنِ) آخرغی ایکی رکعتہ (فَاتَّجَعَتِ الْكِتَابِ)
الحکم سورہ سنی (خَاصَّةً) خاصلف یوزندن (فَإِذَا جَلَسَ) بس ہر قایہان اولتورسہ (فِي آخِرِ الصَّلَاةِ)
نماز نلک صوکنده (جَلَسَ) اولطورر (كَمَا جَلَسَ) ینده اولطوردی (فِي الْأُولَىٰ) اولگی اولطورشده
(وَيَتَشَهَّدُ) دخی تشہد اوقور (وَصَلَّىٰ) دخی صلوات ایتور (عَلَىٰ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) بیغمبر
علیہ السلام اوزرینہ (وَدَعَا) دخی قیلور (بِمَا شَاءَ) تلہ گان فرسہ سی برلہن (مِمَّا) شول دعادان
(يَشْبَهُهُ) اوخشار اول دعا (الْفَاظَ الْقُرْآنَ) قرآن سوزلرینہ (وَالْأَدْعِيَةَ الْمَأْثُورَةَ) دخی رسول اللہ دان
روایت قیلنمش دعالارغہ (وَلَا يَدْعُو) دخی دعا قیاماس (بِمَا) شول دہا برلہن (يَشْبَهُهُ) اوخشار
اول دعا (كَلَامَ النَّاسِ) آدملر سوزینہ (ثُمَّ يُسَلِّمُ) مونلک صوکنده سلام بیبرر (عَنْ يَمِينِهِ) اولک
یاغندن (فَيَقُولُ) بس ایتور (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ) السلام علیکم ورحمة اللہ دیومعناسی اللہ
تعالیٰ نلک سلامی دخی اللہ تعالیٰ نلک رحمتی سز نلک اوزرگزگہ بولسون (وَيُسَلِّمُ)
دخی سلام بیبرر (عَنْ يَسَارِهِ) صول یاغندن (مِثْلَ ذَلِكَ) اوشبونلک کبی یعنی السلام علیکم
ورحمة اللہ دیبور (وَيَجْهَرُ) دخی قجقرب اوقور (بِالْقِرَاءَةِ) قراءتنی (فِي الْفَجْرِ) ابرتہ نمازنده
(وَفِي الرَّكْعَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ) دخی اولگی ایکی رکعتہ (مِنَ الْمَغْرِبِ) اخشام دان (وَالْعِشَاءِ)
دخی یسیع دان (أَنْ كَانَ) اگر بولسہ (أَمَامًا) امام بولسہ (وَيُخْفِي) دخی یاشرن اوقور (الْقِرَاءَةَ)
قراءتنی (فِيمَا بَعْدَ الْأُولَيَيْنِ) اولگی ایکی رکعت صوکنده (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسہ
(مُنْفَرِدًا) بالغر اوقوجی (فَهُوَ) بس اول کشی (مُخَيَّرٌ) اختیار لیدر (أَنْ شَاءَ) اگر تلہسہ (جَهَرَ)
قجقرب اوقور (وَأَسْمَعَ) دخی ایشندرر (نَفْسَهُ) اوزینہ (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلہسہ (خَافَتْ)
یاشرن اوقور (وَيُخْفِي) دخی یاشرن اوقور (الْأَمَامُ) امام (الْقِرَاءَةَ) قراءتنی (فِي الظُّهْرِ)
اوبلہ نمازنده (وَالْعَصْرِ) دخی ایکندی نمازنده (وَالْوُتْرُ) دخی وتر نمازی (ثَلَاثُ رَكَعَاتٍ) اوچ
رکعتدر (لَا يَفْضُلُ) آیورماس (بَيْنَهُنَّ) اول اوچ رکعت آراسلی (بِسَلَامٍ) سلام برلہن آیورماس
(وَيَبْقَتُ) دخی قنوت اوقور (فِي الثَّلَاثَةِ) اوچنچی رکعتہ (قَبْلَ الرُّكُوعِ) رکوع قیلماسدان

بورون (في جميع السنّة) يلنك بار چه سنه (وَيَقْرَأُ) دخى او قور (في كل ركعة) هر برر كعتك (من الوتر) وتردن (فاتحة الكتاب) الحمد سورہ سنی او قور (سورة) دخى برسوره او قور (معها) اول الحمد سورہ سی برلن (فَاذْأَرَادَ) بس هر قایچان تلهسه (أَنْ يَقْنَتَ) قنوت او قما قنوغه (كَبَّرَ) الله ا کبودیب اینور (وَرَفَعَ) دخى کوترر (بِیَمِیْنِهِ) ایکی قولونی (ثُمَّ يَقْنَتُ) مونک صوکنده قنوت او قور (وَلَا يَقْنَتُ) دخى قنوت او قماس (في صلوة غیرها) وتردن باشقه نمازدا (وَلَيْسَ) یوقدر (في شیء) هیچ بر نرسه ده (من الصلوة) نماز دان (قراءة سورة بعینها) بیلگولی بولغان سورہ نی او قماق (لَا يُجْزِي) درست کورمهس (غیرها) اول سورہ دن باشقه نی او قونی یعنی نمازک درستلگی معین بولغان سورہ نی او قوغه توفی ایتمی بلکه تلهسه نیندی سورہ او قسه ده یاری (وَيَكْرَهُ) دخى مکروه بولور (أَنْ يَتَخَذَ) توتما قاق (قراءة سورة بعینها) بیلگولی بولغان سورہ او قونی (للصلوة) نماز او چون (لَا يَقْرَأُ) او قماس (فیها) اول نماز ده (غیرها) اول سورہ دن باشقه نی (وَأَذَى مَا) شول نرسه نلک ادنی سی (يُجْزِي) کفایه قیلور (من القراءة) قرائتمن (في الصلوة) نماز ده (ما) شول قدر در (يَتَنَاوَلُهُ) متناول بولور اول قدر نی (اسم القراءة) قراءه اسمی (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخى ایندی یلر امام ابو یوسف برلن امام محمد (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایلی بوا یکسنیه (لَا يُجْزِي) درست بولماس دیندی یلر (أَقَلُّ) آزاراق (من ثلث آيات قصار) اوچ قسه آیتمن (أَوْ آيَةً طَوِيلَةً) یایسه بر اوزون آیتدان (وَلَا يَقْرَأُ) دخى قراءت او قماس (أَلَمْؤْتُمْ) امام غه او یوغان کشی (خَلْفَ الْأَمَامِ) امام آرتنک (وَمَنْ أَرَادَ) دخى برکشی تلهسه (الذُّخُولَ) کره کلکنی (في صلوة غیره) باشقه کشیمک نمازینه (يَجْتَأِجُ) محتاج بولور اول کشی (إِلَى نِيَّتَيْنِ) ایکی نیت گه (نِيَّةُ الصَّلَاةِ) نماز نی نیت قیلور برسی (وَنِيَّةُ الْمُتَابَعَةِ) دخى امام غه او یونی نیت قیلور ایکنجسی (وَالْجَمَاعَةِ) دخى جماعت نمازی (سِنَّةٌ مُّوَكَّدَةٌ) سنت موکده در (وَأَوْلَى النَّاسِ) دخى آدملرک آرتوغراغی (بِالْإِمَامَةِ) امام بولوغه (أَعْلَمُهُمْ) آدملرک عالمه گیدر (بِالسُّنَّةِ) شر یعننی (فَإِنْ تَسَاوَوْا) بس اگر شر یعننی بلوده برابر بولسالار (فَأَقْرَبُهُمْ) بس قراءتنی بلگوچدره گی آرتوغراق (فَإِنْ تَسَاوَوْا) بس اگر قراءتنی بلوده برابر بولسالار (فَأَوْرَعُهُمْ) بس تقواراغی امام بولوغه آرتوغراق (فَإِنْ تَسَاوَوْا) بس اگر تقوالقده هم برابر بولسالار (فَأَسَنَّهُمْ) بس باشده الوغراغی امام بولوغه آرتوغراق (وَيَكْرَهُ) دخى مکروه بولور (تَقْدِيمُ الْعَبْدِ) امامت او چون قلنی الک قیلو (وَالْأَعْرَابِي) دخى نادان بدوی عربنی الک قیلو (وَالْفَاسِقُ) دخى گناهسنی ظاهر قیلوچیننی الک

قِيلُو (وَالْأَعْمَى) دخی ایکی کوزی صوقو کشینی الیک قیلو (وَوَلَدَ الزَّانَا) دخی زنادان توغان
 بالانی الیک قیلو (فَإِنْ تَقَمَّمُوا) بس اگر بوکشیلر الیک بولسالر یعنی امام بولسالار (جَازَ)
 درست بولور (وَيَنْبَغِي) دخی تیش بولور (لِلْإِمَامِ) امام غه (أَنْ لَا يُطُولَ) اوزون قیلماس سزلیق
 (بِهِمْ) اول قوم برلن (الصَّلَاةِ) نمازنی (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (لِلنِّسَاءِ) خاتونلار غه (أَنْ
 يُصَلِّيْنَ) نماز او قماقلقلاری (وَحَدَّثَنَّ) اوزلری گنه بولغان مالک (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلن
 او قماقلقلاری مکروه بولور (فَإِنْ فَعَلْنَا ذَلِكَ) بس اگر قیلسالار اوشبوننی یعنی خاتونلار
 اوزلری گنه ایرلردن باشقه نمازنی جماعت برلن او قسه لار (وَقَفَّتْ) تورر (الْإِمَامُ) خاتونلار ننگ
 اماملاری (وَسَطَهُنَّ) اورطالارونک (وَمَنْ صَلَّى) دخی برکشی امام بولوب نماز او قسه (مَعَ وَاحِدٍ)
 برکشی برلن (أَقَامَهُ) تور غزر اول کشینی (عَنْ يَمِينِهِ) اوک یاغفسن (فَإِنْ كَانَ) بس اگر
 بولسه امام بولوب نماز او قوروی (مَعَ اثْنَيْنِ) ایکی کشی برلن (تَقَمَّمَ) الیک بولور (عَلَيْهِمَا) بو
 ایکی کشی اوزرینه (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (لِلرِّجَالِ) ایرلر گه (أَنْ يَقْتَبُوا)
 او یوماقلقلاری (بِامْرَأَةٍ) خاتون غه (أَوْ صَبِيٍّ) یا یسه صبی غه (فَإِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ) بس اگر
 قیلسالار اوشبوننی یعنی خاتونلار غه یا یسه صبی لار غه او یونی (بَطَلَتْ) باطل بولور (صَلَوَاتُهُمْ)
 ایرلر ننگ نمازلاری (وَيَصِفُ) دخی صاقلانور (الرِّجَالُ) اول ایرلر (ثُمَّ الصَّبِيَّانُ) موننگ
 صوکنک صبی لار (ثُمَّ الْخُنَاثَى) موننگ صوکنک غنشی لار (ثُمَّ النِّسَاءَ) موننگ صوکنک خاتونلار
 (فَإِنْ قَامَتْ) بس اگر تورسه (امْرَأَةٌ) خاتون (إِلَى جَنْبِ رَجُلٍ) بر ایرلر ننگ یاننده (وَهُمَا) بو
 خاتون برلن ایر (مُشْتَرِكًا) اور تاق بولسه لار (فِي صَلَاةٍ وَاحِدَةٍ) بر نمازده (فَسَبَتْ) بوز ولور
 (صَلَوَاتُهُ) ایرلر ننگ نمازی (وَلَا تَفْسُدُ) دخی بوز ولماس (صَلَوَاتُهَا) اول خاتون ننگ نمازی (وَيَكْرَهُ)
 دخی مکروه بولور (لِلنِّسَاءِ) خاتونلار غه (حُضُورُ الْجَمَاعَةِ) جماعت نمازینه حاضر بولو (وَلَا بَأْسَ
 دخی ضرر بوقدر (بِأَنْ تَخْرُجَ الْعَجُوزُ) قار چقلار ننگ چغوروی برلن (فِي الْفَجْرِ) ایرته نمازینه
 (وَالْمَغْرِبِ) دخی اخشام نمازینه (وَالْعِشَاءِ) دخی یسیع نمازینه (عَنْ أَبِي هَنِيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) امام
 اعظم قاشنده (وَقَالَ أَبُو يُوْسُفَ وَحَمْدٌ) ایکنی امام ابو یوسف برلن امام محمد (بِجُوزِ) درست
 بولور دیدیلر (خُرُوجَ الْعَجُوزِ) قار چقلار ننگ چغوروی (فِي سَائِرِ الصَّلَاةِ) باشقه نمازلار غه (وَلَا
 يُصَلِّي) دخی او یوب نماز او قماس (الطَّاهِرُ) پاک کشی (خَلَقَ مِنْ) شول کشینک آرتنک (به)
 ولغو جیبر اول کشی برلن (سَأَسُ الْبُولِ) بولنک آغوروی (وَلَا الطَّاهِرَاتُ) دخی قانندان پاک بولغان
 خاتونلار او یوب نماز او قماسلار (خَلَقَ الْمُسْتَحَاضَةَ) استعاضه کوروی خاتون آرتنک (وَلَا الْغَارَى

دخی قرائت بلوچی کشی اویوب نماز او قوماس (خَلْفَ الْأُمَى) قرائت بلمی تورغان آدم آرتنده
(وَلَا الْمَكْنَسَى) دخی کییم کیگان کشی اویوب نماز او قوماس (خَلْفَ الْعُرْيَانِ) یالانغاچ کشی
آرتنده (وَبِجُونِ) دخی درست بولور (أَنْ يَوْمَ الْمُتَيْمِمِ) تیمم صوغوچینک امام بولور (لِلْمُتْرَضِّينَ)
طهارت تزوب او قوچی قوم گه (وَالْمَاسِخُ عَلَى الْخَفِينِ) دخی ایکی چیتک اوزرینه مسح قیلوچینک
امام بولور درست بولور (لِلْغَاسِلِينَ) آباقلارنی یووب نماز او قوچیلارغه (وَيُصَلِّي) دخی
اویوب نماز او قور (الْقَائِمُ) آفاق اوزره توروب او قورغه قادر بولغان کشی (خَلْفَ الْقَاعِدِ)
اولطوروب او قوچی کشی آرتنده (وَلَا يُصَلِّي) دخی اویوب نماز او قوماس (الَّذِي) شوندا این
کشی (بِرُكْعٍ) رکوع قیلور (وَيَسْجُدُ) دخی سجده قیلور یعنی رکوع سجودگه قادر بولور
(خَلْفَ الْمُؤَمِّي) اشارت برلهن او قوچی آرتنده (وَلَا يُصَلِّي الْمُفْتَرَضُ) دخی فرض نماز او قوچی
اویوب نماز او قوماس (خَلْفَ الْمُتَنَقِّلِ) نفل نمازی او قوچی کشی آرتنده (وَلَا) دخی فرض
نماز او قوچی اویوب نماز او قوماس (مَنْ) شول کشینک آرتنده (يُصَلِّي) او قور اول
کشی (فَرَضًا آخِرًا) ایکنچی فرضنی مثلاً او یله نمازیننی او قوچی کشی ایکندی نمازیننی او قوچی
آرتنده اویوب او قوماس (وَبُصَلِّي الْمُتَنَهِّلُ) دخی نفل نماز او قوچی کشی اویوب نماز او قور
(خَلْفَ الْمُفْتَرَضِ) فرض نماز او قوچی آدم آرتنده (وَمَنْ اِقْتَدَى) دخی برکشی اویوسه (بِامَامِ)
امام غه (ثُمَّ عَامًا) مونک صوکنده بلسه (أَنَّهُ) درستلکده اول امام (عَلَى غَيْرِ وُضُوءٍ) طهارتین
باشقه حال اوزرینه در یعنی امامنک طهارتسز بولوین بلسه (أَعَادَ) قایتارر (الْصَلْوَةَ)
نمازیننی (وَبِكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الْمُصَلِّي) نماز او قوچیغه (أَنْ يَعْبَثَ) اوینما قلاق
(بِثَوْبِهِ) کییمنی برلهن (أَوْجَسَهُ) یایسه تنی برلهن (وَلَا يُقَلِّبُ) دخی ایلندر مهس نماز
او قوچی (الْحَصَى) واق تاشلارنی (أَلَّا) مگر ایلندر (أَنْ لَا يُمْكِنَهُ) ممکن بولماس سزاق
وقتینک اول کشیگه (السُّجُودُ) سجده قیلو (فَيَسُوبُهُ) بس برابر اول تاشلارنی (مَرَّةً وَاحِدَةً) بر
مرته (وَلَا يَفْرُقُهُ) دخی شارتلتماس نماز او قوچی (أَصَابِعُهُ) بارماقلاریننی (وَلَا يَنْخَصِرُ)
دخی قولان بیلمینه قویماس (وَلَا يُسْمَلُ) دخی سالندر ماس (ثَوْبَهُ) کییمنی (وَلَا يَعْقُصُ) دخی
باشینک آرطینه جیبوب بیله ماس (شَعْرَهُ) صاچیننی (وَلَا يَكْفِي) دخی سجده قیلغانده توروب
کوتهر ماس (ثَوْبَهُ) کییمنی (وَلَا يَأْتِفُتُ) دخی نماز او قوچی قاراماس (بِمِيفِنَا) او گغه (وَشَمَالًا)
دخی صولغه (وَلَا يُقَعِّي) دخی نماز او قوچی ات اولطوروشی برلهن اولطور ماس یعنی ایکی
تزیینی تورغزوب ایکی قولونی بیرگه قویب اولطور ماس (وَلَا يَبْرُدُ) دخی قایتار ماس نماز
او قوچی (السَّلَامُ) سلامنی (بِلِسَانِهِ) تلی برلهن (وَلَا يَبِيَهُ) دخی قولی برلهن قایتار ماس (وَلَا

بِتَرَبُّعٍ) دخی نماز او قوجی تو گہرہ کلنب اول طور ماس (الْأَمِنْ عُنْدَ) مگر عندر دنگنہ اول نور (وَلَا يَأْكُلُ) دخی نماز او قوجی آشاماس (وَلَا يَشْرِبُ) دخی اچمہس (فَإِنْ سَبَقَهُ) بس اگر نماز او قوجیغہ پیدا بولسہ (حَدَّثَ) طہارت سر لک (انصرفت) دونہر نمازدان (فَإِنْ كَانَ) بس اگر حدت پیدا بولغان کشی (أَمَامًا) امام (اسْتَخْفَى) اور نینہ کشی قویار (وَتَوَضَّأَ) دخی اوزی طہارت آلور (وَبَنَى) دخی او قیاجاق نمازنی بنا قیلور (عَلَى صَلَوَتِهِ) او قغان نمازی اوزرینہ (وَالْأَسْتِنَافُ) لکن نمازنی باشدان آلوب او قماق (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (فَإِنْ نَامَ) بس اگر نماز او قوجی نمازدا یوقلاسہ (فَأَحْنَمَ) بس توشلنسہ (أَوْجُنَّ) یایسہ نماز او قوجی دیوانہ لانسہ (أَوَأَغَمَى عَلَيْهِ) یایسہ ہوشی کیتسہ (أَوْقَهَقَهُ) یایسہ تجقروپ کولسہ (اسْتَأْتَفَّ) باشدان آلور (الْوَضُوءُ) طہارتنی (وَالصَّلَاةُ) دخی نمازنی (فَإِنْ تَكَلَّمَ) بس اگر سویلشسہ (فِي صَلَوَتِهِ) نمازندہ (عَامِدًا) قصد قیلوب (أَوْ نَاسِيًا) یایسہ اونتوب (بَطَلَتْ) باطل بولور (صَلَوَتُهُ) اول کشینک نمازی (وَأَنْ سَبَقَهُ) دخی اگر نماز او قوجیغہ پیدا بولسہ (الْحَدَّثُ) طہارت سر لک (بَعْدَ مَا قَعَدَ) اول طور غاننک صوکنک (قَدَّرَ التَّشَهُدَ) تشہد او قور قدری (تَوَضَّأَ) طہارت آلور (وَسَلَّمَ) دخی سلام بیرر (وَأَنْ تَعَمَّدَ) دخی اگر قصد قیلسہ (الْحَدَّثُ) طہارت سر لکنی (فِي هَذِهِ الْحَالَةِ) اوشبو حالندہ یعنی تشہد او قور قدری اول نور غان صوکنک (أَوْ تَكَلَّمَ) یایسہ سویلشسہ اوشبو حالندہ (أَوْ عَمَلَ) یایسہ عمل قیلسہ (عَمَلًا) شوندا این عملنی (يُنَاقِي) منافق بولور اول عمل (الصَّلَاةَ) نمازنی (تَمَّتْ) تمام بولور (صَلَوَتُهُ) اول کشینک نمازی (وَإِذَا رَأَى) دخی ہر قایچان کورسہ (الْمَتَيْمُ) تیمم صوغوجی کشی (الْمَاءَ) صونی کورسہ (فِي صَلَوَتِهِ) نمازی اچنک (بَطَلَتْ) باطل بولور (صَلَوَتُهُ) اول کشینک نمازی (وَأَنْ رَأَهُ) دخی اگر کورسہ اول صونی (بَعْدَ مَا قَعَدَ) اول طور غاننک صوکنک (قَدَّرَ التَّشَهُدَ) تشہد او قور لوق قدر (أَوْ كَانَ) یایسہ بولسہ (مَسْحًا) مسح قیلوجی (عَلَى الْخَفِيِّنِ) ایکی چیتک اوزرینہ (فَإِنْ نَقَضَتْ) بسی اوتسہ (مُدَّةً مَسْحَهُ) مسعینک مدتی (أَوْ خَلَعَ) یایسہ صورصہ (خَفَهُ) چیتگینی (بِعَمَلٍ رَقِيفٍ) نچکہ یعنی آز عمل برلہن (أَوْ كَانَ) یایسہ بولسہ (أُمِّيًّا) قرأت بلمی تورغان آدم (فَعَلَّمَ) بس ایرہنسہ (سُورَةَ) ہر سورہنی (أَوْ عَرَبِيًّا) یایسہ یالانغاچ او قوجی بولسہ (فَوَجَدَ) بس تابسہ (ثَوْبًا) کیمینی (أَوْ مَوْبِيًّا) یایسہ اشارہ برلہن او قوجی بولسہ (فَقَدَّرَ) بس کوچی یتکوجی بولسہ (عَلَى الرُّكُوعِ) رکوع اوزینہ (وَالسُّجُودِ) دخی سجدہ اوزرینہ (أَوْ تَنَكَّرَ) یایسہ ایسینہ توشرسہ (أَنْ) درسئلکک (عَلَيْهِ) واجبدر اول کشی اوزرینہ

(صَلْوَةٌ) نماز (قَبْلَ هُنَا) اوشبو نمازندان بورون (أَوْ أَحَدَتْ) يایسه طهارتسز بولسه (الْأَمَامُ) القاری) قراءه بیلگوچی امام (فَأَسْتَخَافُ) بس اور نینه قویسه (أَمِيًّا) قراءه بلمی تورغان کشینی (أَوْ طَلَعَتِ الشَّمْسُ) يایسه قویاش توغسه (فِي صَلْوَةِ الْفَجْرِ) ایرته نمازنگ (أَوْ دَخَلَ) يایسه کرسه (وَقْتُ الْعَصْرِ) ایلکندی وقتی (فِي الْجُمُعَةِ) جمعه نمازنگ (أَوْ كَانَ) يایسه بولسه (مَاسِحًا) مسح قیلوچی (عَلَى الْجَبْرِ) جراحت گه یابقان چوپرهك اوز رینه (فَسَقَطَتْ) بس توشسه اول چوپرهك (عَنْ بُرْمٍ) سلامتلودن (أَوْ كَانَ صَاحِبُ عُنْدٍ) يایسه عنر اییه سی بولسه (فَانْقَطَعَ عُنْدُهُ) بس عنری کیسلسه (بَطَلَتْ) باطل بولور بوصورتلرده (صَلْوَتُهُ) بو کشیلرننگ هر برسیننگ نمازی (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنگ (وَقَالَ) دخی ایتدیلمر امام ابویوسف برلهن امام محمب (تَمَّتْ) تمام بولور دیدیلر نماز بوصورتلرننگ هر برسنگ .

باب قضاء الفوائت

وقمنده اولمى قالغان نمازلارنى قضا قیلوبیاننده کیلگان بابدر (وَمَنْ فَاتَتْهُ) اوتسه بر کشین (صَلْوَةٌ) بر نماز (قَضَاهَا) قضا قیلور اول نمازنى (إِذَا ذَكَرَهَا) هر قایچان ایسینه توشسه اول نمازنى (وَقَمَّمَهَا) دخی الك قیلور اول قضا نمازنى (عَلَى صَلْوَةِ الْوَقْتِ) وقت نمازى اوز رینه (الْأَى) مگر قضا نمازنى وقتیه نمازغه الك قیلماس (أَنْ يَخَافَ) قور قماقلق وقتنگه (فَوَتْ صَلْوَةَ الْوَقْتِ) وقت نمازیننگ اوتوندن (فَيَقْدُمُ) بس الك قیلور بوصورتنگ (صَلْوَةَ الْوَقْتِ) وقت نمازنى (عَلَى الْفَائِتَةِ) قضاغه قالغان نماز اوز رینه (ثُمَّ يَقْضِيهَا) موننگ صوکننگ قضاغه قالغان نمازنى قضا قیلور (وَمَنْ فَاتَتْهُ) دخی اوتسه بر کشین (صَلَوَاتٍ) کوب نمازلار (رَتَّبَهَا) ترتیب قیلور اول نمازلارنى (فِي الْقَضَاءِ) قضاغه (كَمَا وَجِبَتْ) واجب بولغان روشنگ ترتیب قیلور (فِي الْأَصْلِ) اصلنگ (الْأَى) مگر قضاغه ترتیب قیلماس (أَنْ تَزِيدَ الْفَوَائِتُ) قضاغه قالغان نمازلارنگ آرتماقلغی وقتنگه (عَلَى سِتِّ) آلتنى نماز اوز رینه (فَيَسْقُطُ) بس بوصورتنگ توشهر (الْمُرْتَبِيبُ) ترتیب (فِيهَا) اول آلتیدان آرتقان نمازلاردا .

باب الاوقات التي تكره فيها الصلوة

(بَابُ الْأَوْقَاتِ) وقتلار بیاننده کیلگان بابدر (الَّتِي) شوندا این وقتلار (تَكْرَهُهُ) مکره بولور (فِيهَا) اول وقتلاردا (الصَّلْوَةُ) نماز (لَا يَجُوزُ الصَّلْوَةُ) نماز درست بولماس (عَنْ) طُلُوعِ الشَّمْسِ) قویاش توغان وقتنگه (وَلَا) دخی نماز درست بولماس (عَنْ قِيَامِهَا) قویاش

تورغان وقتک (فی الظہیرۃ) توشلسکک (ولاً) دخی نماز درست بولماس (عند غروبها) قویاش باتقان وقتک (ولایصلی) دخی نماز او قدرست بولماس (علی الجنازۃ) جنازہ اوزرینہ (ولاً یسجد) دخی سجدہ قیلو درست بولماس (للقلاوۃ) تلاوۃ اوچون (الأ عصر یومہ) مگرشول کوننک ایکندی گنہ مکروہ بولماس (عند غروب الشمس) قویاش باتقان وقتک (ویکرہ) دخی مکروہ بولور (ان یتنقل) نفل نمازنی اوقو (بعء صلوة الفجر) ایرتہ نمازی صوننک (حتی تطلع الشمس) قویاش توغانغہ قدری (وبعء صلوة العصر) دخی ایکندی نمازی صوننک نفل نمازی اوقو مکروہ (حتی تغرب الشمس) قویاش باتقانغہ قدری (ولابأس) دخی یوقدر ضرر (بان یصلی) اوقماقلنک (فی ہذین الوقتین) اوشبو ایکی وقتک یعنی ایرتہ نمازندان صونک قویاش چقغانغہ قدر ایکندی نمازندان صونک قویاش باتقانغہ قدر (الفواہت) قضاغہ قالغان نمازلارنی اوقماقلدہ ضرر یوق (ویسجد) دخی سجدہ قیلودہ ضرر یوق بوا یکی وقتک (للتلاوۃ) تلاوت اوچون (ویصلی) دخی نماز اوقماقلنک ضرر یوق (علی الجنازۃ) میت اوزرینہ (ولایصلی) دخی اوقماس بوا یکی وقتک (رکعتی الطواف) طوافنک ایکی رکعتنی (ویکرہ) دخی مکروہ بولور (ان یتنقل) نفل نمازی اوقماقلنک (بعء طلوع الفجر) تاک توغاننک صوننک (بأکثر) کوبرک برلن (من رکعتی سنة الفجر) ایرتہ نمازینک ایکی رکعت سننندن (ولایتنقل) دخی نفل نماز او قدرست بولماس (قبل المغرب) قویاش بایغاج آخشام نمازیننی اوقودان بورون *

باب النوافل

نفل نمازلاری بیاننسدہ کیلسگان بابمدر (السنة) سنت (فی الصلوة) نمازدا (ان یصلی) اوقماقلنک (رکعتین) ایکی رکعتنی (بعء طلوع الفجر) راست تاک توغاننک صوننک (وآربعاً) دخی دورت رکعت اوقماقلنک (قبل الظہر) او بلہ دن بورون (ورکعتین) دخی ایکی رکعت اوقماقلنک سنت (بعءها) او بلہ صوننک (وآربعاً) دخی دورت رکعت اوقماقلنک سنت (قبل العصر) ایکندی دن بورون (وآن شاء) دخی اگر تلہسہ (رکعتین) ایکندی دن بورون ایکی رکعت اوقو (ورکعتین) دخی ایکی رکعت اوقوسنت (بعء المغرب) آخشام صوننک (وآربعاً) دخی دورت رکعت اوقوسنت (قبل العشاء) یسیع دان بورون (وآربعاً) دخی دورت رکعت اوقوسنت (بعءها) یسیع صوننک (وآن شاء) دخی اگر تلہسہ (رکعتین)

ایکی رکعت اوقور (وَنَوَافِلُ النَّهَارِ) دخی کوندزگی نفل نمازلاری (اِنْ شَاءَ) اگر نلهسه
(صَلَّى) اوقور (رَكَعَتَيْنِ) ایکی رکعت (بِنَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ) برسلا م برلهن (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر نلهسه
(أَرْبَعًا) دورت رکعت اوقور برسلا م برلهن (وَتَكَرَّرَهُ) دخی مکر وه بولور (الزِّيَادَةُ) برسلا م برلهن
آرتدرما قلف (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو دورت رکعت اوزرینه (وَأَمَّا نَوَافِلُ اللَّيْلِ) اما کیچکی نفل
نمازلاری (فَقَالَ أَبُو مَهْدِيَةَ) بس ایتمدی امام اعظم (رَعَمَهُ اللَّهُ) الله تعالی نلک رحمتی بولغای
ایدی امام اعظم غه (اِنْ صَلَّى) اگر اوقسه کیچکی نفل نمازلاری (ثُمَّ انْ رَكَعَاتٍ) سیگزر رکعت
(بِنَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ) برسلا م برلهن (جَازَ) درست بولور (وَتَكَرَّرَهُ) دخی مکر وه بولور (الزِّيَادَةُ)
آرتدرما قلف برسلا م برلهن (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو سیگزر رکعت اوزرینه (وَالْأَرْبَعُ) دخی برسلا م
برلهن دورت رکعت اوقه قلف (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (بِاللَّيْلِ) کیچکه (وَالنَّهَارِ) دخی کوندزده
(وَقَالَ) دخی ایندی لیر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (لِأَبِي زَيْدٍ) آرتدرماس دیندی لیر (بِاللَّيْلِ)
کیچکه (عَلَى رَكَعَتَيْنِ) ایکی رکعت اوزرینه (بِنَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ) برسلا م برلهن (وَالْقِرَاءَةُ) دخی
قراعت اوقو (وَاجِبَةٌ) واجبه (فِي الْفَرَضِ) فرض نمازدا (فِي الرَّكَعَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ) اولسگی ایکی
رکعتک (وَهُوَ) اول اولسگی ایکی رکعتک قراعت اوقغان کشی (مُخَيَّرٌ) اختیار لیدر (فِي الْأَخْرَبَيْنِ)
آخرغی ایکی رکعتده (اِنْ شَاءَ) اگر نلهسه (فِرَاءً) اوقور (الْفَاتِحَةَ) الحمد سورده سنی (وَأَنْ شَاءَ)
دخی اگر نلهسه (سَكَتَ) نیک تورور (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر نلهسه (سَبَّحَ) تسبیح ایغور
(وَالْقِرَاءَةُ) دخی قراعت اوقو (وَاجِبَةٌ) واجبه (فِي جَمِيعِ رَكَعَاتِ النَّفْلِ) نفل نلک هر بر رکعتده
(وَفِي جَمِيعِ الْوُتْرِ) دخی وتر نلک هر بر رکعتک (وَمَنْ دَخَلَ) دخی برکشی کرسه (فِي صَلَاةِ النَّفْلِ)
نفل نمازینه (ثُمَّ أَفْسَدَهَا) مونلک صوکنده بوزسه اول نفل نمازینی (فَضَاهَا) فضا قیلور اول
نفلنی (وَأَنْ صَلَّى) دخی اگر اوقسه نفل نمازینی (أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ) دورت رکعت (وَقَعْدٌ) دخی
اول طورسه (فِي الْأُولَيْنِ) اولسگی ایکی رکعتده (مَقْدَارُ الْمَشْهُدِ) تشهد اوقور مقصداری
(ثُمَّ أَفْسَدَ) مونلک صوکنده بوزسه (الْأَخْرَبَيْنِ) آخرغی ایکی رکعتنی (فَضَى) فضا قیلور (رَكَعَتَيْنِ)
ایکی رکعتنی (وَيُصَلِّي) دخی اوقور (الْمُتَأَنِّةَ) نفل نمازینی (فَاعْدًا) اولطوب (بِعَ الْقُمْرَةِ)
قدرت بولو برلهن (عَلَى الْقِيَامِ) آبیاق اوزره توروب اوقوغه (وَأَنْ أَفْتَنَهَا) دخی اگر باشلاسه
نفل نمازینی (فَأَدَمًا) آبیاق اوزره بولغان حالده (ثُمَّ قَعَدَ) مونلک صوکنده اولطوره (مِنْ غَيْرِ
عُنْدٍ) عنردن باشقه (جَازَ) درست بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی
ایندی لیر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (لِأَبِي جُوْرٍ) درست بولماس دیندی لیر یعنی آبیاق اوزره

بولغان حالہ باشلاب صوگرہ عندر سز اولطور سه (الآ) مگر درست بولور ديديلر (من عندر)
عنردن (ومن كان) دخی برکشی بولسه (خارج المصر شهرناك طشندہ) (يتنقل) نفل او قور
بولسه (على دابته) آطلانغان حيواني اوزرنده (الى اى جهة) كيرهك قايو طرفقه (توجهت)
آطلانغان حيوان يونالسه (يومي) اشارت قيلور باشى برلن ركوع سچودكه (ايما)
اشارت قيلماق اشارت قيلور .

باب سجود السهو

سهو سجده لری بياننده كيلگان بابدر (سجود السهو) سهو سجده لری (واجب)
واجبدر (في الزيادة) برواجبني آرتدوده (والنقصان) دخی برواجبني كيمنوده (بعك السلام)
سلام بييرگان صوگنده واجبدر (يسجد) سجده قيلور (سجدتين) ايكي سجده ني (ثم يتشهد)
مونك صوگنده تشهد او قور (ويسلم) دخی سلام بيدرر (والسهو) دخی سهو سجده سي (يلزم) لازم
بولور (المصلي) نماز او قوجيغه (اذ اذاد) هر قايچان آرتدوره (في صلوته) نمازنگه (فعلاً) بر اشني
(من جنسها) نمازنگه جنسنن (ليس) ايمهس اول فعل (منها) اول نمازدان (او ترك)
يايسه قويسه (فعلاً سنوناً) واجب بولوي سنت برلن بليگان فعلني مثلاً اولنگي اولطور وش
كبي (او ترك) يايسه قويسه (قراءة فاتحة الكتاب) الحمد سورهنی او قوني (او القنوت)
يايسه قنوت ني قويسه (او التشهد) يايسه تشهد ني قويسه (او تكبيرات العيدين) يايسه ايكي
عيد تكبير لريني قويسه (او جهراً امام) يايسه امام قچقروب او قسه (فيما يخافت) ياشرن او قلا
تورغان نمازدان (او خافت) يايسه ياشرن او قسه امام (فيما يجهر) قراعتني قچقروب او قلا
تورغان نمازدان بصورة لرده سهو سجده سي لازم بولور (وهو الامام) دخی امامنگه يا گلشوي
(يوجب) واجب اينهر (على المؤمن) امامغه او يوغان كشيگه (السجود) سجده ني واجب اينهر
(فان لم يسجد الامام) بس اگر امام سهو سجده سني قيلماسه (لم يسجد المؤمن) امامغه او يوغان كشيگه
سهو سجده سني قيلماس (فان سهى المؤمن) بس اگر امامغه او يوغان كشي يا گلشسه مثلاً بر
واجبني قويسه (لم يلزم) لازم بولماس (الامام) امامغه (ولا المؤمن) دخی امامغه او يوغان كشيگه ده
لازم بولماس (السجود) سهو سجده سي (ومن سهى) دخی برکشي يا گلشسه (عن القعدة الأولى)
اولنگي اولطور شدان يعني اولطور مي توروب كيتسه (ثم تكبر) مونك صوگنده ايسينه
تورشسه (وهو) حال بوكم اول كشي (الى حال القعود) اولتور و حالينه (اقرب) ياقفراق بولسه

(عَادَ) اولطور شقه كيرى قايتور (فَجَلَسَ) بس اولطور ور (وَتَشَهَّدَ) دخی تشهد او قور (وَأَنْ
 كَانَ) دخی اگر بولسه (إِلَى هَالِ الْقِيَامِ) تور و حالينه (أَقْرَبَ) يا قنراق بولسه (لَمْ يَعُدْ)
 اولطور وشقه كيرى قايتماس (وَيَسْجُدُ) دخی سجده قيلور (لِلسَّهْوِ) سهوا و چون (وَأَنْ سَهِيَ)
 دخی اگر يا كُشَّ سَه (عَنِ الْقَعْدَةِ الْآخِرَةِ) آخري اولطور و شمن (فَقَامَ) بس تور سه (إِلَى الْخَامِسَةِ)
 بيشنچي ركعت گه (رَجَعَ) كيرى قايتور (إِلَى الْقَعْدَةِ) اولطور شقه (مَا لَمْ يَسْجُدْ لِلْخَامِسَةِ) بيشنچي
 ركعت او چون سجده قيلماغان مدتده (وَأَلْفَى) دخی لغو قيلور (الْخَامِسَةَ) بيشنچي ركعتنى
 (وَيَسْجُدُ) دخی سجده قيلور (لِلسَّهْوِ) سهوا و چون (وَأَنْ قَبِلَ الْخَامِسَةَ) دخی اگر بيشنچي
 ركعتنى قيللسه (بِسَجْدَةٍ) سجده بر لهن (بَطُلَ) باطل بولور (فَرَضُهُ) اول كشينك فرضى (وَتَحَوَّلَتْ)
 دخی ايله نور (صَلَوْتُهُ) اول كشينك نمازى (نَفَلًا) نفل گه (وَكَانَ) دخی مستحب بولور
 (عَلَيْهِ) اول كشى اوزرينه (أَنْ يَضُمَّ) قوشما قلف (إِلَيْهَا) اول بيشنچي ركعتك (رُكْعَةً سَادِسَةً) آلتونچي
 ركعتنى (وَأَنْ قَعَدَ) دخی اگر اولطور سه (فِي الرَّابِعَةِ) دور تفچي ركعتك (فَقَدَرَ التَّشَهُدَ)
 تشهد قدرى (ثُمَّ قَامَ) مونك صوكتمده تور سه (إِلَى الْخَامِسَةِ) بيشنچي ركعت كه (وَأَمْ يَسْلَمَ)
 دخی سلام بپر مه سه (بِظَنِّهَا) آخري اولطور شنى گمان قيلور بر لهن (الْقَعْدَةَ الْأُولَى) اولگي
 اولطور شديو (عَادَ) كيرى قايتور (إِلَى الْقَعْدَةِ) اولطور شقه (مَا لَمْ يَسْجُدْ لِلْخَامِسَةِ) بيشنچي
 ركعت او چون سجده قيلماغان مدتده (وَسَجَدَ) دخی سهوا و چون سجده قيلور (وَأَنْ قَبِلَ الْخَامِسَةَ)
 دخی اگر بيشنچي ركعتنى قيللسه (بِسَجْدَةٍ) سجده بر لهن (ضَمَّ) قوشار (إِلَيْهَا) اول بيشنچي
 ركعت كه (رُكْعَةً أُخْرَى) آلتونچي ركعتنى (وَيَسْجُدُ لِلسَّهْوِ) دخی سهوا و چون سجده قيلور
 (وَقَبَّحَتْ) تحقيق تمام بولور (صَلَوْتُهُ) اول كشينك نمازى (وَأَلْرُكْعَتَانِ) دخی ايكي ركعتنى
 (لَهُ) اول كشى او چون (نَفَلٌ) نفل در (وَمِنْ شَكِّ) دخی بر كشى شك قيلسه (فِي صَلَوْتِهِ) نمازنده
 (فَلَمْ يَمُرَّ) بس بلمه سه (أَثَلَانًا) اوچ ركعتنى (صَلَّى) او قودى (أَمْ أَرْبَعًا) يايسه دوره ركعتنى
 (وَكَانَ ذَلِكَ) دخی او شپوشك بولسه (أَوَّلُ مَا) شول شك نك اولگسى (عَرَضَ) پيدا بولدى
 (لَهُ) اول كشيگه (اسْتَأْنَفَ) باشمان آلور (الصَّلَاةَ) نمازنى (وَأَنْ كَانَ الشَّكُّ) دخی اگر شك
 بولسه (يَعْرَضُ) عارض بولور بولسه (لَهُ) اول كشيگه (كَثِيرًا) كوب (بَنَى) بناء قيلور (عَلَى
 غَالِبِ ظَنِّهِ) گمانى نك غالبى اوزرينه (أَنْ كَانَ) اگر بولسه (لَهُ) اول كشى او چون (ظَنَّ)
 گمان (فَأَنْ لَمْ يَكُنْ) بس اگر بولماسه (لَهُ) اول كشى او چون (ظَنَّ) گمان (بَنَى) بناء
 قيلور (عَلَى الْيَقِينِ) شكسز اوزرينه يعنى آزارغى اوزرينه .

باب صلوة المریض

آور و کشینک نمازی بیاننک کیلنگان بابدنر (اذاتتندر) هر قابچان عندر لی بولسه
 (علی المریض) آور و کشینگه (القیام) آباق اوزره تور و (صلی) اوقور (قاعدًا) اولطور و ب
 (برکع) رکوع قیلور (و بسجد) دخی سجد قیلور (فان لم یستطع الركوع) بس اگر رکوع
 قیلوغه کوچی یتمه سه (والسجود) دخی سجد قیلوغه کوچی یتمه سه (اوماً) اشاره قیلور (ایماء
 اشارت قیلماق اشارت قیلور (وجعل) دخی قیلور (السجود) سجد سنی (اخفض) توبه نره ک
 (من الركوع) رکوع عدان (ولا یرفع) دخی کوره ره س (الی وجهه) یوزینه (شیئاً) بر
 نرسه نی (لیسجد) سجد قیلور اچون (علیه) اول نرسه اوزرینه (فان لم یستطع القعود) بس
 اگر آور و کشینک اولطور و غه کوچی یتمه سه (استلقی) چالقان یانور (علی ظهره) آرقاسی
 اوزرینه (وجعل) دخی قیلور (رجليه) ایکی آباغنی (الی القبلة) قبله طرفینه (و اونی) دخی
 اشاره قیلور (بالركوع) رکوع برلن (والسجود) دخی سجد برلن (وان استلقى) دخی اگر
 چالقان یاطسا (علی جنبه) بریاغی اوزرینه (ووجهه) دخی اول کشینک یوزی (الی القبلة)
 قبله صاری بولسه (و اونی برأسه) دخی باشی برلن اشاره قیاسه (جاز) درست بولور (فان
 لم یستطع) بس اگر کوچی یتمه سه (الایماء) اشاره قیلوغه (برأسه) باشی برلن (آخر)
 کیچکنر (الصلوة) نمازنی (و لایومی) دخی اشاره قیلوب اوقماس (بعینیه) ایکی کوزی برلن
 (و لا یقلبه) دخی کوکلی برلن اشاره قیلوب اوقماس (و لا یجانبیه) دخی ایکی قاشی برلن
 اشاره قیلوب اوقماس (فان قدر) بس اگر کوچی یتمه سه (علی القیام) آباق اوزره تور و غه
 (و لم یقدر) دخی کوچی یتمه سه (علی الركوع) رکوع اوزرینه (والسجود) دخی سجد اوزرینه
 (لم یلزمه) لازم بولماس اول کشینگه (القیام) آباق اوزره باصوب اوقو (و جاز) دخی درست
 بولور (ان یصلی) نماز اوقماقلف (قاعدًا) اولطور شافی حالک (یومی) اشاره قیلور (اجماعاً)
 اشاره قیلماق اشاره قیلور (فان صلی الصحیح) بس اگر سلامت کشی اوقسه (بعض صلوته)
 نمازینک بعضنی (قائماً) آباغی اوزره (ثم حدث) مونک صونک پیدا بولسه (به) اول
 کشینگه (مرض) اورو (بمنعه من القیام) طیار بولسه آدرونی آباق اوزره باصوب تورودان
 (اتمها) تمام قیلور اول نمازنی (قاعدًا) اولطور و ب (برکع) رکوع قیلور (و بسجد) دخی
 سجد قیلور (اویومی) یایسه اشاره قیلور (ان لم یستطع) اگر کوچی یتمه سه (الركوع)

رکوع غه (وَالسُّجُودُ) دخی سجدہ کیلئے (أَوْ مُسْتَلْقِيًا) بایسے چالقان یا توب اوقب تمام کیلئے
 (أَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ) اگر کوچی بتمہ سے (الْقَعُودُ) اول طور وب اوقوعہ (وَمَنْ صَلَّى) دخی برکشی نماز
 اوقسہ (فَاعْتَدَا) اول طور وب (بِرُكُوعِ) رکوع کیلئے بولسہ (وَيَسْجُدُ) دخی سجدہ کیلئے بولسہ
 (لِمَرْضٍ) آورو اوچون اول طور وب اوقسہ (به) اول کشیدہ (ثُمَّ صَحَّ) مونک صوکنده سلامت نسہ
 نماز اچندہ (بَنِي) بنا کیلئے اوقیاق نمازینی (عَلَى صَلَاتِهِ) اول طور وب اوقغان نمازی اوزرینہ
 (فَاتَمَّ) آباق اوزرہ باصوب بنا کیلئے (فَإِنْ صَلَّى) بس اگر اوقسہ آورو کشی (بَعْضُ صَلَوَاتِهِ)
 نمازینک بعضینی (بَابِئِمْ) اشارہ برلہن اوقسہ (ثُمَّ قَدَرَ) مونک صوکنده قادر بولسہ (عَلَى
 الرُّكُوعِ) رکوع اوزرینہ (وَالسُّجُودِ) دخی سجدہ اوزرینہ (اسْتَأْنَفَى) باشدان آلور (الصلوة)
 نمازینی (وَمَنْ أَعْمَى عَلَيْهِ) دخی برکشینک ہوشی کینسہ (خَمْسَ صَلَوَاتٍ) بش نماز وقتندہ
 (فَمَا دُونَهَا) دخی بیش نمازدان کیمہ (قَضَاهَا) قضا کیلئے اول نمازلارنی (إِذَا صَحَّ) ہر قایچان
 عقلی سلامت نسہ (فَإِنْ فَاتَهُ) بس اگر اوتسہ بر کشیدن (بِالْأَعْمَاءِ) ہوش کینو سہیلی
 (أَكْثَرَ) کو برہ ک اوتسہ (مَنْ ذَلِكَ) او شہو بیش نمازدان (لَمْ يَقْضِ) عقلی سلامت لکچاچ دە
 قضا کیلئے بلکہ اول نمازلار ساقط بولورلار .

باب سجود التلاوة

تلاوت سجدہ سی بیانندہ کیلگان بابدر (سُجُودُ التَّلَاوَةِ) تلاوت سجدہ سی (فی
 الْقُرْآنِ) قرآنندہ (أَرْبَعَةَ عَشْرَةَ) اون دورتدر (سَجْدَةً) سجدہ یوز ندن (فی آخِرِ الْأَعْرَافِ)
 اعراف سورہ سینک آخرندہ در برسی (وَفِي الرَّعْدِ) دخی رعد سورہ سنہ در ایکنچسی (وَالنَّجْلِ)
 دخی نجل سورہ سنہ در اوچونچسی (وَبَنِي إِسْرَائِيلَ) دخی بنی اسرائیل سورہ سنہ در
 دورتنچسی (وَمَرْيَمَ) دخی مریم سورہ سنہ در بیشنچسی (وَالْأُولَى) دخی اولسگی سجدہ در
 آلنونچسی (فِي الْحَجِّ) حج سورہ سنہ (وَالْفُرْقَانَ) دخی فرقان سورہ سنہ در ینچسی (وَالنَّمْلِ)
 دخی نمل سورہ سنہ در سیگنچسی (وَالْم تَنْزِيلِ) دخی الم تنزیل سورہ سنہ در توقنچسی
 (وَص) دخی ص سورہ سنہ در اونچسی (وَحَم السَّجْدَةِ) دخی حم السجدہ سورہ سنہ در اون
 برنچسی (وَالنَّجْمِ) دخی نجم سورہ سنہ در اون ایکنچسی (وَإِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ) دخی اذ السماء
 انشقت سورہ سنہ در اون اوچونچسی (وَاقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ) دخی اقرأ باسم ربك سورہ سنہ در
 اون دورتنچسی (وَالسَّجْدَةِ) دخی تلاوت سجدہ سی (وَأَجِبَةً) واجبدر (فِي هَذِهِ الْأَوَاضِعِ) اشہو

اون دورت اور ونمہ (کُلُّهَا) بار چہ سنہ (عَلَى النَّالَى) سجدہ آیتنی او قوجیغہ (وَالسَّمْعِ)
 دخی ایشتوچیگہ (سَوَاءً) برابر در (قَصَبٌ) قصد قیلسون (سَمَاعُ الْقُرْآنِ) قرآن ایشتوننی
 (أَوْلَمَ يَقْضُ) بایسہ قصد قیلماسون (وَإِذَا تَلَا الْأَمَامُ) هر قایچان امام اوقسہ (آيَةُ السَّجْدَةِ)
 سجدہ آیتنی (سَجْدَتُهَا) سجدہ قیلور امام تلاوت سجدہ سنی (وَسَجَّكَ الْمَأْمُومُ) دخی امام غہ
 اویوغان کشی ده سجدہ قیلور (مَعَهُ) اول امام برلہن برگہ (فَإِنْ تَلَا الْمَأْمُومُ) بس اگر امام غہ
 اویوغان کشی اوقسہ سجدہ آیتنی (لَمْ يَسْجُدْ الْأَمَامُ) امام ده سجدہ قیلماس (وَلَا الْمَأْمُومُ)
 دخی امام غہ اویوغان کشیکہ سجدہ قیلماس (وَأَنْ سَمِعُوا) دخی اگر ایشتنسہ لر بر قوم (وَهُمْ)
 حالبوکم اول قوم (فِي الصَّلَاةِ) نمازدا بولسالار (آيَةُ سَجْدَةٍ) بر سجدہ آیتنی ایشتنسہ لر (مَنْ)
 رَجُلٌ) بر ایردن (لَيْسَ) ایمہ س اول ایر (مَعَهُمْ) اول قوم برلہن برگہ (فِي الصَّلَاةِ) نمازدا
 (لَمْ يَسْجُدْ هَا) تلاوت سجدہ سنی قیلماسلار اول قوم (فِي الصَّلَاةِ) نمازدا (وَسَجَّوْهَا)
 دخی سجدہ قیلور لار اول تلاوت سجدہ سنی (بَعْدَ الصَّلَاةِ) نماز سوئندک (فَإِنْ سَجَّوْهَا) بس
 اگر تلاوت سجدہ سنی قیلسالار اول قوم (فِي الصَّلَاةِ) نمازدا (لَمْ تُجْزَهُمْ) کفایہ قیلماس
 اول قوم گہ (وَلَمْ تَفْسُدِ الصَّلَاةَ) دخی نماز بوزلماس (وَمَنْ تَلَا) دخی بر کشی اوقسہ (آيَةُ سَجْدَةٍ)
 سجدہ آیتنی (فِي خَارِجِ الصَّلَاةِ) نماز نکت طشندہ (وَلَمْ يَسْجُدْ هَا) دخی تلاوت سجدہ سنی قیلماسہ
 (حَتَّى دَخَلَ) تا کرسہ (فِي الصَّلَاةِ) نماز غہ (ثُمَّ تَلَا هَا) مونک سوئندک اوقسہ اول سجدہ آیتنی
 (فَسَجَّكَ) بس سجدہ قیلسہ (لَهَا) اول ایکی سجدہ آیتنی او چون (أَجْزَأْتُهُ) کفایہ قیلور اول
 کشیکہ (السَّجْدَةُ) بر سجدہ (عَنِ التَّلَاوَتَيْنِ) ایکی اوقودان (وَأَنْ تَلَا هَا) دخی اگر اوقسہ
 سجدہ آیتنی (فِي غَيْرِ الصَّلَاةِ) نماز دان باشقہ ده (فَسَجَّكَ) بس سجدہ قیلسہ (لَهَا) اول تلاوت
 سجدہ سی او چون (ثُمَّ دَخَلَ) مونک سوئندک کرسہ (فِي الصَّلَاةِ) نماز غہ (فَتَلَا هَا) بس اوقسہ اول
 سجدہ آیتنی (يَسْجُدُ) سجدہ قیلور (لَهَا) اول سجدہ آیتنی او چون (وَلَمْ تُجْزَهُ) دخی کفایہ
 قیلماس اول کشیکہ (السَّجْدَةُ الْأُولَى) اول سگی سجدہ (وَمَنْ كَرَّرَ) دخی بر کشی قات قات
 قیلسہ (تِلَاوَةَ سَجْدَةٍ وَاحِدَةٍ) بر سجدہ نی اوقونی (فِي مَجْلَسٍ وَاحِدٍ) بر مجلسہ (أَجْزَأْتُهُ) کفایہ
 قیلور اول کشیکہ (سَجْدَةٍ وَاحِدَةٍ) بر سجدہ (وَمَنْ أَرَادَ) دخی بر کشی تلہسہ (السُّجُودِ) سجدہ
 قیلورنی (كَبَّرَ) الله اکبر دیب ایتور (وَلَمْ يَرْفَعْ) دخی کوتہ رہہ س (يَدَيْهِ) ایکی قولورنی (وَسَجَّكَ)
 دخی سجدہ قیلور (ثُمَّ كَبَّرَ) مونک سوئندک الله اکبر دیب ایتور (وَرَفَعَ) دخی کوتہ رر (رَأْسَهُ)
 باشیننی (وَلَا نَشَهُ) دخی تشہد بوقدر (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینہ (وَلَا سَلَّمَ) دخی سلام بوقدر

باب صلوة المسافر

مسافر نمازی بیمانندہ کیلنگان بابدر (السَّفَرُ الَّذِي) شوندا این سفر (يَتَغَيَّرُ) اوزگارر
 (به) اول سفر برله (الْأَحْكَامُ) شریعت حکملری (أَنْ يَقْصُدَ الْإِنْسَانَ) آدنه نك قصد قیلویدر
 اول سفر (مَوْضِعًا) شوندا این اورنی (بَيْنَهُ) اول اورون آراسی برله ن (وَبَيْنَ الْمَقْصَدِ) قصد
 قیلغان اورون آراسنده بولور (مَسِيرَةً ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوج کون سیر قیلور لقی بیور (وَالْمَعْتَبَرُ)
 دخی اعتبار قیلنمش سیر (سَيْرُ الْأَبْلِ) تویه نك سیریدر (وَمَشَى الْأَقْدَامِ) دخی آیاقلار
 یورویدر (وَلَا يُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قیلنماس (فِي ذَلِكَ السَّيْرِ) اوشبو قوری ییرده سیرده
 (السَّيْرِ فِي الْمَاءِ) صوداغی سیر اعتبار قیلنماس (وَفَرَضُ الْمُسَافِرِ) دخی مسافرنك فرضی
 (عِنْدَنَا) بزنگ قاشمزه (فِي كُلِّ صَلَاةٍ رُبَاعِيَّةٍ) هر بر دورت رکعتلی نمازده (رُكْعَتَانِ) ایکی
 رکعتدر (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (لَهُ) اول مسافرگه (الزِّيَادَةُ) آرتنما قلف (عَلَيْهَا)
 بوا ایکی رکعت اوزرینه (فَإِنْ صَلَّى أَرْبَعًا) بس اگر مسافر دورت رکعت اوقوسه (وَقَدْ قَعِدَ)
 تحقیق اولطورسه (فِي الثَّانِيَةِ) ایکنچی رکعتده (مَقْدَارُ التَّشَهُدِ) تشهد قدرلی (أَجْرَاتُهُ)
 کفایه قیلور اول مسافرگه (الرُّكْعَتَانِ) ایکی رکعتی (عَنْ فَرَضِهِ) فرضندان (وَكَانَتْ)
 دخی بولور (الْآخِرِيَانِ) آخرغی ایکی رکعتی (لَهُ) اول مسافر اوچون (نَافِلَةً) نفل بولور
 (وَأَنْ لَمْ يَقْعُدْ فِي الثَّانِيَةِ) اگر ایکنچی رکعتده اولطورماسه (مَقْدَارُ التَّشَهُدِ) تشهد قدرلی
 (فِي الرُّكْعَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ) اولنگی ایکی رکعتده (فَسَدَتْ) بوزولور (صَلَوَتُهُ) اول مسافرنك
 نمازی (وَمَنْ خَرَجَ) دخی بر کشی چقسه شهرندن (مُسَافِرًا) مسافر بولوب (صَلَّى) اوقور
 (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعتی (إِذَا فَرَغَ) هر قایچان آبورلسه (بَيُّوتِ الْمَهْرِ) شهرده گی ایولرندن
 (وَلَا يَزَالُ) دخی همیشه بولور (حُكْمُ السَّفَرِ) مسافرلك حکمی (حَتَّى يَنْوِيَ) قصد قیلغانغه قدری
 (الْإِقَامَةَ) تورما قلفنی (فِي بَلَدٍ) بر شهرده (خَمْسَةَ عَشْرَ يَوْمًا) اون بیش کون (فَصَاعِدًا) دخی اون بیش
 کوندا ان آرتوق (فَيَلْزِمُهُ) بس لازم بولور اول کشیگه (الْإِتْمَامُ) نمازنی تمام قیلوب اوقور (وَأَنْ نَوِيَ)
 دخی اگر نیت قیلسه (أَقَلَّ) آزارق تورونی (مِنْ ذَلِكَ) اوشبو اون بیش کوندا (لَمْ يُتَمِّمْ) تمام
 قیلماس نمازنی (وَأِذَا دَخَلَ) دخی هر قایچان کرسه مسافر (بَلَدًا) بر شهرگه (وَلَمْ يَنْوِ) دخی
 نیت قیلماسه (أَنْ يَقِيمَ) طورما قلفنی (فِيهِ) اول شهرده (خَمْسَةَ عَشْرَ يَوْمًا) اون بیش کون (وَأَنَّمَا
 يَقُولُ) بودر موندان باشقه ایمه سدر اینور (عَدَا) طاکنده (أَخْرَجَ) چغارمن مین دیبو

(أَوْ بَعْدَهُ) یا بسہ طاک صوگندہ (أَخْرَجَ) چغارمون میں دیو (حَتَّى بَقِيَ) تاکم قالسہ (عَلَى ذَلِكَ) اوشہو چغوقصدی اوزرینہ (سَنِينَ) کوب یلار (صَلَّى) او قور اول کشی (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعت او قور (وَإِذَا دَخَلَ) دخی ہر قایچان کرسہ (الْعَسْكَرُ) عسکر (أَرْضَ الْحَرْبِ) صوغش بیرینہ (فَنَوَّوْا الْأَقَامَةَ) بس تور و نی نیت قیاسہ لار (خَمْسَةَ عَشْرَ يَوْمًا) اون بیش کون (لَمْ يَبْتَهُوا) تمام قیلما سار (الصَّلَاةَ) نمازی (وَإِذَا دَخَلَ الْمُسَافِرُ) دخی ہر قایچان مسافر کرسہ (فِي صَلَاةِ الْمُقِيمِ) مقیم نیک نمازینہ (مَعَ بَقَاءِ الْوَقْتِ) تحریمہ قدر وقت نیک قالما قلفی ہر لہن (أَتَمَّ) تمام قیلور اول مسافر (الصَّلَاةَ) نمازی (وَأَنْ دَخَلَ) دخی اگر کرسہ مسافر (مَعَهُ) اول مقیم ہر لہن یعنی مقیم گہ اقدباء قیلسہ (فِي فَائِئَةِ) قضاغہ قالغان نماز دہ (لَمْ تَجُزْ) دورست بولماس (صَلَوْتُهُ) اول مسافر نیک نمازی (خَلْفَهُ) اول مقیم نیک آرتندہ (وَإِذَا صَلَّى الْمُسَافِرُ) دخی ہر قایچان مسافر امام بولوب اوقوبہ (مَعَ الْمُقِيمِينَ) مقیم لہر ہر لہن (صَلَّى) او قور (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعتی (وَسَلَّمَ) دخی سلام بیرور (ثُمَّ أَتَمَّ الْمُقِيمُونَ) مون نیک صوگندہ مقیم لہر تمام قیلور لار (صَلُّوهُمْ) نماز لارینی (وَحَدَانًا) بالغز بالغز (وَيَقُولُ) اینور امام (لَهُمْ) اول مقیم لہر گہ (أَتَمُّوا) تمام قیلور لار (صَلُّوْتِكُمْ) نماز لار کزنی (فَأَتَى) بس دورست لکک بزلور (قَوْمَ سَفَرٍ) مسافر لہر قوبی ہر دیو (وَإِذَا دَخَلَ الْمُسَافِرُ) دخی ہر قایچان مسافر کرسہ (مَصْرَهُ) اوزین نیک شہرینہ (أَتَمَّ) تمام قیلور (الصَّلَاةَ) نمازی (وَأَنْ لَمْ يَبْزُوا الْأَقَامَةَ) گرچہ تور و نی نیت قیلما سہ دہ (فِيهِ) اول اوزین نیک شہرینہ (وَمَنْ) دخی شول کشی (كَانَ) بولمی (لَهُ) اول کشین نیک (وَطْرًا) اصل وطنی (فَأَنْتَقَلَ) بس کوچسہ (عَنْهُ) اول وطنین (وَأَسْتَوَطَّ) دخی وطن لانسہ (غَيْرَهُ) اول گکی وطنینہ باشقہ بولغان وطنی (ثُمَّ سَافَرَ) مون نیک صوگندہ سفر گہ چقسہ (فَلَدَخَلَ) بس کرسہ (وَطْفَهُ الْأَوَّلَ) اول گکی کوچکان وطنینہ (لَمْ يَتَمَّ) تمام قیلما سار (الصَّلَاةَ) نمازی (وَإِذَا نَوِيَ الْمُسَافِرُ) دخی ہر قایچان مسافر نیت قیلسہ (أَنْ يُقِيمَ) تورما قلفی (بِمَكَّةَ) مکہ دہ (وَمَنْ) دخی منی دہ (خَمْسَةَ عَشْرَ يَوْمًا) اون بیش کون (لَمْ يَتَمَّ) تمام قیلما سار (الصَّلَاةَ) نمازی (إِلَّا) مگر تمام قیلور (أَنْ يَبِيَّتَ) کیچلہ مملک وقتندہ (بِأَحَدِهِمَا) مکہ ہر لہن منی نیک ہر سنہ (وَمَنْ) دخی شول کشی (فَأَتَتْهُ) اوتسہ اول کشین (صَلَاةَ) نماز (فِي السَّفَرِ) سفر دہ (قَضَاهَا) قضا قیلور اول نمازی (فِي الْحَضَرِ) ایودہ (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعت ایقوب (وَمَنْ) دخی شول کشی (فَأَتَتْهُ) اوتسہ اول کشین (صَلَاةَ) نماز (فِي الْحَضَرِ) ایودہ (فِي حَالِ الْأَقَامَةِ) مقیم بولغان حالہ (قَضَاهَا) قضا قیلور اول نمازی (فِي السَّفَرِ) سفر دہ (أَرْبَعًا) دورت رکعت ایقوب (وَالْعَاصِي) گناہ قصی ہر لہن سفر قیلوچی کشی (وَالْمُطِيعِ)

دخی طاعت قصدی برلهی سفر قیلوچی کشی (فی سفرهما) سفر لرنده (فی الرخصة) رخصت ده (سواءً) برابر در .

باب صلوة الجمعة

جمعه نمازینک حکم لری بیاننده کیلگان بابدر (لَا تَصِحُّ الْجُمُعَةُ) جمعه نمازی درست بولماس (الّا) مگر درست بولور (فی مضر جامع) مصر جامع ده یعنی حکم لریورتله تورغان حدلر اقامت قیلنه تورغان تورسی وقاضی سی بولغان اور ونده غنه (أَوْ فِي مُصَلَّى الْمَصْرِ) یایسه شهر نیک عید و جمعه اوقلات تورغان اور ونده غنه (وَلَا تَجُوزُ) دخی درست بولماس جمعه (فی القرى) اول لارده (وَلَا تَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَقَامْتَهَا) اول جمعه نی اوتنه تک (الّا) مگر درست بولور (لِلسُّلْطَانِ) سلطان اوچون (أَوْلَمَنْ) یایسه شول کشی اوچون (أَمْرُهُ) امر قیلدی اول کشی گه (السُّلْطَانِ) سلطان (وَمَنْ شَرَّاطُهَا) دخی اول جمعه نیک شرط لرنده ان در (الْوَقْتُ) وقت (فَتَصَحَّ) بس درست بولور اول جمعه (فِي وَقْتِ الظُّهْرِ) او یله وقت نیک (وَلَا تَصِحُّ) دخی درست بولماس جمعه (بَعْدَهُ) او یله زقنی صوکنده (وَمَنْ شَرَّاطُهَا) دخی جمعه نیک شرط لری جمله سنندن در (الْحُطْبَةُ) خطبه اوقو (قَبْلَ الصَّلَاةِ) جمعه نمازندان بورون (يَخْطُبُ الْأَمَامُ) امام خطبه اوقور (خُطْبَتَيْنِ) ایکی خطبه نی (بِفَصْلِ بَيْنَهُمَا) ایکی خطبه آراسنی آیورور (بِقَعْدَةِ) آزغنه اولنوروش برلهن (وَيَخْطُبُ) دخی خطبه اوقور امام (قَائِلًا) آبیاق اوزره باصوب (عَلَى الطَّهَارَةِ) طهارت اوزرینه (فَإِنْ أَقْصَرَ) بس اگر قسقا رطسه امام خطبه نی (عَلَى ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نی ذکر اوزرینه مثلا الحمد لله گنه دیسه (جَازَ) درست بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی ایتمیلر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (لِأَبِي) چاره یوقدر دیدیلر (مَنْ ذَكَرَ طَوِيلًا) اوزون ذکر دن (يُسْمَى) آتالمش بولور اول اوزون ذکر نی (خُطْبَةً) خطبه دیو (وَأَنْ خَطَبَ) دخی اگر امام خطبه اوقوسه (قَاعِدًا) اولنورغان حاله (أَوْ عَلَى غَيْرِ طَهَارَةٍ) یایسه طهارت دان باشقه (جَازَ) درست بولور (وَيَكْرَهُ) دخی مکره بولور (وَمَنْ شَرَّاطُهَا) دخی جمعه نیک شرط لری جمله سنندن در (الْجَمَاعَةَ) جماعت (وَأَقْلَمَهُمْ) دخی اول جماعت نیک آرازغی (ثَلَاثَةً) اوچ کشیدر (سَوَى الْأَمَامِ) امام دان باشقه (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ) دخی ایتمدی امام ابو یوسف (اِثْنَانًا) ایکی کشیدر (سَوَى الْأَمَامِ) امام دان باشقه (وَيَجْهَرُ الْأَمَامُ) دخی امام قچقروب اوقور (بِالْقِرَاءَةِ) قراعت نی (فِي الرَّكْعَتَيْنِ) جمعه نمازینک

ہر ایک رکعتہ (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (فبہما) ہوا یکی رکعتہ (قِرَاءَةُ سُورَةٍ بِعَيْنِهَا)
 بیلگولی بولغان سورہنی اوقماقلق (وَلَا تَجِبُ) دخی واجب بولماس (الْجُمُعَةُ) جمعہ (عَلَى
 مُسَافِرٍ) مسافر اوزرینہ (وَلَا امْرَأَةً) دخی خاتون اوزرینہ (وَلَا مَرِيضٍ) دخی آور وکشی
 اوزرینہ (وَلَا عِبْتٍ) دخی قل اوزرینہ (فَإِنْ حَضَرُوا) بس اگر بوکشیلر حاضر بولسالار
 خاتوندان باشقہ سی (وَصَلُّوا) دخی جمعہ نمازینہ اوقسہ لار (أَجْزَأُهُمْ) کفایہ قیلور بوکشیلرگہ
 (عَنْ فَرَضِ الْوَقْتِ) اوشبو وقتنک فرزندن (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (لِلْمَسَافِرِ) مسافرگہ
 (وَالْعَبْتِ) دخی قلغہ (وَالْمَرِيضِ) دخی آور وکشی گہ (أَنْ يُؤْمَرُوا) امام بولولاری درست بولور (فِي
 الْجُمُعَةِ) جمعہ نمازینہ (وَمَنْ صَلَّى) دخی برکشی اوقسہ (الظُّهْرِ) اویلہ نی (فِي مَنْزِلِهِ) اوبونہ (يَوْمَ الْجُمُعَةِ)
 جمعہ کونہ (قَبْلَ صَلَاةِ الْإِمَامِ) امام نیک نمازین بورون (وَلَا عَزْرَ لَهُ) دخی اول کشی اوچون
 عنبر بولماسہ (كِرَةً) مکر وہ بولور (لَهُ) اول کشیگہ (ذَلِكَ) اوشبو اویلہ اوقو (وَجَارَتْ الصَّلَاةُ)
 نماز درست بولور موقوف بولوب (فَإِنْ بَدَأَ) بس اگر ظاہر بولسہ (لَهُ) اول اویلہ نمازینہ
 اوبونہ اوقغان کشی گہ (أَنْ يَحْضُرَ الْجُمُعَةَ) جمعہ نمازینہ حاضر بولماق (فَتَوَجَّهَ بِسِ بُو كَشِي
 يُونَالِسَه) (الْيَهَا) اول جمعہ گہ (بَطَلَتْ) باطل بولور (صَلَاةُ الظُّهْرِ) اویلہ نمازی (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ)
 امام اعظم قاشنہ (بِالسَّعْيِ) جمعہ گہ سعی برلہن گرچہ جمعہ گہ ایرشمہ سہ دہ (وَقَالَ) دخی
 ایندی بولور امام ابو یوسف برلہن امام محمد (لَا تَبْطُلُ) اویلہ نمازی باطل بولماس دیندی بولور (مَعَى
 يَنْخُلُ) کرشما اینچہ جمعہ نمازینہ (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلہن (دِيكِرُهُ) دخی مکر وہ بولور (أَنْ يُصَلِّيَ
 الْمَعْتَرُونَ) عنبر اییدہ سی کشیلرنک اوقولاری (الظُّهْرِ) اویلہ نی (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلہن
 اوقولاری (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعہ کونہ (فِي الْمَصْرِ) شہر دہ (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشناق جمعہ کونہ
 جماعت برلہن اویلہ نمازنی اوقولاری مکر وہ بولور (أَهْلُ السَّجْنِ) تورمہ اهل لرینک (وَمَنْ
 أَدْرَكَ) دخی برکشی ایرشسہ (الْأَمَامَ) امام غہ (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعہ کونہ (صَلَّى) اوقور (مَعَهُ)
 اول امام برلہن (مَا أَدْرَكَ) ایرشکان قدرینہ (وَبَنِي) دخی بنا قیلور (عَلَيْهَا) اول ایرشکانی
 اوزرینہ (الْجُمُعَةَ) جمعہ نی (فَإِنْ أَدْرَكَهُ) بس اگر ایرشسہ امام غہ (فِي التَّشَهُدِ)
 تشہدہ (أَوْ فِي سُجُودِ السُّهُوِّ) یایسہ سہو سچا سنہ (بَنِي) بنا قیلور (عَلَيْهَا) اول ایرشکان
 جمعہ سی اوزرینہ (الْجُمُعَةَ) جمعہ نی (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنہ (وَأَبِي يُونُسَ) دخی
 امام ابو یوسف قاشنہ (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ایندی امام محمد (أَنْ أَدْرَكَ) اگر ایرشسہ (مَعَهُ)
 اول امام برلہن (أَكْثَرَ) کوبرہ کیکہ (مِنَ الرَّكْعَةِ الثَّانِيَةِ) ایکنچی رکعتن (بَنِي) بنا قیلور

(عَلَيْهَا) اول ایرشکان جمعه سی اوزرینه (الْجُمُعَةَ) جمعه نی (وَأَنْ أَدْرَكَ) دخی اگر ایرشسه (أَقْلَهَا) ایکنچی رکعتک آزاغینه (بَنِي) بناقیلور (عَلَيْهَا) اول ایرشکان جمعه سی اوزرینه (الظُّهْر) اوبله نی (وَأَذَا خَرَجَ) دخی هر قایچان چقه منهبرگه (الْأَمَامُ) امام (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعه کوننده (تَرَكَ) قویار (النَّاسَ) آدملر (الصَّلَاةَ) نمازنی (وَالكَلَامَ) دخی سوزنی (حَتَّى يَفْرَغَ الْأَمَامُ) امام بوشانغانغه قدری (عَنْ خُطْبَتِهِ) خطبه سنندن (وَأَذَا أَدَّنَ) دخی هر قایچان اذان اینسه (الْمُؤَدَّنُ) اذان ایتوچیلر (يَوْمَ الْجُمُعَةِ) جمعه کوننده (الْأَذَانُ الْأَوَّلُ) اولگی اذاننی (تَرَكَ) قویار (النَّاسَ) آدملر (الْبَيْعَ) ساتونی (وَالشَّرَاءَ) دخی ساتوب آلونی (وَتَوَجَّهُوا) دخی یونه لورلر (إِلَى الْجُمُعَةِ) جمعه گه (فَأَذَا صَعِدَ الْأَمَامُ) بس هر قایچان امام آشسه (الْمَنْبِرَ) منهبرگه (جَلَسَ) اولتورر (وَأَذَّنَ الْمُوَدَّنُونَ) دخی اذان ایتوچیلر اذان ایتور (بَيْنَ يَدَيِ الْمَنْبِرِ) منهبر آلدننه (ثُمَّ يَخْطُبُ الْأَمَامُ) مونک صوکنده امام خطبه او قور (فَأَذَا فَرَّغَ) بس هر قایچان بوشانسه امام (عَنْ خُطْبَتِهِ) خطبه سنندان (أَقَامُوا) اوتلرلر (الصَّلَاةَ) نمازنی .

باب صلوة العیدین

ایکی عید نمازی بیاننده کیلگان بایدر اوشبو (يَسْتَعَبُّ) مستعجب بولور (فِي يَوْمِ الْفِطْرِ) رمضان عیدی کوننده (أَنْ يَطْعَمَ الْإِنْسَانُ) آدمک طعامنمکی (قَبْلَ الْخُرُوجِ) چقماسن بورون (إِلَى الْمَصَلَّى) عید او قولاتورغان اورنغه (وَيَغْتَسِلُ) دخی غسل قوینماقلغی مستعجب بولور (وَيَلْبَسُ أَحْسَنَ ثِيَابِهِ) دخی کییمی نلک کورکاره کنی کیبو مستعجب بولور (وَيَتَوَجَّهُ) دخی یونه لمک لگی مستعجب بولور (إِلَى الْمَصَلَّى) عید او قولاتورغان اورنغه (وَلَا يَكْبُرُ) دخی تکبیر ایتمهس (فِي طَرِيقِ الْمَصَلَّى) عید او قولاتورغان اورنغه باراتورغان یولدن (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشندک (وَعِنْدَهُمَا) دخی امام ابویوسف برلهن امام محمد قاشنده (يُكْبِرُ) تکبیر ایتور (وَلَا يَتَنَفَّلُ) دخی نفل نمازی او قماس (فِي الْمَصَلَّى) عید او قولاتورغان اورننه (قَبْلَ صَلَاةِ الْعِيدِ) عید نمازندن بورون (فَأَذَا حَلَّتِ الصَّلَاةُ) بس هر قایچان عید نمازی حلال بولسه (بَارْتِفَاعِ الشَّمْسِ) قویاش کوته رلو برلهن (دَخَلَ) کرر (وَقْتَهَا) عید نمازینک وقتی (إِلَى الزَّوَالِ) توش آوشقانغه قدری (فَأَذَا زَالَتِ الشَّمْسُ) بس هر قایچان قویاش آوشسه (خَرَجَ) چقار (وَقْتَهَا) عید نمازینک وقتی (وَيُصَلِّي) دخی عید نمازینی او قور (الْأَمَامُ) امام (بِالنَّاسِ) آدملر برلهن (رَكَعَتَيْنِ) ایکی رکعت او قور (يُكْبِرُ) تکبیر ایتور (فِي الْأُولَى) اولگی رکعتده (تَكْبِيرَةَ الْإِفْتِنَاحِ) نماز باشلاو تکبیرینی (وَتِلْثًا) دخی اوچ تکبیر ایتور

(بَعْدَهَا) نهار باشلاو تکبیری صوتئنده (ثُمَّ يَقْرَأُ) مونك صوتئنده او قور امام (فَاتِحَةَ الْكِتَابِ)
 الحمد سورہ سنئی (وَسُورَةَ) دخی بر سورہ او قرر (مَعَهَا) اول الحمد سورہ سی برلہن (ثُمَّ كَبَّرَ)
 مونك صوتئنده تکبیر ایتور (نَكْبِيرَةً) شوندا این تکبیرنی کم (بِرُكْعٍ) ركوع قیلور (بِهَا) اول
 تکبیر برلہن (ثُمَّ يَمْتَدِّي) مونك صوتئنده باشلاو امام (فِي الرَّكْعَةِ الثَّانِيَةِ) ایکنچی رکعتده
 (بِالْقِرَاءَةِ) قراعت برلہن باشلاو (فَإِذَا فَرَغَ) بس هر قایچان بوشانسه امام (مِنَ الْقِرَاءَةِ) قراعتدن
 (كَبَّرَ) تکبیر ایتور (ثَلَاثَ تَكْبِيرَاتٍ) اوج تکبیرنی (ثُمَّ يَكْبُرُ) مونك صوتئنده تکبیر ایتور
 (تَكْبِيرَةً رَابِعَةً) دورتنچی تکبیرنی (بِرُكْعٍ) ركوع قیلور (بِهَا) اول دورتنچی تکبیر برلہن (وَيَرْفَعُ)
 دخی کوتهر (يَدَيْهِ) ایکی قولونی (فِي تَكْبِيرَاتِ الْعِيدَيْنِ) ایکی عید تکبیرلرنک (ثُمَّ يَخْطُبُ)
 مونك صوتئنده خطبه او قور (بَعْدَ الصَّلَاةِ) نماز صوتئنده (خُطْبَتَيْنِ) ایکی خطبهنی (يُعَلِّمُ)
 اویره تور (فِيهَا) اول مطبهده (النَّاسِ) آدم لرگه (صَلَاةَ الْفِطْرِ) فطر صدقه سنئی (وَأَمَّا كَمَا هِيَ)
 دخی فطر صدقه سینك حکملرینئی (وَمَنْ فَاتَتْهُ) دخی برکشین او تسه (صَلَاةَ الْعِيدِ) عید
 نمازی (مَعَ الْأَمَامِ) امام برلہن برگه یعنی امام برلہن اوقی آلمی قالسه (لَمْ يَقْضِهَا) قضا قیلماس
 اول عید نمازینئی (فَإِنْ غَمَّ الْهَلَالُ) بس اگر شؤال آبی بولو ط سبیلی ارتلمش بولسه
 (عَلَى النَّاسِ) آدملر اوز رینه (وَشَهَدُوا) دخی گواھلق بپرسه لر (عَنْ الْأَمَامِ) امام قاشنك
 (بِرُؤْيَةِ الْهَلَالِ) شؤال آیینی کور و برلہن (بَعْدَ الزَّوَالِ) نوش آوشقان نك صوتئنده (صَلَّى الْعِيدَ)
 امام عید نمازینئی او قور (مِنَ الْعَدِّ) تاكدان (فَإِنْ هَدَّتْ) بس اگر پیدا بولسه (عُدَّتْ)
 شوندا این عذر کم (يَمْنَعُ) طیار اول عذر (النَّاسِ) آدملرنی (مِنَ الصَّلَاةِ) عید نمازینئی
 او قودان (فِي الْيَوْمِ الثَّانِي) شؤال نك ایکنچی کوننده (لَا يُصَلِّيَهَا) او قوماس اول عید نمازینئی
 امام (بَعْدَهُ) ایکنچی کون صوتئنده (وَيُسْتَعْتَبُ) دخی مستعجب بولور (فِي يَوْمِ الْأَضْحَى) قربان
 عیدی کوننده (أَنْ يَغْتَسِلَ) غسل قیلماقلو (وَيَطْطِيبُ) دخی خوش ایسله نمکلك (وَيُوَفِّرُ الْأَكْلَ)
 دخی آشاونی کیچکدر مکلك (حَتَّى يَفْرَغَ) بوشانغانغه قدری (عَنِ الصَّلَاةِ) عید نمازینان
 (وَيَتَوَهَّجُ) دخی یونه لمکلك مستعجب بولور (إِلَى الْمُصَلَّى) عید نمازی او قولاتورغان اورنغه
 (وَهُوَ) حالبر کم اول یونالوجی (يَكْبُرُ) تکبیر ایتور (وَيُصَلِّي) دخی او قور امام (الْأَضْحَى)
 قربان عیدنی (رَكْعَتَيْنِ) ایکی رکعت ایتوب (كُصْلَةَ الْفِطْرِ) رمضان عیدی کبی (وَيَخْطُبُ)
 دخی خطبه او قور امام (بَعْدَهَا) قربان عیدی صوتئنده (خُطْبَتَيْنِ) ایکی خطبهنی (يُعَلِّمُ)
 اویره تور امام (النَّاسِ) آدملرگه (فِيهَا) اول مطبهده (الْأَضْحَى) قرباننی (وَتَكْبِيرَاتِ التَّشْرِيفِ)

دخی تشریف تکبیر لرینی (فَإِنْ حَمَّتَ) بس اگر پید ابولسه (عُنْدَ) شوندهین عذر (مَنْعَ) طیبیار اول عذر (النَّاسِ) آدم لرینی (مِنَ الصَّلَاةِ) نماز دن (فِي يَوْمِ الْأَضْحَى) قربان عیدی کوننده (صَلِّيَهَا) او قور امام اول قربان عیدی (مِنَ الْغَدِ) تا کندان (وَبَعْدَ الْغَدِ) دخی تا ک صوکنده یعنی اوچ کونگه قدر او قودرست بولور (وَلَا يُصَلِّيَهَا) دخی او قماس اول عید نمازینی امام (بَعْدَ ذَلِكَ) او شبو اوچ کون صوکنده (وَتَكْبِيرُ التَّشْرِيقِ) دخی تشریف تکبیری (أَوَّلُهُ) اول تشریف تکبیرینک اولی (عَقِيبَ صَلَاةِ الْفَجْرِ) ایرته نمازی صوکنده در (مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ) عرفه کونندن (وَأَخْرَهُ) دخی اول تشریف تکبیرینک آخری (عَقِيبَ صَلَاةِ الْعَصْرِ) ایکندی نمازی صوکنده در (مِنْ يَوْمِ النَّحْرِ) قربان عیدی کونندن (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی ایندیلمر امام ابو یوسف برلن امام محمد (أَلَى صَلَاةِ الْعَصْرِ) ایکندی نمازینده قدر در (مِنْ آخِرِ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ) تشریف کونلرینک آخرندن یعنی امام اعظم قاشنده تشریف تکبیری سیگنر نماز صوکنده امامین قاشنده بکرمی اوچ نماز صوکنده (وَالْعَكْبِيرُ) دخی تشریف تکبیری (عَقِيبَ الصَّلَاةِ الْمَفْرُوضَاتِ) فرض نمازلار صوکنده (أَنْ يَقُولَ) ایتمک کدر او شبور و شچه (اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لِلَّهِ الْحَمْدُ) معناسی الله تعالی هر نرسه دن الوغراقدر حلق برلن قلق قیلنمش ذات بوق مگر بر الله تعالی در دخی اول الله تعالی گدر هر بر ماقتاو معناسنده .

باب صلوة الكسوف

قویاش توتلغاچ او قولا تورغان نماز بیاننده کیلگان بابدر او شبو (إِذَا انْكَسَفَتِ الشَّمْسُ) هر قیچان قویاش توتلسه (صَلَّى الْأَمَامُ) امام او قور (بِالنَّاسِ) آدم لر برلن (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعتنی (كَهَيْئَةِ النَّافِلَةِ) نفل نمازی روشنه (فِي كُلِّ رُكْعَةٍ) هر بر رکعتنه بولغوچیدر (رُكُوعٌ وَاحِدٌ) بر رکوع (وَيُطَوَّلُ) دخی اوزون قیلور امام (الْقِرَاءَةَ) قرائتنی (فِيهِمَا) بسو ایکی رکعتنه (وَيُخْفَى) دخی قرائتنی باشرن او قور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی ایندیلمر امام ابو یوسف برلن امام محمد (بِجَهْرٍ) امام قرائتنی قچقروب او قور دیدیلر (ثُمَّ يَدْعُو) مونک صوکنده دعاء قیلور امام (بَعْدَهَا) اول کسوف نمازی صوکنده (حَتَّى تَنْجَلِيَ الشَّمْسُ) قویاش آچلغانغه قدر (وَيُصَلِّي) دخی کسوف نمازی او قور (بِالنَّاسِ) آدم لر برلن (الْأَمَامُ الَّذِي) شونده این امام (يُصَلِّي) او قیدر ایدی اول امام (بِهِمْ) اول آدم لر برلن

(الْجُمُعَةُ) جمعہ میں (فَإِنْ لَمْ يَحْضُرِ الْأَمَامُ) بس اگر جمعہ اوقات اور عین امام کسوف نمازینہ حاضر ہوں اسے (صَلِّيَهَا) او قور اول کسوف نمازینی (النَّاسِ) آدم لمر (فُرَادَى) یا لغز یا لغز (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (فِي خُسُوفِ الْقَمَرِ) آئی تو تولو دہ (جَمَاعَةً) جماعت نمازی یوقدر (وَأَنَّمَا يُصَلِّي) بودر موندن باشقہ ایما سدر او قور (كُلُّ وَاحِدٍ) ہر برکشی (بِنَفْسِهِ) اوز یگنہ (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (فِي الْكُسُوفِ) قویاش تو تولو نمازینہ (خُطْبَةً) خطبہ یوقدر .

باب صلوة الاستسقاء

یغور تلہ تک نمازی بیاننہ کیلگان بابدر اوشبو (قَالَ أَبُو حَنِيفَةَ) ایتدی امام اعظم (لَيْسَ) یوقدر (فِي الْأَسْتِسْقَاءِ) یغور تلہ و دہ (صَلْوَةٌ مَسْنُونَةٌ) سنت بولغان نماز (بِالْجَمَاعَةِ) جماعت برلہن (فَإِنْ صَلَّى النَّاسُ) بس اگر آدم لمر او قسہ لار (وَحَدَاتًا) یا لغز یا لغز (جَازًا) درست بولور (وَأَنَّمَا الْأَسْتِسْقَاءُ) بودر موندن باشقہ ایما سدر استسقاء (الِدُّعَاءِ) دعادر (وَالْأَسْتِغْفَارُ) دخی گناہنک یار لغانونی تلہ و در (وَقَالَ) دخی ایتدی لمر امام ابو یوسف برلہن امام محمد (يُصَلِّي) او قور دیدیلر (الْأَمَامُ) امام (بِالنَّاسِ) آدم لمر برلہن (رَكَعَتَيْنِ) ایکی رکعت نماز (يَجْهَرُ) فچقروب او قور (فِيهِمَا) ہوا یکی رکعتنہ (بِالْقِرَاءَةِ) قراءتی (ثُمَّ يَخْطُبُ) مونک صوکنک خطبہ او قور (وَيَسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةَ) دخی قبلہ غہ قارشی بولور (بِالدُّعَاءِ) دعاء برلہن (وَيَقْلَبُ) دخی ایلندر (الْأَمَامُ) امام (رِدَائِهِ) ردا سینی (وَلَا يَقْلَبُ الْقَوْمُ) دخی قوم ایلندر ماس (أَرْدِيَهُمْ) ردالرینی (وَلَا يَحْضُرُ) دخی حاضر قیلن ماس (أَهْلُ النَّمَةِ) ذمہ اہلی کافر لری (الْأَسْتِسْقَاءُ) استسقاغہ .

باب قیام شہر رمضان

رمضان آئی نلک قیامی بیاننہ کیلگان باب در اوشبو (يَسْتَعْبُ) مستعجب بولور (أَنْ يَجْتَمِعَ النَّاسُ) آدم لمر نلک جیولما قلعی (فِي شَهْرِ رَمَضَانَ) رمضان آینک (بَعْدَ الْعِشَاءِ) یسبع صوکنک (فِي صَلَاتِي) بس او قور (بِهِمْ) اول آدم لمر برلہن (أَمَامَهُمْ) امام لاری (خَمْسَ تَرَوِيحَاتٍ) بش ترویجہ فی (تَرَوِيحَهُ) دیو دورت رکعت تراویح نمازینہ ایتور لری (فِي كُلِّ تَرَوِيحَةٍ) ہر تروویجہ دہ بولغو چیدر (تَسْلِيمَتَانِ) ایکی سلام (وَيَجَاسُ) دخی اولتورر (بَيْنَ كُلِّ تَرَوِيحَتَيْنِ) ہر ایکی تروویجہ آراسنک (مَقَامًا تَرَوِيحَةً) ہر تروویجہ قدری اولتورر (ثُمَّ يَوْتِرُ) مونک صوکنک وتر او قور (بِهِمْ) اول آدم لمر برلہن (أَمَامَهُمْ) آدم لمر نلک امام لری (وَلَا يُصَلِّي الْوَتْرُ) دخی وتر نمازنی او قلمش بولماس (بِجَمَاعَةٍ) جماعت برلہن (فِي غَيْرِ شَهْرِ رَمَضَانَ) رمضان آینک ان باشقہ دہ .

باب صلوة الخوف

صوغشه قور قوقندنه او قلاتورغان نماز بياننده كيلگان بابير اوشبو (اذا اشئت الخوف)
هر قايجان صوغشه قور قوقاطى وقوتلى بولسه (جعل الامام) امام قيلور (الناس) آدملىرى
(طائفتين) ايكى جماعت قيلور (طائفة) بر جماعتنى (في وجه العدو) دشماننىك يوزنده
قيلور (وطائفة) دخى بر جماعتنى (خلفه) اوزيننىك آرتنه قيلور (فيصلى) بس او قور امام
(بهذه الطائفة) اوشبو آرتند اغى طائفه برلهن (ركعة) بر ركعت او قور (وسجدتين) دخى
ايكى سجده قيلور (فاذا رفع) بس هر قايجان كوته رسه امام (رأسه) باشينى (من السجدة
الثانية) ايكنچى سجده دن (مضت) كينه (هذه الطائفة) اوشبو امام آرتنه او قغان طائفه
(الى وجه العدو) دشماننىك يوزى صارى (وجاءت) دخى كيلور (تلك الطائفة) اوشبو
دشمان يوزنده گى جماعت (فيصلى) بس او قور (بهم) اول جماعت برلهن (الامام) امام (ركعة)
بر ركعتنى (وسجدتين) دخى ايكى سجده قيلور (وتشهت) دخى تشهد او قور امام (وسلم) دخى
سلام بيرر (ولم يسلموا) اول ايكنچى جماعت سلام بيرماس لى (ودهبوا) دخى بارورلار ايكنچى
جماعت (الى وجه العدو) دشماننىك يوزينه (وجاءت) دخى كيلور (الطائفة الاولى)
اولگى جماعت (فصلوا) بس او قورلار (ومانا) بالغز بالغز (ركعة) بر ركعتنى (وسجدتين)
دخى ايكى سجده نى (بغير قراءة) قرايتان باشقه (وتشهتوا) دخى تشهد او قورلار (وسلموا)
دخى سلام بيرر لى (ومضوا) دخى بارورلار (الى وجه العدو) دشماننىك يوزينه (وجاءت)
دخى كيلور (الطائفة الاخرى) ايكنچى جماعت (فصلوا) بس او قورلار (ركعة) بر ركعتنى
(وسجدتين) دخى ايكى سجده نى (بقراءة) قرايت برلهن (وتشهتوا) دخى تشهد او قورلار
(وسلموا) دخى سلام بيرر لى (فان كان الامام) بس اكر امام بولسه (مقيما) مقيم بولسه (صلى)
او قور (بالتائفة الاولى) اولگى جماعت برلهن (ركعتين) ايكى ركعت او قور (وبالثانية)
دخى ايكنچى جماعت برلهن (ركعتين) ايكى ركعت او قور (ويصلى) دخى او قور امام (بالتائفة
الاولى) اولگى جماعت برلهن (ركعتين) ايكى ركعت او قور (من المغرب) آخشام دن
(وبالثانية) دخى ايكنچى جماعت برلهن او قور (ركعة) بر ركعتنى (ولا يقاثلون) دخى صوغش
قيلماس لار (في حال الصلوة) نماز او قغان حالده (فان فعلوا) بس اكر قيلسالار (ذلك)
اوشبو صوغشنى (بطلت) باطل بولور (صلوتهم) نمازلارى (وان اشئت الخوف) دخى اكر

صوغش بیگرہ کدھ قاطی بولسہ (صَلُّوا) نماز اوقورلار (رُكْبَانًا) اطلانغانلاری حالہ (وَمَا آتَا) بِالغز بِالغز (يَوْمُونَ) اشارة قیلورلار (بِالرُّكُوعِ) رکوع برلہن (وَالسُّجُودِ) دخی سجدہ برلہن (إِلَىٰ أَى جَهَّةٍ) کیرہک قایو طرفہ یونالونی (شَاوًا) تلہ دبلر (إِذَا لَمْ يَقْرُؤَا) هر قایچان کوچلی یتماسہ (عَلَى التَّوَجُّهِ) یونالوگہ (إِلَى الْقِبْلَةِ) قبلہ غہ .

باب الجنائز

میت لر بیاننہ کیلگان باب در اوشبو (إِذَا أَحْتَضَرَ الرَّجُلُ) هر قایچان بر ایرگہ اولم حاضر بولسہ یا اولم فرشته لری حاضر بولسہ (وَجَهَّ) یونالمرامش بولور اول ایرنی (إِلَى الْقِبْلَةِ) قبلہ غہ (عَلَى شِقَّةِ الْيَمِينِ) اوڭ یاغی اوزرینہ (وَلَقَّنَ) دخی تلقین قیلنور (الشَّهَادَتَيْنِ) ایکی شہادت کلمہ سنی یعنی (أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ) کلمہ سنی (فَأَذَانَاتٍ) بس هر قایچان اولسہ اول ایر (سَمُّوْا) باغلارلار (لِحَبِيْبِهِ) ایکی ایہ کیننی (وَعَمَضُوا) دخی بومسورلار (عَبْنَيْهِ) ایکی کوزیننی (وَإِذَا أَرَادُوا) دخی هر قایچان تلہ سہ لر (غَسَلَهُ) اول میتنی بوونی (رَضَعُوهُ) قویارلار اول میتنی (عَلَى سَرِيرٍ) سریر اوزرینہ (وَجَعَلُوا) دخی قیلورلار یعنی یابارلار (عَلَى عَوْرَتِهِ) میتنڭ عورتی اوزرینہ (خَرَقَةً) چوپرہ کننی (وَنَزَعُوا) دخی صورورلار (عَنْهُ) اول میت دن (ثِيَابَهُ) کبیمنی (وَوَضَعُوهُ) دخی طہارت آلدرورلار اول میتنی (وَلَا يَمُضُّ) لکن آغزینہ صو آلدرلمش بولماس (وَلَا يُسْتَنْشَقُ) دخی بورنینہ صو آلدرلمش بولماس (ثُمَّ يُفِيضُونَ) مونڭ صوکنده قویارلار (الْمَاءَ) صونی (عَلَيْهِ) اول میت اوزرینہ (وَيَجْمَعُونَ) دخی خوش ایسلندرلش بولور (سَرِيرَةً) میتنڭ سریریننی (وَتَرَأَى) تاق (وَيُغْلَى الْمَاءُ) دخی صونی قاینا تلمش بولور (بِالسَّنَدِ) سدر آغاجینڭ یافراغی برلہن (أَوْ بِالْحُرْصِ) بیسہ اشنان برلہن (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ) بس اگر سدر برلہن اشنان بولماسہ (فَالْمَاءُ الْقَرَّاحُ) بس صافی صودر (وَيُغْسَلُ) دخی یوولمش بولور (رَأْسَهُ) میتنڭ باشی (وَلِحَيْتِهِ) دخی میتنڭ سقالی (بِالْخَطْمِ) خطمی دیگان اولہن برلہن (ثُمَّ يُضَجُّ) مونڭ صوکنده یانقرلمش بولور (عَلَى شِقَّةِ الْيَسْرِ) صول یاغی اوزرینہ (فَيُغْسَلُ) بس یوولمش بولور (بِالْمَاءِ) صوبرلہن (وَالسَّنَدِ) دخی سدر برلہن (حَتَّى يُرَى) بلنمش بولغانغہ قدری (أَنَّ الْمَاءَ) درسئلکده صو (قَدْ وَصَلَ) تحقیق ایوشدی دیو (إِلَى مَا يَلِي التَّخْتِ) تخت گہ یاقن بولغان نرسہ گہ قدری (مِنْهُ) اول میت دن بوبر مرتبہ یوو بولا (ثُمَّ يُضَجُّ) مونڭ صوکنده یاطقرلمش بولور (عَلَى

شَقَّهُ الْأَيْمَنَ) اوڭ ياغى اوزرينه (فَيَغْسَلُ) بس بولور (بِالْمَاءِ) صوبرهن (وَالسَّنَدِ) دخی
 سدبرهن (حَتَّى يُرَى) بلنمش بولغانغه قدرى (أَنَّ الْمَاءَ) در سنلكده صو (فَلْيُوصَلْ) تحقبق
 ايرشدى دبو (إِلَى مَا يَلِي الْقَعْتَ) تخت كه باقن بولغان نرسه گه (مِنْهُ) اول ميتن بوسى ايكنچى
 مرتبه يوو (ثُمَّ يَجْلِسُهُ) مونڭ صوڭنده اولطور تر يووچى اول ميتنى (وَيَسْنُفُهُ) دخی سيه لدر اول
 ميتنى (إِلَيْهِ) اوزينه (وَيَمْسَحُ) دخی سورتور (بَطْنَهُ) ميت نڭ قور صاغنى (مَسْحًا قَيِّمًا) بيكل
 و بومشاق سورتوبرهن (فَإِنْ خَرَجَ) بس ا گر چقسه (مِنْهُ) اول ميتن (شَيْءٌ) بر نرسه (غَسَلَهُ)
 يوو ار اول نرسه نى (وَالْيُعِيدُ) دخی قايتار ماس (غَسَلَهُ) ميتنى يوونى يعنى باڭدادان يو ماس
 (ثُمَّ يَنْشِفُهُ) مونڭ صوڭنده كي بهتر ميت نڭ تنڭه گى صرو ينى (بِثَوْبٍ) بر كييم برهن (وَيَجْعَلُهُ)
 دخی قوبار اول ميتنى (إِكْفَانَهُ) كفنلرينه (وَيَجْعَلُ) دخی قيلور (الْحَمَاطَ) خوش ايسلر
 (فِي رَأْسِهِ) ميتنڭ باشى توغر وسندنه (وَلِحَيْثُهَا) دخی صفالنده (وَالْكَافُورَ) دخی كافورنى قيلور
 (فِي مَسَاجِدِهِ) سجده قيبلا تورغان اعضالارنده (وَالسُّنَّةَ) دخی سنت (أَنْ يَكْفَنَ) كفن لمه كلك
 (الرَّجُلَ) ابرنى (فِي ثَلَاثَةِ أَنْوَابٍ) اوچ كييمه (ازار) ازارد برسى باشدان آياغه قدرى
 (وَقَمِيصٍ) دخی قميص در ايكنچسى مويقدان ايكى آياغه قدر (وَلِفَافَةٍ) دخی لفافه در
 اوچونچسى باشدان بر آزاوتكاروب آلنوب آياقدان هم بر آزاوتكاروب آلنور بيله و
 اوچون (فَإِنْ أَقْتَصَرُوا) بس ا گر قسقار تسالار ايرنڭ كفننده (عَلَى ثَوْبَيْنِ) ايكى كييم اوزرينه
 يعنى ازار برلن لفافه گه (جَازَ) درست بولور (فَإِذَا أَرَادُوا) بس هر قايجان تله سه لر (لِقِ الْفَافَةِ)
 لفافه نى اوراونى (عَلَيْهِ) اول ميت اوزرينه (ابْتَفُوا) باشلار لار (بِالْجَانِبِ الْأَيْسَرِ) صول
 ياغى برهن (فَالْقَوَّةَ) بس تاشلار لار صول ياغينى (عَلَيْهِ) اول ميت اوزرينه (ثُمَّ بِالْأَيْمَنِ)
 مونڭ صوڭنده اوڭ ياغى برهن باشلار لار (فَإِنْ خَافُوا) بس ا گر قور قسه لار (أَنْ يَمْتَشِرَ الْكَفَنُ)
 كفن نڭ صاچلووندان (عَنْهُ) اول ميتن (عَقَبُوهُ) بيله لار اول كفننى (وَتَكْفِنُ الْمَرْأَةَ) دخی
 خاتون نى كفن لنمش بولور (فِي خَمْسَةِ أَنْوَابٍ) بش كييمه (ازار) ازارد برسى (وَقَمِيصٍ)
 دخی قميصر ايكنچسى (وَحَمَارٍ) دخی بوركانچك در اوچونچسى (وَحَرَقَةٍ) دخی چوپره كدر
 دورتنچسى (تُرْبِطُ) بيله نمش بولور (بِهَا) اول چوپره ك برهن (فَوْقَ ثَوْبَيْهَا) ايكى ايمچه گى
 اوستنك (وَلِفَافَةٍ) دخی لفافه در بيشتنچسى (فَإِنْ أَقْتَصَرُوا) بس ا گر خاتوننى كفنلونى قسقار تسه لر
 (عَلَى ثَلَاثَةِ أَنْوَابٍ) اوچ كييم اوزرينه يعنى ازار حمار لفافه گه (جَازَ) درست بولور (وَيَكُونُ)
 دخی بولور (الْحَمَارُ) بوركانچك (فَوْقَ الْقَمِيصِ) آخرت كوله گى اوستننه (تَحْتِ الْفَافَةِ)

لقافہ آستندہ (وَيَجْعَلُ) دخی قیلنمش بولور (شَعْرُهَا) خاتوننک صاچی (عَلَى صَدْرِهَا) کوکرہ گی
اوزرینہ (وَلَا يُسْرِحُ شَعْرُ أَمِيَّتٍ) دخی تار القلماس میتنک صاچینی (وَلَا لِحْيَتَهُ) دخی
صقالی تار القلماس (وَلَا يَقْصُصُ) دخی قسقار تلماس (ظَفْرُهُ) اول میتنک طرناغنی
(وَلَا يَعْصُصُ شَعْرَهُ) دخی میتنک صاچی تورلماس (وَيَجْمَعُهُ) دخی خوش ایسلہ ندرلمش بولور
(الْأَكْفَانُ) کفنلرنی (قَبْلَ أَنْ يَنْزِجَ) میتنی کرتودن بورون (فِيهَا) اول کفنلرگہ (وَتَرًا)
تاق خوش ایسلہ ندرلور (فَإِذَا فَرَّغُوا) بس هر قایچان بوشانسه لار (مِنْهُ) اول میتنی یوودان
وکفنلودن (صَلُّوا) نماز او قورلار (عَلَيْهِ) اول میت اوزرینہ (وَأُولَى النَّاسِ) دخی آدم لورنک
آرتوغراغی (بِالصَّلَاةِ) جنازه نمازنده امام بولوغہ (عَلَيْهِ) اول میت اوزرینہ (السُّلْطَانُ)
پادشاه در (أَنْ هَضَرَ) اگر حاضر بولسه (وَأَنْ لَمْ يَحْضُرْ) دخی اگر جنازه نمازینہ سلطان
حاضر بولماسہ (فِيصَلَّى الْقَاضِي) بس قاضی او قور (أَنْ هَضَرَ) اگر حاضر بولسه (وَأَنْ لَمْ يَحْضُرْ)
اگر قاضی حاضر بولماسہ (يُسْتَجَبُ) مستجب بولور (تَقْبِيْمُ إِمَامِ الْحَقِّ) محلہ امامینی الک
قیلما قاتی (نَمَّ الْوَلِيَّ) مونک صوکنده میتنک ایکی یاقن ایر قرده شنی الک قیلما قاتی
(فَإِنْ صَلَّى) بس اگر جنازه نمازنی او قسه (عَلَيْهِ) اول میت اوزرینہ (غَيْرُ الْوَلِيِّ) ولی دن
باشقه کشی (وَالسُّلْطَانُ) دخی سلطانند ان باشقه کشی (أَعَادَ) قایتار تور یعنی قادر بولور قایقار توغہ
(الْوَلِيَّ) ولی (فَإِنْ صَلَّى الْوَلِيَّ) بس اگر جنازه نمازنی ولی او قسه (لَمْ يَجْزُ) درست بولماس
(لَا حَتَّى) هیچ بر کشیگہ (أَنْ يَصَلِّيَ) جنازه نمازنی او قما قاتی (عَلَيْهِ) اول میت اوزرینہ (بَعْدَهُ) ولی
او قغان صوکنده (فَإِنْ دُفِنَ) بس اگر میتنی دفن قیلنسه (وَلَمْ يَصَلِّيَ) دخی جنازه نمازنی
او قلماسہ (عَلَيْهِ) اول میت اوزرینہ (صَلَّى) جنازه نمازنی او قلور (عَلَى قَبْرِهِ) میتنک قبری
اوزرینہ (إِلَى ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) اوچ کونگہ قدری (فِي الشَّمَاءِ) قش کونده (وَسَبْعَةَ أَيَّامٍ) دخی بدی
کونگہ قدری (فِي الصَّبْفِ) جای کونده (وَلَا يُصَلِّيَ بَعْدَ ذَلِكَ) دخی اوچ یایدی کوندن
صوکنک او قلماس (وَيَقُومُ الْأَمَامُ) دخی امام تورر (بِعَنْاءِ صَدْرِ الْأَمِيَّتِ) میتنک کوکرہ گی توغر وسندہ
(وَالصَّلَاةُ عَلَى جَنَازَةٍ) دخی جنازه نمازنی (أَنْ يَكْبَّرَ) تکبیر ایتمکک (تَكْبِيرَةً) بر تکبیرنی
(يَجْمَعُ اللَّهُ تَعَالَى) همه ایتور الله تعالی گہ (عَقِيْبَهَا) تکبیر صوکنده (ثُمَّ يَكْبُرُ) مونک صوکنده
الله اکبر دیب ایتور (تَكْبِيرَةً ثَانِيَةً) ایکنچی تکبیرنی (وَيُصَلِّيَ) دخی صلوات ایتور
ایکنچی تکبیر صوکنده (عَلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام اوزرینہ (ثُمَّ يَكْبُرُ)
مونک صوکنده الله اکبر دیب ایتور (تَكْبِيرَةً ثَالِثَةً) اوچونچی تکبیرنی (وَيَسْعُو)

دخی دعاء قیلور (فیهما) اول اوچونچی تکبیر سوکندہ (لَفْسَه) اوزی اوچون (وَلَمَّيْتُ)
 دخی اولک اوچون (وَلَامَسْلَمِينَ) دخی مسلمانلار اوچون (ثُمَّ يَكْبُرُ) مونک سوکندہ تکبیر
 ایتور (تَكْبِيرَةٌ رَابِعَةٌ) دور تنجی تکبیرنی (وَيُسَلِّمُ) دخی سلام بیرر (وَلَا يُصَلِّي) دخی جنازه
 نمازی او قلماس (عَلَى مَيِّتٍ) میت اوزرینه (فِي مَسْجِدٍ جَمَاعَةٍ) جماعت مسجدنده (فَإِذَا حَمَلُوهُ)
 بس هر قایچان یوکسه لر اول میغنی (عَلَى سَرِيرَةٍ) سریری اوزرینه (أَخَذُوا) توتارلار
 (بِقَوَائِمِهِ الْأَرْبَعِ) سریرنک دورت آباغندان (وَيَمْشُونَ) دخی یورلر (بِهِ) اول میت برله
 (مُسْرِعِينَ) آشفغانلاری حالده (دُونَ الْحَبَبِ) جگرودن باشقه (فَإِذَا بَلَّغُوا) بس هر قایچان
 ایرشسه لر (إِلَى قَبْرِهِ) میننک قهرینه (كُرْهًا) مکروه بولور (لِلنَّاسِ) آدملرگه (أَنْ يَجْلِسُوا)
 اولطور ماق لاری (قَبْلَ أَنْ يُوضَعَ) میت قویلماسدان بورون (مَنْ أَعْتَقَ الرَّجُلَ)
 آدملرنک موینلارندان (وَيُحْفَرُ الْقَبْرُ) دخی قبرنی چقرلانمش بولور (وَيُلْحَقُ) دخی لحد
 یاصالمش بولور (وَيُنْفَخُ الْمَيِّتُ) دخی میننی کرتلمش بولور (مِمَّا بِلَى الْقَبْلَةَ) قبله گه یاقن
 بولغان طرفدان (فَإِذَا وَضِعَ) بس هر قایچان میننی قویلمش بولسه (فِي لِحْدِهِ) لحدینه (قَالَ)
 ایتور (الَّذِي يَضَعُهُ) میننی لحدگه قویغان کشی (بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مَلَكُوتِ رَسُولِ اللَّهِ) بسم الله وعلی
 ملکوت رسول الله دیومعناسی یعنی الله تعالی نلک اسمنی ذکر برلن قویا بیز سینی دخی رسول الله
 ملتینه تابشرغانمز حالده قویا مز معناسغنه (وَيُوجَّهُ) دخی یوزلنکرلش بولور اول میننی
 (إِلَى الْقَبْلَةِ) قبله صاری (وَيُجْعَلُ الْعَقْدَةُ) دخی کفننی بیلگان تویننی چیشلمش بولور
 (وَيُسَوَّى اللَّبْنُ) دخی کیر پچنی تیگرلنمش بولور (عَلَيْهِ) اول لحد اوزرینه (وَيُكْرَهُ الْأَجْرُ)
 دخی لحد آغزینه یا کغان کیر بیچ قویو مکروه بولور (وَالْحَشْبُ) دخی آغاج قویو مکروه
 بولور (وَالْبَأْسُ) دخی یوقدر ضرر (بِالْقَصْبِ) قامش قویوده (ثُمَّ يَهَالُ التُّرَابُ) مونک سوکندہ
 توفرا قنی صاچلمش بولور (عَلَيْهِ) اول قبر اوزرینه (وَيُسَنَّمُ الْقَبْرُ) دخی قبرنی تویه
 اورکچی کبی بیوک قیلنمش بولور (وَلَا يُسَطَّحُ) دخی دورت پچما قلی قیلنماس (وَمَنْ) دخی
 شول بالا (اسْتَهَلَ) یغلاسه یعنی ترک بولووینه علامت بولغان نر سه بلنسه (بَعْدَ الْأَوَادَةِ)
 آناسی توغدرغان سوکندہ (سُمِّيَ) اول بالاغه اسم قویلور (وَيُغْسَلُ) دخی اول بالانی یوولور
 (وَكُنَّ) دخی کفنلنمش بولور (وَصَلَّى) دخی جنازه نمازی او قلمش بولور (عَلَيْهِ) اول بالا
 اوزرینه (وَأَنْ لَمْ يَسْتَهَلَّ) اگر بالاتوغان نلک سوکندہ یغلاماسه یعنی ترک بولووینه علامت
 بلنسه (أُذْرَجَ) کرتلمش بولور اول بالانی (فِي عِرْقَةٍ) چوبره ک گه (وَلَمْ يُصَلَّ) دخی جنازه
 نمازی او قلماس (عَلَيْهِ) اول بالا اوزرینه .

باب الشہید

شہید بیانندہ کیلگان بابدر (الشَّهِيدُ) شہید (مَنْ) شول کشیدر (قَتَلَهُ) اولتردی
 اول کشینی (الْمُشْرُكُونَ) کافرلر (أَوْجَدَ) یایسه تابلش بولدی (فِي الْمَعْرَكَةِ) صوغش اورندہ
 (وَبِهِ) دخی بولور اول کشی برلن (أَثَرٌ) اثر یعنی جراحت (أَوْ قَتَلَهُ الْمُسْلِمُونَ) یایسه شہید
 شول کشیدر آنی مسلمانلار اولتردی (ظُلْمًا) ظلم یوزندن (وَلَمْ تَجِبْ) دخی واجب بولمادی
 (بِقَتْلِهِ) اول کشینی اولترور برلن (دِيَّةً) دیتہ واجب بولمادی (فِيكَفْنٍ) بس کفنلشمش
 بولور (وَيُصَلِّي) دخی جنازہ نمازی اولقلمش بولور (عَلَيْهِ) اول شہید اوزرینہ (وَلَا يُغْسَلُ)
 دخی یوولماس (وَإِذَا اسْتَشْهَدَ الْجَنْبُ) دخی هر قایچان جنب کشی شہید بولاسہ (غُسْلُ)
 یوولمش بولور (عَنْ أَبِي حَنِيْفَةَ) امام اعظم قاشندہ (وَكُنْتُ لِكَ الصَّبِيِّ) دخی اوشاندق صبی
 شہید بولسہ ده امام اعظم قاشندہ یوولمش بولور (وَقَالَ) دخی ایندی بیلر امام ابو یوسف برلن
 امام محمد (لَا يُغْسَلَانِ) یوولماسلار اول جنب برلن صبی شہید دیدیلر (وَلَا يُغْسَلُ)
 دخی یوولماس (عَنْ الشَّهِيدِ) شہیددن (دَمُهُ) اول شہیدنک قانی (وَلَا يُنَزَعُ) دخی
 صورلر لماس (عَنْهُ) اول شہیددن (ثِيَابُهُ) اول شہیدنک کپیمہ (وَيُنَزَعُ) دخی
 صورلور (عَنْهُ) اول شہیددن (الْفَرُّ) طون (وَالْحُقُّ) دخی چینک (وَالْحَشْوُ) دخی بیشممت
 (وَالسَّلَاحُ) دخی قورال (وَمَنْ) دخی شول شہید (أَرْتَثُ) ایسکرشمش بولاسہ (غُسْلُ) یوولمش
 بولور اول شہیدنی (وَالْأَرْتَثُ) دخی ایسکرملک (أَنْ يَأْكُلَ) آشاماققدر (أَوْ يَشْرَبَ) یایسه
 اچمہ کدر (أَوْ يَتَدَاوَى) یایسه داروقیلنماقلقدر (أَوْ يَبْقَى حَيًّا) یایسه ترک بولوب قالماقلقدر
 (حَتَّى يَمُوتَ) اوتکانگہ قدری (عَلَيْهِ) اول شہید اوزرینہ (وَقَمْتُ صَلَاةً) برنمازلنک وقتی (وَهُوَ)
 مالہوکم اول شہید (يَعْقُلُ) بلور بولسہ (أَوْ يَنْقَلُ) یایسه کوچراشمش بولماقلقدر (مِنَ الْمَعْرَكَةِ)
 صوغش اورندہ ان (وَهُوَ حَيٌّ) مالہوکم اول ترکدر (وَبِهِ أَثَرُ الْجِرَاحَةِ) دخی اول کشی برلن جراحت
 اثری باردر (وَمَنْ قُتِلَ) دخی برکشی اولترلمش بولسہ (فِي حَتٍّ) حد اولر لودہ (أَوْ قِصَاصٍ)
 یایسه قصاصہ (غُسْلُ) یوولور (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینہ (وَمَنْ قُتِلَ) دخی برکشی
 اولترلمش بولسہ (مِنَ الْبَغَاتِ) دق امامنک اطاعتندن چغوچیلاردان (أَوْ قُطِّعَ الطَّرِيقُ) یایسه
 یول گیسوچیلردن (لَمْ يُغْسَلْ) یوولماس (وَدُفِنَ) کوملمش بولور (وَلَمْ يُصَلِّ) دخی
 جنازہ نمازی اولقلمش بولماس (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینہ .

باب الصلوة في الكعبة

كعبة الله ده نماز او قو بياننده كيملگان بابدرد اوشبو (الصلوة) نماز (في الكعبة) كعبة الله ده
 (جائزة) درستدر (فرضها) اول نمازنگ فرضی درستدر (ونقلها) دخی اول نمازنگ نفلی
 درستدر (فان صلى الامام) بس اگر امام نماز او قوسه (بجماعة) جماعت برلن (فيها) اول
 كعبه ده (فجعل) بس قيلسه (بعضهم) قومنگ بعضی (ظهرة) آرقاسنی (الى ظهر الامام)
 امامنگ آرقاسینه (جاز صلوتهم) اول كشيلىرنگ نمازی درست بولور (ومن جعل منهم وجهه)
 كمر اول قوملن يوزينى قيلدى (الى وجه الامام) امام يوزينه (جاز) نمازی درست بولور
 (ومن جعل) دخی بر كشى قيلسه (منهم) اول قوملن (ظهرة) آرقاسنی (الى وجه الامام)
 امامنگ يوزينه (لم تجز) درست بولماس (صلوته) اول كشينگ نمازی (فان صلى الامام)
 بس اگر امام نماز او قوسه (في المسجد الحرام) مسجد حرام ده (وتعلق الناس) دخی آدملر
 حلقه لانسه لار (حول الكعبة) كعبة اللهنگ تيره سنده (وصلوا) دخی او قوسه لار (بصلوة الامام)
 امامنگ نمازنى (فهن كان) بس بر كشى بولسه (منهم) اول آدملردن (اقرب) ياقنراق
 بولسه (الى الكعبة) كعبه گه (من الامام) اماملن ياقنراق بولسه (جازت) درست بولور
 (صلوته) اول كشينگ نمازی (اذالم يكن) هر قاچجان بولماسه اول كشى (في جانب الامام)
 امام ياغنده (ومن صلى) دخی بر كشى او قوسه (على ظهر الكعبة) كعبه نك آرقاسى
 اوزرنده (جازت) درست بولور (صلوته) اول كشينگ نمازی .

كتاب الزكوة

زكات حكملى بياننده كيملگان كنبادر اوشبو (الزكوة) زكات (واجبة) واجبدر (على الحر)
 آزاد كشى اوزرينه (المسلم) مسلمان كشى اوزرينه (البالغ) بالغ بولغان كشى اوزرينه
 (العاقل) عقللى كشى اوزرينه (اذا ملك) هر قاچجان ملكنسه (نصابا) نصابنى (ملكاً تاماً)
 كامل بولغان ملك برلن (وحال) دخى ايلنسه (عليه) اول ملك اوزرينه (الحول) يل (وليس)
 دخى واجب بولماس (على صبي) صبى اوزرينه (ولا جنون) دخى ديوانه اوزرينه واجب
 بولماس (ولا مكاتب) دخى فلان قدر آنچه تاب كيترسه ك آزاد بولور سون ديب قولينه يازو
 بيلرلگان قل اوزرينه واجب بولماس (زكوة) زكات واجب بولماس (ومن كان عليه) دخى بر
 كشينگ بولسه (دين) بوروچى (يحيط) چولغاب آلور بولسه بوروچى (بماله) بتون مالينى

یعنی مالی قدری بروجی بولسه (فَلَا زَكَاةَ) بس زکات واجب بولماس (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (مَالَهُ) اول کشینک مالی (أَكْثَرَ) کوبرهک بولسه (مِنَ الدِّينِ) بورچندن (زَكَاةَ) زکی الفاضل مال اییهسی بورچندن آرتقاندن زکات بیبر (إِذَا بَلَغَ) هر قایچان بورچندان آرطقانی ایرشسه (نَصَابًا) نصابه (وَلَيْسَ) دخی واجب توگلدن (فِي دُورِ السُّكْنَى) تورا تورغان یورطلاردا (وَتِيَابِ البَدَنِ) دخی کیه تورغان کیملمرده (وَأَنفَاتِ المَنَازِلِ) دخی ایو جهازلارنده (وَدَوَابِ الرُّكُوبِ) دخی آطلانا تورغان حیوانلارده (وَعَبِيدِ الخِدْمَةِ) دخی خدمت قیلارنده (وَسَلَاحِ الأَسْتِعْمَالِ) دخی استعمال قیلغه تورغان قورالمارده (زَكَاةَ) زکات واجب توگل (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَدَاءُ الزَّكَاةِ) زکاتنی بیرو (إِلَّا) مگر درست بولور (بِنِيَّةٍ مُّقَارَنَةً لِلدَّاءِ) زکاتنی بیروگه یاغن بولغان نیت برلن گنه (أَوْ مُقَارَنَةً) یا بیهه یاغن بولغوجسی نیت برلن گنه (لِعَزْلِ مَقْدَارِ الوَاجِبِ) واجب قدرینی آیروغه (وَمَنْ تَصَدَّقَ) دخی بر کشی صدقه بیروسه (بِجَمِيعِ مَالِهِ) مالینک بارچه سنی (وَلَا يَنْوِي) دخی نیت قیلماسه (الزَّكَاةَ) زکاتنی (سَقَطَ) توشهر (فَرَضُهَا) اول زکاتنک فرضی (عِنْدَهُ) اول کشین .

باب زکوة الإبل

تیه زکاتی بیاننده کیلگان بابدن (لَيْسَ) یوقدر (فِي أَقْلٍ) آزر اقلده (مِنَ خَمْسِ زُودٍ) بیش تیه دن (صَلْفَةً) صدقه یوقدر (فَإِذَا بَلَغَتْ) بس هر قایچان ایرشسه اول تیه لر (خَمْسًا) بیش که (سَائِمَةً) اوطلانغوجی بولسه لار (وَمَالَ) دخی ایلنسه (عَلَيْهَا) اول تیه لر اوزرینه (الْحَوْلِ) یل (فَقِيهَا) بس واجب بولور بیش تیه ده (شَاةً) هر قوی (إِلَى تِسْعِ) تورغزه قدری (فَإِذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسه اول تیه لر (عَشْرًا) اون (فَقِيهَا) بس اول اون تیه ده واجب بولور (هَاتَانِ) ایکی قوی (إِلَى أَرْبَعِ عَشْرَةَ) اون دور تکه قدری (فَإِذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسه اول تیه لر (خَمْسَ عَشْرَةَ) اون بیش (فَقِيهَا) بس اول اون بیش تیه ده واجب بولور (ثَلَاثُ شِيَاهِ) اوج قوی (إِلَى تِسْعِ عَشْرَةَ) اون تورغزه قدری (فَإِذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسه اول تیه لر (عَشْرَ بَنٍ) بیکرمی (فَقِيهَا) بس بیکرمی تیه ده واجب بولور (أَرْبَعِ شِيَاهِ) دورت قوی (إِلَى أَرْبَعِ وَعَشْرِينَ) بیکرمی دور تکه قدری (فَإِذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسه لار اول تیه لر (خَمْسًا وَعَشْرِينَ) بیکرمی بیش (فَقِيهَا) بس بیکرمی بیش تیه ده واجب بولور (بِنْتُ خَنَاضٍ) بر

ياش تولغان برتیه بالاسی (الی خمس وثلثین) اوطر بیش که قدری (فَاذَا كَانَتْ) بس هر
 قایچان بولسه اول تیه لر (سقا وثلثین) اوطر آلتی (ففیها) بس اوطر آلتی تیه ده واجب
 بولور (بنت لبون) ایکی یاش تولغان برتیه بالاسی (الی خمس واربعمین) قرق بش که قدری
 (فَاذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسه اول تیه لر (سقا واربعمین) قرق آلتی (ففیها) بس قرق
 آلتی تیه ده واجب بولور (حقة) اوچ یاش تولغان برتیه بالاسی (الی ستین) آلتمش قه قدری
 (فَاذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسالار اول تیه لر (احدی و ستین) آلتمش بر (ففیها) بس
 آلتمش برتیه ده واجب بولور (جندعة) دورت یاش تولوب بیش که چقغان برتیه بالاسی (الی
 خمس و سبعمین) آلتمش بیش که قدری (فَاذَا كَانَتْ) بس هر قایچان بولسالار اول تیه لر (سقا
 و سبعمین) آلتی (ففیها) بس آلتی تیه ده واجب بولور (بنت لبون) ایکی یاش
 تولوب اوچ که چقغان ایکی تیه بالاسی (الی تسعمین) توقسانغه قدری (فَاذَا كَانَتْ) بس هر
 قایچان بولسالار اول تیه لر (احدی و تسعمین) توقسان بر (ففیها) بس توقسان برتیه ده واجب
 بولور (حقتان) اوچ یاش تولوب دورت که چقغان ایکی تیه بالاسی (الی مائة و عشرين) یوز
 یکرمی که قدری (ثم تستأنف الفریضة) مونک صوکنک فرضلار باشدان آلتمش بولور
 (فیکون) بس واجب بولور (فی الخمس) یوز یکرمی بیش ده (شاة) برقوی (مع الحقتین) ایکی
 حقه برلهن (و فی العشر) دخی یوز یکرمی ده اونده واجب بولور (شاتان) ایکی قوی ایکی حقه
 (و فی خمس عشرة) دخی یوز یکرمی ده اون بشک واجب بولور (ثلث شياه) اوچ قوی ایکی
 حقه (و فی عشرین) دخی یوز یکرمی ده واجب بولور (اربع شياه) دورت قوی ایکی حقه
 (و فی خمس و عشرين) دخی یوز یکرمی ده واجب بولور (بنت مخاض) بر بنت مخاض
 ایکی حقه (الی مائة و خمسين) یوز ایلیلی که قدری (فیکون) بس بولور (فیها) اول یوز
 ایلیلی ده (ثلث حقاوق) اوچ حقه (ثم تستأنف الفریضة) مونک صوکنک فرضلارنی باشدان
 آلتمش بولور (فی الخمس) بس یوز ایلیلی ده بیش تیه ده واجب بولور (شاة) برقوی اوچ
 حقه (و فی العشر) دخی یوز ایلیلی ده اون تیه ده واجب بولور (شاتان) ایکی قوی اوچ حقه
 (و فی خمس عشرة) دخی یوز ایلیلی ده اون بیش تیه ده واجب بولور (ثلث شياه) اوچ قوی
 اوچ حقه (و فی عشرین) دخی یوز ایلیلی ده یکرمی تیه ده واجب بولور (اربع شياه) دورت
 قوی اوچ حقه (و فی خمس و عشرين) دخی یوز ایلیلی ده یکرمی بیش تیه ده واجب بولور (بنت
 مخاض) بر بنت مخاض اوچ حقه (و فی ست و ثلثین) دخی یوز ایلیلی ده اوطر آلتی تیه ده واجب

بولور (بُنْتُ لِبُونٍ) بر بنت لبون اوج حقہ (فَاذَا بَلَغَتْ) بس ہر قایچان ایرشہ اول تیبہ لر
 (مِائَةٌ وَسِتُّا وَتِسْعِينَ) یوز توقسان آلتیغہ (فَفِيهَا) بس یوز توقسان آلتی تیبہ دہ واجب بولور
 (أَرْبَعُ عِشْرِينَ) دورت حقہ (أَلَى مَائَتَيْنِ) ایکی یوزگہ قدری (ثُمَّ) مونک صوکنده یعنی ایکی
 یوز صوکنده (تُسْنَانُفُ الْفَرِيضَةِ) فرضلارنی باشمن آلتور (أَبْدًا) مکیگی (كَمَا تَسْنَانُفُ)
 باشمن آلتغان کبی (فِي الْخُمْسِينَ) ایلمی ده (الَّتِي) شونداین ایلمی کم (بَعْدَ الْمِائَةِ
 وَالْخُمْسِينَ) یوز ایلمی صوکنده بولدی (وَالْبَهْتُ) دخی بخت نصرگہ منسوب بولغان عرب برلہن
 عجم تیبہ سنلن توغان تیبہ (وَالْعَرَابُ) دخی عرب تیبہ سی (سَوَاءٌ) زکاتدہ برابردر .

باب صدقة البقر

صغرنک صدقہ سی یعنی زکاتی بیانندہ کیلگان بابدر اوشبو (لَيْسَ) واجب توگلدر (فِي
 أَقْلٍ) آزر اقدہ (مِنْ ثَلَاثِينَ) اوظزدان (مِنَ الْبَقَرِ) صغردان (صَدَقَةٌ) زکات صدقہ سی واجب
 توگلدر (فَاذَا كَانَتْ) بس ہر قایچان بولسہ اول صغرلار (ثَلَاثِينَ) اوظز (سَائِمَةً) سائمہ
 بولغانلاری حالہ (وَحَالٍ) دخی ایلمسہ (عَلَيْهَا) اول اوظز صغر اوزرینہ (أَلْحَوْلُ) یل
 (فَفِيهَا) بس اوظز صغردہ واجب بولور (تَبِيعٌ) بریاش تولوب ایکی گہ چقغان اوگز بوزاد
 (أَوْ تَبِيعَةٌ) یایسہ بریاش تولوب ایکی گہ چقغان تشی بوزاد (وَفِي أَرْبَعِينَ) دخی قرق
 صغردہ واجب بولور (مُسٌّ) ایکی باش تولوب اوج کہ چقغان اوگز (أَوْ مَسْنَةً) یایسہ ایکی
 باش تولوب اوج کہ چقغان طانا (فَاذَا زَادَتْ) بس ہر قایچان آرتسہ اول صغرلار (عَلَى الْأَرْبَعِينَ)
 قرق صغراوزرینہ (وَجَبَتْ) واجب بولور زکات (فِي الزِّيَادَةِ) قرقدان آرتقدہ (بِقَدَرِ ذَلِكَ)
 اوشبو آرتوغی قدری برلہن (أَلَى سِتِّينَ) آلتمش قہ قدری (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشندہ
 (رَحْمَةُ اللَّهِ) اللہ تعالی نکی رحمتی بولغای ایلمی امام اعظم گہ (فَفِي الْوَأَحَدَةِ) بس قرقدان آرتقان
 بر صغردہ واجب بولور (رُبْعُ عَشْرُ مَسْنَةٍ) مسنہ نکی اوندان برینک دورتدن برینک قیمتی
 (وَفِي الْأَثْنَتَيْنِ) دخی قرقدان آرتقان ایکی صغردہ واجب بولور (نِصْفُ عَشْرُ مَسْنَةٍ) مسنہ نکی
 اوندان برینک یارطسینک قیمتی (وَفِي الثَّلَاثِ) دخی قرقدان آرتقان اوج صغردہ واجب
 بولور (ثَلَاثَةُ أَرْبَاعِ عَشْرُ مَسْنَةٍ) مسنہ نکی اوندان برینک دورت الشفن اوج الشی نکی
 قیمتی مثل مسنہ اون صوم نورسہ یتمش بیش تین بیرو لازم بولہ (وَقَالَا) دخی ایتمیلر امام
 ابو یوسف برلہن امام محمد (لِأَشْيَاءٍ) ہیچ بر نرسہ لازم بولماس دیدیلر (فِي الزِّيَادَةِ) قرقدان

آرطقاننده (حَتَّى بُلُغَ) ایرشکانگه قدری (سَتَيْنَ) آلتمش قه (فَيَكُونُ) بس بولور (فِيهَا)
 اول آلتمش صغرده (تَبِيْعَانِ) ایکی ایکشر یاشلک اوگز بوزاو (أَوْ تَبِيْعَتَانِ) یایسه ایکشر
 یاشلک ایکی تشی بوزاو (وَفِي سَبْعَيْنِ) دخی یتمش صغرده واجب بولور (مُسِنَّةً) برمسنه
 (وَتَبِيْعٍ) دخی بر تبیع (وَفِي ثَمَانِيْنَ) دخی سکسانده واجب بولور (مُسْتَقَاتَانِ) ایکی مسنه (وَفِي
 تِسْعَيْنِ) دخی توقسان صغرده واجب بولور (ثَلَاثَةُ أَتْبَعَةٍ) اوج تبیع (وَفِي مِائَةٍ) دخی یوز
 صغرده واجب بولور (تَبِيْعَانِ) ایکی تبیع (وَمُسِنَّةً) دخی برمسنه (وَعَلَى هَذَا) دخی اوشبو
 روش اوزربنه (يَتَغَيَّرُ الْفَرُضُ) فرض اوزگارر (فِي كُلِّ عَشْرٍ) هر بر اون صغرده (مَنْ تَبِيْعٍ)
 تبیع دان (إِلَى مُسِنَّةٍ) مسنه گه اوزگارر (وَالْجَوَامِسِ) دخی صوصغرلاری (وَالْبَقَرِ) دخی ایو
 صغرلاری (سِوَاءً) برابردر زکات ده *

باب صدقة الغنم

قوی صدقه لاری بیاننده کیلگان بابدر اوشبو (لَيْسَ) واجب ایماس (فِي أَقَلِّ) آزر اقمه
 (مَنْ أَرْبَعِينَ شَاةً) قرق قویدان (صَدَقَةٌ) زکات واجب بولماس (فَإِذَا كَانَتْ) بس هر قایچان
 بولسالار قویلار (أَرْبَعِينَ) قرق (سَائِمَةً) یلنک کوبنده قرده پچهن آشاچی (وَمَالٍ) دخی
 ایلنسه (عَلَيْهَا) اول قوی لار اوزربنه (الْحَوْلُ) یل (فَفِيهَا) بس قرق قویده واجب بولور
 (شَاةً) بر قوی (إِلَى مِائَةٍ وَعَشْرِينَ) یوز یکر می گه قدری (فَإِذَا زَادَتْ) بس هر قایچان یوز
 یکر می دان آرتسه (وَاحِدَةً) بر قوی (فَفِيهَا) بس یوز یکر می بر قوی ده واجب بولور (شَاتَانِ)
 ایکی قوی (إِلَى مِائَتَيْنِ) ایکی یوز گه قدر (فَإِذَا زَادَتْ) بس هر قایچان ایکی یوز دان آرتسه
 (وَاحِدَةً) بر قوی (فَفِيهَا) بس ایکی یوزده بر قویدا واجب بولور (ثَلَاثُ شِيَاهٍ) اوج قوی
 (فَإِذَا بَلَغَتْ) بس هر قایچان ایرشسه اول قویلار (أَرْبَعُمِائَةٍ) دورت یوز گه (فَفِيهَا) بس اول
 دورت یوز قویده واجب بولور (أَرْبَعُ شِيَاهٍ) دورت قوی (ثُمَّ) هونک صوکنده (فِي كُلِّ مِائَةٍ) هر
 بر یوز قوی ده واجب بولور (شَاةً) بر قوی (وَالضُّأُ) دخی قوی و صارق (وَالْمَعَزُ) دخی
 کچه (سِوَاءً) زکاتده برابردر .

باب زكوة الخيل

آطنک زکاتی بیاننده کیلگان بابدر اوشبو (إِذَا كَانَتْ الْخَيْلُ) هر قایچان آطبولسه (سَائِمَةً)
 سائمه بولسه (ذُكُورًا) آیغرلار بولسالار (وَأُنثَانًا) دخی بیه لر بولسه یعنی قاطش بولسالار

(فَصَاحِبُهَا) بس اول آطلارنك ايده سي (بالخيار) اخنيار برلندر (ان شاء) اگر تله سه (أعطى) بيورور (عن كل فرس) هر بر آطدان (دينارا) بر آلتون بيورر (وأن شاء) دخى اگر تله سه (قومها) قيمتلا اول آطلارنى (وأعطى) دخى بيورر (عن كل ما تقي درهم) هر ايكي يوز درهمين (خمسة دراهم) بيش درهم بيورر (وليس) دخى يوقدر (في ذكورها) آطلارنك ايركا كلرنده (منفردة) بالغر بولسالار يعنى بيه لرى بولماسه (زكوة) زكات يوقدر (وقال) دخى ايتديلر امام ابو يوسف برلن امام محمد (لأزكوة) زكات يوقدر ديديلر (في الخيل) آطده (ولاشيء) دخى هيچ بر زكات واجب بولماس (في البغال) قاجر لارده (والحمير) دخى ايشه كلرده (الآ) مگر زكات واجب بولور (أن تكون) بولما قلفى وقتنده اول قاجر لار برلن ايشه كلرنك (للقجارة) صاتو اوچون (وليس) دخى واجب توكلدر (في الفصلان) تيه بالالارنك (والحملان) دخى قوى بالالارنك (والعجائبيل) دخى صغر بالالارنك (صدقة) زكات واجب توكلدر (عند أبي حنيفة) امام اعظم قاشنك (ومحمد) دخى امام محمد قاشنك (الآ) مگر زكات واجب بولور (أن يكون) بولما قلفى وقتنك (معها) اول تيه وقوى وصغر بالالارى برلن (كبار) الوغلارى (وقال) دخى ايتدى (أبويوسف) امام ابو يوسف ايتدى (تجب) واجب بولور ديدي (فيها) اول تيه قوى صغر بالالارنك (واحدة) برسى (منها) اول بالالاردن (ومن) دخى بر كشى (وجب) واجب بولسه (عليه) اول بر كشى اوزرينه (من) ايكي باش تولغان صغر بالاسى مثلا فرق صغرى بولغان بولسه (فلم يوجد) بس مسن تابلماسه (أخذ المصتق) زكات آلوجى آلور (اعلى) بلندره كنى (منها) اول مسن دن (ورد) دخى قايتارر (الفضل) مسن قيمتندن آرتوقنى (وأخذ) يايسه آلور صدقه آلوجى (دونه) مسن دن كيمنى (وأخذ الفضل) دخى آرتوقنى تولنرتوب آلور (ويجوز) دخى درست بولور (دفع القيمة) حيوان نك وباشقه نرسه نك قيمتنى بيورمكلك (في الزكوة) زكاتنك يعنى عينن بيورر درست بولغان كى (وليس) دخى واجب بولماس (في العوامل) اشلر اوچون حاضرلنگان حيوانلارده (والحوامل) دخى يوك تارتوجى حيوانلارده (والعلوفة) دخى ايوده آدملا جيفغان آزقنى آشى تورغان حيوانلارده (صدقة) صدقه واجب بولماس (ولأياخذ) دخى آلماس (المصتق) زكات آلوجى عامل (خيار المال) مالنك بيك يغشى سنى (ولأرذ الله) دخى مالنك بيك نچارينى آلماس (ويأخذ) دخى آلور (الوسط) اور تاجه سنى (ومن كان) دخى بر كشينك بولسه (نصاب) نصاب قدر مالى (فأسفناد) بس فائده لفسه يعنى آرتورسه مالى (في أثناء الحول) يل ايلنه سنه (ضمة) قوشار اول

فائده لنگان مالنی (الی ماله) اولسگی نصابقه یعنی مالینه (وزكاه) دخی زكات بیبر اول نصابدان (به) اول فائده لنگانی برلهن (والسائمه) دخی سائمه (هی) اول سائمه (القی) شوندا بین حیواندر (تکلفی) کفایه لنمش بولور (بالرعی) اوطلاو برلهن یعنی اوله ننی قرده اوزی ازب آشاو برلهن (فی اکثر حولها) یلینک کوبره گنده (فان علفها) بس اگر آزق آشا طسه حیوانلارغه (نصف الحول) یلانک یارطسغه (او اکثر) یایسه یلانک کوبره گنده (فلا زكاة) بس زكات یوقدر (فیها) اول حیوانلرده (والزکوة) دخی زكات (عند ابي حنیفة) امام اعظم قاشنده (وآبی یوسف) دخی امام ابو یوسف قاشنده (فی النصاب) نصابده در (دون العفو) عفودان باشقه یعنی عفوده تو گادر مثلاً عفو هلاک بولوب نصاب قالسه امام اعظم برلهن امام ابو یوسف قاشلارنده کل وجوب قالا (وقال محمد فیهما) امام محمد عفو برلهن نصابنک هر ایکسند دیمی بس امام محمد قاشنده هلاک بولغان قدری ساقط بولا (واذا هلك المال) هر قایچان مال هلاک بولسه (بعم وجوب الزکوة) زكات واجب بولغانک صوانک (سقطت) زكات توشه (وان قدم الزکوة) اگر زكات بیبرو چی زكاتنی الکی قیاسه (على الحول) یلته بله نوگه (وهو) حال بولوم اول کشی (مالک) ملکه نوچی بولسه (النصاب) نصابنی (جاز) درست بولور الکی قیاسه.

باب زکوة الفضة

کمش زکاتی بیاننده کیلنگان بابدر اوشبو (البس) بوقدر (فیما دون مائتی درهم) ایکی یوز درهم دن کیمد (صدقة) صدقه بوقدر یعنی زكات یوقدر (واذا كانت) دخی هر قایچان بولسه اول کمش لر (مائتی درهم) ایکی یوز درهم (وعال) دخی ایلنسه (علیها) اول ایکی یوز درهم اوزرینه (الحول) یل (فقیها) بس ایکی یوز درهم ده واجب بولور (خمسة دراهم) بیس درهم (ولاشیء) دخی هیچ بر نرسه واجب بولماس (فی الزیادة) ایکی یوز درهم دن آرتوقده (حتى تبلغ) ایرشکانگه قدری (اربعین) فرق درهم گه (فیكون) بس بولور (فیها) اول فرق درهمه (درهم) بر درهم بولور (ثم) مونک صونکده (فی کل اربعین درهما) هر بر فرق درهمه بولور (درهم) بر درهم (وقال) دخی ایندی لر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (ما زاد على المائتین) ایکی یوز درهم دن آرتقانی (فزکاته) بس آرتقانی نلک زکاتی (بجسائها) حسابی برلندر (واذا كان) دخی هر قایچان بولسه (الغالب) کوبره (على الورق) کمش تنکه اوزرینه (الفضة) کمش کوبره بولسه (فهی) بس اول کمش تنکه (فی حکم الفضة) صافی کمش

حکمنہ در (وَإِذَا كَانَ) دخی ہر قیچان بولسہ (الْغَالِبُ) کو برہک (عَلَيْهَا) اول کمش تنکہ اوزرینہ (الْفُشُّ) قاطشقان نرسہ سی کو برہک بولسہ (فَهِيَ) بس اول کمش تنکہ (فِي حُكْمِ الْعُرُوضِ) تاوار مالی حکمنہ در (لِلتَّجَارَةِ) صاتو اوچون بولغان تاوار حکمنہ در (يُعْتَبَرُ) اعتبار قیلنور (أَنَّ تَبَاعَ قِيَمَتِهَا) اول کمشرنک قیمنلرنک ایرشوی (نَصَابًا) نصابہ .

باب زکوٰۃ الذهب

آلتون زکاتی بیانندہ کیلگان بابدر اوشبو (لَيْسَ) یوقدر (فِيهَا دُونَ عَشْرِينَ مَثَقَالًا) یکرمی مثقالن کیم ده (مَنْ التَّهَبُ) آلتوندان (صَدَقَةٌ) صدقہ یوقدر (فَإِذَا كَانَتْ) بس ہر قیچان بولسہ آلتونلار (عَشْرِينَ مَثَقَالًا) یکرمی مثقال (وَحَالًا) دخی ایلنسہ (عَلَيْهَا) اول یکرمی مثقال آلتون اوزرینہ (الْحَوْلُ) یل (فَقِيَمًا) بس یکرمی مثقال آلتونہ واجب بولور (نِصْفُ مَثَقَالٍ) یارطی مثقال (ثُمَّ) مونک صوکنندہ (فِي كُلِّ أَرْبَعَةٍ مَثَاقِيلٍ) ہر بدورت مثقالہ واجب بولور (فَيُرَاطَانِ) ایکی قیراط یعنی اون آرپہ آغرلغی (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (فِيهَا دُونَ أَرْبَعَةٍ مَثَاقِيلٍ) بدورت مثقالدان کیم ده (صَدَقَةٌ) صدقہ یوقدر (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشندہ (رَحْمَةُ اللَّهِ) اللہ تعالیٰ نک رحمتی بولغای ایسی امام اعظم گہ (وَفِي تَبْرِ التَّهَبِ) دخی آلتوننک صوغلماغانندہ بولغوجیدر (وَالْفِضَّةُ) دخی کمشک صوغلماغانندہ بولغوجیدر (وَحَلِيَمًا) دخی آلتون برلہن کمشک زینتلرنندہ بولغوجیدر (وَالْأَنِيَّةُ) دخی صاوتندہ بولغوجیدر (مِنْهُمَا) آلتون برلہن کمشک (الزَّكَاةُ) زکات بولغوجیدر .

باب زکوٰۃ العروض

آلتون برلہن کمش گہ باشقہ مقاعنک زکاتی بیانندہ کیلگان بابدر اوشبو (الزَّكَاةُ) زکات (وَأَجِبَةٌ) واجبدر (فِي عُرُوضِ التَّجَارَةِ) صاتو ماللارندہ (كَائِنَةً) بولغانی حالہ (مَا كَانَتْ) بولغان مقدری (أِذَا بَلَغَتْ) ہر قیچان ایرشسہ (قِيَمَتِهَا) اول عروضنک قیمنی (نَصَابًا) نصابہ (مَنْ أَلُورِقِ) کمشک بولغان نصابہ (وَالتَّهَبِ) یایسہ آلتوندان بولغان قیمت کہ (يُقَوِّمُهَا) قیمت لراول عروضنی (بِمَا هُوَ أَنْفَعُ) فائد، لیبرہک بولغان نرسہ برلہن (لِلْفُقَرَاءِ) فقیرلر گہ (وَالْمَسَاكِينِ) دخی مسکین لر گہ (مِنْهُمَا) اول آلتون برلہن کمشک (وَإِذَا كَانَ النَّصَابُ) دخی ہر قیچان نصاب بولسہ (كَامِلًا) کامل بولسہ (فِي طَرَفِ الْحَوْلِ) یلنک ایکی طرفندہ (فَنَقْصَانُهُ) بس اول نصابنک کیموی (فِيهَا بَيْنَ ذَلِكَ) اوشبو یلنک ایکی طرفی آراسندہ (لَا يُسْقَطُ)

توشرماس (الزُكُوةَ) زكاتنى (وَتَضُمُّ قِيَمَةَ الْعُرُوضِ) دخی عروضنى قیمتى قوشامش بولور
 (إِلَى النَّهَبِ) آلتونغه (وَالْفِضَّةَ) دخی كمش كه (وَكُنْتُ لَكَ) دخی اوشنداق (يُضْمُ) قوشامش
 بولور (النَّهَبَ) آلتونفى (إِلَى النَّضَّةِ) كمش كه (بِالْقِيَمَةِ) قیمت برلن (حَتَّى يَنْتَمِ النَّصَابُ)
 نصاب كامل بولغانغه قدرى (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَا) دخی ایتقىلر امام
 ابو یوسف برلن امام محمد (لَا يَضُمُّ النَّهَبُ) آلتوننى قوشامش بولماس ديديار (إِلَى الْفِضَّةِ)
 كمش كه (بِالْقِيَمَةِ) قیمت برلن (وَيُضْمُ) دخی قوشامش بولور (بِالْأَجْزَاءِ) اجزا برلن.

باب زكوة الزروع والثمار

ایگونلر ویمشله زکاتی بیاننده کیلگن بایدر اوشبو (قَالَ أَبُو حَنِيفَةَ) ایتدی امام اعظم (فی)
 قَلِيلٍ مَا أَخْرَجَتْهُ الْأَرْضُ) بیدر چغارغان نرسه نلک آرنده بولغوجیدر (وَكَثِيرُهُ) دخی بیدر
 چغارغان نرسه نلک کوبنده بولغوجیدر (الْعَشْرُ) اوندان بر (سَوَاءٌ سَقَى) برابردر کیره نلک
 اول بیدر فی صوغارلمش بولسون (سَيِّئًا) آغا تورغان بلغه صوی برلن (أَوْ سَقَتْهُ) بیایسه
 صوغارسون اول بیدر فی یعنی ایگننى (السَّمَاءُ) کولک یعنی بغمور (الْأَلْحَطَبُ) مگر اوظندان
 عشر و واجب بولماس (وَالْقَصَبُ) دخی قاهشده ان عشر واجب بولماس (وَالْحَشِيشُ) دخی بچه ن دن
 عشر واجب بولماس (وَقَالَا) دخی ایتدی یار امام ابو یوسف برلن امام محمد (لَا يَجِبُ الْعُشْرُ) عشر
 واجب بولماس ديديار (إِلَّا) مگر واجب بولور (فِيمَا) شول ایگنده (لَهُ) بولغوجیدر اول ایگن نلک
 (ثَمَرَةً بَأَقِيَّةٍ) بریلغه ممر قالغوجى بیدشى بغدادى آر په خرما یوزم کیلر (إِذَا بَلَغَتْ) هر
 قایچان ایرشسه (خَمْسَةَ أَوْسُقٍ) بیش وسق غه (وَالْوَسُقُ) دخی وسق (سِتُّونَ صَاعًا) آلتمش
 صاعدر (بِصَاعِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام صاعى برلن (وَلَيْسَ) دخی یرقندر (فی)
 الْحَضْرَاتِ) یاشاچه ارده (عِنْدَهُمَا) امام ابو یوسف برلن امام محمد قاشنده (عُشْرُ) اوزب ان بر
 یوقندر (وَمَا) دخی شول ایگن (سَقَى) صوغارلمش بولدى (بِغَرْبِ) الوغ چیله ک برلن (أَوْ دَالِيَةَ)
 بیایسه چغر برلن (أَوْ سَانِيَةَ) بیایسه تیه برلن قویودان صوغاروب صوغارلمش بولدى (فَفِيهِ)
 بس اول ایگنده بولغوجیدر (نِصْفَ الْعُشْرِ) اوندان بر نلک یارطسى (فی الْقَوْلَيْنِ) ایکی قولده
 یعنی اوچ امام نلک سوزنده (وَقَالَ أَبُو يَوْسُفَ) دخی ایتدی امام ابو یوسف (فِيمَا لِأَيُّوسُفَ)
 وسق لامى تورغان نرسه ده (كَالزَّعْفُرَانِ) زعفران کبى (وَالْعُطْنِ) دخی مامق کبى (يَجِبُ)
 واجب بولور (فِيهِ) اول نرسه ده (الْعُشْرُ) اوندان بر (إِذَا بَلَغَتْ) هر قایچان ایرشسه (قِيَمَتَهُ)

اول نرسہ نلک قیمتى (قِيمَةُ خَمْسَةِ اَوْسُقٍ) بش وسقنلک قيمتینه (مَنْ اَدْنَى مَا) شول وسقنلک
 ايلک ادنى سندان (يَدْخُلُ) کرر اول وسق (تَحْتَ الْاَوْسُقِ) وسق آستينہ (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخى
 ايتدى امام محمد (يَجِبُ الْعُشْرُ) وسق لانمى تورغان نرسہ ده اوندان برواجب بولور (اِذَا
 بَلَغَ الْخَارِجُ) هر قايچان ييردن چقغان نرسہ ايرشسه (خَمْسَةَ اَمْثَالِ) بش مثل گہ (مَنْ اَعْلَى مَا)
 شول نرسہ نلک اعلا سندن (يُقَدَّرُ) هيکلنمش بولور (به) اول نرسہ برلہن (نَوْعُهُ) اول چقغان
 نرسہ نلک نوھسى (فَاعْتَبِرْ) بس اعتبار قيلندى (فِي الْقُطْنِ) مامق ده (خَمْسَةَ اَمْثَالِ) بيش بولک
 هر حمل اوج يوزمن (وَفِي الزَّعْفَرَانِ) دخى زعفرانده اعتبار قيلندى (خَمْسَةَ اَمْثَالِ) بيش من
 من ايکى يوز آلنمش درهم آورلغى يکرمى آلنى اوقيه (وَفِي الْعَسَلِ) دخى باله بولغوچينر
 (الْعُشْرُ) عشر (اِذَا اخْتَفَى) هر قايچان بالنى آلونسه (مِنْ اَرْضِ الْعُشْرِ) عشر ييرندن (قَالَ)
 کيرهک آز بولسون مال (اَوْ كَثُرَ) يايسه کوب بولسون (وَقَالَ) دخى ايتدى (ابُو يُوْسُفَ)
 امام ابو يوسف ايتدى (لِاشْيَاءٍ) هيچ بر نرسہ يوقدر (فيه) اول بالده (حَتَّى يَبْلُغَ) ايرشکانگہ
 قدورى اول بال (عَشْرَةَ اَرْقَاقٍ) اون زق غه زق ديوايللى من صيارلق صاوطغه ايتله
 (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخى ايتدى امام محمد (خَمْسَةَ اَفْرَاقٍ) بيش فرق غه ايرشکانگہ قدورى هيچ نرسہ
 بوق ديسى (وَالْفَرَقُ) دخى فرق (سِتَّةٌ وَتَلْتُونَ رَطْلًا) اوتوز آلنى قساق در (وَلَيْتَ) دخى
 يوقدر (فِي الْخَارِجِ) چقغان نرسہ ده (مِنْ اَرْضِ الْخَارِجِ) خراج ييرندن (عُشْرُ) عشر يوقدر
 (بَابِ) اوشهوباب (مَنْ) شول کشى بياننده در (وَيَجُوزُ) درست بولور (دَفْعُ الزَّكَاةِ)
 زکاتنى بيرو (الْيَهْ) اول کشيگہ (وَمَنْ) دخى شول کشى بياننده در (لَا يَجُوزُ) درست
 بولماس اول کشيگہ زکاتنى بيرو (قَالَ اللهُ تَعَالَى) ايتدى الله تعالى (اِنَّمَا الصَّدَقَاتُ)
 بودر موندان باشقه ايماسنر صفاقه لار (لِلْفُقَرَاءِ) فقيرلرگہ در (وَالْمَسَاكِينِ) دخى مسکين لرگہ در
 (وَالْعَامِلِينَ) دخى عامل لرگہ در (عَلَيْهَا) اول صفاقه اوزرينه (وَالْمَوْلُوكَةُ قُلُوبُهُمْ) دخى کوللر يندى
 الفت لندر لمش کشيلرگہ در (وَفِي الرِّقَابِ) دخى قل لارغه در (وَالْقَارِئِينَ) دخى بور وچلى
 کشيلرگہ در (وَفِي سَبِيلِ اللهِ) دخى الله تعالى بولنده بولغانلارغه در (وَابْنِ السَّبِيلِ) دخى ياننده
 مالى بولماغان مسافر لرگہ در (فَهَنَهُ) بس اوشبولار (ثَمَانِيَةَ اَصْنَافٍ) سيگنر صنف در (وَقَسَقَطَ)
 تحقيق توشدى (مِنْهَا) اول سيگنر صنف دن (الْمَوْلُوكَةُ قُلُوبُهُمْ) کوللر يندى تأليف قيلنمش
 کشيلر عباس بن مرداس عيني بن معين اقرع بن حابس كيبلى (لَآنَ اللهُ تَعَالَى) آنلک
 اوچون درستلکده الله تعالى (اعزَّ) الوغلا دى (الاسلام) اسلامنى (واغنى) دخى موکسر

قيلدى الله تعالى اسلامنى (عَنْهُمْ) اول مؤلفة القلوب دان (وَالْفَقِيرُ) دخی فقير (مَنْ) شول
 كشيدير (لَهُ) بولغوجيدير اول كشيدينگ (أَذَى شَيْءٍ) آزغنه نرسه سى (وَالْمُسْكِينُ) دخی مسكين
 (مَنْ) شول كشيدير (لِأَشْيَاءٍ) هيچ بر نرسه سى يوقدر (لَهُ) اول كشيدينگ (وَالْعَامِلُ) دخی عامل
 صدقه (يَنْفَعُ) بيرر (الْيَهُ) اول عامل گه (الْإِمَامُ) امام بيرر (بِقَدْرِ عَمَلِهِ) عملى قدر نچه
 (أَنْ عَمَلَ) اگر عمل قيلسه (وَفِي الرَّقَابِ) دخی رقاب دان مراد (أَنْ يُعَانَ الْمُكَاتِبُونَ) مكاتبلرنىڭ
 ياردم بديرلمش بولويدير (فِي فَكْرِ قَابِهِمْ) موينلار ينى قلملق يېمندان چيشوده (وَالْغَارِمُ) دخی
 غارم (مَنْ) شول كشيدير (لِزَمِهِ) لازم بولدى اول كشيگه (دَيْنٌ) بوروج (وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ)
 دخی فى سبيل الله دان مراد (مَنْقَطْعُ الْغُرَاةِ) صوغوش قيلوجيلاردان آيورلوب قالغان كشيدير
 (وَأَبْنُ السَّبِيلِ) دخی ابن سبيل دن مراد (مَنْ) شول كشيدير (كُنَّ) بولدى (لَهُ) اول كشيدينگ
 (مَالٌ) مالى (فِي وَطَنِهِ) اوزينىڭ يورطنده (وَهُوَ) حالبوكم اول كشى (فِي مَكَانٍ آخَرَ) ايكنچى
 اورناده در (لِأَشْيَاءٍ) هيچ بر نرسه سى يوقدر (لَهُ) اول كشيدينگ (فِيهِ) اول ايكنچى اورونده
 (فَهْنَهُ) بس اوشبولار (جِهَاتِ الزَّكَاةِ) زكاتنىڭ جهتلرى در (وَلَمَّا لَكَ) دخی مال اييه سينه
 درست بولور (أَنْ يَنْفَعِ الزَّكَاةُ) زكاتنى بديرمكك (أَلَى كُلِّ وَاحِدٍ) هر برسينه (مَنْهُمْ) اوشبو
 يىدى تورلى كشيدين (وَلَهُ) دخی درست بولور مال اييه سينه (أَنْ يُقْصَرَ) قسقارتماقلىق
 (عَلَى صَنْفٍ وَاحِدٍ) بر صنف قه (مَنْهُمْ) اول يىدى صنف دان (وَلَا يُجُوزُ) دخی درست بولماس
 (أَنْ يَنْفَعِ الزَّكَاةُ) زكاتنى بديرمكك (أَلَى ذِمَّتِي) ذمى گه (وَلَا يَبْنِي) دخی بناقيلنماس (بِهَا) اول
 زكات آنچه سى برلن (مَسْجِدٌ) مسجدنى (وَلَا يَكْفُنُ) دخی كفنلنماس (بِهَا) اول زكات آنچه سى
 برلن (مَيْتٌ) ميتنى (وَلَا يَشْتَرِي) دخی صائوب آلماس (بِهَا) اول زكات آنچه سى برلن (رَقَبَةٌ)
 قلىنى كم (تُعْتَقُ) آزاد قيلنمش بولور اول قلىنى (وَلَا تُدْفَعُ) دخی بيرايمس زكاتنى (أَلَى غَنَى)
 باى كشيگه (وَلَا يُنْفَعُ الْمَرْكَبِيُّ) دخی زكات بيرروچى بيرماس (زَكَاتُهُ) اوزينىڭ زكاتنى
 (أَلَى أَبِيهِ) آتاسينه (وَجَدَّهُ) دخی باباسينه (وَأَنْ عَلَا) گرچه يوغارى آشسه ده (وَلَا) دخی
 زكات بيرروچى زكاتنى بيرماس (أَلَى وَلَدِهِ) بالاسينه (وَوَلَدُ وَلَدِهِ) دخی بالاسينىڭ بالاسينه
 (وَأَنْ سَقَلَ) گرچه نى قدر توبه ن توشسه ده (وَلَا أَلَى أُمَّرَأَتِهِ) دخی زكاتنى خاتونينه بيرماس (وَلَا)
 تَنْفَعُ الْمَرْأَةَ) دخی خاتون زكاتنى بيرماس (أَلَى زَوْجِهَا) ايرينه (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم
 قاشنده (رَحِمَهُ اللَّهُ) الله تعالى نىڭ رحمتى بولغاي ايىدى امام اعظم گه (وَقَالَ) دخی ايتديلر
 امام ابويوسف برلن امام محمد (تَنْفَعُ) خاتون زكاتنى بيرر (أَلَيْهِ) ايرينه (وَلَا يُنْفَعُ)

دخی زکات بیروچی زکاتنی بیرماس (الی مکاتبه) اوزینک مکاتبینه (ولاً مملوکه) دخی اوزینک قلالارینه زکاتنی بیرمهس (ولاً مملوک غنی) دخی بای کشینک قلینه زکاتنی بیرمهس (ولاً ولف غنی) دخی بای کشینک بالاسینه زکاتنی بیرماس (اذا کان صغیراً) هر قایچان بالاسی کچکنه بولسه (ولایف فع) دخی زکات بیروچی زکاتنی بیرمهس (الی بنی هاشم) هاشمی نسلندان بولغان کشیلوگه (وهم) اول هاشمی نسلندان بولغان کشیلر (العلی) حضرت علی نیک بالالاریدر (والعباس) دخی حضرت عباس نیک بالالاریدر (والجعفر) حضرت جعفر نیک بالالاریدر (والعقیل) دخی عقیل نیک بالالاریدر (والحارث) دخی حارث نیک بالالاریدر (بن عبد المطلب) عبد المطلب اوغلی آلا (وموالیهوم) دخی ابوهاشم رووندان بولغان کشیلر نیک آزاد قیلنمش قلالارینه بیرماس (وقال ابوحنیفه) دخی ایندی امام اعظم (ومحمد) دخی امام محمد ایندی (رحمهما الله) الله تعالی نیک رحمتی بولغای ایندی بویکسینه (اذا دفع الزکوة) هر قایچان زکات بیروچی زکاتنی بیرسه (الی رجل) بر ایرگه (یظنه) گمان قیلور بولسه اول ایرنی (فقیراً) فقیر دیب (ثم بان) مونک صوکنده ظاهر بولسه (انه) درستلکده اول ایر (غنی) بای کشیدر (أوهاشمی) بیسه هاشمی نسلندندر (أو کافر) بیسه کافر در (أو دفع) بیسه زکاتنی (فی ظلمة) قارانغولقمده (الی فقیر) بر فقیرگه (ثم بان) مونک صوکنده ظاهر بولسه (انه) درستلکده اول فقیر (أبوه) زکات بیروچینک آتاسیدر (أو ابنته) بیسه اوغلیدر (فلا إعادة) بس یوقدر زکاتنی قاینار ب آلو (علیه) اول زکات بیروچی اوزرینه (وقال ابو یوسف) دخی ایقندی امام ابو یوسف (رحمه الله) الله تعالی نیک رحمتی بولغان ایندی امام ابو یوسف که (علیه) لازم بولور اول زکات بیروچی گه (الاعادة) قایناروب آلماق (ولو دفع) دخی اگر بیرسه زکات بیروچی زکاتنی (الی شخص) کشیگه (ثم علم) مونک صوکنده بولسه (انه) درستلکده اول کشی (عبده) اول زکات بیروچینک قلیدر (أو مکاتبه) بیسه مکاتبی در (لم یجز) درست بولماس اول زکات (فی قولهم) امام لار نیک سوزنده (جمعياً) بارچه سنده (ولایجوز) دخی درست بولماس (دفع الزکوة) زکاتنی بیرمکک (الی من) شول کشیگه (یملك) مالک بولور اول کشی (نصاباً) نصاب قدرلی مالنی (من ای مال کان) کیرهک نیندی مالدان بولسون (ویجوز) دخی درست بولور (دفع الزکوة) زکاتنی بیرمکک (الی من) شول کشیگه (یملك) مالکله نور اول کشی (اقل) آزارقنی (من ذلک) اوشبو نصاب قدرندن (وأن کان صحیحاً) گرچه سلامت بولسه ده

(مُكْتَسِبًا) كسب اینتوچی بولسه ده (وَبِكْرَهُ) دخی مکر و بولور (نَقْلُ الزَّكَاةِ) زکاتنی کوچره ملک (مَنْ بَلَغَ) بر شهر دن (إِلَى بَلَدٍ آخَرَ) ایکنچی شهرگه (وَأَنَّمَا تُفَرِّقُ) بودر موندان باشقه ایمه سدر آيورلمش بولور (صَدَقَةٌ كُلُّ قَوْمٍ) هر قوم نك صدقه سی (فِيهِمْ) اول قوم گه (أَلَا) مگر کوچره مکر وه بولماس (أَنْ يَنْقُطَ هَذَا الْإِنْسَانُ) زکات بیروچی آدم نك زکاتنی کوچره ملکگی وقتنده (إِلَى قَرَابَتِهِ) اوزینك یاقناق ایبه سی قرده شلر یغه (أَوَّلَى قَوْمٍ) یایسه شوندا این قومگه کوچره ملکگی وقتنده (هُمْ) اول قوم (أَدْوَجَ) مختاچراق بولسه (مَنْ أَهْلَ بَلَدٍ) اوزینك شهر اهلندان .

باب صدقة الفطر

فطر صدقه سی بیاننده کیلگان بادر (صَدَقَةُ الْفِطْرِ) فطر صدقه سی (وَاجِبَةٌ) واجب در (عَلَى الْحُرِّ الْمُسْلِمِ) آزاد بولغان و مسلمان بولغان کسی گه (إِذَا كَانَ) هر قابچان بولسه (مَالًا) مالکنگ کوچی بولسه (لِمُقَدَّارِ النَّصَابِ) نصاب مقدار بینی (فَاضِلًا) آرتقانی حاله نصاب (عَنْ سَكْنَتِهِ) تورا تورغان ایوندن (وَأَثَابَهُ) دخی کیه تورغان کییمندن (وَأَثَابَهُ) دخی ایوجهازندان (وَفَرَسَهُ) دخی آطلانا تورغان آطلندان (وَسَلَامَهُ) دخی استعمال قیلا تورغان قورالندان (وَعَبِيئِهِ) دخی خدمت اینده تورغان قملارندان (وَيُخْرِجُ) دخی چغار (ذَلِكَ) اوشبو فطره نی (عَنْ نَفْسِهِ) اوزندن (وَعَنْ أَوْلَادِهِ الصَّغَارِ) دخی کچکنه بالالارندان (وَعَنْ مَمَالِيكِهِ) دخی خدمت اوچون آصرالغان قملارندان (وَلَا يُؤَدِّي) دخی فطره صدقه سنی بیرو واجب بولماس (عَنْ زَوْجَتِهِ) خانوندندان (وَلَا) دخی بیرو واجب بولماس (عَنْ أَوْلَادِ الْكِبَارِ) الوغ بالالارندان (وَأَنْ كَانُوا) گرچه بولسالاردا اول الوغ بالالاری (فِي عِيَالِهِ) اوزینك جماعتند یعنی آیورلماغان بولسالاردا (وَلَا يُخْرِجُ) دخی چغارماس فطره صدقه سنی (عَنْ مَكَاتِبِهِ) مکتبندن (وَلَا) دخی چغارماس (عَنْ مَمَالِيكِهِ لِلتَّجَارَةِ) صانو اوچون بولغان قملارندان (وَالْعَبْدُ) دخی قل (بَيْنَ شَرِيكَيْنِ) ایکی کسی آراسنداغی قل (لِلْفِطْرَةِ) اول قلمك قطره سی واجب توگلدر (عَلَى وَاحِدٍ) هیچ برسینه (مِنْهُمَا) اول شریکن (وَيُؤَدِّي) دخی بیرو (الْمُسْلِمُ) مسلمان کسی (الْفِطْرَةَ) فطره سنی (عَنْ عَيْدِهِ الْكَافِرِ) کافر بولغان قلمندان (وَالْفِطْرَةُ) دخی فطره (نِصْفُ صَاعٍ) یارطی صاعدر (مَنْ بَرَّ) بغدايدان (أَوْ صَاعٍ) یایسه بر صاعدر (مَنْ تَمَرَ) خرمدان (أَوْ شَعِيرٍ) یایسه آرپادان (أَوْ زَبِيبٍ) یایسه

یوزمن (وَالصَّاعُ) دخی صاع (عِنْدَ أَبِي حَنِيْفَةَ) امام اعظم قاشندہ (وَمُحَمَّدٌ) دخی امام محمد قاشندہ (رَحْمَةُ اللَّهِ) اللہ تعالیٰ نیک رحمتی بولغای ایدی ہوا یکسینہ (نُمَانِيَةُ اَرْطَالُ) سیگز قد اقدر (بِالعِرَاقِ) عراق قد اعی برلہن (وَقَالَ أَبُو يُوْسُفَ) دخی ایتدی امام ابو یوسف (خَمْسَةُ اَرْطَالُ) بیش قد اقدر (وَتُلْتِ رَطْلُ) دخی بر قد اقلک او چمن بریدر بیش قد اقدار چیرک آرتوغراق بولا (وَوُجِبُ الْفِطْرَةُ) دخی فطرہ نیک واجب بولوی (يَتَعَلَّقُ) توتاشر (بَطُوعِ الْفَجْرِ) تالک توفہ (مِنْ يَوْمِ الْفِطْرِ) رمضان عیددی کوننمن (فَوْنَمَاتُ) بس برکشی اواسہ (قَبْلَ ذَلِكَ) اوشونتا اتمان بورون (لَمْ تَجِبْ) واجب بولماس (فَطَرْتَهُ) اول کشینک فطرہ سی (وَمَنْ اَسَامُ) دخی برکشی مسلمان بولاسہ (اَوْ وُلْدُ) باوسہ توغامش بولاسہ (بَعْدَ طُوعِ الْفَجْرِ) تالک توغمانک صونندہ (لَمْ تَجِبْ) واجب بولماس (فَطَرْتَهُ) اول کشیلر نیک فطرہ سی (وَيُسْتَجِبُ) دخی مستحب بولور (لِلنَّاسِ) آدملرگہ (اَنْ يُخْرِجُوا) چغارماقلقلاری (الْفِطْرَةَ) فطرہ فی (يَوْمِ الْفِطْرِ) رمضان عیددی کونندہ (قَبْلَ الْخُرُوجِ) چقماسدان بورون (اَلَى الْمُصَلَّى) عید اوقلا تورغان اورونغہ (فَإِنْ قَدَّوْهَا) بس اگر الیک قیاسالار اول فطر فی بیرونی (قَبْلَ يَوْمِ الْفِطْرِ) رمضان عیددی کوننمن بورون (جَازَ) درست بولور (وَأَنْ أَخْرَوْهَا) دخی اگر کیچکترسہ لر فطرہ صدقہ سنی (عَنْ يَوْمِ الْفِطْرِ) رمضان عیددی کوننمن (لَمْ تَسْقُطْ) توشماس فطرہ (وَكَانَ) دخی واجب بولور (عَلَيْهِمْ) اول آدملر اوزرینہ (اَخْرَاجُهُمْ) اول فطرہ صدقہ سنی چغارماقلق یعنی بیرمکک واجب بولور .

کتاب الصوم

روزہ بیانندہ کیلگان کنابدر (الصَّوْمُ) روزہ (ضَرْبَانِ) ایکی تورلیدر (وَاجِبٌ) واجبدر برسی (وَنَقْلٌ) دخی نقلدر ایکنچسی (فَالْوَجِبُ) بس واجب بولغانی (ضَرْبَانِ) ایکی تورلیدر (مِنْهُ) اول واجب بولغان روزہ دان (مَا) شول روزہ (يَتَعَلَّقُ) توتاشور (بِزَمَانِ بَعِيْنِهِ) بیلگولی بولغان زمانغہ (كَصَوْمِ رَمَضَانَ) رمضان روزہ سی کبی (وَالنَّذْرُ الْمُعَيَّنُ) دخی بیلگولی نذر روزہ سی کبی (فِيْجُوزُ) بس درست بولور (صَوْمُهُ) رمضان برلہن بیلگولی نذر نیک روزہ سی (بِغِيَّةٍ) نیت برلہن (مِنَ اللَّيْلِ) کیچمن (فَإِنْ لَمْ يَنْتِ) بس اگر نیت قیلماسہ روزہ فی (حَتَّى اَصْبَحَ) تاکم تا کغہ کرسہ (اَجْرَاتُهُ) کفایہ قیابور اول کشینگہ (النِّيَّةُ) نیت (فِيْمَا بَيْنَهُ) تالک آراسی برلہن (وَبَيْنَ الزَّوَالِ) دخی توش آوشو آراسندہ

(وَالضَّرْبُ الْغَائِي) دخی واجب بولغان روزنىڭ ايكنچى تورلىسى (ما) شونداين روزدر
 (يُثْبِت) ثابت بولور (فِي النَّهْيِ) دمهده (كَقَضَاءِ رَمَّضَانَ) رمضان روزه سينىڭ قىضاسى كىي
 (وَالنَّفَرُ الْمُطْلَقُ) دخی مطلق ندر روزه كىي (فَلَا يُجُوزُ) بس قىضا برلەن مطلق ندر
 روزه سى درست بولماس (إِلَّا) مگر درست بولور (بِنِيَّةٍ) نيت برلەن (مِنَ اللَّيْلِ) كىيچىدىن
 (وَالنَّفَلُ) دخی نفل روزه سى (يَجُوزُ) درست بولور (كُلُّهُ) نفل روزه سينىڭ بارچەسى
 (قَبْلَ الزَّوَالِ) توش آوشماسدان بورون نيت قىيلو برلەن (وَيَنْبَغِي) دخی واجب بولور
 (لِلنَّاسِ) آدم لورگە (أَنْ يَلْتَمِسُوا) ايسنە مەكك لرى (الْهَلَالَ) رمضان آينى (فِي الْيَوْمِ النَّاسِعِ
 وَالْعَشْرِينَ) يكرمى توقىزىنچى كوندە (مَنْ شَعِبَانَ) شعبان آينىدان (فَإِنْ رَأَوْهُ) بس اگر
 كورسە لىر آينى (صَامُوا) روزه توتارلار (وَأَنْ غُمَّ) دخی اگر بولولتالەنش بولسە كون
 (عَلَيْهِمْ) اول آدملىر اوز رىنە (اَكْمَلُوا) كامل قىيلورلار (عِدَّةَ شَعْبَانَ) شعبان آينىڭ
 سانىنى (ثَلَاثِينَ يَوْمًا) اوتىز كون ايتىب (ثُمَّ صَامُوا) مونىڭ صوكندە روزه توتارلار (وَمَنْ
 رَأَى) دخی بركشى كورسە (هَلَالَ رَمَّضَانَ) رمضان آينى (وَحَدَّهُ) اوز يىگنە (صَامَ) روزه
 توتار (وَأَنْ لَمْ يَقْبَلِ الْأَمَامُ) گرچە امام قبول ايتمەسەدە (شَهَادَتَهُ) اول كشىنىڭ شهادتىنى
 (وَإِذَا كَانَ) دخی هر قايچان بولسە (فِي السَّمَاءِ) كوكىك (عَلَّةً) آينى كورودن منع قىيلوچى
 نرسە (قَبْلَ الْأَمَامِ) امام قبول ايتەر (شَهَادَةَ الْوَاحِدِ الْعَدْلِ) بر عادل كشىنىڭ شهادتىنى (فِي
 رُؤْيَا الْهَلَالَ) رمضان آينى كورودە (رَجُلًا كَانَ) كىرەك اير بولسون (أَوْ امْرَأَةً) يايسە
 خاتون بولسون (حُرًّا كَانَ) كىرەك آزاد بولسون (أَوْ عَبْدًا) يايسە قىل بولسون (وَأَنْ لَمْ
 تَكُنْ) دخی اگر بولماسە (فِي السَّمَاءِ) كوكىك (عَلَّةً) آينى كورودن منع قىيلا تورغان نرسە
 (لَمْ يَقْبَلِ الشَّهَادَةَ) بر عادل كشىنىڭ شهادتى قبول قىلنماس (حَتَّى يَرَاهُ) تاكم كورماينچە
 آينى (جَمْعٌ كَثِيرٌ) شونداين كوب جماعت (يَقَعُ الْعِلْمُ) شىكسىز بلىو وانع بولور (بِغَبْرِهِمْ)
 اول كوب جماعتنىڭ خېرى برلەن (وَوَقْتُ الصَّوْمِ) روزەنىڭ وقتى (مَنْ حِينَ طُلُوعِ الْفَجْرِ
 الثَّانِي) ايكنچى تاكنىڭ طووندىن آلوب (إِلَى غُرُوبِ الشَّمْسِ) قوياش باتقانغە قىردر
 (وَالصَّوْمُ) دخی روزە (هُوَ) اول روزە (الْأَمْسَاكُ) طيىلوب تورماقلىقى (عَنِ الْأَكْلِ) آشودان
 (وَالشَّرْبِ) دخی اچودن (وَالْجَمَاعِ) دخی جماع قىيلودان (نَهَارًا) كوندە طيىلبە اقلقىقى (مَعَ
 النَّيَّةِ) نيت قىيلو برلەن (فَإِنْ أَكَلَ) بس اگر آشاسە (الصَّائِمُ) روزە كشى (أَوْ شَرِبَ) يايسە
 اچسە (أَوْ جَامَعَ) يايسە جماع قىلسە (نَاسِيًا) اونىوب (لَمْ يُفْطِرْ) روزە سى اچماس (فَإِنْ نَامَ)

بس اگر روزہ کشی یوقلاسه (فَأَحْتَلَمَ) بس توشلمسه (أَوْ نَظَرَ) یایسه قاراسه (إِلَى أَمْرَةٍ)
 برخاتونغه (فَأَنْزَلَ) بس منی اینسه (وَأَدَّهَنَ) یایسه مایلانسه (أَوْ أَحْتَجَمَ) یایسه قان
 آلدرسه (أَوْ أَكْتَجَلَ) یایسه سورہ تبارتا (أَوْ قَبَّلَ) یایسه اوبسه (أَمْ يَغْطُرُ) روزہ سی آچاماس
 (فَإِنْ أَنْزَلَ) بس اگر منی اینسه (بِقَبْلَةٍ) اوبوبرلہن (أَوْلَسَ) یایسه توتوبرلہن (فَعَلَيْهِ)
 بس لازم بولور اول کشیگه (الْقَضَاءُ) قضاء یعنی برکون اورنینه برکون تولو (وَلَا بُأَسَ)
 دخی یوقدر ضرر (بِالْقَبْلَةِ) اوبوده (إِذَا أَمَنَ) هر قابچان ایمین بواسه (عَلَى نَفْسِهِ) اوزینه
 (وَيَكْفُرُهُ) دخی اوبو مکروه بولور (إِنْ أَمَّ يَأْمُرُ) اگر اوزینه ایمین بواسه (وَأَنْ ذَرَعَهُ)
 دخی اگر روزہ کشیگه غالب بواسه (الْقَيْئُ) قسو (أَمْ يَغْطُرُ) روزہ سی آچاماس (وَأَنْ اسْتَقَاءَ)
 دخی اگر قوصصه (قَصَدَ) قصد قیلوب (مَلَأَمَهُ) آغزی تولواچخه (فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور اول
 کشیگه (الْقَضَاءُ) روزہ نی قضا قیلو (وَمَنْ ابْتَلَعَ) دخی برکشی بوتسه (الْحَصَاةُ) واق تاشلاری
 (أَوْ الْحَدِيدُ) یایسه تیمرنی (أَوِ النَّوَاةِ) یایسه خرما تشینی (فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور اول کشیگه
 (الْقَضَاءُ) قضاء (وَلَا كَفَّارَةَ) یوقدر کفارت (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَمَنْ جَامَعَ) دخی
 برکشی جماع قیلسه (عَامَةً) قصد قیلوب (فِي أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ایکی یولونک برسینه (أَوْ أَكَلَّ)
 یایسه آشاسه (أَوْ شَرَبَ) یایسه اچسه (مَا) شول نرسه نی آشاسه یا اچسه (يُنْفَعُنِي) عرفه
 آرقلانمش بولور آدم (به) اول نرسه برلہن (أَوْ يَنْتَهِئُ) یایسه داروقیلنمش بولور (فَعَلَيْهِ)
 بس لازم بولور اول کشیگه (الْقَضَاءُ) قضاء (وَالْكَفَّارَةُ) دخی کفارت لازم
 بولور (مِثْلُ كَفَّارَةِ الظَّهَارِ) ظهار کفارتی کبی (نکاحی حرام بولغان خاتون قرده شینگ اعضاسینه
 خاتونینگ اعضاسنی اوخشانوغه ظهار دیلر) یعنی آلتنمش کون کفارت لازم بولور (وَمَنْ
 جَامَعَ) دخی برکشی جماع قیلسه (فِيمَا دُونَ الْفَرْجِ) فرجمن باشقه غه یعنی قبل
 برلہن دبردن باشقه اورونغه (فَأَنْزَلَ) بس منی اینسه (فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور اول کشیگه
 (الْقَضَاءُ) قضاء (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی کفارت یوقدر (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَلَيْسَ)
 دخی یوقدر (فِي أَفْسَادِ الصَّوْمِ) روزہ نی بوزوده (فِي غَيْرِ رَمَضَانَ) رمضان باشقه دا (كَفَّارَةُ)
 کفارت یوقدر (وَمَنْ أَحْتَقَنَ) دخی برکشی دبرینه داروقویسه (أَوْ اسْتَعَطَّ) یایسه بورنینه
 داروقویسه (أَوْ أَقْطَرَ) یایسه مای تاموزسه (فِي أُذُنِهِ) قلاغینه (أَوْ دَاوَى جَائِقَةً) یایسه دارو
 قیلسه قورصاقنک اچینه قدر ایرشکان جراحت که (أَوْ أَمَّةً) یایسه میگه قدر ایرشکان باشداغی
 جراحت که (بِدَاوَاءٍ) داروبرلہن (فَوَصَّلَ) بس ایرشسه دارو (إِلَى جَوْفِهِ) روزہ کشینگ اچینه

(اَوْدَمَاغَه) يايسه ميينه (اَفْطَرَ) روزسى آپلور (وَأَنْ اَقْطَرَ) دخی اگر مای تاموزه
 (فِي اَهْلِيهِ) ذکرينک باشينه (لَمْ يَفْطَرَ) آغزی آپلماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنه
 (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ) دخی ايندى امام ابويوسف (يُفْطَرُ) روزسى آپلور ديب (وَمَنْ ذَاقَ)
 دخی برکشى تاتوسه (شَيْئًا) برنرسه فى (بَغْمَه) آغزی برلن (لَمْ يَفْطَرَ) روزسى آپلماس
 (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (لَهُ) اول روزه کشيگه (ذَلِكَ) اوشبو تاتو (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه
 بولور (لِلْمَرْأَةِ) خاتونغه (أَنْ تَمُضَعَ) چاپينه مکلک (لِصَبِيهَا) صبى بالاسى اوچون (الطَّعَامَ)
 طعامنى (إِذَا كَانَ) هر قايچان بولسه (لَهَا) اول خاتون اوچون (مَنْهُ) اول طعام چاپينه و دن
 (بُذِ) چساره (وَتَمُضَعُ الْعَلَكُ) دخی صاغز چاپينه مکلک (لَا يَفْطَرُ) افطار بيرمهس (الصَّائِمَ)
 روزه کشيگه (وَيَكْرَهُ) دخی صاغز چاپينه و مکروه بولور (وَمَنْ كَانَ) دخی برکشى بولسه
 (مَرِيضًا) آورو (فَخَافَ) بس قورقسه (أَنْ صَامَ) اگر روزه توتسه (أَزْدَادَ) آرتور
 ديسب (مَرَضَهُ) اول کشينک آوروى (أَفْطَرَ) روزسنى آچار (وَقَضَى) دخی قضا قيلور
 (وَأَنْ كَانَ مُسَافِرًا) دخی اگر روزه توتوچى مسافر بولسه (لَا يَسْتَضِرُّ) ضرر لانهاس بولسه
 (بِالصَّوْمِ) روزه برلن (فَصَوْمُهُ) بس اول مسافرنک روزه توتوى (أَفْضَلُ) آرتور قدر
 (وَأَنْ أَفْطَرَ) دخی اگر اول مسافر روزسنى آچسا (وَقَضَى) دخی قضا قيلسه (جَازَ) درست
 بولور (وَأَنْ مَاتَ الْمَرِيضُ) دخی اگر آورو كشى بولسه (أَوِ الْمَسَافِرُ) يايسه مسافر
 اولسه (وَهُمَا) حالبوکم اول آورو برلن مسافر (عَلَىٰ هَالِهِمَا) اوز حال لرنده بولسالار
 يعنى آورو يايسه سفر حالنده بولسه لور (لَمْ يَلْزَمَهُمَا) لازم بولماس اول آورو برلن مسافرگه
 (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولماس (وَأَنْ صَحَّ الْمَرِيضُ) دخی اگر آورو كشى سلامتله نسه (أَوْ أَقَامَ
 الْمَسَافِرُ) يايسه مسافر مقيم بولسه (ثُمَّ) مونک صوکنده (مَاتَا) مسافر برله مقيم بولسه لور (لَزَمَهُمَا)
 لازم بولور بو مسافر برلن آوروغه (الْقَضَاءُ) قضا لازم بولور (بِقَدْرِ الصَّحَّةِ) سلامت بولوب تورغان
 قدرى (وَالْأَقَامَةُ) دخی مقيم بولوب تورغان قدرى (وَقَضَاءُ رَمَضَانَ) رمضان روزه سينک قضاسى
 (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (تَابَعَهُ) توتاشمن قضا قيلور (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (فَرَّقَهُ)
 آيوروب قضا قيلور (وَأَنْ آخِرُهُ) دخی اگر كيچكترسه رمضان روزه سينک قضاسى
 (حَتَّى دَخَلَ) تاكرسه (رَمَضَانَ آخِرُ) ايكنچى رمضان (صَامَ) روزه توتار (رَمَضَانَ
 آخِرَ) ايكنچى رمضاننى (وَقَضَى الْأَوَّلَ) دخی اولگى رمضاننى قضا قيلور (بَعْدَهُ) ايكنچى
 رمضان صوکنده (وَالْأَفْئِدَةُ) دخی كيچكترگان اوچون بو قدر فديه (عَلَيْهِ) اول كشى اوزرينه

(وَالْحَامِلُ) دخی قور صاغنندہ بالاسی بار خائون (وَالْمُرْضِعُ) دخی بالا ایمزوچی خاتون
 (اِذَا خَافَتْهَا) هر قایچان قور قسالار (عَلَىٰ وَلَدَيْهِمَا) بالالارینه ضرردان (أَفْطَرْتَا)
 آغزلارونی آچارلار (وَقَضْتَا) دخی سوکنندان قضا قیلورلار (وَلَا فَبَيْعَةٍ عَلَيْهِمَا) دخی فدیہ
 یوقدر بالا ایمزہ تورغان خاتون برله قور صاغنندہ بالاسی بار خاتونوغہ (وَالشَّيْخُ الْفَاقِي)
 دخی ٹولرگہ یاقنلاغان قارت کشی (الَّذِي) شوندا این قارت کشی (لَا يَقْدِرُ) قادر
 بولماس (عَلَى الصَّيَامِ) روزه توتوغہ (يُفْطِرُ) روزہ سیننی آچار (وَيُطْعِمُ) دخی
 طعام لندرر (لِكُلِّ يَوْمٍ) هر بر کون اوچون (مَسْكِينًا) بر مسکین نی (كَمَا) نیتہك (يُطْعِمُ)
 طعام لندرہ در (فِي الْكُفَّارَاتِ) كفارتلردہ (وَمَنْ مَاتَ) دخی بر کشی اولسہ (وَعَلَيْهِ) دخی
 اول کشی نك ذمہ سنندہ بولسہ (قَضَاءُ رَمَّضَانَ) رمضان روزہ سینك قضاسی (فَأَوْصَى) بس
 وصیت ایتسہ (بِهِ) اول روزہ برلہن (أَطْعَمَ) طعام لندرر (عِنْدَهُ) اول کشیدن (وَلَيْتَهُ) اول
 کشینك و لیسے (لِكُلِّ يَوْمٍ) هر بر کون اوچون (مَسْكِينًا) بر مسکین نی طعام لندرر (نِصْفَ)
 صَاعٍ) یارطی صاع برلہن (مَنْ بَرَّ) بغدا بدان (أَوْصَاعًا) یا یسہ بر صاع برلہن (مَنْ تَمَرَ) غرما دان
 (أَوْ شَعِيرٍ) یا یسہ آر پادان (وَمَنْ دَخَلَ) دخی بر کشی کورسہ (فِي صَوْمِ التَّطَوُّعِ) نفل روزہ سینہ
 (ثُمَّ أَفْسَدَهُ) مونك سوکنك بوزسہ اول نفل روزہ نی (فَضَاهُ) قضا قیلور آنی (وَإِذَا بَلَغَ الصَّبِيَّ)
 دخی هر قایچان صبی بالغ بولسہ (أَوْ أَسْلَمَ الْكَافِرُ) یا یسہ کافر مسلمان بولسہ (فِي رَمَّضَانَ)
 رمضانندہ (أَمْسَكَ) روزه توتارلار (بِقِيَّةِ يَوْمِهِمَا) کون لرینك قالغاننی (وَصَامًا) دخی روزه
 توتارلار (مَابَعْدَهُ) بالغ بولغان کون برلہن مسلمان بولغان کونن صوئغی کونلرنی (وَلَمْ
 يَقْضِيَا) دخی قضا قیلوماس لار (يَوْمَهُمَا) بالغ بولغان کون برلہن مسلمان بولغان کونلرنی (وَلَا
 مَامُضِي) دخی بالغ بولوبرلہن مسلمان بولودان بورون اوتکان کونلرنی (وَمَنْ اغْمَى عَلَيْهِ)
 دخی بر کشینك هوشی کیتسہ (فِي رَمَّضَانَ) رمضان آینك (لَمْ يَقْضِ) قضا قیلوماس (الْيَوْمِ الَّذِي
 شُونْدَا این کوننی (حَدَّثَ) پیدا بولدی (فِيهِ) اول کونندہ (الْأَعْمَاءُ) هوش سزلك (وَقَضَى)
 دخی قضا قیلور (مَابَعْدَهُ) هوش سزلك پیدا بولغان کون سوکنند اغی کونلرنی (وَإِذَا أَفَاقَ
 الْمَجْنُونُ) دخی هر قایچان دیوانہ آدم عقل غہ کیلسہ (فِي بَعْضِ رَمَّضَانَ) رمضانك بعضی
 کونلرنندہ (قَضَى) قضا قیلور (مَامُضِي) اوتکان کونلرنی (مِنْهُ) اول دیوانہ دان
 (وَإِذَا حَاضَتِ الْمَرْأَةُ) هر قایچان خاتون حیض کورسہ (أَفْطَرْتِ) آغزنی آچار
 (وَقَضْتِ) دخی قضا قیلور (وَإِذَا قَدِمَ الْمُسَافِرُ) دخی هر قایچان مسافر سفردن قایتسہ (أَوْ

طَهَّرَتِ الْحَائِضُ) يایسه حیض کوروچی خاتون پاکلانسه (فِي بَعْضِ النَّهَارِ) کوندر نذک بعضسنده
 (أَمْسَكَ) طیبیلور لار بوایکسی (عَنِ الطَّعَامِ) آشاملقمدان (وَالشَّرَابِ) دخی اچمسلکدن
 (بَقِيَّةَ يَوْمِهَا) کزدرلرینک قالغاننده (وَمَنْ تَسَعَّرَ) دخی برکشی سحر آشاسه (وَهُوَ) حالبوکه
 اول کشی (يُظَنُّ) گمان قیلور بولسه (أَنَّ الْفَجْرَ) درسنلکده تاك (لَمْ يَطَّلِعْ) توغمادی دیب
 (أَوْ أَفْطَرَ) یایسه آغزینی آچسه (وَهُوَ) حالبوکه اول کشی (بُرِيَ) بلور (أَنَّ الشَّمْسَ)
 درسنلکده قویاش (فَمَغْرَبَتْ تَعْقِيقَ) بایندی دیب (ثُمَّ تَبَيَّنَ) مونک صوکنده ظاهر بولسه
 (أَنَّ الْفَجْرَ) درسنلکده تاك (فَبَطَّلَعَ تَعْقِيقَ) توغدی (أَوْ أَنَّ الشَّمْسَ) یایسه درسنلکده
 قویاش (لَمْ تَقْرَبْ) باتمادی (قُضِيَ) قضا قیلور (ذَلِكَ الْيَوْمِ) اوشبو کونینی (وَلَا كِفَارَةَ) دخی
 یوقبر کفارت (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه (وَمَنْ شَكَ) دخی برکشی شیک قیلسه (فِي طُلُوعِ
 الْفَجْرِ) تاکنک توغونده (يُسْتَعَجَبُ) مستعجب بولور (أَن لَّا يَتَسَعَّرَ) سحر آشاماس سزلق (فَإِنَّ
 أَكْلَ) بس اگر سحر آشاسه (فَصَوْمُهُ) بس اول کشینک روز سی (تَامٌ) تمامدر (وَمَنْ رَأَى
 دخی برکشی کورسه (هَلَالَ الْفِطْرِ) شوال آینسی (وَمَنْهُ) بالغز یغنه (لَمْ يَفْطُرْ) روز سنی
 آچماس (وَإِذَا كَانَتْ) دخی هر قایچان بولسه (فِي السَّمَاءِ) کوکده (عَلَّةٌ) آینی کورودن منع
 قیلاتورغان نرسه (لَمْ تَقْبَلْ) قبول قیلنماس (فِي هَلَالَ الْفِطْرِ) شوال آینی کوروده (إِلَّا) مگر
 قبول قیلنور (شَهَادَةُ رَجُلَيْنِ) ایکی ایرنک شهادتی (أَوْ رَجُلٍ وَأَمْرَأَتَيْنِ) یایسه برابری ایکی
 خاتون نذک شهادتی (وَأَنْ لَّمْ تَكُنْ) دخی اگر بولماسه (فِي السَّمَاءِ) کوکده (عَلَّةٌ) آی کورودن
 منع قیلاتورغان نرسه (لَمْ تَقْبَلْ) قبول قیلنماس (إِلَّا) مگر قبول قیلنور (شَهَادَةُ جَمَاعَةٍ)
 بر جماعتنک شهادتی کم (يَقَعُ الْعِلْمُ) شیکسن بلور واقع بولور (بِخَبْرِهِمْ) اول جماعتنک خبری برلهن

باب الاعتكاف

اعتكاف بیاننده کیلگان بابدر (الاعتكاف) اعتكاف (مستعجب) مستعجبدر (وهو)
 اول اعتكاف اللبث تورماقلقدر (فِي الْمَسْجِدِ) مسجدده (مَعَ الصَّوْمِ) روز بولور برلهن (وَنِيَّةُ
 الْعِتْكَافِ) دخی اعتكافی نیت قیلور برلهن (وَيَجْرُمُ) دخی حرام بولور (عَلَى الْمُعْتَكِفِ) اعتكافنده
 توروجیغه (الْوَطْئُ) جماع قیلور (وَاللَّمْسُ) دخی خاتونینی توتو (وَالْقَبْلَةُ) دخی خاتونینی
 اوبو (وَلَا يَجْرُجُ) دخی چقماس (الْمُعْتَكِفُ) اعتكاف اغنی کشی (مِنَ الْمَسْجِدِ) مسجددن (إِلَّا)
 مگر چغار (لِحَاجَةِ الْإِنْسَانِ) آدم حاجتی اوچون (أَوْ لِجَمْعِهِ) یایسه جمعه اوچون (وَلَا بَأْسَ)

دخی بوقدر ضرر (بَانَ يَبِيْع) اعتكاف اغي كشي نك صاتو ونده (وَيَبْتِئَاع) دخی صاتوب آلو ونده (فِي الْمَسْجِدِ) مسجدده (مَنْ غَيْرَ أَنْ يَحْضُرَ) حاضر قيلودان باشقه (السَّلْمَةَ) تاوارني (وَلَا يَتَكَلَّمُ) دخی سويله شهه س اعتكاف اغي كشي (الْأَمْرَ) مگر سويله شر (بِخَيْرٍ) ايزر گوسوز برلن (وَيَكْرَهُ) دخی مكر وه بولور (لَهُ) اول اعتكاف اغي كشيگه (الصَّمْتُ) نيك تورو (فَإِنْ جُمِعَ الْمُعْتَكِفُ) بس اگر اعتكاف اغي كشي جماع قيلسه (لَيْلًا) كيچه (أَوْ نَهَارًا) يايسه كونزده (بَطْلًا) باطل بولور (اعْتِكَافُهُ) اول كشي نك اعتكافي (وَمَنْ أَوْجَبَ) دخی بر كشي واجب ايتسه (عَلَى نَفْسِهِ) اوزينه (اعْتِكَافَ أَيَّامٍ) كوب كونلر اعتكافني (أَزْمَهُ) لازم بولور اول كشيگه (اعْتِكَافُهَا) اول كونلرني اعتكافده بولو (بِلَيْالِهَا) كيچه لري برلن (وَكَانَتْ) دخی بولور اول كونلر (مُتَتَابِعَةً) توناش (وَأَنْ لَمْ يَشْتَرَطِ التَّنَابُحُ) گرچه توتاشلغني شرط قيلماسه ده.

كتاب الحج

حج حكملري بياننده كيلانگان كتابدر (الْحَجُّ) حج (وَأَجِبَ) واجب (عَلَى الْأَحْرَارِ) آزاد كشي لرگه (الْبَالِغِينَ) بالغ بولغان كشي لرگه (الْعُقُلَاءَ) عقللي كشي لرگه (الْأَصْحَاءَ) سلامت كشي لرگه (إِذَا قَرَأُوا) هر قايچان قادر بولسه لار (عَلَى الزَّادِ) بارو قايتر سفرينك آزغينه (وَالرَّاحِلَةَ) دخی آزغيني واوزيني يوكللي تورغان حيوانغه (فَاضِلًا) آرتقاني حالده اول آزق برلن راحله (عَنْ مَسْكَنَتِهِ) اوزينك تورا تورغان اورنندان (وَمَا لِأَبْنَمَنُهُ) دخی اوزي اوچون چاره سز بولغان نرسه لردن (وَعَنْ نَفَقَةِ عِيَالِهِ) دخی ايو جماعتينك نفقه سننن آرتقاني حالده (إِلَى حَيْثُ عَوْدِهِ) قايتر زمانينه قدری (وَكَانَ الطَّرِيقُ) دخی بول بولسه (آمِنًا) امينچي ليك ده بولسه (وَيُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قيلنور (فِي الْمَرْأَةِ) خاتونك حج قيلونده (أَنْ يَكُونَ) بولما قلف (لَهَا) اول خاتون اوچون (مَحْرَمًا) ياقن اير قرده شي (يُحْجُّ) حج قيلور اول اير (بِهَا) اول خاتون برلن (أَوْ زَوْجًا) يايسه اير بولما قلف اعتبار قيلنور (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (لَهَا) اول خاتونغه (أَنْ تَحْجَّ) حج قيلما قلف (بِغَيْرِهَا) ياقن قرندهش برلن ايردن باشقه برلن (إِذَا كَانَتْ) هر قايچان بولسه (بَيْنَهُمَا) اول خاتون آراسي برلن (وَبَيْنَ مَكَّةَ) دخی مكه آراسنده (مَسِيرَةَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) اوچ كون سير قيلور لقي بير (وَالْمَوَاقِفُ) دخی احرام باغلي تورغان اورونلار (الَّتِي) شوندا اين اورونلاردر (لَا يَجُوزُ) درست بولماس (أَنْ يَتَجَاوَزَهَا) اوتمكلكي اول اورونلاردن (الْإِنْسَانَ) آدم نك (الْمَحْرَمًا) مگر احرام باغلابقنه اوتوي

درست بولور شول اور ونلار (لَا هَلَّ الْمَدِينَةَ) مدینه جماعتی اوچون احرام باغلی تورغان اورون (ذُو الْحَلِيفَةِ) ذوالحلیفه دیگان اوروندر مدینه دن آلتی میل مکه دن اون مرحله بشر علی دیبکله معروف (وَلَا هَلَّ الْعِرَاقَ) دخی عراق جماعتی اوچون (ذَاتُ عَرِيقٍ) ذات عریق دیگان اوروندر مکه دن ایکی مرحله (وَلَا هَلَّ الشَّامَ) دخی شام جماعتی اوچون (الْحَجَّةُ) حجفه دیگان اوروندر مکه دن اوچ مرحله (وَلَا هَلَّ النَّجْدَ) دخی نجد جماعتی اوچون (قَرْنٌ) قرن دیگان اوروندر مکه دن ایکی مرحله (وَلَا هَلَّ الْيَمَنَ) دخی یمن جماعتی اوچون (يَلْمَمٌ) یلملم دیگان اوروندر مکه دن ایکی مرحله (فَإِنْ قَسَمَ الْأَحْرَامَ) بس اگر احرام باغلاوچی احرامنی تقبیم ایتسه (عَلَى هَذِهِ الْمَوَاقِفِ) اوشبو اورونلارغه (جَازٌ) درست بولور (وَمَنْ كَانَ بَعْدَ الْمَوَاقِفِ) دخی اوشبو اورونلار صوکنده یعنی اچنده بولسه (فَوَقَّعَهُ) بس اول کشینک احرام باغلی تورغان اورنی (الْحُلُّ) حل در (وَمَنْ كَانَ) دخی برکشی بولسه (بِمَكَّةَ) مکه ده (فَمِيقَاتُهُ) بس اول کشینک احرام باغلی تورغان اورنی (فِي الْحَجِّ) فرض حجاج (الْحَرَمِ) حرم در (وَفِي الْعُمْرَةِ) دخی عمره حجه (الْحُلُّ) حل در (وَإِذَا ارَادَ الْأَحْرَامَ) دخی هر قیچان ایر احرام باغلاونی تله سه (اغْتَسَلَ) غسل قویونور (أَوْ تَوَضَّأَ) بایسه طهارت آلور (وَالغُسْلُ) غسل قویونور (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (وَلِبَاسٌ) دخی کبیهدر (ثَوْبَيْنِ جَدِيدَيْنِ) ایکی یاگی کیدیمنی (أَوْغَسِيلَيْنِ) بایسه ایکی یوولغان کیدیمنی (أَزَارًا) ازارنی کبیهدر کند کمن ترگه قدر بولغان کیمم (وَرِدَاءً) دخی ردانی کبیهدر ایکنن آرقاسینه قدر (وَمَسٌّ) دخی توتار یعنی استعمال قیلور (طَبِيبًا) خوش ایسنی (أَنْ كَانَ) اگر بولسه خوش ایس (لَهُ) اول احرام باغلاوچی اوچون (وَصَلَّى) دخی او قور (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعت نمازنی (وَقَالَ) دخی ایتور اوشبوننی (اللَّهُمَّ) ای الله (أَنْتَ) درستلکده مین (أُرِيدُ) تلیمن مین (الْحَجَّ) فرض حجنی (فَيَسَّرُهُ) بس بیگل قیلسون اول حجنی (لِي) میکن (وَتَقَبَّلَهُ) دخی قبول ایتسون اول حجنی (مَنِي) مینن (ثُمَّ يَأْتِي) بونک صوکنده تلبیه ایتور (عَقِيبَ صَلَوَتِهِ) نمازی صوکنده (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه (مُفْرَدًا) بالغز بولوچی (بِالْحَجِّ) فرض حج برلن (نَوِي) نیت قیلور (بِتَلْبِيئِهِ) تلبیه سی برلن (الْحَجَّ) فرض حجنی (وَالتَّلْبِيئَةُ) دخی تلبیه (أَنْ يَقُولَ) ایتمکلکدر (لَبَّيْكَ) سینک خدمتکده مره بعد آخری تورامن مین (اللَّهُمَّ) ای الله (لَبَّيْكَ) سینک خدمتکده مره بعد آخری تورامن مین (لَا شَرِيكَ) یوقدر شریکک (لَكَ) سینک (لَبَّيْكَ) سینک خدمتکده مره بعد آخری تورامن مین (أَنْ أَلْمَمْتُ) درستلکده حجه (وَالنَّعْمَةُ) دخی نعمت (لَكَ) سینکادر

(وَأَلْمَلْتُكَ) دخی پادشاہ لقی سیکٹار (لَأَشْرِيكَ لَكَ يَوْعَمَرُ شَرِيكَكَ سَيْفِكَ (وَلَا يَنْبَغِي)
 دخی لایق بولاس (أَنْ يُخَلَّ) ضرر کیترمکک و کیمتمہ کک (بَشِيءٌ) ہرنرسہ گہ (مَنْ هُنَا الْكَلِمَاتُ)
 اوشبو سوزلردن (فَأَنْ زَادَ) بس اگر آرتنرسہ (فِيهَا) اوشبو سوزلردہ (جَانُ) درست بولور
 (فَأَذَابِي) بس ہرقایچان تلبیہ ایتمہ (فَقَبْ أَحْرَمٌ) بس تحقیق احرام باعلا دی (فَلْيَنْتَفِ)
 بس صافلانسون (مَا) شول نرسہ دن (نَهَى اللَّهُ) طیبی اللہ تعالیٰ (عَدَهُ) اول نرسہ دن (مَنْ
 الرَّفَثُ) جماع دن صافلانور (وَالْفُسُوقُ) دخی گناہلاردن صافلانور (وَالْجِدَالُ) دخی
 ایتمہ شی برلہ قچرشودن صافلانور (وَلَا يُقْتَلُ) دخی اولنرماس (صَيْبًا) کییکنی (وَلَا يُشِيرُ)
 دخی قول برلہن اشارت قیلماس (الْيَهْ) اول کییک کہ (وَلَا يُبْدَلُ) دخی تلی برلہن دلالت قیلماس
 (عَلَيْهِ) اول کییک اوزرینہ (وَلَا يَلْبَسُ) دخی کیمہس (فَمَيْصًا) کولمکنی (وَلَا سَرَاوِيلَ) دخی
 اشطان نی کیمہس (وَلَا عَمَامَةً) دخی چالمانی کیمہس (وَلَا فُلَانِسُوءَةً) دخی پورکنی کیمہس (وَلَا قَبَاءً)
 دخی قفناننی کیمہس (وَلَا خَفِينَ) دخی ایکی چیتکنی کیمہس (الْأُ) مگر کیپہر (أَنْ لَا يَجِدَ
 تَابِعًا) دخی سزلق وقتنہ (الْمُعَلِّينَ) ایکی باشماقنی (فَيَقِطُّهُمَا) بس کیسہر ایکی چیتکنی (أَسْقَلُ
 السَّكْبِيِّنَ) ایکی طوبقنک توبہ نندن (وَلَا يَغْطِي) دخی ارتمہس (رَأْسَهُ) باشیننی (وَلَا وَجْهَهُ)
 دخی یوزنیمہ ارتمہس (وَلَا يَمْسُ) دخی توتماس (طَبِيًّا) خوش ایسنی (وَلَا يَجْتَفِ) دخی
 کینہرہس (رَأْسَهُ) باش صاچنی (وَلَا شُعْرَ بَنَنْه) دخی تنینک توکلرینی (وَلَا يَقْصُ) دخی کیمہس
 ہیچ نرسہ نی (مَنْ لَحِيَّتَهُ) سقالندان (وَلَا مَنْ طُفْرَهُ) دخی ترناغندن کیمہس (وَلَا يَلْبَسُ) دخی
 کیمہس (ذُوبًا مَصْبُوعًا) بویالمش کییمنی (بُورَسٌ) درس اسملی صاری اولہن برلہن (وَلَا بَزْعَفْرَانَ
 دخی زعفران برلہن بویالمش کییمنی کیمہس (وَلَا بَعْصَفْرًا) دخی عصفرا اسملی خوش ایسلی
 صاری اولہن برلہن بویالمش کییمنی کیمہس (الْأُ) مگر کیپہر (أَنْ يَكُونَ) اول کییمنک
 بولماقنی وقتنہ (غَسِيلًا) بولممش (لَا يَنْقُضُ) ایسی صاچلماس بولسہ (وَلَا يَأْسُ) دخی
 یوقدر ضرر (بِأَنْ يَغْتَسِلَ قَوِيًّا وَمَا قَلَّ) (وَيَنْخُلُ الْحَمَامُ) دخی مونچہ غہ کر مکہ (وَيَسْتَنْظِلُ)
 دخی کولگہ لہ نودہ (بِالْبَيْتِ) ایو برلہن (وَالْمَجْمَلُ) حاجیلار محملی برلہن ہودج دیور لر
 بزمچہ چادر (وَيُشَكُّ) دخی بیلہ وده ضرر بوقدر (فِي وَسْطِهِ) بیلینہ (الْهَمِيَانُ) یاچقنی
 (وَلَا يَغْسُلُ) دخی یوماس (رَأْسَهُ) باشیننی (وَلَا لَحِيَّتَهُ) دخی سقالینی یوماس (بِالْحَطْمِي) خطمی
 اسملی خوش ایسلی اولہن برلہن (وَيَكْتُرُ) دخی کوب قیلور (مَنْ الْقَلْبِيَّةُ) تلبیہ دن (عَقِيبُ
 الصَّلَاةِ) نمازلار صوئندہ (وَكُلَّمَا عَلَا) دخی ہر زمان آشسہ (شَرْفًا) بیوک اورنگہ شول

وقت تلبیہ فی کوہ قیلور (اَوْهَبَطْ) یا یسہ توشسہ (وادیاً) چوقرغہ شول وقت تلبیہ فی کوہ ایتور
(اَوْلَقَى) یا یسہ یولقسا (رُكْبَانًا) آطلانغان کشیلرگہ شول وقت تلبیہ فی کوہ ایتور
(وَبِالْأَشْجَارِ) دخی سحر وقتلارندہ تلبیہ فی کوہ ایتور (وَبِرَفْعِ) دخی کوتہرر (صَوْتَهُ) تاوشینی
(بِالنَّبِيَّةِ) تلبیہ برلہن (فَاذْأَدْخَلَ مَكَّةَ) بس ہر قایچان مکہ گہ کرسہ (اَبْتَدَأَ) باشلار (بِالْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ) مسجد حرام برلہن (فَاذْأَعَايِنَ الْبَيْتَ) بس ہر قایچان بیت اللہ فی کورسہ (كَبَّرَ) اللہ
اکبر دیب ایتور (وَهَلَّلَ) دخی لالہ الا اللہ دیب ایتور (ثُمَّ اَبْتَدَأَ) مونک صوکنندہ باشلار
(بِالْحَجَرِ الْأَسْوَدِ) حجر اسود برلہن (فَأَسْتَقْبَلَهُ) بس قارشی بولور حجر اسودکہ (وَكَبَّرَ) دخی اللہ
اکبر دیور (وَرَفَعَ) دخی کوتہرر (بِغِيَّتِهِ) ایکی قولنی (وَأَسْتَلَمَهُ) دخی اوچلاری برلہن توتار
حجر اسودنی (وَقَبَّلَهُ) دخی اوبہر آنی (اِنْ اسْتِطَاعَ) اگر اوبوگہ کوچی یتسہ (من غیر ان
بُوَدِيَ) رنجتودن باشقہ (مُسْلِمًا) ہیچ بر مسلمان فی (ثُمَّ اخْتَفَى) مونک صوکنندہ طواف قہ کرشر
(عَنْ يَمِينِهِ) اوزینک اوک جانبنمان (مِمَّا يَلِي الْبَابَ) ایشک گہ یاقن بولغان طرفدان
(وَقَفَّ اضْطَبِعَ) تحقیق اضطباع قیلغانی حالہ (رَدَائِهِ) ردا سینی یعنی ردا سینی اوک قولتیق
آستنہ قویب صول ایکیینہ تاشلار (فَبَدَّلَ ذَلِكَ) طواف قہ کرشمہ سمن بورون (فَيَطُوفُ) بس
طواف قیلور (بِالْبَيْتِ) بیت اللہدہ (سَبْعَةَ اشْوَاطٍ) بی طوافنی (وَيَجْعَلُ) دخی قیلور (طوافہ)
طوافنی (مَنْ وُارَاهُ الْحَطِيمِ) حطیم نک طشقی یاغندان (وَيُرْمِلُ) دخی ایکی باشلار بینی سلکتب
آشغب بورر (فِي الثَّلَاثَةِ الْأُولَى) اولگی اوچ طوافدہ (وَيَمْشِي) دخی بورر (فِيمَا بَقِيَ) قالغان
دورت طوافدہ (عَلَى هَيْئَتِهِ) وقاری اوزرینہ (وَيَسْتَلِمُ) دخی اوبہر یا یسہ توتار (الْحَجَرِ)
حجر اسودنی (كَلِمَاتٍ) ہر زمان اوتسہ (بہ) اول حجر اسودیانندن (اِنْ اسْتِطَاعَ) اگر اوبوگہ
کوچی یتسہ (وَيَجْتَمِعُ) دخی تمام قیلور (الطَّوْافِ) طوافنی (بِالْاِسْتِلَامِ) حجر اسودنی اوبو
برلہن (ثُمَّ يَأْتِي) مونک صوکنندہ کیلور (الْمَقَامِ) ابراہیم عہم مقامینہ (فَيُصَلِّي) بس نماز او قور (عِنْدَ)
اول مقامدہ (رُكْعَتَيْنِ) ایکی رکعت نماز (اَوْ حَيْثُ تَيَسَّرَ) یا یسہ متیسر بولغان اور نہ او قور (من
الْمَسْجِدِ) مسجد دن (وَهَذَا الطَّوْفُ) دخی اوشبو طواف (طَوَافُ الْقُدُومِ) قنوم طوافیندر (وَهُوَ) اول قنوم
طوافی (سُنَّةٌ) سنہ (وَلَيْسَ) دخی ایسہ (بِوَجِبِ) واجب ایسہ (وَلَيْسَ) دخی یوقندر (عَلَى
أَهْلِ مَكَّةَ) مکہ مکرمہ جماعتی اوزرینہ (طَوَافُ الْقُدُومِ) قنوم طوافی یوقندر (ثُمَّ يَخْرُجُ) مونک
صوکنندہ چغار (إِلَى الصَّفَا) صفا تاغینہ (فَيُصَعَّبُ) بس آشار (عَلَيْهِ) اول صفاغہ (وَيَسْتَقْبَلُ)
دخی قارشی بولور (الْبَيْتَ) بیت اللہغہ (وَيُكَبِّرُ) دخی تکبیر ایتور (وَيَهْلُلُ) دخی لالہ
الا اللہ دیور (وَيُصَلِّي) دخی صلوات ایتور (عَلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیہ السلام

اوزرینہ (وَيَدْعُو اللَّهَ تَعَالَى) دخی دعاء قیلور اللہ تعالیٰ گہ (لِحَاجَتِهِ) حاجتی اوچون (ثُمَّ يَخُطُّ) مونک صوکنده آطالار (نَعْوَا الْمَرْوَةَ) مروہ طرفینہ (وَيَمْسِي) دخی جورر (عَلَى هَيْئَتِهِ) وقاری اوزرینہ (فَإِذَا بَلَغَ) بس هر قایچان ایرشسه (إِلَى بَطْنِ الْوَادِي) بطن وادی غہ (سَعَى) جورر (بَيْنَ الْمَيْلَيْنِ الْأَخْضَرَيْنِ) ایکی یاشل میل آراسنده (سَعِيًّا) جورمک جورر (حَتَّى يَأْتِيَ) تاکم کیلور (الْمَرْوَةَ) مروہ گہ (فَيَضَعُ) بس آشار (عَلَيْهَا) اول مروہ اوزرینہ (وَيَفْعَلُ) دخی قیلور مروہ ده (كَمَا فَعَلَ) نتاک قیلدی (عَلَى الصَّفَا) صفا اوزرینده (وَهَذَا) دخی اوشبو (شَوْطٌ) بر طوافدر (فَيَطُوفُ) بس طواف قیلور (سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ) یدی طوافنی (يَبْقَى) باشلار (بِالصَّفَا) صفا برلہن (وَيَخْتُمُ) دخی تمام قیلور (بِالْمَرْوَةَ) مروہ برلہن (ثُمَّ يَقِيمُ) مونک صوکنده، تورور (بِمَكَّةَ) مکہ ده (حَرَامًا) محرم بولغانی حالده (وَيَطُوفُ) دخی طواف قیلور (بِالْبَيْتِ) کعبہ اللہ ده (كُلَّمَا بَدَأَ) قایوزمان ظاهر بولسه (لَهُ) اول محرم یعنی نلہ گان زمانہ طواف قیلور (وَإِذَا كَانَ) دخی هر قایچان بولسه (قَبْلَ يَوْمِ التَّرْوِيَةِ) ترویہ کونندن بورون (بِیَوْمِ) برکون برلہن (عَطَبَ الْأَمَامِ) امام خطبہ اووقور (خُطْبَةً) شوندا این خطبہ فی (يُعَلِّمُ النَّاسَ) آدم لرگہ اویره تور (فِيهَا) اول خطبہ ده (الْحُرُوجِ) چغونی (إِلَى مَنَى) منی غہ (وَالصَّلَاةَ بِعَرَفَاتِ) دخی عرفاتہ نماز اووقونی اویره تور (وَالْوُقُوفَ) دخی عرفاتہ توقتاونی اویره تور (وَالْإِفَاضَةَ) دخی عرفانمن قاینونی اویره تور (فَإِذَا صَلَّى الْفَجْرَ) بس هر قایچان ایرته نمازنی اووقوسہ (بِیَوْمِ التَّرْوِيَةِ) ترویہ کوننده (بِمَكَّةَ) مکہ ده (خَرَجَ) چغار (إِلَى مَنَى) منی غہ (فَإِقَامَ) بس تورور (بِهَا) اول منی ده (حَتَّى يُصَلِّيَ الْفَجْرَ) ایرته نمازنی اووقانغہ قدری (بِیَوْمِ عَرَفَةَ) عرفہ کوننده (ثُمَّ يَتَوَجَّهُ) مونک صوکنده یونالور (إِلَى عَرَفَاتِ) عرفات کہ (فَيَقِيمُ) بس تورور (بِهَا) اول عرفاتہ (فَإِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ) بس هر قایچان قویاش آوشسه (مَنْ يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفہ کونندن (صَلَّى الْأَمَامُ) امام اووقور (بِالنَّاسِ) آدم لرلہن (الظُّهْرَ) اوبلہنی (وَالْعَصْرَ) دخی ایکندینینی (فِي وَقْتِ الظُّهْرِ) اوبلہ وقتندہ (فَيَخُطُّ) بس خطبہ اووقور (قَبْلَ الصَّلَاةِ) نمازدن بورون (خُطْبَةً) شوندا این خطبہ فی (يُعَلِّمُ النَّاسَ) آدم لرگہ اویره تور (فِيهَا) اول خطبہ ده (الصَّلَاةِ) نمازنی (وَالْوُقُوفَ بِعَرَفَةَ) دخی عرفہ ده توقتاونی (وَالْمَزْدَلِقَةَ) دخی مزدلفہ ده توقتاونی (وَرَمَى الْجَمَارِ) دخی تاشلار آطونی (وَالنَّحْرَ) دخی قربان بوغازلاونی (وَالْحَلْقَ) دخی صاچلارنی کیتہ رونی (وَطَوَّافَ الزِّيَارَةِ) دخی طواف زیارتنی (وَبُصَلَّى) دخی نماز اووقور (بِهِمْ) اول آدم لرلہن (الظُّهْرَ) اوبلہنی (وَالْعَصْرَ)

دخی ایکنفینبی (فی وقت الظهور) اویله وقتنده (بأذان) بر اذان برلهن (واقامتین) دخی
ایکی قامت برلهن (ومن صلی) دخی برکشی نماز اوقسه (فی رحله) یوگنده یعنی راحله سنده
(صلی) اوقور (کلّ وأحد منهما) اویله برلهن ایکنفین هر برسنی (فی وقتها) وقتلارنده
(عند أبي حنیفة) امام اعظم قاشنده (رحمه الله) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایسی امام
اعظم گه (وقال) دخی ایندیبلر امام ابوبوسفی برلهن امام محمد (یجمع) جیبهر دیدیلر (بینهما)
اویله برلهن ایکنفیدی آراسنی (المنفرد) بالغز اوقوچی کشی (ثم یتوجه) مونلک صوگنده یونالور
(الی الموقف) توقنی تورغان اورونغه (فیتقی) بس توقنار (بقرب الجبل) تاونلک یاقننده
(وعرفات) دخی عرفات (کلهما) اول عرفاتنلک بارچه اورنی (موقف) توقنی تورغان
اوروندر (الا) مگر توقنی تورغان اورون بولماس (بطن عرنة) بطن عرنه دیگان اورون
(وینبغی) دخی لایق بولور (للأمام) امامغه (أن یقف) توقنماقلق (بعرفة) عرفه تاغنده
(علی راحلته) آطلانغان حیوانی اوزرنده (ویدعوا لله تعالی) دخی الله تعالی گه دعا قیلور
(ويعلم) دخی اوبره تر (الناس) آدملرگه (المناسک) حج عمللر نی (ویستحب) دخی مستحب
بولور (أن یغتسل) غسل قویونماقلق (قبل الوقوف) توقنماسدن بورون (ویجهت) دخی
طرشماقلق مستحب بولور (فی الثعالب) دعاده (فأذا غربت الشمس) بس هر قایچان قویباش
باطسه (أفاض الأمام) امام قایتور عرفاتندن (والناس) دخی آدملر قایتور (معها) اول امام
برلهن (علی هیئتهم) آقر ونلک ووقار اوزرینه (حتی یأتوا) تاکم کیلورلر (المدلقة)
مزدلغه تاغینه (فینزلون) بس اینهلر (بها) اول مزدلغده (ویستحب) دخی مستحب بولور
(أن یزل) اینمکلک (بقرب الجبل) تاونلک یاقننده (النسی) شوندا این تاودر (علیه)
بولغورچیدر اول تاو اوزرنده (المیقة) میقه یعنی خلیفه لر اول تاغده اوط یاغار
بولوبلار (یقال) ایتولور (له) اول تاوغه (قزح) قزح تاوی دیو (ویصلی الأمام) دخی
امام اوقور (بالناس) آدملر برلهن (المغرب) آخشامنی (والعشاء) دخی یسیع نی (فی
وقت العشاء) یسیع وقتنده (بأذان) بر اذان برلهن (واقامة واحدة) دخی بر قامت برلهن
(ومن صلی المغرب) دخی برکشی آخشامنی اوقسه (فی طریق) یولک (ومده) یالغزغه
(لم یجز) درست بولماس (عند أبي حنیفة) امام اعظم قاشنده (ومحمد) دخی امام محمد قاشنده
(رحمه الله) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایسی بوا یکیسینه (فأذا طلع الفجر الثاني) بس
هر قایچان ایکنچی طاک توسه (صلی الأمام) امام اوقور (بالناس) آدملر برلهن (الفجر)

ایرتہ نمازی (بغلس) قارانغولقدہ یعنی تاگ بلنگاچہ او قور (ثُمَّ وَقَفَ) مونگ سوکندہ
 امام توقتار مرفلہدہ (وَوَقَفَ النَّاسُ) دخی آدمار ترققار (مَعَهُ) اول امام برلن برگہ (فَدَعَا)
 بس دعا قیلور (وَالْمُزْدَلِفَةُ) دخی مزدلفہ (كُلُّهَا) اول مزدلفہ ننگ بارچہ اورنی (مَوْقِفُ)
 توقتی تورغان اوروندی (الْأ) مگر توقتی تورغان اورون توگلدر (بَطْنٌ مُحَسَّرٌ) بطن محسر
 دیگان اورون (ثُمَّ أَفَاضَ الْأَمَامُ) مونگ سوکندہ امام قایتور مزدلفہ دن (وَالنَّاسُ) دخی
 آدملر قایتور (مَعَهُ) اول امام برلن برگہ (قَبْلُ طَاوِعِ الشَّمْسِ) قویاش توغماسدن بورون
 حتی یاتوا) تا کم کیلور لر (الْمِنَى) منی غہ (فَيَبْنُدِيُّ) بس باشلار (بَجْمَرَةِ الْعَقَبَةِ) جمرة عقبہ
 برلن (فَيَرِيهَا) بس آتار جمرة عقبہ فی (مِنْ بَطْنِ الْوَادِي) چقرنگ اجندن (بَسْبَعِ حَصِيَّاتٍ)
 یدی تاش آتار (مِثْلُ حَصَاتِ الْحَدْفِ) چولمہک واطغیننگ طاشلاری کہی (وَيُكَبِّرُ) دخی تکبیر
 اینور (مَعَ كُلِّ حَصَاةٍ) ہر تاش برلن یعنی ہر تاشنی آطقانہ تکبیر اینور (وَلَا يَقِفُ) دخی
 توقتاب تورماس (عِنْدَهَا) اول جمرة عقبہدہ (وَيَقْطَعُ كَيْسَرَ) (النَّيْبَةَ) تلمبہ فی (مَعَ أَوَّلِ
 حَصَاةٍ) اول طاش آطوبرلن (ثُمَّ يَنْبِجُ) مونگ سوکندہ حیوان بوغازلار (أَنْ أَحَبَّ) اگر
 بوغازلاونی کورکام کورسہ (ثُمَّ يَحْلُقُ) مونگ سوکندہ صاحب لرنی کینرر (أَوْ يُقَصِّرُ) یایسہ
 قسقرتور (وَالْحَلْفُ) لکن کینتہرو (أَفْضَلُ) آرتغراقدر (وَقَدْ حَلَلَهُ) تعقیق اول ماجیکہ حلال
 بولور (كُلُّ شَيْءٍ) ہر ہر احرام سبیلی حرام بولغان نرسہ (إِلَّا النَّسَاءُ) مگر خاتونلار حلال
 بولماس (ثُمَّ يَأْتِي) مونگ سوکندہ کیلور (مَكَّةَ) مکہ گہ (مِنْ يَوْمِهِ ذَلِكَ) اوشبو کوننمن یعنی
 نجر کونی ننگ اول کوننہ (أَوْ مِنَ الْغَدِ) یایسہ تا اتمان یعنی نجر ننگ ایکنچی کوننہ
 (أَوْ مِنْ بَعْدِ الْغَدِ) یایسہ تاگ سوکننمن یعنی نجر ننگ اوچونچی کوننہ (فَيَطُوفُ) بس
 طواف قیلور (بِالْبَيْتِ) کعبہ اللہدہ (طَوَافُ الزِّيَارَةِ) طواف زیارتنی طواف قیلور (سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ)
 یدی طوافنی (فَإِنْ كَانَ سَعَى) بس اگر یورگان بولسہ (بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ) صفا ایلہ مروہ
 آراسنہ (عَقِيبَ طَوَافِ الْقُدُومِ) مکہ گہ کیلگاچہ قیلغان طواف سوکندہ (لَمْ يَرْمَلْ) ایکن
 باشلارنی سلکنب آشغوب یورمہس (فِي هَذَا الطَّوَافِ) اوشبو طوافنی (وَلَا سَعَى) دخی بوقدر
 صفا ایلہ مروہ آراسنہ سعی قیلو (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینہ (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر
 بولماسہ (فَتَمَّ السَّعَى) صفا ایلہ مروہ آراسنہ سعی فی تقدیم قیلغان بولماسہ (رَمَلٌ) رمل
 قیلور (فِي هَذَا الطَّوَافِ) اوشبو طوافنہ (وَسَعَى) دخی صفا ایلہ مروہ آراسنہ سعی قیلور
 (بَعْدَهُ) اول طواف سوکندہ (عَلَى مَا) شولروشچہ سعی قیلور (فَقَمَّنَاهُ) اول سعی فی بیاننی

الْكَ قِيلَتْ بِرِلِر (وَقَدَحَل) تَحْقِيقُ حَلَالِ بُولُور (لَهُ) اُولُ كَشِيْغِه (النَّسَاءُ) خَاتُونَلَار (وَهَذَا
 الطَّوُافُ) اوشبو طواف (وَعُو) اُول طَوَافِ (الْمَفْرُوضُ) فِرْضِ بُولْغَانِ طَوَافِدِر (فِي الْحَجِّ) حَجَلَه (وَيَكْرَهُ)
 دَخِي مَكْرُوَه بُولُور (تَأْخِيْرُهُ) اُول طَوَافِنِي كِبْچَكِرَه كَلِك (عَنْ هَذِهِ الْاَيَّامِ) اوشبو كُونَلِرْدِن (فَإِنْ
 آخِرُهُ) بِس اِگِر كِبْچَكِرَسِه اُول طَوَافِنِي (عَنْهَا) اُول نَعْر كُونَلِرْدِنِ يَعْنِي ذُو الْحِجَّةِ نَلِكْ اُونِچِي اُون
 بِرِنِچِي اُون اِيكِنِچِي كُونَلِرْدِنِ (لَزِمًا) لِاَزْمِ بُولُورِ اُول كَشِيْغِه (دَمٌ) قَان (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) اِمَامِ
 اعْظَمِ قَاشِنْدِه (رَحْمَةُ اللهِ) اللهُ تَعَالَى نَلِكْ رَحْمَتِي بُولْغَايِ اِيْدِي اِمَامِ اعْظَمِ غِه (ثُمَّ يَعُوْدُ) مُوْنَلِكْ
 صُوْكَنْدِه قَايْتُوْر (اِلَى مَنِي) مَنِي غِه (وَيُقِيمُ) بِس تُوْرُوْر (بِهَا) اُول مَنِي دِه (فَاِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ)
 بِس هِر قَايِچَانِ قُوْيَاشِ آوْشَسِه (مِنَ الْيَوْمِ الثَّانِي) اِيكِنِچِي كُونَلِرْدِنِ (مِنَ النَّعْرِ) نَعْر كُونَلِرْدِنِ
 (رَمَى) آتَار (الْجُمَارَ الثَّلَاثَ) اُوچ جِهْرَه نِي (يَبْتَدِئُ) بِاَشَلَارِ (بِالَّتِي) شُوْنَدِ اِيْنِ جِهْرَه بِرَلَه نِ
 (تَلِي) يَاقِنِ بُولُورِ اُول جِهْرَه (الْمَسْجِدَ) مَسْجِدِ حَيْفِ گِه (فَيُرْمِيهَا) بِس آتَارِ اُول جِهْرَه نِي
 (بِسَبْعِ حَصِيَّاتٍ) يِيْدِي تَاشِ بِرَلَه نِ (بِكَبْرٍ) تَكْبِيْرِ اِيْتُوْر (دَعْوَى كَلِّ حَصَاةٍ) هِر بِرِنَاشِ آطُوْر لَه نِ
 (وَيَقْفُ) دَخِي تُوْقَنَارِ (عِنْدَهَا) اُول جِهْرَه قَاشِنْدِه (وَيَدْعُو) دَخِي دَعْوَا قِيْلُورِ (ثُمَّ يَرْمِي) مُوْنَلِكْ
 صُوْكَنْدِه آتَارِ (الَّتِي) شُوْنَدِ اِيْنِ جِهْرَه نِي (تَلِيهَا) يَاقِنِ بُولُورِ اُول جِهْرَه اُولِي غِه (مِثْلُ ذَلِكَ)
 جِهْرَه اُولِي نِي آتَلِقِي كَبِي آتَارِ يَعْنِي يِيْدِي تَاشِ آتُوْبِ هِر قَايُوْسُنِي آتَقَانْدِه تَكْبِيْرِ اِيْتُوْر
 (وَيَقْفُ) دَخِي تُوْقَنَارِ (عِنْدَهَا) اُول جِهْرَه نَانِيَه قَاشِنْدِه (وَيَدْعُو) دَخِي دَعْوَا قِيْلُورِ (ثُمَّ يَرْمِي)
 مُوْنَلِكْ صُوْكَنْدِه آتَارِ (جِهْرَةَ الْعُقْبَةَ) جِهْرَه عَقْبَه نِي (كَذَلِكَ) اوشنْدِاقِ اَوْلْدِه ذِكْرِ اُولِنِچِه
 (وَلَا يَقْفُ) دَخِي تُوْقَنَامَاسِ (عِنْدَهَا) جِهْرَه عَقْبَه قَاشِنْدِه (فَاِذَا كَانَ) بِس هِر قَايِچَانِ بُولْسِه (مِنَ الْغَدِ)
 تَاكْ دَانِ يَعْنِي نَعْر نَلِكْ اُوچُوْنِچِي كُونِي (رَمَى الْجُمَارَ الثَّلَاثَ) اُوچ جِهْرَه نِي آتَارِ يَعْنِي جِهْرَه اُولِي جِهْرَه
 وَسَطِي جِهْرَه عَقْبَه نِي (بَعْدَ زَوَالِ الشَّمْسِ) قُوْيَاشِ آوْشَقَانِ صُوْكَنْدِه (كَذَلِكَ) اوشنْدِاقِ ذِكْرِ قِيْلِنِغَانِ
 رُوْشِچِه (وَإِذَا أَرَادَ) بِس هِر قَايِچَانِ نَلِه سِه (أَنْ يَتَعَجَّلَ الْفَجْرَ) اُوچُوْنِچِي كُونْدِه كِيْتُوْنِي آشَقِدِرُونِي
 (نَعْرٍ) كِيْتَهْر (اِلَى مَكَّةَ) مَكِه گِه (وَإِنْ أَرَادَ) دَخِي اِگِر نَلِه سِه (أَنْ يُقِيمَ) مَنِي دِه تُوْر مَا قَلِقْنِي دُوْرْتِنِچِي
 كُونِگِه قَدِرِي (رَمَى) آتَارِ (الْجُمَارَ الثَّلَاثَ) اُوچ جِهْرَه نِي (فِي الْيَوْمِ الرَّابِعِ) نَعْر نَلِكْ دُوْرْتِنِچِي كُونْدِه
 (بَعْدَ زَوَالِ الشَّمْسِ) قُوْيَاشِ آوْشَقَانِ نَلِكْ صُوْكَنْدِه (بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ) تَاكْ تُوْغَانِ نَلِكْ صُوْكَنْدِه
 (فَإِنْ قَدَّمَ الرَّمَى) بِس اِگِر تَاشِ آتُوْنِي الْكَ قِيْلِسِه (فِي هَذَا الْيَوْمِ) اوشبو دُوْرْتِنِچِي كُونْدِه
 (قَبْلَ الزَّوَالِ) تُوْشِ آوْشِه اَسْمَانِ بُوْرُوْنِ (بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ) تَاكْ تُوْغَانِ نَلِكْ صُوْكَنْدِه (جَازَ)
 دِرْسِتِ بُولُورِ (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) اِمَامِ اعْظَمِ قَاشِنْدِه (رَحْمَةُ اللهِ) اللهُ تَعَالَى نَلِكْ رَحْمَتِي بُولْغَايِ اِيْدِي

امام اعظم گہ (وَبَكَرَهُ) دخی مکر وہ بولور (أَنْ يَقُمَ الْإِنْسَانُ) حج قیلورچی آدم نك الك قیلوری
یعنی اوزنمن بورون بیہ روی (نَقَلَهُ) یوگنی و خدہ تپیلورنی (الْمَكَّةَ) مکہ گہ (وَبُقِيمَ) دخی
اوزی نك منی ده قالوب توروی (حَتَّى يَرْمِيَ) تاش آتقازغہ قدری (فَإِذَا نَفَرَ) بس هر قاپچان
کینسه (الْمَكَّةَ) مکہ گہ (نَزَلَ) ایندر (بِالْمَعْصَبِ) وادی محصب دیگان اورونغه (ثُمَّ طَافَ)
مونك صوکنده طواف قیلور (بِالْبَيْتِ) کعبۃ اللہده (سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ) بدی طوافنی (لَا يَرْمُلُ)
ایلك باشلارنی سلاکتب آشغب یورماس (فِيهَا) اول طوافده (وَهَذَا) اوشبو طواف (طَوَّافُ
الصَّنَدْرِ) طواف صدر در ووداع طوافیدر (وَهُوَ) اول طواف صدر (وَاجِبٌ) واجبدر (الْأَمْرُ
وَاجِبٌ بَوْلَمَاسِ) (عَلَى أَهْلِ مَكَّةَ) مکہ جماعتینہ (ثُمَّ يَعُودُ) مونك صوکنده قایتور (إِلَى أَهْلِ)
اوزینك جماعتینہ یعنی اوزیور طینہ قایتور (فَإِنْ لَمْ يَفْضَلِ الْمُحْرِمُ) بس اگر احرام باغلا غوچی
کشی کرمسه (مَكَّةَ) مکہ گہ (وَتَوَجَّهَ) دخی یونہ لسه (إِلَى عِرْفَاتٍ) عرفات قہ (وَوَقَّفَ بِهَا) دخی
عرفاتده توقتاسه (عَلَى مَا قَامَتْ مَنَاهُ) بز اولده توقتاونی بیان قیلغانچہ (سَقَطَ) توشهر (عَنْهُ)
اول محرم دن (طَوَّافُ الْقُدُومِ) طواف قدوم توشهر (وَلَا شَيْءَ) دخی هیچ نرسه لازم بولماس (عَلَيْهِ)
اول کشیگہ (لِتُرَكَّهَ) طواف قدومنی قویغاناق اوچون (وَمَنْ أَدْرَكَ) دخی برکشی ایرشسه
(الْوُقُوفَ) توقتاوغہ (بِعِرْفَةَ) عرفده توقتاوغہ (مَا بَيْنَ زَوَالِ الشَّمْسِ) قویاش آوشو
آراسی برلہن (مَنْ يَوْمَ عِرْفَةَ) عرفہ کونندن (إِلَى طُأْوَعِ الْفَجْرِ) ناك توغانغه قدری (مَنْ
يَوْمَ النَّحْرِ) نحر کونندن (فَقَدْ أَدْرَكَ الْحَجَّ) بس تحقیق حج گہ ایرشدی اول کشی (وَمَنْ اجْتَنَزَ)
دخی برکشی اوتسه (بِعِرْفَةَ) عرفہ تاوندان (وَهُوَ) حالبوکم اول کشی (نَائِمٌ) یوقلاغان بولسه
(أَوْ غَمِي عَلَيْهِ) یایسه هوش سز بولغانی حالده (أَوْ لَمْ يَعْلَمْ) یایسه بامهسه (أَنَّهُ) درسئلکده
اول عرفہ (عِرْفَةَ) عرفہ در دیب بلماسه (أَجْزَأُ) کفایہ قیلور اول کشیگہ (ذَلِكَ) اوشبو طریق
اوتونی (عَنْ الْوُقُوفِ) عرفاتده توقتاودن یعنی شونك برلہن فرض وقوف تابلور (وَالْمَرْأَةُ)
دخی حاجیہ خاتون (فِي جَمِيعِ ذَلِكَ) اوشبو ذکر قیلنغان حکم لرنك بارچہ سنہ (كَأَلْرَجُلٍ) ایر
کبیدر (غَيْرُ أَهْلِهَا) مگر ایرکبی بوماس بواشلرده درسئلکده خاتون (لَا تَكْشِفُ) آچماس
(رَأْسَهَا) باشنی (وَتَكْشِفُ) دخی آچار خاتون (وَجْهَهَا) بوزینی (وَلَا تَرْفَعُ) دخی کوتہ رہس
خاتون (صَوْتَهَا) تاوشنی (بِالتَّلْبِيَةِ) تلبیہ برلہن (وَلَا تَرْمُلُ) دخی ایلك باشلارنی سلاکتب
آشغوب یورمهس (فِي الطَّوَّافِ) طوافده (وَلَا تَسْعَى) دخی خاتون کشی سعی قیاماس (بَيْنَ
الْمِيلَيْنِ) ایکی میل آراسندہ (وَلَا تَحْمَلُ) دخی صاحبنی کیتہ رہس (وَلَا تَقْصُرُ) لکن قسقار تور.

باب القرآن

قرآن حجی بیاندک کیلگان بابدر (الْقُرْآنُ) قرآن حجی (أَفْضَلُ) آرتوغراقدر (مَنْ
النَّمِيعُ) تمنع حجنمن (وَالْمُفْرَدُ) دخی یالغز حجدان (وَصَفَةُ الْقُرْآنِ) دخی قرآن حجینک
صفتی (أَنْ يُهَلَّ) احرام باغلاما قلفلار (بِالْعُمْرَةِ) عمره حج برلهن (وَالْحَجَّجُ) دخی فرض حج برلهن
(مَعًا) برگه (مَنْ أَلْمِيقَاتِ) احرام به یای تورغان اورونلاردان (وَيَقُولُ) دخی ایتمه کلدرد (عَقِيبَ
الصَّوَةِ) نماز صوتنده بوروشجه (أَلْمَوْمِ) ای الله (أَتَى) درسیلکده مین (أُرِيدُ) تلیمین مین
(الْعُمْرَةَ) عمره حجی (وَالْحَجَّجُ) دخی فرض حجی (فَبَسَّرَهُمَا) بس بیگل قیلغای ایتمک سین
عمره حج برلهن فرض حجی (لِي) هیگنا (وَتَقْبَلُهُمَا) دخی قبول قیلغان ایتمک بو ایکی حجی
(مَنْ) میندن (فَإِذَا دَخَلَ مَكَّةَ) بس قرآن حجی قیلوچی مکه گه کرسه (أَبْتَدَأَ) عمره
حجینک فعللری برلهن باشلار (فَطَافَ) بس طواف قیلور (بِالْبَيْتِ) کعبه الله ده (سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ)
یدی طوافنی (بِرَمْلٍ) رمل قیلور (فِي الثَّلَاثِ الْأُولَى) اولگی اوج طوافنه (مِنْهَا) اول یدی
طوافدان (وَيَسْعَى) دخی بورر (بَعْدَهَا) اول یدی طواف صوتنک (بَيْنَ الصَّفَا) صفا آراسی
برلهن (وَالْمَرْوَةَ) دخی مره آراسنک (وَهُنَا) دخی اوشبو ذکر قیلنمش نرسه لرد (أَفْعَالُ الْعُمْرَةِ)
عمره حجینک فعللر یدرد (ثُمَّ يَطُوفُ) مونک صوتنک طواف قیلور (بَعْدَ السَّعْيِ) صفا برلهن مره
آراسنک عمره اوجون سعی قیلغاننک صوتنک (طَوَافُ الْقَمُومِ) طوافی قلدومنی طواف قیلور
(وَيَسْعَى) دخی سعی قیلور (بَيْنَ الصَّفَا) صفا آراسی برلهن (وَالْمَرْوَةَ) دخی مره آراسنک (كَمَا
بَيَّنَّا) نیتک بز اول سعی فی بیان قیلدوق (فِي الْمُفْرَدِ) یالغز حج قیلوچیکه (فَإِذَا رَمَى الْجَمْرَةَ)
بس هر قایچان جهره آتسه (يَوْمَ النَّحْرِ) نحر کوننده (ذَبْحٍ) بوغازلار (شَاةٍ) قوینی (أَوْ بَقْرَةٍ)
یایسه صغرنی (أَوْ بَدَنَةً) یایسه تیه فی (أَوْ سَبْعِ بَدَنَةٍ) یایسه تیه نلک یدی الشفین بر الشنی
(فَهُنَا) بس اوشبو (دَمُ الْقُرْآنِ) قرآن قانیدرد (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ) بس اگر بولماسه (لَهُ) اول
قیلوچی اوجون (مَا يَنْبَغُ) بوغازلی تورغان حیوانی (صَامٌ) روزه توتار (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوج کوننی
(فِي الْحَجِّ) فرض حجک (أَخْرُهَا) اول اوج کون نلک آخری (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کونیدرد (فَإِنْ
فَاتَهُ الصَّوْمُ) بس اگر قرآن حجی قیلوچیدان حج کونلرنده روزه توتو اوتسه (حَتَّى أَتَى)
تاکم کیلسه (يَوْمَ النَّحْرِ) نحر کونلری (لَمْ يَجُزْهُ) درست بولماس اول حاجیکه (الْأَلْتَمُ) مگر
حیوان بوغازلاو درست بولور (ثُمَّ بَصُومٌ) مونک صوتنک روزه توتار (سَبْعَةَ أَيَّامٍ) یدی کوننی

(اِذَا رَجَعَ) ہر قایچان قایتسہ (الی اہلہ) اوزینک یورطینہ (فان ضاہا) بس اگریسی کون روزہ فی توتسہ (بمکة) مکدہ (بعء فراغہ) بوشانغانک صوکنده (من الحج) حجدان (جاز) درست بولور (وان لم یندخل القارن) اگر قران حجی قیلوچی کرہ سہ (مکة) مکہ گہ (وتوؤبہ) دخی یونلسہ (الی عرفات) عرفات کہ (فقد صار) بس تحقیق اور اور (رافضا) قویوچی بولوب (بعمرته) عمرہ حجنی (بالوقوف) عرفاندہ توقتاو سبیلی (وسقط) دخی توشہر (عنه) اول حاجیدان (دم القرآن) قران قانی (وعالیہ) دخی واجب بولور اول حاجیگہ (دم) قان (لرفض العمرة) عمرہ فی قویغانغی اوچون (وعالیہ) دخی واجب بولور اول حاجیگہ (قضائها) اول عمرہ فی قضا قیلو.

باب التمتع

تمتع حجنی بیانده کیلگان بابدور اوشبو (التمتع) تمتع حجی (افضل) آرتوغراقدر (من الافراد) یالغز حجدان (عندنا) بزینک قاشمزدہ (والمتمتع) دخی تمتع حجنی قیلوچی (علی وجهین) ایکی وجہ اوزرینہ در (تمتع) تمتع حجنی قیلوچی برسی (بسوق الہدی) قربان فی سرو برلہن (ومتتمتع) دخی تمتع حجنی قیلوچی دور ایکنچسینی (لأبسوق الہدی) قربان فی سرودان باشقہ (وصفة التمتع) دخی قربان فی سرودان باشقہ تمتع حجینک صفتی (ان ینبتئ) باشلاماقلقدر احرام برلہن (من المیقات) احرام بہیلی تورغان اورندان (فیحرم) بس احرام بہیلر (بعمره) عمرہ حجی برلہن (ویفضل) دخی کرر (مکة) مکہ گہ (فیطوف) بس طواف قیلور (لہا) اول عمرہ حجی اوچون (ویسعی) دخی صفابولہن مرہ آراسنکہ یورور (وبحلق) دخی صاچلارنی کینہرور (أویقصر) یایسہ قسقاتور (وقد حل) تحقیق حلال بولور (من عمرته) عمرہ حجدان (ویقطع التلبیة) دخی تلبیہ فی کیسار (اذا ابتدأ) ہر قایچان باشلاسہ (بالتطواف) طواف برلہن (ویقیم) دخی تورور (بمکة) مکہ دہ (حلالاً) حلال بولوب (فإذا کان یوم الترویة) بس ہر قایچان ترویہ کونی یعنی ذوالحجہ نلک سیگرنچی کونی بولسہ (أحرم) احرام باغلار (بالحج) فرض حج برلہن (من المسجد) مسجد شریف دن (وفعل) دخی قیلور (مایفعلہ الحاج المفرد) یالغز حج قیلوچی نرسہ فی مگر طواف زیارتہ رمل قیلماس (وعالیہ) دخی تمتع حجنی قیلوچیغہ لازم بولور (دم التمتع) تمتع قانی یعنی قربان بوغازلاو لازم بولور (فان لم یحج) بس اگر تمتع قاننی تابماسہ بوغازلارغہ (صام)

روزه طوتار (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوچ کون (فِي الْحَجِّ) حجک وقتک (وَسَبْعَةً) دخی یدی کون روزه طوتار
(اِذْ رَجَعَ) هر قایچان او بینه قایتسه (فَإِذَا أَرَادَ الْمَتَمِّعُ) بس هر قایچان تمتع حجنی قیلوچی
نلهسه (أَنْ يَسُوقَ الْهَدْيَ) قربان سرونی (أَحْرَمَ) احرام به یلر (وَسَاقٍ) دخی سرور (هَدْيِهِ)
قربان نی (فَإِنْ كَانَتْ بُدْنَةً) بس اگر سرگان هدیی تیه بولسه (فَلَدَهَا) موینینا بیلگی طاغارا اول
تیه نلک (بِمِرَادَةٍ) مزاده برلهن یعنی سختیان طشاو به یلر (أَوْ نَعْلٍ) یایسه یا صصی تیمر برلهن
قلاده ار (وَأَشْعَرُ الْمُدْنَةِ) دخی اشعار قیلور تیه نی (عِنْدَ أَبِي يُوسُفَ) امام ابو یوسف قاشنده
(وَمُحَمَّدٍ) دخی امام محمد قاشنده (رَحْمَهُمَا اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالی نلک رحمتی بولغای بو ایکسینه
(رَهُو) اول اشعار (أَنْ يَشُقَّ) بارماقاندیر (سَنَاهُمَا) تیه نلک اور کاجنی (مِنَ الْجَانِبِ الْأَيْمَنِ)
اوک جانبین (وَلَا يَشْعُرُ) دخی اشعار قیاماس تیه نی (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده
(رَحْمَهُ اللَّهُ) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایدی امام اعظم گه (فَإِذَا دَخَلَ مَكَةَ) بس هر قایچان
تمتع حجنی قیلوچی مکه گه کرسه (طَافَ) طواف قیلور (وَسَعَى) دخی صفابرلهن مروه آراسنک
سعی قیلور (وَأَلَمْ يَجْعَلْ) دخی حلال بولماس (حَتَّى يُحْرَمَ) تا کم احرام بیله مینچه (بِالْحَجِّ) فرض
حج برلهن (يَوْمَ النَّوْزِيَةِ) ترویه کوننده (وَأَنْ قَدَّمَ الْأَحْرَامَ) دخی اگر احرامنی الک قیلسه
(قَبْلَ النَّوْزِيَةِ) ترویه کونندن بورون (جَازَ) درست بولور (وَعَلَيْهِ) اول حج قیلو چیغه واجب
بولور (دَمٌ) تمتع قربانی (فَإِذَا حَلَقَ) بس هر قایچان صاچلارنی کیتهرسه (يَوْمَ النَّحْرِ) نحر
کوننده (فَقَتَلَ) بس تحقیق چیشلور (مِنَ الْأَحْرَامِينَ) هر ایکی احرام دان یعنی عمره
احرامندانه فرض حج احرامندانه چغار (وَلَيْسَ) دخی یوقلور (لِأَهْلِ مَكَةَ) مکه جماعتنه
(تَمَتُّعٌ) تمتع حجی یوقلر (وَلِأَقْرَانٍ) دخی قران حجی یوقلر (وَأَنْ مَالَهُمْ) بودر موندان باشقه
ایمه سدر مکه جماعتنی اوچون بولور (الْأَفْرَادُ) یا لغز فرض حج (خَاصَّةً) خاصاق یوزنمن (وَإِذَا
عَادَ الْمَتَمِّعُ) دخی هر قایچان تمتع حجنی قیلوچی قایتسه (إِلَى بَلَدِهِ) اوزینلک شهرینه (بَعْدَ
فِرَاغِهِ) بوشانغان صوکننده (مِنَ الْعُمْرَةِ) عمره حجمان (وَلَمْ يَكُنْ) دخی بولماسه (سَاقَ الْهَدْيِ)
یعنی قرباننی سرو بولماسه (بَطُلَ) باطل بولور (تَمَتُّعُهُ) اول کشینلک تمتعی (وَمِنْ أَحْرَمٍ)
دخی برکشی احرام باغلاسه (بِالْعُمْرَةِ) عمره حج برلهن (قَبْلَ أَشْهُرِ الْحَجِّ) حج آیلارندان
بورون (قَطَافٍ) بس طواف قیلسه (لَهَا) اول عمره اوچون (أَقَلُّ) آزارقنی (مِنْ أَرْبَعَةِ
أَشْوَاطٍ) دورت طوافدان (ثُمَّ دَخَلَتْ) مونلک صوکننده کرسه (أَشْهُرِ الْحَجِّ) حج آیلاری (فَتَمَّتْهَا)
بس تمام قیلسه اول یدی طوافقنی (وَأَحْرَمَ بِالْحَجِّ) دخی فرض حج برلهن احرام باغلاسه

(كُنْ) بولور اول كشی (مُتَمَتِّعًا) تمنع حجنی قیلوچی (وَأَنْ طَافَ) دخی اگر طواف قیلسه (لِعُمْرَتِهِ) عمره دجی اوچون (قَبْلَ أَشْهُرِ الْحَجِّ) حج آیلارندان بورون (أَرْبَعَةَ أَشْوَاطٍ) دورت طوافنی (فَصَاعِدًا) دخی دورت طوافدان آرتوقنی (ثُمَّ حَجَّ) مونك صوکنده حج قیلسه (مَنْ عَامَهُ ذَلِكَ) اوشبو یاندان (أَمْ يَكُنْ) بولماس (مُتَمَتِّعًا) تمنع حجنی قیلوچی (وَأَشْهُرِ الْحَجِّ) دخی حج آیلاری (شَوَالٍ) شوال آبی در (وَدُوَّ الْقَعْدَةِ) دخی ذوالقعدة آبی در (وَعَشْرُ ذِي الْحِجَّةِ) دخی ذوالحجه نك اون کونیدر (فَإِنْ قَدَّمِ الْأَحْرَامَ) بس اگر احرام به یله ونی لك قیلسه (بِالْحَجِّ) فرض حج برلان (عَلَيْهَا) اول حج آیلارینه (جَازَ) درست بولور (أَحْرَامُهُ) اول كشی احرامی (وَأَنْعَقَدَ) دخی به یله نور (حَجًّا) حج بولوب (وَإِذَا حَاضَتِ الْمَرْأَةُ) دخی هر قایچان خاتون حیض کورسه (عِنْدَ الْأَحْرَامِ) احرام باغلاغانده (أَغْتَسَلَتْ) غسل قویرونور (وَأَحْرَمَتْ) دخی احرام باغلار (وَصَنَعَتْ) دخی اشار قیلور (كَمَا يَصْنَعُهُ الْحَاجُّ) حج قیلوچی اشلنگان وقیلغان کبی (غَيْرُأَنَّهَا) لکن درست لکنه اول خاتون (لِاتُطَوَّفَ) طواف قیلماس (بِالْبَيْتِ) کعبه اللهده (عَتَى تَطْهَرُ) پاکلاننگه قدری (وَأَنْ حَاضَتْ) دخی اگر حیض کورسه خاتون (بَعْدَ الْوُقُوفِ) عرفاتده توقفاغان صوکنده (وَطَوَّافِ الزِّيَارَةِ) دخی طواف زیارت صوکنده (انصرفت) دونار اول خاتون (مِنْ مَكَّةَ) مکه دن (وَلَأَشْيَاءَ) دخی هیچ نرسه لازم بولماس (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرینه (لِتَرْكِ طَوَّافِ الصَّوْرِ) وداع طوافنی قویغانلقی اوچون .

باب الجنایات

احرام باغلاغاج قیلورغه یارامی تورغان نرسه لر بیانده کیلنگان بابدر (إِذَا تَطَيَّبَ الْمُحْرِمُ) هر قایچان احرام باغلاغوجی خوش ایسله ندرسه (فَعَلَيْهِ) بس احرام باغلاغوجی كشی اوزرینه لازم بولور (الْكَفَّارَةُ) كفارت لازم بولور (فَإِنْ طَيَّبَ عَضْوًا كَامِلًا) بس اگر احرام باغلاغوجی برکامل اعضانی خوش ایسله ندرسه (فَمَا زَادَ) دخی بر اعضادان آرتوقنی خوش ایسلندرسه (فَعَلَيْهِ) بس احرام باغلاغوجی كشی اوزرینه لازم بولور (دَمٌ) قان (وَأَنْ طَيَّبَ) دخی اگر خوش ایسله ندرسه (أَقَلَّ مِنْ عَضْوٍ) بر اعضادان آزارقنی (فَعَلَيْهِ) بس احرام باغلاغوجیغه لازم بولور (صَدَقَةٌ) صدقه (وَأَنْ لَبَسَ) دخی اگر احرام باغلاغوجی کیسه (نَوْبًا مَحِيظًا) تگلمش کییمنی (أَوْ غَطَى رَأْسَهُ) یایسه باشنی یایسه (يَوْمًا كَامِلًا) بر کامل کون (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول كشی اوزرینه قان لازم بولور (وَأَنْ كُنْ) دخی اگر بولسه

تسكان كيميم كيدوى برلهن باش ارتوى (أَقْلَ) آزرآق بولسه (مَنْ ذَلِكْ) اوشبوو بر كونمن
(فَعَلَيْهِ صَدَقَةٌ) بس اول كشى اوزرينه صدقه لازم بولور (وَأَنْ حَلَقَ) دخی اگر كينه رسه
(رُبْعُ رَأْسِهِ) باشينك دورتمن برينى (فَصَاعِمًا) دخی دورتمن برنمن آرتوقنى (فَعَلَيْهِ
دَمٌ) بس اول كشيگه قان لازم بولور (وَأَنْ حَلَقَ) دخی اگر كينه رسه (أَقْلَ) آزرآقنى (مَنْ
الرُّبْعِ) دورتمن بردن (فَعَلَيْهِ صَدَقَةٌ) بس اول كشيگه صدقه لازم بولور (وَأَنْ حَلَقَ)
دخی اگر كينه رسه (مَوَاضِعَ الْمَحَامِ) قان آلدرغان اورونلارنى (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول
كشيگه قان لازم بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (رَحْمَهُ اللَّهُ تَعَالَى) الله تعالى نك
رحمى بولغاي ايدى امام اعظم گه (وَقَالَ) دخی ايندیلر امام ابو يوسف ايله امام محمد
(صَدَقَةٌ) بوصورته صدقه لازم بولور ديدیلر (وَأَنْ قَصَّ) دخی اگر احرام باغلاغان كشى
كيسسه (أَطَافِرَ يَفِيهِ) ايكى قولينك بارماقلاربنى (وَرَجَلَيْهِ) دخی ايكى آياغينك بارماقلاربنى
(فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور اول كشيگه (دَمٌ) قان (وَأَنْ قَصَّ) دخی اگر كيسسه (يَدًا) بر قولنك
بارماقلارن (أَوْ رَجَلًا) يايسه بر آياقنك بارماقلارون (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول كشيگه قان
لازم بولور (وَأَنْ قَصَّ) دخی اگر كيسسه (أَقْلَ مِنْ غُمَسَةِ أَطَافِرٍ) بيش ترناقندن كيمنى
(فَعَلَيْهِ صَدَقَةٌ) بس اول كشيگه صدقه لازم بولور (وَأَنْ قَصَّ) دخی اگر كيسسه (غُمَسَةَ
أَطَافِرٍ) بيش ترناقنى (مُتَفَرِّقَةً) آيوروب (مِنْ يَدَيْهِ) ايكى قولنندن (وَرَجَلَيْهِ) دخی ايكى
آياغينندن (فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور اول كشيگه (صَدَقَةٌ) صدقه لازم بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ)
امام اعظم قاشنده (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو يوسف قاشنده (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالى نك
رحمى بولغان ايدى بوايكسينه (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ايندى امام محمد (رَحْمَهُ اللَّهُ) الله
تعالى نك رحمى بولغاي ايدى امام محمد گه (عَلَيْهِ دَمٌ) اول كشيگه قان لازم بولور ديدى
(وَأَنْ تَطَيَّبَ) دخی اگر خوش ايسله نسه محرم (أَوْ حَلَقَ) يايسه صاچلاربنى كينه رسه (أَوْ لَبَسَ)
يايسه تسكان كيميم كيسه (مِنْ عُنْفُرٍ) عنردن (فَهُوَ) بس اول محرم (عُنْفُرٍ) اختيار ليدر
(أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (دَبْحَ شَاةٍ) قوى بوغازلار (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (تَصَدَّقَ) صدقه
بييرر (عَلَى سِتَّةِ مَسَاكِينَ) آلتنى مسكين گه (بِثَلَاثَةِ أَصْوَعٍ) اوچ صاع برلهن (مِنْ طَعَامٍ) طعام دن
(وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (صَامًا) روزه توقار (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوچ كون (وَأَنْ قَبَلَ) دخی اگر
محرم اويسه خاتوننى (أَوْ لَمَسَ) يايسه طوتسه (بِشَهْوَةٍ) شهوت ايلهن (فَعَلَيْهِ) بس لازم بولور
اول كشيگه (دَمٌ) قان (وَمَنْ جَامَعَ) دخی بر محرم كشى جماع قيلسه (فِي أَحَدِ السَّبِيلَيْنِ) ايكى

یولنک برسینہ (قَبْلَ الْوُقُوفِ بِعَرَفَةَ) عرفہ طاغینہ توقناودن بورن (فَسَبَّ) بوزلور (حَجَّہ)
اول کشینک حجی (وَعَلَيْهِ شَاةٌ) دخی اول کشینگہ قوی بوغازلاولازم بولور (وَيَمْضِي) دخی
اونکارور (فِي الْحَجِّ) حجہ یعنی حج اشلرینی قیلور (كَمَا يَمْضِي) ننتک اونکارہ در ایسی
(مَنْ لَمْ يَفْسُقِ الْحَجَّ) حجی بوزلماغان کشی (وَعَلَيْهِ الْقَضَاءُ) دخی اول کشینگہ قضا لازم بولور
(وَلَيْسَ) دخی واجب بولماس (عَلَيْهِ) اول حجی بوزلغان ایرگہ (أَنْ يَفَارِقَ) آیورلماقلق
(أَمْرَاتَهُ) خاتونلندن (أَذْأَجَّ) هر قایچان حج قیلسه (بِهَا) اول خاتونی (فِي الْقَضَاءِ) حجنی
قضا قیلغانندہ (وَمَنْ جَامَعَ) دخی بر کشی جماع قیلسه (بَعْدَ الْوُقُوفِ بِعَرَفَةَ) عرفہ تاغینہ
توقناغان سوکنندہ (لَمْ يَفْسُقِ) بوزلماس (حَجَّہ) اول کشینک حجی (وَعَلَيْهِ) دخی لازم بولور
اول کشینگہ (بِنْتَهُ) تیه بوغازلاو (وَمَنْ جَامَعَ) دخی بر کشی جماع قیلسه (بَعْدَ الْخَلْفِ) صاحبلاری
کیتہرگان سوکنند (فَعَلَيْهِ شَاةٌ) بس اول کشینگہ قوی بوغازلاولازم بولور (وَمَنْ جَامَعَ) دخی
بر کشی جماع قیلسه (فِي الْعُمَرَةِ) عمرہ حجندہ (قَبْلَ أَنْ يَطُوفَ) طواف قیلودان بورون
(أَرْبَعَةَ أَشْوَاطٍ) دورت طوافنی (أَفْسَدَهَا) بوزار اول عمرہ سنی (وَيَمْضِي) دخی یورر (فِيهَا)
اول عمرہ دہ (وَقَضَاهَا) دخی قضاء قیلور اول عمرہ فی (وَعَلَيْهِ شَاةٌ) دخی اول کشینگہ قوی بوغازلاو
لازم بولور (وَأَنْ وَطِئَ) دخی اگر وطی قیلسه عمرہ حجندہ (بَعْدَ مَا طَافَ) طواف قیلغاننک
سوکنندہ (أَرْبَعَةَ أَشْوَاطٍ) دورت طوافنی (فَعَلَيْهِ شَاةٌ) بس اول کشینگہ قوی بوغازلاو
لازم بولور (وَلَا تَنْسُقُ عُمُرَتَهُ) دخی عمرہ حجی بوزولماس (وَمَنْ جَامَعَ نَاسِيًا) دخی
بر کشی اونطوب جماع قیلسه (كَأَنَّ) بولور اول کشی (كَهْنٌ) شول حاجی کبی (جَامَعَ) جماع
قیلمی اول کشی (عَامِدًا) قصه قیلوب (وَمَنْ طَافَ) دخی بر کشی طواف قیلسه (طَوَافُ الْقُدُومِ)
مکہ گہ کیلو طوافنی (مُحْتَثًا) طهارتسز حالک (فَعَلَيْهِ صَفَقَةٌ) بس اول کشینگہ صدقہ لازم بولور
(وَأَنْ كَانَ جُنْبًا) اگر طواف زیارتنی طواف قیلووی جنب حالک بولسه (فَعَلَيْهِ شَاةٌ) بس اول
کشینگہ قوی بوغازلاو لازم بولور (وَمَنْ طَافَ) دخی بر کشی طواف قیلسه (طَوَافُ الزِّيَارَةِ)
طواف زیارتنی (مُحْتَثًا) طهارتسز حالک (فَعَلَيْهِ شَاةٌ) بس اول کشینگہ قوی بوغازلاولازم بولور
(وَأَنْ كَانَ جُنْبًا) دخی اگر طواف زیارتنی طواف قیلووی جنب حالک بولسه (فَعَلَيْهِ بِنْتَهُ)
بس اول کشیلہ تیه بوغازلاو لازم بولور (وَالْأَفْضَلُ) لکن طواف زیارتنی جنب حالک
طواف قیلغان صورتہ آرتوغراق (أَنْ يُعِيمَ الطَّوْفَ) طوافنی اعادہ یعنی قایتارماقلق
(مَادَامَ مَكَّةً) مکہ دہ بولغان منتہ (وَلَا ذَبْحَ عَلَيْهِ) دخی طوافنی قایتارغان صورتہ اول کشینگہ

حیوان بوغازلاو لازم بولماس (وَمَنْ طَافَ) دخی برکشی طواف قیلسه (طَوَّافُ الصَّوْمِرِ) وداع
 وایستلش و طوافنی (مُحْتَسِبًا) طهارتسز حالده (فَعَلَيْهِ صَدَقَةٌ) بس اول کشیگه صدقه لازم بولور
 (وَأَنْ طَافَ جُنْبًا) دخی اگر طواف زیارتنی جنب مالده طواف قیلسه (فَعَلَيْهِ شَأَةٌ) بس اول
 کشیگه قوی بوغازلاو لازم بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی برکشی قویسه (مَنْ طَوَّافَ الزِّيَارَةَ) طواف
 زیارتسن (ثَلَاثَةَ أَشْوَاطٍ) اوج طوافنی (فَمَا دُونَهَا) دخی اوج طوافدان کیمنی (فَعَلَيْهِ شَأَةٌ)
 بس اول کشیگه قوی بوغازلاو لازم بولور (وَأَنْ تَرَكَ) دخی اگر قویسه طواف زیارتدان
 (أَرْبَعَةَ أَشْوَاطٍ) دوره طوافنی (بَقِيَّ) قالور (مُحْرَمًا) احرام باغلاغوجی بولوب (أَبَدًا) همیشه
 (حَتَّى يَطُوفَهَا) تا کم طواف زیارتنی طواف قیلغانغه قلدری (وَمَنْ تَرَكَ) دخی برکشی قویسه
 (ثَلَاثَةَ أَشْوَاطٍ) اوج طوافنی (مَنْ طَوَّافَ الصَّوْمِرِ) صومر طوافدان (فَعَلَيْهِ صَدَقَةٌ) بس اول کشیگه
 صدقه لازم بولور (وَأَنْ تَرَكَ) دخی اگر قویسه (طَوَّافُ الصَّوْمِرِ) طواف صومرنک بار جه سن (أَوْ أَرْبَعَةَ
 أَشْوَاطٍ) یایسه دوره طوافنی (مَنْ) اول طواف صومردان (فَعَلَيْهِ شَأَةٌ) بس اول کشیگه قوی بوغازلاو لازم
 بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی برکشی قویسه (السَّعْيِ) یرونی (بَيْنَ الصَّفَا) صفا آراسی برلهن
 (وَالْمَرَّةِ) دخی مره آراسنده (فَعَلَيْهِ شَأَةٌ) بس اول کشیگه قوی بوغازلاو لازم بولور (وَحِجَّهُ
 تَامٌ) دخی اول کشینگ هجی تمام بولور (وَمَنْ أَفَاضَ) دخی برکشی قایتسه (مَنْ عَرَفَهُ) عرفه دن
 (فَبِئْسَ الْأَمَامُ) امام دان بورون (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول کشیگه قان لازم بولور (وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر
 کشی قویسه (الْوُقُوفَ بِهَذَا دَفْعَةً) مزدلفه ده توقفتاوی (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول کشیگه قان لازم بولور
 (وَمَنْ تَرَكَ) دخی برکشی قویسه (رَمَى الْجِمَارِ) تاشلار آتونی (فِي الْأَيَّامِ كُلِّهَا) تاش آتاتورغان
 کونلرنک بار جه سنده (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول کشیگه قان لازم بولور (وَأَنْ تَرَكَ) دخی اگر
 قویسه (رَمَى يَوْمَ وَاحِدٍ) برکون تاش آتونی (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول کشیگه قان لازم بولور (وَأَنْ
 تَرَكَ) دخی اگر قویسه (رَمَى أَمَلَى الْجِمَارِ الثَّلَاثِ) اوج جمره نک برسنی آتونی (فَعَلَيْهِ صَدَقَةٌ)
 بس اول کشیگه صدقه لازم بولور (وَأَنْ تَرَكَ) دخی اگر قویسه (رَمَى جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ) جمره عقبه نی
 آتونی (يَوْمَ النَّحْرِ) نحر کوننده (فَعَلَيْهِ دَمٌ) بس اول کشیگه قان لازم بولور (وَمِنْ أَخْرَاجِ الْحَقِّ)
 دخی برکشی صاچلارنی کیقهرنی قویسه (حَتَّى مَضَتْ أَيَّامُ النَّحْرِ) تا کم نحر کونلری اوتسه (فَعَلَيْهِ دَمٌ)
 بس اول کشیگه قان لازم بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنک (رَحِمَهُ اللَّهُ) الله تعالی نکی
 رحمتی بولغای ایسی امام اعظم که (وَكُنْ لَكَ) اوشنداق قان لازم بولور (أَنْ أُخْرَجَ) اگر کبچک رسه
 (طَوَّافُ الزِّيَارَةِ) طواف زیارتنی (عَلَيْهِ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم حضرتلری قاشنک (وَإِذَا قَتَلَ الْمُحْرِمُ)

ہر قایمچان احرام باغلا غوجی ٹولترسہ (صیداً) کیبکنی (اودل علیہ) یایسہ کیبکنی ٹولتر وگہ
 دلالت قیلسہ (من قتلہ) کیبکنی ٹولترگان کشیگہ (فعلیہ الجزاء) بس اول کشیگہ جزاء لازم بولور
 (ویستوی) دخی برابر بولور (فی ذلک) اوشبو حکم دہ وجزادہ (العامہ) قصہ قیلوچی کشی
 (والناسی) دخی اونطوب قیلوچی کشی (والمتقی) دخی یاگی باشمان قیلوچی کشی
 (والعائد) دخی قایتادان قیلوچی کشی (والجزاء) دخی جزاء (عندابی حنیفہ) امام اعظم قاشندہ
 (وآبی یوسف) دخی امام ابویوسف قاشندہ (رحمہما اللہ تعالیٰ) اللہ تعالیٰ نک رحمتی
 بولغای بوایکسینہ (ان یقوم الصید) کیبکنی قیمت لمکک (فی امکان اللہ) شوندا
 این اوروندہ (قتلہ) ٹولتردی اول کیبکنی (فیہ) اول اوروندہ (اوفی اقرب
 المواضع) یایسہ اورونلارنک یاقنراغندہ (منہ) اول کیبکنی ٹولترگان اوروندان
 (ان کان فی بریۃ) اگر دہ کیبکنی ٹولتر ویاپاندہ بولسہ (یقومہ) قیمتلر اول کیبکنی (ذواعمل)
 ایکی عمل ایبہ سی کشی (ثم هو) مونک صوکنک اول کیبکنی ٹولترگان کشی (مخیر) اختیار لیدر
 (فی القیمۃ) کیبکنک قیمتندہ (ان شاء) اگر تلہسہ (ابتاع) صاتوب آلور (بہا) اول قیمت
 برلہن (هدیاً) قربانلقغہ (وذبحہ) دخی بوغازلار اول قربانلقنی (ان بلغت) اگر ایرشسہ
 قیمت (هدیاً) قربانلق قیمتینہ (وان شاء) دخی اگر تلہسہ (اشتری) صاتوب آلور (بہا)
 اول کیبکنک قیمتنی برلہن (طعاماً) طعامنی (وتصدق بہ) دخی اول طعامنی صدقہ قیلور
 (علی کل مسکین) ہر بر مسکینگہ (نصف صاع) یارطی صاع (من بر) بغدایدان (اوصاعاً) یایسہ
 برصاع (من تمر) خرمدان (اوشعیر) یایسہ آرپادان (وان شاء) دخی اگر تلہسہ (صام)
 روزہ توتار (عن کل نصف صاع) ہر بر یارطی صاعدان (من بر) بغدایدان (وعن کل صاع) دخی
 ہر بر صاعدان (من شعیر) آرپادان (یوماً) بر کون روزہ توتار (فان فضل) بس اگر آرتسہ
 (من الطعام) طعامان (اقل من نصف صاع) یارطی صاعدان آزارق (فہو) بس اول کشی
 (مخیر) اختیار لیدر (ان شاء) اگر تلہسہ (تصدق) صدقہ بیور (بہ) اول آرتوقنی (وان شاء)
 دخی اگر تلاسہ (صام) روزہ توتار (عنه) اول آرتقان طعامان (یوماً کمالاً) برکامل کون
 (وقال محمد) دخی ایندی امام محمد (یجب) واجب بولور دیدی (فی الصید) کیبکنک جزاسندہ
 (الظہیر) کیبکنک تیگی بولغان کیبک (فیما) شول کیبکن (لہ) بولغوجیدر اول کیبکنک
 (نظیر) تیگی (فقی الظہی) بس قرقجہ سنی ٹولترودہ واجب بولور (شاة) قوی (وفی الضبع)
 دخی بورصقنی اولترودہ واجب بولور (شاة) قوی (وفی الأرنب) دخی قویان ٹولترودہ

واجب بولور (عناق) کجه بالاسی (وفی النعمامة) دخی توه قوشی ٹولنروده واجب بولور
 (بننة) تیه (وفی الیربوع) دخی جهران ٹولنروده واجب بولور (جفرة) دورت آیلق کجه
 بالاسی (ومن جرح صیبا) دخی برکشی کییکنی جراحتهسه (اونفق شعره) یایسه یوننی یولقسه
 (اوقطع عضوا) یایسه بر اعطاسنی کیسسه (منه) اول کییکن (وان نقت) دخی اگر یولقسه
 (ربش طائر) قوشنک قانطنی (اوقطع) یایسه کیسسه (قواثم صیبا) کییکنک آیاقلارنی (فخرج)
 بس چقسه اول کییک (من خیز الامتناع) طیلور جهنندن یعلی فائلهنو وقاچو جهنندن چقسه
 (فعلیه) بس بوکشیگه واجب بولور (قیمته کمالا) کییکنک کامل هالنه کی قیمتی (ومن کسر)
 دخی برکشی صندرسه (بیض صیبا) کییکنک یومر قاسنی (فعلیه قیمته) بس اول صندر وچیعه
 یومر قانک قیمتی لازم بولور (فان خرج من البیضة) بس اگر صندر لغان یومر قادن چقسه
 (فرخ میت) اولوک بالا (فعلیه قیمته هببا) بس اول صندر غوچیغه اول بالانک ترکمالنه کی
 قیمتی لازم بولور (ولیس) دخی یوقدر (فی قتل العراب) قارغا ٹولنروده (والحدأة) دخی
 تیلنگان ٹولنروده (والثوب) دخی بوری ٹولنروده (والحیة) دخی یلان ٹولنروده (والعقرب
 دخی چیان ٹولنروده (والفأرة) دخی سچقان ٹولنروده (جزاء) جزا یوقدر (ولیس) دخی
 یوقدر (فی قتل البعوض) چبن ٹولنروده (والهرأغیث) دخی بورچهلر ٹولنروده (والقراد)
 دخی قاند الا ٹولنروده (شیء) هیچ نرسه یوقدر یعنی جزاده صدقه ده (ومن قتل) دخی
 برکشی ٹولنرسه (قلمة) بر بقنی (تصدق) صدقه بپرر (بمأشاء) تله گان نرسه سی برلهن
 (ومن قتل) دخی برکشی ٹولنرسه (جرادة) چیکرتکه نی (تصدق) صدقه بپرر (بمأشاء)
 تله گان نرسه سی برلهن (وتمرة) لکن بر خرما بپرر ملک (غیر) ایزگوره کسر (من جرادة)
 بر چیکرتکه ٹولنردن (ومن قتل) دخی برکشی ٹولنرسه (مالایوکل لحمه) ایتمی آشالمی
 تورغان حیواننی (من الصیبا) کییکن (کالسباع) یرطفچ حیوانلار کبی (ونحوها) دخی
 بولارغه اوشاغان حیوانلار کبی (فعلیه الجزاء) بس بوڈولنروچیگه جزاء لازم بولور (ولا
 ینجاوز) دخی اتمهس (بقیمتها) اول حیوانلارنک قیمتی (شاة) قوی قیمتمندن
 (وان صال السبع) اگر یرطفچ حیوان قصد ومله قیلسه (علی محرم) احرام باغلاغوچیغه
 (فقتله) بس احرام باغلاغوچی اول حیواننی ٹولنرسه (فلاشیء) بس هیچ نرسه لازم بولماس
 (علیه) اول ٹولنروچیگه (وان اضطرر المحرم) دخی اگر احرام باغلاغوچی احتیارسز بولسه
 (الی اکل لحم الصیبا) کییک ایتمی آشاوغه (فقتله) بس ٹولنرسه اول کییکنی (فعلیه الجزاء)

بس اول کشیگہ جزاء لازم بولور (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (أَنْ يَنْبَغَ الْمُحْرَمُ) احرام باغلا غوجینک بوغازلاوند (الشَّاةُ) قوینی (وَالْبَقَرُ) دخی صغرنی (وَالْبَعِيرُ) دخی تیدنی (وَاللُّجَاجُ) دخی تاووقنی (وَالْبَطُّ الْكَسْكَرِيُّ) دخی ایوده ترکک قیلا تورغان قارنی (وَأَنْ قَتَلَ) دخی اگر محرم ٹولنورسه (حَمَامًا مُسْرُورًا) اشطانلی کوگار چنی (أَوْ طَبِيئًا مُسْتَأْنَسًا) یایسه ایوگہ ایله شکان کییکنی (فَعَلَيْهِ الْجَزَاءُ) بس اول کشیگہ جزاء لازم بولور (وَأَنْ ذَبَحَ الْمُحْرَمُ) دخی اگر احرام باغلا غوجی بوغازلاسه (صَيْدًا) کییکنی (فَنَذَبَتْهُ) بس اول محرم نکی بوغازلاغان کییکی (مَيْتَةً) ٹوله کسه در (لَا يَحِلُّ) حلال بولماس (أَكْلَهَا) اول ذبیحہ فی آشاماقلق (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بِأَنْ يَأْكُلَ الْمُحْرَمُ) احرام باغلا غوجینک آشاماقلقند (لَمْ صَيِّدْ) شوندا این کییکنک ایتنی (اصْطَادَهُ) اولادی اول کییکنی (حَلَالًا) احرام باغلاماغان کشی (وَذَبَحَهُ) دخی حلال بوغازلا دی اول کییکنی (إِذَا لَمْ يَدَلَّ) هر قایچان دلالت قیلماسه (الْمُحْرَمُ) احرام باغلاماغان کشی (عَلَيْهِ) اول کییکنی اولوغه (وَلَا أَمْرَهُ) دخی امرده قیلماسه اولوچیغا (بصَيْدِهِ) اول کییکنی اولو برلہن (وَفِي صَيْدِ الْحَرَمِ) دخی حرم ییرینک کییکنده بولوغویدر (إِذَا ذَبَحَهُ) هر قایچان اول کییکنی بوغازلاسه (الْحَلَالُ) احرام سز کشی (الْجَزَاءُ) جزاء (وَإِذَا قُطِعَ) دخی هر قایچان کییسسه (حَشِيشِ الْحَرَمِ) حرم شریفی نکی بچیننی (أَوْ شَجَرَهُ) یایسه حرم شریفک آغاچنی (الَّذِي) شوندا این آغاچ و بچن کم (لَيْسَ بِمَمْلُوكٍ) ملک لنمش توگلدر (وَلَا) دخی توگلدر (هُوَ) اول آغاچ یا که بچن (مِمَّا يُنْبَتُ النَّاسُ) آدملر تربیہ قیلوب اوسره تورغان آغاچ و بچن جمله سنن (فَعَلَيْهِ قِيَمَتُهُ) بس اول کشیگہ آغاچ برلہن بچن نکی قیمتی لازم بولور (وَكُلُّ شَيْءٍ) دخی هر بر جنایت کم (فَعَلُهُ) قیلدی اول جنایتنی (الْقَارَنُ) قران حجنی قیلوچی (مِمَّا ذَكَرْنَا) بز ذکر قیلغان جنایتلردن (أَنْ فِيهِ) درستلکده اول جنایتک واجب بولسه (عَلَى الْمُفْرَدِ) بالغز حج قیلوچیغه (دَمًا) برقان (فَعَلَيْهِ) بس قران حجنی قیلوچیغه واجب بولور (دَمَانِ) ایکی قان (دَمٍ) برقان (لِحَجَّتِهِ) فرض حجنی اوچون (وَدَمٍ) دخی برقانی (لِعُمْرَتِهِ) نفل حجنی اوچون (الْأَمْرُ) مگر قران حجنی قیلوچیغه ایکی قان واجب بولماس بلکه مفرد کی برقان غنه واجب بولور (أَنْ يَنْجَارَ زَا مَيْقَاتٍ) احرام باغلی تورغان اور وندان اوتمه کلگی وقتندہ (مِنْ غَيْرِ أَحْرَامٍ) احرامدن باشقه (ثُمَّ يَجْرُمُ) مونک صوکنده یعنی میقاتدن اوتکان صوکنده احرام باغلار (بِالْحَجِّ) فرض حج برلہن (وَالْعُمْرَةِ) دخی عمره حج برلہن (فِي أَيِّ زَمَانٍ) بس قران

حجنى قیلوچیغه واجب بولور (دم واحد) برقان (واذا اشترك) دخی هر قایچان اورطاق بولسه (محرمان) ایکی احرام باغلاغوجی (فی قتل صیغ) برکیکنی ئولقروده (فعلى كل واحد منهما) بس بوایکی محرم دن هر برسینه واجب بولور (الجزاء) جزا واجب بولور (كاملًا) کامل بولغان حاله (واذا اشترك) دخی هر قایچان اورطاق بولسالار (هلان) ایکی احرام باغلامان كشی (فی قتل صیغ الحرم) حرم شریفنك کیکنی ئولنروده (فعلیهما) بس بوایکی حلال گه واجب بولور (جزاء واحد) برجزاء (واذا باع المحرم) دخی هر قایچان احرام باغلاغوجی صاتسه (صیغاً) کیکنی (أو ابتاع) یایسه صاتوب آلسه (فالبیغ) بس صاتو یاکه آلو (باطل) باطل دور .

باب الاحصار

هیچ دن طیبولو بیاننده کیلسگان بابدر (اذا احصر المحرم) هر قایچان احرام باغلامان كشی طیبلمش بولسه (بعثو) دوشمان سببلی (أو أصابه) یایسه ایرشسه احرام باغلامان كشیگه (مرض) آورو (بمنعه) طیبیار اول آورو محرمی (من المضی) حجنى اوتهدن (حل) حلال بولور (له) اول محرم گه (التحلل) احرامدان چقما قلف (وقیل) دخی ایتملمش بولور (له) اول محصر گه (ابعث شاة) بیهر سین قوینی دیو (تنبیح) بوغازلانمش بولور اول قوینی (فی الحرم) حرم شریفنه (وواعظ) دخی وعظ قیلش سین (من یعمها) اول قوینی یوكله گان كشی برلهن (یومًا بعینه) بیلسگولی بولغان کوننی (ینبعها) بوغازلار اول قوینی (فیه) اول کوننه (ثم یحلل) مونك صوكنك یعنی بو تعیدین قیلغان کون یتکان نك صوكنك بو محصر احرامون صالور (وان کان قارناً) دخی حجتن طیبلمش كشی قران حجنى قیلوچی بولسه (بعث) بیهرر حرم شریف که (بمیهن) ایکی قاننی (ولایجوز) دخی درست بولماس (ذبح دم الاحصار) احصار قاننی بوغازلاماق (الافی الحرم) مگر حرم شریفنه بوغازلاو درست بولور (ویجوز) دخی درست بولور (ذبحه) احصار قاننی بوغازلاماقلف (قبیل یوم النحر) نحر کوننن بورون (عند أبي حنیفة) امام اعظم قاشنك (رحمه الله) الله تعالی نك رحمتی بولغای ایسی امام اعظم گه (وقالا) دخی ایتمیلر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (لایجوز النبیح) احصار قاننی بوغازلاو درست بولماس دیملر (للمحصر بالمحج) فرض حجتان طیبلمش كشیگه (الا فی یوم النحر) مگر نحر کوننه درست بولور دیملر (ویجوز) درست بولور (للمحصر بالعمرة)

نفل حجین طیبلمش کشیگہ (أَنْ يَدْبِجَ) احصار قاننی بوغازلاماقلق (مَتَى شَاءَ) قایو زمان
 تلهسه (وَالْمُحَصِّرُ بِالْحَجِّ) دخی فرض حجین طیبلمش کشی (أَذَا تَعَلَّلَ) هر قایچان احرام دان
 چقسه (فَعَلَيْهِ) بس محصرغه واجب بولور (حَجَّةٌ) برفرض حج (وَعُمْرَةٌ) دخی برنفل حج (وَعَلَى
 الْمُحَصِّرِ بِالْعُمْرَةِ) دخی نفل حجین طیبلمش کشیگہ واجب بولور (الْقَضَاءُ) قضاء
 (وَعَلَى الْقَارِنِ) دخی قران حجین قیلوچی محصرغه واجب بولور (حَجَّةٌ) برحج (وَعُمْرَتَانِ)
 دخی ایکی عمره حج (وَأَذَا بَعَثَ الْمُحَصِّرُ) دخی هر قایچان حجین طیبلمش کشی بیه رسه
 (هَدِيًّا) قربانلقنی (وَوَاعَدَهُمْ) دخی قرباننی بولکه گان کشیلر برلهن وعه قیلشسه (أَنْ
 يَدْبِجُوهُ) اول قرباننی بوغازلاماقلقلاری برلهن (فِي يَوْمٍ بَعَيْنِهِ) بیلگولی بولغان کونده (نَمَّ
 زَالَ الْأَحْصَارُ) مونك صوکنك حجین طیبلو سببی کیئسه (فَإِنْ قَدَّرَ) بس اگر بو طیبلمش
 کشی قادر بولسه (عَلَى أَدْرَاكِ الْهَدْيِ) قربانغه ایرشوگه (دُونِ الْحَجِّ) حجین باشقه یعنی
 حج گه ایرشوگه قادر بولماسه (جَازَ) درست بولور (لَهُ) اول حجین طیبلمش کشی گه
 (الْمُتَعَلَّلُ) احرام دان چقماقلق (اسْتَحْسَانًا) کورکاملک یوزنن (وَمَنْ أَحْصَرَ) دخی برکشی
 طیبلمش بولسه (بِمَكَّةَ) مکده (وَهُوَ) اول کشی (مَمْنُوعٌ) طیبلمش بولسه (مَنْ الْوُقُوفِ)
 عرفانده توقتاو دان (وَالطُّوْفِ) دخی طواف زیارتدان (كَأَنَّ) بولور اول کشی (مُحَصِّرًا)
 حجین طیبلمش حکمنده بولور (وَأَنْ قَدَّرَ) دخی اگر محصرنك کوچی یئسه (عَلَى أَحَدِهِمَا)
 عرفات که توقتاو برلهن طواف زیارةنك برسینه (فَلَيْسَ) بس ایمهس اول کشی (بِمُحَصِّرٍ)
 حجین طیبلمش حکمنده ایمهس .

باب الفوات

حجینك فوت قیلوی بیاننده کیلگان بابدر (وَمَنْ أَحْرَمَ) برکشی احرام باغلاسه
 (بِالْحَجِّ) فرض حج برلهن (فَقَاتَهُ) بس فوت قیلسه اول حاجیدان (الْوُقُوفُ بِعَرَفَةَ) عرفه
 تاوندنه توقتاو (حَتَّى طَلَعَ الْفَجْرُ) تاکم تاك طوسه (مَنْ يَوْمَ النَّحْرِ) قربان عیدنی کوننن
 (فَقَدَّ قَاتَهُ الْحَجَّ) بس تعقیق اول کشین حج اوتدی (وَعَلَيْهِ) دخی حجی فوت قیلغان
 کشی گه واجب بولور (أَنْ يَطُوفَ) طواف قیلماقلق (وَيَسْعَى) دخی صفا برلهن مروه آراسنك
 سعی قیلماقلق (وَيَتَعَلَّلُ) دخی احرام دان چقماقلق (وَيَقْضِي الْحَجَّ) دخی حجنی قضاء قیلماقلق
 (مَنْ قَابِلٌ) کبلهچك یلدا (وَلَا دَمَ) دخی قان واجب بولماس (عَلَيْهِ) اول کشی اوزرینه

(وَالْعُمْرَةُ) دخی عمره حجی (لَاتُفَوْتُ) فوت قیلماس (وَهِيَ) اول عمره حجنی (جَائِزَةٌ) درستدر (فِي جَمِيعِ السَّنَةِ) یلنک بار چه سنده (الْأ) مکر درست بولماس (خَمْسَةَ أَيَّامٍ) بیش کونک (بِكْرُهُ) مکر وه بولور (فَعَلَهَا) اول عمره حجنی قیلما قاق (فِيهَا) اول بیش کونک (يَوْمَ عَرَفَةَ) عرفه کونیدر برسی (وَيَوْمَ النَّحْرِ) دخی قربان عیدی کونیدر ایکچسی (وَأَيَّامُ التَّشْرِيقِ) دخی اوج تشریق کونیدر (وَالْعُمْرَةُ) دخی عمره حجی (سَنَةً) سنندر (وَهِيَ) اول عمره حجی (الْأَحْرَامُ) احرام باغلا ودر (وَالطَّوَافُ) دخی طواف قیلودر (وَالسَّعْيُ) دخی صفا برلهن مروه آراسنک بر ودر *

باب الهدی

هدی بیاننده کیلکان بابدر (الْهُدَى) هدی (أَدْنَاهُ) اول هدی ننگ ایکنک توبانی (شَاةٌ) قویدر (وَهُوَ) اول هدی (مِنْ ثَلَاثَةِ أَنْوَاعٍ) اوج نوعدان بولور (الْأَبِلُ) تیه دن (وَالْبَقَرُ) دخی صغردان (وَالغَنَمُ) دخی قویدان (يُجْزَى) کفایه قیلور (فِي ذَلِكَ) اوشبو اوج نوعده (الثَّنَى) ثنی کفایه قیلور ثنی قویدان وکجه دان بریاش تولغان صغردان ایکی یاش تولغان تیه دن بیش یاش تولغان حیوان (قِصَاعًا) دخی ثنی دن آرتوغراق یاشای حیوان کفایه قیلور (الْأَمْنُ الضَّانُ) مگر قویدان ثنی دان کیمده کفایه قیلور (فَإِنَّ الْجَمْعَ) بس درستلکده آلتی آیلقی یاتوقز آیلقی (مِنْهُ) اول قویدان (يُجْزَى) کفایه قیلور (وَلَا يُجْزَى) دخی درست بولماس (فِي الْهُدَى) حج قربانلغنده (مَقْطُوعُ الْأُذُنِ) قلاغی بنونلای کیسلمش حیوان (أَوْ أَكْثَرُهَا) بیاسه قلاغینک کوبره کی کیسلمش حیوان (وَلَا مَقْطُوعُ النَّبِ) دخی قویرغی کیسلمش حیوان (وَلَا مَقْطُوعُ الْيَدِ) دخی آل آباغی کیسلمش حیوان (وَلَا الرَّجُلُ) دخی آرت آباغی کیسلمش حیوان (وَلَا ذَاهِبَةُ الْعَيْنِ) دخی کوزینک نوری کیتکان صوقر حیوان (وَلَا الْعَجْفَاءُ) دخی بیکنک آرق حیوان (وَلَا الْعَرَجَاءُ) ثنی دخی شوندا بن آقساق حیوان (لَا تَمْشِي) یورمهس (إِلَى الْمَنَسْكِ) بوغازلی تورغان اورنغه یعنی بارا آلماس (وَالشَّاةُ) دخی قوی (جَائِزَةٌ) درستدر (فِي كُلِّ شَيْءٍ) هر بر اورونده (الْأَفِي مَوْضِعَيْنِ) مگر ایکی اورونده درست بولماس (مَنْ طَافَ) بر اورنی شول برکشی طواف قیلسه (طَوَافُ الزِّيَارَةِ) طواف زیارتنی (جَنَبًا) جذب مالک (وَمَنْ جَامَعَ) دخی ایکچسی اورنی شول برکشی جماع قیلسه (بَعْدَ الْوُقُوفِ) توقتاغان ننگ صولکده (بِعَرَفَةَ) عرفه ده (فَإِنَّهُ) بس درستلکده شأن (لَا يُجْزَى) درست بولماس (فِيهِمَا) بو ایکی اورونک (الْأَبْنَةُ) مگر تیه درست

بولور (وَالْبُنَّةُ) دخی تیه (وَالْبَقْرَةُ) دخی صغور (تَجَزُّئِي) كفاية قيلور (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) تیه
 برلهن صغردان هر برسى (عَنْ سَبْعَةٍ) يمدى كشيمن (أَذَاكَانَ) هر قايچان بولسه (كُلُّ وَاحِدٍ
 مِنَ الشُّرَكَاهِ) شريكردن هر برسى (يُرِيدُ الْقُرْبَةَ) ثواب نلهر بولسه (فَإِنْ أَرَادَ أَحَدُهُمْ) بس
 اگر شريك ارنك برسى نلسه (بِنَصِيْبِهِ) اوزينك اولاشمن (اللَّحْمَ) ايتنى (لَمْ يَجُزْ) درست
 بولماس اول همدى (لِلْبَاقِيْنَ) قالغان شريك اوجونك (وَيَجُزُّ) دخی درست بولور (الْأَكْلُ)
 آشاماقاق (مَنْ هَدَى النَّطْوَعِ) نفل حج قريبانمان (وَالْمُنْعَةُ) دخی تمنع حجيناك قريبانمان
 (وَلَا يَجُزُّ الْأَكْلُ) دخی آشادرست بولماس (مَنْ بَنَى الْهَدَايَا) قالغان قريبانقلاردان مثلا
 كفارت نذر احصار همدى لريمن (وَلَا يَجُزُّ) دخی درست بولماس (ذَبْحُ هَدَى النَّطْوَعِ) نفل
 قريباننى بوغازلاماقاق (وَالْمُنْعَةُ) دخی تمنع حجيناك همدى بوغازلاماقاق (وَالْقُرَانَ) دخی
 قران حجيناك همدى بوغازلاماقاق (الْأَيُّومَ النَّعْرُ) مگر نعر كوننده بوغازلاماقاق درست
 بولور (وَيَجُزُّ) دخی درست بولور (ذَبْحُ بَقِيَّةِ الْهَدَايَا) هوندان قالغان همدى لري بوغازلاماقاق
 (أَيُّ وَقْتٍ شَاءَ) كيرهك قاي وقتده نلسه (وَلَا يَجُزُّ) دخی درست بولماس (ذَبْحُ الْهَدَايَا)
 همدى لري بوغازلاماقاق (الْأَيُّ الْحَرَمِ) مگر حرم شريفده بوغازلاو درست بولور (وَيَجُزُّ)
 دخی درست بولور (أَنْ يَتَصَدَّقَ) صدقه قيلماقاق (بِهَا) اول همدى لري (عَلَى مَسَاكِنِ الْحَرَمِ)
 حرم شريفك مسكين لرينه (وَعَيْرُهُمْ) دخی حرم شريفمن باشقه نك مسكينلرينه (وَلَا يَجِبُ)
 دخی واجب بولماس (التَّعْرِيفُ) عرفة تاغيغه يوكلهب ايتمك لك (بِالْهَدَايَا) همدى لري
 (وَالْأَفْضَلُ) دخی آرتوغراق (فِي الْبُنَنِ) تيه لرده (النَّعْرُ) نعر يعنى آياق اوزره حالده
 ايكي اورونمان بوغازلاو يعنى كوكره ككه ياقن بولغان تامورلارنى كيسو (وَفِي الْبَقْرِ) دخی
 صغرده آرتوغراق (وَالْغَنَمِ) دخی قويدا (الذَّبْحُ) توين نك توبه نمنن بوغازلاماق يعنى
 تويننى باش ياغيغه قالدروب (وَالْأَوْلَى) دخی آرتوغراق (أَنْ يَقُوَى الْإِنْسَانَ) آدم نك
 مباشرت قيلوى (ذَبْحُهَا) اول همدى لري بوغازلاوغه (بِنَفْسِهِ) اوزى (أَذَاكَانَ يَحْسَنُ) هر
 قايچان كوركام قيلور بولسه (ذَلِكَ) اوشبو بوغازلاوونى (وَيَتَصَدَّقُ) دخی صدقه قيلور (بِحِلَالِهَا)
 همدى نك جوگاننى (وَمُطَامَاةً) دخی همدى نك تزگننى (وَلَا يُعْطَى) دخی بيروهس (أَجْرَ الْجُزَارِ)
 همدى بوغازلاوچيناك يالينى (مِنْهَا) اول همدى لري (وَمَنْ سَأَقَ) دخی بركىشى سورسه (بُنَّةٌ)
 تيه نى (فَاضْطَرَّ) بس اختيار سز بولسه (أَلَى رُكُوبِهَا) اول تيه گه آطلانوغه (رُكْبُهَا) آطلانور
 اول تيه گه (وَأَنْ اسْتَعْنَى) دخی اگر مستعنى بولسه (عَنْ ذَلِكَ) اوشبو تيه گه آطلانودان

لَمْ يَرْكَبْهَا) آطلانماس اول تيه گه (وَأَنْ كَانَ لَهَا) دخی اول تيه نك بولسه (لَبَنٌ) سوتى
 (لَمْ يَجْلِبْهَا) صاوماس اول تيه نى (وَيَنْفَعُ ضَرَعَهَا) دخی اول تيه نك ايمچه گى يوار (بِالْمَاءِ الْبَارِدِ)
 صالحون صوبرلن (حَتَّى يَنْقُوعَ اللَّبَنِ) سوتى كيسلگانگه قدرى (وَمَنْ سَأَقَ هَدِيًّا) دخی بر
 كشى هدىنى سورسه (فَعَطَبٌ) بس هدى هلاك بولسه (فَإِنْ كَانَ تَطَوُّعًا) بس اگر هدى نافله
 بولسه (فَلَيْسَ عَلَيْهِ) بس سور وچيگه واجب بولماس (غَيْرُهُ) موندان باشقه هدى (وَأَنْ كَانَ)
 دخی اگر بولسه هدى (عَنْ وَاجِبٍ) واجبدان (فَعَلَيْهِ) بس واجب بولور اول سور وچيگه
 (أَنْ يُقِيمَ) تورغزماقاي (غَيْرُهُ) هلاك بولغان هدىدان باشقه نى (مَقَامُهُ) اول هدى اور نينه
 (وَأَنْ أَصَابَهُ) دخی اگر ايرشسه هدى گه (عَيْبٌ كَبِيرٌ) الورغ عيب (أَقَامٌ) تورغزر (غَيْرُهُ)
 باشقه هدىنى (مَقَامُهُ) اول عيباي هدى اور نينه (وَصَنَعَ بِالْمَعْيَبِ) دخی عيباي هدى گه قيلور
 (مَأْشَاءً) نله گان نرسه سنى (وَإِذَا عَطَبْتَ الْبُدْنَةَ) دخی هر قايجان تيه هلاك بولسه يعنى هلاك
 بولورغه ياقن بولسه (فِي الطَّرِيقِ) يولدا (فَإِنْ كَانَتْ تَطَوُّعًا) بس اگر اول تيه نافله بولسه
 (نَعْرَهَا) بوغازلار اول تيه نى (وَصَبَغٌ) دخی بويار (نَعْلَاهَا) تيه نك مورينه تاقغان طشاوانى (بِهَئِهِمَا) اول
 تيه نك قانى برلن (وَضَرْبٌ) دخی صوغار (بِهَا) اول قانى برلن (صَفَعْتَهَا) تيه نك يوزينه يعنى ايكى
 ياغينك برسينه (وَلَمْ يَأْكُلْ) دخی آشاماس (مِنْهَا) اول تيه دن (هُوَ) اول اييهسى (وَلَا غَيْرُهُ) دخی
 باشقه كشيده آشاماس (مِنَ الْأَغْنِيَاءِ) بايلاردان (وَأَنْ كَانَتْ وَاجِبَةً) دخی اگر اول هلاك بولغان تيه
 واجبه بولسه (أَقَامَ غَيْرَهَا) اول تيه دن باشقه نى تورغزر يعنى باشقه نى صاتوب آلوب
 بوغازلار (مَقَامَهَا) اول تيه اور نينه (وَصَنَعَ بِهَا) دخی هلاك بولورغه ياقن بولغان تيه سينه
 قيلور (مَأْشَاءً) نله گان نرسه سنى (وَيُقْلَدُ) دخی تلاده لملك مستحب بولور (هَدَى
 التَّطَوُّعِ) نفل حج هدىنى (وَالْمَتْعَةِ) دخی تمتع حجىنك هدىنى (وَالْقُرْآنِ) دخی قران
 حجىنك هدىنى (وَلَا يُقْلَدُ) دخی مورينه طشاوانى (دَمُ الْأَحْصَارِ) احصارى قانى اوچون
 بوغازلانغان هدىنك (وَلَادِمُ الْجَنَائِبِ) دخی جنايتلر قانى اوچون لازم بولغان هدىنك.

كتاب البيوع

صاتولار آلولار بيانده كيلگان كتابدر اوشبو (الْبَيْعُ) صاتو آلو (يَنْعَقُدُ) باغلانور
 (بِالْإِجَابِ) ايجاب برلن (وَالْقَبُولِ) دخی قبول برلن (أَذَا كَانَا) هر قايجان بولسالار ايجاب
 برلن قبول (بِلِقْطَى الْمَاضِي) ماضى صيغهسى بولغان سوز برلن مثلا صاتم آلدم ديمك كى

(وَإِذَا أَوْجَبَ) دخی ہر قایچان ایجاب قیلسا (أَحَدُ الْمُتَعَاقِدَيْنِ) صانتوچی بران آلوجینک
 برسی (الْبَيْعِ) صانتونی یا آلونی (فَالْآخِرُ) بس ایکنچسی (بِالْخِيَارِ) اختیار برلندر (إِنْ شَاءَ)
 اگر نلہسہ (قَبْلَ) قبول اینہر (فِي الْمَجَاسِ) مجاس دہ (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر نلہسہ (رَدُّهُ)
 قایتارور اول صانتونی یا آلونی (رَأَيْهُمَا) صانتوچی بران آلوجینک کیرہک قایوسی (قَامَ
 مِنْ الْمَجَاسِ) مجاس دن طورسہ (قَبْلَ الْقَبُولِ) قبول ایقودن بورون (بَطْلُ الْإِجَابِ) ایجاب
 باطل ہواور (وَإِذَا حَصَلَ الْإِجَابُ وَالْقَبُولُ) دخی ہر قایچان ایجاب قبول حاصل ہولسہ (أَزْمَ
 الْبَيْعِ) صانتو یا آلو لازم ہواور (وَالْخِيَارُ) دخی اختیار ہوا ماس (لِوَأَحَدِ مَنَّهُمَا) صانتوچی
 بران آلوجینک برسی اوچون (الْأَمْنُ عَيْبٌ) مگر عیب دن اختیار ہواور (أَوْعَدَمَ رُوبِيَّةِ)
 یایسہ صانتولسہ یا آلنہسہ رسہ فی کورہ و دن (وَالْأَعْوَاضُ الْمُسَارُ الْيَهَا) دخی آنک اوزرینہ
 اشارہ قیلنہسہ عوضلار (لَا يُجْتَنَاجُ) محتاج ہولون ماس (إِلَى مَعْرِفَةِ مَقْدَارِهَا) اول عوضلارنک
 مقدارنی ہلوگہ (فِي جَوَازِ الْبَيْعِ) بیع نک درستیکنک (وَالْإِنْهَانُ الْمَطْلُوقَةُ) دخی اشارہ قیلنہسہ
 ٹہنلر (لِاتِّصَاحِ) درست ہول ماس (إِلَّا) مگر درست ہولور (أَنْ تَكُونَ) ہولما قیلنلاری وقتندہ
 (مَعْرُوفَةُ الْقَدْرِ) مقدار لری ہلنہسہ (وَالصَّفَةُ) دخی صفتلاری ہلنہسہ (وَيَجُوزُ الْبَيْعُ)
 دخی درست ہولور (بِثَمَنِ حَالٍ) حاضر بیورہ تورغان آچہغہ (أَوْ مَوْجَلٍ) یایسہ کیلہ چککہ
 بیورہ تورغان آچہغہ (إِذَا كَانَ الْأَجَلُ) ہر قایچان مدت ہولسہ (مَعْلُومًا) بیلا گولی
 (وَمَنْ أَطْلَقَ الثَّمَنَ) دخی ہرکشی ثمننی مطلق قیلسہ (فِي الْبَيْعِ) بیع دہ (كَأَنَّ) معمول ہولور
 اول ثمن (عَلَى غَالِبِ نَقْدِ الْبَلَدِ) شہرنک غالب ہولغان آچہ سینہ (وَأَنْ كَانَتْ الْمُقَدُّدُ) دخی اگر
 شہرنک آچہ لارینک رواجی تورلی ہولسہ (فَالْبَيْعُ فَاسِدٌ) بس بیع فاسد ہولور (إِلَّا) مگر
 فاسد ہول ماس (أَنْ يَبَيِّنَ) بیان قیلما قلی وقتندہ (أَحَدَهَا) تورلی آچہ لارنک برسنی (وَيَجُوزُ
 دخی درست ہولور (بَيْعُ الطَّعَامِ) طعامنی صانتما قلی (وَالْحَبُوبِ) دخی اولقنی صانتما قلی
 (مُكَابَلَةً) صاوت برلن اولچاب (وَجُزْأَةً) دخی جامالاب (وَبِأَنْبَاءِ بَعِيْنِهِ) دخی بیلا گولی ہولغان
 صاوت برلن (لَا يُعْرَفُ مَقْدَارُهُ) اول صاوت نک مقدارنی معلوم ہولماسہ دہ (وَبُوزْنِ حَجَرِ
 بَعِيْنِهِ) دخی بیلا گولی ہولغان تاش آغرلقی برلن (لَا يُعْرَفُ مَقْدَارُهُ) اول تاشنک مقدارنی
 بیلا گولی ہولماسہ دہ (وَمَنْ بَاعَ) دخی ہرکشی صاطسہ (صُبْرَةَ طَعَامٍ) آشلقنک کشلنی (كُلُّ
 قَفِيْزٍ) ہر ہر اولچاوی (بِدَرْهَمٍ) ہر درہم برابرندہ دیو (جَازَ الْبَيْعِ) بیع درست ہولور (فِي
 قَفِيْزٍ) (وَاحِدٍ) ہر اولچاودہ گنہ (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم رحمہ اللہ قاشندہ (إِلَّا) مگر

هر بر اولچه وده بیع درست بولور (أَنْ يُسَمَّى) آنالمش بولماقلق وقتنمه (جُمْلَةً قَفَرَانَهَا)
 اولچه ولرنك بارچه سی (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (قَطِيعَ غَنَمٍ) بر تور کم قوینی (كُلُّ
 شَاةٍ) هر بر قویی (بِدرهم) بر درهم برابرند دیو (فَالْبَيْعُ) بس بیع (فَأَسَدٌ) بوز قدر (فی
 جمیعها) قویلارنك بارچه سنك (وَكُنْتُكَ) دخی اوشنداق بیع بوزق بولور (مَنْ بَاعَ) بر
 کشی صاطسه (مُنَارَعَةً) آرشونلا و بوزندان (كُلُّ ذِرَاعٍ) هر بر آرشینی (بِدرهم) بر درهم
 برابرند دیو (وَلَمْ يَسْمِ) دخی آنالمش بولماسه (جُمْلَةَ التَّرْعَانِ) آرشینلارنك بارچه سی
 (لَمْ يَجُزْ) درست بولماس (وَقَالَ) دخی ایتدیلمر امام ابویوسف برلن امام محمد (يَجُوزُ)
 درست بولور بیع (فی جمیع هذه الوجوه) اوشبووجه لرنك بارچه سنك (وَمَنْ ابْتِاعَ) دخی برکشی
 صاتوب آلسه (صِبْرَةَ طَعَامٍ) آشفنك جیبولغان کشلنی (عَلَى أَنِّهَا) اوشبو شرط اوزرینه
 درستلکمه اول صبره (مِائَةٌ قَفِيرٍ) یوز اولچه ودر (بِمِائَةِ دَرْهَمٍ) یوز درهم گه (فَوَجَّهَا) بس
 طابسه اول صبره نی (أَقَلُّ) یوز اولچه ودرن آزر اق (كَانَ الْمُشْتَرَى) صاتوب آلوجی
 بولور (بِالْخِيَارِ) اختیار برلن (أَنْ شَاءَ) اگر نلهسه (أَخْفَ الْمَوْجُودِ) بار قدرنی آلور
 (بِعَصَّةٍ مِنَ الثَّمَنِ) آچه دان اوزالشی برابرند (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (فَسَخَّ الْبَيْعَ)
 بیع نی بوزار (وَأَنْ وَجَّهَا) دخی اگر صبره صاتوب آلوجی تابسه (أَكْثَرَ) یوز اولچه ودر
 کوبرهك (فَالزِّيَادَةُ) بس آرتوغی (لِلْبَائِعِ) صاتوچیغه بولور (وَمَنْ اشْتَرَى) دخی برکشی
 صاتوب آلسه (ثَوْبًا) کییملکنی (عَلَى أَنَّهُ) اوشبو شرط اوزرینه کم درستلکمه اول کییملک
 (عَشْرَةَ أَدْرَعٍ) اون آرشیندر دیو (بِعَشْرَةِ دَرْهَمٍ) اون درهم برابرند (أَوْ أَرْضًا) یایسه بیعنی
 صاتوب آلسه (عَلَى أَنِّهَا) اوشبو شرط اوزرینه درستلکمه اول بیع (مِائَةُ ذِرَاعٍ) یوز آرشیندر
 دیو (بِمِائَةِ دَرْهَمٍ) یوز درهم برابرند (فَوَجَّهَا) بس تابسه اول کییم برلن بیعنی (أَقَلُّ)
 ایتلمش مقار دان آزر اق (فَالْمُشْتَرَى) بس صاتوب آلوجی آدم (بِالْخِيَارِ) اختیار برلن
 بولور (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (أَخْفَهَا) آلور اول کییمی برلن (بِجُمْلَةِ الثَّمَنِ) ایتلمش
 ثمن نك بارچه سی برابرند (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (تَرَكَهَا) قویار اول کییمی برلن
 بیعنی (أَكْثَرَ) کوبرهك (مِنَ النَّارِ النَّارِ) شوندا این آرشیندان (سَمَاهُ) آنادی اول آرشین نی
 صاتوچی (فَهِيَ) بس آرتوغی (لِلْمُشْتَرَى) صاتوب آلوجیغه بولور (وَالْخِيَارُ) دخی اختیار
 بولماس (لِلْبَائِعِ) صاتوچیغه (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایتسه صاتوچی (بِعَمَلِكُمْ) صاتوم مین
 سیکلا بیعنی دیو (عَلَى أَنِّهَا) اوشبو شرط اوزرینه کم درستلکمه اول بیع (مِائَةُ ذِرَاعٍ) یوز

آرشیندر (بمائه درهم) یوز درهم برابرند در (کُلُّ ذِرَاعٍ) هر بر آرشینی (بدرهم) بر درهم
 برابرند در دیمه (فَوَجَّهَهَا) بس تابسه صاتوب آلوچی اول بیورنی (نَاقِصَةً) یوز آرشیندان
 کیم (فَهُوَ بِالْحِيَارِ) بس اول صاتوب آلوچی اختیار برلن بولور (ان شاء) اگر تلهسه (أَخَذَهَا)
 آلور اول بیورنی (بِعَصَّتْهَا) اوزینک الشنبه (من الثمن) آنچه دان مثلا توقسان آرشین چقهسه
 توقسان درهم برابرند بولور (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (تَرَكَّهَا) قویار اول بیورنی (وَأَنْ
 وَجَّهَهَا) دخی اگر تابسه اول بیورنی (زَائِدَةً) آرتوق تابسه (كَانَ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوچی
 بولور (بِالْحِيَارِ) اختیار برلن (ان شاء) اگر تلهسه (أَخَذَ الْجَمِيعَ) بارچه سفی آلور (كُلُّ ذِرَاعٍ)
 هر بر آرشینی فی آلور (بدرهم) بر درهم برابرند (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (فَسَخَّ الْبَيْعَ)
 بیع فی بوزار (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (دَارًا) یورطنی (دَخَلَ) کرر (فِي الْبَيْعِ) بیع گه
 (بِنَائِهَا) اول یورطنک بنالاری (وَأَنْ لَمْ يُسَمَّه) گرچه بنانی صاتوچی آتاماساده (وَمَنْ بَاعَ)
 دخی برکشی صاطسه (أَرْضًا) بیورنی (دَخَلَ) کرر (مَأْفِيهَا) اول بیورده بولغان نرسه لر (مَنْ أَمْتَلَّ)
 خرما آغاچندان بولغوچی (وَالشَّجَرِ) دخی باشقه آغاچلاردان بولغوچی (فِي الْبَيْعِ) صاتوغه
 کرر (وَأَنْ لَمْ يُسَمَّه) گرچه آتاماساده اول بیورده بولغان نرسه لرنی (وَلَا يَدْخُلُ الزَّرْعُ) دخی
 ایگن کرماس (فِي بَيْعِ الْأَرْضِ) بیورنی صاتوغه (الْأ) مگر کرر (بِالْقَسْمِيَّةِ) آتاو برلن گنه (وَمَنْ
 بَاعَ نَخْلًا) دخی برکشی صاطسه خرما آغاچنی (أَوْ شَجَرًا) یایسه باشقه آغاچنی (فِيهِ) بولسه
 اول آغاچده (ثَمَرَةً) یمش (فَنَهَرْتَهُ) بس اول آغاچنک یمشی (لِلْبَائِعِ) صاتوچیغه بولور
 (الْأ) مگر صاتوچیغه بولماس (أَنْ يَشْتَرِ طَهَا) اول یمشنی شرط فیلوی وقتنک (الْمُبْتَاعِ) صاتوب
 آلوچی کشی (وَيُقَالُ) دخی ایتمش بولور (لِلْبَائِعِ) صاتوچیغه (أَقْطَعَهَا) کیس سین اول
 آغاچنی دیو (وَسَلَّمَ) دخی تابشر سین (الْمُبْتَاعِ) صاتلمش آغاچنی دیو (وَمَنْ بَاعَ) دخی بر
 کشی صاطسه (ثَمَرَةً) یمشنی (لَمْ يَبْدُ) ظاهر بولمادی (صَلَاحُهَا) اول یمشنگ تونز کلگی یعنی
 کامل یمش بولوی (أَوْ قَبْلَهَا) یایسه تعقیف ظاهر بولوی تونز کلگی (جَزَاءَ الْبَيْعِ) بیع درست
 بولور (وَوَجِبَ عَلَى الْمُشْتَرِي) دخی صاتوب آلوچیغه واجب بولور (قَطْعُهَا) اول یمشنی
 کیسو (فِي الْحَالِ) حاضر زمانده (وَأَنْ شَرَطَ) دخی اگر صاتوب آلوچی شرط قیلسه (تَرَكَّهَا)
 اول یمشنی قویونی الیگر گانگه قدر (عَلَى الْمُتَمَلِّ) خرما آغاچی اوزرنده (فَسَدَّ الْبَيْعِ) بیع
 بوزوق بولور (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَنْ يَبِيعَ) عانما قلف (ثَمَرَةً) یمشنی (وَيَسْتَنْفِي)
 دخی چغارما قلف (مِنْهَا) اول یمشندان (أَرْطَالًا مَعْلُومَةً) بیلگولی بولغان قداقلارنی (وَيَجُوزُ)

دخی درست بولور (بَيْعُ الْحَنْطَةِ) بغداینی صاتماتلق (فِي سُنْبُلِهَا) باشاغنده وقتند (وَالْبَأْقَلَاءُ)
 دخی یاشلچله لر نی صاتماتلق (فِي قَشْرِهَا) قابوغنده وقتند (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه
 (دَارًا) یورطنی (دَخَلَ) کرر (فِي الْبَيْعِ) صاتوغه (مَفَاتِيحُ اَعْلَاقِهَا) اول یورطنک یوز اقلار یانک
 اچکلری (وَأَجْرَةُ السُّكَّالِ) دخی اولچه وچینک یالی (وَنَاقِبُ الثَّمَنِ) دخی آچه صاناوچینک
 یالی (عَلَى الْبَائِعِ) صاتوچیغه بولور (وَأَجْرَةُ زَوَانِ الثَّمَنِ) آچه اولچه وچینک یالی (عَلَى الْمُشْتَرِي)
 صاتوب آلوچیغه واجب بولور (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (سَلْعَةً) متاعنی (بِثَمَنِ) ثمن
 برابرند (قِيلَ) اینلمش بولور (لِلْمُشْتَرِي) صاتوب آلوچیغه (ادْفَعِ الثَّمَنَ) آچه نی بیور سین
 دیو (أَوَّلًا) اَوَّل (فَإِذَا دَفَعَ) بس هر قایچان بیورسه صاتوب آلوچی آچه نی (قِيلَ) اینلمش بولور
 (لِلْبَائِعِ) صاتوچیغه (سَلَّمَ الْمُبِيعَ) صاتلمش نرسه نی تابشور سین دیو (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی
 صاطسه (سَلْعَةً) متاعنی (بِسَلْعَةٍ) متاع برابرند (أَوْ ثَمَّنَا) یا آچه نی صاطسه (بِثَمَنِ) آچه برابرند
 (قِيلَ) اینلمش بولور (لَهُمَا) اول صاتوچی برلن آلوچیغه (سَلَّمَا) تابشور و شکر دیو (مَعًا) برگه .

باب خيار الشرط

شرط اختیاری بیاننده کیلگان باب در اوشبو (خِيَارُ الشَّرْطِ) شرط اختیاری (جَائِزٌ) درستدر
 (فِي الْبَيْعِ) بیع ده (لِلْبَائِعِ) صاتوچیغه (وَالْمُشْتَرِي) دخی صاتوب آلوچیغه (وَلَهُمَا) دخی
 صاتوچی برلن آلوچیغه تپهر (الْخِيَارُ) اختیار بیع نی بوز و برلن بوز ماده (ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ) اوچ
 کون (فَمَا دُونَهَا) دخی اوچ کوندن کیم (وَلَا يَجُوزُ) دخی شرط اختیاری درست بولماس (أَكْثَرَ
 مِنْ ذَلِكَ) اوچ کوندن کوبرهك (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشند الله تعالی ناک رهمتی
 بولغای ایدی امام اعظم گه (وَقَالَا) دخی ایتیلر امام ابو یوسف برلن امام محمد (يَجُوزُ)
 شرط اختیاری اوچ کوندن آرتوق درست بولور دییلر (إِذَا سَمِيَ) هر قایچان آتالمش
 بولسه (مُدَّةً مَعْلُومَةً) بیلگولی بولغان مدت (وَخِيَارُ الْبَائِعِ) دخی صاتوچینک اختیاری (يَمْنَعُ)
 طیبیار (خُرُوجَ الْمُبِيعِ) صاتامش نرسه ناک چغرونی (مَنْ مَأْكَهُ) اوزینک مالکندن (فَإِنْ قَبَضَهُ
 الْمُشْتَرِي) بس اگر صاتوب آلوچی آلسه مبیع نی (فَهَلْكَ فِي يَدِهِ) بس مبیع صاتوب آلوچی قولند
 هلاک بولسه (ضَمَنَهُ) تولهر اول مبیع نی (بِالْقِيَمَةِ) مبیع ناک قمتی برلن (وَخِيَارُ الْمُشْتَرِي)
 دخی صاتوب آلوچینک اختیاری (لَا يَمْنَعُ) طیماس (خُرُوجَ الْمُبِيعِ) صاتلمش نرسه ناک چغرونی
 (مَنْ مَلَكَ الْبَائِعِ) صاتوچینک مالکندن (الْآنَ الْمُشْتَرِي) لکن صاتوچی مالکندن چقماساده

درستلکدہ صاتوب آلوچی (لَا يَمْلِكُهُ) مالکدہ نمہس اول مبیع فی (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَقَالَ) دخی ایتیلر امامین (يَمْلِكُهُ) مالکدہ نور اول مبیع فی صاتوب آلوچی دییلر (فَإِنْ هَلَكَ) بس اگر مبیع هلاک بولسه (فِي يَدِهِ) صاتوب آلوچینک قولندہ (هَلَاكَ بِالْثَمَنِ) آتالمش ثمن برابرندہ هلاک بولور (وَكُلُّكَ) دخی اوشنداق مبیع صاتوب آلوچی قولندہ آتالمش ثمن برابرندہ هلاک بولور (أَنْ أَدْخَلَ) اگر صاتوب آلوچی مبیع گہ کرتسه (عَيْبًا) عیبی (وَمَنْ) دخی شول کشی (شُرْطُهُ) اول کشی فائده سینده شرط قیلنسه (الْخِيَارُ) اختیار فی (قَوْلُهُ) بس اول اختیار شرط قیلنغان کشی گہ تیهر (أَنْ يَفْسَخَ) بیع فی بوزماقاف (فِي مَدَّةِ الْخِيَارِ) اختیار مدتندہ (وَلَهُ) دخی تیهر اول کشیگہ (أَنْ يُجِيرَهُ) بیع گہ اجازت بیرمکک (فَإِنْ أَجَازَهُ) بس اگر بیع گہ اجازت بیرسه (بِغَيْرِ حَضْرَةِ صَاحِبِهِ) یولک اشینک حضورندان باشقه (جَازَ) اجازت درست بولور (وَأَنْ يَفْسَخَ) دخی اگر یولک اشینک حضورندان باشقه بیع فی بوزسا (لَمْ يَجِزْ) درست بولماس بوزو (الْأَمْرُ) بیعنی بوزو درست بولور (أَنْ يَكُونَ الْآخَرُ) ایکنچسینک بولوی وقتندہ (حَاضِرًا) حاضر بولوی وقتندہ (فَأَدَامَاتُ) بس هر قایچان ئولسه (مَنْ) شول کشی (لَهُ) اول کشیگہ بولغان ایدی (الْخِيَارُ) اختیار (بَطْلَ خِيَارِهِ) اول ئولسگان کشینک اختیاری باطل بولور (وَلَمْ يَنْتَقِلْ) دخی کوچمهس اول اختیار (إِلَى وَرَثَتِهِ) وارثلریغه (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (عَبْدًا) قلنی (عَلَى أَنَّهُ) اوشبو شرط اوزرینه کم درستلکدہ اول قل (خَبَانًا) ایکمک پشروچیدر دیو (أَوْ كَاتِبًا) یایسه یازوچیدر دیو (فَكَانَ) بس بولسه اول قل (بِخِلَافِ ذَلِكَ) اوشبونک خلافتچہ یعنی ایکمک پشره یا که یازہ بلمهسه (فَالْمُشْتَرِي) بس صاتوب آلوچی کشی (بِالْخِيَارِ) اختیار برلندر (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (أَخْتَهُ) آلور اول قلنی (بِجَمِيعِ الثَّمَنِ) آتالغان ثمن نک بارچه سینده (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (تَرَكَهُ) قویار اول قلنی یعنی بهاسنی کیتمتب آلا آلماس .

باب خیار الرؤیت

کورو اختیاری بیانندہ کیلگان بابدر (وَمَنْ اشْتَرَى) دخی برکشی صاتوب آلسه (شَيْئًا) شوندا این نرسه فی (لَمْ يَرَهُ) کورمه دی اول نرسه فی (فَالْيَبِيعُ) بس بیع (جَائِزٌ) درستد (وَلَهُ) دخی تیهر اول کشیگہ (الْخِيَارِ) اختیار تیهر (أَذَا رَأَاهُ) هر قایچان کورسه اول نرسه فی (أَنْ شَاءَ) اگر صاتوب آلوچی تلهسه آلور اول نرسه فی (وَأَنْ شَاءَ تَرَكَهُ) دخی

اگر تلهسه قویار اول نرسه نی (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (مَالْمَبْرُورِ) کوره گان نرسه سنی
 (فَلَاخِيَارَ) بس یوقدر اختیار (لَهُ) اول صاتوچیغه (وَأَنْ نُّظَرَ) دخی اگر قاراسه صاتوب
 آلوجی (أَلَى وَجْهِ الصُّبْرَةِ) طعامنک کشینک یوزینه (أَوَالَى ظَاهِرِ الثُّوبِ) یایسه کییمنک
 طشینه قاراسا (مَطْوِيًّا) تورلگان حاله اول کییمنی (أَوَالَى وَجْهِ الْجَارِيَةِ) یایسه کینیزه کقرنک
 یوزینه قاراسه (أَوَالَى وَجْهِ الثَّابِتَةِ) یایسه دورت آیاقلی حیوان نک یوزینه (وَكَقْلَهَا) دخی
 دورت آیاقلی حیوان نک صاغر یسینه قاراسه (فَلَاخِيَارَ) بس اوشبولار کور و حکمنده بولغان
 اوچون اختیار یوقدر (لَهُ) اول صاتوب آلوجیغه (وَأَنْ رَأَى) دخی اگر صاتوب آلوجی کورسه
 (صَعْنُ الدَّارِ) یورنک اورطاسنی (فَلَاخِيَارَ) بس یوقدر اختیار (لَهُ) اول صاتوب آلوجیغه
 (وَأَنْ لَمْ يَشَاهِدْ) گرچه کورمه سه ده (بَيُوتَهَا) اول یورنک ایولر نی (وَبَيْعُ الْأَعْمَى) دخی صوقر کشینک
 صاتووی (وَشِرَاءُهُ) دخی صاتوب آلووی (جَائِزٌ) درستدر (وَلَهُ) دخی تیهه اول صوقر کشیگه
 (الْخِيَارُ) اختیار (أَذَا اشْتَرَى) هر قایچان صاتوب آلسه (وَيَسْقُطُ) دخی توشهه (خِيَارُهُ)
 صوقر کشینک اختیاری (بِأَنْ يَبْسُطَ الْمَبِيعَ) مبیع نی توتوی برلهن (أَذَا كَانَ يُعْرِفُ) هر قایچان
 مبیع بلنمش بولسه (بِالْجَسِّ) توتو برلهن (أَوْ يَشْمُهُ) یایسه مبیع نی ایسنه وی برلهن (أَذَا كَانَ)
 هر قایچان بولسه مبیع (يُعْرِفُ) بلنور بولسه (بِالْشَّمِّ) ایسنه و برلهن (أَوْ يَنْوِقُهُ) یایسه مبیع نی
 تاتوی برلهن (أَذَا كَانَ يُعْرِفُ) هر قایچان مبیع بلنور بولسه (بِالنَّوِقِ) تاتو برلهن (وَلَا يَسْقُطُ)
 دخی توشهه س (خِيَارُهُ) صوقر کشینک اختیاری (فِي الْعَقَارِ) بیرو تاش کبی نرسه لوده (حَتَّى
 يُوصَفَ) تا کم صفتلانمش بولماینچه اول عقار نی (لَهُ) اول صوقر کشیگه (وَمَنْ بَاعَ) دخی بر
 کشی صاطسه (مَلِكٌ غَيْرُهُ) اوزینه باشقه نک ملسکنی (فَالْمَالِكُ) بس ملسکنک اییه سی (بِالْخِيَارِ)
 اختیار برلندر (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (أَجَازَ الْبَيْعِ) بیع گه اجازت بیورر (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر
 تلهسه (فَسَخَّ) بیعنی بوزار (وَلَهُ الْأَجَازَةُ) دخی ملک اییه سینه اجازت گنه بولور (أَذَا كَانَ
 الْمَعْقُودُ عَلَيْهِ) هر قایچان آنک اوزرینه بیعنی عقب قیلنغان نرسه بولسه (بِأَقْيَانًا) قالغوجی
 بولسه (وَالْمُعَاوَدَانِ) دخی صاتوچی برلهن آلوجی (بِعَالِمَهَا) اوز حال لر نچه بولسالار (وَمَنْ
 رَأَى) دخی برکشی کورسه (أَحْمَدُ ثَوْبَيْنِ) ایکی کییمنک برسنی (فَأَشْتَرَاهُمَا) بس صاتوب
 آلسه اول ایکی کییمنی (ثُمَّ رَأَى الْآخَرَ) مونک صوکنده ایکنچی کییمنی کورسه (جَاذَلَهُ) اول
 صاتوب آلوجی کشیگه درست بولور (أَنْ يَرُدَّهُمَا) ایکی کییمنی قایتار ماقلق (وَمَنْ
 مَاتَ) دخی برکشی بولسه (وَلَهُ خِيَارُ الرُّؤْيَةِ) دخی اول کشی اوچون کور و اختیاری بولسه

(بَطْلَ خِيَارُهُ) اول کشینک اختیار ی باطل بولور (وَمَنْ رَأَى) دخی بر کشی کورسه (شَيْئًا) بر نرسه نی (ثُمَّ اشْتَرَاهُ) مونک صوکنده صانوب آلسه اول نرسه نی (بِعَمَلِهِ) بر آزملت صوکنده (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه اول نرسه (عَلَى الصِّقَةِ الَّتِي) شوندا این صفة اوزرنده (رَأَى) کوردی اول نرسه نی اول صفته (فَلَا خِيَارَ لَهُ) بس اول کشی گه اختیار یوقدر (وَأَنْ وَجَدَهُ) دخی اگر تابسه اول نرسه نی (مُتَغَيِّرًا) اوز گه رگ وچی (فَلَهُ الْخِيَارُ) بس اول کشی گه اختیار بولور.

باب خیار العیب

عیب اختیاری بیانده ککیلگان بابدر (إِذَا اطَّلَعَ الْمُشْتَرِي) هر قایچان صانوب آلوجی توشونسه (عَلَى عَيْبٍ) عیب اوزرینه (فِي الْمَبِيعِ) مبیع ده (فَهُوَ) بس اول صانوب آلوجی (بِالْخِيَارِ) اختیار برلندر (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (أَخَذَهُ) آلور اول مبیع نی (بِجَمِيعِ الثَّمَنِ) ثمن نک بارچه سی برابرنده (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه (رَدَّهُ) قایقارور اول مبیعنی (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (لَهُ) اول صانوب آلوجیغه (أَنْ يُمْسِكَ) اول مبیعنی توتماقلق (وَيَأْخُذُ النِّقْصَانَ) دخی کیمچیلکی برلن آلماقلق یعنی کیمتب آلماقلق (وَكُلُّمَا) دخی هر نرسه کم (أَوْجِبَ نِقْصَانَ الثَّمَنِ) مبیع ده ثمن نک کیمچیلکنی واجب اینسه (فِي عَادَةِ التُّجَّارِ) سوداگر لر عادتند (فَهُوَ) بس اول نرسه (عَيْبٌ) عیبدر (وَالْأَبَاقُ) دخی قاجو (وَالْبَوْلُ فِي الْفَرَّاشِ) دخی توشه ککه بول ایتو (وَالسَّرِقَةُ) دخی اورلاو (عَيْبٌ) عیبدر (فِي الصَّغِيرِ) کچکنه قلده (مَالٌ يَمَانُغٌ) بالغ بولماغان ممتده (فَإِذَا بَاعَ) بس هر قایچان کچکنه قل بالغ بولسه (فَلَيْسَ) بس ایمهس (ذَلِكَ) اوشبو یعنی قاجو بول ایتو اورلاو (بِعَيْبٍ) عیب ایمهس (عَقَى يُعَاوَدُهُ) تا کم قایتادان قیلما یچه بواشدر نی (بَعْدَ الْبَاوُغِ) بالغ بولغان نک صوکنده (وَالْبُخْرُ) دخی آغز ایسلی بولو (وَأَلْتَفَرُّ) دخی قولنق ایسلی بولو (عَيْبٌ) عیبدر (فِي الْجَارِيَةِ) کیزه کزده (وَلَيْسَ بِعَيْبٍ) بو ایکسی عیب بولماس (فِي الْغُلَامِ) ایر بالاده (الْأَمْرُ) مگر ایر بالاده هم عیب بولور (أَنْ يَكُونَ) بولماقلغی وقتند اول آغز ایسی برلن قولنق ایسیفک (مِنْ دَامٍ) آورودان (وَالزَّيْنِي) دخی زناقیلو (وَوَلَدَ الزَّيْنَا) دخی زنادان توغان بالابولو (عَيْبٌ) عیبدر (فِي الْجَارِيَةِ) قزبالاده (دُونَ الْغُلَامِ) ایر بالادان باشقه یعنی ایر بالادا عیب توگل (وَإِذَا حُدِّثَ) دخی هر قایچان پیدا بولسه (عِنْدَ الْمُشْتَرِي) صانوب آلوجی

قاشنده (عَيْبٌ) عيب (ثُمَّ أَطْلَعَ الْمُشْتَرِي) مونلڭ صوڭنڭك ساتوب آلوجى توشونسه (عَلَى
 عَيْبٍ) عيب اوز رينه (كَأَنَّ) بولدى اول عيب (عَلَى الْبَائِعِ) ساتوب آلوجى قاشنده (فَلَهُ)
 بس ساتوب آلوجيغه تيار (أَنْ يَرْجِعَ) ساتوجيغه قايتماقلىق (بِنُقْصَانِ الْعَيْبِ) عيبنڭ
 كيىمى برلهن (وَلَا يَرُدُّ الْمُبِيعَ) دى مبيعنى قايتارماس (إِلَّا) مگر مبيعنڭ قايتارور (أَنْ
 يَرْضَى الْبَائِعُ) ساتوب آلوجينڭ راضى بولوى وقتنڭده (أَنْ يَأْخُذَهُ) اول مبيعنى آلوجى
 (بِعَيْبِهِ) عيبى برلهن (وَإِذَا قَطَعَ الْمُشْتَرِي) دى هر قايجان ساتوب آلوجى كيسسه (الْتُّوبِ)
 ساتوب آلغان كيىمىنى (أَوْخَاطَهُ) يايسه تڭكسه اول كيىمنى (أَوْصَبَّهُ) يايسه بوياسه اول
 كيىمنى (أَوَّلَتْ السَّوِيقَ) يايسه ساتوب آلوجى ساتوب آلغان تالقانى قاتوشدسه
 (بِسْمَنْ) صارى ماي برلهن (ثُمَّ أَطَاعَ) مونلڭ صوڭنڭك ساتوب آلوجى توشونسه (عَلَى عَيْبٍ)
 مبيعده عيب اوز رينه (رَجَعَ) قايتور ساتوجيغه (بِنُقْصَانِهِ) عيبنڭ كيىمى برلهن (وَلَيْسَ)
 دى يوقدر (لِلْبَائِعِ) ساتوجيغه (أَنْ يَأْخُذَهُ) اول مبيعنى آماقلىق (بِعَيْبٍ) عيب برلهن
 (وَمَنْ اشْتَرَى) دى بر كشى ساتوب آلسه (عَبْدًا) قلنى (فَاعْتَقَهُ) بس آزاد قيلسه اول
 قلنى (أَوْ مَاتَ) يايسه ئولسه اول قل (ثُمَّ أَطْلَعَ) مونلڭ صوڭنڭك ساتوب آلوجى توشونسه
 (عَلَى عَيْبٍ) عيب اوز رينه (رَجَعَ بِنُقْصَانِهِ) ساتوب آلوجى ساتوجيغه عيبنڭ كيىمى برلهن
 قايتور (وَأَنْ قَتَلَهُ الْمُشْتَرِي) دى اگرساتوب آلوجى اولنورسه (الْعَبْدَ) قلنى (أَوْ كَانَ طَعَامًا)
 يايسه ساتوب آلغان نرسه طعام بولسه (فَأَكَلَهُ) بس آشاسا اول طعامنى مونلڭ صوڭنڭك مبيعده
 بولغان عيبكه توشونسه (لَمْ يَرْجِعْ) ساتوجيغه قايتماس (بِشَيْءٍ) هيچ نرسه برلهن (فِي قَوْلِ)
 أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ (إِمَامِ اعْظَمِ سَوْرَنَدِ) (وَقَالَ) دى ايتمىلر امامين (يَرْجِعُ) ساتوجيغه
 عيبنڭ كيىمى برلهن قايقور ديدىلر (وَمَنْ بَاعَ) دى بر كشى صاطسه (عَبْدًا) قلنى (فَبَاعَهُ
 الْمُشْتَرِي) بس ساتوب آلغان كشى اول قلنى صاطسا (ثُمَّ رَدَّ عَلَيْهِ) مونلڭ صوڭنڭك اولڭى
 ساتوب آلوجيغه مبيعنى قايتارولمش بولسه (بِعَيْبٍ) عيب سببلى (فَأَنْ قَبَلَهُ) بس اگر
 اولڭى ساتوب آلوجى مبيعنى قبول ايتسه (بِقَضَاءِ الْقَاضِي) حاكمنڭ حكى برلهن (فَلَهُ)
 بس اولڭى ساتوب آلوجيغه تيار (أَنْ يَرُدَّهُ) اول مبيعنى قايتارماقلىق (عَلَى بَائِعِهِ) اول
 مبيعنى ساتوجيغه (وَأَنْ قَبَلَهُ) دى اگر اول مبيعنى اولڭى ساتوب آلوجى قبول ايتسه
 (بِفَيْتْرِ قَضَاءِ الْقَاضِي) حاكمنڭ حاكمندن باشقه (فَلَيْسَ لَهُ) بس اولڭى ساتوب آلوجيغه
 يوقدر (أَنْ يَرُدَّهُ) اول مبيعنى اولڭى ساتوجيغه قايتارماقلىق (وَمَنْ اشْتَرَى) دى بر كشى

صاتوب آلسه (عَبْتًا) قَلْنِي (وَشُرْطُ الْبِرَاءَةِ) دخی بپرما کلک شرط قیلسه (مَنْ كَلَّ عَيْبًا) هر برعیبندن (فَلَيْسَ لَهُ) بس اول صاتوب آلو چیغه یوقدر (أَنْ بُوِدَ) اول مبیعی قایتارما قلف (بِعَيْبٍ) عیب سببلی (وَأَنْ لَمْ يَسْمَعْ الْعَيْبُ) گرچه عیبلی آقالمش بولماسه ده (وَلَمْ يَعْبُهَا) دخی اول عیبلی فی صانالمش بولماسه ده *

باب البيع الفاسد

بوزق صاتو بیانفده کیلگان باهر اوشبو (إِذَا كَانَ أَحَدُ الْعَوْضِينَ) هر قایچان ایکی عوضنک برسی بولسه (أَوْ كِلَاهُمَا) یا یسه هر ایکی بولسه (مُحَرَّمًا) حرام بولسه یعنی ثمن یا بیع یا هر ایکی حرام بولسه (فَالْبَيْعُ) بس بیع (فَاسِدٌ) بوزقدر (كَالْبَيْعِ بِالْمَيْمَةِ) اولکسه فی صاتو کبی (أَوْ بِاللَّيْمِ) یا یسه قاننی صاتو کبی (أَوْ بِالْحُرِّ) یا یسه خهر فی صاتو کبی (أَوْ بِالْحَنْزِيرِ) یا یسه دوغز فی صاتو کبی (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشنداق بیع بوزوق بولور (إِذَا كَانَ) هر قایچان ایکی عوضنک برسی یا هر ایکی بولسه (غَيْرَ مَمْلُوكٍ) هیچ برکشیکه مالکتمش بولمغان نرسه (كَالْحُرِّ) آزاد آدمنی صاتو کبی (وَبَيْعُ أُمِّ الْوَلَدِ) دخی خواجه سنمان بالانابغان کنیره کنی صاتو (وَالْمُدَبَّرِ) دخی آزاد بولوی خواجه سینک اولوبینه معلق بولغان قطنی صاتو (وَالْمُكَاتَبِ) دخی فلان قدر آچه تابساک آزاد بولورسون دیو قولینه یازو بیولگان قطنی صاتو (فَاسِدٌ) بوزوقدر (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (بَيْعُ السَّمَكِ) بالقنی صاتمما قلف (فِي الْمَاءِ) صوداغی بالقنی (قَبْلَ أَنْ يَصْطَادَهُ) اول بالقنی آلاماسدان بورون (وَلَا) دخی درست بولماس (بَيْعُ الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ) هو داغی قشقی صاتو (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (بَيْعُ الْحَمَلِ) قورصا قداغی بالانی صاتو (وَالنَّجَاحِ) دخی قورصا قداغی بالانک بالاسنی صاتو (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (بَيْعُ اللَّبَنِ فِي الضَّرْعِ) ایچه کده گی سوتلی صاتو (وَالصُّوفِ عَلَى ظَهْرِ الْغَنَمِ) دخی قوی آرقاسنداغی جوننی صاتو درست بولماس (وَلَا ذِرَاعِ) دخی بیلگولی بولمغان بر آرشینی صاتو درست بولماس (مَنْ ثَوَّبَ) برطوب کییمدن (وَجَزَعٍ مِنْ سَقْفٍ) دخی توبه دن بالانی صاتمما قلف درست بولماس (وَضَرْبَةُ الْقَانَصِ) دخی آوچی ننگ آونی اول مرتبه اوروب چغارغاننی صاتمما قلف چغارماسدان بورون بوردست بولماس (وَلَا يَبِيعُ الْمَزَايِنَةَ) دخی بیع مزاینه درست بولماس (وَهُوَ) اول بیع مزاینه (بَيْعُ التَّمْرِ عَلَى رَأْسِ النَّخْلِ) خرما آغایینک باشنک بولغان خرمانی صاتمما قلفدر

(بِغْرَضِهِ تَمَرًا) بر بوناق فروماغه (وَلَا يَجُوزُ الْبَيْعُ) دخی صاتو درست بولماس (بِالْقَاءِ الْحَجَرِ) مبيع گه
 تاش تاشلاو برلهن (وَالْمُلَامَسَةُ) دخی مبيع گه قولنی تيپيرو برلهن بيع درست بولماس يعنى
 صاتوب آلوجى آلووينه اشارت اوچون مبيع گه تاش آتار يايسه مبيعنى قولى برلهن توتار
 (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (بَيْعٌ ثَوْبٍ مِنْ ثَوْبَيْنِ) ايكى كييم نلگ برسنى ديو صاتماقلف
 (وَمَنْ بَاعَ) دخی بر كشى صاطسه (عَبْدًا) قلنى (عَلَى أَنْ يَعْتَقَهُ الْمُشْتَرِي) اول قلنى صاتوب
 آلوجى نلگ آزاد قيلو شرطى اوزرينه (أَوْ يَدْبِرَهُ) يايسه اول قلنى مدير بر قيلو شرطى
 اوزرينه (أَوْ يَكْتُمَهُ) يايسه اول قلنى مكاتب قيلو شرطى اوزرينه (لَوْ أَمَّتْ) يايسه كنيزه كنى
 صاطسه (عَلَى أَنْ يَسْتَوْلِيَهَا) اول كنيزه كنى امول قيلو شرطى اوزرينه (فَالْبَيْعُ) بس صاتو
 (فَأَسَدٌ) بوز قدر (وَكُنْذَلِكُ) دخی اوشنداق صاتو بوزوق بولور (لَوْ بَاعَ عَبْدًا) اگر
 قلنى صاطسه (عَلَى أَنْ يَسْتَعْتَمَهُ الْبَائِعُ) اول قلنى صاتوجى خدمت ايقتيرمكى شرطى اوزرينه
 (شَهْرًا) بر آي (أَوْ دَارًا) يايسه يورطنى صاطسه (عَلَى أَنْ يَسْكُنَهَا) صاتوجى اول يورطك بر
 آي نورماق شرطى اوزرينه (أَوْ عَلَى أَنْ يَقْرَضَهُ الْمُشْتَرِي) يايسه يورطنى صاطسه صاتوب
 آلوجى صاتوجيغه بورچه بيمرك شرطى اوزرينه (دَرَهْمًا) كمش آفجه ني (أَوْ عَلَى أَنْ يَهْدِيَهُ)
 يايسه يورطنى صاتسه صاتوب آلوجينلگ هديه بيروي شرطى اوزرينه (لَهُ) اول صاتوجيغه
 (هَدِيَّةً) هديه ني بوضورتلرده بيع فاسد بولا (وَمَنْ بَاعَ) دخی بر كشى صاطسه (عِيْنًا) بردانتنى
 (عَلَى أَنْ لَا يُسَلِّمَهَا) اول دانتنى تابشرماس سزلق شرطى اوزرينه (أَلَى رَأْسِ الشَّهْرِ) آينلگ
 باشينه قدرى (فَالْبَيْعُ) بس صاتو (فَأَسَدٌ) بوزوق قدر (وَمَنْ بَاعَ) دخی بر كشى صاطسه
 (جَارِيَةً) كنيزه كنى (الْأَحْمَلُهَا) مگر قور صاغنداغى حملنى صاتمهم ديب استئنا قيلسه
 (فَسَكَ الْبَيْعُ) صاتو بوزوق بولور (وَمَنْ اشْتَرَى) دخی بر كشى صاتوب آلسه (ثَوْبًا) كييم ني
 (عَلَى أَنْ يَقْطَعَهُ الْبَائِعُ) اول كييم ني صاتوجينلگ كيسوي شرطى اوزرينه (أَوْ يَخِيْطَهُ قَمِيصًا)
 يايسه كييم ني صاتوب آلسه صاتوجينلگ كولمك ايتب نكب بيمر و شرطى اوزرينه (أَوْ قَبَاءً)
 يايسه قبا ايتب نكب بيمر و شرطى اوزرينه (أَوْ نَعْلًا) يايسه باشماق كوننى صاتوب آلسه
 (عَلَى أَنْ يَحْتُوَهَا) اول كوننى كيسمكك شرطى اوزرينه (أَوْ يَشْرِكُهَا) يايسه قايش باو تاغو
 شرطى اوزرينه (فَالْبَيْعُ فَأَسَدٌ) بس صاتو بوزوق قدر (وَالْبَيْعُ إِلَى النَّيْرُوزِ) دخی ياز فصلينلگ
 باشينه قدر ديو صاتو (وَالْمَهْرُ جَانٌ) دخی كوز فصلينلگ باشينه قدر ديو صاتو (وَصَوْمٌ
 النَّصَارِيِّ) دخی نصارانلگ روزه سينه قدر ديو صاتو (وَفَطْرٌ لِلْيَهُودِ) دخی يهودلرنلگ آغز

آچووبنہ قدر دیوصاتو (اذالتم یعرف الممتعاً قدامان) ہرقایچان ساتوچی برلہن آلوچی بلکہ سہ لہر
 (ذلک) اوشبو وقتلارنی (فاسد) بوزو قلدور اول ساتو (ولایجوز البیع) دخی ساتو درست
 بولماس (الی الحصاد) ایگن اورو وقتینہ قدر دیو (والدیاس) دخی ایگن باصدرو یا کہ
 صوغو وقتینہ قدری دیو (والقطاف) دخی ہاتچہ دان یا کہ آغاچدان یمشنی کیسو وقتینہ
 قدری دیو (وقدم الحاج) دخی حاجیلر نڈک حچمان قایتو وقتلارینہ قدر دیو ساتو
 (فان تراضیا) بس اگر ساتوچی برلہن آلوچی راضی بولوشسہ لار (باسقاط الاجل)
 مدتنی تشوروگہ (قبل ان یأخذ الناس) آدم لہر کرشمہ سن بورون (الی الحصار)
 اوراق غہ (والدیاس) دخی ایگن باصدروغہ (وقبل قدم الحاج) دخی حاجیلر حچمان
 قایتماسدان بورون (جاز البیع) ساتو درست بولور (واذا قبض المشتري) دخی ہرقایچان
 ساتو ب آلوچی آلسہ (المبیع) مبیع نی (فی البیع الفاسد) بوزق بیع دہ (بامر البائع) ساتوچی
 کشینک امری برلہن (وفی العقد) دخی عقد دہ بولسہ (عوضان) ایکی عوض (کل واحد منهما)
 ایکی عوضدان ہر برسی (مال) مال بولسہ (ملک المبیع) مبیعنی ملکہ لہر (ولزمته) دخی
 لازم بولور ساتو ب آلوچیغہ (قیمتہ) اول مبیع نڈک قیمتنی (وکل واحد منهما) دخی ساتوچی
 برلہن ساتو ب آلوچینک ہر برسینہ تیرہ (فسختہ) اول بیع فاسد نی بوزو (فان باعه المشتري)
 بس اگر بیع فاسد برلہن مبیعنی ساتو ب آلوچی صاطسہ (نقد) جورر (بیعہ) اول ساتو ب
 آلوچینک بیعسی (ومن جمع) دخی برکشی جیسہ (بین حر) آزادکشی آراسی برلن (وعبد)
 دخی قل آراسن (اوشاة ذکیة) یایسہ بوغاز لانغان قوی برلہن (ومیتة) دخی اولکسہ بولغان
 یعنی بوغازلامی اولگان قوی آراسنی یعنی ایکی سنی برگہ صاطسہ (بطل البیع) ساتو باطل
 بولور (فیہما) ہر ایک سندیہ (وان جمع) دخی اگر جیسہ (بین عبد) صرف قل آراسی برلہن
 (ومببر) دخی مدبر آراسنی (اوبین عبد) یایسہ اوز قلی آراسی برلہن (وعبد غیرہ)
 دخی باشقہ کشینک قلمینک آراسنی (صح العقد) بیع عقدی درست بولور (فی العبد) صرف
 قلدہ (بعصۃ من المؤمن) آچہ دان اوزینک حصہ سی برابرند (ونہی) دخی طہی (رسول
 اللہ صلی اللہ علیہ وسلم) پیغمبر علیہ السلام (عن التجس) نجش دن نجش دیو اوزی آلونی
 قصد قیاماینچہ باشقہ کشینی قزقدرو ثمننی آرتدروغہ ایندورلر (وعن السوم) دخی سودا
 قیلودان (علی سوم غیرہ) باشقہ کشینک سوداسی اوزرینہ یعنی تمام عقد قیلشوب ساتوچی
 برلہن آلوچی رضالاشقان سوکندہ بہا آرتدرو ب آلونی قصد قیلو (وعن تلقي الجلب) دخی

شهرنك طشينه چغب شهرگه كره زدن اول قارشى باروب آلماندان (وعن بيع الحافر) دخى
 شهرده تور وچينك صاتونندان طيدى رسول الله (للبادى) باديه ده تور وچيغه يعنى شهرده
 آچاق بولغان زمانه (والبيع) دخى رسول اكرم صاتودان طيدى (عند اذان الجمعة) جمعه نك
 اذاني وقتنه (وكل ذلك) دخى اوشبو رسول اكرم طيغان بيع لارنك همه سى (بكره) مكروه
 بولور (ولا يفسد) دخى بوزوق بولماس (به) اوشبو من كورلر برلهن (العقد) بيع عقدى
 يعنى بو صورتلرده مبيع نك ثمنى لازم بولور (ومن ملك) دخى بر كشى ملكنسه (مملوكين
 صغيرين) ايكى كچكنه قالمارنى (احدهما) اول ايكى مملوكنك برسى (دورحم محرم) ياقنلق
 ايبه سى محرم قرده شى بولسه (من الآخر) ايكنه چيسندن (لم يفرق) آيورماس (بينهما) بو
 ايكسى آراسنى يعنى برسنى قالدروب برسن صاتماس (وكن لك) دخى اوشناق آيورماس
 (ان كان احدهما) اكرده ايكى محرم بولغان قرده شنك برسى (كبيراً) الوغ بولسه (فان
 فرق بينهما) بس اكر ايكى محرم آراسنى بيع برلهن آيورسه (كوره) مكروه بولور (له) اول
 آيور وچيغه (ذلك) اوشبو آيورماق (وجاز البيع) دخى بيع درست بولور (وان كانا كبيرين)
 دخى اكر ايكى محرم قرده ش الوغلا بولسالار (فلا بأس) بس ضرر يوقدر (بالتفريق)
 آيوروده (بينهما) بو ايكسى آراسنى يعنى برسنى قالدروب برسنى صاطسه درست بولور .

باب الاقالة

صاتقان نرسه نى يا آلغان نرسه نى قايتارو و بوزو بياننه گيلنگان بابدر اوشبو (الاقالة)
 اقاله يعنى مبيعنى قايتارو (جائزة) درستدر (في البيع) بيعنه (بمثل الثمن الأول) اولگى
 ثمن برابرند (فان شرط) بس اكر شرط قيلنسه (أكثر) كوبره كنى (منه) اولگى ثمنن
 (أو أقل) يايسه آزارقنى (فالشرط باطل) بس شرط باطلدر (ويرد) دخى قايتارولمش بولور
 (بمثل الثمن الأول) اولگى ثمن برابرند (وهى) اول اقاله (فسخ) بيعنى بوزودر (في
 حق المتعاقدين) صاتوچى برلهن آلوچى حقنه (وبيع جديد) دخى ياكى بيع در (في حق
 غيرهما) صاتوچى برلهن آلوچيدان باشقه كشى حقنه (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم
 قاشنده (وهلاك الثمن) دخى ثمن نك هلاك بولوى (لا يجمع) طيدماس (صحة الاقالة) اقاله نك
 درستلكنى (وهلاك المبيع) دخى صاتلغان نرسه نك هلاك بولوى (بمنع) طيار (صحتها)
 اقاله نك درست بولونى (فان هلك) بس اكر هلاك بولسه (بعض المبيع) صاتلغان نرسه نك

بعضی (جائزۃ الأقالیة) اقالہ درست بولور (فی بایہ) اول مبیعتک قالغانندہ .

باب المہر ابحتہ والتولیت

بیع مرابحہ برلہن بیع تولیہ بیانندہ کیلگان بابدر اوشبو (المُرابحۃ) بیع مرابحہ (نقل ما) شول مبیعتی کوچرمکلسکر (ملکک) ملکندی اول مبیعتی (بالعقد الأول) اولگی عقد برلہن (بالثمن الأول) اولگی ثمن برابرندہ (معز یادہ ربع) بر آز فائدہ آرندہ و برلہن یعنی آغان بہاغہ فلان قدر فائدہ آلام دیو صاتو مرابحہ بولا (والتولیۃ) دخی بیع تولیہ (نقل ما) شول مبیعتی کوچرمکلسکر (ملکک) ملکندی اول مبیعتی (بالعقد الأول) اولگی عقد برلہن (بالثمن الأول) اولگی ثمن برابرندہ (من غیر زیادہ ربع) فائدہ فی آرندہ و دان باشقہ یعنی آغان بہاسینہ صاتو تولیہ اسمندہ بولور (ولأصح المُرَابِحَةُ) دخی بیع مرابحہ درست بولماس (ولاً التولیۃ) دخی بیع تولیہ درست بولماس (حتی یكون العوض) تا کم مبیع برابرندہ بیرلگان نرسہ بولمایچہ (مماثل مثل) مثلی بولغان نرسہ جہلہ ستمن مکیل موزون کبی (و یجوز) دخی درست بولور (أن یضیف) قوشما قلف (الی رأس المال) مبیعتک باشی بولغان مالغہ یعنی صاتوب آغان نرسہ صوماسیغہ (أجرة القصار) کر بوغوچینک یالنی اگر آغان کییمنی یو درسہ (والصباغ) دخی کییمنی بو یا وچینک یالنی اگر آغان کییمنی بو یا طسہ (والطراز) دخی کییمنی علامتلہ وچینک اجرہسنی اگر کییمنی علامتلہ نرسہ و نقشلمتسہ (والقتل) دخی کییمنی تامغالا و اجرہسنی اگر تامغالا طسہ مثلا کییمہنک چابولارینہ جفک یا باشقہ نرسہ طوتسہ (وأجرة حمل الطعام) دخی طعامنی بوکلہ تکان اجرہسنی اگر آغان طعامنی بوکلہ تسہ و کوتہ رسہ (ویقول) دخی اینور قوشوچی (قام) تور دی یعنی تشدی (علی) اوزمہ (یکنا) اوشنداق بہاغہ دیو (ولایقول) دخی ایتمہس (اشتریتہ) صاتوب آلام مین اول نرسہ فی (یکنا) اوشنداق بہا برابرندہ دیو (فان اطلع المشتري) بس اگر صاتوب آلوچی توشونسہ (علی خیانة) صاتوچینک خیانتینہ (فی المُرَابِحَةِ) بیع مرابحہ دہ (فہو) بس اول صاتوب آلوچی (بالخیار) اختیار برلہندر (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشقندہ (ان شاء) اگر تلہسہ (اخذہ) آلود اول مبیعتی (بیع الثمن) اول آغان ثمن ننگ بارچہسی برابرندہ (وان شاء) دخی اگر تلہسہ (فسخ) بیعتی ہوزار اما بہاسنی کیمتہ آلامس (وان اطلع) دخی اگر صاتوب آلوچی توشونسہ (علی خیانة) خیانت اوزرینہ (فی التولیۃ) بیع تولیہ دہ (اسقطها) توشور صاتوب

آلوجی اول خیانتنی (من الثمن) ثمنن امام اعظم قاشنده (وقال ابو یوسف رحمه الله) دخی
 ایتدی امام ابو یوسف (یعط) ثمننی تشورری یعنی کیمترا اگر صاتوب آلوجی صانوجینک
 خیانتینه توشونسه (فیهما) بیع مریعه برلن بیع تولیه نلک هر ایکسنده (وقال محمد رحمه الله)
 دخی ایتدی امام محمد (لایعط) ثمننی کیمتمس صاتوب آلوجی خیانت تابقاندیه (فیهما)
 بیع مریعه برلن بیع تولیه نلک هر ایکسنده (ومن اشتری شیئاً) دخی برکشی بر نرسه فی صاتوب
 آلسه (مما ینقل ویجوز) کوچرلمش وایلمرلمش بولغان نرسه دن یعنی کوچرو ایلندرو
 ممکن بولغان نرسه دن (لم یجز) درست بولماس (له) اول صاتوب آلوجیغه (بیعه) اول نرسه فی
 صاتو (حتی یقبضه) تا کم قبض قیلما اینچه اول نرسه فی (ویجوز) دخی درست بولور (بیع العقار)
 بیرنی وتاشنی صاتماقلق (قبض قبض) قبضان بورون (عن ابی حنیفة) امام اعظم قاشنده
 (وآبی یوسف) دخی امام ابو یوسف قاشنده (رحمه الله) الله تعالی نلک رحمتی بولغانی ایتدی بو
 ایکسینه (وقال محمد رحمه الله) دخی ایتدی امام محمد (لایجوز) عمارنی قبض دان بورون
 صاتو درست بولماس دینی (ومن اشتری) دخی برکشی صاتوب آلسه (مکیلاً) صاوت
 برلن اولچنه تورغان نرسه فی (مکیلاً) صاوت برلن اولچهب (او موزوناً) یا یسه آغرلف برلن
 یعنی میزان برلن اولچنه تورغان نرسه فی (موازنة) میزان برلن اولچهب (فأکذاله) بس صاتوب
 آلغان کشی آلغان نرسه صاوت برلن اولچسه (أو اتزنه) یا یسه میزان برلن اولچسه (ثم باعه)
 مونلک صوکنده آلغان کشی صاتسه اول نرسه فی (مکیلاً) صاوت برلن اولچهب (أو موازنة)
 یا یسه میزان برلن اولچهب (لم یجز) درست بولماس (للمشتری) صاتوب آلوجیغه (منه) اول
 اولسگی صاتوب آلوجیدان (أن بیعه) اول نرسه فی صاتماقلق (ولأباً کاه) دخی اول نرسه فی
 آشماقلق (حتی یبعی) تا کم قایتار ماینچه (الکیل) صاوت برلن اولچه ونی (والوزن) دخی
 میزان برلن اولچه ونی (والتصرف) دخی تصرف قیلو (فی الثمن) ثمنده (قبض القبض) ثمننی
 قولغه آلودان بورون (جائز) درستدر (ویجوز) دخی درست بولور (للمشتری) صاتوب
 آلوجیغه (أن یرید) آرتدرماقلق (للباع) صاتوجی فائده سینده (فی الثمن) ثمنده آرتدرماقلق
 (ویجوز) دخی درست بولور (للباع) صاتوجیغه (أن یرید) صاتوب آلوجی فائده سینده
 آرتدرماقلق (فی المبیع) صاتلغان نرسه ده (ویجوز) دخی درست بولور صاتوجیغه (أن یحط)
 توشرمکک یعنی کیمتمه کلک (من الثمن) ثمنن (ویتعاق) دخی توتاشر (الاستعقاق) حق
 استه کلک (بجمع ذلك) اوشبو اصل ایله آرتدرلغانی نلک همه سینده (ومن باع) دخی برکشی

صاطسہ (بثمن حال) حاضر آنچه غہ (ثم اجله) مونک صونندہ اول ثمن فی متلسہ (اجلام معلوما) بیلگولی بولغان مدت برلہن (صار) اورلور (موجللا) متتلنمش بولوب (وکل دین حال) دخی ہر بر حاضر ادا لازم برلغان بوروچ (اذا اجله) ہر قایچان کیچک کرسہ اول دیننی (صاحبہ) اول دین نکی ایبہ سی (صار موجلا) اول دین کیچک کترلمش بولوب اورلور (الافرض) مگر فرض مؤجل بولوب اورلماس (فان ناجیلہ) بس قرضنی مؤجل قیلو (لا یصح) درست و لازم بولماس .

باب الربوا

ربا بیانندہ کیلگان بابہر (اولچہ نہ تورغان نرسہ فی اوز جنسینہ صانوبرسی آرتوق بولسہر یا بولور) (الربوا) ربا (حرم) حرام در (فی کل مکیل) ہر بر صاوت برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ دہ (اموزون) یایسہ میزان برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ دہ (اذا بیع بجنسہ) ہر قایچان جنسی برابرندہ صاتلمش بولسہ (متفاضلا) برسی آرتوق بولغانی حالہ (فالعلة) بس ربا حرام بولونک علیہ سی و سببی (الکیل) کیل نکی بر بولویدر (مع الجنس) جنس نکی بر بولوی برلہن (اولوزن) یایسہ وزن نکی بر بولویدر (مع الجنس) جنس نکی بر بولوی برلہن (فاذا بیع المکیل) بس ہر قایچان صاوت برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ فی صاتلمش بولسہ (اولاموزون) یایسہ میزان برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ صاتلمش بولسہ (بجنسہ) جنس برابرندہ (مثلا بمثل) براو خشاشنی ایکنچی او خشاشغہ یعنی برسندہ آرتوق بولماسہ (جاز المبیع) بیع درست بولور (ولایجوز) دخی درست بولماس (بیع الجیب) بیخشیدنی صاوماقلق (بالردي) ناچار غہ (مما فیہ الربوا) ربا بولغان نرسہ دن (الاملا بمثل) مگر مثلا بمثل ایتب صاوت درست بولور یعنی آرتوق لقدان باشقہ (فاذا علم الوصفان) بس اگر ایکی وصفی بوق بولسہ (الجنس) جنس برسی (والمعنی المضموم الیہ) دخی جنس گہ قوشلمش معنی در ایکنچی سی یعنی کیل برلہن وزن بر یعنی جنسہ باشقہ بولسہ کیل برلہن وزنہ باشقہ بولسہ (حل التفاضل) آرتوق آلوب صاتودہ حلال بولور (والنساء) دخی نسیتہ گہ یعنی کوتہ رگہ صاتودہ حلال بولور (واذا وجدنا) دخی ہر قایچان ایکی وصفی ایکسیدہ تابلمش بولسالار (حرم التفاضل) آرتوق آلوب صاتودہ حرام بولور (والنساء) دخی نسیتہ گہ صاتودہ حرام بولور (واذا وجد احدہما) دخی ہر قایچان ایکی وصف نکی برسی تابلمش بولسہ (وعلم الآخر) دخی ایکنچی وصفی بوق بولسہ یعنی جنس بر بولوب کیل یا وزن باشقہ بولسہ یایسہ مونک کیبرسنچہ

بولسه (حَلَّ التَّفَاضُلُ) آرتوق آلوب صاتو حلال بولور (وَهُرَّمُ النِّسَاءُ) نسیته گه صاتو حرام بولور (وَكُلُّ شَيْءٍ) دخی هر بر نرسه (نَصٌّ) آشکاره بیان قیلدی (رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پیغمبر علیه السلام (عَلَى تَحْرِيمِ التَّفَاضُلِ) آرتوق آلونک حرام بولو وینو (فیه) اول نرسه ده (کَيْلًا) صاوت برلهن اولچه و یوزندن (فَهُوَ) بس اول نرسه (مَكِيلٌ) صاوت برلهن اولچه نمش نرسه حکمنده در (أَبَدًا) مَکِیو (وَأَنْ تَرَكَ النَّاسُ) گرچه آدم لر قویساده (السَّكِيلُ) صاوت برلهن اولچه و نی (فیه) اول نرسه ده (مَثَلُ الْحَنْظَلَةِ) بغدا ی کبی (وَالشَّعِيرِ) دخی آریا کبی (وَالنَّمْرِ) دخی غرما کبی (وَالْمَلْحِ) دخی توز کبی بولار کیلی گرچه کرامیسیلا برلهن اولچه نسه لوده (وَكُلُّ مَا) دخی هر آنک الاین نرسه (نَصٌّ) آشکاره بیان قیلدی رسول الله (عَلَى تَحْرِيمِ التَّفَاضُلِ) آرتوق آلونک حرام بولو وینه (فیه) اول نرسه ده (وَزَنًا) آغرلق برلهن اولچه و یوزندن (فَهُوَ) بس اول نرسه (مُوزُونٌ) میزان برلهن اولچه نمش حکمنده در (أَبَدًا) مَکِیو (مَثَلُ النَّهْبِ) آلتون کبی (وَالْفِضَّةِ) دخی کمش کبی بولار و زنی گرچه بولار نی صاوت برلهن اولچه سه لوده (وَمَا لَمْ يَنْصَحْ) دخی شوندا این نرسه لر کم رسول الله آشکاره بیان قیلما دی (عَلَيْهِ) اول نرسه لر اوزرینه یعنی کیلی ده و زنی ده دیب بیان قیلما دی اول نرسه لر بو آلتی نرسه دن باشقه لاری (مَحْمُولٌ عَلَى عَادَةِ النَّاسِ) آدم لرنک عادتینه حمل ایتمشدر یعنی آدم لر کیل برلهن اولچه سه لر کیلی بولور لار آدم لر و زنی برلهن اولچه سه لر و زنی بولور لار (وَعَقْدُ الصَّرْفِ) دخی صرف عقی یعنی آلتون کمش ذاتنی جنسیفه یا باشقه نرسه گه صاتو (مَا) شول نرسه در اول صرف عقی (وَقَعٌ) واقع بولدی (عَلَى جُنْسِ الْأَثْمَانِ) ثمنلر جنسینه آلتون کمش کبی (يُعْتَبَرُ فِيهِ) صرف عقندن اعتبار قیلنور (قَبْضُ الْعَوْضِيِّنَ) ایکی عوضنی ده آلماقلق (فِي الْمَجْلَسِ) عقی مجلسند (وَمَا سَوَاهُ) ثمنلر یعنی آلتون کمشندن باشقه سی (مَا فِيهِ الرَّبْوَا) ربا بولغان لارندان (يُعْتَبَرُ) اعتبار قیلنور (فیه) اول آلتون کمشندن باشقه ده (الْقَعِيَيْنِ) بیله گوله مک (وَلَا يُعْتَبَرُ) اعتبار قیلنماس (فیه) اول آلتون کمشندن باشقه ده (التَّقَابُضِ) قولغه آلتما قلق (وَلَا يُجُوزُ) دخی درست بولماس (بِعِجْ الحَنْظَلَةِ) بغدا ینی صاتما قلق (بِالْحَقِيقِ) بغدا ی اونینه (وَلَا بِالسُّوْبِقِ) دخی بغدا ی نک تالقانینه (وَكُنْدَاكُ) دخی اوشنداق درست بولماس (بِعِجْ الْحَقِيقِ) بغدا ی نک اونینی صاتما قلق (بِالسُّوْبِقِ) بغدا ی نک تالقانینه (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَيُجُوزُ) دخی درست بولور (عِنْدَ صَاحِبَيْهِ) امام اعظم نک ایکی بولدا شی بولغان امام ابو یوسف برلهن امام محمد قاشنده

(مُقْفَاضًا) آرتوقلف بولغان حالندہ (وَمُنْسَاوِيًا) دخی برابرلك بولغان حالندہ (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (بَيْعُ اللَّحْمِ) ايتنى صاتماتلق (بِالْحَيَوَانِ) حيوان برابرند امام اعظم برلہن امام ابو یوسف قاشلارند (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ايتنى امام محمد (لَا يَجُوزُ) ايتنى حيوانغه صاتو درست بولماس ديمى (إِلَّا أَنْ يَكُونَ اللَّحْمُ) مگر درست بولور ايت نلك بولوى وقتند (أَكْثَرَ) كوبرهك (مِمَّا فِي الْحَيَوَانِ) حيوانده بولغان ايتن (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (بَيْعُ الرُّطْبِ) چى خرماني صاتماتلق (بِالتَّمْرِ) قورى خرماغه (مَثَلًا بِمِثْلِ) اوغشاشنى اوغشاشقه آرتوقلفند باشقه (وَالْعَنْبِ) دخی چى بوزمنى صاتماتلق درست بولور (بِالزَّيْتِ) قورى بوزمگه (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (بَيْعُ الزَّيْتُونِ) زيتوننى صاتماتلق (بِالزَّيْتِ) زيتون مايينه (وَالسَّمْسِمِ) دخی كيندرنى صاتماتلق درست بولماس (بِالشَّيْرَجِ) كيندر مايينه (حَتَّى يَكُونَ الزَّيْتُ وَالشَّيْرَجُ) تا كم زيتون مايى برلہن كيندر مايى بولماينچه (أَكْثَرَ) كوبرهك (مِمَّا فِي الزَّيْتُونِ وَالسَّمْسِمِ) زيتون برلہن كيندرده بولغان مايى دان (فَيَكُونُ اللَّحْمُ) بس مايى بولور (بِمِثْلِهِ) اوغشاشى برابرند (وَالزَّيَادَةُ) دخی آرتوغى بولور (بِالشَّجِيرِ) توپى وقابوغى برابرند (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (بَيْعُ اللَّحْمَانِ الْمُخْتَلَفَةِ) تورلى حيوان ايتلرنى صاتماتلق (بِعَضِّهَا) بعضنى (بِبَعْضِ) بعضى برابرند (مُقْفَاضًا) برسى برسندن آرتوق بولغان حالندہ (وَكَذَلِكَ) دخی اوشانداق درست بولور (الْبَّانِ الْأَبِلِ) تيه لى سوتنى صاتماتلق (وَالْبَقَرِ) دخی صغرلار سوتنى صاتماتلق (بِالْبَّانِ الْغَمِّ) قويلار سوتينه (وَعَلُّ الدَّلِّ) دخی خرما سرکه سنى صاتماتلق درست بولور (بِغَلِّ الْعَنْبِ) يوزم سرکه سينه (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (بَيْعُ الْخُبْزِ) بغداى ايكمه گنى صاتماتلق (بِالْحَنْطَةِ) بغداى غه (وَاللَّقِيقِ) دخی بغداى ادينه (مُقْفَاضًا) آرتوقلف حالندہ (وَلَا رِبَاً) دخی يوقدر ربا (بَيْنَ الْمُؤَلَّى) خواجه آراسى برلہن (وَعَبْدِكَ) دخی خواجه نلك قلى آراسنده (وَلَا) دخی يوقدر ربا (بَيْنَ الْمُسْلِمِ) مسلمان آراسى برلہن (وَالْحَرَبِيِّ) دخی دارحر بىگى كافر آراسنده .

باب السلم

بيع سلم بيانند كيلنگان بابدر قولند بولماغان مالنى حاضر لب بيدررگه بولوب حاضر آنچه آلوب قيلنگان عقبنى سلم ديورلر (السَّلْمُ) بيع سلم (جائزٌ) درستدر (فِي الْمَكِيلَاتِ) صاوت برلہن اولچهنه تورغان نرسه لردہ (وَالْمَوْزُونَاتِ) دخی ميزان برلہن اولچهنه

تورغان نرسه لرده (وَأَلْمُوزُ وَنَات) دخی میزان برلهن اولجه نه تورغان نرسه لرده (وَأَلْمَعْفُودَات
 الْقِي) دخی شوندا این سان برلهن یورتله تورغان نرسه لرده کم (لَاتْتَفَاوَتْ) تورولی بولماسلار
 (كَالْجُوزِ) قوزی کبی (وَأَلْبَيْضِ) دخی یومرغه کبی (وَفِي الْمِنْدَرُوعَاتِ) دخی آرشین
 برلهن صاتلا تورغان نرسه لرده درست بولور (وَأَلْبَجُوزُ) دخی بیع سلم درست بولماس
 (فِي الْحَيَوَانِ) حیوانه (وَأَلْفِي أَطْرَافِهِ) دخی حیوانلارنى طرفلارنه مثلا باشلارنه و طیبیاقلارنه
 (وَأَلْفِي الْجُلُودِ) دخی حیوانلارنى تیریلرینه بیع سلم درست بولماس (عَدَا) سان
 یوزندن تیریلر تورلیچه بولغانلغی اوچون (وَأَلْفِي الْحَطَبِ) دخی اوطوننه بیع سلم
 درست بولماس (حَرَمًا) آرقه یوگی یوزندن (وَأَلْفِي الرُّطْبَةِ) دخی یاش اولنه بیع سلم
 درست بولماس (جُرْزًا) بیلم و کوتهر هم یوزندن (وَأَلْبَجُوزُ) دخی بیع سلم درست
 بولماس (حَتَّى يَكُونَ الْمُسْلِمُ فِيهِ) ناکم صانلمش نرسه بولما ینچه (مَوْجُودًا) بار
 (مَنْ حِينَ الْعَقْدِ) سلم فی عقد قیلغان زمانندان باشلاب (أَلَى حِينَ الْمَجَلِّ) محل
 زمانینه قدری (وَأَلْبَيْضُ السَّلْمِ) دخی سلم درست بولماس (الْمَوْجَلَّ) مگر مدتلمش
 بولساغنه درست بولور (وَأَلْبَجُوزُ) دخی بیع سلم درست بولماس (الْأَبَاجِلُ مَعْلُومٌ) مگر
 معلوم بولغان مدت برلهن (وَأَلْبَيْضُ السَّلْمِ) دخی سلم درست بولماس (بِهَكَيْيَالِ رَجُلٍ بَعِيْنِهِ)
 بیلگولی بولغان ایرنك صاوتی برلهن (وَأَلْبِنْرَاعِ رَجُلٍ بَعِيْنِهِ) دخی بیلگولی بولغان ایرنك
 آرشینی برلهن (وَأَلْفِي طَعَامِ قَرِيْبَةٍ بَعِيْنَهَا) دخی بیلگولی بولغان برآ اولنك طعامی برلهن (أَوْثَمَرَةٌ
 نَخْلَةٌ بَعِيْنَهَا) بایسه بیلگولی بولغان خرمانك یمشی برلهن (وَأَلْبَيْضُ السَّلْمِ) دخی سلم درست
 بولماس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم قاشنك (الْأ) مگر درست بواور (بَسْبِغِ شَرَاذِطُ)
 یدی شرط برلهن (تُنْكَرُ) ذکر قیلنور اول شرطلارنی (عَنْ الْعَقْدِ) سلم فی عقد قیلغان (جَنْسٌ
 مَعْلُومٌ) بیلگولی بولغان جنسدر بوسی مثلا بغانی آریا دیوکبی (وَنَوْعٌ مَعْلُومٌ) دخی
 بیلگولی بولغان نوعدر ایکنچسی شهر بغانی صالابغانی دیوکبی (وَصِفَةٌ مَعْلُومَةٌ) دخی
 بیلگولی بولغان صفتدر اوچونچسی یاخشى یا که ناچار دیوکبی (وَمَقْدَارٌ مَعْلُومٌ) دخی بیلگولی
 بولغان مقداردر دورقنچسی اون صاوت یا بیش صاوت دیمك کبی (وَأَجَلٌ مَعْلُومٌ) دخی بیلگولی
 بولغان مدتدر بیشنچسی مثلا برآی یا یکی آی دیمك کبی (وَمَعْرِفَةٌ مَقْدَارِ رَأْسِ الْمَالِ) دخی
 رأس مالنی یعنی ثمن نلک مقدارنی بلودر آلمنچیسى مثلا بیش صوم یا آلتی صوم دیمك کبی (إِذَا
 كَانَ) هر قایچان بولسه اول ثمن (مَّا يَتَعَلَّقُ الْعَقْدُ) سلم عقدی متعلق بولغان نرسه جمله سنندان

بولسہ (عَلَى مَقَارِهِ) اول نمونہ ننگ مقارینہ (كَالْمَكِيلِ) صاوت برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ
 کبی (وَالْمَوْزُونِ) دخی میزان برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ کبی (وَالْمَعْبُودِ) دخی باش مسابی
 برلہن صاوتولاتورغان نرسہ کبی (وَتَسْمِيَةُ الْمَكَانِ) دخی اورننی آتاماقلق درینچسی (الْفِي)
 شونک این اورنکم (يُوقِيهِ) بیرر اول مبیعی (فِيهِ) اول اورننا (اِذَا كَانَ) هر قایچان بولسہ
 (لَهُ) اول مبیعی تابشر و اوچون (حَمَلٌ) یوکلہ و (وَمَوْتَةٌ) دخی مشقت (وَقَالَ أَبُو يُوْسُفَ) دخی
 ایندی امام ابو یوسف (وَمُحَمَّدٌ) دخی امام محمد (رَحِمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالی ننگ رحمتی بولغای
 ایسی بوا یکسینہ (لَا يُجْتَنَجُ) بیع سلمہ محتاج بولنماس دینی (الِي تَسْمِيَةِ رَأْسِ الْمَالِ) رَأْسِ
 مالننی آتاماقغہ (اِذَا كَانَ) هر قایچان بولسہ رَأْسِ مال (مُعِينًا) بیلگولی بولسہ (وَلَا إِلَى مَكَانِ
 التَّسْلِيمِ) دخی مسلم فیہ فی تابشر و اورنونی آتاماقغہ محتاج بولنماس (وَيُسَلِّمُهُ) دخی تابشر
 مسلم فیہ فی (فِي مَوْضِعِ الْعَقْفِ) سلم فی عقف قیلنغان اورنہ (وَلَا يَصْحُحُ السَّلْمُ) دخی بیع سلم
 درست بولماس (مَتَى يَقْبَضُ) تا آلماینچہ (رَأْسِ الْمَالِ) رَأْسِ مالننی یعنی ثمننی (فَبَلَّ أَنْ
 يُفَارِقَهُ) عقف مجلسنہ سلم ایبہ سننن آيور لودان بورون (وَلَا يَجُوزُ التَّصَرُّفُ) دخی تصرف
 درست بولماس (فِي رَأْسِ مَالِ السَّلْمِ) سلم مالیننگ ثمننہ (وَلَا فِي الْمُسْلَمِ فِيهِ) دخی سلم ننگ
 مبیعنہ (فَبَلَّ الْقَبْضُ) قولغہ آلودان بورون (وَلَا تَجُوزُ الشَّرْكَهُ) دخی اور تاقلق درست بولماس
 (وَلَا التَّوَلِيَةُ) دخی بیع تولیہ درست بولماس (فِي الْمُسْلَمِ فِيهِ) بیع سلم ننگ مبیعنہ (وَيَجُوزُ
 السَّلْمُ) دخی بیع سلم درست بولور (فِي الثِّيَابِ) کیملردہ (اِذَا سَمِيَ) هر قایچان آتامش
 بولسہ کیمنی (طَوَلًا) اوزوناق یوزننن (وَعَرَضًا) دخی باصصیلق یوزننن (وَرَقَعَهُ) دخی
 نچکہ لگی وقالونلغی یوزننن (وَلَا يَجُوزُ السَّلْمُ) دخی سلم درست بولماس (فِي الْجَوَاهِرِ)
 جوهرلردہ (وَلَا فِي الشَّرِّ) دخی انجولردہ (وَلَا فِي الْحُرِّزِ) دخی قریش قفاسنہ (وَلَا بَأْسَ)
 دخی ضرر یوقدر (بِالسَّلْمِ) سلم دہ (فِي اللَّبَنِ) بانماغان کیر بچہ (وَالْأَجْرُ) دخی بانغان
 کیر بچہ (اِذَا سَمِيَ) هر قایچان آتاسہ (مَلْبَنًا مَعْلُومًا) بیلگولی بولغان قالیننی (وَكُلُّ مَا لَمْ يَكُنْ)
 هر نرسم کم ممکن بولسہ (ضَبَطُ صَفْتِهِ) اول نرسہ ننگ صفتنی ضبط قیلو (وَمَعْرِفَةُ مَقَارِهِ) دخی
 اول نرسہ ننگ مقارینی بلو (يَجُوزُ السَّلْمُ) سلم درست بولور (فِيهِ) اول نرسہ دہ (وَمَا) دخی
 شونک این نرسہ کم (لَا يَضْبُطُ) ضبط قیلنمش بولماسہ (صَفْتُهُ) اول نرسہ ننگ صفتنی (وَلَا يُعْرَفُ
 مَقَارُهُ) دخی اول نرسہ ننگ مقاری بلنمش بولماسہ (لَا يَجُوزُ السَّلْمُ) سلم درست بولماس
 (فِيهِ) اول نرسہ دہ (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (بَيْعُ الْكَلْبِ) اتنی صانو (وَالْفَهْمُ) دخی

بولبار و سنی صاتو (وَالسَّبَاع) دخی برطقیچ حیوانلارنی صاتو (وَالْبِئَازِی) دخی قارچغه فی صاتو (وَلَا یَجُوزُ) دخی درست بولماس (بِیْعُ الْحَمْرِ) خمرنی صاتو (وَالْحَنْزِیرِ) دخی دوگنغزنی صاتو (وَلَا یَجُوزُ) دخی درست بولماس (بِیْعُ دُوْدِ الْقَنْ) جفهك قورتنی صاتو (الْا) مگر درست بولور (أَنْ یَكُونَ) بولماقلغی وقتندك اول قورتندك (مَعَ الْقَنْ) جفهك برلهن برگه (وَلَا النَّجَل) دخی اومارطا قورتنی صاتو درست بولماس (الْأَمْعَ الْكُؤَارَاتِ) مگر اومارطالاری برلهن برگه صاتو درست بولور (وَأَهْلُ التَّمَةِ) دخی ذمی کافرلر (فِی الْبِیَاعَاتِ) صاتو آلولارده (كَالْمُسْلِمِینِ) مسلمانلار کبیلدر (الْا) مگر مسلمانلار کبی بولماس (فِی الْحَمْرِ وَالْحَنْزِیرِ) خمر برلهن دوگنغزنی صاتوده (خَاصَّةً) خاصلق یوز نندن (فَإِنَّ عَقْدَهُمْ) بس درستلکک ذمی لرنگ عقیدی (عَلَى الْحَمْرِ) خمر اوزرینه (كَعَقْدِ الْمُسْلِمِ) مسلمان ننگ عقیدی کبیلدر (عَلَى الْعَصِیرِ) صغغغان شیریه اوزرینه (وَعَقْدَهُمْ عَلَى الْحَنْزِیرِ) دخی ذمی لرنگ دوگنغزه عقدلاری (كَعَقْدِ الْمُسْلِمِ) مسلمان ننگ عقیدی کبیلدر (عَلَى الشَّاةِ) قوی اوزرینه .

باب الصرف

آلتون یا کمشنی جنسینه یا ککه جنسندان باشقغه صاتو بیانندک کیلگن بایدر (الصَّرْفُ) صرف (هُوَ) اول صرف (الْبِیْعُ) صاتودر (إِذَا كَانَ) هر قایچان بولسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْ عَوْضِيَّتِهِ) ایکی عوضدان هر برسی (مِنْ جِنْسِ الْأَثْمَانِ) ثمنلر جنسندن (فَإِنْ بَاعَ) بس اگر صاطسه (فِضَّةً) کمشنی (بِفِضَّةٍ) کمش که (أَوْ ذَهَبًا) یا یسه آلتوننی (بِنَهَبٍ) آلتونغه (لَمْ یَجُزْ) بیع درست بولماس (الْأَمْثَلًا بِمِثْلٍ) مگر اوشاشنی اوشاشغه صاطسه غده یعنی آرتوقلق بولماسه (وَأَنْ اِخْتَلَفَا) گرچه اول کمشلر یا آلتونلار تورلی بولسالارده (فِی الْجُودَةِ) یاخشیلقک (وَالصِّيَاغَةَ) دخی نیچارلقک (وَلَا بُدَّ) دخی چاره یوقدر بیع صرفنگ درست بولوروی اوچون (مِنْ قَبْضِ الْعَوْضِيْنِ) ایکی عوضنی آلودان (قَبْلَ الْأَفْتِرَاقِ) عقیق مجلسندان آیورلودان بورون (وَأَنْ بَاعَ النَّهَبَ) دخی اگر آلتوننی صاطسه (بِالْفِضَّةِ) کمش که (جَازَ الْقَفَاضُلُ) جنس باشقه بولغانلقی اوچون آرتوق آلتوشماق درست بولور (وَوَجِبَ الْقَبْضُ) دخی عوضلارنی قولغه آلتوشماق واجب بولور (وَأَنْ اِفْتَرَقَا) دخی اگر صاتوچی برلهن آلوچی آیورلوشسالار (فِی الصَّرْفِ) بیع صرفک (قَبْلَ قَبْضِ الْعَوْضِيْنِ) هر ایکی عوضنی آلتوشودان بورون (أَوْ أَحَدَهُمَا) یا یسه ایکی عرضنگ برسنی آلتوشودان بورون (بَطْلَ الْعَقْدِ) صرف عقیدی باطل بولور (وَلَا یَجُوزُ التَّصَرُّفُ) دخی تصرف قیلو درست بولماس (فِی ثَمَنِ الصَّرْفِ) بیع صرفنگ ثمنندک (قَبْلَ

قَبْضُهُ) ثمننی آلودان بورون (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (بَيْعُ النَّهْبِ) آلودنی صاتمافاق
 (بِالْفِضَّةِ) کمش کہ (مُجَازَفَةً) چامابرهن (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (سَيِّفًا مَحَلًّا) کمش برهن
 بیزه کلنگان قلعینی (بِمِائَةِ دَرَهْمٍ) یوز درهم کہ (وَحُلِيئَتُهُ) دخی اول قلعنک بیزه گی (خَمْسُونَ
 دَرَهْمًا) ایللی درهم بولسه (فَلَمَّعُ) بس بیورسه صاتوب آلوچی (مَنْ ثَمَّنَهُ) قلعنک آقچه سنمان
 (خَمْسِينَ دَرَهْمًا) ایللی درهمنی (جَازَ الْبَيْعِ) صاتو درست بولور (وَكَانَ الْمَقْبُوضُ) دخی آلمش
 ثمن بولور (مِنْ حَصَّةِ الْفِضَّةِ) کمشنک الشندن (وَأَنْ لَمْ يُبَيِّنْ) گرچه صاتوب آلوچی بیان
 قیلما سادہ (ذَلِكَ) اوشوونی یعنی کمش الشندن بولونی (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشنفاق کمش
 الشندن بولور (أَنْ قَالَ) اگر ایسه صاتوب آلوچی (خُذْنَاهُ الْخَمْسِينَ) آل سین اوشبو
 ایللی درهمنی (مَنْ ثَمَّنَهُمَا) قلع برهن بیزه ک آقچه سنمان دیسه (فَإِنْ لَمْ يَتَقَابَضَا) بس اگر
 صاتوچی برهن آلوچی عوضلار نی عقد مجلسنک آلوشماسالار (هَتَّى افْتَرَقَا) تا کم آیور لشلسالار
 (بَطَلَ الْعَقْدُ) صرف عقدی باطل بولور (فِي الْحَالِيَةِ) بیزه کده (وَالسَّيْفِ) دخی قلعنک ده (إِذَا كَانَ)
 هر قاپچان بولسه بیزه گی (لَا يَتَخَلَّصُ) آیور لماس بولسه قلعنجان (الْبُضْرُ) مگر ضرر
 بولنگنه آیور لور بولسه (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه بیزه ک (يَتَخَلَّصُ) آیور لور بولسه (بِغَيْرِ
 ضَرَرٍ) ضرردان باشقه (جَازَ الْبَيْعِ) صرف بیعی درست بولور (فِي السَّيْفِ) قلعنک (وَبَطَلَ
 فِي الْحَالِيَةِ) دخی بیزه ک باطل بولور (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاطسه (إِنَاءَ فِضَّةٍ) کمش صاتو
 ثمن (ثُمَّ افْتَرَقَا) مونک صوکنده آیور لشلسالار صاتوچی برهن آلوچی (وَقَبْضُ) صاتوچی تحقیق
 آلمان بولسه (بَعْضُ ثَمَّنِهِ) کمش صاتوکنک ثمننی نلک بعضنی (بَطَلَ الْبَيْعُ) صرف بیعی باطل
 بولور (فِيمَا لَمْ يَقْبِضْ) قبض قیلماغاننده (وَصَحَّ فِيمَا قَبِضَ) قبض قیلغاننده بیع درست بولور
 (وَكَانَ الْأِنَاءُ) دخی صاتو بولور (مُشْتَرَكَةً) اورتاق بولور (بَيْنَهُمَا) صاتوچی برهن آلوچی
 آراسنده (وَأَنْ اسْتَحَقَّ بَعْضُ الْأِنَاءِ) بس اگر شول صورتده صاتوکنک بعضنجان حق ایسته لمش
 بولسه (كَانَ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوچی بولور (بِالْخِيَارِ) اختیار برهن (أَنْ شَاءَ) اگر نله سه
 (أَخَذَ الْبَاقِي) قالغاننی آلور (بِحَصَّتِهِ) ثمننن اوزینک الشی برابرنده (وَأَنْ شَاءَ) دخی
 اگر نله سه (تَرَكَ) قویار بیعی (وَأَنْ بَاعَ) دخی اگر صاطسه (قِطْعَةً نَقْرَةً) صوغلماغان کمشنک
 کیسه کنی (ثُمَّ اسْتَحَقَّ) مونک صوکنده حق ایسته لمش بولسه (بَعْضُهَا) اول کمش کیسه گینک
 بعضننن (أَخَذَ مَا بَقِيَ) صاتوب آلوچی قالغاننی آلور (بِحَصَّتِهِ) ثمننن الشی برابرنده
 (وَلَا خِيَارَ) دخی بیعی قویو اختیار بولماس (لَهُ) اول صاتوب آلوچیغسه (مَنْ

باع) دخی برکشی صاطسه (درهمین و دیناراً) ایکی درهم بر دینارنی (ب دینارین و درهم)
 ایکی دینار دخی بر درهم گه (جائز البیع) صاتو درست بولور (وجعل) دخی قیلنور (کل واهد)
 (من الجنسین) ایکی جنسدان هر برسنی (بالجنس الآخر) ایکنچی جنس برابرند یعنی کوشنی
 آلتون برابرند هم آلتونفی کوش برابرند (ومن باع) دخی برکشی صاطسه (احد عشر
 درهماً) اون بر درهمنی (بعشرة دراهم و دینار) اون درهم بر آلتون برابرند (جائز البیع) صاتو
 درست بولور (وكانت العشرة) دخی اون درهم بولور (بمثلهما) اوخشاشی اون درهم برابرند
 و الدینار) دخی بر آلتون تنکه بولور (بدرهم) بر درهم برابرند (ویجوز) دخی درست
 بولور (بیع درهمین صحیحین) ایکی سلامت درهمنی (و درهم غلّة) دخی بر قاشلی درهمنی
 صاتو (بدرهم صحیح) بر سلامت درهم برلهن (و درهمین غلّین) دخی ایکی نچار درهم گه
 (و اذا كان الغالب) دخی هر قاپچان کوبرهك بولسه (على الدرهم) کوش تنکه لر اوزرینه
 (القضة) کوش کوبرهك بولسه (فهی) بس اول درهملر (فضة) کوش حکمنده در (وان كان
 الغالب) دخی اگر کوبرهك بولسه (على اللنانیر) آلتون تنکه لر اوزرینه (الذهب)
 آلتون کوبرهك بولسه (فهی) بس اول آلتون تنکه لر (ذهب) آلتون حکمنده در (ویعتبر)
 دخی اعتبار قیلنور (فیهما) بوقاشقان کوش تنکه لر برلهن آلتون تنکه لرده (من تعزیم
 المتفاضل) آرتوق الشفک حرام بولوندا (ما یعتبر فی الجیاد) یهشیلارندک یعنی قاشلی
 بولماغانلارندک اعتبار قیلنغان نرسه (وان كان الغالب علیهما) دخی اگر کوش برلهن آلتون
 اوزرینه غالب بولسه (الغنّ) قاتشقان نرسه (فلیستأ) بس ایمهسلر اول کوش برلهن
 آلتونلار (فی حکم الدرهم) درهملر حکمنده ایمهسلر (واللنانیر) دخی دینارلار حکمنده
 ایمهسلر (فأذا بیعت) بس هر قاپچان بوقاشقان نرسه کوبرهك بولغان آلتون برلهن کوشلرنی
 صاندلش بولسه (بجنسها) جنسلری برابرند (متفاضلاً) آرتوقلف برلهن (جائز) بیع درست
 بولور (و اذا اشتری) دخی هر قاپچان صاتوب آلسه (بها) بوقاششی کوب بولغان درهملر
 دینارلار برلهن بلار برر بولسالار (سلعة) مناعنی (ثم کسنت) مونک صوکنده جرماس
 بولوب اورلسه لر (فتَرَکَ النَّاسُ) بس آدملر قویسه (المعاملة) آلس بیرشنی (بها) بو
 درهملر برلهن قَبَلُ الْقَبْضِ) مناعنی آلماسدان بورون (بَطَلَ الْبَيْعُ) صاتو باطل بولور
 (عند أبي حنيفة) امام اعظم قاشندک (وقال أبو یوسف رحمه الله) دخی ایقندی امام ابو یوسف
 (علیه) لازم بولور اول صاتوب آلوچیغسه (قیمتها يوم البیع) بو درهملر دینارلارنک

بیع کونندگی قیمتنی لازم بولور (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی امام محمد ایندی (عَلَيْهِ) لازم بولور اول صاتوب آلوچیغه (قِيمَتُهَا) اول درهملر دینارلرنک قیمتنی (آخِرُهَا) شول مدتتک آخرنده گی قیمتنی کم (يَتَعَامَلُ الْفُلُوسُ) آدملر آلس و برش قیلور بولدی (بِهَا) اول درهملر دینارلر برلن (وَيَجُوزُ الْبَيْعُ) دخی صاتودرست بولور (بِالْفُلُوسِ النَّاقِطَةِ) اعتبارلی بولغان باقر آنچه برابرندہ گرچه بیلگوله سه ده (وَأَنْ كَانَتْ كَأَسَدَةٍ) دخی اگر اول باقر آنچه لار اعتبارسز یعنی جرمی تورغان بولسه لار (لَمْ يَجُزْ الْبَيْعُ) صاتودرست بولماس (بِهَا) اول باقر آنچه لار برلن (حَتَّى يُعَيَّنَهَا) تا کم تعیین قیلماينچه اول فلوسنی (وَأَذَابُهَا) دخی هر قایچان صاطسه (بِالْفُلُوسِ النَّاقِطَةِ) اعتبارلی بولغان فلوس برابرند (ثُمَّ كَسَدَتْ) مونک صوکنده اول فلوس اعتبارسز بولوب اورلسه لار (بَطَلَ الْبَيْعُ) بیع باطل بولور (عَنْ أَبِي حَنِفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَمَنْ اشْتَرَى شَيْئًا) دخی برکشی برنرسه صاتوب آلسه (بِنَصْفِ دَرَاهِمٍ) یارطی درهم لک گه (مِنْ فُلُوسٍ) باقر آنچه دان (جَازَ الْبَيْعُ) صاتودرست بولور (وَعَلَيْهِ) دخی صاتوب آلوچی اوزرینه لازم بولور (مَا يُبَاعُ) صاطلغان نرسه (بِنَصْفِ دَرَاهِمٍ مِنْ الْفُلُوسِ) یارطی درهم لک فلوس که (وَمَنْ دَفَعَ) دخی برکشی بیرسه (دَرَاهِمًا) بر درهمنی (إِلَى صَيِّفِي) آلتون کدش برلن سودا قلوچیغه (فَقَالَ) بس ایتسه (أَعْطَنِي) بیرسین میکا (بِنَصْفِهِ) بو درهم نک یارطسینه (فُلُوسًا) باقر آنچه (وَبِنَصْفِهِ) دخی اول درهم نک یارطسینه (وَنَصْفًا لِأَحِبَّةٍ) بر اورلق آغرلغی کیم یارطی درهم بیرسین دیسه (فَسَلَّ الْبَيْعُ) بیع بوزلور (فِي الْجَمْعِ) بارچه سنده (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی ایندی لار امامین (يَجُوزُ الْبَيْعُ) بیع درست بولور دینیلر (فِي الْفُلُوسِ) فلوسه (وَبَطَلَ) دخی بیع باطل بولور دینیلر (فِيهِمَا بَقِي) قالغانده (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر ایتسه بر درهم بیروب (أَعْطَنِي) بیرسین میکا (نَصْفُ دَرَاهِمٍ فُلُوسًا) یارطی درهم لک فلوس (وَنَصْفًا لِأَحِبَّةٍ) دخی بر اورلق کیم یارطی درهم (جَازَ الْبَيْعُ) بیع درست بولور (فَكَانَتْ الْفُلُوسُ) بس صیرفی بیرگان فلوس برلن (وَنَصْفُ دَرَاهِمٍ لِأَحِبَّةٍ) دخی بر اورلق کیم یارطی درهم بولور (بِدَرَاهِمٍ) بر درهم برابرندہ بولور (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر صیرفی گه بر درهم بیروب ایتسه (أَعْطَنِي دَرَاهِمًا صَغِيرًا) میکا بر کچکنه درهم بیبر (وَزَنُّهُ) اول کچکنه درهم نک آغرلغی (نَصْفُ دَرَاهِمٍ لِأَحِبَّةٍ) بر اورلق کیم یارطی درهم آغرلغندہ بولسون (وَبِالْبَاقِي) دخی قالغانینه بیبر (فَلَرَسًا) فلوسنی دیسه (جَازَ) بیع درست بولور (وَكَانَ النَّصْفُ لِأَحِبَّةٍ) دخی بر اورلق کیم یارطی درهم بولور

(بَأْزَاءِ الدَّرْهَمِ الصَّغِيرِ) كَهَكَنْه دَرَهْمِ تَوَغْرٍ وَسَنَدِ بُولُورٍ (وَأَلْبَاقِي) دَخِي قَالِغَانِي (بَأْزَاءِ أَلْفُلُوسِ) فُلُوسِ تَوَغْرٍ وَسَنَدِ بُولُورٍ.

كتاب الرهن

رهن یعنی زاکلات حکم لری بیاننده کیلگان کتابدر (الرَّهْنُ) رهن (يُدْفَعُ) باغلانور (بِالْأَبْجَابِ) ایجاب برلهن (وَأَلْقُبُولِ) دخی قبول برلهن (وَيَتَمُّ) دخی تمام بولور رهن (بِالْقَبْضِ) قولغه آلو برلهن (فَإِذَا قَبِضَ الْمُؤْتَهَنُ) بس اگر رهن آلوچی آلسه (الرَّهْنُ) رهننی (مُوزًا) جیپلمش بولغان حالده (مُفَرَّغًا) رهن قویوچینک ملکندن بوشانلمش بولغان حالده (مُمِيزًا) اورتاق بولغان حالده (تَمَّ الْعَقْدُ) عقد تمام بولور (فیه) اول رهن (وَمَا لَمْ يَقْبِضْهُ) شوندا این رهن که آنی رهن آلوچی آلماسه (فَالرَّاهِنُ) بس رهن قویوچی (بِالْخِيَارِ) اختیار برلندر (أِنْ شَاءَ) اگر نلهسه (سَلَّمَهُ) تابشور اول رهننی رهن قویوچی (وَأِنْ شَاءَ) دخی اگر نلهسه (رَجَعَ) قایغور (عَنِ الرَّهْنِ) رهنندن (فَإِذَا سَلَّمَهُ) بس هر قایچان رهننی تابشورسه رهن آلوچیغه (دَخَلَ) کرر اول رهن (فِي ضَمَانِهِ) رهن آلوچینک توله وینه (وَلَا يَصِحُّ الرَّهْنُ) دخی رهن درست بولماس (الْأَبْدَيْنِ مَضْمُونِ) مگر توله نمش بوروچ برابرندک درست بولور (وَهُوَ) اول رهن (مَضْمُونِ) توله نمشدر (بِالْأَقْلِ) آز بولغان نرسه برلهن (مِنْ قِيَمَتِهِ) رهننک قیمنندن (مِنْ الدَّيْنِ) دخی دینندن یعنی رهن قیمنتی برلهن دیننک قایسی آزشول آزی برلهن توله نور (فَإِذَا هَلَكَ الرَّهْنُ) بس اگر رهن هلاک بولسه (فِي يَدِ الْمُؤْتَهَنِ) رهن آلوچینک قولنده (وَقِيَمَتُهُ) اول رهننک قیمنتی (وَالدَّيْنِ) دخی بوروچی کامل برابر بولسه (صَارَ الْمُؤْتَهَنُ) رهن آلوچی اورلور (مُسْتَوْفِيًا لِقِيَمَتِهِ) بوروچنی کامل آلوچی بولوب (حُكْمًا) حکمه (وَأِنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسه (قِيَمَةُ الرَّهْنِ) رهننک قیمنتی (أَكْثَرَ) کوبرهک بولسه (مِنَ الدَّيْنِ) بوروچمان (فَالْفَضْلُ) بس آرتوغی (أَمَانَةً) امانتدر (فِي يَدِهِ) رهن آلوچینک قولنده (وَأِنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسه رهن قیمنتی (أَقْلَ مِنْ الدَّيْنِ) بوروچمان آزراق (سَقَطَ) توشدر (مِنَ الدَّيْنِ) بوروچمان (بِقَدَرِهَا) قیمت قدری (وَرَجَعَ الْمُؤْتَهَنُ) دخی رهن آلوچی رهن قویوچیغه قایغور (بِالْفَضْلِ) آرتوغی برلهن (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (رَهْنُ الْمُشَاعِ) مشترک نرسه فی رهن قیلو (وَلَا) دخی درست بولماس (رَهْنُ ثَمَرَةِ عَلَى النَّخْلِ) خرما آغاجی

اوزرنده بولغان جیمشنی رهن قیلماقلق (دُونُ النَّخْلِ) خرما آغاچندان باشقه (وَلَا زَرْعُ
 فِي الْأَرْضِ) دخی بیرده گی ایگننی رهن درست بولماس (دُونُ الْأَرْضِ) بیرندان باشقه
 (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (رَهْنُ النَّخْلِ) خرما آغاچنی رهن قیلو (وَالْأَرْضِ) دخی
 بیرنی رهن قیلو (دُونَهُمَا) جیمش برلهن ایگنن باشقه (وَلَا يَصْحُحُ الرَّهْنُ) دخی رهن درست
 بولماس (بِالْأَمَانَاتِ) امانتلر برابرنده (كَالْوَدَائِعِ) صافلارغه قویلقان نرسه لركیبی (وَالْعَوَارِي)
 دخی فائده نر اوچون عوضسز بیرلرلگان نرسه لركیبی (وَالْمُضَارِبَاتِ) دخی مضار به مالی
 کبی (وَمَالَ الشَّرْكَةِ) دخی شرکت مالی کبی (وَيَصْحُحُ الرَّهْنُ) دخی رهن درست بولور (بِرَأْسِ
 مَالِ السَّلْمِ) سلم مالینک رأسنک یعنی ثمننک (وَتَمِّنُ الصَّرْفُ) دخی بیع صرف نلک ثمننک
 (وَالْمُسْلَمُ فِيهِ) دخی بیع سلم نلک مبیعنک (فَإِنْ هَلَكَ) بس اگر هلاک بولسه صرف برلهن سلم
 ثمننک بولغان رهن (فِي مَجْلَسِ الْعَقْدِ) عقد مجلسنک (قَبْلَ الْإِفْتِرَاقِ) آیورلشماسدان بورون
 (تَمَّ الصَّرْفُ) بیع صرف تمام بولور (وَالسَّلَامُ) دخی بیع سلم تمام بولور (وَصَارَ الْمُرْتَهَنُ)
 دخی رهن آلوجی اورلور (مُسْتَوْفِيًا) دیننی کامل آلقان حکمنک بولوب (وَإِذَا انْتَفَقَا)
 دخی هر قایجان رهن قویوجی برلهن آلوجی انفاق قیلسالار (عَلَى وَضْعِ الرَّهْنِ) رهن نی
 قویوغه (عَلَى يَدِ عَمَلٍ) عادل کشینک قولینه (جَانِ) درست بولور (وَلَيْسَ) دخی یوقدر
 (لِلْمُرْتَهِنِ) رهن آلوجیغه (وَاللِّرَاهِنِ) دخی رهن قویوجیغه یوقدر (أَخْتَهُ) اول رهن نی
 آسو (مَنْ يَدُهُ) اول عادل کشینک قولندان (فَإِنْ هَلَكَ) بس اول رهن هلاک بولسه
 (فِي يَدِهِ) عادل کشی نلک قولنک (هَلَكَ) هلاک بولور (مَنْ ضَمَانَ الْمُرْتَهِنِ) رهن آلوجینک
 توله ونندن (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (رَهْنُ التَّرَاهِمِ) درهلر نی رهن قیلو (وَاللَّنَانِيرِ)
 دخی آلتون تنکه لر نی رهن قیلو (وَالْمَكِيلِ) دخی صاوت برلهن اولجه نه تورغان نرسه لر نی
 رهن قیلو (وَالْمَوْزُونِ) دخی میزان برلهن اولجه نه تورغان نرسه لر نی رهن قیلو (فَإِنْ رُهْنَتْ)
 بس اگر اوشبور نرسه لر نی رهن قیلمسه (لِجَنَسِهَا) جنسلری برابرنده (هَلَكَتْ) هلاک بولور
 (بِمَثَلِهَا مِنَ الدَّيْنِ) دیندن مثلنی برابرندک (وَأَنْ أَخْتَلَفَا) گرچه رهن برلهن دین تورلی بولسالارده
 (فِي الْجُودَةِ) باخشیلقک (وَالصِّيَاغَةُ) دخی نچارلقک (وَمَنْ كَانَ) دخی برکشینک بولسه (دَيْنٌ) بوروجی
 (عَلَى غَيْرِهِ) اوزندن باشقه برکشیگه (فَأَخْتَمَنَهُ) بس اول کشینن آلسه (مَثَلُ دَيْنِهِ) اوزینک
 دیننی نلک مثلنی (فَانْفَقَهُ) بس صرف اینسه اول دینندان آلقان ثمننی (ثُمَّ عَامَ) مونک صوکنک
 بولسه (أَنَّهُ) درستلکده اول دین برابرنده آلقان ثمن (كَأَنَّ زُبُوفًا) ناچار بولغان

ایمان (فَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ) بس اول کشیگه هیچ ندرسه بوقدر (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده
(وَقَالَ أَبُو يُونُسَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی امام ابو یوسف ایندی (يُرَدُّ) فایقارور دیسی (مِثْلُ الزُّبُونِ)
نچار ثمنلرنک مثلی (وَيُرْجَعُ) دخی قایتور نچار ثمن بییرگان کشیگه (بِالْجِيَادِ) یغشیلاری
برلهن یعنی یغشینی آلور (وَمِنْ رَهْنٍ) دخی برکشی رهن قیلسه (عَبْدَيْنِ) ایکی قلنی
(بِأَلْفِ دِرْهَمٍ) ماک درهم گه (وَقَضَى) دخی تولسه (حِصَّةَ أُمَّهُمَا) ایکی قلنک برسینک
الشئی (لَمْ يَكُنْ) بولماس (لَهُ) اول رهن قویوچیغه (أَنْ يَقْبِضَهُ) اول الشئی توله گان قلنی
آلو (حَتَّى يُوَدَّى) ادا قیلغانغه قدر (بِاقِي الدَّيْنِ) بوروچینک قالغاننی (وَأَذَاوَكُلِّ الرَّاهِنِ)
دخی هر قیچان رهن قویوچی وکیل قیلسه (الْمُرْتَهِنُ) رهن آلوچینی (أَوْ الْعَمَلُ) یایسه
عادل کشینی (أَوْ غَيْرَهُمَا) یایسه رهن آلوچی برلهن عمل کشیدن باشقنی (بِيعَ الرَّهْنِ)
رهن فی صاتور برلهن وکیل قیلسه (عَنْ مَلُولِ الدَّيْنِ) بوروچینک توله و عده سی یسکان وقتنه
(فَالْوَكَاةُ) بس وکیل لک (جَائِزَةٌ) درستدر (فَإِنْ شُرِطَتِ الْوَكَاةُ) بس اگر وکیل لک شرط
قیلنسه (فِي عَقْدِ الرَّهْنِ) رهن عقندنه (فَلَيْسَ لِلرَّاهِنِ) بس رهن قویوچیغه بوقدر (عَزَلُهُ)
اول وکیلنی چفارو (عَنْهَا) اول وکالندن (فَإِنْ عَزَلَهُ) بس اگر رهن قویوچی وکیلنی
عزل قیلسه (لَمْ يَنْعَزَلْ) وکیل وکیل لکنن چقماس (وَأَنْ مَاتَ الرَّاهِنُ) اگر رهن قویوچی
اولسه (لَمْ يَنْعَزَلْ) وکیل وکیل لکنن چقماس (وَلَوْلَمْ تَهْنِ) دخی رهن آلوچیغه درست
بولور (أَنْ يُطَالِبَ الرَّاهِنَ) رهن قویوچینی استه مکلک (بِدَيْنِهِ) بوروچی برلهن (وَيَجِبُ لَهُ)
دخی رهن قویوچینی عهس قیلماقلق (بِهِ) اول دین سبیلی (وَأَنْ كَانَ الرَّهْنُ) دخی اگر
رهن بولسه (فِي يَمَانِهِ) رهن آلوچینک قولنده (فَلَيْسَ عَلَيْهِ) بس رهن آلوچیغه لازم بولماس
(أَنْ يَمَكِّنَهُ) رهن قویوچینی قدرتلی قیلماقلق (مَنْ يَبِيعُهُ) اول رهن فی صاتوردن (حَتَّى يَقْضِيَهُ
الدَّيْنُ) رهن آلوچیغه بوروچینی اوتا گانگه قدری (مَنْ ثَمَّنَهُ) رهن نك آنچه سنندن (فَإِذَا
قَضَاهُ الدَّيْنُ) بس هر قیچان رهن گه قویوچی رهن آلوچیغه بوروچینی اوتسه (قِيلَ لَهُ)
رهن آلوچیغه ایتمش بولور (سَلَّمَ الرَّهْنُ) رهن فی تابشر سین دیو (أَلَيْهِ) اول رهن قویوچیغه
(وَإِذَا بَاعَ الرَّاهِنُ) دخی هر قیچان رهن قویوچی صاطسه (الرَّهْنُ) رهن فی (بَغْيِرِ أَدْنِ
الْمُرْتَهِنِ) رهن آلوچینک اذنندن باشقه (فَالْبَيْعُ) بس صاتو (مَوْقُوفٍ) توقنالمشدر (فَإِنْ
أَجَازَهُ الْمُرْتَهِنُ) بس اگر رهن آلوچی اجازت بیدسه رهن گه (جَازَ الْبَيْعُ) بیع درست بولور
(وَأَنْ قَضَاهُ الرَّاهِنُ دَيْنَهُ) بس اگر رهن قویوچی دیننی اوتسه (جَازَ) بیع درست بولور

(وَأَنْ أَعْتَقَ الرَّاهِنُ) دخی اگر رهن قویوچی آزاد قیلسه (عَبْدَ الرَّهْنِ) رهن گه قویلغان
 قلنی (بَغَيْرِ اذْنِ الْمُرْتَهِنِ) رهن آلوچینک اذندن باشقه (نَفَقَ عِنْتَهُ) رهن قویوچینک
 آزاد قیلوی درست بولور (فَإِنْ كَانَ الدَّيْنُ) بس اگر بوروچ بولسه (مَالًا) حاضر بیره
 تورغان (طُولِبَ بِأَدَاءِ الدَّيْنِ) رهن قویوچی بوروچ اوته و برلن استملش بولور (وَأِنْ كَانَ
 مُوجِبًا) دخی اگر بوروچ کیله چکنه بیرله تورغان بولسه (أُخِذَتْ مِنْهُ) رهن قویوچین
 آلمش بولور (قِيَمَةُ الْعَبْدِ) رهن گه قویلغان قلنک قیمتنی (فَجُعِلَتْ) بس قیمتنی قیلنمش
 بولور (رَهْنًا) رهن قیلنمش بولور (مَكَانَهُ) اول قانک اورنینه (هَتَّى يَحُلَّ الدَّيْنُ) بوروچنی
 اوته و عداسی یتکانگه قدر (وَأِنْ كَانَ الرَّاهِنُ) دخی اگر رهن قویوچی بولسه (مُعْسِرًا)
 یاری بولسه (اسْتُسْعِيَ الْعَبْدُ) قلنی سعی قیلنمش بولور (فِي قِيَمَتِهِ) قلنک قیمتنده
 (نَقَضِيَ بِهِ الدَّيْنُ) بس قلنک سعی قیلغان نرسه سی برلن دیننی اوتالمش بولور (ثُمَّ يَرْجِعُ
 الْعَبْدُ) مونک صوکنه قل ایتور (بِمَا سَعَى) سعی قیلغان نرسه برلن (عَلَى مَوْلَاهُ) خواجہ سی
 اوزرینه (وَكُلِّدَكَ) دخی حکم اوشانداق بولور (إِذَا اسْتَهْلَكَ الرَّاهِنُ) هر قاپچان رهن قویوچی
 هلاک قیلسه (الرَّهْنِ) رهن نی (وَأَنْ اسْتَهْلَكَ أَجْنَبِي) دخی اگر رهن نی یاط کشی هلاک
 قیلسه (فَالْمُرْتَهِنُ) بس رهن آلوچی (هُوَ الْخَصْمُ) اولر دعوی قیلوچی (فِي تَضْمِينِهِ) اول
 یاط کشین رهن نی توله توده (فَيَأْخُذُ الْقِيَمَةَ) بس رهن نلک قیمتنی آلور (فَتَكُونُ رَهْنًا) بس
 اول قیمت رهن بولور (فِي يَدِهِ) اول رهن آلوچینک قولنده (وَجَنَايَةُ الرَّاهِنِ) دخی رهن
 قویوچینک جنایتی (عَلَى الرَّهْنِ) رهن گه (مَضْمُونَةٌ) توله نمشدر (وَجَنَايَةُ الْمُرْتَهِنِ) دخی رهن
 آلوچینک جنایتی (عَلَيْهِ) اول رهن اوزرینه (تُسْقَطُ) توشورر اول جنایت (مِنْ دَبْنِهِ) رهن نلک
 بورچندان (بِقَدْرِهَا) اول جنایت قدری (وَجَنَايَةُ الرَّهْنِ) دخی رهن نلک جنایتی (عَلَى الرَّاهِنِ)
 رهن قویوچیغه (وَعَلَى الْمُرْتَهِنِ) دخی رهن آلوچیغه (وَعَلَى مَالِهِمَا) دخی رهن قویوچی برلن
 رهن آلوچینک مال لریفه جنایتی (هَنْدَرٌ) بوشدر (وَأَجْرَةُ الْبَيْتِ) دخی ایونلک اجره سی (الَّذِي)
 شونک این (يُحْفَظُ فِيهِ) اول ایوده صاقلانور (الرَّهْنِ) رهن نی (عَلَى الْمُرْتَهِنِ) رهن آلوچیغه در
 اول اجره (وَأَجْرَةُ الرَّاهِنِ) دخی رهن دورت آیاقلی مال بولغانده رهن نی کتوچینک یالی
 (عَلَى الرَّاهِنِ) رهن قویوچیغه در (وَنَفَقَةُ الرَّهْنِ) دخی رهن نلک نفقه سی (عَلَى الرَّاهِنِ)
 رهن قویوچیغه در (وَنُمَاؤُهُ) دخی رهن نلک نماسی مثلابالاسی سوتی جونی (لِلرَّاهِنِ) رهن
 قویوچیغه در (فَيَكُونُ رَهْنًا مَعَ الْأَصْلِ) بس نما اصل برلن برگه رهن بولور (فَإِنْ هَلَكَ)

بس اكر نماهلاک بولسه (هَلَاکٌ بِغَيْرِ شَيْءٍ) هيچ نرسه دن باشقه هلاک بولور (وَأَنْ هَلَكَ
 الْأَصْلُ) دخى اكر اصل هلاک بولسه (وَبَقِيَ النَّمَاؤُ) نما قالسه (أَفَنَكَهُ الرَّاهِنُ) نماني رهن
 قویوچی چغارور (بِعَصَّتِهِ) دیندن الشى برابرنده (يُقَسَّمُ الْمَدِينُ) ديفنى بولنمش بولور
 (عَلَى قِيَمَةِ الرَّهْنِ يَوْمَ الْقَبْضِ) قبض کوننده گى رهن قيمتینه (وَقِيَمَةِ النَّمَاءِ يَوْمَ الْعَاكِ)
 دخى چغارغان کوننده گى نماء قيمتینه (فَمَا أَصَابَ الْأَصْلُ) بس اصلغه ایرشکان نرسه (سَقَطَ
 مِنَ الْمَدِينِ) دیندن توشه (وَمَا أَصَابَ النَّمَاءُ) دخى نماغه ایرشکان نرسه (أَفَنَكَهُ الرَّاهِنُ)
 رهن قویوچی چغارر اول نماني (بِعَصَّتِهِ) نماغه ایرشکان حصه برلهن (وَيَجُوزُ الزِّيَادَةُ) دخى
 آرتدرماقلقى درست بولور (فِي الرَّهْنِ) رهنده (وَلَا يَجُوزُ فِي الْمَدِينِ) دینده آرتدرماقلقى
 درست بولماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ وَحَمْدٍ) امام اعظم برلهن امام محمد قاشنده (رَحْمَهُمُ اللَّهُ)
 الله تعالى نلگى رهنمى بولغای ایلى بوايکسینه (وَلَا يَصِيرُ الرَّهْنُ) دخى رهن اورماس (رَهْنًا)
 رهن بولوب (بِهَا) اول آرتدرو برلهن (وَأَذَارَهُنَّ عَيْنًا وَاحِدَةً) دخى هر قايچان بر نرسه نى
 رهن گه قویسه (عِنْدَ رَجَائِنِ) ايکى ایر قاشنده (بِئَيْنِ) دین برابرنده (لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا)
 ايکى ایردن هر برسى اوچون (جَازٍ) درست بولور (وَجَمِيعُهَا) دخى اول بر نرسه نلگى بارچه سى
 (رَهْنٌ) رهندر (هِنَّ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ايکى ایردن هر برسى قاشنده (وَالْمُضَوَّنُ) دخى
 توله نمش (عَلَى كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ايکى ایردن هر برسى اوزرينه (حَصَّةٌ دَيْنُهُ) بورچينلگى اولشيدر
 (مِنْهَا) اول بر نرسه دن (فَإِنْ قَضَى أَحَدَهُمَا) بس اكر ايکى ایرنلگى برسینه اوتسه (دَيْنُهُ)
 بورچينى (كَانَتْ كُلُّهَا) اول دین واحده نلگى بارچه سى بولور (رَهْنًا) رهن بولور (فِي
 يَمِ الْأُخْرَى) ايکنچسى قولنده (عَلَى بَسْتَوَى دَيْنُهُ) ايکنچى ديفنى کامل آلاغانغه قدرى (وَمَنْ
 بَاعَ) دخى بر كشى صاطسه (عَبْدًا) بر قلنى (عَلَى أَنْ يَرَهُنَّهُ الْمُشْتَرَى) صاتوب
 آلوجى صاتوچيغه رهن قيلو شرطى اوزرينه (بِالْمَثْنِ) ثمن بوابرنده (شَيْئًا بَعِيْنَهُ) بر
 بيلاسگولى بولغان نرسه نى (فَأَمْتَمَعَ الْمُشْتَرَى) بس صاتوب آلوجى طيبيلسه (مَنْ تَسَلَّمَ الرَّهْنَ)
 رهن نى تابشردان (لَمْ يَجِبْ) صاتوب آلوجينى كوچله نمش بولماس (عَلَيْهِ) اول رهن نى
 تابشروغه (وَكَانَ الْبَائِعُ) دخى صاتوچى بولور (بِالْخِيَارِ) اختيار برلهن (أَنْ شَاءَ) اكر تله سه
 (رَضَى بِتَرْكِ الرَّهْنِ) رهن نى قالدروغه راضى بولور (وَأَنْ شَاءَ فَسَخَّ الْبَيْعُ) دخى اكر تله سه
 بيعنى بوزار (الْأ) مگر صاتوچيغه اختيار بولماس (أَنْ يَنْفَعِ الْمُشْتَرَى) صاتوب آلوجى
 كشدنلگى بيرمه كلگى وقتنده (أَلْتَهْنُ) ثمن نى (حَالًا) حاضر (أَوْ يَنْفَعِ) يايسه بيرمه كلگى وقتنده

(قِيمَةُ الرَّهْنِ) رهن نك قيمتي (رهنًا) رهن گه (وَلِلْمُرْتَهِنِ) دخی رهن نی صاقلما قلف (بِنَفْسِهِ) اوزی برلهن (وَزَوْجَتِهِ) دخی خانونی برلهن (وَوَالِدَتِهِ) دخی بالاسی برلهن (وَخَادِمَتِهِ) دخی شوندا این خدمتچیسی برلهن (فِي عِيَالِهِ) ایوجماعتی اچنسه بولسی (وَأَنْ هَضَمَهُ) دخی اگر رهن آلوجی صاقلاتسه رهن نی (بِغَيْرِ مَنْ فِي عِيَالِهِ) اوی جماعتی اچنسه بولماغان کشی برلهن (أَوْ أَوْدَعَهُ) یایسه ودیعت گه قویسه اول رهن نی (ضَمَنَ) هلاک بولسه توله (وَأِذَا تَعَلَّى) (الْمُرْتَهِنُ) دخی هر قایچان رهن آلوجی تعلی قیاسه یعنی رهن نی لایقنچه صاقلاماسه (فِي الرَّهْنِ) رهنسه (ضَمَنَهُ) توله اول رهن نی (ضَمَانَ الْغَضَبِ) غضب توله وی برلهن (بِجَمِيعِ قِيمَتِهِ) رهن نك قيمتینك بارچه سنی (وَأِذَا أَعَارَ الْمُرْتَهِنُ) دخی هر قایچان رهن آلوجی عاریت گه بیورسه (الرَّهْنَ) رهن نی (لِلرَّاهِنِ) رهن قویوچیغه (فَفَقَضَهُ) بس رهن رهن نی آلسه (خَرَجَ) چغار اول رهن (مِنْ ضَمَانِ الْمُرْتَهِنِ) رهن آلوجینك توله ونسن (فَإِنْ هَلَكَ) بس اگر بوضورتی رهن هلاک بولسه (فِي يَدِ الرَّاهِنِ) رهن قویوچینك قولنسه (هَلَكَ) هلاک بولور (بِغَيْرِ شَيْءٍ) هیچ نرسه دن باشقه (وَلِلْمُرْتَهِنِ) دخی رهن آلوجیغه تییدر (أَنْ يَسْتَرْجِعَهُ) رهننی قاینارما قلف (إِلَى يَدِهِ) اوزینك قولینه (فَأِذَا أَخَذَهُ) بس اگر مرتهن رهننی آلسه (عَادَ الضَّمَانُ) توله و کیوری قایتور (وَأِذَا مَاتَ الرَّاهِنُ) دخی هر قایچان رهن قویوچی بولسه (بِإِعْوَصِيَّتِهِ) رهن قویوچینك وصی یعنی اپیکونی صاتار (الرَّهْنِ) رهننی (وَقَضَى الْمُبِينِ) دخی بورچنی اوتور (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ) بس اگر بولماسه (لَهُ) اول رهن قویوچی اوچون (وَصِيٌّ) وصی بولماسه (نَصَبَ الْقَاضِي) قاضی تعیین قیلور (لَهُ) اول رهن اوچون (وَصِيًّا) وصی نی تعیین قیلور (وَأَمْرَهُ) دخی امر قیلور اول وصی غه (بَبَيْعِهِ) اول رهننی صاتو برلهن .

کتاب الحجر

سوز تصرفنن طیبو بیاننه کیلنگان کناپدر (الْأَسْبَابُ الْمَوْجِبَةُ لِلْحَجْرِ) تصرفنن طیبونی واجب ایکنوچی سببلر (ثَلَاثَةٌ) اوچدر (الصَّغُرُ) کچکنه لکندر برسسی (وَالرَّقِيقُ) دخی قل لقا ایکنوچی (وَالْجُنُونُ) دخی دیوانه لقا اوچونچیسسی (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (تَصَرُّفِ الصَّغِيرِ) کچکنه بالانك تصرفی درست بولماس (الْأَبْأَدْنُ وَلِيَّهُ) مگر ولی نك اذنی برله ننگه درست بولور (وَلَا تَصَرُّفُ الْعَبْدِ) دخی قلمنك تصرفی درست بولماس (الْأَبْأَدْنُ سَيِّدُهُ) مگر خواجه سینك اذنی برله ننگه درست بولور (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (تَصَرُّفِ الْمَجْنُونِ)

الْمُعْلُوبِ) عَقْلِي غَالِبٌ بَوْلُنْمِش دِيَوَانِه كَشِيئِنْتِكُ تَصْرَفِي (بِعَال) هِيَج بِر حَالِه يِعْنِي كِيرِهَك
 وِلِي اَخْن بِيْرَسُون كِيرِهَك اَخْن بِيْرْمِه سُون (وَمَنْ بَاعَ) بِر كَشِي صِلَاطِسِه (مَنْ هُوَ لَاء) اَوْ شِبُو صَبِي
 بِر لَهْن قَلْدَان دِيَوَانِه دَان (اَوْ اَشْتَرَاهُ) يَابِسِه صَاتُوْبِ اَلْسِه بَوْلَارْنِكُ بِرْسِي (وَهُوَ يَعْقُلُ) اِگَر
 اَوْل صَاتُو اَلْوَنِي بَلُوْر بَوْلِسِه (دِيَوَانِه دَان مِرَاد بَعْض وَقْتِه عَقْل غِه كِيْلِگَان دِيَوَانِه مِرَاد بَوْلُوْر
 بُو اَوْر نَدِه (وَيَقْصِدُهُ) دَخِي بِيْعِنِي قِصْد قِيْلُوْر بَوْلِسِه (فَالْوَلِيُّ بِالْحِيَارِ) بِس وِلِي اَخْتِيَار بِر لَه نَدِر
 (اِنْ شَاءَ) اِگَر تَلِه سِه (اَجَازَه) اِجَازَت بِيْرِر اَوْل بِيْعِگِه (اِذَا كَانَ) هِر قَابِچَان بَوْلِسِه (فِيه)
 اَوْل بِيْعِدِه (مَصْلَحَةٌ) مِصْلَحَت بَوْلِسِه (وَاِنْ شَاءَ) دَخِي اِگَر تَلِه سِه وِلِي (فَسَّخَهُ) بُو زَار بِيْعِنِي
 (فَهِيَ الْمَعَانِي الثَّلَاثَةُ) بِس اَوْ شِبُو اَوْچ مَعْنَالِر يِعْنِي كِچْكِنِه لَك قَل لَق دِيَوَانِه لَق (تُوجِبُ
 الْحَجْرَ) طِيْبُوْنِي وَاِجِب اَيْتِه لِر (فِي الْاَقْوَالِ) سُوْر لَر دِه (دُوْن الْاَفْعَالِ) اَشْلِه گَان اَشْلَر دِه طِيْبُوْنِي
 وَاِجِب اَيْتِه يِلُوْر (فَالصَّبِي وَالْمَجْنُونُ) بِس صَبِي بِر لَهْن دِيَوَانِه (لَا تَصْحَعُ عَقُوْدُهُمَا) بُو اِيكْسِيْنِكُ
 عَقْد لِرِي دِرْسَت بَوْلِمَاس (وَلَا اِقْرَارُهُمَا) دَخِي اِقْرَار لَارِي دِرْسَت بَوْلِمَاس (وَلَا يَفْعُ طَلَاقُهُمَا)
 دَخِي بُو اِيكْسِيْنِكُ طَلَاق لَارِي وَاِقِع بَوْلِمَاس (وَلَا عِنَاقُهُمَا) دَخِي بُو اِيكْسِيْنِكُ اَزَاد قِيْلُوْلَارِي
 وَاِقِع بَوْلِمَاس (فَاِنْ اَتَلَفَا شَيْئًا) بِس اِگَر صَبِي بِر لَهْن دِيَوَانِه بُو نِرْسِه فِي هِلَاك قِيْلِسَالَار
 (لَزِمَهُمَا) لَازِم بَوْلُوْر بُو اِيكْسِيْنِه (ضِمَانُهُ) اَوْل نِرْسِه فِي تَوْلِه (وَاَمَّا الْعَبْدُ) اِمَاقِل (فَاَقْوَالُهُ) بِس
 اَوْل قَلْنِكُ سُوْر لَرِي (نَافِلَةٌ) يُوْرگُوچِيْدِر (فِي حَقِّ نَفْسِه) اَوْزِي مَعْنِه (عَمِيْرٌ نَافِلَةٌ) يُوْرگُوچِي
 تُوْگَلِر (فِي حَقِّ مَوْلَاهُ) خَوَاجِه سِي حَقْنِه (فَاِنْ اَقْرَرَّ) بِس اِگَر قَل اِقْرَار قِيْلِسِه (بِمَالِ)
 مَال بِر لَهْن (لَزِمَهُ) لَازِم بَوْلُوْر اَوْل قَلغِه اَوْل مَال (بَعْدَ الْحُرِّيَةِ) اَزَاد بَوْلِغَان نِكُ صَوْگَنِه (وَلَمْ
 يَلْزِمَهُ) دَخِي لَازِم بَوْلِمَاس اَوْل قَلغِه مَال (فِي الْحَالِ) اِقْرَار حَالِنْدِه (وَاِنْ اَقْرَرَّ) دَخِي اِگَر اِقْرَار
 قِيْلِسِه قَل (بِحَدِّ) حُد بِر لَهْن (اَوْ قِصَاصِ) يَابِسِه قِصَاص بِر لَهْن (لَزِمَهُ) لَازِم بَوْلُوْر اَوْل قَلغِه مَال
 يَابِسِه قِصَاص (فِي الْحَالِ) اِقْرَار حَالِنْدِ (وَيَنْفُكُ) دَخِي يُوْرِر (طَلَاقُهُ) اَوْل قَلْنِكُ طَلَاقِي .

باب الحجر لفساد

فساد اوچون تصرفدان طيبو بياننده كياگان بابدر (وقال ابو حنيفة رحمه الله)
 دخی ايندی امام اعظم (لايجر على السفیه) عقلی ييكل كشيگه تصرفدان منع قيلنماس (اذا
 كان بالغاً) هر قايچان بالغ بولسه (عاقلاً) عقللی بولسه (حراً) آزاد بولسه (وتصرفه) اول
 عقلی ييكل كشيگه تصرف قیلوی (في ماله) اوزينك مالنده (جائز) درستدر (وان كان)

گرچہ بولسده (مُبْتَرًّا) اسراف اینوچی (مُفْسِدًا) بوزوقلق قیلغوچی (بِقَاتُ مَالِهِ) مالنی
 هلاک قیلور بولسده (فِيمَا الْأَعْرَضَ لَهُ) اوزی اوچون مقصود بولماغان نرسده (وَلَا مَصْلَعَةً
 فِيهِ) دخی مصالحت بولماغان نرسده (إِلَّا أَنَّهُ) لکن درستلاکده امام اعظم (قَالَ) ایقندی
 (إِذَا بَلَغَ الْغُلَامُ) هر قایچان ایر بالابالغ بولسه (غَيْرَ رَشِيدٍ) عقلسز بولغان مالده (لَمْ يَسَلِّمْ
 إِلَيْهِ) اول بالاغه تابشرلمش بولماس (مَالَهُ) مالی (حَتَّى يَبْلُغَ) ایرشکانگه قدری (خُمُسًا
 وَعَشْرِينَ سَنَةً) یکرمی بیش باشکه (فَإِنْ تَصَرَّفَ فِيهِ) بس اگر اول بالامالده تصرف قیلسه
 (قَبْلَ ذَلِكَ) یکرمی بیش باشکه ایرشمه سن بورون (نَفَقَ) یورر (تَصَرَّفَهُ) اول بالانک
 تصرفی (فَإِذَا بَلَغَ خُمُسًا وَعَشْرِينَ سَنَةً) بس هر قایچان غلام یکرمی بیش باشکه ایرشمه
 (سَلِّمَ إِلَيْهِ) اول بالاغه تابشرلمش بولور (مَالَهُ) مالی (وَأَنْ لَمْ يُؤْنَسْ مِنْهُ) گرچه اول غلامغه
 مونسله نمش بولماسده (الرُّشْدُ) عقل (وَقَالَ) دخی ایقندیلر امام ابو یوسف برهن امام محمد
 (يُجْعَلُ عَلَى السَّفِيهِ) عقلی بیگل کشینه تصرفدان طیبیلور (وَيُؤْتَى) دخی طیبیلمش بولور
 (مَنْ التَّصَرَّفَ) تصرف قیلودان (فِي مَالِهِ) اوزینک مالنده (فَإِنْ بَاعَ) بس اگر سفیه صاطسه
 مجور بولغان سوکنده (لَمْ يَنْفَقْ بِيَعَهُ) بیعیسی یورمه سن (فَإِنْ كَانَ فِيهِ) بس اگر بیعه بولسه
 (مَصْلَعَةٌ) مصالحت (أَجَازَهُ الْحَاكِمُ) اول سفیهنک بیعیسینه حاکم اجازت بیرر (وَأَنْ
 أَعْتَقَ) اگر سفیه آزاد ایتمسه (عَبْدًا) قلنی (نَفَقَ عَتَقَهُ) اول سفیهنک آزاد قیلووی یورر
 یعنی معتبر بولور (وَكُلَّ عَلَى الْعَبْدِ) دخی قل اوزرینه لازم بولور (أَنْ يَسْعَى) سعی
 قیلماقلق (قِيمَتَهُ) اوزینک قیمتنده (وَأَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً) دخی اگر سفیه خاتوننی نکاحلنسه
 (نَفَقَ نِكَاحَهُ) نکاحی یورر یعنی درست بولور (وَأَنْ سَمِيَ لَهَا) دخی اگر خاتون اوچون ذکر
 ایتمسه (مَهْرًا) مهرنی (جَازَمَهُ) اول مهردن درست بولور (مَقْرَأَ مَهْرَ مَثَلِهَا) اول خاتوننک
 دنلی نکم مهری (وَيُطَّلَ الْفَضْلُ) دخی مهر مثلن آرتقانی باطل بولور (وَقَالَ) دخی امامین
 ایقندیلر (فِيمَنْ بَلَغَ غَيْرَ رَشِيدٍ) عقلسز بولوب بالغ بولغان غلامده (لَا يُنْفَقُ إِلَيْهِ) اول غلامغه
 بولماس (مَالَهُ) مالی (أَبْنًا) مکنگو (حَتَّى يُؤْنَسَ مِنْهُ) اول غلامغه مونسله نمش
 بولغانغه قدری (الرُّشْدُ) عقل (وَلَا يُجُوزُ تَصَرُّفُهُ) دخی اول غلامنک تصرفی درست بولماس
 (فِيهِ) اول مالده (وَتُخْرَجُ الزَّكَاةُ) دخی زکوتنی چقارولمش بولور (مَنْ مَالُ السَّفِيهِ) بیگل
 عقلی کشینک مالندن (وَيُنْفَقُ) دخی سفیهنک مالندن نفقه لاندیرلمش بولور (عَلَى أَوْلَادِهِ)
 سفیهنک بالالاری اوزرینه (وَزَوْجَتِهِ) دخی سفیهنک خاتوننی اوزرینه (وَمَنْ) دخی شول

کشی اوزرینه (تَجِبُ نَفَقَتُهُ) اول کشینک نفقه سی واجب بولور (عَلَيْهِ) اول سفیه اوزرینه
(مِنْ ذَوِي أَرْحَامِهِ) سفیه نلک یا قن مرم قرده شلرندن بولغوجی (فَإِنْ أَرَادَ) بس اگر سفیه
تله سه (حِجَّةَ الْأِسْلَامِ) فرض حج گه بارونی (لَمْ يَمْنَعْ) طیبیلما س اول سفیه نی (مِنْهَا) اول فرض
حج ان (وَلَا يُسَلِّمُ الْقَاضِي) دخی قاضی تابشرماس (النَّفَقَةَ) نفقه نی (الْيَهْ) اول سفیه گه
(وَيُسَلِّمُهَا) دخی تابشورور اول نفقه نی (إِلَى ثِقَةٍ مِنَ الْحَاجِّ) حاجیلاردان اوشانچلی کشیگه
(بِمَفْقُهَا) نفقه لاندورور اول نفقه نی اوشانچلی حاجی (الْيَهْ) اول سفیه گه (فِي طَرِيقِ الْحَجِّ) حج
بولنده (وَأَنْ مَرَضَ) اگر سفیه آورسه (فَأَوْضَى) بس وصیت ایتسه (بِوَضَائِي) وصینلر
برلن (فِي الْقُرْبِ) عبادتده (وَأَبْوَابِ الْحَيْرِ) دخی ایزگولک بابلارونده و اشلرنده (جَازَ
ذَلِكَ) اوشبو وصیت درست بولور (فِي ثُلُثِ مَالِهِ) سفیه نلک مالینک اوچون برنده (وَيُلَوِّغُ
الْغُلَامَ) دخی ایربالانک بالغ بولوی (بِالْأَحْتِلَامِ) نوشله نو برلن بولور (وَالْأَحْبَالَ) دخی
خاتوننی یوکل ییلو برلن بولور (وَالْأَنْزَالَ) دخی منی اینو برلن بولور (إِذَا وَطِئَ) هر
قاپچان وطی قیلسه (فَإِنْ لَمْ يُوَجِّدْ ذَلِكَ) بس اوشبولارنک برسیده تابلاماسه (فَجَحَّتْ يَتَمُّ)
بس تمام بولغانغه قدر (لَهُ) اول غلام گه (ثَمَانِي عَشْرَةَ سَنَةً) اون سیگز یاش شول وقتده
بالغ بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَيُلَوِّغُ الْجَارِيَةَ) دخی قزبالانک بالغ
برلوی (بِالْحَيْضِ) حیض کور و برلن بولور (وَالْأَحْتِلَامِ) دخی توشلنو برلن بولور (وَالْحَيْلِ)
دخی وطی قیلغانده یوکل بولو برلن بولور (فَإِنْ لَمْ يُوَجِّدْ ذَلِكَ) بس اوشبونرسه لر نلک
برسیده تابلاماسه (فَجَحَّتْ يَتَمُّ) بس تمام بولغانغه قدر (لَهَا) اول قزبالا اوچون (سَبْعَ عَشْرَةَ
سَنَةً) اون یدى یاش یعنی تمام بولسه بالغ بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده
(وَقَالَا) دخی ایندیبلر اما مین (إِذَا تَمَّ) هر قاپچان تمام بولسه (لِلْغُلَامِ) ایربالا اوچون
(وَالْجَارِيَةَ) دخی قزبالا اوچون (خَمْسَ عَشْرَةَ سَنَةً) اون بش یاش (فَقَبَّ بَلْغًا) بس تحقیق
ایربالاده قزبالاده بالغ بولورلار (وَإِذَا رَأَهُ الْغُلَامُ) دخی هر قاپچان ایربالا بالغ بولوغه
یا قن بولسه (وَالْجَارِيَةَ) دخی قزبالا بالغه بولورغه یا قن بولسه (فَأَشْكَلَ أَمْرَهُمَا) بس بو ایر
بالا برلن قزبالانک امرلری مشکل بولسه (فِي الْبُلُوغِ) بالغ بولوده (فَقَالَا) بس ایتسه لر
(قَبَّ بَلْغًا) تحقیق بالغ بولوق دیسه لر (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُهُمَا) بو ایربالا
برلن قزبالانک سوزلریدر (وَأَحْكَامُهُمَا) دخی بو ایربالا برلن قزبالانک حکملری (أَحْكَامُ
الْبَالِغِينَ) بالغ کشیلر حکملریدر.

باب الحجر بسبب الدين

بوروج سببلى تصرفدان طيبو بياننده ككيلگان بابدر (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ) دخی
 ايتدی امام اعظم (رَحْمَةُ اللَّهِ) الله تعالى نك رحمتی بولغای ايتدی امام اعظم غه (لِأَحْجَرُ فِي
 الدَّيْنِ) بوروجده يارلى كشى اوزرينه تصرفدان منع قيلماهون ديتدی (وَأَذَا وَجِبَتْ
 الدُّيُونُ) دخی هر قايجان بوروچلار واجب بولسه (عَلَى رَجُلٍ) هر اير اوزرينه (وَطَلَبَ
 غُرْمَاءَهُ) دخی بوروچ ايپه لرى ايسته سه لر اول ايرنى (مَبْسُهُ) آنى حبس قيلونى (وَالْحَجَرُ)
 دخی تصرفدان طيبونى ايسته سه لر (عَلَيْهِ) اول اير اوزرينه (لَمْ أَحْجُرْ عَلَيْهِ) اول اير اوزرينه
 حجر قيلماهن ديتدی (وَأَنْ كَانَ لَهُ مَالٌ) دخی اول اير اوچون مال بولماسه (لَمْ يَتَصَرَّفْ فِيهِ)
 اول مالده تصرف قيلماس (الْمَأْكُومُ) حكم قيلوچى (وَلَكِنْ يَعْجَسُهُ) لسكن حبس قيلور اول
 ايرنى (حَتَّى يَبِيعَهُ) تا كم صاقتانغه قدير اول مالنى (فِي دَيْنِهِ) بوروچى اوچون (فَإِنْ كَانَ لَهُ)
 بس اگور اول اير اوچون بولسه (دَرَاهِمٌ) درهملر بولسه (وَدَيْنُهُ) دخی اول كشينك بوروچى
 (دَرَاهِمٌ) درهملر بولسه (قَضَاهَا الْقَاضِي) قاضى بيور اول درهملرنى (بغير اذن) اول
 بوروچلى ايرنك اذندن باشقه (وَأَنْ كَانَ) دخی اگور بولسه (دَيْنُهُ) اول ايرنك بوروچى
 (دَرَاهِمٌ) درهملر بولسه (وَلَهُ دَيْنَانِ) دخی اول اير اوچون دينلر بولسه (بَاعَهَا) صاقتار اول
 دينلرنى (الْقَاضِي) قاضى صاقتار (فِي دَيْنِهِ) بوروجنده (وَقَالَ) دخی ايتديلو امامين (إِذَا
 طَلَبَ غُرْمَاءَ الْمُفْلِسِ) هر قايجان فقير كشينك بوروچ ايپه لرى استاسه لر (الْحَجَرُ) حجرنى
 ايسته سه لر (عَلَيْهِ) اول مفلس اوزرينه (حَجَرَ الْقَاضِي) قاضى حجر قيلور (عَلَيْهِ) اول مفلس
 اوزرينه (وَمَنْعَهُ) دخی طيار اول مفلسنى (مِنَ الْبَيْعِ) صاقتودان (وَالْتَصَّرَفَ) دخی تصرف
 قيلودان (وَالْأَقْرَارَ) دخی مال برلن اقرار قيلودان (حَتَّى لَا يُضَرَ) تا كم ضرر بيرمه سون اوچون
 (بِالْغُرْمَاءِ) بوروچ ايپه لرينه (وَبَاعَ مَالَهُ) دخی قاضى صاقتار اول مفلسنك مالنى (إِنْ امْتَنَعَ
 الْمُفْلِسُ) اگور مفلس طيبيلسه (مِنْ بَيْعِهِ) مالنى صاقتودان (وَقَسَمَ) دخی بولهر قاضى اول مالنى
 (بغير غرمايه) بوروچ ايپه لرينك آراسنده (بِالْخَصَصِ) الشلرى برلن (فَإِنْ أَقْرَ) بس اگور
 اقرار قيلسه مفلس (فِي حَالِ الْحَجَرِ) حجر حالده (بِالْأَقْرَارِ) شونداين اقرار برلن (لَزِمَهُ) لازم
 بولور اول مفلس كه (ذَلِكَ) اوشبو اقرار قيلغان نر سه سى (بَعْدَ قَضَاءِ الدَّيُونِ) بوروچلارنى
 اوته كان نك صوكنده (وَيُنْفَقُ) دخی قاضى نفقه لاندورور (عَلَى الْمُفْلِسِ) مفلس اوزرينه (مِنْ

مَالَهُ مَفْلَسُ نَكَ مَالِدَان (وَعَلَى زَوْجَتِهِ) دَخَى مَفْلَسُكَ خَاتُونِ اوزرينه نفقه لاندروور
 (وَأَوْلَادِهِ الصَّغَارِ) دَخَى مَفْلَسُكَ كِچكَنه بالالارى اوزرينه نفقه لاندروور (وَدَوَى اَرْحَامَهُ)
 دَخَى مَفْلَسُكَ ياقن محرم قرده شلرى اوزرينه نفقه لاندروور (وَأَنْ لَمْ يَعْرِفْ) دَخَى اِگر
 بِلنمَش بولماسه (لِلْمَفْلَسِ) مَفْلَسِ اَوْچون (مَالٌ) مال بِلنمَش بولماسه (وَطَلَبَ عَرْمَاتَهُ) دَخَى
 مَفْلَسُكَ بوروبچ اييه لرى ايسته سلهر (حَبْسُهُ) اول مَفْلَسِ نى حَبْسِنِى (وَهُوَ يَقُولُ) حالبوكم
 اول مَفْلَسِ ايتور بولسه (لَا مَالِى) مينم اَوْچون مال يوق ديب (حَبْسَهُ اَلْحَاكِمُ) اول مَفْلَسِنِى
 حاكِمِ حَبْسِ قِيلور (فِي كُلِّ دِيْنٍ) هر بر بوروبچده كم (لَزِمُهُ) لازم بولدى اول بوروبچ مَفْلَسِ كه
 (بَدَلًا) بدل بولوب (عَنْ مَالٍ) شونداين مالِدَانِ (حَصَلَ فِي يَدِهِ) اول مال مَفْلَسُكَ قولنده
 ماصِل بولدى (كَتَمَنَ الْمُبِيعِ) مبيع نك ثمنى كى (وَبَدَلَ الْقَرْضِ) دَخَى بوروبچ نك بدلى كى
 (وَفِي كُلِّ دِيْنٍ) دَخَى شونداين دين نك بارچه سنه قاضى مَفْلَسِنِى حَبْسِ قِيلور (لَزِمَهُ) استينه
 لازم ايتدى اول دين نى مَفْلَسِ (بِعَقْدٍ) عقد سببلى (كَالْمَهْرِ) مهر كى (وَالْمَكْفَالَةِ) دَخَى
 كِفَيْلِكَ كى (وَلَمْ يَحْبَسْهُ) دَخَى حَبْسِ قِيلماس مَفْلَسِ نى قاضى (فِيمَا سِوَى ذَلِكَ) اوشبو
 دينلردن باشقه ده (كَمْوُضِ الْمَقْصُوبِ) غصب قيلنمَش مال نك عرضى كى (وَأَرْشِ الْجَمَائِيَّاتِ)
 دَخَى جنايتلر توله وى كى (إِلَّا) مگر قاضى بو صورتلرده ده حَبْسِ قِيلور (أَنْ يَقُومَ الْبَيْتَةَ)
 شاهدلر نك قيامى وقتنده (بِأَنَّ) اوشبون نك برلهن كم درستلسكده (لَهُ) بولغوجيدر اول مَفْلَسِ اَوْچو
 (مَالًا) مال بولغوجيدر (وَأَذَا حَبْسَهُ الْقَاضِي) دَخَى هر قايجان قاضى مَفْلَسِنِى حَبْسِ ايقسه
 (شَهْرَيْنِ) ايكى آى (أَوْ ثَلَاثَةً) يايسه اوج آى (سَأَلَهُ عَنْ حَالِهِ) صورار قاضى مَفْلَسُكَ حالدين
 (فَإِنْ لَمْ يَنْكَشِفْ لَهُ) بس اگر مَفْلَسِ اَوْچون ظاهر بولماسه (مَالٌ) مال (عَلَى سَبِيلِهِ) قاضى
 مَفْلَسُكَ يولنى بوش قيلور يعنى حَبْسِنِى چقارور (وَكَذَلِكَ) دَخَى اوشانداق مَفْلَسِ نك
 يولنى بوش قيلور (إِذَا أَقَامَ الْبَيْتَةَ) هر قايجان مَفْلَسِ گواهلار تورغزسه (أَنَّهُ لَا مَالَ لَهُ)
 درستلسكده اول مَفْلَسِ اَوْچون مال يوقدر ديو (وَلَا يَجُوزُ) دَخَى قاضى حائل وپرده اولماس
 (بَيْتَهُ) اول مَفْلَسِ برلهن (وَبَيْنَ عَرْمَاتِهِ) دَخَى مَفْلَسِ نك بوروبچ اييه لرى آراسنده (بَعْدَ
 خُرُوجِهِ) اول مَفْلَسِ چقغان نك صوكنمه (مِنَ الْحَبْسِ) حَبْسِنِى (بَلْ يُلَازِمُونَهُ) بلكه بوروبچ
 اييه لرى مَفْلَسِ كه يابشرلار (وَلَا يَمْنَعُونَهُ) دَخَى طيماسلار اول مَفْلَسِ نى (مِنَ التَّصْرِيفِ)
 تصرف ان (وَالسَّفَرِ) دَخَى سفردين (وَيَأْخُذُونَ) دَخَى آلورلار بوروبچ اييه لرى (فَضْلَ كَسْبِهِ)
 كسبندين آرتقانى (يُقَسِّمُ) بولور اول آرتوقنى (بَيْنَهُمْ) اول بوروبچ اييه لرى آراسنده

(بِالْحَصِّ) الوشلری برلہن (وَقَالَ) دخی ایتدیلمر امامین (إِذَا أَلَسَهُ الْحَاكِمُ) هر قایچان حاکم
 مفلسنی مفلس دیب فچقرسه ومفلس بولماقی ایله حکم ایتمسه (حَال) حائل بولور مفلس (بَيْنَهُ)
 اول مفلس آراسی برلہن (وَبَيْنَ غُرْمَائِهِ) دخی اول مفلس ننگ بوروچ ایبه لری آراسنده (الْأ)
 مگر حاکم حائل بولماس (أَنْ يُقِيمُوا) بوروچ ایبه لری ننگ اقامت قیلولاری وقتندہ (أَنَّهُ)
 درستلکده شأن (فَدَحَّضَلَهُ) تحقیق اول مفلس که حاصل بولدی (مَالٌ) مال دیب (وَلَا يُجْعَرُ)
 تصرفان منع قیلنماس (عَلَى الْفَاسِقِ) بوروق کشی اوزرینه (إِذَا كَانَ مُصْلِحًا) هر قایچان
 توزوک قیلوچی بولسه (لِمَالِهِ) اوزینک مالنی (وَالْفَسِقُ الْأَهْلِي) ایسکی بوروقلق مثلابلغ
 بولغاچمه فاسق بولور (وَالطَّارِي) دخی سرکنده ان پید بولغان فسق لق (سَوَاءً) برابردر حجر
 درست بولماوده (وَمَنْ أُلْفِسَ) دخی برکشی مفلس دیب حکم قیلنسه (وَعَفْدُهُ) دخی اول کشی
 قاشنده بولسه (مَتَاعٌ) متاع بولسه (لِرَجُلٍ بَعِيْنُهُ) بر بیلگولی ایرنک (إِتْقَاعُهُ) صاتوب آغان
 بولسه متاع فی (مَنْهُ) اول ایردن (فَصَاحِبُ الْمَتَاعِ) بس متاع ایبه سی (أُسُوَّةٌ) برابرلکده در
 (لِلْغُرْمَاءِ) بوروچ ایبه لری اوچون (فِيهِ) اول متاعده .

کتاب الاقرار

اوزنده بولغان کشی حقی برلہن خبر بیرو بیاننده کیلگان کتابدر (إِذَا أَقَرَّ) هر قایچان
 اقرار قیلسه (الْحُرُّ الْبَالِغُ الْعَاقِلُ) عقللی بالغ بولغان آزاد کشی (بِحَقِّ) برحق برلہن (لِزَمَهُ)
 لازم بولور اقرار قیلوچیغه (أَقْرَأَهُ) اقراری لازم بولور (مَجْهُولًا كَأَنْ مَا أَقْرَبَهُ) کیرهك آنک
 برلہن اقرار قیلغان نرسه سی بلمسز بولسون (أَوْ مَعْلُومًا) یایسه بیلگولی بولسون (وَيُقَالُ لَهُ)
 دخی اقرار قیلوچیغه ایتلور (بَيْنَ الْمَجْهُولِ) بلمسزنی بیان قیل دیو (فَإِنْ لَمْ يَبَيِّنْ) بس
 اگر اقرار قیلوچی بیان قیلماسه (يُجْبَرُ إِلَى الْحَاكِمِ) حکم قیلوچی اقرار قیلوچینی کوچلر (عَلَى
 الْبَيَانِ) بیان قیلو اوزرینه (فَإِنْ قَالَهُ) بس اگر ایتمسه (لِفُلَانٍ عَلَيَّ شَيْءٌ) مینم اوزرمده
 فلان کشی اوچون بولغوچیدر برشی دیسه (لِزَمَهُ) لازم بولور اول اقرار قیلوچیغه (أَنْ
 يَبَيِّنَ) بیان قیلماقلق (مَالَهُ قِيَمَةً) قیمتی بولغان نرسه فی (وَالْقَوْلُ) دخی معتبر سوز (فِيهِ)
 اول اقرارده (قَوْلُهُ) اقرار قیلوچینک سوزیدر (مَعَّ بِيَمِينِهِ) بهیمنی برله (إِنْ ادَّعَى الْمُقْرَأُ لَهُ)
 اگر فائده سینده اقرار قیلنمش کشی دعوی قیلسه (أَكْثَرُ) کوبره کنی (مِنْ ذَلِكَ) اوشبو اقرار
 قیلوچی اقرار قیلغان نرسه دن (وَإِذَا قَالَ) دخی هر قایچان اقرار قیلوچی ایتمسه (لَهُ عَلَيَّ مَالٌ)

فلان اوچون مینم اوزرمده مال بولغوچیدر دیسه (فَالْمَرْجِعُ) بس قایتماق (فی بیانه) اول
مالنی بیانده (الیه) اول افرار قیلوچیغه در (وَيُقْبَلُ قَوْلُهُ) دخی افرار قیلوچینک سوزی معتبر
بولور (فی القلیل) آزادا (وَالكثیر) دخی کوبنده (فَإِنْ قَالَ) بس اگر افرار قیلوچی ایتسه
(لَهُ عَلَى مَالٍ عَظِيمٍ) فلان اوچون مینم اوزرمده الوخ مال بار دیسه (لَمْ يَصْصَقْ) تصدیق
قیلنماس افرار قیلوچینی (فِي أَقْلٍ مِنْ مَائِنِي دَرَهْمٍ) ایکی یوز درهمن آزاراقده (وَأَنْ
قَالَ) دخی اگر افرار قیلوچی ایتسه (عَلَى دَرَاهِمٍ كَثِيرَةٍ) فلان اوچون مینم اوزرمده کوب
درهملر بار دیسه (لَمْ يَصْصَقْ) افرار قیلوچینی تصدیق قیلنماس (فِي أَقْلٍ مِنْ عَشْرَةِ دَرَاهِمٍ)
اون درهمن آزاراقده (فَإِنْ قَالَ دَرَاهِمٌ) بس اگر فلان اوچون مینم اوزرمده درهملر بار
دیسه (فَهِيَ ثَلَاثَةٌ) بس اول درهملر اوچ که حمل قیلنور (الآ) مگر اوچ که حمل قیلنماس (أَنْ
يَبِين) بیان قیلماقلف (أَكْثَرُ مِنْهَا) کوبرهکنی اول اوچ درهمن (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر
ایتسه افرار قیلوچی (كُنَّا كُنَّا دَرَهْمًا) فلان اوچون مینم اوزرمده اوشنداق اوشنداق
درهملر بار دیسه (لَمْ يَصْصَقْ) افرار قیلوچینی تصدیق قیلنماس (فِي أَقْلٍ) آزاراقده (مَنْ
أَحَدُ عَشْرٍ دَرَهْمًا) اون بر درهمن (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایتسه افرار قیلوچی (كُنَّا وَكُنَّا
دَرَهْمًا) فلان کشی اوچون مینم اوزرمده اوشنداق دخی اوشنداق درهملر بار دیسه (لَمْ
يَصْصَقْ) افرار قیلوچینی تصدیق قیلنماس (فِي أَقْلٍ) آزاراقده (مَنْ أَحَدٌ وَعَشْرِينَ دَرَهْمًا)
یکرمی بر درهمن (وَأَنْ قَالَ لَهُ عَلَيَّ) دخی اگر ایتسه افرار قیلوچی مینم اوزرمده فلان
اوچون بولغوچیدر دیسه (أَوْ فِي ذِمَّتِي) یایسه فلان اوچون مینم ذمه منه بولغوچیدر دیسه
(فَقَدْ أَقْرَ) بس تحقیق افرار قیلدی (بِئْسَ) بوروج برلهن (وَأَنْ قَالَ لَهُ عَنِّي) دخی
اگر افرار قیلوچی فلان اوچون مینم قاشمک بولغوچیدر دیسه (أَوْ مَعِي) یایسه مینم برلهن
بولغوچیدر دیسه (فَهُوَ أَقْرَارٌ) بس بواقرار افرار در (بِأَمَانَةٍ فِي يَدِي) قولنداغی امانت برلهن
(وَإِذَا قَالَ) دخی هر قایچان ایتسه (لِرَجُلٍ) بر ایرگه (لِي عَلَيكَ أَلْفُ دَرَهْمٍ) مینم اوچون
سینک اوزرکنده ملک درهم بار دیسه (فَقَالَ لَهُ) بس مخاطب بولغان ایر ایتسه ایتوچیگه
(أَتَرْتَهَا) اولجه سین اول درهملرنی دیسه (أَوْ أَنْتَقَفَهَا) یایسه صاناسین اول درهملرنی دیسه
(أَوْ أَجَافِي بِهَا) یایسه اول درهملرنی میکا کیچکنر ومهلت بپر دیسه (أَوْ قَبَضْتُهَا) یایسه
ملک درهمنی اوقدهم سینا دیسه (فَهُوَ أَقْرَارٌ) بس اوشبو افرار در (وَمَنْ أَقْرَ) دخی برکشی
افرار قیلسه (بِئْسَ مَوْجِلٌ) کیله چکن بیرله نورغان دین برلهن (فَصَبَقَهُ الْمَقْرَلُ) بس فاشمهینه

اقرار قیلنغان کئی اقرار قیلوچینی تصدیق قیلسه (فی اللّٰئین) بورچده (وَكَلَّبه) دخی
 یالغانغه نسبت بیرسه اقرار قیلوچینی (فی التّأجیل) دین ننگ مؤجل بولونده (لَزْمَهُ اللّٰئین)
 اقرار قیلغان بوروج اقرار قیلوچیغه لازم بولور (حَالاً) ماضرده (وَبِسْتَعْلَقُ الْمَقْرَلَهُ) دخی
 فائده سینده اقرار قیلنغان کئی بیمن ایندر لور (فی الأجل) دین ننگ مؤجل بولماونده (وَمَنْ
 أَقْرَ) دخی برکشی اقرار قیلسه (وَأَسْتَنْتَنِي) دخی استثناء قیلسه (مُتَّصِلًا بِأَقْرَارِهِ) اقرارینه
 توتاشدرغان حالده (صَحَّ الْأَسْتِنَاءُ) استثناء درست بولور (وَلَزْمَهُ الْبَاقِي) دخی استثناءدان
 قالغانی لازم بولور (سَوَاءٌ اسْتَنْتَنِي الْأَقْلُ) برابردر کبیرهك آزارقنی استثناء قیلسون
 (أَوَالَا كَثُرَ) یایسه کوبره کنی استثناء قیلسون (فَإِنْ اسْتَنْتَنِي الْجَمِيعُ) بس اگر همه سنی استثناء
 قیلسه (لَزْمَهُ الْأَقْرَارُ) اقرار قیلوچیغه اقرار قیلغان نرسه سی لازم بولور (وَبَطَلَ الْأَسْتِنَاءُ)
 دخی استثناسی باطل بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر اقرار قیلوچی ایتسه (لَهُ عَلَى مَائَةِ دَرَاهِمٍ إِلَّا
 دِينَارًا) دیسه یعنی فلان اوچون مینم اوزر منه بولغوچیدر یوز درهم مگر بر آلتون کیم
 دیسه (أَوَالَا قَفِيزَ حَنْطَةَ) یایسه مگر بر اولجه و بغدادی کیم دیسه (لَزْمَهُ) لازم بولور اقرار
 قیلوچیغه (مَائَةِ دَرَاهِمٍ) یوز درهم (الْأَقِيمَةُ الدِّينَارُ) مگر بر آلتون قیمنی کیم (أَوَالِ الْقَفِيزِ)
 یایسه بر اولجه و بغدادی قیمتی کیم یوز درهم لازم بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایتسه اقرار
 قیلوچی (لَهُ عَلَى مَائَةِ دَرَاهِمٍ) فلان اوچون مینم اوزر منه یوز دخی بر درهم بار دیسه (فَالْمَائَةُ
 كُلُّهَا) بس مائه ننگ بارچه سی (دَرَاهِمٍ) درهملر بولور یعنی یوزده بر درهم لازم بولور (وَأَنْ
 قَالَ) دخی اگر ایتسه اقرار قیلوچی (مَائَةٌ وَثَوْبٌ) دیسه یعنی فلان اوچون مینم اوزر منه
 یوز دخی بر کبیم باردر دیسه (لَزْمَهُ) لازم بولور اقرار قیلوچیغه (ثَوْبٌ وَاحِدٌ) بر کبیم
 (وَالْمَرْجِعُ) دخی قایتماق (فی تَفْسِيرِ الْمَائَةِ) یوزنی تفسیرده (أَلَيْهِ) اول اقرار قیلوچیغه در
 (وَمَنْ أَقْرَ) دخی برکشی اقرار قیلسه (بِحَقِّ) برحق برلهن (وَقَالَ) دخی ایتسه (مُتَّصِلًا بِأَقْرَارِهِ)
 اقرارینه توتاشدرغان حالده (لَمْ يَلْزَمَهُ الْأَقْرَارُ) اقرار قیلغان کشیگه اقرار قیلغان نرسه سی
 لازم بولماس (وَمَنْ أَقْرَ) دخی برکشی اقرار قیلسه (وَشَرَطَ الْخِيَارُ) دخی اختیارنی شرط قیلسه
 (لَزْمَهُ الْأَقْرَارُ) اول کشیگه اقرار قیلغان نرسه سی لازم بولور (وَبَطَلَ الْخِيَارُ) دخی اختیاری
 باطل بولور (وَمَنْ أَقْرَ) دخی برکشی اقرار قیلسه (بِعَارٍ) یورطبرلهن (وَأَسْتَنْتَنِي) دخی استثناء
 قیلسه (بِنَاءِهَا) اول یورط ننگ بناسی (لِنَفْسِهِ) اوزی اوچون (فَلِلْمَقْرَلَهُ) بس فائده سینده
 اقرار قیلنغان کشیگه لازم بولور (الْبِنَاءُ وَالْبِنَاءُ) یورطدخی بناء (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر اقرار

قیلوچی اینتسه (بِنَاءُ هُنَا الدَّارِ) اوشبو یورطنلڭ بناسی (لی) میڭا (وَالْعُرْصَةُ) دخی یورطنلڭ بناسز آچق ییری (لِفُلَانٍ) فلان کشیگه دیسه (فَهُوَ) بس اول اقرار (كَمَا قَالُوا) اقرار قیلوچی اینکانه بولور (وَمَنْ أَقْرَرَّ) دخی برکشی اقرار قیلسه (فِي تَمَرٍ قَوْصَةٍ) خرما صاوتنداغی خرما برلهن (لِزَمَهُ) لازم بولور اقرار قیلوچیغه (الْتَمَرُ) خرما ده (وَالْقَوْصَةُ) دخی خرما صاوتنداغی یعنی ایکسینه اقرار قیلنمش کشیگه بولور (وَمَنْ أَقْرَرَّ) دخی برکشی اقرار قیلسه (بِنَابَةِ فِي الصُّطْبِلِ) آبزار داغی دورت آیاقلی حیوان برلهن (لِزَمَهُ الدَّابَّةُ) اقرار قیلوچیغه دابه لازم بولور (خَاصَّةً) خاصلق یوزندن یعنی فقط دابه اقرار قیلنمش کشیگه بولور (وَأَنْ قَالَتْ غَصْبَتْ) دخی اگر اقرار قیلوچی اینتسه غصبلا دووم مین دیو (ثَوْبًا فِي مَنْدِيلٍ) یاولقغه تورگان کیمنی (لِزَمَاهُ) لازم بولور اقرار قیلوچیغه کییم ده یاولقغه (جَمِيعًا) بار چه سی (وَأَنْ قَالَتْ) دخی اگر اینتسه اقرار قیلوچی (لَهُ عَلَيَّ ثَوْبٌ فِي ثَوْبٍ) فلان اوچون مینم اوزر مه کییم ده بولغان کییم بار دیسه (لِزَمَاهُ) اقرار قیلوچیغه ایکی کییم ده لازم بولور (وَأَنْ قَالَتْ) دخی اگر اقرار قیلوچی اینتسه (لَهُ عَلَيَّ ثَوْبٌ فِي عَشْرَةِ اَثْوَابٍ) فلان اوچون مینم اوزر مه اون کییمه بر کییم بولغوچیدر دیسه (لَمْ يَلْزَمَهُ) لازم بولماس اقرار قیلوچیغه (عَنْ أَبِي حَمِيْقَةَ) امام اعظم قاشننه (وَأَبِي يُوْسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشننه (رَحْمَهُمَا اللهُ) الله تعالی نڭ رحمتی بولغای ایسی بو ایکسینه (الْاَثْوَابُ وَاحِدٌ) مگر بر کییم لازم بولور (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی اینتسی امام محمد (رَحْمَهُ اللهُ) الله تعالی نڭ رحمتی بولغای ایسی امام محمد که (يَلْزَمُهُ) لازم بولور اقرار قیلوچیغه بو صورتده (احد عشر ثوبًا) اون بر کییم (وَمَنْ أَقْرَرَّ) دخی برکشی اقرار قیلسه (بِغَضَبِ ثَوْبٍ) بر کییمنی غصب قیلو برلهن (وَجَاءَ بِثَوْبٍ مَعِيْبٍ) دخی اقرار قیلوچی عیبلی کییمنی کیلتورسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر بولغان سوز (قَوْلُهُ) اقرار قیلوچینڭ سوزیدر (مَعَ يَمِيْنِهِ) یهیننی برلهن (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشنداق اقرار قیلوچینڭ سوزی معتبر بولور (لَوْ اَقْرَرَّ) اگر اقرار قیلسه (بِدْرَاهِمٍ) درهملر برلهن (غَضِبَهَا) غصبلا دی اول درهملرنی (وَقَالَ) دخی اینتسه (هِيَ) اول مین غصبلاغان درهملر (زَيْوُفٌ) نچار درهملر دیسه (وَأَنْ قَالَتْ) دخی اگر اینتسه اقرار قیلوچی (عَلَيَّ خَمْسَةٌ فِي خَمْسَةٍ) فلان اوچون مینم اوزر مه بش اچننه بش بولغوچیدر دیسه (يُرِيكَ) تلهر بولسه (بِهِ) بو سوزندن (الضَّرْبُ) ضربنی (وَالْحِسَابُ) دخی حسابنی (لِزَمَهُ) لازم بولور اقرار قیلوچیغه (خَمْسَةٌ وَاحِدَةٌ) بر بش (وَأَنْ قَالَتْ) دخی اگر اینتسه اقرار قیلوچی (أَرَدْتُ) تله دم مین دیسه (خَمْسَةٌ مَعَ خَمْسَةٍ) بش برلهن بشنی (لِزَمَهُ) لازم بولور اقرار

قیلوجیغہ (عَشْرَةَ) اون (وَإِذَا قَالَ) دخی ہر قایچان اینتسہ اقرار قیلوجی (لَهُ عَلَيَّ) فلان اوچون
 مینم اوزرمہ بولغوجیلر دیسہ (مَنْ دَرَهْمٍ إِلَى عَشْرَةَ) بر درہمین اون درہم گہ قدری (لَزِمَهُ)
 لازم بولور اقرار قیلوجیغہ (تَسْعَةَ) توقز درہم (عَبْدُ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ
 (فَيَلْزِمُهُ الْإِبْتِءُ) بس امام اعظم قاشندہ ابتدا لازم بولور یعنی بر درہم (وَمَا بَعَثَهُ) دخی
 ابتدا دان سوکغی نرسہ لازم بولور یعنی سیکز درہم (وَتَسْقُطُ الْغَايَةُ) دخی غایہ ساقط بولور
 یعنی اونچی درہم (وَقَالَ) دخی ایتمیلر امامین (يَلْزِمُهُ الْعَشْرَةَ) اقرار قیلوجیغہ اون درہم
 لازم بولور دیلمیلر (كُلُّهَا) بارچہ سیک (وَإِذَا قَالَ) دخی ہر قایچان اینتسہ اقرار قیلوجی (لَهُ
 عَلَيَّ أَلْفُ دَرَهْمٍ) دیو یعنی فلان اوچون مینم اوزرمہ مکڈ درہم بولغوجیلر (مَنْ ثَمَنَ عَبْدٍ)
 شونہ این قلمک آچہ سنمان (أَشْتَرَيْتَهُ) صاتوب آلبوم مین فلانہ ان اول قلمی (وَلَمْ يَقْبِضْهُ)
 دخی آلمادوم مین اول قلمی (مَنْهُ) اول فلان کشین دیسہ (فَإِنْ ذَكَرَ عَبْدًا بَعِيْنَهُ) بس
 اگر اقرار قیلوجی بیلگولی قلمی ذکر ایتمسہ (قِيلَ لِلْمَقْرَرِ) آنک اوچون اقرار قیلنمش
 کشینگہ ایلمور (ان شئت) اگر تلهسک سین (فَسَلَّمَ الْعَبْدَ) بس قلمی تابشر سین (وَحُفَّ
 الْأَلْفِ) دخی مکڈ درہمی آل سین دیو (وَالْأ) اگر قلمی تابشر ماساک (فَلَأَشِيَّ أَلْفًا) بس
 سیکدھیچ نرسہ یوقدر دیو (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر اقرار قیلوجی اینتسہ یعنی فلان اوچون مینم
 اوزرمہ مکڈ درہم بار دیسہ (مَنْ ثَمَنَ عَبْدٍ) صاتوب آلب قبض قیلماغان قلمک آچہ سنمان
 دیو (وَلَمْ يَبْعِيْنَهُ) دخی قلمی بیلگولہنسہ (لَزِمَهُ الْأَلْفُ) اقرار قیلوجیغہ مکڈ درہم لازم بولور
 (فِي قَوْلِ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر اینتسہ (لَهُ عَلَيَّ أَلْفٌ) فلان
 اوچون مینم اوزرمہ مکڈ درہم بار (مَنْ ثَمَنَ خَمْرٍ) صاتوب آلبان خمر آچہ سنمان (أَوْ خنزِيرٍ)
 یایسہ دوکغز آچہ سنمان دیسہ (لَزِمَهُ الْأَلْفُ) اقرار قیلوجیغہ مکڈ درہم لازم بولور (وَأَمْ
 يَقْبَلُ تَفْسِيرَهُ) اقرار قیلوجیغہ تفسیری قبول ایتماس (وَأَنْ قَالَ) دخی اقرار قیلوجی اینتسہ
 (لَهُ عَلَيَّ أَلْفٌ) فلان اوچون مینم اوزرمہ مکڈ درہم بار دیسہ (مَنْ ثَمَنَ مَتَاعٍ) متاع
 آچہ سنمان (وَهِيَ) حالبوکم اول درہملر (زَيْوْفٌ) نچارلار در دیسہ (وَقَالَ الْمَقْرَرُ) دخی
 فائدہ سینہ اقرار قیلنغان کشی ایتمسہ (جِيَادٌ) بخشیلار در دیسہ (لَزِمَهُ الْجِيَادُ) اقرار قیلوجیغہ
 بخشی مکڈ درہم لازم بولور (فِي قَوْلِ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قولندہ (وَمَنْ أَقْرَرُ) دخی
 بر کشی اقرار قیلسہ (لِغَيْرِهِ) باشقہ کشی فائدہ سینہ (بِحَاتَمٍ) بوزک برلہن (فَلَهُ الْحَلْفَةُ) بس
 اقرار قیلنغان کشینگہ بولور یوزکنک ایلمنہ سی (وَالْفُضُّ) دخی قاشی (وَأَنْ أَقْرَرُ) دخی اگر

اقرار قبيلسه (بسیف) قلعج برله (فله) بس اقرار قیلنغان کشیگه بولور (النصل) قلعجنگ
 تیهری (والجفن) دخی قلی (والحمایل) دخی باوی (وان اقر) دخی اگر اقرار قبيلسه (له)
 اول فلانغه (بجمله) کیاو اوچون بنا قیلنا تورغان ابو برله (فله) بس اقرار قیلنغان کشیگه
 بولور (العیدان) ابونک ایکی ترهگی (والکسوة) دخی اول ابونی ارتلگان کبیم (وان
 قال) دخی اگر اقرار قیلوچی اینسه (لمل فلانة) فلانه خاتون نك قورصاغنداغی بالاسی
 اوچون بولغوچیدر (علی الی درهم) مینم اوزر مه مك درهم (فان قال) بس اگر اقرار قیلوچی
 اینسه (اوصی به) اول مك درهمنی وصیت ایندی (فلان) فلان کشی (اومات) بیایسه اولدی (ابوه)
 اول قورصاغنداغی بالانک آتاسی (فورته) بس وارث بولدی اول بالایعنی آتاسندان میراث
 تیدی دیسه (فالاقرار) بس اقرار (صحيح) درستدر (وان ابهم الاقرار) دخی اگر او شو
 اقرارنی بلمسز قبيلسه (لم یصح) درست بولماس (عندابی یوسف رحمه الله) امام ابو یوسف
 قاشنك (وقال محمد رحمه الله) دخی ایندی امام محمد (یصح) بلمسز قبيلسه ده اقرار درست
 بولور دیدی (ولو اقر) دخی اگر اقرار قبيلسه (بجمل جاریة) بر کنیزك قزنگ حملی برله
 (او حمل شاة) بیایسه قورنك حملی برله (لرجل) بر ایروچون (صح الاقرار) اقرار درست
 بولور (ولزمه) دخی اقرار قیلنغان نرسه سی لازم بولور (واذا اقر الرجل) دخی هر قایچان
 بر ایرو اقرار قبيلسه (فی مرض موته) اولم آورونده (بفیون) کوب بوروچلار برله (وعلیه)
 دخی اول ایرو اوزرنك بولسه (دیون فی صحته) سلامت وقتنك لازم بولغان بوروچلار (ودیون)
 دخی شوندا این بوروچلار بولسه (لزمته) لازم بولدی اول بوروچلار اول ایرگه (فی مرض
 موته) اولم آورونده (بأسباب معلومة) بیلسگولی سببلر برله (فبین الصحة) بس سلامت
 وقتنداغی دین (والمین المعروف بالأسباب) دخی سببلر برله معلوم بولغان دین (مقتم)
 الکفر (فاذا قضیت) بس هر قایچان بودینلرنی اوتالمش بولسه (وقضل شیء) دخی
 دینلردن بر آز نرسه آرتسه (صرف) قیلنور اول آرتقانی (فیمما اقر) اقرار قیلنغان
 نرسه سنده یعنی دیننك (به) اول دین برله (حال المرض) آورو حالنك (وان لم یکن) دخی
 اگر بولماسه (علیه) اول اقرار قیلوچی اوزرنده (دیون) دینلر بولماسه (فی صحته) سلامت
 حالنك (جاز اقراره) اول کشینگ اقراری درست بولور (وكان المقر له) دخی فائده سینه
 اقرار قیلنغان کشی بولور (اولی) آرتوغراق (من الورثة) وارثلردن یعنی اول مالنی اقرار
 قیلنمش کشیگه بیلرور آرتسه وارثلر آراسنده قالغاننی بولنور (واقرار المريض) آورو

کشینک مال برلہن اقرار قیلوی (لوارثہ) اوزینک وارثینہ (باطل) باطل در (الاً) مگر باطل بولماس (أَنْ يُصَدَّقَ) تصدیق قیلوی وقتندہ اول اقرارنی (بَقِيَّةُ الْوَرِثَةِ) وارث لرنک قالغانلاری (وَمَنْ أَقَرَّ) دخی برکشی اقرار قیلسه (لأَجْنَبِيٍّ) یاط کشیگہ (فی مَرَضِهِ) آورو حالندہ (ثُمَّ قَالَ) مونک صوکنده ایتسه (هُوَ) اول اقرار قیلنغان کشی (ابْنِي) مینم او غلوم در دیسه (ثَبُتٌ) ثابت بولور (نَسَبُهُ) اول اقرار قیلنغان کشینک نسبی (وَبَطْلُ أَقْرَارِهِ) دخی اقرار قیلوچینک اقراری باطل بولور (لَهُ) اول نسبی ثابت بولغان کشیگہ (وَلَوْ أَقَرَّ) دخی اگر اقرار قیلسه (لأَجْنَبِيَّةٍ) یاط خاتونغه (ثُمَّ تَزَوَّجَهَا) مونک صوکنده تزوجلہ نسه اول خاتوننی (لَمْ يَبْطُلْ أَقْرَارُهُ) اقرار قیلوچینک اقراری باطل بولماس (لَهَا) اول خاتونغه (وَمَنْ طَلَّقَ) دخی برکشی طلاق قیلسه (زَوْجَتَهُ) خاتوننی (فی مَرَضِهِ) اولم آورو نده (ثَلَاثًا) اوچ طلاق قیلسه (ثُمَّ أَقَرَّ) مونک صوکنده اقرار قیلسه (لَهَا) اول طلاق قیلنغان خاتونینہ (بَدِينٍ) بوروچ برلہن (وَمَاتَ) دخی بو اقرار قیلوچی ایر اولسه (فَلَهَا الْأَقْلُّ) بس اول خاتونغه آزر اخی بولور (مِنَ الْمَيِّتِ) بوروچمان (وَمِنْ مِيرَاثِهَا) دخی اول خاتوننک میراثندان (منه) اول ایردن یعنی اقرار قیلنغان دین برلہن میراث نک قایوسی آزر خاتونغه شونسی بولور (وَمَنْ أَقَرَّ) دخی برکشی اقرار قیلسه (بِغُلَامٍ) ایر بالابرلہن (يُولَدُ) توولمش بولور بولسه (مِثْلُهُ) اول بالانک مثلی (لَمِثْلِهِ) اول اقرار قیلوچینک مثلی اوچون (وَلَيْسَ لَهُ) دخی اول بالا اوچون بولماسه (نَسَبٌ مَّهْرُوفٌ) بیلسگولی بولغان نسبی (أَنَّهُ) درستلکده اول بالا (أَبْنُهُ) اول اقرار قیلوچینک اوغلیدر یعنی اوغلی بولوینہ معلوم نسب بولماسه (وَصَفَقَةُ الْغُلَامِ) دخی بالا اقرار قیلوچینک اوغلی بولونی تصدیق قیلسه (يَثْبُتُ نَسَبُهُ) اول اوغلینک اقرار قیلوچیغه نسبی ثابت بولور (وَأَنْ كَانَ مَرِيضًا) گرچه اقرار قیلوچی آورو بولساده (وَيُشَارِكُ الْوَرِثَةَ) دخی اول اقرار قیلنمش بالا وارثلارغه اورناق بولور (فی الْمِيرَاثِ) میراث (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَقْرَارُ الرَّجُلِ) ایرنک اقرار قیلوی (بِالْوَالِدَيْنِ) آتا آنا برلہن (وَالْوَالِدِ) دخی بالابرلہن (وَالزَّوْجَةِ) دخی خاتون برلہن (وَالْمَوْلَى) دخی قل بولسه خواجه برلہن اقرار قیلوی درست بولور (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَقْرَارُ الْمَرْأَةِ) خاتوننک اقرار قیلوی (بِالْوَالِدَيْنِ) آتا آنا برلہن (وَالزَّوْجِ) دخی ایر برلہن (وَالْمَوْلَى) دخی امہ بولسه خواجه برلہن اقرار قیلوی درست بولور (وَلَا يَقْبَلُ بِالْوَالِدِ) خاتوننک بالابرلہن اقرار قیلوی درست مقبول بولماس (الاً) مگر مقبول بولور (أَنْ يُصَدَّقَ هَا الزَّوْجُ) ایرنک خاتوننی بالابرلہن اقرارده

تصدیق قیلووی وقتندە (أَوْتَشَهَدُ) یا یسە شهادت بیروی وقتندە (بَوْلَادَتَهَا) اول خاتوننڭ بالاتا بووی برلەن (قَابِلَةٌ) بر قابله خانون (وَمَنْ أَقَرُّ) دخی بر کشی اقرار قیلسە (بِنَسَبِ) نسب برلەن (مَنْ غَيْرِ الْوَالِدَيْنِ) آنا آنادان باشقە دان (وَالْوَالِدُ) دخی بالادان باشقە دان (مِثْلُ الْآخِ) بر توغمە قردەش برلەن اقرار کبی (وَالْعَمُّ) دخی آنا بر توغمە قردەش برلەن اقرار کبی (لَمْ يُقْبَلْ أَقْرَارُهُ) اول کشینڭ اقراری مقبول بولماس (فِي النَّسَبِ) نسبە (فَإِنْ كَانَ لَهُ) بس اگر اقرار قیلوچی اوچون بولسە (وَارْثٌ مَّعْرُوفٌ) معلوم بولغان وارثی (قَرِيبٌ) کیرهک یاقن بولسون (أَوْ بَعِيدٌ) یا یسە یراق بولسون (فَهُوَ أَوْلَىٰ بِالْمِيرَاثِ) بس اول وارث میراث گە لایقراقدر (مَنْ الْمُقْرَلُ) فائده سینە اقرار قیلنمش کشیدان (وَأَنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُ) دخی اگر اقرار قیلوچی اوچون معلوم بولغان وارث بولماسە (اسْتَحَقَّ الْمُقْرَلُ) فائده سینە اقرار قیلنمش کشی مستحق بولور (مِيرَاثُهُ) اقرار قیلوچینڭ میراثینە (وَمَنْ) دخی بر کشی (مَاتَ) اولسە (ابو) اول کشینڭ آتاسی (فَأَقْرَبَ بَاخٍ) بس آتاسی اولسگان کشی اوز رینه بر قرداش برلەن اقرار قیلسە (لَمْ يَنْهَبْ نَسَبَ أَخِيهِ) قرداشی بولو برلەن اقرار قیلنغان کشینڭ نسبسی ثابت بولماس (وَيُشَارِكُهُ) لکن اقرار قیلوچیغە اورتاق بولور (فِي الْمِيرَاثِ) آتاسینڭ میراثینە.

کتاب الاجارة

فائده لرنی صاتو بیانندە کیلگان کتابدر (الْأَجَارَةُ) اجارة (عَقْدٌ) عقددر (عَلَى الْمَنَافِعِ) فائده لر اوز رینه (بِعَوَضٍ) عوض برابرندە (وَلَا تَصَحُّ) دخی اجاره درست بولماس (حَتَّى تَكُونَ الْمَنَافِعُ) فائده لر بولما ینچە (مَعْلُومَةٌ) معلوم بولما ینچە (وَالْأَجْرَةُ مَعْلُومَةٌ) دخی اجاره معلوم بولما ینچە (وَمَا جَازَ) درست بولغان نرسە (أَنْ يَكُونَ ثَمَنًا فِي الْبَيْعِ) بیعندە ثمن بولورغە (جَازَ) درست بولور اول نرسە (أَنْ يَكُونَ أَجْرَةً) بال بولما قلفغە (فِي الْأَجَارَةِ) اجاره دە (وَالْمَنَافِعُ) دخی فائده لر (تَارَةً) بر مرتبە (تَصِيرُ مَعْلُومَةٌ) معلوم بولوب اولور (بِالْمِثَّةِ) اجاره نڭ مدتی برلەن (كَاسْتِجَارِ التَّوْرِ) بورطلارنی اجاره کبی (لِلسَّكْنَى) تور و اوچون (وَالْأَرْضِينَ) دخی یرلرنی اجاره کبی (لِلزَّرَاعَةِ) ایگن ایگو اوچون (فَيَصِحُّ الْعَقْدُ) بس اجاره عقدی درست بولور (عَلَى مُدَّةٍ مَعْلُومَةٍ) بیلگولی مدت اوز رینه (أَيُّ مُدَّةٍ كَانَتْ) کیرهک قایو مدت بولسون (وَتَارَةً) دخی بر مرتبە (تَصِيرُ مَعْلُومَةٌ) معلوم بولوب اولور فائده لر (بِنَسَمِيَةِ الْعَمَلِ) عملنی آطاو برلەن (كَمَنْ) شول کشی کبی (اسْتَأْجَرَ رَجُلًا) بر ایرنی

اجارہ گہ آلدی (عَلَى صَبْعِ ثَوْبٍ) کیم بویا اوزرینہ (أَوْ خِطَاطِقَهُ) یایسہ کیمنی تگو اوزرینہ (أَوْ اسْتَأْجَرَ ذَابَّةً) یایسہ دابہ فی اجارہ گہ آلسہ (لِيَجْمَلَ عَلَيْهَا) اول دابہ اوزرینہ یوکلہ و اوچون (مَقَارًا مَعْلُومًا) بیلسگولی بولغان مقمار فی (أَوْ يَرْكَبُهَا) یایسہ دابہ گہ آطلانہ اقلق اوچون (مَسَافَةً) ہر آزیرنی کم (سَمَاهَا) آنادی اول بیرنی (وَتَارَةً) دخی ہر مرتبہ (تَصِيرُ مَعْلُومَةً) اول فائدہ لر معلوم بولوب اورلور (بِالْتَّعْيِينِ) بیلسگوبرلہن (وَالْإِشَارَةَ) دخی اشارت برلہن (كَمَنْ) شول کشی کمی (اسْتَأْجَرَ رَجُلًا) ہر ایرنی اجارہ گہ آلدی (لِيَنْقُلَ لَهُ) اول ایرنک بر کشی اوچون کوچر مکسگی اوچون (هَذَا الطَّعَامُ) اوشبو طعامنی (إِلَى مَوْضِعٍ مَعْلُومٍ) بیلسگولی اورنغہ (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اسْتَيْجَارُ الثَّوْرِ) بورطلارنی اجارہ گہ آلو (وَالْحَوَانِيتِ) دکانلارنی اجارہ گہ آلو (لِلسُّكْنِيِّ) تورو اوچون (وَأَنْ لَمْ يَبْيُنْ) اگرچہ بیان قیلما سادہ (مَا يَعْمَلُ فِيهَا) اول بورطلاردا دکانلاردا اشلی تورغان نرسہ سنی (وَلَهُ) دخی اول اجارہ گہ آلوچیغہ تیر (أَنْ يَعْمَلَ) عمل قیلماقلق (كُلُّ شَيْءٍ) ہر ہر نرسہ فی (الْإِلْحَادَةَ) مگر تیرہر چیلک عملنی عمل قیلماس (وَالْقَصَارَةَ) دخی کر بووچیلک عملنی عمل قیلماس (وَالطَّعَانَةَ) دخی تگر ماچیلک عملنی عمل قیلماس (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اسْتَيْجَارُ الْأَرْضِ) بیرنی اجارہ گہ آلماق (لِلزَّرَاعَةِ) ایگن ایکمک اوچون (وَلَا يَصْحُحُ الْعَقْدُ) دخی بیردہ اجارہ عقبی درست بولماس (حَتَّى يُسَمَّى) تا کم ذکر ایتمہ ینچہ (مَائِزْرَعُ فِيهَا) اول بیردہ ایگہ تورغان نرسہ فی (أَوْ يَقُولُ) یایسہ ایتمہ ینچہ (عَلَى أَنْ يَزْرَعَ) ایکمک شرتی اوزرینہ دیو (فِيهَا) اول بیردہ (مَأْشَاءً) تلہ گان نرسہ فی (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَنْ يَسْتَأْجَرَ) اجارہ گہ آلماق (السَّاحَةَ) ہوش بیرنی (لِيَمْنَى عَلَيْهَا) اول بیر اوزرینہ ہناقیلو اوچون (أَوْ يَغْرَسُ فِيهَا) یایسہ اول بیردہ اولتورتو اوچون (نَخْلًا) خرما آغاچنی (أَوْ شَجَرًا) یایسہ باشقہ آغاچنی (فَإِذَا انْقَضَتْ) ہر قایچان اوتسہ (مَدَّةُ الْأَجَارَةِ) اجارہ مدتی (لَزْمُهُ) اجارہ گہ آغان کشیگہ لازم بولور (أَنْ يَقْلَعَ الْبِنَاءَ) بنانی ہنرمکک (وَالغَرْسُ) دخی اولتورتقان آغاچنی ہنرمکک (وَيُسَمَّيْهَا) دخی اول بیرنی ایبہ سینہ تابشرماقلق (فَارَعَةً) ہوشانغان حالدہ (الْأ) مگر بنا برلہن آغاچنی ہنرولازم بولماس (أَنْ يَخْتَارَ صَاحِبُ الْأَرْضِ) بیرنک ایبہ سینک اختیار قیلووی وقتندہ (أَنْ يَغْرَمَ) تولہ کنی (لَهُ) آغاچ برلہن بنا ایبہ سینہ (قِيَمَةُ ذَلِكَ مَقْلُوعًا) آغاچ برلہن بنانک ہنرماش حالندہ گی قیمنی (فِيئِمَّا سَكَّهُ) ہس بیر ایبہ سی ملکنور آغاچ برلہن بنانی (أَوْ يَرْضَى) یایسہ ایبہ سینک راضی بولووی وقتندہ (بِتْرَكِهِ)

آغاچ برلهن بنانی قالبر وغه (علی حاله) اوزحالی اوزرینه (فیکون النبناء) بس بناء بولور
 (لهنا) اوشوبونا اییه سینه (والارض) دخی ییر بولور (لهنا) اوشوبو ییر اییه سینه (ویجوز)
 دخی درست بولور (استیجار الدواب) دابه لرنی اجاره گه آلو (لرکوب) آطلانو اوچون
 (والحمل) دخی یوک بولکلاو اوچون (فان اطلق) بس اگر دابه نی اجاره گه آغانه مطلق ذکر
 اینسه (الرکوب) آطلانو نی (جان) درست بولور (ان یرکبها) اول دابه گه آطلاندر مطلق
 (من شاء) نله گان کشینی (وکذلك) دخی اوشنداق در حکم (ان استأجر) اگر اجاره گه آلسه
 (ثوباً) کییمنی (للئیس) کییو اوچون (واطلق) دخی کییونی مطلق ذکر اینسه یعنی کم
 کییونی بیلگوله مسه (فان قال) بس اگر کییمنی یادابه نی اجاره گه آلوچی اینسه (علی ان
 یرکبها فلان) اول دابه گه فلان کشینک آطلانوی شرطی اوزرینه دیسه (اولیس الثوب
 فلان) یایسه کییمنی فلان کشینک کییوی شرطی اوزرینه دیسه (فارکبها غیره) بس اول
 دابه گه بیلگولگان کشیدن باشقه نی آطلاندرسه (اولیسه غیره) یایسه تعیین اینگان
 کشیدن باشقه غه کییمنی کیدرسه (کان) بولور اول اجاره گه آلوچی (ضامناً) توله وچی
 بولور (ان عطبت) اگر اول دابه یایسه کییم هلاک بولسه (وکذلك) دخی اوشنداق بولور حکم
 (کل ما) هر آندا این نرسه ده (یخلف) تورلی بولور بولسه (باختلاف المستعمل) استعمال
 قیلوچینک تورلی بولوی برلهن (فاما العقار) بس اما ییر و ییر کبی کوچمی تورغان نرسه (وما
 لا یخلف) دخی تورلی بولماغان نرسه (باختلاف المستعمل) استعمال قیلوچینک تورلی بولوی
 برلهن (فإذا شرط) بس اگر عقارده شرط قیلنسه (سکنی واحد) بر کشینک توروی (فله) بس
 اجاره گه آلوچیغه تیهیر (ان یسکن) توتماقلف (غیره) تعیین قیلنغان کشیدن باشقه نی (وان
 سمی نوعاً) دخی اگر اجاره گه آلوچی آتاسه (نوعاً) نوعسنی (وقدراً) دخی مقدار نی (یعنه)
 یوکلیدر اییدی اول مقدار نی (علی الثابة) دابه اوزرینه (مثل ان یقول) اجاره گه آلوچینک
 ایتموی کبی (خمسة افقرة حنطة) بیش اولجه و بغدادی دیبو (فله) بس اجاره گه آلوچیغه تیهیر (ان
 یعمل) اول دابه گه یوکله مه کلک (ما هو مثل الحنطة) بغدادی کبی بولغان نرسه نی (فی الضرر)
 ضررده (او اقل) یایسه ضررده بغدادی ان آزارق بولغان نرسه نی (کالشعیر) آرپه کبی
 (والسهم) دخی کیندر کبی (ولیس) دخی یوقدر (له) اول اجاره گه آلوچیغه (ان یعمل)
 اول دابه گه یوکله مه کلک (ما هو اضر) ضرر لیراق بولغان نرسه نی (من الحنطة) بغدادی ان (کالمخ)
 توز کبی (والحفید) دخی تیمر کبی (فان استأجرها) بس اگر دابه نی اجاره گه آلسه (لیعمل)

یوکلہ مہ کلک اوچون (عَلَيْهَا) اول دابہ اوزرینہ (قَطْفًا) مامقنی (سَمَاهُ) آنادی اول مامقنی
 (فَلَيْسَ لَهُ) بس اجاہ گہ آلوجیغہ یوقدر (أَنْ يَحْمَلَ) اول دابہ گہ یوکلہ مہ کلک (مِثْلُ وَزْنِهِ)
 بغدای آغرلغی کبی (مَدِيدًا) تیمرنی (فَإِذَا اسْتَأْجَرَهَا) بس ہر قایچان دابہ نی اجارہ گہ
 آلسہ (لِيُرَكَّبَهَا) اول دابہ گہ آطلانواوچون (فَارَدَفَ مَعَهُ) بس اوزی برلہن آرطینہ آطلاندرسہ
 (رَجُلًا) برابرنی (فَعَطَبْتُ) بس دابہ ہلاک بولسہ (ضَمَنْ نَصْفَ قِيَمَتِهَا) دابہ نلک یارطی
 قیمتنی تولہر (وَلَا يُعْتَبَرُ) آطلانغان ایرلر اعتبار قیلنماس (بِالثَّقَلِ) آغرلغی برلہن
 (وَأَنْ اسْتَأْجَرَهَا) دخی اگر اجارہ گہ آلسہ دابہ نی (لِيَحْمَلَ عَلَيْهَا) اول دابہ گہ یوکلہ مہ کلک
 اوچون (مَقْدَارًا) ہر مقدارنی (مِنَ الْحَنْطَةِ) بغدایدان (فَعَمَلٌ) بس یوکلہ مہ (أَكْثَرُ)
 کوبرہ کنی (مَتَهُ) اول مقدار دان (فَعَطَبْتُ) بس دابہ ہلاک بولسہ (ضَمَنْ) تولہر (مَأْزَادَ الثَّقَلِ)
 آغرلغی آرتدرغان نرسہ نی (وَإِذَا كَبِحَ الدَّابَّةُ) دخی ہر قایچان دابہ نی اجارہ گہ آلوجی
 دابہ نی تارتسہ (بِلِجَامِهَا) دابہ نلک تزگنی برلہن (أَوْضَرَبَهَا) یایسہ دابہ نی صوقسہ (فَعَطَبْتُ)
 بس دابہ ہلاک بولسہ (ضَمَنْ) تولہر دابہ نی (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنہ (رَحْمَةُ اللَّهِ)
 اللہ نلک رحمتی بولغای ایسی امام اعظم گہ (وَقَالَ) دخی ایتمیلر امامین (أَنْ كَانَ) اگر بولسہ
 صوغووی (ضَرْبًا مَعْتَادًا) عادتہ گی صوغو برلہن (لَا يَضْمَنْ) اجارہ گہ آلوجی دابہ نی تولہ ماس

باب الاجراء

اجیرلر بیاننہ کیلگان بابدر (وَالْأَجْرَاءُ) دخی اجیرلر (عَلَى ضَرْبَيْنِ) ایکی ضرب
 اوزرینہ در (أَجِيرٌ مُشْتَرِكٌ) اور تاق بولغان اجیردر برسی (وَأَجِيرٌ خَاصٌّ) دخی خاص بولغان
 اجیردر ایکنچسی (قَالَ الْمُشْتَرِكُ) بس اور تاق بولغان اجیر (مَنْ) شول کشیدر (لَا يَسْتَحَقُّ
 الْأَجْرَةَ) بالغہ مستحق بولماس (حَتَّى يَعْمَلَ) عمل قیلما اینچہ (كَالضَّبَاغِ) بویا وچی کبی (وَالْقَصَارِ)
 دخی کریو وچی کبی (وَالْمَنَاعُ) دخی مناع (أَمَانَةٌ) امانتہر (فِي يَدِهِ) اجیر مشترکنلک قولنہ (أَنْ
 هَلَكَ) اگر مناع ہلاک بولسہ (لَمْ يَضْمَنْ) تولہ مہس (شَيْئًا) ہیچ بر نرسہ نی (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ)
 امام اعظم قاشنہ (وَقَالَ) دخی ایتمیلر امامین (بِضْمَنِهِ) تولہر اول ہلاک بولغان نرسہ نی (وَمَا
 تَلَفَ بَعْمَلِهِ) دخی اجیر مشترکنلک عملی سببلی ہلاک بولغان نرسہ (كَتَخْرِيقِ الثُّوبِ) کیبہنی
 برطماق کبی (مَنْ دَقَّ) اول کیبہنی قافودان (وَزَلَقَ الْحَمَالَ) دخی یوک کوتہرگان کشینلک
 سرتنووی کبی (وَأَنْقَطَعَ الْحَبْلُ) دخی بیبنلک کیساووی وارلووی کبی (الَّذِي) شونہ این یب (يَشُكُّ)

به يلهر (به) اول يب برلهن (الْمَكَارِي) يمشيكي (الْحَمَلُ) يوكني به يلهر (وَعَرَقُ السَّفِينَةِ) دخی
 كيمه نلک باطووی کبی (مَنْ مَتَّهَا) اول کیمه نی یورت مکمن (مَضْمُونٌ) توله نمشدر اول نرسه
 (الْأ) لکن (أَنَّهُ) در سئلکده اول اجیر مشرک (لَا يَضُنُّ) توله مهس (به) اوشبو عمل سبیلی
 (بَنِي آدَمَ) آدم اوغلنی اگر هلاک بولسه (مَنْ عَرَقَ) باطقان کشین (فِي السَّفِينَةِ) کیمه ده
 (أَوْسَقَطَ) بایسه یغلوب توشکان کشین (مَنْ الثَّابِتُ) دورت آياقلی حیوانندان (وَإِذَا فَصَدَّ
 الْفَضَادُ) دخی هر قاپچان قان آلوجی قان آلسه (أَوْبَزَغَ الْبَزَاغُ) بایسه یاروچی حیوانغه یاروب
 نیشاطر صالسه (وَلَمْ يَنْجَاوَزْ) دخی بو ایکسینلک برسی ده اوتده سه ده (الْمَوْضِعَ الْمُعْتَادَ)
 عادت ده گی اورندان (فَلَا ضَمَانَ) بس هلاک بولغان صورتی توله ولانزم بولماس (عَلَيْهِ) اول
 قان آلوجیغه بایسه یاروچیغه (فِي مَا عَطَبَ) هلاک بولغان اورنده (مَنْ ذَلِكَ) اوشبو عمل دن
 (وَالْأَجِيرُ الْخَاصُّ) دخی خاص بولغان اجیر (الَّذِي) شوندا این اجیردر (يَسْتَعْفُ الْأَجْرَةَ)
 اجره که مستعفی بولور (بِتَسْلِيمِ نَفْسِهِ) اوزنی تابشرو برلهن (فِي الْمَمْدَةِ) عقب قیلنغان مدت
 اچنده (وَأَنْ لَمْ يَعْهَلْ) گرچه قیلما سادا (كَمْ أَسْتَأْجَرَ) شول کشی کبی اجاره که آلدی (رَجُلًا)
 بر ایرنی (شَهْرًا) بر آیغه (لِلْخِزْمَةِ) خدمت اوچون (أَوْ لِرَعَى الْغَنَمِ) بایسه قوی اوطلاتو
 اوچون (وَالضَّمَانَ) دخی بوقدر توله (عَلَى الْأَجِيرِ الْخَاصِّ) خاص بولغان اجیر اوزرینه (فِي مَا
 تَلَفَ) هلاک بولغان نرسه ده (فِي يَدِهِ) خاص بولغان اجیرنک قولنده (وَلَا مَا تَلَفَ) دخی هلاک
 بولغان نرسه ده (مَنْ عَمَلَهُ) خاص اجیرنک عملندن.

باب الاجارة الفاسدة

بوزوق اجاره بیاننده کیلنگان بابدیر (وَالْأَجَارَةُ) دخی اجاره (تَنْفُسُهَا) بوزار اول
 اجاره نی (الشَّرْطُ) شرطلار (كَمَا تَنْفُسُ الْبَيْعِ) نیتته ک اول شرطلار بیعی بوزادر ایدی (وَمَنْ
 اسْتَأْجَرَ عَبْدًا) بر کشی اجاره که آلسه قلنی (لِلْخِزْمَةِ) خدمت اوچون (فَلَيْسَ لَهُ) بس بوقدر
 اول کشیگه (أَنْ يُسَافِرَ) سفر قیلما قلف (به) اول قل برلهن (الْأ) مگر سفر قیلو درست بولور
 (أَنْ يَشْتَرِطَ) شرط قیلما قلف وقتنده (ذَلِكَ) اوشبو سفر قیلونی (وَمَنْ اسْتَأْجَرَ) دخی بر کشی
 اجاره که آلسه (جَمَلًا) تیه نی (لِيَعْمَلَ عَلَيْهِ) اول تیه که یوکه مه کلک اوچون (مَحْمَلًا) هودجنی
 (وَرَأَى كَبِيرًا) دخی ایکی آطلانوجینی (إِلَى مَكَّةَ) مکه که قدر (جَزَاءً) اجاره عقبی درست بولور
 (وَلَهُ) دخی اول اجاره که آلوجیغه تیه (الْمَحْمَلُ الْمُعْتَادُ) عادتده گی هودج (وَأَنْ شَاهِدَ الْجَمَالَ)

دخی اگر تیه ایہ سی کورسہ (الْمَحْمَلُ) ہودجنی (فَهُوَ أَجْوَدُ) بس اول کور و بیگرہ کلک یاخشیدر
 (فَإِنْ اسْتَأْجَرَ بَعِيرًا) بس اگر تیه نی اجارہ گہ آلسہ (لِيَحْمَلَ عَلَيْهِ) اول تیه اوزرینہ بولکلہ و
 اوچون (مَقْدَارًا مِنَ الزَّادِ) آزدان بر مقدار نی (فَأَكْلُ مِنْهُ) بس اول آزدان آشاسہ (فِي
 الطَّرِيقِ) بولسا (جَازٍ) درست بولور (لَهُ) اول اجارہ گہ آلوجیغہ (أَنْ يَزِيدَ) آرتدر مافلق
 (عَوْضَ مَا أَكَلَ) آشغان نرسہ سینک عوضنی (وَالْأَجْرَةَ) دخی یال (لَا تَجِبُ بِالْعَقْدِ) عقد برلہن
 واجب بولماس (وَتَسْتَحَقُّ) دخی اجیر یالغہ تیبیشلی بولور (بِأَمْنٍ مَعَانِ ثَلَاثَةً) اوچ معنا نلک
 برسی برلہن (بِشَرْطِ التَّعْجِيلِ) عقد وقتندہ آشدرونی شرط فیلوی برلہن (أَوْ بِالْتَّعْجِيلِ مِنْ
 غَيْرِ شَرْطٍ) بیاسہ شرط قیلودان باشقہ آشدرو برلہن (أَوْ بِاسْتِيفَاءِ الْمُعْصُودِ عَلَيْهِ) بیاسہ آنک
 اوزرینہ عقد قیلنمش نرسہ نی کامل آلو برلہن (وَمَنْ اسْتَأْجَرَ دَارًا) دخی برکشی بورطنی
 اجارہ گہ آلسہ (فَلِلْمُؤَجَّرِ) بس اجارہ گہ بیروچیگہ تیه ر (أَنْ يُطَالِبَهُ) اجارہ گہ آلوجیغنی
 ایسنہ مہ کلک (بِأَجْرَةٍ) اجر دبرلہن (كُلِّ يَوْمٍ) ہر ہر کونہ (الْأ) مگر ہر کونہ ایسنہ مہ کلک بولماس
 (أَنْ يَبِينَنَّ) بیان قیلما فلق وقتندہ (وَقَدْ اسْتَحَقَّ بِالْعَقْدِ) عقد برلہن استحقاق وقتنی (وَمَنْ
 اسْتَأْجَرَ) دخی برکشی اجارہ گہ آلسہ (بَعِيرًا) تیه نی (إِلَى مَكَّةَ) مکہ گہ بارورغہ (فَلِلْأَجْمَلِ)
 بس تیه ایہ سینہ تیه ر (أَنْ يُطَالِبَهُ) اجارہ گہ آلوجیغنی ایسنہ مہ کلک (بِأَجْرَةِ كُلِّ مَرْحَلَةٍ) ہر ہر
 مرحلہ نلک اجرہ سی برلہن یعنی ہر ہر توقناب حیوانتی و اوزنی یال ایتمہ تورغان اورننی
 مرحلہ دیار (وَلَيْسَ) دخی بوقدر (لِلْقَصَارِ) کر یو وچیغہ (وَالْحَيَّاطِ) دخی تگ وچیگہ (أَنْ يُطَالِبَ
 بِالْأَجْرَةِ) اجارہ گہ آلوجیغنی یال برلہن اسنہ کلک (حَتَّى يَفْرَغَ مِنَ الْعَمَلِ) تا کم عملن ہوشانما بیچہ
 (الْأ) عملن بورون اجرہ برلہن ایسنہ و یارار (أَنْ بِشَرْطِ التَّعْجِيلِ) اجرہ نی آشدرونی شرط
 قیلما فلق وقتندہ (وَمَنْ اسْتَأْجَرَ) دخی برکشی اجارہ گہ آلسہ (خَبَانًا) ایکمک چینی (لِيُغْبِزَ لَهُ)
 اجارہ گہ آلوجیغہ ایکمک بشرو اوچون (فِي بَيْتِهِ) ایونہ (قَفِيزَ دَقِيقِ) بر اولچہ و اوندان
 (بِنِسْرِهِمْ) ہر درہم ہر ہر نرسہ اجارہ گہ آلسہ (لَمْ يَسْتَحَقَّ الْأَجْرَةَ) بواجیر اجرہ گہ مستحق بولماس
 (حَتَّى يُخْرَجَ الْخُبْزُ) تا کم ایکمکنی چغارما بیچہ (مِنَ التَّنُّورِ) پیچسن (وَمَنْ اسْتَأْجَرَ) دخی ہر
 کشی اجارہ گہ آلسہ (طَبَاخًا) آش بشرو چینی (لِيَطْبَخَ لَهُ) اجارہ گہ آلوجیغہ بشرو اوچون
 (طَعَامًا) طعامنی (لِلْأُولِيئِمَةِ) طوی اوچون (فَالْغَرْفُ) بس آشنی قازاندان طابا فغہ صصو (عَلَيْهِ)
 اول اجیر اوزرینہ در (وَمَنْ اسْتَأْجَرَ) دخی برکشی اجارہ گہ آلسہ (رَجُلًا) بر ایرنی (لِيَضْرِبَ لَهُ)
 اجارہ گہ آلوجیغہ صوقمافلق اوچون (الْبِنَاءَ) کیر بچنی (اسْتَحَقَّ الْأَجْرَةَ) بواجیر اجرہ گہ مستحق

بولور (اذا اقامة) هر قايچان قالمندان چغاروب تور غزسه اول كير پنجه (عند أبي حنيفة)
امام اعظم قاشنده (وقالاً) دخی ايتديلر امامين (لايسئفها) اجير اجره گه مستحق بولماس
(حتى يشرجه) تا كم تزمه ينجه اول كير پهلرني (واذا قال) دخی هر قايچان ايتسه اجاره گه
آلوجي (للخياط) كييم تگوجيگه (ان خطت هذا الثوب) اگر اوشبو كييمني تگسه ك سين
(فارسيًا) فارسي لار كييمني كبي ايتوب (فبدرهم) بس بر درهم برابرند بولور (وان خطته
روميا) دخی اگر اول كييمني روم خلقي كييمني كبي ايتوب تگسه ك (فبدرهمين) بس ايكي
درهم برابرند در ديسه (جان) بو عقف درست بولور (واي العملين) ايكي تورلي عملك
كيره ك قايوسني (عمل) عمل قيلسه اجير (استحق اجرتة) شول عملك اجره سينه مستحق
بولور (وان قال) دخی اگر ايتسه اجاره گه آلوجي (ان غطته اليوم) اگر بو كييمني بوگن
تگسه ك (فبدرهم) بس بر درهم برابرند در (وان غطته غدا) دخی اگر بو كييمني ايرته گه
تگسه ك (فبدرهم) بس يارطي درهم برابرند در ديسه (فان خاطه اليوم) بس اگر
اول كييمني بوگن تگسه (فله درهم) بس اجير گه بر درهم بولور (وان خاطه غدا) دخی اگر
اول كييمني ايرته گه تگسه (فله اجر مثله) بس اول اجير گه بو كييم نك او خشاشينك اجري بولور
(عند أبي حنيفة) امام اعظم قاشنده (ولا يتجاوز) دخی اوتمهس اجير (به) اول اجير مثلي برلهن
(نصف درهم) يارطي درهمين (وقالاً) دخی ايتديلر امامين (الشرطان) ايكي شرطنه
(جائزان) درستلر ديديلر يعني بوگن تگسه بر درهم ايرته گه تگسه نصف درهم بولور (وان
قال دخی اگر اجاره گه بيروچي ايتسه (ان سكنت في هذا المكان) اگر بو دكانده
توتسه ك (عطاراً) خوش بوي صاتوچيني (فبدرهم) بس بر درهم برابرند در حقي (في شهر)
بر آيغه (وان سكنت حنا دا) اگر بو دكانده تيه رچيني توتسه ك (فبدرهمين) بر آيغه
ايكي درهم برابرند در حقي ديسه (جان) درست بولور (واي الامرين) ايكي امرنك كيره ك
قايوسيني (فعل) قيلسه اجاره گه آلوجي (استحق المسمى) آتالمش حق غه تيوشلي بولور
(عند أبي حنيفة) امام اعظم قاشنده (رحمه الله) الله تعالى نك رحمتي بولغاي ايتي امام اعظم گه
(وقالاً) دخی ايتديلر امامين (الاجارة فاسدة) اجاره بوز و قدر ديديلر بو صورتده (ومن استاجر)
دخی بر كشي اجاره گه آلسه (داراً) يورطني (كل شهر بدرهم) هر آيني بو درهم گه (فالعقد
صحيح) بس اجاره عقدي درستدر (في شهر واحد) بر آينه (وفاسد) دخی اجاره عقدي
بوز و قدر (في بقية الشهر) قالغان آيلارده (الا) مگر قالغان آيلارده هم عقف درست بولور

(أَنْ يُسَمَّى) آتماقلى وقتىندە (جَمَلَةَ الشُّهُورِ) آيلازنىڭ بارچە سنى (مَعْلُومَةً) بېلىگولى ايتىب
 (فَإِنْ سَكَنَ سَاعَةً) بس اگر بر آز زمان تورسە (فِي الشُّهُورِ الثَّانِي) ايكنچى آيمە (صَحَّ الْعَقْدُ)
 اجارە عقدى درست بولور (فِيهِ) اول ايكنچى آيمە (وَلَمْ يَكُنْ) دى درست بولماس (لِلْمَوْجِرِ)
 اجارەگە بېرگان كشيگە (أَنْ يَخْرُجَهُ) اجارەگە آلويچىنى چغارماقلى (إِلَى أَنْ يَنْقُضِيَ الْمُدَّةَ)
 مدت اوتكانگە وبتكانگە قدر (وَكُنْكَ) دى اوشانداق بولور (كُلُّ شَهْرٍ) هر آينىڭ
 حكىمى (يُسَكُنُ) تورور بولسە (فِي أَوَّلِهِ) آينىڭ اولىندە (وَإِذَا اسْتَأْجَرَ دَارًا) دى هر قاچان
 بورطنى اجارەگە آلسە (إِلَى سَفَةِ) بربلغە (بِعَشْرَةِ دَرَاهِمٍ) اون درەمگە (جَازًا) عقد درست بولور
 (وَأَنْ لَمْ يُسَمَّ) گرچە آتماسەدە (قَسَطُ كُلِّ شَهْرٍ) هر آينىڭ الشنى (مِنَ الْأَجْرَةِ) اجرەدن (وَيَجُوزُ)
 دى درست بولور (أَخَذَ أَجْرَةَ الْحَمَامِ) موچە اجرە سنى آتماقلى (وَالْحَجَامِ) دى قان آلواجرە سنى
 آتماقلى (وَلَا يَجُوزُ) دى درست بولماس (أَخَذَ أَجْرَةَ عَسَبِ التَّيْسِ) تىكە سيكرتو اجرە سنى
 آتماقلى (وَلَا يَجُوزُ) دى درست بولماس (الْأَسْتِيحَارُ) اجرە آتماقلى (عَلَى الْأَذَانِ) اذا
 ايتو اوزرىنە (وَالْحَجَّ) حج قىلو اوزرىنە (وَالْغَنَاءَ) دى كى كىلەو اوزرىنە (وَالنَّوْحَ) دى
 يغلوا اوزرىنە (وَلَا يَجُوزُ) دى درست بولماس (أَجَارَةُ الْمَشَاعِ) اورتاق نوسەنى اجارە قىلماقلى
 (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشىندە (أَلَا) مگر درست بولور (مِنَ الشَّرِيكِ) شريكىنگە
 (وَقَالَ) دى ايندىلر امامين (أَجَارَةُ الْمَشَاعِ) اورتاق نوسەنى اجارە (جَائِزَةٌ) درستدر ديدىلر
 (وَيَجُوزُ) دى درست بولور (اسْتَبْجَارُ الظَّرِّ) بالا ايمزە تورغان خاتوننى اجارەگە آتماقلى
 (بِأَجْرَةٍ مَعْلُومَةٍ) بېلىگولى اجرە بربرنە (وَيَجُوزُ) دى بالا ايمزە تورغان خاتوننى اجارەگە
 آتماقلى درست بولور (بِطَعَامِهَا) اول خاتوننىڭ طعامى بربرنە (وَكِسْوَتِهَا) دى اول خاتوننىڭ كىيىمى
 بربرنە (وَلَيْسَ) دى يوقدور (لِلْمُسْتَأْجِرِ) بالا ايمزە خاتوننى اجارەگە آلويچىغە
 (أَنْ يَمْنَعَ) طيماقلى (زَوْجَهَا) اول خاتوننىڭ ايرىنى (مِنْ وَطْئِهَا) اول خاتوننى جىماع قىلودن
 (فَإِنْ حَبَلَتْ) بس اگر بالا ايمزە خاتون يوكلى بولسە (كَانَ) بولور (لَهُمْ) اول بالانىڭ
 وليارىنە (أَنْ يَفْسَخُوا) بوزماقلىرى (الْأَجَارَةَ) اجارەنى (إِذَا خَافُوا) هر قاچان قورقسالار
 (عَلَى الصَّبِيِّ) صبىيى بالاغە ضرردان (مِنْ لَبْنِهَا) اول خانوننىڭ سوتىدىن (وَعَلَيْهَا) دى بالا
 ايمزە خاتونغە لازم بولور (أَنْ تُصَاحَ) تورك قىلماقلى (طَعَامَ الصَّبِيِّ) صبىيى بالانىڭ طعامىنى
 (وَأَنْ أَرْضَعَهُ) دى اگر ايمزە اول خانون بالانى (فِي الْمُدَّةِ) اجارە مدتى اچىندە (بَلْبَنَ
 شَاةً) قوى سوتى بولەن (فَلَا أَجْرَةَ لَهَا) بس اول خاتونغە اجرە يوقدور (وَكُلُّ صَانِعٍ) دى هر اش

اشله وچى (لَعْمَلِه) عملی اوچون بولسه (أَثَرُ فِي الْعَيْنِ) اشله گان ذاتنده اثری (كَالْقَصَارِ) کر
 بووچی کبی (وَالصَّبَاغِ) دخی بویاووچی کبی (فَلَه) بس اول صانع گه تیه ر (أَنْ يَجْبَسَ) منع قیلما فاق
 (الْعَيْنِ) اجاره گه آغان نرسه نی (بَعَثَ الْفَرَاغِ) بوشانغان سوکنده (مَنْ عَمَلَهُ) عملندن (حَتَّى
 يَسْتَوْفَى الْأَجْرَةَ) اجره نی کامل آغانغه قدر (وَمَنْ) دخی شوندا این صانع (لَيْسَ بِعَمَلِهِ) اول
 صانع نك عملی اوچون بولماسه (أَثَرُ فِي الْعَيْنِ) اجاره گه آغان نرسه ده اثر (فَلَيْسَ لَهُ)
 بس بوقدر اول صانع گه (أَنْ يَجْبَسَ الْعَيْنِ) اجاره گه آغان نرسه نی حبس قیلما فاق
 (لِلْأَجْرَةِ) اجره اوچون (كَالْحِمَالِ) بولكله وچی کبی (وَالْمَلَّاحِ) دخی کیمه چی کبی (وَإِذَا اشْقَوْتُ)
 دخی هر قایجان اجاره گه آلوچی شرط قیلسه (عَلَى الصَّانِعِ) صانع گه (أَنْ يَعْمَلَ بِنَفْسِهِ) اوزی
 عمل قیلونی (فَلَيْسَ لَهُ) بس اول صانع گه بوقدر (أَنْ يَسْتَعْمَلَ غَيْرَهُ) اوزندن باشقه نی عمل
 قیلما فاق (وَأَنْ أَطْلُقَ لَهُ) دخی اگر صانع گه مطاق ذکر اینسه (الْعَمَلِ) عملنی (فَلَه أَنْ
 يَسْتَأْجِرَ) بس اول صانع گه اجاره گه آورغه درست بولور (مَنْ يَعْمَلُهُ) اول عملنی اشله وچینی
 (وَإِذَا اخْتَلَفَ الْخِيَّاطُ) دخی هر قایجان تگوچی اختلاف قیلسه (وَصَاحِبُ الثَّوْبِ) دخی کیم
 ایسه سی اختلاف قیلسه (فَقَالَ صَاحِبُ الثَّوْبِ) بس کیم ایسه سی اینسه (لِلْخِيَّاطِ) تگوچی گه
 (أَمْرُكَ) بیوردم مین سیکا دیسه (أَنْ تَعْمَلَهُ قَبْلًا) اول کیمه نی قبا ایب اشلر گه (وَقَالَ الْخِيَّاطُ
 قَمِيصًا) دخی تگوچی ایقسه کولمك ایقب اشلر گه بیور دك دیسه (أَوْ قَالَ صَاحِبُ الثَّوْبِ)
 یا ایسه کیم ایسه سی ایقسه (لِلصَّبَاغِ) بویاووچی گه (أَمْرُكَ) بیوردم مین سیکا (أَنْ تَصْبِغَهُ أَحْمَرَ)
 اول کیمه نی قزلغه بویارغه دیسه (فَصَبَّغَتْهُ أَصْفَرَ) سین صاری غه بویاغانسك دیسه (فَالْقَوْلُ)
 بس معتبر سوز (قَوْلُ صَاحِبِ الثَّوْبِ) کیم ایسه سینك سوز بدر (مَعَّ يَمِينُهُ) بهینی برله ن (فَأَنْ
 حَاتَى) بس اگر کیم ایسه سی بهین ایقسه (فَالْخِيَّاطُ ضَامِنٌ) بس تگوچی کیمه نی توله گوچدر
 (وَإِذَا قَالَ صَاحِبُ الثَّوْبِ) دخی هر قایجان کیم ایسه سی ایقسه (عَمَلْتَهُ لِي) سین میکا عمل قیلدك
 اول کیمه نی (بَغَيْرِ أَجْرَةٍ) اجره دن باشقه دیسه (وَقَالَ الصَّانِعُ) دخی صانع ایقسه (بِأَجْرَةٍ)
 اجره برله ن عمل قیلدم دیسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُ صَاحِبِ الثَّوْبِ) کیم ایسه سینك
 سوز بدر (مَعَّ يَمِينُهُ) بهینی برله ن (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ
 رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی امام ابو یوسف ایتمدی (أَنْ كَانَ لَهُ) اگر کیم ایسه سی اوچون اول صانع یعنی
 تگوچی معامله قیلوچی کشی سی بولسه (فَلَه الْأَجْرَةُ) بس صانع گه اجره (وَالأ) دخی اگر معامله
 قیلوچی کشی سی بولماسه (فَلَا) بس صانع گه اجره بولماس (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی

امام محمد ایندی (ان کان الصانع) اگر صانع بولسه (مَعْرُوفًا) شهرت له نمش بولسه (بِهَذِهِ الصَّنْعَةِ)
 او شهوتگو هنری بر لهن (بِالْأَجْرَةِ) اجره بر لهن تگو بر لهن شهرت له نمش بولسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر
 سوز (قَوْلُهُ) صانع نك سوز یدر (أَنَّهُ) درست لکمه اول صانع (عَمَلُهُ) عمل قیلدی اول کیمنی
 (بِأَجْرَةٍ) اجره بر لهن یعنی اجره بر لهن عمل قیلدم دیگان سوزی معتبر بولور (وَالْوَجِبُ فِي الْأَجَارَةِ
 الْفَاسِدَةِ) دخی اجاره فاسده ده واجب (أَجْرُ الْمَثَلِ) اجر مثلدر (لَا يَجْأوزُ) اوتمهس اجاره گه
 آلوجی (به) اول اجره مثل بر لهن (الْمُسْمَى) آتالمش اجر دن (وَأَذَا قَبِضَ الْمُسْتَأْجِرُ) دخی هر
 قایچان اجاره گه آلوجی قبض قیلسه (الذَّارِ) یورطنی (فَعَلَيْهِ الْأَجْرَةُ) بس اجاره گه آلوجیغه
 اجره واجب بولور (وَأَنْ لَمْ يَسْكُنْهَا) گرچه اول یورطبه تورماساده (فَإِنْ غَسَلَهَا) بس اگر
 اجاره گه آلمان یورطنی غصب لاسه (غَاصِبٌ) غصبلاوجی کشی (مَنْ يَدُهُ) اجاره گه آلمان
 کشینك قولندان (سَقَطَتِ الْأَجْرَةُ) اجره توشه ر (وَأَنْ وَجَدَ) دخی اگر تابسه اجاره گه آلوجی
 (بِهَا) اول اجاره گه آلمان یورطبه (عَيْبًا) شوندا این عیبنی (يَضُرُّ بِالسُّكْنَى) اول عیب توررغه
 ضرر اینته بولسه (فَلَهُ الْفَسْخُ) بس اجاره گه آلوجیغه اجاره نی بوز و تیه ر (وَأَذَا خَرَبَتِ الذَّارُ)
 دخی هر قایچان اجاره گه آلمان یورطخراب بولسه (أَوْ انْقَطَعَ) یایسه کیسلسه (شَرِبُ الضَّيْعَةِ)
 بیرونك صویولی (أَوْ انْقَطَعَ الْمَاءُ) یایسه صوگیسلسه (عَنْ الرَّحْمَى) تگر من تاشندان (انْفَسَخَتْ
 الْأَجَارَةُ) اجاره بوز ولور (وَأَذَا مَاتَ أَحَدُ الْمُتَعَاقدَيْنِ) دخی هر قایچان اجاره گه بیروچی بر لهن
 اجاره گه آلوجی نك برسی اولسه (وَقَدْ عَقَدَ الْأَجَارَةَ) تحقیق اجاره نی عقف قیلغان بولسه (بِنَفْسِهِ)
 اوزی اوچون (انْفَسَخَتْ الْأَجَارَةُ) اجاره بوز ولور (وَأَنْ كَانَ عَقَبَهَا) دخی اگر اجاره گه
 آلوجی اجاره نی عقف قیلغان بولسه (لِغَيْرِهِ) باشقه کشی اوچون (لَمْ تَنْفَسَخْ) اجاره بوز ولماس
 (وَيَصِحُّ) دخی درست بولور (شَرْطُ الْخِيَارِ) اختیار نی شرط قیلو (فِي الْأَجَارَةِ) اجاره ده (وَتَنْفَسَخُ
 الْأَجَارَةُ) دخی اجاره فسخ قیلنور (بِالْإِعْتَادِ) عندر بر لهن (كَهَنْ) شول کشی کبی (اسْتَأْجَرَ
 دُكَّانًا) دکاننی اجاره گه آلدی (فِي السُّوقِ) بازار ده (لِيَتَجَرَ) سودا قیلو اوچون (فِيهِ) اول
 دکانده (فَنَهَبَ مَالَهُ) بس اول کشینك مالی کیندی یعنی بتدی بو صورتده اجاره نی بوز ولور
 (وَكَمَنْ آجَرَ) دخی شول کشی کبی اجاره گه بیردی (ذَارًا) یورطنی (أَوْ دُكَّانًا) یایسه دکاننی (ثُمَّ
 أَفْلَسَ) مونك صوکنده فقیر لندی (فَلَزِمَهُ اللَّيْبُونُ) بس اول کشیگه دینلر لازم بولدی (لَا يَقْتَرُ
 عَلَى قَضَائِهَا) اول دینلر نی اوتهر گه کوچی بتمهس (الْمَكْرُ كُوجِي بْتَهَر (مَنْ ثَمَّنَ مَا آجَرَ) اجاره گه
 بیرگان یورطنك یایسه کیبت نك آنچه سنندان (فَسَخَ الْقَاضِي) قاضی بوزار (الْعَقْدُ) اجاره عقفنی

(وَبَاعَهَا) دخی صاتار اول یورطنی یا یسه دکانتی (فی الدین) بور وچنه یعنی بور وچ اوچون
(وَكَمَنْ) دخی شول کشی کبی (اسْتَجْرَ دَابَّةً) دابه نی اجاره گه آلدی (لِیَسَافِرَ عَلَیْهَا) اول دابه
اوزنه سفر قیلو اوچون (ثُمَّ بَدَأَ لَهُ) مونک صوکنده اجاره گه آلوچیغه ظاهر بولسه قایتماقلق
(مِنَ السَّفَرِ) سفر دن (فَهُوَ) بس اول یعنی فکر نك ایلنوی (عُنُرٌ) عنردر (وَأَنْ بَدَأَ) دخی
اگر قایتو ظاهر بولسه (لِلْمُكَارَى) کره ی توتوچیغه یعنی یمشیکچی گه (مِنَ السَّفَرِ) سفر دن
(فَلَيْسَ ذَلِكَ) بس اوشبو یعنی یمشیکچی نك فکرینك ایله نوی ایمهس (بُعُنُرٌ) عنر مونک
برله ن اجاره بوزولماس .

كتاب الشفعة

شفعه حکماری بیانده کیلگان کتابدر شفعه صاتلغان عقارنی صاتوب آلسان
کشیکه جبراً اولگی بها ایله مینهم حکم بار دیودعوی قیلغان کشیکه ملکه ندر (الشَّفَعَةُ) شفعه
(وَأَجِبَةٌ) واجبدر (لِلْخَلِيطِ) اورتاقلغی بار کشیکه (فی نَفْسِ الْمَبِيعِ) نفس صاتامش نرسه ده
(ثُمَّ لِلْخَلِيطِ) مونک صوکنده اورتاقلغی بار کشیکه واجب بولور (فی حَقِّ الْمَبِيعِ) صاتامش
نرسه نك حقنه اورتاقلغی بار کشیکه (كَالشَّرْبِ) صویولی کبی (وَالطَّرِيقِ) دخی قوری یول
کبی (ثُمَّ) مونک صوکنده شفعه واجب بولور (لِلْجَارِ) کورشیگه یعنی یورطی توتاش بولغان
کورشیگه (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (لِلشَّرِيكَ فِي الطَّرِيقِ) قوری یولده اورتاقلغی بولغان
کشیکه (وَالشَّرْبِ) دخی صویولنده اورتاقلغی بار کشیکه (وَالْجَارِ) دخی کورشیگه (شَفَعَةٌ)
شفعه یوقدر (عَمَّ الْخَلِيطِ) مبیع ده اورتاقلغی بولغان شریک برله ن برکه بولغانده (فَإِنْ سَأَمَ الْخَلِيطُ)
بس اگر مبیعه اورتاقلغی بار کشی شفعه نی تابشسه (فَالشَّفَعَةُ) بس شفعه (لِلشَّرِيكَ
فِي الطَّرِيقِ) قوری یولده شریک بولغان کشیکه بولور (فَإِنْ سَأَمَ) بس اگر حق مبیعه
اورتاقلغی بار کشی شفعه نی تابشسه (أَخَذَهَا الْجَارُ) شفعه نی کورشی آلور (وَالشَّفَعَةُ) دخی
شفعه (تَجِبُ) واجب بولور (بِعَقْدِ الْبَيْعِ) بیع عقدی برله ن (وَتَسْتَقِرُّ) دخی شفعه قرارانور
(بِالشَّهَادِ) شاهد اقامت قیلو برله ن (وَتَمْلِكُ) دخی شفعه نی ملکه نامش بولور (بِالْأَخْذِ) آلو
برله (إِذَا سَأَمَهَا الْمُشْتَرِي) هر قایچان شفعه نی صاتوب آلسان کشی تابشسه (أَوْ حَكَمَ بِهَا كُمْ)
یا یسه حکم قیلوچی شفعه برله ن حکم ایتمسه (وَأَنْ عَلَّمَ الشَّفِيعَ) دخی اگر شفعه طلب قیلوچی
بلسه (بِالْبَيْعِ) شفعه طلب قیلنه تورغان نرسه نی صاتقانلقنی (أَشْهَدُ فِي مَجْلَسِهِ ذَلِكَ) اوشبو

بلگان مجلسندہ شاہد اقامت قیلور (عَلَى الْمُطَالِبَةِ) شفیعہ فی ایستہ وینہ (ثُمَّ يَنْهَضُ) مونگ
 سوکنندہ تورور (مَنْهُ) اول مجلس دن (فَيُشْهِمُ عَلَى الْبَائِعِ) بس صاتوچیغہ شاہد اقامت قیلور
 (أَنْ كَانَ الْمَبِيعُ) اگر صاتلمش نرسہ بولسہ (فِي يَدِهِ) صاتوچینک قولندہ (أَوْ عَلَى الْمُبَاعِ) یایسہ
 صاتوب آلوچیغہ شاہد اقامت قیلور (أَوْ عِنْدَ الْعَقَارِ) یایسہ صاتلمش عقار قاشندہ شاہد
 اقامت قیلور (فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ) بس شفیع ہر قاپچان اوشبولارنی اشلہسہ (اسْتَقْرَتِ شَفْعَتُهُ)
 شفیعہ طلب قیلوچینک شفیعہ سی قرار لانور (وَلَمْ تَسْقُطْ) دخی شفیعہ توشمہ سن (بِالتَّأْخِيرِ) طلب فی
 کیچکتر و برلہن (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ) دخی ایتمدی
 امام یوسف (أَذَا تَرَكَهَا) ہر قاپچان قویسہ اول شفیعہ فی یعنی طلب قیلونی (مَجْلَسًا) ہر مجلسہ
 (أَوْ مَجْلِسَيْنِ) یایسہ ایکی مجلسہ (بَطَلَتْ شَفْعَتُهُ) شفیعہ طلب قیلوچینک شفیعہ سی باطل بولور
 (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ایتمدی امام محمد (أَنْ تَرَكَهَا شَهْرًا) اگر شفیعہ فی ہر آی قویسہ (بَعْدَ الْأَشْهَادِ)
 شاہد اقامت قیلغان سوکنندہ (بَطَلَتْ شَفْعَتُهُ) شفیعہ طلب قیلوچینک شفیعہ سی باطل بولور
 (وَالشَّفْعَةُ) دخی شفیعہ (وَأَجِبَةٌ) واجبہر (فِي الْعَقَارِ) عقاردہ (وَأَنْ كَانَ مِمَّا لَا يُقْسَمُ) گوجہ اول
 عقار بولنہی تورغان نرسہ جملہ سنن بولسہ دہ (وَالشَّفْعَةُ) دخی شفیعہ بوقدر (فِي الْعَرُوضِ)
 عروضہ یعنی متاع لاردہ (وَالسُّنْفُ) دخی کیمہ لردہ (وَالشَّفْعَةُ) دخی شفیعہ بوقدر (فِي الْبِنَاءِ)
 بنادا (وَالتَّخْلُ) دخی خرما آغاچندہ (أَذَا بَعَثَ) ہر قاپچان صاتلمش بولسہ بنا برلہن خرما
 آغاچی (دُونَ الْعَرُوضَةِ) ہوش بیرونان باشقہ (وَالْمُسْلِمُ) دخی مسلمان (وَاللَّمِي) دخی ذمی
 (سَوَاءٌ) برابردر (فِي الشَّفْعَةِ) شفیعہ دہ (وَأَذَا مَلَكَ الْعَقَارُ) دخی ہر قاپچان عقارنی مالکندر لہمش
 بولسہ (بِعَوْضِ) عوض برابرندہ (هُوَ مَالٌ) اول عوض مال بولسہ (وَجِبَتْ فِيهِ الشَّفْعَةُ) اول عقاردہ
 شفیعہ واجب بولور (وَالشَّفْعَةُ) دخی شفیعہ بوقدر (فِي الدَّارِ) یورطدہ (الَّتِي) شوندا بن یورط
 (يَتَزَوَّجُ الرَّجُلُ) آبر خاتون آلور (عَلَيْهَا) اول یورط اوزرینہ (أَوْ تُخَالِعُ الْمَرْأَةُ) یایسہ
 شوندا بن یورطسکہ اول یورط برلہن خاتوننی خلع قیلنور (أَوْ يَسْتَأْجِرُ) یایسہ اجارہ گہ
 آلنور (بِهَا) اول یورط برلہن (دَارًا) ایکنچی یورطنی (أَوْ يُصَالِحُ بِهَا) یایسہ اول
 یورط برلہن صلح قیلنور (مَنْ دَمَ عَمَدٌ) قصدا قیلنغان جنایت فاندان (أَوْ يَعْتَقُ)
 یایسہ آزاد قیلنور (عَلَيْهَا) اول یورط اوزرینہ (عَبْدًا) قلنی (أَوْ يُصَالِحُ عَنْهَا)
 یایسہ اول داردان صلح قیلنور (بِانكَارٍ) انکار برلہن (أَوْ سُكُوتٍ) یایسہ تیک تور و برلہن

(فَإِنْ صَالَحَ عَلَيْهِمَا) بس اگر دار اوزرینه صلح قیلشسه (بأقرار) اقرار برلهن (وَجَبَّتِ الشَّفْعَةُ
 شفعه واجب بولور (وَإِذَا تَقَمَّ الشَّفِيعُ) دخی هر قایچان شفعه ایسته گوجی الکت بولسه (الی
 الْقَاضِي) قاضی غه (فَادَعَى الشَّرَاءَ) بس صاتوب آلونی دعوی ایتهسه (وَطَلَبَ الشَّفْعَةَ) دخی
 شفعه ایستهسه (سَأَلَ الْقَاضِي) قاضی صورار (الْمُعَى عَلَيْهِ) ضرر بینه دعوی قیلتمش کشیفن
 (فَإِنْ اعْتَرَفَ) بس اگر معی علیه اقرار قیلسه (بمأله) شفعه طلب قیلوچینک ملک برلهن
 (الَّتِي يَشْفَعُ بِه) آنک سبیلی شفعه طلب قیلغان نرسه نی؛ اول وقت مقصود حاصل (وَأَلَّا) اگر
 معی علیه شفیع نکی شفعه طلب قیلغان نرسه ستم ملک برلهن اقرار قیلماسه (كَلْفُهُ)
 قاضی شفعه طلب قیلوچینی کوچلر (اقامة البينة) شاهد اقامت قیلوغه (فَإِنْ عَجَزَ) بس اگر
 شفیع عاجز بولسه (عَنِ الْبَيِّنَةِ) شاهد اقامت قیلودن (استحلف المشتري) صاتوب آلوچینی
 قاضی آنط ایتمور (بِاللَّهِ مَا نَعْلَمُ) بو طریقه آنط ایتمور یعنی خدا برلهن آنط ایتم
 ایتمه من بز بلیمیز (أَنَّهُ مَالِكٌ) درستلک اول شفیع ملکان گوجی در دیب بلیمیز (لَلَّذِي
 ذَكَرَهُ) شفیع اوزی ذکر اینکان نرسه سنی (مها) شول نرسه دن بولوغوی اول شفیع نکی ذکر
 اینکان نرسه سی (يَشْفَعُ) شفعه طلب قیلور (به) اول نرسه سبیلی دیو آنط ایتمور (فَإِنْ نَكَلَ)
 بس اگر صاتوب آلوچی یمین دن باش نارسه (أَوْ أَقَامَ الشَّفِيعَ بَيِّنَةً) یایسه شفعه طلب
 قیلوچی شاهد اقامت ایتهسه (سَأَلَ الْقَاضِي) قاضی معی علیه دن صورار (هَلْ ابْتَاعَ) ایا
 صاتوب آلکمه (أَمْ لَا) یایسه یوقی دیو (فَإِنْ أَنْكَرَ الْإِبْتِاعَ) بس اگر صاتوب آلوچی
 صاتوب آلونی انکار ایتهسه (قِيلَ لِلشَّفِيعِ) شفعه طلب قیلوچیغه ایتمور (أَقَمَ الْبَيِّنَةَ) شاهد
 اقامت قیل سید دیو (فَإِنْ عَجَزَ عَنْهَا) بس اگر شفیع شاهد لدن عاجز بولسه (استحلف
 المشتري) قاضی صاتوب آلوچی یمین ایتمور (بِاللَّهِ مَا ابْتِاعَ) خدا برلهن یمین ایتم
 ایتمه من یمین صاتوب آلما دم دیو (أَوْ) یایسه بو طریق یمین ایتمور (بِاللَّهِ) الله برلهن
 یمین ایتم ایتمه من (مَا يَسْتَعْقُ عَلَيْهِ) شفیع اوزرینه استحقاق بولماس یعنی تبوش بولماس
 (فِي هَذَا الدَّارِ) اوشبو یورطک (شَفْعَةً) شفعه (مِنَ الْوَجْهِ الَّذِي ذَكَرَهُ) شفیع ذکر اینکان
 وجه دن (وَتَجُوزُ الْمُنَازَعَةُ) دخی نزاع قیلشودرست بولور (فِي الشَّفْعَةِ) شفعه ده (وَأَنْ لَمْ يَحْضُرِ
 الشَّفِيعُ) اگر شفیع حاضر قیلما سادا (الثَّمَنُ) ثمنی (الی مجلس القاضي) قاضی مجلسینه
 (وَإِذَا قَضَى الْقَاضِي) دخی هر قایچان قاضی حکم ایتهسه (لَهُ) اول شفیع گه (بِالشَّفْعَةِ) شفعه برلهن
 (لِزَمَهُ أَحْضَارَ الثَّمَنِ) اول شفیع گه ثمنی حاضر قیلو لازم بولور (وَلِلشَّفِيعِ) دخی شفیع گه تبهر

(ان یرد الدار) یورطنی قایقار ماقلاق (بخیار العیب) عیب اختیار برلہن (والرؤیة) دخی کور و اختیار برلہن (وإذا حضر الشفیع) دخی ہر قایچان شفیع حاضر بولسہ (البائع) صاتوچیغہ (والہبیغ فی بیہ) دخی صاتلمش نرسہ صاتوچینک قولند بولسہ (فلہ ان یخاصمہ) بس شفیع گہ تیہر بابع برلہن خصومت قیلو (فی الشفعة) شفیعہ دہ (ولایسمع القاضی) دخی قاضی ایستہمہس (البینة) شاہد لارنک شہادتنی (حتی یعضر المشتري) صاتوب آلوچی حاضر بولما اینچہ (فیفسخ البیع) بس قاضی بیعنی بوزار (بہشہد منہ) صاتوب آلوچینک حضورنک (ویقضی بالشفعة) دخی شفیعہ برلہن حکم ایتر (علی البایع) صاتوچی اوزرینہ (ویجعل العہد) دخی عہدنی یعنی یازونی قیلور (علیہ) اول صاتوچی اوزرینہ (وإذا ترک الشفیع) دخی ہر قایچان شفیعہ طلب قیلوچی قویسہ (الأشهاد) شاہد اقامت قیلونی (حین علم بالبیع) صاتقانلقنی بلگان وقتنک (وہویقر علی ذلک) اول شفیع شاہد اقامت قیلوغہ قادر بولسہ (بطلت شفعتہ) شفیع نک شفیعہ سی باطل بولور (وکذلک) دخی اوشنداق شفیعہ باطل بولور (ان اشہد) اگر شفیع شاہد اقامت قیلسہ (فی المجلس) بلو مجلسنک (ولم یشہد) دخی شاہد اقامت قیلماسہ (علی احد المتبايعین) صاتوچی برلہن آلوچینک برسینہ (ولاعن العقار) دخی عقار قاشنہ ہم شاہد اقامت قیلماسہ (وان صالح) دخی اگر شفیع صاح قیلسہ (من شفعتہ) شفیعہ سننن (علی عوض) عوض اوزرینہ کم (أخذہ) آلسہ اول عوضنی (بطلت الشفعة) شفیعہ باطل بولور (ویرد العوض) دخی عوضنی قاینار (وإذا مات الشفیع) دخی ہر قایچان شفیع او اسہ (بطلت شفعتہ) شفیعہ سی باطل بولور (وإذا مات المشتري) دخی ہر قایچان صاتوب آلوچی اولسہ (لم تسقط) شفیعہ توشمہس (وان باع الشفیع) دخی ہر قایچان شفیعہ طلب قیلوچی صاتسہ (ما یشع بہ) آنک برلہن شفیعہ طلب قیلغان نرسہ سنی (قبل ان یقضی لہ) شفیع گہ قاضی شفیعہ برلہن حکم ایثودن بورون (بطلت شفعتہ) شفیع نک شفیعہ سی باطل بولور (ووکیل البایع) دخی صاتو وکیلی (اذا باع) ہر قایچان شفیعہ طلب قیلانورغان نرسہ فی صاتسہ (وہو الشفیع) حال بوکم اول وکیل اوزی شفیعہ طلب قیلوچی بولسہ (فلا شفعتہ لہ) بس اول شفیع گہ شفیعہ بولماس (وکذلک) دخی اوشنداق شفیع گہ شفیعہ بولماس (ان ضمن الترتک) اگر درک فی تولسہ (عن البائع) صاتوچی طرفندن (الشفیع) شفیعہ تولسہ یعنی شفیع صاتوب آلوچیغہ ایستہ بو صاتلمش نرسہ دان حق ایستہ گوچی بولسہ اوزم تولرہن دیسہ بوضورتک شفیعہ بوق (ووکیل المشتري) دخی صاتوب آلوچینک وکیلی (اذا ابتاع) ہر قایچان صاتوب آلسہ (فلہ الشفعة)

بس شفیع گه شفعه بولور (وَمَنْ بَاعَ) دخی برکشی صاتسه (بشَرطَ الخیار) اختیار شرطی برله
(فَلَا شُفْعَةَ لِلشَّفِيعِ) بس شفیع گه شفعه بولماس (فَإِنْ أَسْقَطَ البَائِعُ الخیار) بس اگر صانوجی
اختیار فی توشرسه (وَجَبَّتِ الشُّفْعَةُ) شفعه واجب بولور (وَإِذَا اشْتَرَى بِشَرطِ الخیار) دخی هر
قایچان صاتوب آلسه اختیار شرطی برلهن (وَجَبَّتِ الشُّفْعَةُ) شفعه واجب بولور (وَمَنْ ابْتَاعَ)
دخی برکشی صاتوب آلسه (دَارًا) یورطنی (شَرَاءً فَاَسَدًا) بوزوق بولغان صاتوب آلو برلهن
(فَلَا شُفْعَةَ فِيهَا) بس اول یورطک شفعه یوقدر (فَإِنْ أَسْقَطَ الفَسْخُ) بس اگر بیعتی بوزونی
اسقاط قیلسه (وَجَبَّتِ الشُّفْعَةُ) شفعه واجب بولور (وَإِذَا اشْتَرَى ذِمِّي) دخی هر قایچان ذمی
صاتوب آلسه (دَارًا) بر یورطنی (بِخَمْرٍ) خمر برابرند (أَوْ خنزیر) یایسه دو کغز برابرند
(وَشَفِيعُهُمَا) دخی اول یورطنک شفیع ذمی بولسه (أَخْنَهَا) آلور اول یورطنی (بِمَثَلِ
الخَمْرِ) صاتوب ذمی بیرگان خمرنک مثلی برابرند (وَقِيَمَةِ الخنزیر) دخی دو کغزنک قیمتی
برابرند (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (شَفِيعُهُمَا) اول یورطنک شفعه طلب قیلو چیس (مُسْلِمًا)
مسلمان بولسه (أَخْنَهَا) آلور اول یورطنی (بِقِيَمَةِ الخَمْرِ) خمرنک قیمتی برابرند (وَالْخَنزِيرِ)
دخی دو کغزنک قیمتی برابرند (وَالشُّفْعَةُ) دخی شفعه یوقدر (فِي الهَبَةِ) هبه ده (الآ) مگر
شفعه بولور (أَنْ تَكُونَ) اول هبه نک بولما قلعی وقتند (بِعَوَضِ مَشْرُوطِ) شرط قبلنمش عوض
برابرند (وَإِذَا اختلفَ الشَّفِيعُ وَالْمُشْتَرِي) دخی هر قایچان شفیع برلهن صاتوب آلوجی اختلاف
قیلوشسالار (فِي الثَّمَنِ) مبيع نک ثمنند (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُ الْمُشْتَرِي) صاتوب
آلوجینک سوزیدر (فَإِنْ أَقَامَا البَيِّنَةَ) بس اگر شفیع برلهن صاتوب آلوجی هر ایکسی
شاهد اقامت قیلسالار (فَالْبَيِّنَةُ) بس معتبر شاهد (لِلشَّفِيعِ) شفیع اوچون بولغان شاهد در
(عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ وَوَحْمَدٍ) امام اعظم برلهن امام محمد قاشلارند (رَحْمَهُمَا اللهُ) الله تعالی نک
رحمتی بولغای ایدی بوایکسینه (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ رَحِمَهُ اللهُ) دخی امام ابو یوسف ایدی
(البَيِّنَةُ) معتبر شاهد (بَيِّنَةُ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوجینک شاهدیدر (وَإِذَا ادَّعَى الْمُشْتَرِي)
دخی هر قایچان صاتوب آلوجی دعوی قیلسه (نَهْمًا) بر مقار ثمننی (وَادَّعَى البَائِعُ) دخی
صانوجی دعوی قیلسه (أَقَلَّ مِنْهُ) اول مقدار دان آز بولغان ثمننی (وَلَمْ يَقْبُضِ الثَّمَنَ)
صانوجی ثمننی آلمغان بولسه (أَخْنَهَا الشَّفِيعُ) شفیع اول یورطنی آلور (بِمَا قَالِ البَائِعُ)
صانوجی اینکان ثمن برلهن (وَكَانَ ذَلِكَ) دخی اوشبو بولور (مَطًّا) ثمننی کیمتوبولور (عَنْ
الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوجی جانبندن (وَأَنْ كَانَ بَعْدَ قَبْضِ الثَّمَنِ) اگر بوصورتک صانوجی

ثمننی قبض قیلغاننک صوکنک بولسه دعوی (اَخْتَهَا بِمَا قَالَ الْمُشْتَرِي) شفیع اول یورطنی
 صاتوب آلوچی اینکان ثمن برلہن آلور (وَلَمْ يَلْتَفِتْ) التفات قیلماس (الی قول البائع)
 صاتوچینک سوزینہ (وَأَذَا حَطَّ الْبَائِعُ) دخی ہرقایچان صاتوچی توشرسہ (عَنِ الْمُشْتَرِي)
 صاتوب آلوچیدن (بَعْضُ الثَّمَنِ) ثمننک بعضسنی (سَقَطَ ذَلِكَ) اول ثمن توشر (عَنِ
 الشَّفِيعِ) شفیع دن (وَأَنْ حَطَّ جَمِيعَ الثَّمَنِ) دخی اگر صاتوچی صاتوب آلوچیدان بارچہ
 ثمننی توشرسہ (لَمْ يَسْقُطْ عَنِ الشَّفِيعِ) بارچہ ثمن شفیع دان توشمس (وَأَذَا زَادَ الْمُشْتَرِي)
 دخی ہرقایچان صاتوب آلوچی آرتدسہ (البائع) صاتوچیغہ (فِي الثَّمَنِ) مبیعتنک ثمننک
 (لَمْ تَلْزَمْ الزِّيَادَةَ) آرتوغی لازم بولماس (الشَّفِيعِ) شفیع گہ (وَأَذَا اجْتَمَعَ الشُّفَعَاءُ) دخی
 ہرقایچان کوب شفیع لوجیولسہ (فَالشُّفَعَةُ) بس شفیعہ (بَيْنَهُمْ) اول شفیع لرا سندنک (عَلَى
 عَدَدِ رُؤُسِهِمْ) شفیع لارنک باشلاری صانچہ بولور (وَلَا يُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قیلنماس
 (اخْتِلافُ الْأَمْلاكِ) ملکلرنک تورلی بولووی (وَمَنْ اشْتَرَى) دخی برکشی صاتوب آلسہ (دَارًا)
 یورطنی (بِعَرَضٍ) عرض برابرندک (اَخْتَهَا الشَّفِيعُ) اول یورطنی شفیع آلور (بِقِيَمَتِهِ) عرضنک
 قیمتہی برابرندہ (وَأَنْ اشْتَرَاهَا) دخی اگر صاتوب آلسہ اول یورطنی (بِمَكِيلٍ) صاوت برلہن
 اولچہ نہ تورغان نرسہ برابرندک (أَوْ مَوْزُونٍ) یایسہ وزن برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ دہ (اَخْتَهَا
 بِمِثْلِهِ) اول یورطنی شفیع مثلہی برابرندہ آلور (وَأَنْ بَاعَ عَقَارًا) دخی اگر عقارنی صاتسہ
 (بِعَقَارٍ) عقار برابرندہ (اَخْتَهَا الشَّفِيعُ) شفیعہ طلب قیلوچی آلور (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی
 عقار دان ہر ہرسنی (بِقِيَمَةِ الْآخَرِ) ایکنچسی نکی قیمتنک (وَأَذَا بَاعَ الشَّفِيعُ) دخی ہرقایچان
 شفیع گہ ایرشسہ (أَنَّهَا) درستلکدہ اول یورط (بِيعَتْ بِأَلْفٍ) مک ڈرہم گہ صاتلمش بولدی
 دیو (فَسَلَّمَ) بس شفیع شفیعنی تابشرسہ (ثُمَّ عَلِمَ) مونک صوکندہ بلسہ (أَنَّهَا) درستلکدہ
 اول یورط (بِيعَتْ) صاتلمش بولدی (بِأَقْلٍ مِنْ ذَلِكَ) مک ڈرہم دن آزارق برابرندہ
 (أَوْ بِحِطَّةٍ) یایسہ بغدادی برابرندہ (أَوْ بِشَعِيرٍ) یایسہ آریا برابرندہ (بِقِيَمَتِهَا) اول
 بغدادی نکی یایسہ آریانکی قیمتہی (أَلْفٍ) مک ڈرہم در (أَوْ أَكْثَرَ) یایسہ مک ڈرہم دن
 آرتوغراقدر (فَتَسْلِيْمُهُ بِاطِلٍ) بس شفیع نکی شفیعنی تابشروی باطل بولور
 (وَلَهُ الشُّفَعَةُ) دخی اول شفیع گہ شفیعہ بولور (وَأَنْ بَانَ) دخی اگر ظاہر بولسہ (أَنَّهَا) درستلکدہ
 اول یورط (بِيعَتْ) صاتلمش بولدی (بِمَنْ نَائِرٍ) کوب دینار لارغہ (بِقِيَمَتِهَا) اول دینار لارنکی
 قیمتہی (أَلْفٍ) مک ڈرہم در (فَالشُّفَعَةُ) بس شفیعہ یوقدر (لَهُ) اول شفیع گہ (وَأَذَا قِيلَ) دخی

ایتمش بولسه (له) اول شفیع گه (ان المشتري فلان) درستلکنده صانوب آغان کشی فلان کشیدر دیو (فسلم الشفعة) بس شفیع شفعه نی تابشرسه (ثم علم) مونک صوکنده بلسه (انه غیره) درستلکنده صانوب آغان کشی اول فلانغه باشقه در دیو (فله الشفعة) بس شفیع گه شفعه بولور (ومن اشتری دارا لغيره) دخی بر کشی باشقه کشی اوچون یورطصاطوب آلسه (فهو الخصم) بس اول کشی خصم بولور (فی الشفعة) شفعه ده (الا ان يسلمها الى الموكل) مگر صانوب آغان کشی خصم بولماس اول یورطنی وکیل قیلوچیغه تابشرمافلسی وقتنده (واذ باع دارا) هر قایجان یورطنی صاتسه (الا مقدار ذراع) مگر بر آرشین مقدار نی صاتمیم دیسه (فی طول الحد) چیکلک اوز نملغنده (التي) شوندا این چیک (یالی الشفیع) شفعه ایسته گوچیگه یاقن بولور (فلا شفعة له) بس بوضورتده شفیع گه شفعه یوقدر (وان ابتاع) دخی اگر صانوب آلسه (منها) اول یورطدان (سهما) بر الوشنی (بثمن) ثمن برابرند (ثم ابتاع) مونک صوکنده صانوب آلسه (بقيتها) اول یورطنی فالغاننی (فالشفعة) بس شفعه (للجار) کورشیگه در (فی السهم الأول) اولگی الوش (دون الثاني) ایکنچی الوشمن باشقه یعنی ایکنچی الوشمن شفعه بولماس (واذا ابتاعها) دخی هر قایجان صانوب آلسه یورطنی (بثمن) ثمن برابرند (ثم دفع) مونک صوکنده بپرسه صانوب آلوچی (اليه) اول صاتوچیغه (ثوبا) کییمنی (عوضا عنه) ثمنن عوض ایقب (فالشفعة) بس شفعه (بالثمن) ثمن برلندر (دون الثوب) کییمن باشقه یعنی کییم برلهن بولماس (ولا تکره الخيلة) حیلهمکر وه بولماس (فی اسقاط الشفعة) شفعه نی اسقاط قیلوده (عند أبي يوسف رحمه الله) امام ابویوسف قاشنده (وقال محمد رحمه الله) دخی ایبنی امام محمد (تکره) حیلهمکر وه بولور دینی (واذ ابني المشتري) دخی هر قایجان صانوب آغان کشی صانوب آغان نرسه سنده بنا قیلسه (او غرس) یایسه آغاچ اولطورتسه (ثم قضی للشفیع) مونک صوکنده شفیع گه حکم قیلنسه (بالشفعة) شفعه برلهن (فهو بالخيار) بس شفیع اختیار برلهن بولور (ان شاء) اگر قلهسه (اخذها) آلور اول یورطنی (بالثمن) ثمن برابرند (وقیمة البناء والغرس) دخی بناء برلهن اولطورتقان آغاچ قیمتی برابرند (مقلوعا) بتلرگان حالده گی قیمتلری برابرند (وان شاء) دخی اگر تلهسه (كلف المشتري صانوب آلوچنی کوچلر (قلعه) آغاچ برلهن بنانی بتروگه (وان اخذها للشفیع) دخی اگر شفیع یورطنی آلسه (فبنی) بس اول یورطنه بنا قیلسه (او غرس) یایسه آغاچ اولطورتسه (ثم استعقت) مونک صوکنده اول یورطدان حق ایسته لمش بولسه (رجع بالثمن) شفیع صانوب

آلوجیفہ ثمن برلہن رجوع قیلور (وَلَا يَرْجِعُ) رجوع قیلماس (بِقِيمَةِ الْبِنَاءِ) بنانک قیمتی
 برلہن (وَالْفَرْسُ) دخی اولطور نقان آغاچنک قیمتی برلہن (وَإِذَا انْهَمَّتِ الدَّارُ) دخی هر
 قایچان یورطویران بولسه (أَوْ احْتَرَقَتْ بِنَائِهَا) بیاسه یورطنک بناسی یانسا (أَوْ جَفَّ شَجَرُ الْبُسْتَانِ)
 بیاسه باتچہ نلک آغاچی کبسه وقوروسه (بِغَيْرِ فَعْلٍ أَحَدٍ) ہیچ برکشینک اشندن باشقہ یعنی
 آفتہ سماویہ برلہن بولسه (فَالشَّفِيعُ بِالْخِيَارِ) بس شفعه ایسقہ گوچی اختیار برلہندر (أَنْ شَاءَ)
 اگر تلہسه (أَعْلَهَا بِجَمِيعِ الثَّمَنِ) ثمن نلک بارچہسی برابرندہ آلور (وَأَنْ شَاءَ تَرَكَ) دخی
 اگر تلہسه شفعه فی قویار (وَأَنْ نَقَضَ الْمُشْتَرِي) دخی اگر صاتوب آلوجی صندرسه (الْبِنَاءِ)
 یورطنک بناسنی (قِيلَ لِلشَّفِيعِ) شفیع گہ ایندلور (أَنْ شِئْتُ) اگر تلہسه ک سین (فُخِدَ الْعُرْصَةَ)
 بوش ییرنی آل سین (بِعَصَّتْهَا) ثمنن الرشی برابرندہ (وَأَنْ شِئْتُ) دخی اگر تلہسه ک
 سین (فَنَعَى) شفعه فی قوی (وَلَيْسَ لَهُ) شفیع گہ لازم بولماس (أَنْ يَأْخُذَ النَّقْضَ) صلہمش
 واطلمش بنانی آلو (وَمَنْ ابْتِئَاعَ أَرْضًا) دخی برکشی ییرنی صاتوب آلسه (وَعَلَى نَجْلِهَا) اول
 ییرنک خرما آغاچی اوزرندہ بولسه (نَهَرَ) یمش (أَخَذَهَا الشَّفِيعُ) اول ییرنی شفیع آلور
 (بَثَرَهَا) اول ییرنک یمشی برابرندہ (فَإِنْ جَدَّهُ الْمُشْتَرِي) بس اگر صاتوب آلوجی یمشنی
 کبسه (سَقَطَ عَنِ الشَّفِيعِ) شفیع دان توشهر (مَصَدُّهُ مِنَ الثَّمَنِ) ثمنن یمش الوشی (وَإِذَا
 قُضِيَ) دخی هر قایچان حکم اینلسه (لِلشَّفِيعِ) شفیع گہ (بِالدَّارِ) یورطبرلہن (وَأَمَّ يَكُنْ رَأْيَا)
 دخی شفیع اول یورطنی کورمه گان بولسه (فَلَهُ خِيَارُ الرُّوْيَةِ) بس شفیع گہ کور و اختیار ی تیر
 (فَإِنْ وَجَدَهَا عَيْبًا) بس اگر شفیع اول یورطبه عیبنی تابسه (فَلَهُ) بس شفیع گہ تیار
 (أَنْ يَرُدَّهَا) اول یورطنی قایتارماقلق (به) اول عیب سببلی (وَأَنْ كَانَ الْمُشْتَرِي) گرچہ صاتوب
 آلوجی بولسه ده (شَرَطَ الْبِرَاءَةَ مِنْهُ) عیبن بیزونی شرط قیلغان بولسه ده (وَإِذَا ابْتِئَاعَ) دخی
 هر قایچان صاتوب آلسه (بِثَمَنِ هُوَ جَلٌّ) کیلهچه کمه ییرله تورغان ثمن گہ (فَالشَّفِيعُ بِالْخِيَارِ)
 بس شفیع اختیار برلہن بولور (أَنْ شَاءَ) اگر تلہسه (أَخَذَهَا بِثَمَنِ حَالٍ) اول یورطنی حاضر
 آتچہغه آلور (وَأَنْ شَاءَ صَبَرَ) دخی اگر تلہسه صبر ایندر (حَتَّى يَنْقَضِيَ الْأَجَلُ) مدت اوتکانسگہ
 قدری (ثُمَّ يَأْخُذُهَا) مونک صوکنده شفیع آلور اول یورطنی یعنی صاتوب آلوجی آتچہ
 ییرگان صوکنده (وَإِذَا قَسَمَ الشُّرَكَاءُ) دخی هر قایچان شریکرقارنی یعنی ییرنی بولسه لر
 (فَلَا شُفْعَةَ) بس شفعه یوقدر (بِحَارِهِمْ) اول شریکرنک کورشی سینہ (بِالْقِسْمَةِ) بولوسببلی
 (وَإِذَا اشْتَرَى دَارًا) دخی هر قایچان یورطنی صاتوب آلسه (فَسَلَّمَ الشَّفِيعُ) بس شفیع تابشرسه

(الشَّفْعَةُ) شفعه فی (ثُمَّ رَدَّهَا) مونک صوکنده قاینارسه اول یورطنی (المُشْتَرَى) صاتوب آلوجی (بِخِيارِ رُوِيَّةٍ) کورو اختیار ی برلن (أَوْ شَرْطٍ) بایسه شرط اختیار ی برلن (أَوْ بَعْبٍ) بایسه عیب اختیار ی برلن (بِقَضَاءِ قَاضٍ) حاکم ننگ حکمی برلن قاینارسه (فَلَا شَفْعَةَ لِمُشْفِعٍ) بس شفیع گه شفعه بوقدر (وَأَنْ رَدَّهَا) دخی اگر صاتوب آلوجی یورطنی کیری قاینارسا (بِغَيْرِ قَضَاءِ قَاضٍ) حاکم ننگ حکمندن باشقه (أَوْ تَقَايُلًا) بایسه صاتوجی برلن آلوجی اقاله قیلوشسالار (فَلْمُشْفِعِ) بس شفعه ایسته گوجیگه بولور (الشَّفْعَةُ) شفعه بولور.

کتاب الشركة

ملسک والوشک اورتاقلی بیافنده کیلسان بابدر (الشَّرْكَةُ) اورتاقلی (عَلَى ضَرْبَيْنِ) ایکی نوع اوزرینه در (شَرْكَةُ امْلَاكٍ) ملکر اورتاقلیغیدر برسی (وَشَرْكَةُ عَقُودٍ) دخی عقدلر اورتاقلیغیدر ایکنچسی (فَشَرْكَةُ الامْلَاكِ) بس ملکر اورتاقلی (الْعَيْنُ الَّتِي) شوندا این ذاتدر (یَرْتُهَا) میراث آلور اول ذاتنی (رَجُلَانِ) ایکی ایر (أَوْ يَشْتَرِيَانَهَا) بایسه صاتوب آلورلر اول ذاتنی ایکی کشی (فَلَا يَجُوزُ لِاحَدِهِمَا) بس ایکی شریکنک برسینه درست بولماس (أَنْ يَتَصَرَّفَ) تصرف قیاماقلی (فِي نَصِيبِ الْآخَرِ) ایکنچسی ننگ نصیبنده (الْأَبَا مَرَهُ) مگر ایکنچسینک امری برلنگمه تصرف قیامو درست بولور (وَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکن هر برسی (فِي نَصِيبِ صَاحِبِهِ) بولداشینک الوشک (كَالْأَجْنَبِيِّ) باط کشی کبیدر (وَالضَّرْبُ الثَّانِي) ایکنچی ضربی (شَرْكَةُ الْعُقُودِ) عقدلر اورتاقلیغیدر (وَهِيَ) اول شرکة عقود (عَلَى أَرْبَعَةِ أَوْجُهٍ) دورت وجه اوزرینه در (مُفَاوَضَةٌ) شرکة مفاوضه در برسی (وَعِنَانٌ) دخی شرکة عناندر ایکنچسی (وَشَرْكَةُ الصَّنَائِعِ) دخی شرکة صنایع در اوچونچسی (وَشَرْكَةُ الْوُجُوهِ) دخی شرکة وجوه در دورتنچسی (فَأَمَّا شَرْكَةُ الْمُفَاوَضَةِ) اما شرکة مفاوضه (فَهِيَ) بس اول شرکة مفاوضه (أَنْ يَشْتَرِكَ الرَّجُلَانِ) ایکی ایرننگ اورتاق بولویدر (فَيَنْتَسَاوِيَانِ) بس اول ایکی ایر برابر بولورلر (فِي مَالِهِمَا) ماللارنده (وَتَتَصَرَّفُهُمَا) دخی تصرفلارند (وَدِينُهُمَا) دخی دینلارنده (فَيَجُوزُ) بس درست بولور شرکة مفاوضه (بَيْنَ الْحَرِّينِ) ایکی آزاد کشی لر آراسنده (الْمُسْلِمَيْنِ) ایکسیده مسلمان بولسالار (الْبَالِغَيْنِ) ایکسیده بالغ بولسالار (الْعَاقِلَيْنِ) ایکسیده عقللی بولسالار (وَلَا يَجُوزُ) دخی شرکة مفاوضه درست بولماس (بَيْنَ الْحَرِّ وَالْمَمْلُوكِ) بر آزاد کشی برلن بر

قل آراسندہ (وَلَا) دخی درست بولماس (بَيْنَ الصَّيْبِ وَالْبَالِغِ) برصہ ہی برلہن ہر بالغ کشی
 آراسندہ (وَلَا) دخی درست بولماس (بَيْنَ الْمُسْلِمِ وَالْكَافِرِ) ہر مسلمان برلہن ہر کافر آراسندہ
 (وَتَنْعَقُدُ) دخی شرکتہ مفاوضہ منعقد بولور یعنی باعلانور (عَلَى الْوَكَالَةِ) وکیل لک اوزرینہ
 (وَالْكَفَالَةَ) دخی کفیل لک اوزرینہ (یعنی ہر شریک ایکچہی شریک کہ وکیل ہم کفیل بولور
 وَمَا) دخی شول نرسہ (يُسْتَشْرِيهِ) صاتوب آلور اول نرسہ فی (كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکین
 ہر برسی (يَكُونُ) بولور اول نرسہ (عَلَى الشَّرِكَةِ) اور تاقلف اوزرینہ (الْأ) مگر اورتاق بولماس
 (طَعَامُ أَهْلِهِ) ایو جماعتلرینک طعامی (وَكَسْوَتُهُمْ) دخی ایو جماعتلرینک کییلرلی حاصل
 حاجت اصلیہ لری اورتاق بولماس (وَمَا) دخی شول نرسہ (يَلْزَمُ) لازم بولور (كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا)
 ایکی شریکین ہر برسینہ (مِنَ الْكُفْيُونِ) دینلردن (بَلَاءً) بدل بولوب لازم بولور (عَمَّا) شول
 نرسہ دن (يَصْحُ فِيهِ الْأَشْتِرَاكُ) اول نرسہ دہ اورتاقلف درست بولور (فَالْآخِرُ ضَامِنٌ لَهُ) بس
 ایکچہی اول بور وچنی تولہ گوچینر (فَإِنْ وَرَثَتْ) بس اگر میراث آلسہ (أَحَدُهُمَا) ایکی
 شریکینک برسی (مَالًا) شول مالنی (تَصْحُ فِيهِ الشَّرِكَةُ) اول مالہ اورتاقلف درست بولور (أَوْ
 وَهَبَ لَهُ) بیاسہ ایکی شریکینک برسینہ مال ہبہ قیلننی (وَوَصَّلَ) دخی اول مال ایرشدی
 (إِلَى بَيْتِهِ) میراث آلوچینک بیاسہ ہبہ قیلنمش کشی نلک قولینہ (بَطَلَتْ أَلْمُفَاوَضَةَ) مالہ
 برابر لک بنکانلگی اوچون شرکتہ مفاوضہ باطل بولور (وَضَارَتْ الشَّرِكَةُ عِدَانًا) دخی شرکت
 شرکتہ عفاں بولوب اولور (وَلَا تَنْعَقُدُ الشَّرِكَةُ) دخی شرکت منعقد بولماس (الْأَبَالِقْرَاهِمِ) مگر
 کہش تککہ لہر برلہن منعقد بولور (وَاللَّتَانِئِيرِ) دخی آلتون تککہ لہر برلہن منعقد بولور (وَالْفُلُوسِ
 النَّافِقَةِ) دخی خلق آراسندہر واجی بولغان باقر آچہ لار برلہن منعقد بولور (وَلَا تَجُوزُ) دخی شرکت
 درست بولماس (بِمَا سِوَى ذَلِكَ) اوشبولاردان باشقہ لار برلہن (الْأ) مگر بولاردان باشقہ لار
 برلہندہ درست بولور (أَنْ يَتَعَامَلَ الْفَاسِقُ) آدم لرنلک معاملہ قیلوی وقتندہ (بِهَا) اول ذکر
 قیلنغاندان باشقہ لار برلہن (كَالتَّبْرِ) صوغلماغان آلتون کبی (وَالنُّقْرَةَ) دخی صوغلماغان
 کہش کبی (فَنَصْحُ الشَّرِكَةِ) بس شرکت درست بولور (بِهِمَا) صوغلماغان آلتون کہش برلہن
 (وَإِذَا ارَادَ الشَّرِكَةُ) ہر قیایچان ایکی کشی اورتاقلفنی تلہسہ لہر (بِالْعَرُوضِ) آلتون کہش کہ
 باشقہ ماللار برلہن (بِأَعْ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکین ہر برسی صاتار (نَصْفِ مَالِهِ) اوزینلک
 مالینلک یارطسنی (بِنَصْفِ مَالِ الْآخِرِ) ایکچہی سینلک مالینلک یارطسی برابرینہ (ثُمَّ عَقَدَ الشَّرِكَةَ)
 مونلک صوٹندہ شرکتنی عقف قیلور لار (وَأَمَّا شَرِكَةُ الْعِنَانِ) اما شرکتہ عفاں (فَمَنْعَقُدُ) بس منعقد

بولور (عَلَى الْوَكَاةِ) وكيل لك اوزرينه (دُونِ الْكَفَالَةِ) كفيل لك اوزرينه منعقب بولودان باشقه
 (وَيَصْحُ الْقَاضِلُ) دخی شرکت عنانده آر توقلق درست بولور (فِي الْمَالِ) مالده (وَيَصْحُ) درست بولور
 شرکت عنانده (أَنْ يَتَسَاوَيَا) ايكي شريكك بولور (فِي الْمَالِ) مالده (وَيَتَفَاوَضَا) دخی آر توق
 بولشولاري درست بولور (فِي الرَّبْحِ) فائده ده وبعوز دخی درست بولور (أَنْ يَعْقُبَهَا) شركة عنانتي عقد
 فيلوي (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ايكي شريكمن هر برسي (بِبَعْضِ مَالِهِ) مالينك بعضسي بولور (دُونِ بَعْضِ)
 بعضسندن باشقه (وَلَا تَصْحُ) دخی شركة عنان درست بولور (الْأَبْمَابِيَّتَا) مگر بز بيان قيلغان
 نرسه برلهن درست بولور (أَنَّ الْمُفَاوَضَةَ) بز بيان قيلغان نرسه شول درست سلكه شركة مفاوضه
 (تَصْحُ) صحيح بولور (بِهِ) اول نرسه برلهن يعنى آلتون ككمش باقر آنچه لار برلنگنه
 شركة عنانده شركة مفاوضه كبي (وَيَجُوزُ) دخی شركة عنان ده درست بولور (أَنْ يَشْتَرِكَا) ايكي
 شريكك اورتاق بولولاري (وَمِنْ جِهَةِ أَحَدِهِمَا) برسيلك طرفندان (دَنَائِيرُ) آلتون تسلكه لار
 بولسه (وَمِنْ جِهَةِ الْآخَرِ) دخی ايكنچسي طرفندان (دَرَاهِمُ) كمش تنكه لار بولسه (وَمَا) شول
 نرسه (اشْتَرَاهُ) صاتوب آلدی اول نرسه في (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ايكي شريكمن هر برسي (لِلشَّرْكَهٖ)
 شركة عنان اوچون (طُولِبَ) ايسته لمش بولور (بِئْمَنِهِ) اوزی صاتوب آلغان نرسه نك ثمنی برلهن
 (دُونِ الْآخَرِ) ايكنچسندن باشقه يعنى صاتوب آلماغاني ثمن برلهن ايسته لمش بولور (ثُمَّ يَرْجِعُ)
 مونك صوكنده ثمنی توله گان شريك قاينور (عَلَى شَرِيكِهِ) اوزينك شريكينه (بِحَصْنِهِ مِنْ
 ثَمْنِهِ) ثمنندن الوشى برابرلك (وَإِذَا هَلَكَ) دخی هر قايجان هلاك بولسه (مَالِ الشَّرْكَهٖ) اورتاقلى
 مالينك هممسي (أَوْ أَحَدِ الْمَالِيْنَ) يابسه ايكي شريكك برسيلك مالي (قَبْلَ أَنْ يَشْتَرِيَا)
 ايكي شريكك صاتوب آلوراندان بورون (شَيْئًا) بر نرسه في (بَطَلَتِ الشَّرْكَهٖ) شرکت باطل
 بولور (وَأَنْ اشْتَرَى أَحَدُهُمَا) دخی اگر ايكي شريكك برسي صاتوب آلسه (بِمَالِهِ شَيْئًا) مالي
 برابرلك بر نرسه في (وَهَلْكَ مَالُ الْآخَرِ) دخی ايكنچي شريكك مالي هلاك بولسه (قَبْلَ الشَّرَاءِ)
 صاتوب آلودان بورون (فَالَهُ اشْتَرَى بَيْنَهُمَا) بس ايكي شريك آراسنده صاتوب آلدمش نرسه
 (عَلَى مَا شَرَطَا) شرط قيلغان نرسه اوزرينه بولور (ثُمَّ يَرْجِعُ) مونك صوكنده صاتوب آلغان
 شريك قاينور (عَلَى شَرِيكِهِ) شريكی اوزرينه (بِحَصْنِهِ مِنَ الثَّمَنِ) ثمنندن الوشى برابرلك (وَتَجُوزُ
 الشَّرْكَهٖ) دخی شرکت درست بولور (وَأَنْ لَمْ يَخْلُطَا الْمَالَ) گر چه ايكي شريك مالني قاتشهر ماسالارده
 (وَلَا تَصْحُ الشَّرْكَهٖ) دخی شرکت درست بولور (إِذَا اشْرَطَا) هر قايجان شرط قيلسالار (لِأَحَدِهِمَا)
 ايكي شريكك برسينه (دَرَاهِمُ مِائَةٌ) آتالمش درهملرني (مِنَ الرَّبْحِ) فائده دن (وَلِكُلِّ

واحد) دخی ہر برسی اوچون تیدر (من المفاوضین) شرکہ مفاوضہ شریکار نمن (وشریکی
 العنان) دخی شرکہ عنان شریکار نمن (ان یضع المال) مالنی بضاعت کہ بیرمہ کلک یعنی
 ایکنہی کشیگہ مالنی بیرور صاتوب ثمننی وفائنی قایقاروب بیرو اوچون (ویبفعه مضاربه)
 دخی مالنی مضار بہ گہ بیرمہ کلک یعنی باشقہ غہ بیرور مال مونا دان بولور عمل باشقہ کشینن
 فائنا اورتاق بولور (ویوکل) دخی وکیل قیلوتیدر (من) شول کشینی (یتصرف) تصرف قیلور
 اول کشی (فیہ) اول مالک (ویئہ) دخی شریکنک قولی (فی المال) مالہ (بئامانہ) امانت
 قولیدر یعنی تعینیسر ہلاک بولسہ تولہ مس (واما شرکہ الصنایع) اما صنعتلر اورتاقلی
 (فالخیاطان) بس ایکی تگوچیدر (والصباغان) دخی ایکی بویاوجیدر (یشترکان) اورتاق
 بولور لار بوایکسی (علی ان یقبل الأعمال) عمللرنی قبول ایتمک لری شرطی اوزرینہ
 (ویکون الکسب) دخی کسب بولور (بینہما) ایکی شریک آراسنہ (فیجوز ذلك) بس
 اوشبور وشچہ بولسہ شرکہ صنایع درست بولور (وما یتقبلہ) شول نرسہ کم قبول ایتر آنی (کل
 واحد منہما) صنعت شریکار یتک ہر برسی (من العمل) عملدان (یلزمہ) لازم بولور اول
 عمل قبول ایتمکینہ (ویلزم شریکہ) دخی شریکینہ دہ لازم بولور (فان عمل احدہما) بس
 اگر بر عملنی ایکی شریکنک برسی قیلسہ (دون الآخر) ایکنہچیسنن باشقہ (فالکسب
 بینہما) بس ایکی شریک آراسنہ کسب (نصفان) یارطیلش بولور (واما شرکہ الوجوہ)
 اماوجہ لار اورتاقلی (فالرجلان) بس ایکی ایر (یشترکان) اورتاق بولور لار (ولامال لہما)
 اول ایکی ایر اوچون مال بولماس (علی ان یشتریا) صاتوب آلو شرطی اوزرینہ شریک
 بولور لار (بوجوہما) یوزلری برلن یعنی بور وچقہ (ویببعنا) دخی صانارلار صاتقاج ثمننی
 تولر لار (فتصح الشرکہ) بس شرکہ وجوہ درست بولور (علی ہنا) اوشبو کیفیت اوزرینہ
 (وکل واحد منہما) ایکی شریکنن ہر برسی (وکیل الآخر) ایکنہچیسینک وکیلیدر (فیما یشتر بہ)
 صاتوب آغان نرسہ سنہ (فان شرطاً) بس اگر شرط قیلسالار (ان یكون المشتري) صاتوب
 آغان نرسہ ننگ بولماقلغنی (بینہما) ایکی شریک آراسنہ (نصفان) یارطیلش (فالربح
 كذلك) بس فائدہ دہ یارطیلش بولور (ولایجوز) دخی درست بولماس (ان یتفاضلا) ایکی
 شریکنک آرتوق آلو شولاری (فیہ) اول فائدہ دہ ملک برابر بولغانہ (وان شرطاً) دخی اگر
 شرط قیلسالار (ان یكون المشتري) صاتوب آغان نرسہ ننگ بولماقلغنی (بینہما) ایکی
 شریک آراسنہ (انلأنا) اوج الوش یعنی برسینہ بر الوش برسینہ ایکی الوش بولونی شرط
 قیلسالار (فالربح كذلك) بس فائدہ دہ اوشن اوق بولور یعنی برسینہ بر الوش برسینہ ایکی

الش بولور (وَلَا تَجُوزُ الشَّرِكَةُ) دخی اور تاقیق درست بولماس (فی الاقْتطَاب) اوتون کیمسوده
 (وَالْاِحتِشَاش) دخی بیچن چابوده (وَالْاَضْطِیَاد) دخی آو اولاوده (وَمَا) دخی شول کییک
 (اَضْطَادُهُ) اولادی اول کییکنی (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکن هر برسی (اَوَّاحْتَطَبُهُ)
 بیایسه ایکی شریکن هر برسی اوتون کیمسودی (فَهُوَ لَهُ) بس اول آولاغان کییک برلهن کیمسکان
 اوتون (لَهُ) اول آولاوچی برلهن کیمسودیکه در (دُونِ صَاحِبِهِ) یولداشندان باشقه (وَإِذَا اشْتَرَا)
 دخی هر قایچان اورتاق بولسالار (وَلَا حُفُّهُمَا بِغُلِّ) ایکی شریکنک برسی اوچون قاجر بولسه
 (وَلَلْآخِرُ رَاوِيَةٌ) ایکنچی اوچون کیمسک بولسه (يَسْتَقِي) صوغارور (عَلَيْهَا) اول راویه
 اوزرینه (الْمَاءِ) صونی (وَالْاِسْتِغْنَاءُ بَيْنَهُمَا) کسب ایکی آراسنه بولسه (لَمْ تَصْعَقِ الشَّرِكَةُ)
 شرکت درست بولماس (وَالْاِسْتِغْنَاءُ كُفُّهُ) کسبنک همه سی (لَلْنَدَى اسْتَقَى الْمَاءِ) صونی صوغارغان
 کشیکه بولور (وَعَلَيْهِ أَجْرٌ مِثْلُ الرَّاوِيَةِ) دخی اول کشیکه راویه نلک اجری لازم بولور
 (إِنْ كَانَ صَاحِبُ الْبِغْلِ) اگر صوغاروچی قاجر اییه سی بولسه (وَإِنْ كَانَ صَاحِبُ الرَّاوِيَةِ)
 اگر صوغاروچی راویه اییه سی بولسه (فَعَلَيْهِ أَجْرٌ مِثْلُ الْبِغْلِ) بس راویه اییه سینه قاجر نلک
 مثلینک اجری بولور (وَكُلُّ شَرِكَةٍ فَاسِدَةٌ) دخی هر بر اورتاقیق کم بوزوق بولسه (فَالرَّبْحُ
 فِيهَا) بس اول بوزوق شرکت ده فائده (عَلَى قَدْرِ رَأْسِ الْمَالِ) مال و صومه
 باشی مقدری اوزرینه بولور (وَيَبْطُلُ شَرْطُ النِّفَاضِ) دخی آرتوقلغنی شرط قیلو باطل
 بولور (وَإِذَا مَاتَ أَحَدُ الشَّرِيكَيْنِ) هر قایچان ایکی شریکنک برسی اولسه (أَوَّارْتَهُ) بیایسه
 مرتب بولسه (وَلِحَقِّ بَدَارِ الْحَرْبِ) دخی صوغش یورطیغه توتاشسا (بَطَلَتِ الشَّرِكَةُ) اورتاقیق
 باطل بولور (وَلَيْسَ) دخی یوقدور (لِوَاحِدٍ مِنَ الشَّرِيكَيْنِ) ایکی شریکنک برسی اوچون
 (أَنْ يُوَدِّيَ) اوتهمک (زَكْوَةَ مَالِ الْآخَرِ) ایکنچی شریکنک مالینک زکاتنی (الْأَبَادَنَهُ) مگر
 ایکنچی شریکنک ادنی برلنگنه بیرر (فَإِنْ أَدْنَى) بس اگر اذن بیرسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا)
 ایکی شریکن هر برسی (لِصَاحِبِهِ) یولداشینه (أَنْ يُوَدِّيَ زَكْوَتَهُ) اوز بیلک زکاتنی بیررگه
 اذن بیرسه (فَإِدَى) بس زکاتنی بیرسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکن هر برسی (فَالثَّانِي)
 بس ایکنچسی (ضَامِنٌ) توله گوچمدر (عَلِمَ بِأَدَاءِ الْأَوَّلِ) کیرهک اولسگی نلک بیرگانلگنی بلسون
 (أَوْلَمْ يَعْلَمُ) بیایسه بلمه سون (وَقَالَا) دخی ایتمیلر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (رَحِمَهُمَا اللَّهُ
 تَعَالَى) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایسی بوایکسینه (أَنْ لَمْ يَعْلَمُ) اگر اولسگی نلک
 بیرگانلگنی بلمه سه (لَمْ يَضْمَنْ) ایکنچسی توله مهس .

کتاب المضاربتہ

مضاربتہ حکم لری بیانندہ کیلنگان کنابدہر آنچه بر کشیدن بولوب عمل ایکنچی
 کشیدن بولوب فائده اورتاق بولو شرطی برلہن قیلنغان عقدگہ مضاربتہ دیلر آنچه بیبرگان
 کشیگہ رب المال عمل قیلوچی کشیگہ مضاربتہ دیلر (المضاربتہ) مضاربتہ (عقد علی الشریکۃ)
 اورتاقلق اوزرینہ عقد قیلودر (بمال من أحد الشریکین) ایکی شریکنک برسدن مال
 برلہن (وعمل من الآخر) ایکنچی شریکن عمل برلہن (ولاتصح) دخی مضاربتہ درست بولماس
 (الابالمال) مگر مال برلنگتہ درست بولور (الذی) شوندا این مال (بیضا) بیان ایتدک بزلر
 (ان الشریکۃ) بز بیان اینکان نرسہ شول درسنگتہ اورتاقلق (تصح) درست بولور (بہ)
 اول مال برلہن دیو یعنی مضاربتہ درست بولور درہم لردینارلار فلوس نافقہ لار برلہن
 (ومن شرطها) دخی مضاربتہ نلک شرطندر (ان یکون الربح) فائده نلک بولماقلغی (بینہما)
 ایکی شریک آراسنہ (مشاعا) اورتاق (لا یستحق احدهما) ایکی شریکنک بوسی مستحق
 بولماس سزلق (در اہم مسماۃ) آتالمش درہم لرگہ (ولایب) دخی چارہ یوقدر مضاربتہ نلک
 درسنگلی اوچون (ان یکون المال) مالنک بولماقندن (مسما) تابشرلمش (الی
 المضاربت) مضاربت کہ یعنی عمل قیلوچیغہ (ولایب) دخی تصرف قولی بولماس سزلقندان
 چارہ یوقدر (لرب المال) مال اییدہ سینہ (فیہ) اول مضاربتہ مالنہ (فاذا صحت المضاربتہ)
 بس اگر مضاربتہ درست بولسہ (مطلقۃ) مطلق بولغانی حالہ (جاز للمضاربت) عمل قیلوچیغہ
 درست بولور (ان یشتری) اول مال برلہن صاتوب آماقلغی (ویبیع) دخی صاتماتقلغی (ویسافر)
 دخی اول مالنی آلوب سفرگہ چقماقلغی (ویبضع) دخی بضاعت کہ بیرممکک یعنی باشقہ کشیگہ
 تاوار آلوب بیبر صاتماتقلغی (ویوکل) دخی وکیل قیلماقلغی (ولیس لہ) دخی اول مضاربتہ گہ
 درست بولماس (ان ینفع المال) مضاربتہ مالنی بیرممکک (مضاربتہ) مضاربتہ گہ (الا) مگر
 مضاربتہ گہ بیبر و درست بولور (ان یأذن لہ) مضاربتہ گہ اذن بیبروی وقتندہ (رب المال) مضاربتہ
 مالینک اییدہ سی (فی ذلک) اوشبو مضاربتہ گہ بیبرودہ (فان خص لہ) بس اگر مضاربتہ گہ
 خاصلاسه (رب المال) مال اییدہ سی (التصرف) تصرفنی خاصلاسه (فی بلد بعینہ) بیلگولی
 بولغان شہردہ (اوفی سلعة بعینہا) یایسہ بیلگولی بولغان متاع وتاواردہ (لم یجز لہ) مضاربتہ گہ
 درست بولماس (ان یتجاوز ذلک) اوشبو مال اییدہ سی خاصلاغان شہردن یایسہ مقامدن
 اومتہ کلک (وکنالک) دخی اوشنمداق (ان وقت للمضاربتہ) اگر مال اییاسی

مضاربه اوچون وقنلاسه (مُتَّعَ بِعَيْنِهَا) بيلگولى بولغان مدتنى (جَازَ) درست بولور
 (وَيَبْطُلُ الْعَقْدُ) دخى مضاربه عقدى باطل بولور (بِمَضِيِّهَا) اول مدتنىڭ اوتوى برلهن (وَلَيْسَ)
 دخى بوقدر (لِلْمُضَارِبِ) مضارب كه (أَنْ يَشْتَرِيَ) مضاربه مالى برلهن صاتوب آماقلىق (أَبَا
 رَبِّ الْمَالِ) مال اييه سىنىڭ آقاسنى (وَأَبْنَهُ) دخى مال اييه سىنىڭ اوغلونى اگرقىل بولسالار
 (وَأَمَّنْ) دخى شول كشيلى صاتوب آماقلىق بولماس (يَعْتَقُ) آزاد بولور اول كشى (عَلَيْهِ)
 مال اييه سىنىڭ ضررى اوزرينه يعنى مال اييه سىنىڭ محرم قرده شلىرىنى صاتوب آماس
 (فَإِنْ اشْتَرَاهُمْ) بس اگربو كشيلىرىنى مضارب صاتوب آلسه (كُلُّ مُشْتَرِيٍّ لِنَفْسِهِ) اوزى اوچون
 صاتوب آلوجى بولور (دُونَ الْمُضَارِبَةِ) مضاربه اوچون بولودن باشقه يعنى مضاربه اوچون
 بولماس (وَأَنْ كَانَ) دخى اگربولسه (فِي الْمَالِ) مضاربه مالده (رَبْحٌ) فائده بولسه ده (مَلَيْسَ
 لَهُ) بس مضارب كه بولماس (أَنْ يَشْتَرِيَ) صاتوب آماقلىق (مَنْ) شول كشيلىرىنى (يَعْتَقُ)
 آزاد بولور اول كشيلىرى (عَلَيْهِ) اول مضارب نىڭ ضررى اوزرينه يعنى مضارب اوزىنىڭ
 محرم قرده شلىرىنى صاتوب آماس گرچه فائده بولسه ده (وَأَنْ اشْتَرَاهُمْ) دخى اگر
 مضارب محرم قرده شلىرىنى صاتوب آلسه (ضَمَّنَ مَالَ الْمُضَارِبَةِ) مضاربه مالنى تولهر (وَأَنْ لَمْ
 يَكُنْ) دخى اگربولماسه (فِي الْمَالِ) مالده (رَبْحٌ) فائده (جَازَ) درست بولور (لَهُ) اول مضارب كه
 (أَنْ يَشْتَرِيَهُمْ) محرم قرده شلىرىنى صاتوب آماقلىق (فَإِذَا زَادَتْ) بس هر قايجان آرطسه (فِيمَتَهُمْ)
 اول قرده شلىرىنىڭ قيمتى (بَعْدَ الشَّرَاءِ) صاتوب آغانىڭ سولكنده (عَتَقَ نَصِيبَهُ) مضارب نىڭ
 الوشى آزاد بولور (مِنْهُمْ) اول محرم قرده شلىرىدىن (وَلَمْ يَضْمَنْ) دخى توله مەس مضارب (لِرَبِّ
 الْمَالِ) مال اييه سىنىه (شَيْئًا) هيچ بر نرسه نى (وَيَسْعَى الْمُعْتَقُ) دخى آزاد قىلمەش محرم قرده ش
 سعى قىلور (لِرَبِّ الْمَالِ) مال اييه سى اوچون (فِي قِيَمَةِ نَصِيبِهِ) مال اييه سىنىڭ الوشىنىڭ
 قيمتىنىڭ (مَنْ) اول آزاد قىلمەش دان (وَإِذَا دَفَعُ الْمُضَارِبُ) دخى هر قايجان مضارب بىرسه
 (مَالَ الْمُضَارِبَةِ) مضاربه مالنى (الْيَاغِيْرَةَ) اوز نەمان باشقه كشيگه (وَلَمْ يَأْذَنْ لَهُ) دخى مضارب كه
 اذن بىرمەسە (رَبِّ الْمَالِ) مال اييه سى (فِي ذَلِكَ) اوشبو مضاربه مالنى مضاربە گە بىروده
 (لَمْ يَضْمَنْ بِالْمُتَّفَعِ) مضارب بىر وسببلى توله مەس (وَلَا يَتَصَرَّفُ الْمُضَارِبُ الثَّانِي) دخى ايكنچى
 مضارب تصرف قىلماس (مَتَّى يَرِبِحَ) فائده ايتكانگە قدر (فَإِذَا رِبِحَ) بس هر قايجان ايكنچى
 مضارب فائده ايتسه (ضَمَّنَ الْمُضَارِبُ الْأَوَّلُ) اولكى مضارب تولهر (الْمَالِ) مالنى (لِرَبِّ
 الْمَالِ) مال اييه سىنىه (وَإِذَا دَفَعُ) دخى هر قايجان مال اييه سى بىرسه مالنى (الْيَاغِيْرَةَ) اول مضارب كه

(مُضَارِبَةٌ) مضاربہ کہ بیبرسہ (بِالنَّصْفِ) فائدہ یارطیلش بولو اوزرینہ (وَأَذْنَلَهُ) دخی مال ایبہ سی مضارب کہ اذن بیبرسہ (أَنْ يَنْفَعَهَا مُضَارِبَةٌ) مضاربہ مالنی مضاربہ کہ بیبررگہ (فَفَعَمَا بِالثُلُثِ) بس مضارب مضاربہ کہ بیبرسہ فائدہ ننگ اوچمن بری مضاربہ بولو شرطی برلہن (جَانِ) درست بولور (فَإِنْ كَانَ رَبُّ الْمَالِ) بس اگر مال ایبہ سی بولسہ (قَالَ لَهُ) اول مضاربہ کہ تہ یتکان بولسہ (عَلَى أَنْ مَارَزَقَهُ اللَّهُ) شول شرط اوزرینہ مضاربہ کہ بیبرہ مون درستلککہ اللہ تعالیٰ رزقلاند رغان نرسہ (بَيْنَنَا) بزنگ آرا مزده (نَصْفَيْنِ) یارطیلش بولور دیسہ (فَلَرَبِّ الْمَالِ) بس مال ایبہ سینہ (نَصْفُ الرَّبْحِ) فائدہ ننگ یارطسی بولور (وَلِلْمُضَارِبِ الثَّانِي) ایکنچی مضارب کہ (ثُلُثُ الرَّبْحِ) فائدہ ننگ اوچمن بری بولور (وَلِلْأَوَّلِ) اولگی مضاربہ کہ (السُّنُسِ) فائدہ ننگ آلتیمان بری بولور (وَأَنْ قَالَ لَهُ) دخی اگر مال ایبہ سی تہ یتکان بولسہ مضاربہ کہ یعنی اولگی مضاربہ کہ (عَلَى أَنْ مَارَزَقَكَ اللَّهُ) اوشبو شرط اوزرینہ مضاربہ کہ بیبرہ مون درستلککہ اللہ تعالیٰ سیکما ایرش رغان نرسہ (بَيْنَنَا) بزنگ آرا مزده (نَصْفَانِ) یارطیلش دیسہ (فَلِلْمُضَارِبِ الثَّانِي) بس ایکنچی مضاربہ کہ (الثُّلُثِ) فائدہ ننگ اوچمن بری بولور (وَمَابَقِي) دخی اوچمن بردن قالغانی (بَيْنَ رَبِّ الْمَالِ) مال ایبہ سی آراسی برلہن (وَالْمُضَارِبِ الْأَوَّلِ) دخی اولگی مضارب آرا منده (نَصْفَانِ) یارطیلش بولور (فَإِنْ كَانَ) بس اگر مال ایبہ سی بولسہ (قَالَ لَهُ) اول مضاربہ کہ تہ یتکان بولسہ (عَلَى أَنْ مَارَزَقَ اللَّهُ) اوشبو شرط اوزرینہ مضاربہ کہ بیبرہ مون درستلککہ اللہ تعالیٰ رزقلاند رغان نرسہ (فَلَى نَصْفِهِ) اول نرسہ ننگ یارطسی میکان دیسہ (فَفَعَّ الْمَالِ) بس مضارب مالنی بیبرسہ (مُضَارِبَةٌ) مضاربہ کہ بیبرسہ (بِالنَّصْفِ) یارطی فائدہ برلہن (فَلِلثَانِي) بس ایکنچی مضاربہ بولور (نَصْفُ الرَّبْحِ) فائدہ ننگ یارطسی (وَلَرَبِّ الْمَالِ) دخی مال ایبہ سینہ (النَّصْفِ) مال ننگ یارطسی بولور (وَالْأَشْيَاءِ) ہیچ بر نرسہ بولماس (لِلْمُضَارِبِ الْأَوَّلِ) اولگی مضاربہ کہ (فَإِنْ شَرَطَ) بس اگر شرط قیلنسہ (لِلْمُضَارِبِ الثَّانِي) ایکنچی مضاربہ کہ (ثُلُثِي الرَّبْحِ) فائدہ ننگ ایکی الوشی (فَلَرَبِّ الْمَالِ) بس مال ایبہ سینہ بولور (نَصْفُ الرَّبْحِ) فائدہ ننگ یارطسی (وَلِلْمُضَارِبِ الثَّانِي) دخی ایکنچی مضاربہ کہ بولور (نَصْفُ الرَّبْحِ) فائدہ ننگ یارطسی (وَيُضَمُّنُ الْمُضَارِبِ الْأَوَّلِ) دخی اولگی مضارب تولہر (لِلْمُضَارِبِ الثَّانِي) ایکنچی مضاربہ کہ (سُنُسِ الرَّبْحِ) فائدہ ننگ آلتیمان برنی (مَنْ مَالَهُ) اوزرینگی مال نمان (وَإِذَا مَاتَ رَبُّ الْمَالِ) دخی هر قایچان مال ایبہ سی اولسہ (أَوْ الْمُضَارِبِ) یايسہ مضارب اولسہ (بَطَلَتْ الْمُضَارِبَةُ) مضاربہ باطل بولور (وَإِذَا أَرْتَبَ رَبُّ الْمَالِ) هر قایچان مال

اییه سی العیاذ بالله مرتد بولسه (عَنِ الْإِسْلَامِ) اسلام دینندن (وَلَحَقَ بِدَارِ الْحَرْبِ) دخی دار
 حرب که توتاشسه (بَطَلَتِ الْمُضَارِبَةُ) مضاربه باطل بولور (وَأَنْ عَزَلَ رَبُّ الْمَالِ) دخی اگر
 مال اییه سی عزل قیلسه (الْمُضَارِبُ) مضارب بنی یعنی مضارب به دن چغارسه (وَلَمْ يَعْلَمْ بِعَزَلِهِ)
 دخی مضارب مال اییه سینک عزال قیلغان بنی بلمه سه (حَتَّى اشْتَرَى) تا کم مضارب صاتوب آلسه
 (أَوْ بَاعَ) یایسه صاطسه (فَتَصَرَّفَهُ جَائِزٌ) بس مضارب ننگ تصرفی در سندر (وَأَنْ عُلِمَ بِعَزَلِهِ) دخی
 اگر مضارب مال اییه سینک عزال قیلغان بنی بلسه (وَالْمَالُ عَرُوضٌ) دخی مال متاع بولسه (فَلَهُ
 أَنْ يَبِيعَهَا) بس مضارب که اول عرضنی صاتوتیه ر (وَلَا يَمْتَعُهُ الْعَزْلُ) دخی مضارب بنی عزل
 طیماس (مِنْ ذَلِكَ) اوشبو صاتودان (ثُمَّ لَا يَجُوزُ) مونک صونکنه درست بولماس (أَنْ يَشْتَرِيَ)
 مضارب ننگ صاتوب آلروی (بِثَمَنِهَا) اول متاع ننگ ثمنینه (شَيْئًا آخَرَ) ایکنچی نرسه نی (وَأَنْ عَزَلَهُ)
 دخی اگر مال اییه سی مضارب بنی عزل قیلسه (وَرَأْسُ الْمَالِ) دخی مال ننگ یعنی صومانک باشی
 (دِرَاهِمٌ) کمش ننگه لر بولسه (أَوْ دِنَانِيرٌ) یایسه آلتون ننگه لر بولسه (فَدَنْصَتْ) تحقیق نقد
 بولسالار (فَلَيْسَ لَهُ) بس مضارب بوقدر (أَنْ يَتَصَرَّفَ فِيهَا) اول کمش ننگه لر برله ن آلتون
 ننگه لر ده تصرف قیلما قلف (وَأَذَا افْتَرَقَا) دخی هر قایچان مال اییه سی برله ن مضارب آبرلسه لار
 (وَفِي الْمَالِ دُيُونٌ) مضارب به مال ننگ دینلر بولسه (وَقَدَرِ بَيْحِ الْمُضَارِبِ) دخی عامل فائده ایبتکان
 بولسه (فِيهِ) اول مال ننگ (أَجْبَرَهُ الْخِيَاكُمُ) حاکم مضارب بنی کوچلر (عَلَى اقْتِضَاءِ الدُّيُونِ) بور چلار نی
 اوته رگه (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر بولماسه (لَهُ) اول مضارب اوچون (رَبِيحٌ) اول مال ننگ فائده
 (لَمْ يَلْزَمَهُ الْأَقْتِضَاءُ) مضارب بوقدر بور وچنی اوته و لازم بولماس (وَيُقَالُ لَهُ) دخی اول مضارب بوقدر
 نه یئلور (وَكُلَّ رَبِّ الْمَالِ) مال اییه سنی وکیل قیل سین دیو (فِي الْأَقْتِضَاءِ) بور وچنی اوته وده
 (وَمَا) دخی شول نرسه (هَلَاكٌ) هلاک بولدی (مِنْ مَالِ الْمُضَارِبَةِ) مضارب به مال ننگ (فَهُوَ مِنْ
 الرَّبِيحِ) بس اول هلاک بولغان نرسه فائده دندر (دُونَ رَأْسِ الْمَالِ) رأس
 مالدان باشقه (فَإِذَا زَادَ لَهَا لَكُ) بس هر قایچان هلاک بولغان نرسه آرطسه (عَلَى الرَّبِيحِ)
 فائده او زریده (فَلَا ضَمَانَ) بس توله و بوقدر (عَلَى الْمُضَارِبِ) مضارب او زریده (فِيهِ) اول
 هلاک بولغان مالده (وَأَنْ كَانَا) دخی اگر مال اییه سی برله ن مضارب بولوشسه لر (الرَّبِيحِ)
 فائده نی (فَالْمُضَارِبَةُ بِبَعْضِهَا) دخی مضارب به او ز حالنچه بولسه (ثُمَّ هَلَاكُ الْمَالِ) فائده نی بولشکان
 صونکنه مال هلاک بولسه (كُلُّهُ) مال ننگ بارچه سی (أَوْ بَعْضُهُ) یایسه مال ننگ بعضی
 (تُرَادُ الرَّبِيحُ) مال اییه سی برله ن مضارب فائده نی قایتار و شولار (حَتَّى يَسْتَوْفِيَ رَبُّ

المال) مال ایبہ سی کامل آلغانغہ قدری (رأس المال) صوما باشی بولغان مالنی (فان فضل شیء) بس اگر مال ایبہ سی کامل الفاج بر آرنوسہ آرطسہ (کل بیفہما) اول آرتقان مال ایبہ سی برلہن مضارب آراسندہ اورتاق بولور (وان نقص من رأس المال) اگر فائذنی قایتار وشقان صوکنک صوما باشی بولغان مالدان کیموسہ یعنی رأس مال بولماسہ (لم یضمن المضارب) مضارب کیمنی مال ایبہ سینہ تولہ مس (وان کانا) دخی اگر مال ایبہ سی برلہن مضارب بولسالار (اقسم الربح) فائذنی بولشکان بولسالار (وفسخا المضاربة) دخی مضاربہ فی بوزسالار (ثم عفتاها) مونک صوکنک مضاربہ فی یا کیدان عقد قیلسالار (فہلک المال) بس مضاربہ مالی ہلاک بولسہ (لم یترادا) قایتار و شماسالار (الربح الأول) اولگی فائذنی (ویجوز) دخی درست بولور (للمضارب) مضاربہ (ان بیع) صاتما قلق (بالنقد) حاضر آچہ غہ (والسبیئة) دخی بور و چقہ (ولایزوج عبدا) دخی مضارب قلمنی اویلہ ندرہ مس (ولامة) دخی کئیزہ کنی کیبہ و گہ بیرمہ مس (من مال المضاربة) مضاربہ مالندان .

کتاب الوکالت

صاتو آلودہ باشقہ نرسہ لردہ تصرفنی اوزندن باشقہ غہ تابشرو بیانندہ کیلگان کتابدر تصرفنی تابشرو و چیقہ موکل تابشرا مہش کشیگہ و کیل دیبور لر (کل عقد) ہر بر عقد کم (جان) درست بولسہ (ان یعقده الانسان) آدم ننگ اول عقدنی عقد قیلووی (بنفسہ) اوزی (جان) درست بولور (ان یوکل) و کیل قیلما قلق (بہ) اول عقد برلہن (غیرہ) اوزندن باشقہ کشیمنی (ویجوز التوکیل) دخی و کیل قیلما قلق درست بولور (بالخصوص) دعوی برلہن (فی سائر الحقوق) باشقہ حق لردہ (وبانباتها) دخی بو عقد دان باشقہ حق لار فی اثبات برلہن و کیل قیلما قلق درست بولور (ویجوز بالاستفهام) دخی و کیل قیلو درست بولور حق لار فی آلو برلہن (الافی الحدود) مگر ہل لردہ و کیل قیلو درست بولماس (والقصاص) دخی قصاص دہ و کیل قیلو درست بولماس (فان الوکالت) بس درست بولسک و کیل ملک (لا تصح) درست بولماس (باستفائهما) ہل لار فی قصاص لار فی آلو برلہن (مع غیبة الموکل) و کیل قیلو چینک غائب بولووی برلہن (عن المجلس) مجلس دن (وقال ابو حنیفہ رحمہ اللہ) دخی ایتمی امام اعظم (لا یجوز التوکیل) و کیل قیلو درست بولماس (بالخصوص) دعوی برلہن (البرضاء الخصم) مگر مہعی علیہ ننگ رضاسی بر لنگنہ درست بولور (الا) مگر خصم ننگ رضالغندان باشقہ دہ و کیل قیلو درست بولور (ان یكون الموکل) و کیل قیلو چینک

بولووی وقتندک (مَرِيضًا) آور و (أَوْ غَائِبًا) بایسه غائب بولووی وقتندک (مَسِيرَةً ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوج کون سیر قیلورلق بییر (فَصَاعِقًا) دخی اوج کوندن آرتوق سیر قیلورلق بییر (وَقَالَ) ایندی یلر امامین (بِعَوْنِ التَّوَكُّيلِ) دعوی برهن وکیل قیلو درست بولور دیندی یلر (بَغْيِرُ رِضَاءِ الْخَصْمِ) خصم نلک رضالغندن باشقه (وَمِنْ شَرْطِ الْوَكَالَةِ) دخی وکیل لسنک شرتندندر (أَنْ يَكُونَ الْمُوَكَّلُ) وکیل قیلو چینک بولماق لغی (مَنْ يَمْلِكُ التَّصَرُّفَ) تصرفنی مالک بولغان کشی جمله سنندن (وَيَلْزَمُهُ الْأَحْكَامُ) دخی حکم لر لازم بولغان کشی جمله سنندن (وَالْوَكِيلُ) دخی وکیلنک بولماق لغی شرط (مَنْ يَعْقُلُ الْعَقْدَ) عقمنی بلسگان کشی جمله سنندن (وَيَقْضِيهِ) دخی عقمنی قصد قیلغان کشی جمله سنندن (وَأَذَاوَكَّلَ) دخی هر قایچان وکیل قیلسه (الْحُرُّ الْبَالِغُ) آزاد بولغان بالغ کشی (أَوِ الْمَأْدُونُ) بایسه اذن بیرلسگان قل وکیل قیلسه (مِثْلَهُمَا) اوزلری کبی فی یعنی آزاد بالغ کشی برهن عبد مأدوننی (جَازَ) درست بولور (وَأَذَاوَكَّلَا) دخی هر قایچان آزاد بالغ کشی برهن اذن بیرلسگان قل وکیل قیلسه لار (صَبِيًّا مَحْجُورًا) تصرفن طویلیمش صبیینی (يَعْقِلُ الْبَيْعَ وَالشِّرَاءَ) اول صبی صاتو برهن صاتوب آلوقی بلور بولسه (أَوْ عَبْدًا مَحْجُورًا) بایسه تصرفن طویلیمش قلنی وکیل قیلسه لار (جَازَ) درست بولور (وَلَا يَتَعَلَّقُ) دخی توتاشماس (بهما) اول تصرفن طویلیمش صبی برهن قلغه (الْحَقُوقُ) حقلار توتاشماس (وَيَتَعَلَّقُ) دخی حقلار توتاشر (بِهِمَا) بوصبی برهن قلنی وکیل قیلو چیلارغه (وَالْعُقُودُ الْتَمَنِّيَّةُ) دخی شوندا این عقدلر (يَعْقُدُهَا الْوَكِيلُ) اول عقدلارنی وکیل لر عقد قیلور لار (عَلَى ضَرْبَيْنِ) اول عقدلار ایکی نوع اوزرینه در (كُلِّ عَقْدٍ) هر بر عقد کم (بِضَيْفَةِ الْوَكِيلِ) اول عقمنی وکیل اضافه قیلور بولسه (إِلَى نَفْسِهِ) اوزینه (مِثْلُ الْبَيْعِ) صاتو کبی (وَالشِّرَاءِ) دخی صاتوب آلوکبی (وَالْإِجَارَةِ) دخی اجاره کبی (فَعَقُوقُ ذَلِكَ الْعَقْدِ) بس اوشبو عقمنک حقلاری (تَتَعَلَّقُ بِالْوَكِيلِ) وکیل گه توتاشر (دُونَ الْمُوَكَّلِ) وکیل قیلو چیدان باشقه یعنی وکیل قیلو چیغه توتاشماس (فَيَسْلُمُ الْمَبِيعُ) بس وکیل صاتقان نرسه سنی تابشور (وَيَقْبِضُ الثَّمَنَ) دخی صاتقان نرسه سینک ثمننی آلور (وَيُطَالَبُ بِالثَّمَنِ) دخی وکیل ثمن برهن استقه لمش بولور (إِذَا اشْتَرَى) هر قایچان صاتوب آلسه (وَيَقْبِضُ الْمَبِيعَ) دخی صاتوب آلغان نرسه سنی آلور (وَيُبْحِصُّ) دخی دعوی قیلشور (فِي الْعَيْبِ) صاتوب آلغان نرسه نلک عیبندک (وَكُلِّ عَقْدٍ) دخی هر بر عقد (بِضَيْفَةِ الْوَكِيلِ) وکیل اضافه قیلور بولسه اول عقمنی (إِلَى مُوَكَّلِهِ) موکلینه (كَالنِّكَاحِ) نکاح کبی (وَالْحُلْمِ) دخی مال بر ابرینه خاتون طلاق قیلو کبی (وَالصَّلْحِ) دخی

صلح قیلو کبی (عَنْ دَمِ الْعَمَدِ) قصد قیلوب بولغان جنایت قانندن (فَأَنْ حُقُوقَهُ) بس درستلکک
 او شہونرسہ لرنک حقلاری (تَتَعَلَّقُ) توتاشر (بِالْمَوَكَّلِ) وکیل قیلو چیغہ (دُونِ الْوَكِيلِ) وکیل من
 باشقہ یعنی وکیل گہ توتاشماس (فَلَا يُطَالِبُ) بس ایستہ لمش بولماس (وَكَيْلُ الزَّوْجِ) ایرنک
 وکیل (بِالْمَهْرِ) مهر برلہن (وَلَا يُلْزَمُ) دخی لازم بولماس (وَكَيْلُ الْمَرْأَةِ) خاتوننک وکیلینہ
 (تَسْلِيمُهَا) اول خاتون نی ایر گہ تابشر ماقلف (وَأَذْطَالِبُ الْمَوْكَلِ) دخی ہر قاپچان وکیل قیلو چی
 ایستہ سہ (الْمَشْتَرَى) صاتوب آلوچینی (بِالْثَّمَنِ) ثمن بولہن (فَلَهُ) بس صاتوب
 آلوچیغہ تیہر (أَنْ يَمْتَعَهُ) اول ثمن نی طیماقلف (أَيَّاهُ) اول موکل دن (فَأَنْ دَفَعَهُ) بس اگر
 صاتوب آلوچی بیہرہ ثمن نی (أَلَيْهِ) اول موکل گہ (جَازَ) درست بولور (وَلَمْ يَكُنْ) دخی
 بولماس (لِلْوَكِيلِ) وکیل گہ (أَنْ يُطَالِبَهُ) اول صاتوب آلوچینی ایستہ مملک ثمن برلہن (ثَانِيًا)
 ایکنچی مرتبہ (وَمَنْ وَكَّلَ رَجُلًا) برکشی بر ایر نی وکیل قیلسہ (بِشْرَءِ شَيْءٍ) ہر نرسہ نی صاتوب
 آلو برلہن (فَلَا بُدَّ) بس چارہ یوقدر (مَنْ تَسَمِيَةَ جِنْسَهُ) اول نرسہ نلک جنسنی آتامقن مثلاً قل
 یا چارہ دیو (وَصَفَتَهُ) دخی اول نرسہ نلک نوعسنی آتاردن مثلاً ترکی یا حبشی قل یا چارہ دیمک
 کبی (أَوْ جِنْسَهُ) یا بسہ جنسنی آتاماقلف دن چارہ یوق (وَمَبْلَغُ ثَمَنِهِ) دخی ثمنی نلک کوبمہ
 ایکانلسگنی (الْأ) مگر جنسنی نوعسنی بہاسنی آتاو کیوہ کہہ س (أَنْ يُوَكَّلَهُ) اول ایر نی وکیل
 قیلماقلف وقتنک (وَكَالَةَ عَامَةٍ) عام بولغان وکیل قیلو برلہن (فَيَقُولُ) بس نہ یقور وکالہ عامہ
 صورتنک، (ابْنِعْ) صاتوب آل سین (بِ) میکا (مَارَأَيْتَ) کورگان نرسہ گنی ہیو (وَأَذَا اشْتَرَى
 الْوَكِيلُ) دخی ہر قاپچان وکیل صاتوب آلسہ (وَقَبْضُ الْمَبِيعِ) دخی صاتوب آلغان نرسہ سنی
 آلسہ (ثُمَّ أَطَاعَ) مونک سوکندہ وکیل توشونسہ (عَلَى عَيْبٍ) مبیع دہ بولغان عیب اوزرینہ
 (فَلَهُ) بس وکیل گہ تیہر (أَنْ يُرَدَّهُ) اول مبیعی قایتار مقلف (بِالْعَيْبِ) عیب سبیلی (مَا دَامَ
 الْمَبِيعُ) صاتوب آلغان نرسہ سی بولغان مدتہ (فِي يَدِهِ) وکیل نلک قولندہ (فَأَنْ سَلَّمَهُ) بس
 اگر وکیل مبیعی تابشرہ (إِلَى الْمَوْكَلِ) ہوکل گہ (لَمْ يُرَدَّهُ) اول مبیعی عیب سبیلی وکیل
 قایتار ماس (الْأَبْأَذْنَهُ) مگر موکل نلک اذنی برلہن گنہ قایتارور (وَيَجُوزُ التَّوَكُّلُ) دخی وکیل
 قیلو درست بولور (بِعَقْدِ الصَّرْفِ) صرف عقدی برلہن (وَأَلْسَلَمَ) دخی سلم عقدی برلہن (فَأَنْ
 فَارَقَ الْوَكِيلُ) بس اگر وکیل آیورلسہ (ضَاهِبَهُ) یولداشندن یعنی سودا قیلغان کشی سلمن
 (قَبْلَ الْقَبْضِ) قبض دن بورون (بَطَلُ الْعَقْدِ) صرف یا سلم عقدی باطل بولور (وَلَا يُعْتَبَرُ)
 دخی اعتبار قیلنماس (مُفَارَقَةُ الْمَوْكَلِ) موکل نلک آیورلوی (وَأَذَا دَفَعَهُ) دخی ہر قاپچان بیہرہ

(الْوَكِيلُ بِالشَّرَاءِ) صاتقو برلهن وکیل (الثَّمَنُ) ثمننی سی (مَنْ مَالَهُ) اوز مالندن
 (وَقَبْضُ الْمَبِيعِ) دخی صاتوب آغان نرسه سنی آلسه (فَلَهُ) بس وکیل گه تیه ر (أَنْ يَرْجِعَ)
 قایتماقلاق (به) اول ثمن برلهن (عَلَى الْمُوَكَّلِ) موکل گه (فَإِنْ هَلَكَ الْمَبِيعُ) بس اگر مبیع هلاک
 بولسه (فِي يَفِهِ) وکیل ننگ قولنده (فَبَلَ حَبْسَهُ) وکیل ننگ حبس قیلوندا بورون یعنی موکل
 صوراب منع قیلوندا بورون (هَآلِكَ) اول مبیع هلاک بولور (مَنْ مَالُ الْمُوَكَّلِ) موکل ننگ مالندان
 (وَلَمْ يَسْقُطِ الثَّمَنُ) دخی وکیل ننگ ثمنی توشمه س (وَلَهُ) دخی وکیل گه تیه ر (أَنْ يَجْبَسَهُ) اول
 مبیعی طیماقلاق موکل دن (حَتَّى يَسْتَوْفِيَ الثَّمَنَ) ثمننی کامل آغانغه قدری (فَإِنْ جَبَسَهُ) بس
 اگر وکیل مبیعی حبس قیلسه (فَهَآلِكَ) بس مبیع هلاک بولسه (كَأَنَّ) بولور اول مبیع (مَضْمُونًا)
 توله نمش بولور (ضَمَانِ الرَّهْنِ) رهن توله وی کبی (عِنْدَ أَبِي يُوسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام ابو یوسف
 قاشنده یعنی ثمن برلهن قیمت ننگ قایسی آزشونی توله ر (وَضَمَانِ الْمَبِيعِ) دخی مبیع توله وی کبی
 توله ولازم بولور (عِنْدَ مُحَمَّدٍ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام محمد قاشنده بس ثمن ساقط بولور (وَأَذَا وَكُلَّ رَجُلَيْنِ)
 دخی هر قایچان وکیل قیلوچی ایکی ایرنی وکیل قیلسه (فَلَيْسَ لِاحْتِمَا) بس ایکی ایرننگ
 برسینه تیمه س (أَنْ يَنْصَرَفَ) تصرف قیلماقلاق (فِيمَا) شول نرسه ده (وَكَلًّا) وکیل قیلنیلار
 (فِيهِ) اول نرسه ده (دُونِ الْآخِرِ) ایکنچی سنمن باشقه تصرف قیلو تیمه س (إِلَّا) مگر ایکی
 وکیل ننگ برسی ایکنچی سنمن باشقه تصرف قیلور (أَنْ يُوَكَّلَهُمَا) ایکی ایرنی وکیل قیلو وی وقتنده
 (بِالْحُصُومَةِ) دعوی برلهن (أَوْ بِطُلَاقِ زَوْجَتِهِ) یایسه خانونی طلاق قیلو برلهن (بِغَيْرِ عَوْضِ)
 عوض ان باشقه (أَوْ بَعْتِ عِبْدَهُ) یایسه قلینی آزاد قیلو برلهن (بِغَيْرِ عَوْضِ) عوض ان باشقه
 (أَوْ بِرَدِّ دَبِيعَةٍ عِنْدَهُ) یایسه اوز ننگ قاشنده بولغان و دیعتنی قاینار و برلهن (أَوْ بِقَضَاءِ دَيْنٍ عَلَيْهِ)
 یایسه اوز ننگ ذمه سنده لازم بولغان بورون و چنی اوته و برلهن بو صور تکرده بر وکیل ایکنچی سنمن
 باشقه تصرف قیلور یعنی اش بورت ر (وَلَيْسَ لِلْمُوَكَّلِ) دخی وکیل گه یوقدر (أَنْ يُوَكَّلَ) وکیل
 قیلماقلاق (فِيمَا) شول نرسه ده (وَكَلًّا) وکیل قیلنیل سی اول وکیلنی (به) اول نرسه برلهن (إِلَّا) مگر
 اوزی قیلنغان نرسه ده ایکنچی کشتی وکیل قیلو درست بولور (أَنْ يَأْذَنَ لَهُ) وکیل گه اذن
 بیره کلگی وقتنده (الْمُوَكَّلِ) وکیل قیلوچی (أَوْ يَقُولَ لَهُ) یایسه موکل وکیل گه ایتمه کلگی وقتنده
 (اعْمَلْ بِرَأْيِكَ) اوز رأی ننگ برلهن عمل قیل دیو (فَإِنْ وَكَّلَ) بس اگر وکیل وکیل قیلسه بر کشتی
 (بِغَيْرِ أَذْنِ مَوْلَاهُ) وکیل قیلوچیننگ اذنندن باشقه (فَعَقَبَ وَكَيْلَهُ) بس وکیل ننگ وکیل عقق
 قیلسه (بِحَضْرَتِهِ) اولگی وکیل حضورنده (جَازَ) درست بولور وکیل قیلو (وَأَنْ عَقَبَ) دخی

اگر ایکنچی وکیل عقف قیلسه (بغیر حضرتہ) اولگی وکیلنک حضور زمان باشقہ (فَاجازُهُ
 الْوَكِيلُ الْأَوَّلُ) بس ایکنچی وکیل گہ اولگی وکیل اجازت قیلسه (جاز) درست بولور (وَلَمَّا وَكَلَّ
 دخی وکیل قیلو چیغہ تیر (أَنْ يُعْزَلَ الْوَكِيلُ) وکیلنی چغارما قلف (عَنِ الْوَكَاةِ) وکیللکن
 (فَإِنْ لَمْ يَبْلُغْ الْعُزْلُ) بس اگر موکلنک وکیلنی وکالتنن چغار ووی وکیل گہ ایرشمہ سہ (فَهُوَ عَلِيٌّ
 وَكَانَتْ) بس وکیل وکالت اوزرینہ در (وَتَصَرَّفَهُ جَائِزٌ) دخی اول وکیل نک تصرفی درستدر
 (حَتَّى يَعْلَمَ) وکیل عزلنی بلگانگہ قدری (وَتَبْطُلُ الْوَكَاةُ) دخی وکیللک باطل بولور (بِهِمْ
 الْمَوَكَّلُ) موکلنک اولووی برلہن (وَجُنُونُهُ) دخی موکلنک دیوانہ بولوی برلہن (جُنُونًا مُطَبَّقًا)
 قابلاب آلفان دیوانہ لقی برلہن (وَلِحَاقِهِ) دخی موکلنک توتاشووی برلہن باطل بولور (بِنَارِ
 الْحَرْبِ) دارہرب کہ (مُرْتَدًا) العیاذ باللہ مرتد بولوب (وَإِذَا وَكَلَّ الْمَكَاتِبَ) ہر قایچان مکاتب
 وکیل قیلسه (ثُمَّ عَجَزَ) مونک صوگندہ کتابت بدلتنن عاجز بولسہ (أَوِ الْمَأْدُونُ لَهُ) یایسہ
 آثار اذن بیدرلگان قف عاجز بولسہ (فَعَجَرَ عَلَيْهِ) بس اول قف اوزرینہ تصرفدان طیبیلسہ
 (أَوِ الشَّرِيكَانِ) یایسہ ایکی شریک وکیل قیلسالار (فَأَقْتَرَقَا) بس شریکلکن آبورلوشسالار
 (فَهَذِهِ الْوَجُوهُ) بس اوشبوووجہ لہر (كُلُّهَا) بارچہ سیکہ (تَبْطُلُ الْوَكَاةُ) وکیللکننی باطل قیلورلار
 (عَلِمَ الْوَكِيلُ) کیرہک بووجہ لہر فی وکیل بلسون (أَوْ لَمْ يَعْلَمْ) یایسہ بلہمہ سون (وَإِذَا مَاتَ الْوَكِيلُ)
 دخی ہر قایچان وکیل ٹولسہ (أَوْ جُنَّ) یایسہ وکیل دیوانہ بولسہ (جُنُونًا مُطَبَّقًا) قابلاب آلفان
 دیوانہ لقی برلہن (بَطَلَتْ وَكَانَتْ) وکیلنک وکالتنی باطل بولور (وَأَنْ لِحَقَ) دخی اگر وکیل توتاشسہ
 (بِنَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطینہ (مُرْتَدًا) مرتد بولوب (لَمْ يَجْزَلْ) وکیل گہ درست بولماس
 (الْتَصَرَّفُ) تصرف قیلو (الْأ) مگر درست بولور (أَنْ يَعُودَ) کیری قایتما قلفی وقتنہ اول مرتد
 بولغان وکیلنک (مُسْلِمًا) مسلمان بولوب (وَمَنْ وَكَّلَ) دخی ہر کشی وکیل قیلسہ (غَيْرُهُ) باشقہ
 کشینی (بَشِيئَةً) ہر نرسہ برلہن (ثُمَّ يَتَصَرَّفُ الْمَوَكَّلُ) مونک صوگندہ وکیل قیلو چی تصرف قیلسہ
 (بِنَفْسِهِ) اوزی (فِيمَا) شول نرسہ دە تصرف قیلسہ (وَكَلَّ بِهِ) اول نرسہ برلہن وکیل قیلغان ایسی
 (بَطَلَتْ الْوَكَاةُ) وکیللک باطل بولور (وَالْوَكِيلُ بِالْبَيْعِ) دخی صاتو برلہن وکیل (وَالشَّرَاءِ) دخی
 صاتوب آلو برلہن وکیل (لَا يَجُوزُ لَهُ) اول وکیل گہ درست بولماس (أَنْ يَعْقِدَ) عقف قیلما قلف یعنی
 صاتو آلو ایتمہ کلک (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشنہ (مع أبيه) اوزینک آتاسی برلہن
 (وَجَدَهُ) دخی اوزینک باباسی برلہن (وَوَلَدَهُ) دخی اوزینک بالاسی برلہن (وَوَلَدَ وَلَدَهُ) دخی
 اوزینک بالاسینک بالاسی برلہن (وَزَوْجَتَهُ) دخی اوزینک خاتونی برلہن (وَعَبْنَهُ) دخی

اوزينك صرف قلى برلهن (ومكاتبه) دخى اوزينك مكانب اسملى قلى برلهن (وقالاً) دخى ايقبيلر امامين (يجوز بيعه) وكيلينك بيعسى درست بولور (منهم) بوكشيلردن (بمثل القيمة) قيمتلك مثلى برابرنته (الاً) مگر بيعسى درست بولماس (في عبته) وكيلنك قلنده (ومكاتبه) دخى وكيلنك مكانبنده (والوكيل بالبيع) دخى صاتو برلهن وكيل (يجوز) درست بولور (بيعه) وكيلنك صاتوى (بالقليل) آزنمن گه (والكثير) دخى كوب ثمن گه (عنف أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشنده (وقالاً) دخى ايتديلر امامين (لايجوز بيعه) وكيلنك صاتوى درست بولماس (بنقصان) آرتوق كيم ثمن برابرنته (لايتغابن الناس) آدم لر آلدانماس بولسه (في مثله) اول نقصانك اوغشاشنده (والوكيل بالشراء) صاتوب آلو برلهن وكيل (يجوز عبته) اول وكيلنك عقبى درست بولور (بمثل القيمة) قيمتلك مثلنده (والزيادة) دخى قيمتكن آزغنه آرتوقده (يتغابن الناس) آدم لر آلدانور بولسه (في مثلها) اول آرتوقلقلنك اوغشاشنده (ولايجوز) دخى درست بولماس (بما لا يتغابن الناس) آدم لر آلدانمى تورغان نرسه ده (في مثله) اول نرسه نك اغشاشنده (واللدى) دخى شول نرسه (لايتغابن) آلدانماس (فيه) اول نرسه ده (ما) شول نرسه در اول (لايفضل) كرمه س (تحت تقويم المومنين) قيمتله وچيلرنك قيمتله وى تحتينه (واذا ضمن) دخى هر قايجان تولسه (الوكيل بالبيع) صاتو برلهن وكيل (الثمن) ثمننى تولسه (عن المبتاع) صاتوب آلونمش نرسه دن (فضمانه باطل) بس وكيل نك توله وى باطل در (واذا وكله) دخى هر قايجان موكل وكيل قيلسه بر كشنى (بيعه عبته) قلنى صاتو برلهن (فباع نصفه) بس وكيل اول قلنك يارطسنى صاطسه (جاز عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشنده درست بولور (وان وكله) دخى اگر موكل بر كشنى وكيل قيلسه (بشراء عبته) قل صاتوب آلو برلهن (واشترى نصفه) اول وكيل قلنك يارطسنى صاتوب آلسه (فالشراء) بس صاتوب آلوى (موقوف) توقنالمش در (فان اشترى) بس اگر صاتوب آلسه (باقية) اول قلنك قالغان يارطسنى (لزم الموكل) موكل گه لازم بولور (واذا وكله) دخى هر قايجان موكل بر كشنى وكيل قيلسه (بشراء عشرة ابطال لحم) اون قناق ايت صاتوب آلو برلهن (بدرهم) بر درهم گه (فاشترى) بس وكيل صاتوب آلسه (عشرين رطلاً) بكرمى قناقنى (من لحم) شونداين ايتكن (يباع مثله) اول ايتنك مثلى صاتلمش بولور (عشرة) اون قناقى (بدرهم) بر درهم گه (لزم الموكل) موكل گه لازم بولور (منه) اول اون قناقن (عشرة) اون قناق لازم بولور (ببضع درهم) يارطى درهم گه (عنف أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشنده (وقالاً) دخى

ایتیلر امامین (يَلْزَمُهُ الْعَشْرُونَ) بکرمی قداق لازم بولور دیتیلر بردرهم برابرند (وَأَذَاوَكَّهُ) دخی قابچان موکل برکشنی وکیل قیلسه (بَشْرَاءَ شَيْءٍ بِعَيْنِهِ) بیلسگولی بر نرسه فی صاتوب آلو برلن (فَأَيْسَّرَ لَهُ) بس وکیل گه بولماس (أَنْ يَشْتَرِيَهُ) اول نرسه فی صاتوب آلو (لِنَفْسِهِ) اوزی اوچون (وَأَنْ وَكَلَهُ) دخی اگر موکل برکشنی وکیل قیلسه (بَشْرَاءَ عَمَلٍ بَغَيْرِ عَيْنِهِ) بیلسگولی بولماغان قلنی صاتوب آلو برلن (فَأَشْتَرِيَهُ عَمَلًا) بس وکیل صاتوب آلسه قلنی (فَهُوَ لِلْوَكِيلِ) بس اول قل وکیل گه بولور (إِلَّا) مگر وکیل گه بولماس (أَنْ يَقُولَ) وکیل ننگ ده یتیمکلی وقتند (نَوَيْتُ الشَّرَاءَ) صاتوب آلونی نیت قیلوم مین (لِلْمُوَكَّلِ) موکل گه دیو (أَوْ يَشْتَرِيَهُ) یایسه قل موکل گه بولور وکیل ننگ اول قلنی صاتوب آلوی وقتند (بِمَالِ الْمُوَكَّلِ) موکل ننگ مالی برلن (وَالْوَكِيلُ بِالْخُصُومَةِ) دخی دعوی برلن وکیل (وَكَيْلٌ بِالْقَبْضِ) ثمن فی آلو برلن وکیل در (عِنْدَ عَامَاتِنَا الْغَائِنَةِ) اوچ عالهمز قاشنده یعنی امام اعظم امام ابو یوسف امام محمد قاشنده (رَحْمَهُمُ اللَّهُ) الله تعالی ننگ رحمتی بولغای ایدی بو اوچسینه (وَالْوَكِيلُ بِقَبْضِ الْعَيْنِ) دخی بورچنی آلو برلن وکیل (وَكَيْلٌ بِالْخُصُومَةِ) دعوی برلن وکیل در (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَإِذَا أَقَرَّ) دخی هر قابچان اقرار قیلسه (الْوَكِيلُ بِالْخُصُومَةِ) دعوی برلن وکیل (عَلَى مُوَكَّلِهِ) موکل ننگ ضررینه (عِنْدَ الْقَاضِي) قاضی قاشنده (جَازَ اِقْرَارُهُ) وکیل ننگ اقراری درست بولور (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (اِقْرَارُهُ) اول وکیل ننگ اقراری (عَلَيْهِ) اول موکل ننگ ضررینه (عِنْدَ غَيْرِ الْقَاضِي) قاضیدان باشقه کشی قاشنده (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَمُحَمَّدٍ) دخی امام محمد قاشنده (رَحْمَهُمُ اللَّهُ) الله تعالی ننگ رحمتی بولغای ایدی بو ایکسینه (إِلَّا) لکن (أَنَّهُ) درستلک موکل ضررینه اقرار (يُخْرَجُ) چغارور وکیلنی (مِنَ الْخُصُومَةِ) دعوی دان (وَقَالَ أَبُو يُوْسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایتدی امام ابو یوسف (يَجُوزُ) درست بولور دیتی (اِقْرَارُهُ) وکیل ننگ اقرار قیلوی (عَلَيْهِ) اول موکل ننگ ضررینه (عِنْدَ غَيْرِ الْقَاضِي) قاضی دان باشقه کشی قاشنده ده (وَمَنْ أَدْعَى) دخی برکشنی دعوی قیلسه (أَنَّهُ) درستلک ده اول کشی (وَكَيْلُ الْغَائِبِ) غائب کشی ننگ وکیلبر دیو (فِي قَبْضِ دَيْنِهِ) بور وچینی آلوده (فَصَدَقَهُ الْغَرِيمُ) بس بور وچ اینه سی بو وکیل ننگ دعوا سنی تصدیق قیلسه (أَمْرٍ) بیور له مش بولور (بِمَسَائِمِ الدَّيْنِ) بور وچنی تابشر و برلن (إِلَيْهِ) اول وکیل لک دعوا سی قیلو چیغه (بِخِلَافِ مَا) شو صورت ننگ خلافتچه کم (لَوْ قَالَ) اگر ایتسه وکالت دعوی قیلوچی (أَنَّ) درستلکده مین (وَكَيْلُ الْغَائِبِ) غائب کشی ننگ وکیل دیو (بِقَبْضِ الْوَدِيعَةِ)

امانتنی آلو برلهن (فَصَفَّهَ الْوَدْعُ) بس ودیعت قویلغان کشی بوو کیلنک دعواسنی
 تصدیق قیلسه (لَمْ يَوْمَرْ) ودیعت قویلغان کشیگه امر قیلنماس (بِتَسْلِيمِ الْوَدِيعَةِ) ودیعتنی
 تابشرو برلهن (الْيَه) اول وکیل گه (حَتَّى لَوْ حَضَرَ الْغَائِبُ) تا کم اول غائب حاضر بولسه
 (وَأَنْكَرَ الْوَكَالَهَ) دخی بوروچنی آلو برلهن وکیل قیاونی انکار قیلسه (دَفَعَ الْيَه) اول غائبگه
 بیرر (الْغَرِيمُ) بوروچ اییه سی (الْتَيْنِ) بوروچنی (ثَانِيًا) ایکنچی مرتبه (وَرَجَعَ) دخی
 بوروچ اییه سی قایتور (بِه) اول ایکنچی مرتبه بیرگان دینی برلهن (عَلَى الْوَكِيلِ) وکیل گه
 قایتور (اِنْ كَانَ الْمَالُ بَاقِيًا) اگر مال قالغان بولسه (فِي يَدِهِ) اول وکیل نك قولىده (وَأَنْ لَمْ
 يَكُنْ) دخی اگر مال بولماسه (فِي يَدِهِ) وکیل نك قولىده (لَمْ يَرْجِعْ عَلَيْهِ) بوروچ
 اییه سی قایتماس وکیل گه (بَشَى) هیچ بر نرسه برلهن .

کتاب الکفالة

بوروچنی ایسته وده بر ذمه نی ایکنچی ذمه گه قوشونک حکملری بیانددر مثلا بر کشی
 ایکنچی کشیدن مال آلسه اوچونچی کشی کفیل بولسه اول مالغه یا که بر کشی ایکنچی
 کشی نك اوزینه کفیل بولسه آنار دان کفیل بولنغان کشیگه اصیل دیبورلر هم مکفول غه دیبورلر
 کفیل لنگان نك اوزرینه بولغان نرسه گه مکفول به دیبورلر کفیل بولغانینه کفیل دیبورلر بوروچ
 اییه سینه مکفوله دیبورلر (الْكِفَالَةُ) کفیل لك (ضَرْبَانِ) ایکی تورلیدر (كِفَالَةُ بِنَفْسِ)
 نفس برابرینه کفیل بولودر برسی (وَكِفَالَةُ بِالْمَالِ) دخی مال برابرینه کفیل بولودر ایکنچسی
 (فَالْكِفَالَةُ بِنَفْسِ) بس نفس برابرینه کفیل بولو (جَائِزَةٌ) درستدر (وَالْمَضْمُونُ) دخی
 توله نمش (بِهَا) اول کفالت بالنفس برلهن (احْضَارُ الْمَكْفُولِ بِهِ) آنك اوزرینه کفیل بولنمش
 کشینی حاضر قیالودر (وَتَقَعْتُ) دخی کفالت بالنفس باغلانور یعنی حاصل بولور (اِذَا قَالَ)
 هر قایچان ایسه کفیل (تَكَلَّمْتُ) کفیل بولدم مین (بِنَفْسِ فُلَانٍ) فلان نك ذاتینه دیسه
 (أَوْ بِرَقَبَتِهِ) یا یسه فلان نك موینبینه کفیل بولدم مین دیسه (أَوْ بِرُوحِهِ) یا یسه فلان نك
 جانینه کفیل بولدم مین دیسه (أَوْ بِجَسَدِهِ) یا یسه فلان نك تنینه کفیل بولدم مین دیسه
 (أَوْ بِرَأْسِهِ) یا یسه کفیل بولدم مین فلان نك باشینه (أَوْ بِنِصْفِهِ) یا یسه فلان نك یارطسینه
 کفیل بولدم مین دیسه (أَوْ نُلْتَهُ) یا یسه فلان نك اوچن برینه کفیل بولدم مین دیسه (وَكَذَلِكَ)
 دخی اوشنداق کفالت معقوب بولور (اِنْ قَالَ ضَمَنْتُهُ) اگر کفیل ضامن بولدم مین اول فلان نی

دیسہ (أَوْ هُوَ عَلَيَّ) یا بسہ اول فلان مینم اوز ذمہ دیسہ (أَوَالِي) یا بسہ فلان مینم اوز زمہ
 دیسہ (أَوْ أَنَا زَعِيمٌ) یا بسہ فلانغہ مین کفیل دیسہ (أَوْ قَبِيلٌ) یا بسہ مین فلانغہ کفیل من دیسہ
 (فَإِنْ شُرْطٌ) بس اگر شرط قیلنسہ (فِي الْكِفَالَةِ) کفالتہ (تَسْلِيمِ الْمَكْفُولِ بِهِ) مکفول بہ فی تابشرونی
 (فِي وَقْتِ بَعِيْنِهِ) بیلگولی وقتہ (لَزْمُهُ) کفیل گہ لازم بولور (أَحْضَرُهُ) مکفول بہ فی حاضر قیلو
 (إِذَا طَالَ بَهُ) ہر قایچان کفیل فی ایستہ سہ (ہہ) اول مکفول بہ برلہن (فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ) اوشبو
 بیلگولی وقتہ حاضر قیلو لازم بولور (فَإِنْ أَحْضَرَهُ) بس اگر کفیل مکفول بہ فی حاضر
 قیلسہ بیک خوش (وَالْأَيُّ) اگر تعیین قیلنغان وقتہ مکفول بہ فی حاضر قیلماسہ کفیل
 (حَبْسُهُ الْحَاكِمُ) حاکم مکفول بہ فی حبس قیلور (وَإِذَا أَحْضَرَهُ) دخی اگر کفیل مکفول بہ فی
 حاضر قیلسہ (وَسَلَّمَهُ) دخی مکفول بہ فی تابشرونی (فِي مَكَانٍ) شونداین اور ونہ (يَقْبُرُ الْمَكْفُولُ
 لَهُ) مکفول لہ ننگ کوچی یتہر بولسہ (عَلَىٰ مَحَاكِمَتِهِ) مکفول بہ گہ محاکم قیلوغہ (بِرَأْيِ الْكَفِيلِ)
 کفیل بیزہر (مِنَ الْكِفَالَةِ) کفیل لکن بیزہر (وَإِذَا تَكْفَّلَ) دخی ہر قایچان کفیل بولسہ (عَلَىٰ
 أَنْ يَسَلَّمَهُ) مکفول بہ فی تابشرونی شرطی اوزرینہ (فِي مَجْلِسِ الْقَاضِي) قاضی مجلسینہ (فَسَلَّمَهُ)
 بس کفیل مکفول بہ فی تابشرونی (فِي السُّوقِ) بازاردہ (بِرَأْيِ) کفیل کفالتن بیزہر (وَأَنْ
 سَلَّمَهُ) دخی اگر کفیل مکفول بہ فی تابشرونی (فِي بَرِيَّةٍ) یا پانہ (لَمْ يَبْرَأْ) کفیل کفالتن
 بیزہر (وَإِذَا مَاتَ الْمَكْفُولُ بِهِ) دخی ہر قایچان مکفول بہ اولسہ (بِرَأْيِ الْكَفِيلِ بِالنَّفْسِ) آدمنگ
 ذاتینہ کفیل بولغان کشی بیزہر (مِنَ الْكِفَالَةِ) کفیل لکن (وَأَنْ تَكْفَلَ بِنَفْسِهِ) دخی اگر
 فلان ننگ ذاتینہ کفیل بولسہ (عَلَىٰ أَنَّهُ) اوشبو شرط اوزرینہ کہ درست لکن کفیل (أَنْ لَمْ يُوَافِ
 بِهِ) اگر کفیل بولغان نرسہ سینہ وفا قیلماسہ یعنی وفا قیلماسام (فِي وَقْتِ كُنَا) اوشنداق
 وقتہ (فَهُوَ ضَامِنٌ) بس اول کفیل تولہ گوچیلر دیو یعنی اوزم تولہ من دیسہ (بِمَاعْلِيَّتِهِ) اول
 مکفول بہ دہ بولغان نرسہ فی یعنی دیننی (وَهُوَ الْفِي) اول مکفول بہ دہ بولغان دین ملک درہم
 بولسہ مثلاً (فَلَمْ يَحْضُرْ) بس کفیل مکفول بہ فی حاضر قیلماسا (فِي الْوَقْتِ) تعیین قیلنغان
 وقتہ (لَزْمُهُ ضَامِنُ الْمَالِ) بس کفیل گہ ملک درہم مالنی تولہ و لازم بولور (وَلَمْ يَبْرَأْ) دخی
 کفیل بیزہر (مِنَ الْكِفَالَةِ بِالنَّفْسِ) کفالت بالنفس دن (وَلَا تَجُوزُ الْكِفَالَةُ بِالنَّفْسِ) آدمنگ
 ذاتینہ کفیل بولو درست بولماس (فِي الْحُدُودِ) حدردہ (وَالْقِصَاصِ) دخی قصاصہ (عِنْدَ أَبِي
 حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَقَالَا) دخی ایندی لہر امامین (ہی جائزہ) حدردہ قصاص لاردہ
 نفس کہ کفیل بولو درست بولور دیلر (وَأَمَّا الْكِفَالَةُ بِالْمَالِ) امامانغہ کفیل بولو (فَجَائِزَةٌ)

بس درستدر (مَعْلُومًا كَأَنَّ الْمَكْفُولَ بِهِ) كیرهك آننك اوزرینه كفیل بولنغان نرسه معلوم بولسون
 (أَوْ جَهْوَلًا) یایسه بلمسز بولسون (أَذَا كَانَ) هر قایچان مكفول به بولسه (دَيْمًا صَحِيحًا) ثابت
 بولغان بوروچ بولسه (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) كفیل نك ایتوی كبی (تَكَلَّمْتُ عَنْهُ) مثلافلانان كفیل
 بوللم مین (بِأَلْفِ دَرْهَمٍ) مك درهمگه (أَوْ بِمَالِكَ عَلَيْهِ) یایسه آنك اوزرینه سینك اوچون
 بولغان نرسه گه كفیل بوللم مین دیو (أَوْ بِمَا يُدْرِكُكَ) یایسه سینك ابرشكان نرسه گه كفیل
 بوللم مین (فِي هَذَا الْبَيْعِ) اوشبو بیعه (وَالْمَكْفُولُ لَهُ) مكفول له (بِالْخِيَارِ) اختیار برله ندر
 (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (طَالِبٌ) ایسته شر یعنی استر (الَّذِي) شول كشینى (عَلَيْهِ) اول كشى
 اوزرنده بولدى (الْأَصْلُ) اصل یعنی اصیلنى ایسته (وَأَنْ شَاءَ) دخى اگر تلهسه (طَالِبُ
 السَّكْفِيلِ) كفیلنى ایسته (وَيَجُوزُ) دخى درست بولور (تَعْلِيقُ السَّكْفَالَةِ) كفالقنى قوتاشد رماقاق
 (بِالشَّرْطِ) شرطه (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) كفیل نك ایتوی كبی (مَا بَايَعْتَ فُلَانًا) فلانغه بر نرسه
 صاتساك (أَوْ مَا ذَابَ لَكَ عَلَيْهِ) یایسه فلان اوزرنده سینك اوچون بر نرسه ثابت بولسه
 (فَعَلَى) مینم اوزرمه در دیسه (أَوْ مَا غَضِبَكَ) یایسه فلان سیندن بر نرسه فی غضب ایقسه (فَعَلَى)
 مینم اوزرمه در دیسه (وَأَذَا قَالَ) دخى هر قایچان كفیل ایقسه (تَكَلَّمْتُ) كفیل بوللم مین (بِمَا
 لَكَ عَلَيْهِ) سینك اوچون فلان اوزرنده بولغان نرسه گه دیسه (فَقَامَتِ الْبَيْتَةُ) بس گواهلار قائم
 بولسه (بِأَلْفِ عَلَيْهِ) اول فلان اوزرنده مك درهم بولوغه قائم بولسه (ضَمْنَهُ السَّكْفِيلُ) اول مك
 درهمنى كفیل توله (فَإِنْ لَمْ تَقُمْ الْبَيْتَةُ) بس اگر گواهلار قائم بولماسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز
 (قَوْلُ السَّكْفِيلِ) كفیلنك سوز بدر (مَعَ يَمِينِهِ) آنطى برلهن (فِي مَقْدَارِ مَا) شول نرسه نك مقدارنده
 (يَعْتَرَفُ) كفیل اقرار قیلور (به) اول مقدار برلهن (فَإِنْ اعْتَرَفَ) بس اگر اقرار قیایسه (الْمَكْفُولُ
 عَنْهُ) بوروچی بار كشى (بِأَكْثَرٍ) كوبرهك برلهن (عَنْ ذَلِكَ) اوشبو كفیل اقرار قیلغان
 مقداردان (لَمْ يَصُدِّقْ) مكفول عنه نك اقراری تصدیق قیلنماس (عَلَى كَفِيلِهِ) كفیلینك
 ضررینه (وَيَجُوزُ السَّكْفَالَةُ) دخى كفیل بولور درست بولور (بِأَمْرِ الْمَكْفُولِ عَنْهُ) مكفول عنه نك
 قوشووی برلهن (وَبِغَيْرِهِ) دخى مكفول عنه نك قوشوونندان باشقه (فَإِنْ كَفَّلَ) بس اگر كفیل كفیل
 بولسه (بِأَمْرِهِ) مكفول عنه نك قوشووی برلهن (رَجَعَ) قایتور كفیل (بِمَا يُؤَدِّي) ادا قیلغان
 نرسه سی برلهن (عَلَيْهِ) اول مكفول عنه گه (وَأَنْ كَفَّلَ) دخى اگر كفیل بولسه (بِغَيْرِ أَمْرِهِ)
 مكفول عنه نك امرندن باشقه (أَمْ يَرْجِعُ) قایتماس كفیل اصیل غه (بِمَا يُؤَدِّيهِ) ادا قیلغان
 نرسه سی برلهن (وَلَيْسَ) دخى یوقدر (لِلسَّكْفِيلِ) كفیل گه (أَنْ يُطَالِبَ) ایسته مه كلك (الْمَكْفُولُ

عَنْهُ) اصیلنی (بالمال) مال برلہن (قَبْلَ أَنْ يُؤَدِّيَ) مالنی اوتہمہ سن بورون (عَنْهُ) اول مکفول عنہ طرفندان (فَإِنْ لُوْزِمَ) بس اگر کفیل لازم بولنہ یعنی ہمیشہ ایستہ لمش بولسہ (بالمال) مال برلہن (كَأَنَّ لَهُ) اول کفیلہ گہ بولور (أَنْ يُلْزَمَ الْمَكْفُولُ عَنْهُ) اصیل غہ لازم بولما قلیق (حَتَّى يُغْلَصَهُ) کفیلنی اصیل مطالبہ دن خلاص ایتنگانگہ قدر (وَإِذَا أُبْرَأَ الطَّالِبُ) دخی ہر قایچان ایستہ گوچی یعنی مکفول لہ بیڑسہ (الْمَكْفُولُ عَنْهُ) اصیل دان یعنی بور چنی کیچسہ (أَوْ اسْتَوْفَى مِنْهُ) پایسہ مالنی اصیل دان آلسہ (بِرَأْيِ الْكَفِيلِ) کفیل بیڑسہ (وَأَنْ أُبْرَأَ الْكَفِيلُ) دخی اگر مکفول لہ کفیل دن بیڑسہ (لَمْ يَبْرَأْ الْمَكْفُولُ عَنْهُ) مکفول عنہ بیڑسہ (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (تَعْلِيقُ الْبِرَاءَةِ) بیڑسہ ونی توتاشدر ماقلیق (مَنْ الْكَفَالَةُ) کفیل لکن بیڑونی (بَشْرُطُ) شرطقہ توتاشدر ماقلیق (وَكُلُّ حَقٍّ) ہر برحق کم (لَا يُمَكِّنُ اسْتِفَادَةُ) اول حقنی آلو ممکن بولماسہ (مَنْ الْكَفَلُ) کفیل دن (لَا تَصَحُّ الْكَفَالَةُ) کفیل لک درست بولماس (بہ) اول حق برلہن (كَالْحَبُودِ) حمل لریکی (وَالْقِصَاصِ) دخی قصاص کیکی (وَإِذَا تَكَفَّلَ) دخی ہر قایچان کفیل بولسہ (عَنْ الْمُسْتَرِي) صاتوب آلوچی طرفندان (بِالثَّمَنِ) ثمن برابر نہ (جَازَ) درست بولور (وَأَنْ تَكْفَلَ) دخی اگر کفیل بولسہ (عَنْ الْبَائِعِ) صاتوچی طرفندان (بِالْمَبِيعِ) صاتولمش نرسہ برابر نہ (لَمْ تَصَحَّ) کفالت درست بولماس (وَأَنْ ضَمِنَ) دخی اگر ضامن بولسہ (بِتَسْلِيمِ الْمَبِيعِ) صاتولمش نرسہ فی تابشرو برلہن (جَازَ) درست بولور (وَمَنْ اسْتَأْجَرَ) دخی برکشی اجارہ گہ آلسہ (دَابَّةً) دورت آیا قلی حیواننی (لِلْحَمَلِ) بولقویار او چون (فَإِنْ كَانَتْ) بس اگر بولسہ دابہ (بِعَيْنِهَا) بیلگولی بولسہ (لَمْ تَصَحَّ الْكَفَالَةُ) کفالت درست بولماس (بِالْحَمَلِ) حمل برلہن (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسہ دابہ (بِغَيْرِ عَيْنِهَا) معینہ دن باشقہ یعنی بیلگولی بولماسہ (جَازَتْ الْكَفَالَةُ) حمل برابر نہ کفیل بولو درست بولور (وَلَا تَصَحُّ الْكَفَالَةُ) دخی کفیل بولو درست بولماس (إِلَّا) مگر درست بولور (بِقَبُولِ الْمَكْفُولِ لَهُ) مکفول لہ نلک یعنی فائدہ سینہ کفیل بولنغان کشیدنک قبول ایتنووی برلہن گہ (فِي جُلُوسِ الْعَقَبِ) عقب مجلسندہ (الْأَفِي مَسْئَلَةً وَاحِدَةً) مگر بر مسئلہ دہ مکفول لہ نلک قبول ایتنونن باشقہ دہ کفالت درست بولور (وَهِيَ) اول مسئلہ (أَنْ يَقُولَ الْمَرِيضُ) آورو کشیدنک ایتم کلگی (لِوَارَثِهِ) اوزینک وارثیہ (تَكْفُلَ عَنِّي) میغم طرفندان کفیل بولسون (بِمَاعِلِي مِنَ اللَّيْنِ) مینم اوزر مہد بولغان دین برابر نہ (فَتَكْفُلُ بِهِ) بس وارث اول دین برلہن کفیل بولسہ (مَعَ غَيْبَةِ الْغَرْمَاءِ) بور وچ ایبہ لریینک غائب بولما قلا ری برلہن (وَإِذَا كُنَّ) ہر قایچان بولسہ (الَّتِي) بیڑسہ چک دین (عَلَى اثْنَيْنِ)

ایکی کشی اوزرنده (وَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی مدیوندان هر برسی (كَفَيْلٌ) کفیل بولسه (ضامن) توله گوچی بولسه (عَنْ الْآخِرِ) ایکنجهیسنندن (فَمَا أَدَّى أَحَدُهُمَا) بس ایکی مدیوننلک برسی اوته گان دین (لَمْ يَرْجِعْ بِهِ) بس اول اوته گان نرسه سی برله ن قایتماس (عَلَى شَرِيكِهِ) شریکینه (حَتَّى يَزِيدَ) تا کم آرطما اینچه (مَا يُوَدِّيهِ) ادا قیلغان نرسه سی (عَلَى النِّصْفِ) دین نلک یارطسینه (فَرَجَّعَ بِالزَّيَادَةِ) بس یارطیدان آرتقانی برله ن شریکینه قایتور (وَأَذَا تَكَفَّلَ اثْنَانِ) هر قایچان ایکی کشی کفیل بولسه (عَنْ رَجُلٍ) بر ایردن (بِالْفِ) مکدرهم برابرینه (عَلَى أَنْ) اوشبوشط اوزینه کم درستلکده (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی کفیل دن هر برسی (كَفَيْلٌ) کفیل در (عَنْ صَاحِبِهِ) بولباشندان (فَمَا أَدَّى أَحَدُهُمَا) بس ایکی کفیل نلک برسی ادا قیلغان نرسه (يَرْجِعُ بِنَفْسِهِ) ادا قیلغان نرسه نلک یارطسی برله ن قایتور (عَلَى شَرِيكِهِ) شریکینه (فَكَيْلًا كَانَ) کیره ک ادا قیلغان نرسه سی آرزولسون (أَوْ كَثِيرًا) یایسه کوب بولسون (وَلَا تَجُوزُ الْكِفَالَةُ) دخی کفیل بولو درست بولماس (بِمَالِ الْكِتَابَةِ) مکاتب نلک کتابت مالی برابر نسه (حُرَّتْ تَكَفَّلَ بِهِ) کیره ک اول کتابت مالی برله ن آزاد کشی کفیل بولسون (أَوْ عَيْتٌ) یایسه قل کفیل بولسون (وَأَذَا مَاتَ الرَّجُلُ) دخی هر قایچان بر ایرتولسه (وَعَلَيْهِ دُيُونٌ) اول ایر اوزرنده بررچلار بولسه (وَلَمْ يَتْرُكْ شَيْئًا) دخی اول ایر هبچ بر نرسه قالدرماسا (فَتَكَفَّلَ رَجُلٌ) بس بر ایر کفیل بولسه (عَنْهُ) اول اولگان ایر طرفندان (لِلغُرْمَاءِ) بورچ ایبه لری اوچون (لَمْ تَصَحَّ الْكِفَالَةُ) کفیل بولو درست بولماس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشقده (وَيَصِحُّ عَنْهُمَا) دخی کفیل بولو امامین قاشقده درست بولور .

کتاب الحوالة

حواله حکملری بیاننده کیلگان کتابدر بر کشی ذمه سنده بولغان بوروچنی ایکنجهی کشی ذمه سینده کوچروگه حواله بورچی بار کشیگه محیل آلاچاغی بار کشیگه محال و محال حواله قبول ایتمکان کشیگه محال علیه و محال علیه دیورلر (الْحَوَالَةُ) حواله (جائزَه) درستدر (بِالذُّيُونِ) بورچلارنی (وَتَصَحُّ) دخی حواله درست بولور (بِرِضَاءِ الْمُعْتَمِلِ) مدیون نلک رضاسی برله ن (وَالْمُحْتَمَلِ) دخی دائن نلک رضاسی برله ن (وَالْمُحْتَمَلِ عَلَيْهِ) دخی حواله قبول قیلوچینلک رضاسی برله ن (وَأَذَا تَمَّتِ الْحَوَالَةُ) دخی هر قایچان حواله تمام بولسه (بَرَى الْمُعْتَمِلُ) بیرچه گی بار کشی بیزه ر (مِنَ الدَّيْنِ) بورچندان (وَلَمْ يَرْجِعِ الْمُحْتَمَلُ) دخی آلاچاغی بار کشی قایتماس (عَلَى الْمُعْتَمِلِ) مدیون گه (الْأ) مگر قایتور (أَنْ يَتَوَيَّ حَقُّهُ) محال نلک حق هلاک

بولما قلف وقتندہ (وَأَلْتَوَى) حقنک ہلاک بولوی (عندَ أَبِي حَنِيفَةَ رحمه الله) امام اعظم قاشندہ
 (أحدُ الْأَمْرَيْنِ) ایکی امرنک برسیدر (أَمَّا أَنْ يَجْعَدَ الْحَوَالَةَ) یا محتمل علیہ حوالہ فی انکار
 قیلووی برلہن بولور (وَيَجْعَلُ) دخی یہین ایتہر (وَلَا يَبَيِّنُهَا) محتمل اوچون گواہلار بولماس
 (عَلَيْهِ) او محتمل علیہ نک حوالہ فی قبول ایتمکانلگینہ (أَوْ يَمُوتُ مُفْلِسًا) یا یسہ محتمل علیہ نک
 فقیر بولوب ٹولوی برلہن (وَقَالَ) دخی ایتدیلر امامین (هَذَا) محتمل نک حقینک ہلاک
 بولوی اوشبو ایکی امردر (وَوَجَّهَ ثَالِثًا) دخی اوچنچی وجہدر (وَهُوَ) اول اوچنچی وجہ
 (أَنْ يَجْعَلَ الْحَاكِمُ) حکم قیلوچینک حکم قیلویدر (بِأَفْلَاسِهِ) محتمل علیہ نک فقیر بولماقی
 برلہن (حَالِ حَيَوَاتِهِ) ترک حالندہ (وَإِذَا طَالَ) دخی ہر قایچان ایستہسہ (الْمُجْتَلُ عَلَيْهِ) حوالہ
 قبول ایتمکان کشی (الْمُجْتَلُ) مبیون فی (بِمِثْلِ مَالِ الْحَوَالَةِ) حوالہ مالینک منلی برلہن (فَقَالَ الْمُجْتَلُ)
 بس مبیون ایتسہ (أَحَلَّتْ) حوالہ قیلدوم مین (بِئْسَ لِي عَلَيْكَ) مینم سینک اوزرکدہ بولغان
 دین فی دیسہ (لَمْ يَقْبَلْ قَوْلَهُ) محیل نک سوزی قبول ایتلمہس (وَكَانَ عَلَيْهِ) دخی محیل اوزرینہ
 لازم بولور (مِثْلُ الْمَيْمِنِ) حوالہ قیلنغان بوروچنک منلی (وَأَنْ طَالَبَ الْمُجْتَلُ) دخی اگر
 مبیون ایستہسہ (الْمُجْتَلُ) دائن فی (بِمَا) شول دین برلہن (أَهَالَهُ) حوالہ قیلدی دائن فی
 (بِهِ) اول دین برلہن (فَقَالَ) بس ایتسہ محیل (أَلَمْ أَحْلُتْكَ) بودر موندان باشقہ اہمہ سدر
 حوالہ قیلدم سینی (الْمَقْبُضَةُ) سینک مینم اوچون بولغان دین فی قبض قیلونک اوچون
 وَقَالَ الْمُجْتَلُ لَهُ) دخی دائن ایتسہ (بَلْ أَحْلَمْتَنِي) بلکہ حوالہ قیلدوگ سین مینی (بَلْمَيْنِ
 لِي عَلَيْكَ) مینم سینک اوزرکدہ بولغان دین برلہن دیسہ (فَأَلْقَوْا) بس معتبر سوز (قَوْلُ الْمُجْتَلِ)
 حوالہ قیلوچی نک سوزیدر (مَعَ يَمِينِهِ) یہینی برلہن (وَيَكْرَهُ السَّفَاتُجَ) دخی سفنجہ لہر مکروہ
 بولور (وَهُوَ) اول سفنجہ (قَرْضٌ) بوروچقہ بیرودر (اسْتِفَادَ) فائدہ لندی (بِهِ) اول بوروچقہ
 بیروبرلہن (الْمُقْرَضُ) بوروچقہ بیروچی کشی (أَمِنْ خَطَرِ الطَّرِيقِ) یول خطرینک امینلکنی
 فائدہ لغونی یعنی یولدہ مالنک یوغالووندان قورقو اوچون امین اورندہ اوزمہ یا کہ فلان
 شہردہ دوستمہ بیروسون دیو مالنی بوروچقہ بیرو سفنجہ اسمندہ بولور۔

کتاب الصلح

صاح حکملری بیانندہ کیلگان کتابدر نزاعنی بشرہ تورغان عقدکہ صلح دیبورلر
 (الْصَّلْحُ) صلح (عَلَى ثَلَاثَةِ أَضْرُبٍ) اوچنوع اوزرینہدر (صُلِّحَ مَعَ أَقْرَارٍ) اقرار برلہن صلحدر
 برسی یعنی مدعی علیہ اقرار قیلور (وَصُلِّحَ مَعَ سَكُوتٍ) دخی سکوت برلہن صلحدر ایکنچسی

(وَهُوَ) اول سکوت برلہن صلح (أَنْ لَا يُقْرَأَ الْمُدْعَى عَلَيْهِ) آنک اوزرینہ دعوی قیلنغان کشینک اقرار قیلماس سزلیغیدر (وَلَا يُنْكَرُ) دخی مدعی علیہ ننگ انکارده قیلماس سزلیغیدر (وَصَلْحٌ مَعَ انْكَارٍ) انکار برلہن صلح در اوچنچی سی (وَكُلُّ ذَلِكَ) اوشبو اوج نوع صلحنک هر برسی (جَائِزٌ) درستدر (فَإِنْ وَقَعَ الصَّلْحُ) بس اگر صلح واقع بولسه (عَنْ اِقْرَارٍ) اقراردان (أَعْتَبِرُ فِيهِ) اول صلحن اعتبار قیلنور (مَائِعْتَبَرُ فِي الْبَيِّنَاتِ) بیعلر ده اعتبار قیلنغان نرسه نی (أَنْ وَقَعَ) اگر صلح واقع بولسه (عَنْ مَالٍ) مالدان (بِمَالٍ) مال برابرندہ (وَأَنْ وَقَعَ) دخی اگر صلح واقع بولسه (عَنْ مَالٍ) مالدان (بِمَنْفَاعٍ) فائده لر برابرندہ (فَيُعْتَبَرُ) بس اول صلحنہ اعتبار قیلنور (بِالْأَجَارَاتِ) اجاره لرده اعتبار قیلنغان نرسه نی (وَالصَّلْحُ) دخی صلح (عَنْ السُّكُوتِ) سکوتدن (وَالانْكَارِ) دخی انکاردان دخی مدعی علیہ ننگ سکوتی برلہن دخی انکاری برلہن واقع بولغان صلح (فِي حَقِّ الْمُدْعَى عَلَيْهِ) مدعی علیہ حقندہ (لَا تَقْدِمُ الْعَلِيْمِينَ) یمین ننگ فداسی اوچون (وَقَطْعَ الْخُصُومَةِ) دخی دعوی کیسلو اوچون (وَفِي حَقِّ الْمُدْعَى) دخی دعوی قیلوچی حقندہ بر صلح (بِمَعْنَى الْمُعَاوَضَةِ) معاوضه معنا سنده (وَأَذَا صَالِحٌ) دخی هر قایچان صلح قیلسه مدعی علیہ (عَنْ دَارٍ) یورطدان (لَمْ تَجِبْ) واجب بولماس (فِيهَا) اول یورطده (الشَّفْعَةُ) شفعه واجب (وَأَذَا صَالِحٌ) دخی هر قایچان صلح قیلسه (عَلَى دَارٍ) یورط اوزرینہ یعنی بدل صلح یورط بولسه (وَجِبَتْ فِيهَا) اول یورطده واجب بولور (الشَّفْعَةُ) شفعه (وَأَذَا كَانَ الصَّلْحُ) دخی هر قایچان صلح واقع بولسه (عَنْ اِقْرَارٍ) اقراردان (فَاسْتَحَقَّ بَعْضُ الْمُصَالِحِ عَنْهُ) آناردان صلح قیلنغان نرسه ننگ بعضسندان حق ایستد لمش بولسه (رَجَعَ الْمُدْعَى عَلَيْهِ) مدعی علیہ قایتور (بِعَضِّهِ ذَلِكَ) اوشبو حق ایستد لمش ننگ الوشی برلہن (مِنَ الْعَوْضِ) عوضدان (وَأَنْ وَقَعَ الصَّلْحُ) دخی اگر صلح واقع بولسه (عَنْ سُّكُوتٍ) مدعی علیہ ننگ نیک توروندن (أَوْ انْكَارٍ) یایسه انکارندن (فَاسْتَحَقَّ الْمُتَنَازِعُ فِيهِ) بس آناردا نزاع قیلنغان نرسه دن حق استه لسه (رَجَعَ الْمُدْعَى) دعوی قیلوچی قایتور حق استه گوچیگه (بِالْخُصُومَةِ) دعوی برلہن (وَرَدَّ الْعَوْضَ) دخی صلح غوضنی قایتارور (وَأَنْ اسْتَحَقَّ بَعْضُ ذَلِكَ) اگر آنارده نزاع قیلنغان نرسه ننگ بعضسندان حق استه لسه (رَدَّصَتْهُ) مدعی حق استه لمش ننگ بعضنی یعنی الشنی قایتارور (وَرَجَعَ بِالْخُصُومَةِ) دخی دعوی برلہن قایتور (فِيهِ) اول حق استه گوچیگه (وَأَنْ ادَّعَى حَقًّا) اگر دعوی قیلوچی حق دعوی قیلسه (فِي دَارٍ) یورطده (وَلَمْ يَبْيِنَهُ) دخی حق نرسه ده ایکاننی بیان قیلماسه (فَصُلِحَ مِنْ ذَلِكَ) بس اوشبو حقندان صلح

قیلنسه (علی شیء) بر نرسه گه (ثم استحق) مونک صوکنده حق استه لمش بولسه (بعض
 الدار) یور طنک بعضسی (لم یرد شیئا) دعوی قیلوچی هیچ نرسه نی قایتارماس (من العرض)
 عرضدان (لأن دعواه) آنک او چون دعوی قیلو چیدنک دعواسی (بجوز) درست بولور (أن یکون)
 بولما قلعی (فیما بقی) حق استه لسگاندن قالغانده (و الصلح) دخی صلح (جائز) درستدر
 (من دعوی الأموال) ماللار دعواسدان (و المناقم) دخی فائده لر دعواسندان (و جفایة العمم)
 دخی قصدا قیلغان جنایتدن (و الخطأ) دخی خطاء قیلغان جنایتدن (و لایجوز) دخی صلح
 درست بولماس (من دعوی مت) حق دعواسندن (و اذا ادعی) دخی هر قایچان دعوی قیلسه
 (رجل) بر ایر (علی امرأة) خاتونغه (نکاحا) نکاحنی دعوی قیلسه (وهی تجز) حالبوکم اول
 خاتون نکاحنی انکار قیلور بولسه (فصالته) بس خاتون ایر گه صلح قیلسه (علی مال) مال
 اوزرینه (بئله) خاتون ایر گه صرف قیلدی اول مالنی (حتی یتک التعلوی) ایر دعوانی
 قویسون او چون (جائز) صلح درست بولور (و کان) دخی بولور اول صلح (فی معنی الخلع) خلع
 معناسنده یعنی مال آلوب طلاق قیلو حکمنده (و ان ادعت امرأة) دخی اگر بر خاتون دعوی
 قیلسه (نکاحا) نکاحنی (علی رجل) بر ایر اوزرینه (وهو یجز) حالبوکم ایر نکاحنی انکار
 قیلور بولسه (فصالها) بس ایر خاتونغه صلح قیلسه (علی مال) مال اوزرینه (بئله) صرف
 قیلدی اول ایر مالنی (لها) اول خاتونغه (لم یجز) بوصلح درست بولماس (و ان ادعی رجل)
 دخی بر ایر دعوی قیلسه (علی رجل) ایکلچی ایر اوزرینه (انه عبیه) اول ایر مینم قلو مبر دیو
 (فصاله) بس معنی علیه بولغان ایر معنی بولغان ایر بر له صلح قیلسه (علی مال) مال اوزرینه
 (اعطاه) بیردی اول مالنی اول معنی گه (جائز) درست بولور (و کان) دخی بولور بوصلح
 (فی حق الممتعی) دعوی قیلوچی حقنک (فی معنی العتق) آزاد قیلو معناسند بولور (علی مال)
 مال اوزرینه (و لاولاء) دخی و لا ثاب بولماس یعنی آزاد قیلوچی حکمنده بولسه ده معنی علیه
 بولغان ایر اولسه میراث آلماس (الا) مگر و لاء ثابت بولور (ان یتقیم الممتعی) دعوی
 قیلوچینک تورغز ماقلعی وقتنک (البینة) گواهلارنی (فیکون له) بس معنی گه بولور (الاولاء)
 و لاء (و کل شیء) دخی هر بر نرسه (وقع علیه الصلح) اول نرسه اوزرینه صلح واقع بولسه (وهو)
 مستحق) اول نرسه حق استه لمش بولسه (بعقب المأینة) مک اینه عقبی بر له (لم یحمل) اول
 نرسه ده صلحنی حمل قیلنماس (علی المعاوضة) معاوضه غه (و انما یحمل) بودر مونان باشقه
 ایسه سحر حمل قیلنور (علی انه) او شهنک اوزرینه کم درستلسکمه اول صلح قیلوچی (استوفی

بَعْضُ حَقِّهِ (حَقِّكَ بَعْضُ حَقِّهِ) وَأَسْقَطَ بَأَقِيهِ (حَقِّكَ قَالِغَانِي تَوْشَرْدِي (كَمَنْ) شَوْل
 كَشِي كَبِي مَوْنَكْ مَعَالِي (لَهُ) بَوْلُغُوچِي سِرْ اَوْلْ كَشِي اَوْچُون (عَلِي رَجُلْ) بَرَايِرْ اَوْزَرِنْدَه (اَلْفُ
 دَرَهْمُ جِيَادْ) مَلِكْ يِيغَشِي دَرَهْمُ اَلَاچَاغِي (فَصَالِحُهُ) بَسْ صِلِحْ قَيْلِسَه اَوْلْ كَشِي بَوَايِرْ بَرَلَهْن (عَلِي
 خَمْسَمِائَةِ زِيُوفِ) بِيَشْ يُوْزْ نِچَارْ دَرَهْمُ گَه (جَازْ) دَرَسْتْ بَوْلُورْ صِلِحْ (وَصَارْ) دَخِي اَوْلُورْ (كَانَّهُ)
 گُوِيَه كَمْ اَوْلْ دَشِي (اَبْرَاهُ) بِيَزْدِي اَوْلْ اَيِرْدَنْ (عَن بَعْضِ حَقِّهِ) حَقِّكَ بَعْضُ حَقِّهِ (وَلَوْ
 صَالِحُهُ) دَخِي اِگَرْ صِلِحْ قَيْلِسَه مَلِكْ دَرَهْمُ اَلَاچَاغِي بَوْلُغَانْدَه (عَلِي اَلْفُ مَوْجَلَّةُ) كَيْلَه چَه كَلَه بِيِرْلَه
 تَوْرَغَانْ مَلِكْ دَرَهْمُ گَه (جَازْ) دَرَسْتْ بَوْلُورْ صِلِحْ (وَصَارْ) دَخِي اَوْلُورْ (كَانَّهُ) گُوِيَه گَه اَوْلْ
 صِلِحْ قَيْلُوجِي (اَجَلْ) كِيچِكْتَرْدِي (نَفْسُ الْحَقِّ) نَفْسُ حَقِّنِي (وَلَوْ صَالِحُهُ) دَخِي اِگَرْ مَلِكْ دَرَهْمُ
 اَلَاچَاغِي بَوْلُغَانْ صَوْرْتَه صِلِحْ قَيْلِسَه (عَلِي دَنَانِيْرْ) دِيْنَارَلارْ اَوْزَرِنْدَه (اَلِي شَهْرْ) بَرَايِغَه
 قَمَرِي (لَمْ يَجُزْ) دَرَسْتْ بَوْلُمَاسْ بَوْلُورْ (وَانْ كَالَ لَهُ) دَخِي اِگَرْ بَرْ كَشِي اَوْچُون بَوْلِسَه (اَلْفُ
 مَوْجَلَّةُ) تَوْلَه وِعَايَسِي يَتْمَه گَانْ مَلِكْ دَرَهْمُ اَلَاچَاغِي (فَصَالِحُهُ) بَسْ صِلِحْ قَيْلِسَه اَوْلْ مَلِكْ دَرَهْمُ دَنْ
 (عَلِي خَمْسَمِائَةِ مَالَّةُ) حَاضِرْ بِيِرَه تَوْرَغَانْ بِيَشْ يُوْزْ دَرَهْمُ گَه (لَمْ يَجُزْ) بَوْلُورْ دَرَسْتْ بَوْلُمَاسْ (وَلَوْ
 كَانَّهُ) دَخِي اِگَرْ بَرْ كَشِي اَوْچُون بَوْلِسَه (اَلْفُ سُوْدُ) مَلِكْ قَارَا دَرَهْمُ اَلَاچَاغِي (فَصَالِحُهُ) بَسْ صِلِحْ
 قَيْلِسَه اَوْلْ مَلِكْ قَارَا دَرَهْمُ دَنْ (عَلِي خَمْسَمِائَةِ بِيِيضْ) بِيَشْ يُوْزْ اَقْ دَرَهْمُ گَه (لَمْ يَجُزْ) بَوْلُورْ
 دَرَسْتْ بَوْلُمَاسْ (وَمَنْ وَكَلَّ رَجُلًا) دَخِي بَرْ كَشِي بَرَايِرْفِي وَكِيْلْ قَيْلِسَه (بِالصَّلْحِ) صِلِحْ بَرَلَهْن (عَنَّهُ)
 اَوْلْ بُوْرُوچِي (فَصَالِحُهُ) بَسْ وَكِيْلْ صِلِحْ قَيْلِسَه اَوْلْ بُوْرُوچِي اَنْ (لَمْ يَلْزَمْ اَلْوَكِيْلُ) وَكِيْلْ گَه
 لَازِمْ بَوْلُمَاسْ (مَا صَالِحَ عَلَيْهِ) اَنْ لِكْ اَوْزَرِنْدَه صِلِحْ قَيْلُغَانْ نَرَسَه (اَلَاَنْ يَضْمَنَهُ) مَكْرُ وَكِيْلْ بَدَلْ
 صِلِحْنِي تَوْلَه سَه لَازِمْ بَوْلُورْ (وَاَلْمَالُ) اَنْ لِكْ اَوْزَرِنْدَه صِلِحْ قَيْلُغَانْ مَالْ (لَازِمٌ لِّلْمُوْكَلِّ) وَكِيْلْ
 قَيْلُوجِيغَه لَازِمْ دَرْ (وَانْ صَالِحَ) دَخِي اِگَرْ صِلِحْ قَيْلِسَه (رَجُلٌ) بَرَايِرْ وَكَالَتَه (عَنَّهُ) اَوْلْ مَعْنِي
 طَرْفِنْدَانْ (عَلِي شَيْءٍ) بَرَنْرَسَه اَوْزَرِنْدَه (بَغْيِرْ اَمْرِهِ) مَوْكَلْ نَكْ اَمْرِنْدَنْ بَاشَقَه (فَهَوَّ عَلِي اَرْبَعَةَ
 اَوْجُهُ) بَسْ اَوْلْ صِلِحْ دَوْرْتْ وَجَه اَوْزَرِنْدَه دَرْ (اِنْ صَالِحَ عَنَّهُ) اِگَرْ بَوَايِرْ طَرْفِنْدَانْ صِلِحْ قَيْلِسَه
 (بِمَالٍ) مَالْ بَرَلَهْن (وَغَمْمُهُ) دَخِي اَوْلْ مَالْنِي تَوْلَه سَه وَكِيْلْ (تَمَّ الصَّلْحُ) صِلِحْ تَمَامْ بَوْلُورْ (وَكَذَلِكَ
 دَخِي اَوْشِنْدَاقْ صِلِحْ تَمَامْ بَوْلُورْ (لَوْ قَالْ) اِگَرْ اَيْتْسَه (صَالِحُكَ) صِلِحْ قَيْلُغْمُ مِيْنْ دِيْسَه (عَلِي اَلْفِي
 هُنْدَه) اَوْشَبُوْايِكِي مَلِكْ دَرَهْمُ گَه دِيْسَه (تَمَّ الصَّلْحُ) صِلِحْ تَمَامْ بَوْلُورْ (وَلَزِمَتْ تَسْلِيْمُهَا) دَخِي اَوْلْ صِلِحْ
 قَيْلُوجِيغَه اَيْكِي مَلِكْ دَرَهْمُنِي تَابَشِرْ وَلازِمْ بَوْلُورْ (وَكَذَلِكَ) دَخِي اَوْشِنْدَاقْ صِلِحْ تَمَامْ بَوْلُورْ
 (لَوْ قَالْ) اِگَرْ اَيْتْسَه (صَالِحُكَ عَلِي اَلْفِي) مَلِكْ دَرَهْمُ گَه صِلِحْ قَيْلُغْمُ دِيْسَه (وَتَمَّهَا) دَخِي مَلِكْ

درہمنی تابش رسہ (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایستہ (صَالِحَاتُكَ عَلَى الْإِنْفِ) دیک درہم اوزرینہ سکا
 مصالحہ قیلندم دیسہ (وَلَمْ يَسَلِّمْهَا) دخی دیک درہمنی تابش رسہ (فَالْعَقْدُ مَوْثُوقٌ) بس صاحب دقدی
 تو وقتا المشدر (فَإِنْ أَجَازَهُ الْمَدْعَى عَلَيْهِ) بس اگر صاحب کہ مدعی علیہ اجازت بپرسہ (جَازٌ)
 صالح درست بولور (وَلَزِمَهُ الْإِنْفُ) دخی بدل صاحب بواغان دیک درہم لازم بولور (وَأَنْ أَمْ بِجَزْءٍ
 دخی اگر مدعی علیہ صالحہ اجازت بپرسہ (بَطُلٌ) صاحب باطل بولور (وَإِذَا كُنَّ الدَّيْنُ)
 دخی ہر قایچان بروج بولسہ (بَيْنَ الشَّرِيكَيْنِ) ایک شریک آراسندہ (فَصَالِحٌ أَحَدُهُمَا) بس
 ایک شریک دیک برسی صالح قیلسہ (مَنْ نَصَبِيهِ) اوزرینک اوشدن (عَلَى تَوْبٍ) ہو کبیم اوزرینہ
 صالح قیلسہ (فَشَرِيكُهُ) بس صالح قیلوچینک شریکی (بِالْحَيْارِ) اختیار برلندر (أَنْ شَاءَ) اگر
 تلہسہ (اتَّبَعَ) ایبہ رور (الَّذِي) شول کشیگہ (عَلَيْهِ الدَّيْنُ) اول کشی اوزرینک دین بولدی
 یعنی مایونغہ ایبہ رور (بِنَصْفِهِ) دینک قالغان یارطسی برلان (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلہسہ
 (أَخَذَ نَصْفَ التَّوْبِ) کیبہ دیک یارطسی آلور (إِلَّا) مگر کبیم دیک یارطسی آلماس (أَنْ يَضْمَنَ
 تولہ مکی وقتنک (لَهُ) اول صاحب قیلنماغان شریکگہ (شَرِيكُهُ) صاحب قیلغان شریکی (رُبْعَ الدَّيْنِ)
 بروج دیک دورنمن برینی (وَأَوْاسْتَوْفَى) دخی اگر ایک شریک دیک برسی آلمہ (نَصْفَ
 نصیبہ) الشینک یارطسی (مَنْ الدَّيْنِ) بروج دیکان (كُنَّ) بولور (أَشْرِيكُهُ) اول ارشنی آغان
 شریک دیک شریکینہ (أَنْ يَشَارِكُهُ) آغان شریکگہ اورنق بواقق اف (فِي مَا بَخَصَ) آغان
 نرسہ سنہ (ثُمَّ يَرْجِعَانِ) مونک صوکندہ ایک شریک قایتورلار (عَلَى الْغَرِيمِ) بروج
 ایبہ سینہ (بِالْبَاقِي) قالغان دین برلان (وَأَوْاسْتَوْفَى) دخی اگر صاتوب آلمہ (أَحَدُهُمَا) ایک
 شریک دیک برسی (بِنَصَبِيهِ مَنِ الدَّيْنِ) بروج دیکان اوشی برابرینک (سَاعَةً) متاعنی (كُنَّ) بولور
 (لشریکہ) بوصاتوب آغان شریک دیک شریکینہ (أَنْ يَضْمَنَهُ) صاتوب آغان شریکمن
 تولہ تمکملک (رُبْعَ الدَّيْنِ) بروج دیک دورنمن برینی (وَإِذَا كُنَّ السَّأْمُ) دخی ہر قایچان سام
 بولسہ (بَيْنَ الشَّرِيكَيْنِ) ایک شریک آراسندہ (فَصَالِحٌ أَحَدُهُمَا) بس ایک شریک دیک برسی
 صالح قیلسہ (مَنْ نَصَبِيهِ) اوزرینک الشفندن (عَلَى رَأْسِ الْمَالِ) بیع سلم نمنندن بیرگان نرسہ سی
 اوزرینہ (لَمْ يَجُزْ) ہو صالح درست بولماس (عِنْدَ أَبِي حَفِيظَةَ) امام اعظم قاشندہ (وَمَعَهُ) دخی
 امام محمد قاشندہ (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) اللہ تعالیٰ نیک رحمتی بولغای ایدی بوایکسینہ (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ
 رحمہ اللہ) دخی ایندی امام ابو یوسف (يَجُوزُ الصَّاحِبُ) صاحب درست بولور (وَإِذَا كَانَتْ التَّمَرُكُ)
 دخی ہر قایچان میت نیک قالدرغان مالی بولسہ (بَيْنَ وَرَثَتِهِ) وارثلاری آراسندہ (فَأَخْرَجُوا)

بس چغار سالار (أَحَدُهُمْ) وارثلار دن برسنى (منها) اول ترکه دن (بمال) مال برلهن کم (اعطوه)
 بوردیلر اول مالنج اول چغار لهش وارث که (وَالْتَرَكَةُ) دخى ترکه (عقار) عقار بولسه مثلا بیدر
 بولسه (أَوْ عَرُوضٌ) یا یسه آلتون کهش دن باشقه مال بولسه (جَازٌ) بو درست بولور (قَلِيلًا
 کَانَ مَا أُعْطُوهُ) کیره کول چغار لغان وارث که بیدرگان ماللاری آز بولسون (أَوْ كَثِيرًا) یا یسه
 کوب بولسون (فَإِنْ كَانَتْ الْقَرَّةُ) بس اگر میت نك قاللارغان مالی بولسه (فَضَّةٌ) کمش بولسه
 (فَاعْطُوهُ ذَهَبًا) بس اول وارث که آلتون بیدر له (أَوْ ذَهَبًا) یا یسه ترکه آلتون بولسه (فَاعْطُوهُ
 فَضَّةً) بس اول چغار ولغان وارث که کمش بیدر له (فَهُوَ كَفَالِكٌ) بس بو چغار و اوشنداق
 درست بولور (وَإِنْ كَانَتْ الْقَرَّةُ) دخى اگر ترکه بولسه (ذَهَبًا وَفَضَّةً) آلتون برلهن کمش
 بولسه (وَعَبْرٌ ذَلِكَ) دخى آلتون کمش دن باشقه نرسه بولسه مثلا عرض دخى عقار بولسه
 (فَصَالِحُهُ) بس چغار ولغان وارث که صلح قیلش سالار (عَلَى ذَهَبٍ وَفَضَّةٍ) آلتون برلهن کمش
 اوزرینه (فَلَا بُدَّ) بس چاره بوقدر (أَنْ يَكُونَ مَا أُعْطُوهُ) اول وارث که بیدرگان نرسه لر نك
 بولماقلغندن (أَكْثَرُ) کوبره (مَنْ نَصَبِيهِ) ترکه دن تیگان اوشندن (مَنْ ذَلِكَ الْجِنْسِ)
 اوشدر بیدر لهش مال جنسندن (هَنْئًا يَكُونُ) تا کم بولسون اوچون (نَصَبِيهِ) الشى (بمثله)
 بیدر لهشك اوشاشى برابرند (وَأَلزِيَادَةُ بَعْدَهُ) دخى آرتوغى حقى برابرند بولسون اوچون
 (مَنْ بَقِيَّةُ الْمِيرَاثِ) میراثك قالغانندن (وَإِنْ كَانَ) دخى اگر بولسه (فِي النَّرَكَةِ) ترکه ده
 (دَيْنٌ) بورچ بولسه (عَلَى النَّاسِ) آدم لر اوزرند (فَأَدْخَلُوهُ) بس دیننه کرتسه لر (فِي
 الصَّلْحِ) صلح که (عَلَى أَنْ يَخْرُجُوا) چغار ماقلقلاری شرطی اوزرینه (الصَّلْحِ عَنْهُ) صلح قیللغان
 وارثنى بورچدان (وَيَكُونُ السَّيْنُ) بورچك بولماقلغى شرطی اوزرینه (لَهُمْ) اول قالغان
 وارثلارغه (فَالصَّلْحُ بِاطْلٍ) بس صلح باطل در (فَأَنْ شَرَطُوا) بس اگر صلح قیلوچیلار شرط
 قیلسالار (أَنْ يَبْرَأَ الْغُرْمَاءُ) چغار لهش وارثك بورچ اییه لرندن بیزمه کلکنی (عَنْهُ)
 چغار لهش وارثك الشى بولغان دینندن (وَلَا يَرْجَعُ عَلَيْهِمْ) دخى بورچ اییه لرینه
 قایتلما سزلقنى (بِنَصِيبِ الْمَصْلَحِ عَنْهُ) صلح قیللمشك الشى برلهن (فَالصَّلْحُ جَائِزٌ)
 بس صلح درستدر.

کتاب الهیة

هبه حکملری بیانده کیلگان کقابدر بر نرسه فی قارشوسینه بر نرسه آلماینچه بیدر وگه هبه بیدر لگان
 نرسه گه وهوب بیدر وچیکه واهب آلوجیغه موهوب له دیور لر (الْهَبَةُ) هبه (تَنْعَقُ) باغلانور

و حاصل بولور (بالایجاب) ایجاب برلہن (وَالْقَبُولُ) دخی قبول برلہن (وَتَقَبُّمُ) دخی ہبہ تمام
 بولور (بِالْقَبْضِ) آو برلہن (فَإِذَا قَبِضَ الْمَوْهُوبُ لَهُ) بس ہر قایچان فائدہ سینہ ہبہ قیلنغان
 کشی ہبہ فی آلسہ (فی الْمَجْلَسِ) ہبہ فی عقد قیلنغان مجلسندہ (بَغَيْرِ أَمْرِ الْوَاهِبِ) ہبہ قیلوچینک
 امرندن باشقہ (جَازَتْ) ہبہ درست بولور (وَأَنْ قَبِضَ) دخی اگر موہوب لہ ہبہ فی آلسہ (بَعَثَ
 الْاِفْتِرَاقِ) آیور و لشقان سوکنده (أَمْ تَصَحَّحَ) ہبہ درست بولماس (الْاِ) مگر درست بولور
 (أَنْ يَأْذُنَ لَهُ) آکار ہبہ قیلنغان کشیگہ اذن بیبرہہ کلگی وقتندہ (الْوَاهِبُ) ہبہ قیلوچی
 کشی (فی الْقَبْضِ) ہبہ فی آلودہ (وَتَنْعَقُ الْهَبَةُ) دخی ہبہ حاصل و متعق بولور (بِقَوْلِهِ وَهَبْتُ)
 ہبہ قیلوچینک ہبہ قیلدم مین دیگان سوزی برلہن (وَنَجَلْتُ) دخی باغلام مین دیگان
 سوزی برلہن (وَأَعْطَيْتُ) دخی بیردم مین دیگان سوزی برلہن (وَأَطَعْتُكَ هَذَا الطَّعَامَ)
 دخی اوشبو طعامنی طعام لندردم سینکا دیسہ (وَجَعَلْتُ هَذَا الثَّوْبَ لَكَ) دخی اوشبو کیدینی
 سینکا قیلدم دیسہ شول سوزلر برلہن منعق بولا (وَأَعْرَضْتُكَ هَذَا الشَّيْءَ) دخی اوشبو نرسہ فی
 عمر لک قیلدم مین سینکا (وَحَمَلْتُكَ) دخی یوکلہ دم مین سینکی (عَلَى هَذِهِ النَّبَاتِ) اوشبو دابہ
 اوزر بغمہ یعنی بوسوزلر برلہن منعق بولور (إِذْ أَنْوَى بِالْمَلْمَلَانِ) ہر قایچان یوکلہ و دن قصد
 قیلسہ (الْهَبَةُ) ہبہ فی (وَلَا تَجُوزُ الْهَبَةُ) دخی ہبہ درست بولماس (فِيْمَا يُقْسَمُ) بولونگان سوکنده
 فائدہ لنور لک بولوب قالغان نرسہ دہ (الْأَمْحُورَةُ) مگر درست بولور جیدامش بولغان حالہ
 (مَقْسُومَةٌ) بولونگان حالہ (وَهَبَةُ الْمَشَاعِ) اورتاق نرسہ فی ہبہ قیلو (فِيْمَا لَا يُقْسَمُ) بولو ممکن
 بولماغان نرسہ دہ (جَائِزَةٌ) درستدر (وَهَبْتُ وَهَبْتُ) دخی ہر کشی ہبہ قیلسہ (شَقَصَاهُ شَاعًا) اورتاق
 بولغان جز فی (فَالْهَبَةُ فَاسِدَةٌ) بس ہبہ بوز و قدر (فَإِنْ قَسَمَهُ) بس اگر ہبہ قیلنغان جز فی بولسہ
 (وَسَلَّمَهُ) دخی تابشرسہ آنی (جَازَ) ہبہ درست بولور (وَلَوْ وَهَبْتُ) دخی اگر ہبہ قیلسہ (دَقِيقًا فِي
 حِطَّةٍ) بغمہ ای اچندگی اون فی (أَوْ دَهْنًا فِي سَمْسَمٍ) یایسہ کیندر اچندگی ماینی (فَالْهَبَةُ فَاسِدَةٌ)
 بس ہبہ بوز و قدر (فَإِنْ طَعَنَ) بس اگر تارت نرسہ اول بغمہ اینی (وَسَلَّمَ) دخی اون فی تابشرسہ
 ہبہ درست بولماس (وَإِذَا كَانَتْ الْعَيْنُ) دخی ہر قایچان ہبہ قیلنغان ذات بولسہ (فِي يَدِ
 الْمَوْهُوبِ لَهُ) آکار ہبہ قیلنغان کشینک قولندہ (مَلَكَهَا) مالکنور اول ذاتنی (بِالْهَبَةِ) ہبہ فی
 قبول قیلو برلہن (وَإِذَا وَهَبَ الْأَبُ) دخی ہر قایچان آتا ہبہ قیلسہ (لِابْنِهِ الصَّغِيرِ) کچکنہ
 بالاسینہ (هَبَةٌ) ہبہ فی (مَلَكَهَا الْإِبْنُ) ہبہ فی اوغلی مالکنور (بِالْعَقْفِ) عقبتی (وَأَنْ لَمْ يُجَدِّدْ

فیہا) گرچہ ہبہ دہ یا کثر نلما سادہ (قَبْضًا) آلونی (فَانْ وَهَبْ لَهُ) بس اگر کچکنہ بالاغہ ہبہ
 قیلسہ (أَجْنَبِيٌّ) یات کشی (هَبَّةٌ) ہبہ نی (تَمَّتْ) ہبہ تمام بولور (بَقْبُضِ الْأَبِ) آتانک
 آلوی برلہن (وَأَذَا وَهَبْتَ) دخی ہر قایچان ہبہ قیلنسہ (لِلْيَتِيمِ) یقیم گہ (هَبَّةٌ) ہبہ نی
 (فَقَبْضُهَا) بس ہبہ نی آلسہ (وَلَيْتُهُ) یتیم نلک و لیسی (لَهُ) اول یتیم اوچون (جَازٌ) درست
 بولور ہبہ (فَانْ كَانْ) بس اگر کچکنہ بالا بولسہ (فِي حَجْرٍ أُمَّه) آناسینک ایتہ گنہ شوکار
 ہبہ قیلنسہ (فَقَبْضُهَا لَهُ) بس کچکنہ بالا اوچون آناسی نلک ہبہ نی آلوی (جَازٌ) درست
 (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق (أَنْ كَانْ) اگر ہبہ قیلنغان کچکنہ یتیم بالا بولسہ (فِي حَجْرٍ
 أَجْنَبِيٍّ) یات کشینک ایتہ گنہ کم (بُرْبِيهٍ) اول یات کشی یتیم نی تربیہ قیلور بولسہ
 (فَقَبْضُهُ لَهُ) بس یات کشینک اول یتیم ایچون ہبہ نی آلوی (جَازٌ) درست (وَأَنْ قَبْضُ
 الصَّبِيِّ) اگر صبی بالا آلسہ (الْهَبَّةُ) ہبہ نی (بِنَفْسِهِ) اوزی (جَازٌ) درست بولور (وَأَذَا
 وَهَبَ) دخی ہر قایچان ہبہ قیلسہ (اثنان) ایکی کشی (مِنْ وَاحِدٍ) ہر کشی گہ (دَارًا) یورطنی
 (جَازٌ) ہبہ درست بولور (وَأَنْ وَهَبَ وَاحِدٌ) دخی اگر ہر کشی ہبہ قیلسہ (مِنْ اَثْنَيْنِ)
 ایکی کشیگہ (لَمْ تَصَحَّ) ہبہ درست بولماس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم فاشندہ
 (وَقَالَ رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دخی امامین ایتیلر (تَصَحَّ) ہو صورتہ ہبہ درست بولور دیدیلور
 (وَأَذَا وَهَبَ) دخی ہر قایچان ہبہ قیلوچی ہبہ قیلسہ (لِأَجْنَبِيٍّ) یات کشیگہ (هَبَّةٌ) ہبہ نی
 (فَلَهُ الرُّجُوعُ) بس ہبہ قیلوچیغہ درست بولور قایتماقلق (فیہا) اول ہبہ دہ (أَلَا) مگر
 ہو صورتلردہ قایتورغہ یاراماس (أَنْ يُعْوَضَهُ) موہوب لہ نلک عوضلاوی وقتندہ (عَنْهَا)
 اول ہبہ دن یعنی ہبہ نلک قارشوسینہ ہر نرسہ بیدرسہ (أَوْ تَرِيَدَ) یایسہ ہبہ قیلنمش ذاتنک
 آرتووی وقتندہ (زِيَادَةٌ مُقْصَلَةٌ) بہاسینک آرتونی موجب بولغان توتاشقوچی آرتوقلغ
 برلہن (أَوْ يَمُوتَ) یایسہ قولمہ کلگی وقتندہ (أَحَدُ الْمُتَعَاقِبِينَ) ہبہ قیلوچی برلہن آثار ہبہ
 قیلنمش نلک برسی (أَوْ تَخْرُجَ الْهَبَّةُ) یایسہ ہبہ نلک چعماقلغی وقتندہ (مَنْ مَلَكَ الْمَوْهُوبَ لَهُ)
 آثار ہبہ قیلنمش کشینک ملکندن (وَأَنْ وَهَبَ) اگر واہب ہبہ قیلسہ (هَبَّةٌ)
 ہبہ نی (لَنْ يَرَحِمَ مَحْرَمٌ مِنْهُ) اوزینہ یاقن و محرم بولغان قر دہ شینہ (فَلَا رُجُوعَ)
 بس قایتو یوقدر (فیہا) اول ہبہ دہ (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداقدر (مَا) شول ہبہ نلک حکمی
 (وَهَبَ أَحَدُ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلہن خاتوننک برسی ہبہ قیلدی (لِلْأَمْرِ) ایکنچسینہ یعنی
 بوہبہ دہ ہر رجوع درست بولماس (وَأَذَا قَالَ الْمَوْهُوبُ لَهُ) دخی ہر قایچان ہبہ قیلنغان کشی

ایسے (لِلْوَاهِبِ) ہبہ قیلوچیغہ (خُفُّ هَذَا) اوشبونی آل سین (عَوَضًا عَنْ هَبْتِكَ) ہبہ کنن
عوض ایقب دیسہ (أَوْ بِلَا عَنَتِهَا) یایسہ ہبہ کنن بدل ایتب دیسہ (أَوْ فِي مُقَابَلَتِهَا) یایسہ
ہبہ کننق قارشوسننک دیسہ (فَقَبْضُهُ الْوَاهِبُ) بس اول نرسہ نی ہبہ قیلوچی آلسہ (سَقَطَ الرَّجُوعُ)
اول ہبہ دہ قایتو ساقط بولور (وَأَنْ عَوَضَهُ أَجَبِي) دخی اگر ہبہ قیلوچینی یا طکشی عوضلا سہ
(عَنْ الْمَوْهُوبِ لَهُ) موہوب لہ طرفنن (مُنْبَرِعًا) نفل یوزنن (فَقَبْضُ الْوَاهِبِ) بس ہبہ
قیلوچی آلسہ (الْعَوَاضُ) عوضنی (سَقَطَ الرَّجُوعُ) اول ہبہ دہ قایتو توشہر (وَإِذَا اسْتَعْقَ نَصْفُ
الْهَبَةِ) دخی اگر عوضلانغان ہبہ نلکی یار طسنن حق ایستہ لمش بولسہ (رَجَعَ بِنَصْفِ الْعَوَاضِ)
عوضلاوچی عوضنلکی یار طسی برلہن ہبہ قیلوچیغہ رجوع قیلور یعنی آلور (وَإِنْ اسْتَعْقَ نَصْفُ
الْعَوَاضِ) دخی اگر عوضنلکی یار طسنن حق ایستہ لمش بولسہ (لَمْ يَرْجِعْ) ہیچ نرسہ برلہن
رجوع قیلما سواہب (فِي الْهَبَةِ) ہبہ دہ (الْأُ) مگر رجوع قیلور (أَنْ يَرُدَّ) قایتار ماقلغی وقتنہ
واہب (مَا بَقِيَ مِنَ الْعَوَاضِ) عوضان قالغاننی (ثُمَّ يَرْجِعُ) مونلکی صوکننہ ہبہ سننہ رجوع
قیلور (وَلَا يَصِحُّ الرَّجُوعُ) دخی ہبہ دہ رجوع درست بولماس (الْأَبْتَرَا ضِيهَمَا) مگر واہب برلہن
موہوب لہ نلکی رضالغی برلہن (أَوْ يُحْكَمُ الْإِلْمَاكُم) یایسہ حا کمنلکی حکمی برلہن (وَإِذَا تَلَفَتِ الْعَيْنُ
الْمَوْهُوبَةُ) دخی ہر قایچان ہبہ قیلنمش ذات ہلاک بولسہ (فَاسْتَعْقَاهَا اسْتَعْقَ) بس اول ہبہ دن
حق ایستہ گوچی حق ایستہ سہ (فَضَمَنَ الْمَوْهُوبُ لَهُ) بس آکار ہبہ قیلنغان کشی حق استہ گوچیگہ
حقنی تولسہ (لَمْ يَرْجِعْ) موہوب لہ قایتماس (عَلَى الْوَاهِبِ) ہبہ قیلوچیغہ (بَشِيءٌ) ہیچ بر نرسہ
برلہن (وَإِذَا وَهَبَ) دخی ہر قایچان واہب ہبہ قیلسہ (بَشْرًا لِعَوَاضٍ) عوض شرطی برلہن (أُعْتَبِرَ
التَّقَابُضُ) آلوشماق اعتبار قیلنور (فِي الْعَوَاضِينَ) ہر ایکی عوضنہ (جَمِيعًا) بارچہ سننہ
(وَإِذَا تَقَابَضَا) دخی ہر قایچان آلوشسالار عوضلار نی (صَحَّ الْعَقْدُ) عقد درست بولور (وَكَانَ فِي
حُكْمِ الْبَيْعِ) دخی بوہبہ بیع حکمننہ بولور (يُرَدُّ بِالْعَيْبِ) بوہبہ نی عیب سببلی قایتار ولور
(وَأَخِيَارُ الرُّوِيَّةِ) دخی کور و اختیار برلہن قایتار ولور (وَتَجِبُ فِيهَا) دخی اول ہبہ دہ واجب
بولور (الشَّفْعَةُ) شفعہ (وَأَيُّهَا قَبْضُ) واہب برلہن موہوب لہ نلکی کیرہک قایوسی آلسہ (صَحَّ)
درست بولور (وَتَعْلَقُ بِهِ) برسینلکی قبضیننہ متعلق بولور (مِنَ الْأَحْكَامِ) حکم لردن (مَا يَتَعَلَّقُ
بِهِمَا) ایکسینلکی قبضیننہ متعلق بولغان نرسہ (إِذَا قَبَضَاهُ) ہر قایچان ہر ایکسی قبض قیلسالار
(وَالْعُمُرَى) دخی عمر بوینچہ دیوہبہ قیلو (جَائِزَةٌ) درستدر (لِلْمُعَمَّرِ لَهُ) معمر لہ اوچون (حَالُ
حَيَوَاتِهِ) ترک مالننہ (وَلَوْ رُتَّتْ) دخی معمر لہ نلکی وارنلاریننہ بولور (بَعْدَهُ) معمر لہ اولسگان

صوگنده (وَالرَّقِيبِي) دخی هبه رقیبی یعنی مین سیندن بورون ٹولسہم یورطسیکا بولور سین
 میندن بورون ٹولسہک یرطاوزمه کیری قایتور دیور (بَاطِلَةٌ) باطل در اول هبه (عَنْ
 أَبِي هَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَوَجَّهَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی امام محمد قاشنده (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ
 رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی امام ابو یوسف ایتدی (جَائِزَةٌ) رقیبی درستدر دینی (وَمِنْ وَهَبَ جَارِيَةً الْأَعْمَلُهَا)
 دخی برکشی جاریه نی هبه قیلسه مگر حملنی هبه قیلیم ديسه (صَحَّتِ الْهَبَةُ) هبه درست بولور
 (وَبَطُلَ الْأَسْتِغْنَاءُ) دخی حملنی استغنا قیلوی باطل بولور (وَالصَّدَقَةُ) دخی صدقه (كَالْهَبَةِ) هبه
 کبیر (لَا تَصْحُحُ) درست بولماس اول صدقه (أَلَّا بِالْقَبْضِ) مگر آلوبرلن درست بولور (وَلَا
 تَجُوزُ) دخی صدقه درست بولماس (فِي مُشَاعٍ يَحْتَمِلُ الْقِسْمَةَ) بولونی احتمال توتاتورغان اورتاق
 نرسه ده (وَإِذَا تَصَدَّقَ) لکن هر قایچان صدقه قیلسه (عَلَى فَقِيرَيْنِ) ایکی فقیرگه (بِشَيْءٍ)
 بر نرسه برلن (جَازٌ) درست بولور (وَلَا يَصِحُّ الرَّجُوعُ فِي الصَّدَقَةِ) دخی صدقه دن رجوع
 درست بولماس (بَعْدَ الْقَبْضِ) صدقه نی آلوجی آغان صوگنده (وَمَنْ نَدَرَ) دخی برکشی ندر
 ایتسه (أَنْ يَتَصَدَّقَ) صدقه قیلونی (بِمَالِهِ) مالینی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (أَنْ
 يَتَصَدَّقَ) صدقه قیلماقلق (بِجَنَسِ مَا) شول مالنی جنسنی (تَجِبُ) واجب بولور (فِيهِ) اول
 مالده (الزَّكَاةُ) زکات (وَمَنْ نَدَرَ) دخی برکشی ندر ایتسه (أَنْ يَتَصَدَّقَ) صدقه قیلونی
 (بِمَالِكِهِ) مالکنی (لَزِمَهُ) لازم بولور اول کشیگه (أَنْ يَتَصَدَّقَ) صدقه قیلماقلق (بِالْجَمِيعِ)
 ملکینک بارچه سنی (وَيُقَالُ لَهُ) دخی اول ندرته بتوچیگه یتلور (أَمْسَكَ مِنْهُ) توت
 سین اول مالدان (مَا) شول مقدار (تُنْفَقُهُ) انفاق قیلورسون سین اول مقدار مالنی
 (عَلَى نَفْسِكَ) اوزگه (وَعِيَالِكَ) دخی ابو جماعتگه (أَلِي أَنْ تَكْتَسِبَ) کسب
 ایتکانگه قدری (مَالًا) مالنی (فَإِذَا اِكْتَسَبْتَ) بس هر قایچان کسب ایتسهک سین
 (تَصَدَّقْتَ) صدقه قیلورسون سین (بِمِثْلِ مَا أَمْسَكَتَ) انفاق قیلغانکنک مثلنی .

کتاب الوقف

وقف حکملری بیاننده کیلگان کنایدر امام اعظم قاشنده وقف شول بر نرسه نی وقف
 قیلوچینک مالکینه حبس قیلوب فائده سنی تصدق قیلو امامین قاشنده بر نرسه نی الله
 تعالی نلک ملکینک حکمیننه حبس قیلو (لَا يَزُولُ مَلِكُ الْوَأَقْفِ) وقف قیلوچینک ملک

کیتمهس (عَنْ الْوَقْفِ) وقفندان (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (الْأ) مگر
 کیتهر (أَنْ يَجْعَلَ بِهِ الْحَاكِمَ) وقف برلهن ما کم ننگ حکم قیلوی وقفنده (أَوْ يَعْطَقَهُ) بیایسه
 وقفنی تعلیق قیلوی وقفنده (بِمَوْتِهِ) اوزیننگ اولو وینه (فَيَقُولُ) بس وقف قیلوچی ایتور
 (أَذَا مَتَّ) هر قایچان اولسه مین (فَقَفَّ وَقَفَّتْ دَارِي) تحقیق یورطمنی وقف قیلیم مین
 دیور (عَلَى كُنَا) اوشنداق شرط اوزرینه (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی امام ابو یوسف
 ایتدی (بِزَوْلِ الْمَلِكِ) وقف قیلوچیننگ وقفندان ملکی کیتهر (بِهِ جَرَدُ الْقَوْلِ) بالغزوقف
 قیلیم مین دیگان سوزی برلهن (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایتدی امام محمد (لَا يَزُولُ
 الْمَلِكُ) وقف قیلوچیننگ وقفندان ملکی کیتمهس (حَتَّى يَجْعَلَ لِلْوَقْفِ) تا کم وقف اوچون
 قیلما اینچه (مُتَوَلِّيًا) تصرف قیلوچی کشینی (وَبُسْمَةِ إِلَيْهِ) دخی وقفنی تصرف قیلوچی کشیگه
 تابشورما اینچه (وَأَذَا صَحَّ الْوَقْفُ) دخی هر قایچان وقف درست بولسه (عَلَى اخْتِلَافِهِمْ) اوچ
 امام لارنگ اختلافی اوزرینه (خَرَجَ) چغار وقف (مِنْ مَلِكِ الْوَقْفِ) وقف قیلوچیننگ
 ملکیندن (وَلَمْ يَدْخُلْ) دخی کرمهس وقف (فِي مَلِكِ الْمُوقُوفِ عَلَيْهِ) آننگ اوزرینه وقف
 قیلانغان کشیننگ ملکینه (وَوَقْفُ الْمَشَاعِ) دخی اورتاق نرسه نی وقف ایتو (جَائِزٌ) درستدر
 (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَأَبِي يُونُسَ) دخی امام ابو یوسف قاشنده (رَحِمَهُمَا اللَّهُ)
 الله تعالی ننگ رحمتی بولغای ایتدی بوا یکسینه (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایتدی امام محمد
 (لَا يَجُوزُ) درست بولماس دیندی اورتاق نرسه نی وقف ایتو (وَلَا يَتِمُّ الْوَقْفُ) دخی وقف
 تمام بولماس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَمُحَمَّدٍ) دخی امام محمد قاشنده (رَحِمَهُمَا اللَّهُ)
 الله تعالی ننگ رحمتی بولغای ایتدی بوا یکسینه (حَتَّى يَجْعَلَ) تا کم قیلما اینچه (آخِرُهُ) وقف ننگ
 صوکنی (لِجَهَةٍ) شوندا این جهت برلهن (لَا يَنْقَطِعُ أَبَدًا) اول جهت مگکو کیسلهس مثلا وقفنگ
 صوکنی فقیرلرگه قیلور (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ) دخی امام ابو یوسف ئه ایتدی (أَذَا سَمِيَ فِيهِ)
 هر قایچان وقفده آتاسه (جَهَةٌ تَنْقَطِعُ) کیسله وینه تورغان جهتنی (جَائِزٌ) وقف درست بولور
 (وَصَارَ) دخی ئه ورلور وقف (بَعْدَهَا) اول جهت صوکنده (لِلْفُقَرَاءِ) فقیرلرگه بولوب (أَبَدًا)
 مگکو (وَأَنْ أَمْ يَسْتَهْمُ) گرچه آتاماسه ده فقیرلرنی (وَيَصْحُحُ) دخی درست بولور (وَوَقْفُ الْعَقَارِ)
 بیورنی وقف ایتو (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (وَقَفُّ مَا يَنْقَلُ) کوچرلنه تورغان نرسه نی
 وقف ایتو (وَيَجُوزُ) دخی ایله ندرلمش بولاتورغان نرسه نی وقف ایتو (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ رَحِمَهُ اللَّهُ)

دخى ئىبىدى امام ابو يوسىف (اذا وقف ضيعة) هر قايجان آچق بىرنى وقف ايتسه (بقرها) صغرى برلن (واكرتها) دخى خدمتچىلارى برلن (وهم عبيدته) اول خدمتچىلر وقف قىلو چىنىڭ قىلارى بولسه (جاز) درست بولور (وقال محمد رحمه الله) دخى ايتىدى امام محمد (يجوز) درست بولور دىدى (حبس الكراع) اطلارنى وقف ايتو (والسلاح) دخى قورالارنى وقف ايتو (واذا صح الوقف) هر قايجان وقف صحيح بولسه (لم يجز بيعه) اول وقفنى ساتو درست بولماس (ولا تملكه) دخى اول وقفنى بركشىگه مالىكندرو درست بولماس (الا) مگر درست بولور (ان يكون مشاعاً) وقفنىڭ اور تاق بولورى وقفنىڭ (عند أبي يوسف رحمه الله) امام ابو يوسىف قاشىدە (فيطلب الشريك) بس وقفنىڭ اور تاق كىشى ايستەر (القسمه) وقفنى بولونى (فتصح) بس درست بولور (مقاسمته) وقفنى بولشنىڭ (والواجب) دخى واجب (ان يبدأ) باشلاماق (من ارتفاع الوقف) وقفنىڭ بىوكىدىن (بعمارتها) وقفنى عمارت قىلو برلن (شرط ذلك) كىرەك عمارت قىلونى شرط قىلسون (الوقف) وقف قىلوچى (اولم يشترط) بيايسە عمارت قىلونى شرط قىلماسون (واذا وقف داراً) دخى هر قايجان يورطنى وقف ايتسه (على سكنى وكده) بالاسىنىڭ تورمىنى شرطى اوزرىنە (فالعامة) بس اول وقفنى عمارت قىلو (على من) شول كىشى اوزرىنە لازم بولور (له) اول كىشى اوچوندىر (السكنى) تورماق (فان امتنع) بس اگر منلە اسكىنى تىيىلسە (من ذلك) او شېر و وقفنى عمارت قىلودن (او كان فقيراً) بيايسە فقير بولسە (اجرها الحاكم) اول يورطنى حاكم اجارهگە بىرەر (وهرها) دخى اول يورطنى عمارت قىلور (باجرتها) يورطنىڭ اجرەسى فائىسى برلن (فاذا عمرت) بس هر قايجان يورطنى عمارت قىلىنسا اجارهمدى اوتسە (ردّها الى من له السكنى) اول يورطنى منلە اسكىنى غە قايتارور يعنى كىمنىڭ تورمىنى شرطى اوزرىنە وقف قىلغان شول كىشىگە قايتارور (وما انهدم) شول نرسە كم ويران بولدى (من بناء الوقف) وقفنىڭ بناسىدىن (وآلته) دخى وقفنىڭ قورالارنىڭ (صرفه الحاكم) اول ويران بولغان نرسەنى حاكم صرف ايتەر (في عبارة الوقف) وقفنىڭ عمارتىنە (ان احناج) اگر وقف اول نرسەگە محتاج بولسە (وان استغنى) دخى اگر وقف مستغنى بولسە (عنه) اول ويران بولغان نرسەلردن يعنى محتاج بولماسە (امسكه) توتار اول نرسەلرنى حاكم (هتى يجتاج) وقف محتاج بولغانغە قىدر (الى عمارة) عمارت كە (فيصرف فيها) بس اول ويران بولغان نرسەنى عمارتتە صرف قىلور حاكم (ولا يجوز) دخى درست بولماس (ان يقسمه) اول ويران

بولغان نرسہ نی بولو (بَيْنَ مُسْتَقَى الْوَقْفِ) وقف قیلمستحق بولغان کشیلر آراسنک (وَأَذْأَجَعَلَ
 الْوَقْفُ) دخی هر قایچان وقی قیلوچی قیلسه (غَلَّةَ الْوَقْفِ) وقفنک فائده سنی (لِنَفْسِهِ) اوزی
 اوچون (أَوْجَعَلَ الْوَلَايَةَ) یایسه وقی غه ولی بولونی قیلسه (الْيَه) اوزینه (جاز) درست بولور
 (عَنْ أَبِي يُوسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام ابو یوسف قاشنک (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) امام محمد نه یتدی (لَا يَجُوزُ)
 درست بولماس دینی (وَأَذْأَبَقَى مَسْجِدًا) دخی هر قایچان وقف قیلوچی مسجد بنا قیلسه (لَمْ
 يَزَلْ مَلِكُهُ) وقی قیلوچینک ملک کیتمه س (عَنْهُ) اول مسجد دن (حَتَّى يُفْرَزَهُ) تا کم مسجد نی
 آیور ماینچه (عَنْ مَلِكِهِ) اوزینک ملک کن (بِطَرِيقِهِ) مسجدنک یولی برهن (وَيَأْذَنْ) دخی
 اذن بیرمه ینچه (لِلنَّاسِ) آدم لرگه (بِالصَّلَاةِ) نماز او قوبرهن (فِيهِ) اول مسجد ده (فَإِذَا صَلَّيْ
 فِيهِ) بس هر قایچان اول مسجد ده نماز او قسه (وَأَحَبُّ) بر کشی (زَالَ مَلِكُهُ) وقف قیلوچینک ملک کی
 کیده ر (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنک (وَقَالَ أَبُو يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف یتدی
 (يَزُولُ مَلِكُهُ) مسجد بنا قیلوچینک ملک کیتمه ر (عَنْهُ) اول مسجد دن (بِقَوْلِهِ) وقی قیلوچینک
 سوزی برهن (جَعَلَهُ مَسْجِدًا) اول مسجد نی مسجد قیلیم مین دیگان سوز برهن (وَمَنْ بَنَى)
 دخی بر کشی بنا قیلسه (سَقَايَةً) مقایه نی یعنی صوغار انور اغان اورنی (لِلْمُسْلِمِينَ) مسلمانلار
 اوچون (أَوْ خَانًا) یایسه بر خانه بنا قیلسه (يَسْكُنُهُ) تورر اول خانه ده (بَنُو السَّبِيلِ) بول
 اوغللاری یعنی مسافر خانه (أَوْ رِبَاطًا) یایسه کروان سرای بنا قیلسه (أَوْ جَعَلَ أَرْضَهُ) یایسه
 بیرنی قیلسه (مَقْبَرَةً) قبرلک (لَمْ يَزَلْ مَلِكُهُ) وقف قیلوچینک ملک کیتمه س (عَنْ
 ذَلِكَ) اوشبو وقتلار دان (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنک (حَتَّى يَجْعَلَ بِهِ الْخَاكُمُ) تا کم
 اول وقتلار برهن حا کم حکم قیلما ینچه (وَقَالَ أَبُو يُوسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی یتدی امام ابو یوسف
 (يَزُولُ مَلِكُهُ) وقف قیلوچینک ملک کیتمه ر (بِالْقَوْلِ) وقف قیلیم دیگان سوز برهن (وَقَالَ
 مُحَمَّدٌ) دخی یتدی امام محمد (إِذَا اسْتَسْقَى) هر قایچان صوغار سه (النَّاسِ) آدم لر (مِنَ السَّقَايَةِ)
 سقایه دن (وَسَكَنُوا) دخی تور سالار (الْخَانَ) مسافر خانه ده (وَالرِّبَاطُ) دخی کروان سرایه
 (وَدَفَنُوا) دخی دفن قیلسه لر (فِي الْمَقْبَرَةِ) قبرلک لرگه (زَالَ مَلِكُهُ) وقف قیلوچینک ملک کیتمه ر دینی.

کتاب الغصب

غصب حکملری بیاننک کیلگان کذابر شر یعنک قیمت ایبه سی بولغان مالنی ایبه سینک
 تصرفن بتروب اذنسر آلو غصب اسمنک بولور آلوچی غاصب آلمش کشی سی مغضوب منه
 اسمنک بولور آلمش نرسه غصب و مغضوب اسمنک بولور (وَمَنْ غَصَبَ شَيْئًا) دخی بر کشی

غضب لاسه بر نرسه نی (لَهُ دَمٌ) اول نرسه نلک او خشاشی بولسه (فَهَلْكَ) بس غضب لاغان نرسه هلاک بولسه (فِي يَدِهِ) غضب لاوچینلک قولنده (فَعَلَيْهِ) بس غضب لاوچیغه لازم بولور (ضَمَانٌ مِثْلُ) غضب لاغان نرسه سینلک مثلنی تولهو (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر غضب لاغان نرسه سی بولسه (مِثْلًا) شول نرسه جهله سنه دن (لَا مِثْلَ لَهُ) اول نرسه نلک مثلنی بولور (فَعَلَيْهِ) بس غضب لاوچیغه لازم بولور هلاک بولغانده (قِيَمَتُهُ) اول مغضوب نلک قیمتی (وَعَايَ الْغَاصِبِ) دخی غضب قیلوچیغه واجب بولور (رَدُّ الْعَيْنِ الْمَغْضُوبَةِ) غضب قیلنغان ذاتنی قایتارماق (فَإِذَا دَعَى) بس هر قایچان غاصب دعوی قیلسه (هَلَاكُهَا) غضب قیلنغان ذاتلک هلاک بولوونی (حَبْسُهُ الْخِطَابُ) غاصبنی حاکم حبس قیاور (حَتَّى يُعْلَمَ) بیلنگه نلگه قدری (أَنَّهَا) درستلکده اول غضب قیلنغان ذات (لَوْ كَانَتْ بِأَقْبَى) اگر غاصب ده قالنجوی بولسه ایمنی (أَظْهَرَهَا) غاصب اول ذاتنی بیلدر ایمنی (ثُمَّ قَضَى) هونلک صولنده حاکم حکم قیاور (بَيْنَهُمَا) غضب قیلنغان ذاتلک بدلی برلهن (وَالنَّصْبُ) دخی غضب بولور (فِي دَائِمَتِهِ) کوچرله تورغان نرسه ده (وَبِجَوْلٍ) دخی ایله ندرله تورغان نرسه ده (وَإِذَا غَضِبَ عَقَارًا) دخی هر قایچان غاصب بیورنی غضب لاسه (فَهَلْكَ فِي يَدِهِ) بس عقار غاصب قولنده هلاک بولسه (لَمْ يَضْمَنْهُ) غاصب عقارنی توله منس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَأَبِي يَوْسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشنده (رَحِمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالی نلک رحمتی بولغان ایمنی بوایکسیغه (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ایمنی امام محمد (بِضْمَانِهِ) غاصب هلاک بولغانده عقارنی توله دیمدی (وَمَا) دخی شول نرسه (نَقَصَ مِنْهُ) عقار دن کیمدی (بِنَعْلِهِ) غاصب نلک فعالی برلهن (وَسُكْنَاهُ) دخی غاصب نلک توروی برلهن (ضَمْنَهُ) توله اول کیمتانی غاصب (فِي قَوْلِهِمْ) اوچ امام نلک سوزنده (جَمِيعًا) بارچه سنه (وَإِذَا هَلَكَ الْمَغْضُوبُ) هر قایچان کوچرله تورغان غضب قیلنغان نرسه هلاک بولسه (فِي يَدِ الْغَاصِبِ) غضب قیلوچینلک قولنده (بِفَعْلِهِ) غاصب نلک فعالی برلهن (أَوْ بغيرِ فَعْلِهِ) بایسه غاصب نلک فعلندن باشقه نرسه برلهن (فَعَلَيْهِ) بس غاصب قه لازم بولور (ضَمَانُهُ) اول غضب قیلنغان نرسه نی تولهو (وَأَنْ نَقَصَ) دخی اگر مغضوب کیمسه (فِي يَدِهِ) غاصب نلک قولنده (فَعَلَيْهِ) بس غاصب قه لازم بولور (ضَمَانُ النُّقْصَانِ) کیممنی توله ده کلک (وَدَنْ دَبِجٍ) دخی برکشی بوغار لاسه (شَاةٌ غَيْرُهُ) باشقه کشینلک قوینی (فَمَا لِكُهَا) بس قوینلک ایبه سی (بِالْخِيَارِ) اختیار برله ندر (أَنْ شَاءَ) اگر تله سه (ضَمْنَهُ) توله تور غاصب دن (قِيَمَتُهَا) قوینلک قیمتنی (وَيُسَامَاهَا) دخی تابشورور بوغار لانغان قوینی (أَلَيْهِ) اول غاصب قه (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تله سه (ضَمْنَهُ) توله تور غاصب دن (نُقْصَانُهَا) قوینلک

کیمنی (وَمَنْ خَرَقَ) دخی برکشی برطسه (نُوبَ غَيْرِهِ) باشقہ کشینک کیمنی (خَرَقًا يَسِيرًا)
 آز برطوب برلہن (ضَمَنَ) تولہر برطوچی (نُقْصَانُهُ) کیمینک کیمنی (وَأَنْ خَرَقَ) دخی اگر برطسه
 (خَرَقًا كَبِيرًا) الوغ برطف برلہن (يُبْطِلُ) باطل قیلور بولسہ اول برطف (عَامَةً مِّنْعِنَتِهِ)
 کیمینک فائدہ سینک کو برہ گنی (فَلَمَّا لَكَ) بس کیمینک ایبہ سبغہ تیدر (أَنْ يَضْمَنَهُ)
 برطوچیدان تولہ تمہ کلک (جَمِيعَ قِيَمَتِهِ) اول کیمینک قیدنی نلک ہمہ سنی (وَأَذَا تَغَيَّرَتِ الْعَيْنُ
 الْمَغْضُوبَةُ) دخی هر قایچان غصب قیلنغان ذات اوز گہ رسہ (بِفِعْلِ الْغَاصِبِ) غصب قیلوچیدانک
 فعلی برلہن (حَتَّى زَالَ أَسْمُهَا) تا کم غصب قیلنغان ذاتک اسمی کیتسہ (وَأَعْظَمُ مُنَافِعُهَا) دخی
 فائدہ لرینک الوغراقی کیتسہ (زَالَ) کیتہر (مَلِكُ الْمَغْضُوبِ مِنْهُ) آناردان غصب قیلنغان
 کشینک ملکی (عَنْهَا) اول غصب قیلنغان ذاتن (وَمَلِكُهَا) دخی ملکنور اول ذاتنی (الْغَاصِبُ)
 غصب قیلوچی (فَضَمْنَهَا) دخی غاصب اول ذاتنی تولہر (وَلَمْ يَجَلَّ) دخی ملال بولماس (لَهُ) اول
 غاصب قہ (الْأَنْتِفَاعُ بِهَا) اول غصب قیلنغان ذات برلہن فائدہ لنو (حَتَّى يُوَدِّيَهَا) تا کم ادا
 قیلما یینچہ (بَدَلَهَا) اول غصب قیلنغان ذاتنک بدلنی (وَهُنَا) اوشبونلک مثالی (كَمَنْ) شول
 کشی کبی (غَصَبٌ) غصب لادی (شَاةٌ) قوینی (فَنَبَحَهَا) بس بوغاز لادی اول قوینی (وَشَوَّاهَا)
 دخی بشرب کباب قیلکی اول قوینی (أَوْطَبَخَهَا) بیایسہ بشردی اول قوینی (أَوْحَطَطَهَا) بیایسہ
 بغد اینی غصب لادی (فَطَخَّهَا) بس تارت سردی اول بغد اینی (أَوْحَبَّيْنَا) بیایسہ تیمرنی
 غصب لادی (فَاتَخَّنُ) توتنی اول تیمرنی (سَيْفًا) قلیچ ایقب (أَوْصَفَّرَا) بیایسہ جیدرنی وقلالینی
 غصب لادی (فَعَمَلُهُ) بس عمل قیلکی آنی (أَنْبِيَةٌ) صاوت ایقب (وَأَنْ غَصَبَ فِضَّةً) دخی اگر
 غاصب کمشنی غصب لاسہ (أَوْ ذَهَبًا) بیایسہ آلتوننی غصب لاسہ (فَضْرَبَهَا) بس صوقسہ اول
 کمشلرنی ہم آلتون لارنی (دَرَاهِمٌ) کمش تکسہ لرایقب (أَوْ دَنَانِيرٌ) بیایسہ آلتون تکسہ لرایقب
 (أَوْ أَنْبِيَةٌ) بیایسہ صاوت ایقب (لَمْ يَزَلْ مَلِكُ الْمَلِكِهَا) اول کمشلر آلتونلارنک ایبہ سینک
 ملکی کیتسہس (عَنْهَا) اول غصب قیلنغان کمشلر و آلتونلاردن (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام
 اعظم قاشندہ (وَمَنْ غَصَبَ سَاجَةً) دخی برکشی الوغ آغاچنی غصب لاسہ ساچہ ہنک یورطندہ
 اوسہ تورغان الوغ آغاچ (فَبُنِيَ عَلَيْهَا) بس ساچہ اوزرینہ ہنقا قیلسہ (زَالَ) کیتہر (مَلِكُ
 الْمَلِكِهَا) ساچہ نلک ایبہ سینک ملکی (عَنْهَا) اول ساچہ دن (وَلَوْ زَمَ الْغَاصِبُ) دخی غصب
 قیلوچیغہ لازم بولور (قِيَمَتُهَا) ساچہ نلک قیدنی (وَمَنْ غَصَبَ أَرْضًا) دخی برکشی بیورنی
 غصب لاسہ (فَغُرِّسَ فِيهَا) بس اول بیوردہ آغاچ اول طورطسہ (أَوْ بِنِي) بیایسہ ہنقا قیلسہ (قِيلَ لَهُ)

عاصب قهٓٓٓ يتلور (اقْلَعُ الْغَرَسَ) اولطور طقان آغاچلار وكنى بترسين (وَالْبُنَاءُ) دخی بنانی بترسين (وَرُدُّهَا) دخی پیرنی اییه سینه قایتارسین دیو (فَإِنْ كَانَتْ الْأَرْضُ) بس اگر پیر بولسه (تَمَّقُصُ) کی مور بولسه (بِقْلَعِ ذَلِكَ) اوشبو آغاچ برلهن بنانی بقر و برلهن (فَلَمَّا مَلَكَ) بس پیر اییه سینه تیدر (أَنْ يَضْمَنْ) توله مملک (لَهُ) اول عاصب قه (قِيَمَةُ الْبِنَاءِ) بنانک قیمتنی (وَالْغَرَسُ) دخی اولطور طقان آغاچلک قیمتنی (مَقْلُوعًا) بترلمش و صورلمش حاله گی قیمتنی (وَيَكُونُ) بولور پیر برلهن بناهم آغاچ (لَهُ) اول مالک گه (وَمَنْ غَصَبَ) دخی برکشی غصب لاسا (ثَوْبًا) کییمنی (فَصَبَّغَهُ) بس بویاسا اول کییمنی (أَحْمَرًا) قرلغه (أَوْ سَوِيحًا) یایسه تالقاننی غصب لاسه (فَلَنَّهُ) بس قاتوشدرسه تالقاننی (بَسْمَنْ) صاری مای برلهن (فَصَاحِبُهُ) بس اول کییم برلهن تالقاننک اییه سی (بِالْخِيَارِ) اختیار برلهن بولور (أَنْ شَاءَ) اگر تله سه (ضَمَنَهُ) توله تور غاصب دان (قِيَمَةَ ثَوْبِ أَبِيضٍ) آق کییمنک قیمتنی (وَمِثْلَ السَّوِيحِ) دخی تالقاننک مثلنی (وَسَلَّمَهُمَا) دخی تابشورور کییم برلهن تالقاننی (لِلْغَاصِبِ) غصب قیلوچیه (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تله سه اییه سی (أَخَذَهُمَا) آلور برکییم برلهن تالقاننی (وَعَرَمَ) دخی توله (مَازَادَ الصَّبْغِ) بویا و آرتدرغان نرسه نی (وَالسَّمْنُ) دخی صاری مای آرتدرغان نرسه نی (فِيهِمَا) اول کییم برلهن تالقاننه (وَمَنْ غَصَبَ عَيْنًا) دخی برکشی بر نرسه نی غصب لاسه (فَقِيَمَتَا) بس غائب قیلسه اول نرسه نی (فَضَمَّهُ الْمَالِكُ) بس اییه سی غاصب دان توله تسه (قِيَمَتَهَا) اول ذات نک قیمتنی (مَلَكَهَا الْغَاصِبُ) اول ذاتنی غاصب ملکنور (وَالْقَوْلُ) دخی معتبر سوز (فِي الْقِيَمَةِ) اول ذاتنک قیمتنه (قَوْلُ الْغَاصِبِ) غصب قیلوچینک سوز پیر (مَعَ يَمِينِهِ) یعنی برلهن (الْأ) مگر غاصب سوزی معتبر بولماس (أَنْ يُقِيمَ الْمَالِكُ) ذات اییه سینک تور غزوی وقتنک (الْبَيِّنَةُ) گواهلارنی (بِأَكْثَرِ) کوبره ک برلهن (مِنْ ذَلِكَ) اوشبو غاصب نه یتکان قیمتن (فَإِذَا ظَهَرَتِ الْعَيْنُ) بس شول صورتنه غصب قیلنغان ذات بلنسه (وَقِيَمَتُهَا) اول ذاتنک قیمتنی (أَكْثَرُ) کوبره ک بولسه (مِمَّا ضَمَّنَ) غاصب توله گان قیمتن (وَقَفَّضَمَتُهَا) تحقیق غاصب اول عیننک قیمتنی توله گان بولسه (بِقَوْلِ الْمَالِكِ) اییه سینک سوزی برلهن (أَوْ بَيِّنَةِ أَقَامَهَا) یایسه اییه سی اقامت قیلغان گواهلار برلهن (أَوْ بِنُكُولِ الْغَاصِبِ) یایسه غصب قیلوچینک باش تاروی برلهن (عَنِ الْيَمِينِ) یعنی بس (فَلَاخِيَارًا) بس بوقدر اختیار (لِلْمَالِكِ) غصب قیلنغان ذاتنک اییه سینه (وَأَنْ كَانَ ضَمَنَهُ) دخی اگر غاصب اییه سینه توله گان بولسه (بِقَوْلِ الْغَاصِبِ) غصب قیلوچینک یعنی اوزینک سوزی برلهن (مَعَ يَمِينِهِ) یعنی برلهن برکه بولغان سوزی برلهن

(فَالْمَالُكَ بِالْخِيَارِ) بس اول ذانك اييه سي اختيار برله ندر (ان شاء) اگر تله سه (أَمْضَى
 الضَّمَانِ) توله ونی اوتكارر یعنی توله گان كوينچه قالدرر (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تله سه (أَخَذَ
 الْعَيْنَ) غصب قيلنغان ذاتنی آلور (وَرَدَّ الْعَوْضَ) دخی غاصب بپرگان عوضنی قايئارور
 (وَوَلَدَ الْمَغْضُوبَةَ) دخی غصب قيلنغان ذات نك بالاسی (وَنُمَاءُهَا) دخی اول ذاتنك اوزينه
 توتانغان آر تووی (وَتَهْرَةُ الْمُسْتَقَانَ الْمَغْضُوبِ) دخی غصب قيلنغان بائچه نك يمشی (أَمَانَةٌ)
 امانندر (فِي يَدِ الْغَاصِبِ) غصب قيلوچينك قولنده (أَنْ هَلَكَ فِي يَدِهِ) اگر بونرسه لر غاصب
 قولنده هلاك بولسه (فَلَا ضَمَانَ) بس يوقدر توله و (عَلَيْهِ) اول غاصب قه (أَلَا) مگر توله و بولور
 (أَنْ يَتَعَدَى) تعدى قيلوی وقتنده یعنی احتياط سزاق قيلوی وقتنده (فِيهَا) اول بالانماء
 يمشه (أَوْ يَطَّأُهَا) يايسه بونرسه لر نی ايسته مه كلگی وقتنده (مَالِهَا) بونرسه لر نك اييه سي
 (فِيمَنْعُهَا آيَاهُ) بس غاصب طييار بونرسه لر نی اييه سندن (وَمَا) دخی شول نرسه (نَقَصَتْ
 الْجَارِيَةَ) غصب قيلنغان كنيزه كفن كيمدی (بِالْوَالِدَةِ) بالا تايو سببلی (فِي يَدِ الْغَاصِبِ)
 غصب قيلوچينك قولنده (فَإِذَا كَانَ) بس هر قايچان بولسه (فِي قِيَمَةِ الْوَلَدِ) بالانك قيمتنده
 (وَفَاءً) وفا بولسه (بِهِ) اول كيموگه (جُبْرُ النُّقْصَانِ) كنيزه نك كيمنی تولقار لمش بولور
 (بِالْوَلَدِ) بالا برله ن (وَسَقَطَ ضَمَانُهُ) دخی نقصاننك توله وی توشهر (عَنِ الْغَاصِبِ) غصب
 قيلوچيها ن (وَلَا يَضْمَنُ الْغَاصِبُ) دخی غصب قيلوچي توله ماس (مَنْفَعُ مَا غَصَبَهُ) غصب قيلنغان
 نرسه سينك فائده لر نی (أَلَا) مگر توله ر (أَنْ يَنْقُصَ) هغصوبنك كيمووی وقتنده (بِاسْتِعْمَالِهِ)
 غاصبنك استعمال قيلووی برله ن (فِي غَرْمِ النُّقْصَانِ) بس بونقديرده غاصب كيم نی توله ر (وَإِذَا
 اسْتَهْلَكَ الْمُسْلِمُ) دخی هر قايچان مسلمان هلاك قيلسه (خَمْرَ النَّمِيِّ) ذمی كافر نك خمر نی (أَوْ
 خَمْرَ بَرِّهِ) يايسه ذمی كافر نك دوگنزنی (ضَمَنَ) توله ر مسلمان (قِيَمَتَهُمَا) خمر برله ن دوگنز نك
 قيمتلر نی (وَأَنْ اسْتَهْلَكَهُمَا) دخی اگر خمر برله ن دوگنزنی هلاك قيلسه (الْمُسْلِمُ) مسلمان
 (عَلَى الْمُسْلِمِ) مسلمان اوزرينه یعنی مسلماننقى بولسالار بو ايکسی (لَمْ يَضْمَنْ) توله مه سه

کتاب الوديعت

وديعت حکم لری بياننده كيلگان كتابدر اوشبومالنی صاقلارغه باشقه کشنی اختيار قيلو
 وديعت بولا صاقلوچي مودع اسمنده صاقلارغه بپر وچي مودع اسمنك صاقلانغان مال وديعت
 اسمنده بولا (الْوَدِيعَةُ) وديعت (أَمَانَةٌ) امانندر (فِي يَدِ الْمُودِعِ) وديعت بپرلگان كشينك

قولنده (اِذَا هَلَكَتْ) هر قایچان و دیعت هلاک بولسه (فی یدہ) مودع قولنده (لَمْ یَضْمَنْهَا)
 مودع و دیعتنی توله ماس (وَلَمْ مَوْع) دخی و دیعت صاقلارغه بپرلگان کشیگه تیبیش بولور
 (أَنْ یَغْفِظَهَا) اول و دیعتنی صاقلامقلق (بِنَفْسِهِ) اوزی برلهن (وَبِهِنْ فِی عِبَالِهِ) دخی ایوجماعتی
 اچنک بولغان کشی برلهن (فَإِنْ هَضَمَهَا) بس اگر مودع و دیعتنی صاقلاسه (بِغَبْرِهِمْ) بوکشیلردن
 باشقه لار برلهن (أَوْ أَوْدَعَهَا) یایسه مودع و دیعتنی و دیعت که قویسه (غَبْرُهُمْ) بوکشیلردن
 باشقه لارغه (ضَمَّنَ) مودع هلاک بولسه و دیعتنی توله (الْأ) مگر توله ماس (أَنْ یَقَعَ فِی دَارِهِ)
 مودعنک یورطندا واقع بولماقلق وقتندا (حَرِیقٌ) جانو یعنی بازار (فَیُسَلِّمُهَا) بس
 تابشرسه مودع و دیعتنی (الی جاره) کورشی سینه (أَوْ یُکُونُ) یایسه مودع نلک بولماقلقی
 وقتنده (فِی سَفِینَةٍ) کیمه ده (وَهُوَ یَخَافُ) حالبوکه مودع قورقار بولسه (الْغُرُقُ) کیمه نلک
 باطوندان (فَیُلْقِهَا) بس مودع و دیعتنی تاشلار بولسه (الی سَفِینَةِ أُخْرَى) ایکنجی کیمه گه
 بو صورتلرده مودع و دیعتنی هلاک بولسه ده توله ماس (وَأَنْ خَلَطَهَا الْمَوْعُ) دخی اگر مودع
 و دیعتنی قاتشدرسه (بِمَالِهِ) اوز مالی برلهن (حَتَّى لَا تَتَمَیَّزُ) تاکم و دیعت اوز مالندن
 آیورلماس بولسه (ضَمَّنَهَا) توله و دیعتنی مودع (وَأَنْ طَلَبَهَا) دخی اگر ایسته سه و دیعتنی
 (صَاحِبُهَا) و دیعت نلک اییه سی (فَجَبَسَهَا) بس حبس و منع قیلسه مودع و دیعتنی (عَنْهُ) اول
 اییه سنندن (وَهُوَ یَقْدِرُ) حالبوکم مودع قادر بولسه (عَلَى تَسْلِيمِهَا) و دیعتنی تابشروغه
 (الِیْهِ) اول اییه سینه (ضَمَّنَهَا) توله اول و دیعتنی هلاک بولسه (وَأَنْ اخْتَلَطَتْ) دخی اگر
 و دیعت قاتوشسه (بِمَالِهِ) مودع نلک مالی برلهن (مَنْ غَیْرَ فَعْلِهِ) مودع نلک فعلندن باشقه (فَهُوَ)
 بس اول مودع (شَرِیکٌ) شریکدر (لِصَاحِبِهَا) و دیعت اییه سینه (وَأَنْ انْفَقَ الْمَوْعُ) دخی
 اگر مودع انفاق قیلسه (بَعْضُهَا) و دیعت نلک بعضسنی (ثُمَّ رَدَّهَا) مونلک صوکنده مودع
 انفاق قیلغاننلک مثلنی قایتارسه (فَخَلَطَهُ) بس مودع قایتارلمشنی قاتشدرسه (بِالْبَاقِ)
 قالغانی برلهن (ضَمَّنَ الْجَمِيعَ) بارچه سننی توله (وَأَذَاعَتِ الْمَوْعُ) دخی هر قایچان مودع
 تعدی قیلسه (فی الودیعة) و دیعتنه (بِأَنَّ كَانَتْ) اول و دیعتنلک بولوی برلهن (دَابَّةً)
 آط (فَرَكِبَهَا) بس آطلانسه اول آطنی (أَوْ ثَوْبًا) یایسه و دیعت کیم بولسه (فَلَبَسَهُ) بس
 کیمه اول کیممنی (أَوْ عِبْدًا) یایسه قل بولسه و دیعت (فَأَسَدَّ خَبْرَهُ) بس خدمت ایتمدرسه قلندان
 (أَوْ أَوْدَعَهَا) یایسه مودع اول و دیعتنی و دیعت که قویسه (عَنْ غَيْرِهِ) باشقه کشی قاشنده
 بولار کلسی تعدی بولا (ثُمَّ أَرَاكَ التَّعَدَى) مونلک صوکنده تعدی نی ازاله قیلسه (وَرَدَّهَا)

دخی قایتارہ اول و دیعنتی (الی یمہ) اوز قولینہ (زال الضمان) تولہ و کیتہر ہلاک بولغانہ
(فان طلبہا) بس اگر ایستہ و دیعنتی (صامبہا) و دیعنتک ایبہ سی (فججہا) بس
و دیعنتی انکار ایستہ (ایاہ) اول ایبہ سینہ (ضمنہا) و دیعنتی مودع ہلاک بولغانہ تولہ
(فان عاد) بس اگر مودع کیری قایتہ (الی الاعتراف) انکار سوکنہ و دیعنتی اقرار غہ
بس و دیعنت ہلاک بولسہ (لم یبرأ من الضمان) مودع تولہ و دن بیزمہس (وللمودع) دخی
و دیعنت صاقلار غوچیغہ تیہر (ان یسافر) سفر قیلماقلغی (بالودیعۃ) و دیعنت برلہن (وان کان)
گرچہ بولسہ دہ (لہا) اول و دیعنت اوچون (حمل) آغرلق (ومؤنۃ) دخی مشقت (واذا
أودع) دخی ہر قایچان صاقلار غہ قویسہ (رجلان) ایکی ابو (عند رجل) بر ایر قاشنہ (ودیعۃ)
و دیعنتی (ثم حضر أحدهما) مونک سوکنہ ایکی ایرنک برسی حاضر بولسہ (یطلب نصیبہ)
اولشنی ایستہ بولسہ (مہا) اول و دیعنتن (لم یفزع) مودع بیزمہس (الیہ) ایکی ایرنک
برسیغہ (شیئاً) ہیچ نرسہ (حتى یحضر الآخر) ایکنچی ایر حاضر بولماینچہ (عذاباً حنیفۃ
رحمہ اللہ) امام اعظم قاشنہ (وقالاً رحمہما اللہ) دخی ایتمیلر امامین (بفزع) مودع بیور
دیلمیلر (الیہ) ایکی ایرنک برسیغہ (نصیبہ) اوز الوشنی (وان أودع رجل) دخی اگر
برایر و دیعنت کہ قویسہ (عند رجلین) ایکی ایر قاشنہ (شیئاً) بر نرسہ فی (مما یقسم)
بولنہ تورغان نرسہ دن (لم یجز) درست بولماس (ان یففعہ) اول امانت نرسہ فی بیورہ کلگی
(أحدہما) ایکی مودع نک بوسینک (الی الآخر) ایکنچسینہ (ولکنہما) لکن ایکی مودع
(یقسمانہ) بولہر لر اول امانت نرسہ فی (فیحفظ) بس صاقلار (کل واحد منہما) ایکی مودع دان
ہر برسی (نصفہ) اول امانتک یارطسنی (وان کان مما لا یقسم) دخی اگر اول و دیعنت بولنہ
تورغان نرسہ دن بولسہ (جاز) درست بولور (ان یحفظہ) اول امانتی صاقلماقلغی
(أحدہما) ایکی مودعک برسینک (بأذن الآخر) ایکنچسینک ادنی برلہن (واذا قال) دخی
ہر قایچان ایستہ (صامب الودیعۃ) و دیعنت ایبہ سی (للمودع) مودع گہ (لا تسلبہا) تابشر ماسین
و دیعنتی دیسہ (الی زوجتک) خاتونسکا (فسأہا) بس مودع و دیعنتی تابشرہ (الیہا) اول
خاتونینہ و دیعنت ہلاک بولسہ (لم یضمن) مودع و دیعنتی تولہ ماس (وان قال لہ) دخی اگر
و دیعنت ایبہ سی مودع گہ ایستہ (احفظہا) و دیعنتی صاقلاسین (فی ہذا البیت) اوشبو ایودہ
دیسہ (فحفظہا) بس مودع و دیعنتی صاقلاسہ (فی بیت آخر) ایکنچی ایودہ (من النار)
اوشبو یورطمن و دیعنت ہلاک بولسہ (لم یضمن) مودع و دیعنتی تولہ ماس (وان حفظہا)

دخی اگر مودع و دبعثنی صافلاسا (فی دار آخری) ایکنهی یورطمه و دبعثت هلاک بولسه
(ضمن) مودع و دبعثنی توله.

کتاب العاریة

عاریت حکملری بیاننده کیلگان کنابهر عوضنر فائده لرنی مالکندر و عاریت اسمنده،
مالکندر و حی معیر، مالکندر لرش کشی مستعیر، مالکندر لگان نرسه عاریت و مستعار اسمند بولور
(الْعَارِيَةُ) عاریت (جائزَةٌ) در سقندر (وَهِيَ) اول عاریت (تَمْلِيكُ الْمَنَافِعِ) فائده لرنی
مالکندر و در (بَغْيُ عَوْضِ) عوضمان باشقه (وَتَصَحُّ) دخی عاریت درست بولور (بقوله)
عاریت بیرو چیکنک سوزی برلهن (أَعْرَتُكَ) عاریت گه بیبردم سیکا دیگان سوزی برلهن
(وَأَطَعْمُوكَ) دخی اطعام قیلیم سیکا (هَذِهِ الْأَرْضُ) اوشبو بیبرنی دیگان سوزی برلهن
(وَمَفْعُوكَ) دخی باغشلام سیکا (هَذَا الثَّوْبُ) اوشبو کییمنی دیگان سوزی برلهن (وَحَمَلُوكَ)
دخی یوکلهدم سینی (عَلَى هَذِهِ الثَّابَةِ) اوشبو آطقه دیگان سوزی برلهن (إِذَا لَمْ يُرَدْ)
هر قایچان تلهسه (به) اول سوزی برلهن (الْهَبَّةُ) ههینی (وَأَخْفَمُوكَ هَذَا الْعَبْدَ) دخی
اوشبو قلنی خدمت ایقدردم مین سکا دیگان سوزی برلهن (وَدَارِي لَكَ سَكْنِي) دخی مینم یورطم
سیکادر تورمق یوزنمن دیگان سوزی برلهن (وَدَارِي لَكَ عُمُرِي سَكْنِي) دخی مینم یورطم
عومرم بوینچه سیکادور تورمق یوزنمن دیگان سوزی برلهن یعنی بوسوزلر برلهن عاریت
منعقد بولور (وَلِلْمُعِيرِ) دخی عاریت بیرو چیگه تیپهر (أَنْ يَرْجِعَ) قاینما قلف (فِي الْعَارِيَةِ)
عاریتده (مَنْ شَاءَ) قایو زمان تلهسه (وَالْعَارِيَةُ) دخی عاریت (أَمَانَةٌ) امامتندر (فِي يَدِ
الْمُسْتَعِيرِ) عاریت که آلوچی قولنده (أَنْ هَلَكْتُ) اگر عاریت هلاک بولسه (مَنْ غَيْرَ
تَعَتَّ) تعدی دن باشقه (لَمْ يَضْمَنْ) عاریت که آلوچی توله مس (وَلَيْسَ) دخی یوقندر
(لِلْمُسْتَعِيرِ) عاریتکه آلوچیغه (أَنْ يُؤْجَرَ) اجاره گه بیبرمه کلک (مَا اسْتَعَارَهُ) عاریت گه
آلغان نرسه سنی (وَلَهُ) دخی عاریتکه آلوچیغه تیپهر (أَنْ يُعِيرَهُ) عاریتکه آلغان نرسه سنی
عاریتکه بیبرمه کلک (إِذَا كَانَ) هر قایچان بولسه عاریت (مِمَّا لَا يَخْتَلِفُ) تورلی بولمی تورغان
نرسه جمله سنمن (بِاخْتِلَافِ الْمُسْتَعْمَلِ) استعمال قیلو چیکنک تورلی بولووی برلهن (وَعَارِيَةُ
الْمَرَاهِمِ) دخی درهلرنی عاریت که بیبرو (وَالنَّائِبِ) دخی دینارلارنی عاریتکه بیبرو
(وَالْمَكِيلِ) دخی صاوت برلهن اولچه نه تورغان نرسه لرنی عاریت که بیبرو (وَالْمَوْزُونِ) دخی

آغزلق برلہن اولچہ نہ تورغان نرسہ لرنی عاریت کہ بیرو (قرض) بوروچقہ بیرودر (واذا
 استعار أرضاً) دخی ہر قایچان عاریت کہ آلوچی بیرونی عاریت کہ آلسہ (لیبئی فیہا) اول بیورده
 بنا قیلو اوچون (اویغرس) یایسہ اول بیورده آغاچ اوطرطو اوچون (جاز) درست بولور
 (وللمعیر) دخی عاریت کہ بیروچیگہ تیپہر (ان یرجم) قایقماقلق (فیہا) اول عاریتہ (ویکفہ)
 دخی عاریت کہ آلوچینی کوچلہ مملک (قلع البنائ) بغانی بنروگہ (والغرس) دخی اولتورتقان
 آغاچنی بنروگہ (فان لم یکن) بس اگر معیر بولماسہ (وقت العاریة) عاریتنی وقتلاغان بولماسہ
 (فلا ضمان) بس یوقدر تولہو (علیہ) اول معیر اوزرینہ (وان کان) دخی اگر معیر بولسہ
 (وقت العاریة) عاریتنی وقتلاغان بولسہ (فرجع قبل الوقت) بس معیر وقتندان بورون قایتسہ
 (ضمن المعیر) عاریت کہ بیروچی تولہر (ما نقص البنائ) بنانک کیمنی (والغرس) دخی
 اوطرطقان آغاچنک کیمنی (بالقلم) بنروسبیلی بولغان کیمنی (واجرة رد العاریة) عاریتنی
 قاینارونک اجرہ سی (علی المستعیر) عاریت کہ آلوچیغہ لازم بولور (واجرة رد العین
 المستأجرة) اجارہ گہ آلتغان ذاتنی قاینارونک اجرہ سی (علی الأجر) اجارہ گہ بیروچیگہ لازم
 بولور (واجرة رد العین المغصوبة) دخی غصب قیلنغان ذاتنی قاینارونک اجرہ سی (علی
 الغاصب) غصب قیلوچیغہ لازم بولور (واذا استعار ذابۃ) دخی ہر قایچان مستعیر عاریت کہ
 آلسہ آطنی (فردھا) بس قایتارسہ اول آطی (الی اصطل مالکھا) دابہ نک ایبہ سینک
 کانوشینہ (فهلکت) بس دابہ ہلاک بولسہ (لم یضمن) عاریت کہ آلوچی تولہماس (وان
 استعار عیناً) دخی اگر مستعیر بر نفیس ذاتنی عاریت کہ آلسہ (وردھا) دخی قایتارسہ اول
 ذاتنی (الی دار المالك) ذاتنک ایبہ سینک یورطینہ (ولم یسلمھا) دخی اول ذاتنی تابشورماسہ
 (الیہ) اول ایبہ سینہ (ضمن) تولہر بعض نسخہ دہ «لم یضمن» کیلگان یعنی تولہماس دیگانلر
 (وان رد الودیعة) دخی اگر امانت صاقلوچی امانتنی قایتارسہ (أو العین المغصوبة) یایسہ
 غاصب غصب قیلنغان ذاتنی قایتارسہ (الی دار المالك) ایبہ سینک یورطینہ (ولم یسلمھا)
 دخی اول ذاتلارنی تابشورماسہ (الیہ) اول ایبہ سینہ (ضمن) مودع یایسہ غاصب بوداتلار
 ہلاک بولغان صورتہ تولہرلر۔

کتاب اللقیط

لقیط حکملری بیانندہ کیلگان کتابنر فقیرالکتبن یایسہ زنا تہمتننن قورق ب
 ناشلانغان بالاغہ لقیط دیلر اول آلوچیغہ ماتقط دیلر (اللقیظ) لقیط (حر) آن ددر (ونفقته)

دخی لقیظنک نفقه سی (من بیئت المال) بیت المالدان در (وَأَنَّ التَّقَطُّهُ) دخی اگر تاشلانغان
 بالانی بیپردن آلسه (رَجُلٌ) برابیر (لَمْ یَكُنْ) بولماس (لَغَیْرَهُ) اول آلغان ایردن باشقه کشی
 اوچون (أَنْ یَأْخُذَهُ) اول بالانی آماقلف (مَنْ یَنْهَى) اول ایرنک قولنبدان (فَإِنْ أَدَّعَى مَعَهُ)
 بس اگر دعوی قیادچی دعوی قیلسه (أَنَّهُ) درستلکده اول لقیظ (ابْنُهُ) اوغلیبر یعنی مینم
 اوغلمدر دییب دعوی قیلسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُهُ) اول دعوی قیلوچینک سوز بر
 (وَأِنْ أَدَّعَاهُ) دخی اگر اول لقیظنی دعوی قیلسه (اِثْنَانِ) ایککی کشی (وَوَصَفَ أَحْمَهُمَا) دخی
 ایککی کشینک برسی صفتلاسه (عَلَامَةً) علامتنی (فِي جَسَدِهِ) لقیظنک تننه (فَهُوَ) بس علامتنی
 صفتلاوچی (أُولَى) آرتوغراق در (بِهِ) اول لقیظقه (وَأَذْرُجَبٌ) دخی هر قابجان لقیظتابلسه
 (فِي مَضْرٍ) برشهرده (مَنْ أَمَّصَارَ الْمُسْلِمِينَ) مسلمان شهرلرنندن (أَوْ) یایسه (فِي قَرْیَةٍ) بر اولن
 (مَنْ قَرَأَهُمْ) مسلمان اوللارنبدان (فَادَّعَى دَمِي) بس برذمی دعوی قیلسه (أَنَّهُ) درستلکده
 اول لقیظ (ابْنُهُ) ذمی نکی اوغلیبر یعنی اوغلمدر دیو دعوی قیلسه (ثَبَّتَ نَسَبُهُ) لقیظنک
 نسبی ثابت بولور (مَنْهُ) اول ذمی دن (وَكَانَ مُسْلِمًا) دخی بالامسلمان بولور (وَأَنْ وَجَدَ) دخی
 اگر لقیظتابلسه (فِي قَرْیَةٍ) بر قریه ده (مَنْ قُرِيَ أَهْلَ الْقَمَةِ) ذمه اهللرینک قریه لرنندن
 (أَوْ فِي بَيْعَةٍ) یایسه یهودلر عبادت خانه سننه (أَوْ كُنَيْسَةٍ) یایسه نصارالار عبادت خانه سننه
 (كَانَ ذَمِّيًّا) لقیظبالاذمی بولور (وَمَنْ أَدَّعَى) دخی برکشی دعوی قیلسه (أَنَّ اللَّقِیْظَ) درستلکده
 لقیظ (عَبَّهُ) قلیبر یعنی قلمدر دیو (لَمْ یُقْبَلْ مِنْهُ) اول کشیندن دعواسی قبول قیلنماس
 (وَأِنْ أَدَّعَى) دخی اگر دعوی قیلسه (عَبَّهُ) قل (أَنَّهُ) درستلکده اول لقیظ (ابْنُهُ) اول قلیظ
 اوغلیبر یعنی اوغلمدر دییب دعوی قیلسه (ثَبَّتَ نَسَبُهُ) لقیظنک نسبی ثابت بولور
 (مَنْهُ) اول قلیظان (وَكَانَ حُرًّا) دخی لقیظ آزاد بولور (وَأَنْ وَجَدَ) دخی اگر تابلمش بولسه
 (مَعَ اللَّقِیْظِ) لقیظبرلن (مَالٌ مَشْرُودٌ) باغلانمش مال (عَلَيْهِ) اول لقیظ اوزرنده (فَهُوَ) بس
 اول مال (لَهُ) اول لقیظقه در (وَلَا یَجُوزُ) دخی درست بولماس (تَزْوِیجُ الْمَلْتَقَطِ) لقیظنی تابقان
 کشینک نکاح لندر وی (اللَّقِیْظِ) لقیظنی (وَلَا تَصْرُفُهُ) دخی ملتقظنک تصرف قیلوی درست
 بولماس (فِي مَالِ اللَّقِیْظِ) لقیظنک مالنده (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَنْ یَقْبُضَ) ملتقظنک
 آماقلفی (لَهُ) اول لقیظ اوچون (الْهَبَةَ) هبهنی (وَيَسَّأَهُ) دخی ملتقظنک لقیظنی
 تابشرمالغی درست بولور (فِي صِنَاعَةٍ) هنر اویره نوگه (وَيُؤَاوِرُهُ) دخی لقیظنی اجاره گه یعنی
 یالغه بیروی درست بولور.

کتاب المقتط

لقطه حکم لری بیانندہ کیلنگان کتابدر بپردہ واقع بولغان مالغہ لقطه دیپرلر اول
 مالنی آلوجیغہ ملتقط دیپرلر (اللُّقْطَةُ) لقطه (أَمَانَةٌ) امانتدر (فِي يَدِ الْمَلْتَقَطِ) ملتقطنک
 قولندہ (إِذَا شَهِدَ الْمَلْتَقَطُ) هر قایچان ملتقط شاهد اقامت قیلسه (أَنَّهُ) درستلکده اول ملتقط
 (بِأَخْبَرُهَا) آلور اول مالنی (لِيَحْفَظَهَا) لقطه نی صافلاواوچون (وَيُرَدِّدُهَا) دخی اول لقطه نی
 قایتارو اوچون (عَلَى صَاحِبِهَا) لقطه نک اییه سینہ (فَإِنْ كَانَتْ) بس اگر لقطه بولسه (أَقْلَبُ)
 آزر اق (مِنْ عَشْرَةِ دَرَاهِمٍ) اون درهمنن (عَرَفَهَا) قچروب تعریف قیلور اول لقطه نی
 (أَيَّامًا) کوب کونلر (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسه اول لقطه (عَشْرَةَ) اون درهم (فَصَاعِدًا)
 دخی اون درهمنن آرتق (عَرَفَهَا) قچروب تعریف قیلور اول لقطه نی (شَهْرًا) بر آی
 (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسه لقطه (مِائَةَ دَرَاهِمٍ) یوز درهم (أَوْ أَكْثَرَ) یایسه یوز درهمنن
 کوبرهک (عَرَفَهَا) تعریف قیلور اول لقطه نی (حَوْلًا) بریل (فَإِنْ جَاءَ صَاحِبُهَا دَفَعَهَا) بس
 اگر لقطه نک اییه سی کیلسه اییه سینہ بیرو (وَأَلَّا) اگر اییه سی کیلماسه (يَتَصَدَّقُ) صدقه
 بیرو (بِهَا) اول لقطه نی (فَإِنْ جَاءَ صَاحِبُهَا) بس اگر لقطه نک اییه سی کیلسه صدقه قیلغان
 صوکنده (فَهُوَ بِالْخِيَارِ) بس لقطه اییه سی اختیار بولهنلر (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (أَمْضَى
 الصَّدَقَةَ) صدقه نی امضا قیلور یعنی صدقه قیلغان کوینچه قالدرور (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر
 تلهسه (ضَمَّنَ الْمَلْتَقَطُ) ملتقطدان توله تور (وَيَجُوزُ الْأَلْتِقَاطُ) دخی التقاط درست بولور
 (فِي الشَّاةِ) یوغالغان قویده (وَالْبَقَرِ) دخی صغرده (وَالْبَعِيرِ) دخی تیهدہ (فَإِنْ أَنْفَقَ الْمَلْتَقَطُ)
 بس اگر ملتقط نفقه لندرسه (عَلَيْهَا) اول قوی صغرتیه اوزرینه (بِغَيْرِ إِذْنِ الْحَاكِمِ) حکم
 قیلوجینک اذندنن باشقه (فَهُوَ مُتَبَرِّعٌ) بس اول ملتقط نفل اش قیلوجی بولور یعنی
 اییه سننن توله تماس (وَأَنْ أَنْفَقَ) دخی اگر ملتقط انفاق قیلسه (بِأَمْرِهِ) حاکمک امری
 برلن (كَأَنَّ) بولور (ذَلِكَ) اوشبو انفاق (دَيْنًا) دین بولور (عَلَى صَاحِبِهَا) قوی صغر
 تیهدہ نک اییه سینہ (وَأَذَا رَفَعَ ذَلِكَ) دخی هر قایچان ملتقط کوترسه لقطه نی (إِلَى الْحَاكِمِ)
 حاکم گہ (نَظَرَ فِيهِ) حاکم اول رفع قیلغان لقطه ده قارار (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه
 (لِلْبَهِيمَةِ) دورت آیاقلی هیوان اوچون (مَنْفَعَةً) فائده بولسه (أَجْرَهَا) اجاره گہ بیرو اول
 بهیمه نی حاکم (وَأَنْفَقَ عَلَيْهَا) دخی بهیمه اوزرینه انفاق قیلور (مَنْ أَجَرْتَهَا) بهیمه نک

اجره سندن (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا) دخی اگر بهیمة او چون بولماسه (مَنْعَةً) فائده (وَوَاقٍ) دخی قورقسه حاکم (أَنْ تَسْتَفِرَّقَ النَّفَقَةَ) نفقه ننگ مستغرق بولو و سندن (قِيَمَتَهَا) اول بهیمة ننگ قیمته (بِأَعْمَارِهَا) ساتار حاکم اول بهیمة نی (وَأَمْرٍ) دخی ملتقطه بیورور (بِحِفْظِ نَمْنَمِهَا) بهیمة ننگ نهمنی صاقلا و برله ن (وَأَنْ كَانَ الْأَصْلَحُ الْأَنْفَاقِ عَلَيْهَا) دخی اگر بهیمة او زرینه اصلح و مناسب بولسه انفاق قیلو (أَذَنْ) اذن بیور حاکم ملتقطه (فِي ذَلِكَ) اوشبو انفاق قیلوده (وَجَعَلَ النَّفَقَةَ) دخی نفقه نی قیلور (دَيْنًا) بورج (عَلَى مَالِكِهَا) بهیمة ننگ ایبه سی او زرینه (فَإِذَا حَضَرَ) بس هر قایچان بهیمة ایبه سی حاضر بولسه (فَلَمَّا لَمَّتْ) بس ملتقطه تیدر (أَنْ يَمْنَعَهُ) بهیمة ایبه سنی طیمه افاق (مِنْهَا) اول بهیمة دن (حَتَّى يَأْخُذَ النَّفَقَةَ) نفقه نی آلفانغه قدر (وَلَقَطَةُ الْحَلْتِ) حل بیور ی ننگ لقطه سی (وَالْحَرَمِ) دخی حرم شریف ننگ لقطه سی (سَوَاءً) برابردر (وَإِذَا حَضَرَ رَجُلٌ) دخی هر قایچان برابردر حاضر بولسه (فَادْعَى) بس دعوی قیلسه (أَنْ اللَّقْطَةَ) درست است که لقطه (لَهُ) اول ایرنکیسر یعنی مینکی در دیو (لَمْ تَدْفَعِ إِلَيْهِ) ملتقط لقطه نی دعوی قیلو چیغه بیرمه س (حَقِّي يُقِيمُ الْبَيِّنَةَ) گواهلار تورغز ماینجه (فَإِنْ أُعْطِيَ عَلَامَتَهَا) بس اگر دعوی قیلو چی لقطه ننگ علامتی بیرسه (حَلٌّ لِلْمَلْتَقَطِ) ملتقط که حلال بولور (أَنْ يَنْفَعَهَا) لقطه نی بیرمکلگی (إِلَيْهِ) اول دعوی قیلو چیغه (وَلَا يَجْبُرُ) دخی ملتقط نی کوچلنمه س (عَلَى ذَلِكَ) علامتی بیان قیلو برله ن گنه لقطه نی بیورور که (فِي الْقَضَاءِ) حکم ده (وَلَا يَتَصَدَّقُ) دخی ملقط صدقه بیرمه س (بِاللَّقْطَةِ) لقطه نی (عَلَى غَنِي) بای کشیگه (وَأَنْ كَانَ اللَّمْلُتَقَطُ) دخی اگر ملتقط بولسه (غَنِيًّا) بای بولسه (لَمْ يَجْزِلْهُ) ملتقط که درست بولماس (أَنْ يَنْتَفِعَ بِهَا) لقطه برله ن فائده له نو (وَأَنْ كَانَ فَقِيرًا) دخی اگر ملتقط یارلی بولسه (فَلَا بَأْسَ) بس ضرر یوقدر (أَنْ يَنْتَفِعَ بِهَا) اول لقطه برله ن فائده له نو ده (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَنْ يَتَصَدَّقَ بِهَا) اول لقطه نی صدقه بیرمکلک (إِذَا كَانَ غَنِيًّا) هر قایچان ملتقط بای بولسه (عَلَى أَبِيهِ) آتاسی او زرینه صدقه قیلور (وَأَبْنَهُ) دخی اوغلی او زرینه و زوجه ته) دخی خاتونی او زرینه (إِذَا كَانُوا) هر قایچان بولسه لار آتا و بالا و خاتونلاری (فُقْرَاءً) یار لیلار بولسه لار.

کتاب الحشی

خشی حکملری بیانده کیلگان کتابدر اوشبو (إِذَا كَانَ لِلْمَوْلُودِ) هر قایچان توغان بالا اوچون بولسه (فَرَجٌ) خاتون عورتی (وَذَكَرٌ) دخی ایر عورتی (فَهُوَ) بس اول بالا

(خُنْثَى) خنثی در (فَاِنْ كَانَ يَبُولُ مِنَ التَّنَكَّرِ) بس اگر ذکر نمن بول ایتھر بولسه بالا
 (فَهُوَ غُلَامٌ) بس اول بالا ایر بالا بولور (وَاِنْ كَانَ يَبُولُ مِنْ فَرْجٍ) دخی اگر فرجنمن بول
 ایتھر بولسه (فَهُوَ اُنْثَى) بس اول قز بالادر (وَاِنْ كَانَ يَبُولُ مِنْهُمَا) دخی اگر فرجنمن
 هم ذکر نمن هر ایکسنمن بول ایتھر بولسه (وَالْبَوْلُ) دخی بول (يَسْبِقُ) الیک بولور بولسه
 (مِنْ اَمَلِهِمَا) ذکر برلن فرجینک برسمن (نُسَبُ إِلَى الْاَسْبَقِ) قایسنمان الیک شوکار
 نسبت بیرلور یعنی ذکر نمن بورون بول ایتسه ایر بالا بولور فرجنمان بورون بول ایتسه
 قز بالا بولور (وَاِنْ كَانَا) دخی اگر ذکر برلن فرجی بولسالار (فِي السَّبَقِ) الیک بولوده
 (سَوَاءٌ) برابر بولسالار (فَلَا يُعْتَبَرُ بِالْكَثْرَةِ) بس کوبلک اعتبار قیلنماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ
 اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دخی امامین ایتیلر (نُسَبُ) نسبت بیرلور
 (إِلَى الْكَثْرَةِ) بول یوزنمن ذکر برلن فرجینک کوبره گینه یعنی ذکر نمن کوب بول ایتسه
 ایر بالا بولور فرجنمن کوب بول ایتسه قز بالا بولور (فَاِذَا بَلَغَ الْخُنْثَى) بس اگر خنثی بالغ
 بولسه (وَخَرَجَتْ لَهُ) دخی خنثی غه چقسه (لِحِيَّةٌ) صاقال (اَوْ وَصَلَ إِلَى النِّسَاءِ) بایسه خاتونلار غه
 جماع قیلسه (فَهُوَ رَجُلٌ) بس اول خنثی ایر حکمنده در (وَاِنْ ظَهَرَتْ لَهُ) دخی اگر خنثی
 اوچون بایسه (ثَمَى) ایمیلر (كَثَمَى الْمَرْأَةَ) خاتونلار ایمبی کبی (اَوْ نَزَلَ لَهُ) بایسه
 خنثی اوچون ایتسه (لَبَنٌ) سوت (فِي ثَمِيهِ) ایکی ایمینده (اَوْ حَاضٌ) بایسه حیض کورسه
 (اَوْ حَبْلٌ) بایسه بالاغه یوکل بولسه (اَوْ اَمَكَنَ الْوُضُوءُ اِلَيْهِ) بایسه خنثی غه جماع ممکن بولسه
 (مِنْ جِهَةِ الْفَرْجِ) فرج جهنمن (فَهُوَ امْرَأَةٌ) بس اول خنثی خاتوندر (فَاِنْ لَمْ يَظْهَرْ لَهُ) بس
 اگر خنثی اوچون ظاهر بولماسه (احْتَسَى هَذِهِ الْعِلْمَاتِ) اوشبو علامتلرک برسی (فَهُوَ خُنْثَى
 مُشْكَلٌ) بس اول مشکل بولغان خنثی در (فَاِذَا وُفِّقَ) بس هر قایچان مشکل خنثی توقناسه
 (خَلْفَ الْاِمَامِ) امام آرتنده (فَاَمٌ) نورور (بَيْنَ صَفِّ الرَّجَالِ) ایرلر صفی آراسی برلن
 (وَالنِّسَاءِ) دخی خاتونلر صفی آراسنده (وَتُبْتِغُ) دخی صاتوب آلنور (لَهُ) اول خنثی
 اوچون (اُمَّةٌ تَخْتَنُهُ) اول خنثی نی سفلی تورغان کنیزه کنی (اِنْ كَانَ لَهُ مَالٌ) اگر خنثی
 اوچون مال بولسه (فَاِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ) بس اگر خنثی اوچون مال بولماسه (اِبْتِغَاةُ الْاِمَامِ)
 اول خنثی اوچون کنیزه کنی امام صاتوب آلور (مِنْ بَيْتِ الْمَالِ) بیت المال دان (فَاِذَا
 خَتِنَتْهُ) بس هر قایچان خنثی نی سنت لسه کنیزه ک (بِاعِهَا) صاتوار اول کنیزه کنی امام (وَاِنْ
 مَاتَ اَبُوهُ) دخی اگر خنثی ننگ آتاسی اولسه (وَخَلْفَ ابْنَا) دخی بر اوغل قالدرسه (وَخُنْثَى)

دخی خنثی قالدرسه (فَالْمَالُ بَيْنَهُمَا) بس بو ایکی آراسنده مال متروکه (عند أبي حنيفة)
 امام اعظم قاشنده (عَلَى ثَلَاثَةِ اَسْهُمٍ) اوج آلس اوزرينه بولور (لِلْاَبْنِ) مینک اوغلینه بولور
 (سَوَّمان) ایکی آلس (وَلِلْخُنْثَى سَهْمٌ) خنثی غه بر آلس بولور (وَهُوَ) اول خنثی (أُنْثَى)
 خاتون حکمنده در (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشنده (في الميراث) میرانه (الآ)
 مگر مال اوج آلس اوزرينه قیلوب بولنماس (أَنْ يَثْبُتَ) ثابت بولوروق (غَيْرُ ذَلِكَ)
 اوشبو ذکر قیلنغان دن باشقه یعنی خاتونک نصیبی ایر نصیبندن کوب بولوروق ثابت
 بولغان وقتنه (وَقَالًا) دخی ایندیلر امامین (لِلْخُنْثَى) خنثی غه بولور (نصف ميراث الذکر)
 ایر میراثی نك یارطسی (ونصف ميراث الأنثى) دخی خاتون میراثی نك یارطسی (وَهُوَ) اول
 امامین سوزی (قَوْلُ الشَّعْبِيِّ) امام شعبی سوزیدر (وَأَخْتَلَفَا) دخی امامین اختلاف قیلدیلر
 (في قياس قوله) شعبی نك سوزینک قیاسن یعنی استخرجن (فَقَالَ ابو يوسف رحمه الله) بس
 امام ابو یوسف ایندی (الْمَالُ بَيْنَهُمَا) خنثی برلن اوغلی آراسنده مال (عَلَى سَبْعَةِ اَسْهُمٍ)
 یدی آلس اوزرينه (لِلْاَبْنِ) مینک اوغلینه بولور (أَرْبَعَةٌ) دورت آلس (وَلِلْخُنْثَى)
 دخی خنثی غه بولور (ثَلَاثَةٌ) اوج اولش (وقال محمد) دخی ایندی امام محمد (الْمَالُ بَيْنَهُمَا)
 اوغل برلن خنثی آراسنده مال (عَلَى اَثْنَيْ عَشْرَ سَهْمًا) اون ایکی آلس اوزرينه بولور (لِلْاَبْنِ)
 سَبْعَةٌ) اوغل غه یدی آلسی (وَلِلْخُنْثَى خَمْسَةٌ) خنثی غه بیس آلسی .

كتاب المفقود

مفقود حکملری بیاننده کیلیگان کتابدر قایده تورغانغی معلوم بولماغان هم اولوک
 وترکلیگی معلوم بولماغان غائب کشیگه مفقود دیلر (اذا غاب الرجل) هر قایچان ایر غائب
 بولسه (فَلَمْ يَعْرِفْ لَهُ) بس اول ایر اوچون بلنمش بولماسه (مَوْضِعٌ) تورغان اورنی (وَلَمْ يَعْلَمْ)
 دخی بلنمش بولماسه (أَحَى) ایترکی (أُمَمِيَّتٌ) بیاسه اولوکمی (نَصَبُ الْقَاضِي) قاضی
 تعیین قیلور (مَنْ يَحْفَظُ مَالَهُ) مفقودنک مالینی صاقلی تورغان کشینی (وَيَقُومُ عَلَيْهِ) دخی مفقودنک
 مالی اوزرينه صاقل او برلن قائم بولغان کشینی (وَيَسْتَقْرِئُ) دخی آلور اول قاضی تعیین قیلغان
 کشی (حَقُوقُهُ) مفقودنک حقلا رنی (وَيُنْفِقُ) دخی انفاق قیلور (عَلَى زَوْجَتِهِ) مفقودنک
 خاتون اوزرينه (وَأَوْلَادِهِ) دخی بالالاری اوزرينه (مِنْ مَالِهِ) مفقودنک مالندان (وَلَا يَفْرُقُ)
 دخی آیورماس قاضی (بَيْنَهُ) مفقود آراسی برلن (وَبَيْنَ أُمَّرَأَتِهِ) دخی مفقودنک خاتون آراسنی
 (فَإِذَا تَمَّ لَهُ) بس هر قایچان مفقود اوچون کامل وتام بولسه (مِائَةٌ وَعِشْرُونَ سَنَةً) یوزیکرمی یل

(مَنْ يَوْمُ وُلِدَ) مفقودنك توغان كوننمن (حَكْمًا بِمَوْتِهِ) مفقودنك ئولوى برلەن حكم قىلورمز (وَأَعْتَدْتُ) دخى عدە صاقلار (أَمْرًا نَهَى) مفقودنك ماتونى (وَقُسِمَ) دخى بولنور (مَالَهُ) مفقودنك مالى (بَيْنَ وَرَثَتِهِ الْمَوْجُودِينَ) بار بولغان وارثلارى آراسىندە (فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ) اوشبو مفقودنك اولوى برلەن حكم قىلنغان وقتىدە (وَمِنْ مَاتَ مِنْهُمْ) مفقودنك وارثلارنىدان ئولگان كشى (قَبْلَ ذَلِكَ) اوشبو مفقودنك ئولوى برلەن حكم دن بورون (لَمْ يَرِثْ مِنْهُ) مفقوددن ميراث آلماس (وَلَا يَرِثُ الْمَفْقُودُ) دخى مفقود ميراث آلماس (مَنْ أَحَدٌ) هيچ بر كشىمن (مَاتَ) اولدى اول كشى (فِي حَالِ فَقْدِهِ) مفقودنك مفقود بولغان حالىدە .

كتاب الإباق

قلىنك قاقچووى نك حكملرى بيانىدە كىلىگان بابىد (إِذَا أَبَقَ الْمَمْلُوكُ) هر قايچان قل قاقچسە (فَرَدَهُ رَجُلٌ عَلَى مَوْلَاهُ) بس اول قلىنى ايىدە سىيىنە بر اير قايىنارسە (مِنْ مَسِيرَةِ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) اوچ كون سىر قىلورلق يىردن (فَصَاعِدًا) دخى آندان آرتوق يىردن (فَلَهُ) بس اول اير اوچون بولور (عَلَيْهِ) اول ايىدە سى اوزرىدە (الْجُعْلُ) كىتىرگان اجرەسى (أَرَبْعُونَ دَرَاهِمًا) قورق درهم (وَأَنْ رَدَّهُ) دخى اگر بر اير قلىنى قايىنارسە (لَأَقُلَّ مِنْ ذَلِكَ) اوچ كون سىر قىلورلق يىردن كىمەرەكلىن (فَبِعَسَابِهِ) بس حسابى برلەن اجرە بولور (وَأَنْ كَانَتْ) دخى اگر بولسە (بِقِيَمَتِهِ) قلىنك قىمىتى (أَقُلَّ مِنْ ذَلِكَ) اوشبو قورق درهم دن كىمەرەك (فُضِيَ لَهُ) ايىدە سىيىنە كىتىرچى اوچون حكم قلىنور (بِقِيَمَتِهِ) قلىنك قىمىتى برلەن (الْأَدْرَاهِمًا) مگر بر درهم كىم (وَأَنْ أَبَقَ) دخى اگر قل قاقچسە (مَنْ أَلْتَمَسَ رَدَّهُ) قايىنارا تورغان كشىمن (فَلَأَشَى عَلَيْهِ) بس قايىنار وچىغە هيچ نرسە لازم بولماس (وَيَنْبَغِي) دخى قاقچان قلىنى قايىنار وچىغە تىيىش بولور (أَنْ يَشْتَرِيَ) شاهب اقامت قىلماقلق (إِذَا أَخَذَهُ) هر قايچان قلىنى آلسە (أَنَّهُ) شونارغە كم شاهب اقامت قىلور درىستلىكىدە اول قايىنار وچى (أَخَذَهُ) آلتى اول قلىنى (لِيُرَدَّهُ) ايىدە سىيىنە قايىنارماق اوچون (فَإِنْ كَانَ الْعَبْدُ الْأَبَقَ) بس اگر قاقچوچى قل بولسە (رَهْنًا) رهن بولسە (فَأَلْجُعْلُ) بس كىتىرگان اجرەسى (عَلَى الْمُرْتَهَنِ) رهن آلوچىغە بولور .

كتاب احياء الموات

خراب بولغان يىرنى ترگزو بيانىدە كىلىگان كتابىد (الْمَوَاتُ) موات (مَا) شونداين نرسە در (لَا يَنْتَفِعُ بِهِ) فائىدە لىنىش بولماس اول نرسە برلەن (مِنَ الْأَرْضِ) يىرلردن (لِانْقِطَاعِ

الْمَاءِ) صو کيسلگانلگی اوچون (عَنْهُ) اول بیردن (أَوْلَعْبَةَ الْمَاءِ) یایسه صوغالب بولغانلغی
 اوچون (عَلَيْهِ) اول بیراوزرینه (أَوْ مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ) یایسه اوشبولارغه اوخشاغان نرسه لر
 اوچون (مِمَّا يَمْنَعُ الزَّرَاعَةَ) ایگن ایگونی طیبیا تورغان نرسه لر دن (فَمَا كَانَ مِنْهُمَا) بس اول
 بیردن بولغان نرسه (عَادِيًا) ایسکی دن خراب (لَا مَالِكَ لَهُ) اول بیراوچون مالک بولماسه
 (أَوْ كَانَ مَمْلُوكًا) یایسه اول بییر ملک لشمش بولسه (فِي دَارِ الْإِسْلَامِ) اسلام یورطنده (لَا يَعْرِفُ لَهُ)
 اول بییر اوچون بلشمش بولماسه (مَالِكٌ بَعِيْنُهُ) بیلگولی بولغان اییه سی (وَهُوَ بَعِيْنٌ مِنَ الْقَرْيَةِ)
 دخی اول بییر اولدان یراق بولسه (بَعِيْنٌ) شول روشجه یراق بولسه (إِذَا وَقَفَ إِنْسَانٌ)
 هر قایچان بر آدم توقاسه (فِي أَقْصَى الْعَامِرِ) عمارت قیلشمش بنانک ایلک یراغنده (فَصَاحُ)
 بس قچقورسه (لَمْ يَسْمَعْ الصَّوْتِ) تاوشی اشقلمش بولماس (فِيهِ) اول خراب بولغان اورونغه
 (فَهُوَ مَوَاتٌ) بس اول اورون یعنی بییر موات در (مِنْ أَحْيَاءٍ) برکشی اول اورننی احیای قیلسه
 (بِإِذْنِ الْأَمَامِ) امام نلک اذنی برلهن (مِلْكُهُ) ملک نور اول اوروننی (وَأَنْ أَحْيَاءٌ) دخی اگر
 احیای قیلسه اول اورننی (بِغَيْرِ إِذْنِهِ) امام نلک اذنین باشقه (لَمْ يَمْلِكْهُ) ملک لشمسه
 اول اورننی (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دخی
 ایندیلر امامین (يَمْلِكُهُ) ملک نور اول اوروننی دینیلر (وَيَمْلِكُهُ) دخی ایگن ایگوگه
 صلاحیتنی بولماغان اوروننی ملک نور (الْتَقَى) ذمی (بِالْأَحْيَاءِ) ترگزو برلهن (یعنی زراعت که
 صلاحیتنی قیلو برلهن (كَمَا يَمْلِكُهُ الْمُسْلِمُ) نیتکه اول اورننی احیای قیلو برلهن مسلمان
 ملک المور ایسی (وَمَنْ حَجَرَ أَرْضًا) برکشی بییر نلک تیره سیننه طاش قویسه یایسه علامت
 قویوب باشقه کشینی طیسه (وَلَمْ يَعْمَرْهَا) اول بییرنی عمارت واحیای قیلماسه (ثَلَاثَ سَنِينَ)
 اوچ یل (أَخْفَاهُ الْأَمَامُ) امام اول بییرنی آلور (مِنْهُ) اول کشینن (وَدَفَعَهَا) دخی بییر
 اول بییرنی (إِلَى غَيْرِهِ) باشقه کشیگه (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَحْيَاءٌ مَا قُرْبُ)
 یاقن بولغان اوروننی احیای قیلما قلف (مِنَ الْعَامِرِ) عمارت قیلماغان بنادان (بَلْ يَتْرُكُ)
 بلکه قالدرور (مَرَعَى) حیوانلار اوطلی تورغان اوروننی (لِأَهْلِ الْقَرْيَةِ) اول جماعتی
 اوچون (وَمَطْرَحًا) دخی طاشلی تورغان اوروننی یعنی بانجه نی (لِحَصَائِدِهِمْ) اول جماعتی نلک
 اورغان ایگنلری اوچون (وَمَنْ حَفَرَ بئرًا) دخی برکشی قویو قازسه (فِي بَرِيَّةٍ) یاپانده
 (فَلَهُ حَرِيمُهَا) بس قویونلک دورت طرفی اول کشی اوچون بولور (فَإِنْ كَانَتْ لِلْعَطْنِ)
 بس اگر قول برلهن تارتو وچغارو اوچون بولسه (فَحَرِيمُهَا) بس اول قویونلک دورت

یا قبا ان ایله نه سی (اَرْبَعُونَ ذِرَاعًا) فرق آرشیندر (وَأَنْ كُنْتَ لِلنَّاضِحِ) دخی اگر قویو
تیه برله ن تارتو وچغار اوچون بولسه (فَسْتَوْنُ ذِرَاعًا) بس اول قویونک هر یا قبا ن حریمی
آلمش آرشیندر (وَأَنْ كُنْتَ عَيْنًا) دخی اگر قویو آقغوچی چشمه بولسه (فَحَرِيمُهَُا ثَلَاثَةٌ
ذِرَاعٍ) بس اول قویونک حریمی اوچ یوز آرشیندر (فَمَنْ أَرَادَ) بس برکشی تله سه (أَنْ
يَحْفَرُ بئْرًا) قویوقازونی (فِي حَرِيمِهَا) اول ذکر قیلنغان قویولار هر یمنده (مُنْعَ) طیبیلور اول
کشی (مِنْهُ) اول قویو قازودن (وَمَا) دخی شوندا این اورنکم (تَرَكَ الْفُرَاتُ) اول اوروننی
فرات یلغه سی ترک ایقندی (أَوَالِدِ الْجَلَّةِ) یایسه دجله یلغه سی ترک ایقندی (وَعَدَلَ عَنَّهُ) اول
ترک قیلنغان اوروندا ن صووی کوچسه یعلی ایکنهی اورنغه آقسه (وَيَجُوزُ عَوْدُهُ) دخی
اول صونک قایتووی درست بولور بولسه (إِلَيْهِ) اول اورونغه (لَمْ يَجْزِ أَحْيَاؤُهُ) اول اوروننی
احیا قیلو درست بولماس (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه (لِأَيُّجُوزُ) درست بولماس بولسه
(أَنْ يَعُودَ) صونک قایتماقلغی (إِلَيْهِ) اول اورونغه (فَهَوَّ كَالْمَوَاتِ) بس اول اورون
غراب بولغان اورون کبیدر (إِذَا لَمْ تَكُنْ) هر قایچان بولماسه (حَرِيمًا) حریم بولماسه
(لِعَامِرٍ) بر عمارت قیلنغان اورون اوچون (يَمْلِكُهُ) ملکنور اول اوروننی (مِنْ أَحْيَاؤُهُ)
اول اوروننی احیا قیلغان کشی (بِأَذْنِ الْأَمَامِ) امام اذنی برله ن (وَمَنْ)
دخی شول کشی (لَهُ) بولغوچیدر اول کشی اوچون (نَهْرٌ) یلغه (فِي أَرْضٍ غَيْرِهِ) باشقه
کشینک بیرنده (فَلَيْسَ لَهُ) بس یلغه اییه سینده بولماس (حَرِيمُهُ) اول یلغه نک حریمی
(عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (إِلَّا) مگر حریم بولور (أَنْ يُقِيمَ الْبَيْتَةَ)
گواهلار اقامت قیلووی وقتنده (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو حریم اوزرینه (وَقَالَ) دخی ایقیدیلر
امامین (لَهُ) اول یلغه اییه سی اوچون بولور (مَسْفَاةُ النَّهْرِ) یلغه نک بیه سی (يُمَشِي عَلَيْهِمَا)
اول مسفات اوزرنک یرلمش بولور (وَيُلْقِي عَلَيْهِمَا) دخی اول مسفات اوزرینه تاشلانمش
بولور (طِينَهُ) یلغه نک بالچی .

کتاب الماذون

اذن بیرلمش قلنک حکملری بیاننده کیلگان کقابدر (إِذَا أَدْنِ الْمَوْتِ) هر قایچان
خواجه اذن بیسه (لِعَبْدِهِ) اوزینک قلینه (فِي التَّجَارَةِ) صاتوده (إِذْنَا عَامًا) عام بولغان
اذن برله ن (جَازَ تَصَرُّفُهُ) اول قلنک تصرف قیلووی درست بولور (فِي سَائِرِ التَّجَارَاتِ) باشقه

سودالاردا (يَشْتَرِي) صاتوب آلور اول قل (وَيَبِيعُ) دخی صاتار (وَيَرْهَنُ) دخی رهن
 بپرور (وَيَسْتَرْهِنُ) دخی رهن آلور (وَأَنْ أَدْنَاهُ) دخی اگر خواجه قلینه اذن بپرسه (فی
 نَوْعِ مِثْلِهَا) تجارتدان برنوعده (فَهُوَ) بس اول قل (مَأْذُونٌ فِي جِهَتِهَا) تجارتنک همه سنده
 اذن بپرلمشدر (وَأَنْ أَدْنَاهُ) دخی اگر خواجه قلینه اذن بپرسه (فِي شَيْءٍ بَعِيْنَهُ) بیلگولی
 بولغان نرسه ده (فَلَيْسَ بِمَأْذُونٍ) بس اول قل اذن بپرلمش توکلدر (وَأَشْرَارُ الْمَأْذُونِ) دخی
 اول اذن بپرلمش قلینک اقرار قیلووی (بِالْمُيُونِ) بوروچلار برلهن (وَالْفُصُوبُ) دخی
 غصب لار برلهن (جَائِزٌ) درستدر (وَلَيْسَ لَهُ) دخی اذن بپرلگان قلفه درست بولماس
 (أَنْ يَقْرُوَ) خاتون آلماقلف (وَلَا يَزُوْجُ) دخی تزویج قیلماقلف درست بولماس (مَمَالِيكُهُ)
 اوزینک قیلانی (وَلَا يَكْتَابُ) دخی اوزینک مملوکلرنی مکاتب قیلماقلفی درست بولماس
 (وَلَا يَعْتَقُ عَلَى مَالٍ) دخی مملوکلرنی مال اوزرینه ده آزاد قیلماقلفی درست بولماس (وَلَا
 يَهَبُ) دخی هبه قیلماقلفی درست بولماس (بِعَوَضٍ) عوض برلهن (وَلَا بِغَيْرِ عَوَضٍ) دخی
 عوضدان باشقه (إِلَّا) مگر اذن بپرلمش قلفه درست بولور (أَنْ يُوْنِيَ) هبیه بپرمکک
 (الْمَيْسِرُ مِنَ الطَّعَامِ) طعامدان آرنه نرسه نی (أَوْ يَضِيفُ) بیایسه ضیافت قیلماقلف (مَنْ
 يُطْعِمُهُ) اوزنی اطعام قیلغان کشینی (وَدِيُونُهُ) دخی اذن بپرلگان قلینک بوروچلاری
 (مُتَعَلِّقَةٌ) توتاشقوچیدر (بِرُقْبَتِهِ) عیب مأذوننک موینیته (بِبَاعٍ) عیب مأذوننی صاتلور
 (لِلْفُرْمَاءِ) بورچ اییه لری اوچون (إِلَّا) مگر صاتلماس (أَنْ يَفْدِيَهُ الْمَوْلَى) عیب مأذوننی
 خواجه نک فدییه ایتمککلیگی وقتنده (وَيُقْسِمُ لَمَنْهُ) دخی مأذوننک باشینک ثمنی بولنور (بَيْنَهُمْ)
 بورچ اییه لری آراسنده (بِالْحَصَصِ) آلوشلری برلهن (فَإِنْ فَضَّلَ) بس اگر آرتسه (مَنْ
 دِيُونُهُ) عیب مأذوننک بوروچلارندان (شَيْءٌ) برنرسه آرتسه یعنی بوروچی بنمای قالسه
 (طَوْلِبُ بَهْ) اول آرتوب قالغان دین برلهن عیب مأذون ایسته لمش بولور (بِعَمَلِ الْحَرِيَّةِ) آزاد
 بولغاننک صوکنده (وَأَنْ حَجَرَ عَلَيْهِ) اگر عیب مأذون اوزرینه خواجه مچر قیلسه یعنی تصرفدان
 طپسه (لَمْ يَصْرَحْ حَجْرًا عَلَيْهِ) عیب مأذون مچور علیه بولوب اورلماس (حَتَّى يَظْهَرَ الْحَجْرُ)
 عیب مأذوننک مچورلکی ظاهر بولوب اورلمه ینچه (بَيْنَ أَهْلِ سُوْقِهِ) بازار اهلینک آراسنده
 (فَإِنْ مَاتَ الْمَوْلَى) بس اگر خواجه سی ثولسه (أَوْ جُنَّ) بیایسه دیوانه بولسه (أَوْ لَحِقَ)
 بیایسه توتاشسه (بِنَارِ الْحَرْبِ) صوغشی یورطینه یعنی کافر یورطینه (مُرْتَدًا) مرتد بولوب
 (ضَارَ الْمَأْذُونُ) عیب مأذون قه ورلر (مُحْجَرًا عَلَيْهِ) مچور علیه بولوب یعنی تصرفمن طپیللمش

بولوب (وَلَوْ أَبَقَ الْمَأْدُونُ) دخی اگر عبد مأذون قاجسه (صَارَ مَجْبُورًا عَلَيْهِ) مجبور علیہ
 بولوب نہ ورلر (وَأَذَا هَجَرَ عَلَيْهِ) دخی ہر قایچان عبد مأذون اوزرینہ ہجر قیلنمش بولسه
 (فَأَقْرَارُهُ) بس عبد مأذون نلک اقراری (جائز) درستبر (فیما فی ینہ) قولنہ بولغان
 نرسدہ (مِنَ الْمَالِ) مالدان (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَأَذَا لَرَمْتَهُ) دخی
 ہر قایچان عبد مأذونگہ لازم بولسه (دُيُونٌ) بورچلار (تُعِيْطُ) چلغاب آلور بولسه اول
 بورچلار (بِمَالِهِ) عبد مأذوننک مالنی (وَرَقَبَتَهُ) دخی مویننی (لَمْ يَمْلِكِ الْمَوْلَى) خواجہ
 ملکتمس (مَأْفِي يَدِهِ) عبد مأذون نلک قولنہ بولغان نرسہ فی (فَإِنْ أَعْتَقَ عَبْدَهُ) بس اگر
 خواجہ اذن بیرلگان قلمنک قلمارنی آزاد قیلسه (لَمْ يَعْتَقُوا) آزاد قیلنمش بولماس لار (عَنْ
 أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَقَالَا رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دخی ایتدی امامین (يَمْلِكُ)
 خواجہ سی ملکفور دینی (مَأْفِي يَدِهِ) عبد مأذون نلک قولنہ بولغان نرسہ فی (وَأَذَا بَاعَ) ہر
 قایچان عبد مأذون صاطسہ (مِنَ الْمَوْلَى) خواجہ سینہ (شَيْئًا) بر نرسہ فی (بِمِثْلِ الْقِيَمَةِ) قیمتیننک
 اوششاشی برابرنہ (جَازٍ) بیع درست بولور (وَأَنْ بَاعَهُ) دخی اگر قل خواجہ سینہ صاطسہ
 (بِنَقْضَانِ) کیملک برلہن (لَمْ يَجُزْ) بیعی درست بولماس (وَأَنْ بَاعَهُ الْمَوْلَى) دخی اگر قلینہ
 خواجہ صاطسہ (شَيْئًا) بر نرسہ فی (بِمِثْلِ الْقِيَمَةِ) قیمتیننک مثلی برلہن (أَوْ أَقْلَ) بیاسہ
 قیمتیننن آزارق برلہن (جَازَ الْبَيْعِ) بیع درست بولور (فَإِنْ سَأَلَهُ) بس اگر خواجہ مبیعی
 تابشرسہ (أَلَيْهِ) مأذون بولغان قلینہ (قَبْلَ قَبْضِ الثَّمَنِ) ثمننی آلودان بورون (بَطَلَ الثَّمَنُ)
 ثمن باطل بولور (وَأَنْ أَسْكَهَ) دخی اگر خواجہ مبیعی توتسہ (فِي يَدِهِ) قولنہ (حَقِّي يَسْتَوْفِي
 الثَّمَنَ) ثمننی کامل آلتاغنہ قدر (جَازَ) درست بولور (وَأَنْ أَعْتَقَ الْمَوْلَى) دخی اگر خواجہ
 آزاد قیلسه (الْمَأْدُونُ) اذن بیرلگان قلمنی (وَعَلَيْهِ دُيُونٌ) دخی اول قل اوزرنہ بورچلار
 بولسه (فَعَقَّةٌ جَائِزٌ) بس خواجہ نلک قلمنی آزاد قیلووی درستبر (وَالْمَوْلَى) دخی خواجہ
 (ضَامِنٌ) تولہ گوچیدر (بِقِيَمَتِهِ) مأذون قلمنک قیمتی برلہن (لِلْفُرْمَاءِ) عبد مأذوننن الاچاغی
 بار کشیلرگہ (وَمَا) دخی شول نرسہ (بَقِي) قالدی (مِنَ الدُّيُونِ) مأذون قلمنک بورچلارنمان
 (يُطَالِبُ بِهِ) اول قالغان دین برلہن ایستہ لمش بولور (الْمُعْتَقُ) آزاد قیلنمش عبد مأذون
 (وَأَذَا وَلَّتِ الْمَأْدُونَةُ) دخی اذن بیرلگان کنیزہک بالا توغدرسہ (مِنَ مَوْلَاهَا) اوزیننک
 خواجہ سنمان (فَدَّلَكَ) بس اوشبو بالا توغدرو (هَجَرَ عَلَيْهِمَا) اول امہ اوزرینہ ہجر در
 (وَأَنْ أَدْنَى الصَّبِيِّ) دخی اگر صبی نلک ویسی اذن بیرسہ (لِلصَّبِيِّ) صبی غہ (فِي التَّجَارَةِ)

سوداده (فهو) بس اول صبی (فی الشراء) صاتوب آلوده (والبیع) دخی صانوده (کالعبث
المأذون) اذن بیدرلسگان قل کبیدر (اذا کان) هر قایچان بولسه اول صبی (یعقل البیع)
صاتونی بلور بولسه.

کتاب المزارعة

بیردن چقغان نرسه نلک بعضی اوزرینه اورتاق ایگون ایگوکه عقب قیلونلک حکملری
بیاننده کیلسگان کبابدر (قال أبو حنیفة رحمه الله) ایتمدی امام اعظم (المزارعة) مزارعه
(بالثلث) اوچمن بر برلهن (والتربیع) دخی دورتمن بر برلهن (باطلة) باطلدر (وقالاجازة)
دخی امامین بو طریق مزارعه درستدر دینیلر (وهی) اول مزارعه (عنفهما) امامین قاشنده
(على أربعة أوجه) دورت وجه اوزرینه در (اذا كانت الأرض) هر قایچان بیدر بولسه (والبئر)
دخی اورلق بولسه (لواحد) بر کشی اوچون (والعمل) دخی عمل بولسه (والبقر) دخی صغر
بولسه (من آخر) ایکنچی ستمن (جازت المزارعة) مزارعه درست بولور (وإذا كانت الأرض)
دخی هر قایچان بیدر بولسه (لواحد) بر کشی اوچون (والعمل) دخی عمل بولسه (والبقر) دخی
صغر بولسه (والبئر) دخی اورلق بولسه (لواحد) بر کشی اوچون (جازت) مزارعه درست بولور
وإذا كانت الأرض) دخی هر قایچان بیدر بولسه (والبقر) دخی صغر بولسه (والبئر) دخی اورلق
بولسه (لواحد) بر کشی اوچون (والعمل) دخی عمل بولسه (للاخر) ایکنچی سی اوچون (جازت)
مزارعه درست بولور (وإذا كانت الأرض) دخی هر قایچان بیدر بولسه (والبقر) دخی صغر بولسه
(لواحد) بر کشی اوچون (والبئر والعمل) دخی اورلق برلهن عمل بولسه (لواحد) بر کشی اوچون
(فهی) بس اول مزارعه (باطلة) باطل در (ولا تصح المزارعة) دخی مزارعه درست بولماس (الا) مگر
درست بولور (على مئة معلومة) بیلگولی بولغان مدت اوزرینه (وأن يكون الخارج) دخی
بیردن چقغان نرسه نلک بولماقلغی برله ننگنه درست بولور (شایعاً) اورتاق (بینهما) ایکی
شریک آراسنده (فإن شرطاً) بس اگر شرط قیلسه لار مزارعه ده (لاهما) ایکی شریکنلک
برسینه (فقزانامسمات) آتالمش اولجه ولرنی (فهی باطلة) بس اول مزارعه باطل در (وکنلک)
اوشاندق مزارعه باطل بولور (إذا شرطاً) هر قایچان شرط قیلسه لار برسینه (ماعلى
المأذونات) الوغ کول اوزرینه بولغان نرسه فی یعنی ایکننی (والسواقی) دخی کچک کول اوزرینه
بولغان نرسه فی (وإذا صحّت المزارعة) هر قایچان مزارعه درست بولسه (فالأخرج) بس بیردن

چقمان نرسہ (بَيْنَهُمَا) ہوا یکی شریک آرا سئدہ (عَلَى مَشْرُطًا) شرطی اوزرینہ بولور (فَإِنْ لَمْ تُخْرَجِ الْأَرْضُ) بس اگر بیدر چغار ماسہ (شَبْتًا) ہر نرسہ نی (فَلَا شَيْءَ) بس ہیچ نرسہ بوقدر (لِلْعَامِلِ) عمل قیلو چیغہ یعنی صوقالاب صاچو چیغہ (وَأَذْفَسَّتِ الْمُزَارَعَةُ) دخی ہر قایچان مزارعہ فاسد بولسہ (فَالْخَارِجُ) بس بیدردن چقمان نرسہ (لِصَاحِبِ الْبُنْرِ) اورلق ایبہ سینہ بولور (فَإِنْ كَانَ الْبُنْرُ) بس اگر اورلق بولسہ (مَنْ قَبِلَ رَبَّ الْأَرْضِ) بیدر ایبہ سی طرفندان (فَلِلْعَامِلِ) بس عمل قیلو چیغہ بولور (أَجْرُ مِثْلِ) مثلینک اجری (لِأَيُّزَادُ) اجر مثلنی آرتد رلماس (عَلَى مَقْدَارِهَا) شول نرسہ نلک مقداری اوزرینہ (شُرْطًا) اول مقدارنی عمل قیلو چیغہ شرط قیلندنی (مَنْ الْخَارِجِ) بیدردن چقمان نرسہ دن (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی ایقندی امام محمد (لَهُ) اول عامل گہ بولور (أَجْرُ مِثْلِهِ) مثلینک اجری (بِالْغَامِ بَايَعُ) ایرشکان نرسہ سینہ ایرشکان حالدہ یعنی اجر مثل کوبی بولسہ دہ عمل قیلو چیغہ شول قدر بیدر لور شرط قیلندن آرتسہ دہ (وَأَنْ كَانَ الْبُنْرُ) دخی اگر مزارعہ فاسد بولغان صورتہ اورلق بولسہ (مَنْ قَبِلَ الْعَامِلِ) عمل قیلو چی طرفندان (فَلِصَاحِبِ الْأَرْضِ) بس بیدر ایبہ سینہ بولور (أَجْرُ مِثْلِهَا) مثلینک اجری (فَإِذَا عَقَدَتِ الْمُزَارَعَةَ) بس ہر قایچان مزارعہ نی عقد قیلندسہ (فَأَمْتَمَعَ صَاحِبُ الْبُنْرِ) بس اورلق ایبہ سی طیبلسہ (مَنْ الْعَمَلِ) عمل دن (أَمْ يَجْمَعُونَ عَلَيْهِ) اورلق ایبہ سنی عمل گہ کوچلندسہ (وَأَنْ امْتَمَعَ) دخی اگر عمل دن طیبلسہ (الَّذِي) شول کشنی (لَيْسَ مِنْ قَبْلِهِ) اول کشنی طرفندان توگلدن (الْبُنْرُ) اورلق (أَجْبِرَهُ الْخَاكِمُ) حا کم اول کشنی کوچلر (عَلَى الْعَمَلِ) عمل اوزرینہ (وَإِذَا مَاتَ أَحَدُ الْمُتَعَاقدَيْنِ) دخی ہر قایچان متعاقدینک ہوسی اولسہ (بَطَلَتِ الْمُزَارَعَةُ) مزارعہ باطل بولور (وَإِذَا انْقَضَتْ) دخی ہر قایچان اوتسہ (مُنْذَرُ الْمُزَارَعَةِ) مزارعہ نلک متنی (وَالزَّرْعُ لَمْ يَنْدِرْكَ) حالبو کم ایگن اول گرمہ سہ (كَانَ عَلَى الْمُزَارِعِ) مزارعہ قیلو چیغہ بولور (أَجْرُ مِثْلِ نَصِيْبِهِ مِنَ الْأَرْضِ) بیدردن السوشینک مثلنی نلک اجری (إِلَى أَنْ يَسْتَعْصِمَهُ) ایگنی اورغانغہ قدری (وَالنَّفَقَةُ عَلَى الزَّرْعِ) دخی ایگن اوزرینہ بولغان نفقہ (عَلَيْهِمَا) ہوا یکی شریک اوزرینہ بولور (عَلَى مَقْدَارِ حَقُوقِهِمَا) حقلاری مقداری اوزرینہ (وَأَجْرُ الْحَصَادِ) دخی اورلق اور وچینک اور واجرہ سی (وَالرَّفَاعِ) دخی ایگنی قردان تاشو اجرہ سی (وَالْتَبَاسِ) دخی باصدر ووصو قطر واجرہ سی (وَالْمُقَدَّرِيَّةِ) دخی ایگنی صور واجرہ سی (عَلَيْهِمَا) ہر ایک شریک اوزرینہ بولور (بِالْحَصَصِ) حصہ لاری ہرلہن (فَإِنْ شَرَطًا) بس اگر او شہو عمل لرنی شرط قیلسہ لار (فِي الْمُزَارَعَةِ) مزارعہ دہ (عَلَى الْعَامِلِ) عمل قیلو چی اوزرینہ شرط قیلسہ لار (فَسَدَتْ) مزارعہ فاسد بولور .

کتاب المساقات

مسافات حکملری بیاننده کیلگان کتابدر آغاچنی یمشندن بر کیسه گی برابرنده
 تربیه قیلوغه بیرو مسافات اسمنده بولور (قَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) ایتدی امام اعظم
 (الْمُسَافَاتُ) مسافات (بِحُزْنٍ مِنَ الثَّمَرِ) یمش دن بر کیسه گی برابرنده (بِاطْلَةٍ) باطلدر
 (وَقَالَ جَائِزَةٌ) دخی امامین ایتدی بولور (إِذَا ذُكِرَتْ مَعْلُومَةٌ) هر قایچان معلوم
 بولغان مدتنی ذکر ایتلسه (وَسَمِيَّ) دخی آتالمش بولسه (حُزْنٌ مِنَ الثَّمَرِ) یمشندن بر جزئی
 (مُشَاعًا) اورتاق ایتوب آتالمش بولسه (وَتَجَوُّزُ الْمُسَافَاتِ) دخی مسافات درست بولور
 (فِي النَّخْلِ) خرما آغاچنده (وَالشَّجَرِ) دخی باشقه آغاچلارده (وَالكُرْمِ) دخی یوزم آغاچنده
 (وَالرُّطَابِ) دخی یاشلچه لرده (وَأَصُولُ الْبَادِنِجَانِ) دخی بادنجاننك اصل لارنده (فَإِنْ دَفَعَّ
 بَسَ اِغْرَ بِيْرَسَه (نَخْلًا) خرما آغاچنی (فِيه) بولغوجیدر اول آغاچده (ثَمَرٌ) یمش (مُسَافَاةً)
 مسافات که بیورسه (وَالثَّمَرُ) دخی یمشی (تَرْبِيَةً) آرتور بولسه (بِالْعَمَلِ) عمل برلن (جَانِ)
 درست بولور (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسه (فَقَدْ انْقَهَتْ) تحقیق ایرشکان بولسه (لَمْ يَجُزْ)
 مسافات درست بولماس (وَإِذَا فَسَدَتِ الْمُسَافَاتُ) دخی هر قایچان مسافات فاسد بولسه
 (فَلِلْعَامِلِ) بس عمل قیلوجیغه بولور (أَجْرٌ مِثْلُهُ) مثلینك اجری (وَتَبْطُلُ الْمُسَافَاتُ) دخی
 مسافات باطل بولور (بِالْمَوْتِ) ایکی شریکنك برسینك توولوی برلن (وَتَفْسُخُ) دخی مسافات بوزلور
 (بِالْأَعْدَارِ) عدرلر برلن (كَمَا تَفْسُخُ الْأَبَارَةُ) نیته کسکه اجاره نی عدرلر برلن فسخ قیلنه در ایدی

کتاب النکاح

نکاح حکملری بیاننده کیلگان کتابدر ملک مقعهنی مفید بولغان عقدکه نکاح ایورگه
 ناکح خاتونغه منکوحه دیبورلر (النَّكَاحُ) نکاح (يَنْعَقِدُ) منعقد بولور (بِالْإِجَابِ) ایجاب
 برلن (وَالْقَبُولِ) دخی قبول برلن (بِلَفْظَيْنِ) ایکی سوز برلن بولور اول ایجاب برلن قبول
 (بِعَبْرٍ بَهُمَا) اول ایکی سوز برلن تعبیر قیلنور (عَنِ الْمَاضِي) اوتکان زماننی بلدره تورغان
 سوزدن (أَوْ يَعْبرُ بِأَحَدِهِمَا) بایسه ایکی سوزنك برسی برلن تعبیر قیلنور (عَنِ الْمَاضِي)
 اوتکان زماننی بلدره تورغان سوزدن (وَبِالْآخَرِ) دخی ایکنچسی برلن تعبیر قیلنور
 (عَنِ الْمُسْتَقْبَلِ) کله چک زماننی بلدره تورغان سوزدن (مِثْلُ أَنْ تَقُولَ) سینك ایتوک کبی
 (زَوْجَنِي) جفت لندر سین میننی دیو (فَيَقُولُ) بس ایتور اول (زَوْجَنِكَ) جفت لندر

مین سینی دیو (وَلَا يَنْعَقُ) دخی منعق بولماس (نِكَاحُ الْمُسْلِمِينَ) ایکی مسلماننک نکاحی
 (الْأ) مگر منعق بولور (بِحُضُورِ شَاهِدَيْنِ) ایکی شاہد نك حضور ی برلہن (حُرِّينَ) ایکسینہ
 آزاد بولسہ لار (بِالْغَيْبِ) ایکسینہ بالغ بولسہ لار (عَاقِلَيْنِ) ایکسینہ عقلی بولسہ لار (مُسْلِمِينَ
 ایکسینہ مسلمان بولسہ لار (رَجُلَيْنِ) ایکسینہ ایر بولسہ لار (أَوْ رَجُلٍ وَأَمْرَأَتَيْنِ) یایسہ بر ایر
 ایکی خاتون بولسہ لار (عَمُولًا كَانُوا) کیرہ ک شاہد لار عادل بولسونلار (أَوْ غَيْرِ عَمُولٍ) یایسہ
 عادل بولماسونلار (أَوْ مُحَمَّدٍ وَدِينٍ فِي قَتْفِ) یایسہ بر محضی زنا برلہن سو گو سبہلی حنا اور ولغان
 بولسونلار (فَإِنْ تَزَوَّجَ مُسْلِمٌ) بس اگر بر مسلمان تزوجلنہ (ذَمِيَّةً) اسلام بورطنہ جز یہ
 تولہب تورچی کذابیہ خاتوننی (بِشَهَادَةِ ذَمِيَّتَيْنِ) ایکی ذمی نك گواہلقی برلہن (جَازَ)
 درست بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشمہ (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشمہ
 (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) اللہ تعالیٰ نك رحمتی بولغای ایسی بوا یکسینہ (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی
 ایسی امام محمد (لَا يَجُوزُ) درست بولماس دیمی (وَلَا يَحِلُّ) دخی حلال بولماس (لِلرَّجُلِ) ایرگہ
 (أَنْ يَتَزَوَّجَ) تزوجلنہ (بِأَمِّهِ) اوزی نك آناسنی (وَلَا بِجَدِّهِ) دخی اوزینک ابیلرنی
 (مَنْ قَبْلَ الرَّجَالِ) کیرہ ک ایرلر طرفندان بولسون مثلا آناسینک آنالاری کبی (وَالنِّسَاءِ)
 دخی کیرہ ک خاتونلار طرفندان بولسہ مثلا آناسینک آنالاری کبی (وَلَا بِبَنْتِهِ) دخی
 اوزینک قزینی تزوجلنو درست بولماس (وَلَا بِبَنْتِ وَلَدِهِ) دخی بالاسینک قزنی نکاحلنو
 درست بولماس (وَأَنْ سَقَلَتْ) گرچہ نی قدر تو بن توشسہ دہ (وَلَا بِأَخْتِهِ) دخی قز قردہ شنی
 نکاحلانو درست بولماس (وَلَا بِبَنَاتِ أُمَّتِهِ) دخی قز قردہ شینک قزلارنی نکاحلانو درست بولماس
 (وَلَا بِعَمَّتِهِ) دخی آناسی برلہن بر توغہ قز قردہ شنی نکاحلانو درست بولماس (وَلَا بِخَالَئِهِ)
 دخی آناسی برلہن بر توغہ قز قردہ شنی نکاحلنو درست بولماس (وَلَا بِبَنْتِ وَلَدِهِ) دخی
 بالاسینک قزینی نکاحلانو درست بولماس (وَأَنْ سَقَلَتْ) گرچہ نی قدر تو بن توشسہ دہ
 (وَلَا بِأَمِّ امْرَأَتِهِ) دخی خاتونینک آناسنی نکاحلنو درست بولماس (دَخَلَ) کیرہ ک کرسون
 یعنی وطی قیلسون (بِهَا) اول خاتونغہ (أَوْلَمَ يَمْضُلُ) یایسہ کرہ سون یعنی وطی قیلماسون
 (وَلَا بِبَنْتِ امْرَأَتِهِ) دخی خاتونینک ایپہ رب کیلگان قزینی نکاحلنو درست بولماس (الَّتِي)
 شونہ این خاتون (دَخَلَ بِهَا) اول خاتونغہ کردی یعنی وطی قیلدی (سَوَاءٌ كَانَتْ) برابر در اول
 قز بولسون (فِي مَجْرَه) اول ایر نك جہاعتی اچنہ یعنی تربیہ سنہ (أَوْ فِي حَجْرٍ غَيْرِهِ) یایسہ باشقہ
 کشینک تربیہ سنہ بولسون (وَلَا بِأَمْرَأَةِ أَبِيهِ) دخی آناسینک خاتوننی یعنی یاش آناسنی
 نکاحلانو درست بولماس (وَلَا بِأَجْدَادِهِ) دخی بابالارینک خاتونینک نکاحلانو درست بولماس

یعنی آناسینک یا آناسینک یاش آنالارنی (وَلَا بِأَمْرَةِ ابْنِهِ) دخی اوغلی ننگ خاتونینی نکاحلانو درست بولماس (وَبَنِي أَوْلَادِهِ) دخی بالالارینک اوغللارینک خاتونینی نکاحلانو درست بولماس (وَلَا بِأَمَةِ مِنَ الرِّضَاعَةِ) دخی ایچهک ایمو سببندن بولغان آناسنی نکاحلانو درست بولماس (وَلَا بِأَخْتِهِ مِنَ الرِّضَاعَةِ) دخی ایچهک دهش قز قرده شنی نکاحلانو درست بولماس (وَلَا يَجْمَعُ) دخی جیلمش بولماس (بَيْنَ الْأَخْتَيْنِ) ایکی قز قرده شنگ آراسنی (بِنِكَاحٍ) نکاح برلهن جیلماس (وَلَا بِمَلِكٍ يَمِينٍ) دخی ملک یمین برلهن جیلماس (وَطَمًا) جماعه (وَلَا يَجْمَعُ) دخی جیلماس (بَيْنَ الْمَرْأَةِ) بر خاتون آراسی برلهن (وَعَمَّتَهَا) دخی اول خاتون ننگ آناسی برلهن بر توغمه قز قرده شینگ آراسنی (وَعَالَئَهَا) دخی بر خاتون برلهن اول خاتون ننگ آناسی برلهن بر توغمه قز قرده شینگ آراسنی (وَلَا بِبِنْتِ أُخْتِهَا) دخی بر خاتون برلهن اول خاتون ننگ قز قرده شینگ قزی آراسنی (وَلَا يَجْمَعُ) دخی جیلماس (بَيْنَ امْرَأَتَيْنِ) شوندا این ایکی خاتون ننگ آراسنی (لَوْ كَانَتْ) اگر بولسه مثلاً (كُلُّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا) ایکی خاتوندا ان هر برسی (رَجُلًا) ایر بولسه (لَمْ يَجْزِلْهُ) ایر بولووی فرض قیلنغان خاتونغه درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ) نکاحلانمقلف (بِالْآخَرَى) ایکنچنسی (وَلَا بِأَسٍّ) دخی ضرر یوقدر (بِأَنْ يَجْمَعَ) جیماقلف برله (بَيْنَ امْرَأَةٍ) بر خاتون آراسی برلهن (وَأَبْنَتِ زَوْجٍ) دخی شوندا این ایر ننگ قزی آراسنی (كَأَنَّ) بولدی اول ایر (لَهَا) اول خاتون اوچون (مَنْ قَبْلُ) اوشبو ایردن بورون (وَمَنْ زَوْجِي) دخی بر ایر زناقیلسه (بِامْرَأَةٍ) بر خاتون برلهن (حُرْمَتِ عَلَيْهَ) اول ایرگه حرام بولور (أُمُّهَا) زناقیلنغان خاتون ننگ آناسی (وَأَبْنَتُهَا) دخی اول زناقیلنغان خاتون ننگ قزی (وَأَذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ) دخی هر قایچان ایر طلاق قیلسه (امْرَأَتَهُ) خاتونینی (طَلَّاقًا بَاطِنًا) طلاق باین برلهن (أَمْ يَجْزِلْهُ) اول ایرگه درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ) نکاحلانمکک (بِأَخْتِهَا) طلاق قیلنغان خاتون ننگ قز قرده شنی (حَتَّى تَنْقُضِيَ عِدَّتَهَا) اول خاتون ننگ عدتی اوتکانگه قدری (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ الْمَوْلَى) خواجه ننگ نکاحلانمقلفی (أُمَّتَهُ) اوزینک کنیزه گنسی (وَلَا الْمَرْأَةُ) دخی خواجه خاتونی ننگ نکاحلانمقلفی درست بولماس (عَبْدَهَا) اوزینک قلینه (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (تَزْوِيجُ الْكُتَابِيَّاتِ) کناییه لرنی نکاحلانمقلفی کیرهک یهودیه کیرهک نصرانیه بولسون (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (تَزْوِيجُ الْمُجُوسِيَّاتِ) اطغه عبادت قیلوچیلارنی نکاحلانو (وَلَا الْوَثْنِيَّاتِ) دخی صنمگه عبادت قیلوچیلارنی نکاحلانمقلفی (وَيَجُوزُ) دخی درست

بولور (تَزْوِيجُ الصَّابِئَاتِ) دخی صابئیه خاتونلارنی نکاحلاندی بولور (أَنْ كَانُوا) اگر صابئیه لر بولسالار (يُؤْمِنُونَ) ایمان کیقور بولسالار (بَنَاتِي) بر پیغمبرگه (وَيُقْرُونَ) دخی اقرار قیلور بولسالار (بِكِتَابٍ) بر کتاب برلهن (وَأَنْ كَانُوا) دخی اگر صابئیه لر بولسالار (يَعْبُدُونَ السُّكُوتَ) بولورلارغه عبادت قیلور بولسالار (وَلَا كِتَابَ لَهُمْ) دخی اول صابئیه لرگه کتاب ده بولماسه (لَمْ يَجْزِ مِنْهُمْ) اول صابئیه لرنگ نکاحلاری درست بولماس یعنی خاتونلارنی تزوج درست بولماس (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (لِلْمُعْرَمِ) احرام باغلاغان ایرگه (وَلِلْمُعْرَمَةِ) دخی احرام باغلاغان خاتونغه (أَنْ يَتَزَوَّجَا) نکاحلاندیقوری (فِي حَالِ الْأَحْرَامِ) احرام باغلاغان حالده (وَيَنْعَقُ) دخی منعقد بولور (نِكَاحُ الْحُرَّةِ الْبَالِغَةِ الْعَاقِلَةِ) عقللی بالغ بولغان آزادخاتوننگ نکاحی (بِرِضَاهَا) رضاسی برلهن (وَأَنْ لَمْ يَعْتَقْ) گرچه عقد قیلماساده (عَلَيْهَا) اول عقللی بالغ آزادخاتون اوزرینه (وَلِيٌّ) ولی عقد قیلماسادا (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (بِكْرًا كَانَتْ) کیرهك خاتون باکره بولسون (أَوْ ثَيِّبًا) یایسه ثیبیه بولسون (وَقَالَ) دخی ایقیدیلر امامین (لَا يَنْعَقُ) عقللی بالغه آزاد بولغان خاتوننگ نکاحی منعقد بولماس (الْأَبُولِيَّ) مگرو ولی برلهن منعقد بولور دیدیلر (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (لِللَّوِيَّ) ولی گه (أَجْبَارُ الْبِكْرِ الْبَالِغَةِ) بالغه بولغان باکره قزنی کوچله ملک (عَلَى النَّكَاحِ) نکاح اوزرینه (وَإِذَا اسْتَأْذَنَهَا) هر قایچان باکره بالغه قزندن ولی اذن ایستسه (فَسَكَتَتْ) بس باکره تیک تورسه (أَوْ ضَعَكَتْ) یایسه کولسه (فَنَلَّكَ) بس اوشبو تیک تور و برلهن کلو (أَذْنٌ) اذندر (منها) اول باکره قزندن (وَأَنْ أَبَتْ) دخی اگر باکره اذن ایستسه گانه نکاحدان باش تارتسه (لَمْ يَزَوْجَهَا) ولی باکره فی نکاحلاندیرماس (وَأَنْ اسْتَأْذَنَ الثَّيِّبَ) دخی اگر ولی اذن ایستسه طول خاتوندان (فَلَأَبَتْ) بس چاره یوقدر (مِنْ رِضَائِهَا) طول خاتوننگ رضاسندن (بِالْقَوْلِ) سوز برلهن (وَإِذَا زَالَتْ بَكَارَتُهَا) دخی اگر قزنگ باکره لگی کیتسه (بِوَثْبَةٍ) سبگر و برلهن (أَوْ حَيْضَةٍ) یایسه حیض کور و برلهن (أَوْ جِرَاحَةٍ) یایسه جراحت برلهن (فَهِيَ) بس بوسبیلر برلهن بکری کینکان قز (فِي حُكْمِ الْبِكْرِ) باکره قزلار حکمنده در (وَأَنْ زَالَتْ بَكَارَتُهَا بَرْنًا) دخی اگر قزنگ بکری زناسبیلی کیتسه (فَهِيَ كَذَلِكَ) بس اول قز اوشنفاق باکره قز حکمنده در (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دخی ایقیدی لر اما مین (هِيَ) اول زنا برلهن بکری کینکان قز (حُضْمُ الثَّيِّبِ) طول خاتون حکمنده در (وَإِذَا قَالَ الزَّوْجُ) دخی هر قایچان ایر ایستسه خاتونغه

(بَلَّغَكَ النِّكَاحُ) سیکنا نکاح خبری ایرشدی (فَسَكَتَ) بس سین تیک توردک دیسه
 (وَقَالَتْ) ایدسه خاتون (بَلَّ رَدَدْتُ) تیک تورمادم رد قیلیم دیسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر
 سوز (قَوْلُهَا) خاتوننک سوزیدر (وَالْأَيْمِينَ عَلَيَّهَا) دخی خاتون اوزرینه یمین یوقدر
 (وَالْأَيْسَرَ فِي النِّكَاحِ) نکاحده آنط ایندرلمهس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم
 قاشنده (وَقَالَ) دخی ایتدیبلر امامین (يُسْتَعْلَقُ فِيهِ) نکاحده یمین ایقدرلور دیبیلر (وَيَنْعَقُ
 النِّكَاحُ) دخی نکاح منعقد بولور (بَلَّغَ النِّكَاحِ) نکاح لفظی برلهن (وَالْتَزْوِيجِ) دخی تزویج
 لفظی برلهن (وَالْتَمْلِيكِ) دخی تملیک لفظی برلهن (وَالْهَبَةِ) دخی هبه لفظی برلهن (وَالصَّدَقَةِ)
 دخی صدقه لفظی برلهن یعنی ایریاکه ایرنک و لیس قزغه یا که قزنک و لیسینه ایدسه قزکنی
 میکانکاملاندر یا که جفت لندر یا که ملک لندر یا که هبه قیل یا که صدقه قیل دیسه ولی قبول
 قیلیم دیسه نکاح منعقد بولور (وَالْإِنْعَاقِ) دخی نکاح منعقد بولماس (بَلَّغَ الْأَجَارَةَ) اجاره
 لفظی برلهن (وَالْإِبَاحَةَ) دخی اباحت لفظی برلهن یعنی قزکنی میکانک اجاره که بیر یا که مباح قیل
 دیسه قزنک و لیس قبول قیلیم مین دیسه نکاح منعقد بولماس (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور
 (نِكَاحُ الصَّغِيرِ) کچکنه ایر بالانک نکاحی (وَالصَّغِيرَةِ) دخی کچکنه قز بالانک نکاحی (أَذَاوَجَهُمَا
 الْوَلِيُّ) هر قایچان کچکنه ایر بالا برلهن کچکنه قز بالانی ولی جفت لندرسه (بَكَرًا كَانَتْ) کیرهک
 اول صغیره باکره بولسون (أَوْ ثِيَابًا) یا یسه طل بولسون (وَالْوَلِيُّ) جگت برلهن قزنک و لیس
 نکاحده (الْعَصْبَةُ) عصبه بولغان ایر قرده لندر (فَإِنْ زَوَّجَهُمَا الْآبُ) بس اگر صغیر برلهن
 صغیره نی آتا جفت لندرسه (أَوْ الْجَدُّ) یا یسه بابا جفت لندرسه (فَلَاخِيَارَ لَهُمَا) بس اول صغیر
 برلهن صغیره که اختیار یوقدر نکاحنی بوزوده (بَعَثَ بِلَوْعِهِمَا) بالغ بولغانلاری صوتنده (وَأَنْ
 زَوَّجَهُمَا) دخی اگر صغیر برلهن صغیره نی جفت لندرسه (غَيْرُ الْآبِ) آتادان باشقه ولی (وَالْجَدِّ)
 دخی بابادان باشقه ولی (فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) بس صغیر برلهن صغیره نکاح هر برسینه تیره (الْخِيَارُ)
 اختیار (أَذَابُهَا) هر قایچان بالغ بولسالار (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه بو صغیر برلهن صغیره دن
 هر برسی (أَقَامَ عَلَى النِّكَاحِ) نکاح اوزرنده اقامت قیلورلار (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر تلهسه لار
 (فَسَخَّ) نکاحنی بوزارلار (وَالْأَوْلَايَةَ) دخی یوقدر ولیلک (لِعَبْدٍ) قلفه (وَالصَّغِيرِ) دخی کچکنه
 بالاغه (وَالْمَجْنُونِ) دخی دیوانه که (وَالْكَافِرِ) دخی کافر که (عَلَى مُسْلِمَةٍ) مسلمان بولغان خاتون
 اوزرینه ولیلک لری یوقدر (وَقَالَ) دخی ایندی (أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم حضرتلری
 (يَجُوزُ) درست بولور دیدی (لِغَيْرِ الْعَصَبَاتِ) عصبه بولماغان کشیلر اوچون (مِنَ الْأَقْرَابِ)

یاقن قرده شلردن (التزویج) جفت لندرو درست بولور غصبه لر بولماغانده (ومن) دخی شول خاتون (لاولی) بوقدر ولی (لها) اول خاتون اوچون (اذا تزوجها) هر قایچان جفت لندرسه اول ولبسز خاتوننی (مولها الندی) شوندا این خواجه سی (اعنقها) آزاد قیلدی اول خواجه اول خاتوننی (جاز) درست بولور جفت لندرو (واذا غاب الولی الأقرب) هر قایچان ایکی یاقن بولغان ولی غایب بولسه (غیبة منقطعة) کیسلگوجی غائب بولو برلهن (جاز) درست بولور (لمن هو أبعد منه) ایکی یاقن ولیدن بیرا غراق بولغان ولیگه (أن یزوج) جفت لندرو (والغیبة المنقطعة) کیسلگوجی غیبه (أن یكون) ولینک بولماقلغیدر (فی بئد) شوندا این شهرده (لاتصل الیه) اول شهرگه ایرشمهس (القوافل) کروانلار (فی السنة) بریلک (الأمرة وأمة) مگر بر مرتبه ایرشور (والکفائة) دخی ایر برلهن خاتوننک کفو و برابر لکی (فی النکاح) نکاحده (مقبرة) اعتبار قیلنغاندر (فاذا تزوجت المرأة) هر قایچان بر خاتون اوزنی جفت لندرسه (بغیر کفو) کفودن باشقه (فلأولیاها) بس خاتوننک ولیلرینه تیهیر (أن یفرقوا) آبورماقلقلاری (بینهما) ایر برلهن خاتون آراسنی (والکفائة) دخی برابر لک (تعتبر) اعتبار قیلنور (فی النسب) نسلده (والدین) دخی دینده (والمال) دخی مالده (وهو) اول مالده برابر لک و کفولک (أن یكون) ایرنک بولماقلغی (مالک) مالک بولماقلغی (المهر) مهرنی (والنفقة) دخی نفقهنی (وتعتبر) دخی کفولک اعتبار قیلنور (فی الصنایع) هنرلرده (واذا تزوجت المرأة) دخی هر قایچان بر خاتون اوزنی جفت لندرسه (ونقصت) دخی کیمتسه (من مهرها) اوزینک اوخشاشی خاتونلار مهرنسن (فلأولیاها) بس خاتوننک ولیلرینه تیهیر (الأعتراض) معارضه قیلو (علیها) اول خاتون اوزرینه (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشنده (حتى يتم لها) اول خاتون اوچون تمام قیلنغانغه قدر (مهر مثلها) مثلینک مهری (أو یفارقها) بابسه اول خاتوننی ایرنسن آبورغانغه قدر (واذا زوج الأب) دخی هر قایچان آتا جفت لندرسه (ابنته الصغیرة) کچکنه قزینی (ونقص من مهرها) دخی اول کچکنه قزینک مهرنسن کیمتسه (أو ابنة الصغیر) بابسه کچکنه اوغلینی جفت لندرسه (وزاد) دخی آرتد رسه (فی مهر امرأته) کچکنه اوغلینک خاتوننی نلک مهرینک مثلنک (جاز ذلك) اوشبو کیمتو برلهن آرتدرو آتاغه درست بولور (علیها) اول کچکنه قز برلهن کچکنه اوغل اوزرینه (ولایجوز ذلك) دخی آرتدرو برله کیمتو درست بولماس (لغير الأب) آتادان باشقهغه (والجد) دخی بابادان باشقهغه (ویصح النکاح) دخی نکاح درست بولور (اذا سمی) هر قایچان تسمیه قیلسه (فیه) اول نکاحده (مهر) مهرنی

(وَيَصِحُّ) دخی نکاح درست بولور (وَأَنْ لَّمْ يُسَمِّ) اگر آتاماسه ده (فیه) اول نکاحه (مهرًا) مهرنی (وَأَقْلُ الْمَهْر) مهرنک آزارغی (عَشْرَةَ دَرَاهِمَ) اون درهمدر (فَأَنْ سُمِّي) بس اگر آتالمش بولسه (أَقْلُ) آزارغنی (مِنْ عَشْرَةَ دَرَاهِمَ) اون درهمدن (فَلَهَا الْعَشْرَةُ) بس اول خاتونغه اون درهم لازم بولور (وَمَنْ سُمِّي) دخی برکشی تسمیه قیلسه (مهرًا) مهرنی (عَشْرَةَ) اون درهم (فَمَا زَادَ) دخی اون درهمدن آرتوقنی (فَعَلَيْهِ الْمُسْمَى) بس اول تسمیه قیلو چیغه تسمیه قیلنغان مهر لازم بولور (أَنْ دَخَلَ بِهَا) اگر ایر خاتونغه دخول قیلسه یعنی وطی قیلسه (أَوْ مَاتَ عَنْهَا) یایسه اول خاتوندن ایر اولسه (فَأَنْ طَلَّقَهَا) بس اگر خاتونقی طلاق قیلسه (قَبْلَ الْمُخُولِ بِهَا) اون خاتونغه دخولدن بورون (وَالْحَلْوَةَ) دخی خلوتدن بورون (فَلَهَا نِصْفُ الْمُسْمَى) بس اول خاتونغه آتالغان مهرنک یارطسی لازم بولور (وَأَنْ تَزَوَّجَهَا) دخی اگر بر خاتوننی جفت لنسه (وَلَمْ يُسَمَّ لَهَا) دخی اول خاتونغه آتاماسه (مهرًا) مهرنی (أَوْ تَزَوَّجَهَا) یایسه اول خاتوننی جفت المنسه (عَلَى أَنْ لَا مَهْرَ لَهَا) اول خاتونغه مهر بولماس سزاق شرطی اوزرینه (فَلَهَا) بس اول خاتونغه بولور (مهرٌ مثلها) اول خاتونک مثلینک مهری (أَنْ دَخَلَ بِهَا) اگر ایر اول خاتونغه دخول قیلسه (أَوْ مَاتَ عَنْهَا) یایسه اول خاتوندن اولسه (وَأَنْ طَلَّقَهَا) دخی اگر ایر خاتونقی طلاق قیلسه (قَبْلَ الْمُخُولِ بِهَا) اول خاتونغه دخولدن بورون (وَالْحَلْوَةَ) دخی خلوتدن بورون (فَلَهَا الْمُنْتَعَةُ) بس اول خاتونغه متعه بولور (ثَلَاثَةُ أَثْوَابٍ) اوچ کیم در یعنی کولمهک بورکاجنک شال (مِنْ كِسْوَةِ مِثْلِهَا) اول خاتونینک مثلینک کیمندن (وَأَنْ تَزَوَّجَهَا الْمُسَامُ) دخی اگر ایر خاتوننی جفت لنسه (عَلَى خَمْرٍ) خمر اوزرینه (أَوْ خَنْزِيرٍ) یایسه دوگنر اوزرینه (فَالنَّكَاحُ جَائِزٌ) بس نکاح درستدر (وَلَهَا) دخی تبیه ر اول خاتونغه (مهرٌ مثلها) اول خاتونینک مثلینک مهری (وَأَنْ تَزَوَّجَهَا) دخی اول خاتونغه آتاماسه (مهرًا) مهرنی (ثُمَّ تَرَاضِيَا) موفک صوکنده ایر برله راضی بولوشسالار (عَلَى تَسْمِيَّتِهِ) مهرنی آتاوغه (فَهِيَ لَهَا) بس اول آتالمش مهر خاتونغه بولور (أَنْ دَخَلَ بِهَا) اگر ایر خاتونغه دخول قیلسه (أَوْ مَاتَ عَنْهَا) یایسه ایر اول خاتوندن اولسه (وَأَنْ طَلَّقَهَا) دخی اگر خاتوننی طلاق قیلسه بوضورتک (قَبْلَ الْمُخُولِ بِهَا) اول خاتونغه دخولدن بورون (فَلَهَا الْمُنْتَعَةُ) بس اول خاتونغه متعه بولور (وَأَنْ زَادَهَا) دخی اگر ایر خاتونغه آرتدرسه (فِي الْمَهْر) مهرده (بَعْدَ الْعَقْدِ) عقد صوکنده (لَزِمَتْهُ الزِّيَادَةُ) اول خاتونغه آرتدرغانیه بولور (وَتَسْقُطُ الزِّيَادَةُ) دخی آرتدرغانی ساقط بولور (بِالطَّلَاقِ قَبْلَ الْمُخُولِ) دخولدن بورون طلاق

قیلو برلہن (فَإِنْ حَطَّتْ عَنْهُ) بس اگر خاتون ایردن توشرسہ یعنی کیمتسہ (من مہرہا)
 خاتون اوزینک مہر نمن (صَحَّ الحَطُّ) توشرووی درست بولور (وَإِذَا خَلَا الزَّوْجُ) دخی
 ہر قایچان ایر خلوت قیلسہ (بِأَمْرَاتِهِ) خاتونی برلہن (وَلَيْسَ هُنَاكَ) اول خلوت قیلغان
 اوروندہ بولماسہ (مَانَعٌ مِنَ الوَطَى) جماعدان طیغوجی نرسہ (ثُمَّ طَلَّقَهَا) مونک صوکندہ
 ایر خاتوننی طلاق قیلسہ (فَلَهَا كَمَالُ المَهْرِ) بس اول خاتونغہ کامل مہر لازم بولور (وَأَنْ كَانَ)
 دخی اگر بولسہ (أَحَدُهُمَا) ایر برلہن خاتوننک برسی (مَرِيضًا) آورو بولسہ (أَرْضًا مَاتًا)
 یایسہ روزہ بولسہ (فِي رَمَضَانَ) رمضانہ (أَوْ حُرْمًا) یایسہ احرام باغلاغان بولسہ (بِحَجِّ)
 فرض حج برلہن (أَوْ عَمْرَةٍ) یایسہ عمرہ حج برلہن (أَوْ كَانَتْ) یایسہ بولسہ خاتون (حَائِضًا)
 حیض کوروچی بولسہ (فَلَيْسَ الخُلُوةُ صَحِيحَةً) بس خلوت درست بولماس (وَإِذَا خَلَا المَجْبُوبُ)
 دخی ذکر ہم خصیہ لری کیسلگان کشی خلوت قیلسہ (بِأَمْرَاتِهِ) خاتونی برلہن (ثُمَّ طَلَّقَهَا)
 مونک صوکندہ ایر خاتوننی طلاق قیلسہ (فَلَهَا كَمَالُ المَهْرِ) بس خاتونغہ کمال مہر بولور
 (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم قاشندہ (وَيُسْتَجَبُ المَنْعَةُ) دخی متعہ مستجب بولور
 (لِكُلِّ مُطَلَّقةٍ) ہر بر طلاق قیلنغان خاتونغہ (الْمُطَلَّقةُ وَاحِدَةٌ) مگر بر طلاق قیلنغان خاتونغہ
 متعہ مستجب بولماس (ہی) اول متعہ مستجب بولماغان مطلقہ (الَّتِي) شوندین خاتوندر
 (طَلَّقَهَا) طلاق قیلدی ایر اول خاتوننی (قَبْلَ الخُيُولِ) دغولدن برون (وَقَدْ سَمِعُ)
 تحقیق تسمیہ قیلدی (لَهَا) اول خاتونغہ (مَهْرًا) مہرنی (وَإِذَا زَوَّجَ الرَّجُلُ) دخی ہر قایچان
 ایر جفت لندرسہ (أَبْنَتَهُ) قزینی (عَلَى أَنْ يَزَوَّجَهُ) اوزینہ جفت لندرو شرطی اوزرینہ
 (الرَّجُلُ) ایکنچی ایر (أَخْتَهُ) قز قدہشنی (أَوْ أَبْنَتَهُ) یایسہ قزینی (فَيَكُونُ) بس بولور
 (أَحَدَ العَقْدَيْنِ) ایکی عقدنک برسی (عَوْضًا) عوض بولور (عَنِ الآخَرِ) ایکنچی عقددن
 (فَالعَقْدَانِ جَائِزَانِ) بس ایکی عقدہ درست لور (وَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) دخی ہوا یکی ایردن ہر
 برسینہ لازم بولور (مَهْرٌ مِثْلُهَا) اول خاتونلارنک مثل لرینک مہری (وَأَنْ تَزَوَّجَهُ) دخی اگر
 آزاد کشی جفتلنسہ (امْرَأَةً) بر خاتوننی (عَلَى خُدْمَتِهِ سَنَةً) اول خاتونغہ بریل خدمت ایتوی
 شرطی اوزرینہ (أَوْ تَعْلِيمِ القرآنِ) یایسہ اول خاتونغہ قرآن اوبرہ توشروطی اوزرینہ (فَلَهَا)
 بس اول خاتونغہ تیرہ (مَهْرٌ مِثْلُهَا) اول خاتوننک مثل لرینک مہری (وَأَنْ تَزَوَّجَهُ بِمَهْرٍ)
 قل جفتلنسہ (حُرَّةً) آزاد خاتوننی (بِأَدْنِ مَوْلَاهُ) خواجہ سینک اذنی برلہن (عَلَى خُدْمَتِهَا) اول خاتونغہ
 خدمت شرطی اوزرینہ (سَنَةً) بریل (جَائِزًا) درست بولور مہر خدمت بولور (وَإِذَا اجْتَمَعَ) دخی

هر قايچان جي پيلسه (في المَجْنُونَةُ) ديوانه خاتونده (أَبُوها) آتاسى (وَأَبْنُها) دخى اول مجنونده نكاح
 اوغلى (فَالوُلَى) بس ولى (في نكاحها) مجنونده نكاحنده (ابنُها) اوغليدر (عندَ أَبِي حَفيقَةَ)
 امام اعظم قاشنده (وَأَبِي بوسُفٍ) دخى امام ابى يوسف قاشنده (رَحْمَهُما) الله تعالى نكاح رحمتى
 بولغاي ايدى بو ايكسینه (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحْمَهُ الله) دخى ايتدى امام محمد (أَبُوها) مجنونده نكاح
 نكاحنده ولى آتاسيدر ديدى (وَلَا يَجُوزُ) دخى درست بولماس (نكاحُ الْعَبْدِ) قلنك نكاحى
 (وَالْأَمَةِ) دخى كميزه نكاحى (الْأُمِّ) مگر درست بولور (بِأَدْنِ مَوْلَاهُ) خواجه لار يئك اذنى
 برله نكحه (وَإِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ) هر قايچان قل جفتلنسه (بِأَدْنِ مَوْلَاهُ) خواجه سينك اذنى برله ن
 (فَالْمَهْرُ) بس مهر (دَيْنٌ) بور وچدر (في رَقَبَتِهِ) قل نكاح موينده (بِبَاعِ) ساتلمش بولور اول
 قلنى (فيه) اول بور وچنده (وَإِذَا زَوَّجَ الْمَوْلَى) دخى هر قايچان خواجه جفتلندرسه (أَمَتَهُ)
 اوز يئك امه سنى (فَلَيْسَ عَلَيْهِ) بس خواجه عه واجب بولماس (أَنْ يَبْوَؤَهَا) امه گه حاضرله كلك
 (بَيْتِ الزَّوْجِ) امه نكاح اير يئك ابونى (وَلَسْكَئَهَا) لىكن كميزه ك (تَعْدَمُ الْمَوْلَى) خواجه غه
 خدمت ايتدر (وَيُقَالُ لِلزَّوْجِ) دخى اير گه ته يقلور (مَتَى ظَفَرَتْ بِهَا) قايوزمان كميزه ك گه ظفر
 تابساك (وَطُتْ) وطفى قيلور سن ديب (وَأَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً) دخى اگر اير خاتوننى جفتلنسه
 (عَلَى الْفَى) ملك درهم اوزرينه (عَلَى أَنْ لَا يُخْرِجَهَا) اول خاتوننى چقارماس سزلف شرطى
 اوزرينه (مَنْ الْبَلَدِ) شهر ندىن (أَوْ عَلَى أَنْ لَا يَتَزَوَّجَ عَلَيْهَا) يايسه اير خاتون اوزرينه
 ايكنچى خاتوننى جفتلنسه وشرطى اوزرينه (فَأَنْ يَفِي بِالشَّرْطِ) بس اگر اير شرطينه وفا قيلسه
 (فَلَهَا الْمَسْئُومَةُ) بس خاتونغه آتالمش مهر بيلور (وَأَنْ تَزَوَّجَ عَلَيْهَا) دخى اگر اير خاتون
 اوزرينه ايكنچى خاتون جفتلنسه (أَوْ أَخْرَجَهَا) يايسه خاتوننى اير چقارسه (مَنْ الْبَلَدِ)
 شهر ندىن (فَلَهَا مَهْرٌ مِثْلُهَا) بس اول خاتونغه مثيلنك مهرى بولور (وَإِذَا تَزَوَّجَهَا) دخى اگر
 اير خاتوننى جفتلنسه (عَلَى مَيَّوَانٍ غَيْرِ مَوْصُوفٍ) صفتلانماغان حيوان اوزرينه آطقه يا
 ايشه ك گه ديسه (صَحَّتِ التَّمْسِيَةُ) مهرنى آتاو درست بولور (وَلَهَا الْوَسْطُ) دخى خاتونغه
 اورطاهه سى بولور (مِنْهُ) اول حيواندان (وَالزَّوْجِ) دخى اير (مُخَيَّرٌ) اختيارلى بولور
 (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (أَعْطَاهَا) بيلور اول خاتونغه (ذَلِكَ) اوشبو اورطاهه حيواننى (وَأَنْ
 شَاءَ) دخى اگر تلهسه اير (أَعْطَاهَا) بيلور خاتونغه (قِيمَتَهُ) اورطاهه حيوان نكاح قيمتىنى
 (وَلَوْ تَزَوَّجَ) دخى اگر اير خاتوننى جفتلنسه (عَلَى ثَوْبٍ غَيْرِ مَوْصُوفٍ) صفتلانماغان كييم
 اوزرينه (فَلَهَا مَهْرٌ مِثْلُهَا) بس اول خاتونغه مثيلنك مهرى بولور (وَنكاحُ الْمُتَمَعَةِ) دخى نكاح

متعه یعنی فلان قدر مدت فلان قدر آنچه غه مینی فائمه لندردیسه ایر خاتونغه (وَالنِّكَاحُ
 الْمَوْقُوتُ) دخی نکاح موقت مثلا ایر خاتونغه ایسه اون کونگه دیو جفتلنسه (بِاطِلٍ) یونکاح
 متعه برلن نکاح موقت باطلدر (وَتَزْوِيجُ الْعَبْدِ) قلنی جفتلندردو (وَالْأَمَّةُ) دخی کفیزه کنی
 جفتلندردو (بِغَيْرِ إِذْنِ مَوْلَاهُمَا) خواجه لارینک اذنین باشقه (مَوْقُوفٍ) اجازت گه توقنالمشدر
 اول جفتلندردو (فَإِنْ أَجَازَهُ الْمَوْلَى) بس اگر خواجه جفتله نورگه رخصت بیرسه (جَازَ)
 عقد درست بولور (وَأَنْ رَدَّهُ) دخی اگر خواجه جفتلندردو فی قایتارسه یعنی راضی بولماسه
 (بَطُلَ) عقد باطل بولور. (وَكُلُّ الْمَالِ) دخی اوشنداق اجازت که موقوف بولور (لِزَوْجِ رَجُلٍ)
 اگر بر ایر جفتلندرسه (امْرَأَةٍ) بر خاتوننی (بِغَيْرِ رِضَاهَا) خاتونک رضاسندن باشقه
 (أَوْ رَجُلًا) یایسه بر ایرنی جفتلندرسه (بِغَيْرِ رِضَاةِ) ایرنک رضالغندن باشقه (وَيَجُوزُ)
 دخی درست بولور (لِابْنِ الْعَمِّ) آتا بر توغمه قرده شنک اوغلینه (أَنْ يَزُوجَ) اوزینه
 جفتلندردو (بِنْتِ عَمِّهِ) آتاسی برلن بر توغمه قرده شینک قزینی (مِنْ نَفْسِهِ) اوزندن
 (وَإِذَا أَدْنَتْ الْمَرْأَةُ) دخی هر قایچان خاتون اذن بیرسه (لِلرَّجُلِ) بر ایرگه (أَنْ يَزُوجَهَا)
 اوزینی جفتلندردو که (مِنْ نَفْسِهِ) ایرینک اوزینه (فَعَقْدٌ) بس ایر عقب قیلسه (بِعَضْرَةِ شَاهِدَيْنِ)
 ایکی گواه نلک مضورنده (جَازَ) درست بولور (وَإِذَا ضَمِنَ الْوَلِيُّ) دخی هر قایچان خاتون نلک
 ولیسی تولهسه (الْمَهْرَ) مهرنی (صَحَّ ضَمَانُهُ) تولهوی درست بولور (وَلِلْمَرْأَةِ) دخی خاتونغه
 تییهر (الْخِيَارُ) اختیار (فِي مَطَالَبَةِ زَوْجِهَا) اوزینک ایرنی مهر برلن ایسته و آراسی
 برلن (أَوْ وَلِيِّهَا) یایسه اوزینک ولیسنی ایسته و آراسنک (وَإِذَا فَرَّقَ الْقَاضِي) دخی هر قایچان
 قاضی آیورسه (بَيْنَ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلن خاتون آراسنی (فِي الْفِكَاحِ الْفَاسِدِ) بوزوق نکاحه
 (قَبْلَ الدُّخُولِ) دخولدن بورون آیورسه (فَلَا مَهْرَ لَهَا) بس خاتونغه مهر یوقدر (وَكُلُّكَ)
 دخی اوشنداق خاتونغه مهر بولماس (بَعْدَ الْحُلُوقِ) خلوت سوکنده آیورسه (وَأَنْ دَخَلَ بِهَا)
 دخی اگر ایر خاتونغه دخول قیلسه (فَلَهَا مَهْرٌ مِثْلُهَا) بس اول خاتونغه مثلینک مهری بولور
 (لِإِزَادِ) اول مهر مثلنی آرتدر لماس (عَلَى الْمُسْمَى) آتالمش مهر اوزرینه (وَعَلَيْهَا الْعِدَّةُ)
 دخی اول خاتونغه عدت لازم بولور یعنی قاضی آیورغان سوکنده (وَيَثْبُتُ) دخی ثابت
 بولور (نَسَبُ وَلَدِهَا) اول خاتوننک بالاسینک نسبی (وَمَهْرُ مِثْلِهَا) دخی خاتوننک مثلینک مهری
 (يَعْتَبَرُ) اعتبار قیلنور (بِأَخْوَانِهَا) خاتوننک قز قرده شلری برلن (وَعَمَّاتُهَا) دخی خاتوننک آتاسی
 برلن بر توغمه قز قرده شلری برلن (وَبَنَاتُ عَمَّاتِهَا) دخی اول خاتوننک آتا بر توغمه قز

قرده شلرینک قزلاری برلهن (وَلَا يَعْتَبَرُ) دخی مهر مثل اعتبار قیلنماس (بَاهَا) خاتوننک
 آناسی برلهن (وَمَالَهَا) دخی خاتوننک آناسی برلهن بر توغمه قز قرده شی برلهن (إِذَا لَمْ تَكُونَا)
 هر قایچان خاتوننک آناسی هم آناسی برلهن بر توغمه قز قرده شی بولماسالار (مَنْ قَبِيْلَتَهَا)
 خاتوننک قبیله سنن (وَيُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قیلنور (فِي مَهْرِ الْمَثَلِ) مهر منکله (أَنْ تَنْسَأُوْا بِأَ)
 الْمَرْأَتَانِ) ایکی خاتوننک برابر بولولاری (فِي السَّنِّ) یاشمه (وَالْجَمَالِ) دخی کورکاماسکه
 (وَالْأَمَالِ) دخی مالده (وَالْعَقْلِ) دخی عقلده (وَالْتَمِيْنِ) دخی دینمه (وَالْبَلْكِ) دخی شهرده
 (وَالْعَصْرِ) دخی زمانداشلمه (وَيَجُوْزُ) دخی درست بولور (تَزْوِيْجُ الْأُمَّةِ) کنیزه کنی جفقلنور و
 (مُسَلَّمَةٌ كَانَتْ) کیرهك اول کنیزهك مسلمان بولسون (أَوْ كُنَابِيَّةً) یایسه کتابیه کافره بولسون
 (وَلَا يَجُوْزُ) دخی درست بولماس (أَنْ يَنْزُوْجَ) جفقله نمه کلك (أُمَّةً) کنیزه کنی (عَلَى حُرَّةٍ)
 آزاد خاتون اوزرینه یعنی اوسقنه (وَيَجُوْزُ) دخی درست بولور (تَزْوِيْجُ الْحُرَّةِ) آزاد
 خاتوننی جفقله ندرمه کلك (عَلَيْهَا) اول کنیزهك اوزرینه (وَالْحُرِّ) دخی آزاد ایرگه درست بولور
 (أَنْ يَنْزُوْجَ) جفقله نمه کلك (أَرْبَعًا) دورت خاتوننی (مَنْ الْحُرَّاتِ) آزاد خاتونلاردان
 (وَالْأَمَاءِ) دخی کنیزه كلردن (وَلَيْسَ لَهُ) دخی آزاد ایرگه درست بولماس (أَنْ يَنْزُوْجَ)
 جفقله نمه کلك (أَكْثَرَ) کوبره کنی (مَنْ ذَلِكَ) اوشبو دورت خاتونندان (وَلَا يَنْزُوْجُ الْعَبْدُ)
 دخی قل جفت له نمه س (أَكْثَرَ) کوبره کنی (مَنْ اثْنَتَيْنِ) ایکی خاتونندان (فَإِنْ طَلَّقَ الْحُرُّ) بس
 اگر آزاد کشی طلاق قیلسه (أَحَدِي الْأَرْبَعِ) دورت خاتوننک برسنی (طَلَّاقًا بَابِنَا) طلاق
 باین برلهن (أَمْ يَجُزُّهُ) اول طلاق قیلغان ایرگه درست بولماس (أَنْ يَنْزُوْجَ) جفت له نمه کلك
 (رَابِعَةً) دورتنچی خاتوننی (حَتَّى تَنْقُضِيَ عِدَّتَهَا) طلاق قیلنغان خاتوننک عدتی تولما یغچه وبقمه یغچه
 (وَإِذَا زَوَّجَ الْأُمَّةَ) دخی هر قایچان کنیزه کنی جفت له ندرسه (مَوْلَاهَا) خواجه سی (ثُمَّ اعْتَقَتْ)
 مونک صوکنده کنیزه کنی آزاد قیلسه (فَلَمَّا الْخِيَارُ) بس اول کنیزه کسکه اختیار بولور
 (حُرًّا كَأَنْ زَوَّجَهَا) کیرهك کنیزه کننک ایری آزاد کشی بولسون (أَوْ عَبْدًا) یایسه قل بولسون
 (وَكَلَّفَا الْمَكَاتِبَةَ) اوشنداق مکاتبه نی جفت له ندرسه ده مکاتبه گه اختیار بولور آزاد قیلنغان
 صوکنک (وَأَنْ تَزُوْجَتْ) دخی اگر جفت له نلسه (أُمَّةً) کنیزه کنی (بِغَيْرِ اِذْنِ مَوْلَاهَا) خواجه سینک
 رخصتنن باشقه (ثُمَّ اعْتَقَتْ) مونک صوکنک ایه نی آزاد قیلنسه (صَحَّ النِّكَاحُ) نکاح درست
 بولور (وَلَا خِيَارَ لَهَا) دخی اول ایه گه اختیار بولماس (وَمَنْ تَزُوْجَ) دخی برکش جفقله نسه
 (أَمْرَاتَيْنِ) ایکی خاتوننی (فِي عَقْدَةٍ وَاحِدَةٍ) بر عقدده (أَحَدِيَهُمَا) اول ایکی خاتوننک برسی

(لَا يَجُزُّ) حلال بولماس بولسہ (لَهُ) اول ایرگہ (نَكَاحُهَا) اول خاتوننک نكاحی (صَحَّ) درست بولور
 (نَكَاحُ الْقَى) شوندا این خاتوننک نكاحی (يَجُزُّ لَهُ) اول ایرگہ حلال بولادر ایندی (نَكَاحُهَا)
 اول خاتوننک نكاحی (وَبَطَّلَ) دخی باطل بولور (نَكَاحُ الْأُخْرَى) ایکنچسی نكاحی (وَأَذَا كَانَ)
 دخی هر قایچان بولسہ (بِالزَّوْجَةِ) خاتون برلہن (عَيْبٌ) عیب (فَلَاخِيَارَ لَزَوْجِهَا) بس
 اول خاتوننک ایرینہ اختیار یوقدر (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسہ (بِالزَّوْجِ) ایر برلہن (جُنُونِ)
 دیوانہ لقی (أَوْ جُنَانِ) یایسہ جنام یعنی تہ فی یارلوب وتیشلب آغار جنام شول (أَوْ بَرَصِ)
 یایسہ آلا تہ نلیلیک (فَلَاخِيَارَ لِلْمَرْأَةِ) خاتونغہ بس اختیار یوقدر (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم
 قاشندہ (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشندہ (رَحِمَهُمَا اللَّهُ) اللہ تعالیٰ نلک رحمتی بولغای
 ایندی بو ایکی سینہ (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایندی امام محمد (لَهَا الْخِيَارُ) خاتونغہ اختیار
 بولور دیندی (وَأَذَا كَانَ الزَّوْجُ) دخی هر قایچان ایر بولسہ (عَيْنِيَا) آلتی قائم بولمی تورغان
 بولسہ (أَجَلُهُ الْحَاكِمُ) ایرگہ حاکم مهلت بیور (حَوْلًا) بریل (فَأَنْ وَصَلَ) بس اگر ایر ایروشسہ
 (الْيَهَا) اول خاتونغہ یعنی شول یل اچلدہ ایر خاتوننی وطی قیلسہ بس خاتون ایرگہ بولور
 (وَأَلَّا) اگر ایر خاتونغہ بریل اچلدہ وصول ایتمہسہ (فَرَّقَ بَيْنَهُمَا) حاکم ایر برلہن خاتون
 آراسنی آیورور (إِنْ طَلَبَتِ الْمَرْأَةُ) اگر خاتون ایستہسہ (ذَلِكَ) اوشبو آیورلونی
 (وَالْفِرْقَةُ) دخی آیورلو (تَطْلِيقًا بَاطِنًا) طلاق بایندر (وَلَهَا) دخی اول خاتونغہ تیر
 (كَمَا أَلِ الْمَهْرَ) مهرنک کاملی (إِنْ كَانَ) اگر بولسہ ایر (قَمَحَلًا) تحقیق خلوت قیلغان بولسہ
 (بِهَا) اول خاتون برلہن (وَأَنْ كَانَ جَبُوبًا) دخی اگر ایر ذکری خصیہ لری یایسہ بالغز
 ذکری کیسلمش بولسہ (فَرَّقَ الْقَاضِي بَيْنَهُمَا) ایر برلہن خاتون آراسنی قاضی آیورور
 (فِي الْحَالِ) طلب قیلغان مالک (وَلَمْ يُؤْجَلْهُ) مهلت بیورسہ حاکم ایرگہ (وَالْخِصْيَ) دخی خصیہ سی
 کیسلگان کشی (يُؤْجَلُ) مهلت بیورمش بولور (كَمَا يُؤْجَلُ الْعَيْنُ) ذکری قائم بولماغان
 کشی مهلت بیورلگان کہی یعنی بریل مهلت بیورلور (وَأَذَا أَسْلَمَتِ الْمَرْأَةُ) دخی هر قایچان
 خاتون مسلمان بولسہ (وَزَوْجُهَا كَافِرٌ) اول خاتوننک ایری کافر بولسہ (عَرَضَ عَلَيْهِ الْقَاضِي)
 اول ایرگہ قاضی عرض و بیان قیلور (الْإِسْلَامَ) اسلامنی (فَإِنْ أَسْلَمَ) بس اگر ایر مسلمان
 بولسہ (فَهِيَ أَمْرَاتُهُ) بس اول خاتون ایرنک خاتونی بولور (وَأَنْ أَبِي الْإِسْلَامِ) اگر ایر
 مسلمان بولودان باش تارتسہ (فَرَّقَ بَيْنَهُمَا) حاکم آیورور ایر برلہن خاتون آراسنی
 (وَكَانَ ذَلِكَ) دخی اوشبو آیورور بولور (طَلَاقًا بَاطِنًا) طلاق باین بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ)

و محمد) امام اعظم برلهن دخی امام محمد قاشنده (رحمهما الله) الله تعالى نكاح رحمتی بولغای
ایدی بوایکسینه (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایقندی امام ابو یوسف (هُوَ) اول حاکم نكاح
آیوروی (الْفَرْقَةُ بِغَيْرِ طَلَاقٍ) طلاقدن باشقه فرقتدر (وَأَنْ أَسْلَمَ الزَّوْجُ) اگر ایر مسلمان
بولسه (وَزَوْجَتُهُ مَجُوسِيَّةً) اول ایر نكاح خاتونی کتابیه بولماغان کافره بولسه (عَرَضَ عَلَيْهَا
الْإِسْلَامَ) قاضی اول خاتونغه اسلام عرض قیلور (فَأَنْ أَسْلَمَتْ) بس اگر خاتونی مسلمان
بولسه (فَهِيَ أَمْرَأَتُهُ) بس اول خاتون ایر نكاح خاتونیدر (وَأَنْ أَبَتْ) دخی اگر خاتون
مسلمان بولودان باش تارتسه (فَرَّقَ الْقَاضِي بَيْنَهُمَا) قاضی ایر برلهن خاتون آراسنی آیورر
(وَلَمْ تَكُنِ الْفَرْقَةُ) بو آیورر بولماس (طَلَاقًا) طلاق بولماس (فَأَنْ كَانَتْ) بس اگر بولسه ایر
(قَدْ دَخَلَ بِهَا) اول مجوسیه خاتونغه دخول قیلغان بولسه (فَلَهَا الْمَهْرُ) بس خاتونغه مهر
بولور (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ دَخَلَ بِهَا) دخی اگر ایر خاتونغه دخول قیلماغان بولسه (فَلَا مَهْرَ لَهَا)
بس اول مجوسیه خاتونغه مهر بوقدر (وَإِذَا أَسْلَمَتِ الْمَرْأَةُ) دخی هر قایچان خاتون مسلمان
بولسه (فِي دَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطنده (لَمْ تَقْعَ الْفَرْقَةُ عَلَيْهَا) خاتون اوزرینه آیورلو
توشمهس (حَتَّى تَحِيضَ) خاتون حیض کورمه بنچه (ثَلَاثَ حِيضٍ) اوج حیض نی (فَإِذَا حَاضَتْ)
بس هر قایچان خاتون اوج حیض کورسه (بِأَنْتِ) آیورلور خاتون (مِنْ زَوْجِهَا) ایرندن
(وَإِذَا أَسْلَمَ زَوْجُ الْكُفَّابِيَّةِ) هر قایچان کتابیه کافره نكاح ایری مسلمان بولسه (فَهُمَا) بس
اول ایر برلهن خاتون (عَلَى نِكَاحِهِمَا) نکاحلری اوزرنده در (وَإِذَا خَرَجَ) دخی هر قایچان
چقسه (أَحَدُ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلهن خاتون نكاح برسی (الْيَنَّا) بز نكاح یورطمزه یعنی اسلام یورطینه
(مِنْ دَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطندن (مُسْلِمًا) مسلمان بولوب چقسه (وَقَعَتِ الْبَيْنُونَةُ)
آرالارینه آیورولماق توشهر (وَأَنْ سَبَى أَحَدُهُمَا) دخی ایر برلهن خاتون نكاح برسی اسپر بولسه
(وَقَعَتِ الْبَيْنُونَةُ) آرالارینه آیورلو توشهر (وَأَنْ سَبَى مَعًا) دخی اگر ایر برلهن خاتون
برگه اسپر بولسالار (لَمْ تَقْعَ الْبَيْنُونَةُ) آرالارینه آیورلو توشمهس (وَإِذَا خَرَجَتِ الْمَرْأَةُ)
دخی هر قایچان خاتون چقسه (الْيَنَّا) بز نكاح یورطمزه یعنی اسلام یورطینه (مُهَاجِرَةً) هجرت
قیلوب (جَازَ أَنْ تَنْزُوْجَ) اول خاتون نكاح جفت لنوی یعنی ایرگه باروی درست بولور
(وَالْعِدَّةُ عَلَيْهَا) دخی اول خاتون اوزرینه عدت لازم بولماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ)
امام اعظم قاشنده (وَأَنْ كَانَتْ حَامِلًا) دخی اگر اول خاتون یوکلای بولسه (لَمْ تَنْزُوْجَ)
ایرگه بارماس (حَتَّى تَضَعَ حَمْلَهَا) یوگینی قوبیغانغه قدری (وَإِذَا ارْتَدَّ) دخی هر قایچان مرتد

بولسہ (أَحَدَ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلہن خاتوننک برسی (عَنِ الْإِسْلَامِ) اسلامدان (وَقَعَتِ الْفِرْقَةَ) آیور لوتوشدر (بِغَيْرِ الطَّلَاقِ) طلاقدان باشقہ (فَإِنْ كَانَ الزَّوْجُ) بس اگر ایر بولسہ (هُوَ الْمَرْتَّةُ) اول ایر مرتہ بولسہ (وَقَدْ دَخَلَ بِهَا) اول ایر خاتونغہ دخول قیلغان بولسہ (فَلَهَا كَمَالُ الْمَهْرِ) بس اول خاتونغہ کامل مهر بولور (وَأَنْ لَّمْ يَنْفُلْ بِهَا) دخی اگر ایر خاتونغہ دخول قیلماغان بولسہ (فَلَهَا نِصْفُ الْمَهْرِ) بس اول خاتونغہ یارطی مهر بولور (وَأَنْ كَانَتْ الْمَرْأَةُ) دخی اگر خاتون بولسہ (هِيَ الْمَرْتَّةُ) اول خاتون مرتہ بولسہ (قَبْلَ الْخُفُولِ) دخولین بورون (فَلَا مَهْرَ لَهَا) بس اول خاتونغہ مهر یوقدر (وَأَنْ كَانَتْ الرِّدَّةُ) دخی اگر خاتوننک مرتہ بولوی بولسہ (بَعْدَ الْخُفُولِ) دخول سوکنندہ (فَلَهَا الْمَهْرُ) بس خاتونغہ مهر بولور (وَأَنْ ارْتَمَا مَعًا) دخی ایر برلہن خاتون برگہ مرتہ بولسہ لار (ثُمَّ اسْلَمَا) مونک سوکنندہ برگہ مسلمان بولسہ لار (فَهُمَا عَلَى نِكَاحِهِمَا) بس بوا ایر برلہن خاتون نکاحلری اوزرنندہ در (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ الْمَرْتَّةُ) مرتہ ایرنک جفت لہ نوی (مُسْلِمَةً) مسلمان خاتوننی (وَلَا الْمَرْتَّةُ) دخی مرتہ خاتوننی (وَلَا كَافِرَةً) دخی کافرہ خاتوننی (وَكَذَلِكَ الْمَرْتَّةُ) دخی اوشنداق اسلام دینندن چقغان خاتون (لَا يَتَزَوَّجُهَا) جفتلندہ س اول خاتوننی (مُسْلِمًا) مسلمان ایر (وَلَا الْمَرْتَّةُ) دخی مرتہ ایر (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسہ (أَحَدَ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلہن خاتوننک برسی (مُسْلِمًا) مسلمان (فَالْوَلَدُ) بس بالا (عَلَى دِينِهِ) مسلمان بولغانینک دینی اوزریندہ در (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق (أَنْ اسْلَمَ أَحَدُهُمَا) ایر برلہن خاتوننک برسی مسلمان بولسہ (وَلَهُ) دخی مسلمان بولغانی اوچون بولسہ (وَلَكِنْ هُمْ يَتَزَوَّجُونَ) کچکنہ بالا (صَارَ) ڈہ ورلور (وَلَهُ) بالاسی (مُسْلِمًا) مسلمان بس اوب (بِاسْلَامِهِ) آتایا آنانک مسلمان بولووی برلہن (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسہ (أَحَدَ الْأَبْوَيْنِ) آتا آنانک برسی (کِتَابِيًّا) کتابی کافر بولسہ (وَالْآخَرَ) ایکنچہسی (مَجُوسِيًّا) مجوسی کافر بولسہ (فَالْوَلَدُ) بس بالا (کِتَابِيًّا) کتابی کنایدر (وَإِذَا تَزَوَّجَ الْكَافِرُ) دخی هر قایچان کافر جفتلندہ (بِغَيْرِ شُهُودٍ) شاهدلار دن باشقہ (أَوْ فِي عِدَّةِ كَافِرٍ) یایسہ بر کافر نک عتندہ بولغان خاتوننی (وَكَذَلِكَ) اوشبو شاهدسز یایسہ عتت اچندہ جفتلندہ (فِي دِينِهِمْ) اوزلرینک دینلرندہ (جَائِزٌ) درست بولسہ (ثُمَّ اسْلَمَا) مونک سوکنندہ ایر برلہن خاتون مسلمان بولسہ لار (أُقْرَأَ) قرارلاندلر لمش بولور لار (عَلَيْهِ) اول نکاح اوزرنندہ (وَإِذَا تَزَوَّجَ الْمَجُوسِيُّ) هر قایچان مجوسی جفتلندہ (أُمَةً) اوزینک آناسنی (أَوْ ابْنَتَهُ) یایسہ اوزینک قزینی (ثُمَّ اسْلَمَا) مونک

صوکنده بوایکسی مسلمان بولسه لار (فُرَقَ بَيْنَهُمَا) بوایکسی آراسنی آیور لور (وَإِذَا كَانَ) دخی هر قایچان بولسه (لِرَجُلٍ) برابر اوچون (امْرَأَتَانِ حُرَّتَانِ) ایکی آزادخاتون (فَعَلَيْهِ) بس اول ایرگه لازم بولور (أَنْ يَعْمَلَ) عمل لملک لک (بَيْنَهُمَا) ایکی خاتون آراسنی (فِي الْقَسَمِ) قسمده یعنی آشاتو اچرتوده یانینه یاطوده کییم کیگزوده (بِكْرَيْنِ كَانَتَا) کیرهک هر ایکیسی با کره بولسونلار (أَوْ ثِيْبَيْنِ) یایسه هر ایکیسی طل بولسونلار (أَوْ أَحَدَهُمَا بَكْرًا) یایسه برسی با کره بولسون (وَالْأُخْرَى ثِيْبًا) ایکنچی ثیبه بولسون (وَأَنْ كَانَتْ أَحَدُهُمَا حُرَّةً) دخی اگر ایکی خاتونلک برسی آزاد بولسه (وَالْأُخْرَى أَمَةً) ایکنچیسی کنیزهک بولسه (فَلِلْحُرَّةِ) بس آزاد خاتونغه بولور (الثُلُثَانِ مِنَ الْقَسَمِ) قسم دن اوچ اولوشدن ایکی السوشی (وَاللَّامَةِ) کنیزهککه بولور (الثُلُثُ) اوچ اولوشدن بر اولوشی (وَلَا حَقَّ لَهَا) دخی خاتونلار اوچون حق بوقدر (فِي الْقَسَمِ) قسمده (عَالَةَ السَّفَرِ) سفر حالنده (فَيُسَافِرُ الزَّوْجُ) بس ایر سفر قیلور (بِمَنْ شَاءَ مِنْهُنَّ) خاتونلاردان تله گان خاتونی برلهن (وَالأُولَى) لیکن آرتوغراق (أَنْ يَفْرَعَ) قرع صالماللق (بَيْنَهُنَّ) خاتونلار آراسنده (فَيُسَافِرُ) بس ایر سفر قیلور (بِمَنْ خَرَجَتْ قُرْعَتُهَا) قرعه سی چقغان خاتونی برلهن مثلادورت خاتونی بولسه دورت کاغزگه یازار اوچسینه حضر دیب بر سینه سفر دیب اول کاغزلری نر بر نرسه گه صالحوب بولغار بر کچکنه بالادان آلدروب بیرر سفر اسمی یازلغان کاغز چقغان خاتونی برلهن سفرگه بارور (وَإِذَا رَضِيََتْ) دخی هر قایچان راضی بولسه (أَحَدَى الزَّوْجَاتِ) خاتونلارنک برسی (بِتَرَكِ قِسْمِهَا) اوزینک نوبتنی قویوغه (لِصَاحِبَتِهَا) اوزینک کوندهش خاتونی اوچون (جَازَ) درست بولور (وَلَهَا) دخی اول خاتونغه تیهر (أَنْ تُرْجَعَ) قابنماللق (فِي ذَلِكَ) اوشبو قسمده یعنی بر خاتون نوبتنی کونده شینه بیرر صوکره رجوع قیلسه درست بولور.

کتاب الرضاع

رضاع حکم لری بیاننده کیلگان کتابدر ایکی یاش یارم اچنده بر خاتونلک سوتنی بالانک ایموینه رضاع دیبورلر ایهگان بالا ایر بالا بولسه رضیع اسمنده بولور قز بالا بولسه رضیعه اسمنده بولور ایمزگان خاتون مرضعه اسمنده بولور (قَلِيلُ الرِّضَاعِ) رضاعنک آزی (وَكَثِيرُهُ) دخی رضاعنک کوبی (إِذَا حَصَلَ) هر قایچان حاصل بولسه (فِي مِئَةِ الرِّضَاعِ) رضاع مئنده (تَعَلَّقَ بِهِ) اول رضاعغه توتاشر (التَّخْرِيمُ) حرام قیلو (وَمِئَةُ الرِّضَاعِ) دخی رضاعنک

مدتی (عند ابی حنیفہ رحمہ اللہ) امام اعظم قاشندہ (ثَلَاثُونَ شَهْرًا) اوطوز آیدر یعنی ایکی
یل یارم در (وَقَالًا) دخی ایندیبلر امامین (سَفْتَان) ایکی یلدر دیدیلر (فَإِذَا مَضَتْ)
بس هر قایچان اوتسه (مُدَّة الرِّضَاع) رضاع مدتی مدتین صوڭ بالا ایسه (كَمْ يَتَعَلَّقُ
الرِّضَاع) مدتین صوڭ سوت ایموگه توتاشماس (تَحْرِيمٌ) حرام قیلو (وَيَعْرَمُ مِنَ الرِّضَاعِ)
دخی رضاعدان حرام بولور (مَا يَحْرَمُ مِنَ النَّسَبِ) نسبین حرام بولغان نرسه (الْأ) مگر
حرام بولماس (أُمَّ أُخْتُهُ مِنَ الرِّضَاعِ) رضاعدان بولغان قز قردهشینک آناسی (فَأَنَّهُ) بس
درستلکده شأن (يَجُوزُ) درست بولور (أَنْ يَتَزَوَّجَهَا) رضاعدان بولغان قز قردهشینک
هکندا ایر قردهشینک آناسنی جفتلنمکک (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ)
جفتلنمکک (أُمَّ أُخْتِهِ مِنَ النَّسَبِ) نسبین بولغان قز قردهشینک آناسنی (وَأُمَّتُ ابْنِهِ
مِنَ الرِّضَاعِ) دخی رضاعدن بولغان اوغلینک قز قردهشی (يَجُوزُ) درست
بولور (أَنْ يَتَزَوَّجَهَا) رضاعدن بولغان اوغلینک قز قردهشنی جفتلنمک (وَلَا يَجُوزُ) دخی
درست بولماس (أُمَّتُ ابْنِهِ مِنَ النَّسَبِ) نسبین بولغان اوغلینک قز قردهشنی جفتلنمکک
(وَأَمْرَأَةُ ابْنِهِ مِنَ الرِّضَاعِ) دخی رضاعدن بولغان اوغلینک خاتونی (لَا يَجُوزُ) درست بولماس
(أَنْ يَتَزَوَّجَهَا) رضاعدن بولغان اوغلینک خاتونی جفتلنمکک (كَمَا لَا يَجُوزُ) نیتهك درست
بولمیدر ایسی (أَنْ يَتَزَوَّجَ) جفتلنمک (أَمْرَأَةُ ابْنِهِ مِنَ النَّسَبِ) نسبین بولغان اوغلینک
خاتونی (وَلَكِنْ الْفِعْلُ) دخی ایردن حاصل بولغان سوت یعنی بالا ایمزگان خاتوننک
سوتی کم شول خاتوننک ایرندن حاصل بولسه (تَعَلَّقُ بِهِ التَّحْرِيمُ) اول خاتوننک سوتینه
حرام قیلو توتاشر (وَهُوَ) اول حرام قیلونک توتاشووی (أَنْ تَرْضِعَ الْمَرْأَةُ) خاتوننک ایمزویدر
(صَبِيَّةٌ) صببی قز بالانی (فَتَحْرَمُ هَذِهِ الصَّبِيَّةُ) بس اشبو صبیه قز بالا حرام بولور (عَلَى زَوْجِهَا)
بو ایمچهك ایمزگان خاتوننک ایرینه (وَعَلَى آبَائِهِ) دخی اول خاتوننک ایرینک آتالاری
اوزر بغه حرام بولور (وَأَبْنَائِهِ) دخی اول ایرنک اوغللاری اوزرینه حرام بولور (وَيَصِيرُ)
دخی شه ورلور (الزَّوْجُ الَّذِي) شوندا این ایر کم (نَزَلَ مِنْهُ اللَّحْنُ) اول ایردن ایمزگان
خاتونغه سوت ایندی (أَبًا) اول ایر آتا بولوب شه ورلدر (لِلْمُرْضِعَةِ) ایمزلمش صبیه گه
(وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَنْ يَتَزَوَّجَ الرَّجُلُ) ایرنک جفتلنوی (بِأَخْتِ أَخِيهِ مِنَ الرِّضَاعِ)
رضاعدن بولغان ایر قردهشینک قز قردهشنی (كَمَا يَجُوزُ) نیتهك درست بولادر ایسی
(أَنْ يَقْرَأَ) ایرنک جفتلنوی (أَخْتُ أَخِيهِ مِنَ النَّسَبِ) نسبین بولغان ایر قردهشینک

قرقرده شنى (وَذَلِكَ) اوشبونىڭ صورت مسئلەسى (مَثَلُ الْأَخِ مِنَ الْأَبِ) آتابىر بولغان ايرقردهش كىبى (إِذَا كَانَ لَهُ) ھرقايچان اول آتابىر بولغان ايرقردهش اوچون بولسە (أُخْتُ مِنْ أُمِّهِ) آنا بىر بولغان قرقردهشى (جَارٌ) درست بولور (لأخيه من أبيه) آتابىر بولغان ايرقردهشى اوچون (أَنْ يَقْرَ وَجْهًا) ايرقردهشىنىڭ آتابىر توغاننى آلو (وَكُلُّ صَبِيٍّ) دىخى ھىر بىرايكى صبىي (اجْتَمَعًا) جىيىلسەلار (عَلَى نَدَى وَامْتِدَةٍ) بىرايمچەك اوزرىنە (لَمْ يَجُزْ لَامْتِدَتِهَا) ايكى صبىي نىڭ بىرسى اوچون درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ بِالْأُمْرِى) ايكىنچىنى جىقلىنمەكك (وَلَا يَجُوزُ) دىخى درست بولماس (أَنْ يَتَزَوَّجَ الْمُرْضِعَةَ) ايمچەك ايمزلىمش قىز بالانىڭ جىقلىنروى (أَحَقًّا) ھىچ بىر كىشىنى (مَنْ وَكَلْتَنِي) شونداين خاتوننىڭ بالاسىدان (أَرْضَعْتُ) ايمزدى اول خاتون اول قىز بالانى (وَلَا وَلَدْتُهَا) دىخى ايمچەك ايمزگان خاتوننىڭ بالاسىنىڭ بالاسىدان ھىچ بىر كىشىنى جىقلىنروى درست بولماس (وَلَا يَتَزَوَّجُ الصَّبِيَّ الْمُرْضِعُ) دىخى ايمچەك ايمزلىمش صبىي ايربالا جىقلىنمەس (أُخْتُ زَوْجِ الْمُرْضِعَةِ) ايمزگان خاتوننىڭ ايسرىنىڭ قرقرده شنى (لأنها) آنىڭ اوچون درستلىكىدە ايمچەك ايمزگان خاتوننىڭ ايسرىنىڭ قرقرده شنى (عَمَّتُهُ مِنْ الرِّضَاعِ) بىرايمچەك ايمگان ايربالانىڭ رضاعىدە سىيىز بىعنى رضاعا آناسىنىڭ قرقرده شىنىر (وَإِذَا اخْتَلَطَ اللَّبَنُ) ھرقايچان ايمزگەن خاتوننىڭ سوتى قاتشىرلىشى بولسە (بِالْمَاءِ) سوت بىرلەن (وَاللَّبَنُ هُوَ الْغَالِبُ) سوت صوغە غالب بولسە (تَعَلَّقَ بِهِ التَّحْرِيمُ) بس موند اين سوتنى ايمزگە ھرام قىلىوتوتاشىر (وَأَنْ غَلَبَ الْمَاءُ) دىخى اگرسوتگە صوغە غالب بولسە (لَمْ يَتَعَلَّقْ بِهِ التَّحْرِيمُ) موند اين سوتنى اچىرگە ھرام قىلىوتوتاشماس (وَأَنْ اخْتَلَطَ بِالطَّعَامِ) دىخى اگىر خاتوننىڭ سوتنى طعام بىرلەن قاتشىرلسە (لَمْ يَتَعَلَّقْ بِهِ التَّحْرِيمُ) اول سوتنى اچىرگە ھرام توتاشماس (وَأَنْ كَانَ اللَّبَنُ غَالِبًا) گرچە سوت طعامغە غالب بولسە دە (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشىندە (وَقَالَ رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دىخى اينى ائامىن (يَتَعَلَّقُ بِهِ التَّحْرِيمُ) سوت غالب بولغاندە اول سوتنى اچىرگە ھرام قىلىوتوتاشىر (وَأِذَا اخْتَلَطَ بِالْمَاءِ) دىخى ھرقايچان خاتوننىڭ سوتنى داروبىرلەن قاتشىرلىشى بولسە (وَاللَّبَنُ هُوَ الْغَالِبُ) سوت غالب بولسە (تَعَلَّقَ بِهِ التَّحْرِيمُ) اول داروبىرلەن قاتشىرلىغان سوتنى اچىرگە ھرام قىلىوتوتاشىر (وَإِذَا حَلَبَ اللَّبَنُ مِنَ الْمَرْأَةِ) دىخى ھرقايچان خاتوندىن سوتنى صاويلەش بولسە (بَعْدَ مَوْتِهَا) اول خاتون اولگەننىڭ صوكنىدە (فَأَوْجَرُ بِهِ الصَّبِيُّ) بس اول سوتنى صبىي نىڭ بوغازىنە قىيىلسە (تَعَلَّقَ بِهِ التَّحْرِيمُ) بس اول سوتكە ھرام قىلىوتوتاشىر (وَإِذَا اخْتَلَطَ اللَّبَنُ

دخی ہر قایچان خاتونک سوتنی قاتشہرلمش بولسہ (بَلْبَنُ شَاةٍ) قوی سوتی برلہن
(وَالْبَلْبَنُ هُوَ الْغَالِبُ) دخی خاتون سوتی غالب بولسہ (تَعَلَّقَ بِهِ النَّعْرِيمُ) اول سوتنی
اچروگہ حرام قیلومتعلق بولور (فَإِنْ غَلَبَ لَبْنُ الشَّاهِ) بس اگر قوی سوتی غالب بولسہ
(لَمْ يَتَّعَلَقْ بِهِ النَّعْرِيمُ) اول سوتنی اچروگہ حرام قیلومتعلق بولماس (وَإِذَا أُخْطِلَتْ) دخی
ہر قایچان قاتشہرلمش بولسہ (لَبْنُ امْرَأَتَيْنِ) ایکی خاتونک سوتینی (تَعَلَّقَ بِهِ النَّعْرِيمُ)
اول سوتنی اچروگہ حرام قیلومتعلق بولور (بِأَكْثَرِهِمَا) ایکی خاتونک سوتینک کو برہ گیندہ
یعنی قایسی نلک سوتی کوب شوکار تحریم متعلق بولور (عَنْ أَبِي يُوْسُفٍ رَحِمَهُ اللهُ) امام
ابو یوسف قاشندہ (وَقَالَ مُحَمَّدُ رَحِمَهُ اللهُ) امام محمد رحمہ اللہ ایتمی (يَتَّعَلَقُ بِهِمَا) ہر ایکی
خاتونغہ حرام قیلو متعلق بولور دیمی (فَإِذَا نَزَلَ) بس ہر قایچان اینسہ (لِلْبَكْرِ) با کرہ
قز اوچون (لَبْنٌ) سوت (فَارَضَعَتْ بِهِ) بس اول سوتنی ایہزسہ (صَبِيًّا) صبی بالاغہ (تَعَلَّقَ
بِهِ النَّعْرِيمُ) اول سوت گہ حرام قیلو متعلق بولور (فَإِذَا نَزَلَ لِلرَّجُلِ) بس ہر قایچان
ایر اوچون سوت اینسہ (فَارَضَعَ صَبِيًّا) بس صبی بالانی ایہزسہ (لَمْ يَتَّعَلَقْ بِهِ النَّعْرِيمُ)
ایر سوتنی ایہزگہ حرام قیلو متعلق بولماس (وَإِذَا شَرِبَ صَبِيًّا) اگر ایکی صبی بالا ایہسہ
(مَنْ لَبِنُ شَاةٍ) قوی سوتنن (فَلَا رَضَاعَ بَيْنَهُمَا) بس ایکی صبی آراسندہ رضاع قردہ شلگی
یوقدر (وَإِذَا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ) ہر قایچان ایر جفتلنسہ (صَغِيرَةً) کچکفہ قز بالانی (وَكَبِيرَةً)
دخی ضرور قز بالانی (فَارَضَعَتْ الْكَبِيرَةَ) بس ضروری ایہزسہ (الصَّغِيرَةَ) کچکنہ سنی (حَرَمْنَا)
ہر ایکسی حرام بولور لار (عَلَى الزَّوْجِ) ایر اوزرینہ (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسہ (لَمْ يَدْخُلْ)
دخول قیلماغان (بِالْكَبِيرَةِ) ضرور سینہ (فَلَا مَهْرَ لَهَا) بس ضرور سینہ مہر یوقدر (وَلِلصَّغِيرَةِ)
دخی کچکنہ سینہ بولور (نِصْفُ الْمَهْرِ) مہر نلک یارطسی (وَيَرْجِعُ بِهِ الزَّوْجُ) ایر یارطسی مہر
برلہن رجوع قیلور (عَلَى الْكَبِيرَةِ) ضرور سینہ (أَنْ كَانَتْ) اگر ضروری بولسہ (تَعَمَّتْ)
قصہ قیلغان بولسہ (بہ) اول ایہزوی برلہن (الْفَسَادُ) بوزوقلغنی (وَأَنْ لَمْ تَتَّعَمَّ) دخی
اگر بوزوقلغنی قصہ قیلماسہ (فَلَا شَيْءَ عَلَيْهَا) بس ضروری اوزرینہ ہیچ نرسہ بولماس
(وَلَا تُقْبَلُ فِي الرِّضَاعِ) دخی رضاع قبول قیلماس (شَهَادَةُ النِّسَاءِ الْمُتَفَرِّدَاتِ) بالغز خاتونلار نلک
شہادت (وَأَنْمَا يَثْبُتُ) بودر موندان باشقہ ایہسہ رضاع ثابت بولور (بِشَهَادَةِ رَجُلَيْنِ)
ایکی ایر نلک شہادت برلہن (أَوْ رَجُلٍ وَامْرَأَتَيْنِ) یایسہ بر ایر ایکی خاتونک شہادت برلہن

کتاب الطلاق

طلاق حکم لری بیاننده کیلنگان کنابدر اوشبو طلاق لغتمه قیدنی بیهر و شر یعنده خاص بولغان لفظ برلهن حاضر زمانده نکاح قیدنی بیهر و (الطَّلَاقُ) طلاق (عَلَى ثَلَاثَةِ أَوْجِهٍ) اوج وجه اوزرینه در (أَحْسَنُ الطَّلَاقِ) بیك کورکام طلاقدر برسی (وَطَّلَاقُ السَّنَةِ) دخی سنت بولغان طلاقدر ایکنچیسی (وَطَّلَاقُ الْبِنْعَةِ) دخی بدعت بولغان طلاقدر اوجنچیسی (فَأَحْسَنُ الطَّلَاقِ) بس طلاقدک کورکامره ک بولغانی (أَنْ يُطَلَّقَ الرَّجُلُ) ایرنلک طلاق قیلویدر (أَمْرًا تَهُ) اوزینک خاتونینی (تَطْلِيقًا وَاحِدَةً) بر طلاق برلهن (فِي طُهْرٍ) شوندا این طهرده (لَمْ يُجَامِعْهَا) ایر خاتوننی جماع قیلما دی (فیه) اول طهرده (وَيَتْرُكُهَا) دخی ایر قویار اول خاتوننی (حَتَّى تَنْقُضَ عِدَّتَهَا) خاتوننک عدی تمام بولغانغه قدری (وَطَّلَاقُ السَّنَةِ) دخی سنت بولغان طلاق (أَنْ يُطَلَّقَ) ایرنک طلاق قیلویدر (الْمَدْخُولُ بِهَا) دخول یعنی وطی قیلنغان خاتوننی (ثَلَاثًا) اوج طلاق برلهن (فِي ثَلَاثَةِ أَطْهَارٍ) اوج طهرده (وَطَّلَاقُ الْبِنْعَةِ) دخی بدعت بولغان طلاق (أَنْ يُطَلَّقَهَا) ایرنک خاتوننی طلاق قیلویدر (ثَلَاثًا) اوج طلاق برلهن (بِكَلِمَةٍ وَاحِدَةٍ) برسوز برلهن (أَوْ ثَلَاثًا) یایسه اوج طلاق قیلماقلقدنر (فِي طُهْرٍ وَاحِدٍ) بر طهرده (فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ) بس قایجهان اوشبون قیلسه یعنی بدعت بولغان طلاق برلهن طلاق قیلسه (وَقَعَ الطَّلَاقُ) طلاق توشهر (وَبَانَتَ مِنْهُ) دخی خاتون ایرندن آیور ولور (وَكَانَ عَاصِيًا) دخی گناهللی بولور ایر (وَالسَّنَةُ) دخی سنت (فِي الطَّلَاقِ) طلاقده (مِنْ وَجْهَيْنِ) ایکی وجه دننر (سُنَّةٌ فِي الْوَقْتِ) بروجهسی وقتمه سنننر (وَسُنَّةٌ فِي الْعِدَّةِ) ایکنچی وجهسی صاننده سنننر (فَالسَّنَةُ فِي الْعِدَّةِ) بس صاننده سنت بولغانی (يَسْتَوِي فِيهَا) بوسنننر برابر بولور (الْمَدْخُولُ بِهَا) دخول قیلنغان خاتون (وَعَدَّتُ الْمَدْخُولُ بِهَا) دخول قیلنماغان خاتون (وَالسَّنَةُ فِي الْوَقْتِ) دخی وقتمه سنت بولغانی (يَثْبُتُ) ثابت بولور (فِي الْمَدْخُولِ بِهَا) دخول قیلنغان خاتوننده (خَاصَّةً) خاصللی یوزندن (وَهُوَ) اول وقتمه سنت بولغانی (أَنْ يُطَلَّقَهَا) ایرنک خاتوننی طلاق قیلویدر (فِي طُهْرٍ) شواندین طهرنده (لَمْ يُجَامِعْهَا) جماع قیلما دی ایر اول خاتوننی (فیه) اول طهرده (وَعَدَّتُ الْمَدْخُولُ بِهَا) دخول قیلنماغان خاتون (يُطَلَّقُهَا) طلاق قیلور ایر اول خاتوننی (فِي مَالِ الطُّهْرِ) طهر حالنده (وَالْحَيْضُ) دخی حیض حالنده (وَإِذَا كَانَتْ الْمَرْأَةُ) دخی هر قایجهان خاتون بولسه (لَا تَحْيِضُ) حیض کورمهس بولسه (مِنْ صَغُرٍ) کچکنه لکن (أَوْ كَبُرٍ)

یا یسہ بیک الوغلقمن (فَارَادَ) بس ایرتلهسه (أَنْ يُطَلِّقَهَا) اول خاتوننی طلاق قیلونی
 (لِلسَّنَةِ) سنت اوچون (طَلَّقَهَا وَأَمَدَةً) خاتوننی برطلاق قیلور (فَإِذَا مَضَى شَهْرٌ) بس
 هر قایچان بر آی اوتسه (طَلَّقَهَا أُخْرَى) خاتوننی ایکنچی طلاق قیلور (فَإِذَا مَضَى شَهْرٌ)
 بس هر قایچان ینه بر آی اوتسه (طَلَّقَهَا أُخْرَى) خاتوننی اوچنچی مرتبه طلاق قیلور
 (وَبِحُجْرٍ) دخی درست بولور (أَنْ يُطَلِّقَهَا) ایرنک خاتوننی طلاق قیلور (وَلَا يَفْضَلُ) دخی
 آیورماس سزلفی (بَيْنَ وَطَمِّهَا) اول خاتوننی جماع قیلو آراسی برلهن (وَطَلَّاقُهَا) دخی اول
 خاتوننی طلاق قیلو آراسی (بِرِّمَانٍ) بر زمان برلهن (وَطَلَّاقُ الْحَامِلِ) دخی یوکللی خاتوننک
 طلاق (يَحُجْرُ) درست بولور (عَقِيبَ الْجَمَاعِ) جماع سوکنده (وَيُطَلِّقُهَا) دخی ایر یوکللی
 خاتوننی طلاق قیلور (لِلسَّنَةِ) سنت اوچون (ثَلَاثًا) اوج طلاق برلهن (يَفْضَلُ) آیورر
 (بَيْنَ كُلِّ تَطْلِيقَتَيْنِ) هر ایکی طلاق آراسی (بِشَهْرٍ) بر آی برلهن آیورر (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ)
 امام اعظم قاشنده (وَأَبِي يَوْسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشنده (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالی نك
 رحمتی بولغای ایندی بو ایکیسینه (وَقَالَ مُحَمَّدُ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایندی امام محمد (لَا يُطَلِّقُهَا) یوکللی
 خاتوننی طلاق قیلماس دیندی (لِلسَّنَةِ) سنت اوچون (الْأُ وَاحِدَةً) مگر بر طلاق قیلور
 (وَإِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ) هر قایچان ایر طلاق قیلسه (أَمْرَأَتَهُ) خاتوننی (فِي حَالَةِ الْحَيْضِ) حیض
 حالنده (وَقَعَّ الطَّلَاقُ) طلاق واقع بولور (وَيَسْتَنْعَبُ لَهُ) دخی ایرگه بو صورتده مستحب
 بولور (أَنْ يُرَاجِعَهَا) خاتونغهر جوع قیلاماق (فَإِذَا طَهَّرَتْ) بس هر قایچان خاتون پا کلانسه
 (وَحَاضَتْ) دخی حیض کورسه (ثُمَّ طَهَّرَتْ) مونک صونک سوکنده پا کلانسه (فَهُوَ حَبِيبٌ) بس ایر
 اختیار لیدر (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (طَلَّقَهَا) طلاق قیلور خاتوننی (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر
 تلهسه (أَمْسَكَهَا) توتار اول خاتوننی (وَيَقَعُ) دخی توشهر (طَلَّاقُ كُلِّ زَوْجٍ) هر ایرنک طلاق
 (إِذَا كَانَ عَاقِلًا) هر قایچان ایر عقللی بولسه (بِالْفَا) بالغ بولسه (وَلَا يَقَعُ) دخی توشمهس
 (طَلَّاقُ الصَّبِيِّ) صبی نك طلاق (وَالْمَجْنُونِ) دخی دیوانه کشینک طلاق (وَالنَّائِمِ) دخی
 یوقلاغان کشینک طلاق (وَإِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ) هر قایچان قل چفتلنسه (ثُمَّ طَلَّقَهَا) مونک سوکنده
 خاتوننی طلاق قیلسه (وَقَعَّ طَلَّاقُهُ) قلنک طلاق توشهر (وَلَا يَقَعُ) دخی توشمهس (طَلَّاقُ مَوْلَاهُ)
 قلنک خواجاسینک طلاق (عَلَى أَمْرَأَتِهِ) قلنک خاتونینه (وَالطَّلَاقُ) دخی طلاق (عَلَى ضَرْبَيْنِ)
 ایکی نوع اوزرینه در (صَرِيحٌ) صریح برسی (وَكِنَايَةٌ) دخی کنایه در ایکنچیسی (فَالصَّرِيحُ)
 بس طلاقنک صریحی (قَوْلُهُ) ایرنک سوزیدر (أَنْتَ طَالِقٌ) سین طلاق بولوچی دیگان

سوزیدر (وَمُطَلَّغَةً) دخی سین طلاق قیلنمش دیگان سوزیدر (وَطَلَّقْتُكَ) دخی مین سیننی
 طلاق قیلنم دیگان سوزیدر (فَهَذَا) بس اوسبو صریح طلاق (يَقَعُ) توشهر (به) اول صریح
 طلاق برلن (الطَّلَاقُ الرَّجْعِيُّ) طلاق رجعی (وَلَا يَقَعُ بِهِ) دخی صریح طلاق برلن
 توشمهس (الْأُحَادَةُ) مگر بر طلاق توشهر (وَأَنْ نُّوِيْ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ) گرچه بردن آرتقانی
 نیت قیلسادا (وَلَا يَنْفَعُ إِلَى النَّيَّةِ) دخی صریح طلاق برلن طلاقنک توشووی نیت که محتاج
 بولماس (وَقَوْلُهُ) دخی ایرنک سوزی (أَنْتِ الطَّلَاقُ) سین طلاق دیگان سوزی (وَأَنْتِ
 طَالِقُ الطَّلَاقِ) یایسه سین طلاق بولماق طلاق بولوچی دیگان سوزی (وَأَنْتِ طَالِقُ الطَّلَاقِ)
 دخی سین طلاق بولماق طلاق بولوچی دیگان سوزی (فَإِنْ لَمْ تُكُنْ لَهُ) بس اگر ایر
 اوچون بولماسه (نِيَّةً) نیت بولماسه (فَهِيَ أَحَادَةٌ رَّجْعِيَّةٌ) بس بوسوزلر برلن توشکان طلاق
 بر طلاق رجعی در (وَأَنْ نُّوِيْ بِهِ) دخی اگر اوشبو سوزلر برلن نیت قیلسه (ثَلَاثًا) اوچ
 طلاقنی (كَأَنَّ ثَلَاثًا) اوچ طلاق بولور (وَالضَّرْبُ الثَّانِي) دخی طلاقنک ایکنچی نوعسی
 (الْكُنَايَاتُ) کنایه لودر (لَا يَقَعُ بِهَا) اول کنایه لر برلن واقع بولماس (الطَّلَاقُ) طلاق
 (الْأَبْيَةُ) مگر نیت برلن گنه واقع بولور (أَوْ دَلَالَةٌ هَالٍ) یایسه هالنک دلالقی برلن گنه واقع
 بولور (وَهِيَ) اول کنایه لفظلاری (عَلَى ضَرْبَيْنِ) ایکی نوع اوزرینه در (مِنْهَا) اول کنایه
 لفظلاری جمله سنند (ثَلَاثَةُ أَلْفَاظٍ) اوچ لفظ (يَقَعُ بِهَا) اول اوچ لفظ برلن واقع بولور
 (الطَّلَاقُ الرَّجْعِيُّ) طلاق رجعی واقع بولور (وَلَا يَقَعُ بِهَا) دخی اول اوچ لفظ برلن واقع
 بولماس (الْأُحَادَةُ) مگر بر طلاق واقع بولور (وَهِيَ) اول بر طلاق رجعی توشه تورغان
 اوچ لفظ (قَوْلُهُ) طلاق قیلوچی ایرنک سوزیدر (أَعْقَدِي) اعتدی دیگان سوزیدر یعنی
 نکاهن عدت صاقلا سین یایسه الله تعالی نلک نعمتلرنی صماناسینی معناسنده (وَأَسْتَبْرِيْ
 رَحْمَتِكَ) دخی استبرئی رحمتک دیگان سوزیدر یعنی طلاق قیلنور اوچون رحمتنی
 پاکلا سین بالادان یایسه بالا یوقلغی سببلی رحمتنک پاکلا گنی ایسنه سین (وَأَنْتِ أَحَادَةٌ)
 دخی انت واحده دیگان سوزیدر یعنی سین مینمن یالغز بولغوچی سین یایسه قوم نلک
 آراسنده برسین معناسنده (وَبَقِيَّةُ الْكُنَايَاتِ) قالغان کفایه لفظلاری (إِذَا نُوِيْ بِهَا) هر قایچان
 اول لفظلار برلن نیت قیلسه (الطَّلَاقُ) طلاقنی (كَأَنَّتِ أَحَادَةٌ بَابِنَةٍ) خاتون بر طلاق
 باین برلن طلاق بولور (وَأَنْ نُّوِيْ ثَلَاثًا) دخی اگر اوچ طلاقنی نیت قیلسه (كَأَنَّتِ ثَلَاثًا)
 اوچ طلاق باین برلن طلاق بولور (وَأَنْ نُّوِيْ اثْنَتَيْنِ) اگر ایکی طلاقنی نیت قیلسه

(كُنْتُ وَأَمَةً) بر طلاق واقع بولور (وَهَذَا) دخی اوشبو قالغان كناية لفظلار (مَثَلُ قَوْلِهِ)
 طلاق قیلوچینک سوزی کمی (أَنْتَ بَايِنٌ) سین مینن آیور لغوچی (وَبَقَّةٌ) دخی سین
 مینن کیسلاگوچی (وَبَيْتَةٌ) دخی سین کیسلاگوچی (وَهَرَامٌ) دخی سین حرام (وَحَبْلُكَ
 عَلَيَّ عَارِبُكَ) دخی سینک یوگک ایکی چیکاک آراسنده (وَالْحَقِّي بِأَهْلِكَ) دخی اهلکا
 توتاش سین (وَعَلِيَّةٌ) دخی بوش بولغوچی سین (وَبُرِيَّةٌ) دخی بیزگوچی سین (وَوَهْبُكَ
 لِأَهْلِكَ) دخی سنی اهلکا هبه قیلیم (وَسُرْحَنُكَ) دخی بوش یبهردم سین (وَفَارَقْتُكَ)
 دخی آیورلیم سینن (وَأَنْتَ هُرَّةٌ) دخی سین آزاد (وَتَقَنَسِي) دخی سین برده ل (وَأَسْتُرِي
 دخی ارتل سین (وَأُغْرِبِي) دخی غربت اختیار قیل سین اگر (رَا) برلن بولسه (رَا) برلن
 بولسه طلاق اختیار قیل سین معناسنده (وَأَبْتَعِي الْأَزْوَاجَ) دخی ایرلر ایستنه سین کیلر
 بولار کلسی کنایه طلاقنی هم طلاقدان باشقه نی احتمال توتلار (فَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ) بس اگر
 ایر اوچون بولماسه (نِيَّةٌ) نیت بولماسا (لَمْ يَقَعْ بِهِ) الالفاظ اوشبو سوزلر برلن توشمه س
 (طَلَّاقٌ) طلاق توشمه س (أَلَمْ يَكُنْ) ایر برلن خاتوننک بولماقلقاری
 وقتنده (فِي مَثَلِ كَرَةِ الطَّلَاقِ) طلاقنی ذکر قیلشوده (فَيَقَعُ) بس توشه (بِهَا) اوشبو سوزلر
 برلن (الطَّلَاقُ) طلاق توشه (فِي الْقَضَاءِ) مکمه (وَلَا يَقَعُ) دخی طلاق توشمه س (فِيهَا يَبِينُهُ)
 ایر آراسی برلن (وَبَيَّنَ اللَّهُ تَعَالَى) دخی الله تعالی آراسنده (أَلَا أَنْ يَنْوِيَهُ) مگر طلاقنی
 نیت قیلماقلغی وقتنده ایرنک طلاق توشه (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی اگر ایر برلن خاتون
 بولماسالار (فِي مَثَلِ كَرَةِ الطَّلَاقِ) طلاقنی ذکر قیلشوده (وَكُنَّا) دخی بولسالار ایر برلن خاتون
 (فِي غَضَبٍ) آچو حالنده (وَحُصُومَةٍ) دخی دعوالشو حالنده (وَقَعَ الطَّلَاقُ) طلاق توشه
 (بِكُلِّ لَفْظٍ) هر سوز برلن (لَا يَقْصُدُ بِهِ) اول سوز برلن قصد قیلنماس بولسه (السَّبُّ) سوگونی
 (وَالشَّيْمَةُ) دخی شایته قیلونی (وَلَا يَقَعُ) دخی طلاق توشمه س (بِهَا) شول سوز برلن (يُقْصَدُ بِهِ)
 اول سوز برلن قصد قیلنور بولسه (السَّبُّ) سوگونی (وَالشَّقِيمَةُ) دخی شلقه قیلونی (أَلَا)
 مگر سوگونی شلقه قیلونی قصد قیلنغان سوزلر برلنده طلاق توشه (أَنْ يَنْوِيَهُ) ایرنک
 طلاقنی نیت قیلماقلغی وقتنده (وَأَذَا وَصَفَ الطَّلَاقَ) دخی هر قایچان ایر طلاقنی صفتلاسا
 (بِضَرْبٍ مِنَ الزِّيَادَةِ) آرتوقلقدان برنوع برلن (وَالشَّدَّةُ) دخی قانیاغدان برنوع برلن
 (كُنْ بَايِنًا) طلاق باین بولور (مَثَلُ أَنْ يَقُولَ) ایرنک ایتمه کلکی کمی (أَنْتَ طَالِقٌ بَايِنٌ)
 سین طلاق باین برلن طلاق بولغوچی دیو (أَوْ طَالِقٌ أَشَدُّ الطَّلَاقِ) یایسه سین قاطی طلاق

برلەن طلاق بولغوجى ديو (أَوْافَعَشَى الطَّلَاقِ) يايىسە سەين فامش رەك طلاق بىرلەن
 طلاق بولغوجى ديو (أَوْطَلَّاقَ الشَّيْطَانَ) يايىسە سەين شەيطان طلاغى بىرلەن طلاق
 بولغوجى ديو (أَوْالْبَيْعَةَ) يايىسە بىفەت بولغان طلاق بىرلەن طلاق بولغوجى ديو (أَوْكَالِبَهُلَ)
 يايىسە طباغ كىبى طلاق بولغوجى ديو (أَوْمَلَأَ الْبَيْتَ) يايىسە ايو تولوونچە طلاق ديو
 (وَإِذَا أَضَاقَ) دىخى ھەرقايچان طلاقنى اضاغە قەيلىسە (إِلَى جُمَلَتِهَا) خاتوننىڭ بارچە سەينە (أَوْ)
 يايىسە (إِلَى مَا) شول نوسەگە اضاغە قەيلىسە (يَعْبُرُ) تەبىر قەيلىنور (بە) اول نوسە بىرلەن
 (عَنِ الْجَمَلَةِ) جەلەدن (وَقَعَ الطَّلَاقُ) طلاق توشەر (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) ايرنىڭ ايتىروى كىبى
 (أَنْتَ طَالِقٌ) سەين طلاق ديو (أَوْ قَبْلُكَ طَالِقٌ) يايىسە سەينىڭ موينىڭ طلاق دىمىك كىبى
 (أَوْ عِنْتُكَ طَالِقٌ) يايىسە سەينىڭ موينىڭ طلاق دىمىك كىبى (أَوْ رُوْحُكَ) يايىسە سەينىڭ جانىڭ
 طلاق دىمىك كىبى (أَوْ بَدَنُكَ) يايىسە تىنىڭ طلاق دىمىك كىبى (أَوْ جَسَدُكَ) يايىسە تىنىڭ طلاق
 دىمىك كىبى (أَوْ فَرْجُكَ) يايىسە فرجىڭ طلاق دىمىك كىبى (أَوْ وَجْهُكَ) يايىسە بوزىڭ طلاق
 دىمىك كىبى (وَكَذَلِكَ) دىخى اوشىنداق طلاق توشەر (أَنْ طَلَّقَ) اگەر طلاق قەيلىسە (جُزْءًا
 شَائِعًا) شائع بولغان جزى (مِنْهَا) اول خاتوندىن (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) ايرنىڭ ايتىروى كىبى
 (نَصْفُكَ) يارنىڭ طلاق ديو (أَوْ نِثْلُكَ) يايىسە اوچىن بىرىڭ طلاق ديو (فَإِنْ قَالَ) بىس
 اگەر اير ايتسە (بِدُكْ) قولنىڭ طلاق ديو (أَوْ رَجُلُكَ) يايىسە آياڭنىڭ طلاق ديو (لَمْ يَقَعْ
 الطَّلَاقُ) طلاق توشمەس (وَإِنْ طَلَّقَهَا) دىخى اگەر خاتوننى طلاق قەيلىسە (نِصْفَ تَطْلِيقَةٍ) يارنى
 طلاق بىرلەن (أَوْ نِثْلَ تَطْلِيقَةٍ) يايىسە طلاقنىڭ اوچىن بىرى بىرلەن (كَأَنَّكَ) بواور (طَلِيقَةٌ وَأَمْدَةٌ)
 بىر طلاق بولور (وَطَلَّاقُ الْمَكْرَهِ) كوپلىنگان كىشىنىڭ طلاق (وَالسُّكْرَانُ) دىخى ايسىرىك كىشىنىڭ
 طلاقى (وَإِذَا وَقَعَ) تشكوجىدىر (وَبَقِيَ) دىخى توشەر (طَلَّاقُ الْأَخْرَسِ) تىلسىز كىشىنىڭ طلاقى (بِالْإِشَارَةِ)
 اشارة بىرلەن (وَإِذَا أَضَاقَ الطَّلَاقُ) دىخى ھەرقايچان طلاقنى اضاغە قەيلىسە (إِلَى الْفِكَاحِ) نىكاحگە
 (وَقَعَ) طلاق توشەر (عَقِيبَ النِّكَاحِ) نىكاح سوڭىندە طلاق (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) ايرنىڭ ايتىروى
 كىبى (أَنْ تَزُوْجَتْكَ) اگەر جىقلىسەم سەينى (فَأَنْتَ طَالِقٌ) بىس سەين طلاق سەين ديو (أَوْ) يايىسە
 بو طرىق ايتىروى كىبى (كُلُّ امْرَأَةٍ) ھەر بىر خاتون (أَتَزُوْجُهَا) جىقلىنورمون مەين اول خاتوننى
 (فَهِيَ) بىس اول خاتون (طَالِقٌ) طلاق در ديو (وَإِذَا أَضَافَهُ) دىخى ھەرقايچان طلاقنى اضاغە
 قەيلىسە (إِلَى شَرْطٍ) شەرطقە (وَقَعَ) طلاق توشەر (عَقِيبَ الشَّرْطِ) شەرط سوڭىندە (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ)
 ايرنىڭ ايتىروى كىبى (لَا امْرَأَتَهُ) اوزىنىڭ خاتونىغە (أَنْ دَخَلْتُ الدَّارَ) اگەر بور طوقە كرسەڭ سەين

(فَأَنْتَ طَالِقٌ) بس سین طلاق سون دیو (وَلَا يَصُحُّ) دخی درست بولماس (أَضَافَةُ الطَّلَاقِ)
 طلاقنی اضافہ قیلو (الْأ) مگر درست بولور (أَنْ يَكُونَ الْخَالِفُ) یمین اینوجینیک بولماقلنی
 وقتندہ (مَالِكًا) ملکنوچی (أَوْ يُضَيِّفُهُ) یایسہ طلاقنی اضافہ قیلوی وقتندہ (إِلَى مَلِكٍ) ملک گہ
 (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر اینسہ (لِأَجْنَبِيَّةٍ) یاط خاتونگہ (أَنْ دَخَلْتَ الدَّارَ) اگر یورطقہ کرسہ ک
 سین (فَأَنْتَ طَالِقٌ) بس سین طلاق سین دیو (ثُمَّ تَزَوَّجَهَا) مونک صوگندہ اول خاتوننی
 جفتلنسہ (فَدَخَلْتَ الدَّارَ) مونک صوگندہ خاتون یورطقہ کرسہ (لَمْ تُطَلِّقْ) خاتون طلاق
 قیلنماس (وَاللَّفَاطَةُ الشَّرْطُ) دخی شرط لفظلارنی (أَنْ) اندر (وَأَذَا) دخی اذادر (وَأَذَا مَا) دخی
 اذامادر (وَكُلُّ) دخی کل در (وَكُلَّمَا) دخی کلامدر (وَمَتَى) دخی متی در (وَمَتَمَا) دخی متمادر
 (فَفِي كُلِّ هَذِهِ الشَّرُوطِ) بس اوشبو شرطلارنک بار چہ سنسہ (أَذَا وَجَدَ الشَّرْطَ) هر قایچان شرط
 تابلسہ (أَنْعَلَتْ الْيَمِينُ) یمین چیشلور یعنی طلاق توشہ ده یمین بتہر (الْأ فِي كُلِّمَا) مگر
 کلامہ یمین چیشلمسہ (فَإِنَّ الطَّلَاقَ) بس در سنلکدہ طلاق (يَتَكْرَّرُ) قات قات بولور
 (بِتَكَرُّرِ الشَّرْطِ) شرطنک قات قات بولوی برلہن (حَتَّى يَقَعَ ثَلَاثَ تَطْلِيقَاتٍ) تا کم اوچ طلاق
 توشہر (فَأَذَا تَزَوَّجَهَا) دخی اگر جفتلنسہ (بَعْدَ ذَلِكَ) اوشبو اوچ طلاق صوگندہ ایکنچی
 ایردن آیورلغان صوگندہ (لَمْ يَقَعْ شَيْءٌ) هیچ نرسہ یعنی طلاق توشمہس (وَزَوَّالِ الْمَلِكِ)
 دخی ملکنک کیتوی (بَعْدَ الْيَمِينِ) یمین صوگندہ (لَا يُبْطَلُهَا) یمین نی باطل قیلماس (فَإِنْ
 وَجَدَ الشَّرْطَ) بس اگر شرط تابلسہ (فِي مَلِكٍ) ملکدہ (أَنْعَلَتْ الْيَمِينُ) یمین چیشلور
 (وَوَقَعَ الطَّلَاقُ) دخی طلاق توشہر (وَأَنْ وَجَدَ فِي غَيْرِ الْمَلِكِ) دخی شرط ملکین باشہ ده
 تابلسہ (أَنْعَلَتْ الْيَمِينُ) یمین چیشلور (وَلَمْ يَقَعْ شَيْءٌ) هیچ ہر طلاق واقع بولماس (وَأَذَا
 اخْتَلَفَا) دخی ایر برلہن خاتون اختلاف قیلشسالار (فِي وُجُودِ الشَّرْطِ) شرطنک تابلووندہ
 (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُ الزَّوْجِ) ایرنک سوز یر (فِيهِ) اول شرطنک تابلووندہ
 (الْأ) مگر ایرنک سوزی معتبر بولماس (أَنْ تُقِيمَ الْمَرْأَةُ) خاتوننک اقامت قیلوی
 وقتندہ (الْبَيْتَةَ) گواہلارنی (فَإِنْ كَانَ الشَّرْطُ) بس اگر شرط بولسہ (لَا يُعْلَمُ) بلنمہس بولسہ
 (الْأَمِنْ جَهْتَهَا) مگر خاتون جہتنک ننگہ بلنسہ (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُهَا) خاتوننک
 سوز یر (فِي حَقِّ نَفْسِهَا) اوزی حقندہ (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) ایرنک اینتوری کبی (أَنْ حَضَتْ) اگر
 حیض کورسہ ک سین (فَأَنْتَ طَالِقٌ) بس سین طلاق سون دیو (فَقَالَتْ) بس خاتون ایتسہ
 (فَمَحَضَتْ) تحقیق حیض کوردم مین دیو (طَلَّقَتْ) طلاق بولور (وَأَذَا قَالَ لَهَا) دخی هر

قايچان اير خاتونغه ايتسه (اذا حَضَتْ) هر قايچان حيض كورسهك سين (فَأَنْتِ) بس سين (طَالِقٌ) طلاق سين (وَقَالَتْ) دغى فلانه خاتون طلاقسر (فَقَالَتْ) بس خاتون ايتسه (فَمَ حَضَتْ) تحقيق حيض كوردم بين ديسه (طَلَّقَتْ هِيَ) اول خاتون طلاق بولور (وَأَمَّ تَطَلَّقَ فُلَانَةٌ) دغى فلانه طلاق بولماس (وَأَذَا قَالَ لَهَا) دغى هر قايچان اير خاتونبغه ايتسه (أَنْ حَضَتْ فَأَنْتِ طَالِقٌ) اگر سين حيض كورسهك طلاق ديو (فَرَأَتْ النَّمَّ) بس خاتون قان كورسه (لَمْ يَقَعْ الطَّلَاقُ) طلاق توشمهس (حَتَّى يَسْتَمِرَّ النَّمُّ) قان قرارلانماينچه (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوج كون (فَأَذَا تَمَّتْ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ) بس هر قايچان اوج كون تمام بولسه (حَكَمْنَا بِوُقُوعِ الطَّلَاقِ) طلاقنك وتوعسى برلهن حكم قياورمز (حِينَ حَاضَتْ) حيض كورگان وقتنده (وَأَذَا قَالَ) دغى قايچان اير ايتسه خاتونبغه (اذا حَضَتْ) هر قايچان حيض كورسهك سين (حَيْضَةً) برحيضنى (فَأَنْتِ طَالِقٌ) بس سين طلاق سين ديو (لَمْ تَطَلَّقِي) خاتون طلاق بولماس (حَتَّى تَطْهَرَ) خاتون پاك بولغانغه قبرى (مِنْ حَيْضِهَا) حيضندن (وَطَلَّاقُ الْأَمَةِ) دغى كنيزه كنك طلاق (تَطْلِيْقَتَانِ) ايكي طلاقسر (حُرًّا كَأَنْ زَوْجَهَا) كيرهك كنيزه كنك ايرى آزاد بولسون (أَوْ عَبْدًا) يايسه قل بولسون (وَطَلَّاقُ الْحُرَّةِ) دغى آزاد خاتوننك طلاق (ثَلَاثًا) اوجسر (حُرًّا كَأَنْ زَوْجَهَا) كيرهك آزاد خاتوننك ايرى آزاد اير بولسون (أَوْ عَبْدًا) يايسه قل بولسون (وَأَذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ) دغى هر قايچان اير طلاق قيلسه (أَمْرَاتُهُ) خاتونينى (قَبْلَ الدُّخُولِ) وطى دان بورن (ثَلَاثًا) اوج طلاق قيلسه (وَقَعْنَ) اوج طلاق توشورلور (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرينه (وَأَنْ فَرَّقَ الطَّلَاقُ) دغى اگر اير طلاقنى آبورسه (بِأَنْتِ بِالْأُولَى) خاتون اولكى طلاق برلهن باين بولور (وَلَمْ تَقَعْ الثَّانِيَةَ) ايكنجى طلاق توشمهس (وَأَنْ قَالَ لَهَا) دغى اگر اير خاتونبغه ايتسه (أَنْتِ طَالِقٌ) سين طلاق سين (وَاحِدَةً) بر طلاق سين (وَوَاحِدَةً) دغى بر طلاق سين (وَقَعَتْ عَلَيْهَا) خاتون اوزرينه توشهر (وَاحِدَةً) بر طلاق توشهر (وَأَذَا قَالَ لَهَا) دغى هر قايچان اير خاتونبغه ايتسه (أَنْتِ طَالِقٌ وَاحِدَةً) سين بر طلاق سون (قَبْلَ وَاحِدَةٍ) بر طلاقمان بورون (أَوْ بَعَثَهَا وَاحِدَةً) يايسه اول بر طلاق سوكنده بر طلاق بولغوچيدر ديسه (وَقَعَتْ تَوْشَهْرَ عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرينه (وَاحِدَةً) بر طلاق توشهر (وَأَنْ قَالَ) دغى اگر اير ايتسه (أَنْتِ طَالِقٌ وَاحِدَةً) سين بر طلاق سون (قَبْلَهَا وَاحِدَةً) اول بر طلاقنك آلندنه بر طلاق بار ايدى (وَقَعَتْ ثِنْتَانِ) ايكي طلاق توشهر (وَأَنْ قَالَ) دغى اگر اير ايتسه (أَنْتِ طَالِقٌ وَاحِدَةً)

سین بر طلاق (بَعَثَ وَاحِدَةً) بر طلاق سوگندہ (وَقَعَتْ ثَنَّتَانِ) ایکی طلاق توشہر (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایتسہ ایر خانونغہ (أَنْتِ طَالِقٌ وَاحِدَةٌ) سین بر طلاق سون (بَعَثَ وَاحِدَةً) بر طلاق برلہن (أَوْ مَعَهَا وَاحِدَةً) یایسہ اول بر طلاق برلہن برگہ بولغوجیسر بر طلاق دیسہ (وَقَعَتْ ثَنَّتَانِ) ایکی طلاق توشہر (وَأَذَا قَالَ لَهَا) دخی ہر قایچان ایر ہاتونغہ ایتسہ (أَنْ دَخَلْتَ الدَّارَ) اگر سین یورطقہ کرسہک (فَأَنْتِ طَالِقٌ) بس سین طلاق سون دیو (وَاحِدَةً) بر طلاق سون (وَوَاحِدَةً) دخی بر طلاق سون دیو (فَمَدَّخَلْتَ الدَّارَ) بس خانون یورطقہ کرسہ (وَقَعَتْ عَلَيْهَا) اول خانون اوزرینہ توشہر (وَاحِدَةً) بر طلاق (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم فاشندہ (وَقَالَا) دخی ایندیلر امامین (يَقَعُ ثَنَّتَانِ) ایکی طلاق توشہر (وَأَذَا قَالَ لَهَا) دخی ہر قایچان ایر خانونغہ ایتسہ (أَنْتِ طَالِقٌ بِمَكَّةَ) سین مکدہ طلاق سون دیسہ (فَقِي) بس اول خانون (طَالِقٌ) طلاق بولغوجیسر (فِي كُلِّ الْبِلَادِ) شہر لرنک بارچہ سنہہ (وَكَذَلِكَ) دخی اوشاندق ہر شہردہ طلاق بولور (أَذَا قَالَ لَهَا) دخی قایچان خانونغہ ایتسہ (أَنْتِ طَالِقٌ فِي الدَّارِ) سین یورطقہ طلاق دیو (وَأَذَا قَالَ لَهَا) دخی ہر قایچان ایر خانونغہ ایتسہ (أَنْتِ طَالِقٌ إِذَا دَخَلْتَ مَكَّةَ) ہر قایچان مکدہ کرسہک سین طلاق دیو (لَمْ تَطَّلِقِي) خانون طلاق بولماس (حَتَّى تَدْخُلَ مَكَّةَ) مکدہ کرسہگہ کرسہگہ قدوری (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایر ایتسہ (أَنْتِ طَالِقٌ غَدًا) سین تاکدہ طلاق دیو (وَقَعَّ الطَّلَاقُ) طلاق توشہر (عَلَيْهَا) اول خانون اوزرینہ (بَطْلُوعِ الْفَجْرِ) تاکنک توشہر برلہن (وَأَذَا قَالَ لِامْرَأَتِهِ) دخی ہر قایچان ایر خانونینہ ایتسہ (اخقاری) اختیار قیل سین دیو (يَنْوِي بِذَلِكَ) اوشہو اختیار قیل سین دیگان سوزی برلہن نیت قیلور بولسہ (الطَّلَاقُ) طلاقنی (أَوْ قَالَ لَهَا) یایسہ خانونغہ ایتسہ (طَلَّقِي نَفْسَكَ) اوزگنی طلاق قیل دیسہ (فَلَمَّا) بس اول خانونغہ بولور (أَنْ تَطَّلِقِي نَفْسَهَا) اوزینہ طلاق قیلور (مَا دَامَتْ) بولغان مدتہ اول خانون (فِي مَجْلِسِهَا ذَلِكَ) اوشہو مجلسنہ (فَأَنْ قَامَتْ) بس اگر خانون تورسہ (مَنْهُ) اول مجلسن (أَوْ أَخَذَتْ) یایسہ کرسہہ (بِعَمَلِ آخِرِ) ایکنچی عملگہ (خَرَجَ الْأَمْرُ) اختیار امری چغار (مَنْ يَدُّهَا) خانوننک قولندان (وَأَنْ اخْتَارَتْ نَفْسَهَا) دخی اگر خانون اوزینہ اختیار قیلسہ (فِي قَوْلِهِ اخْتِيَارِي) ایرنک اختیار قیل سین دیگان سوزندہ (كَأَنَّ وَاحِدَةً بَاطِنَةً) بر طلاق باین بولور (وَلَا يَكُونُ ثَلَاثًا) اوج طلاق بولماس (وَأَنْ نَوَى الزَّوْجَ) گرچہ ایر نیت قیلسہدہ (ذَلِكَ) اوشہو اوج طلاقنی

وَلَا بُدَّ دَخَى چاره یوقدر (مَنْ ذَكَرَ النَّفْسَ) نفس قیدنی ذکردن (فِي كَلَامِهِ) ایرنلک سوزنده (أَوْ كَلَامِهَا) یایسه خاتونلک سوزنده (وَأَنْ طَلَّقَتْ نَفْسَهَا) دخی اگر خاتون اوزیننی طلاق قیلسه (فِي قَوْلِهِ طَلَّقَ نَفْسَكَ) ایرنلک خاتونیننه اوزنکی طلاق قیل سین دیگان سوزنده (فَهِيَ وَاحِدَةٌ رَجْعِيَّةٌ) بس اول طلاق بر طلاق رجعی بولور (فَإِنْ طَلَّقَتْ نَفْسَهَا) بس اگر خاتون اوزیننی طلاق قیلسه (ثَلَاثًا) اوچ طلاق برلهن (وَقَدْ أَرَادَا الزَّوْجَ) تحقیق ایر اراده قیلسه (ذَلِكَ) او شبو اوچ طلاقنی (وَقَعْنَ) اوچ طلاق توشه رار (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزریننه (وَأَنْ قَالَ لَهَا) دخی اگر خاتونغه اینسه (طَلَّقَ نَفْسَكَ) اوزنکی طلاق قیل سین (مَتَى شِئْتَ) قاپور زمان تله سهک دیو (فَلَهَا) بس اول خاتونغه تیهر (أَنْ تُطَلِّقَ نَفْسَهَا) اوزیننی طلاق قیلما قلیق (فِي الْمَجْلِسِ) مجلسده (وَبَعْدَهُ) دخی مجاس سوکنده (وَإِذَا قَالَ لِرَجُلٍ) دخی هر قاپچان ایرر ایکنجه ایررگه ایتمسه (طَلَّقَ امْرَأَتِي) عینم خاتونمننی طلاق قیل دیسه (فَلَهَا) بس بو ایررگه تیهر (أَنْ يُطَلِّقَهَا) خاتوننی طلاق قیلما قلیق (فِي الْمَجْلِسِ) مجلسده (وَبَعْدَهُ) دخی مجاس سوکنده (وَأَنْ قَالَ) دخی ایرر ایتمسه (طَلَّقَهَا) طلاق قیل سین عینم خاتونمننی دیسه (أَنْ شِئْتَ) اگر سین تله سهک دیو (فَلَهَا) بس بو ایررگه تیهر (أَنْ يُطَلِّقَهَا) خاتوننی طلاق قیلما قلیق (فِي الْمَجْلِسِ) مجلسده (خَاصَّةً) خاصلق بیورندن (وَأَنْ قَالَ لَهَا) دخی اگر ایرر خاتونغه ایتمسه (أَنْ كُنْتَ تُحِبُّنِي) اگر سین عیننی سویهر بولساک (أَوْ تَبْغِضُنِي) یایسه سین عینکا آچولانور بولساک (فَأَنْتِ طَالِقٌ) بس سین طلاق دیسه (فَقَالَتْ) بس خاتون ایتمسه (أَنَا أَحْبَبْتُكَ) عین سیننی سویهر من دیسه (أَوْ أَبْغَضْتُكَ) یایسه عین سینکا آچولانامن دیسه (وَقَعَ الطَّلَاقُ) طلاق توشه (وَأَنْ كَانَ) گرچه بولساده (فِي قَلْبِهَا) اول خاتونلک کولکنده (خِلَافُ مَا أَظْهَرَتْ) اظهار قیلغان نرسه سینلک خلافی بولسه ده (وَإِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ) دخی هر قاپچان ایرر خاتوننی طلاق قیلسه (فِي مَرَضٍ مَوْتِهِ) اولم آورونده (طَلَّاقًا بَيِّنًا) طلاق باین برلهن (فَمَاتَ) بس ایرر اولسه (وَهِيَ فِي الْعَمَةِ) اول خاتون عدت اچنک بولسه (وَرِثَتْ مِنْهُ) خاتون ایردن میراث آلور (وَأَنْ مَاتَ) دخی اگر اولسه (بَعْدَ انْقِضَاءِ عِدَّتِهَا) خاتونلک عدتی تمام بولغانلک سوکنده (فَلَا مِيرَاثَ لَهَا) بس اول خاتونغه میراث یوقدر (وَأَنْ قَالَ لِامْرَأَتِهِ) اگر ایرر خاتونیننه ایتمسه (أَنْتِ طَالِقٌ) سین طلاق سین (أِنْ شَاءَ اللَّهُ) اگر الله تعالی تله سه دیو (مُتَّصِلًا) توتاشمان (لَمْ يَقَعْ الطَّلَاقُ) طلاق توشماس (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزریننه (وَأَنْ قَالَ لَهَا) دخی اگر ایرر خاتونغه ایتمسه (أَنْتِ طَالِقٌ ثَلَاثًا) سین

اوج طلاق سین (الأواحدة) مگر برکیم دیسه (طَلَّقَتْ ثَنَيْنِ) خاتون ایکی طلاق بولور
 (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایر خاتونغه اینسه (دَائِمًا) سین اوج طلاق سون (الْأَثْنَيْنِ) مدر ایکی
 کیم دیسه (طَلَّقَتْ وَاحِدَةً) خاتون بر طلاق بولور (وَإِذَا مَلَكَ الزَّوْجُ) دخی هر قایچان ایر
 ملکلہ نسه (أَمْرَاتُهُ) خاتوننی (أَوْ شَقَصَا مِنْهَا) بیایسه خاتونان بر کیسه کنی (أَمَلَكْتَ الْمَرْأَةَ)
 بیایسه خاتون ملکلہ نسه (زَوْجَهَا) ایرینی (أَوْ شَقَصَا مِنْهُ) بیایسه ایرندان بر کیسه کنی (وَوَقَعَتْ
 الْفُرْقَةَ) آبرولو توشر (بَيْنَهُمَا) ایر برلہن خاتون آراسندہ (بِغَيْرِ طَلَّاقٍ) طلاقین باشقہ.

باب الرجعة

طلاقن قایتو بیانندہ کیلگان بابدر (إِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ) هر قایچان ایر خاتوننی
 طلاق قیلسه (تَطْلِيقًا رَجْعِيًّا) بر طلاق رجعی برلہن (أَوْ تَطْلِيقًا بَيِّنًا) بیایسه ایکی طلاق
 برلہن (فَلَهُ أَنْ يُرَاجِعَهَا) بس ایرگہ خاتونینہ قایتو تیر (فِي عَدَّتِهَا) خاتوننک عدی
 اجندہ (رَضِيَتْ) کیرہک خاتون راضی بولسون (بِذَلِكَ) اوشبو ایرنک قایتونینہ (أَوْ لَمْ
 تَرْضَ) بیایسه راضی بولماسون (وَالرَّجْعَةُ) دخی طلاقین قایتو (أَنْ يَقُولَ) ایرنک
 ایتمکلگی در خاتونینہ (رَاجَعْتُكَ) قایتقم مین سیکلا دیو (أَوْ رَاجَعْتُ امْرَأَتِي) بیایسه قایتقم
 مین خاتونمہ دیو (أَوْ يَطَّأَهَا) بیایسه ایر خاتوننی جماع قیلور (أَوْ يَقْبُلُهَا) بیایسه خاتوننی
 اوبار (أَوْ يَمْسُهَا) بیایسه خاتوننی توتار (بِشَهْوَةٍ) قزغو برلہن (أَوْ يَنْظُرُ) بیایسه ایرقرار
 (إِلَى فَرْجِهَا) خاتونینک فرجینہ (بِشَهْوَةٍ) قزغو برلہن بلار کلسی طلاقین قایتو بولا
 (وَيُسْتَعْتَبُ) دخی مستعب بولور (أَنْ يَشْهَدَ) شاهد تورغزما قلف (عَلَى الرَّجْعَةِ) طلاقین
 قایتونینہ (شَاهِدَيْنِ) ایکی شاهدنی (وَأَنْ لَمْ يَشْهَدْ) اگر شاهد تورغزما سادہ (صَحَّتِ الرَّجْعَةُ)
 طلاقین قایتو درست بولور (وَإِذَا انْقَضَتِ الْعِدَّةُ) دخی هر قایچان طلاق رجعینک عدی
 اوتسه (فَقَالَ) بس ایر ایقسہ (فَلَكُنْتُ) تعقیق بولدم مین (رَاجَعْتُهَا) خاتونغه رجوع
 قیلور بولدم مین (فِي الْعِدَّةِ) عدی اجندہ دیسه (فَصَلَّتْهُ) بس خاتون ایرنی تصدیق
 قیلسه (فَهِيَ) اول رجعت (رَجْعَةٌ) طلاقان قایتودر (وَأَنْ كَلَّبَتْهُ) دخی اگر خاتون
 ایرنی بالغانغه نسبت بیرسه (فَالْقَوْلُ قَوْلُهَا) بس معتبر سوز خاتوننک سوزیر (وَالْأَيْمَانُ
 عَلَيْهَا) دخی خاتون اوزرینہ بھین بوقدر (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ
 (وَإِذَا قَالَ الزَّوْجُ) دخی اگر ایر اینسه (فَدَرَّاجَعْتُكَ) تعقیق قایتقم مین سیکلا دیسه

(فَقَالَتْ لَهُ) بس خاتون ایرگه ایتسه (جُبَيْبَةَ لَهُ) ایرگه جواب بیرگانی حالده (فَمَا انْقَضَتْ
 عِدَّتِي) تحقیق عدتم اوتدی دیسه (لَمْ تَصَحَّ الرَّجْعَةُ) طلاقدان قایتودرست بولماس (عِنْدَ
 أَبِي حَنِيْفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم قاشنده (وَإِذَا قَالَ زَوْجُ الْأَمَةِ) دخی هر قایچان کنیزه کنک
 ایری ایتسه (بَعْدَ انْقِضَاءِ عِدَّتِهَا) امه نلک عدتی اوتکان صوکنده (قَدِ كُنْتُ) تحقیق بولدم
 مین (رَاجِعَتُهَا فِي الْعِدَّةِ) کنیزه کسکه عدت اچنده قایتور بولدم مین دیسه (فَصَدَّقَهُ الْمَوْلَى)
 بس ایر نلک قایتونی کنیزه کنک خواجه سی تصدیق قیلسه (وَكُتِبَتْهُ الْأَمَةُ) کنیزه کنک ایر نلک
 رجوعسنی بالغانغه نسبت بیرسه (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلُهَا) اول کنیزه کنک
 سوزیدر (عِنْدَ أَبِي حَنِيْفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم قاشنده (وَإِذَا انْقَطَعَ اللَّحْمُ) دخی هر قایچان
 قان کیلسه (مِنَ الْحَيْضَةِ الثَّلَاثَةِ) اوچنچی حیض دن (لِعَشْرَةِ أَيَّامٍ) اون کوندنه (انْقَطَعَتْ
 الرَّجْعَةُ) طلاقدان قایتو کیسلور (وَأَنْ لَمْ تَغْتَسِلْ) کرچه غسل قویونماساده (وَأَنْ انْقَطَعَ)
 دخی اگر اوچنچی حیض نلک قانی کیلسه (لِأَقَلِّ مِنْ عَشْرَةِ أَيَّامٍ) اون کوندن آزاراقده
 (لَمْ تَنْقَطِعِ الرَّجْعَةُ) طلاقدان قایتو کیلسامس یعنی بتماس (حَتَّى تَغْتَسِلَ) تا کم خاتون غسل
 قویونمایچه (أَوْ يَمْضَى عَلَيْهَا) یایسه خاتون اوزرینه اوتمه ینچه (وَقْتُ صَلَاةٍ) برنماز
 وقتی (أَوْ تَبَيَّنَ) یایسه خاتون تیمم صوغار (وَتُصَلَّى) دخی نماز اوقور یعنی شول قدر
 اوتمه ینچه (عِنْدَ أَبِي حَنِيْفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَأَبُو يُوْسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشنده
 (رَحْمَهُمُ اللهُ) الله تعالی نلک رحمتی بولغای ایدی بوایکسینه (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللهُ)
 دخی ایندی امام محمد (إِذَا تَبَيَّنَتْ) هر قایچان خاتون تیمم صوقسه (انْقَطَعَتْ الرَّجْعَةُ)
 رجعت کیسلور (وَأَنْ لَمْ تُصَلِّ) کرچه نماز اوقماساده (وَأَنْ اغْتَسَلَتْ) دخی اگر
 خاتون غسل قویونسه (وَنَسِيَتْ) دخی اونوطسه (شَيْئًا) برنرسه فی یعنی اورننی (مِنْ
 بَدْنِهَا) تنندن (لَمْ يَصُبْهُ الْمَاءُ) اول اورنینه صو ایرشما دی (فَإِنْ كَانَ) بس اگر
 صو ایرشما گان اورون بولسه (عَضْوًا) بر اعضا (فَمَا فَوْقَهُ) دخی بر اعضا دان آرتوق بولسه
 (لَمْ تَنْقَطِعِ الرَّجْعَةُ) طلاقدان قایتو کیلسامس (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه اول صو
 ایرشما گان اورنی (مِنْ عَضْوٍ) بر اعضا دان (انْقَطَعَتْ) رجعت کیسلور (وَالْمَطْلَقَةُ الرَّجْعِيَّةُ)
 دخی طلاق رجعی برله ن طلاق قیلنغان خاتون (تَتَشَوَّقُ) شوقلانور (وَتَفْرِيغُ) دخی
 زینت لنور (وَيَسْتَجِبُ) دخی مستحب بولور (لِزَوْجِهَا) طلاق رجعی برله ن طلاق قیلنغان
 خاتون نلک ایرینه (أَنْ لَا يَدْخُلَهَا) خاتون اوزرینه کرماس سزلک (حَتَّى يَسْتَأْذِنَهَا)

خاتونین اذن صورامینچہ (أَوْ يَسْمَعُهَا) یا یسہ خاتونعہ اشترماینچہ (حَقَّقَ نَعْلِيه) ایکی
باشماغینک طاووشنی (وَالطَّلَاقُ الرَّجْعِي) دخی طلاق رجعی (لَا يَجْرَمُ) حوام قیلماس
(الْوَطَى) جماعنی (وَإِذَا كَانَ الطَّلَاقُ) دخی هر قایچان طلاق بولسه (بِأَيِّهَا) باین بولسه
(دُونَ الثَّلَاثِ) اوچدن کیم (فَلَهُ) بس ایرگه تیهر (أَنْ يَتَزَوَّجَهَا) اول خاتوننی جفنلنو
(فِي عَدَّتِهَا) عدتی اچنک (وَبَعْدَ انْقِضَاءِ عَدَّتِهَا) دخی عدتی اوتکان سوکنده (وَإِذَا كَانَ
الطَّلَاقُ) دخی هر قایچان طلاق بولسه (ثَلَاثًا) اوچ (فِي الْحُرَّةِ) آزاد خاتوننی (أَوْ ثَمَنَيْنِ)
یا یسہ ایکی بولسه (فِي الْأَمَةِ) کنیزه کنک (لَمْ تَحْرُلْهُ) اول خاتون ایرگه حلال بولماس
(حَتَّى تَكْفِيَ) تا که خاتون نکاحلانماینچہ (زَوْجًا غَيْرَهُ) طلاق قیلغان ایرنمن باشقه ایرنی
(نِكَاحًا صَحِيحًا) شرعا درست بولغان نکاح برلهن (وَيَدْخُلُ بِهَا) دخی ایکنچی ایر اول خاتونغه
دخول قیلماینچہ (ثُمَّ يُطَلِّقُهَا) مونک سوکنده خاتوننی ایکنچی ایر طلاق قیلماینچہ (أَوْ يَمُوتُ
عَمَّهَا) یا یسہ اول خاتوندان ایکنچی ایر اولمه اینچہ (وَالصَّبِيُّ الْمُرَاهِقُ) بالغ بولوغه یا قن
بولغان صبئی (فِي التَّحْلِيلِ) تحلیل ده (اوچ طلاق برلهن طلاق قیلغان خاتوننی جماع قیلوده
كَالْبَالِغِ) بالغ آدم کبیر (وَوَطَى الْمَوْلَى) دخی خواجه سینک جماع قیلوی (أُمَّتُهُ)
اوزینک کنیزه گینی (لَا يَجْعَلُهَا) امه نی اوچ طلاق قیلغان ایرینه حلال قیلماس (وَإِذَا تَزَوَّجَهَا)
دخی هر قایچان ایر خاتوننی جفنلنسه (بِشْرطِ التَّحْلِيلِ) تحلیل شرطی برلهن (فَالنِّكَاحُ مَكْرُوهٌ)
بس نکاح مکروه در (فَإِنْ طَلَّقَهَا) بس اگر ایکنچی ایر خاتوننی طلاق قیلسه (بَعْدَ مَا وَطَّئَهَا)
خاتوننی جماع قیلغان سوکنده (حَلَّتْ لِلأَوَّلِ) فانون اولگی ایرگه حلال بولور (وَإِذَا طَلَّقَ الْحُرَّةَ) دخی
هر قایچان آزاد خاتوننی طلاق قیلسه ایر (تَطْلِيْقَةً) بر طلاق برلهن (أَوْ تَطْلِيْقَتَيْنِ) یا یسہ
ایکی طلاق برلهنی (وَأَنْقَضَتْ عَدَّتُهَا) دخی خاتونک عدتی تمام بولسه (وَتَزَوَّجَتْ) دخی
خاتون جفنلنسه (بِزَوْجٍ آخَرَ) ایکنچی ایر برلهن (ثُمَّ عَادَتْ) مونک سوکنده قاینسه خاتون
(إِلَى الْأَوَّلِ) اولگی ایرگه (عَادَتْ) قایقور خاتون (بِثَلَاثِ تَطْلِيْقَاتٍ) اوچ طلاق برلهن
یعنی ایر یا کادان اوچ طلاقنی مالک بولور (وَيَهْنُمُ الزَّوْجَ الثَّانِي) ایکنچی ایر هم
قیلور وبتدر (مَادُونَ الثَّلَاثِ مِنَ الطَّلَاقِ) اوچ دن کیم طلاقنی (كَمَا يَهْنُمُ الثَّلَاثُ) نناک
اوچ طلاقنی بالاتفاق بتدره در ایسی (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) اوچ دان کیم فی هم قیلوی امام اعظم
قاشنده (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشنده (رَحِمَهُمَا اللهُ) الله تعالی نک رحمتی
بولغای ایسی بوایکسینده (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللهُ) دخی ابنبئی امام محمد (لَا يَهْنُمُ) هم

قیلماس دیسی (مَا دُونَ الثَّلَاثِ) اوچدن کیم فی (وَأَنْ طَلَّقَهَا) دخی اگر ایر خاتوننی طلاق
 قیلسه (ثَلَاثًا) اوچ طلاق برلهن (فَقَالَتْ) بس خاتون ایتسه (فَمَا نَقَضَتْ عِدَّتِي) تحقیق
 عدتم اوتدی دیسه (وَتَزَوَّجْتُ) دخی خاتون ایکنچی ایرگه جفتلنم دیسه (وَدَخَلَ بِي الزَّوْجُ)
 دخی ایکنچی ایر میئا دخول قیلدی دیسه (وَطَلَّقَنِي) دخی ایکنچی ایر مینی طلاق قیلدی
 دیسه (وَأَنْقَضَتْ عِدَّتِي) دخی ایکنچی ایر دنده عدتم اوتدی دیسه (وَالْمُدَّةُ) دخی مدت
 (تَعْمَلُ ذَلِكَ) خاتون ایتکان اشلر فی بوکلسه وصینرسه (جَازَ) درست بولور (لِلزَّوْجِ)
 اولگی ایرگه (أَنْ يُصَدِّقَهَا) خاتوننی تصدیق قیلماقلق (إِذَا كَانَ) هر قایچان بولسه
 (فِي غَالِبِ ظَنِّهِ) ایرنلک گمانینلک غالبینده (أَنَّهَا) در سنلکده اول خاتون (صَادِقَةٌ) راستدر دیو.

کتاب الايلاء

ایلاء حکم لری بیاننده کیلگان کتابدر خاتوننی خاص مدتده وطی قیلونی قویوغه
 یمین ایتو ایلاء اسمنده بولور (إِذَا قَالَ الرَّجُلُ) هر قایچان ایر ایتسه (لَا مَرَأَتَهُ) خاتونینده
 (وَاللَّهُ لَا أَقْرَبُكَ) قسم ایتب ایتسه سیدنا یاقنلق قیلمام (أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ) دورت آی دیو
 (فَهُوَ مَوْلٍ) بس اول ایر ایلاء قیلغوچیدر (فَإِنْ وَطَّئَهَا) بس اگر ایر خاتوننی وطی قیلسه
 (فِي الْأَرْبَعَةِ الْأَشْهُرِ) دورت آی اچنده (حَنْثٌ فِي يَمِينِهِ) یمینلک حانث بولور (وَأَلْزَمَتْهُ الْكُفَّارَةُ)
 دخی اول کشیگه کفارت لازم بولور (وَسَقَطَ الْأَيْلَاءُ) دخی ایلاتوشهر (وَأَنْ لَمْ يَقْرَبْهَا) دخی
 اگر ایر خاتوننجه یاقنلق قیلماسه (حَتَّى مَضَتْ أَرْبَعَةُ أَشْهُرٍ) تا کم دورت آی اوتسه (بِأَنْتَ
 مِنْهُ) خاتون ایردن آیورلور (بِتَطْلِيقِ) بر طلاق برلهن (فَإِنْ كَانَ) بس اگر ایر بولسه
 (حَلْفٍ) یمین ایتکان بولسه (عَلَى أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ) دورت آی اوزرینه (فَقَدْ سَقَطَتِ الْيَمِينُ)
 بس تحقیق یمین توشهر (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه ایر (حَلْفٍ عَلَى الْأَبَدِ) منگولک اوزرینه
 یمین ایتکان بولسه (فَالْيَمِينُ بِأَقِيَّةٍ) بس یمین قالغوچیدر (فَإِنْ عَادَ) بس اگر ایر
 خاتوننجه قایتسه (فَتَزَوَّجَهَا) خاتوننی ایکنچی مرتبه جفتلنسه (عَادَ الْأَيْلَاءُ) ایلاء کیری قایتور
 (فَإِنْ وَطَّئَهَا) بس ایر خاتوننی وطی قیلسه (كَفَّرَ) حانث بولورده کفارت بیدرور (وَأَلَّا) اگر
 وطی قیلماسه (وَقَعَتْ) توشهر (بِمَضَى أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ) دورت آی اوتوی برلهن (تَطْلِيقِ أُخْرَى)
 ایکنچی طلاق (فَإِنْ تَزَوَّجَهَا) بس اگر ایر اول خاتوننی اوچنچی مرتبه جفتله نسه (عَادَ الْأَيْلَاءُ)
 ایلاء کیری قایتور (وَوَقَعَ) دخی توشهر (بِمَضَى أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ) دورت آی اوتوی برلهن

(تَطْلِيقَةُ أُخْرَى) اوچنچی طلاق (فَإِنْ تَزَوَّجَهَا) بس اگر ایرشول خاتونتی جفتلنسه (بَعْدَ
 زَوْجٍ آخَرَ) ایکنچی ایرتعلیل قیلغاننک صوکنده (لَمْ يَقَعْ) توشمهس (بِذَلِكَ الْإِيْلَاءِ) اوشبو
 ایلاءبرلن (طَّلَاقٌ) طلاق توشمهس (وَالْيَمِينُ) دخی یمین (بِأَقْبَى) قالغوجیدر (فَإِنْ وَطَّئَهَا)
 بس اگر ایرخاتونتی وطی قیلسه (كَفَّرَ) کفارت بیدر (عَنْ يَمِينِهِ) یمیندن (وَأَنْ حَافٍ)
 دخی اگر یمین ایتمسه ایر (عَلَى أَقْلٍ) آزر اق اوزرینه (مِنْ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ) دورت آیدان
 (لَمْ يَكُنْ مُؤَلِّيًا) ایلاء قیلغوجی بولماس (وَأَنْ حَافٍ) دخی اگر یمین ایتمسه (يَعِجُّ) فرض
 حج برلن (أَوْ بَصُومٍ) یایسه روزه برلن (أَوْ صَفْقَةٍ) یایسه صفقه برلن (أَوْ عَقْفٍ) یایسه قل آزاد
 ایتمه برلن (أَوْ طَّلَاقٍ) یایسه طلاق برلن (فَهُوَ مُؤَلِّمٌ) بس اول ایلاء قیلارچیدر (وَأَنْ أَلَى) دخی
 اگر ایلاء قیلسه (مِنْ الْمُطَّلَقَةِ الرَّجْعِيَّةِ) طلاق رجعی برلن طلاق قیلغان خاتوندن (كَأَنَّ
 مُؤَلِّيًا) ایلاء قیلغوجی بولور (وَأَنْ أَلَى) دخی اگر ایلاء قیلسه (مِنْ الْبَائِتَةِ) طلاق باین برلن
 طلاق قیلغان خاتوندن (لَمْ يَكُنْ مُؤَلِّيًا) ایلاء قیلغوجی بولماس (وَمَهْرُ الْإِيْلَاءِ الْأَمَامِ)
 کنیزه کلرنی ایلاء قیلونک منی (شَهْرَانِ) ایکی آیدر (وَأَنْ كَانَ الْمُؤَلِّمُ) دخی اگر خواجه
 بولسه (مَرِيضًا) آورو بولسه (لَا يَقْفُرُ عَلَى الْجَمَاعِ) جماعه کوچی بیتمهس بولسه (أَوْ كَانَتْ
 الْمَرْأَةُ) یایسه خاتون بولسه (مَرِيضَةً) آورو بولسه (أَوْ كَانَتْ) یایسه بولسه (بَيْنَهُمَا) ایر
 برلن خاتون آراسنده (مَسَافَةً) شول قدر مسافه بولسه (لَا يَقْفُرُ) کوچی بولماس بولسه
 ایرنک (أَنْ يَصَلَ إِلَيْهَا) خاتونغه وصول قیلوغه (فِي مَهْرَةِ الْإِيْلَاءِ) ایلاء مدتده (فَنَيْتُهُ)
 بس ایرنک قایتوی (أَنْ يَقُولَ) ایتمکگیدر (بِلِسَانِهِ) تلی برلن (فَنُتِ الْإِيْلَاءِ) خاتونغه
 قایتیم مین دیو (فَإِذَا قَالَ ذَلِكَ) بس هر قایچهان ایر خاتونغه قایتیم مین دیسه (سَقَطَ
 الْإِيْلَاءُ) ایلاء توشه (وَأَنْ صَحَّ فِي الْمَهْرَةِ) دخی اگر ایلامتده ایر سلامتدهسه (بَطَلَ ذَلِكَ
 الْفَيْئُ) اول قایتوی باطل بولور (وَصَارَ) دخی اولور (فَيْئُهُ) ایرنک قایتوی (بِالْجَمَاعِ)
 جماع برلن بولور (وَإِذَا قَالَ لَامْرَأَتِهِ) دخی هر قایچهان ایر خاتونینه ایتمسه (أَنْتِ عَلَى حَرَامٍ)
 سین میکا حرام سگ دیسه (سُئِلَ عَنْ نَيْتِهِ) ایرنک نیتندن صورالور (فَإِنْ قَالَ) بس اگر
 ایر ایتمسه (أَرَدْتُ الْكُتْبَ) بالفاننی تله دم مین دیسه (فَهُوَ كَمَا قَالَ) بس اول سوز ایر
 ایتمکجه بالفان بولور دخی خاتون حرام بولماس (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایر ایتمسه (أَرَدْتُ
 الطَّلَاقَ) طلاقنی تله دوم مین دیسه (فَوَيْ) بس اول طلاق (تَطْلِيقَةُ بَائِنَةٍ) بر طلاق بایندر
 (الْأ) مگر بو صورتده بر طلاق باین بولماس (أَنْ بَنَى الثَّلَاثَ) ایرنک اوچ طلاقنی نیت

قیلوی وقتندہ بس اوج طلاق بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایرایتسه (أَرَدْتُ الظَّهَارَ) ظہارنی تلہ دم مین دیسه (فَهُوَ ظَهَارٌ) بس ظہار بولور (وَأَنْ قَالَ أَرَدْتُ النَّعْرِيمَ) دخی اگر حرام قیلونی تلہ دم مین دیسه (أَوْلَمَ أُرْذِبَهُ شَيْئًا) یایسه بوسوزمن برنرسہ تلہ دم دیسه (فَهُوَ يَمِينٌ) بس بوسوزی یمین بولور (يَصِيرُ) ئورلور (بِهَا) اول یمین برلہن (مُولِيًا) ایلاء قیلوچی بولوب .

باب الخلع

خلع بیانندہ کیلگان بابدر (نکاح ملسکنی خلع لفظی برلہن بیہر و خلع اسمئک بولور) (إِذَا تَشَافَا الزَّوْجَانِ) هر قایچان ایر برلہن خاتون اختلاف قیلشسالار (وَأُضَافًا) دخی قور قورسہ لار (أَنْ لَا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ) الله تعالی ننگ امرنی اقامت قیلماس سزلقمن (فَلَا بَأْسَ) بس ضرر بوقدر (بِأَنْ تَفْتَنِيَ الْمَرْأَةَ) خاتوننگ فدیہ لمکلسگندہ (نَفْسَهَا) اوزیمنی (منه) اول ایردن (بِمَالٍ) مال برابرندہ (يَخْلَعُهَا) ایر خلع قیلور اول خاتوننی (به) اول مال برابرندہ (فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ) بس هر قایچان ایر اوشبوننی قیلسه (وَقَعَ بِالْخَلْعِ) خلع برلہن توشہر (تَطْلِيقًا بَاطِلًا) بر طلاق باین (وَكُلِّمَهَا الْمَالَ) دخی خاتوننہ مال بیرو لازم بولور (فَإِنْ كَانَ النِّشُوزُ) بس اگر جفا قیلو بولسه (مِنْ قَبْلِهِ) ایر طرفنمن (كُرِهَ لَهُ) ایرگہ مکروه بولور (أَنْ يَأْخُذَ مِنْهَا) خاتوندان آماقاق (عَوَضًا) عوضنی (وَأَنْ كَانَ النِّشُوزُ) دخی اگر جفا قیلو بولسه (مِنْ قَبْلِهَا) خاتون طرفنمن (كُرِهَ لَهُ) ایرگہ مکروه بولور (أَنْ يَأْخُذَ) آماقاق (أَكْثَرَ) کوبرہ کنی (مِمَّا أَعْطَاهَا) خاتوننہ اوزیننگ بیرگان مالنمن (فَإِنْ فَعَلَ ذَلِكَ) بس اگر اوشبوننی قیلسه یعنی اوزی بیرگانن آرتوق خاتونن آلسہ (جَازَى فِي الْقَضَاءِ) حکمہ درست بولور (وَأَنْ طَلَّقَهَا عَلَى مَالٍ) دخی اگر ایر خاتوننی مال اوزرینہ طلاق قیلسه (فَقَبِلَتْ) بس خاتون شول مجلسک قبول قیلسه (وَقَعَ الطَّلَاقُ) طلاق توشہر (وَكُلِّمَهَا الْمَالَ) دخی خاتوننہ مال لازم بولور (وَكَانَ الطَّلَاقُ بَاطِلًا) دخی طلاق باین بولور (وَأَنْ بَطَلَ الْعَوْضُ) اگر عوض باطل بولسه ده (فِي الْخَلْعِ) خلعه ده (مِثْلُ أَنْ يَخْلَعَ الْمَرْأَةَ الْمُسْلِمَةَ) مسلمان خاتوننی ایرننگ خلع قیلووی کبی (عَلَى خَمْرٍ) خمر اوزرینہ (أَوْ خَمْرٍ) یایسه دوکغز اوزرینہ (فَلَأْسَى لِلزَّوْجِ) بس ایرگہ هیچ نرسہ بولماس (وَأَلْفَرَقَهُ بَاطِلًا) دخی مونہ فرقت طلاق باین بولور (وَأَنْ بَطَلَ الْعَوْضُ فِي الطَّلَاقِ) دخی اگر طلاقنہ عوض باطل

بولسہ (كَانَ رَجَعِيًّا) طلاق رجعی بولور (وَمَا) دخی شول نرسہ (جَازَ) درست بولسہ (أَنْ
يَكُونُ مَهْرًا) اول نرسہ ننگ مہر بولوی (جَازَ) درست بولور (أَنْ يَكُونَ بَدَلًا فِي الْخُلْعِ) اول
نرسہ ننگ خلعدہ بدل بولوی (فَإِنْ قَالَتْ لَهُ) بس اگر خاتون ایرگہ ایئسہ (خَالَعْنِي عَلَيَّ
مَا فِي يَدِي) قولمہ بولغان نرسہ اوزرینہ مینی خلع قیل سین دیسہ (فَخَالَعَهَا) بس ایر
خاتوننی خلع قیلسہ (وَلَمْ يَكُنْ) دخی بولماسہ (فِي يَدِهَا) خاتونننگ قولمہ (شَيْءٌ) ہیچ نرسہ
(فَلَا شَيْءَ لَهُ) بس ایر اوچون ہیچ نرسہ بولماس (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرینہ (وَأَنْ قَالَتْ)
دخی اگر خاتون ایئسہ (خَالَعْنِي) خلع قیل سین مینی (عَلَيَّ مَا فِي يَدِي) قولمہ بولغان نرسہ
اوزرینہ (مِنْ مَالٍ) مالدان (وَلَمْ يَكُنْ) دخی بولماسہ (فِي يَدِهَا) خاتونننگ قولمہ (شَيْءٌ) ہیچ
نرسہ (رَدَّتْ) قایتارور خاتون (عَلَيْهَا) اول ایر اوزرینہ (مَهْرَهَا) مہرنی قایتارور (وَأَنْ
قَالَتْ) دخی اگر ایرگہ خاتون ایئسہ خلع قیل سین مینی دیب (عَلَيَّ مَا فِي يَدِي) قولمہ بولغان نرسہ
اوزرینہ (مِنْ دَرَاهِمٍ) درہمردن (فَخَالَعَهَا) بس ایر خاتوننی خلع قیلسہ (وَلَمْ يَكُنْ) دخی بولماسہ
(فِي يَدِهَا) خاتونننگ قولمہ (شَيْءٌ) ہیچ نرسہ بولماسہ (فَعَلَيْهَا) بس خاتون اوزرینہ لازم
بولور (ثَلَاثَةَ دَرَاهِمٍ) ایرگہ اوچ درہم بیرو (وَأَنْ قَالَتْ) دخی اگر خاتون ایرگہ ایئسہ
(طَلَّقْنِي ثَلَاثًا) اوچ طلاق قیل سین مینی (بِأَلْفٍ) مک درہم برابرینہ دیسہ (فَطَلَّقَهَا وَاحِدَةً)
بس ایر خاتوننی بر طلاق قیلسہ (فَعَلَيْهَا ثَلَاثُ أَلْفٍ) بس خاتون اوزرینہ مک درہم ننگ
اوچدن برنی بیرو لازم بولور (وَأَنْ قَالَتْ) دخی اگر خاتون ایرگہ ایئسہ (طَلَّقْنِي ثَلَاثًا)
اوچ طلاق قیل سین مینی (عَلَيَّ أَلْفَ دَرَاهِمٍ) مک درہم اوزرینہ دیسہ (فَطَلَّقَهَا وَاحِدَةً)
بس ایر خاتوننی بر طلاق قیلسہ (فَلَا شَيْءَ عَلَيْهَا) بس خاتون اوزرینہ ہیچ نرسہ بیرو
لازم بولماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَيَمْلِكُ الرَّجْعَةَ) دخی
ایر طلاقدان قایتونی مالک بولور (وَلَوْ قَالَ الزَّوْجُ) دخی اگر ایر ایئسہ خاتونغہ
(طَلَّقَنِي نَفْسِكَ) اوزگنی طلاق قیل سین (ثَلَاثًا) اوچ طلاق برلہن (بِأَلْفٍ) مک درہم برابرینہ
(أَوْ عَلَيَّ أَلْفٍ) بایسہ مک درہم اوزرینہ دیسہ (فَطَلَّقَتْ نَفْسَهَا وَاحِدَةً) بس خاتون اوزرینہ
بر طلاق قیلسہ (لَمْ يَقَعْ عَلَيْهَا) خاتون اوزرینہ توشمہس (شَيْءٌ) طلاقدان ہیچ نرسہ
(وَالْمُبَارَاةُ) دخی بیبرشمک یعنی ایر خاتونغہ مک درہم اوزرینہ نکاحکدان بیبردم دیسہ
(كَالْخُلْعِ) خلع کبیبر بیبرشمک (وَالْخُلْعُ) دخی خلع (وَالْمُبَارَاةُ) دخی بیبرشو (يُسْقِطَانِ) توشررلر
(كُلُّ حَقٍّ) هر برحقنی (الْكُلُّ وَاحِدٌ) هر برسی اوچون بولغان حقنی (مِنْ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلہن

خاتوندان (عَلَى الْآخِرِ) ايکنجهسى اوز زنده بولغان حقنى (مَا يَتَعَلَّقُ بِالتَّحَاكِجِ) نکاحقه متعلق
 حقلاردان (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم رحمه الله قاشقده .

کتاب الظهار

ظهار حکم لوی بیاننده کیلنگان کتابدر (خاتوننک طلاق اضافه قیلنا تورغان
 اعضالارندان بر اعضانی مگگو نکاحی حرام بولغان قز قرده شینک اعضاسینه اوخشاتماقلق
 ظهار اسمنده بولور) (اِذَا قَالَ الرَّجُلُ) هر قایچان ایرایتسه (لَا مَرَّاتَهُ) اوزینک خاتونینه
 (أَنْتِ) سین (عَلَى) مینم اوز ریمه (كَظَهَرْتُ) آنامنک آرقاسی کبیدر دیو (فَقَدْ حَرَمْتُ)
 بس تحقیق خاتون حرام بولور (عَلَيْهِ) اول ایر اوز ریمه (لَا يَجِلُّ لَهُ) ایرگه حلال بولماس (وَطَّئَهَا) اول
 خاتوننی جماع قیلماقلق (وَلَا لَمَسُهَا) دخی اول خاتوننی توتوده حلال بولماس (وَلَا تَقْبِيلُهَا)
 دخی اول اول خاتوننی او بوده حلال بولماس (حَتَّى يَكْفُرَ) تا کم کفارت بیرمه بیچه ایر (عَنْ ظَهَارِهِ)
 ظهارندن (فَإِنْ وَطَّئَهَا) بس اگر ایر خاتوننی وطی قیلسه (فَبَلَّ أَنْ يَكْفُرَ) کفارت بیر و دن اول
 (اسْتَغْفَرَ اللهُ تَعَالَى) الله تعالی دن یار لقاهاق ایسته بو گناهسی اوچون (فَلَأَشِيَّ عَلَيْهِ) بس
 ایرگه هیچ نرسه لازم بولماس (غَيْرُ الْكُفَّارَةِ الْأُولَى) اولگی کفارتندن باشقه (وَلَا يَبْعَاوُهَا) دخی
 ایر خاتوننغه جماع بر لهن قایتماس (حَتَّى يَكْفُرَ) تا کم کفارت بیرمه بیچه (وَالْعَوْدُ) دخی قایتو
 (الَّتِي) شوند این قایتو (تَجِبُ بِهِ الْكُفَّارَةُ) اول قایتو بر لهن کفارت واجب بولادر ایسی
 (هُوَ) اول قایتو (أَنْ يَعْزَمَ) قصد قیلودر (عَلَى وَطَّئَهَا) خاتوننی جماع قیلوغه (وَأَنْ قَالَ)
 دخی اگر ایته خاتونینه (أَنْتِ) سین (عَلَى) مینم اوز ریمه (كَبِطْنِ أُمِّي) مینم آنام
 قور صاغی کبیدر (أَوْ فَخَّئَهَا) یایسه آنامنک بو طی کبیدر (أَوْ كَفَّرَهَا) یایسه آنامنک عورنی
 کبیدر دیسه (فَهُوَ مَظَاهِرٌ) بس اول ایر ظهار قیلوچیدر (وَكُنَّا لَكَ) دخی او شنداق بولور حکم
 (أَنْ شَبَّهَهَا) اگر خاتوننی اوخشاتسه (بِمَنْ) شول خاتوننغه (لَا يَجِلُّ لَهُ) اول ایرگه حلال بولماس
 بولسه (النَّظَرُ) ایرنک خاتونینه قار اوی کبی قاراو (أَلَيْهَا) اول خاتوننغه (عَلَى النَّبْأَيْدِ) مگگولک
 اوز ریمه (مَنْ حَمَرَهُ) نکاحی حرام بولغان قز قرده شلرندن (مِثْلُ أُخْتِهِ) اوزی بر توغمه قز
 قردهشی کبی (أَوْ عَمَّتَهُ) یایسه آناسی بر لهن بر توغمه قز قردهشی کبی (أَوْ أُمَّهُ مِنَ الرِّضَاعِ)
 یایسه رضاعدان بولغان آناسی کبی (وَكُنَّا لَكَ) دخی او شنداق بولور حکم (أَنْ قَالَ) اگر
 ایته ایر خاتوننغه (رَأْسُكَ) سینک باشک (عَلَى) مینم اوز ریمه (كَظَهَرْتُ) آنامنک آرقاسی

کبیر (أَوْفَرَجُكْ) بایسہ عورتک (أَوْوَجْهُكْ) بایسہ بوزک (أَوْرَقْبَنُکْ) بایسہ مویفک
 (أَوْنُصْفُکْ) بایسہ یارطک (أَوْنُلْنُکْ) بایسہ اوچن برک آنامنک آرقاسی کبیر دیسہ
 مونہ ہم ظہار بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایر خاتونفہ ایسہ (أَنْتِ) سین (عَلَى) مینم
 اوزرہ (مِثْلُ أُمِّي) آنام کبیر دیسہ (يُرْجَعُ إِلَى نَيْتِهِ) نیتینہ قایتلمش بولور (فَأَنْ قَالَ)
 بس اگر ایر ایسہ (أَرَدْتُ الْكِرَامَةَ) کرامتنی نلہدم مین دیسہ (فَهُوَ كَمَا قَالَ) بس اول
 سوز ایر ایسکاچہ خاتوننی حرمتلہب ایسگونہ بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایر ایسہ (أَرَدْتُ
 الظَّهَارَ) ظہارنی نلہدم من دیسہ (فَهُوَ ظَهَارٌ) بس اول سوز ظہار بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی
 اگر ایسہ (أَرَدْتُ الطَّلَاقَ) طلاقنی نلہدم مین دیسہ (فَهُوَ طَلَاقٌ بَائِنٌ) بس اول سوز
 طلاق باین بولور (وَأَنْ لَمْ تُكُنْ لَهُ) دخی اگر ایر اوچون بولماسہ (نِيَّةً) نیت بولماسہ
 (فَأَيَسُ بَشِيءٌ) بس ہیچ نرسہ بولماس (وَلَا يَكُونُ الظَّهَارُ) دخی ظہار بولماس (الْأَمْنُ
 زَوْجَتِهِ) مگر خاتونندان بولور (فَأَنْ ظَاهَرَ) بس اگر ظہار قیلسہ (مِنْ أَمْتِهِ) کنیزہ کن
 (لَمْ يَكُنْ مُظَاهِرًا) ظہار قیلوچی بولماس (وَمَنْ قَالَ) دخی برکشی ایسہ (لِنِسَائِهِ) خاتونلارینہ
 (أَنْتَنْ) سرلر (عَلَى) مینم اوزرہ (كَظَهَرُ أُمِّي) آنامنک آرقاسی کبیر دیسہ (كُلَّ مُظَاهِرًا)
 ظہار قیلوچی بولور (مَنْ جَمَاعَتَهُنَّ) خاتونلارندن (وَعَلَيْهِ) دخی ایر اوزرینہ لازم بولور
 (لِكُلِّ وَاحِدَةٍ) ہر برسی اوچون (مَنْهَنْ) خاتونلارندن (كَفَّارَةٌ) ہر كفارت لازم بولور
 (وَكَفَّارَةُ الظَّهَارِ) دخی ظہار كفارتی (عَنْ رُقْبَةٍ) ہر قل آزاد اینودر (فَمَنْ لَمْ يَجِدْ) بس
 اگر قل تابماسہ (فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ) بس توتاشدن ایکی آی روزہ توتودر (فَأَنْ
 لَمْ يَسْتَطِعْ) بس اگر ایکی آی روزہ توتوغہ کوچی ینمہسہ (فَطَاعُ سِتِّينَ مَسْكِينًا) بس
 آلمش مسکین گہ طعام بیرودر (كُلُّ ذَلِكَ) اوشبو كفارتلرنک ہر برسی (قَبْلَ الْمَسِيحِ)
 خاتوننی مس قیلماسدان بورون (وَيُجْزَى) دخی کفایہ قیلور یعنی درست بولور (فِي ذَلِكَ
 اوشبو كفارتہ (عَنْ الرُّقْبَةِ الْكُافِرَةِ) کافر قلمی آزا اینو (وَالْمُسْلِمَةِ) دخی مسلمان قلمی
 (وَالذَّكْرِ) دخی ایر قلمی (وَالْأُنْثَى) دخی خاتون قلمی (وَالصَّغِيرِ) دخی کچکنہ قلمی (وَالْكَبِيرِ)
 دخی الوغ قلمی (وَلَا تَجُوزُ) دخی ظہار كفارتنہ درست بولماس (الْعَمِيَاءُ) صوقر قل
 (وَلَا مَقْطُوعَةُ الْيَمِينِ) دخی ایکی قولی کیسلگان قلمی آزاد قیلو (وَالرَّجُلَيْنِ) دخی ایکی
 آباغی کیسلگان قل درست بولماس (وَيُجْزَى) دخی درست بولور (الْأَصْمُ) بلاغی ایشتمی تورغان
 چوقراق قلمی آزاد قیلو (وَالْمَقْطُوعَةُ الْيَمِينِ) دخی ایکی قولینک برسی کیسلگان قل

(وَأَمَدَى الرَّجَائِنِ) دخی ایکی آیاعینک برسی کیسلگان قل (من خلاف) خلافتن
(وَلَا يُجْزَى) دخی درست بولماس (مَقْطُوعُ أَبْوَامِ الْيَدَيْنِ) ایکی قولینک باش بارماغی
کیسلگان قل (وَلَا الْمَجْنُونُ الَّذِي) دخی شونداين دیوانه قل درست بولماس (لَا يَعْقَلُ)
بامهس بولسه (وَلَا يُجْزَى) دخی ظهار کفارتندە کفایه قیلماس (عَنقُ الْمُدَبَّرِ) مدبر بولغان
قلنی آزاد قیلو (وَأَمَّ الْوَلَدِ) دخی خواجه سننن بالا تابقان قلنی آزاد قیلو (وَالْمَكَاتِبِ
الَّذِي) دخی شونداين قولینه یازو بیر لگان قلنی (أَدَى بَعْضِ الْمَالِ) کتابت
مالینک بعضنی اوتە گان بولسه (وَإِنْ أَعْتَقَ مُكَاتِبًا) دخی اگر ظهار قیلوچی مکاتب
بولغان قلنی آزاد ایتسه (لَمْ يُوَدَّ شَيْئًا) کتابت مالغینن بر نرسه نیدە بیر مگان
بولسه (جَازَ) درست بولور (وَأَنْ اشْتَرَى) دخی اگر ظهار قیلوچی صانوب آلسه
(أَبَاهُ) آناسنی (أَوْ ابْنَهُ) یايسه پلاسنی (بِنَوَى بِالشَّرَاءِ) صانوب آلوی برلەن قصد قیلور
بولسه (السَّكَفَاةُ) کفارتنی (جَازَ) درست بولور (عَنْهَا) اول ظهار کفارتندن (وَإِنْ أَعْتَقَ)
دخی اگر ظاهر قیلوچی آزاد قیلسه (نَصَفَ عَيْبَ مُشْتَرِكٍ) اورتاق قلنک یارطسنی (عَنْ
السَّكَفَاةِ) ظهار کفارتندن (وَضَمَّنَ) دخی تولسه (قِيمَةَ بَاقِيهِ) قالغانینک قیمتنی (فَأَعْتَقَهُ)
بس قالغاننی یینه آزاد قیلسه (لَمْ يَجْزَى) درست بولماس (عِنْدَ أَبِي حَفِيظَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام
اعظم قاشندە (وَإِنْ أَعْتَقَ) دخی اگر ظهار قیلوچی آزاد قیلسه (نَصَفَ عَيْبَهُ) اوزینک
قلینک یارطسنی (عَنْ كَفَّارَتِهِ) ظهارینک کفارتندن (ثُمَّ أَعْتَقَ) مونک صوکنده آزاد قیلسه
(بَاقِيَهُ) قلنک قالغان یارطسنی (عَنْهَا) اول کفارتندن (جَازَ) درست بولور (فَإِنْ أَعْتَقَ)
بس اگر مظاهر آزاد قیلسه (نَصَفَ عَيْبَهُ) قلینک یارطسنی (عَنْ كَفَّارَتِهِ) کفارتندن
(ثُمَّ جَاءَهُ) مونک صوکنده جماع قیلسه (الَّتِي) شول خاتوننی (ظَاهِرًا مِنْهَا) ظهار قیلغان ایدی
اول خاتوننن (ثُمَّ أَعْتَقَ) جماع صوکنده آزاد قیلسه (بَاقِيَهُ) قلنک قالغان یارطسنی
(لَمْ يَجْزَى) درست بولماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندە (وَإِذَا لَمْ يَجِدِ الْمُظَاهِرُ)
دخی هر قیچان ظهار قیلوچی طایماسه (مَا يَعْتَقُهُ) آزا دقیلا تورغان قلنی (فَكَفَّارَتُهُ) بس
اول ظهار قیلوچینک کفارتنی (صَوْمُ شَهْرَيْنِ) ایکی آی روزه توتودر (مِنْتَابِعَيْنِ) توتاشدان
(لَيْسَ فِيهِمَا) اول ایکی آیدە بوقدر (شَهْرُ رَمَضَانَ) رمضان آبی (وَلَا يَوْمُ الْفِطْرِ) دخی
رمضان عیدی کونی (وَلَا يَوْمُ النَّحْرِ) دخی قربان عیدی کونی (وَلَا أَيَّامُ التَّشْرِيقِ) دخی
اوج تشریق کونلری (فَإِنْ جَاءَهُ) بس اگر جماع قیلسه (الَّتِي) شول خاتوننی (ظَاهِرًا مِنْهَا)

اول خاتونین ظہار قیلغان اییدی (فی خلال الشَّهْرِ بْنِ) ایکی آیتک آراسندہ (لیلاً)
 کیچسہ (عاملاً) قصد قیلوب (أَوْ نَهَارًا) یایسہ کونہزده (سَابِئًا) اونوتوب (اسْتَأْنَفَى الصَّوْمَ)
 روزہ سنی باشدان آلور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشندہ (ومحمد) دخی امام محمد قاشندہ
 رحمہم اللہ (اللہ تعالیٰ نلک رحمتی بولغای اییدی بو ایکیسینہ (وَأَنْ أَفْطَرَ) دخی اگر آغزنی
 آچسہ (یَوْمًا) ہر کون (منہا) اول ایکی آیمان (بِعُنْدِ) عنبر برلہن (أَوْ بغيرِ عُنْدِ) یایسہ
 عنبر دن باشقہ (اسْتَأْنَفَى) روزہ سنی باشدان آلور (وَأَنْ ظَاهَرَ الْعَبْدَ) دخی اگر قل ظہار
 قیلسہ خاتونینبی (لَمْ يَجْزِهِ فِي الْكَفَّارَةِ) قلنک کفارتندہ درست بولماس (إِلَّا الصَّوْمَ) مگر روزہ
 درست بولور (فَإِنْ أَعْتَقَ الْمَوْلَى عَنْهُ) بس اگر خواجہ قل دان آزاد قیلسہ یعنی قل
 کفارتی اوچون ہر قلنی آزاد قیلسہ (أَوْ أَطْعَمَ) یایسہ خواجہ آلمش مسکیننی قلنک کفارتی
 اوچون اطعام قیلسہ (لَمْ يَجْزِهِ) درست بولماس یعنی قل نلک کفارتی اوچون کفایہ قیلماس
 (وَإِذَا لَمْ يَسْتَطِعِ الْمُظَاهِرُ) دخی اگر ظہار قیلوچینک کوچی یتہسہ (الصَّيَامَ) روزہ توتوغہ
 (أَطْعَمَ) طعام اندرر (سَتَيْنَ مَيْسَكِينًا) آلمش مسکیننی (كُلَّ مَسْكِينٍ) ہر ہر مسکین گہ
 (نصفُ صَاعٍ) یارطی صاع یعنی دورت قداق طعام اندرر (دِنْ بَرٍّ) بغدادیان (أَوْ صَاعًا)
 یایسہ بر صاعنی یعنی سیگن قداق (مِنْ تَمْرٍ) خرمان (أَوْ شَعِيرٍ) یایسہ آربادان (أَوْ قِيَمَةَ
 ذَلِكَ) یایسہ اوشبو بغدادی برلہن آربایمہتی (فَإِنْ غَدَاَهُمْ) بس اگر آلمش مسکین گہ
 ایرتہگی طعامنی آشاطسہ (وَعَشَاهُمْ) دخی کیچکی طعامنی آشاطسہ (جَازَ) درست بولور
 (فَلْيَلَا أَكْلُوا) کیرہک آز آشاونلار (أَوْ كَثِيرًا) یایسہ کوب آشاونلار (وَأَنْ أَعْطَى) دخی
 اگر طعام بپرسہ (مَسْكِينًا وَاحِدًا) ہر مسکین گہ (سَتَيْنَ يَوْمًا) آلمش کون (أَجْزَأَهُ) کفایہ
 قیلور مظاہر گہ یعنی درست بولور (وَأَنْ أَعْطَاهُ) دخی اگر آلمش کونلک طعامنی
 ہر مسکین گہ بپرسہ (لَمْ يَجْزِهِ) کفایہ قیلماس یعنی درست بولماس مظاہر گہ (الْأَعْنَ يَوْمَهُ)
 مگر ہر کونین بولور (وَأَنْ قُرْبُ) دخی اگر مظاہر جماع قیلسہ (الَّتِي) شول خاتوننی
 (ظَاهِرٌ) ظہار قیلغان اییدی ایر (منہا) اول خاتونین (فی خلال الأَطْعَامِ) طعام اندرر آراسندہ
 (لَمْ يَسْتَأْنَفِ) اطعامنی باشدان آلماس (وَمَنْ) دخی شول مظاہر (وَجَبَ عَلَيْهِ) اول مظاہر
 اوزرینہ واجب بولدی (كَفَّارَتَا ظَهَارٍ) ظہار نلک ایکی کفارتی (فَاعْتَفَ رَبَّيْنِ) بس ایکی
 قلنی آزاد قیلدی (لَا يَنْوِي) قصد قیلماس بولسہ (عَنْ أَحَدِيهِمَا بَعِيْنَهَا) بیلگلب ایکی
 کفارتنک ہر سنی (جَازَ عَفْهَهَا) ایکی کفارتنہن درست بولور (وَكُنْ لَكَ) دخی حکم اوشقداق

بولور يعنى ايكى كفارت ادرچون درست بولور (ان صام) اگر ايكى كفارت واجب بولغان مظاهر روزه توتسه (اربعة اشهر) دورت آي (او اطعم) يايسه اطعام قيلسه (مائة وعشرون مسكيناً) يوز بىكرمى مسكيننى (وان اعقق) دخی اگر ايكى كفارت واجب بولغان مظاهر آزاد قيلسه (رقة واحدة) برقلنى (اوصام) يايسه روزه توتسه (شهرين) ايكى آينى (كان له) اول مظاهرگه تيمر (ان يجعل ذلك) اوشبو آزاد قيلنغان قلى برلهن تونقان ايكى آي روزه سنى (عن ايتهما) ايكى كفارتنى كيرهك قايسونىڭ برسندن (شاء) نله دى .

كتاب اللعان

لعان حكملىرى بيداننده كىلنگان كىتابدر (اير برلهن خاتوننىڭ برسى طرفندان لعنتگه ايكىچسى طرفندان آچوغه ياقن بولغان يمينلىر برلهن بر كىلنگان شهادتلىرگه لعان دىيورلر) (اذا قذف الرجل) هر قاچچان اير سو كسه (امرأته) خاتوننى (بالزنا) زنا برلهن (وهما) اول اير برلهن خاتون (من اهل الشهادة) شهادت اهلندن بولسالار (والمرأة) دخی خاتون (ممن يحد قاذفها) اول خاتوننى سوگوچى كشى حد اورلا تورغان جملە سندن بولسه (اونفى) يايسه اير نفى قيلسه (نسب ولدها) خاتوننىڭ بالاسىنىڭ نىسبى (وطالبته) دخی خاتون ايرنى طلب قيلسه (بموجب القذف) سوگونىڭ موجىبى برلهن (فعليه اللعان) بس ايرگه لعان لازم بولور (فان امتنع منه) بس اگر اير لعاندىن طيپيلسه (حبسه الحاكم) حاكم ايرنى حبس قيلور (حتى يلاعن) لعان اوقشقانغه قىدرى (او يكتب نفسه) يايسه اير اوزىنى تكدىب قىلغانغه قىدرى (فيحد) بس اير اوزىنى تكدىب قىلسه حد اورلور (وان لاعن) دخی اگر اير لعان قيلسه (وجب عليها) خاتون اوزىنه واجب بولور (اللعان) لعان واجب بولور (وان امتنعت) دخی اگر خاتون طيپيلسه لعاندىن (حبسها الحاكم) حاكم خاتوننى حبس قيلور (حتى تلاعن) خاتون لعان اوقشقانغه قىدرى (او تصدقها) يايسه خاتون ايرنى تصديق قىلغانغه قىدرى (واذا كان الزوج) دخی هر قاچچان اير بولسه (عبثاً) قل بولسه (او كافرًا) يايسه كافر بولسه (او محمودةً في قننى) يايسه قننى حد اورلغان بولسه (فعليه الحد) بس اير اوزىنه حد لازم بولور (وان كان) دخی اگر بولسه (هو) اول اير (من اهل الشهادة) شهادت اهلندن بولسه (وهى) حالجوكم اول خاتون (امة) كىنيزك بولسه (او كافرة) يايسه كافر بولسه (او محمودةً في قننى) يايسه قننى حد اورلغان بولسه (او كانت)

یایسہ بولسہ اول خانون (مَمَّنْ) شول کشی جملہ سنن بولسہ (لَا يُعَدُّ) حد اور اماس (فَادْفُهَا) اول خاتوننی سوگوچی (فَلَا حَافَ عَلَيْهِ) بس ایر اوزرینہ حد یوقدر (فِي قَتْفِهِ) ایر نلک خاتوننی سوگووندہ (وَلَا لِعَانَ) دخی لعاندہ یوقدر (وَصَفَةُ اللَّعَانِ) دخی لعاندک صفتی (أَنْ يَبْتَدِيَ الْقَاضِي) قاضی نلک باشلاما قلیغیدر (بِالزَّوْجِ) ایر برلہن (فَيَشْهَدُ) بس ایر شہادت بیرر (أَرْبَعُ مَرَّاتٍ) دورت مرتبہ (يَقُولُ) تہ یتور (فِي كُلِّ مَرَّةٍ) ہر بر مرتبہ سنہ (أَشْهَدُ بِاللَّهِ) اللہ برلہن شہادت بیرہ من (أَنِّي) درستلکدہ مین (لَمِنَ الصَّادِقِينَ) البتہ راست کشیا۔ ردن۔ من (فِيهَا) شول نرسہ دہ یعنی سوزدہ (رَمَيْتُهَا) سوکد م اول خاتوننی (بہ) اول سوز برلہن (مِنَ الزَّانَا) زنادان بولغوچی اول سوز (ثُمَّ يَقُولُ) ہونلک صوکند تہ یتور ایر (فِي الْخَامِسَةِ) بیشنچسی مرتبہ سنہ (لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ) آنلک اوزرینہ اللہ نلک لعنتی بولغای ایسی (أَنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ) اگر اول یا لغانچیلاردان بولسہ (شِنَاعَتِ بَوْلِغَانَلِقَى) اوچون متکلم اور نینہ غاڈب کیتر لگان (فِيهَا) شول سوز نندہ (رَمَاهَا) سوکدی ایر خاتوننی (بہ) اول سوز برلہن (مِنَ الزَّانَا) زنادان بولغوچی اول سوز (بِشِيرٍ) اشارت قیلور ایر (الِيهَا) اول خاتونغہ (فِي جَمِيعِ ذَلِكَ) اوشبولار نلک بارچہ سنہ (ثُمَّ تَشْهَدُ) ہونلک صوکندہ شہادت بیرر (الْمَرْأَةُ) خاتون (أَرْبَعُ مَرَّاتٍ) دورت مرتبہ (تَقُولُ) ایتور (فِي كُلِّ مَرَّةٍ) ہر بر مرتبہ سنہ (أَشْهَدُ بِاللَّهِ) اللہ برلہن شہادت بیرہ من (أَنَّهُ) درستلکدہ اول ایر (لَمِنَ الْكَاذِبِينَ) البتہ یا لغانچیلارداندر (فِيهَا) شول سوز نندہ (رَمَانِي) سوکدی میننی (بہ) اول سوز برلہن (مِنَ الزَّانَا) زنادان بولغوچی اول سوز (وَتَقُولُ فِي الْخَامِسَةِ) دخی بیشنچسی مرتبہ سنہ تہ یتور (غَضَبُ اللَّهِ عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرینہ اللہ نلک آچیغی بولغای ایسی (أَنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ) اگر ایر سوز نندہ راست کشیلر جملہ سنن بولسہ (فِيهَا) شول سوز نندہ (رَمَانِي) سوکدی میننی (بہ) اول سوز برلہن (مِنَ الزَّانَا) زنادان بولغوچی اول سوز (فَإِذَا تَلَّعْنَا) بس ہر قایچان ایر برلہن خاتون لعان او قوشسالار (فَرَّقَ الْقَاضِي بَيْنَهُمَا) ایر برلہن خاتون آراسنی قاضی آیورر (وَكَانَتِ الْفَرْقَةُ) دخی آیورر بولور (تَطْلِيْقَةُ بَايِنَةٍ) بر طلاق باین بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشندہ (ومحمد) دخی اما محمد قاشندہ (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) اللہ تعالیٰ نلک رحمتی بولغای ایسی بوایکسینہ (وَقَالَ أَبُو يُوسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایتدی امام ابو یوسف (تَعْرِيمٌ مُؤَبَّدٌ) بو آیورر و مک گو حرام قیلور دیدی (وَأَنْ كَانَ الْقَتْفُ) دخی اگر ایر نلک سوگووی بولسہ (بَوْلِدٍ) شول بالاسبیلی یعنی بالانک نسبنی نفی سبیلی (نَفَى الْقَاضِي) قاضی نفی ایتدی (نَسْبُهُ) اول بالانک

نسبته (وَأَحَقُّهُ) دخی قاضی بالانی الحاق قیلدی (بِأَمِّهِ) آناسینه (فَإِنْ عَادَ الزَّوْجُ) بس
اگر ایرسوزنمن کیری قایتسه (فَأَكْتَبَ نَفْسَهُ) بس اوزیننی یالغانغه نسبت بیدسه (حَدُّهُ
القاضی) ایرنی قاضی حد اورور (وَعَدْلُهُ) دخی اول ایرگه حلال بولور (أَنْ يَنْزَوْجَهَا)
خاتوننی جفئلتمک لک (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق خاتوننی جفئلتمو درست بولور (أَنْ قُتِفَ)
اگر ایرسوکسه (غَيْرَهَا) باشقه خاتوننی (فَعَدَّ) بس ایرگه حد اورلسه (أَوْزَنْتَ) بایسه خاتون
زنا قیلسه (فَعَدَّتْ) بس خاتونغه حد اورلسه (وَأَنْ قُتِفَ أَمْرَاتُهُ) دخی اگر ایر خاتوننی
سوکسه (وَهِيَ صَغِيرَةٌ) حالبوکم اول خاتون کچکنه بولسه (أَوْ مَجْنُونَةٌ) بایسه دیوانه بولسه
(فَلَالْعَانَ بَيْنَهُمَا) بس ایر برلن خاتون آراسنده لعان بوق (وَقُتِفَ الْأَخْرَسُ) دخی تلسز
کشینک سوگوری (لَا يَنْعَلُ بِهِ) تلسز کشینک سوگورینه متعلق بولماس (الْأَلْعَانُ) لعان (وَإِذَا
قَالَ الزَّوْجُ) دخی هر قایچان ایر ایتسه (لَيْسَ حَمْلُكَ مِنِّي) حملک مینمن توگل دیسه
(فَلَالْعَانَ) بس لعان بوقدر (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایر ایتسه (زَنَيْتَ) زنا قیلدک سین
(وَهَذَا الْحَمْلُ) اوشبو حمل (مَنْ الزَّوْجُ) زنادان دیو (تَلَاعَنَّا) لعنت او قشورلار (وَلَمْ يَنْفِ
القاضی) دخی قاضی نفی قیلماس (الْحَمْلُ) همانی (مِنْهُ) اول ایردن (وَإِذَا نَفَى الرَّجُلُ)
دخی هر قایچان ایر نفی قیلسه بالانی (عَقِيبَ الْوَلَادَةِ) بالاتوغدرغان سوکنده (أَوْ فِي الْحَالَةِ
الَّتِي) بایسه شول حالتده بالانی نفی قیلسه (تَقَبَّلَ التَّهْنِئَةَ) سیونچنی قبول ایرد (وَتُبْقَاعُ)
دخی صاتوب آلونور (آلَةُ الْوَلَادَةِ) توغدر و قورالونی (صَحَّ نَفْيُهُ) ایرنک نفی قیلووی
درست بولور (وَلَا عَنَّ بِهِ) دخی اول نفی سبیلی لعان قیلوشر (وَأَنْ نَفَاهُ) دخی اگر
ایر بالانی نفی قیلسه (بَعْدَ ذَلِكَ) اوشبو استنبشارنی قبول ایتوب توغدر و قورالارنی
صاتوب آلفاننک سوکنده (لَا عَنَّ) ایر لعان قیلشور (وَوَثَبَتِ الْمَسْبُوبُ) دخی نسب ثابت بولور
(رَقَالًا) دخی ایتدیبلر امامین (يَصَحُّ نَفْيُهُ) بالانی نفیی درست بولور دیدیلر (فِي مُدَّةِ النَّفَاسِ)
نفاس مدتده (وَإِذَا وَلَدَتْ) دخی اگر خاتون توغدرسه (وَلَدَيْنِ) ایکی بالانی (فِي بَطْنِ
وَاحِدٍ) بر قور صاقده (فَنَفَى الْأَوَّلُ) بس ایر اولگی بالانی نفی قیاسه (وَأَعْتَرَفَ بِالثَّانِي
ایکنچی بالا برلن اقرار قیلسه (ثَبَّتَ نَسَبُهُمَا) ایکی بالانکده ایردن نسبی ثابت بولور
(وَحَدُّ الزَّوْجِ) ایرگه حد اورلور (وَأَنْ اعْتَرَفَ بِالْأَوَّلِ) دخی اگر ایر بر قور صاقده توغان
ایکی بالانک اولگسی برلن اقرار قیلسه (وَنَفَى الثَّانِي) ایکنچسینی نفی قیلسه (ثَبَّتَ نَسَبُهُمَا)
ایکی بالانکده نسبی ثابت بولور (وَلَا عَنَّ) دخی لعان قیلوشلار.

کتاب العدة

عدة بیانندہ کیلگان کتابدر (نکاحنک یایسہ شبہہ نکاحنک کیتووی سبیلی خاتونغه
 کتو لازم بولغان کونلر نی عدت دیلر) (اذا طَلَّقَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ) هر قایچان ایر خاتونینی
 طلاق قیلسه (طَلَّاقًا بَيْنًا) طلاق باین برلن (أَوْ رَجْعِيًّا) یایسہ طلاق رجعی برلن (أَوْ وَقَعْتَ
 الْفُرْقَةَ بَيْنَهُمَا) یایسہ ایر برلن خاتون آراسینہ آیورلو توشسه (بِغَيْرِ طَلَّاقٍ) طلاقدان
 باشقه (وَهِيَ حُرَّةٌ) حالبوکم اول خاتون آزاد بولسه (مَنْ تَحْيِضُ) حیض کوره تورغان خاتون
 جملہ سنمن بولسه (فَعَدَّتُهَا) بس اول خاتوننک عدتی (ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ) اوج قرودر (وَالْأَقْرَأُ)
 دخی قرولار (الْحَيْضُ) حیضدر (فَإِنْ كَانَتْ) بس اگر خاتون بولسه (لَا تَحْيِضُ) حیض
 کوره بس بولسه (مَنْ صَغُرَ) کچکنہ لسکن (أَوْ كَبُرَ) یایسہ اولوغلقدان (فَعَدَّتُهَا) بس خاتوننک
 عدتی (ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ) اوج آیدر (وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر خاتون بولسه (حَامِلًا) بولکی (فَعَدَّتُهَا)
 بس اول خاتوننک عدتی (أَنْ تَضَعَ حَمْلَهَا) یوگینی قویویدر (وَأَنْ كَانَتْ أُمَّةً) دخی اگر
 خاتون کنیزه ک بولسه حیض کوره تورغان بولسه (فَعَدَّتُهَا) بس کنیزه ک خاتوننک عدتی
 (حَيْضَتَانِ) ایکی حیضدر (وَأَنْ كَانَتْ لَا تَحْيِضُ) دخی اگر کنیزه ک خاتون حیض کورمی
 تورغان بولسه (فَعَدَّتُهَا) بس اول کنیزه ک خاتوننک عدتی (شَهْرٌ وَنِصْفٌ) بر آی یارمدر
 (وَأَذَامَاتِ الرَّجُلِ) دخی هر قایچان ایر بولسه (عَنْ الْمَرْأَةِ الْحُرَّةِ) آزاد خاتونندان (فَعَدَّتُهَا)
 بس ایری بولگان آزاد خاتوننک عدتی (أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا) دورت آیدہ اون کوندر
 (وَأَنْ كَانَتْ أُمَّةً) دخی اگر ایری بولگان خاتون کنیزه ک بولسه (فَعَدَّتُهَا) بس اول کنیزه ک نک
 عدتی (شَهْرَانِ وَخَمْسَةَ أَيَّامٍ) ایکی آیدہ بش کوندر (وَأَنْ كَانَتْ حَامِلًا) دخی اگر ایری بولگان
 خاتون بولکی بولسه (فَعَدَّتُهَا) بس اول خاتوننک عدتی (أَنْ تَضَعَ حَمْلَهَا) یوگینی قویماقلقدر
 (وَأَذَاوَرَّتِ الْمَطْلُوعَةَ) دخی هر قایچان طلاق باین برلن طلاق قیلنغان خاتون میراث آلسہ
 (فِي الْمَرَضِ) ایرنک آورو حالندہ طلاق قیلنغان خاتون ایر اولگانندہ عدت اچندہ بولسه
 (فَعَدَّتُهَا) بس اول خاتوننک عدتی (أَبَعْدَ الْأَجَلَيْنِ) ایکی مدت نک یرا غرا غرا قیدر یعنی موت
 عدتی یراق بولسه عدتی موت عدتی بولور طلاق عدتی یراق بولسه طلاق عدتی بولور
 (وَأَنْ اعْتَقَتِ الْأُمَّةَ) دخی اگر کنیزه کنی آزاد قیلنسه (فِي عَدَّتِهَا) عدتی اچندہ (مَنْ طَلَّقَ رَجْعِيًّا)
 طلاق رجعیمن (انْقَعَتِ عَدَّتُهَا) کنیزه کنک عدتی کوچه ر (إِلَى عِدَّةِ الْحُرِّ) آزاد خاتونلار
 عدتینہ (وَأَنْ اعْتَقَتِ) دخی اگر کنیزه ک آزاد قیلنسه (وَهِيَ مَبْتُونَةٌ) حالبوکم اول کنیزه ک طلاق

باین برلہن طلاق قیلنغان بولسه (وَمَوْتِ عَمَّاهَا وَجُهَا) بیایسه اول کنیزه کدن ایری فولسگان بولسه
 (لَمْ تَنْقَلْ عَدَّتُهَا) اول کنیزه کخاتوننک عدتی آزاد خاتونلار عدتیغه کوچمه س (وَأَنْ كَانَتْ آيِسَةً)
 دخی اگر حیض دن کیسلگان بولسه (فَاعْتَدَتْ بِالشُّهُورِ) بس آیلار برلہن عدت صاقلامسه
 (ثُمَّ رَأَتْ الدَّمَ) مونک صوکنک خاتون قان کورسه (انْتَقَصَ مَا مَضَى مِنْ عَدَّتِهَا) عدتنن
 اوتکان کونلری صناری یعنی باطل بولور (وَكَانَ عَلَيْهَا) ارل خاتون اوزرینه لازم بولور
 (أَنْ تَسْمَأَنِي الْعِدَّةَ) عدتنی باشدان آلو (بِالْحَيْضِ) حیض برلہن عدتنی (وَالْمَكْرُومَةُ نِكَاحًا
 فَاسْمًا) شرعا بوزوق بولغان نکاح برلہن نکاحلنمش خاتون (وَالْمَوْطُوءَةُ بِشِبْهَةِ) دخی شبهه
 برلہن وطی قیلنغان خاتون (عَدَّتُهَا) اول ایکی خاتوننک عدتی (الْحَيْضُ) حیض در
 (فِي الْفَرْقَةِ) آیور وده (وَالْمَوْتِ) دخی اولم عدتنک (وَأَذَامَاتِ) هر قایچان ٹولسه (مَوْلَى أُمَّ
 الْوَلَدِ) بالا آناسی بولغان کنیزه کنک خواجہ سی (عَنْهَا) اول کنیزه کدن (أَوْاعْتَقَهَا) بیایسه
 ام ولدنی خواجہ سی آزاد قیلسه (فَعَدَّتُهَا) بس اول ام ولدنک عدتی (ثَلَاثُ حَيْضٍ) اوج
 حیض در (وَأَذَامَاتِ الصَّغِيرِ عَنِ امْرَأَتِهِ) دخی هر قایچان کچکنه ایر ٹولسه خاتوننن (وَبِهَاتِهَا)
 دخی خاتونی برلہن یوگی بولسه (فَعَدَّتُهَا) بس اول خاتوننک عدتی (أَنْ تَضَعَ حَمْلَهَا) یوگینی
 قویماقلدر (فَإِنْ حَمَلَتْ الْحَمْلَ) بس اگر کچکنه ایرنک خاتوننک یوگی پیدا بولسه (بَعْدَ
 الْمَوْتِ) کچکنه ایر ٹولسگاننک صوکنک (فَعَدَّتُهَا) بس اول خاتوننک عدتی (أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ
 وَعَشْرًا) دورت آیه اون کوندر (وَإِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ) دخی هر قایچان ایرخانونینی طلاق
 قیلسه (فِي حَالِ الْحَيْضِ) حیض کورگان حالنک (لَمْ تَعْتَدِ) عدت صاقلاماس خاتون (بِالْحَيْضَةِ
 النَّبِيِّ) شوندا این حیض برلہن (وَقَعَّ فِيهَا الطَّلَاقُ) اول حیض ده طلاق واقع بولدی (وَإِذَا وَطِئَتْ
 الْمَعْتَدَةَ) هر قایچان عدت صاقلاغوچی خاتون وطی قیلنسه (بِشِبْهَةِ) شبهه — برلہن
 (فَعَلَيْهَا عِدَّةٌ أُخْرَى) بس اول خاتون اوزرینه ایکنچی عدت لازم بولور (وَتَدَاخَلَتْ الْعَدَّتَانِ)
 ایکی عدت برسی برسینه کرشدر (فَيَكُونُ) بس بولور (مَاتَرَاهُ) خانوننک کورگان قانی
 (مِنْ الْحَيْضِ) حیض دان (مُنْتَسِبًا بِهِ) اول قانی حساب قیلنور (مِنْهَا) ایکی عدت دن (جَمِيعًا)
 بارچه سندان (وَإِذَا انْقَضَتِ الْعِدَّةُ الْأُولَى) دخی هر قایچان اولگی عدت اوتسه (وَلَمْ تَكْمَلِ
 الثَّانِيَةَ) دخی ایکنچی عدت کاملنمه سه (فَإِنَّ عَلَيْهَا) بس در سقلیکه خاتون اوزرینه لازم
 (تَمَامُ الْعِدَّةِ) ایکنچی عدتنک تمامی لازم بولور (وَأَبْقَا الْعِدَّةَ) دخی عدتنک باشی (فِي الطَّلَاقِ)
 طلاقه (عَقِيبَ الطَّلَاقِ) طلاق صوکنک در (وَفِي وِفَاتِ) دخی وفاتده عدتنک باشی (عَقِيبَ

(الْوَفَاةُ) وفات صوتئہ در (فَانْ لَمْ تَعْلَمَ بِالطَّلَاقِ) دخی اگر خاتون طلاقنی بلاماسہ
 (وَالْوَفَاتُ) دخی وفاتنی بلاماسہ (حَتَّى مَضَتْ) تا کہم اوتسہ (مُدَّةُ الْعِدَّةِ) عدتئک مدتی (فَقَدْ
 انْقَضَتْ عِدَّتُهَا) بس تحقیق خاتونئک عدتی تمام بولور (وَالْعِدَّةُ) دخی عدت (فی النِّكَاحِ الْفَاسِدِ)
 بوزوق نکاحئ (عَقِيبَ التَّفْرِيقِ) آیورغان صوتئہ در (بَيْنَهُمَا) ایر برلہن خاتون آراسنی
 (أَوْزَمَ الْوِطَاقِ) بایسہ وطی قیلوچینئک قصہ قیلووی وقتئہ (عَلَى تَرْكِ وَطْنِهَا) اول نکاح
 فاسد برلہن نکاح لانغان خاتوننی وطیفی قویوغہ (وَعَلَى الْمَبْتُوتَةِ) دخی طلاق باین برلہن طلاق
 قیلنغان خاتونغہ تپہر (وَالْمُتَوَفَّى عَنْهَا زَوْجُهَا) دخی ایری اولسگان خاتونغہ تپہر (اِذَا كَانَتْ)
 ہر قایچان بولسہ خاتون (بِالْعَدَّةِ) بالغہ بولسہ (مُسْلِمَةً) مسلمان بولسہ (الْأَحْدَادُ) حسرت اظہار
 قیلما قلفی (بِقَرَكِ الطَّيِّبِ) خوش ایس استعمال قیلونی قویو برلہن (وَالزَّيْنَةَ) دخی زینتئنی
 قویو برلہن (وَاللُّهْنَ) دخی مایلانونی قویو برلہن (وَالكُحْلَ) دخی سرمہ لنونی قویو برلہن
 (الْأَبْعَدُ) مگر عذر برلہن بونرسہ لرنی استعمال درست بولور (وَلَا تَجْتَضِبُ) دخی بومعدتئ
 بولغان خاتون بویالماس (بِالْحِفَاءِ) حفا برلہن (وَلَا تَلْبَسُ) دخی کیمہ س منکورہ خاتون
 (ثَوْبًا صَبُوحًا) بویالمش کیمیم فی (بِعَصْفَرٍ) صاری چہ چہ ک برلہن (وَلَا بَزْعَفَرَانٍ) دخی زعفران
 برلہن بویالمش کیمیم کیمہ س (وَلَا أَحْدَادٍ) دخی حسرت لنویوقہ در (عَلَى كَافِرَةٍ) کافرہ خاتونغہ
 (وَلَا صَغِيرَةٍ) دخی کچکنہ خاتونغہ (وَعَلَى الْأَمَةِ) دخی کنیزہ کگہ لازم بولور (الْأَحْدَادُ) حسرت لنو
 (رَلَيْسَ) دخی بوقدر (فی عِدَّةِ النِّكَاحِ الْفَاسِدِ) بوزوق نکاحئک عدتئک (وَلَا)
 (فی عِدَّةِ أُمِّ الْوَلَدِ) بالآناسی بولغان کنیزہ ککئک عدتئک (أَحْدَادُ) حسرت لنویوقدر (وَلَا يَنْبَغِي)
 دخی لائق بولماس بلکہ مرام بولور (أَنْ تُخْطَبَ الْمُعْتَدَةُ) عدت اچندہ گی خاتونئک
 نکاح برلہن ایستہ لمہ کی (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر بوقدر (بِالنَّعْرِ بِيضٍ) کنایہ برلہن فہم لقودہ
 (فی الخُطْبَةِ) عدت اچندہ گی خاتوننی ایستہ ودہ (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (لِلْمُطَلَّقةِ
 الرَّجْعِيَّةِ) طلاق رجعی برلہن طلاق قیلنغان خاتونغہ (وَالْمَبْتُوتَةِ) دخی طلاق باین برلہن
 طلاق قیلنغان خاتونغہ (الْخُرُوجُ) چقما قلف درست بولماس (مَنْ بَيْتُهَا) ایونندن (لَيْلًا)
 کچدہ (وَنَهَارًا) دخی کونزدہ (وَالْمُتَوَفَّى عَنْهَا زَوْجُهَا) دخی ایری اولسگان خاتون (تَخْرُجُ)
 چغار ایونندن (نَهَارًا) کونزدہ (وَبَعْضُ اللَّيْلِ) دخی کچچنئک بعضسنہ (وَلَا تَبِيْتُ)
 دخی کچیچ قونماس (فی غَيْرِ مَلَزَمِهَا) اوز ایونندن باشقہ دہ (وَعَلَى الْمُعْتَدَةِ)
 دخی عدت صافلاغوی خاتونغہ تپہر (أَنْ تَعْتَدَ) عدت صافلاما قلفی (فی الْمَنْزِلِ الَّذِي)

شوند این ابوده (بِضَافٍ) نسبت ببولور اول ابونی (الِیْهَا) اول خاتونغه (بِالسُّكْنَى) تورو برلن (حَالٌ وَقُوعُ الْفِرْقَةِ) آبورو واقع بولغان حالده (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه (نَصِبُهَا) خاتونذک الوشی (مِنْ دَارِ الْمَيْتِ) اولوکنک یورطندن (لَا يَكْفِيهَا) خاتونغه بقمهس بولسه (وَأَخْرَجَهَا الْوَرِثَةُ) دخی خاتوننی وارثلار چغارسه لار (مِنْ نَصِبِهِمْ) اولزر بکنک الوشلرندن (انْتَقَلَتْ) خاتون کوچهر (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَنْ يُسَافِرَ الزَّوْجُ) ایرنک سفر قیلوی (بِالْمُطَلَّعَةِ الرَّجْعِيَّةِ) طلاق رجعی برلن طلاق قیلنغان خاتون برلن (وَإِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ) دخی هر قایچان ایر خاتوننی طلاق قیلسه (طَلَا قَابِلَيْنَا) طلاق باین برلن (ثُمَّ تَزَوَّجَهَا) مونک صوکنده جفکنسه اول خاتوننی (فِي عِدَّتِهَا) عتی اچنده (وَطَلَّقَهَا) دخی طلاق قیلسه اول خاتوننی (قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ بِهَا) اول خاتونغه دخول قیلودان بورون (فَعَلَيْهَا مَهْرٌ كَامِلٌ) بس ایر اولزرینه کامل مهر لازم بولور (وَعَلَيْهَا عِدَّةٌ مُسْتَقْبَلَةٌ) دخی اول خاتون اولزرینه یاکی عتی لازم بولور (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایندی امام محمد (لَهَا نِصْفُ الْمَهْرِ) خاتونغه بارطی مهر بولور (وَعَلَيْهَا تَمَامُ الْعِدَّةِ الْأُولَى) دخی خاتون اولزرینه اولگی عتی تمامی لازم بولور (وَيَثْبُتُ) دخی ثابت بولور (نَسَبُ وَلَدِ الْمُطَلَّعَةِ الرَّجْعِيَّةِ) طلاق رجعی برلن طلاق قیلنغان خاتونذک بالاسینک نسبی (أِذَا جَاءَتْ) هر قایچان خاتون کیترسه (به) اول بالانی (لِسُنَّتَيْنِ) ایکی بل تمامنده (أَوْ أَكْثَرَ) بایسه ایکی یلدا ان کوبره کده (مَا لَمْ تُقِرَّ) خاتون اقرار قیلماغان مئنده (بِإِنْقِضَاءِ عِدَّتِهَا) عتی بکنک اوتوی برلن (وَأَنْ جَاءَتْ) دخی اگر خاتون کیترسه بالانی (لَأَقْلَمَنْ سُنَّتَيْنِ) ایکی یلدا ان آزر اقدمه (بِأَنْتِ) خاتون آبورلور (منه) ای—ردن (وَأَنْ جَاءَتْ) دخی اگر خاتون کیترسه (به) بالانی (لَأَكْثَرَمَنْ سُنَّتَيْنِ) ایکی یلدا ان کوبره کده (فَبِتْ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولور (وَكَانَتْ رَجْعَةً) دخی رجعت بولور یعنی گویه ایر خاتوننی عتی اچنده وطی قیلدی (وَالْمَهْبُوتَةُ) دخی طلاق باین برلن طلاق قیلنغان خاتون (يَثْبُتُ نَسَبُ وَلَدِهَا) بالاسینک نسبی ثابت بولور (أِذَا جَاءَتْ بِه) هر قایچان خاتون بالانی کیترسه (لَأَقْلَمَنْ سُنَّتَيْنِ) ایکی یلدا ان آزر اقدمه (وَإِذَا جَاءَتْ بِه) دخی هر قایچان طلاق باین برلن طلاق قیلنغان خاتون بالانی کیترسه (لَتَمَامِ سُنَّتَيْنِ) ایکی یلدا ان تمامنده (مِنْ يَوْمِ الْفِرْقَةِ) آبورلغان کوندن (لَمْ يَثْبُتْ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولماس (إِلَّا أَنْ يَمُوتَ) مگر ایرنک بالانی دعوی قیلوی وقتنده نسبی ثابت بولور (وَيَثْبُتُ نَسَبُ وَلَدِ الْمُتَوَفَّى عَنْهَا زَوْجُهَا) دخی ایری اولگان خاتونذک بالاسینک نسبی ثابت بولور (مَا بَيْنَ الْوَفَاتِ)

ایرنک ڈولوی آراسی برلہن (وَبَيْنَ سَفْتَيْنِ) دخی ایکی یل آراسندہ یعنی شول مندہ بالانی تابسہ نسب ثابت بولور (وَإِذَا اعْتَرَفْتِ الْمَعْنَةُ) دخی ہر قایچان عدت صاقل اغوجی خاتون اقرار قیلسہ (بَانْقِضَاءِ عِدَّتِهَا) عدتینک او تووی برلہن (ثُمَّ جَاءَتْ) مونک صوکنندہ کیلترسہ (بَوْلَدٍ) بالانی (لَأَقْلَمُ مِنْ سَنَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدان کیمرہ کدہ (ثَبَّتْ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولور (وَأَنْ جَاءَتْ بِهِ) دخی اگر بالانی کیترسہ (لِسَنَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آی تمامندہ (لَمْ يَثْبُتْ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولماس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشمندہ (الْأ) مگر نسب ثابت بولور (أَنْ يَشْهَدَ) گواہلق بیرووی وقتندہ (بَوْلَادَتِهَا) اول خاتوننک بالآ توغدر وی برلہن (رَجُلَانِ) ایکی ایر (أَوْ رَجُلٍ وَامْرَأَتَانِ) بیایسہ ہر ایر ایکی خاتون (الْأ) مگر گواہلق بیرودن باشقہدہ بالانک نسبی ثابت بولور (أَنْ يَكُونَ هُنَاكَ) اول اورندہ بولماقلغی وقتندہ (حَمَلٌ ظَاهِرٌ) ظاہر بولغان یوک (أَوْ اعْتَرَفَتْ) بیایسہ اقرار قیلو بولماقلغی وقتندہ (مِنْ قَبْلِ الزَّوْجِ) ایر طرفندان (فَيَثْبُتُ النِّسَبُ) بس بوضورتدہ نسب ثابت بولور (مِنْ غَيْرِ شَهَادَةٍ) گواہلق بیرودن باشقہ (وَقَالَا) دخی ایتمدیلر امامین (يَثْبُتُ فِي الْجَمْعِ) ہر صورتلرنک بارچہ سندہ نسب ثابت بولور دیدیلر (بِشَهَادَةِ امْرَأَةٍ وَاحِدَةٍ) ہر خاتوننک گواہلقی برلہن (وَإِذَا تَزَوَّجَ امْرَأَةٌ) دخی ہر قایچان ایر خاتوننی جفتلنسہ (فَجَاءَتْ بَوْلَدٍ) بس خاتون بالانی کیترسہ (لَأَقْلَمُ مِنْ سَنَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدان کیمدہ (مِنْ يَوْمِ تَزَوَّجَهَا) ایرنک خاتوننی جفتلنگان کوندن (لَمْ يَثْبُتْ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولماس (وَأَنْ جَاءَتْ بِهِ) دخی اگر خاتون بالانی کیترسہ (لِسَنَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدہ (فَصَاعِدًا) دخی آلتی آیدان آرتوقدہ (يَثْبُتْ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولور (أَنْ اعْتَرَفَتْ بِهِ الزَّوْجُ) اگر ایر بالآ برلہن اقرار قیلسہ (أَوْ سَكَتَ) بیایسہ ایر تیک تورسہ (وَأَنْ جَعَلَ الْوِلَادَةَ) دخی اگر ایر بالآ توغدر وی انکار ایتسہ (بَثْبُتْ) ثابت بولور نسب (بِشَهَادَةِ امْرَأَةٍ) ہر خاتوننک گواہلق بیرووی برلہن (تَشْهَدُ) گواہلق بیروور بولسہ اول خاتون (بِالْوِلَادَةِ) خاتوننک بالآ توغدر وی برلہن (وَأَكْثَرُ مَدَّةِ الْحَمَلِ) حمل مدتینک کوبرہگی (سَنَتَانِ) ایکی یل در (وَأَقْلَهُ) دخی حمل مدتینک آزر اغی (سَنَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدر (وَإِذَا طَلَّقَ النِّسَاءَ) دخی ہر قایچان دمی ایر طلاق قیلسہ (النِّسَاءَ) ذمیہ خاتوننی (فَلَا عِدَّةَ عَلَيْهِمَا) بس ذمیہ خاتون اوزرینہ عدت یوقدر (وَأَنْ تَزَوَّجْتَ الْحَامِلَ مِنَ الزَّوْجِ) دخی اگر زندان یوکلی بولغان خاتوننی جفتلنمش بولسہ (جَازَ النِّكَاحُ) نکاح درست بولور (وَلَا يَطَّأُهَا) دخی اول یوکلی خاتوننی وطی قیلماس (حَتَّى تَضَعَ حَمْلَهَا) یوگینی قویغانغہ قدری .

كتاب النفقات

نفقه لر بياننده كيلگان كذايدر اوشبو (النَّفَقَةُ) نفقه (واجبة) واجيدر (للزوجة) خاتون ادچون (على الزوج) اير اوزرينه واجيدر (مُسَلِّمَةً كَانَتْ) كيرهك خاتون مسلمان بولسون (أو كَافِرَةً) بيايسه كافر بولسون (إِذَا سَلَّمَتْ) هر قايجان خاتون تابشورسه (نَفْسَهَا) اوزيني (فِي مَنْزِلِهِ) ايرنك ايوينك (فَعَلَيْهِ نَفَقَتُهَا) بس ايرگه اول خاتوننك نفقه سي لازم بولور (وَكَسَوْتُهَا) دخي اير اوزرينه اول خاتوننك كييمي لازم بولور (وَسَكْنَاهَا) دخي اول خاتوننك تورا تورغان اوزني لازم بولور (يُعْتَبَرُ ذَلِكَ) اوشبو نفقه كييم اورون اعقبار قيلنور (بِعَالِهَا) اير برلهن خاتوننك حالي برلهن (جَمِيعًا) بارچه سينك (مُوسِرًا كَأَنَّ الزَّوْجَ) كيرهك اير بای بولسون (أَوْ مُعْسِرًا) بيايسه فقير بولسون (فَإِنْ اِمْتَنَعَتْ) بس اكر خاتون طييلسه (مَنْ تَسَلَّمَ نَفْسَهَا) اوزيني ايرگه تابشور دان (حَتَّى يَعْطِيَها مَهْرَهَا) اول خاتونغه اير مهر يني بييرگه نكه قدر (فَلَهَا النَّفَقَةُ) بس خاتون اوچون نفقه تيهه (وَأَنْ نَشَرْتَ) دخي اكر خاتون ناشزه بولسه يعني ايرنك ايوينك اذنسر چقهسه (فَلَا نَفَقَةَ لَهَا) بس اول خاتون اوچون نفقه لازم بولماس (حَتَّى تَعُودَ إِلَى مَنْزِلِهِ) خاتون ايرنك ايوينه كيري قايتقانغه قدری (وَأَنْ كَانَتْ صَغِيرَةً) دخي اكر خاتون كهكنه بولسه (لَا يُسْتَمْتَعُ بِهَا) اول خاتون برلهن فائده الممش بولماسه (فَلَا نَفَقَةَ لَهَا) بس اول كهكنه خاتون اوچون نفقه بولماس (وَأَنْ سَلَّمَتْ إِلَيْهِ) گرچه اول كهكنه خاتون اوزيني ايرگه تابشورسه ده (وَأَنْ كَانَ الزَّوْجُ صَغِيرًا) دخي اكر اير كهكنه بولسه (لَا يَقْدَرُ عَلَى الْوَطْئِ) اير خاتونني وطى غه كوچى ينماسه (وَالْمَرْأَةُ كَبِيرَةً) دخي خاتون الوغ بولسه (فَلَهَا النَّفَقَةُ) بس خاتونغه نفقه تيهه (مِنْ مَالِهِ) كهكنه ايرنك مالندان (وَإِذَا طَلَّقَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ) دخي هر قايجان اير خاتونني طلاق قيلسه (فَلَهَا النَّفَقَةُ) بس اول خاتونغه نفقه تيهه (وَالسُّكْنَى) دخي تورا تورغان اورون تيهه (فِي عَدَّتِهَا) عمتي اچنده (رَجْعِيًا كَأَنَّ) كيرهك طلاق رجعي برلهن طلاق قيلسون (أَوْ بَائِنًا) بيايسه طلاق باين برلهن طلاق قيلسون (وَلَا نَفَقَةَ) دخي نفقه يوقدر (لِلْمُتَوَفَّى عَنْهَا زَوْجُهَا) ايرى اولسگان خاتونغه (وَكُلُّ فِرْقَةٍ) دخي هر بر آيرو (جَاءَتْ) كيلسه (مِنْ قِبَلِ الْمَرْأَةِ) خاتون طرفندان (بِمَعْصِيَةٍ) گناه سبيلي (فَلَا نَفَقَةَ لَهَا) بس خاتونغه نفقه يوقدر (وَأَنْ طَلَّقَهَا) دخي اكر خاتونني طلاق قيلسه (ثُمَّ ارْتَدَّتْ) مونك صوكنك خاتون مرتده بولسه (سَقَطَتْ)

نَفَقَتُهَا) خاتونکے نفقہ سی توشہر (وَأَنْ مَكَتَ ابْنَ زَوْجِهَا) دخی اگر خاتون ایرینکے اوغلینے
 تمکین قیلے (مَنْ نَفْسُهَا) اوزن من یعنی اوزی رخصت قیلے (أَنْ كَانَ بَعْدَ الطَّلَاقِ)
 اگر تمکین قیلوی طلاق عموکنک بولے (فَلَهَا النَّفَقَةُ) بس خاتونگہ نفقہ بولور (وَأَنْ كَانَ قَبْلَ
 الطَّلَاقِ) دخی اگر خاتونکے تمکینی طلاقدان بورون بولے (فَلَا نَفَقَةَ لَهَا) بس خاتونگہ
 نفقہ بولماس (وَإِذَا حُبِسَتِ الْمَرْأَةُ) دخی ہر قاپچان خاتوننی حبس قیلے (فِي دِينِ) بورچک
 (أَوْ غَضَبِهَا رَجُلٌ) یایسہ خاتوننی ہر ایر غصب لاسہ (كُرْهًا) کوچلہب (فَنَهَبَ) بس ایر کیتسہ
 (بِهَا) اول خاتون ہرلہن (أَوْ حَجَّتْ مَعَ حَرَمٍ) یایسہ خاتون محرم قردہشی ہرلہن حج قیلے
 (فَلَا نَفَقَةَ لَهَا) بس خاتونگہ نفقہ بولماس (وَإِذَا مَرَضَتْ) دخی ہر قاپچان خاتون آورسہ
 (فِي مَنْزِلِ الزَّوْجِ) ایرنکے ایوندہ (فَلَهَا النَّفَقَةُ) بس خاتونگہ نفقہ بولور (وَيَفْرُضُ) دخی
 فرض بولور (عَلَى الزَّوْجِ) ایر اوزرینہ (نَفَقَةُ خَادِمِهَا) خاتونکے غمہتچیسنکے نفقہ سی
 (أِذَا كَانَ مُوسِرًا) ہر قاپچان ایر ہای بولے (وَلَا يَفْرُضُ) دخی ایرگہ فرض بولماس نفقہ
 (لَا كَثْرَ مَنْ خَادِمٍ وَاحِدٍ) ہر خدمتچیسن کو برہک اوچون (وَعَلَيْهِ) دخی ایر اوزرینہ لازم بولور
 (أَنْ يُسْكِنَهَا) خاتوننی توتماقلق (فِي دَارٍ مُفْرَدَةٍ) بالغز بورطک (لَيْسَ فِيهَا) اول بورطک
 بولماس (أَمَّنْ أَهْلَهُ) ایرنکے اہلنن ہیچ برکشی (الْأ) مگر ایر اہلنن توتو درست بولور
 (أَنْ يَخْتَارَ) خاتونکے اختیار قیلوی وقتندہ (ذَلِكَ) اوشبو ایر اہلنن بولغان کشینی
 توتونی (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولے (لَهُ) اول ایر اوچون (وَلَكِنَّ) بالا (مَنْ غَيْرَهَا) بو خاتوندان
 باشقہ خاتوندان (فَلَيْسَ لَهُ) بس ایرگہ تیمہس (أَنْ يُسْكِنَهُ) اول بالانی توتماقلق (مَعَهَا)
 خاتون ہرلہن برگہ (وَلِلزَّوْجِ) دخی ایرگہ تیدہر (أَنْ يَمْنَعَهُ) طیمماقلق (وَاللَّيْثَا) خاتونکے آتا
 آناسنی (وَوَلَدَهَا مِنْ غَيْرِهِ) دخی خاتونکے باشقہ ایردان بولغان بالاسنی (وَأَهْلُهَا) دخی
 خاتونکے محرم قردہ شلر نی (مَنْ اللَّخْوَلِ) کرودان (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرینہ (وَلَا يَمْنَعُهُمْ)
 دخی طیماس ایر بوکشیلر نی (مَنْ اللَّظَرِ) قارودان (فِيهَا) اول خاتوندان (وَكَلَامَهُمْ) دخی
 بوکشیلرکے سویلہ شوندان طیماس (مَعَهَا) اول خاتونی ہرلہن (فِي أَيِّ وَقْتٍ) کیرہک قایو وقتندہ
 (اخْتَارُوا) اختیار قیلسالار (وَمَنْ أَعْسَرَ) دخی برکشی فقیر بولے (بِنَفَقَةِ امْرَأَتِهِ) خاتونینکے
 نفقہ سی ہرلہن یعنی خاتونینی انفاقدان عاجز بولے (لَمْ يَفْرُقْ بَيْنَهُمَا) ایر ہرلہن خاتون
 آراسنی آبورولماس (وَيُقَالُ لَهَا) دخی خاتونگہ ایملور (اسْتَبَيْنِي) بوروچقہ آل سین دیو
 (عَلَيْهِ) اول ایر اوزرینہ یعنی بوروچ ایرگہ بولوشرطی اوزرینہ (وَإِذَا غَابَ الرَّجُلُ) دخی

هر قايچان اير غائب بولسه (وَلَهُ مَالٌ) دخى اير اوچون مال بولسه (فِي بَدْرِ جُل) ايكنچى بر
ايرنك قولنده (يَعْقُرُ بِهِ) اول ايكنچى اير مال بر لهن اقرار قيلور بولسه (وَبِالزَّوْجِيَّةِ) دخى
اير بر لهن خاتون آراسنده زوجيت بر لهن اقرار قيلور بولسه (فَرَضَ الْقَاضِي) قاضى چيلكر
(فِي ذَلِكَ الْمَالِ) اوشبو مالده (نَفَقَةَ زَوْجَةِ الْغَائِبِ) غائب ايرنك خاتونينك نفقه سنى (وَأَوْلَادِهِ
الصَّغَارِ) دخى غائب ايرنك كچكده بالالارينك نفقه سنى (وَوَالِدَيْهِ) دخى غائب ايرنك آنا
آناسينك نفقه سنى (وَيَأْخُذُ) دخى قاضى آلور (منها) اول خاتوندان (كَفَيْلًا) كفيل آلور
(احتياطًا) احتياط اوچون (بها) اول نفقه بر لهن (وَلَا يَقْضِي) دخى قاضى حكم قيلماس (بِنَفَقَةِ)
نفقه بر لهن (فِي مَالِ الْغَائِبِ) غائب ايرنك مالده (الْأَلْهُوْلَاءِ) مگر اوشبو كشيلىر اوچون گنه حكم
قيلور (وَأَذَقْنِي الْقَاضِي) دخى هر قايچان قاضى حكم ايتسه (لَهَا) اول خاتونغه (بِنَفَقَةِ الْأَعْسَارِ)
فقيرلر نفقه سنى بر لهن (ثُمَّ أَيْسَرَ) مونك صوكنده اير بايسه (فِي خَاصَمَتِهِ) خاتون ايرگه خصومت
ودعوى قيلسه (تَمَّ) قاضى تمام قيلور (لَهَا) اول خاتون اوچون (نَفَقَةَ الْمَوْسِرِ) باى كشينك
نفقه سنى (وَأَذَا مَضَتْ مُدَّةً) دخى هر قايچان مدت اوتسه (لَمْ يَنْفِقِ الزَّوْجُ عَلَيْهَا) اير خاتون
اوزرينه اول مدتده انفاق قيلماسه (وَطَالَبْتُهُ) خاتون ايرنى استهسه (بِنَدْلِكَ) اوشبو اوتكان
مدت نك نفقه سنى بر لهن (فَلَأْسَى عَلَيْهَا) بس خاتونغه هيچ نرسه بولماس اوتكان مدت اوچون (الْأَى)
مگر بولور (أَنْ يَكُونَ الْقَاضِي) حكم قيلوچينك بولماقلى وقتنده (فَرَضَ لَهَا) خاتون اوچون
چيكله گنه بولماقلى وقتنده (النَّفَقَةَ) نفقه نى (أَوْ صَالَحَتِ الزَّوْجُ) بايسه خاتونك ايرگه صالح
قيلوروى وقتنك (عَلَى مَقْدَارِهَا) نفقه نك مقدارى اوزرينه (فَيَقْضِي لَهَا) بس قاضى حكم ايتور
خاتونغه (بِنَفَقَةِ مَامُضِي) اوتكان مدت نك نفقه سنى بر لهن يعنى بوضورتده اوتكان مدت اوچون
خاتونغه نفقه بيراور (فَإِنْ مَاتَ الزَّوْجُ) بس اگر اير دولسه (بَعْدَ مَا قَضَى عَلَيْهِ) اول اير
اوزرينه حكم قيلنغان صوكنده (بِالنَّفَقَةِ) نفقه بر لهن (وَمَضَتْ شُهُورٌ) دخى كوب آيلار اوتسه
(سَقَطَتِ النَّفَقَةُ) نفقه توشور (وَكَذَلِكَ) دخى اوشانداق نفقه توشور (أَنْ مَاتَتِ الزَّوْجَةُ) اگر
خاتون بولسه (وَأَنْ أَسْلَفَهَا) دخى اگر الك قيلسه اير خاتونغه (نَفَقَةَ سَنَةٍ) بر يلك نفقه سنى
يعنى آلدان بيرسه (ثُمَّ مَاتَ) مونك صوكنده اير دولسه (لَمْ يَسْتَرْجِعْ) قايقار ولوب آلماناز
(منها) اول نفقه دان (بِشَيْءٍ) هيچ نرسه نى (وَقَالَ مِمَّا رَحِمَهُ اللَّهُ) دخى ايتدى امام محمد (بِحُجَّتِهِ)
لها) خاتون اوچون حساب ايتلور (نَفَقَةَ مَامُضِي) اوتكان كونك نفقه سنى ديدى (وَمَا بَقِيَ)
دخى قالغانى (لِلزَّوْجِ) ايرگه بولور (وَأَنْ تَزَوَّجَ الْعَبْدُ) دخى اگر قىل جفتلنسه (حُرَّةً) آزاد

خاتوننی (فَنَفَقَتْهَا) بس اول آزاد خاتوننک نفقہ سی (دَيْنٌ عَلَيْهِ) قل اوزرینہ بور وچدر
 (يُبَاعُ) صاقلور قلمنی (فِيهَا) اول نفقہ ده (وَإِذَا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ) دخی هر قایچان ایر جفتناسه
 (أُمَّةً) کنیزه کنی (فَبَوَّأَهَا) بس بوش قیلسه کنیزه کنی (مَوْلَاهَا) خواجه سی (مَعَهُ) اول ایر برلہن
 (مَنْزِلًا) ایرنک ایونک (فَعَلَيْهِ النَّفَقَةُ) بس ایر اوزرینہ نفقہ لازم بولور (وَأَنْ لَّمْ يَبُوَّأَهَا) دخی
 اگر خواجه کنیزه کنی ایر ایونک ایری برلہن بوش قیلماسه (فَلَا نَفَقَةُ لَهَا) بس خاتونغه نفقہ
 یوقدور (وَنَفَقَةُ الْأَوْلَادِ الصَّغَارِ) دخی کچکنہ بالالارنک نفقہ سی (عَلَى الْأَبِ) آتا اوزرینہ
 لازم در (لَا يُشَارُكُهُ فِيهَا) اول نفقہ ده آتاغه اورتاق بولماس (أُمَّةً) هیچ برکشی (كَمَا لَا يُشَارِكُهُ)
 نیقہك آتاغه اورتاق بولمیدر ایسی (فِي نَفَقَةِ الزَّوْجِ) خاتوننک نفقہ سنده (أُمَّةً) هیچ برکشی
 (فَإِنْ كَانَ الصَّغِيرُ) بس اگر کچکنہ بالابولسه (رَضِيْعًا) ایچک ایمه تورغان (فَلَيْسَ عَلَى امَةٍ)
 بس اول کچکنہ بالانک آناسینہ لازم بولماس (أَنْ تُرَضِعَهُ) اول بالانی ایمره کک (وَيَسْتَأْجِرُ لَهُ) دخی
 بالا اوچون اجاره گه آلور (الْأَبُ) آتا (هَنْ) شول خاتوننی (تُرَضِعُهُ) ایمر اول خاتون بالانی
 (عِنْمَا) آناسی قاشندہ (فَإِنْ اسْتَأْجَرَهَا) بس اگر آتا خاتوننی اجاره گه آلسه (وَهُی زَوْجَتُهُ)
 حالهوکم اول خاتون اول آتانک خاتونی بولسه (أَوْ مَعْتَقَتُهُ) یایسه آتانک طلاق قیلنوب عدت
 صاقلی تورغان خاتونی بولسه (لَتُرَضِعَ وَلَدَهَا) عاتوننک اوزبالاسنی ایمر اوچون اجاره گه آلسه
 (لَمْ يَجُزْ) درست بولماس (وَأَنْ انْقَضَتْ عِدَّتُهَا) دخی اگر خاتوننک عدتی اوتسه (فَاسْتَأْجَرَهَا)
 بس آتا شول خاتوننی اجاره گه آلسه (عَلَى ارْضَاعِهِ) بالانی ایمر و اوزرینہ (جَازٌ) درست
 بولور (وَأَنْ قَالَ الْأَبُ) دخی اگر بالانک آناسی اینسه (لَا اسْتَأْجَرَهَا) بالانک آناسنی
 اجاره گه آلمیم دیسه (وَجَاءَ بِغَيْرِهَا) دخی بالانک آنا نمان باشقه خاتوننی کینرسه (فَرَضِيَتْ
 الْأُمُّ) بس اگر آنا راضی بولسه (بِمِثْلِ أُجْرَةِ الْأَجْنَبِيَّةِ) یاط خاتوننک اجره سی اوخاشاندہ
 (كَانَتْ الْأُمُّ) آنا بولور (أَحَقُّ بِهِ) بالاغه مناسبرهك (فَإِنْ التَّمَسَّتْ) بس اگر آناسی
 ایستہ سه (زِيَادَةً) یاط خاتون اجره سنمن آرتوقنی (لَمْ يُجْبِرِ الزَّوْجُ عَلَيْهَا) آناسی اوزرینہ
 ایرنی کوچلمهس تله سه نیندی خاتوننی آلور (وَنَفَقَةُ الصَّغِيرِ) دخی کچکنہ بالانک نفقہ سی
 (وَأَجِبَةٌ) واجیدر (عَلَى أَبِيهِ) آناسی اوزرینہ (وَأَنْ خَالَفَهُ فِي دِينِهِ) گرچه بالادیننک آناسینہ
 مخالفی بولسه ده (كَمَا تَجِبُ) نیقہك واجب بولور (نَفَقَةُ الزَّوْجَةِ) خاتوننک نفقہ سی (عَلَى الزَّوْجِ)
 ایر اوزرینہ (وَأَنْ خَالَفَتْهُ) گرچه خاتون ایرگه مخالفی بولسه ده (فِي دِينِهِ) ایرنک دینده
 (وَإِذَا وَقَعَتِ الْفُرْقَةُ) دخی هر قایچان آیرلور واقع بولسه (بَيْنَ الزَّوْجَيْنِ) ایر برلہن خاتون آراسنک

(فَالْأُمُّ) بِسِ آنا (أَحَقُّ) تيوشليره كدر (بِالْوَلَدِ) بالاغه (فَإِنْ لَمْ تَكُنِ الْأُمُّ) بس اكر بالانك
 آناسى بولماسه (فَأُمُّ الْأُمِّ) بس آنانك آناسى (أُولَى) بالا تربيه سيفه آرتغراقدر (مِنْ أُمِّ الْأَبِ)
 بالانك آناسينك آناسندان (فَإِذَا لَمْ تَكُنْ) بس هر قاچان بالانك آناسينك آناسى بولماسه
 (فَأُمُّ الْأَبِ) بس بالانك آناسينك آناسى (أُولَى) بالا تربيه سى اوچون آرتغراقدر (مِنْ
 الْأَخَوَاتِ) بالانك قز قرده شلرنندن (فَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُ جَمَّةً) بس بالا اوچون برده ابيسى بولماسه
 (فَالْأَخَوَاتُ) بس بالانك اوزينك توغان قز قرده شلرى (أُولَى) آرتغراقدر (مِنْ الْعَمَّاتِ)
 بالانك آناسى برلهن بر توغان قز قرده شلرنندن (وَالْحَالَاتُ) دخى بالانك آناسى برلهن بر
 توغان قز قرده شلرنندن (وَتَقَدَّمُ) دخى بالا تربيه سنده الك قيلنور (الْأَخْتُ مِنْ الْأَبِ وَالْأُمِّ)
 بالانك آنا آنا بر توغان قز قده شنى (ثُمَّ الْأَخْتُ مِنْ الْأُمِّ) مونك صوكنده بالانك آنا باشقه
 آنا بر قز قده شنى الك قيلنور (ثُمَّ الْأَخْتُ مِنْ الْأَبِ) مونك صوكنده بالانك آنا باشقه آنا
 بر قز قده شنى الك قيلنور (ثُمَّ الْحَالَاتُ) مونك صوكنده بالانك آناسى برلهن بر توغان قز
 قرده شلرى (أُولَى) آرتغراقدر (مِنْ الْعَمَّاتِ) بالانك آناسى برلهن بر توغان قز قرده شلرنندن
 (يَنْزِلْنَ) بالانك آناسى برلهن بر توغان قرده شلرى نازل بولولار (كَمَا يَنْزِلْنَ الْأَخَوَاتُ)
 بالانك اوزى برلهن بر توغمه قز قرده شلرى نازل بولغان كى يعنى بالاتربيه سنده اول
 بالانك آناسى برلهن آنا آنا بر توغان قز قرده شلرى آرتغراق بولور بولولار بولماسه بالانك
 آناسى برلهن آنا آنا باشقه بولغان قز قرده شلرى آرتغراق بولولار بولولار بولماسه بالانك
 آناسى برلهن آنا باشقه بولغان قز قرده شلرى آرتغراق بولولار (ثُمَّ الْعَمَّاتُ) مونك
 صوكنده بالانك آناسى برلهن بر توغان قز قرده شلرى (يَنْزِلْنَ) نازل بولولار (كَذَلِكَ)
 اوشنداق يعنى بالانك آناسى برلهن آنا آنا بر بولغان قز قده شى بالاتربيه سنده اولى
 بولور اكر اول بولماسه بالانك آناسى برلهن آنا آنا باشقه بولغان قز قده شلرى تربيه ده
 اولى بولولار موندان صوكت بالانك آناسى برلهن آنا آنا باشقه بولغان قز قده شلرى
 تربيه ده اولى بولولار (وَكُلُّ مَنْ) هر آندا لايىن خاتون (تَزَوَّجَتْ) جفتلنسه (مِنْ هَوْلَاءِ) اوشبو
 ذكر قيلنغان خاتونلاردان (سَقَطَ حَقُّهَا) اول خاتوننك بالاتربيه حقى توشهر (الْأُمَّ) مگر توشه س
 (الْجَنَّةَ) بالانك ابيسى نك (إِنْ كَانَ زَوْجُهَا الْجَنَّةَ) اكر بالانك ابيسى نك ايرى بالانك باباسى
 بولسه (فَإِنْ لَمْ تَكُنْ لِلصَّبِيِّ) بس اكر صبى بالا اوچون بولماسه (أَمْرًا مِنْ أَهْلِهِ) صبى نك محرم
 قرده شلرنندن بر خاتون (فَأَخْتَصَمَ فِيهِ) بس صبى حقننه دعوى قيلسه لر (الرَّجُلِ) ايرلر

(فَأَوْلَاهُمْ بِهِ) بس اول ایرلر نك صبی تربیده سینہ (أَقْرَبُهُمْ تَعْصِيًا) صبیغہ عصبہ بولو
یوزنسن یقینرا قدر (وَالْأُمَّ) دخی آنا (وَالْجِدَّةُ) دخی بالانك ایسی (أَحَقُّ) لایغراقدر
(بِالْغُلَامِ) ایربالاغہ (حَتَّى يَأْكُلَ وَحْدَهُ) ایربالا یالغز آشاغانغہ قدری (وَيُشْرِبَ وَحْدَهُ) دخی
یالغز اچکانگہ قدری (وَيَلْبَسُ وَحْدَهُ) دخی بالغز کیم کیگانگہ قدری (وَيَسْتَنْجِي وَحْدَهُ) دخی
یالغز استنجا قیلغانغہ قدری (وَبِالْجَارِيَةِ) دخی قزبالاغہ (حَتَّى تَحْمِيضَ) حمیض کورگانگہ
قدری (وَمَنْ سَوَى الْأُمِّ) دخی آنادان باشقہ کشی (وَالْجِدَّةُ) دخی بالانك ایسنسن باشقہ
کشی (أَحَقُّ) لایغراقدر (بِالْجَارِيَةِ) قزبالاغہ (حَتَّى تَبْلُغَ) قزبالا ایرشکانگہ قدری (حَتَّى
تَسْتَهِيَ) اشقہا و آرزو قیلو چیکینا (وَالْأُمَّةُ) دخی کنیزهك (إِذَا اعْتَقَهَا مَوْلَاهَا) هر قایچان خواجه سی
اول کنیزه کنی آزاد قیلسه (وَأُمُّ الْوَلَدِ) دخی بالآناسی بولغان کنیزهك (إِذَا اعْتَقَتْ) هر قایچان
آزاد قیلسه (فِي الْوَلَدِ) بالاتر بیدہ سنہ (كَالْحُرَّةِ) آزادخاتون کبیر (وَلَيْسَ) دخی بوقدر
(لِلْأُمَّةِ) کنیزهك اوچون (وَأُمُّ الْوَلَدِ) دخی بالآناسی بولغان کنیزهك اوچون (قَبْلَ الْعِتْقِ)
آزاد قیلودان بورون (حَقِّ) حق یوقدر (فِي الْوَلَدِ) بالادہ (وَالنَّمِيَّةُ) دخی ذمیہ خاتون
(أَحَقُّ) لائق راقدر تربیدہ ده (بَوْلَاهَا الْمُسْلِمِ) مسلمان بولغان بالاسنہ (مَا لَمْ يَعْزَلِ الْأَدْيَانَ)
دینلرنی بالابامہ گن مہندہ (وَيُخَانِ) دخی قور قلمش بولماغان مہندہ (أَنْ يَأْلَفَ الْكُفْرَ)
کفرگہ الفلخنودن (إِذَا أَرَادَتْ الْمُطَلَّقَةُ) هر قایچان طلاق قیلغان خانون تلہسہ (أَنْ تَخْرُجَ)
چقما قلمنی (بَوْلَاهَا) بالاسی برلہن (مِنَ الْمَصْرِ) شہردن (فَلَيْسَ لَهَا) بس اول خاتونغہ
یوقدر (ذَلِكَ) اوشبو چغو (إِلَّا) مگر چغویارار (أَنْ تَخْرُجَ) اول خاتوننك بالاسی برلہن
چقما قلمنی وقتندہ (إِلَى وَطَنِهَا) اوزینك اصل یورطنہ (وَقَدْ كَانَ) تحقیق ایر بولسہ (تَزْوُجَهَا)
اول خاتوننی چقنلنگان بولسہ (فِيهِ) اول یورطنہ (وَعَلَى الرَّجُلِ) دخی ایرگہ لازم بولور
(أَنْ يُنْفَقَ) نفقہ لاندر مائلق (عَلَى أَبِيهِ) آنا آناسی اوزرینہ (وَأَجْدَادِهِ) دخی بابالاری
اوزرینہ (وَجَدَّاتِهِ) دخی ابیلری اوزرینہ (إِذَا كَانُوا) هر قایچان بولسہ لار (فَقُرَاءً) فقیرلر
بولسہ لار (وَأَنْ مَالَهُمْ) گرچہ بوایرگہ مخالف بولسہ لارده (فِي دِينِهِ) دینغہ (وَلَا تَجِبُ النَّفَقَةُ)
دخی نفقہ واجب بولماس (مَعَ اخْتِلَافِ الدِّينِ) دیننك تورلی بولوی برلہن (إِلَّا) مگر بولور
(لِلزَّوْجَةِ) خاتونغہ (وَالْأَبَوَيْنِ) دخی آنا آناغہ (وَالْأَجْدَادِ) دخی بابالارغہ (وَالْجَدَّاتِ) دخی
ابیلرگہ (وَالْوَلَدِ) دخی بالاغہ (وَالْوَلَدِ) دخی بالانك بالاسینہ (وَلَا يُشَارِكُ الْوَلَدَ) دخی
بالاغہ اورتاق بولماس (فِي نَفَقَةِ أَبِيهِ) آنا آناسینك نفقہ سنہ (أَحَدٌ) ہیچ برکشی اورتاق

بولماس (وَالنَّفَقَةُ) دخی نفقه واجب بولور (لِکُلِّ ذی رَحْمٍ مَحْرَمٍ) هر بر یا فنیلف ایبه سی بولغان محرم قردهش اوچون (اِذَا کَانَ صَغِيرًا) هر قایچان اول محرم قردهش کچکنه بولسه (فَقَیْرًا) فقیر بولسه (اَوْ کَانَتْ) یایسه اول محرم قردهش بولسه (اِمْرَاةً بِالغَةِ فَقَیْرَةً) بالغه و فقیره بولغان خاتون بولسه (اَوْ کَانَ) یایسه اول محرم قردهش بولسه (ذَكَرًا زَمَنًا) اورنندان تور آلهی تورغان اوزون مدت آورو ایر بولسه (اَوْ اَعْمَى فَقَیْرًا) یایسه یارلی بولوب صور بولسه (یَجِبُ ذَٰلِکَ) اوشبون نفقه واجب بولور (عَلَى مَقْدَارِ الْمِیْرَاثِ) میراث قسری اوزرینه (وَتَجِبُ) دخی واجب بولور (نَفَقَةُ الْاَبْنَةِ الْبَالِغَةِ) بالغه بولغان قزنیکی نفقه سی (وَالْاَبْنِ الزَّیْنِ) دخی اوزون آورولی بولغان ایر بالانکی نفقه سی (عَلَى اَبُوئِهِ) آتا آناسینه لازم و واجب بولور (اِنْ لَّانَا) اوچ اولش برلن (عَلَى الْاَبِ) آتاغه واجب بولور (الثَّلَاثِ) نفقه نکی اوچ الوشدن ایکی الوشی (وَعَلَى الْاُمِّ) دخی آتاغه واجب بولور (الثَّلَاثِ) اوچ الوشدن بر الوشی (وَلَا تَجِبُ نَفَقَتُهُمْ) دخی ذوی الارحام نکی نفقه سی واجب بولماس (مَعَ اِخْتِلَافِ الدِّیْنِ) دیننکی تورولی بولووی برلن (وَلَا تَجِبُ) دخی نفقه واجب بولماس (عَلَى الْفَقِیْرِ) فقیر اوزرینه (وَ اِذَا کَانَ لِلْاَبْنِ الْغَائِبِ) هر قایچان غائب بولغان اوغل اوچون مال بولسه (فُضِيَ عَلَیْهِ) غائب اوغل اوزرینه حکم قیلنور (بِنَفَقَةِ اَبُوئِهِ) آتا آناسینکی نفقه سی برلن (وَ اِنْ بَاعَ اَبُوهُ) دخی اگر غائب اوغلنکی آتاسی صاتسه (مَقَاعُهُ) اوغلینکی متاعنی (فِي نَفَقَتِهِ) اوزینکی نفقه سنکی (جَازَ) درست بولور (عَفَا اَبِي حَنِیْفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم قاشند (وَ اِنْ بَاعَ الْعَقَارَ) دخی اگر آتا غائب بولغان اوغلینکی بیدر فی صاتسه (لَمْ یَجُزْ) درست بولماس (وَ اِنْ کَانَ) دخی اگر بولسه (لِلْاَبْنِ الْغَائِبِ) غائب بولغان اوغلی اوچون (مَالٌ) مال بولسه (فِي يَدِ اَبُوئِهِ) آتا آناسینکی قولنده (فَ اِنْ قَامَتْهُ) آتا آناسی اول مالدان انفاق قیلسه لار (لَمْ یَضْمَنْ) مالنی توله مه سلر (وَ اِنْ کَانَ لَهُ) دخی اگر غائب اوغل اوچون بولسه (مَالٌ) مال بولسه (فِي يَدِ اَجْنَبِيٍّ) یاط کشینکی قولنده (فَ اِنْ نَفَقَ عَلَیْهِمَا) بس یاط کشی غائب بولغان اوغلینکی آتا آناسی اوزرینه مالنی انفاق قیلسه (بَغْیْرَ اَذْنِ الْقَاضِيِ) قاضینکی اذنندن باشقه (ضَمَنَ) یاط کشی مالنی تولر (وَ اِذَا قَضَى الْقَاضِيُ) دخی هر قایچان ما کم حکم ایتنسه (لِلْمَوْلَدِ) بال اوچون (وَالْاَوْلَادِیْنِ) دخی آتا آناسی اوچون (وَذَوِي الْاَرْحَامِ) دخی ذوی الارحام اوچون (بِالنَّفَقَةِ) نفقه برلن حکم ایقسه (فَمَضَتْ مُدَّةً) بس بر آزمت اوتسه (سَقَطَتْ) اوتکان مدت نفقه سی توشور (اِلَّا) مگر اوتکان مدت

نفقہ سی توشہ س (أَنْ يَأْذَنَ الْقَاضِي) بوکشیار اوچون قاضی بک اذن بیرووی و تفسدہ (فی الاستمئانۃ) بورچقہ آلوغد (عَلَيْهِ) اول نفقہ لندرو واجب بولغان کشی اوزرینه (وَعَلَى الْمَوْلَى) دخی خواجہ اوزرینه واجب بولور (أَنْ يَنْفَقَ) نفقہ لندرمه کلک (عَلَى عِبْدِهِ) قلی اوزرینه (وَأَمْتِهِ) دخی کیزه گی اوزرینه (فَإِنْ امْتَنَعَ) بس اکر خواجہ نفقہ لندرو دن طیباسه (وَكُلَّ لَوْهَمَا) دخی بوقل برلن کنیزه ک اوچون بولسه (كَسَبٌ) کسب (اِكْتِسَابًا) کسب قیلورلار (وَأَنْفَقًا) دخی اوزلرین نفقہ لندر لر (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُمَا كَسَبٌ) دخی اگر قل برلن کنیزه ک ارچون کسب بولماسه (أُجِبَ الْمَوْلَى) خواجہ نی کوچله نهمش بولور (عَلَى بَيْعِهِمَا) قل برلن کنیزه کنی صاتوغه .

کتاب الاعتاق

قل آزاد ایتو حکم لری بیانمده کیانگان کناپدر خواجہ ننگی قلده بولغان حقینی توشرووی اعْتاقُ وَعَتَقُ اسمنده بولوب خواجہ مُعْتَقُ اسمنده قل مُعْتَقُ اسمنده بولور (الْعَتَقُ) قل آزاد قیلور (يَتَع) توشر (مَنْ الْحُرُّ الْبَالِغُ الْعَاقِلُ) عقلالی بالغ بولغان آزاد کشیدن (فی ملکة) اوزرینک ملکمنده (فَإِذَا قَالَ) بس هر قایچان خواجہ ئه یتسه (لِعَبْدِهِ) اوزرینک قلینه (أَوْ أَمْتِهِ) یایسه کنیزه گینه (أَنْتَ حُرٌّ) سین آزاد ديسه (أَوْ مُعْتَقٌ) یایسه سین آزاد قیلنمش ديسه (أَوْ عَتِيقٌ) یایسه آزاد قیلنمش ديسه (أَوْ مُحْرَّرٌ) یایسه آزاد قیلنمش ديسه (أَوْ قَدَحَرَّرْتُكَ) یایسه تحقیق سینى هر قیلنم ديسه (أَوْ اعْتَقْتُكَ) یایسه تحقیق سینى آزاد قیلنم ديسه (فَقَدْ عَتَقَ) بس تحقیق قل یایسه کنیزه ک آزاد قیلنمش بولور (نَوَى الْمَوْلَى) کیزه ک خواجہ نیت قیلسون (الْعَتَقَ) آزاد قیلونی (أَوْ لَمْ يَنْوِ) یایسه آزاد ایتونی نیت قیلناسون (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق بولور حکم یعنی قل آزاد بولور (أِذَا قَالَ) هر قایچان خوجه قلینه ایتسه (رَأْسُكَ حُرٌّ) سینک باشک آزاد (أَوْ وَجْهُكَ حُرٌّ) یایسه سینک بسوزک آزاد (أَوْ رَقَبَتُكَ) یایسه سینک موینک آزاد (أَوْ بَدَنُكَ) یایسه سینک ته ننگی آزاد ديسه (أَوْ قَالَ لَأَمْتِهِ) یایسه خواجہ کنیزه گینه ئه یتسه (فَرَجْتُكَ حُرٌّ) عورتک آزاد ديسه (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر خواجہ ئه یتسه قلینه (لَأَمْلِكُ لِي عَلَيْكَ) مینم ارچون سینک اوزر تک ملک یوق ديسه (وَنَوَى بِهِ الْحُرِّيَّةَ) دخی بسوزی برلن آزادلقنی نیت قیلسه (عَتَقَ) قل آزاد بولور (وَأَنْ لَمْ يَنْوِ) دخی اگر خواجہ بسوزی برلن آزادلقنی نیت قیلماسه (لَمْ يَعْتَقْ) قل آزاد قیلنمش بولماس (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق حکم بولور

یعنی نیت بر له گمه آزادلق توشهر (کُنایَاتُ الْعُقُف) آزاد قیلونک کنایه بولغان لفظلاری
 یعنی عنقنی ده باشقه نیده احتمال توتتا تورغان لفظلار بر له ن خواجه عنقنی نیت قیلسه قل آزاد
 بولور نیت قیلماسه آزاد بولماس (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر خواجه قلینه یتسه (لَا سُلْطَانَ لِي عَلَيْكَ) مینم
 اوچون سینک اوزر کک سلطانک یوق دیسه (وَنَوِي بِهِ الْعُقْفُ) خواجه بوسوزی بر له ن آزاد قیلونی
 نیت قیلسه (لَمْ يُعْتَقْ) قل آزاد قیلنمش بولماس (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر خواجه یتسه قلینه (هَذَا ابْنِي)
 اوشبو قل مینم او غلوم (وَوَهَبْتُ) دخی خواجه ثابت بولسه (عَلَى ذَلِكَ) اوشبو سوزی اوزر ینه
 (أَوْ قَالَ) بایسه خواجه یتسه قلینه (هَذَا مَوْلَايَ) اوشبو قل مینم مولا م دیسه (أَوْ بِأَمْرٍ لِي) بایسه ای
 مولا م دیسه (عُنْفُ) قل آزاد بولور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر خواجه قلینه یتسه (بِأَبْنِي) ای مینم او غلوم
 (أَوْ بِأَمْرٍ لِي) بایسه ای مینم قرده شم دیسه (لَمْ يُعْتَقْ) قل آزاد بولماس (وَأَنْ قَالَ لِغُلَامٍ)
 دخی اگر خواجه ایر بالاغه یتسه (لَا يُؤَلِّهُنَّ) اول ایر بالانک اوشخاشی مولود بولماس
 بولسه (لَمْ يَلِّهُ) مولک کبی خواجه اوچون (هَذَا ابْنِي) اوشبو غلام مینم او غلوم دیسه (عُنْفُ)
 عُنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده غلام آزاد بولور (وَعَنْهُمَا) امامین قاشنده
 (لَا يُعْتَقُ) آزاد بولماس (وَإِذَا قَالَ لَأَمْتَهُ) دخی هر قایچان خواجه کنیزه گیمه یتسه (أَنْتَ طَالِقٌ)
 سین طلاق دیسه (بَنُو بِهِ الْخُرَيْبَةِ) بوسوزنن آزادلقی نیت قیلسه (لَمْ تَعْتَقْ) کنیزه ک
 آزاد بولماس (وَأَنْ قَالَ لِعَبْتِهِ) دخی اگر خواجه قلینه یتسه (أَنْتَ مِثْلُ الْخُرِّ) سین آزاد
 کبی دیسه (لَمْ يُعْتَقْ) قل آزاد بولماس (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر خواجه قلینه یتسه (مَا أَنْتَ
 الْخُرُّ) سین ایسه سین مگر آزاد سین دیسه (عُنْفُ) قل آزاد بولور (وَإِذَا مَلَكَ الرَّجُلُ)
 دخی هر قایچان ایر ملککنسه (ذَا رَحِمَ مُحْرَمٍ مِنْهُ) اوزنن محرم بولغان یا قلمق ایسه سی
 بولغان قرده شنی (عُنْفُ عَلَيْهِ) اول قرده شی بو ایر اوزر ینه آزاد بولور (وَإِذَا عَتَقَ الْمَوْلَى)
 دخی هر قایچان خواجه آزاد قیلسه (بَعْضُ عِبْتِهِ) قلینک بعضنی (عُنْفُ ذَلِكَ الْبَعْضُ)
 اوشبو بعض آزاد بولور (وَيَسْعَى) دخی بوقل سعی قیلور (فِي بَقِيَّةِ قِيَمَتِهِ) قیمتینک قالغاننده
 (لَمْ يُولَّ) خواجه سی اوچون (عُنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ)
 دخی ایتمیلر امامین (يُعْتَقُ كَلَّهُ) بوقلمک بارچه سی آزاد بولور (وَإِذَا كَانَ الْعَبْدُ) دخی
 هر قایچان قل بولسه (بَيْنَ شَرِيكَيْنِ) ایکی شریک آراسنده (فَاعْتَقَ أَحَدُهُمَا) بس ایکی
 شریکنک برسی آزاد قیلسه (نَصِيْبُهُ) الوشنی (عُنْفُ) آزاد بولور (فَإِنْ كَانَ مُوسِرًا) بس اگر
 آزاد قیلغان شریک بای بولسه (فَشَرِيكُهُ) بس شریکی (بِالْخِيَارِ) اختیار بر له ندر (عُنْدَ أَبِي

حَنِيفَةً رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (ان شاء) اگر تلہ سے ايکنچي شريك (اعْتَقَ) فالغان الوشني
 آزاد قيلور (وان شاء) دخي اگر تلہ سے (ضَمَّنَ شَرِيكَهٗ) شريكمنن تولہ تور (قِيَمَةَ نَصِيْبِهِ)
 اوزينك الوشينك قيمتني (وان شاء) دخي اگر تلہ سے (اسْتَسْعَى الْعَبْدُ) قلني سعي قيلور
 (وان كان المَعْتَقُ مُعْسِرًا) دخي اگر الوشني آزاد قيلوچي شريك يارلي بولسه (فالشريك)
 بس ايکنچي شريك (بالختيار) اختيار برلہ ندر (ان شاء) اگر تلہ سے (اعْتَقَ) فالغان الوشني
 آزاد قيلور (وان شاء) دخي اگر تلہ سے (اسْتَسْعَى) سعي قيلور (وقالاً) دخي ئە يتقيلور
 اماهين (ليس له) ايکنچي شريك گه بوقدر (الألضمان) مگر اولگي شريكمن تولہ تو
 (مع اليسار) اولگي شريك بايلق برلہن بولسه يعني باي بولسه (والاستعاية) دخي قلني
 سعي قيلور ودر (مع الأعسار) آزاد قيلغان شريك فقيرلك برلہن بولسه يعني فقير بولسه
 (وإذا اشترى رجلان) هر قايچان ايكي اير صاتوب آلسه لار (ابن أحهما) ايكسينك برسنيك
 اوغليني (عُتِقَ نَصِيبُ الْآبِ) اوغلك آتاسينك الوشي آزاد بولور (ولأضمان عليه) آتا
 اوزرينه تولہ لازم بولماس (وكذلك) دخي اوشاند اقدر حكم (إذا ورثناه) ايكي اير برسنيك
 اوغلينه ميراث آلسه لار (فالشريك) بس شريك (بالختيار) اختيار برلہ ندر (ان شاء) اگر
 تلہ سے (اعْتَقَ نَصِيْبَهُ) الوشني آزاد قيلور (وان شاء) دخي اگر تلہ سے (اسْتَسْعَى) بو اوغلمان
 سعي قيلور (وإذا شهد كل واحد من الشريكين) هر قايچان ايكي شريكمن هر برسي شهادت
 وخبر بويرسه لار (على الآخر) ايکنچسي اوزرينه (بالحرية) قللك آزاد بولوي برلہن (سعى
 العبد) قل سعي قيلور (للك واحد منهما) ايكي شريكمن هر برسي اوچون (في نصيبه) هر
 برسنيك الوشلونك (موسرين كانا) كيرهك ايكي شريك ايكسيده باي بولسونلار (ومعسرين)
 كيرهك ايكسيده يارلي بولسونلار (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشندہ (وقالاً) دخي
 ايند ييلر اماهين (ان كانا موسرين) اگر ايكسيده باي بولسه لار (فلاستعاية عليه) بس قل
 اوزرينه سعي قيلويوقدر (وان كانا معسرين) دخي اگر ايكسيده فقير بولسه لار (سعى
 لهما) قل ايكسي اوچون سعي قيلور (وان كان أحهما موسرا) دخي ئە يتقيلور اگر ايكي شريكك
 برسي باي بولسه (والآخر معسرا) ايکنچسي فقير بولسه (سعى للموسر) قل باي كشي اوچون سعي
 قيلور (ولم يسع للمعسر) فقير كشي اوچون سعي قيلماس (ومن اعتق عبده) دخي بر كشي قايغني
 آزاد قيلسه (لوجه الله) الله تعالي رضالقي اوچون (أولوجه الشيطان) يايسه شيطان رضالقي
 اوچون (أولوجه الصنم) يايسه صنم رضالقي اوچون (عُتِقَ) قل آزاد بولور (وعُتِقَ المكبره)
 دخي كوچلنگان كشينك آزاد قيلووي (والسكران) دخي ايسرك كشينك آزاد قيلووي (واقه)

توشكوچيدير (وَأَنْ أَضَاقَ الْعُنُقَ إِلَى الْمَلِكِ) دخی اگر آزاد قیلوچی آزاد قیلونی ملک گه اضافه
 قیلسه مثلاً سیننی ملک کلسه سین آزاد دیسه (أَوْ شَرَطَ) بایسه شرطه اضافه قیلسه مثلاً یورطه کرسه ک
 سین آزاد دیسه (صَحَّ) اضافه قیلوی درست بولور (كَمَا يَصُحُّ) نیته ک اضافه قیلو درست بولادر
 ایسی (فِي الطَّلَاقِ) طلاق (وَأَذْخَرَ جَعْبَةً) دخی هر قایچان قل چقسه (مَنْ دَارَ الْحَرْبِ) صوغش
 یورطندان (الْيَتِيمَا) بزرگ یورطه معنی اسلام یورطینه (مُسْلِمًا) مسلمان بولوب (عُنُقَ) قل آزاد
 بولور (وَإِذَا أَعْتَقَ جَارِيَةً حَامِلًا) دخی هر قایچان آزاد قیلوچی بوکلی کنیزه کنی آزاد قیلسه
 (عُنُقَ مَمْلُوكًا) اول کنیزه کنگ ک بوگیده معنی قورص غنم اغی بالاسیده آزاد بولور (وَأَنْ أَعْتَقَ
 الْحَمَلَ غَاصَّةً) دخی اگر خاصلق یوزندن قورصاق اغی بالانی آزاد قیلسه (عُنُقَ) قورصاق اغی
 بالا آزاد بولور (وَلَمْ تَعْتَقِ الْأُمَّ) آناسی آزاد بولماس (وَإِذَا أَعْتَقَ عَبْدَهُ) دخی هر قایچان قلنی
 خواجه سی آزاد قیلسه (عَلَى مَالٍ) مال اوزرینه (فَقَبِلَ الْعَبْدُ) بس قل قبول ایتمسه (عُنُقَ)
 قل آزاد بولور (وَلَزِمَهُ الْمَالُ) دخی قلغه مال لازم بولور (وَلَوْ قَالَ) دخی اگر خواجه قلینه
 ایتمسه (إِنْ أُدْبِتَ إِلَى الْفَتَا) اگر سین مک درهم میکا بیره ک (فَأَنْتَ حُرٌّ) بس سین آزاد
 دیسه (صَحَّ) درست بولور (وَصَارَ مَأْدُونًا) دخی قل اذن بیره لگان قل بولوب نه ولور (فَإِنْ
 أَحْضَرَ الْمَالَ) بس اگر قل مالنی حاضر قیلسه (أَجْبَرَ الْمَاكُمُ) حاکم کوچلر (الْمَوْلَى) خواجه نی
 (عَلَى قَبْضِهِ) مالنی آلوغه (وَعُنُقَ) خواجه مالنی آلسه قل آزاد بولور (وَوَلَدُ الْأَمَةِ) دخی
 کنیزه کنگ بالاسی (مَنْ مَوْلَاهَا) خواجه سندن بولغان بالاسی (حُرٌّ) آزاددر (وَوَلَدُهَا) دخی
 کنیزه کنگ بالاسی (مَنْ زَوْجَهَا الْحُرُّ) آزاد ایرندن بولغان بالاسی (مَمْلُوكٌ لَسِيدِهَا) کنیزه کنگ
 خواجه سینه قل در (وَوَلَدُ الْحُرَّةِ) دخی آزاد خاتوننگ بالاسی (مَنْ الْعَبْدُ) قل بولغان ایردن
 بولغان بالاسی (حُرٌّ) آزاددر .

باب التديير

قلنی ممبر قیلو بیاننده کیلگان بابدر قلنگ آزاد بولورنی خواجه نک اوزینک ثولووبینه
 تعلیق قیلوی تدبیر اسمنده شول قل ممبر اسمنده بولور (وَإِذَا قَالَ الْمَوْلَى) هر قایچان
 خواجه ایتمسه (لِمَمْلُوكِهِ) اوزینک ملکنگ قلینه (إِذَا مِتْ فَأَنْتَ حُرٌّ) هر قایچان مین ثولسه م
 سین آزاد دیسه (أَوَأَنْتَ حُرٌّ عَنْ دُبْرٍ مَنِيٍّ) بایسه مینم ثولووم صوکنمن سین آزادسن دیسه
 (أَوَأَنْتَ مَمْلُوكٌ) بایسه سین ممبر سن دیسه (أَوْ قَدْ دُبْرَتَكَ) بایسه تحقیق سیننی ممبر

قیلم دیسه (نَقَصَارٌ مُبْرَأٌ) بس تحقیق قل ممبر بولوب اولور، (لَا يَجُوزُ بَيْعُهُ) اول ممبرنی صانو درست بولماس (وَلَا هِبَتُهُ) دخی اول ممبرنی هبه قیلوده درست بولماس (وَلِلْمَوْلَى) دخی خواجهغه تیه (أَنْ يَسْتَخِذَهُ) ممبردن خدمت اینترمکک (وَبِوَاجِرِهِ) دخی ممبرنی اجاره‌گه بیرمکک (وَأَنْ كَانَتْ أُمَّةً) دخی اگر ممبره کنیزه بولسه (فَلَهُ وَطَنُهَا) بس خواجهغه ممبره بولغان کنیزه کنی وطی قیلو تیه (وَلَهُ أَنْ يَزُوجَهَا) دخی خواجهغه اول ممبرهنی ایگره بیرمکک تیه (وَإِذَا مَاتَ الْمَوْلَى) دخی هر قایچان خواجه بولسه (عَتَقَ الْمُدْبِرُ) ممبر آزاد بولور (مَنْ ثَلُثَ مَالَهُ) خوجه ننگ مالینک اوج اولشمن برندن (أَنْ خَرَجَ مِنَ الثَّلَاثِ) اگر ممبر اوج اولشمن بردن چقسه (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ) دخی اگر خواجه اوچون مال بولماسه (غَيْرُهُ) ممبردن باشقه (يَسْعَى) ممبر سعی قیلور (فِي ثَلَاثِي قِيَمَتِهِ) اوزینک قیمتینک اوج اولوشندن ایکی اولوشنده (فَإِنْ كَانَ) بس اگر بولسه (عَلَى الْمَوْلَى) خواجه اوزرنده (دَيْنٌ) بورچ (سَعَى) ممبر سعی قیلور (فِي جَمِيعِ قِيَمَتِهِ) اوزینک قیمتینک بارچه سنه (لِعَرْمَانِهِ) خواجه سینک بورچ اییه لری اوچون (وَوَلَدَ الْمُدْبِرَةَ) دخی ممبره بولغان کنیزه کدک بالاسی (مُدْبِرٌ) ممبردر (فَإِنْ عَلِقَ النَّبِيرُ) بس اگر قلمی ممبر بولوونی تعلیق قیلسه (بِمَوْتِهِ عَلَى صِفَةٍ) اوزینک بر صفت اوزریغه بولووینه (مِثْلُ أَنْ يَقُولَ) خواجه ننگ ایتووی کبی (أَنْ مَاتَ) اگر بولسه م مین (مَنْ مَرَضَى هُنَا) اوشبو آور ومان (أَوْ سَفَرَى هُنَا) یایسه اوشبو سفر مین (أَوْ مَرَضَ كُنَا) یایسه اوشناق آور ودان بولسه م بس سین ممبر بولور سن دیسه (فَلَيْسَ بِمُدْبِرٍ) بس بوقل ممبر ایسه ممبر (وَيَجُوزُ بَيْعُهُ) دخی اول قلمنی صانو درست بولور (فَإِنْ مَاتَ الْمَوْلَى) بس اگر خواجه بولسه (عَلَى الصَّفَةِ الَّتِي ذَكَرَهَا) اوزی ذکر ایتمکان صفت اوزرنده (عَتَقَ) قل آزاد بولور (كَمَا يَعْتَقُ الْمُدْبِرُ) ممبر آزاد بولغان کبی.

باب الاستیلال

خواجه ننگ کنیزه کهن وطی برلن بالا ایسقه وینک حکم لری بیاننده کیلگان بابدر خواجه سندان بالا تابقان کنیزه «ام ولد» اسمنده بولور یعنی بالا آناسی (إِذَا وَكَلَّتِ الْأُمَّةُ) هر قایچان کنیزه بالا تابسه (مَنْ مَوْلَاهَا) خواجه سندان (فَقَصَّصَارَتْ) بس کنیزه ک نه ورلور (أُمَّةً) خواجه اوچون ام ولد بولوب یعنی بالا آناسی بولوب (لَا يَجُوزُ بَيْعُهُ) بو ام ولدنی صانو درست بولماس (وَلَا تَمْلِكُهَا) دخی ام ولدنی ملکه ندر و درست بولماس

(وَلَهُ وَطَنُهَا) دخی خواجه غه ام ولدنی وطی قیلو درست بولور (وَاسْتَخَفَّ أُمُّهَا) دخی ام ولدنی
 خدمت ایتمرو درست بولور (وَاجَارَتْهَا) دخی ام ولدنی اجاره گه بیرو درست بولور
 (وَتَزَوَّجُهَا) دخی ام ولدنی ایرگه بیرو درست بولور (وَلَا يَثْبُتُ نَسَبُ وَلَدِهَا) دخی ام
 ولدنی خواجه سنمن بالاسینک نسبی ثابت بولماس (إِلَّا) مگر ثابت بولور (أَنْ يَعْتَرَفَ)
 اقرار قیلوی وقتنده (بِهِ) اول بالا برهن (الْمَوْلَى) ام ولدنی خواجه سی (فَإِنْ جَاءَتْ بَوْلًا)
 بس اگرم ولد ایکنچی بالا کیترسه (بَعْدَ ذَلِكَ) اوشبو اولگی بالا برهن خواجه اقرار قیلغان
 صورتی (يَثْبُتُ نَسَبُهُ) ایکنچی بالانک نسبی ثابت بولور (بِغَيْرِ اِقْرَارٍ) خواجه نک اقرار نمن باشقه
 (وَأَنْ نَفَاهُ) دخی اگرم خواجه ام ولدنی بالاسنی نفی قیلسه یعنی مینمن توگل دیسه (أَنْفَى بِقَوْلِهِ)
 خواجه نک سوزی برهن بالانفی قیلنور لعان نمن باشقه (وَأَنْ زَوْجَهَا) دخی اگرم خواجه ام ولدنی
 ایرگه بیروسه (فَجَاءَتْ بَوْلًا) بس ام ولد ایرنمن بالا کیترسه (فَهُوَ) بس اول بالا (فِي حُكْمِ أُمِّهِ)
 آناسی حکمنک در (وَأَدَامَاتُ الْمَوْلَى) دخی هر قایچان ام ولدنی خواجه سی اولسه (تُنْقَتُ مِنْ
 جَمِيعِ الْمَالِ) ام ولد خواجه نک مالینک بارچه سنمن آزاد بولور (وَلَا تَلْزَمُهَا) دخی ام ولد که
 لازم بولماس (السَّعْيَةُ) سعی قیلما قلف (لِلْفُرْمَاءِ) خواجه نک بوروچ ایبه لری اوچون (أَنْ كَانَ)
 اگرم بولسه (عَلَى الْمَوْلَى) خواجه اوزرنده (دَيْنٌ) بوروچ (وَإِذَا وَطِئَ الرَّجُلُ) دخی
 هر قایچان بر ایر وطی قیلسه (أُمَّةً غَيْرَهُ) باشقه کشینک کنیزه کنی (بِنِكَاحٍ) نکاح برهن (فَوَلَدَتْ
 مِنْهُ) بس کنیزه ک اول ایردن بالاتابسه (ثُمَّ مَلَكَهَا) مونک صورتی بو ایر بو کنیزه کنی ملک نسه
 (صَارَتْ أُمَّ وَوَلَدُهَا) بو ایرگه بو کنیزه ک ام ولد بولوب شه و ولور (وَإِذَا وَطِئَ الْآبُ) دخی هر قایچان
 آنا وطی قیلسه (جَارِيَةً أَبْنَهُ) اوغلینک کنیزه ک قزینی (فَجَاءَتْ بَوْلًا) بس اول کنیزه ک
 بالا کیترسه (فَادْعَاهُ) اول بالانی اوغلنک آناسی دعوی قیلسه (ثَبَّتَ نَسَبَهُ) بالانک نسبی
 ثابت بولور (مِنْهُ) اول آنادن (وَصَارَتْ) دخی اول کنیزه ک شه و ولور (أُمَّ وَوَلَدُهَا) آتاغه
 ام ولد بولوب (وَعَلَيْهِ قِيمَتُهَا) دخی آتاغه لازم بولور اول جاریه نک قیمتنی تولو (وَلَيْسَ
 عَلَيْهِ) دخی آتا اوزرینه لازم بولماس (عَقْرُهَا) اول جاریه نک مهری (وَلَا قِيمَةُ وَلَدِهَا)
 دخی جاریه نک بالاسینک قیمتیده لازم بولماس (وَأَنْ وَطِئَ) دخی اگرم وطی قیلسه اوغلینک
 اوغلی نک جاریه سنی (أَبُ الْآبِ) آناسینک آناسی (بِعَبَّةِ الْآبِ) آناسینک بار بولوب
 قالوری برهن یعنی آناسیده بولسه (لَمْ يَثْبُتِ النِّسَبُ) باباسندن بالانک نسبی ثابت بولماس

(فَإِنْ كَانَ الْآبُ مَيِّتًا) بس اگر آتا ٹولگان بولسہ (يُنْبِتُ النَّسَبُ) نسب ثابت بولور
 (مَنْ الْجَدُّ) بابادان (كَمَا يُنْبِتُ مِنَ الْآبِ) نیندہك آتادان نسب ثابت بولور ایسی (وَأَذَا كَانَتْ)
 (الْجَارِيَةُ) دخی ہر قایچان جاریہ بولسہ (بَيْنَ شَرِيكَيْنِ) ایکی شریک آراسنہ (فَجَاءَتْ بَوْلَدُ)
 بس جاریہ بالا کیقرسہ (فَادَعَاهُ أَحَدُهُمَا) بس ایکی شریکنک برسی بالانی دعویٰ قیلسہ
 (ثَبَّتَ نَسَبُهُ) بالانک نسبی ثابت بولور (مَنْهُ) اول دعویٰ قیلغان شریکن (وَصَارَتْ) دخی
 تہ درلور اول جاریہ (أُمَّ وَلَدٍ) ام ولد بولوب (لَهُ) اول بالانی دعویٰ قیلغان شریکنگہ (وَعَلَيْهِ)
 دخی اول شریکنگہ لازم بولور (نَصْفُ عَقْرُهَا) جاریہ نک مہرینک یارطسی (وَنَصْفُ قِيَمَتِهَا)
 دخی جاریہ نک قیمتینک یارطسی (وَلَيْسَ عَلَيْهِ) دخی اول بالانی دعویٰ قیلغان شریکنگہ لازم
 بولماس (شَيْءٌ) ہیچ نرسہ (مَنْ قِيَمَةٌ وَلَكِنَّهَا) اول جاریہ نک بالاسینک قیمتین (فَإِنْ
 ادَّعِيَاهُ مَعًا) بس اگر ایکی شریک برگہ بالانی دعویٰ قیلسالار (ثَبَّتَ نَسَبُهُ) بالانک
 نسبی ثابت بولور (مِنْهُمَا) اول ایکی شریکن (وَكَاذَلِكَ الْأُمَّ) دخی بالانک آناسی
 بولور (أُمَّ وَلَدٍ) ام ولد بولور (لَهُمَا) اول ایکی شریکنگہ (وَعَلَى كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا)
 دخی ایکی شریکن ہر برسینہ لازم بولور (نَصْفُ الْعَقْرِ) جاریہ نک مہرینک یارطسی
 (فَصَاصًا) قصاص یوزنن (بِهَا) شول نرسہ سبیلی (لَهُ) اول ایکی شریکنک ہر برسی
 اوچون واجب بولدی (عَلَى الْآخِرِ) ایکنجسی اوزرینہ (وَيَرثُ الْآبُنُ) دخی بوجاریہ نک
 اوغلی میراث آلور (مِنْ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکنک ہر برسینن (مِيرَاثِ ابْنِ كَامِلٍ) کامل
 اوغلیک میراثنی (وَهُمَا) دخی بوایکی شریک (يَرثَانِ مِنْهُ) بواوغلدن میراث آلور
 (مِيرَاثِ أَبٍ وَاحِدٍ) بر آتانک میراثنی (وَأَذَا وَطَى الْمَوْلَى) دخی ہر قایچان خواجہ وطی قیلسہ
 (جَارِيَةٌ مَكَاتِبُهُ) اوزینک مکاتب قیلینک جاریہ سنی (فَجَاءَتْ بَوْلَدُ) بس اول جاریہ بالا
 کیقرسہ (فَادَعَاهُ) بس بالانی دعویٰ قیلسہ خواجہ (فَإِنْ صَدَّقَهُ الْمَكَاتِبُ) بس اگر مکاتب
 خواجہ فی تصدیق قیلسہ دعواسنہ (ثَبَّتَ) ثابت بولور (نَسَبُ الْوَالِدِ) بالانک نسبی (مَنْهُ)
 اول خواجہ دن (وَكَانَ عَلَيْهِ) دخی خواجہ اوزرینہ لازم بولور (عَقْرُهَا) اول جاریہ نک عقری
 یعنی مہری (وَقِيَمَةُ وَلَدِهَا) دخی جاریہ نک بالاسینک قیمتنی لازم بولور (وَلَا تَصِيرُ) دخی
 جاریہ تہ ورلمہس (أُمَّ وَلَدٍ) ام ولد بولوب (لَهُ) اول خواجہ غہ (وَأَنْ كَتَبَهُ) دخی اگر مکاتب
 خواجہ فی تکذیب قیلسہ (فِي النَّسَبِ) نسبہ (لَمْ يَثْبُتْ) خواجہ دن بالانک نسبی ثابت بولماس۔

کتاب المکاتب

مکاتب حکملری بیاننده کیلنگان کتابدر خواجه طرفندن فلان قدر ثمن تاب
بیرسه ک آزادبولورسن دیب قولینه یازو بیرلنگان قلاغه مکاتب دیرلر (اذا کاتب المولی)
هر قایچان خواجه مکاتب قیلسه (عَبْتُهُ) اوزینک قلینی (اَوَامَّتُهُ) بیایسه اوزینک کنیزه گنی
(عَلَى مَالٍ) مال اوزرینه مکاتب قیلسه (شَرْطُهُ عَلَيْهِ) مالنی مکاتب اوزرینه شرط قیلسه
(وَقَبِلَ الْعَبْدُ) دخی قل قبول اینتسه؛ (ذَلِكَ) اوشبوعقمنی (صَحَّ) درست بولور (وَصَارَ مَكْتَبًا)
دخی اول قل بیایسه امه مکاتب بولوب نه ورلور (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَنْ يَشْتَرِيَ الْمَالَ)
خواجه نك مالنی شرط قیلووی (حَالًا) حاضر بیرونی (وَيَجُوزُ وَجَلًا) دخی کیله چکده بیرونی
شرط قیلووی درست بولور (وَمَنْجَمًا) دخی تورلی وقتنده بولوب بیرونی شرط قیلووی
درست بولور (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (كِتَابَةُ الْعَبْدِ الصَّغِيرِ) کچکنه قلنی مکاتب قیلو
(اِذَا كَانَتْ) هر قایچان کچکنه قل بولسه (يَعْقِلُ الْبَيْعَ) ساتونی بلور بولسه (وَالشَّرَاءَ) دخی
ساتوب آلونی بلور بولسه (وَإِذَا صَحَّتْ الْكِتَابَةُ) دخی هر قایچان مکاتب قیلو درست بولسه
(خَرَجَ الْمَكْتَبُ) مکاتب چغار (مَنْ يَدُ الْمَوْلَى) خواجه نك قولفندان یعنی تصرفندان
(وَلَمْ يَخْرُجْ مِنْ مَلِكِهِ) خواجه نك ملکندن چقماس (فَيَجُوزُ لَهُ) بس مکاتب که درست بولور
(الْبَيْعِ) ساتو (وَالشَّرَاءِ) دخی ساتوب آلو (وَالسَّفَرِ) دخی سفر قیلو (وَلَا يَجُوزُ لَهُ) دخی
مکاتب که درست بولماس (الْقَزْوُجُ) جفقلنو (الْأ) مگر جفقلنو درست بولور (بِإِذْنِ الْمَوْلَى)
خواجه نك اذنی برله (وَلَا يَهَبُ) دخی مکاتب هبه قیلماس (وَلَا يَتَصَدَّقُ) دخی صدقه بیرمهس
(الْأ) مگر بیبر (بِشَيْءٍ يَسِيرٍ) آزغنه نرسه نی (وَلَا يَتَّكَلَّفُ) دخی کفیل بولماس (فَإِنْ وَلَّمَهُ)
بس اگر مکاتب اوچون توغسه (وَلَمْ) بالا (مَنْ أَمَّتَهُ) کنیزه کندن (دَخَلَ فِي كِتَابَتِهِ) بالا
مکاتب نك کتابتینه کرر (وَكَانَ حُكْمُهُ) دخی بالانك حکمی بولور (كِحْكَمِهِ) مکاتب حکمی کبی
(وَكَسْبِهِ) دخی بالانك کسب قیلغان نرسه سی (لَهُ) اول آناسینه بولور (فَإِنْ زَوَّجَ الْمَوْلَى)
بس اگر خواجه جفقلندر سه (عَبْتَهُ) اوزینک قلینی (مَنْ أَمَّتَهُ) کنیزه گندن (ثُمَّ كَاتَبَهُمَا)
مونك صرگنده قلی برن کنیزه کینی مکاتب قیلسه (فَوَلَّاتْ مِنْهُ) بس کنیزه ک مکاتب بولغان
ایرندن توغدر سه (وَلَمَّا) بالانی (دَخَلَ) کرر بالا (فِي كِتَابَتِهَا) آناسینک کتابتینه یعنی
بالاده مکاتب بولور (وَكَانَ) دخی بولور (كَسْبُهُ) بالانك کسب قیلغان نرسه سی (لَهَا)

اول آناسینہ (وَأَنْوَطَى الْمَوْلَى) دخی اگر خواجہ وطی قیلسہ (مُكَاتِبَةٌ) اوزینک مکاتبہ سنی
 (لَرْمَةُ الْعَقْرِ) خواجہ غہ مهر لازم بولور (وَأَنْجَنِي) دخی اگر خواجہ جنابت قیلسہ (عَلَيْهَا)
 اول مکاتبہ اوزرینہ (أَوْعَلَى وَلَدِهَا) یایسہ مکاتبہ نلک بالاسی اوزرینہ (لَرْمَةُ الْجَنَابَةِ)
 جنابت نلک تولہوی خواجہ غہ لازم بولور (وَأَنْتَلَفَ) دخی اگر خواجہ ہلاک قیلسہ (مَالًا)
 مالنی (لَهَا) اول مکاتبہ اوچون بولغان مالنی (غَرَمَهُ) خواجہ تولہر اول مالنی (وَأَذْشَقَرَى
 الْمَكَاتِبُ) دخی ہر قایچان مکاتبہ صاتوب آلسہ (أَبَاهُ) آناسنی (أَوْابْنَهُ) یایسہ اوغلینی
 (دَخَلَ) آناسی یا کہ اوغلی کرر (فِي كِتَابَتِهِ) مکاتبہ نلک کتابتینہ (وَأَنْ اشْتَرَى) دخی اگر
 مکاتبہ صاتوب آلسہ (أُمُّوَلَدَهُ) اوزینک ام ولدنی (دَخَلَ وَلَدُهَا) ام ولد نلک بالاسی کرر
 (فِي السُّكْنَابَةِ) مکاتبہ نلک کتابتینہ کرر (وَلَمْ يَجْزُلْهُ) دخی اول مکاتبہ گہ درست بولماس (بَيْعُهَا)
 اول ام ولدنی صاتو (وَأَنْ اشْتَرَى) دخی اگر مکاتبہ صاتوب آلسہ (ذَارَحَمَ مُحْرَمٍ مِنْهُ)
 اوزنمن محرم بولغان یا قلمق ایبہ سی بولغان قردہ شنی (لَاوَلَادَهُ) مکاتبہ اوچون توغدرماق
 بولماغان یا قن قردہ شی (لَمْ يَدْخُلْ فِي كِتَابَتِهِ) اول یا قن قردہ شی مکاتبہ نلک کتابتینہ کرہ س
 (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَأَذْأَعِزَّزَ الْمَكَاتِبُ) دخی ہر قایچان مکاتبہ عاجز
 بولسہ (عَنْ نَجْمٍ) بولب آیلاب بیرون (نَظَرَ الْحَاكِمُ) حاکم قارار (فِي حَالِهِ) مکاتبہ نلک حالینہ
 (فَأَنْ كَانَ لَهُ دَيْنٌ) بس اگر مکاتبہ اوچون بوروچ بولسہ (يَقْبُضُهُ) آل سور حاکم دیننی
 (أَوْ مَالًا) یایسہ مال بولسہ (يُقْتَمُ) مالنی خواجہ سینہ تقدیم قیلور (لَمْ يُعْجَلْ) آشفدرماس
 حاکم (بِتَعْجِزِهِ) مکاتبہ نلک عاجز بولور (وَأَنْتَقَطَرَ عَلَيْهِ) دخی مکاتبہ اوزرینہ
 کوتہر (الْيَوْمَيْنِ) ایکی کوننی (وَالثَّلَاثَةِ) دخی اوچ کوننی (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ) دخی اگر مکاتبہ
 اوچون بولماسہ (وَجَهٌ) ثمن تابو طریقی (وَطَلَبَ الْمَوْلَى) دخی مکاتبہ نلک خواجہ سی ایستہ سہ
 (تَعْجِيزُهُ) مکاتبہ نلک عاجز قیلور (عَجَزُهُ) حاکم مکاتبہ نلک عاجز دیب حکم قیلور (وَنَسَخَ السُّكْنَابَةَ)
 دخی کتابت عقدنن بوزار (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشندہ (وَمُحَمَّدٍ) دخی امام محمد قاشندہ
 (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) اللہ تعالیٰ نلک رحمتی بولغای ایسی بوایک سینہ (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ) دخی ایندی
 امام ابو یوسف (لَا يُعْجِزُهُ) حاکم مکاتبہ نلک عاجز دیب حکم قیلماس (حَتَّى يَتَوَالَى عَلَيْهِ) مکاتبہ
 اوزرینہ جبیلما اینچہ (نَجْمَانِ) ایکی نجم یعنی ایکی مرتبہ بولب بیرہ تورغان وعہ سندہ
 بیرمی قالہ اینچہ (وَأَذْأَعِزَّزَ الْمَكَاتِبُ) دخی ہر قایچان مکاتبہ عاجز بولسہ (عَادَ) کیری قایتور
 (إِلَى أَعْكَامِ الرَّقِ) قلمق حکم لرینہ (وَأَنْ مَاتَ بَدَهُ) دخی مکاتبہ نلک قولندہ بولغان مال بولور

(مَنْ الْأَكْتَسَابُ) کسب قیلغان مالندان (لَمَوْلَاهُ) مکاتبیڭ خواجه سینه بولور (وَأَنْ مَاتَ
الْمُكَاتِبُ) دخی اگر مکاتب ئولسه (وَلَهُ مَالٌ) دخی مکاتب اوچون مال بولسه (لَمْ تُنْفَسَخِ
الْكِتَابَةُ) کتابت بوزولماس (وَقُضِيَتْ كِتَابَتُهُ) دخی کتابت بدلنی ئوتلور (مَنْ أَكْتَسَابَهُ)
مکاتبیڭ کسپلرندن (وَحُكْمَ بَعْقَتِهِ) دخی مکاتبیڭ آزادلغی برلهن حکم قیلور (فِي آخِرِ جُرْءٍ)
صوڭغی جزده (مِنْ أَجْزَاءِ حَيَاتِهِ) ترکک جزلرندن (وَأَنْ لَمْ يَتْرُكْ وَفَاءً) دخی اگر مکاتب
کتابت بدلینه یقەرلک مال قالدرماسه (وَتَرَكَ وَلَدًا مَوْلُودًا فِي كِتَابَتِهِ) کتابت حالئنده
توغان بربالا قالدرسه (سَعَى فِي كِتَابَةِ أَبِيهِ) بالا آتاسینیڭ کتابت بدلنده سعی قیلور
(عَلَى نَجْوَمِهِ) آتاسینیڭ نجومی اوزرینه یعنی آتاسی آیلاب بولب بیرورگه وعده قیلغان
روشچہ اوغلی ادا قیلور (وَأِذَا أَدَّى) دخی هر قایچان بالا آتاسینیڭ کتابت بدلنی اوتسه
(حَكَاهُ) حکم قیلور مزب (بِعْتَقَ أَبِيهِ) آتاسینیڭ آزاد بولووی برلهن (قَبْلَ مَوْتِهِ) آتاسینیڭ
موتندن بورون (وَعَتَقَ الْوَلَدَ) دخی بالاده آزاد بولور (وَأَنْ تَرَكَ وَلَدًا مُشْتَرِيًّا) دخی اگر
مکاتب صانوب آلتغان بالانی قالدرسه (قَبْلَ لَهْ) بالاغه ایقلمش بولور (أَمَّا أَنْ تُوَدِّيَ الْكِتَابَةَ)
بیایسه کتابت بدلنی اوتیسون (وَالْأُ) اگر کتابت بدلنی اوتهمه سهڭ (رَدَدَتْ)
قاینورسن سبن (إِلَى الرَّقِّ) قلیقغه (وَأَنْ كَاتَبَ الْمُسْلِمُ) دخی اگر مسلمان مکاتب قیلسه
(عَبْدَهُ) اوزینیڭ قلینی (عَلَى خَمْرٍ) خمر اوزرینه (أَوْ خَمْرٍ) بیایسه دوڭغز اوزرینه
(أَوْ عَلَى قِيَمَةِ نَفْسِهِ) بیایسه قلینیڭ اوزینیڭ قیمتی اوزرینه (فَالْكِتَابَةُ فَاسِدَةٌ) بس مکاتب
قیلوبوزوقدر (فَإِنْ أَدَّى الْخَمْرَ) اگر قل خمرنی بییره (عَتَقَ) آزاد بولور (وَلَزِمَهُ) دخی
قلیغه لازم بولور (أَنْ يَسْعَى) سعی قیلماق (فِي قِيَمَتِهِ) اوزینیڭ قیمتنده (لَا يَنْقُصُ مِنْ
الْمُسْمَى) آتالمش مالدان قلینیڭ قیمتی کیمنلمهس (وَبِزَادُ عَلَيْهِ) مسمی اوزرینه آرتدولور
(وَأَنْ كَاتَبَهُ) دخی اگر خواجه قلینی مکاتب قیلسه (عَلَى حَيَّوَانٍ غَيْرِ مَوْصُوفٍ) صفئلانماغان
حیوان اوزرینه (فَالْكِتَابَةُ جَائِزَةٌ) بس کتابت درستدر (وَأِذَا كَاتَبَ عَبْدِيهِ) دخی هر قایچان
خواجه ایکی قلینی مکاتب قیلسه (كِتَابَةً وَاحِدَةً) بر مکاتب قیلور برلهن (بِأَلْفِ دَرَاهِمٍ) مڭ
درهم برابرئنده (جَازٌ) درست بولور (أَنْ أَدَّى) اگر ایکی قل کتابت بدلینی بییره لر
(عَتَقًا) آزاد بولورلار (وَأَنْ عَجَزًا) دخی اگر ایکی قل کتابت بدلینی بییره دن عاجز بولسه لار
(رَدَّ إِلَى الرَّقِّ) قلیقغه قایقارلمش بولورلار (وَأَنْ كَاتَبَهُمَا) دخی اگر خواجه ایکی قلینی مکاتب
قیلسه (عَلَى) اوشبو شرط اوزرینه (أَنْ كَلَّ وَاحِدًا مِنْهُمَا) در سقلکده ایکی قلدان هر برسی

(ضامن) تولہ گوچیدر (عَنْ الْآخِرِ) ایک نچو بسمن (جَازَتْ السُّكَّابَةُ) مکاتب قیلو درست بولور
 (وَأَيُّهُمَا) ایک قلمدان کیرہ ک قایوسی (أَدَى) کنابت بدلنی ترلہ سے (عُنُقًا) ایک سیدہ آزاد
 بولور لار (وَيُرْجَعُ) دخی تولہ گہ فی قایتور (عَلَى شَرِيكِهِ) تولہ مگان شریکینہ (نُصْفَ مَا أَدَى)
 تولہ گان نرسہ سینڈی بارطسی برلہن (وَإِذَا عُنُقَ الْمَوْلَى) ہر قایچان خواجہ آزاد قیلسہ (مُكَاتَبَهُ)
 اوزینڈ مکاتبنی (عُنُقَ) مکاتب آزاد بولور (بعنقہ) خواجہ نڈ آزاد قیلووی برلہن (وَسَقَطَ
 عَنْهُ) دخی مکاتبمن توشہر (مَالُ السُّكَّابَةِ) کنابت مالی (وَأَذَامَاتُ) دخی ہر قایچان ٹولسہ
 (مَوْلَى الْمُكَاتَبِ) مکاتب نڈ خواجہ سی (لَمْ تَنْفَسَخِ السُّكَّابَةُ) کقابت عقدی بوزلماس (وَقِيلَ لَهُ)
 دخی مکاتب گہ نہ یئلور (أَدَا الْمَالَ) مالنی بیرسین دیب (إِلَى وَرَثَةِ الْمَوْلَى) خواجہ نڈ وارثلرینہ
 (عَلَى نُجُومِهِ) خواجہ نڈ نجم لری اوزرینہ یعنی بولوب بولوب بیرسین دیو (فَإِنْ أَعْتَقَهُ) بس
 اگر مکاتبنی آزاد قیلسہ (أَحَدُ الْوَرَثَةِ) وارثلر نڈ برسی (لَمْ يَنْفَقْ عَنْهُ) آزاد قیلووی نافذ
 بولماس یعنی مکاتب آزاد بولماس (وَأَنْ أَعْتَقُوهُ) دخی اگر مکاتبنی آزاد قیلسالار وارثلر
 (جَمِيعًا) بارچہ سی (عُنُقَ) مکاتب آزاد بولور (وَسَقَطَ عَنْهُ) دخی مکاتبمن توشہر (مَالُ السُّكَّابَةِ)
 کنابت مالی (وَإِذَا كَاتَبَ الْمَوْلَى) دخی ہر قایچان خواجہ مکاتبہ قیلسہ (أُمُّ وَلَدِهِ) ام ولدنی
 (جَازَ) درست بولور (وَأَنْ مَاتَ الْمَوْلَى) دخی اگر خواجہ ٹولسہ (سَقَطَ عَنْهَا) ام ولدن توشہر
 (مَالُ السُّكَّابَةِ) کقابت بدلنی بولغان مال (وَأَنْ وَلَدَتْ) دخی اگر بالاً توغدرسہ (مُكَاتَبَتُهُ)
 خواجہ نڈ مکاتبہ سی (منہ) اول خواجہ دان (فَهِيَ بِالْخِيَارِ) بس مکاتبہ اختیار برلہندر (أَنْ
 شَاءَتْ) اگر تلہ سے (مَضَتْ) اوتہر (عَلَى السُّكَّابَةِ) مکاتبہ لک اوزرینہ (وَأَنْ شَاءَتْ) دخی اگر
 تلہ سے (عَجَزَتْ نَفْسُهَا) اوزینڈ عاجزہ لگی برلہن اقرار قیلور (وَصَارَتْ) دخی ٹہور لور
 (أُمُّ وَلَدِهِ) خواجہ غہ ام ولد بولوب (وَإِذَا كَاتَبَ مُبْرَتَهُ) دخی ہر قایچان خواجہ اوزینڈ
 مدبرہ سنی مکاتبہ قیلسہ (جَازَ) درست بولور (وَأَنْ مَاتَ الْمَوْلَى) دخی اگر خواجہ ٹولسہ
 (وَلَا مَالَ لَهُ) دخی خواجہ اوچون مال بولماسہ (كَانَتْ بِالْخِيَارِ) مدبرہ اختیار برلہن بولور (بَيْنَ
 أَنْ تَسْعَى) سعی قیلو آراسی برلہن (فِي نَفْسِ قِيَمَتِهِ) اوزینڈ قیمتی نڈ اوج الوشنمن ایک
 الوشنہ (أَوْ جَمِيعِ مَالِ السُّكَّابَةِ) یا سہ کنابت مالینڈ بارچہ سی آراسندہ (وَأَنْ دَبَّرَ مُكَاتَبَتَهُ)
 دخی اگر خواجہ اوزینڈ مکاتبہ سنی مدبرہ قیلسہ (صَحَّ الْقَتْبِيرُ) مدبرہ قیلوی درست بولور
 (وَلَهَا الْخِيَارُ) دخی اول مدبرہ گہ اختیار بولور (أَنْ شَاءَتْ) اگر تلہ سے (مَضَتْ) اوتہر
 (عَلَى السُّكَّابَةِ) مکاتبہ لک اوزرینہ (وَأَنْ شَاءَتْ) دخی اگر تلہ سے (عَجَزَتْ نَفْسُهَا) اوزینڈ

عاجز لگی برلهن اقرار قیلور (وَصَارَتْ) دخی نه ورلور (مُدْبِرَةٌ) مدبره بولوب (وَأَنْ مَضَتْ) دخی اگر اوتسه اول جاریه (عَلَى كِتَابَتِهَا) مکانبه لگی اوز رینه (فَمَاتَ الْمَوْلَى) بس خواجه اولسه (وَلَا مَالَهُ) دخی خواجه اوچون مال بولماسه بوجاریه دن باشقه (فَهِيَ بِالْخِيَارِ) بس اول جاریه اختیار برلندر (أَنْ شَاءَتْ) اگر تلهسه (سَعَتْ) سعی قیلور (فِي ثُلْثَى مَالِ الْكِتَابَةِ) کتابت مالینک اوچ الوشندن ایکی الشنده (أَوْ ثُلْثَى قِيَمَتِهَا) بایسه قیمتینک اوچ الشندن ایکی الوشنند (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَإِذَا عَتَقَ الْمَكْتُوبُ) هر قایچان مکاتب آزاد قیلسه (عِبْدَهُ) اوزینک قلینی (عَلَى مَالٍ) مال اوز رینه (لَمْ يَجِزْ) درست بولماس (وَأَنْ وَهَبَ عَلَى عَوْضٍ) دخی اگر مکاتب قلینی عوض اوز رینه هبه قیلسه (لَمْ يَصَحَّ) درست بولماس (وَأَنْ كَاتَبَ عِبْدَهُ) دخی اگر مکاتب اوزینک قلینی مکاتب قیلسه (جَازٌ) درست بولور (فَإِنْ أَدَّى الثَّانِي) بس اگر ایکنچی مکاتب یعنی مکاتبینک مکاتبی کتابت بدلینی توتسه (قَبْلَ أَنْ يُعْتَقَ الْأَوَّلُ) ایکنچی مکاتب آزاد بولماسدان بورون (فَوَلَّاهُ) بس ایکنچی مکاتبینک و لاسی (لِلْمَوْلَى) خواجه غه بولور یعنی مالندان خواجه عصبه بولوب میراث آلور (وَأَنْ أَدَّى) دخی اگر ایکنچی مکاتب کتابت بدلینی اوتسه (بَعْدَ عَتَقِ الْمَكْتُوبِ الْأَوَّلِ) اولگی مکاتب آزاد بولغان صدکنده (فَوَلَّاهُ) بس ایکنچی مکاتبینک و لاسی (لَهُ) اولگی مکاتبکه بولور یعنی اولگی مکاتب ایکنچی مکاتبین عصبه بولوب میراث آلور .

کتاب الولاء

ولاء حکم لری بیاننده کیلگان کقابندر آزاد قیلور و لاسی برلهن بایسه مولی المورالات و لاسی برلان یاردم قیلشور و لاسمنده بولور (إِذَا عَتَقَ الرَّجُلُ) هر قایچان ایر آزاد قیلسه (مَمْلُوكُهُ) اوزینک قلینی (فَوَلَّاهُ) بس بوقلینک و لاسی آزاد قیلوجی ایرگه بولور (وَكَذَلِكَ الْمَرْأَةُ) دخی اوشنداق خاتون (تَعْتَقُ) قلینی آزاد قیلسه قلینک و لاسی خاتونغه بولور (وَأَنْ شَرَطَ) اگر خواجه شرط قیلسه (أَنَّهُ) درست لکنده اول قل (سَائِبَةٌ) سائبه در دیو یعنی قل جنایت قیلسه مولی توله مهنی اولسه میراث آلماونی شرط قیلسه (فَالْشَّرْطُ بَاطِلٌ) بس شرط باطل در (وَالْوَلَاءُ) دخی ولا (لِمَنْ أَعْتَقَ) آزاد قیلغان کشیگه در (وَإِذَا أَدَّى الْمَكْتُوبُ) دخی هر قایچان مکاتب تولهسه (بَدَلَ الْكِتَابَةِ) کتابت بدلینی (عَتَقَ) مکاتب آزاد بولور (وَوَلَّاهُ) دخی مکاتبینک و لاسی (لِلْمَوْلَى) خواجه غه بولور (وَأَنْ أَدَّى) دخی اگر مکاتب کتابت بدلینی اوتسه

(بَعَثَ مَوْتَ الْمَوْلَى) خواجہ اولسگاننک صوننک (فَوَلَّاهُ) بس مکاتبنک ولاسی (لَبْنَى الْمَوْلَى)
 خواجہ ننگ اوغللارینہ بولور (فَإِنْ مَاتَ الْمَوْلَى) بس اگر خواجہ ٹولسہ (عُتِقَ) آزاد بولور
 (مُدْبِرٌ وَهُ) خواجہ ننگ مدبرلری (وَأُمَّهَاتُ أَوْلَادِهِ) دخی خواجہ ننگ ام وولدلری (وَوَلَّاهُمْ)
 بومدبرلر ام وولدلرننگ ولاسی (لَهُ) آزاد قیلوچی خواجہ غہ بولور (وَمَنْ مَلَكَ) دخی برکشی
 ملکنسہ (ذَارَ حَمَّ مَمْنَهُ) اوزندان محرم بولغان باقنلق ایبہسی بولغان قردہ شینہ (عُتِقَ)
 علیہ) بوکشی اوزرینہ محرم قردہ شی آزاد بولور (وَوَلَّاهُ) دخی اول محرم قردہ شننگ ولاسی
 (لَهُ) بوکشیگہ بولور (وَأَذَاتُ زَوْجِ عَمِّدِرْجُلٍ) هر قایچان برابرنگ قلی جفتلنسہ (أُمَّةً لآخِرُ)
 ابکنچی کشیننگ کنیزہ گینی (فَاعْتَقَ مَوْلَى الْأُمَّةِ الْأُمَّةَ) بس کنیزہ کننگ خواجہ سی کنیزہ کنی
 آزاد قیلسہ (وَهِيَ حَامِلٌ مِنَ الْعَبْدِ) مالہوکم اول کنیزہ ک قلدان یوکل بولسہ (عُتِقَتْ)
 بوکنیزہ ک آزاد بولور (وَعُتِقَ حَمْلُهَا) دخی کنیزہ کننگ حملیک آزاد بولور (وَوَلَّاهُ الْحَمْلَ)
 حملنگ ولاسی (لِمَوْلَى الْأُمِّ) کنیزہ کننگ خواجہ سینہ بولور (لَا يَنْتَقِلُ عَنْهُ) ولا کنیزہ کننگ
 خواجہ سوندان کوچمہس (أَبْدًا) مکنگو (فَإِنْ وُلِدَتْ) بس اگر جاریہ توغدرسہ (بَعْدَ عِتْقِهَا)
 آزاد بولغان صوننک (لَا كَثْرَتُ سَنَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدان کوبرہ ک مدتک (وَلَدًا) بالان توغدرسہ
 (فَوَلَّاهُ) بس اول بالاننگ ولاسی (لِمَوْلَى الْأُمِّ) آناننگ خواجہ سینہ بولور (فَإِنْ أَعْتَقَ الْعَبْدُ) بس
 اگر بالاننگ آتاسی بولغان قل آزاد قیلنسہ (جَرٌّ) تارتور (وَلَأَبْنَهُ) اوغلیننگ ولاسنی
 (الْيَهُ) اوزیننگ خواجہ لارینہ (وَأَنْتَقَلَ) دخی ولا کوچہر (عَنْ مَوْلَى الْأُمِّ) آناننگ خواجہ سوندان
 (إِلَى مَوْلَى الْأَبِّ) بالاننگ آتاسیننگ خواجہ سینہ (وَمَنْ تَزَوَّجَ مِنَ الْعَجْمِ) دخی عجمدان برکشی
 جفتلنسہ (بِمُعَقَّةٍ مِنَ الْعَرَبِ) عربدن آزاد قیلنمش جاریہ نی (فَوَلَّاهُ) بس اول عربدن
 بولغان آزاد قیلنمش بوکشی اوچون توغدرسہ (أَوْلَادًا) بالالارنی (فَوَلَّاهُ) بس
 بو جاریہ ننگ بالاسیننگ ولاسی (لِمَوْلَاهَا) بو آزاد قیلنغان جاریہ ننگ خواجہ سینہ بولور (عِنْدَ أَبِي
 حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشند (وَوَلَّاهُ الْعِنَاقَةَ) آزاد قیلوننگ ولاسی (تَعْصِيبٌ) عصبہ لقنی
 واجب ایتمک وچیدر (فَإِنْ كَانَ لِلْمُعْتَقِ) بس اگر آزاد قیلنمش کشی اوچون بولسہ (عَصَبَةٌ
 مِنَ النَّسَبِ) نسبندن بولغان عصبہ (فَهُوَ) بس اول نسبندن بولغان عصبہ (أَوْلَى)
 آرتوغراقدر (منه) اول آزاد قیلغان عصبہ دن (وَأَذَا لَمْ تَكُنْ لَهُ) دخی هر قایچان آزاد قیلنمش
 قل اوچون بولماسہ (عَصَبَةٌ مِنَ النَّسَبِ) نسبندن بولغان عصبہ بولماسہ (فَمِيرَاثُهُ) بس اول
 قلنگ میراثی (لِلْمُعْتَقِ) آزاد قیلوچیغہ بولور (فَإِنْ مَاتَ الْمَوْلَى) بس اگر خواجہ ٹولسہ

(ثُمَّ مَاتَ الْمُعْتَقُ) مَوْنُكَ صَوْنُكَ آزاد قیلنمش قل ئولسه (فَمِيرَاثُهُ) بس اول قیلنک میرائی (لِبْنِي الْمَوْلَى) خواجه نك اير بالالارينه بولور (دُونَ بَنَاتِهِ) قزلارندان باشقه يعنى قیلنک میرائی قزلارينه بولماس (وَلَيْسَ) دخى يوقدر (لِلْمَسَاءِ) خاتونلارغه (مِنَ الْوَلَاءِ) ولادن (الْأُمَّ) مگر ولا بولور (مَا أَعْتَقَنَ) آزاد قیلغانلارينك ولاسى (أَوْ أَعْتَقَ) يايسه آزاد قیلسه (مَنْ أَعْتَقَنَ) خاتونلار آزاد قیلغان كشى شونك ولاسى بولور (أَوْ كَاتَبَنَ) يايسه خاتونلار مكاتب قیلسه لار (أَوْ كَاتَبَ) مكاتب قیلسه (مَنْ كَاتَبَنَ) خاتونلار مكاتب قیلغان كشى بلارنك ولاسى خاتونلارغه بولور (أَوْ دَبَّرَنَ) يايسه خاتونلار ممبر قیلسه لار (أَوْ دَبَّرَ) يايسه ممبر قیلسه (مَنْ دَبَّرَنَ) خاتونلار ممبر قیلغان كشى بلارنك ولاسى خاتونلارغه بولور (وَأَذَاتَرَكَ الْمَوْلَى) دخى هر قايچان خواجه قالدرسه (ابنًا) اوغلىنى (وَأَوْلَادًا بَنَ آخَرَ) دخى ايكنچى اوغلىنك بالالارونى (فَمِيرَاثُ الْمُعْتَقِ) بس آزاد قیلنمش قیلنك میرائی (لِلْأَبْنِ) خواجه نك اوغلىمه در (دُونَ بَنِي الْأَبْنِ) ايكنچى اوغلىنك بالالارندان باشقه يعنى آلارغه میراث يوقدر (وَالْوَلَاءُ) دخى ولا (لِلكِبَرِ) الوغلق اوچوندر يعنى ياقن اوچوندر (وَإِذَا أَسْلَمَ رَجُلٌ) دخى هر قايچان بر اير مسلمان بولسه (عَلَى يَمْرَجُلٍ) ايكنچى ايرنك قولنده (وَوَلَاهُ) بواير قولنده مسلمان بولغان ايرگه موالات عقمنى قیلسه (عَلَى أَنْ يَرْتَهُ) اول ايردن ئولسگانه میراث آلوشرطى اوز ريفه (وَيَعْقَلُ عَنْهُ) دخى اول ايردن جنایت صادر بولغانده عاقله سنى بيرو شرطى اوز ريفه (أَوْ أَسْلَمَ) يايسه مسلمان بولسه بر اير (عَلَى يَدٍ غَيْرِهِ) بوايردن باشقه كشىنك قولنده (وَوَلَاهُ) بواير ايكنچى ايرنك قولنده مسلمان بولغان ايرگه موالات عقمنى قیلسه (فَالْوَلَاءُ صَحِيحٌ) بس ولادرسندر (وَعَقْلُهُ عَلَى مَوْلَاهُ) بومسلمان بولغان ايرنك عاقله سى خواجه سى اوز ريفه در (فَإِنْ مَاتَ) بس اگر مسلمان بولغان اير اولسه (وَلَا وَارثَ لَهُ) دخى اول اير اوچون وارث بولماسه (فَمِيرَاثُهُ) بس اول ايرنك میرائی (لِلْمَوْلَى) مولى غه بولور (وَإِنْ كَانَ لَهُ وَارثٌ) دخى اگر مسلمان بولغان اير اوچون وارث بولسه (فَهُوَ) بس اول وارث (أَوَّلَى مِنْهُ) مولى دن آرتوغراقدر (وَلِلْمَوْلَى) دخى موالات مولى سينه تيه ر (إِنْ يَنْتَقِلَ) گوچمكلك (عَنْهُ) اول بلىنك مولى دن (بِوَلَائِهِ) ولاسى برلهن (إِلَى غَيْرِهِ) بلىنك مولى دن باشقه غه (مَالٌ يَعْقَلُ) جنایت عاقله سنى توله مگن مدتده (عَنْهُ) اول مسلمان بولغان توبن مولى دن (فَإِذَا عَقَلَ عَنْهُ) بس هر قايچان بلىنك مولى توبان مولى دن جنایت عاقله سنى توله سه (لَمْ يَكُنْ لَهُ) اول اسقل مولى غه درست

بولماس (أَنْ يَتَعَوَّلَ) تہ بلفمہ کلک یعنی کو چہ کلک باشقہ کشی گہ (بَوْلَانُهُ) ولاسی برلہن (وَلَيْسَ) دخی یوقدر (لَمَوْلَى الْعِنَاقَةَ) آزاد قیلو مولی سینہ (أَنْ يُوَالِيَ) موالات عقمنی قیلما قلف (أَمَّا) ہیچ بر کشی گہ .

کتاب الجنایات

جنایتلر حکملری بیاننده کیلگان کتابدر نفسده یا اطراف نفسده تعدی قیلوغه جنایت دیبورلر (الْقَتْلُ) حکم لہ متعلق بولغان کشی ڈولترو (عَلَى خَمْسَةِ أَوْجِهٍ) بیش وجہ اوزرینتہ در (عَمَّةً) قصد قیلوب ڈولترو در برسی (وَشِبْهُ عَمَّةٍ) دخی قصد قیلوب ڈولترو گہ اوخشاغان ڈولترو در ایکفچسی (وُخَطَاءً) دخی خطالف برلہن ڈولترو در اوچنچسی (وَمَا) دخی شوندا این ڈولترو در دور تنچسی (أَجْرِي) یوتلمش بولدی اول ڈولترو نی (مَجْرَى الْخَطَاءِ) خطالف برلہن ڈولترو مچراسندہ (وَالْقَتْلُ بِسَبَبٍ) دخی سبب برلہن ڈولترو در بیشنچسی (فَالْعَمَّةُ) بس قصد قیلوب ڈولترو (مَا) شوندا این قتل در (تُعْمَلُ ضَرْبُهُ) برکشینی صوغونی قصد قیلندی (بِسَلَّاحٍ) قورال برلہن قلاچ پچاق بالطاقبی (أَوْ مَا أَجْرِي مَجْرَى السَّلَاحِ) بایسہ قورال مچری سندہ یورتلگان نرسہ برلہن ڈولترو نی قصد قیلندی (فِي تَفْرِيقِ الْأَجْزَاءِ) ڈولترو لمش کشینک جزلری نی آبورودہ قورال اورنندہ جرتلور (كَالْمُهْتَدِ) اوتکن نرسہ کبی (مِنَ الْحَشَبِ) آغاچدان (وَالْحَجَرِ) دخی طاش دان (وَالنَّارِ) دخی اوطکبی (وَمَوْجُوبُ ذَلِكَ) اوشبو قصد قیلوب ڈولترو ننگ موجبی (الْمَأْنَمُ) ڈولترو چیگہ گناہ بولودر (وَالْقَوْدُ) دخی قصاص در یعنی ڈولترو چیینی اوزن ڈولترو مکنر (الْأ) مگر قصاص بولماس (أَنْ يَعْفُوَ الْأَوْلِيَاءُ) ڈولترو لنگان آدمنگ ولیلری ڈولترو گان کشینی عفر قیلما قلاری وقتندہ (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی کفارت یوقدر (فِيهِ) اول قصد قیلوب ڈولترو دہ (وَشِبْهُ الْعَمَّةِ) قصد ڈولترو گہ اوخشاغان ڈولترو (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (أَنْ يَنْعَمَ الضَّرْبُ) صوغونی قصد قیلما قلفدر (بِمَا لَيْسَ بِسَلَّاحٍ) قورال بولماغان نرسہ برلہن (وَلَا مَا أَجْرِي مَجْرَاهُ) دخی قورال اورنینه یورتلمہ گان نرسہ برلہن (وَقَالَ رَحِمَهُمَا اللَّهُ) دخی ایتمیلر امامین (إِذَا ضَرَبَهُ) هر قاپچان صوقصہ کشینی (بِحَجَرٍ عَظِيمٍ) الوغ تاش برلہن بس ٹولسہ (أَوْ بِخَشَبَةٍ عَظِيمَةٍ) بایسہ الوغ آغاچ برلہن بس ٹولسہ (فَهُوَ عَمَّةٌ) بس اول ڈولترو در (وَشِبْهُ الْعَمَّةِ) قصد قیلوب ڈولترو گہ اوخشاغان ڈولترو در امامین قاشندہ (أَنْ يَنْعَمَ ضَرْبُهُ) کشینی صوغونی قصد قیلما قلفدر (بِمَا) شول نرسہ برلہن (لَا يُقْتَلُ) ڈولترو لمش بولماس (بِهِ) اول نرسہ برلہن (غَالِبًا) کوب وقتندہ

(وَمَوْجِبُ ذَلِكَ) اوشبو قتل شبه عمدك موجبى (عَلَى الْقَرْلَيْنِ) ايكى قولك اخلافى
اوزرينه (الْمَأْتَمُ) گناه بولودر (وَالْكَفَّارَةُ) دخی كفارتدر (وَلَا قُوْدَ) دخی قصاص بوقدر
(فيه) اول قتل شبه عمدده (وَفِيهِ) دخی قتل شبه عمدده بولغوچيدر (دِيَةٌ مَغْلُظَةٌ) آغرديت
(عَلَى الْعَاقِلَةِ) عاقله اوزرينه (وَالْخَطَاءُ) دخی خطاء قتل (عَلَى وَجْهِينِ) ايكى وجه اوزرينه در
(خَطَأٌ فِي الْقَصْدِ) قصده خطادر برسى (وَهُوَ) اول قصده خطاء (أَنْ يَرْمِيَ) آطماقلقندر
(شَخْصًا) بر كشيگه (يَظُنُّهُ) گمان قيلور اول كشيلى (صَيْدًا) كيبيك ديب (فَإِذَا) بس شول
زمان (هُوَ) اول كيبيك گمان قيلنغان نرسه (أَدْمَى) آدمدر (وَوَخَطَأٌ فِي الْفَعْلِ) دخی فعلده
خطادر ايكنچسى (وَهُوَ) اول فعلده خطاء (أَنْ يَرْمِيَ) آطماقلقندر (عَرَضًا) نشان وعلامت كه
(فَيُصِيبُ) بس تيهر (أَدْمِيًا) آدم گه (وَمَوْجِبُ ذَلِكَ) اوشبو خطاء قتل نك موجبى (الْكَفَّارَةُ)
كفارتدر (وَالدِّيَةُ) دخی ديت در (عَلَى الْعَاقِلَةِ) عاقله اوزرينه (وَلَا مَأْتَمَ) دخی گناه بوقدر
(فيه) اول خطاء ثولتروده (وَمَا أُجْرَى مَجْرَى الْخَطَاءِ) دخی خطاء ثولترو مجراسنده يور نلگان
ثولتروده (مِثْلُ النَّائِمِ) بوقلاغان آدم كهى (يَنْقَلِبُ) منقلب بولور يعنى يغلوب توشهر (عَلَى
رَجُلٍ) برابر اوزرينه (فَيَقْتُلُهُ) بس ثولتدر اول ايرنى (فَعُكْمُهُ) بس بوقتل نك حكهى (حُكْمُ
الْخَطَاءِ) خطاء قتل نك حكهى كبيدر يعنى كهارت ديت واجب بولور (وَأَمَّا الْقَتْلُ بِسَبَبِ)
اماسبب برلهن قتل (كِعَافِرِ الْبَيْتِ) قويوقاز وچى كهى (وَوَاضِعِ الْحَجَرِ) دخی ناش قويوچى كهى
(فِي غَيْرِ مَلَكَةٍ) اوز ملكندن باشقه اورونك (وَمَوْجِبُهُ) بوسبب برلهن قتل نك موجبى (إِذَا
تَلَفَ) هر قاچهان هلاك بولسه (فيه) بو اورنده (أَدْمَى) آدم هلاك بولسه (الدِّيَةُ) ديتدر
(عَلَى الْعَاقِلَةِ) عاقله اوزرينه (وَلَا كَفَّارَةَ فِيهِ) دخی بوسبب برلهن قتلده كفارت بوقدر
(وَالْقِصَاصُ) دخی قصاص (وَأَجِبُ) واجبدر (بِقَتْلِ كُلِّ مُحَقَّقِ الدَّمِ) هر بر قانى صاقلانمش
كشيلى ثولترو برلهن (عَلَى النَّبِيِّ) منگولك اوزرينه قانى صاقلانمش كشيلى (إِذَا قُتِلَ عَمْدًا)
هر قاچهان قصص قيلوب ثولتدرسه (وَيُقْتَلُ الْحُرُّ) دخی آزاد كشيلى ثولتدرمش بولور (بِالْحُرِّ)
آزاد كشيلى اولترو سببلى (وَالْعَبْدُ) دخی قلنى ثولترو سببلى (وَالْمُسْلِمُ) دخی مسلمان
كشيلى ثولتدرمش بولور (بِالْقَتْلِ) اسلام يورطنده جزيه توله ب تور وچى كافرنى اولترو
سببلى (وَلَا يُقْتَلُ الْمُسْلِمُ) دخی مسلمان كشى ثولتدرماس (بِالْمُسْتَأْمَنِ) اسلام يورطنده امان
استه ب تور وچى كافرنى ثولترو سببلى (وَيُقْتَلُ الرَّجُلُ) دخی ايرنى اولتدرمش بولور
(بِالْمَرْأَةِ) خاتوننى ثولترو سببلى (وَالْكَبِيرُ) دخی الوغ كشيلى ثولتدرمش بولور (بِالصَّغِيرِ)

كچكته كشيینی ئولترو سببلی (وَالصَّحِيحُ) دخی سلامت كشيینی ئولتروموش بولور (بِالاعْمَى)
 صوقر كشيینی ئولترو سببلی (وَالزَّوْنُ) دخی اوزون آورولی كشيینی ئولترو سببلی
 (وَلَا يُقْتَلُ الرَّجُلُ) دخی ایرنی ئولتروموش بولماس (بَابُنْه) اوغلینی ئولترو سببلی (وَلَا بَعْبَهُ)
 دخی قلینی ئولترو سببلی (وَلَا بُمُدْبَرَه) دخی مین ئولگاچ آزاد بولورسن دیگان قلینی
 ئولترو سببلی (وَلَا بُمُكَاتِبَه) دخی فلان قدر مال تابساك آزاد بولورسن دیب قولینه خط
 بیلرلگان قلینی ئولترو سببلی (وَلَا بَعْبَهُ وَوَلَدَه) دخی بالاسینك قلینی ئولترو سببلی (وَمُكَاتِبَه)
 دخی بالاسینك مكاتب بولغان قلینی ئولترو سببلی ایرنی ئولتروموش (وَمَنْ وَرَثَ) برکشی
 میراث آلسه (قصاصاً عَلَى آيِدِه) آتاسی اوز رینه لازم بولغان قصاصنی (سَقَطَ) قصاص توشهر
 ﴿صُورَةُ مَسْئَلِهِ﴾ مثلاً آتا: خاتونینك آتاسنی اولتروسه خاتوننك آتاسندان خاتون دان
 باشقه میراث آلوجی بولماسه صوگره خاتون ئولسه خاتوننك اوغلی آتاسینه لازم بولغان
 قصاصنی میراث آلاده بس قصاص توشه (وَلَا يَسْتَوِي الْقِصَاصُ) قصاصنی آلماس (الْأَبَالِيسِيُّفِ)
 مگر قلیچ برلن آلتور (وَإِذَا قُتِلَ الْمُكَاتِبُ عَمْدًا) هر قایچان مكاتب قلد قصدا ئولتروموش بولسه
 (وَلَيْسَ لَهُ) دخی مكاتب اوچون بولماسه (وَارِثَ) میراث آلوجی (غَيْرَ الْمَوْتَى) خواجه دان
 باشقه (فَلَهُ الْقِصَاصُ) بس خواجه اوچون قصاص آلتیه (وَأَنْ تَرَكَ) دخی اگر مكاتب قالدیره
 (وَفَاءً) كقابت بدلینه تیه رلك قدر مالنی (وَوَارِثُهُ) دخی اول مكاتبنك وارثی (غَيْرَ الْمَوْتَى)
 خواجه دان باشقه كشی بولسه (فَلَا قِصَاصَ لَهُمْ) بس وارث لرگه قصاص آلبولماس (وَأَنْ أَجْتَمَعُوا)
 گرچه وارثلار جییلسه لارده (مَعَ الْمَوْتَى) خواجه برلن برگه (وَإِذَا قُتِلَ عَبْدُ الرَّهْنِ) هر قایچان
 رهنده گی قل ئولتروموش بولسه (لَا يَجِبُ الْقِصَاصُ) قصاص واجب بولماس (حَتَّى يَجْتَمِعَ)
 تا کم جییلماينچه (الرَّاهِنُ) رهن قویوجی (وَأَسْرَتَهُنَّ) دخی رهن آلوجی (وَمَنْ جَرَحَ) دخی
 برکشی جراحتلسه (رَجُلًا) بر ایرنی (عَمْدًا) قصص برلن (فَلَمْ يَزَلْ صَاحِبُ فِرَاشِ) بس
 جراحتلنگان ایر همیشه توشهك اییه سی بولوب آغرسه (حَتَّى مَاتَ) تا کم اولسه (فَعَلَيْهِ
 الْقِصَاصُ) بس جراحت قیلوجی اوز رینه قصاص لازم بولور (وَمَنْ قَطَعَ) دخی برکشی کيسسه
 (بِدَّغَيْرِه) باشقه كشيینك قلینی (مَنْ أَلْفَصَلَ) بووندان (قَطَعَتْ يَدَهُ) کيسوچینك قولى
 کيسلموش بولور (وَكَذَلِكَ الرَّجُلُ) اوشنداق حکم ده آیاقده یعنی برکشی بووندان ایکنچی
 کيسینك آیاغینی کيسسه اوز آیاغی کيسلموش بولور (وَمَنْ أَلْفَصَلَ) دخی بوروننك سویه کسر
 بومشاق بییر یلشول حکم ده (وَالأَذُنُ) دخی قلاقده شول حکم ده یعنی برکشی ایکنچی کشيینك

بورنی یا فلاغینی کیسسه اوز بورنی یا فلاغی کیسلور (وَمَنْ ضَرَبَ) دخی برکشی صوقسه
 (عین رجل) بر ایرنک کوزینه (دَقَعَ) بس کوزینی چقارسه (فَلَا قِصَاصَ عَلَيْهِ) بس صوغوچی
 اوزرینه قصاص لازم بولماس (وَأَنْ كَانَتْ قَائِمَةً) لکن کوزی اورننده تورغوچی بولسه
 (وَذَهَبَ) دخی کوزینک یا قتی لغی ونوری کینتسه یعنی کورمز بولسه (فَعَلَيْهِ الْقِصَاصُ) بس
 صوغوچی اوزرینه قصاص لازم بولور بوروشچه (نَهَى لَهُ) اول صوغوچی اوچون قزدر ولمش
 بولور (الْمَرَأَتُ) کوزگون (وَيَجْعَلُ) دخی قیلنمش بولور (عَلَى وَجْهِهِ) صوغوچینک یوزرینه
 (فُطْنُ رُطْبٍ) جووش مامقنی (وَتُقَابِلُ عَيْنَهُ) دخی صوغوچینک کوزنی قارشى قیلنمش بولور
 (بِالْمَرَأَتِ) کوزگوگه (مَنْ يَنْهَبُ ضَوْءَهَا) صوغوچینک کوزینک یا قتی لغی ونوری کینکاسگه
 قدری یعنی کورمز بولغانغه قدری (رَفِيَ السِّنُّ) دخی تشده بولغوچیدر (الْقِصَاصُ) قصاص
 (رَفِيَ كُلُّ شَيْءٍ) دخی بر جراحات قیلوده بولغوچیدر (يُمْكِنُ فِيهَا) اول جراحته ممکن بولور
 بولسه (الْمُمَاثَلَةُ) اول جراحته مثلی قیلماق (الْقِصَاصُ) اول جراحته قصاص بولغوچیدر
 (وَلَا قِصَاصَ) دخی قصاص یوقدر (فِي عَظْمٍ) سویه کنه (الْأَفَى السِّنُّ) مگر تشده گنه قصاص
 بولور (وَلَيْسَ فِيهَا دُونَ النَّفْسِ) دخی نفس دن کیمده وباشقه ده یوقدر یعنی بورمهس
 (شِبْهُ الْعَمْدِ) قصدا قتل گه اوخشاغان قتل (أَنَّمَا هُوَ عَمْدٌ) بودر موندان باشقه ایمهس در
 نفس دن باشقه قصد بولور (أَوْ خَطَأً) یایسه خطا بولور (وَلَا قِصَاصَ) دخی قصاص
 یوقدر (بَيْنَ الرَّجُلِ) ایر آراسی برلن (وَالْمَرْأَةِ) دخی خاتون آراسنده (فِي مَا دُونَ النَّفْسِ)
 نفس دن باشقه ده (وَلَا) دخی نفس دن باشقه ده قصاص یوقدر (بَيْنَ الْحُرِّ) آزاد کشی
 برلن (وَالْعَبْدِ) دخی قل آراسنده (وَالْبَيْنِ الْعَبْدَيْنِ) دخی نفسن باشقه ده ایکی قل آراسنده
 قصاص یوقدر (وَيَجِبُ الْقِصَاصُ) دخی قصاص واجب بولور (فِي الْأَطْرَافِ) اعضالارده
 (بَيْنَ الْمُسْلِمِ) مسلمان آراسی برلن (وَالْكَافِرِ) دخی کافر آراسنده (وَمَنْ قَطَعَ) دخی برکشی
 کیسسه (يَدَ رَجُلٍ) بر ایرنک قولونی (مَنْ نَضَى السَّاعِدَ) بلا گنک یارطیسندن (أَجْرَهُ)
 یایسه بر ایرنی جراحته (جَائِزَةً) اچیمه ایرشکان جراحته برلن (فَجَرَّهٗ) بس بو ایر سلامنلسه
 (مِنْهَا) اول جراحتهن (فَلَا قِصَاصَ عَلَيْهِ) بس اول ایر اوزرینه قصاص لازم بولماس
 (وَعَلَيْهِ التَّيْبَةُ) دخی اول ایر اوزرینه دیت لازم بولور (وَإِذَا كَانَتْ) هر قایچان بولسه
 (بِالدِّمْقُطُوعِ) کیسلس کشینک قوی (صَحِيحَةً) سلامت بولسه (وَيَدُ الْقَاطِعِ) دخی کیسوچی
 کشینک قوی (شَلَاءً) قورغان بولسه (أَوْ نَاقِصَةَ الْأَصَامِ) یایسه بارماقلاری کیم بولسه

(فَالْمَقْطُوعُ) بس قولى كيسلمش كشى (بِالْخِيَارِ) اختييار برله ندر (أَنْ شَاءَ) اكر تله سه
 (قَطَعَ الْيَدَ الْمَعْيِبَةَ) كيسوچينىڭ عيىلى قولنى كيسو (وَلَا شَىْءَ لَهُ) دخى قولى كيسلمش كشى
 اوچون هيچ نهرسه بولماسه (غَيْرُهَا) اول عيىلى قولنى كيسودن باشقه (وَأَنْ شَاءَ) دخى اكر
 تله سه (أَخَذَ الْأَرَشَ كَامِلًا) ديت نىڭ تھامىنى آلور (وَمَنْ شَجَّ رَجُلًا) دخى بر كشى بر ايرنى
 جراعتلسه (فَأَسْتَوْعَبَتِ الشَّجَّةُ) بس جراحت قابلاب آلسه (مَا بَيْنَ قَرْنَيْهِ) باشينىڭ ايكى
 طرفينىڭ آراسنى (وَهِيَ) اول مجرومىڭ باشينىڭ ايكى طرفينى قابلاب آلغان جراحت
 (لَا تَسْتَوْعِبُ) قابلاب آلماس بولسه (مَا بَيْنَ قَرْنَى الشَّجَاجِ) جراحت قىلوچينىڭ باشينىڭ
 ايكى طرفى آراسنى (فَالْمَشْجُوجُ) بس باشى جراحتلىنگان كشى (بِالْخِيَارِ) اختييار برله ندر
 (أَنْ شَاءَ) اكر تله سه (أَقْتَصَّ) قصاص آلور (بِمَقْدَارِ شَجَّةٍ) اوزينىڭ جراحتى مقدارى
 برله ندر (فَيَبْقَى) بس باشلار (مِنْ أَى الْجَانِبَيْنِ) باشينىڭ ايكى طرفينىڭ كيرهك قايروسندان
 (شَاءَ) تله سه (وَأَنْ شَاءَ) دخى اكر تله سه (أَخَذَ الْأَرَشَ) ديتنىڭ كامل آلور (وَلَا قِصَاصَ)
 دخى قصاص يوقدر (فِي اللِّسَانِ) تلمه (وَلَا فِي الذِّكْرِ) دخى ذكرده قصاص يوقدر (الْأَ)
 مگر ذكرده قصاص بولور (أَنْ يُقَطَعَ الخَشْفَةُ) ذكرنىڭ خشفه سى كيسلىنگان وقتندە (وَإِذَا
 اصْطَاحَ الْقَاتِلُ) دخى هر قايچان ئولتروچى اتفاق قىلسه (وَأَوْلِيَاءُ الْمَقْتُولِ) دخى ئولتورلىگان
 كشىنىڭ وليلرى اتفاق قىلسه لار يعنى صلح قىلسه لار (عَلَى مَالٍ) مال اوز رينه (سَقَطَ الْقِصَاصَ)
 قصاص ساقط بولور (وَوَجِبَ الْمَالُ) دخى مال واجب بولور (فَلَيْلًا كَانُ) كيرهك آز بولسون
 صلح قىلىنغان مال (أَوْ كَثِيرًا) يايسه كوب بولسون (فَأَنْ عَفَى) بس اكر عفو قىلسه (أَخَذَ الشُّرَكَاءُ)
 مقتولنىڭ وليلرىنىڭ بىرسى (مِنَ التَّمِّ) مقتولنىڭ قاندىان (أَوْ صَاحِبِ مَنْ نَصَبِيهِ) يايسه اوزينىڭ
 الوشندن صلح قىلسه (عَلَى عَوْضٍ) بر عوض اوز رينه (سَقَطَ) ترشەر (حَقُّ الْبَاقِيْنَ) قالغان
 شريكلرنىڭ حقى (مِنَ الْقِصَاصِ) قصاصدان (وَكُنْ لَهُمْ) دخى قالغان شريكلرگە بولور (نَصَبِيَهُمْ
 مِنَ الدِّيَةِ) ديتندن بولغان الوشلرى (وَإِذَا قُتِلَ جَمَاعَةٌ) دخى هر قايچان بر جماعت ئولتورسه
 (وَاحِدًا) بر كشىنى (أَقْتَصَّ مِنْ جَمِيعِهِمْ) اول جماعتنىڭ بارچە سندان قصاص آلنور يعنى
 بارچە سنى ئولتورلور (إِذَا كَانُ عَمْدًا) هر قايچان اول جماعتنىڭ ئولتوروى قصد بىرلەن بولسه
 (وَإِذَا قُتِلَ وَاحِدٌ جَمَاعَةً) دخى هر قايچان بر كشى بر جماعتنى ئولتورسه (فَعَضْرَ أَوْلِيَاءِ الْمَقْتُولِينَ)
 بس ئولتورلىگان جماعتنىڭ وليلرى حاضر بولسه (قُتِلَ بِجَمَاعَتِهِمْ) مقتوللرنىڭ جماعتلىرى
 سببلى بو كشىنى ئولتورلور (وَلَا شَىْءَ لَهُمْ) اول وليلر اوچون هيچ نهرسه بولماس (غَيْرُ ذَلِكَ)

اوشبو ئولترودن باشقه (بَانَ حَضْرَ وَاحِدٌ) بس اوشبو صورتده وليلرنىڭ برسى حاضر بولسه (قُتِلَ لَهُ) قاتلىنى حاضر بولغان ولى اوچون ئولتورلور (وَسَقَطَ حَقُّ الْبَاقِيَيْنِ) دغى قالغان وليلرنىڭ حقى ساقط بولور (وَمَنْ) دغى شونداين كشى (وَجَبَّ عَلَيْهِ الْقِصَاصُ) اول كشى اوزرينه قصاص واجب بولغان ايىدى مثلا كشى ئولتورگان ايىدىن (فَمَاتَ) بس بوكشى ئولسه (سَقَطَ عَنْهُ الْقِصَاصُ) بو كشىدىن قصاص ساقط بولور (وَإِذَا قُطِعَ رَجُلَانِ) هر قاچان ايكى اير كىسسە (يَمُرُّ جُلُ وَاحِدٌ) بر ايرنىڭ قوليني (فَلَا قِصَاصَ عَلَيْهِمَا) بس بوايىكى ايردىن برسینه ده قصاص يوقدر (وَعَلَيْهِمَا) بو ايرلر اوزرينه لازم بولور (نِصْفُ الدِّيَةِ) ديتنىڭ يارطسى (وَإِذَا قُطِعَ وَاحِدٌ) دغى هر قاچان بر كشى كىسسە (بِمِئْتَةِ رَجُلَيْنِ) ايكى ايرنىڭ اوڭ قوللاريني (فَحَضْرًا) بس بوايىكى اير حاضر بولسه لار (فَلَهُمَا) بس بوايىكى ايرگە تير (أَنْ يَقْطَعَا يَدَهُ) بوكىسكان ايرنىڭ قوليني كىسسە كلرى (وَيَأْخُذَا مِنْهُ) دغى بوايىكى ايردىن آلماقلارى (نِصْفَ الدِّيَةِ) ديتنىڭ يارطسىنى (يُقْتَسَمَانِهِ) بولور اول يارطى ديتنى (نِصْفَيْنِ) يارطىلاب يعنى ايكى يارطى ايتوب (فَإِنْ حَضَرَ وَاحِدٌ مِنْهُمَا) بس بوايىكى ايردىن برسى حاضر بولسه (فَقُطِعَ يَدُهُ) بس كىسكان كشىنىڭ قولونى كىسسە (فَلِلْآخَرَ) بس قولى كىسلىگان ايكنچى اير اوچون بولغوجيدر (عليه) اول كىسكان اير اوزرنده (نِصْفُ الدِّيَةِ) ديتنىڭ يارطسى (وَإِذَا أَقْرَبَ الْعَبْدُ) هر قاچان قل اقرار قىلسە (يَقْتُلُ الْعَمْدَ) قصد قىلور ئولتور و برلهن (لَزِمَهُ الْقَوْدُ) اول قلغه قصاص لازم بولور (وَمَنْ رَمَى رَجُلًا عَمْدًا) دغى بر كشى قصد قىلور بر ايرنى آطسه (فَنَفَقَ السَّهْمُ مِنْهُ) بس بوايردىن اوق اوتسه (الى آخَرَ) ايكنچى ايرگە (فَمَاتَا) بس ايكىسىده اولسه لار (فَعَلَيْهِ الْقِصَاصُ) بس آطوجى كشى اوزرينه قصاص لازم بولور (لِلْأَوَّلِ) اولگى اير اوچون (وَالدِّيَةِ) دغى ديت لازم بولور (لِلْمُتَانِي) ايكنچى اير اوچون (عَلَى عَاقِلَتِهِ) آطقان كشىنىڭ عاقلهسى اوزرينه .

کتاب الدیات

دیت حکملىرى بيانفده كىلىگان كىتابدر ئولتورلىگان آدمنىڭ ذاتى اوچون بدل بولغان مالغه دیت دييورلر آدمنىڭ نفسىدىن باشقه ده بدل بولغان مالنى ارش دييورلر (أَذَا قُتِلَ رَجُلٌ رَجُلًا) هر قاچان بر اير ايكنچى ايرنى ئولتورسه (شَبَهَ عَمْدَ) قصد ئولتورگە اوخشاغان ئولتور و برلهن (فَعَلَى عَاقِلَتِهِ) بس ئولتورچىنىڭ قىيلهسى اوزرينه لازم بولور (دِيَةٌ مَغْلُظَةٌ)

آغر دیت (وَعَلَيْهِ كَفَّارَةٌ) دخی ٹولنروچی ایر اوزرینہ کفارت لازم بولور (وَدِيَّةٌ شَبَهُ الْعَمَدِ)
 قتل شبه عمد نك ديتى (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف
 قاشنده (رَحْمَهُمُ اللَّهُ) الله تعالى نك رحمتی بولغای ایسی بوايكسينه (مَائَةٌ مِنَ الْأَبْلِ) دوه دن
 یوز دوه در (أَرْبَاعًا) دورت نوعمن (خَمْسٌ وَعَشْرُونَ) بکرمی بیشی (بَنْتُ مَخَاضٍ) بریاش
 تولوب ایكچی یاشکه چققان دوه در (وَخَمْسٌ وَعَشْرُونَ) دخی بکرمی بیشی (بَنْتُ لَبُونٍ)
 ایکی یاش تولوب اوچ یاش که چققان دوه در (وَخَمْسٌ وَعَشْرُونَ) دخی بکرمی بیشی (حَقَّةٌ)
 اوچ یاش تولوب دورت یاش که چققان دوه در (وَخَمْسٌ وَعَشْرُونَ) دخی بکرمی بیشی (جَدْعَةٌ)
 دورت یاش تولوب بیش یاش که چققان دوه در (وَأَلَايْمَتُ التَّمْلِيظِ) دخی دینہ آغر لک ثابت
 بولماس (الْأَفَى الْأَبْلِ) مگر دوه ده گنه ثابت بولور (خَاصَّةً) خالصق بوزندر (فَأَنْ قُضِيَ بِاللَّيَّةِ)
 بس اگر دیت برلہن حکم قیلنسه (مَنْ غَيْرِ الْأَبْلِ) دوه دن باشقہ دن (لَمْ يَقْلَبْ) دیتنی آغر
 قیلنماس (وَقَتْلُ الْخَطَاةِ) دخی خطاء ٹولنرو (تَجْبُ بِهِ) خطاء ٹولنرو برلہن واجب بولور
 (الَّذِي) دیت (عَلَى الْعَاقِلَةِ) ٹولترگان کشینک قبیلہ سی اوزرینہ (وَالْكَفَّارَةُ) دخی کفارت
 لازم بولور (عَلَى الْقَاتِلِ) ٹولنروچی کشی اوزرینہ (وَالَّذِي فِي الْخَطَاةِ) دخی خطاء ٹولنرو ده
 دیت (مَائَةٌ مِنَ الْأَبْلِ) دوه دن یوز دوه در (اِخْمَاسًا) بیش تورلی ایقب (عَشْرُونَ) بکرمی
 (بَنْتُ مَخَاضٍ) بریاش تولغان دخی دوه (وَعَشْرُونَ) دخی بکرمی (أَبْنُ مَخَاضٍ) بریاش
 تولغان ایر کہ دوه (وَعَشْرُونَ) دخی بکرمی (بَنْتُ لَبُونٍ) ایکی یاش تولغان دوه (وَعَشْرُونَ)
 دخی بکرمی (حَقَّةٌ) اوچ یاش تولغان دوه (وَعَشْرُونَ) دخی بکرمی (جَدْعَةٌ) دورت یاش
 تولغان دوه (وَمِنَ الْعَيْنِ) دخی خطاء ٹولنرو ده آلتونمن دیت (أَلْفُ دِينَارٍ) ملك آلتون
 نك کہ در (وَمِنَ الْوَرَقِ) دخی کش دن دیت (عَشْرَةُ أَلْفِ دِرْهَمٍ) اون ملك درہم در (وَلَا
 يَثْبُتُ الدِّيَّةُ) دخی دیت ثابت بولماس (إِلَّا) مگر ثابت بولور (مِنْ هَذِهِ الْأَنْوَاعِ الثَّلَاثَةِ) اوشبو
 اوچ نوعمن یعنی ده آلتون کش دن (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ)
 دخی ایندیلمر امامین (مِنَ الْبَقْرِ) صغردن دیت (مَثَابِقَرَةً) ایکی یوز صغردر (وَمِنَ الْغَنَمِ)
 دخی قوی دان دیت (الْفَاشَاةِ) ایکی ملك قویدر (وَمِنَ الْحُمَلِ) دخی حله لردن دیت (مَثَابِقَةً)
 ایکی یوز حله در (كُلُّ حَلَّةٍ) هر بر حله (ثَوْبَانٍ) ایکی کیم در (وَدِيَّةُ الْمُسْلِمِ) دخی مسلماننك
 دیتنی (وَالنَّمْتِ) دخی ذمی کافر نك دیتنی (سَوَاءٌ) بر ابردر (وَفِي النَّفْسِ) دخی آدم نك ذاتہ
 بولغوچیدر (الَّذِي) کامل دیت (وَفِي الْمَارِنِ) دخی بورون نك یومشاق بیرنہ بولغوچیدر

(الدیة) کامل دیت (وَفِي اللِّسَانِ الْبَدِيَّةُ) دخی تلمه کامل دیت بولغوجیدیر (وَفِي الذِّكْرِ الْبَدِيَّةُ) دخی ذکرده کامل دیت بولغوجیدیر (وَفِي الْعَقْلِ) دخی عقلمه بولغوجیدیر (أَذَاضْرَبُ رَأْسَهُ) هر قایچان بر کشینک باشینه صوقسه (فَنَهَبَ عَقْلَهُ) بس صوغلمش کشینک عقلی کیتسه (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت بولغوجیدیر (وَفِي اللَّحْيَةِ) دخی صقالده بولغوجیدیر (أَذَاحُلِقَتْ) هر قایچان صقالنی کیتهرامش بولسه (فَلَمْ تَنْبُتْ) بس صقال اوسمهسه (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت بولغوجیدیر (وَفِي شَعْرِ الرَّأْسِ) دخی باشنک ساچنمه بولغوجیدیر هر قایچان کیتهرامش بولسه (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الْخَاطِمَيْنِ) دخی ایکی قاشمه بولغوجیدیر کیتهرولسه (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الْعَيْنَيْنِ) دخی ایکی کوزده بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الشَّفَتَيْنِ) دخی ایکی ایرنده بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الْيَدَيْنِ) دخی ایکی قولدا بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الْأَذْنَيْنِ) دخی ایکی قلاقده بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الرَّجْلَيْنِ) دخی ایکی آیاقده بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي الْأَنْثَبَيْنِ) دخی ایکی حصیه ده بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي نَبِيِّ الْمَرْأَةِ) دخی خاتوننک ایکی ایچه گنله بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) دیت بولغوجیدیر (وَفِي كُلِّ وَاحِدٍ) دخی هر برسند بولغوجیدیر (مَنْ هَذِهِ الْأَشْيَاءُ) اوشبو ذکر قیلنغان نرسه لردن (نَصْفُ الدِّيَةِ) یارطی دیت (وَفِي أَشْفَارِ الْعَيْنِ) دخی ایکی کوزنک دورت قباغنده بولغوجیدیر (الْبَدِيَّةُ) کامل دیت (وَفِي أَحَدِهِمَا) دخی دورت قباغنک برسند بولغوجیدیر (رُبْعُ الدِّيَةِ) دیت نلک دورتدن بری (وَفِي كُلِّ أَصْبَعٍ) دخی هر بر بارماقده بولغوجیدیر (مِنْ أَصَابِعِ الْيَدَيْنِ) ایکی قولنک بارماقلارندان (وَالرَّجْلَيْنِ) دخی ایکی آیاقنک بارماقلارندان (عَشْرُ الدِّيَةِ) دیت نلک اوندان بری (وَالْأَصَابِعِ) دخی بارماقلار (كُلُّهَا) بارچه سیده (سَوَاءٌ) برابردر (كُلُّ أَصْبَعٍ) هر بر بارماق (فِيهَا) بولغوجیدیر اول بارماقده (ثَلَاثَةُ مَفَاصِلَ) اوج بوون (فَفِي أَحَدِهَا) بس اوج بووننک برسند بولغوجیدیر (ثَلَاثُ دِيَةِ الْأَصْبَعِ) بر بارماق دیتنی نلک اوجدن بری (وَمَا) دخی شول بارماق کم (فِيهَا) بولغوجیدیر اول بارماقده (مَفْصَلَانِ) ایکی بوون (فَفِي أَحَدِهِمَا) بس ایکی بووننک برسند بولغوجیدیر (نَصْفُ دِيَةِ الْأَصْبَعِ) بر بارماق دیتنی نلک یارطسی (وَفِي كُلِّ سَنٍّ) دخی هر بر تشمه بولغوجیدیر (خَمْسٌ مِنَ الْأَبْلِ) دوه دن بییش دوه (وَالْأَسْنَانُ) دخی تشلر (وَالْأَضْرَاسُ) دخی آزاو تشلر (كُلُّهَا) بارچه سیده (سَوَاءٌ) برابردر (وَمَنْ ضَرَبَ عَضْوًا) دخی بر کشی اعضاغه صوقسه (فَنَهَبَ مَنَفَعَتَهُ) بس اول عضونک فائدهسی کیتسه ویتسه

(فقیہ دینہ کاملہ) بس اول اعضاده بولغوچیدر کامل دیت (کَمَا لَوْ قَطَعَهُ) نیتہ کبر عضونی کیسسه کامل دیت لازم بولووی کبی صوغب فائده سنی بیبرگانده هم اوشنماق (کَالْيَدِ) قول کبی (اِذَا شَلَّتْ) هر قایچان قورسه (وَالْعَيْنِ) دخی کوز کبی (اِذَا ذَهَبَ ضَوْؤُهَا) هر قایچان کوزنگ نوری کیتسه (وَالشَّجَاجُ) دخی جراحت (عَشْرَةٌ) اون تورلیدر (الْحَارِصَةُ) حارصه در برسی یعنی قان چغاری فقط تیرینی کیسو (وَالدَّامِعَةُ) دخی دامعه در ایکنچسی یعنی تیرینی کیسب قان چغارو جراحتی (وَالدَّامِيَةُ) دخی دامیه در اوچنچسی یعنی تیرینی کیسب قان چغاروب آغز و جراحتی (وَالْبَاضِعَةُ) دخی باضعه در دورتنچسی یعنی بر آزا یتنیک کیسکان جراحت (وَالْمُتَلَامِعَةُ) دخی متلامعه در بیشنچسی یعنی ایتننگ کوبره گنی کیسکان جراحت لکن تیری ظاهر بولماس (وَالسَّمْعَاتُ) دخی سمعاقدر آلتنچسی یعنی ایت برلن تیری آراسنده غنی نچکه تیری ظاهر بولورلق قدری جراحت (وَالْمَوْضِعَةُ) دخی موضعه در یدنچسی یعنی سویه کبی ظاهر قیلورلق جراحت (وَالهَاشِمَةُ) دخی هاشمه در سیکز نچسی یعنی سویه کبی صندرغان جراحت (وَالْمُنْقَلَةُ) دخی منقله در توقز نچسی یعنی سیه کبی بر اورندن ایکنچی اورنگه کوچرگن جراحت (وَالْأَمَةُ) دخی آمه در اونچسی یعنی می گه ایرشکان جراحت (وَفِي الْمَوْضِعَةِ الْقِصَاصُ) سویه کبی ظاهر قیلورلق جراحتک قصاص بولغوچیدر (اِنْ كَانَتْ عَمْدًا) اگر اول جراحت قصد قیلوب بولسه (وَالْأَقْصَاصُ) دخی قصاص یوقدر (بَقِيَّةُ الشَّجَاجِ) قالغان جراحتلرده (وَفِيْمَا دُونَ الْمَوْضِعَةِ) موضعه دن کیم جراحتده یعنی اولکی آلتی جراحتده (حُكُومَةُ عَدْلٍ) عدلنگ حکم قیلووی بولغوچیدر یعنی عادل کشی نرسه برلن حکم قیلور شول بولور (وَفِي الْمَوْضِعَةِ) دخی موضعه اسملی جراحتده بولغوچیدر (اِنْ كَانَتْ خَطَاءً) اگر جراحت خطاء بولسه (نِصْفُ عَشْرِ الدِّيَةِ) دیت ننگ اوندان بریننگ یارطسی بولور (وَفِي الْهَاشِمَةِ) دخی سویه کبی صندرغان جراحتک بولغوچیدر (عَشْرُ الدِّيَةِ) دیت ننگ اونندن بری (وَفِي الْمُنْقَلَةِ) سویه کبی کوچرگان جراحتک بولغوچیدر (عَشْرٌ وَنِصْفُ عَشْرِ الدِّيَةِ) دیت ننگ اونندان بری دخی اونندان بریننگ یارطسی (وَفِي الْاَمَةِ) دخی می گه ایرشکان جراحتک بولغوچیدر (ثُلُثُ الدِّيَةِ) دیت ننگ اوچدن بری (وَفِي الْجَائِفَةِ) اچکه ایرشکان جراحتده بولغوچیدر (ثُلُثُ الدِّيَةِ) دیت ننگ اوچدن بری (فَإِنْ نَقَّتْ) بس اگر جائفه ایکنچی طرفدن اوتسه (فَهِيَ جَائِفَتَانِ) بس اول جایفه ایکی جایفه بولور (فَفِيهِمَا) بس ایکی جایفه ده بولغوچیدر (ثُلُثَا الدِّيَةِ) دیت ننگ اوچدن ایکی الوشی (وَفِي أَصَابِعِ الْيَدِ) دخی

قولنک بارماقلارنده بولغوجیدر (نَصْفُ الدِّيَةِ) دیت نك یارطسی (فَاِنْ قَطَعَهَا مَعَ السِّكِّ)
 بس اگر بارماقلارنی اوچی برلهن برگه کیسیسه (فَفِيهِمَا نَصْفُ الدِّيَةِ) بس بوایکیسینده
 یارطی دیت بولور (فَاِنْ قَطَعَهَا مَعَ نَصْفِ السَّاعِدِ) بس اگر بارماقلارنی بله کفک یارطسی
 برلهن برگه کیسیسه (فَفِي السِّكِّ نَصْفُ الدِّيَةِ) بس اوچده یارطی دیت بولور (وَفِي الزِّيَادَةِ
 دَخَى اَوْجِدِن اَرْتَقَانِمَه (حُكْمُهُ عَدْلٌ) عدلنك حکم قیلویدر (وَفِي الْأَصْبَعِ الزَّائِدِ) دخی
 آرتوق بارماقده بولغوجیدر (حُكْمُهُ عَدْلٌ) عدلنك حکم قیلووی (وَفِي عَيْنِ الصَّبِيِّ) دخی
 صبی بالانك کوزنده بولغوجیدر (وَلسَانُهُ) دخی تندنه بولغوجیدر (وَذَكَرَهُ) دخی صبی نك
 ذکرنده بولغوجیدر (اِذَا لَمْ تَعْلَمْ صِحَّتُهُ) اگر بوعضولارنك سلامت له نرووی بلنمه سه (حُكْمُهُ
 عَدْلٌ) عدلنك حکم قیلوی بولغوجیدر (وَمَنْ شَجَّ رَجُلًا) دخی برکشی بر ایرنی جراحته سه
 (مُوضَعَةٌ) سویه کنی ظاهر قیلورلق جراحت برلهن (فَتَهَبَ عَقْلُهُ) بس اول ایرنك عقلی کیتسه
 (اَوْشَعْرُ رَأْسِهِ) یا که باشینك ساچی کیتسه (دَخَلَ اَرَشُ الْمَوْضَعَةِ) موضعه جراحتهنك توله وی
 کرشر (فِي الدِّيَةِ) دیت که (وَاِنْ ذَهَبَ سَمْعُهُ) دخی اگر جراحت سبیلی ایشتووی کیتسه وبتسه
 (اَوْبَصْرُهُ) یایسه کوروی کیتسه (اَوْكَلَامُهُ) یایسه سوزله وی کیتسه (فَعَلِيَّةٌ) بس جراحته وچی
 ایر اوزرینه لازم بولور (اَرَشُ الْمَوْضَعَةِ) موضعه جراحتهنك توله وی (مَعَ الدِّيَةِ) دیت
 برلهن برگه (وَمَنْ قَطَعَ اصْبِعَ رَجُلٍ) برکشی بر ایرنك بارماغینی کیسیسه (فَشَلَّتْ اُخْرَى)
 بس ایکنچی بارماغی قورسه (اِلَى جَنْبِهَا) کیسلنگان بارماق یاننداغی بارماغی (فَفِيهِمَا الْاَرَشُ)
 بس ایکی بارماقده توله و لازم بولور (وَلَا قِصَاصَ فِيهِ) دخی اول بارماقده قصاص لازم
 بولماس (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) امام اعظم قاشنده (وَمَنْ قَامَعَ) دخی برکشی صورسه
 (سَنَ رَجُلٍ) بر ایرنك تشینی (فَتَبَّتْ مَكَانَهَا اُخْرَى) اول تش اورنینه ایکنچی تش
 اوسسه (سَقَطَ الْاَرَشُ) توله و ساقط بولور (وَمَنْ شَجَّ رَجُلًا) دخی برکشی بر ایرنی جرا
 قیلسه (فَالْتَعَمَّتْ) بس ایت اوسسه (وَلَمْ يَبْقَ لَهَا) دخی جراحت اوچون قالماس (اَثَرٌ) اثر
 (وَتَبَّتِ الشَّعْرُ) دخی ساچ اوسسه (سَقَطَ الْاَرَشُ) توله و ساقط بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ)
 امام اعظم قاشنده (وَقَالَ أَبُو يُوْسُفٍ رَحِمَهُ اللهُ) دخی ایتدی امام ابویوسف (عَلَيْهِ اَرَشُ الْاَلَمِّ)
 کشی تشن صورغان ایرگه رنجتو توله وی لازم بولور (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللهُ) دخی ایتدی امام
 محمد (عَلَيْهِ اُجْرَةُ الطَّبِيبِ) اول تش صور وچیغه دوکتورغه بیرلنگان یال لازم بولور (وَمَنْ
 جَرَحَ رَجُلًا) دخی برکشی بر ایرنی جراحیسه (جِرَاحَةٌ) شوندا این جراحت برلهن (لَمْ يَقْتَصْ مِنْهُ)

اول جراحت من قصاص النَّماس (حَتَّى يَبْرَأَ) جراحت سلامتله نگه نگه قدر (وَمَنْ قَطَعَ) دخی
بر کشی کیسسه (يَدْرَجُل) بر ایرنک قولن (خَطَأً) خطالف بر لهن (ثُمَّ قَتَلَهُ) مونک صوئند
بو کشی بو ایرنی ثولترسه (قَبْلَ الْبَرَةِ) جراحت توزه لودن بورون (فَعَلَيْهِ الدِّيَةُ) بس بو کشیگه
دیت لازم بولور (وَسَقَطَ ارْشُ الْيَدِ) دخی قولنک توله وی ساقط بولور (وَكُلُّ عَمْدٍ) دخی هر
بر قصد قیلوب ثولتر و کم (سَقَطَ فِيهِ الْقِصَاصُ) اول قتلک قصاص ساقط بولسه (بِشِبْهَةِ) شبهه برله
(فَالدِّيَةُ فِي مَالِ الْقَاتِلِ) بس دیت ثولتر و چینک مالنه بولور (وَكُلُّ ارْشٍ) هر بر توله (وَجَبَّ
بِالصُّلْحِ) صلح بر لهن واجب بولسه (فَهُوَ فِي مَالِ الْقَاتِلِ) بس اول توله و ثولتر و چینک مالنه در
(وَأَذَا قَتَلَ الْآبَ) دخی هر قایچان آتا ثولترسه (ابْنَهُ) اوزینک او غلبینی (عَمْدًا) قصد قیلوب
(فَالدِّيَةُ فِي مَالِهِ) بس دیت آتانک مالنه در (فِي ثَلَاثِ سَنِينَ) اوجیل اچنه (وَكُلُّ جُنَايَةٍ) هر
بر جنایت (اعْتَرَفَ بِهَا الْجَانِي) اول جنایت بر لهن جنایت قیلوچی اقرار قیلسه (فَهِيَ فِي مَالِهِ)
بس اول جنایت یعنی دیت جنایت قیلوچینک مالنه بولور (وَلَا يُصَدَّقُ عَلَى عَاقَلَتِهِ) جنایت
قیلوچینک قبیله سی اوزرینه بولماس (وَعَمْدُ الصَّبِيِّ) دخی صبی نلک قصد قیلوب اشله وی
(وَالْمَجْنُونِ) دخی دیوانه نلک قصد قیلوب اشله وی (خَطَأً) خطا حکمنه در (وَفِيهِ الدِّيَةُ عَلَى
الْعَاقِلَةِ) دخی اول صبی نلک هم مجنون نلک قتلنه قبیله سی اوزرینه دیت لازم بولور
(وَمَنْ حَفَرَ بئْرًا) دخی بر کشی قویوقازسه (فِي طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلرنک یوری تورغان
یوللارنده (أَوْ وَضَعَ حَجْرًا) یایسه تاش قویسه (فَتَلَفَ بِذَلِكَ انْسَانٌ) بس اوشبو قویویوتاش
سببلی آدم هلاک بولسه (فَالدِّيَةُ عَلَى عَاقَلَتِهِ) بس بو کشینک عاقلاسی اوزرینه دیت لازم
بولور (وَأَنْ تَلَفَ بِهِ بَهِيمَةٌ) دخی اگر بو قویویوتاش سببلی سویله شمی تورغان حیوان هلاک
بولسه (فَضْمَانُهَا فِي مَالِهِ) بس اول حیوان نلک توله وی بو کشینک اوز مالنه در (وَأَنْ أَسْرَعَ) دخی
اگر چغارسه بر کشی (فِي الطَّرِيقِ) یوله (رَوْشَنَا) پنجره نی (أَوْ مِزَابًا) یایسه اولاقنی (فَسَقَطَ
عَلَى انْسَانٍ) بس پنجره یا اولاق بر آدم اوزرینه توشسه (فَعَطَبَ) بس هلاک بولسه (فَالدِّيَةُ عَلَى
عَاقَلَتِهِ) بس دیت چغار وچی کشینک قبیله سی اوزرینه لازم بولور (وَلَا كَفَّارَةَ) دخی کفارت
بولماس (عَلَى حَافِرِ البئْرِ) قویونی قاز وچی کشی اوزرینه (وَأَوْضَعَ الحَجَرَ) دخی تاش قویوچی
اوزرینه (وَمَنْ حَفَرَ بئْرًا فِي مَلِكَةٍ) دخی بر کشی اوز مملکتنه قویوقازسه (فَعَطَبَ بِهَا انْسَانٌ)
بس اول قویوده بر آدم ثولسه (لَمْ يَضْمَنْ) توله، س (وَالرَّكْبُ) حیوانغه آطلانغان کشی
(ضَاهِنٌ) توله گوچیدر (لَمَّا أَوْطَأَتِ الدَّابَّةُ) آطلانغان حیوانی تابقاغان نرسه نی (وَمَا) دخی

شول نرسه (أَصَابَتْهُ) تيكى اول نرسه گه دابه (بِيدْهَا) آل آياغى برلهن يايسه آرت آياغى برلهن (أَوْكَمَّتْ) يايسه دابه تشلهسه (بِقَمِّهَا) آغزى برلهن (ضَمَنْ) آطلانغان كشى تولهر (وَلَا يَضْمَنْ) دخى آطلانغان كشى توله مهس (مَانَفَعَتْ بِرَجْلَيْهَا) آرت آياغى برلهن صوغب هلاك قيلغان نرسه نى (أَوْذَنْهَا) يايسه قويروغى برلهن صوغب هلاك قيلغان نرسه نى (فَإِنْ رَأَيْتَ) بس اگر آطلانغان كشى نى (دَابَّهَ سَى تَبْرَهَ كَلَهَ سَى) (أَوْ بَالَتْ) يايسه بول ايتسه (فِي الطَّرِيقِ) بولسه (فَعَطَّبَ بِهِ) بس تيرهك يابول سببلى هلاك بولسه (إِنْسَانٍ) بر آدم لَمْ يَضْمَنْ) آطلانغان كشى توله مهس (وَالسَّائِقِ) دخى دابه نى سرب باروچى كشى (ضَامِنٌ) توله گوچيدر (لَمَّا أَصَابَتْ بِيدَهَا) دابه نى آل آياغى تيبب هلاك بولغان نرسه نى (أَوْ رَجَلَيْهَا) يايسه آرت آياغى نى اصابت قيلووى سببلى هلاك بولغان نرسه نى (وَالْقَائِدِ) دخى دابه نى ييتنه كلب باروچى كشى (ضَامِنٌ) توله گوچيدر (لَمَّا أَصَابَتْ بِيدَهَا) دابه نى آل آياغى اصابت قيلووى سببلى هلاك بولغان نرسه نى (دُونَ رَجْلَيْهَا) آرت آياغى اصابت قيلوب هلاك بولغان نرسه نى توله و دن باشقه يعنى آنى توله مهس (وَمَنْ قَادَ) دخى بر كشى ييتنه كلهسه (قَطَارًا) برمقار تزلگان حيوانلارنى (فَهُوَ ضَامِنٌ) بس اول ييتنه كله وچى توله گوچيدر (لَمَّا وَطَّأَتْ) شول حيوانلار تابتاب هلاك قيلغان نرسه نى (فَإِنْ كَانَ مَعَهُ سَائِقٌ) بس اگر ييتنه كلب باروچى برلهن برگه سرب و قولاب باروچى بولسه (فَالضَّمَانُ) بس توله و (عَلَيْهِمَا) بوييتنه كلب باروچى برلهن قولاب باروچى نى ايكسى اوزرينه لازم بولور (وَإِذَا جُنِيَ الْعَيْبُ) هر قايجان قل جنايت قيلسه (جُنَايَةٌ خَطَاءٌ) خطالى برلهن بر جنايتنى (قِيلَ لَهُ وَاوَلَاهُ) قلنى خواجه سينه نه يتلور (أَمَا أَنْ تَدْفَعَهُ بِهَا) يايسه جنايت برابرنده قلنى بيررسون (أَوْ تَدْفِئَهُ) يايسه قلنى فدا سنى بيررسون ديو (فَإِنْ دَفَعَهُ) بس اگر قلنى خواجه سى جنايت برابرنده قلنى بيرسه (مَلَكُهُ وَاوَلَى الْجُنَايَةِ) قلنى جنايتنى و ليسى مالك بولور (وَإِنْ فَدَاهُ) دخى اگر قلنى خواجه سى قلنى فدا سنى بيرسه (فَدَاهُ) فدا ايقهر اول قلنى (بِأَرْشِهَا) جنايتنى توله وى برلهن (فَإِنْ عَادَ) بس اگر قل عود قيلسه (فَجَنَى) بس جنايت اخرانى جنايت قيلسه (كَأَنَّ) بولور (حُكْمُ الْجُنَايَةِ الثَّانِيَةِ) ايكنجى جنايتنى حكى (هُكْمُ الْأُولَى) اولكى جنايتنى حكى كى بولور (فَإِنْ جَنَى جُنَايَتَيْنِ) بس اگر قل ايكى جنايتنى توتاشمن قيلسه (قِيلَ لِلْمَوْلَى) قلنى خواجه سينه نه يتلور (أَمَا أَنْ تَدْفَعَهُ) يايسه بيررسنى اول قلنى (إِلَى وَاوَلَى الْجُنَايَتَيْنِ) ايكى جنايتنى ايبه سينه (يَقْتَسِمَانِهِ) بولور اول قلنى

ایکی ولی (عَلَى قَدَرِ حَقِّهِمَا) حقلاری مقدارى اوزرىنه (وَأَمَّا أَنْ تَفِيَهُ) بایسه قَلْنَكْ
فداسنى بېررسون (بَارَشْ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایكى ولیمن هر برسینكْ تولهوى برابرنه
(وَأَنْ أَعْتَقَهُ الْمَوْلَى) دخى اگر خواجه قَلْنى آزاد قیلسه (وَهُوَ لَا يَعْلَمُ بِالْجُنَايَةِ) خواجه
جنایتنى بلمهس بولسه (ضَمَّنَ الْأَقْلَّ) آزرافنى توله (مَنْ قِيمَتَهُ) كیرهك قَلْنَكْ قِمْتَمَنْ
بولسون اول آز (وَمَنْ أَرَشَهَا) دخى كیرهك جنایت توله وندن بولسون (وَأَنْ بَاعَهُ الْمَوْلَى)
دخى اگر قَلْنى خواجه صاطسه (أَوْ أَعْتَقَهُ) بایسه قَلْنى آزاد قیلسه (بَعْدَ الْعَلَمِ بِالْجُنَايَةِ)
قَلْنَكْ جنایتنى بلمگنكْ صوئنه (وَجَبَّ عَلَيْهِ الْأَرَشُ) خواجه اوزرىنه قَلْنَكْ تولهوى لازم بولور
(وَأَذَانِي الْمَدْبَرُ) دخى هر قیچان ممبر قل جنایت قیلسه (أَوْ أَمُّ الْوَلَدِ) بایسه ام ولد
جنایت قیلسه (جُنَايَةِ) شوندا این جنایتنى (ضَمَّنَ الْمَوْلَى) خواجه توله (الْأَقْلَّ) ذكر قیلناچق
ایكىمن آزرافنى (مَنْ قِيمَتَهُ) ممبر یا ام ولدكْ قِمْتَمَنْ بولسون اول آزرافق (وَمَنْ
أَرَشَهَا) دخى جنایتكْ توله وندن بولسون اول آزرافق (فَأَنْ جَنَى أُخْرَى) بس اگر ممبر
بایسه ام ولد ایکنچى مرتبه جنایت قیلسه (وَقَدْ دَفَعَ الْمَوْلَى) تحقیق خواجه بېرگان بولسه
(الْقِيمَةَ) قِمْتَمَنْ (إِلَى الْأَوَّلِ) جنایت ولیسینكْ اولگسینه (بِقَضَاءِ) حاکمكْ حکمی برلن
(فَلَأَشَى عَلَيْهِ) بس خواجه اوزرىنه هیچ نرسه لازم بولماس (وَيَتَّبِعُ) دخى ایبه رر (وَلَى
الْجُنَايَةِ الثَّانِيَةَ) ایکنچى جنایتكْ ایبهسى (وَلَى الْجُنَايَةِ الْأُولَى) اولگى جنایتكْ ایبهسىنه
(فَيُشَارِكُهُ فِيهَا أَخَذَ) بس ایکنچى جنایت ایبهسى اولگى جنایت ایبهسىنه آلمان نرسه سنه
شريك بولور (وَأَنْ كَانَ الْمَوْلَى) دخى اگر خواجه بولسه (دَفَعَ الْقِيمَةَ) اولگى جنایت
ایبهسىنه ممبر یا ام ولدكْ قِمْتَمَنْ بېرگان بولسه (بِغَيْرِ قَضَاءِ) حاکمكْ حکمنن باشقه
(فَالْوَلَى) بس ایکنچى جنایتكْ ولیسى (بِالْخِيَارِ) اختیار برلننر (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه
(اتَّبَعَ الْمَوْلَى) ممبر برلن ام ولدكْ خواجهسىه ایبه رر (وَأَنْ شَاءَ) دخى اگر تلهسه
(اتَّبَعَ) ایبه رر (وَلَى الْجُنَايَةِ الْأُولَى) اولگى جنایتكْ ایبهسىنه (وَأَذَا مَالَ الْخَائِطِ) دخى
هر قیچان دیوار آوشسه (إِلَى طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلارنكْ یولینه (فَطُولِبَ صَاحِبُهُ)
بس دیوار ایبهسى ایسته لمش بولسه (بِنَقْضِهِ) دیوارنى واطر و بوزو برلن (وَأُشْهِكَ عَلَيْهِ)
دخى اول دیوارنى بوزوغه شاه توره زولسه (فَلَمْ يَنْقُضْهُ) بس ایبهسى دیوارنى بوزماسه
(فِي مَدَّةٍ يَفْتَرُ عَلَى نَقْضِهِ) دیوارنى بوزوغه قادر بولغان مدت اچننه (حَتَّى سَقَطَ) تا کم
دیوار آوب توشسه (ضَمَّنَ) توله دیوار ایبهسى (مَاتَلَى بِهِ) دیوار برلن آوب هلاک

بولغان نرسه فی (من نفس) هلاک بولغان نرسه کیرهک جانلی ذات بولسون (اومال) یایسه مال بولسون (ویستوی) دخی برابر بولور (ان یطالبه بنقضه) دیواری بوزو برلهن ایسته وده (مسلم) مسلمان برابر بولور (اودمی) یایسه ذمی برابر بولور (وان مال الحائط) دخی اگر دیوار آوشسه (الی دار رجل) برابرنگ یورطینه (فالمطالبة) بس دیواری بوزو برلهن ایسته و (الی مالک الدار خاصة) خاصلی یوزندان یورطننگ ایده سینه بولور (فإذا اضطنم فارسان) هر قایچان ایکی آطلی کشی برسی برسینه برولشسه هر (فماتا) بس ایکسینه ئولسه لر (فعلی عاقلة کل واحدة منهما) بس بو ایکی آطلیدان هر برسیننگ قبیله سی اوزرینه لازم بولور (دیه الآخر) ایکنچسیننگ دیتی (وإذا قتل رجل) دخی هر قایچان بر ایر ئولنورسه (عبدا) قلنی (خطا) خطالی برلهن (فعلیه قیمتة) بس اول ایر اوزرینه قننگ قیمتتی لازم بولور (للتزاد) قیمتتی آرتدر ولما س (علی عشرة آلاف درهم) اون مئک درهم اوزرینه (وان كانت قیمتة) دخی اگر قننگ قیمتتی بولسه (عشرة آلاف) اون مئک درهم (اوا کثر) یایسه کوبرهک (فرضی علیه) ئولنورچی ایر اوزرینه حکم قیلنور (بعشرة آلاف) اون مئک درهم برلهن (الأ عشرة) مگر اون درهم کیم (وفی الامة) دخی کنیزه کنی ئولنور لگان صورتده حکم قیلنور (اذا زادت قیمتها) هر قایچان کنیزه کننگ قیمتتی آرتسه (علی الدیة) دیت اوزرینه یعنی بیش مئک درهم اوزرینه (خمسة آلاف) بیش مئک درهم برلهن حکم قیلنور (الأ عشرة) مگر اون مئک درهم کیم (وفی يد العبد) دخی قننگ قولنده بولغوچیدر هر قایچان کیسسه (نصف قیمتة) قننگ قیمتتی ننگ یارطیسی (لایزاد) اول قیمتنگ یارطیسی آرتدر لاس (علی خمسة آلاف الأ خمسة) بیش درهم کیم بیش مئک درهم اوزرینه (وکل ما) هر نرسه کم (یقدر من دیة الحر) آزاد کشیننگ دیتندن چیکنه در ایسی (فهو) بس اول نرسه (مقدر من قيمة العبد) قننگ قیمتندن چیکنه بشدر (وإذا ضرب) دخی هر قایچان بر ایر صوقسه (بطون امرأة) بر خاتوننگ قورصاغینه (فألقت جنینا میتا) بس خاتون ئولوک بالانا شلاسه (فعلیه غرة) بس ایر اوزرینه غره لازم بولور (وهی) اول غره (نصف عشر الدیة) دیتنگ اوندان بریننگ یارطیدر (فان ألقته حیة) بس اگر خاتون تری بالا تاشلاسا (ثم مات) موننگ صوننده بالا ئولسه (فعلیه دیة كاملة) بس اول ایر اوزرینه کامل دیت لازم بولور (فان ألقته میتا) بس اگر خاتون ئولوک بالا تاشلاسا (ثم ماتت الأم) موننگ صوننده بالاننگ آناسی ئولسه (فعلیه دیة وغرة) بس اول ایر اوزرینه دیت هم غره لازم بولور (وان ماتت) دخی اگر خاتون

تولسه (ثُمَّ أَلْقَاهُ مَيْتًا) مونک صوگندہ ٹولوک بالا تاشلاسا (فَلَا شَيْءَ فِي الْجَنِينِ) بس بالادہ
 ہیچ نرسہ بولماس (وَمَا يَجِبُ فِي الْجَنِينِ) توشکان بالادہ واجب بولغان نرسہ (مَوْرُوثٌ عَنْهُ)
 اول نرسہ دن میراث آلمش در (وَفِي جَنِينِ الْأَمَةِ) دخی کنیزہ کنک صوغاوب تاشلاغان
 بالاسندہ (إِذَا كَانَ ذَكَرًا) هر قایچان بالا ایر بالا بولسه (نِصْفُ عَشْرِ قِيَمَتِهِ) قیمتی نلک ارن دان
 برینک یارطسیدر (أَوْ كَانَ حَيًّا) اگر جنین ترک بولسه (وَعَشْرُ قِيَمَتِهِ) قیمتی نلک اوندان
 بریدر (إِنْ كَانَ أُنْثَى) اگر جنین قر بالا بولسه (وَلَا كَفَّارَةٌ فِي الْجَنِينِ) جنین دہ کفارت
 یوقدر (وَالْكَفَّارَةُ) دخی کفارت (فِي شِبْهِ الْعَمْدِ) ققل شبہ عمدہ (وَالْخَطَاءُ) دخی خطاء
 ٹولنرودہ (عَنقُ رِقَبَةِ مُؤْمِنَةٍ) مسامان بولغان قلنی آزاد ایتودر (فَإِنْ لَمْ يَجِبْ) بس اگر ققل
 تابماسہ (فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ) بس توتاشدان ایکی آی روزہ توتودر (وَلَا يَجُزِي)
 درست بولماس و کفایہ قیاماس (فِيهِمَا) بوایکی قتلک کفارتلرنده (الْأَطْعَامُ) طعام لندرو .

باب القسامۃ

قسامہ بیانندہ کیلگان بابدراوشبو خاص بولغان وجہ اوزرینہ خاص سبب برلہن خاص
 صانلی آدم لرنک یمین ایتوینہ قسامہ دیبورلر (وَإِذَا وَجِدَ الْعَنُفْلُ) دخی هر قایچان ٹولنرلش
 آدم نابلسہ (فِي حُمَّلَةٍ) بر حملہ دہ (لَا يَعْلَمُ مَنْ قَتَلَهُ) اول آدمی کم ٹولنرگانلسگی معلوم بولماسہ
 (اسْتَعْفَى خَمْسُونَ رَجُلًا مِنْهُمْ) شول حملہ دن ایمللی آدمی یمین ایتدرلور (يَتَغَيَّرُ هُمُ الْوَلِيُّ)
 مقتولک و لیسسی صایلاب اختیار قیلور اول ایمللی آدمی (بِاللَّهِ مَا قَتَلْنَاهُ) خدا برلہن یمین
 ایذب ایته مز اول مقتولنی بز ٹولنرہ دک (وَلَا عَلِمْنَا لَهُ) دخی اول مقتول اوچون بلہم دک (قَاتِلًا)
 ٹولنر وچی آدمی دیوشولرہ و شچہ یمین ایتدرلر (فَأَذَا حَلَفُوا) بس هر قایچان ایمللی آدم
 یمین ایقسہلر (قُضِيَ عَلَى أَهْلِ الْمَحَلَّةِ) حملہ اہلینہ حکم قیلنور (بِالْبَدِيَةِ) دیت برلہن (وَلَا
 يَسْتَعْفَى الْوَلِيُّ) مقتولک و لیسسی یمین ایتدرلہس (وَلَا يُقْضَى لَهُ) دخی مقتولک و لیسسی
 اوچون حکم دہ قیلنماس (بِالْجَنَابَةِ) جنایت برلہن (وَأَنْ لَمْ يَكْمَلْ) اگر ایمللی
 آدم کاملنہسہ (أَهْلُ الْمَحَلَّةِ) حملہ اہلی یعنی ایمللی آدم گہ تولماسہ (كُرِّرَتِ الْإِيمَانُ عَلَيْهِمْ)
 حملہ اہلینہ یمین نی تکرار قیلنور (حَتَّى يَتَمَّ خَمْسِينَ) کامل ایمللی تمام بولغانغہ قدری
 (وَلَا يَنْخُلُ فِي الْقَسَامَةِ) دخی یمین گہ کرہس (صَبِيٍّ) صبئی بالا (وَلَا الْجُنُونُ) دخی دیوانہ کشی
 (وَلَا امْرَأَةٌ) دخی خاتون کرہس (وَلَا عَجَبٌ) دخی قل کرہس (وَإِنْ وَجَدَ مَيْتٌ) دخی اگر بر

محلّه ده برئولك آدم تابلمش بولسه (لَا أَثْرَ بِهِ) ميت ده جراحت اثرى بولماسه (فَلَا قُسامَةَ)
بس محلّه اهلينه قسامه ده بولماس (وَلَا دِيَةَ) دخى ديتنه بولماس (وَكَذَلِكَ) دخى يميين ده
ديت ده بولماس (إِنْ كَانَ اللَّحْمُ) اگر قان بولسه (بَسِيلٌ مِنْ أَنْفِهِ) ميت نك بورنغان آغار
بولسه (أَوْ مِنْ دُبُرِهِ) يايسه دبرنمن آغار بولسه (أَوْ مِنْ فِيهِ) يايسه آغزندان آغار بولسه
(فَإِنْ كَانَ) بس اگر قان بولسه (يَخْرُجُ) چغار بولسه (مِنْ عَيْنَيْهِ) ميت نك ايكي كوزنمن
(أَوْ مِنْ أُذُنَيْهِ) يايسه ايكي قلاغندان چغار بولسه (فَهُوَ قَتِيلٌ) بس اول ميت ئولنرلمش آدم در
(وَأَذَا وَجَدَ الْقَتِيلُ) هر قايجان ئولنرلگان آدم تابلمش بولسه (عَلَى الدَّابَّةِ) دورت آياقلى
حيوان اوستننه (يَسُوقُهُمْ جُلًّا) اول دابه ني بر ايرسور بولسه (فَالدَّابَّةُ عَلَى عَاقِلَتِهِ) بس ديت
اول ايرنك قبيله سى اوزرينه بولور (دُونَ أَهْلِ الْمَعْلَةِ) محلّه اهلندن باشقه (وَأَنْ وَجَدَ
الْقَتِيلُ) دخى اگر ئولنرلگان آدم تابلمش بولسه (فِي دَارِ إِنْسَانٍ) بر آدم نك يورطننه
(فَالْقُسامَةُ عَلَيْهِ) بس يميين اول آدم اوزرينه بولور (وَالدَّابَّةُ عَلَى عَاقِلَتِهِ) دخى ديت آدم نك
قبيله سى اوزرينه بولور (وَلَا يَمُخَلُّ السُّكَّانُ) يورطنى اجاره كه آلوب تور وچيلار كرمه س
(فِي الْقُسامَةَ) يميين كه (مَعَ الْمَلِكِ) يورطايبه لرى برلن بر كه (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام
اعظم قاشننه (وَهُى) دخى اول قسامه (عَلَى أَهْلِ الْخَطَّةِ) صزق اهلى اوزرينه يعنى شهرنى
فتح بولغان وقتنه امام صزوب غانملار آراسنه بولسگان بير اهلينه (دُونَ الْمُشْتَرِينَ) صاتوب
آلوبچيلاردان باشقه يعنى آلاغه قسامه بولماس (وَلَوْ بَقِيَ مِنْهُمْ) اگر صزق اهلندن قالسه ده
(وَأَهْلُ) بروكشى (وَأَنْ وَجَدَ الْقَتِيلُ) دخى اگر ئولنرلگان كشى تابلسه (فِي سَفِينَةٍ) كيمه ده
(فَالْقُسامَةَ) بس يميين (عَلَى مَنْ فِيهَا) كيمه ده بولغان كشىلر اوزرينه بولور (مَنْ
الرُّكَّابِ) كيمه كه آطلانغان يعنى اولطرغان كشىلردن (وَالْمَلَأَيْنِ) دخى ايشكا كچه لهر دن
(وَأَنْ وَجَدَ الْقَتِيلُ) دخى اگر ئولنرلگان كشى تابلسه (فِي مَسْجِدِ جَمَاعَةٍ) جماعت
مسجد ننه (فَالْقُسامَةُ) بس يميين (عَلَى أَهْلِهَا) اول جماعت مسجدى اهلى اوزرينه در
(وَأَنْ وَجَدَ فِي الْجَمْعِ) دخى اگر مقتول مسجد جامع ده تابلسه (أَوِ الشَّارِعِ الْأَعْظَمِ) يايسه الوغ
يولكه (فَلَا قُسامَةَ فِيهِ) بس مسجد جامع ده يايسه الوغ يولكه يميين ايتنر بولماس (وَالدَّيَةَ
عَلَى بَيْتِ الْمَالِ) دخى مقتول نك دينى بيت المال اوزرينه لازم بولور (وَأَنْ وَجَدَ فِي بَرِيَّةٍ)
دخى اگر مقتول ياپاننه تابلمش بولسه (لَيْسَ فِي قُرْبَاهَا عِمَارَةٌ) اول ياپاننك ياقنننه بنالار
بولماسه (فَهُوَ هَرٌّ) بس بومقتول نك قانى بوشدر (وَأَنْ وَجَدَ بَيْنَ قَرَيْبَيْنِ) دخى اگر مقتول

ایکی اول آراسندہ تابلسہ (کَانَ عَلٰی اَقْرَبِهِمَا) ایکی اولنک یا قنراغینہ بولور قسامہ ده دیتندہ (منہ) اول مقتول دن (وَأَنْ وَجَعْتِي وَسَطَ الْفُرَاتِ) دخی اگر مقتول فرات یلغہ سینک اورطاسندہ تابلسہ (يَمُرُّ بِهِ الْمَاءُ) اول مقتول دن صواوتہر بولسہ (فَهُوَ هَتْر) بس مقتولنک قانی بوشدر (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر مقتول بولسہ (مُتَّحِبًّا بِالشَّاطِئِ) فرات یلغہ سینک یا قنندہ محبوس بولسہ (فَهُوَ عَلٰی اَقْرَبِ الْقُرَى) بس قان اوللارنک یا قنراغی اوزرینہ بولور (مَنْ ذَلِكَ الْمَكَانِ) اوشبو مقتول محبوس بولغان اوروندن (وَأَنْ اَدْعَى الْوَلِيَّ) دخی اگر مقتولنک ولسی دعوی قیلسہ (عَلَى اَحَدٍ مِنْ اَهْلِ الْمَحَلَّةِ) محلہ اهلندن برکشی اوزرینہ (بِعَيْنِهِ) بیلگولی بولغان کشی اوزرینہ (لَمْ تَسْقُطِ الْقِسَامَةُ) یمین نوشمہس (عَنْهُمْ) اول محلہ اهلندن (وَأَنْ اَدْعَى) دخی اگر مقتولنک ولسی دعوی قیلسہ (عَلَى وَاٰحِدٍ) برکشی اوزرینہ (مَنْ غَيْرِهِمْ) مقتول تابلغان محلہ دن باشقہ دن بولغان کشی اوزرینہ (سَقَطَتْ عَنْهُمْ) قسامہ اول محلہ اهلندن توشہر (وَإِذَا قَالَ الْمُسْتَعْلَقُ) دخی هر قایچان یمین ایتدر لگان کشی ایتسہ (فَتَلَّهُ فُلَانٌ) اول مقتولنی فلان کشی ٹولتردی دیو (أَسْتَعْلَقُ) بو کشینی یمین ایتدر لور (بِاللَّهِ مَا قَتَلْتُ) خرابر لہن قسم قیلوب ایتہ مون بو مقتولنی مین ٹولترمہ دم (وَلَا عَرَفْتُ لَهُ) دخی مقتول اوچون بلمہ دم (فَاتِلًا غَيْرَ فُلَانٍ) فلانندن باشقہ ٹولتروچی کشینی دیو (وَإِذَا شَهِدَ اِثْنَانِ) هر قایچان ایکی کشی گواہلق بیرسہ (مَنْ اَهْلُ الْمَحَلَّةِ) مقتول تابلغان محلہ اهلندن (عَلَى رَجُلٍ) برابیر اوزرینہ (مَنْ غَيْرِهِمْ) بو محلہ اهلندن باشقہ دن بولغان ایر اوزرینہ (أَنَّهُ قَتَلَهُ) اول ایر بو مقتولنی ٹولتردی دیو (لَمْ تُقْبَلْ شَهَادَتُهُمَا) بو ایکی ایرنک شہادتنی قبول قیلنماس.

باب المعاقل

دیت لہر بیانندہ کیلگان بابدر (الْتِيَةِ فِي شِبْهِ الْعَمْدِ) قتل شبہ عمدہ دیت (وَالْحَطَاءِ) دخی قتل خطادہ دیت (وَكُلُّ دِيَةٍ) دخی هر بر دیت (وَجَبَتْ بِنَفْسِ الْقَتْلِ) نفس ٹولترو برلہن واجب بولسہ (عَلَى الْعَاقِلَةِ) مقتولنک قبیلہ سی اوزرینہ در اول دیت (وَالْعَاقِلَةُ) دخی عاقلہ (أَهْلُ الدِّيَوَانِ) دیوان اهلندر یعنی اسملری حساب کاغزندہ یازلغان عسکردر (اِنْ كَانَ الْقَاتِلُ مِنْ اَهْلِ الدِّيَوَانِ) اگر ٹولتروچی دیوان اهلندن بولسہ (يُؤْتَاهُمْ مِنْ عَطَايَاهُمْ) اول دیتی دیوان اهلنک بیت المال دان بیرلگان ماللارندان یعنی وظیفہ لرنندن آنور (فِي ثَلَاثِ سَنِينَ) اوچ بلمہ (فَإِنْ خَرَجَتْ الْعَطَايَا) بس اگر وظیفہ لہر چقسہ (فِي أَكْثَرِ مِنْ ثَلَاثِ

سنين) اوچ بيلدان كوبره كده (أَوْ أَقْلٌ) يايسه اوچ بيلدان آزارا قده (أُخْزَمْنَهَا) ديتنى اول
وظيفه لردن آلنور (وَمَنْ لَمْ يَكُنْ) دخی برقاتل بولماسه (مِنْ أَهْلِ الدِّيْوَانِ) ديوان اهلقدن
(فَعَاقَلْتَهُ) بس اول قانلنك عاقله سى (قَبِيلَتُهُ) ئولتروچينك قردهش قبيله سبدر (يُقَسِّطُ
عَلَيْهِمْ) ديتنى اول قبيله گه اله شلوب بولنور (فِي ثَلَاثِ سَنِينَ) اوچ بيلده (لَا يُزَادُ الْوَاحِدَ)
قبيله دن برسينه آرتنر لماس (عَلَى أَرْبَعَةِ دَرَاهِمٍ) دورت درهم اوزرينه (فِي كُلِّ سَفَةِ) هر بر
يلده (وَيُنْقِصُ مِنْهَا) دورت درهم دن كيمتور (فَإِنْ لَمْ تَتَمَّعِ الْقَبِيلَةُ) اگر قبيله نك طاقنلرى
به لماسه (لِلذِّكِّ) اوشبو بولنگان ديتكه (ضُمَّ إِلَيْهَا) مقتولنك قبيله سينه قوشلور (أَقْرَبُ
الْقَبَائِلِ) قبيله لرنك ياقنراغى (مِنْ غَيْرِهِمْ) باشقه قبيله لردن (وَيَتَمَلُّ الْقَاتِلُ) دخی
ئولتروچى آدم كرر ديت توله وينه (مَعَ الْعَاقِلَةِ) مقتولنك قبيله سى برلهن برگه (فَيَكُونُ)
بس بولور قاتل (فِيهَا يُوَدَّى) ادا قيلغان نرسه سنده (مِثْلَ أَحَدِهِمْ) قبيله نك برسى كى
(وَعَاقِلَةُ الْمُعْتَفِ) دخی آزاد قيلنغان قنلنك عاقله سى (قَبِيلَةُ مَوْلَاهُ) خواجه سينك قبيله سبدر
(رَمَوَى الْمَوَالَاتِ) دخی مولى الموالات (يَعْقِلُ عَنْهُ) مولى الموالاندىن عقل توله (مَوْلَاهُ) مولا سى
(وَقَبِيلَتُهُ) دخی مولا سينك قبيله سى (وَلَا يَتَمَلُّ الْعَاقِلَةُ) دخی عاقله بولكده مس (أَقْلٌ مِنْ نِصْفِ
عَشْرِ الدِّيَةِ) ديت نك اوندان برينك يارطسندن آزارا قنى (وَيَتَمَلُّ) دخی عاقله بولكله
(نِصْفَ الْعُشْرِ) ديت نك اوندان برينك يارطسنى (فَصَاعِدًا) دخی موندان آرتوقنى
(وَمَا نَقَصَ مِنْ ذَلِكَ) اوشبو ديت نك اوندان برندن كيم اولغانى (فَهُوَ مِنْ مَالِ الْجَانِي)
بس اول اوندان بردن كيم جنابت قيلوچى مالند اندر (وَلَا تَعْقِلُ الْعَاقِلَةُ) دخی عاقله
توله مس (جَنَابَةُ الْعَبْدِ) قنلنك جنابتنى (وَالْعَمْدِ) دخی قصدا قيلنغان جنابتنى (وَلَا تَعْقِلُ)
دخی عاقله توله مس (الْجَنَابَةُ الَّتِي) شوندا اين جنابتنى (اعْتَرَفَ بِهَا) اول جنابت برلهن
اقرار قيلمى (الْجَانِي) جنابت قيلوچى (إِلَّا) مگر عاقله بوجنابت ارشنى توله (أَنْ يُصَفِّقَهُ)
جنابت قيلوچينى تصديق قيلولارى وقتند (وَلَا تَعْقِلُ) دخی عاقله توله مس (مَالِزِمٌ بِالصُّلْحِ)
صلح سببلى لازم بولغان نرسه نى (وَإِذَا جَنَى الْحُرُّ) دخی هر قايجهان آزاد كشى جنابت قيلسه
(عَلَى الْعَبْدِ) قل اوزرينه (جَنَابَةُ خَطَاءٍ) خطا قل برلهن بولغان جنابتنى (كَأَنَّ عَلَى عَاقِلَتِهِ)
اول جنابت توله وى جنابت قيلوچينك عاقله سى اوزرينه بولور .

كتاب الحدود

الله تعالى اوچون عاق بولوب تقدير قيلنغان عقوبت لر بيانده كيلنگان كتابدر

(الزنا) زنا (بثبت) ثابت بولور (بالبينة) گواہلار برلہن (والاقرار) دخی زنا قیلوچینک اقراری برلہن (فالبينة) بس بینہ (ان تشهد) گواہلق بیرویدر (اربعة من الشهود) شاہدلاردان دورت کشینک (علی رجل) بر ابراوزرینہ (اوامراة) یایسہ بر خاتون اوزینہ (بالزنا) زنا برلہن (فیسألهم الامام) بس شاہدلاردان امام صورار (عن الزنا) زنادان (ما هو) زنا فی نرسہ دیو (وکيف هو) دخی اول زنانیچکدر دیو (واين زنا) دخی قای اوروندہ زنا قیلدی دیو (وبمن زنا) دخی کم برلہن زنا قیلدی دیو (ومنى زنا) دخی قایوزمان زناقیلدی دیو (فاذا بينوا) بس ہر قایچان گواہلار بیان قیلسالار (ذلك) اشبو امام صوراغان سوزلرنی (وقالوا) دخی گواہلار ایتسہلر (رايتاه) کوردک بزلر زنا قیلوچی ایرنی (وطمها) جماع قیلدی اول خاتونغہ (فی فرجها) خاتونک فرجسینہ (کالمیل فی الکعكة) سرمہ صاوتنداغی سرمہ قالاغی کبی کوردک (وسأل القاضي) دخی حاکم صورار (عنهم) اول گواہلارنک ماللرنین (فعدلوا) بس گواہلار عدالت گہ نسبت بیرولور (فی السر) یاشرنلسکہ (والعلانية) دخی اشکارہ لیکہ (حکم بشهادتهم) قاضی حکم ایتدہ اول گواہلارنک گواہلغی برلہن (والاقرار) دخی اقرار (ان يقر البالغ العاقل) عقللی بالغ بولغان آدمک اقرار قیلویدر (علی نفسه) اوزینہ (بالزنا) زنا برلہن (اربع مرات) دورت مرتبہ (فی اربعة مجالس) دورت مجلسہ (من مجالس المقر) اقرار قیلوچینک مجلسلرنین (اربع مرات) دورت مرتبہ (کلما اقر) قایوزمان اقرار قیلوچی اقرار قیلسہ (ردہ القاضي) اقرار قیلوچینک سوزیننی قاضی قاینارر زنا قیلماغانسک دییور (فاذا تم اقراره) بس ہر قایچان اقرار قیلوچینک اقراری تمام بولسہ (ساله القاضي) اقرار قیلوچیدان قاضی صورار (عن الزنا) زنادان (ما هو) زنا فی نرسہ دیو (وکيف هو) دخی زنانیچک دیو (واين زنا) دخی قایو اوروندہ زنا قیلدی دیو (وبمن زنا) دخی کم برلہن زنا قیلدی دیو (فاذا بين ذلك) بس ہر قایچان قاضی صوراغان نرسہلرنی اقرار قیلوچی بیان قیلسہ (لزمه الحد) اقرار قیلوچیننی حد اورو لازم بولور (فان كان الزاني) بس اگر زنا قیلوچی بولسہ (محصناً) محصن بولسہ یعنی اول زنا قیلغان بولسہ (رجمه القاضي) زنا قیلوچیننی قاضی آثار (بالحجارة) طاشلار برلہن (حتى يموت) اولگانگہ قدر (يخرجه) چغارر اول زنا قیلغان کشیننی (الی ارض فضاء) بوش بیبرگہ یعنی میدانغہ (ببئس الشهود) شاہدلار باشلار (برجهم) اول زنا قیلوچیننی آتوبرلہن (ثم الامام) مونک صوکندہ امام آتور (ثم القاضي)

مونك صوكنه قاضى آتور (ثُمَّ النَّاسُ) مونك صوكنه باشقه آدمار آتور (فَإِنْ أَمْتَمَعَ
 الشُّهُودُ) بس اگر شاهدار طيبلسه (مَنْ الْأَبْتَدَأَ) باشلاب آتودان (سَقَطَ الْحُجَّتُ) حمتوشه
 (وَأَنْ كَانَ مُقَرَّأً) دخی اگر زنا قیلوچی اقرار قیلوچی بولسه (أَبْتَدَأَ الْأَمَامُ) طاش برلهن
 آطورنى امام باشلار (ثُمَّ النَّاسُ) مونك صوكنه باشقه آدملر آطار (وَيُغْسَلُ) دخی
 يوولمش بولور ئولنگه چ (وَيُكْفَنُ) دخی كفنله نمش بولور (وَيُصَلَّى) دخی جفازه نمازی
 اوولمش بولور (عَلَيْهِ) اول حد سببلى ئولگان كشيگه (وَأَنْ لَمْ يَكُنْ مُحْضَنًا) دخی اگر
 زنا قیلوچی محضن بولماسه يعنى اول زناسى بولماسه (وَكُنْ حُرًّا) دخی آزاد كشى بولسه
 (فَعَنْهُ) بس اول زانى نك حدى (مِائَةٌ جَلْدَةً) بوز مرتبه اورلماقندر (يَأْمُرُ الْأَمَامُ) امام
 بيورر (بِضْرِبِهِ) زانينى صوغوبرلهن (بِسُوطِ) قامچى برلهن (لِالْمَرْءِ) يمشى بولماسون (لَهُ)
 اول قامچى نك يعنى تويى بولماسون (ضَرْبًا مُتَوَسِّطًا) اورطاجه صوغو برلهن بيورر (يُنزَعُ
 عَنْهُ) زانى دن صورلمش بولور (ثِيَابُهُ) كييمى (وَيُفْرَقُ الضَّرْبُ) دخی صوغونى آيورلمش
 بولور (عَلَى أَعْضَائِهِ) زانى نك اعضاسى اوزرينه يعنى تورلى اورنغه صوغلور (الْأَرَأْسَهُ)
 مگر باشينه صوغلماس (وَوَجْهَهُ) دخی بوزينه صوغلماس (وَفَرْجَهُ) دخی عورتينه صوغلماس
 (وَأَنْ كَانَ عَمَّانًا) دخی اگر زنا قیلوچی قل بولسه (جَلْدَةً) صوغار اول زانى قلنى (خَمْسِينَ)
 ايللى جلده (كَذَلِكَ) اوشنداق آزاد كشينى صوققان كىي (فَإِنْ رَجَعَ الْمَشْرُ) بس اگر
 اقرار قیلوچی قايتسه (عَنْ أقرارِهِ) اقرارندان (فَبَلَّ إِقَامَةَ الْحَدِّ) حدى قايم قيلماسان
 بورون (عَلَيْهِ) اول اقرار قیلوچی اوزرينه (أَوْفَى وَسَطِ) يايسه حد قيلنونك اورتاسنه
 (فَبَلَّ رُجُوعَهُ) اقرارندان قايتوى قبول قيلنور (وَعَلَى سَبِيلِهِ) دخی يولى بوش قيلنور يعنى
 يبه رلور (وَيُسْتَعَبُّ لِلْإِمَامِ) دخی امامغه مسنعب بولور (أَنْ يُلْقَنَ الْمُقَرَّرُ الرُّجُوعَ) اقرار
 قیلوچيغه قايتونى تلمين قيلمالاق (وَيَقُولُ) دخی اينمكك (لَهُ) اول اقرار قیلوچيغه
 (لَعَلَّكَ) شايفسين (لَمَسَتْ) توتقانسك وطى قيلمغانسك (أَوْ قَبَلَتْ) يايسه اوبكانسك
 ديو (وَالرَّجُلُ) اير (وَالْمَرْءُ) دخی خاتون (فِي ذَلِكَ) اوشيو زنا حندنه (سَوَاءٌ) برابرر
 (غَيْرَ أَنَّ الْمَرْءَ) اوشبونندان باشقه كم درستلكنه خاتون كشى (لَا يُنْزَعُ مِنْهَا) خاتونندان
 صورلمش بولماس (ثِيَابُهَا) كييمى (الْأَلْفَرُ) مگر طونى صورلمش بولور (وَالْحَشْوُ) دخی
 بيشتمى صورلمش بولور (وَأَنْ حُقِرَ لَهَا) دخی اگر خاتون اوچون چوقر قازلمش بولسه (فِي الرَّجْمِ)
 طاش برلهن آطوده (جَانِ) درست بولور (وَالْيَقِيمُ الْمَوْلَى) دخی خواجه اقامت قيلماس (الْحَبِّ)

حدنی (علی عبده) قلی اوزرینہ (الآ) مگر اقامت قیلور (باذن الامام) امام نك اذنی برلنگنه
 (وَأَنْ رَجَعَ) دخی اگر قایتسه (أَحَدُ الشُّهُودِ) شاهدلار نك برسی (بَعْدَ الْحُكْمِ) حکم سوکنده
 (قَبْلَ الرَّجْمِ) آطماسدان بورون (ضَرْبُوا) صوغارلار شاهدلارنی یعنی شاهدلارغه اوررلار
 (الْحَدَّ) قذف حدنی (وَسَقَطَ عَنْهُ الرَّجْمُ) حکم قیلنمش کشیدن رجم ساقط بولور (فَإِنْ رَجَعَ
 بَعْدَ الرَّجْمِ) اگر شاهدلار نك برسی رجم سوکنده سوزندن رجوع قیلسه (حَدُّ الرَّاجِعِ) رجوع
 قیلوچی شاهدگه حد اورلور (وَحَدُّهُ) یالغزینہ غنه (وَضَمِنَ رُبْعَ الدِّيَةِ) دخی دیت نك دورتدن
 برین تولر رجوع قیلوچی (وَأَنْ نَقَصَ عَدَدُ الشُّهُودِ) اگر شاهدلار نك صانی کیمسه (عَنْ
 أَرْبَعَةٍ) دورتدن (حُدُوا) حد اورلمش بولورلار شاهدلار (وَشَرَطُ الْأَحْصَانِ) دخی محصن
 بولونك شرطی (أَنْ يَكُونَ) بولماق قدر (حُرًّا) آزاد (عَاقِلًا) عقللی (بَالِغًا) بالغ (مُسْلِمًا)
 مسلمان (قَدْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً) بر خاتوننی جفتلنمك لسكدر (نِكَاحًا صَعِيحًا) درست نکاح برلن
 (وَدَخَلَ بِهَا) دخی اول خاتونغه دخول قیلغان بولماق (وَهُمَا عَلَى صِفَةِ الْأَحْصَانِ) حال بوکم
 اول ایر برلن خاتون احسان صفتی اوزرینہ بولماق (وَلَا يُجْمَعُ) دخی جیلمش بولماس
 (فِي الْمُحْصَنِ) محصنك (بَيْنَ الْجِلْدِ) حد اورو آراسی برلن (وَالرَّجْمِ) دخی طاش برلن آطو
 آراسینی (وَلَا يُجْمَعُ) دخی جیلماس (فِي الْبَكْرِ) بکرده (بَيْنَ الْجِلْدِ) حد آراسی برلن (وَالنَّفْيِ)
 دخی شهرندن بیهر آراسی (الآ) مگر حد برلن نفی بلدنی جیلور (أَنْ يَرَى الْأَمَامَ)
 امامنك کورمکلگی وقتنده (ذَلِكَ) اوشبونفی بلدنی (مُصَلِّحَةً) مصلحت کورمکلگی وقتنده
 (فَيُغْرَبُ) بس تغریب ایدهر امام بکر زانی یعنی ایکنچی شهرگه بیهر (عَلَى قَدَرٍ) شول
 مقدار اوزرینہ (يَرَاهُ) مصلحت کورر امام اول مقدارنی (وَإِذَا زَنَا الْمَرِيضُ) هر قایچان
 آورو آدم زنا قیلسه (وَحَدُّ الرَّجْمِ) دخی آکار واجب بولغان حد تاش برلن آطو بولسه
 (رُجْمًا) تاش برلن آطلمش بولور (وَأَنْ كَانَ حُدُّ الْجِلْدِ) دخی اگر آکار واجب بولغان حد
 حد اورو بولسه (لَمْ يَجْلُدْ) حد اورولمش بولماس (حَتَّى يَبْرَأَ) آورو وندان سلامتنگه ننگه قدر
 (فَإِذَا زَنَتِ الْحَامِلُ) بس هر قایچان بوکلی خاتون زنا قیلسه (لَمْ تَحُدَّ) خاتونغه حد اورولماس
 (حَتَّى تَضَعَ حَمْلَهَا) یوگینی قویغانغه قدری (وَأَنْ كَانَ حُدُّهَا الْجِلْدُ) دخی اگر زنا قیلغان بوکلی
 خاتون نك واجب بولغان حدی اورو بولسه (فَعَنَّى تَتَعَالَى مِنْ نَفْسِهَا) بالا تاب نفاستدان
 چقغانغه قدر حد اورولماس (وَإِذَا شَهِدَ الشُّهُودُ) دخی هر قایچان گواهلار گواهلغ بپرسه لر
 (بَعْدَ مُتَقَادِمِ) ایسکی او تکان حد برلن (لَمْ يَقْطَعُوهُمْ) شاهدلارنی قطع ومنع قیلماسه (عَنْ

اِقَامَتْهُ) مدنی اقامت قیلودن (بُعِدْتُمْ عَنِ الْاِمَامِ) شاهد لارنک امام دن بر اقلغی منع قیلماسه
 (لَمْ تَقْبَلْ شَهَادَتَهُمْ) شاهد لارنک شهادتی قبول قیلنماس (الَّا) مگر شهادت لاری قبول قیلنور
 (فِي حَدِّ الْغَنَفِ) زنا بر لهن سوگو و حد ننه (خَاصَّةً) خاصلق یوزندن (وَمَنْ وَطِئَ) دخی بر کشی
 جماع قیلسه (اَجْنَبِيَّةً) یاط خاقوننی (فِي مَا دُونَ الْفَرْجِ) فرجندن باشغه اورنغه (عُزْرٌ)
 تعزیر بیلر اول کشیگه (وَلَا حَمَّ) دخی حد یوقدر (عَلَى مَنْ) شول کشی اوزرینه (وَطِئَ)
 جماع قیلدی اول کشی (جَارِيَةً وَاَلَدَهُ) بالاسینک جاریه سنی (وَوَلَدُ وَاَلَدُهُ) دخی بالاسینک
 بالاسینک جاریه سنی (وَأَنَّ قَالَ) گر چه وطی قیلوچی ایتسه ده (عَلِمْتُ) بلمم مین دیو (أَنَّهُا)
 درستلکده اول جاریه (عَلَى) مینم اوزر مه (حَرَامٌ) حرام در دیو (وَأَذَا وَطِئَ) هر قیچان اوغل
 وطی قیلسه (جَارِيَةً أَيْبَهُ) آتاسینک جاریه سنی (أَوْ أُمَّهُ) یایسه آتاسینک جاریه سنی (أَوْ زَوْجَتَهُ)
 یایسه خاتونینک جاریه سنی (أَوْ وَطِئَ الْعَبْدَ) یایسه قل وطی قیلسه (جَارِيَةً مَوْلَاهُ) خواجه سینک
 جاریه سنی (وَقَالَ) دخی ایتسه وطی قیلوچی (عَلِمْتُ) بلمم مین (أَنَّهُا) درستلکده اول جاریه
 (عَلَى) مینم اوزر مه (حَرَامٌ) حرامدر دیب بلمم مین دیو (حَبٌّ) وطی قیلوچنی حد اور ولور
 (وَأَنَّ قَالَ) دخی اگر وطی قیلوچی ایتسه (ظَنَنْتُ) گمان قیلیم مین (أَنَّهُا) درستلکده اول
 جاریه (تَحُلُّ) حلال بولور (لِي) میکا دیو گمان قیلیم دیسه (لَمْ يَحْمَدْ) وطی قیلوچنی حد
 اور ولماس (وَمَنْ وَطِئَ) دخی بر کشی وطی قیلسه (جَارِيَةً أَوْ بِنْتَهُ) ایر قرده سینک جاریه سنی
 (أَوْ عَمَّهُ) یایسه آتاسی بر لهن بر توغمه قرده سینک جاریه سنی (وَقَالَ) دخی وطی قیلوچی ایتسه
 (ظَنَنْتُ) گمان قیلیم مین (أَنَّهُا) درستلکده اول جاریه (حَلَالٌ) میکا حلال در دیو گمان
 قیلیم مین دیسه (حَبٌّ) حد اور ولور (وَمَنْ زَفَّتْ إِلَيْهِ) شول کشیمک اول کشیگه زفاف اولنسه
 (غَيْرُ امْرَأَتِهِ) اوز خاتونندن باشقه خاتون یعنی اول قز قوینینه کرگان کیچده باشقه خاتوننی
 کیترسه لر (وَقَالَتِ النِّسَاءُ) دخی خاتونلار ایتسه لر (أَنَّهُا) درستلکده اول خاتون (زَوْجُكَ)
 سینک خاتونک دیو (فَوَطِئَهَا) بس بو کشی بو خاتوننی وطی قیلسه (لَا حَمَّ عَلَيْهِ) اول کشی
 اوزرینه حد یوقدر (وَعَلَيْهِ) المهر دخی اول کشی اوزرینه مهر لازم بولور (وَمَنْ وَجَدَ)
 دخی بر کشی تابسه (امْرَأَةً) بر خاتوننی (عَلَى فِرَاشِهِ) توشه گی اوزرنده (فَوَطِئَهَا) بس اول
 خاتوننی وطی قیلسه (فَعَلَيْهِ الْحَدُّ) بس اول کشی اوزرینه حد لازم بولور (وَمَنْ تَزَوَّجَ) دخی
 بر کشی جفتله نسه (امْرَأَةً) شوند این خاتوننی (لَا يَحِلُّ لَهُ) اول کشی گه حلال بولماس بولسه
 (نِكَاحُهَا) اول خاتوننک نکاحی (فَوَطِئَهَا) بس اول خاتوننی وطی قیلسه (لَمْ يَجِبْ عَلَيْهِ الْحَدُّ)

اول کسی اوزرینہ حد واجب بولماس (وَمَنْ أَتَى) دخی برکشی کیلئے (امْرَأَةً) خاتونغہ
 (فِي الْمَوْضِعِ الْمَكْرُوهِ) مکروہ بولغان اوزرینہ یعنی دبرینہ جماع کیلئے (أَوْ عَمَلٍ) یا بسہ عمل
 کیلئے (عَمَلٌ قَوْمٌ لُوطٌ) لوط قومینک عملینی یعنی ایر کشینک دبرینہ جماع کیلئے (فَلَا حَتَّ)
 بس اول کسی اوزرینہ حد اور ولماس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشغہ (وَيَعَزُّرُ)
 دخی تعزیر بیدلور (وَقَالَ) دخی ایتمیلر امامین (هُوَ) اول دبرگہ وطی قیلو (كَالزَّانَا) زنا
 کبیر (وَمَنْ وَطِئَ) دخی برکشی وطی کیلئے (بِهَيْمَةَ) سویلہ شمی تورغان حیدراننی (فَلَا حَتَّ
 عَلَيْهِ) بس اول کسی اوزرینہ حد بوقدر (وَمَنْ زَنَى) دخی برکشی زنا کیلئے (فِي دَارِ
 الْحَرْبِ) صوغش یورطنہ (أَوْ دَارِ الْبَغْيِ) یا بسہ حقلقدہ بولغان امام دن باش تارتقان
 خلقلار یورطنہ (ثُمَّ خَرَجَ) مونک صوکنده چقسہ (الْيَمِينَا) بزنگ یورطنزغہ یعنی اسلام
 یورطنہ (لَمْ يَقُمْ عَلَيْهِ الْحَتُّ) اول کسی اوزرینہ حد اور ولماس .

باب حد الشرب

ایسرتکیچ اچونک حدی بیاننده کیلگان بابدر اوشبو (وَمَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ) دخی برکشی
 خمر اچسہ (وَأُخِذَ) دخی توتولمش بولسہ (وَرُبِعُهَا مَوْجُودٌ) حالبوکم خمرنک ایسی آغزنده
 باردر (فَشَهَدَ الشُّهُودُ) بس شاهدلار شهادت بیسره لور (بِنَالِكَ) اوشبو خمر اچوبرلن (عَلَيْهِ)
 اول کسی اوزرینہ (أَوْ أَقْرَبُ) یا بسہ اوزی خمر اچکانلکنی اقرار کیلئے (فَعَلَيْهِ الْحَتُّ) بس اول
 کسی اوزرینہ حد لازم بولور (وَأَنْ أَقْرَبُ) دخی اگر اقرار کیلئے خمر اچوبرلن (بَعْدَ ذَهَابِ
 رَائِحَتِهَا) خمرنک ایسی بنگاننک صوکنده (لَمْ نَجِدْ) حد اور ولماس (وَمَنْ سَكَرَ) دخی برکشی
 ایسرسہ (مَنْ النَّبِيْنِ) خمره دن قایناتلوب یاصالغان اچملکن (حَتُّ) حد اور ولور
 (وَلَا حَتَّ) دخی حد بوقدر (عَلَى مَنْ) شول کسی اوزرینہ (وَجَمَعَهُ) اول کشینن تابلمش
 بولدی (رَابِعَةُ الْخَمْرِ) خمر ایسی (أَوْ تَقْيَاهَا) یا بسہ خمرنی قوصدی (وَلَا يُعْتَبَرُ السَّكَرَانُ) دخی
 ایسرتک کشیننی حد اور ولماس (حَتَّى يُعْلَمَ) تا کم بلنمش بولمایمچه (أَنَّهُ) درستلسکله اول
 ایسرتک کسی (سَكَرَ) ایسردی (مَنْ النَّبِيْنِ) خمره دن یاصالغان شر ابدان یا بسہ خمره دن
 (وَشَرِبَهُ) دخی اچدی اول شرابنی (طَوَّعًا) اختیار برلن یعنی شول ایکسی بلنمایمچه حد
 اور ولماس (وَلَا يُعْتَبَرُ) دخی اچملک اچکان آدمنی حد اور ولماس (حَتَّى يَزُولَ عَنْهُ) ایسرتک
 کشینن کیتمه بئچه (السَّكْرُ) ایسرتک (وَحَدُّ الْخَمْرِ) خمر اچونک حدی (وَالسَّكْرُ) دخی

ايسرونك حدى (فى الحر) آزاد كشيده (ثُمَّ انْتَوَى سَوَاطِئَ) سَكْسَانَ قَامِجِيْدِر (يُفْرَقُ عَلَى بَدَنِهِ) اول قامجيلارنى ايسرك آدمنىك تئينه آيور ولمش بولور يعنى تورلى يرينه صوغلور (كَمَا ذَكَرْنَا فِي الزَّانَا) نتهك ذكر قيلدق بز زنده (فَإِنْ كَانَ عَمْدًا) بس اگر ايسرگان آدم قل بولسه (فَعَمْدُهُ) بس قلنىك حدى (أَرْبَعُونَ) قَرَق قَامِجِيْدِر (وَمَنْ أَقْرَبُ) دخى بر كشى اقرار قيلسه (بِشُرْبِ الْخَمْرِ) خمر اچو برلهن (وَالسَّكْرِ) دخى ايسرو برلهن (ثُمَّ رَجَعَ) مونىك صوكنده اقرارندن قاينسه (لَمْ يَجِدْ) حد اورولماس (وَيَثْبُتُ الشَّرْبُ) دخى خمر اچكنلىك ثابت بولور (بِشَهَادَةِ شَاهِدَيْنِ) ايكى شاهدىنىك شهادتى برلهن (أَوْ بِإِقْرَارِهِ) يايسه اچكوچينىك اقرارى برلهن (مَرَّةً وَاحِدَةً) هر مرتبه اقرارى برلهن (وَلَا تُقْبَلُ شَهَادَةُ التَّسَاهُ) دخى خاتونلارنىك شهادتى قبول قيلنماس (مَعَ الرَّجَالِ) ايرلر برلهن برگه يعنى يالغز ايرلر شهادتى كيرهك.

باب حد القذف

زنا برلهن سوگونىك حدى بياننده كيلگان بابدر (إِذَا قَنَّفَ الرَّجُلُ) هر قايجان بر اير سوكسه (رَجُلًا مُحْصَنًا) زنادان پاك بولغان ايكنچى ايرنى (أَوْ امْرَأَةً مُحْصَنَةً) يايسه زنادان پاك بولغان خاتوننى (بِصَرِيحِ الزَّانَا) آشكارا زنا برلهن سوكسه (وَطَالِبِ الْمُقْتَدِفِ) سوگلىگان آدم سوگوچى آدمنى استهسه (بِالْحَمْدِ) حد برلهن (حَدَّهُ الْحَاكِمُ) سوگوچى آدمگه حاكم حد اورور (ثُمَّ انْتَوَى سَوَاطِئَ) سيكسان قامچى (أَنْ كَانَ حُرًّا) اگر سوگوچى آزاد آدم بولسه (يُفْرَقُ عَلَى أَعْضَائِهِ) قامجيلارنى سوگوچينىك اعضاينه تارتلمش بولور (وَلَا يَجْرُدُ) دخى سوگوچينى صورولمش بولماس (مَنْ ثِيَابَهُ) كييمندن (غَيْرَ أَنَّهُ) اوشبوندىن باشقه كم (يُنَزَعُ عَنْهُ) سوگوچين صورولمش بولور (الْفَرُّوْ طَوْنِي) (وَالْحَشْوُ) دخى بشمتى (وَأَنْ كَانَ عَمْدًا) دخى اگر سوگوچى قل بولسه (جَلَدُهُ أَرْبَعِينَ) سوگوچيگه حاكم قرق قامچى اورور (وَالْأَحْصَانُ) دخى محصن بولو (أَنْ يَكُونَ الْمُقْتَدِفِ) سوگلمش كشينىك بولويسر (حُرًّا) آزاد (عَاقِلًا) عقللى (بَالِغًا) بالغ (مُسْلِمًا) مسلمان (عَفِيفًا عَنْ فِعْلِ الزَّانَا) زنا قيلماقدان پاك بولماقلغير (وَمَنْ نَفَى) دخى بر كشى نفى قيلسه (نَسَبَ غَيْرِهِ) باشقه كشينىك نسبنى (فَقَالَ) بس ايتسه (لَسْتُ لِأَبِيكَ) سين آنا كندان بولغان ايماس سون ديور (أَوْ) يايسه (يَا ابْنَ الزَّانِيَةِ) اى زنا قيلغوچى خاتوننىك اوغلى ديسه (وَأُمَّهُ) هالبوكم سوگلمش آدمنىك آناسى (مَيْتَةً مُحْصَنَةً) زنادان پاك بولوب ئولگان بولسه (وَطَالِبِ الْأَبْنِ

بِالْحَدِّ) اوغل سوگوچی آدمنی حد برلہن استہسہ (هَدُّ الْفَاقِدِ) سوگوچیگہ حد اورلور (وَلَا يُطَالِبُ) حد برلہن طلب قیلماس (بِقَدْفِ الْمَيْتِ) ٹولگان آدمنی سوگو سبیلی (الْأ) مگر طلب قیلور (مَنْ) شول کشی (يَقَعُ الْقَدْحُ) عارلک واقع بولور بولسہ (فِي نَسَبِهِ) اول کشینک نسیبندہ (بِقَدْفِهِ) اول ٹولگان آدمنی سوگو سبیلی (وَأَنْ كَانَ الْمَقْدُوفُ مُخَصَّنًا) دخی اگر سوگلمش آدم محسن بولسہ (جَارٌ) درست بولور (لَابْنَهُ الْكَافِرُ) کافر بولغان اوغلینہ (وَالْعَبْدُ) دخی قل بولغان اوغلینہ (أَنْ يُطَالِبَ بِالْحَدِّ) حد برلہن استہمک درست بولور (وَلَيْسَ لِلْعَبْدِ) دخی قل اوچون یوقدر (أَنْ يُطَالِبَ مَوْلَاهُ) خواجہ سیننی استہمکک (بِقَدْفِ أُمَّه) آناسیننی سوگو سبیلی (الْحُرَّةُ) آزاد بولغان آناسیننی یعنی خواجہ آناسیننی سوکسہ قل خواجہ نی حد برلہن استہسہ (وَأَنْ أَقْرَبَ بِالْقَدْفِ) دخی سوگو برلہن اقرار قیلسہ (ثُمَّ رَجَعَ) مونک صوتندہ اقراردان قایتسہ (لَمْ يَقْبَلْ رُجُوعَهُ) قایتوی قبول قیلنماس (وَمَنْ قَالَ لِعَرَبِيٍّ) بر کشی عربین بولغان کشیگہ ایتسہ (يَأْتِبُطِي) ای نبط طائفہ سفدن دیسہ (لَمْ يَعْبُدْ) حد اورلماس (وَمَنْ قَالَ لِرَجُلٍ) دخی بر کشی بر ایرگہ ایتسہ (يَا بَنَ مَاءِ السَّمَاءِ) ای کوك صویفک اوغلی دیسہ (فَلَيْسَ بِقَادِفٍ) بس اول کشی سوگوچی توگلدر (وَأَذَانَسَبَهُ) هر قاپچان بر ایرنی نسبت بیوسہ (أَلَى عَمَةٍ) اول ایرنک آناسی برلہن بر توغمہ قرداشینہ یعنی آنک اوغلی دیسہ (أَوْ خَالِهِ) یایسہ آناسی برلہن بر توغمہ قرداشینہ یعنی آنک اوغلی دیسہ (أَوْ زَوْجِ أُمِّهِ) یایسہ آناسینک ایرینہ یعنی اوگای آناسینہ (فَلَيْسَ بِقَادِفٍ) بس سوگوچی توگلدر (وَمَنْ وَطِئَ) دخی بر کشی وطی قیلسہ (وَطِئًا حَرَامًا) حرام بولغان وطی برلہن (فِي غَيْرِ مَلِكَةٍ) ملکندن باشقہدہ (لَمْ يَعْبُدْ قَادِفُهُ) اول وطی قیلوچیننی سوگوچی نی حد اورلماس (وَالْمَلَأَعْتَهُ بَوْلَكَ) دخی بالا سبیلی لعان او قلمش خاتون (لَا يَعْبُدُ قَادِفَهَا) اول خاتوننی سوگوچی گہ حد اورلماس (وَمَنْ قَدَّفَ أُمَّه) دخی بر کشی کنیزہ کنی سوکسہ (أَوْ عَبْدًا) یایسہ قلنی سوکسہ (أَوْ كَافِرًا) یایسہ کافر نی سوکسہ (بِالزَّانَا) زنا برلہن (أَوْ قَدَّفَ مُسْلِمًا) یایسہ مسلماننی سوکسہ (بِغَيْرِ الزَّانَا) زنادان باشقہ نرسہ برلہن (فَقَالَ) بس ایسہ (يَا فَاسِقُ) ای یاوز دیو (أَوْ يَا كَافِرُ) یایسہ ای کافر دیسہ (أَوْ يَا خَبِيثُ) یایسہ ای خبیث دیسہ (عُزِّرُ) تعزیر بیرلور (وَأَنْ قَالَ يَا مَمَارُ) دخی اگر ای ایشک دیسہ (أَوْ يَا خُنْزِيرُ) یایسہ ای دوگنزدیسہ (لَمْ يُعْزِرْ) تعزیر بیرلماس (وَالتَّعْزِيرُ) دخی تعزیر (أَكْثَرُهُ) اول تعزیرنک کوبرہ کی (تَسْعَةُ وَثَلَاثُونَ سُوْطًا) اوطن توقر قاپچیدر (وَأَقْلَهُ) دخی تعزیرنک آزرغی (ثَلَاثُ

جَلَدَات) اوج مرتبه صوغودر (وَقَالَ أَبُو يُوْسُفَ) دخی نه بذبى امام ابو يوسف (يَبْلُغُ التَّعْزِيرُ) تعزیر ایرشدر (خَمْسَةَ وَسَبْعِينَ سَوْطًا) یتمش بش قامچیفه (فَإِنْ رَأَى الْأَمَامُ) بس اگر امام مصلحت کورسه (أَنْ يَضُمَّ) قوشماقلغنى (إِلَى الضَّرْبِ) صوغوغه (فِي التَّعْزِيرِ) تعزیرده (الْحَبْسِ) توره که یابونی مصلحت کورسه (فَعَلَ) قیلنور بواشنى (وَأَشَدُّ الضَّرْبِ) صوغونلک قاتیراغى (التَّعْزِيرُ) تعزیردر (ثُمَّ حُدَّ الزَّنَا) مونلک صوکنده زناحدى قاتیراغى (ثُمَّ حُدَّ الشَّرْبِ) مونلک صوکنده ایسرتکچ اچو حدى قاتیراغى (ثُمَّ حُدَّ الْقَنْفِ) مونلک صوکنده سوگوحدى قاطیدر (وَمَنْ حُدَّ الْأَمَامُ) دخی برکشینی امام حد اورسه (أَوْعَزَرَهُ) یایسه تعزیر بیرسه امام (فَمَاتَ) بس ثولسه اول کشى (فَدَمَهُ هَرٌّ) بس اول کشینلک قانی بوشدر (وَأَذَاهُ الْمُسْلِمُ فِي الْقَنْفِ) هر قایچان زنا برلهن سوگوده بر مسلماننى حد اورلسه (سَقَطَ شَهَادَتُهُ) بس اول کشینلک شهادتی ساقط بولور (وَأَنْ تَابَ) گرچه توبه ایتسه ده (وَأَنْ حُدَّ الْكَافِرُ فِي الْقَنْفِ) دخی اگر سوگوده کافر نی حد اورلسه (ثُمَّ أَسْلَمَ) مونلک صوکنده کافر مسلمان بولسه (قُبِلَتْ شَهَادَتُهُ) اول کافرنلک شهادتی قبول قیلنور .

کتاب السرقة

سرقه حکم لری بیاننده کیلگان کتابدر کشینلک صافلاب قویغان مالینی یاشرنلک برلهن صورامای آلوغه سرقه آلوچیغه صارق مالغه مسروق آلنمش کشیگه مسروق منه دیبورلر (إِذَا سَرَقَ الْبَالِغُ الْعَاقِلُ) هر قایچان عقللی بالغ آدم اورلاسه (عَشْرَةَ دَرَاهِمَ) اون درهم کش تککنى (أَوْ مَا) یایسه شول مالنی (يَبْلُغُ قِيَمَتَهُ) اول مالنلک قیمتى ایرشدر (عَشْرَةَ دَرَاهِمَ) اون درهم که (مَضْرُوبَةٌ كَانَتْ) اول درهم لیر صوغلغان بولسون (أَوْ غَيْرَ مَضْرُوبَةٍ) یایسه صوغلماغان بولسون (مَنْ حُرِّزَ) صاقلانغان اوروندان اورلاسه (لِالشُّبْهَةِ فِيهِ) اول مالده شبهه بولماسه (وَجَبَ عَلَيْهِ) اورلاچی کشى اوزرینه لازم بولور (الْقَطْعُ) قولنى کیسو (وَالْعَبْدُ) دخی قل (وَالْحُرُّ) دخی آزاد کشى (فِي الْقَطْعِ) قولنى کیسوده (سَوَاءٌ) برابردر (وَيَجِبُ الْقَطْعُ) دخی اوغرنلک قولنى کیسو واجب بولور (بِأَقْرَارِهِ مَرَّةً وَاحِدَةً) بر مرتبه اقرار قیلوروی سببلی (أَوْ شَهَادَةِ شَاهِدَيْنِ) یایسه ایکی شاهدنلک گواهلک بیروروی سببلی (وَأَذَا اشْتَرَكِ جَمَاعَةٌ) هر قایچان برجماعت اورتاق بولسه (فِي سَرَقَةٍ) اورلاوده (فَأَصَابَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ) بس اورلانغان مال بو جماعتن هر برسینه تیسه (عَشْرَةَ دَرَاهِمَ) اون درهم

قدری (قُطِعَ) ہر برسینا کی قولى کيسلور (وَأَنْ أَصَابَهُ) دخی اگر جماعتندان ہر برسینہ تیسہ
(أَقْلَ مَنْ ذَلِكَ) اوشبو اون درہم دن کیم (لَمْ يُقَطِعْ) ہیچ برسینا کی قولى کيسلمہس (وَلَا يُقَطِعُ)
دخی اوغرینا کی قولى کيسلمہس (فِيمَا) شول مالده (يُوجَدُ تَافَهُا) اول مال تابلور حقیر و بہا
سز بولوب (مُبَامًا) مباح بولوب (فِي دَارِ الْإِسْلَامِ) اسلام یورطندہ (كَالْحَشَبِ) اوطون کبی
(وَالْحَشِيشِ) دخی بچن کبی (وَالْقَصَبِ) دخی قامش کبی (وَالسَّمَكِ) دخی بالف کبی (وَالصَّيْدِ)
دخی کبیک کبی (وَكَذَلِكَ) دخی اوشنداق (لَا قَطْعُ) اوغرینا کی قولنی کيسویوقدر (فَبِمَا)
شول نرسہ فی اورلاودہ (يَتَسَارَعُ إِلَيْهِ) اول نرسہ گہ آشغور (الْفَسَادُ) بوزولو یعنی تیز
بوزولور (كَالْفَوَاكِهِ الرُّطْبَةِ) چووش یمش لر کبی (وَاللَّبَنِ) دخی سوت کبن (وَاللَّحْمِ) دخی
ایت کبی (وَالْبَطِيحِ) دخی قاورون وقار بوز کبی (وَالْفَاكِهِةَ عَلَى الشَّجَرِ) دخی آغاچ اوزرنده
بولغان یمش کبی (وَلَا) دخی اوغرینا کی قولنی کيسویوقدر (فِي الزَّرْعِ الَّذِي) شوندا این
ایگنی اورلاودہ (لَمْ يُحْصَنَ) اورلامادی اول ایگن (وَلَا قَطْعُ) دخی اوغرینا کی قولنی کيسو
یوقدر (فِي الْأَشْرَبَةِ الْمُطْرَبَةِ) ایسرتکوجی اچملک لرنی اورلاودہ (وَلَا فِي الطَّنْبُورِ) دخی
لهوقورالارندان دومبرادینگن قورالنی اورلاودہ (وَلَا فِي سُرْقَةِ مُضَجَفٍ) دخی قرآن اورلاودہ
قول کيسویوقدر (وَأَنْ كَانَ عَلَيْهِ) گرچہ قرآن اوزرنده بولسده (مُلِيَّةً) بیزہک اون درہم
قیمتک بیزہک بولسده (وَلَا) دخی قول کيسویوقدر (فِي الصَّلَيبِ مِنَ النَّهْبِ) آلتونندان
بولغان صنمنی اورلاودہ (وَلَا الشَّطْرَنْجِ) دخی شطرنجی اورلاودہ (وَلَا النَّرْدِ) دخی قارتا اورلاودہ
(وَلَا قَطْعُ) دخی قول کيسویوقدر (عَلَى سَارِقِ الصَّبِيِّ الْحُرِّ) آزاد بولغان صبی فی اوغریلاچی
اوزرینہ (وَأَنْ كَانَ عَلَيْهِ حُلِيٌّ) گرچہ صبی اوزرنده بیزہک بولسده (وَلَا قَطْعُ) دخی قول کيسو
یوقدر (فِي سُرْقَةِ الْعَيْبِ الْكَبِيرِ) الوغ قلمنی اورلاودہ یعنی الوغ قلمنی اورلاوچیغہ قول کيسمک
یوق (وَيُقَطِعُ) دخی اوغرینا کی قولنی کيسلور (فِي سُرْقَةِ الْعَيْبِ الصَّغِيرِ) کچکنہ قلمنی اورلاودہ
(وَلَا قَطْعُ) دخی قول کيسویوقدر (فِي الدَّفَاتِيرِ) دفترلرنی اورلاودہ (كُلُّهَا) بارچہ سنندہ
(الْأ) مگر قول کيسویولور (فِي دَفَاتِيرِ الْحِسَابِ) حساب دفترلرنی اورلاودہ (وَلَا قَطْعُ) دخی
قول کيسویوقدر (فِي سُرْقَةِ كَلْبٍ) اتنی اورلاودہ (وَلَا قَطْعُ) دخی بولباروسنی اورلاودہ (وَلَا دَقُّ)
دخی بارابان اورلاودہ (وَلَا طَبْلُ) طاول دیگان اوین قورالونی اورلاودہ (وَلَا مَرْمَارُ) دخی
دودوک دیگان اوین قورالونی اورلاودہ (وَيُقَطِعُ) دخی اوغرینا کی قولنی کيسلور (فِي السَّاجِ)
ہند بیزہک اوسہ تورغان قارا آغاچنی اورلاودہ (وَالْقَنَا) دخی سونگو اورلاودہ (وَالْأَبْنُوسِ)

دخى بيك قمار ابنوس دينكى آغاچنى اورلاوده (وَالصَّفَل) دخى خوش ايسلى صنبل ديدكى
 آغاچنى اورلاوده (وَأَذَاتُغْن) هر قايجان يا صالح المش بولسه (مِنَ الخَشَبِ) آغاچدان (أَوَانُ)
 صاوتلار (أَوَابُوبُ) يايسه ايشكلر (قُطْعَ فِيهَا) اول صاوتلارنى ايشكلرنى اورلاوده اوغرىمىڭ
 قولنى كيسلور (وَلَا قُطْعَ) دخى قول كيسو بوقدر (عَلَى حَائِنٍ) خيانت قيلوچى اير اوزرينه
 (وَعَائِنَةٌ) دخى خيانت قيلوچى خاتون اوزرينه (وَلَا نَبَاشَ) دخى كفن اورلاوچى اوزرينه
 (وَلَا مَنَهَبَ) دخى كوچلهب آلوب قاچوچى اوزرينه (وَلَا مُحْتَسِسَ) دخى قولمان سيزدرمه سدن
 تارتوب آلوب كيتوچى اوزرينه (وَلَا يُقَطِّعُ السَّارِقُ مِنْ بَيْتِ الْمَالِ) دخى بيت المال دان
 اورلاوچى كشىنىڭ قولى كيسلمهس (وَلَا مِنْ مَالٍ) دخى شوندا بن مالدان اورلاوچىنىڭ قولى
 كيسلمهس (السَّارِقُ) اورلاوچى كشى اوچون بولسه (فيه) اول مالده (شُرْكَةٌ) اورتاقلىق
 (وَهُنَّ سَرَقٌ) دخى بر كشى اورلاسه (مِنْ أَبَوَيْهِ) آتا آناسىنىڭ مالندان (أَوَّلَدَهُ) يايسه
 بالاسىنىڭ مالندان (أَوْ ذِي رَحْمٍ مَحْرَمٍ مِنْهُ) يايسه اوزندان محرم بولغان ياقىلىق اييهسى بولغان
 قرده شىنىڭ مالندان (لَمْ يَقْطَعْ) قولى كيسلمهس (وَكُنْ لَكَ) اوشىنداق قول كيسلمهس (إِذَا سَرَقَ
 أَحَدُ الزَّوْجَيْنِ) هر قايجان اير برلن خاتوننىڭ برسى اورلاسه (مِنَ الْآخَرِ) ايكنىچيسىندن (أَوِ الْعَبْدِ)
 يايسه قل اورلاسه (مِنْ سَيِّدِهِ) خواجه سىنىڭ مالندان (أَوْ مِنْ أَمْرَأَةٍ سَيِّدِهِ) يايسه قل خواجه سىنىڭ
 خاتونىنىڭ مالندان اورلاسه (أَوْ زَوْجٍ سَيِّدَتِهِ) يايسه قل خواجه خاتونىنىڭ ايرىنىڭ مالندان
 اورلاسه (أَوِ الْمَوْلَى) يايسه خواجه اورلاسه (مِنْ مَكَاتِبِهِ) اوزىنىڭ مكاتب قلىپنىڭ مالندان (وَالسَّارِقُ)
 دخى اورلاوچى كشى (مِنَ الْمُغْنَمِ) غنيمت مالندان بلارنىڭ هيچ برسىنىڭ اوغرىمىڭ قولى كيسلمهس
 (وَالْحُرُّ) صاقلار اوچون حاضرلىنگان اورون (عَلَى ضَرْبَيْنِ) ايكى نوع اوزرينه در (حُرُّزُ)
 بر نوعسى صاقلان تاورغان اورندىر (لِمَعْنَى فِيهِ) اول اورنىڭ بولغان معنى اوچون (كَالْبَيْتِ) ايولر
 كىبى (وَالسُّورُ) يورتلار كىبى (وَحُرُّزُ) دخى صاقلار اوچون حاضرلىنگان اورندىر ايكنىچىسى
 (بِالْحَافِظِ) صاقلوچى كشى برلن (فَمِنْ سَرَقَ شَيْئًا) بس بر كشى بر نرسه نى اورلاسه (مِنْ
 حُرُّزِ) صاقلانغان اورندان (أَوْ غَيْرِ حُرُّزِ) يايسه صاقلانغان اورندن باشقه دان (وَصَاحِبُهُ
 عِنْدَهُ) اول نرسه نىڭ اييهسى اول نرسه قاشىنىڭ (يَحْفَظُهُ) اول نرسه نى صاقلار بولسه (وَجَبَّ عَلَيْهِ)
 اول نرسه اورلاوچى كشى اوزرينه لازم بولور (الْقَطْعُ) قولنى كيسو (وَلَا قُطْعَ) دخى قول
 كيسو بوقدر (عَلَى مَنْ) شول كشى اوزرينه (سَرَقَ) اورلادى اول كشى (مِنْ مَمَامٍ) موچقه دان
 (أَوْ مِنْ بَيْتِ) يايسه شوندا بن ايودن (أُذُنَ النَّاسِ) آدم لرگه اذن بىرلىسى (فِي دُخُولِهِ) اول

ایوگہ کر وگہ (وَمَنْ سَرَقَ) دخی برکشی اور لاسہ (مَنْ الْمَسْجِدِ) مسجد دن (مَقَاعًا) منعانی
(وَصَاحِبُهُ) اول منعانک ایبہ سی (عِنْدَهُ) اول منع قاشندہ بولسہ (قُطِعَ) قولی کیسلور
(وَلَا قُطِعَ عَلَى الضَّيْفِ) دخی قوناق اوزرینہ قول کیسویوقدر (اِذَا سَرَقَ) هر قایچان اور لاسہ
(مَنْ اَضَافَهُ) اوزینی قوناق ایتمکان کشیدن (وَ اِذَا نَقَبَ اللَّصُّ) هر قایچان قاراق تیشسه
(الْبَيْتِ) ابونی (وَدَخَلَ) دخی کوسہ (فَاَخَذَ الْمَالَ) بس مال آلسہ (وَنَآوَلَهُ آخِرَ) دخی اول
مالنی ایکنچی کشیگہ بیرسہ (خَارِجَ الْبَيْتِ) ایونک طشندہ (فَلَا قُطِعَ عَلَيْهَا) بس بوایکی
اوغری اوزرینہ قول کیسویوقدر (وَأَنْ الْقَاهُ فِي الطَّرِيقِ) دخی اگر اوغری مالنی آلوب
بولغہ تاشلاسه (ثُمَّ خَرَجَ) مونک صوکنده ایودن چقسہ (وَأَعْنَاهُ) دخی مالنی آلسہ (قُطِعَ)
قولی کیسلور (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشنداق قولی کیسلور (أَنْ حَمَلَهُ) اگر اور لاغان مالنی
یوکلہسہ (عَلَى حِمَارٍ) ایشہ ک اوزرینہ (وَسَاقَهُ) دخی ایشہ کنی سرسہ (وَأَخْرَجَهُ) دخی ایودان
چغارسہ اول ایشہ کنی (وَ اِذَا دَخَلَ الْحُرَّزَ) دخی هر قایچان مال صاقلار اوچون حاضر لنگان
اور ونغہ کوسہ (مِمَّا عَدَّ) بر جماعت (فَنَوَلَى بَعْضُهُمْ) بس اول جماعتنک بعضی کوشسہ (الْاَخَذَ)
مالنی آلوغہ (فُطِعُوا جَمِيعًا) بارچہ سینک قولی کیسلور (وَمَنْ نَقَبَ الْبَيْتَ) دخی برکشی
ایونی تیشسہ (وَ اِذَا دَخَلَ يَدُهُ فَيَدُهُ) دخی اول ایوگہ قولنی کرتسہ (وَ اَخَذَ شَيْئًا) دخی برنرسہ
اور لاسہ (لَمْ يَقْطَعْ) قولی کیسلوہس (وَ اِنْ اَدْخَلَ يَدَهُ) دخی اگر اوغری قولنی کرتسہ
(فِي صَنْدُوقِ الصَّيْرَافِ) آلتون کمش برلہن سودا قیلوچینک صاندغینہ (أَوْ فِي كَمٍّ غَيْرِهِ)
یایسہ باشقہ کشینک ییکینہ (وَ اَخَذَ الْمَالَ) دخی مال آلسہ (قُطِعَ) قولی کیسلور (وَتَقَطَّعَ)
یَمِينُ السَّارِقِ) اوغرینک اوک قولی کیسلوش بولور (مَنْ الزَّيْنُ) بلہ زک برلہن اوچ آراستد اغی
بووندان (وَتَجَسَّمُ) دخی قولنی قایناغان وقزغان مایغہ کرتلمش بولور (فَإِنْ سَرَقَ ثَانِيًا)
بس اگر ایکنچی مرتبہ اور لاسہ (قُطِعَتْ رِجْلُهُ الْيُسْرَى) صول آباغی کیسلوش بولور
(فَإِنْ سَرَقَ ثَالِثًا) بس اگر اوچنچی مرتبہ اور لاسہ (لَمْ يَقْطَعْ) کیسلوہس (وَحُلَّتْ فِي الْحَبْسِ)
حبسہ مکنگولسکگہ یابلمش بولور (حَتَّى يَتُوبَ) توبہ ایتمکانگہ قدر (وَ اِذَا كَانَ السَّارِقُ)
هر قایچان اوغری بولسہ (أَسَلُ الْيَدِ الْيُسْرَى) صول قولی قورغان بولسہ (أَوْ اَقْطَعَ) یایسہ
کیسلگان بولسہ (أَوْ مَقْطُوعُ الرَّجْلِ الْيَمِينِ) یایسہ اوک آباغی کیسلوش بولسہ (لَمْ يَقْطَعْ
السَّارِقُ) اوغرینک قولی هم آباغی کیسلوہس (الْأ) مگر کیسلور (أَنْ يَحْضُرَ الْمَسْرُوقُ مِنْهُ)
اور لانمش کشینک حاضر بولووی وقتندہ (فَيُطَالَبُ بِالسَّرْقَةِ) بس اوغرینی سرقہ جزاسی

برلھن طلب قیلسه (فَإِنْ وَهَبَهَا) بس اگر اورلانغان نرسه فی هبه قیلسه (من السَّارِقِ) اوغریدان یعنی اوغریغه (أَوْبَاعَهَا) یایسه اورلانمش کشی اورلانغان نرسه فی صاطسه (إِيَّاهُ) اول اوغریغه (وَنَقَصَتْ) دخی کیمسه (فِيْمَتَهَا) سرقه نلغ قیمتی (من النَّصَابِ) نصایندان یعنی اون درهمین (لَمْ يُقْطَعْ) اوغرینلغ قوی کیسلمهس (وَمَنْ سَرَقَ عَيْنًا) دخی برکشی بر ذاتنی اورلاسه (فَقُطِعَ فِيهَا) بس اول ذاته قوی کیسلمه (وَرَدَّهَا) دخی اول ذاتنی قایتارسه (ثُمَّ عَادَ) مونلغ صوکنده بواشنی قایتادان قیلسه (فَسَرَقَهَا) یعنی اول ذاتنی ینه اورلاسه (وَهِيَ بِحَالِهَا) اول ذات اوز حالهچه بولسه (لَمْ يُقْطَعْ) اوغرینلغ قوی کیسلمهس (فَإِنْ تَغَيَّرَتْ عَنْ حَالِهَا) بس اول ذات اوللگی حالندن اوز گهرسه (مِثْلُ أَنْ يَكُونَ) اول سرقه نلغ بولووی کبی (غَزَلًا) ارلنگان جب (فَسَرَقَهُ) بس اورلاسه اول غزلنی (فَقُطِعَ فِيهِ) بس اول غزلله قوی کیسلمه (وَرَدَّهُ) دخی اوغری اول غزلنی ایبه سینه قایتارسه (ثُمَّ نُسِجَ) مونلغ صوکنده اول جبنی توقلمش بولسه (فَعَادَ) بس اوغری عود قیلسه (وَسَرَقَهُ) دخی اول جبنی اورلاسه (قُطِعَ) قوی کیسلور (وَإِذَا قُطِعَ السَّارِقُ) دخی هر قایچان اوغرینلغ قوی کیسلمه (وَالْعَيْنُ) دخی اورلاغان ذاتی (فَأُثِمَّتْ فِي يَدِهِ) اوغرینلغ قولنده تورغوچی بولسه (رَدَّهَا) قایتارور اول ذاتنی ایبه سینه (وَأَنْ كَانَتْ هَالِكَةً) دخی اول ذات هلاک بولسه (لَمْ يَضْمَنْ) توله ههس اوغری (وَإِذَا ادَّعَى السَّارِقُ) هر قایچان اوغری دعوی قیلسه (أَنَّ الْعَيْنَ الْمَسْرُوقَةَ) درستلکده اورلانمش ذات (مِلْكُهُ) اوغرینلغ ملکیدر دیو (سَقَطَ الْقَطْعُ) قول کیسوساقط بولور (عِنْدَهُ) اول اوغریدان (وَأَنْ يُقَمَّ بِيَدِهِ) گرچه اوغری ملکی بولوغه گواهلار تورغزماسه ده (وَإِذَا خَرَجَ جَمَاعَةٌ) هر قایچان بر جماعت چقهسه (مُتَمَنِّعِينَ) باشقه کشیلرنلغ اوزلرینه ضرر قیلوندان طیبوغه کوچلوری یتکان حالده (أَوْوَاحِدٍ) یایسه برکشی چقهسه (قَادِرٌ) کوچی یتکوچی کشی (عَلَى الْأَمْتِنَاعِ) طیبوغه (فَقَصَّوْا) بس اول جماعت قصه قیلسه لار (قَطَعَ الطَّرِيقَ) یول کیسونی (فَأَخَذُوا) بس توتولمش بولسه لار (فَبَلَّ أَنْ يَأْخُذُوا مَالًا) مالنی آلماسدان بورون (وَيَقْتُلُوا نَفْسًا) دخی کشی ئولترمهسدن بورون (حَبَسَهُمُ الْأَمَامُ) اول جماعتنی امام حبس قیلور (حَتَّى يُجِدُوا تَوْبَةً) توبه قیلونی ظاهر قیلولارندان بورون (وَأَنْ أَخَذُوا) دخی اگر بر جماعت اوغریلار آلسه لار (مَالٌ مُسْلَمٌ) مسلماننلغ مالینی (أَوْ ذِمِّيٌّ) یایسه اسلام بورطنده جزیه توله توروچی کافر نلغ مالینی (وَالْمَأْخُذُ) دخی آلمنش سال (إِذَا قُسِمَ) هر قایچان بولنسه (عَلَى جَمَاعَتِهِمْ) اوغریلار نلغ بارچهسی اوزرینه (أَصَابَ) تیسه اول مال (كُلُّ وَاحِدٍ

منہم) اول جماعتین ہر برسینہ (عَشْرَةَ دَرَاهِمٍ) اون درہم تیسہ (فَصَاعَاتًا) دخی آرتق تیسہ
 (أَوْ) یایسہ (مَا) شول قدر نرسہ تیسہ (قِيمَتُهُ) اول نرسہ ننگ قیمتی (ذَلِكَ) اوشبو اون
 درہمدر (قَطْعَ الْأُمَامِ) امام کیسہر (أَيُّهُمْ) اول جماعتنک قوللارونی (وَأَرْجُلَهُمْ) دخی
 آیاقلارونی کیسہر (مِنْ خِلَافٍ) خلافدان یعنی اوک قوللارن وصول آیاقلارن کیسہر
 (وَأَنْ قَتَلُوا) دخی کشی ٹولتسہ لہ اول جماعت (وَلَمْ يَأْخُذُوا مَالًا) دخی مال آلماسہ لار (قَتَلَهُمْ
 الْأُمَامُ) امام ٹولتدر آنلارنی (حَتَّى) حدیوزندن (فَإِنْ عَفَى الْأَوْلِيَاءُ) بس اگر مققولنک
 ولیلری عفو ایتسہ لہ (عَنْهُمْ) اول ٹولتدرگان جماعتن (لَمْ يُلْتَفَتْ إِلَى عَفْوِهِمْ) ولیلرنک
 عقولرینہ التفات قیلنماس (وَأَنْ قَتَلُوا) دخی اگر برجماعت کشی ٹولتسہ لہ (وَأَخَذُوا مَالًا)
 دخی مال آلسہ لار (فَالْأُمَامُ بِالْخِيَارِ) بس امام اختیار برلہن بولور (إِنْ شَاءَ) اگر تلہسہ (قَطْعَ
 أَيُّهُمْ) اول جماعتنک قوللارونی کیسہر (وَأَرْجُلَهُمْ) دخی آیاقلارونی کیسہر (مِنْ خِلَافٍ)
 خلافدان (وَقَتَلَهُمْ) دخی ٹولتدر اول جماعتنی (أَوْصَلَبَهُمْ) یایسہ آصار اول جماعتنی (وَأَنْ
 شَاءَ) دخی اگر تلہسہ (صَلَبَهُمْ) آصار آلارنی (يُصَلَّبُ حَيًّا) ترکمالہ آصلمش بولور (وَيَبْعَجُ
 بَطْنُهُ) دخی قورصاغنی یارلمش بولور (بِرُوحٍ) سونگو برلہن (إِلَى أَنْ يَمُوتَ) اولگانگہ قدری
 (وَلَا يُصَلَّبُ) دخی آصلمش بولماس (أَكْثَرَ مِنْ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) اوچ کورندن کوب (فَإِنْ
 كَانَ صَبِيًّا) بس اگر صبی بولسہ (أَوْ مَجْنُونًا) یایسہ دیوانہ کشی بولسہ (أَوْ ذُو رَحِمٍ مَحْرَمٍ)
 یایسہ رحم ایہسی محرم قردہش بولسہ (مَنْ أَلْمَقُطُوعَ عَلَيْهِمْ) قول کیسو واجب بولغان
 کشیلردن (سَقَطَ الْحَدُّ) حساقط بولور (عَنِ الْبَاقِيْنَ) قالغانلاروندن (وَصَارَ الْقَتْلُ) دخی
 ٹولتدرو ڈورلور یعنی کوچہر (إِلَى الْأَوْلِيَاءِ) ولیلرگہ (إِنْ شَاءُوا) اگر ولیلرتلہسہ لہ (قَتَلُوا)
 ٹولتدرلہر (وَأَنْ شَاءُوا) دخی اگر تلہسہ لہ (عَفْوًا) عفو قیلولار (وَأَنْ بَاشَرَ الْقَتْلَ) دخی اگر
 ڈولتدروگہ مباشرت قیلسہ یعنی کرشسہ (وَأَحْمَنَهُمْ) ولیلردن برسی (أَجْرَى الْحَدُّ) حدنی
 یورتلمش بولور (عَلَى جَمَاعَتِهِمْ) یول کیسوچیلرنک بارچہسی اوزرینہ .

کتاب الاشریبتہ

ایسرتکچ اچملک لرنک حکملری بیانندہ کیلگان کتابدر (الْأَشْرِبَةُ الْمَحْرَمَةُ) حرام
 بولغان اچملکلر (أَرْبَعَةٌ) دورتدر (الْحَمْرُ) خمردر برسی (وَهِيَ) اولخمر (عَصِيرُ الْعَنْبِ)
 یوزم دن صغلمان صودر (إِذَا غَلَا) هر قایچان قایناسہ (وَأَشَقُّهُ) دخی ایسرتکچی بولوب

دورلسه (وَقَنَّفَ بِالزَّبَبِ) دخی کوبکینی آطسه (وَالْعَصِيرُ) دخی ایکنچی سی یوزم صوویدر
 (أَذَاطُبِخَ) هر قایچان قایناطلمش بولسه (حَتَّى ذَهَبَ) بئکانگه قدری (أَقْلُ مِنْ ثُلُثَيْهِ) اوج
 الوشینک ایکی الوشندن آزراغی (وَنَقِيعُ الثَّمَرِ) دخی قوری خرمانک صوویدر اوجونچسی
 (وَالزَّبِيبُ) دخی قوری یوزمنک صوویدر دورتنچسی (أَذَاشْتَدَّ) هر قایچان قایناب ایسرتوگه
 صلاحیتلی بولسالار (وَنَبِيْنُ الثَّمَرِ) دخی قوری خرماصووی (وَالزَّبِيبُ) دخی قوری یوزم
 صوووی (أَذَاطُبِخَ) هر قایچان قایناطلمش بولسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) بو ایکسنن هر برس
 (أَدْنَى طَبِخٍ) آزغنه قایناطوبرلن (حَلَالٌ) حلال در (وَأَنْ اشْتَمًا) هر قایچان شمتلی بولسالارده
 (أَذَاشَرِبَ مِنْهُ) هر قایچان خرماصووی برلن یوزم صووینک هر برسندن اچسه (مَا) شول قدر
 (يَغْلُبُ عَلَى ظَنِّهِ) اچوچینک گمانی اوزرینه غالب بولور (أَنَّهُ) درسنلکفه اول مقدار
 خرماصووی برلن یوزم صوووی (لَا يُسْكِرُهُ) ایسرتمهس اچوچینی دیوب (مَنْ غَيْرَ لَهُ) لهودن
 باشقه (وَالطَّرْبِ) دخی طربدن باشقه یعنی بیئکل لنودن باشقه (وَالْبَاسُ) دخی ضرر یوقدر
 (بِالْحَلِيمَيْنِ) قوری یوزم صوووی برلن قوری خرماصووی قاتشروب یاصالغان اچملکنی
 اچوده (وَنَبِيْنُ الْعَسَلِ) دخی بال صوووی (وَالتَّيْنِ) دخی ایمجبر صوووی (وَالْحَنْطَةَ) دخی بغهای
 (وَالشَّعِيرِ) دخی آر یاصوووی (وَالثَّرَةِ) دخی تاری صوووی (حَلَالٌ) حلال در (وَأَنْ لَمْ يُطْبَخَ) اگر
 قایناطلمش بولمامه ده (وَعَصِيرُ الْعَنْبِ) دخی چی یوزم صوووی (أَذَا طُبِخَ) هر قایچان
 قایناطلمش بولسه (حَتَّى ذَهَبَ) تا کم کینسه وپتسه (مِنْهُ) اول چی یوزم صوووندان (ثُلُثَاهُ)
 اوج الوشندن ایکی الوشی (وَبَقِيَ ثُلُثُهُ) دخی اوج الوشندن بر الوشی قالسه (حَلَالٌ) حلال در
 (وَأَنْ اشْتَدَّ) گرچه شمتلی بولسه (وَالْبَاسُ) دخی ضرر یوقدر (بِالْإِنْتِبَازِ) نبین توتوده
 (فِي الدُّبَابِ) قباقمه (وَالْحَنْتَمِ) دخی یاشل چولمکه (وَالْمَرْفَتِ) دخی زفت برلن بو یالغان
 شیشه ده (وَالنَّقِيرِ) دخی آغاچ قابوغندان یاصالغان طوبال، طرسه (وَأَذَا تَخَلَّتْ الْحُمُرُ)
 هر قایچان خمر سرکه گه نه یلنسه (حَلَّتْ) حلال بولور (سَوَاءٌ) برابر در (صَارَتْ) نه ورسون
 اول خمر (خَلًّا) سرکه گه (بِنَفْسِهَا) اوزیگنه (أَوْبَشَى) یایسه بر نرسه سبیلی (طُرِحَ)
 تاشلانمش بولدی اول نرسه فی (فِيهَا) اول خمر گه (وَلَا يَكْرَهُ) دخی مکروه بولماس
 (تَخْلِيلُهَا) خمرنی سرکه گه ایلندر و.

کتاب الصيد والذبايح

آو آولاو دخی حیوانلار بوغازلاو بیاننده کیلگان کفایدر (يَجُوزُ الْأَصْطِيَادُ) آو آولاو

درست بولور (بِالْكَلْبِ الْمَعْلَمِ) اویره تلگن ات برلن (وَالْفَهْمِ) دخی یولبارس برلن (وَالْبَازِي) دخی قارچغه برلن (وَسَائِرُ الْجَوَارِحِ الْمَعْلَمَةِ) دخی باشقه اویره تلگن جراحت قیلوچی حیوانلار برلن (وَتَعْلِيمُ الْكَلْبِ) دخی اتنک اویره تلگن بولووی (أَنْ يَتْرُكَ الْأَكْلَ) آشاونی قویویدر (ثَلَاثُ مَرَّاتٍ) اوج مرتبه (وَتَعْلِيمُ الْبَازِي) دخی قارچغه نك اویره تلگن بولووی (أَنْ يَرْجِعَ) قایتویدر (إِذَا دَعَوْتَهُ) هر قایچان چاقرساڭ سین اول قارچغه نی (فَإِذَا أُرْسِلَ) بس هر قایچان آچی ببه رسه (كَلْبَهُ الْمَعْلَمِ) اویره تلگن اتینی (أَوْ بَازِيَهُ) یا یسه قارچغه سنی (أَوْ صَفْرَهُ) یا یسه لاجین قوشینی (وَذَكَرَهُ) دخی ذکر ایته (اسْمُ اللَّهِ) الله تعالی نك اسمینی (عَلَيْهِ) اول ببه رگن حیوانی اوزرینه (عَنْ أَرْسَالِهِ) اول حیوانی ببه رگن وقتک (فَإِذَا الصَّيْدُ) بس اول حیوان کییکنی توتسه (وَجَرَّحَهُ) دخی اول کییکنی جراحتلسه (فَمَاتَ) بس کییک نولسه (حَلَّ أَكْلُهُ) اول کییکنی آشاو حلال بولور (وَأَنْ أَكَلَ مِنْهُ) دخی اگر کییک دن آشاسه (الْكَلْبُ) ات (لَمْ يُوَكَّلْ) اول کییکنی آشالماس (وَأَنْ أَكَلَ مِنْهُ الْبَازِي) دخی اگر کییکن قارچغه آشاسه (أَكَلَ) اول کییکنی آشالور (وَأَنْ أَدْرَكَ الْمُرْسَلُ) دخی اگر حیوانی ببه روچی آچی ایرشسه (الصَّيْدُ) کییک گه (حَيًّا) کییکنک ترک حالنده (وَجَبَّ عَلَيْهِ) ببه روچی اوزرینه واجب بولور (أَنْ يَنْدَكِيَهُ) اول کییکنی بوغازلاماقلق (وَأَنْ تَرَكَ تَفْكِيقَهُ) دخی اگر کییکنی بوغازلاونی قویسه (حَتَّى مَاتَ) تا کم کییک نولسه (لَمْ يُوَكَّلْ) اول کییکنی آشالماس (وَأَنْ حَنَقَهُ الْكَلْبُ) دخی اگر کییکنی ات بوسه (وَلَمْ يَجْرَحْهُ) دخی اول کییکنی جراحتلمسه (لَمْ يُوَكَّلْ) اول کییکنی آشالماس (وَأَنْ شَارَكَهُ) دخی اگر اویره تلگن ات که اورتاق بولسه (كَلْبٌ غَيْرُ مَعْلَمٍ) اویره تلگن ات (أَوْ كَلْبٌ مَجُوسِي) یا یسه مجوس اتی (أَوْ كَلْبٌ) یا یسه شوندا این ات (لَمْ يَنْدَكِرْ اسْمُ اللَّهِ) الله تعالی نك اسمی ذکر قیلنمادی (عَلَيْهِ) اول ات اوزرینه (لَمْ يُوَكَّلْ) اول کییکنی آشالماس (وَأَذَارَمَى الرَّجُلُ) هر قایچان بر ایر آطسه (سَهْمًا) او قنی (الِي صَيْدٍ) پر کییک گه (فَسَمَى عِنْدَ الرَّعِي) بس او قنی آطقان وقتند بسم الله ته یته (أَكَلَ) آشالمش بولور (مَا أَصَابَ) اول اوق تیگن کییکنی (إِذَا جَرَّعَهُ السَّهْمُ) هر قایچان اوق کییکنی جراحتلسه (فَمَاتَ) بس کییک نولسه (وَأَنْ أَدْرَكَ حَيًّا) دخی اگر اوق آطوچی کییک گه ترک حالنده ایرشسه (دَكَّاهُ) بوغازلار اول گییکنی (فَإِنْ تَرَكَ تَفْكِيقَهُ) بس اگر کییکنی بوغازلاونی قویسه (لَمْ يُوَكَّلْ) اول کییکنی آشالماس (وَإِذَا وَقَعَ السَّهْمُ) هر قایچان اوق توشسه (بِالصَّيْدِ) کییک گه (فَتَحَامَلُ) بس او قنی بوکلب کیته کییک (حَتَّى غَابَ عَنْهُ) تا کم آطوچیمان غائب بولسه

(وَلَمْ يَزَلْ فِي طَلَبِهِ) دخی اوق آطوچی کییکنی ایسته وده همیشه بولسه (حَتَّى أَصَابَهُ مَيْتًا) تا کم کییک گه ئولانگان حالنده ایرشسه (أَكَلُ) اول کییکنی آشالمش بولور (فَإِنْ قَعَعَ عَنْ طَلَبِهِ) بس اگر آطوچی کییکنی ایسته و دن توقتاسه (ثُمَّ أَصَابَهُ مَيْتًا) مونک صوکنده کییک گه ئولوک حالنده ایرشسه (لَمْ يُؤْكَلْ) کییکنی آشالماس (وَأَنْ رَمَى صَيْدًا) دخی اگر کییکنی آطسه (فَوَقَعَ فِي الْمَاءِ) بس صوغه توشب بولسه (لَمْ يُؤْكَلْ) اول کییکنی آشالماس (وَكُنْتُ لَكَ) دخی اوشنداق آشالماس (إِنْ وَقَعَ) اگر توشسه اول کییک (عَلَى سَطْحِ) ایوتوبه سینه (أَوْ جِبَلِ) یایسه طاغ باشینه (ثُمَّ تَرَدَّى) مونک صوکنده توشسه (مِنْهُ) اول توبه دن یایسه طاغدان (إِلَى الْأَرْضِ) بیرگه بس بولسه (وَأَنْ وَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ) دخی اگر کییک آطفاچ بیرگه توشسه (ابْتَدَأَ) باشده یعنی بر نرسه گه ده تیمه ینچه (أَكَلُ) اول کییکنی آشالور (وَمَا) دخی شول کییک (أَصَابَ) تیدی (الْمَعْرَاضِ) اوق (بِعَرَضِهِ) یاصیصی برلهن (لَمْ يُؤْكَلْ) اول کییکنی آشالماس (وَأَنْ جَرَحَهُ) دخی اگر کییکنی اوق یاصیصی برلهن تیبب جراحتلسه (أَكَلُ) اول کییکنی آشالور (وَلَا يُؤْكَلُ) دخی آشالماس (مَا) شول کییکنی (أَصَابَتْهُ الْبُنْدُقَةُ) اول کییک گه توگرهک قاطی بالچق تیدی یایسه یومری طاش (إِذَا مَاتَ عَنَّمَا) هر قایچان کییک اول بندقه تیودهن بولسه (وَأَذَارُمِي صَيْدًا) هر قایچان کییکنی آطسه (فَقَطَّاعَ عَضْوَامَهُ) بس کییکنن برعضونی کیسسه اوق (أَكَلُ الصَّيْفِ) کییکنی آشالور (وَلَمْ يُؤْكَلِ الْعَضْوُ) کیسلهش عضونی آشالماس (وَأَذَا قَطَّعَهُ أَثْلَاثًا) هر قایچان کییکنی اوچ اولوش گه کیسسه (وَالْأَكْثَرُ) دخی کوبره گی (مِمَّا يَلِي الْعَجَزَ) اوچا سویه گینه یاقن بولغان طرفندن بولسه (أَكَلُ الْكُلِّ) کییکنک بارچه ییری آشالور (وَأَنْ كَانَ الْأَكْثَرُ) دخی اگر کوبره گی بولسه (مِمَّا يَلِي الرَّأْسَ) باشینه یاقن بولغان طرفدان (أَكَلُ الْأَكْثَرُ) کوبره گی آشالور (وَلَمْ يُؤْكَلِ الْأَقْلُ) آزاراغی آشالماس (وَلَا يُؤْكَلُ) دخی آشالماس (صَيْفُ الْمُجُوسِي) مجوسی آولاغان کییکنی (وَالْمُرْتَبُ) دخی مرتب آولاغان کییکنی (وَالْوَثْنِي) دخی صنم گه عبادت قیلوچی کافر آولاغان کییکنی (وَمَنْ رَمَى صَيْدًا) دخی بر کشی بر کییک که آطسه (فَأَصَابَهُ) بس کییک گه تیبسه (وَلَمْ يَثْخَنَهُ) دخی ضعیف لمهسه اول کییکنی (وَلَمْ يَخْرُجْ) دخی جغارمسه اول کییکنی (مَنْ حَيَزَ الْأَمْتِنَاعَ) طیللو اورنندن (فَرَمَاهُ آخِرُ) بس اول کییکنی ایکنچی کشی آطسه (فَقَتَلَهُ) بس ایکنچی کشی کییکنی ئولقرسه (فَهُوَ لِلثَّانِي) بس اول کییک ایکنچی آطوچیغه بولور (وَبُؤْكَلُ) دخی اول کییکنی آشالور (وَأَنْ كَانَ الْأَوَّلُ) دخی اگر اولگی آطوچی (أَثْخَنَهُ) کییکنی ضعیف له ندرسه (فَرَمَاهُ الثَّانِي) بس اول کییکنی

ایکنچی آطوچی آطسه (فَقْتَلَهُ) بس کییکنی ٹولترسه (لَمْ يُؤْكَلْ) اول کییکنی آشالماس (وَالثَّانِي) دخی ایکنچی آطوچی (ضَامِنٌ) تولہ گوچیدر (بِقِيَمَتِهِ) کییکنک قیمتنی (لِلْأَوَّلِ) اولگی آطوچیغہ (غَيْرِمَا) شول نرسہ دن باشقہ قیمتنی تولہر (نَقَصَتْهُ) کیمندی اول کییکنی (جَرَأَتُهُ) اولگی آطوچیغہ جراحتی یعنی اولگی آطوچی آطوب جراحنلہ گہچ بوکییکنک قیمتنی کوبہی توراشونی تولہر (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (اصْطِيَادُهَا) شول کییکنی اولامافلی (يُؤْكَلُ لِحَمِّهِ) اول کییکنک ایتی آشالور (مِنَ الْحَيَوَانَاتِ) حیواندن (وَمَا لَا يُؤْكَلُ) دخی ایتی آشالمی تورغان حیواننی اولاماق درست بولور (وَذَبِيحَةُ الْمُسْلِمِ) دخی مسلماننک بوغازلاغان حیوانی (وَالسَّكْبَابِ) دخی کتابی کافرنگ بوغازلاغان حیوانی (حَلَالٌ) حلالدر (وَلَا يُؤْكَلُ) دخی آشالماس (ذَبِيحَةُ الْمُجْرِمِ) مجوسینک بوغازلاغان حیوانی (وَالْمُرْتَدِّ) دخی مرتدنگ بوغازلاغان حیوانی (وَالْوَتْنِيِّ) دخی صنمگہ عبادت قیلوچی کافرنگ بوغازلاغان حیوانی (وَالْمُعْرَمِ) دخی احراملی کشینک بوغازلاغان حیوانی یعنی کییکنی (وَأَنْ تَرَكَ النَّايِحُ) دخی اگر بوغازلاغوچی آدم قویسہ (الْقَسْمِيَّةُ) بسم اللہ تہیتونی (عَمْدًا) قصد قیلوب (فَالذَّبِيحَةُ) بس بوغازلاغان حیوانی (مَيْمَةٌ) ٹولسکسہدر (لَا تُؤْكَلُ) آشالماس (وَأَنْ تَرَكَهَا نَاسِيًا) دخی اگر بوغازلاغوچی بسم اللہ فی اونطوب قالدرسہ (أَكْلُ) آشالور اول حیواننی (وَالنَّبِيْحُ) دخی بوغازلاو (فِي الْحَلْتِ) بوغازلاو (مُأْمِنِ اللَّيْبَةِ) کوکرہک ایتمہ اسفندہغی توین برلہن (وَاللَّعِيْنِ) دخی ایکی ایبہک آراسندہ بولغان اورندر (وَالْعُرُوقُ) ایٹی شونہ این تامورلار (تُقَطَّعُ فِي النَّكَاةِ) بوغازلاو دہ کیسلور (أَرْبَعَةٌ) دورتدر اول تامورلار (الْحَلْقُومُ) صولو یوری تورغان تاموردر برسی (وَالْمَرِيءُ) دخی طعام و شراب یوری تورغان تاموردر ایکہچسی (وَالْوُدْجَانُ) ایکی یاقداغی موین تامورلار یسر اوچنچسی برلہن دورتچسی (فَإِنْ قَطَعَهَا) بس اگر کیسسہ اول دورت تامر فی (حَلَّ الْأَكْلِ) آشاو حلال بولور (وَأَنْ قَطَعَ أَكْثَرُهَا) دخی اگر اول دورت تامورنگ کوبرہ گینی کیسسہ (فَكَذَلِكَ) بس او شانداق آشاو حلال بولور (عِنْدَ أَبِي حَنِيْفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَقَالًا) دخی ایتمہ یلر امامین (لِأَبَدٍ) چارہ یوقدر (مَنْ قَطَعَ الْحَلْقُومَ) صولو یوری تورغان تامر فی کیسودن (وَالْمَرِيءُ) دخی آش و صو یولی بولغان تامر فی کیسودن (وَأَحْمَدُ الْوُدْجِيْنِ) دخی ایکی موین تامرینک برسنی کیسودن (وَيَجُوزُ النَّبِيْحُ) دخی بوغازلاو درست بولور (بِاللَّبِيْطَةِ) قامش قابوغی برلہن (وَالْمَرْوَةُ) دخی چاقما تاشی برلہن (وَبِكُلِّ شَيْءٍ) دخی ہر نرسہ برلہن کم (أَنْهَرُ اللَّحْمِ) قاننی

آغزدي (الْأَلْسَنَ الْقَائِمَةَ) مگر یا کافده تورغوچی تش برلهن بوغازلاو درست بولماس
 (وَالظَّفَرَ الْقَائِمَ) دخی بارماقده تورغوچی ترناق برلهن بوغازلاو درست بولماس (وَيَسْتَعِجُّ)
 دخی مستعجب بولور (أَنْ يُجْعَلَ الذَّابِحُ) بوغازلاوچی کشینک اوتکن قیلوروی یعنی قایر اما قلی
 (شُفْرَتَهُ) پچاغینی (وَمَنْ بَلَغَ بِالسَّكِينِ) برکشی پچاقنی ایرشدرسه (النَّخَاعُ) ییلکه اچندگی
 آق یب که یعنی ذبح نك منتهی سندان اوتکارسه (أَوْ قَطَعَ الرَّأْسَ) یایسه حیواننک باشینی
 کیسه (كُرْهَهُ) بوغازلاوچیغه مکروه بولور (ذَلِكَ) اوشبونخاعغه ایرشدر و یایسه باشینی
 کیسو (وَتَوَكَّلْ ذَبِيحَتَهُ) دخی اول کشینک بوغازلاغان حیوانی آشالور (وَمَنْ ذَبَحَ الشَّاةَ) دخی
 برکشی قوینی بوغازلاسا (مَنْ قَفَّاهَا) ییلکه سندن (فَهَقَّتْ حَيَّةٌ) بس ترک بولوب قالسه
 (حَتَّى قَطَعَ الْعُرُوقَ) تامورلارنی کیسکانگه قدری (جَازَ) درست بولور (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه
 بولور (وَأَنْ مَاتَتْ) دخی اگر بو صورتده قوی ئولسه (قَبْلَ قَطْعِ الْعُرُوقِ) تامورلارنی
 کیسودن برون (لَمْ تَوَكَّلْ) اول قوینی آشالماس (وَمَا) دخی شول حیوان (اسْتَأْنَسَ)
 مونس لندی (مَنْ الصَّيْدِ) کییکن دن (فَدَكَتُهُ) بس اول حیواننک بوغازلانوروی
 (الذَّبْحُ) اختیاری بوغازلاودر اینلگانچه (وَمَا) دخی شول حیوان (تَوَحَّشَ) وحشی لندی
 (مَنْ الْغَنَمِ) دورت آیفلی حیوانسان (فَدَكَتُهُ) بس اول حیواننک بوغازلانوروی
 (الْبَقَرُ) سانچودر (وَالْجَرْحُ) دخی جراثله ودر (وَالْمُسْتَعِجُّ) دخی مستعجب (فی الأبل) دوهده
 (النَّعْرُ) کوکره کباشندان بوغازلاودر (وَأَنْ ذَبَّحَهَا) دخی اگر دوهنی ذبح قیلسه (جَازَ) درست
 بولور (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (وَالْمُسْتَعِجُّ) دخی مستعجب (فی البقر) صغرده (وَالْغَنَمِ)
 دخی قوی ده (الذَّبْحُ) ذبح در یعنی مویندان بوغازلاودر (فَإِنْ نَعَّرَهَا) بس اگر صغر برلهن
 قوینی کوکره کنن بوغازلاسا (جَازَ) درست بولور (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (وَمَنْ نَعَّرَ نَاقَةً)
 برکشی آنا دوهنی نعر قیلسه (أَوْ ذَبَحَ بَقْرَةً) یایسه صغرنی ذبح قیلسه (أَوْ شَاةً) یایسه قوینی
 ذبح قیلسه (فَوَجَدَ فِي بَطْنِهَا) بس اوشبو حیوانلارنک اچنک تاپلسه (جَنِينًا مَيِّتًا) اولک بالانی
 (لَمْ يُوَكَّلْ) ئولک بالانی آشالماس (أَشَعَّرَ) کیوه کیار اتلوی تمام بولسون (أَوْ لَمْ يُشَعَّرْ) یایسه
 تمام بولماسون (وَلَا يُجُوزُ) دخی درست بولماس (أَكْلُ ذِي نَابٍ) تش اییهسی حیواننی آشاو
 اگر تشی برلهن آولاسه (مَنْ السَّبْعِ) برطقوچی حیوانلاردان (وَلَا كَلَّ ذِي فَنَابٍ) دخی هر ترناق
 اییهسی حیواننی آشالماس اگر ترناق برلهن آولاسه (مَنْ الطُّيُورِ) برطق قوشلاردان
 (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بِأَكْلِ غُرَابِ الزَّرْعِ) ایگن قارغاسنی آشاوده (وَلَا يُوَكَّلُ الْأَبْعُ)

دخی آفاقرغہ آشالماس (الَّذِي) شوندا بین آفاقرغہ (بِأَكْلِ الْجَيْفِي) اولکسه اشار بولسه
 (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (أَكْلُ الضَّبْعِ) بورصغنی آشاو (وَالضَّبَبِ) دخی صوصارنی آشاو
 (وَالْحَشْرَاتِ) دخی حشراتلہرنی آشاو (كُلَّهَا) بارچہ سندنہ مثلہ سچقان کوسی چمران باقہ کبیلر
 (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَكْلُ لَحْمِ هُمُرِ الْأَهْلِيَّةِ) اہلی بولغان ایشہ کلرنک ایتنی آشاو
 (وَالْبِقَالِ) دخی قاچرلارنک ایتنی آشاو (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (أَكْلُ لَحْمِ الْفَرَسِ) آط
 ایتنی آشاو (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم فاشندہ (وَلَابَأْسُ) دخی ضرر یوقدر (بِأَكْلِ
 الْأَرْزَبِ) قویانغنی آشاو (وَأَذَانُ بَيْحٍ) ہر قایچان بوغازلانسه (مَالِ الْبَيْوُكْلِ لِحْمِهِ) ایتنی آشالمی
 تورغان حیوانغنی (طَهْرَ لِحْمِهِ) اول حیواننک ایتنی پاک بولور (وَجَلْدُهُ) دخی تیرسی پاک
 بولور یعنی استعمال درست بولور (الْأَلَادِمِي) مگر آدمنک کرامتی اوچون ایتنی وتیرسنی
 استعمال درست بولماس (وَالْحَنْزِيرِ) دخی دوگنرنک نجاستی اوچون ایتنی وتیرسنی استعمال
 درست بولماس (فَإِنَّ التَّنَاكُةَ) بس درستلکسہ بوغازلاو (لَا تَعْمَلُ) عمل قیلماس (فِيهِمَا) آدم
 برلہن دوگنردہ (وَلَا يُوَكَّلُ) دخی آشالماس (مَنْ حَيَّوَانِ الْمَاءِ) سو حیواننمدان (الْأَلْسَمَكِ)
 مگر بالغنی آشالور (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (أَكْلُ الطَّائِفِ مِنْهُ) بالقندان بوولوب صودہ
 ٹولگان بالغنی (وَلَابَأْسُ) دخی ضرر یوقدر (بِأَكْلِ الْجُرَيْثِ) سازان بالغنی آشاو
 (وَالْمَارَاهِي) دخی بلان بالغنی آشاو (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَكْلُ الْجُرَادِ) چکرتکہ
 آشاو (وَلَا ذَكَاةَ) یوقدر بوغازلاو (لَهُ) اول چکرتکہ نی .

کتاب الاضحیۃ

قربان بوغازلاو حکملری بیانندہ کیلگان کقابدر اوشبو (الْأَضْحِيَّةُ) قربان بوغازلاو (وَاجِبَةٌ)
 واجبدر (عَلَى كُلِّ هَرْمُسَلَمٍ) ہربر آزاد بولغان مسلمان اوزرینہ (مَقِيمٍ) مقیم بولسہ (مُؤَسَّرٍ)
 فی یوم الاضحی) قربان عیدی کونندہ پای بولسہ (عَنْ نَفْسِهِ) اوزندان بوغازلاو واجب
 (وَوَلَدِهِ) دخی بالالارندان بوغازلاو واجب (يُنْدَحُ) بوغازلار (عَنْ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ) بلاردان ہر
 برسندن (شَاةً) برقوبنی (أَوْ يَنْدَحُ بِنَتَّةٍ) یایسہ دویہنی بوغازلار (أَوْ بَقْرَةً) یایسہ صغرنی
 بوغازلار (عَنْ سَبْعَةٍ) بیسی کشیدن (وَلَيْسَ) دخی واجب بولماس (عَلَى الْفَقِيرِ) فقیر کشی
 اوزرینہ (وَالْمُسَافِرِ) دخی مسافر اوزرینہ (أَضْحِيَّةً) قربان چالو واجب بولماس (وَوَقْتُ
 الْأَضْحِيَّةِ) قربان بوغازلانک وقتی (يَدْخُلُ) کرر (بَطْلُوعِ الْفَجْرِ) تا کتووی برلہن (مَنْ يَوْمَ
 النَّعْرِ) قربان عیدی کونندن (إِلَّا) لکن (أَنَّهُ) درستلکسہ شآن (لَا يَجُوزُ) درست بولماس

(لأهل الأمصار) شهر اهل لرينه (النبيح) بوغازلاماقلق (حتى يصلى الإمام) تا كم امام او قما ينفجه
 (صلاة العيد) عيد نماز ينى (فأما أهل السواد) اما قريه اهل لرى (فيئبحون) بس بوغازلار لار
 (بعد طلوع الفجر) تاك توغاندان صوك (وهى) اول قربان بوغازلاو (جائزة) درستدر
 (في ثلثة أيام) اوچ كونه (يوم النحر) قربان عيسى كونيدير برسى (ويومان) دى ايكى
 كونيدير ايكنجسى اوچنجسى (بعده) قربان عيسى كوني صوكنده (ولايضحى) دى قربان
 بوغازلاماس (بالعمياء) ايكى كوزى صوقر قربانلقنى (والعوراء) دى بر كوزى صوقر
 قربانلقنى (والعرجاء التى) دى شونداين قربانلقنى (لأنمش) يورمهس (الى المنسك)
 بوغازلى تورغان اورنغه (ولالعجفاء) دى بيك آرق قربانلقنى بوغازلاماس (ولانجزئ)
 دى قربانغه درست بولماس (مقطوعة الأذن) قولاغى كيسلمش قربانلق (والثئب) دى
 قويرغى كيسلمش قربانلق (ولالتى) دى شونداين قربانلق درست بولماس (ذهب)
 كيندى ويتدى (أكثر أذنهما) قلاغينك كوبره گى (أو ذنبهما) يايسه قوير وغينك كوبره گى
 گيتكان قربانلق درست بولماس (وان بقى) دى اكر قالسه (الأكثر) كوبره گى (من الأذن)
 قولاغندان (والثئب) دى قويرغندان (جاز) درست بولور (ويجزئ) دى درست بولور (ان
 يضحى) بوغازلاماقلق (بالجاء) بوگرسز قربانلقنى (والخصى) بيجترگان قربانلقنى (والجرباء) دى
 سيميز قورجانغى قربانلقنى (والثولاء) دى ديوانه قربانلقنى (والأضحية) دى قربان (من الأبل)
 دوه دن (والبقر) دى صغردان (والغنم) دى قويدان (يجزئ) درست بولور (من ذلك كله)
 اوشبو اوچ نوعنك بارجه سندان (الئنئى) ثنى درست بولور (فصاعدا) دى ثنى دن
 آرتغراق درست بولور (دوه دن بيش ياشلك صغردان ايكى ياشلك صارق برلهن كجه دن
 برياشلك ثنى بولا (الأضآن) مگر صارقدان برياشلكدن كيمده درست بولور (فان
 الجزع منه) بس درستلكك قويدان آلتى آيلق (يجزئ) درست بولور (ويأكل) دى
 قربان بوغازلاغان كشى آشار (من لحم الأضحية) قربانلقنك ايتندن (ويطعم الأغنياء)
 دى بايلارغه طعاملندرر (والفقراء) دى فقيرلرگه طعاملندرر (ويضحر) دى صاقلاب
 قويار (ويستحب له) دى قربان بوغازلاغوجيغه مستحب بولور (ان لاينقص الصدقة)
 صدقه نى كيمتمه سسزلك (من الثلث) قربانلقنك اوچ ئولوشينك برئولوشندن (ويصصق
 بجلها) دى قربانلقنك تيرسنى صدقه بيمره كلك مستحب بولور (أويعمل منه) يايسه قربان
 تيرسندن عمل قيلماقلق مستحب بولور (آلة) شونداين آلت (تستعمل في البيت) اول
 آلتنى ايوده استعمال قيلنور قران طباق كبيلر (والأفضل) دى آرتوغراق (ان يذبح)

بوغازلاماقلق (أَضْعَيْتَهُ) قرباقلقنی (بَيْتَهُ) اوز قولی برلہن (أَنْ كَانَ يُحْسِنُ النَّبِيحَ) اگر
 بوغازلاونی کورکہم قیلور بولسه (وَيَكْرَهُ) دخی مکروه بولور (أَنْ يَنْبَحَهَا) قربانلقنی
 بوغازلاماقلق (الْكَتَابِي) کتابی کافر (وَإِذَا غَلَطَ رَجُلَانِ) هر قایچان ایکی ایریا کلشسه
 (فَنَبِّحْ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی ایردن هر برسی برغازلاسه (أَضْعَيْتَهُ الْأَخْرَ) ایکنچسی نذک
 قربانلقینی (أَجْزَىٰ عَنْهُمَا) ایکنسنده درست بولور (وَلَا ضَمَانَ عَلَيْهِمَا) دخی ایکیسی
 اوزرینه ده توله لازم بولماس .

کتاب الایمان

یمینلر حکم لری بیانده کیلگان کتابدر (الْیَمِینُ) یمین (عَلَى ثَلَاثَةِ أَضْرَبٍ) اوج
 نوع اوزرینه در (بِیَمِینِ الْغَمُوسِ) یمین غموس در برسی یعنی ایبه سنی گناهغه چومورا
 تورغان یمیندر برسی (وَبِیَمِینِ الْمُنْعِقَةِ) یمین منعقلدر ایکنچسی (وَبِیَمِینِ الْغَوْ) دخی یمین
 لغودر اوجنچسی (فَالْیَمِینُ الْغَمُوسُ) بس یمین غموس (هِيَ) اول یمین غموس (الْحَلْفُ)
 یمین ایتودر (عَلَىٰ أَمْرٍ مَّاضٍ) اوتکان اش اوزرینه (بِتَعَمُّدٍ الْكُفْبِ) یالغانلقنی قصد
 قیلور (فِیهِ) اول یمینک (فَهِنَّه الْیَمِینُ) بس اوشبو یمین غموس (يَأْتُمُّ بِهَا) یمین غموس
 سببلی ایبه سی گناهلی بولور (وَلَا كُفَّارَةَ فِيهَا) دخی یمین غموسک کفارت یوقدر (الْأَلْسِنَةُ الْغَفَّارُ)
 مگر الله تعالی دن مغفرت ایسته ودر (وَالْتَوْبَةُ) دخی توبه قیلودر (وَالْیَمِینُ الْمُنْعِقَةُ) دخی
 یمین منعقل (هِيَ) اول یمین منعقل (الْحَلْفُ) یمین ایتودر (عَلَىٰ أَمْرٍ فِي الْمُسْتَقْبَلِ) کیله چک
 زمانک بولغان اش اوزرینه (أَنْ يَفْعَلَهُ) اول اشنی قیلور برلہن یمین ایتودر (أَوْ لَا يَفْعَلَهُ)
 یایسه اول اشنی قیلما و برلہن یمین ایتودر (فَإِذَا أَحْنَتْ فِي ذَلِكَ) بس اوشبو یمین منعقل ده حانث
 بولسه یعنی یمیننی بوزسه (لَزِمَتْهُ الْكُفَّارَةُ) اول کشیگه کفارت لازم بولور (وَبِیَمِینِ الْغَوْ)
 دخی یمین لغو (أَنْ يَحْلِفَ) یمین ایتوکلکدر (عَلَىٰ أَمْرٍ مَّاضٍ) اوتکانده گی اش اوزرینه
 (وَهُوَ يَطْنُ) یمین ایتوچی گمان قیلور (أَنَّهُ) درستلک اول اش (كَمَا قَالَ) اوزی ته یتکاچه
 دیب (وَالْأَمْرُ بِخِلَافِهِ) حالبوکم اش اول گمان ایتکانک خلافتدر (فَهِنَّه الْیَمِینُ) بس
 اوشبو یمین (نَرَجُو) امید ایتدر لر (أَنْ لَا يُؤَاخِذَ اللَّهُ تَعَالَىٰ) الله تعالی نذک مؤاخذه قیلما وینی
 یعنی اورشما وینی (بِهَا) اول یمین لغو سببلی (صَاحِبِهَا) اول یمین لغونک ایبه سنی
 (وَالْقَاصِدُ) دخی قصد قیلوچی کشی (فِي الْیَمِینِ) یمینک (وَالْمَكْرَهُ) دخی کوچلنمش کشی

(وَالنَّاسِ) دخی اونطوب یمین ایتوچی کشی (سَوَاءٌ) برابر در (وَالْیَمِینُ) دخی یمین
 (بِاللَّهِ عَزَّوَجَلَّ) الله دیگان اسم برلهن بولور اول الله الوغ وبلند بولدی (أَوْ بِاسْمِ مَنْ أَسْمَاءُهُ)
 یایسه الله تعالی نئی اسملرندن بر اسم برلهن بولور (كَأَلَرَّحْمَنِ) الرحمن اسمی کبی (وَالرَّحِيمِ)
 دخی الرحیم اسمی کبی الرحمن دنیا و آخرتده رحمت قیلغوچی معناسنده الرحیم آخرتده
 رحمت قیلوچی معناسنده (أَوْ بِصِفَةٍ مِنْ صِفَاتِ ذَاتِهِ) یایسه الله تعالی نئی ذاتینک صفتلارندن
 بر صفت برلهن بولور یمین (كِعَزَّةِ اللَّهِ) الله تعالی نئی عزت صفتی برلهن یمین ایتو کبی
 (وَجَلَالِهِ) دخی الله تعالی نئی جلال صفتی برلهن یمین ایتو کبی (وَكُبْرِيَاءِهِ) دخی الله
 تعالی نئی کبریاء صفتی برلهن یمین ایتو کبی (الْأَقْوَالُ وَعَلْمُ اللَّهِ) مگر الله تعالی نئی علم
 صفتی برلهن یمین بولماس (وَأَنْ حَلْفٌ) دخی اگر یمین ایتوچی یمین ایتسه
 (بِصِفَةٍ مِنْ صِفَاتِ الْفِعْلِ) فعل صفتلارندان بر صفتی برلهن (كَفَضِّ اللَّهِ) الله تعالی نئی
 غضب صفتی برلهن یمین ایتو کبی (وَسَخَطِ اللَّهِ) دخی الله تعالی نئی سخط صفتی برلهن
 یمین ایتو کبی (وَرَحْمَتِهِ) دخی الله تعالی نئی رحمت صفتی برلهن یمین ایتو کبی
 (لَمْ يَكُنْ حَالِفًا) بوکشی یمین ایتوچی بولماس (وَمَنْ حَلْفٌ) دخی بر کشی یمین ایتسه
 (بِغَيْرِ اللَّهِ) الله تعالی دن باشقه برلهن (لَمْ يَكُنْ حَالِفًا) اول کشی یمین ایتوچی بولماس
 (كَالْنَبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیغمبر علیه السلام برلهن یمین ایتو کبی (وَالْقُرْآنِ) دخی قرآن
 برلهن یمین ایتو کبی (وَالْكَعْبَةِ) دخی کعبه برلهن یمین ایتو کبی (وَالْحَلْفِ) دخی
 یمین ایتو (بِعُرْوِ الْقَسَمِ) قسم حرفلری برلهن بولور (وَعُرْوُ الْقَسَمِ) قسم حرفلری
 (ثَلَاثَةٌ) اوچسر (الْوَاوُ) واو در برسی (كَقَوْلِهِ وَاللَّهِ) یمین ایتوچینک والله دیگان سوزی (وَالْبَاءُ)
 دخی بادر ایکنچسی (كَقَوْلِهِ بِاللَّهِ) یمین ایتوچینک بالله دیگان سوزی کبی (وَالتَّاءُ) دخی
 تادر اوچنچسی (كَقَوْلِهِ تَاللَّهِ) یمین ایتوچینک تالله دیگان سوزی کبی (وَقَفَّ نَضْمُ الْحُرُوفِ)
 بعض وقتده قسم حرفلری اضمار قیلنور یعنی لفظده ذکر قیلنماس (فَيَكُونُ حَالِفًا) پس
 همیشه یمین ایتوچی بولور (كَقَوْلِهِ اللَّهُ لَا فَعْلٌ كُنَّا) یمین ایتوچینک الله لا فعل کفادیگان
 سوزی کبی یعنی خدا برلهن یمین ایتب ایتنه من اوشنداق قیلمامن دیو (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ
 رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایتدی امام اعظم (إِذَا قَالَ وَحَقَّ اللَّهُ) هر قایچان الله نئی حقی برلهن دیسه
 (فَلَيْسَ بِحَالِفٍ) بس اول کشی یمین ایتوچی توگلدن (وَإِذَا قَالَ أَقْسَمُ) هر قایچان قسم ایتنه من
 دیسه (أَوْ أَقْسَمُ بِاللَّهِ) یایسه الله تعالی برلهن قسم ایتنه من دیسه (أَوْ أَحْلَفُ) یایسه یمین

ایتھرمندیسہ (أَوْ أَحْلَفُ بِاللَّهِ) یايسه الله برلھن یمین ایتھرمندیسہ (أَوْ أَشْهَدُ) یايسه گواھاتی
 بیررمندیسہ (أَوْ أَشْهَدُ بِاللَّهِ) یايسه الله برلھن شھادت بیررمندیسہ (فَهُوَ حَالِقٌ) بس اول
 کشی یمین ایتوچیدر (وَكُنْتُ لَكَ قَوْلُهُ وَعَهْدُ اللَّهِ) اوشانداق یمین بولور یمین ایتوچیدنك
 الله نك عھدی برلھن دیگان سوزی (وَمِثْلَاقِهِ) دخی الله نك عھدی برلھن دیگان سوزی
 (وَعَلَى نَنْرُ) دخی مینم اوزرمه نذر بولسون (أَوْ نَنْرُ اللَّهُ) یايسه مینم اوزرمه الله نك نذری
 بولسون دیگان سوزی (وَأَنْ قَالُ) دخی اگر ایتسه (أَنْ فَعَلْتُ كُنْتُ) اگر اوشانداق قیاسام
 (فَأَنَا يَهُودِيٌّ) بس مین یمودی من دبو (أَوْ نَصْرَانِيٌّ) یايسه نصرانی من دبو (أَوْ كَافِرٌ) یايسه
 کافر من دبو (فَهُوَ يَمِينٌ) بس اوشبو سوزلر یمیندر (وَأَنْ قَالُ) دخی اگر ایتسه (فَعَلَى
 غَضَبِ اللَّهِ) اگر اوشانداق قیاسام مینم اوزرمه الله نك آچووی بولسون دبو (أَوْ سَخَطُهُ)
 یايسه مینم اوزرمه الله نك آچووی بولسون دبو (أَوْ أَنْزَانُ) یايسه مینم زنا قیلوچی بولیم
 دبو (أَوْ شَارِبُ خَمْرٍ) یايسه خمر اچکوچی بولیم دبو (أَوْ آكُلُ رِبَاً) یايسه ربا آشاوچی
 بولیم دبو (فَلَيْسَ بِعَالِفٍ) بس بوشی یمین ایتکوچی توگلدنر (وَكُفَّارَةُ الْيَمِينِ) دخی یمین
 کفارتی (عَقْفُ رَقِيَّةٍ) برقل آزاد ایتودر (يُجْزَى فِيهَا) یمین کفارتندہ درست بولور (مَا يُجْزَى
 فِي الظَّهَارِ) ظھار کفارتندہ درست بولغان نرسہ یعنی کیره ک کیره ک مؤمنہ کیره الوغ
 کیره ک کچکنہ قل بولسہ (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر نلہسہ (كَسَا) کیم کنگزر (عَشْرَةَ مَسَاكِينٍ)
 اون مسکین گہ (كُلُّ وَاحِدٍ) ہر برسینہ (ثَوْبًا) ہر کیم کنگزر (فَمَا زَادَ) دخی ہر کیم مین
 آرتوقنی (وَأَدْنَاهُ) دخی اول کیم نك ايك توبہ فی (مَا) شول کیم مینر (يُجْزَى) درست بولور
 (فِيهِ) اول کیم مینر (الصَّلَاةِ) نماز (وَأَنْ شَاءَ) دخی اگر نلہسہ (اطْعَمَ) طعام لندرر (عَشْرَةَ مَسَاكِينٍ)
 اون مسکیننی (كَالْأَطْعَامِ فِي كَفَّارَةِ الظَّهَارِ) ظھار کفارتندہ طعام لندرگان کبی (فَأَنْ لَمْ يَقْرَأْ)
 بس اگر کفارت لازم بولغان کشی نك کوچی یتسہسہ (عَلَى أَحَدِ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ الثَّلَاثَةِ) اوشبو
 اوچ نرسہ نك برسہ اوزرینہ دہ (صَامَ) روزہ توتار (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) اوچ کوننی (مُنْتَابِعَاتٍ) توتاشدان
 (فَأَنْ قَسَمَ الْكُفَّارَةَ) بس اگر کفارتنی الک قیلسہ (عَلَى الْحَنْثِ) یمیننی بوزوغہ (لَمْ يُجْزَ)
 درست بولماس اول کشیگہ (وَمَنْ حَلَفَ) دخی اگر برکشی یمین ایتسہ (عَلَى مَعْصِيَةِ اللَّهِ تَعَالَى)
 الله تعالی گہ گناہ اوزرینہ (مِثْلُ أَنْ لَا يُصَلِّيَ) نماز او قماس سزلق برلھن یمین ایتو کبی
 (أَوْ لَا يُكَلِّمُ آبَاهُ) یايسه آتاسی برلھن سویلہ شمس سزلسکگہ یمین ایتو کبی (أَوْ لِيَقْتُلَنَّ فَلَانًا)
 یايسه فلان کشیننی ٹولندرر من دبو یمین ایتو کبی (فَيَمْنَعِي) بس اول کشیگہ واجب بولور

(أَنْ يَجْنَحَ نَفْسَهُ) اوزینی حانت قیلماقلق یعنی یمیننی بوزماقلق (وَيَكْفُرَ عَنْ يَمِينِهِ) دخی یمینندن کفارت بیرمه کلك (وَأَذَا حَلْفَ الْكَافِرِ) دخی هر قایچان کافر یمین ایتسه (ثُمَّ حَفَّتْ فِي حَالِ الْكُفْرِ) مونك صوکنده کافرلك حالندک یمیننی بوزسه (أَوْ بَعْدَ إِسْلَامِهِ) یایسه مسلمان بولغان صوکنده یمیننی بوزسه (فَلَا حَنْتَ عَلَيْهِ) بس اول کشی اوزرینه حانت بولولازم بولماس (وَمَنْ حَرَّمَ) دخی اگر بر کشی حرام قیلسه (عَلَى نَفْسِهِ) اوزینه (شَيْئًا) بر نرسه نی (مَا يَمْلِكُهُ) اوزی ملککنگان نرسه دن (لَمْ يَصْرُحْ مَرَّمًا) اولشی حرام بولوب نه ورلمهس (وَعَلَيْهِ) دخی اول کشی اوزرینه لازم بولور (أَنْ اسْتَبَاحَهُ) اگر اول حرام قیلغان نرسه سفی مباح قیلسه (كَفَّارَةَ يَمِينٍ) یمین کفارتی لازم بولور (فَإِنْ قَالَ) بس اگر نه یتسه (كُلُّ حَلَالٍ عَلَى حَرَامٍ) هر حلال مینم اوزمه حرام دیسه (فَهُوَ عَلَى الطَّعَامِ) بس بوسوز طعام اوزرینه حمل قیلنور (وَالشَّرَابِ) دخی شراب اوزرینه حمل قیلنور (إِلَّا) مگر طعام و شراب اوزرینه حمل قیلنماس (أَنْ يَتَوَجَّهَ) نه یتوچینك قصد قیلوی وقتنده (غَيْرَ ذَلِكَ) اوشبو طعام برلن شرابدان باشقه نی (وَمَنْ نَدَرَ نَدْرًا مُطْلَقًا) دخی بر کشی مطلق ندر برلن ندر ایتسه (فَعَلَيْهِ الْوَفَاءُ) بس اول کشی اوزرینه وفالازم بولور (بِهِ) اول ندرگه (وَأَنْ عَلَّقَ نَدْرَهُ بِشَرْطٍ) دخی اگر ندرینی بر شرطه تعلیق قیلسه (فَوَجِبَ الشَّرْطُ) بس تعلیق قیلنغان شرط تابلسه (فَعَلَيْهِ الْوَفَاءُ) بس اول کشی اوزرینه ندرینه وفا قیلولازم بولور (بِنَفْسِ النَّدْرِ) ندرنك نفسینه وفا قیلو لازم بولور (وَرُوِيَ) دخی روایت قیلنندی (أَنَّ أَبَا حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) درستلکده امام اعظم (رَجَعَ عَنْ ذَلِكَ) اوشبو سوزندان قاینندی (وَقَالَ) دخی نه یتندی دیو (إِذَا قَالَ) هر قایچان نه یتسه ندر نه یتوچی (أَنْ فَعَلْتُ كَذَا) اگر اوشنداق قیلسام (فَعَلَى حِجَّةٍ) بس مینم اوزمه حج لازم بولسون دیو (أَوْ صَوْمِ سَنَةٍ) یایسه بریل روز لازم بولسون دیو (أَوْ صَدَقَةٍ مَا مَلَكَهُ) یایسه ملک لنگان نرسه منی صدقه قیلو لازم بولسون دیو (أَجْزَاءَهُ عَنْ ذَلِكَ) اوشبو ندرندن درست بولور (كَفَّارَةَ يَمِينٍ) یمین کفارتی درست بولور نفس ندرگه وفاء قیلولازم بولماس دیور روایت قیلنندی (وَهُوَ) دخی اوشبو امام اعظم دان روایت قیلنغان سوز (قَوْلُ مُحَمَّدٍ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام محمد سوزیدر (وَمَنْ حَلْفَ لَا يَدْخُلُ بَيْتًا) دخی بر کشی ایوگه کرهس یعنی کره م دیوب یمین ایتسه (فَدَخَلَ الْكَعْبَةَ) بس کعبه گه کرهس (أَوِ الْمَسْجِدِ) یایسه مسجد گه کرهس (أَوِ الْبَيْعَةِ) یایسه نصارالار عبادت خانه سینه کرهس (أَوِ السَّكْنِيَّةِ) یایسه یهودلر عبادت خانه سینه کرهس (لَمْ يَجْنَحْ) یمین بوزلماس (وَمَنْ حَلْفَ) دخی بر کشی

یمین ایتسه (لَا يَتَكَلَّمُ) سويله شهه مديو (فَقَرَأَ فِي الصَّلَاةِ) بس نمازده قرأت اوقسه (لَمَّا يَحْنَثُ)
 حانث بولماس (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی یمین ایتسه (لَا يَلْبَسُ ثَوْبًا) کیمیم کیمه مون دیو
 (وَهُوَ لِأَبْسُهُ) حالبوکم اول کیمینی اوزی کیگان بولسه (فَنَزَعَهُ فِي الْحَالِ) بس اول کیمینی
 شول زمانده صالحه (لَمَّا يَحْنَثُ) حانث بولماس (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشمداق حانث بولماس
 (إِذَا حَلَفَ) عمر قلیچان یمین ایتسه (لَا يَرْكَبُ هَذِهِ الدَّابَّةَ) اوشبو حیوانغه آطلانام دیوب
 (وَهُوَ رَاكِبُهَا) حالبوکم اول حیوانغه اوزی آطلانغان بولسه (فَنَزَلَ) بس شول زمانده
 حیواندان توشسه (وَأَنْ لَبِثَ سَاعَةً) دخی اگر حیوان دان توشمی بر آ زمان طورسه (حَنْثٌ)
 حانث بولور (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (لَا يَدْخُلُ هَذِهِ الدَّارَ) اوشبو یورطقه
 کرهه م دیو یمین ایتسه (وَهُوَ فِيهَا) حالبوکم اول کشی اول یورطقه بولسه (لَمَّا يَحْنَثُ) حانث
 بولماس (بِالْقُعُودِ) اول یورطقه اولطرو برلهن (حَتَّى يَخْرُجَ) تا که یورطقدان چقما اینچه (ثُمَّ يَدْخُلُ)
 مونك صوکنده قایتادان اول یورطقه کرهه یفچه (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی یمین ایتسه
 (لَا يَدْخُلُ دَارًا) یورطقه کرهه مون دیو (فَلَدَخَلَ) بس کرسه (دَارًا غَرَابًا) خراب بولغان یورطقه
 (لَمَّا يَحْنَثُ) حانث بولماس (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی یمین ایتسه (لَا يَدْخُلُ هَذِهِ الدَّارَ)
 اوشبو یورطقه کرهه من دیوب (فَلَمَّا هَا) بس اول یورطقه کرسه (بَعْدَ مَا انْتَهَمَتْ) اول یورط
 ویران بولغاننك صوکنده (وَصَارَتْ صَحْرَاءً) دخی صحراغه ایلنگان صوکنده (حَنْثٌ) حانث
 بولور (وَلَوْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (لَا يَدْخُلُ هَذَا الْبَيْتَ) اوشبو ایوگه کرهه من دیوب
 (فَلَدَخَلَ بَعْدَ مَا انْتَهَمَ) بس اول ایو ویران بولغاننك صوکنده کرسه (لَمَّا يَحْنَثُ) حانث
 بولماس (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی یمین ایتسه (لَا يُكَلِّمُ زَوْجَةَ فُلَانٍ) فلان کشینك
 خاتونی برلهن سويله شهه من دیو (فَطَلَّقَهَا فُلَانٌ) بس فلان کشی اول خاتوننی
 طلاق قیاسه (ثُمَّ كَلَّمَهَا) مونك صوکنده اول خاتون برلهن سويله شهه (حَنْثٌ) حانث
 بولور (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (لَا يُكَلِّمُ عِبْدَ فُلَانٍ) فلان کشینك قلی
 برلهن سويله شهه من دیو (أَوْ لَا يَدْخُلُ دَارَ فُلَانٍ) یایسه فلان کشینك یورطقیه کرهه من دیوب
 (فَبَاعَ عِبْدَهُ) بس فلان کشی قلینی صاطسه (أَوْ دَارَهُ) یایسه یورطقی صاطسه (ثُمَّ كَلَّمَ الْعَبْدَ)
 مونك صوکنده بوقل برلهن سويله شهه (وَدَخَلَ الدَّارَ) دخی یورطقه کرسه (لَمَّا يَحْنَثُ) حانث
 بولماس (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (لَا يُكَلِّمُ صَاحِبَ هَذَا الطَّيْلِيسَانِ) اوشبو طیلسان
 اییه سی برلهن سويله شهه من دیسه (فَبَاعَهُ) بس بو طیلساننی اییه سی صاطسه (ثُمَّ كَلَّمَهُ)

مَوْنُكَ صَوْنُكَ طَيْلَسَانِ اِيهَسِي بَرَلَهَن سَوِيلَه شِسَه (حَنْثٌ) حَانِثٌ بُولُور (وَكَنْدَلِكٌ) دَخِي
 اوشنداق حانث بولور (ان حلفي) اگر يممين ايتسه (لَا يَكُلُّ هَذَا الشَّابَّ) اوشبو يكت
 برلهن سويله شمه م ديوب (فَكَلَّمَهُ) بس اول يكت برلهن سويله شسه (بَعَفَ مَا صَارَ شَيْخًا) اول يكت
 قارت بولوب نولر لگان نكي صوننده (أَوْ لَا يَأْكُلُ لَحْمَ هَذَا الْحَمَلِ) يايسه اوشبو قوي بالاسينكي
 ايتيني آشامام ديو يممين ايتسه (فَصَارَ كَبُشًا) بس اول قوي بالاسي الوغ تکه بولوب
 نولسه (فَأَكَلَهُ) بس اول تکه ني آشاسه (حَنْثٌ) حانث بولور (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر يممين
 ايتسه (لَا يَأْكُلُ مِنْ هَذِهِ النَّخْلَةِ) اوشبو خرما آغاجندان آشامام ديو (فَهُوَ عَلَى نَمْرَها) بس
 بويمين خرما آغاجينكي يمسينه عمول بولور (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر يممين ايتسه (لَا يَأْكُلُ
 مِنْ هَذَا الْبُسْرِ) اوشبو پشب کمالت که ايرشمه گهن خرما دان آشامام ديو (فَصَارَ رُطْبًا) بس
 کامل پشکان خرما بولوب نولسه (فَأَكَلَهُ) بس اول خرما ني آشاسه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس
 (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر يممين ايتسه (لَا يَأْكُلُ بُسْرًا) پشب کمالت که ايرشمه گهن خرما ني آشامام
 ديو (فَأَكَلَ رُطْبًا) بس کامل پشکان خرما ني آشاسه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (وَمَنْ حَلَفَ)
 دخی برکشي يممين ايتسه (لَا يَأْكُلُ بُسْرًا) پشب کمالت که ايرشمه گهن خرما ني آشامام ديوب
 (فَأَكَلَ رُطْبًا مِنْ نَبَا) بس بر طرفي پشمه گهن خرما ني آشاسه يعنى قويروق طرفي پشمه گهن
 خرما ني (أَوْ لَا يَأْكُلُ رُطْبًا) يايسه پشکان خرما آشامان ديو يممين ايتسه (فَأَكَلَ بُسْرًا مِنْ نَبَا)
 بس قويروق طرفي پشکان خرما ني آشاسه (حَنْثٌ) حانث بولور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ)
 امام اعظم قاشنده (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشي يممين ايتسه (لَا يَأْكُلُ لَحْمًا) ايت آشامامون
 ديو (فَأَكَلَ لَحْمَ السَّمَكِ) بس بالف ايتي آشاسه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (وَلَوْ حَلَفَ)
 دخی اگر يممين ايقسه (لَا يَشْرَبُ مِنْ دَجَلَةٍ) دجله يلغنه سندان اچمه ديوب (فَشَرِبَ مِنْهَا)
 بس دجله دن اچسه (بِأَنَاءٍ) صاوت برلهن (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (حَتَّى يَكْرَعَ) تاكم
 آغزي برلهن ياتب اچمه ينجقه (منها) اول دجله دن (كِرْعًا) آغز برلهن اچمه ينجقه (فِي قَوْلِ
 أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشي يممين ايتسه (أَنْ لَا يَشْرَبَ)
 اچمه س سزلك برلهن (مِنْ مَاءِ دَجَلَةٍ) دجله يلغنه سي صونندان (فَشَرِبَ مِنْهَا) بس دجله دن
 اچسه (بِأَنَاءٍ) صاوت برلهن (حَنْثٌ) حانث بولور (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشي يممين ايتسه
 (لَا يَأْكُلُ مِنْ هَذِهِ النَّخْلَةِ) اوشبو بغدايني آشامام ديو (فَأَكَلَ مِنْ خُبْرِها) بس اول بغداينكي ايكه گندن
 آشاسه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (وَلَوْ حَلَفَ) دخی اگر يممين ايتسه (لَا يَأْكُلُ مِنْ هَذَا اللَّقِيقِ)

اوشبو بغدادی اونندن آشامام دیوب (فَأَكْلَ مَنْ خُبْرَهُ) بس بغدادی اونینک ایکنگندن آشاسه
 (حَنْثٌ) حانث بولور (وَأَلُو اسْتَقْفَهُ) دخی اگر اوننی قابسه یعنی یالاسه (كَمَا هُوَ) ارن
 کوینچه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (أَنْ لَا يُكَلِّمَ فُلَانًا) فلان
 کشی برلهن سویله شه م دیو (فَكَلَّمَهُ) بس اول کشی برلهن سویله شسه (وَهُوَ بِحَيْثُ يَسْمَعُ) حال بوکم
 اول کشی ایشتو حیثیتنچه بولسه (الْأَنَّهُ) لسکن اول فلان کشی (نَادَمَ) یوقلاغان بولسه
 (حَنْثٌ) حانث بولور (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (لَا يُكَلِّمُهُ الْآبَادَنَهُ) فلان کشی برلهن
 سویله شه م مگر اذنی برلهن گنه سویله شهرن دیسه (فَأَذَنَ لَهُ) بس فلان کشی یمین ایتو چیگه
 اذن بیرسه (وَأَمَّ يَعْلَمُ بِالْأَذْنِ) یمین ایتکان کشی اذن بیرگاننی بلمسه (حَقَى كَلِمَهُ) تا کم
 سویله شسه فلان کشی برلهن (حَنْثٌ) حانث بولور (وَأَذَا اسْتَعْلَفَ الْوَلِيَّ) هر قایچان ولی یمین
 ایتدیرسه (رَجُلًا) بر ایرنی (لِيُعَلِّمَهُ) ولیگه بلمرکی اوچون (بِكُلِّ دَاعِرٍ) هر بر بوزق کشینی
 (دَخَلَ الْبَلَدَ) شهرگه کرگان هر بر بوزق کشینی (فَهَذَا عَلَى وَلايَتِهِ) بس اول یمین ولینک
 ولیک حالینه محمول بولور (خَاصَّةً) خاصلق یوزنمن (وَمَنْ حَلَفَ) دخی بر کشی یمین ایتسه
 (لَا يَرْكَبُ دَابَّةَ فُلَانٍ) فلان کشینک دابه سینه آطلانام دیو (وَرَكَبَ دَابَّةَ عَيْتِهِ) اول فلان کشینک
 قلینک دابه سینه آطلانسه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (وَمَنْ حَلَفَ) دخی بر کشی یمین ایتسه
 (لَا يَدْخُلُ هَذِهِ الدَّارَ) اوشبو یورطقه کره م دیو (فَوْقَى عَلَى سَطْحِهَا) بس اول یورطنک توبه سینه
 توقناسه (أَوْ دَخَلَ دَهْلِيْزَهَا) یایسه اول یورطنک ایشگی برلهن قابقه سی آراسینه کرسه (حَنْثٌ)
 حانث بولور (وَأَنْ وَقَى فِي طَاقِ الْبَابِ) دخی اگر ایونک ایشگی توبنده توقناسه (بَعِيْثٌ)
 شول روشچه (إِذَا أُغْفِيَ الْبَابُ) هر قایچان ایشکنی باغلانسه (كُنْ خَارِجًا) ایشکن طشقی
 یاقده بولور بولسه (لَمْ يَحْنَثْ) حانث بولماس (وَمَنْ حَلَفَ) دخی بر کشی یمین ایتسه (لَا يَأْكُلُ
 الشَّوْءَ) قورغان طعام آشامام دیو (فَهُوَ عَلَى اللَّحْمِ) بس اول یمین ایتگه محمول بولور
 (دُونَ الْبَادَنْجَانِ) باذنجانندن باشقه (وَالْجُزْرَ) دخی هارج دان باشقه یعنی آلاغه محمول
 بولماس (وَمَنْ حَلَفَ) دخی بر کشی یمین ایتسه (لَا يَأْكُلُ الطَّبِيخَ) قایناقلغان طعامنی آشامام
 دیسه (فَهُوَ عَلَى مَا يُطْبَخُ مِنَ اللَّحْمِ) بس اول یمین ایتدن صوبرلهن قایناطلب پشرلگان طعامغه
 محمول بولور (وَمَنْ حَلَفَ) دخی بر کشی یمین ایتسه (لَا يَأْكُلُ الرُّؤْسَ) باشلار آشامام دیو
 (فِيْمَيْنَهُ) بس اول کشینک یمینی (عَلَى مَا) شول باش اوزینه حمل قیلنور (يَكْبَسُ
 فِي التَّنَانِيرِ) اول باشنی پیچلرده قورولور (وَيُبَاعُ فِي الْمَصْرِ) دخی شهرده ساتلور (وَمَنْ

حَافٍ) دخی بر کشی یمین ایتسه (لَا يَأْكُلُ الْخُبْرَ) ایکمک آشامام دیو (فِيهِمِنَهُ) بس اول کشینک
 یمینی (عَلَى مَا) شول نرسه اوزرینه حمل قیلنور (يَعْتَادُ أَهْلَ الْبَلَدِ) شهر اهلی عادتلنور
 (أَكَلَهُ خُبْرًا) اول نرسه فی ایکمک ایتب آشارغه (فَإِنْ أَكَلَ) بس اگر آشاسه (خُبْرًا لِقَطَائِفِ)
 قَطَائِفِ ایکمه گنی (أَوْ خُبْرًا الْأُرْزِ) یایسه دوگی ایکمه گنی (بِالْعِرَاقِ) عراق داغی (لَمْ يَحْنَتْ)
 حانت بولماس (وَمَنْ حَافٍ) دخی بر کشی یمین ایتسه (لَا يَبِيعُ) صاتممام دیو (أَوْ لَا يَشْتَرِي)
 یایسه صاتوب آلام دیو (أَوْ لَا يُوَجِّرُ) یایسه اجاره گه بیرمه م دیو (فَوَكَّلَ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ) بس
 اوشبو اشلرنی قیلوچی کشینی وکیل قیلسه (لَمْ يَحْنَتْ) حانت بولماس (وَمَنْ حَافٍ) دخی
 بر کشی یمین ایتسه (لَا يَنْزُوجُ) خاتون آلام دیو (أَوْ لَا يُطَلِّقُ) یایسه خاتون طلاق قیلمام دیو
 (أَوْ لَا يَعْتَقُ) یایسه قل آزاد ایتمه م دیو (فَوَكَّلَ) بس وکیل قیلسه (مَنْ فَعَلَ بِذَلِكَ) اوشبو
 اشلرنی قیلوچی کشینی (حَنْتٌ) حانت بولور (وَمَنْ حَافٍ) دخی بر کشی یمین ایتسه
 (لَا يَجْلِسُ عَلَى الْأَرْضِ) بیر اوزرینه اولطرمم دیو (فَجَلَسَ) بس اولطرسه (عَلَى بَسَاطٍ) بالاس
 اوزرینه (أَوْ عَلَى حَصِيرٍ) یایسه نمازلق اوزرینه (لَمْ يَحْنَتْ) حانت بولماس (وَمَنْ حَافٍ) دخی
 بر کشی یمین ایتسه (أَنْ لَا يَجْلِسَ عَلَى سَرِيرٍ) سریر اوزرینه اولطرمم سزاق برلهن (فَجَلَسَ)
 بس اولطرسه (عَلَى سَرِيرٍ) سریر اوزرینه (فَوَقَّهَ بَسَاطًا) اول سریر اوستننه بالاس بولسه (حَنْتٌ)
 حانت بولور (وَأَنْ جَعَلَ فَوْقَهُ) دخی اگر سریر اوستننه قیلنسه (سَرِيرًا آخَرَ) ایکنچی سریرنی
 (فَجَلَسَ عَلَيْهِ) بس ایکنچی سریر اوزرینه اولطرسه (لَمْ يَحْنَتْ) حانت بولماس (وَأَنْ حَافٍ) دخی اگر
 یمین ایتسه (لَا يَنْتَامُ عَلَى فِرَاشٍ) توشه ک اوزرنده یوقلامم دیو (فَنَامَ عَلَيْهِ) بس توشه ک اوزرنده
 یوقلاسه (وَفَوْقَهُ قَرَامٍ) دخی اول توشه ک اوستننه جیمه سی بولسه (حَنْتٌ) حانت بولور
 (وَأَنْ جَعَلَ) دخی اگر قیلسه (فَوْقَهُ) اول توشه ک اوستننه (فِرَاشًا آخَرَ) ایکنچی توشه گنی
 (فَنَامَ عَلَيْهِ) بس توشه ک اوستننه گنی توشه ک اوزرنده یوقلاسه (لَمْ يَحْنَتْ) حانت بولماس
 (وَمَنْ حَافٍ يَمِينٍ) دخی بر کشی یمین برلهن یمین ایتسه (وَقَالَ إِنَّ شَاءَ اللَّهُ) دخی اگر
 الله تلهسه دیسه (مُتَّصِلًا بِمِجْنَةٍ) یمینینه توتاش قیلوب ایتسه (فَلَا حَنْتٌ عَلَيْهِ) بس اول
 کشی اوزرینه حانت بولو یوقدر (وَأَنْ حَافٍ) دخی اگر یمین ایتسه (لِيَأْتِيَنَّهُ) البته
 فلانگه کیلورمن دیو (أَنْ اسْتَطَاعَ) اگر استطاعتم بولسه دیو (فَهُوَ عَلَى اسْتِطَاعَةِ الصَّحَّةِ)
 بس اول یمین سلامتک استطاعتینه حمل قیلنور یعنی القدر اسبابلر سلامتکینه
 (دُونَ الْقُدْرَةِ) قدرتکه حمل قیلنماس یعنی فعل گه یاقن بولغان حقیقی قدرتکه (وَأَنْ حَافٍ)

دخی اگر بمین ایتسه (أَنْ لَا يُكَلِّمَ فَلَانًا) فلان كشی برلن سویله شمام دیو (حیناً) هیچ
 بر حینده (أَوْ زَمَانًا) یایسه هیچ بر زمانده (أَو الْحَيِّنَ) یایسه حینده (أَو الزَّمَانَ) یایسه زمانده
 دیو (وَقَعَ عَلَى سِتَّةِ أَشْهُرٍ) بومین آلتی آی اوزرینه واقع بولور (وَكُنَّا لَكَ النَّهْرُ)
 اوشنداق دهرده فلان برلن سویله شههم دیو بمین ایتسه آلتی آی اوزرینه واقع بولور
 (عَنْهُمَا) امامین قاشنده (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایندی امام اعظم (النَّهْرُ)
 دهر (لَا أَدْرِي) بلیمین مین (مَا هُوَ) دهرنك نرسه ایكانلیگینی دیدی (وَلَوْ حَلَفَ) دخی
 اگر بمین ایتسه (لَا يُكَلِّمُهُ أَيَّامًا) فلان كشی برلن كونلرده سویله شههم دیو (فَهُوَ) بس
 اول بمین (عَلَى ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ) اوج كونگه حمل قیلنور (وَلَوْ حَلَفَ) دخی اگر بمین ایتسه
 (لَا يُكَلِّمُهُ أَيَّامًا) كونلرده سویله شههم دیو الا یام دیگان سوزنی الف لام برلن ذکر ایتسه (فَهُوَ)
 بس اول بمین (عَلَى عَشْرَةِ أَيَّامٍ) اون کون اوزرینه حمل قیلنور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ)
 امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی ایتدیلمر امامین (الْأَيَّامُ) كونلرده سویله شههم دیسه
 (الْأُسْبُوعُ) برهفته گه حمل قیلنور (وَلَوْ حَلَفَ) دخی اگر بمین ایتسه (لَا يُكَلِّمُهُ الشُّهُورَ)
 آیلارده سویله شههم دیسه (فَهُوَ) بس اول بمین (عَلَى عَشْرَةِ أَشْهُرٍ) اون آیهه حمل
 قیلنور (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی ایتدیلمر امامین (أَتْنِي
 عَشْرَ شَهْرًا) اون ایکی آیهه حمل قیلنور دیدیلر (وَإِذَا حَلَفَ) هر قایچان بمین ایتسه
 (لَا يَفْعَلُ كَذَا) اوشنداق قیلسام دیو (تَرَكَهُ أَبَدًا) اول اشفی مکنگو قویار (وَأَنْ حَلَفَ) دخی
 اگر بمین ایتسه (لَيَفْعَلَنَّ كَذَا) البته اوشنداق قیلورن دیو (أَنْ فَعَلَهُ مَرَّةً وَاحِدَةً)
 اگر اول اشنی بر مرتبه قیلسه (بُرِّي فِي يَمِينِهِ) بمیننك راست بولور (وَمَنْ حَلَفَ) دخی
 بر كشی بمین ایتسه (لَا نُخْرِجُ امْرَأَتَهُ) خاتونمنی چغارمان دیو (الْأَبَدُ) مگر اذنم
 برلن چغارمن دیسه (فَأَذِنَ لَهَا) بس خاتونغه اذن بیورسه (مَرَّةً وَاحِدَةً) بر مرتبه (فَخَرَجَتْ)
 بس خاتون چقسه (ثُمَّ خَرَجَتْ) مونك صوكنده چقسه خاتون (مَرَّةً أُخْرَى) ایکنچی مرتبه
 (بِغَيْرِ أَذْنِهِ) ایرنك اذنمن باشقه (حَدَّثَ) عانت بولور ایر (وَلَا أَبَدَ) دخی چاره یوقدر
 (مَنْ أَذِنَ) ایرنك اذنمن (فِي كُلِّ خُرُوجٍ) خاتوننك هر بر چغوونده (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر
 ایر ایتسه (الآنَ أَذِنَ لَكَ) سیننی چغارمان مگر اذن بیورسام چغارمن دیسه (فَأَذِنَ لَهَا)
 بس خاتونغه اذن بیورسه (مَرَّةً وَاحِدَةً) بر مرتبه (ثُمَّ خَرَجَتْ بِعَبْهَا) مونك صوكنده بر مرتبه
 صوكنده چقسه خاتون (بِغَيْرِ أَذْنِهِ) ایرنك اذنمن باشقه (لَمْ يَعْنَتْ) ایرحانت بولماس

(وَإِذَا حَلَفَ) هر قایمچان یمین ایتسه (أَنْ لَا يَتَغَيَّبَ) ایرته گئی طعمانی آشماس سزلف برلهن
 (فَالْقَدَائِمُ) بس غشا (الْأَكْلُ) آشماقلقدرد (مَنْ طُلُوْعُ الْفَجْرِ) تاك توغاندان آلوب
 (إِلَى الظُّهْرِ) اوبله گه قدر یعنی شول مدتده آشاماسه یمیننده راست بولور (وَالْعِشَاءُ)
 دخی عشا (مَنْ صَلَاةُ الظُّهْرِ) اوبله نمازندان آلوب (إِلَى نِصْفِ اللَّيْلِ) کیچنك یارطسینه
 قدردر یعنی کیچکی طعمانی آشامام دیو یمین ایتکان آدم شول مدتده آشاماسه یمیننده
 راست بولور (وَالسَّجُورُ) دخی سجور (مَنْ نِصْفِ اللَّيْلِ) کیچنك یارطسندان آلوب (إِلَى
 طُلُوْعِ الْفَجْرِ) تاك توغانغه قدردر یعنی سجور طعمایینی آشامام دیو یمین ایتکان آدم
 شول مدتده آشاماسه یمیننده راست بولوب (وَأَنْ حَلَفَ) دخی اگر یمین ایتسه (لِيَقْضِيَنَّ دِينَهُ)
 البتہ فلان کشینك بوروچینی تولهرمن (إِلَى قَرِيبٍ) یاقرن زمانغه قدری دیو (فَهُوَ مَا دُونَ
 الشُّهُرِ) بس اول یمین بر آیدان کیم گه حمل قیلنور (وَأَنْ قَالَ إِلَى بَعِيْفٍ) دخی اگر
 فلان کشینك بوروچینی تولهرمن براق زمانغه قدری دیو یمین ایتسه (فَهُوَ) بس اول
 یمین (أَكْثَرَ مِنَ الشُّهُرِ) بر آیدان کوبره کنگه حمل قیلنور (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی
 یمین ایتسه (لَا يَسْكُنُ هَذِهِ الدَّارَ) اوشبو یورطده تورمام دیو (فَخَرَجَ مِنْهَا بَقِيَّةً) بس اول
 یورطندان اوزی چقسه (وَتَرَكَ فِيهَا) دخی اول یورطده قالدرسه (أَهْلَهُ) ئوی جماعتینی (وَمَنْعَاهُ)
 دخی ئوی اسپابلرنی (حَنْثٌ) حانت بولور (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی یمین ایتسه (لِيَصْعَدَنَّ
 السَّمَاءَ) البتہ کوکگه آشارمن دیو (أَوْ لِيَقْلَبَنَّ) یايسه البتہ ایلندر مومن دیو (هَذَا الْحَجَرُ)
 اوشبو تاشنی (ذَهَبًا) آلتونغه (أَتَعَقَّدْتُ يَمِينَهُ) یمینی منعقد بولور (وَحَنْثٌ عَقِبَهَا) دخی
 بو یمین سوکنده حانت بولور (وَمَنْ حَلَفَ) دخی برکشی یمین ایتسه (لِيَقْضِيَنَّ فُلَانًا) البتہ فلان
 کشیگه تولهرمن (دِينَهُ) بورچینی (الْيَوْمَ) اوشبو کونده دیو (فَقَضَاهُ) بس فلانغه شول کونمه
 بورچینی تولسه (ثُمَّ وَجَّهَ فُلَانٌ) مونك سوکنده فلان کشی تابسه (بَعْضَهَا) دین اوچون
 بپورلگان درهلرنك بعضسنی (زُبُوقًا) نچار تابسه سودا گرلر قبول ایتوب بیت المال قبول
 ایتمه گهن ثمننی زیوف دیلر (أَوْ نَهْرَجَةً) یايسه اصلا یورمی تورغان تابسه تجارده بیت المال
 قبول ایتمه گهن ثمننی نهرجه دیلر (أَوْ مَسْتَقَّةً) یايسه اول درهلرنی حق ایسته لمش تابسه
 یعنی اول درهلرده کشی حق بولسه (لَمْ يَحْنَثِ الْخَالِفُ) یمین اینوچی حانت بولماس (وَأَنْ
 وَجَّهَهَا رِضًا) دخی اگر فلان کشی اول درهلرنی قورغاشین تابسه (أَوْ تَوْقَةً)
 یايسه اچی باقر طشی کمش بولغان آنچه تابسه (حَنْثٌ) یمین اینوچی حانت بولور (وَمَنْ

حَافٍ) دخی برکشی یمین ایتمسه (لَا يَقْبِضُ دَيْنَهُ) بورچینی آلام (درہمًا) ہر درہم (دُونِ دَرِّهِمْ)
 ہر درہم سے باشقہ یعنی آیورب آلامن دیو (فَقَبْضُ بَعْضُهُ) بس بورچنک بےعضنی آلسہ
 (لَمْ يَحْتِثْ) حانت بولماس (حَقِّي يَقْبِضُ) تا کم آلامینچہ (جَمِيعَهُ) بورچینک بارچہسنی (مُتَّفِرَقَةً)
 آیورب آیورب (فَإِنْ قَبِضَ دَيْنَهُ) بس اگر بورچینی آلسہ بوسورتہ (فِي وَزْنَيْنِ) ایکی
 اولچہ وده (وَلَمْ يَشَاغَلْ) دخی شغلنمہسہ (بَيْنَهُمَا) ایکی اولچہ و آراسنہ (الْأَبْعَمَلُ الْوَزْنِ) مگر
 اولچہ و عملی برلہن شغلنمہسہ (لَمْ يَحْتِثْ) حانت بولماس (وَلَيْسَ ذَلِكَ) ایماس او شبو یعنی
 وزن عملی برلہن شغلنمہسہ (بِمُتَّفِرِقِ) بورچنی آیورب آلو ایہہس (وَمَنْ حَافٍ) دخی ہر
 کشی یمین ایتمسہ (لِيَأْتِيَنَّ الْبَصْرَةَ) البتہ بصرہ شورینہ کیلور من دیو (فَلَمْ يَأْتِهَا) بس بصرہ
 شورینہ کیلمہسہ (حَتَّى مَاتَ) تا کم ٹولسہ (مَنْتْ) حانت بولور (فِي آخِرِ جُزْءٍ) سوکھی جزئہ
 (مِنْ أَجْزَاءِ حَيَاتِهِ) ترکک جزئلر من (مِنْ) گرجہ شاعت بولسہ وده مقصود کامل آکلتور بولغانلقی
 اوچون غائب صیغہ لرینہ مراد بولغانچہ متکلم معناسنی بیرلوب ترجمہ ایلدی .

کتاب الدعوی

دعوی حکم لری بیانندہ کیلگان کنابدہر حاکم قاشندہ برکشی اوزرنسہ بولغان حقنی
 اقرار قیلو دعوی قیلوچیغہ معنی دعوی قیلنغان کشیگہ معنی علیہ دعوی قیلنغان
 نرسہ گہ معنی بہدیلر (أَلْمَعْنَى) دعوی قیلوچی (مَنْ) شول کشیدر (لَا يُجْبَرُ عَلَى الْخُصُومَةِ)
 اول کشی دعواغہ جبر قیلنماس (وَأَلْمَعْنَى عَلَيْهِ) دخی معنی علیہ (مَنْ) شول کشیدر
 (يُجْبَرُ) جبر قیلنور (عَلَى الْخُصُومَةِ) دعوی قیلوغہ (وَلَا تَقْبَلُ الدَّعْوَى) دعوانی قبول
 قیلنماس (حَتَّى يَتَّكُرَ) تا کم ذکر قیلماینچہ (شَيْئًا مَعْلُومًا) بیلگولی نرسہنی
 (فِي جِنْسِهِ) جنسہسہ (وَقَدَّرَهُ) دخی مقدارندہ بیلگولی نرسہنی (وَأَنْ كَانَ عَيْنًا) اگر
 دعوی قیلنغان نرسہ ذات بولسہ (فِي يَدِ الْمَعْنَى عَلَيْهِ) آنک اوزرینہ دعوی قیلنغان
 کشی قولندہ بولغان ذات بولسہ (كُلْفٍ) معنی علیہنی کوچلہ نر (أَخْضَارُهَا) اول معنی بہا
 بولغان ذاتنی حاضر قیلوغہ (لِيُشِيرَ إِلَيْهَا) دعوی قیلوچینک اول ذات کہ اشارہ قیلماغی
 اوچون (بِالدَّعْوَى) دعوی برلہن (وَأَنْ لَمْ تَسْكُنْ حَاضِرَةً) دخی اگر اول ذات حاضر بولماسہ
 (ذَكَرَ قَمَّتَهَا) اول ذاتک قیمتنی معنی ذکر قیلور (وَأَنْ ادَّعَى عَقَارًا) دخی اگر معنی
 عقارنی دعوی قیلسہ (مَدَدَهُ) اول عقارنک چینگنی ذکر قیلور معنی (وَذَكَرَ) دخی معنی

ذكر قيلول (أَنَّهُ فِي يَدِ الْمُدْعَى عَلَيْهِ) درستلكنده اول عقار مدعى عليه قولنده ديو (وَأَنَّهُ)
 دخى درستلكنده مدعى (يُطَالِبُهُ) طلب قيلول اول مدعى عليه ني (به) اول عقار سببلى يعنى
 مدعى اوشبونى ذكر قيلول (وَأَنْ كَانَ حَقَّاقِي النَّمَةِ) دخى اكر مدعى به ذمه ده بولغان حق
 بولسه (ذَكَرَ جَنَسَهُ) مدعى مدعى به نك جنسى ذكر قيلول (وَقَدَرَهُ) دخى مدعى به نك
 مقدارنى ذكر قيلول (وَأَنَّهُ) دخى اوشبونى ذكر قيلول كم درستلكنده مدعى (يُطَالِبُهُ)
 مدعى عليه ني طلب قيلول (به) اول مدعى به سببلى (فَإِذَا صَحَّتِ الدَّعْوَى) بس هر قايجان
 دعوى درست بولسه (سَأَلَ الْقَاضِي) قاضى صورار (الْمُدْعَى عَلَيْهِ) مدعى عليه دن
 (عَنْهَا) اول مدعى بها بولغان ذاتن (فَإِنْ اعْتَرَفَ) بس اكر مدعى عليه اقرار قيلسه
 (فُضِيَ عَلَيْهِ) حاكم مدعى عليه اوزريده، حكم قيلول (بِهَا) اول مدعى بها بولغان ذات
 برلن (وَأَنْ أَنْكَرَ) دخى اكر مدعى عليه انكار قيلسه (سَأَلَ الْمُدْعَى) قاضى مدعى دن
 صورار (الْبَيِّنَةُ) گواهلارنى (فَإِنْ أَمَضَرَهَا) بس اكر مدعى گواهلارنى ماضر قيلسه (فُضِيَ بِهَا)
 حاكم مدعى بها بولغان ذات برلن حكم قيلول (وَأَنْ عَجَزَ عَنْ ذَلِكَ) دخى اكر مدعى
 گواهلار حاضر قيلودان عاجز بولسه (وَطَلَبَ يَمِينَ خَصْمِهِ) دخى مدعى عليه ني يمين
 ايندرونى ايستهسه (أَسْتَجْلَفَ عَلَيْهَا) مدعى عليه اوزرينه يمين ايندرونى اول ذات اوزرينه
 (وَأَنْ قَالَ) دخى اكر مدعى اينسه (لِي) ميم اوچون بولغوجييسر (بَيِّنَةٌ حَاضِرَةٌ) حاضر
 بولغان گواهلار ديو (وَطَلَبَ الْيَمِينَ) دخى يمين ايستهسه (لَمْ يُسْتَجْلَفْ) مدعى عليه ني
 يمين ايندرونى (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَلَا تُرَدُّ الْيَمِينَ) دخى
 يميننى قايتارماس (عَلَى الْمُدْعَى) دعوى قيلوجى اوزريده (وَلَا تُقْبَلُ) دخى قبول
 ايندهس (بَيِّنَةٌ صَاحِبِ الْيَدِ) تصرف ايده سينك گواهلارنى (فِي الْمَلِكِ الْمَطْلُوقِ) مطلق
 ملكده (فَإِذَا نَكَلَ الْمُدْعَى عَلَيْهِ) بس هر قايجان مدعى عليه باش تارتسه (عَنِ الْيَمِينِ) يمينن
 (فُضِيَ عَلَيْهِ) مدعى عليه اوزرينه حكم قيلنور (بِالْتَّكْوَلِ) باش تارتوبرلن (وَلَزِمَهُ) دخى
 مدعى عليه اوزرينه لازم بولور (مَا ادَّعَى عَلَيْهِ) مدعى مدعى عليه اوزرينه دعوى قيلغان
 نرسه (وَيَتَّبَعِي الْقَاضِي) دخى قاضيغه تبيوش بولور (أَنْ يَقُولَ) نه يئمه كلك (له) اول مدعى
 عليه گه (أَتَى) درستلكنده يمين (أَعْرَضَ) عرض قيلول من (عَلَيْكَ) سينك اوزرگه (الْيَمِينِ)
 يميننى (ثَلَاثًا) اوچ مرتبه (فَإِنْ حَلَفْتَ) بس اكر سين يمين ايتهسك بيك خوش (وَالْأُ)
 دخى اكر يمين ايندهسه (فَضَيْتُ عَلَيْكَ) سينك اوزرگه حكم قيلور من (بِمَا ادَّعَاهُ) مدعى

دعویٰ قبیلگان نرسہ برلہن دیو (وَأَذَا كُرَّرَ الْعَرَضُ) ہر قابچان قاضی عرضی تکرار قبیلسہ (ثَلَاثَ مَرَّاتٍ) اوج مرتبہ (قُضِيَ عَلَيْهِ) مدعی علیہ اوزرینہ حکم قبیلنور (بِالْتَّكْوَلِ) باش تارتو برلہن (وَأَنَّ كَانَتْ الدَّعْوَى نَسْكَامًا) ہر قابچان دعویٰ نکاح بولسہ (لَمْ يُسْتَعْلَفْ الْهَنْكُرُ) نگاہنی انکار قبیلو جینی یمین ایندرامہس (عَفَا أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَلَا يُسْتَعْلَفُ) دخی یمین ایندرامہس (فِي النِّكَاحِ) نکاحہ (وَالرُّجْعَةَ) دخی طلاقدان قایتودہ (وَأَلْفَى فِي الْأَبْلَاءِ) دخی ایلاہہ رجوعہ (وَالرَّقَّ) دخی قلیلقہ (وَالْأَسْتِيلَادَ) دخی ام ولف قبیلودہ (وَالْوَلَاءَ) دخی ولادہ (وَالْحُدُودَ) دخی حدلردہ یعنی ہونرسہ لردہ امام اعظم قاشندہ یمین ایندرامہس (وَقَالًا) دخی ایندیلر امامین (يُسْتَعْلَفُ) یمین ایندرلور دیو (فِي ذَلِكَ كَلَّمَهُ) اوشبولارنک بارچہ سندہ (الْأَفَى الْحُدُودَ) مگر حدلردہ یمین ایندرامہس (وَأَذَا ادَّعَى اثْنَانِ) ہر قابچان ابکی کشی دعویٰ قبیلسہ (عَيْنَانِي يَمْدَ آخَرَ) ایکنچی کشی قولندہ بولغان ذاتنی (وَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) حالہو کم ایکی ایردن ہر برسی (يَزْعَمُ) زعم ایتہر بولسہ (أَنْهَا) درستلکدہ اول ذات (لَهُ) اوزی اوچون دیو (وَأَقَامَا الْبَيِّنَةَ) ایکسیدہ گواہلار تورغزسہ لار (قُضِيَ بِهَا) اول ذات برلہن حکم قبیلنور (بَيْنَهُمَا) بوایکی کشی آراسندہ یارطلاش بولو برلہن (وَأَنَّ ادَّعَى) دخی اگر دعویٰ قبیلسہ (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی ایردن ہر برسی (نِكَاحَ امْرَأَةٍ) بوخاتونک نکاحینی (وَأَقَامَا الْبَيِّنَةَ) دخی ایکسیدہ گواہلار تورغزسہ لار (لَمْ يَقْضُ) حکم قبیلنماس (بِوَاحِدَةٍ مِنَ الْبَيِّنَتَيْنِ) ایکسینک گواہلار ندان برسینک گواہلغی سبہای (وَرُجِعَ) دخی قایتلمش بولور (إِلَى تَصَدِيقِ الْمَرْأَةِ) خاتوننک تصدیق قبیلو وینہ (لِأَحَدِهِمَا) ایکسی نکہ برسی نکہ دعویٰ سنی یعنی خاتون قایسینک دعواسنی تصدیق قبیلور شوکار بولور (وَأَنَّ ادَّعَى اثْنَانِ) دخی اگر ایکی کشی دعویٰ قبیلسہ لار اوچنچی کشی اوزرینہ (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) بوایکی کشین ہر برسی (أَنَّهُ) درستلکدہ ہر برسی (أَشْتَرَى مِنْهُ) اول اوچنچی کشین صاتوب آلدی (هَذَا الْعَبْدُ) اوشبولقنی یعنی ایکی کشی فلان کشین برقلنی ایکسیدہ یمین صاتوب آلدی دیو دعویٰ قبیلسہ لار (وَأَقَامَا الْبَيِّنَةَ) دخی ایکسیدہ گواہلار تورغزسہ لار (فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) بس بوایکی کشین ہر برسی (بِالْحِيَارِ) اختیار برلہن بولور لار (إِنْ شَاءَ) اگر نلہسہ (أَخْفَ نَصْفَ الْعَبْدِ) ہر برسی قلنک یارطسفی آلور (بِنَصْفِ الثَّمَنِ) ثمننک یارطسی برابرندہ (وَأَنَّ شَاءَ) دخی اگر ہر برسی نلہسہ (تَرَكَ) قویارقلنی (فَإِنَّ قَضَى الْقَاضِي) بس اگر حکم قبیلوچی حکم قبیلسہ (بِهِ) اول قل برلہن (بَيْنَهُمَا) ایکسی آراسندہ اورناق بولو برلہن

(وَقَالَ أَحَدُهُمَا) دخی ایکسینک برسی تہیتسه (لِأَخْتَارُ) اورتاقلقنی اختیار قیلیم دیتسه
 (لَمْ يَكُنْ لِلْآخِرِ) ایکنچسینه بولماس (أَنْ يَأْخُذَ جَمِيعَهُ) قلنک بارچه سنی الماقلق (وَأَنْ ذَكَرَ
 دخی اگر ذکر ایتسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی مدعی دن هر برسی (تَأْرِيحًا) تاربخنی ذکر
 ایتسه یعنی برسی ایتسه مین فلان وقت صاتوب آلم ایکنچسی ایتسه مین فلان وقت
 صاتوب آلم دیو (فَهُوَ) بس اول قل (لِلأَوَّلِ مِنْهُمَا) بوا یکی کشیمن اولگسی اوچون
 بولور یعنی اولره ک صاتوب آلونی دعوی قیلغانینیه بولور (وَأَنْ لَمْ يَنْذُرْ قَارِيحًا) دخی اگر
 هیچ برسی تاربخنی ذکر قیلماسه (وَمَعَ أَحَدِهِمَا) حالبوکم بوا یکی مدعینک برسی برلن بولسه
 (الْقَبْضُ) قبض یعنی قل برسینک قولنده بولسه (فَهُوَ أَوَّلِي) بس اول قبض قیلغانی
 آرتوغراق بولور یعنی قل آکار بولور (وَأَنْ ادَّعَى أَحَدُهُمَا) دخی اگر ایکی مدعینک
 برسی دعوی قیلسه (شُرَاءً) قلنی صاتوب آلونی (وَالْآخِرُ هِبَةٌ) ایکنچسی قلنی هبه قیلونی
 دعوی قیلسه (وَقَبْضًا) دخی قبضنی دعوی قیلسه (وَأَقَامَا الْبَيْتَةَ) دخی ایکیسینه گواهلار
 تورغزسالار (وَلَا تَأْرِيحُ مَعَهُمَا) ایکیس برلنده تاربخ بولماسه (فَالشَّرَاءُ) بس صاتوب آلونی
 دعوی قیلوچسی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر یعنی قل آکار بولور (وَأَنْ ادَّعَى أَحَدُهُمَا) دخی
 اگر ایکی مدعینک برسی دعوی قیلسه (الشَّرَاءُ) صاتوب آلونی (وَادَّعَيْتِ الْمَرْأَةَ) دخی
 خاتون دعوی قیلسه (إِنَّهُ) درستلکده اول صاتوچی (تَزَوَّجَهَا) میغی جفتلندی (عَلِيَّهِ)
 اول قل اوزرینه (فَهُمَا سَوَاءٌ) بس بو مدعی ایر برلن مدعیه خاتون برابرلدر بس
 خاتون یارطی مهرنی آلور ایرگه قلنک یارطسی بولور (وَأَنْ ادَّعَى أَحَدُهُمَا) دخی اگر
 ایکی مدعینک برسی دعوی قیلسه (رَهْنًا وَقَبْضًا) رهن برلن قبضنی (وَالْآخِرُ هِبَةٌ وَقَبْضًا)
 ایکنچسی دعوی قیلسه هبه برلن قبضنی (فَالرَّهْنُ أَوَّلِي) بس رهن دعوی قیلوچی آرتوغراقدر
 یعنی قل آکار بولور (وَأَنْ أَقَامَا الْخَارِجَانَ الْبَيْتَةَ) دخی ایکی خارج بولغان مدعی لر
 گواهلار تورغزسالار (عَلَى الْمَلِكِ) ملک اوزرینه (وَالتَّأْرِيحُ) دخی تاربخ اوزرینه
 (فَصَاحِبُ التَّأْرِيحِ الْأَقْدَمُ) بس الگروه بولغان تاربخنک اییمسی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر
 (وَأَنْ ادَّعِيَا) دخی اگر ایکی کشی دعوی قیلسالار (الشَّرَاءُ) صاتوب آلونی (مَنْ وَامِدَ)
 برکشیمن (وَأَقَامَا الْبَيْتَةَ) دخی گواهلار تورغزسالار (عَلَى تَأْرِيحَيْنِ) ایکی تاربخ اوزرینه
 (فَالأَوَّلُ) بس تاربخ اول اییمسی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر (وَأَنْ أَقَامَ) دخی اگر تورغزسه
 (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی مدعی دن هر برسی (بَيْتَةَ) گواه تورغزسه (عَلَى الشَّرَاءِ) صاتوب

آغانلقغه (من الآخر) ایکنچیسندن (وَدَكْرًا تَارِيحًا) دخی ایکی مدعیده تاریخنی ذکر
 ایتسه لر (فَهُمَا) بس بو ایکی مدعی (سَوَاءً) برابرلدر (وَأَنْ أَقَامَ الْخَارِجُ) دخی اگر خارج
 بولغان مدعی تورغزسه (الْبَيِّنَةُ) گواهنی (عَلَى مَلِكٍ مُورَخٍ) تاریغلی ملک اوزرینه
 (وَأَقَامَ صَاحِبُ الْيَدِ) دخی ملکنده تصرف اییهسی تورغزسه (الْبَيِّنَةُ) گواهنی (عَلَى مَلِكٍ
 أَقَامَ تَارِيحًا) تاریخ بوزندن الکرهک بولغان ملک اوزرینه (كَانَ أَوْلَى) ملکنده تصرف
 اییهسی آرتوغراق بولور یعنی ملک آکار ثابت بولور (وَأَنْ أَقَامَ الْخَارِجُ) دخی اگر
 خارج یعنی ملکنده تصرفی بولماغان کشی تورغزسه (وَصَاحِبُ الْيَدِ) دخی ملکنده تصرف
 اییهسی تورغزسه (كُلُّ وَاحِدٍ مَهُمَا) بو ایکنسندن هر برسی تورغزسه (بَيِّنَةٌ) گواهنی (بِالْفِتْحِاجِ)
 بالآ توغراق برلن (فَصَاحِبُ الْيَدِ) بس تصرف اییهسی آرتوغراقدر (فَأَنْ أَقَامَ أَحَدُهُمَا)
 بس اگر خارج برلن صاحب یدنک برسی تورغزسه (الْبَيِّنَةُ) گواهنی (عَلَى الْفِتْحِاجِ) بالآ
 توغراق اوزرینه (وَالْآخِرُ) دخی ایکنچسی بیینه تورغزسه (عَلَى الْمَلِكِ) ملک اوزرینه
 (فَصَاحِبُ الْفِتْحِاجِ) بس بالآ توغراقوغه بیینه اقامت قیلوچی (أَوْلَى) آرتوغراقدر (وَكذلك)
 دخی اوشاندق نتاج کبیر (الْتَسْجُ فِي الثِّيَابِ) کیمیلر طوقوده (الَّتِي) شوندا این کیمیلر
 (لَا تُسْجُ) توقلماس (الْأَمْرَةَ وَاحِدَةً) مگر بر مرتبه توقلور (وَكُلُّ سَبَبٍ) دخی هر بر سبب
 (فِي الْمَلِكِ) ملکنده (لَا يَنْكُرُ) مکرر بولماس بولسه بوهم نتاج حکمنده در یعنی بو ایکی
 صورتده خارج بولغان مدعی دن صاحب الید آرتوغراقدر (وَأَنْ أَقَامَ الْخَارِجُ) دخی اگر
 خارج تورغزسه (الْبَيِّنَةُ عَلَى الْمَلِكِ) ملک اوزرینه گواهنی (وَصَاحِبُ الْيَدِ) دخی تصرف اییهسی
 تورغزسه (بَيِّنَةٌ) گواهنی (عَلَى الشَّرَاءِ) صاتوب آلوغه (مِنْهُ) اول خارجدان (كَانَ أَوْلَى) تصرف
 اییهسی آرتوغراقدر یعنی مدعی به تصرف اییه سینده بولور (وَأَنْ أَقَامَ) دخی اگر تورغزسه
 (كُلُّ وَاحِدٍ مَهُمَا) خارج برلن ید اییه سیندن هر برسی (الْبَيِّنَةُ) گواهنی تورغزسه (عَلَى الشَّرَاءِ)
 صاتوب آغانلقغه (من الآخر) ایکنچیسندن (وَلَا تَارِيحٌ مَعَهُمَا) بو ایکی مدعی برلن تاریخ
 بولماسه (تَهَاتَرَتِ الْبَيِّنَتَانِ) ایکی طرفنک گواهلار ید باطل سوزنی سویلگان بولور مدعی
 به تصرف اییه سینده قالور (وَأَنْ أَقَامَ) دخی اگر تورغزسه (أَحَدُ الْمُتَعَيِّنِينَ) ایکی مدعینک
 برسی (شَاهِدِينَ) ایکی گواهنی (وَالْآخِرُ أَرْبَعَةٌ) دخی ایکنچی مدعی دورت شاهد تورغزسه
 (فَهُمَا سَوَاءٌ) بس ایکی مدعی ایکنسینده برابردر (وَمَنْ ادَّعَى) دخی برکشی دعوی قیلسه
 (قِصَاصًا) قصاصنی (عَلَى غَيْرِهِ) باشقه کشی اوزرینه (فَجَعَلَ) بس باشقه کشی انکار قیلسه

(أَسْتَعْلَقُ) اول غیر فی یمین ایقنر لور (فَإِنْ نَكَرَ عَنِ الْيَمِينِ) بس اگر یمیندن باش تارتسه
 (فِيمَا دُونَ النَّفْسِ) نفس قصاصندان باشقه ده (لِزِمَهُ الْقَصَاصُ) اول غیرگه قصاص لازم بولور
 (وَأَنْ نُّكَلِّفَ فِي النَّفْسِ) دخی اگر نفس قصاصنده باش تارتسه یمیندن (حُبْسُ) حبس قیلنور
 (حَتَّى يُقَرَّ) قصاص برلهن اقرار قیلغانغه قدری (أَوْ يَعْلَفُ) یا یسه یمین ایتمگه نگه قدری (وَقَالَا)
 دخی نه یندیلمر امامین (يَلْزِمُهُ الْأَرْضُ) اول کشیگه دیت لازم بولور دیندیلمر (فَهَمَّا) ایکسنده ده
 یعنی نفس دن باشقه ده ده نفس ده ده (وَأَذْأَقَالَ الْمُدْعَى) دخی هر قایچان دعوی قیلوچی
 ده یتسه (لِي بَيِّنَةَ حَاضِرَةً) مینم اوچون حاضر بولغان گواهلار بار دیسه (قِيلَ لِلْخَصْمِ) دعوی
 قیلوچینگه خصمینم ده یتلور (أَعْطَاهُ كَفِيلًا بِنَفْسِكَ) اولک برابرندمه مدعیگه کفیل بپر (ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ)
 اوچ کون (فَإِنْ فَعَلَ) بس اگر خصم اوچ کونک اوزی برابرندمه کفیل بپرسه بیگ خوب
 (وَأَلَّا) اگر کفیل بپرسه سه (أَمْرًا بُلَاغَةً) اول خصم غه لازم بولو برلهن مدعی گه امر قیلنور
 (الْأ) مگر لازم بولو برلهن امر قیلنماس (أَنْ يَكُونَ غَرِيبًا) مدعی علیه نلک غریب بولووی
 وقتنده (عَلَى الطَّرِيقِ) بول اوزرندمه (فَيَلْزِمُهُ) بس مدعی مدعی علیه گه لازم بولور (مُقَدَّارُ
 مَجْلَسِ الْقَاضِي) قاضی مجلسینگه مقدار نجه (وَأَنْ قَالَ الْمُدْعَى عَلَيْهِ) دخی اگر مدعی علیه
 ده یتسه (هَذَا الشَّيْءُ) اوشبونرسه فی (أَوْ دَعْنِيهِ فَلَنْ الْغَائِبُ) فلان غائب کشی مینم اوزرمه
 ودیعت قویبی (أَوْ رَهْنَهُ عِنْدِي) یا یسه مینم قاشمده اول نرسه فی فلان غائب امانت
 قویبی (أَوْ غَضَبْتَهُ) یا یسه اول نرسه فی غضب لاپ آلمم مین (مَنْهُ) اول فلان غائبین
 دیسه (وَأَقَامَ الْبَيِّنَةَ) دخی شاهدلار تورغزسه (عَلَى ذَلِكَ) اوشبودعواسیغه یعنی ده یتنگان
 سوزینه (فَلَا خِصُومَةَ بَيْنَهُ) بس خصومت یوقدر مدعی علیه برلهن (وَبَيْنَ الْمُدْعَى) دخی
 مدعی آراسنده (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر مدعی علیه ده یتسه (ابْتَعَثَهُ) صاتوب آلمم مین
 اول نرسه فی (مَنْ الْغَائِبُ) فلان غائبین دیو (فَهُوَ خَصْمٌ) بس اول مدعی علیه خصم در
 یعنی بوضورتده دعوی ثابت بولور (وَأَنْ قَالَ الْمُدْعَى) دخی اگر دعوی قیلوچی ده یتسه
 (سُرِقَ مَنِي) اول نرسه فی میندن اولاندی دیسه (وَأَقَامَ الْبَيِّنَةَ) دخی گواهلار تورغزسه
 (وَقَالَ صَاحِبُ الْيَدِ) دخی تصرف اییه سی ده یتسه (أَوْ دَعْنِيهِ فَلَنْ) فلان کشی اول نرسه فی
 میکانصاقلارغه ودیعت قویبی دیسه (وَأَقَامَ الْبَيِّنَةَ) دخی گواهلار تورغزسه (لَمْ تَنْتَفِعْ الْخِصُومَةَ)
 دعوی بتماس (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر نه یتسه (الْمُدْعَى) دعوی قیلوچی (ابْتَعَثَهُ مِنْ فَلَانٍ) اول
 نرسه فی فلانندان صاتوب آلمم مین دیسه (وَقَالَ صَاحِبُ الْيَدِ) دخی تصرف اییه سی ده یتسه

(اَوْ دَعْنِيهِ فُلَانٌ) فلان كشي ميکنا وديعت گه قويمی ديسه (ذَلِكْ) اوشبو نرسه ني (سَقَطَتْ
الْحُصُونُ) دعوی ساقط بولور (بَغِيْرُ بَيْتَةٍ) گواهلاردان باشقه (وَالْيَمِيْنُ) دخی يمین (بِاللّٰهِ تَعَالٰی)
الله تعالی برلمگنه در (دُوْنُ غَيْرِهِ) الله تعالی دن باشقه برلهن توگلمر (وَيُوْكَدُ) دخی
يمیننی برکفلور وقاطی قیلنور (بِنُكْرٍ اَوْ صَافِهٍ) الله تعالی نك صفتلارونی ذکر برلهن
(وَلَا يُسْتَجَافُ) دخی يمین ايندرلماس (بِالطَّلَاقِ) خاتوننی طلاق قیلور برلهن (وَالْعَقَاقِ) دخی
قل آزاد ايتور برلهن (وَيُسْتَجَافُ الْيَهُودِي) دخی تورات برلهن عمل قیلوچی قومنی يمین ايتدرلر
(بِاللّٰهِ النَّبِيُّ) شوندا يمین الله برلهن قسم قیلان (اَنْزَلَ التَّوْرَةَ عَلٰی مُوسٰی) اول الله موسی
عليه السلام گه توراتنی ايندردی ديو يمین ايندرلور (وَالنَّضْرَانِي) دخی انجيل برلهن
عمل قیلوچی قومنی يمین ايندرلور (بِاللّٰهِ النَّبِيُّ) شوندا يمین الله برله قسم قیلان (اَنْزَلَ
الانجيلَ عَلٰی عيسٰی) اول الله عيسى عليه السلام اوزرينه انجيلنی ايندردی ديو (وَالْمَجُوسِي)
دخی کوکن الله تعالی طرفندان اينگان كتاب برلهن عمل قیلمی تورغان قومنی يمین
ايتدرلور (بِاللّٰهِ النَّبِيُّ خَلَقَ النَّارَ) اوطنی ياراطقان الله برلهن قسم قیلان ديو (وَلَا يُسْتَجَافُونَ)
دخی يهود و نصاری و مجوسلرني يمین ايندرلمس (فِي بُيُوتِ عِبَادَتِهِمْ) عبادت قیلا
تورغان ايولرنده (وَلَا يَجِبُ) دخی واجب بولمس (تَغَايِظُ الْيَمِيْنِ) يمیننی قاتی قیلاما قلاق
(عَلٰی الْمُسْلِمِ) مسلمان اوزرينه (بَرْمَانِ) زمان برلهن (وَلَا يَمْكُنُ) دخی مکان برلهن (وَمَنْ ادَّعٰی
دخی برکشی دعوی قیلسه (اَنَّهُ اَبْتَاعٌ) درستلکله اول مدعی صاتوب آلدی یعنی صاتوب
آلدم ديو (مَنْ هَذَا) اوشبو حاضر کشیدن (عِبْنُهُ) قیلینی (بِالْفِ) ملك درهم برابرند ديو
(فَجَعَلَهُ) بس حاضر انكار قیلسه صاتوب آلونی (اُسْتَجَافُ) مدعی عليه ني يمین ايتدرلور
(بِاللّٰهِ مَا بَيْنَكُمْ) خدا برلهن قسم ايتب نه يته من سزنگ آرا كزده یعنی ايکيز آرا سنده
يوقدر (يَبِيعُ قَائِمٌ فِيْهِ) اول قلده تورغوچی بيع ديو (وَلَا يُسْتَجَافُ) دخی يمین ايندرلهس (بِاللّٰهِ
مَا بَعْتُ) خدا برلهن قسم قیلوب ايتمه من صاتمادم مين ديو (وَيُسْتَجَافُ فِي الْغَضَبِ) دخی غصبه
مدعی عليه ني يمین ايتدرلور (بِاللّٰهِ مَا يَسْتَجُوعُ عَلَيْكَ) خدا برلهن قسم قیلوب ايتمه من سينگ
اوزرگه تيبش بولماس (رَدُّهُ) اول دعوی قیلغان نرسه ننی قايتارمق ديو (وَلَا يُسْتَجَافُ)
دخی مدعی عليه ني يمین ايتدرلماس (بِاللّٰهِ مَا غَضِبْتُ) خدا برلهن يمین ايتب نه يته من سين
دعوی قیلغان نرسه ني غصب لامادم ديو (وَفِي النِّكَاحِ) دخی نکاح يمین ايندرلور مدعی
عليه ني (بِاللّٰهِ مَا بَيْنَكُمْ) خدا برلهن قسم قیلوب نه يته من بزنگ ايکی آرا مزده يوقدر (نِكَاحٌ

قائم في الحال) حاضرده قائم بولغان نكاح ديو (وفي دعوى الطلاق) دخی خاتوننىڭ طلاقنى دعواسىندە ايرنى يمين ايتىرلور (بالله ما هي) خدا بىرلەن قىسم قىلوب ئەيتەن خاتون ايمەس (باين منك) سېنىدىن يەنى مېنىدىن آيورلغوجى ايمەس (الساعة) شول زمانىدە (بما ذكرت) خاتون ذكر قىلغان نوسەسى سىببى (ولا يستحق) ايرنى آنط ايتىرلمەس (بالله ما طلقها) خدا بىرلەن قىسم قىلوب ئەيتەن اير خاتوننى طلاق قىلمادى يەنى مېن طلاق قىلمادىم ديو (وان كانت) دخی اگر بولسە (دار) يورط (في يدرجل) بىر ايرنىڭ قولنىڭ (ادعها اثنان) اول يورطنى ايكى كشى دعوى قىلسەلار (احدهما) ايكى مەدىنىڭ بىرسى دعوى قىلسە (جميعة) يورطنىڭ بار چەسىنى (والآخر نصفها) دخی ايكنچسى يورطنىڭ يارطىسىنى دعوى قىلسە (واقام البينة) دخی ايكسىدە مەدى لىرىنە گواھلار تورغزسەلار (فلاصاحب الجميع) بس يورطنىڭ بار چەسىنى دعوى قىلوچىغە (ثلاثة ارباعها) يورطنىڭ دورت الشىدىن اوج الشى بولور (ولصاحب النصف) دخی يورطنىڭ يارطىسىنى دعوى قىلوچىغە (ربعها) يورطنىڭ دورتتىن بىرى بولور (عند أبي حنيفة رحمه الله) امام اعظم قاشىدە (وقال) دخی ئەيتىدىلار امامىن (هي) اول يورط (بينهما) ايكى مەدى آراسىندە (اثنان) اوج الوشلاب بولور ايكى الوشى يورطنىڭ بار چەسىنى دعوى قىلوچىغە بىر الشى يورطنىڭ دعوى قىلوچىغە (ولو كانت) دخی اگر شول رتدە يورط بولسە (في ايديهما) ايكى مەدىنىڭ قولنىڭ (سأمت) يورطنى تابىشورلور (لصاحب الجميع) يورطنىڭ بار چەسىنى دعوى قىلوچىغە (نصفها على وجه القضاء) يورطنىڭ يارطىسىنى قىضا وجەسى اوزىنە تابىشورلور يارطىسىنى قىضا وجەسىدىن باشقە تابىشورلور (واذا تنازعا) دخی هر قايجان ايكى مەدى نىزاع قىلىشسەلر (في دابة) بىر دورت آياقلى حيوانىدە (واقام) دخی تورغزسە (كل واحد منهما) ايكى مەدى دن هر بىرسى (بينه) گواھلارنى (انها) درىستلىككە اول دابە (نتجت) توغدى (عنده) آننىڭ قاشىدە يەنى هر ايكسى دابە مېندە توغدى ديو دعوى قىلسە (ودكرنا تاريخا) دخی هر ايكسى تاريخ ذكر ايتسەلر (وسن الثابتة) دخی دابەنىڭ ياشىنى (يوافق) موافق بولور بولسە (احد الثار يخين) ايكى تارىخنىڭ بىرسىدە (فهو اولي) بس تارىخى موافق بولغانى آرتغراقدر يەنى دابە آكار بولور (وان أشكل ذلك) دخی اگر اوشبو يەنى دابەنىڭ ياشى مشكل بولسە يەنى بىلنمەسە (كانت بينهما) دابە ايكى مەدى آراسىندە اورتاق بولور (وان تنازعا) دخی اگر ايكى مەدى نىزاع قىلىشسەلار (في دابة) بىر دابە دە (احدهما) ايكى مەدىنىڭ

برسی (رَاكِبُهَا) دابه گه آطلانغان بولسه (وَالْآخَرُ) دخی ایکنچی مدعی (مُتَعَلِّقٌ بِلِحَامِهَا) دابه نلک جوگه نینه یابشقان بولسه (فَالرَّكِبُ) بس دابه گه آطلانغانی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر یعنی دابه آثار بولور (وَكُنَالِكَ) دخی اوشنداق بولور حکم (إِذَا تَنَزَّعًا) هر قایچان ایکی مدعی نزاع قیلشسه لار (بَعِيرًا) دوه ده (وَعَلَيْهِ حَمْلٌ) دخی دوه اوزرنده بولسه (لَا أَحَدَهُمَا) ایکی مدعی نلک برسی اوچون (فَصَاحِبُ الْحَمْلِ) بس بولک ایسه سی بولغان مدعی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر یعنی دوه آثار بولور (وَكُنَالِكَ) دخی حکم اوشنداق بولور (إِذَا تَنَزَّعًا) هر قایچان ایکی مدعی نزاع قیلشسه لار (قَمِيصًا) بر کولمه کده (أَحَدُهُمَا الْأَبْسُ) ایکی مدعی نلک برسی اول کولمه کنی کیگان بولسه (وَالْآخَرُ) دخی ایکنچی مدعی (مُتَعَلِّقٌ بِكُمَا) کولمه نلک بیکنینه یابشقان بولسه (فَاللَّابِسُ) بس کولمکنی کیگان مدعی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر یعنی کولک آثار بولور (وَإِذَا ائْتَمَرْتُمَا فِي شَيْءٍ) دخی هر قایچان ساتوچی برلهن آلوچی اختلافی قیلشسه لار (فِي الْبَيْعِ) ساتوده (فَادَّعَى الْمُسْتَشْرَى) بس ساتوب آلوچی دعوی قیلسه (ثُمَّ) بر مقدار آتجه نی (وَادَّعَى الْبَائِعُ) دخی ساتوچی دعوی قیلسه (أَكْثَرُ مِنْهُ) ساتوب آلوچی دعوی قیلغان مقدار دان کوبره ک ثمننی (أَوْ اعْتَرَفَ الْبَائِعُ) یایسه ساتوچی اقرار قیلسه (بِقَدْرِ مَنْ الْمَبِيعِ) مبیع دن بر مقدار برلهن (وَادَّعَى الْمُسْتَشْرَى) دخی ساتوب آلوچی دعوی قیلسه (أَكْثَرُ مِنْهُ) ساتوچی دعوی قیلغان مقدار دان کوبره کنی (وَأَقَامَ أَحَدُهُمَا) دخی ساتوچی برلهن آلوچینلک برسی تورغزسه (الْبَيِّنَةُ) گواهلار نی (قُضِيَ لَهُ) گواهلار تورغزغانی فائده سیفه حکم قیلنور (بِهَا) اول بیینه سبیلی (فَإِنْ أَقَامَ) بس اگر تورغزسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی مدعی دان هر برسی (الْبَيِّنَةُ) گواهلار نی (كَانَتْ) بولور (الْبَيِّنَةُ الْمَثْبُتَةُ لِلزِّيَادَةِ) آرتوقلغنی اثبات قیلوچی گواهلار (أَوَّلِي) آرتوغراق بولور (فَإِنْ لَمْ تَكُنْ) بس اگر بولماسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی مدعی دان هر برسی اوچون (بَيِّنَةٌ) گواهلار (قِيلَ لِلْمُسْتَشْرَى) ساتوب آلوچیغه نه بیتلور (إِمَّا أَنْ تُرَضِيَ) یا راضی بولورسن سین (بِالْثَّمَنِ النَّاسِي) شوندا این ثمن گه (ادَّعَاهُ الْبَائِعُ) اول ثمننی ساتوچی دعوی قیلدی دیو (وَالْأ) اگر سین راضی بولماسا ک ساتوچی دعوی قیلغان ثمن گه (فَسَخَطْنَا الْبَيْعَ) ساتوبی بوزارمز دیو (وَقِيلَ لِلْبَائِعِ) دخی ساتوچیغه نه بیتلور (إِمَّا أَنْ تُسَلِّمَ) یا تابشورورسن (مَا ادَّعَاهُ الْمُسْتَشْرَى) ساتوب آلوچی دعوی قیلغان نرسه نی (مَنْ الْمَبِيعِ) مبیع دان (وَالْأ) اگر تابشورماسا ک (فَسَخَطْنَا الْبَيْعَ) بیعی بوزارمز دیو (فَإِنْ لَمْ يَتْرَضِ بِهَا) بس اگر بو حکم گه ساتوچی برلهن ساتوب

آلوجی راضی بولماسالار (اسْتَعَاذَ الْحَاكِمُ) حکم قیلوجی یمین ایقدر (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا)
 صاتوجی برله صاتوب آلوجیدان هر برسینی (عَلَى دَعْوَى الْآخَرِ) ایکنچی مدعینک دعواسی
 اوزرینه (فَيَبْتِغِي) بس باشلار حاکم (بِیْمَنِ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوجینی یمین ایقدر
 برله (فَإِذَا حَلَفَا) بس هر قیچان یمین ایقسه لر صاتوجی برله صاتوب آلوجی (فَسَخَّ الْقَاضِي
 حَاكِمُ بَوْرَارِ) (الْبَيْعِ) بیعی (بَيْنَهُمَا) صاتوجی برله صاتوب آلوجی آراسنده (وَأَنْ نَّكَلْ)
 دخی اگر باش تارتسه (أَعْمَهُمَا) صاتوجی برله صاتوب آلوجینک برسی (عَنْ الْيَمِينِ)
 یمین دن (لِزْمِهِ) لازم بولور باش تارتقانینه (دَعْوَى الْآخَرِ) ایکنچسینک دعوی سی (وَأَنْ
 اخْتَلَفَا) دخی اگر صاتوجی برله صاتوب آلوجی اختلاف قیلوشسالار (فِي الْأَجَلِ) مدتک
 (أَدْفَى شَرْطَ الْخِيَارِ) بیاسه اختیار شرطنده (أَوْ فِي اسْتِفَاءِ بَعْضِ الثَّمَنِ) بیاسه ثمنک بعضسینی
 آلوده (فَلَاتَعَالَى بَيْنَهُمَا) بس صاتوجی برله صاتوب آلوجی آراسنده یمین ایقشو یوقدر
 (فَالْقَوْلُ) بس معتبر سوز (قَوْلٌ مَنْ يَنْكُرُ الْخِيَارَ) اختیار نی انکار قیلغان کشینک سوزی
 (وَالْأَجَلِ) دخی مدتنی انکار قیلغان کشینک سوزی (مَعَ يَمِينِهِ) یمین ایقوی برله معتبر
 بولور (وَأَنْ هَلَكَ الْمَبِيعُ) دخی اگر مبیع هلاک بولسه (ثُمَّ اخْتَلَفَا) مونک صوکنک صاتوجی
 برله آلوجی اختلاف قیلشسالار (أَمْ يَقَالُفَا) یمین ایقشمه سلر (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم
 قاشنک (وَأَبِي يُوسُفَ) دخی امام ابو یوسف قاشنده (رَحْمَهُمَا اللَّهُ) الله تعالی نک رحمتی بولغای
 ایدی بوایکسینه (وَجَعَلَ الْقَوْلُ) دخی معتبر سوز قیلغور (قَوْلُ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوجینک
 سوزی (وَقَالَ مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی قشینی امام محمد (يَقْتَضِي) یمین ایقوشلر دینی
 (وَيُفْسَخُ الْبَيْعُ) دخی بیعی بوزلور (عَلَى قِيَمَةِ الْهَالِكِ) هلاک بولغان مبیع نک قیمتی
 اوزرینه (وَأَنْ هَلَكَ) دخی اگر هلاک بولسه (أَحَدُ الْعَبْدَيْنِ) ایکی قلنک برسی (ثُمَّ اخْتَلَفَا)
 مونک صوکنک اختلاف قیلشسالار (فِي الثَّمَنِ) ثمنده (لَمْ يَقْتَضِ) صاتوجی برله آلوجی یمین
 ایقشمه سلر (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنک (أَلَا) مگر یمین ایقشلر (أَنْ يَرْضَى
 الْبَايِعُ) صاتوجینک راضی بولوی وقتنک (أَنْ يَتْرُكَ) قویما قلفلقغه (مَصْرَةَ الْهَالِكِ) هلاک بولغان
 مبیع نک الشنی (وَقَالَ أَبُو يُوسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایقینی امام ابو یوسف (يَقْتَضِي) یمین
 ایقشلر دینی (وَيُفْسَخُ الْبَيْعُ) دخی بیعی بوزلور (فِي الْحَيِّ) ترک قلنک (وَالْقَوْلُ) دخی معتبر
 سوز (قَوْلُ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلوجینک سوزیدر (فِي الْهَالِكِ) هلاک بولغان قلده (وَقَالَ
 مُحَمَّدٌ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ایقینی امام محمد (يَقْتَضِي) یمین ایقشلر دینی (وَيُفْسَخُ الْبَيْعُ) دخی

بیعنی بوزلور دیسی (فی الحی) ترک بولغان قلبه (وَقِيمَتُهُ الْهَالِكُ) دخی هلاک بولغان
 قلبنک قیمتنک (وَإِذَا اخْتَلَفَ الزَّوْجَانِ) هر قایچان ایر برله خاتون اختلاف قیلشسه لار (فی المهر)
 مهورده (فَادَعَى الزَّوْجُ) بس ایر دعوی ایتسه (أَنَّهُ) درستلکله اول ایر (تَزَوَّجَهَا) خاتوننی
 چقنلندی (بِأَلْفٍ) ملک درهم برابرند دیو (وَقَالَتْ) دخی نه یقسه (تَزَوَّجْتَنِي) چقنله نلک سین
 میننی (بِأَلْفَيْنِ) ایکلی ملک درهم برابرند دیو (فَإِيَهُمَا) بس ایر برله ن خاتوننک کیره ک
 قایسی (أَقَامَا الْبَيْتَةَ) گواهلارنی تورغزسه (فُقِلَّتْ بَيْنَهُمَا) بینه تورغزانینک بینه سی قبول
 قیلنور (فَإِنْ أَقَامَ الْبَيْتَةَ) بس ایر برله ن خاتون ایکسینک گواهلار تورغزسه لار (فَالْبَيْتَةُ) بس
 معتبر بولغان گواهلار (بَيْتَةُ الْمَرْأَةِ) خاتوننک گواهلار بدر (وَأَنْ لَمْ تَكُنْ لَهُمَا) دخی اگر ایر
 برله ن خاتون اوچون بولماسه (بَيْتَةُ) گواهلار (تَعَالَفَا) ایر برله ن خاتون بیمن ایتشدرلر (عِنْدَ
 أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشند (وَلَمْ يَفْسخِ الْفِكَاحُ) دخی نکاحنی بوزماس (وَلَسَكُنَّ)
 لسکن (يُحْكَمُ مَهْرُ الْمَثَلِ) ایر گه خاتوننک مثلینک مهری برله ن حکم قیلنور (فَإِنْ كَانَ) بس اگر
 مهر مثل بولسه (مَثُلًا) شول مهر مقاری (اعْتَرَفَ بِهِ الزَّوْجُ) اول مقدار مهر برله ن ایر
 اقرار قیلدی (أَوْ أَقَلَّ) یایسه ایر اقرار قیلغان مهردن آزارق بولسه (قُضِيَ) حکم قیلنور
 (بِمَا قَالَ الزَّوْجُ) ایر نه یسکن مهر برله ن (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر خاتوننک مثلینک مهری بولسه
 (مَثَلُ مَا ادَّعَتْهُ الْمَرْأَةُ) خاتون دعوی قیلغان مهرنک مثلی بولسه (أَوْ أَكْثَرَ) یایسه خاتون
 دعوی قیلغان مهردن کوبره ک بولسه (قُضِيَ) حکم قیلنور (بِمَا ادَّعَتْ الْمَرْأَةُ) خاتون دعوی
 قیلغان مهر برله ن (وَأَنْ كَانَ مَهْرُ الْمَثَلِ) دخی اگر خاتوننک مثلینک مهری بولسه (أَكْثَرَ)
 کوبره ک (مَثًا) شول مهردن (اعْتَرَفَ بِهِ الزَّوْجُ) اول مهر برله ن ایر اقرار قیلدی (وَأَقَلَّ)
 دخی آزارق بولسه (مَثًا) شول مهردن (ادَّعَتْهُ الْمَرْأَةُ) اول مهرنی خاتون دعوی قیلدی (قُضِيَ لَهَا)
 خاتون فائده حکم قیلنور (بِمَهْرِ الْمَثَلِ) خاتوننک مثلینک مهری برله ن (وَإِذَا اخْتَلَفَا) دخی
 هر قایچان اجاره گه بیروچی برله ن آلوچی اختلاف قیلشسالار (فِي الْأَجَارَةِ) اجاره ده (قَبْلَ
 اسْتِيفَاءِ الْمَعْقُودِ عَلَيْهِ) آنک اوزرینه عقب قیلغان نرسه نی کامل آلماسدن بورون یعنی
 فائده نی کامل آلماسدن بورون (تَعَالَفَا) بیمن ایتشدرلر (وَتَرَادَا) دخی اجاره نی قایتاروشدرلر
 (وَأَنْ اخْتَلَفَا) دخی اگر اجاره گه بیروچی برله ن اجاره گه آلوچی اختلاف قیلشسالار (بَعْدَ
 الْأَسْتِيفَاءِ) اجاره گه آلمان کشی فائده نی کامل آلماننک صورتیه (لَمْ يَتَّعَالَفَا) بیمن ایتمه سلر
 (وَكَانَ الْقَوْلُ) دخی معتبر سوز بولور (قَوْلُ الْمُسْتَأْجِرِ) اجاره گه آلوچینک سوزی (وَأَنْ

اختلفا) دخی اگر اجاره گه بیروچی برلهن آلوچی اختلاف قیاشسه لار (بعث استیفاء بعض
 المعقود علیه) آنک اوزرینه عقد قیلنغان نرسه نلک یعنی فائده نلک بعضن آلمانک
 صوکنده (تعالفنا) یمین ایقوشورلر (وفسخ العقد) دخی اجاره عقمنی بوزولور (فیما بقی)
 فائده نلک قالغاننده (وکان القول) دخی معتبر سوز بولور (فی الماضي) فائده نلک اوتکاننده
 (قول المستأجر) اجاره گه آلوچینک سوزی (وإذا اختلف المولی) دخی هر قایچان قلنک
 خواهه سی اختلاف قیلسه (والمکاتب) دخی فلان مقدار مال ثابب کیتر سه ک آزاد
 بولور سون دیب قولینه خط بیلر لگان قل (فی مال الکتابة) کتابت حالنده (لم یتعالفنا) بوایکسی
 یمین اینشمه سلر (عند ابي حنیفة رحمه الله) امام اعظم قاشنده (وقالا) دخی نه یتقیلر امامین
 (یتعالفان) یمین ایقوشورلر بوایکسی (وتفسخ الکتابه) دخی کتابت عقمنی بوزولور (وإذا
 اختلف الزوجان) دخی هر قایچان ایر برلهن خاتون اختلاف قیلشسه لار (فی مناع البیت)
 ایواسابلارنده (فما یصلح للرجال) بس ایرلر گه صالح بولغان متاع (فهو للرجل) بس اول
 متاع ایر گه بولور (وما یصلح للنساء) دخی خاتونلار غه صالح بولغان متاع (فهو لامرأة) بس
 اول متاع خاتون غه بولور (وما یصلح لهما) دخی ایر برلهن خاتون نلک هر ایکسینه صالح بولغان
 متاع (فهو للرجل) بس اول متاع ایر گه بولور (وان مات احدهما) دخی اگر ایر برلهن
 خاتون نلک برسی ثولسه (واختلف ورثته) بس ثولگه نینک وار ثلری اختلاف قیاوشسه
 (مع الآخر) ایر برلهن خاتون نلک ایکنچسی برلهن (فما) بس شول متاع (یصلح) صالح بولور
 (للرجال) ایرلر گه (والنساء) دخی خاتونلار غه (فهو) بس اول متاع (للبنات منهم) ایر برلهن
 خاتون نلک قالغانینه بولور (وقال ابو یوسف رحمه الله) دخی نه یتدی امام ابو یوسف (یدفع الی المرأة)
 خاتون غه بیلر لهش بولور دیدی (ما) شول مقدار متاعنی (بجهز به) اول مقدار متاع برلهن
 جهز لانور (مثلها) اول خاتون نلک مثلی (والبنات للزوج) دخی بوه مقدار دان قالغان ایر گه بولور
 (وإذا باع الرجل) دخی هر قایچان ایر صاطسه (جارية) کنیز نلک قرنی (فجاءت بولد) بس قر بالا
 کیتر سه (فادعاه البایع) بس صاتوچی بالانی دعوی قیلسه (فان جاءت به) بس اگر جاریه کیتر سه
 اول بالانی (لاقل من ستة اشهر) آلتی آیدان کیمده (من یوم البیوع) صاتقان کوندن (فهو ابن
 البایع) بس اول بالاصاتوچینک او غلیبر یعنی بالاسیدر (وامه) دخی اول بالانک آناسی (أم
 ولده) صاتوچینک ام ولد سی در (ویفسخ البیوع) دخی صاتوننی بوزولور (فیها) اول جاریه ده
 (ویرد الثمن) دخی جاریه نلک ثمننی قایتارولور (وان ادعاه المشتري) دخی اگر بالانی

صاتوب آلوجی دعویٰ قیلے (مَعَ دَعْوَةِ الْبَايِعِ) صاتوجینک دعواسی برلہن برگہ یعنی
 ہر ایکسی دعویٰ قیلے لار (أَوْ بَعْدَ دَعْوَتِهِ) یایسہ صاتوجی دعویٰ قیلغاننک صوکندہ
 (فَعَدْوَةُ الْبَايِعِ) بس صاتوجینک دعواسی (أَوَّلِي) آرتوغراقدر یعنی بالا آکار بولور
 (وَأَنْ جَاءَتْ بِهِ) دخی اگر صاتوجی بالانی کینترسہ (لَا كَثُرَ) کوبروک مدتدہ (مَنْ سَمِعَهُ أَشْهُرُ)
 آلتی آیدان (لَمْ تَقْبَلْ) قبول اینلمہس (دَعْوَةُ الْبَايِعِ) صاتوجینک دعواسی (فِيهِ) اول بالادہ
 (الْأُمَّ) مگر قبول اینلور (أَنْ يَصْفَقَهُ الْمُشْتَرِي) صاتوجینک دعواسی صاتوب آلوجینک
 تصدیق قیلووی وقتندہ (وَأَنْ مَاتَ الْوَلَدُ) دخی اگر بالا ٹولسہ (فَادَعَاهُ الْبَايِعُ) بس
 بالانی صاتوجی دعویٰ قیلے (وَقَدْ جَاءَتْ بِهِ) حالبوکم جار بہ بالانی کینترگان بولسہ (لَا قَلَّ
 مِنْ سَمْعَةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدان کیمدہ (لَمْ يَثْبُتِ الْأَسْنِيْلَادُ فِي الْأُمِّ) بالانک آناسندہ ام ولدنک
 ثابت بولماس (فَإِنْ مَاتَتِ الْأُمُّ) بس اگر بالانک آناسی ٹولسہ (فَادَعَاهُ) بس صاتوجی
 بالانی دعویٰ قیلے (وَقَدْ جَاءَتْ بِهِ) حالبوکم آنا بالانی کینترگان بولسہ (لَا قَلَّ مِنْ سَمْعَةِ أَشْهُرٍ)
 صاتوکونندن آلتی آیدان کیمدہ (يَثْبُتُ النَّسَبُ فِي الْوَلَدِ) صاتوجیدان بالادہ نسب ثابت
 بولور (وَأَخَذَهُ الْبَايِعُ) دخی بالانی صاتوجی آلور (وَيُرَدُّ الثَّمَنُ كُلُّهُ) دخی ٹمننک بارجہ سی
 قایتارور (فِي قَوْلِ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندہ (وَقَالَ) دخی ڈہ یندیلر امامین
 (يُرَدُّ حَصَّةُ الْوَلَدِ) صاتوجی بالانک الوشنی قایتارور (وَلَا يُرَدُّ حَصَّةُ الْأُمِّ) آنانک الوشنی
 قایتارماس دیندیلر (وَمَنْ ادَّعَى) دخی برکشی دعویٰ قیلے (نَسَبَ أَحَدِ التَّوَامِينِ) ایکسی ایگز
 بالانک برسینک نسبی (يَثْبُتُ نُسَبُهُمَا) ایکسی بالانکدہ نسبی ثابت بولور (مَنْهُ) اول مدعی دن۔

کتاب الشہادت

شہادت لہ حکم لری بیانندہ کیلگان کتابہر حقنی اثبات اوچون راست خبر بیرو
 «شہادت» اسمندہ خبر بیروچی «شاہد» اسمندہ فائدہ سیفہ خبر بیرولمش «مشہودلہ» اسمندہ
 ضررینہ خبر بیرولمش «مشہود علیہ» اسمندہ آنک برلہن خبر بیرولمش نرسہ «مشہود بہ»
 اسمندہ بولور (الشَّهَادَةُ) گواہلق بیرو (فَرَضَ) شوندا بن فرضدر (يَلْزَمُ الشَّهَادَةَ) شاہد لہرگہ
 لازم بولور (الْأَدَاءُ) اوتہ مملک (وَلَا يَسْعَهُمْ) دخی شاہد لہرگہ درست بولماس (كَمَا نَهَى)
 شہادتنی باشرو (إِذَا طَالَ بِهِمُ الْمُدَّةُ) ہرقایچان دعویٰ قیلوچی شاہد لہر فی ایستہسہ (وَالشَّهَادَةُ
 بِالْحُدُودِ) دخی مدلر برلہن گواہلق بیرو (يُخَيَّرُ فِيهَا) اول مدلر برلہن شہادتدہ اختیارلی

بولور (الشَّاهِدُ) شاہد (بَيْنَ السُّتْرِ) شہادتہنی یاشر و آراسی برلہن (وَالْأَظْهَارُ) دخی ظاہر
 قیلو آراسندہ (وَالسُّتْرُ أَفْضَلُ) لکن شہادتہنی یاشر و آرتوغراقدر (الْأَنَّهُ) لکن شأن
 (يَجِبُ) شاہد کہ واجب بولور (أَنْ يَشْهَدَ بِالْمَالِ) مال برلہن گواہلق بیرومہ کلک (فِي السَّرِقَةِ)
 اورلاودہ (فَيَقُولُ) بس اورلاودہ گواہلق بیروچی ڈہ بتور (أَخَذَ الْمَالَ) مالنی آلدی دیو
 (وَلَا يَقُولُ سَرَقَ) مالنی اورلاودی دیمہس (وَالشَّهَادَةُ) دخی گواہلق بیرو (عَلَى مَرَاتِبَ)
 کوب مرتبہ لہ اوزرینہدر (مَنْهَا) اول کوب مرتبہ لہ جملہ سندندر (الشَّهَادَةُ فِي الزَّيْنَاءِ)
 زنادہ گواہلق بیرو (يُعْتَبَرُ فِيهَا) زنا شہادتہنہ اعتبار قیلنور (أَرْبَعَةٌ مِنَ الرِّجَالِ) ایرلردن
 دورت ایر (وَلَا تُقْبَلُ فِيهَا) دخی زنا شہادتہنہ قبول قیلنماس (شَهَادَةُ النِّسَاءِ) خاتونلار
 شہادتی (وَمَنْهَا) دخی اول کوب مرتبہ لہ جملہ سندندر (الشَّهَادَةُ) گواہلق بیرو (بِبَقِيَّةِ
 الْحُدُودِ) قالغان حدلر برلہن (وَالْقِصَاصِ) دخی قصاص برلہن (تُقْبَلُ فِيهَا) قالغان حدلر
 ہم قصاص شہادتہنہ قبول قیلنور (شَهَادَةُ رَجُلَيْنِ) ایکی ایرنک شہادتی (وَلَا تُقْبَلُ فِيهَا)
 دخی اوشبو مکورلر شہادتہنہ قبول قیلنماس (شَهَادَةُ النِّسَاءِ) خاتونلار شہادتی (وَمَأْسُورِي
 ذَلِكَ) دخی اوشبولاردان باشقہ لار (مِنَ الْحُقُوقِ) حقلاردان (تُقْبَلُ فِيهَا) اوشبو مکورلردن
 باشقہ حقلارنک شہادتہنہ قبول قیلنور (شَهَادَةُ رَجُلَيْنِ) ایکی ایرنک شہادتی (أَوْ رَجُلٍ
 وَأَمْرَأَتَيْنِ) یايسہ بر ایر ایکی خاتوننک شہادتی (سَوَاءٌ كَانَ الْحَقُّ مَالًا) برابردر حق مال
 بولسون (أَوْ غَيْرُ مَالٍ) یايسہ مالدان باشقہ نرسہ بولسون (مِثْلُ النِّكَاحِ) نکاح کبی (وَالطَّلَاقِ)
 دخی طلاق کبی (وَالْوَكَاةِ) دخی وکیلک کبی (وَالْوَصِيَّةِ) دخی وصیت کبی (وَتُقْبَلُ) دخی
 قبول قیلنور (فِي الْوَلَادَةِ) بالا توغدرودہ (وَالْبِكَارَةِ) دخی باکرہ لکدہ (وَالْعِيُوبِ) بالنساء
 دخی خاتونلارده بولغان عیبلردہ (فِي مَوْضِعٍ) شونہ این اورونہ بولسہ اول عیبلر (لَا يَطْلَعُ
 الرِّجَالُ) اول اورنداغی عیبلرگہ ایرلر توشنہس بولسہ (شَهَادَةُ أَمْرَأَةٍ وَاهِبَةٍ) بر خاتوننک
 شہادتی قبول قیلنور (وَلَا بُدَّ فِي ذَلِكَ) دخی اوشبو شہادتلرنک بارچہ سندہ چارہ یوقدر
 (مِنَ الْعَدَالَةِ) عدل لکن (وَلَفْظُ الشَّهَادَةِ) دخی شہادت لفظندان (فَإِنْ لَمْ يَتَذَكَّرِ الشَّاهِدُ)
 بس اگر شہادت بیروچی ذکر قیلماسہ (لَفْظَةَ الشَّهَادَةِ) شہادت لفظینہ (وَقَالَ)
 دخی ایتسہ شاہد (أَعْلَمُ) بلہ من (أَوْ أَتَيْتَنُ) یايسہ شیکسز بلہ من دیو (لَمْ تُقْبَلْ شَهَادَتُهُ)
 شاہدنک شہادتی قبول قیلنماس (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ڈہ یندی امام اعظم (يَقْتَصِرُ
 الْحَاكِمُ) حکم ایتوچی قسقاتور (عَلَى ظَاهِرِ عِدَاةِ الْمُسْلِمِ) مسلماننک ظاہرنده بولغان

عدالت اوزرینه یعنی باطنه گی عدالتین تیکشرمه س (الآ) مگر ظاهرده بولغان عدالت
 اوزرینه قسقا تماس (فی الحُود) حبلر شهادتنک (وَالْقِصَاصُ) دخی قصاص شهادتنک (فَاتَهُ)
 بس درستلکده حاکم (يَسْتَلُّ عَنِ الشُّهُودِ) حبلر دخی قصاص شهادتنک شاهدلردن صورار
 (وَأَنْ طَعَنَ الْخَصْمَ فِيهِمْ) دخی اگر مدعی علیه شاهدلرده طعن قیلسه (يَسْتَلُّ عَنْهُمْ) قاضی
 شاهدلردان صورار یعنی حاللردن صورار (وَقَالَا) دخی ده یتفیلر امامین (لَأَبْنِ) چاره
 یوقدر دیدیلر (أَنْ يَسْتَلُّ عَنْهُمْ) حاکم نلک شاهدلردان صوراماقندن (فِي السَّرِّ) یاشرنده
 (وَالْعَلَانِيَةَ) دخی آشکاراده (وَمَا يَنْتَعِلُهُ الشَّاهِدُ) دخی شاهد یوکله گان ماده (عَلَى ضَرْبَيْنِ)
 ایکی نوع اوزرینه در (أَحْفُهُمَا) ایکی نوعنک برسی (مَا) شول ماده در (يَثْبُتُ بِنَفْسِهِ) حکمی
 بنفسه ثابت بولور (مِثْلُ الْبَيْعِ) صانو آلوکمی (وَالْأَقْرَارِ) دخی اقرار کبی (وَالغَصْبِ) دخی
 غصب کبی (وَالْقَتْلِ) دخی کشی قولنرو کبی (وَمَنْعُ الْحَاكِمِ) دخی حاکم نلک حکمی کبی (فَإِذَا
 سَمِعَ ذَلِكَ) بس هر قایچان او شجوف کورلرنی ایشتمسه (الشَّاهِدُ) شهادت بیروچی (أَوْ رَأَاهُ)
 یایسه کورسه اول نرسه نی (وَسَمِعَهُ) شهادت بیروچی گه درست بولور (أَنْ يَشْهَدَ بِهِ) اول
 ایشتمکان یایسه کورگان نرسه سی برلهن گواهلر بیرو (وَأَنْ لَمْ يَشْهَدْ عَلَيْهِ) گروه اول نرسه
 اوزرینه شاهدنی شاهد تورغزو لماساده (وَمَنْعَهُ) دخی اول شاهد یوکله گان ماده جمله سنن در
 (مَا) شونف این ماده (لَا يَثْبُتُ حُكْمُهُ بِنَفْسِهِ) اول ماده نلک حکمی بنفسه ثابت بولماس (مِثْلُ
 الشَّهَادَةِ عَلَى الشَّهَادَةِ) شهادت اوزرینه شهادت کبی (فَإِذَا سَمِعَ شَاهِدًا) بس هر قایچان
 بر کشی بر شاهدنی ایشتمسه (يَشْهَدُ بِشَيْءٍ) شاهد اول نرسه برلهن شهادت بیروسه (لَمْ يَجْزَلْهُ) اول
 کشی گه درست بولماس (أَنْ يَشْهَدَ) شهادت بیروسه کلک (عَلَى شَهَادَتِهِ) شاهد نلک شهادتی اوزرینه
 (الآ) مگر درست بولور (أَنْ يَشْهَدَهُ) اول شاهد نلک اول ایشتمکان کشینی شاهد ایته کلگی وقتندن
 اوزرینه شهادتی اوزرینه یعنی مینم شهادتده شاهد بول دیم کلگی وقتندن (وَكُنَّا لَكَ) دخی اوشنداق
 (لَوْ سَمِعَهُ) اگر بر کشی شاهدنی ایشتمسه (يَشْهَدُ الشَّاهِدُ) شاهد شاهد ایته بولسه بر کشینی (عَلَى
 شَهَادَتِهِ) اوزرینه شهادتی اوزرینه (لَمْ يَسْمَعْ السَّمْعَ) شاهد نلک شهادتی ایشتمکوچی کشی اوزرینه
 درست بولماس (أَنْ يَشْهَدَ) گواهلر بیرومکلک (وَلَا يَجُزُّ) دخی حلال بولماس (لِلشَّاهِدِ) شاهد که شهادت
 بیرو (أَذْأَرَأَى) هر قایچان کورسه (خَطُّهُ) اوزرینه خطیعی (الآ) مگر حلال بولور (أَنْ يَتَّفَكَرَ) ایسینه
 توشومه کی وقتندن (الشَّهَادَةُ) شهادتنی (وَلَا تُقْبَلُ) دخی قبول قیلنماس (شَهَادَةُ الْأَعْمَى) صوقر
 کشینک گواهلر (وَلَا الْمَمْلُوكُ) دخی قلمنک گواهلر (وَلَا الْمَعْتُودُ فِي قَلْبِ) دخی قلفه

ھف اور لغان کشینک گواھلغی (وَأَنْ تَابَ) گرچه توبه اینسه ده (وَلَا) دخی قبول اینلمس
 (شَهَادَةُ الْوَالِدِ) آتانک گواھلغی (بَوْلَمَه) بالاسی اوچون (وَوَلَدًا) دخی بالاسینک بالاسی
 اوچون (وَلَا شَهَادَةَ الْوَلَدِ) دخی بالانک گواھلغی درست بولماس (لَا بَوِيه) آناو آناسی اوچون
 (وَأَمْدَادَه) دخی بابا وئہ بیلمری اوچون (وَلَا تُقْبَلُ) دخی قبول قیلنماس (شَهَادَةُ أَحَدِ الزَّوْجَيْنِ)
 ابر برلھن خاتونک برسینک گواھلغی (لِلْآخِرِ) ایکنچسی اوچون (وَلَا شَهَادَةُ الْمَوْلَى) دخی
 خواجہ نک گواھلغی قبول قیلنماس (لِعَبْنَه) قلی اوچون (وَلَا لِمُكَاتِبَه) دخی خواجہ نک گواھلغی
 مقبول بولماس قولیننہ خط بیلمر لگان قلی اوچون (وَلَا شَهَادَةُ الشَّرِيكِ) دخی بر شریکنک شهادتی
 قبول قیلنماس (لِلشَّرِيكِه) اوزینک شریگی اوچون (فِيمَا) شول نرسه ده (هُوَ) اول نرسه
 (مِنْ شَرِكْتَهُمَا) ایکی شریکنک شریکنن بولسه یعنی اورتاق بولغان نرسه ده بر شریکنک
 ایکنچی شریک فائده سینن شهادتی مقبول بولماس (وَتُقْبَلُ) دخی قبول قیلنور (شَهَادَةُ الرَّجُلِ)
 ایرنک گواھلغی (لِأَخِيه) اوزینک ایر قردہ شی اوچون (وَعَمَه) دخی آتاسی نک ایر قردہ شی
 اوچون (وَلَا تُقْبَلُ) دخی قبول قیلنماس (شَهَادَةُ الْمُغْتَنَبِ) ۷۷ شہ کی فعللردہ خاتونلار کبی بولغان
 ایرنک گواھلغی (وَلَا نَائِحَةٍ) باشقہ کشینک قایغوسی اوچون اجرہ آلوب یغلاغوسی خاتونک
 گواھلغی (وَلَا مُغْتَبِيَةٍ) دخی اویوننہ قوشلوب قچقرب جر لاوچی خاتونک گواھلغی (وَلَا مَن
 الشَّرْبِ) دخی غمر اچوگہ دایمچولف قیلوچی کشینک گواھلغی (عَلَى الْلَّهْوِ) لھو اوزریننہ
 (وَلَا مَن يَلْعَبُ بِالطَّيْرِ) دخی قوش برلھن اوبناغوچینک گواھلغی قبول بولماس بس کوگرچن
 برلھن اویناماسقہ ہم آتالارغہ بالالارنی بواشن طیارغہ تییش بولا (وَلَا مَن يَغْنَى لِلنَّاسِ)
 دخی آدملرگہ اوین اویناب وجر جر لاغان کشینک گواھلغی مقبول بولماس (وَلَا مَن) دخی
 شول کشینک گواھلغی مقبول بولماس (يَأْتِي) کیلور اول کشی (بِأَبَا مَنِ السَّكْبَائِرِ) الوغ گناھلاردان
 بر باب غہ (الَّتِي) شوندا این الوغ گناھلار کم (يَتَعَلَّقُ بِهَا الْحَبُّ) اول الوغ گناھلارغہ ھتوتناشر
 زنا و سرقہ کبی (وَلَا مَن) دخی شول کشینک گواھلغی مقبول بولماس (يَتَمَلُّ الْحَمَامَ) اول کشی
 مونچہ غہ کرر (بَغَيْرِ زَارٍ) عورتنی آرتہ تورغان ازاردان باشقہ (أَوْ بِأَكْلِ الرَّبْوِ) یایسہ ربا
 آشار اول کشینک گواھلغی مقبول بولماس (وَلَا الْمُقَامِرُ) دخی اوطش اوینی اویناوچینک گواھلغی
 مقبول بولماس (بِالنَّارِ) قارتا برلھن (وَالشَّطْرَنْجِ) دخی شطرنج برلھن (وَلَا مَن) دخی شول کشینک
 گواھلغی مقبول بولماس (بِفَعْلٍ) قیلور اول کشی (الْأَفْعَالُ الْمُسْتَقْبَحَةُ) مروت کہ ضرر
 کیترہ تورغان قباھت اشلرنی (كَالْبَوْلِ عَلَى الطَّرِيقِ) یول اوزریننہ بول اینو کبی

(وَالْأَكْلَ عَلَى الطَّرِيقِ) دخی بول اوز رندہ آشا و کبی (وَلَا تُقْبَلُ) دخی قبول قیلنماس (شَهَادَةُ مَنْ) شول کشینک گواہلغی (يُظْهِرُ) ظاہر قیلور اول کشی (سَبَّ السَّأَفِ) اوتکان دہ گی ایز گو عالمی سو گونی (وَتُقْبَلُ شَهَادَةُ أَهْلِ الْأَهْوَاءِ) دخی کفر مرتبہ سیمتہ ایرشمہ گن بدعت ایبہ لرینک گواہلغی (الْأَلْحَابِيَّةُ) مگر بدعت ایبہ لرندن خطاب محمد بن ابی وہب الاجماع گہ منسوب بولغان قومک گواہلغی مقبول بولماس (خطابیه دیو حضرت علینی الوغ الله حضرت جعفرنی کچک الله دیو زعم قیلغان قومنی ٹہیتورلر) (وَتُقْبَلُ) دخی قبول قیلنور (شَهَادَةُ أَهْلِ النَّمَةِ) ذمہ اہلینک گواہلغی یعنی اسلام یورطنک جز یہ توتب تور وچی کافرلرک گواہلغی (بَعْضُهُمْ) اہل ذمہ نک بعضی نک گواہلغی مقبول بولور (عَلَى بَعْضِ) بعضی اوز رینہ (وَأَنْ اخْتَلَفَتْ مَلَائِكَةُ) گرچہ ملت و دینلری تورلی و باشقہ بولسہ دہ یهود برلہن نصاری کبی (وَلَا تُقْبَلُ شَهَادَةُ الْحَرَبِيِّ) دخی صوغش یورطندہ تور وچی کافرلرک گواہلغی قبول قیلنماس (عَلَى النَّمَى) اسلام یورطندہ جز یہ توتب تور وچی کافر اوز رینہ (وَأَنْ كَانَتْ الْحَسَنَاتِ) دخی اگر ایز گو عمللر بولسہ (أَغْلَبَ) غالبہرک کوبہرک (مَنْ السَّيِّئَاتِ) یاوز عمللردن (وَالرَّجُلُ) مالبوکم ایر (مَنْ يَجْتَنِبُ الْكِبَائِرَ) الوغ گناہلاردان صاقلانور بولسہ (قُبِلَتْ شَهَادَتُهُ) اول ایرنک گواہلغی قبول قیلنور (وَأَنْ أَلَمَ بِعَصِيَّةٍ) گرچہ کچک گناہفہ کرشمہ دہ (وَتُقْبَلُ شَهَادَةُ الْأَقْلَى) دخی سنت قیلنماغان کشینک گواہلغی قبول قیلنور (وَالْحَصَى) دخی خصیہ سی کیسلگان کشینک گواہلغی قبول قیلنور (وَوَلَدَ الزَّوْنِ) دخی زنادان توغان بالانک گواہلغی مقبول بولور (وَشَهَادَةُ الْخُنْثَى) دخی ایرلک علامتیبہ خاتونلق علامتیبہ بولغان کشینک گواہلغی (جَائِزَةٌ) درستدر یعنی قبول قیلنور (وَذَا وَافَقَتْ الشَّهَادَةُ) ہر قایچان گواہلق موافق بولسہ (الْمَعْنَى) مدعی نک دعواسینہ (قُبِلَتْ) گواہلق قبول قیلنور (وَأَنْ خَالَفَتْهَا) دخی اگر گواہلق دعاوہ مخالف بولسہ (لَمْ تُقْبَلْ) گواہلق قبول قیلنماس (وَيُعْتَبَرُ) دخی اعتبار قیلنور (اتِّفَاقُ الشَّاهِدِينَ) ایکی گواہلک یا ایکی دن آرتوق گواہلک منغف و بر بولوروی (فِي اللَّغْظِ) سوزدہ (وَالْمَعْنَى) دخی معنادہ (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) رحمہ اللہ امام اعظم قاشنک (فَإِنْ شَهِدَ أَحَدُهُمَا) بس اگر ایکی شاہد نک برسی شہادت بیرسہ (بِأَلْفِ) مئک درہم برلہن (وَالْآخَرُ) دخی ایکنچی شاہد شہادت بیرسہ (بِأَلْفَيْنِ) ایکی مئک درہم برلہن (لَمْ تُقْبَلِ الشَّهَادَةُ) گواہلق قبول قیلنماس (وَقَالًا) دخی ایتنسیلر امامین (يُحْكَمُ بِأَلْفِ) بوضورتک مئک درہم برلہن حکم قیلنور دیدیلر (وَأَنْ شَهِدَ) دخی اگر گواہلق بیرسہ (أَحَدُهُمَا) ایکی

شاهد نك بىرسى (بِأَلْفِي) مَكِّي درهم برلەن (وَالْآخِرُ بِأَلْفِي وَخَمْسَ مِائَةٍ) دى ايكنجى شاهد
گواھلق بىرسە مكدە بيش بوز درهم برلەن (وَالْمُتَعَى) دى دعوى قیلوچى (يَتَعَى) دعوى
قيلور بولسه (الْفَاوْخَمْسَ مِائَةَ) مكدە بيش بوز درهمنى (قُبِلَتْ شَهَادَتُهُمَا بِأَلْفِي) ايكى گواھنك
مكّي درهم برلەن گواھلقلارى قبول قیلنور (وَأَنْ شَهِدَ بِأَلْفِي) دى اگر شاهدلار مكّي درهم
برلەن گواھلق بىرسە لر (وَقَالَ أَحَدُهُمَا) دى ايكى شاهد نك بىرسى دى يئسە (قَضَاهُمَا) مەنى
عليه مكّي درهمن مەنى گە اوتەدى (خَمْسَ مِائَةَ) بيش بوز درهمنى ديسە (قُبِلَتْ شَهَادَتُهُ بِأَلْفِي)
مكّي درهم برلەن شاهد نك شهادتى قبول قیلنور (وَلَمْ يَسْمَعْ قَوْلَهُ) دى شاهد نك سوزى
ايشتمەس يەنى قبول قیلنماس (أَنَّهُ قَضَاهَا) درستلك مەنى عليه بيش بوز درهمنى اوتەدى
ديگان سوزى (الْأ) مكر ايشقور (أَنْ يَشْهَبَ مَعَهُ) اول شاهد برلەن برگە شهادت بىرسە كلگى
وقئندە (آخِرُ) ايكنجى شاهد (وَيَنْبَغِي لِلشَّاهِدِ) دى شاهد كە تيبش بولور (أَنْ عَلمَ ذَلِكَ)
اگر اوشبونى بلسە يەنى مەنى عليه نك بيش بوز درهم دىنى او تكانلگىنى (أَنْ لَا يَشْهَبَ بِأَلْفِي)
مكّي درهم برلەن گواھلق بىرسە سزلك (هَنْتِي يُقَرِّمُ مَعَى) دعوى قیلوچى اقرار قیلماينچە
(أَنَّهُ) درستلكدە اول دعوى قیلوچى (فَبَضَّ خُمُسَ مِائَةٍ) مەنى عليه دن بيش بوز درهمنى
الغانلغىنە (وَأَدَّ شَهِدُ الشَّاهِدِ) هر قايچان ايكى گواھلق بىرسە لر (أَنْ زَيْدًا) درستلكدە
زيد (فَقُلَّ يَوْمَ النَّجْرِ) قربان عيسى كونندە فلان كشيىنى ئولتردى (بِمَكَّةَ) مكدە ديو (وَشَهِدَ
آخِرَانِ) دى ايكنجى ايكى گواھلق بىرسە لر (أَنَّهُ) درستلكدە زيد (فَقُلَّ يَوْمَ النَّجْرِ)
قربان عيسى كونندە فلاننى ئولتردى (بِالْكُوفَةِ) كوفە دە ديو (وَأَجْتَمَعُوا عِنْدَ الْحَاكِمِ) دى
گواھلار حاكم قاشندە جيبلسە لار (لَمْ يَقْبَلِ الشَّهَادَتَيْنِ) ايكى تورلى گواھلقە قبول قیلنماس
(فَأَنْ سَبَقَتْ أَحَدُهُمَا) بس دورت گواھنك اولگى ايكسى گواھلق بىرودە لك بولسە لار
(فَقَضَى بِهَا) بس اولگى ايكى گواھنك گواھلقى سببلى حكم قیلنسە (مِثْلَ زَيْدِ نِكَ) قربان
عيسى كونندە مكدە فلان كشيىنى ئولنوروى برلەن (ثُمَّ حَضَرَتِ الْآخِرَى) مونك صوتكندە صوتقى
ايكى گواھ حاضر بولسە لار مثلا كوفە دە ئولتردى زيد ديو گواھلق بىرسە لر (لَمْ تُقْبَلِ الشَّهَادَةُ)
صوتقى ايكى شاهد نك شهادتى قبول قیلنماس (وَلَا يَسْمَعُ الْقَاضِي) دى حاكم ايشتمەس
يەنى قبول ايقمەس (الشَّهَادَةُ) گواھلقنى (عَلَى جَرَحٍ) شاهدلرنى جراحتلە واوزرينە (وَلَا
يُحْكَمُ بِذَلِكَ) دى گواھلقلارنى جراحتلورلە حكم قیلنماس يەنى گواھلار عادللر توگل فاسق لار
ديويا لىز دليلسز جراحت قیلنسە لار دە قاضى قبول ايتمەس هم گواھلار نك عادل بولماولارى

بر له حکم ده قیلناس (وَلَا يَجُوزُ لِلشَّاهِدِ) دخی گواهاق بیرو و چینگه درست بولماس (أَنْ يَشْهَدَ) گواهاق بیرومه کلک (بَشَى) شوندا این نرسه بر له ن (لَمْ يُعَابِنَهُ) کورمه دی اول نرسه فی (الْأ) مگر کورمه گهن نرسه بر له ن گواهاق بیرو و درست بولور ا گر اشانچای بر آدم خبر بیرومه (فِي النَّسَبِ) نسبه (وَالْمَوْتِ) دخی توم ده (وَالنِّكَاحِ) دخی نکاحه (وَالدُّخُولِ) دخی وطی ده (وَوَلَايَةِ الْقَاضِي) دخی قاضینک و لیاکنده (فَأَنَّهُ) بس درستلکنده شأن (يَسْعُدُ) شاهدگه درست بولور (أَنْ يَشْهَدَ بِهِ) اوشبو ذکر قیلنغان نرسه لر بر له ن گواهاق بیرومه کلک (إِذَا أَخْبَرَهُ) هر قایچان شاهدگه خبر بیرومه (بِهَا) اوشبو نرسه لر بر له ن (مَنْ) شول کشی (يُقَفِّ بِه) اول کشیگه اشانولور و انابت قیلنور (وَالشَّهَادَةُ عَلَى الشَّهَادَةِ) دخی گواهاق اوزرینه گواهاق بیرو (جَائِزَةٌ) درستدر (فِي كُلِّ حَقٍّ) هر بر شوندا این حقه کم (لَا يَسْقُطُ بِالشَّيْءِ) اول حق شبه بر له ن توشمی تورغان بولسه (وَلَا تُقْبَلُ) دخی گواهاق اوزرینه گواهاق قبول قیلنماس (فِي الْحُدُودِ) حدلرده (وَالْقُصَاصِ) دخی قصاص ده چونکه بولار شبهه بر له ن ساقط بولالار (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (شَهَادَةُ شَاهِدَيْنِ) ایکی شاهدنک شهادتی (عَلَى شَهَادَةِ شَاهِدٍ بِنِ) ایکی شاهدنک شهادتی اوزرینه (وَلَا تُقْبَلُ) دخی قبول قیلنماس (شَهَادَةُ وَاحِدٍ) بر کشینک شهادتی (عَلَى شَهَادَةِ وَاحِدٍ) بر کشینک شهادتی اوزرینه (وَصَفَّةُ الْأَشْهَادِ) دخی شهادت اوزرینه شاهد قیلونک صفتی (أَنْ يَقُولَ شَاهِدُ الْأَصْلِ) اصل بر نرسه گه شاهد بولغان کشینک نه بتمه کلگیدر (لِشَاهِدِ الْفُرْعِ) شاهدنک شهادتینه شاهد بولغان کشیگه (أَشْهَدُ عَلَى شَهَادَتِي) بنم گواهلغم اوزرینه گواه بولسین (أَتَى) درستلکنده مین (أَشْهَدُ) گواهاق بیرومه من (أَنْ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ) درستلکنده فلان اوغلی فلان (أَقَرَّ عِنْدِي بِكُنَا) بنم قاشمده اوشنداق نرسه بر له ن اقرار قیلدی مثلا مک درهم دین بر له ن اقرار قیلدی دیو (وَأَشْهَدُ نِي عَلَى نَفْسِي) دخی اصل شاهد ایتور مینی فلان اوزینه یعنی اوزینک اقرارینه شاهد قیلدی دیو (فَإِنْ لَمْ يَقُلْ) بس ا گر شاهد الاصل نه بتمه سه (أَشْهَدُ نِي عَلَى نَفْسِي) اقرار قیلوچی فلان مینی اوزینه شاهد قیلدی دیمه سه ده (جَانٌ) درست بولور (وَيَقُولُ) دخی نه بتمور (شَاهِدُ الْفُرْعِ) شاهدنک شهادتینه شاهد بولغان کشی (عِنْدَ الْأَدَاءِ) شهادتنی اوته گان وقتده (أَشْهَدُ) گواهاق بیرومه من (أَنْ فُلَانًا) درستلکنده فلان شاهد (أَشْهَدُ نِي عَلَى شَهَادَتِي) اوزینک شهادتینه بنی شاهد قیلدی (أَنَّهُ) درستلکنده اول فلان شاهد (يَشْهَدُ) شهادت بیرگان ایدی (أَنْ فُلَانًا) درستلکنده فلان کشی (أَقَرَّ عِنْدِي بِكُنَا) بنم

قاسمده اوشنداق نرسه برلهن اقرار قيلنى ديو شهادت بيرگن ايمى (وقاللى) دغى ميكا
 نه يمتكان ايمى (اشهد على شهادتى كذلك) بنم اوشبو فلان كشينك اوشنداق اقرارى برلهن
 شهادتمه شاه بول سين ديو نه يمتكان ايمى ديو شاه فرغ نه يتور (ولا تقبل) دغى قبول
 قيلنماس (شهادة شهود الفرع) شاهنك شهادتينه شاه بولغان كشيرنك شهادتى (الا) قبول
 قيلنور (ان يموت شهود الاصل) اصل شاهلارنك ثولمه كى وقتنه (او يغيروا) يايسه اصل
 شاهلارنك غائب بولولارى وقتنه (مسيرة ثلاثة ايام) اوچ كون سبر قيلورلى يول (فصاعدا)
 دغى اوچ كونن آرتق سبر قيلورلى يول (او يمرضوا) يايسه اصل شاهلارنك آورماقلىرى
 وقتنه (مرضا) شهادتين آور و برلهن (لا يستطيعون معه) اصل شاهلارنك اول آورونك
 بولووى برلهن قوتلىرى بينمهس (حضور مجلس الحاكم) حكم قيلورچينك مجلسينه حاضر بولوغه
 (فان عمل شهود الاصل) بس اكر اصل شاهلارنى عدالت كه نسبت بيرسه لى (شهود الفرع)
 شاهلارنك شهادتينه شاه بولغان شاهلار (جان) درست بولور (وان سكتوا) دغى اكر
 فرع بولغان شاهلار تيك تورسه لار (عن تعديهم) اصل شاهلارنى عدالت كه نسبت
 بيرودن (جان) درست بولور (ويُنظر القاضي) دغى قاضى قارار (في حالهم) اصل شاهلارنك
 حاللرينه (فان انكر) بس اكر انكار قيلسه (شهود الاصل) اصل شاهلار (الشهادة) شهادتنى
 انكار قيلسه (لم تقبل شهادة شهود الفرع) فرع بولغان شاهلارنك شهادتى قبول قيلنماس
 (وقال ابو حنيفة رحمه الله) دغى ايمى امام اعظم (في شاه الزور) بالغانغه شهادت بير وچى شاه
 حقنه (اشهره) شهرتلىر رمز آنى (في السوق) بازارده يعنى بازارده چورتورمز اوشبونى بالغانغه
 شهادت بير وچى تابىق ديو بر كشينن قحرتب (ولا اعزّه) تعزير ايمقه مز بالغانغه شهادت
 بير وچينى (وقال) دغى نه يمتيلار امامين (تعزّه) بالغانغه شهادت بير وچيگه تعزير قيلورمز
 (ونجسه) دغى آنى حبس قيلورمز ديميلار .

كتاب الرجوع عن الشهادة

گواهنك گواهلقدان قايتوو ينگ حكملرى بياننه كيلىگان كتابىر (اذ رجع الشهود)
 هر قايجان شاهلر قايتسه (عن شهادتهم) شهادتلىرنن (قبلى الحكم بها) اول شهادت
 برلهن حكم قيلماسدان بورون (سقطت) شهادتلىرى ساقط بولور (وان حكم بشهادتهم) دغى
 اكر شاهلارنك شهادتى برلهن حكم قيلنسه (ثم رجعوا) مونك صونك شاهلار شهادتلىرنن

قایتسہ لار (لَمْ يَفْسَخِ الْحُكْمُ) حکم بوزولماس (وَوَجِبَ عَلَيْهِمْ) دخی شاهدلار اوزرینه واجب بولور (ضَمَانُ مَا تَلَفُوهُ) هلاک قیلغان نرسه لرنی توله و (بِشَهَادَتِهِمْ) اول شاهدلرنی شهادتی سببلی (وَلَا يَصِحُّ الرَّجُوعُ) دخی شهادتدان قایتو درست بولماس (الْأَبْعَضَةُ الْحَاكِمُ) مگر ما کم نلک حضورنده قایتو درست بولور (وَأَذَا شَهَدَ شَاهِدَانِ) هر قایچان ایکی شاهد شهادت بیورسه لرنی (بِمَالِ) مال برلن (فَحَكَمَ الْحَاكِمُ) بس ما کم حکم ایتسه (به) اول مال برلن (ثُمَّ رَجَعَا) مونلک صوکنده شاهدلار قایتسالار شهادتدن (ضَمِنَا الْمَالَ) مالنی توله لرنی (لِمَشْهُودٍ عَلَيْهِ) ضررینه شهادت بیورلگان کشیگه (وَأَنْ رَجَعَ أَحَدُهُمَا) دخی اگر ایکی شاهد نلک برسی شهادتدن قایتسه (ضَمِنَ النَّصْفُ) مالنلک یارطسفی ضررینه شهادت بیورلگان کشیگه توله لرنی (وَأَنْ شَهَدَ بِالْمَالِ) دخی اگر مال برلن شهادت بیورسه (ثَلَاثَةً) اوج شاهد (فَرَجَعَ أَحَدُهُمْ) بس اوج شاهد نلک برسی شهادتدن قایتسه (فَلَا ضَمَانَ عَلَيْهِ) بس اول رجوع قیلغان شاهد اوزرینه مالنی توله لازم بولماس (فَإِنْ رَجَعَ الْآخَرُ) بس اگر بر شاهد شهادتدن قایتقان صوکنده اوج شاهد نلک ایکنچسیده قایتسه (ضَمِنَ الرَّاجِعَانِ) قایتوچی ایکی شاهد مشهود علیه گه توله لرنی (نَصْفَ الْمَالِ) مالنلک یارطسفی (وَأَنْ شَهَدَ رَجُلٌ) دخی اگر بر ایر گواهلک بیورسه (وَأَمْرَأَتَانِ) دخی ایکی خاتون گواهلک بیورسه برلن (فَرَجَعَتِ امْرَأَةٌ) بس خاتون شهادتدن قایتسه (ضَمِنَتْ رُبْعَ الْحَقِّ) خاتون حقنلک دورتدن برینی توله لرنی (وَأَنْ رَجَعْتَا) دخی اگر شهادتدن ایکی خاتون قایتسالار (ضَمِنْتَا نِصْفَ الْحَقِّ) حقنلک یارطسفی توله لرنی (وَأَنْ شَهَدَ رَجُلٌ) دخی اگر بر ایر شهادت بیورسه (وَعَشْرُنِسْوَةٌ) دخی اون خاتون شهادت بیورسه (ثُمَّ رَجَعَتْ) مونلک صوکنده شهادتدن قایتسه (ثَمَانٌ مِنْهُنَّ) اون خاتونندن سیگزی (فَلَا ضَمَانَ عَلَيْهِنَّ) بس اول رجوع قیلغان خاتونلارغه توله لازم بولماس (وَأَنْ رَجَعَتْ أُخْرَى) بس اگر ایکنچی یعنی توقزنجی خاتون شهادتدن قایتسه (كَأَنَّ عَلَى النَّسْوَةِ) شهادتدن قایتقان خاتون اوزرینه لازم بولور (رُبْعَ الْحَقِّ) حقنلک دورتدن برینی توله (فَإِنْ رَجَعَ الرَّجُلُ) بس اگر شهادتدن ایر قایتسه (وَالنِّسَاءُ) دخی اون منکور خاتون قایتسه (فَعَلَى الرَّجُلِ) بس ایر گه لازم بولور (سُنِّيَ الْحَقِّ) حقنلک اولندن برینی توله (وَعَلَى الْمَسْرُورَةِ) دخی اون خاتون اوزرینه لازم بولور (خَمْسَةَ أَسْدَاسِ الْحَقِّ) حقنلک آلتنی الوشندن بش الوشنی توله (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالَ) دخی شه یندی لرنی امامین (عَلَى الرَّجُلِ) ایر گه لازم بولور دیندی لرنی (النَّصْفُ) حقنلک یارطسفی (وَعَلَى

النِّسْوَةَ) دخی اون خاتون اوز رینه لازم بولور (الْتَّصِفُ) مقنک یارطیسی (وَأَنْ شَهِدَ شَاهِدَانِ) دخی اگر ایکی شاهد شهادت بیرسه لر (عَلَى امْرَأَةٍ) بر خاتون اوز رینه (بِالتَّكَاحِ) نکاح برله ن شهادات (بِمَقْدَارِ مَهْرٍ مِثْلِهَا) خاتوننک مهرینک منلی برله ن (ثُمَّ رَجَعَا) مونک صوکنده شاهدلار شهادتین قایتسه لار (فَلَا ضَمَانَ عَلَيْهِمَا) بس اول ایکی شاهد اوز رینه توله و لازم بولماس (وَكُنْتُ لَكَ) دخی اوشنداق شاهدلارغه توله و لازم بولماس (أَنْ شَهِدَا) اگر ایکی ایر شهادت بیرسه لر (عَلَى رَجُلٍ) بر ایر اوز رینه (بِتَزْوِيجِ امْرَأَةٍ) بر خاتوننی جفتلنووی برله ن (بِمَقْدَارِ مَهْرٍ مِثْلِهَا) اول خاتوننک منلینک مهری بر ایرنک (وَأَنْ شَهِدَا) دخی اگر ایکی شاهد شهادت بیرسه لر بر خاتوننی ایرنک جفتلنووی برله ن (بِأَكْثَرِ مَن مَّهْرِ الْمَثَلِ) خاتوننک منلینک مهرنمان کو بره ک بر ایرنک (ثُمَّ رَجَعَا) مونک صوکنده شاهدلر شهادتین قایتسه لار (ضَمْنَا الزِّيَادَةَ) مهر منلین آرتوغیننی توله لر (وَأَنْ شَهِدَا) دخی اگر ایکی شاهد شهادت بیرسه لر صاتوچی اوز رینه (بِبَيْعِ) صاتو برله ن (بِمِثْلِ الْقِيَمَةِ) قیمت نک منلی بر ایرنک (أَوْ أَكْثَرَ) یایسه قیمت نک منلین کو بره ک بر ایرنک (ثُمَّ رَجَعَا) مونک صوکنده شاهدلر شهادتین قایتسه لار (لَمْ يَضْمَنَا) توله مسلر (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر شاهدلارنک شهادتی بولسه (بِأَقْلٍ مِنَ الْقِيَمَةِ) قیمت نک منلین آزر اق بر ایرنک صاتو برله ن (ضَمْنَا النُّقْصَانَ) قیمت نک منلین کیمنی توله لر (وَأَنْ شَهِدَا) دخی اگر ایکی شاهد شهادت بیرسه لر (عَلَى رَجُلٍ) بر ایر اوز رینه (أَنَّهُ) درستلکده اول ایر (طَلَّقَ امْرَأَتَهُ) خاتونیننی طلاق قیلدی دیو (قَبْلَ الْخُحُولِ) جماع قیلودان بورون (ثُمَّ رَجَعَا) مونک صوکنده شهادتین قایتسه لار (ضَمْنَا نَصْفَ الْمَهْرِ) مهرنک یارطیسننی توله لر (وَأَنْ كَانَ بَعْدَ الْخُحُولِ) دخی اگر طلاق برله ن شاهدلرنک شهادت بیروی جماع صوکنده بولسه (لَمْ يَضْمَفَا شَيْئًا) شاهدلر هیچ نرسه نی توله مسلر (وَأَنْ شَهِدَا) دخی اگر ایکی شاهد بر ایر اوز رینه شهادت بیرسه لر (أَنَّهُ) درستلکده اول ایر (أَعْتَقَ عَمَلَهُ) قلینی آزاد قیلدی دیب (ثُمَّ رَجَعَا) مونک صوکنده شهادتین قایتسه لار (ضَمْنَا قِيَمَتَهُ) قلینک قیمت نی توله لر (وَأَنْ شَهِدَا) دخی اگر ایکی شاهد شهادت بیرسه لر (بِقِصَاصِ) قصاص برله ن (ثُمَّ رَجَعَا) مونک صوکنده شهادتین قایتسه لر (بَعَثَ الْقَتْلَ) مشهود علیه نی توله لر لگان صوکنده (ضَمْنَا اللَّيْتَةَ) دیتنی توله لر (وَلَا يُقْتَصُّ مِنْهُمَا) اول ایکی شاهددان قصاص آلماس (وَإِذَا رَجَعَ) هر قایچان قایتسه شهادتین (شُهُودُ الْفِرْعِ) شاهدنک شهادتیه شاهد بولغمان شاهدلر (ضَمْنُوا) شهادت لری سهیلی هلاک قیلغمان

نرسہ فی تولہ لر (وَأَنْ رَجَعَ شُهُودُ الْأَصْلِ) دخی اگر اصل شاہدین قایتسالار (وَقَالُوا) دخی ایتسہ لر (لَمْ نُشْهِدْ) شاہد تورغزماق بز دیسہ لر (شُهِدَ الْقَرْعُ) فرع بولغان شاہدین فی (عَلَى شَهَادَتِنَا) اوزمزنک شہادتیز اوزرینہ (فَلَا ضَمَانَ عَلَيْهِمْ) بس اصل شاہدین اوزرینہ تولہ ولایم بولماس (وَأَنْ قَالُوا) دخی اگر اصل شاہدین ایتسہ لر (أَشْهَدْنَاهُمْ) فرع بولغان شاہدین شہادتہزگہ شاہد قیلدیق دیسہ لر (وَعَلَّطْنَا) لکن یا کیشاق وخطالف قیلدیق دیسہ لر (ضَمِنُوا) اصل شاہدین تولہ لر (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر ایتسہ (شُهِدَ الْقَرْعُ) شہادت گہ شاہد بولغان کشیلر (كُنْتُ شُهِدُ الْأَصْلِ) اصل شاہدین یا لغانلادی دیسہ لر (أَوْ عَلَّطُوا فِي شَهَادَتِهِمْ) یایسہ اصل شاہدین شہادتینہ یا کیشدی یلار دیسہ لر (لَمْ يُنْفَقَتْ إِلَى ذَلِكَ) شہود فرعنک بوسوز لرینہ القفات قیلنماس (وَأَنْ شَهِدَ) دخی اگر گواہلق بیرسہ (أَرْبَعَةٌ) دورت کشی (بِالزَّيْنِ) زنا برلہن (وَالشَّاهِدَانِ) دخی ایکی شاہد گواہلق بیرسہ لر (بِالْأَحْصَانِ) زنا قیلغان کشینک محصن بولووی برلہن (فَرَجَعَ شُهِودُ الْأَحْصَانِ) بس زنا قیلغان کشینک محصن بولووی برلہن شہادت بیرگہن شاہدین قایتسالار (لَمْ يَضْمِنُوا) شہادت سببلی هلاک بولغان زنا قیلغان کشینک دیشنی تولہ مسہ لر (وَإِذَا رَجَعَ الْمَرْكُوبُ) هر قایچان شاہدین فی پا کلاغوچیلار قایتسہ (عَنِ التَّرْكِيبِ) پا کلاودان (ضَمِنُوا) تولہ لر (وَإِذَا شَهِدَ شَاهِدَانِ) هر قایچان ایکی شاہد شہادت بیرسہ لر (بِالْيَمِينِ) یمین برلہن (وَشَاهِدَانِ) دخی ایکچی ایکی شاہد شہادت بیرسہ لر (بِوُجُودِ الشَّرْطِ) شرطنک قابلووی برلہن (ثُمَّ رَجَعُوا) مونک صوکنده دورت شاہدہ شہادتین قایتسالار (فَالضَّمَانِ) بس تولہ (عَلَى شُهِودِ الْيَمِينِ) یمین برلہن شاہد بولغانلارینہ در (خَاصَّةً) خاصلق یوزنمان یعنی تولہو شرطنک قابلووی برلہن شاہد بولغانلارغہ توگل.

کتاب ادب القاضی

قاضینک ادبی بیاننده کیلسکان کتابدر (لَا يَبْصَحُ وَلَا يَسَعُ الْقَاضِي) قاضی نک ولبلسکی درست بولماس (حَتَّى يَجْتَمِعَ فِي الْمَوْثِقِ) ولی قیلنمش قاضیدہ جیلمایینچہ (شُرَاطُ الشَّهَادَةِ) شاہدلقنک شرطلاری (وَيَكُونُ) دخی ولی قیلنمش قاضی بولمایینچہ (مَنْ أَهْلُ الْأَجْتِهَادِ) اجتهاد اهلنمن یعنی شریعت مسئلہ لر فی ادلہ شرعیہ دن چغارورغہ قدرتی بولغان کشی بولمایینچہ (وَالْأَبَاسُ) دخی ضروری قدر (بِالْخُحُولِ فِي الْقَضَاءِ) قاضیلق غہ کردہ (لَمَنْ)

شول کشی اوچون (یَتَّقُ) اوشانور اول کشی (بِنَفْسِهِ) اوزینه (أَنَّهُ) درستلکنم اول کشی (بُودَى) اوتەر (فَرَضَهُ) قاضیلکنک فرضینی (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (الْمُشْوَلُ) کرمه کلک (فیه) اول قاضیلغہ (لَمَنْ) شول کشیگہ (يَخَافُ) قورقور اول کشی (الْعَجَزُ) عاجر بولودان (عَنْهُ) اول قاضیلکنک فرضی اوتہ و دن (وَلَا يَأْمَنُ) دخی اول کشی ایمین بولماس (عَلَى نَفْسِهِ) اوزینه (الْحَيْفُ) قورقودان امین بولماس (فیه) اول قاضیلقداغی ظلم دان (وَلَا يَنْبَغِي) دخی لاقف بولماس آدم گہ (أَنْ يَطْلُبَ الْوَلَايَةَ) ولیلکنی ایستہ مکلک (وَلَا يَسْتَلْهُمَا) دخی آدم ولیلکنی صوراماس (وَمَنْ قَلَّدَ الْقَضَاءَ) بر کشیگہ قاضیلقنی تقلید قیلنسه یعنی قاضی بولسه (يُسَلِّمُ الْبَيْتَ) اول کشی گہ تابشور ولور (ديوانُ القاضِي) قاضیلکنک دیوانینی یعنی دفترنی (الَّتِي) شوندا این قاضی کم (كَانَ قَبْلَهُ) بوقاضی دان بورون بولدی (وَيَنْتَظِرُ) دخی قارار (فِي حَالِ الْمُجْبُورِينَ) حبسه گی کشیلر حالینی (فَمَنْ اعْتَرَفَ مِنْهُمْ) بس حبسه گی کشیلردن بر کشی اقرار قیلسه (بِحَقِّ) برحق برلہن (الرَّوْمَةَ) لازم ایتهر قاضی حقنی (أَيَّاهُ) اول کشیگہ (وَمَنْ أَنْكَرَ) دخی حبسه گی کشیلردن برسی برحقنی انکار قیلسه (لَمْ يَقْبَلْ قَوْلَ الْمُعْزُولِ) قاضیلقدا ان چغار و اغان قاضیلکنک سوزنی قبول ایتمهس (عَلَيْهِ) اول انکار قیلوچی اوزرینه (الْأَبْيَنَةَ) مگر گواهلار برلہن گنه قبول ایتهر (فَإِنْ لَمْ تُقَمْ) بس اگر بیته تورغز و اماسه (لَمْ يُعْجَلْ بِتَحْلِيلَتِهِ) حبسه گہ آدهنک یولون بوش قیلوغه یعنی حبس دن چغار و غه آشقمه رماس (حَتَّى يُنَادِيَ) تا کم جامع لارده مسجد لرده ندا قیللر و اما اینچه (عَلَيْهِ) اول حبسه گی آدم اوزرینه (وَيَسْتَنْظِرُ فِي أَمْرِهِ) دخی حبسه گی آدم نك اشنده ظهور ایستمه اینچه (وَيَنْتَظِرُ) دخی قارار قاضی (فِي الْأَوْدَاعِ) معزول قاضی امین لر قولینه قویغان و دیعت لرده (وَأَرْتِفَاعِ الْوُقُوفِ) دخی وقفلارنک فائده لرندہ (فَيُعْمَلُ) بس قاضی عمل قیلور (عَلَى مَا) شول نرسه اوزرینه یعنی شول کیفیت اوزرینه (تَقْوُمُ بِهِ) اول نرسه برلہن نورر (الْبَيِّنَةَ) گواهلار (أَوْ يَعْتَرَفُ بِهِ) یایسه نرسه برلہن اقرار قیلور (مَنْ) شول کشی (هُوَ) اول نرسه (فِي يَدِهِ) اول کشیلکنک قولنده ایدی (وَلَا يَقْبَلُ) دخی قاضی قبول ایتمهس (قَوْلَ الْمُعْزُولِ) عزل قیلنغان قاضی نك سوزینی (إِلَّا) مگر قبول ایتهر (أَنْ يَعْتَرَفَ) اقرار قیلووی وقتندہ (الَّتِي) شول کشی نك (هُوَ) اول نرسه (فِي يَدِهِ) اول کشیلکنک قولنده ایدی (أَنَّ الْمُعْزُولَ) درستلکنده عزل قیلنغان قاضی (سَلَّمَهَا) تابشردی اول و دیعت لرنی یایسه وقف فائده لرنی (إِلَيْهِ) اول کشیگہ یعنی میکاندبو (فَيُقْبَلُ قَوْلُهُ) بس عزل قیلنغان قاضی نك سوزی قبول

ایتلور (فیہا) اول ویدیعتلرده وقف فائده لرنده (وَبِجَالِسِ الْحَاكِمِ) دخی حکم قیلوچی اوطورور
 (لِلْحَاكِمِ) حکم اوچون (جُلُوسًا ظَاهِرًا) ظاهر بولغان اولطورو برلن (فِي الْمَسْجِدِ) مسجدده
 اوطورور (وَلَا يَقْبَلُ هَدِيَّةً) دخی حاکم ہدیہ قبول ایتمہس یعنی آلماس (إِلَّا) مگر آلور
 (مَنْ ذِي رَحْمٍ مَحْرَمٍ مِنْهُ) اوزندن یاقنلق اییمہسی بولغان محرم فردا شنس گنہ (أَوْ مَنِ)
 یایسہ شول کشینن ہدیہ قبول ایتمہر (جَرَتْ عَادَتُهُ) اول کشینک عادت جاری بولدی
 (قَبْلَ الْقَضَاءِ) قاضی قاضیلغنی اوستینہ آلماسدان بورون (بِمُهَادَاتِهِ) بو قاضی غہ ہدیہ
 بیروبرلن (وَلَا يَعْضُرُ دَعْوَةً) دخی حاکم دعوت کہ حاضر بولماس (إِلَّا) مگر حاضر بولور
 (أَنْ تَكُونَ عَامَّةً) دعوتنک عام بولوروی وقتنہ (وَيَشْهَدُ الْجَنَازَةَ) دخی حاکم جنازہ گہ حاضر
 بولور (وَيَعْوِدُ الْمَرِيضَ) دخی آورو حالینی صورارغہ بارور (وَلَا يُضَيِّفُ) دخی حاکم
 ضیافت قیلماس (أَحَدَ الْخَصْمَيْنِ) ایکی دعوی قیلوشو چیمنک برسنی (دُونِ الْآخِرِ) ایکنچہ پسندن
 باشقہ (فَإِذَا حَضَرَ) بس ہر قایچان ایکی خصم حاضر بولسالار (سَوَى) برابر قیلور حاکم
 (بَيْنَهُمَا) ایکی خصم آراسنی (فِي الْجُلُوسِ) اولطورودہ (وَالْأَقْبَالِ) دخی ایکی خصم اوزرینہ
 قارشی بولودہ (وَلَا يُسَارُّ) دخی حاکم یاشرون سوزدہ یتمہس (أَهْلَهُمَا) ایکی خصمنک
 برسینہ (وَلَا يُشِيرُ إِلَيْهِ) دخی حاکم ایکی خصمنک برسینہ اشارہ قیلماس (وَلَا يَلْقَاهُ حُجَّةً)
 دخی حاکم ایکی خصمنک برسینہ دلیلنی تلقین قیلماس مثلاً سین شولای شہادت
 بیورہ سنمنی دیمہس (فَإِذَا نَبَتَ الْحَقُّ عَنْهُ) بس ہر قایچان حاکم قاشندہ حق ثابت
 بولسہ (وَطَلَّبَ) دخی ایستہسہ (صَاحِبُ الْحَقِّ) حق اییمہسی (حَبَسَ غَرِيمَهُ) آلاچاغی
 بار کشیننی حبس قیلونی (لَمْ يُعْجَلْ بِحَبْسِهِ) حاکم غریمنی حبسنی آشفترماس (وَأَمَرَهُ)
 دخی حاکم غریم گہ بیورور (بِمَنْعِ مَا عَلَيْهِ) غریمنک ذمہ سنندہ ثابت بولغان نرسہ نی
 بیروبرلن (فَإِنْ امْتَنَعَ) بس اگر غریم ذمہ سنندہ ثابت بولغان حقنی بیروندن طیبیلسہ
 (حَبَسَهُ) غریمنی حاکم حبس قیلور (فِي كُلِّ دَيْنٍ) ہر شوندا این بورچنہ کم (لِزَمَهُ)
 لازم بولدی اول بوروچ غریم گہ (بَدَلًا) بدل بولوب (عَنْ مَالٍ) شوندا این مالدان (حَصَلَ)
 حاصل بولدی اول مال (فِي يَدِهِ) غریمنک قولندہ (كَتَمَنَ الْمَبِيعِ) صانوب آلغان نرسہ نک
 ثمنی کبی (أَوْ التَّزَمَهُ) یایسہ اوزینہ لازم ایتمدی اول بوروچنی (بِعَقْدٍ) عقد سبیلی
 (كَالْمَهْرِ) مہر کبی (وَالْكَفَالَةِ) دخی کفیلک سبیلی لازم بولغان مال کبی (وَلَا يَجْبَسُهُ) دخی
 حاکم غریمنی حبس قیلماس (فِيهِمَا سَوَى ذَلِكَ) اوشبولاردان باشقہ، بورچک ہخلع غصب

بدلی کیی (اذْأفَالَ) هر قایچان غریم ئه یتسه (اَلْفَقِيرُ) درستلکده مین یارلیمین دیسه
 (الّا) مگر حاکم غریمنی حبس قیلور (اَنْ يُّثْبِتَ غَرِيْمُهُ) بورچلی آدهنک غریمی نلک
 اثبات قیلووی وقتئمه (اَنْ لَهْ) درستلکده بورچلی آدم اوچون بولغوچیدر (مَالًا) مال
 (وِيَجْبُسُ) بوروچلی آدمنی حاکم حبس قیلور (شَهْرِيْن) ایکی آی (اَوْ ثَلَاثَةَ)
 یایسه اوچ آی (ثُمَّ يَسْتَلُّ) مونلک صوئنده حاکم صورار (عِنْتَهْ) اول بورچلی آدم حالندن
 کورشیلرندن دوستلارندن صورار (فَاِنْ لَمْ يَظْهَرْ) بس اگر ظاهر بولماسه (لَهْ) اول
 بوروچلی آدم اوچون (مَالًا) مال ظاهر بولماسه (خَلَى سَبِيْلَهْ) حاکم بوروچلی آدهنک بولووی
 بوش قیلور یعنی حبس دن چقار (وَلَا يَجُوْلُ) دخی حاکم هائل بولماس (بَيْنَهْ) اول بوروچلی
 آدم آراسی برلهن (وَبَيْنَ غَرْمَائِهْ) دخی بورچلی آدهنک بورچ اییدلری آراسنده (وَيَجْبُسُ
 الرَّجُلُ) دخی ایرنی حبس قیلنور (فِي نَفَقَةٍ وَجَنَّتْ) خاتونینک نفقه سنده (وَلَا يَجْبُسُ الْوَالِدُ)
 دخی آتانی حبس قیلنماس (فِي دِيْنٍ وَلَدَهْ) بالاسینک بوروچنده (الّا) مگر آتانی حبس قیلنور
 (اِذَا امْتَنَعَ) هر قایچان آتاپیلسه (مِنَ الْاِنْفَاقِ) نفقه لندردن (عَلَيْهِ) اول بالاسی اوزرینه
 (وَيَجُوْزُ) دخی درست بولور (فُضِّلَتِ الْمَرْأَةُ) خاتونینک حکم قیلووی (فِي كُلِّ شَيْءٍ) هر نرسه ده
 (الْاَقْبَى الْمُدُوْدُ) مگر مدلرده خاتونینک حکمی درست بولماس (وَالْقِصَاصِ) دخی قصاص خاتونینک
 حکمی درست بولماس (وَيُقْبَلُ) دخی قبول قیلنور (كَقَابِ الْقَاضِيِ) بر قاضینک مکتوبی
 (اِلَى الْقَاضِيِ) ایکنچی قاضیغه بیبه رگان مکتوبی (اِذَا شَهِدَ بِهِ) هر قایچان اول مکتوب برلهن
 گواهاق بیسه (عِنْدَهْ) ایکنچی قاضی قاشنده مثلا بومکتوب فلان قاضینک مکتوبی دیو (فَاِنْ
 شَهِدُوا) بس اگر گواهلار مکتوب بیبه رگان قاضی قاشنده گواهاق بیسه لر (عَلَيَّ خَصْمِ) بر
 خصم اوزرینه (حَكْمًا بِالشَّهَادَةِ) قاضی گواهاق سببلی حکم ایندر (وَكَتَبَ بِحَكْمِهْ)
 دخی ایکنچی قاضیغه حکمین یازار (وَاِنْ شَهِدُوا) دخی اگر مکتوب بیبه روچی قاضی
 قاشنده گواهلار گواهاق بیسه لر (بِغَيْرِ حَضْرَةِ خَصْمِهْ) خصم نلک حضورندن باشقه (لَمْ يَحْكَمْ)
 قاضی بو گواهاق سببلی حکم قیلماس (وَكَتَبَ بِالشَّهَادَةِ) گواهلار نلک گواهاق بیبه رگانین
 ایکنچی قاضیغه یازار (لِيَعْلَمَ بِهَا) اول گواهاق برلهن حکم قیلسون اوچون (اَلْمَكْتُوبُ اِلَيْهْ)
 آگار مکتوب بیبه رلش قاضی (وَلَا يَقْبَلُ) دخی آگار مکتوب بیبه رلش قاضی قبول اینمه س
 (اَلْكِتَابُ) مکتوب بیبه رگان قاضی نلک مکتوبین (الّا) مگر قبول ایندر (بِشَهَادَةِ رَجُلَيْنِ) ایکی
 ایرنلک گواهلغی برلهن (اَوْ رَجُلٍ وَاَمْرًا تَيْنِ) یایسه بر ایر ایکی خاتونینک گواهلغی برلهن

(وَبَجِبُ) دخی مکتوب بیبہرگان قاضیغہ واجب بولور (أَنْ يَقْرَأَ الْكِتَابَ) مکتوبنی او قما قلق (عَلَيْهِمْ) اول شاہد لہر اوزرینہ (لِيَعْرِفُوا) شاہد لہر بلسونلہر او چون (مَافِيهِ) اول مکتوبنہ بولغان نرسہ نی (ثُمَّ يَخْتَمُهُ) مونک صوکنک پیچہ تلہر اول مکتوبنی قاضی (وَيُسَلِّمُهُ) دخی تابشورور اول مکتوبنی (الْيَوْمَ) اول شاہد لہر اوزرینہ (فَإِذَا وُصِّلَ) بس ہر قایچان ایرشسہ اول مکتوب (إِلَى الْقَاضِي) آکار مکتوب بیبہر لمس قاضیغہ (لَمْ يَقْبَلْهُ) قاضی اول مکتوبنی قبول ایتمہس (الْأَيَّ) مگر قبول ایتمہر (بِعَضْرَةِ الْحَصْمِ) خصم نلک حضورندہ (فَإِذَا سَلَّمَهُ الشُّهُودُ) بس ہر قایچان شاہد لہر مکتوبنی تابشورسالار (الْيَوْمَ) اول قاضیغہ (نَظَرُ) قرار قاضی (إِلَى خْتَمِهِ) مکتوبنلک پیچہ تہہ (فَإِذَا شَهِدُوا) بس ہر قایچان شاہد لہر گواہلہر بیبہر لہر (أَنَّهُ) درست لکن اول مکتوب (كِتَابُ فُلَانِ الْقَاضِي) فلان قاضینلک مکتوب بیبہر دیو (سَلَّمَهُ) تابشور دی اول فلان قاضی مکتوبنی (الْيَوْمَ) بز نلک اوزہ رمزگہ (فِي جُلُوسِ حُكْمِهِ) حکمی مجلسندہ (وَقَرَأَهُ) دخی او قودی اول مکتوبنی (عَلَيْهَا) بز نلک اوزہ رمزگہ (وَخْتَمَهُ) دخی پیچہ تلہر دی اول مکتوبنی دیو گواہلہر گواہلہر بیبہر لہر (فَتَقَّهَ الْقَاضِي) آکار مکتوب بیبہر لمس قاضی مکتوبنی آچار (وَقَرَأَهُ) دخی او قور اول مکتوبنی (عَلَى الْحَصْمِ) مدعی علیہ اوزرینہ (وَأَلْزَمَهُ) دخی قاضی خصم گہ لازم ایتمہر (مَافِيهِ) اول مکتوبنہ بولغان نرسہ نی (وَلَا يَقْبَلُ) دخی قبول قیلنماس (كِتَابُ الْقَاضِي) ہر قاضی نلک مکتوبنی (إِلَى الْقَاضِي) ایکنچی قاضیغہ بیبہرگان مکتوبنی (فِي الْحُدُودِ) حد لہر دہ قبول قیلنماس (وَالْقَصَاصِ) دخی قصاص قبول قیلنماس (وَالْيُسْرِ) دخی یوقدر (لِلْقَاضِي) قاضیغہ (أَنْ يَسْتَعْلِفَ) اور نیفہ کشی قویما قلق (عَلَى الْقَضَاءِ) حکم اوزرینہ (الْأَيَّ) مگر اور نیفہ کشی قویو یارار (أَنْ يَفُوضَ) تابشور لمس بولووی وقتنک امام طرفندن (ذَلِكَ) اوشبو اور نیفہ کشی قویو (الْيَوْمَ) اول قاضیغہ یعنی امام استخلاف برلہن اذن بیبہر (وَأَذْأُرْفَعُ) ہر قایچان کوتہر لسہ (إِلَى الْقَاضِي) قاضیغہ (حُكْمُ حَاكِمٍ) حا کمنلک حکمی (أَمْضَاهُ) امضا قیلور قاضی اول حکمنی یعنی بوزماس (الْأَيَّ) مگر امضا قیلنماس یعنی بوزار (أَنْ يَخَالَفَ) اول حکم نلک مخالف بولووی وقتنہ (الْكِتَابِ) قرانغہ (أَوِ السُّنَّةِ) بیبہر سنت کہ (أَوِ الْأَجْمَاعِ) بیبہر اجماع غہ (أَوْ يَكُونُ) بیبہر اول حکم نلک بولووی وقتنہ (قَوْلًا) شوندا این قول وسوز (لِلدَّلِيلِ عَلَيْهِ) اول قول اوزرینہ دلیل یوقدر (وَلَا يَقْبَلُ) دخی قاضی حکم ایتمہس (عَلَى غَائِبٍ) غائب کشی اوزرینہ (الْأَيَّ) مگر غائب کہ حکم ایتمہر (أَنْ يَحْضُرَ) حاضر بولووی وقتنہ (مَنْ يَقُومُ مَقَامَهُ) غائب کشینلک اور نیفہ تورا تورغان کشی وکیل وصی کہی (وَإِذَا حَكَّمَ رَجُلَانِ)

هر قايچان ايکي اير حاکم قيلسالار (رَجُلًا) بر اير ني (فَعَلَّكُمْ) بس حاکم بولغان اير حکم ايتسه
 (بَيْنَهُمَا) حاکم قيلغان ايکي اير آراسنده (وَرَضِيًا) دخی بو ايکي اير راضی بولسه لار (بِحُكْمِهِ)
 بو اير نلک حکمينه (جَاز) درست بولور (اِذَا كَانَ) هر قايچان بولسه حاکم قيلنغان اير (بِصَفَةِ
 الْحَاكِمِ) حاکم صفتينده (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (تَعْلِيمُ الْكَافِرِ) کافر ني حاکم قيلو
 (وَالْعَبْدِ) دخی قلني حاکم قيلو (وَالْتَمَى) دخی اسلام يورطنده جزيه توله ب تور و چي کافر ني
 حاکم قيلو (وَالْمَجْدُودِ فِي الْقَتْلِ) دخی زنا بر له ن سو گوده حد اور لغان کشينی حاکم قيلو
 (وَالْقَاسِي) دخی الله تعالی نلک طاعتندن چغوچی بوزوق کشينی حاکم قيلو (وَالصَّبِي)
 دخی صبينی حاکم قيلو (وَلِكُلِّ مِنَ الْمُحْكَمِينَ) دخی حاکم قيلو چيلار دان هر برسی او چون تيره
 (أَنْ يَرْجِعَ) حاکم قيلودان قايتما قلک (مَا لَمْ يَحْكَمْ) حاکم قيلنغان اير حکم قيلماغان مدتده
 (عَلَيْهِمَا) بو حاکم قيلغان ايکي اير اوزرينه (فَإِذَا حَكَّمْ) بس هر قايچان حاکم قيلنغان اير
 حاکم قيلو چي ايکي اير آراسنده حکم قيلسه (لَمْ يَمُوتَا) بو ايکي اير اوزرينه حاکم قيلنغان اير نلک
 حکمی لازم بولور (وَإِذَا رُفِعَ) هر قايچان کوته رلمش بولسه (حُكْمُهُ) حاکم قيلنغان اير نلک حکمی
 (إِلَى الْقَاضِي) قاضيغه کوته رلسه (فَوَافَقَ مَنَّهُبَهُ) بس بر حاکم قيلنغان اير نلک حکمی قاضي نلک
 منهيينه موافق بولسه (أَمْضَاهُ) قاضي بو اير نلک حکمينی امضا قيلور يعنی بوزماس (وَأَنْ
 خَالَفَهُ) دخی اگر بو اير نلک حکمی قاضينک منهيينه مخالف بولسه (أَبْطَلَهُ) بو اير نلک حکمينی
 قاضي باطل قيلور (وَلَا يَجُوزُ التَّحْكِيمُ) دخی حاکم قيلو درست بولماس (فِي الْحُدُودِ) حدلرده
 (وَالْقِصَاصِ) دخی قصاص ده (وَأَنْ حَكَّمَا) دخی اگر بر اير ني ايکي اير حاکم قيلسه لار (فِي دَمِ
 خَطَاةٍ) خطا قل بر له ن بولغان قان ده (فَقَضَى) بس حاکم قيلنغان اير حکم ايتسه (عَلَى الْعَاقِلَةِ)
 ئولترگان کشينک قبيله سی اوزرينه (لَمْ يَنْفَتِحْ حُكْمَهُ) حاکم قيلنغان آده نلک حکمی يورمه س
 و لازم بولماس (وَيَجُوزُ) دخی حاکم قيلنغان آدم گه درست بولور (أَنْ يَسْمَعَ الْبَيِّنَةَ) شاهد لرنلک
 شهادتنی ايشتمه کلک (وَيَقْضَى بِالنَّكُولِ) دخی يه مين دن طييلو سبيلي حکم ايقمه کلک (وَحُكْمُ
 الْحَاكِمِ) حاکم نلک حکم ايتووی (لَا بُؤْيُ) آتا و آناسی فائده سينه (وَوَلَدَهُ) دخی بالاسی
 فائده سينه (وَزَوْجَتَهُ) دخی خاتونی فائده سينه (بِاطِلٍ) باطل در.

کتاب التسمیة

قسمت حکملری بياننده کيلنگان کتابدر خاص بولغان اورنده اور تاق بولغان الوشلر ني
 چييو قسمت اسمنده بولور (يَنْبَغِي لِلْإِمَامِ) امامغه واجب بولور (أَنْ يَنْصُبَ) تعيين ايتمه کلک

(قاسماً) بولوچینی (بُرزُقُهُ) امام رزق بیروز اول بولوچینگه (مَنْ بَيْتَ الْمَالِ) بیت المالان
 (لِيَقْسَمَ) بولوچی بولسون اوچون (بَيْنَ النَّاسِ) آدملر آراسنده (بِغَيْرِ أُجْرَةٍ) یال آلودان
 باشقه (فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ) بس اگر امام قیلماسه یعنی بیت المالان رزق بیره تورغان بولوچینی
 تعیین قیلماسه (نَصَبَ) تعیین قیلور امام (قاسماً) بولوچینی (يُقَسِّمُ) بوله اول بولوچی (بِالْأَجْرَةِ)
 یال برلهن (وَيَجِبُ) دخی واجب بولور (أَنْ يَكُونَ) بولوچینگه بولماقلغی (عَدْلًا) عادل بولماقلغی
 (أَمُونًا) امینلشمش بولماقلغی (عَالِمًا بِالْقِسْمَةِ) بولر فی بلسگوچی بولماقلغی (وَلَا يُجْبِرُ الْقَاضِيَ)
 دخی قاضی کوجلمهس (الْفَأْسَ) آدملر فی (عَلَى قَاسِمٍ وَاحِدٍ) بر بولوچی اوزرینه (وَلَا يَتْرُكُ)
 دخی قاضی قویماس (الْقِسْمَ) بولوچیلر فی (يَشْفِرُ كُونَ) اورتاق بولغان حاللرنده قویماس
 (وَأَجْرَةَ الْقِسْمَةِ) بولونلغیالی (عَلَى عَدَدِ الرُّؤْسِ) باشلار صافی اوزرینه در (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ
 رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَأَلَّا) دخی ئه یتمیلر امام ابو یوسف برلهن امام محمد (عَلَى قَدَرِ
 الْأَنْصَاءِ) الوشلر مقفاری اوزرینه دیلمیلر یعنی امام اعظم قاشنده کوب آلوش آغان
 کشیده آز آلوش آغان کشیده بولو اجره سنی بو ابر بیره امامین قاشنده کوب آلوش آغان
 کشی کوبه ک بیروب آز آلوش آغان کشی آرزاق بیروز (وَإِذَا حَضَرَ الشُّرَكَاءُ) هر قایچان
 شریکدر حاضر بولسه لار (عَنْ الْقَاضِي) قاضی قاشنده (وَفِي آيَاتِهِمْ) شریکدرنگ قولارنده بولسه
 (دَارَ) بورط (أَوْ وَضِيعَةً) یایسه بوش بیلر (وَأَدْعُوا) دخی شریکدر دعوا قیلسه لار (أَنَّهُمْ) درستلکده
 اول شریکدر (وَرُؤُهَا) میراث آلدیلار اول یورطنی یایسه بیلر فی (عَنْ فُلَانٍ) فلان کشیدن
 دیو (لَمْ يَقْسَمْهَا) بولمهس اول یورطنی یایسه بیلر فی (الْقَاضِي) قاضی بولمهس (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ
 رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (حَقِّي يُقِيمُوا الْبَيْتَةَ) گواهلار تورغزانلارینه قدر (عَلَى مَوْتِهِ
 فُلَانِيكَ) ئولگاندلکینه (وَعَدَّ وَرَثَتَهُ) دخی فلاننگ وارثلارینگ صانینی (وَقَالَ) دخی ئه یتمیلر
 امامین (يُقَسِّمُهَا) قاضی اول بورطنی یایسه بیلر فی بوله دیلمیلر (بَاعْتَرَاهُمْ) شریکدرنگ
 اقرار قیلولاری برلهن (وَذَكَرَ فِي كِتَابِ الْقِسْمَةِ) دخی قاضی بولو مکتوبنده ذکر ایتمه (أَنَّهُ) درستلکده
 اول قاضی (قَسَمَهَا) بولدی اول بورطنی یایسه بیلر فی (بِقَوْلِهِمْ) شریکدرنگ سوزی برلهن
 دیو (وَأَنْ كَانَ الْمَالُ الْمُشْتَرَكُ) دخی اگر اورتاق مال بولسه (فَأَسْوَى الْعَقَارِ) بورط برلهن بیلردن
 باشقه نرسه بولسه (فَأَدْعُوا) بس شریکدر دعوی قیلسه لار (أَنَّهُ مِيرَاثٌ) درستلکده اول نرسه
 میراثدر دیو (قَسَمَهُ) بوله قاضی اول نرسه فی (فِي قَوْلِهِمْ) اماملارنگ سوزنده (جَمِيعًا)
 بارچه سینلگ سوزنده (وَأَنْ أَدْعُوا) دخی اگر شریکدر دعوی قیلسه لار (فِي الْعَقَارِ) بورطو بیلرده

(أَنَّهُمْ) در ستلکده اول شریک (اشْقَرُوه) صاتوب آلمیلار اول عقارنی (قَسَمَهُ) بولر اول عقارنی قاضی (بَيْنَهُمْ) شریک آراسنده (وَأَن ادْعُوا الْمَلِكَ) دخی اگر شریک بر نرسه ده مطاق ملک دعوی قیلسه لار (وَلَمْ يَدْكُرُوا) دخی ذکر ایتمه سه لار (كَيْفَ انْتَقَلَ) نیچک کوچی اول نرسه (الْيَوْمَ) اول شریک رگه (قَسَمَهُ) بولر قاضی اول نرسه فی (بَيْنَهُمْ) شریک آراسنده (وَأَذَا كَانَ) دخی هر قایچان بولسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ الشُّرَكَاءِ) شریک ردن هر برسی (يَنْتَفِعُ) فائده لنور بولسه بولگن صوگنده (بِنَصِيْبِهِ) اوزینک ألوشی برلهن (قُسِمَ) بولنور (بَطَّلَ أَحَدُهُمْ) شریک لرنک برسی نك ایسته وی برلهن (وَأَن كَانَ) دخی اگر بولسه (أَحَدُهُمْ) شریک لرنک برسی (يَنْتَفِعُ) فائده لنور بولسه (وَالْآخَرُ) دخی ایکنچی شریک (يَسْتَضِرُّ) ضرر لنور بولسه (لِقَلَّةِ نَصِيْبِهِ) ألوشی آز بولغاناقی اوچون (فَأَن طَأَبَ) بس اگر بولونی ایسته سه (صَاحِبُ الْكَثِيرِ) کوب ألوش اییه سی (قُسِمَ) بولنور (وَأَن طَلَبَ) دخی اگر بولونی ایسته سه (صَاحِبُ الْقَلِيلِ) آز ألوش اییه سی (لَمْ يُقَسَّمْ) بولنمه س (وَأَن كَانَ) دخی اگر بولسه (كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا) ایکی شریکن هر برسی (يَسْتَضِرُّ) بولگان صوگنده ضرر لنور بولسه (أَمْ يَقْسَمُهَا) قاضی اول بورطنی بولسه (الْأ) مگر بولر (بِتْرَاضِيهِمَا) ایکی شریکنک رضالغی برلهن گنه (وَيُقَسَّمُ الْعُرُوضُ) دخی عروضنی بولنر (أَذَا كَانَتْ مِنْ صِنْفٍ وَاحِدٍ) هر قایچان عروض بر صنفان بولسه (وَلَا يُقَسَّمُ الْجَنَسِيُّنَ) ایکی جنسنی بولنمه س (بَعْضُهَا) بع—ضسنی (فِي بَعْضٍ) بعضسی مقابله سنک (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی ئه یتمدی امام اعظم (لَا يُقَسَّمُ الرَّقِيقُ) قلنی بولنمه س (وَالْأَجْوَاهِرُ) دخی جوهر لر بولنمه س (لِنَفَاوَتِهِ) قیلار جوهر لر تورلی بولغانلغی اوچون (وَقَالَ) دخی ئه یتمدیلر امامین (يُقَسَّمُ الرَّقِيقُ) قیلارنی بولنر (وَالْأَجْوَاهِرُ) دخی جوهر لر نی بولنر دییلر (وَلَا يُقَسَّمُ) دخی بولنمه س (حَمَامٌ) مونجه (وَلَا بَيْتْرٌ) دخی قویو بولنمه س (وَلَا رَحَى) دخی تگرمن طاشی بولنمه س (الْأ) مگر اوشبولار بولنر (أَن يَتْرَأَى الشُّرَكَاءُ) شریک لرنک راضی بولووی وقتنده (أَذَا حَضَرَ) وارثان) هر قایچان قاضی قاشنده ایکی وارث حاضر بولسالار (وَأَقَامَا الْبَيْتَةَ) دخی شاهد تورغزسالار (عَلَى الْوَفَاةِ) میراث آلونه تورغان کشینک ئولگانا کینه (وَعَدَا لَوْرَثَةَ) دخی ئولگان کشینک وارثلارینک صابینه (وَالدَّارُ) دخی یورط (فِي أَيِّهِمْ) شریک لرنک قوللارند بولسه (وَمَعَهُمْ) دخی اول شریک برلهن بولسه (وَأَرثَ غَائِبٌ) غائب بولغان وارث (قَسَمَهَا الْقَاضِي) اول یورطنی قاضی بولر (بَطَّلَ الْحَاضِرِينَ) حاضر بولغان شریک لرنک

ایسٹھ وی برلہن (وَيَنْصُبُ) دخی قاضی تعیین قیلور (لِلْفَائِبِ) غایب بولغان وارث اوچون
(وَكَيْلًا) وکیل تعیین قیلور (يَقْبُضُ) آلور اول وکیل (نَصِيْبُهُ) غایب بولغان وارث ننگ
الوشنی (وَأَنْ كُنُوا) دخی اگر بولسا لار شریک (مُشْتَرِكِينَ) صاتوب آلفان بولسا لار
(لَمْ يَقْسَمْ) قاضی بولمہس (مَعَ غَيْبَةِ أَحَدِهِمْ) شریکلرننگ برسیننگ غایب بولووی برلہن (وَأَنْ
كُنَّ الْعَقَارُ) دخی اگر یورط یایسہ بیور بولسہ (فِي بَدِ الْوَارِثِ الْغَائِبِ) غایب بولغان وارث
قولننگ (لَمْ يَقْسَمْ) قاضی بولمہس (وَأَنْ حَضَرَ) دخی اگر حاضر بولسہ (وَارِثٌ وَاحِدٌ) بر وارث
(لَمْ يَقْسَمْ) قاضی بولمہس (وَأِذَا كَانَتْ) دخی ہر قایچان بولسہ (دُورٌ مُشْتَرِكٌ) اورتاق یورط لار
(فِي مَصْرٍ وَاحِدٍ) ہر شہردہ (فُسِّمَتْ) بولنور اول یورط لار (كُلُّ وَاحِدٍ) ہر برسنی بولنور (عَلَى
حَدَّتْهَا) اوزینہ گنہ (فِي قَوْلِ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم سوزندہ (وَقَالًا) دخی تہیتیلر
امامین (أَنْ كَانَ الْأَصَاحُ) اگر فائدہ لیبرہک بولسہ (لَهُمْ) اول شریکلر اوچون (قِسْمَةٌ بَعْضُهَا)
یورط لار ننگ بعضنی بولو (فِي بَعْضٍ) بعضنی مقابلہ سندہ (قِسْمَهَا) اوشن اوق بولہر قاضی
(وَأَنْ كَانَتْ) دخی اگر اورتاق بولسہ (دَارٌ) یورط (وَضَمِيْعَةٌ) دخی بیور (أَوْ دَارٌ) یایسہ یورط
(وَحَائِوَتٌ) دخی دکان (قِسْمٌ) بولہر قاضی (كُلُّ وَاحِدٍ) ہر برسنی (عَلَى حَدَّتْهَا) اوزینہ گنہ
(وَيَنْبَغِي) دخی تییش بولور (لِلْقَاسِمِ) بولوچی کشیگہ (أَنْ يُصَوِّرَ) کاغزگہ صورتلہمہ کلک
(مَا يَقْسَمُهُ) بولسگان نرسہ سنی (وَيُعْتَلُّ) دخی بولسگان نرسہ سنی تیگزلہمک (وَيَنْدَرَعُهُ)
دخی بولسگان نرسہ سنی آرشینلاما قلق (وَيَقْوَمُ الْبِنَاءُ) دخی بنانی قیمت لہمک (وَيُفْرَزُ)
دخی آیورما قلق (كُلُّ نَصِيْبٍ) ہر برالوشنی (عَنِ الْبَاقِي) قالغانلارندان (بَطْرِيْقَهُ) قوری
یولی برلہن آیورما قلق (وَشُرْبَهُ) دخی صوبولی برلہن آیورما قلق (حَتَّى لَا يَكُونَ) تا کم بولماسون
اوچون (لِنَصِيْبِ بَعْضِهِمْ) شریکلرننگ بعضنی ننگ الوشنی اوچون (بِنَصِيْبِ الْآخِرِ) ایکنچی
شریک ننگ الوشینہ (تَعَلَّقَ) توتاشاق بولماسون اوچون (ثُمَّ يَلْقَبُ) موننگ صوگندہ بولوچی
لقب بیور (نَصِيْبًا) الرش کہہ (بِالْأَوَّلِ) اول برلہن (وَالَّذِي يَلِيهِ) اولگی الوشکہ یاقن
بولغان الوش کہہ لقب بیور (بِالْثَّانِي) ایکنچی برلہن (وَالثَّلَاثِ) دخی اوچنچی برلہن (وَعَلَى
هَذَا) اوشبو ترتیب اوزرینہ لقب بیور ہر قایو الوشکہ (ثُمَّ يُخْرَجُ) موننگ صوگندہ
بولوچی چغارور (الْقُرْعَةُ) قرعہ نی (یعنی شریکلرننگ اسم لری یازلغان کاغز کیسہ گیننی)
(فَمَنْ) بس شول شریک (خَرَجَ اسْمُهُ) اول شریکننگ اسمی چقدی (أَوَّلًا) اول (فَلَهُ)
بس اسمی اول چقغان شریک گہ بولور (السَّهْمُ الْأَوَّلُ) اول لگی الوش (وَمَنْ) دخی شول

شريك (خَرَجَ) چقى اول شريكناك اسمى (ثانياً) ايكنچى بولوب (فَلَهُ السَّهْمُ الثَّانِي) بس اول شريكك ايكنچى الوش بولور وهكنا باشقه لاردهم اوشنفاق (وَلَا يَنْخُلُ فِي الْقِسْمَةِ) بولوگه كرمهس (الْمَرَاهِمُ) كمش تئكه لر (وَالْمَنَانِيرُ) دخی آلتون تئكه لر (الْأ) مگر كرر (بِقَرَضِهِمْ) شريكناك رضالغى برلهن گنه (فَإِنْ قَسَمَ بَيْنَهُمْ) بس اگر بولوچى بولسه اورفاق نرسهنى شريك آر اسنده (وَلَا حَمَّهْمُ) حالبوكم شريكناك برسى اوچون بولسه (مَسِيلٌ) صو بولى بولسه (فِي مَلِكٍ الْآخَرَ) ايكنچى شريك ملكنده (أَوْ طَرِيقٌ) يايسه قورى بول بولسه (لَمْ يَسْتَطِرْقْ فِي الْقِسْمَةِ) بولوده اوشبونى شرط قيلنماسه (فَإِنْ أَمَكَنَّ) بس اگر ممكن بولسه (صَرَفُ الطَّرِيقِ) قورى يولنى دوندرو (وَالْمَسِيلِ) دخی صوبولونى دوندرو (عَنَّهُ) اول ايكنچى شريك ملكندان (فَلَيْسَ لَهُ) بس اول شريك اوچون يوقدر (أَنْ يَسْتَطِرْقَ) يول ايسنه ملكك يعنى يوللانفاق (وَيَسِيلُ) دخی صونى آغزناق (فِي نَصِيبِ الْآخَرَ) ايكنچى شريكناك الوشينه (وَأَنْ لَمْ يُمْكَنْ) دخی اگر قورى يول ايله صوبولونى ايكنچى شريك ملكندن دوندرو ممكن بولماسه (فَسَخَّ الْقِسْمَةَ) بولوچى بولونى بوزار (وَإِذَا كَانَ) دخی هر قايجان بولسه (سُقِلَ) بر بنانك توبهنى (لَأَعْلُوهُ) اول توبه نئك يوقاروسى بولماسه ياكه بولبك ياط كشينكى بولسه (وَعُلُوٌ) دخی بر بنانك يوقاروسى بولسه (لَأَسْفَلُ لَهُ) اول يوقارونك توبهنى بولماسه يعنى توبهنى ياط كشينكى بولسه (وَسُقِلَ) دخی توبهنى بولسه (لَهُ عُلُوٌ) اول توبهنى اوچون يوقاروسى بولسه (قَوْمٌ) بولوچى قيمتلىر (كُلٌّ وَاحِدٌ) هر برسنى (عَلَى حَمَاتِهِ) اوزينگنه (وَقَسَمَ بِالْقِيَمَةِ) دخی قيمت برلهن بولهر (وَلَا مَعْتَبَرٌ) دخی اعتبار قيلنماس (بِغَيْرِ ذَلِكَ) اوشبوندى باشقه برلهن (وَإِذَا اِخْتَلَفَ الْمُتَقَسِمُونَ) دخی هر قايجان بولنوجيلر بولوده اختلاف قيلشسالار (فَشَهَدَ الْقَاسِمَانِ) بس بولوچيلر گواھلق بيرسه لر (قُبِلَتْ شَهَادَتُهُمَا) بولوچيلرنك گواھلقلارى قبول قيلنور (فَإِنْ ادَّعَى أَحَدُهُمَا) بس اگر بولنوجيلرنك برسنى دعوى قيلسه (الْقَلْبُ) بولوده ياكلشلقنى (وَزَعَمَ) دخی گمان قيلسه (أَنَّهُ) درستلىكك شأن (مِمَّا أَصَابَهُ شَيْءٌ) بولنوجينك برسينه تيگان نرسه (فِي يَدِ صَاحِبِهِ) يولباشينك قولنك در ديو (وَقَدْ أَشْهَدُ) حالبوكم تحقيق گواه تورغزغان ايدى (عَلَى نَفْسِهِ) اوزينه (بِالْإِسْتِيفَاءِ) الوشنى كامل آلقانلق برلهن (لَمْ يَصْنُقْ) بودعوى قيلوچينى تصديق قيلنماس (عَلَى ذَلِكَ) اوشبودعوى قيلغان نرسهسى اوزرينه (الْأَبْيَةُ) مگر گواه برلهن گنه تصديق قيلنور (وَأَنْ قَالَ) دخی اگر بولنوجيلرنك برسنى ايشه (أَسْتَوْفَيْتَ حَقِّي) هشمنى كامل آلم مين ديسه

(ثُمَّ قَالَ) مَوْنِكَ صَوْنِكَ اَيْتَسَه (اَخَذْتُ بَعْضَهُ) حَقْمَنِكَ بَعْضَنِي اَلدَّم دَيْسَه (فَالْقَوْلُ) بَسْ
 مَعْتَبِر سَوَز (قَوْلُ خَصْمَه) بَو بَو لَو نَو چِي نَكْ خَصْمِي نَكْ سَوَز بَدَر (مَع يَمِيْفَه) يَمِيْنِي بَر لَهَن (وَأَنْ قَالَ)
 دَخِي اِگَر بَو لَو نَو چِي لَر نَكْ بَر سِي اَيْتَسَه (اَصَابَنِي) بَو لَو دَه تِي دِي مِيگَا (اَلِي مَوْضِع كُنَا) اَو شَنَد اَو
 اَو رَنغَه قَدَر (فَلَمْ تُسَلِّمَهُ لِي) سِي ن مِيگَا اَو ل رَن نِي نَابِشَر مَادَكْ دَيْسَه (وَلَمْ يَشْهَدْ عَلَي نَفْسَه)
 اَو ز رِي نَه گَوَاه تَو ر غَز مَ ا غَان بَو لَسَه (بِالْاِسْتِيْقَام) اَلْوَشِي كَامِل اَلْوَبَر لَهَن (وَكَلَّبَهُ) بَو دَعَوَا چِي نِي
 دَعَوَا سَنَدَه يَ اَلْغَانِغَه نَسَبَت بِي دَر سَه (شَرِيكُهُ) شَرِيكِي (دَخَالًا) هَر اَيْكَسِي يَمِي ن اَيْتَه ر لَر (وَفُسِّخَت
 الْقِسْمَةُ) بَو لَو نِي بَو ز لَمِش بَو لَو ر (وَإِذَا اسْتَحَقَّ) هَر قَايِچَا ن حَق اَيْسْتَه لَمِش بَو لَسَه (بَعْضُ نَصِيْبِ
 أَحَدِهِمَا بَعِيْنَه) بِي لَگُو لِي اَيْكِي شَرِيكِنَكْ بَر سِي نَكْ اَلْوَشِي نَكْ بَعْضَنِي دَان (لَمْ تُفْسَخِ الْقِسْمَةُ)
 بَو لَو نِي بَو ز لَمِش (عَفَى اَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللهُ) اِمَام اَعْظَم قَاشَمَدَه (وَيَرْجِعُ) دَخِي قَايِنَو ر اَو ل
 شَرِيك (بَعْضَتَه ذَلِكَ) اَو شَبُو حَق اَيْسْتَه لَگَا ن اَلْوَشِي بَر لَهَن (فِي نَصِيْبِ شَرِيكَه) اَيْكِي شَرِيكِنَكْ
 اَلْوَشِي نَه (وَقَالَ اَبُو يُوْسُفٍ) دَخِي تَه يَمِي دِي اِمَام اَبُو يُوْسُف (تَفْسُخُ الْقِسْمَةُ) بَو لَو نِي بَو ز لَو ر دَيْدِي .

کتاب الاکراه

کوچله و حکم لری بیانندہ کیلگن کتابدر اوشبو کشینی اختیارندان باشقه رضالغنی یوق
 قیلہ تورغان اشکہ یوکلہ و اکراه اسمندہ بولور کوچله وچی مکرہ اسمندہ کوچله نمش کشی
 مکرہ اسمندہ بولور (الاکراه) کوچله مکلک (يَنْبُتُ حَكْمُهُ) کوچله ونک حکمی ثابت بولور (اذا
 حَصَلَ) هَر قَايِچَا ن کوچله و حاصل بولسہ (مَنْ) شول کشیدن (يَقْدِرُ) کوچی بقتر بولسہ اول
 کشینک (عَلَى اِيْقَاعِ مَا) شول نرسہ نی بار قیلوغه (تَوَعَّدَ بِهِ) اول نرسہ بَر لَهَن و عدہ
 قیلدی (سُلْطَانًا كَانُ) کیرک کوچله وچی سلطان بولسون (اَوَّلًا) یایسہ قاراق
 بولسون (وَإِذَا أُكْرِهَ الرَّجُلُ) هَر قَايِچَا ن بَر ايرنی کوچله نمش بولسہ (عَلَى بَيْعِ مَالِه)
 مالینی ساتوغه (اَوْ عَلَى شُرَاةِ سَلْعَةٍ) یایسہ متاع ساتوب آلوغه (اَوْ عَلَى أَنْ يُقَرَّ) یایسہ
 اقرار قیلو اوزرینہ (لِلرَّجُلِ) بَر ايرگه (بِأَلْفِ دِرْهَمٍ) مَلْکْ دَر هَم اوزرینہ (اَوْ يُوَاجِرُ دَارَهُ)
 یایسہ یورطینی اجارگه بیرو اوزرینہ (وَأُكْرِهَ عَلَى ذَلِكَ) دَخِي اوشبو اشلر اوزرینہ
 کوچله نمش بولسہ (بِالْقَتْلِ) ثولترو بَر لَهَن (أَوْ بِالضَّرْبِ الشَّدِيدِ) یایسہ قاطی صوغو بَر لَهَن
 (أَوْ بِالْحَبْسِ) یایسہ هَبَس کە یابو بَر لَهَن (فَبَاعَ) بَس کوچله نمش ايرمالینی صاطسہ (اَو اشترى)
 یایسہ متاع ساتوب آلسہ (فَهُوَ بِالْحَيَارِ) بَس اول اير اختیار بَر لَه نَمَر (اِنْ شَاءَ) اِگَر تلہ سہ
 (أَمْضَى الْبَيْعِ) بِيْعَتِي اَمْضَاءُ قِيلُو ر يِعْنِي بَو ز مَ ا س (وَإِنْ شَاءَ) دَخِي اِگَر تلہ سہ (فَسُخَّ) بِيْعَتِي

بوزار (وَأَنْكَانَ) دخی اگر بولسه کوچله نوب صاتقان کشی (قَبْضُ الثَّمَنِ) ثمننی آلفان بولسه (طَوْعًا) اختیار برلهن (فَقَدْ أَجَازَ الْبَيْعَ) بس تحقیق صاتوغه رخصت ببردی (وَأَنْكَانَ) دخی اگر بولسه (قَبْضُهُ) ثمننی آلفان بولسه (مُكْرَهًا) کوچله نوب (فَلَيْسَ بِأَجَازَةً) بس آلو صاتوغه رخصت بولمی (وَعَلَيْهِ) دخی کوچله نمش کشی اوزرینه ممکن بولور (رَدُّهُ) ثمننی قایتارو (أَنْكَانَ قَائِمًا) اگر ثمن تورغوجی بولسه (فِي بَدَنِهِ) کوچله نوب ثمننی آلفان کشینک قولنده (وَأَنْ هَلَكَ الْمَبِيعُ) دخی اگر صاتقان نرسه هلاک بولسه (فِي يَدِ الْمُشْتَرِي) صاتوب آلفان کشینک قولنده (وَهُوَ غَيْرُ مُكْرَهٍ) حالبوکم صاتوب آلفان کشی کوچله نمش بولماسه (ضَمَنَ قِيَمَتَهُ) صاتوب آلفان کشی مبیع نکی قیمتنی توله (وَلَمْ يُكْرَهْ) دخی کوچله نمش کشیگه تیه (أَنْ يَضْمَنَ الْمُكْرَهَ) کوچله وچی کشیدن توله تمه کلک (أَنْ شَاءَ) اگر تلهسه (وَمَنْ أَكْرَهَ) دخی برکشی کوچله نمش بولسه (عَلَى أَنْ يَأْكُلَ الْمَيْتَةَ) اوله کسه آشاو اوزرینه (أَوْ يَشْرَبَ الْخَمْرَ) یایسه خمر اچو اوزرینه (فَأُكْرَهَ عَلَى فُلْكَ) بس اوشبو اش لر اوزرینه کوچله نمش بولسه (بِعَبَسٍ) حبس که یابو برلهن (أَوْ ضَرْبٍ) یایسه صوغو برلهن (أَوْ قَيْدٍ) یایسه بوغاولاو برلهن (لَمْ يَحِلَّ) حلال بولماس بو اش لر فی قیاماتی (لَهُ) اول کوچله نمش کشیگه (الْأ) مگر اش لر (أَنْ يُكْرَهَ) کوچله نمش بولوروی وقتنده (بِمَا) شول نرسه برلهن (يُخَافُ) قورقلور (مَنْهُ) اول نرسه دن (عَلَى نَفْسِهِ) اوزرینه هلاک کسکن (أَوْ عَلَى عَضْوٍ مِنْ أَعْضَائِهِ) یایسه اوزینک اعضا لرندن براعضاسی اوزرینه هلاک کسکن (فَأَذْخَافُ ذَلِكَ) بس هر قایچان اوشبونندن قورقسه (وَسَعَهُ) درست بولور اول کشیگه (أَنْ يَقْتَمَ) کرشمه کلک (عَلَى مَا) شول نرسه اوزرینه (أُكْرَهَ) کوچله نمش بولدی (عَلَيْهِ) اول نرسه اوزرینه (وَلَا يَسَعُهُ) دخی کوچله نمش کشیگه درست بولماس (أَنْ يَصْبِرَ) صبرلق قیلو (عَلَى مَا) شول نرسه اوزرینه (تَوَعَّفَ) وعده قیلندی (بِهِ) اول نرسه برلهن (فَأَنْ صَبَرَ) بس اگر صبر قیلسه (حَتَّى أَوْقَعُوا) تا کم ایقاع قیلسه لار (بِهِ) اول وعده قیلنغان نرسه فی (وَلَمْ يَأْكُلْ) کوچله نمش کشی آشاماسه (فَهُوَ آثِمٌ) بس بو کوچله نمش کشی گناهلی بولور (وَأَنْ أُكْرَهَ) دخی اگر کوچله نمش بولسه (عَلَى الْكُفْرِ بِاللَّهِ) الله تعالی گه کافر بولو اوزرینه (الْعِيَاذُ بِاللَّهِ) (أَوْ سَبَّ الْمُنْبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ) یایسه پیغمبر علیه السلامنی سوگو اوزرینه (بَقِيَّةً) بوغاولاو برلهن کوچله نسه (أَوْ ضَرْبٍ) یایسه صوغو برلهن کوچله نسه (لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ) بو کوچله بولماس (أُكْرَهًا) کوچله حکمنده بولماس شر یعننه (حَتَّى يُكْرَهَ) تا کم کوچله نمش بولغانغه قدر (بِأَمْرِ) شوندا این اش برلهن

(يُخَافُ مِنْهُ) اول اشمن قورقلور (عَلَى نَفْسِهِ) اوزينه هلاكلکن (أَوْ عَلَى عَضْوَمَنْهُ) يایسه
 اوزنن بر اعضاسینه هلاكلکن (فَإِذَا خَافَ ذَلِكَ) بس هر قایچان کوچله نمش کشی اوشبو
 هلاكلکن قورقسه (وَسَعَهُ) کوچله نمش کشیگه درست بولور (أَنْ يُظْهَرَ) اظهار قبلما قلف
 (مَا) شول نرسه نی (أَمْرُهُ) کوچله وچیلر بیوردیلر کوچله نمش کشیگه (به) اول نرسه برلهن
 (وَيُورَى) دخی قلبنه بولغان خلافینی اظهار قیلو تیپوش بولور (فَإِذَا أَظْهَرَ) بس هر قایچان
 اظهار قیاسه (ذَلِكَ) اوشبونی یعنی کوچله وچیلر بیورغان نرسه نی (وَقَلْبُهُ) دخی کوچله نمش کشیگه
 کوئی بولسه (مُطْمَئِنٌّ) قرار لانغوجی (بِالْإِيمَانِ) ایمان برلهن (فَلَا تَأْتِيهِمْ عَلَيْهِ) بو کوچله نمش کشی
 اوزرینه گناه بولماس (فَإِنْ صَبَرَ) بس اگر کوچله نمش کشی صبرایتسه (حَقِّي قَتْلَ) تا کم قولنرلش
 بولسه (وَلَمْ يُظْهَرَ الْكُفْرَ) کفر نی اظهار قیلماسه (كَأَنْ مَاجُرًا) بو کشی ثوابلی بولور (وَأَنْ أُكْرَهُ)
 دخی اگر بر کشی کوچله نمش بولسه (عَلَى اتِّلَافِ مَالِ مُسْلِمٍ) بر مسلماننک مالینی هلاک قیلو
 اوزرینه (بِأَمْرٍ) شوندا این اش برلهن کوچله نمش بولسه (يُخَافُ مِنْهُ) اول اش دن قورقلور (عَلَى
 نَفْسِهِ) اوزینه هلاكلکن (أَوْ عَلَى عَضْوَمَنْ أَعْضَائِهِ) يایسه اعضالارندان بر اعضاسی اوزرینه
 هلاكلکن (وَسَعَهُ) درست بولور اول کوچله نمش کشیگه (أَنْ يَفْعَلَ) قبلما قلف (ذَلِكَ)
 اوشبو کوچله نمش اشنی یعنی مسلمان مالینی هلاک قبلما قلف (وَلِصَاحِبِ الْمَالِ) دخی مال
 ایسه سینه تیدر (أَنْ يَضْمَنْ الْمُكْرَهُ) کوچله وچیدن توله تمه کلک (وَأَنْ أُكْرَهُ) دخی اگر بر کشی
 کوچله نمش بولسه (بِقَتْلِ) قولنر و برلهن (عَلَى قَتْلِ غَيْرِهِ) باشقه کشینی قولنر و اوزرینه
 (لَمْ يَسَعَهُ) درست بولماس اول کوچله نمش کشیگه (أَنْ يُقَدِّمَ) کرشمه کلک (عَلَيْهِ) اول کشینی
 قولنر و اوزرینه (وَيَصْبِرُ) دخی صبرلق ایقهر (حَتَّى يُقْتَلَ) قولنرلش بولغانغه قدری
 (فَإِنْ فَعَلَهُ) بس اگر کوچله نمش کشی قیلسه بواشنی یعنی کشی قولنرسه (كَأَنْ) بولور (أَثْمًا)
 گناهلی (وَالْقِصَاصُ) دخی قصاص (عَلَى النَّسَبِ) شول کشی اوزرینه بولور (أَكْرَهُهُ)
 کوچله دی اول کشی قولنر و چینی (أَنْ كَانَ الْقَتْلُ) اگر قولنر و بولسه (عَمْدًا) قصص برلهن
 (وَأَنْ أُكْرَهُ) دخی اگر بر کشی کوچله نمش بولسه (عَلَى طَلَاقِ امْرَأَتِهِ) خاتونینی طلاق قیلو
 اوزرینه (أَوْ عَتَقَ عِنْدَهُ) يایسه قلینی آزاد قیلو اوزرینه (فَفَعَلَ) بس قیلسه بو کشی شول
 اشنی یعنی خاتونینی طلاق قیلسه یایسه قلینی آزاد قیلسه (وَقَعَّ) توشهر (مَا أُكْرَهُ عَلَيْهِ)
 آنک اوزرینه کوچله نمش نرسه یعنی طلاق برلهن عتق (وَيُرْجَعُ) دخی قایتور کوچله نمش
 کشی (عَلَى النَّسَبِ) شول کشی اوزرینه (أَكْرَهُهُ) کوچله دی اول کشی بو کشینی (بِقِيمَتِهِ)

قلنك قيمتى برلهن قايتور (وَبَنَصَفَ مَهْرَ الْمَرْأَةِ) دخی خاتوننك مهرينك يارطسى برلهن قايتور (أَنْ كَانَ قَبْلَ الدُّخُولِ) اگر طلاق قيلووی خاتونغه كرودن بورون بولسه (وَأَنْ أُكْرِهَ) دخی اگر بر كشی كوچله نمش بولسه (عَلَى الزَّيْنَى) زنا اوزرينه (وَجَبَّ عَلَيْهِ) اول كوچله نب زنا قيلغان كشی اوزرينه واجب بولور (الْحَبُّ) حب (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (الْأ) مگر حب واجب بولماس (أَنْ يَكْرَهَ السُّلْطَانُ) اول كشيینی خليفه نك كوچله وی وقتنده (وَقَالًا) دخی نه يتديلر امامين (لَا يَلْزَمُهُ الْحَبُّ) بو كوچله نب زنا قيلغان كشيگه حب لازم بولماس ديميلر (وَأَذَا أُكْرِهَ) دخی هر قايتچان بر كشيینی كوچله نمش بولسه (عَلَى الرَّدَّةِ) مرتد بولو اوزرينه (لَمْ تَبْنِ) باين بولماس (أَمْرَأَتُهُ) اول كشي نك خاتونی (منه) اول مرتد بولغان ايردن .

كتاب السير

(وَمَا فِي دَارِ الْإِسْلَامِ) اسلام يورطنده بولغان نرسه (مَنْ مَالَهُ) مستأمن نك مالندان (عَلَى خَطَرٍ) خطر اوزرينه در يعنى موقوفدر (فَأَنْ أُسْرَ) بس اگر مستأمننى اسير آلونسه (أَوْ قُتِلَ) يايسه تولترلسه (سَقَطَتْ دِيُونُهُ) مستأمن نك بوروچلارى توشهر (وَصَارَتْ الْوَدِيعَةُ) دخی امانتى نه ورلور (فَيْتًا) غنيمت بولوب (وَمَا) دخی شول نرسه (أَوْ جَفَّ عَلَيْهِ) اول نرسه نى آلو اوزرينه آشتقيلار يعنى آلديلار (الْمُسْلِمُونَ) مسلمانلار (مِنْ أَمْوَالِ أَهْلِ الْحَرْبِ) اهل حرب نك ماللارندان (بَغِيْرَ قَتَالٍ) صوغشودان باشقه آلديلار (يُصْرَفُ) اول مالنى صرف قيلنور (فِي مَصَالِحِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلار نك مصلحتلرينه (كَمَا يُصْرَفُ الْخُرَاجُ) نيتهك خواجهنى مسلمانلار مصلحته صرف قيلنه در ايدى (وَأَرْضُ الْعَرَبِ) دخی عرب بيبرى (كُلُّهَا) اول عرب بيبرينك بارچه سى (أَرْضُ عَشْرٍ) عشر بيبرى (وَهِيَ) اول عرب بيبرى يعنى عرب بيبرينك چيگى (مَا بَيْنَ الْعُنَيْبِ) عنيب آراسته بولغان بيبردر (عَنْ يَبِ كَوْفِهِ) قريه لرندن بر قريه نك اسمى (أَلَى أَقْصَى حَجْرِ الْيَمَنِ) يمن ولايتنده گى طاشنك آخرينه قدر (وَبِمَهْرَةٍ) مهره اسملى اوزندان (أَلَى حُدِّ الشَّامِ) شام چيگبنه قدر (وَالسَّوَادُ) دخی عراق سوادينك بيبرى (أَرْضُ خُرَاجٍ) خراج بيبرى (وَهِيَ) اول سواد بيبرى يعنى چيگى (مَا بَيْنَ الْعُنَيْبِ) عنيب آراسته بولغان بيبردر (أَلَى عَقْبَةِ حُلْوَانَ) حلوان شهرينك عقبه ديگان اوزرينه قدر (وَمِنْ الْعَلَاتِ) علت قريه سندن آلوب (أَلَى عِبَادَانَ) عبادان اسملى اوزنغه قدر

عبادان دریا باندہ غی کہکنہ قلعہ (وَأَرْضُ السَّوَادِ) دخی سواد بیوری (مَمْلُوكَةً) ملکہ نمشد
(لأهلها) سواد اہلی او چون (بِجُوزِ) درست بولور (بِيعَهُمْ) سواد اہلینک صانہما قلعی
(لہا) اول بیورنی (وَتَصَرَّفَهُمْ) دخی سواد اہلینک تصرف قیلووی درست بولور (فیہا) اول
بیورده (وَكُلُّ أَرْضِ) دخی ہر بیور (أَسْلَمَ أَهْلُهَا) اول بیورنک اہلی مسلمان بولسہ (أَوْفَتْحَتْ
عَنْوَةَ) بیاسہ اول بیورنی قہر وغلبہ برلہن آچلمش بولسہ (وَقُسِمَتْ بَيْنَ الْغَنَامِيْنَ) اول بیورنی
غانام آراسندہ بولنمش بولسہ (فَهِیَ) بس اول بیور (أَرْضُ عُسْرِ) عشر بیور (وَكُلُّ أَرْضِ)
دخی ہر بیور (فَتَحَتْ عَنْوَةَ) قہر وغلبہ برلہن آچلمش بولسہ (فَأَفْرَأْ أَهْلُهَا) بس اول بیورنک
اہلی قرار لاندہ (عَلَيْهَا) اول بیور اوزرنہ (فَهِیَ أَرْضُ خِرَاجِ) بس اول بیور خراج بیور
(وَمَنْ أَحْيَا) دخی ہرکشی ترگزسہ مسلمانلاردان (أَرْضًا مَوَاتَا) ٹولوک بیورنی یعنی فائدہ لہ نو
مکن بولغان بیورنی (فَهِیَ) بس اول بیور (عَنْ أَبِي يُوسُفَ) امام ابو یوسفی قاشندہ (مُعْتَبِرَةً)
اعتبار قیلنمشدر (بِجَبْرِهَا) اوزینہ یقین بیور برلہن (فَإِنْ كَانَتْ) بس اگر بولسہ اول بیور
(مِنْ حَيْزِ أَرْضِ الْخِرَاجِ) خراج بیورنک باقنندان (فَهِیَ خِرَاجِيَّةٌ) بس اول بیور خراج بیور
(وَأِنْ كَانَتْ) دخی اگر بولسہ اول بیور (مِنْ حَيْزِ أَرْضِ الْعُسْرِ) عشری بیورنک باقنندان
(فَهِیَ عُسْرِيَّةٌ) بس اول بیور عشری بیور (وَالْبَصْرَةَ) دخی بصرہ شہری (عَنْهُ) امام ابو یوسفی
قاشندہ (عُسْرِيَّةٌ) عشر بیور (بِاجْمَاعِ الصَّحَابَةِ) صحابہ لرنک اتفاق برلہن (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ) اول
صحابہ لردن اللہ تعالیٰ راضی بولغای ایسی (وَقَالَ مُحَمَّدٌ) دخی قہیندی امام محمد (أَنْ أَحْيَاهَا)
اگر ترگزسہ اول ٹولوک بیورنی (بِئْسَ) قویو برلہن (حَقَرَهَا) قازودی اول قویونی (أَوْعَيْنَ)
بیاسہ چیشمہ برلہن (اسْتَحْرَجَهَا) چغاردی اول چیشمہ فی (أَوْ مَاءٍ دَجَلَةٍ) بیاسہ دجلہ یلغہ سینک
صووی برلہن (أَوِ الْفُرَاتِ) بیاسہ فرات یلغہ سی صووی برلہن (أَوِ الْأَنْهَارِ الْعُظْمَى) بیاسہ الوغ
یلغہ لار برلہن (الَّتِي) شوندا این الوغ یلغہ لار (لَا يَمْلِكُهَا) ملک لنمہس اول الوغ یلغہ لارنی
(أَحَدٌ) ہیچ ہرکشی (فَهِیَ) بس اول بیور (عُسْرِيَّةٌ) عشر بیور (وَأَنْ أَحْيَاهَا) دخی اگر ترگزسہ
اول بیورنی (بِمَاءِ الْأَنْهَارِ) یلغہ لار صووی برلہن (الَّتِي) شوندا این یلغہ لار (أَحْتَقَرَهَا) قازدی
ویاردی اول یلغہ لارنی (الْأَعَاجِمُ) عجم لور (مِثْلَ نَهْرِ الْمَلِكِ) کسری نوشیر وان پادشاہ یلغہ سی
کبی (وَنَهْرٌ يَزْدَجُرْدُ) یزدجرد پادشاہنک یلغہ سی کبی (یَزْدَجُرْدُ) عجم پادشاہلارنڈان
بر پادشاہنک اسمی (فَهِیَ) بس اول بیور (خِرَاجِيَّةٌ) خراج بیور (وَالْخِرَاجُ) دخی خراج (الَّتِي)
شوندا این نرسہ در (وَضَعَهُ) تعیین قیلدی اول خراجنی (عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) عمر رضی اللہ

عنه (عَلَى السَّوَادِ) سواد اوزرینه (مَنْ كَلَّ جَرِيْب) هر بر جریبندن (بِسْوِي وَكَيْلَسْگِي
 اَلنَّمَشِ آرشین بولغان بیرگه جریب دیبورلر (يَبْلَغُهُ الْمَاءُ) اول جریبگه صوابرشر بولسه
 (قَفِيْرٌ هَاشِمِي) هاشمی اولچوی برلهن بر اولچو (وَهُوَ) اول هاشمی بولغان اولچو (الضَّاعُ)
 سیگیز قدا قدر (وَدَرَهُمْ) دخی بر درهمدر (وَمَنْ جَرِيْبِ الرَّطْبَةِ) یاش یونجه جریبندن
 (خَمْسَةَ دَرَاهِمٍ) بیش درهم تعیین قیلدی (وَمَنْ جَرِيْبِ الْكُرْمِ الْمُنْتَصِلِ) دخی توتاش بولغان
 بوزم آغاجینک جریبندن (وَالذَّخْلُ الْمُنْتَصِلِ) دخی توتاش بولغان خرما آغاجینک جریبندن
 (عَشْرَةَ دَرَاهِمٍ) اون درهم تعیین قیلدی (وَمَا سَوِيَ ذَلِكَ) اوشبو ذکر قیلنغانلاردان باشقه
 (مِنَ الْأَصْنَافِ) صنفلاردان (يُوضَعُ عَلَيْهَا) اول باشقه صنف ایگن لرگه تعیین قیلنور
 (بِحَسَبِ الطَّاقَةِ) طاقت حسبلی یعنی طاقت قدرنجه (فَإِنْ لَمْ تُطْفِئْ) بس اگر طاقت توتا
 آلماسالار (مَا وَضِعَ عَلَيْهَا) اول صنف ایگن لرگه تعیین قیلنغان نرسه گه مثلاً بیوردن چقمان
 ایگن خراج قدر ایکی الوش بولمسه (نَقَّصَهُمُ الْأَمَامُ) امام خراجنی کیمتور (وَأَنْ غَلَبَ)
 دخی اگر غالب بولسه (عَلَى أَرْضِ الْخُرَاجِ) خراج بیوری اوزرینه (الْمَاءُ) صوغالب بولسه
 یعنی صو باصوب بترسه (أَوْ انْقَطَعَ) یایسه کیلسه صو (عَنْهَا) اول خراج بیورندن یعنی
 کیبب قالسه (أَوْ اصْطَلَمَ) یایسه پیدا بولسه (الزَّرْعِ) ایگنگه (آفَةٌ) آفت (فَلَا خُرَاجَ عَلَيْهَا)
 بس اول بیور اوزرنده خراج یوقدر (وَأَنْ عَطَلَهَا) دخی اگر بیورنی تیک توتسه (صَاحِبُهَا)
 اول بیورنک اییه سی (فَعَلَيْهِ الْخُرَاجُ) بس اول بیور اییه سی اوزرینه خراج لازم بولور
 (وَمَنْ أَسْلَمَ) دخی برکشی مسلمان بولسه (مَنْ أَهْلُ الْخُرَاجِ) خراج اهلندن (أَخَذَ مِنْهُ)
 اول مسلمانان آلنور (الْخُرَاجُ) خراجنی (عَلَى حَالِهِ) ایسکی حالی اوزرینه (وَبِحُجُوزِ)
 دخی درست بولور (أَنْ يَشْتَرِيَ الْمُسْلِمُ) مسلماننک صانوب آلماقلی (أَرْضَ الْخُرَاجِ)
 خراج بیورینی (مَنْ التَّمِي) ذمی دن (وَيُؤَخِّدُ مِنْهُ) دخی اول مسلمانان آلنور (الْخُرَاجُ)
 خراج (وَالْأَعْشُرُ) دخی عشر یوقدر (فِي الْخُرَاجِ) چقغوجی نرسه ده (مَنْ أَرْضَ الْخُرَاجِ)
 خراج بیورندن (وَالْجَزِيَّةُ) دخی جزیه (عَلَى ضَرَبَيْنِ) ایکی نوع اوزرینه در (جَزِيَّةً) شونب این
 جزیه در بر نوعسی (تُوضَعُ) وضع قیلنور اول جزیه نی (بِالْتَّرَاضِي) رضالق برلهن (وَالصُّلْحِ)
 دخی صلح برلهن (فَتَقَدَّرُ) بس اول نوع جزیه نی چیلنور (بِحَسَبِ مَا) شول قدری (يَقَعُ عَلَيْهِ)
 اول قدر اوزرینه واقع بولور (الْإِتِّفَاقِ) اتفاق (وَجَزِيَّةً) دخی بر نوعسی شول جزیه در
 (يَبْنِي الْأَمَامُ) امام باشلار (بِوَضْعِهَا) اول جزیه نی قویو برلهن (إِذَا غَلَبَ عَلَى الْكُفَّارِ) هر

قایچان امام کافر لر اوزرینه غالب بولسه (وَأَقْرَهُمْ) دخی قرار لاندیسه اول کافر لر نی (عَلَى
 أَمْلاكِهِمْ) ملکاری اوزرینه (فِيضَعُ) بس قویار امام جزیه نی (عَلَى الْغَنَى الظَّاهِرِ الْغَنَى)
 بایلغی ظاهر بولغان بای کشی اوزرینه (اون ملک درهم دخی آندان آرتقنی مالک بولغان
 کشی بای بولا) (فِي كُلِّ سَنَةٍ) هر بریلمه (ثَمَانِيَةٌ وَأَرْبَعِينَ دَرَهْمًا) قرق سیگن درهم (يُوَخِّنُهُ)
 اول بسای ذمی دن آلنور (فِي كُلِّ شَهْرٍ) هر بر آیدمه (أَرْبَعَةٌ دَرَاهِمٌ) دورت درهم نی (وَعَلَى
 مُتَوَسِّطِ الْحَالِ) دخی اورتاچه ماللی کشی اوزرینه امام جزیه قویار (اون ملک درهم دن
 کیم ایکی یوز درهم یا آندان آرتقنی مالک بولغان کشی اورتاچه حاللی بولور) (أَرْبَعَةٌ
 وَعَشْرِينَ دَرَهْمًا) بیکرمی دورت درهم وضع قیلور (فِي كُلِّ شَهْرٍ) هر آیدمه آلنور بو ذمی دن
 (دَرَهْمَيْنِ) ایکی درهم (وَعَلَى الْفَقِيرِ الْمُعْتَمَلِ) دخی کسبگه کوچی بیکوچی فقیر کشی اوزرینه
 وضع قیلور امام (ایکی یوز درهم دن کیم مالنی مالک بولغان کشی یایسه بر نرسه مالک
 بولماغان کشی فقیر بولور) (اثنى عشر دَرَهْمًا) اون ایکی درهم وضع قیلور (فِي كُلِّ شَهْرٍ) هر
 آیدمه آلنور بو یارلی ذمی دن (دَرَهْمٌ) بر درهم (وَتُوضَعُ الْجَزِيَّةُ) دخی جزیه وضع قیلنور
 (عَلَى أَهْلِ الْكُتَابِ) کتاب اهلی بولغان کافر لر اوزرینه (وَالْمَجُوسِ) دخی اهل کتاب
 بولماغان کافر لر اوزرینه (وَعِبَادَةُ الْأَصْنَامِ) دخی صنم لرگه عبادت قیلوچی کافر لر اوزرینه
 (مِنَ الْعَجَمِ) عجم دن (وَلَا تُوضَعُ) دخی جزیه وضع قیلنماس (عَلَى عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ) صنم لرگه عبادت
 قیلوچی کافر لر اوزرینه (مِنَ الْعَرَبِ) عرب دن (وَلَا) دخی جزیه وضع قیلنماس (عَلَى الْمُرْتَدِّينَ)
 مرتد لر اوزرینه (وَلَا جَزِيَّةَ) دخی یوقدر جزیه (عَلَى امْرَأَةٍ) خاتون اوزرینه (وَلَا صَبِيًّا) دخی
 صبی بالا اوزرینه (وَلَا زَمَنَ) دخی اوزون مده آور و کشی اوزرینه (وَلَا اَعْمَى) دخی صوقر کشی
 اوزرینه (وَلَا) دخی جزیه یوقدر (عَلَى فَاقِرٍ غَيْرِ مُعْتَمَلٍ) کسبگه کوچی یتیمی تورغان فقیر
 اوزرینه (وَلَا) دخی جزیه یوقدر (عَلَى الرَّهْبَانِ) کافر لر نلک صوفیلاری اوزرینه (الَّذِينَ)
 شوندا این رهبان (لَا يَخَالِطُونَ) قاتوشماسلار (النَّاسِ) آدم لرگه (وَمَنْ أَسْلَمَ) دخی بر کشی مسلمان
 بولسه (وَعَلَيْهِ جَزِيَّةٌ) دخی اول کشی اوزرینه جزیه لازم بولغان بولسه (سَقَطَتْ) جزیه توشهر
 (عَنْهُ) اول مسلمان بولغان کشیدن (وَأَنْ اجْتَمَعَ) دخی اگر جییلسه (عَلَيْهِ) اول ذمی اوزرینه
 (حَوْلَانِ) ایکی یل یعنی ایکی یل نلک جزیه سی جییلسه (تَمَّا خَلَّتِ الْجَزِيَّتَانِ) ایکی جزیه
 کرش لر یعنی بر یللق جزیه گنه بیدر (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (احْدَاثُ بَيْعَةٍ)
 نصار الار عبادت خانه سنی یا گئی باشند یا صاماقلق (وَلَا كَنِيْسَةً) دخی یهود لر عبادت

خانه سنی یا سنی باشد ان یا صام اقلی (فی دار الاسلام) اسلام یورطندہ (وَاِذَا انْهَمَّتْ الْبَيْعُ)
 هر قایچان نصار الار نك عبادت خانه لری جیهرلسه (وَالْكُنَائِسُ) دخی یهود لرنك عبادت
 خانه لری جیهرلسه (الْقَدِيمَةُ) ایسکی عبادت خانه لری (اَعَادُوها) اعاده قیلورلار اول
 عبادت خانه لرنی یا سنی دان توزه تب یا صارلار (وَيُوَخُّنُ) دخی توتولور یعنی آیر و امش
 بولور (اهل اللمة) ذمه اهلینى (بالتَّمْيِينِ) آیر ماقلق بر له ن (عَنِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلار دن
 (فِي زَيْهَمٍ) زینتلورنده و صفنلارنده (وَمَرَّا كِبَهُمْ) دخی آطلانغان هیوانلارنده (وَسُرُوجِهِمْ)
 دخی اییه لرنده (وَمَلَابِسِهِمْ) دخی کیگان کیملرنده (وَلَا يَرْكَبُونَ) دخی آطلانماسلار ذمیلر
 (الْحَيْلِ) آطقه (وَلَا يَعْمَلُونَ) دخی یوكلهه سله (السَّلَاحِ) قورالنی (وَمَنْ اَمْتَنَعَ) دخی ذمیلر دن
 بره و طیبلسه (عَنِ الْجَزِيَةِ) جزیه بیرو دن (أَوْ قَتَلَ مُسْلِمًا) یا یسه بر مسلماننی ئولترسه
 (أَوْ سَبَّ النَّبِيَّ) یا یسه پیغمبر علیه السلامنی سوکسه (أَوْ زَنَى بِمُسْلِمَةٍ) یا یسه بر مسلمان
 خاتون بر له ن زنا قیلسه (لَمْ يُنْقَضْ عَهْدُهُ) ذمی نك ذمیلک عهدنی بوز و لماس (وَلَا يُنْقَضُ
 الْعَهْدُ) دخی ذمیلک عهدنی بوز و لماس (إِلَّا) مگر بوز و لور (أَنْ يَلْحَقَ) ذمی نك توتاشماقلغی
 وقتندسه (بِنَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطینه (أَوْ يَغْلِبُوا) یا یسه ذمیلر نك غالب بولووی
 وقتندسه (عَلَى مَوْضِعٍ) بر اورنغه (فِي عَارِبُونَ) بس صوغش قیلورلار بز نك بر له ن
 (وَإِذَا ارْتَدَّ الْمُسْلِمُ) دخی هر قایچان مسلمان مرتد بولسه (عَنِ الْإِسْلَامِ) اسلام دینفسن
 (عُرْضَ عَلَيْهِ) اول مرتد اوزرینه عرض قیلنور (الْإِسْلَامُ) اسلامنی (فَإِنْ كَانَتْ) بس
 اگر بولسه (لَهُ) اول مرتد اوچون (شُبُهَةٌ) شبهه بولسه (كُشِفَتْ عَنْهُ) شبهه نی مرتد دن
 آچلور (وَيُحْبَسُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ) دخی اول مرتدنی اوچ کون حبس قیلنور (فَإِنْ أَسْلَمَ) بس اگر
 مرتد مسلمان بولسه بیک خوش (وَالْإِ) اگر مسلمان بولماسه (قُتِلَ) ئولترلمش بولور
 (فَإِنْ قَتَلَهُ) بس اگر اول مرتدنی ئولترسه (قَاتِلٌ) بر ئولتر و چی کشی (قَبْلَ عَرْضِ الْإِسْلَامِ)
 اسلام عرض قیلودان بورون (عَلَيْهِ) اول مرتد اوزرینه (كُرِهَ لَهُ) ئولتر و چیگه مکروه
 بولور (ذَلِكَ) او شهو ئولتره ملک (وَلَا شَيْءَ) دخی هیچ نرسه بوقدر (عَلَى الْقَاتِلِ) ئولتر و چی
 کشی اوزرینه (وَأَمَّا الْمَرْأَةُ) اما خاتون کشی (إِذَا ارْتَدَّتْ) هر قایچان مرتد بولسه (فَلَا تُقْتَلُ)
 بس ئولترلمس (وَلَكِنْ تُحْبَسُ) لکن خاتوننی حبس قیلنور (حَتَّى تُسَلَّمَ) مسلمان بولغانغه
 قدر (وَيُزَوَّلُ) دخی کیتهر (مَلِكُ الْمَرْتَدِّ) مرتد نك ملکی (عَنِ أَمْوَالِهِ) ماللارنده ان (بِرِدَّتِهِ)
 مرتد بولووی سبیلی (زَوَالِ الْمَرْأَةِ) موقوف بولغان کیتو بر له ن (فَإِنْ أَسْلَمَ) بس اگر مرتد

مسلمان بولسہ (عَادَتٌ) ماللارینک حراملغی کیری قایتور (الی حالہا) اولسگی حالینہ
(وَأَنْ مَاتَ) دخی اگر مرتد بولسہ (أَوْ قُتِلَ) یایسہ ٹولتیرلش بولسہ (عَلَى رِدَّتِهِ) مرتدلسگی
کوینچہ (انْتَقَلَ) کوچہر (مَا اُكْتَسِبَهُ) مرتدنک کسب ایتمکان نرسہ سی (فی حال الاسلام) مسلمان
بولغان حالندہ (الی وَرَثَتِهِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمان بولغان وارثلرینہ (وَكُنَّ) دخی بولور
(مَا اُكْتَسِبَهُ) مرتدنک کسب ایتمکان نرسہ سی (فی حال رِدَّتِهِ) مرتدبولغان حالندہ (فِيْمَا) غنیمت
بولور (فَإِنْ لَحِقَ) بس اگر توتاشسہ مرتد (بِدَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطینہ (مُتَرَا) مرتد
بولغان حالندہ (وَحَكَمَ الْحَاكِمُ) دخی حاکم حکم ایتمسہ (بِلِحَاقِهِ) اول مرتدنک دار حرب گہ
توتاشووی برلہن (عُنْفٌ) آزاد قیلنیش بولور (مُدْبِرٌ وَهُ) مرتدنک مدبر قیللاری (وَأُمَّهَاتُ أَوْلَادِهِ)
دخی ام ولد بولغان کنیزہ کلری (وَحَلَّتِ الدِّيُونُ) دخی بورچلاری نکی، عدہ لری تمام بولور
(الَّتِي) شوندا این بورچلار (عَلَيْهِ) اول مرتد اوزرنسہ بولدی (وَنَقَلَ) دخی کوچہر (مَا
اُكْتَسِبَهُ) مرتدنک کسب ایتمکان نرسہ سی (فی حال الاسلام) مسلمان بولغان حالندہ
(الی وَرَثَتِهِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمان بولغان وارثلرینہ (وَيُقْضَى الدِّيُونُ) دخی بورچلارنی
اوتالور (الَّتِي) شوندا این بورچلار (لِرِمَّتِهِ) لازم بولدی اول بورچلار مرتد گہ (فی
حال الاسلام) مسلمان بولغان حالندہ (مِمَّا اُكْتَسِبَهُ) مرتدنک کسب ایتمکان مالندان
اوتالور (فی حال الاسلام) مسلمان بولغان حالندہ (وَمَا) دخی شول نرسہ لری (لِرِمَّتِهِ) لازم
بولدی اول نرسہ لری مرتد گہ (مِنَ الدِّيُونِ) بورچلاردان بولغوجی (فی حال رِدَّتِهِ) مرتدبولغان
حالندہ لازم بولدی (يُقْضَى) اوتہ لور اول بورچلارنی (مِمَّا اُكْتَسِبَهُ) مرتدنک کسب ایتمکان
مالندان (فی حال رِدَّتِهِ) مرتد بولغان حالندہ (وَمَا) دخی شول نرسہ (بَاعَهُ) صاتدی اول
نرسہ فی مرتد (أَوْ اشْتَرَاهُ) یایسہ صاتوب آلدی اول نرسہ فی مرتد (أَوْ تَصَرَّفَ فِيهِ) یایسہ
مرتد اول نرسہ دە تصرف قیلدی (مِنَ أَمْوَالِهِ) اوزینک ماللارندان (فی حال رِدَّتِهِ) مرتد
بولغان حالندہ (مَوْقُوفٌ) بونرسہ لری توقفا المشتر یعنی صاتو آلو تصرف قیلو (فَإِنْ أَسْلَمَ)
بس اگر مرتد مسلمان بولسہ (صَحَّتْ عَقْدُوهُ) مرتدنک عقدلری یعنی صاتو آلو تصرف
قیلووی درست بولور (وَأَنْ مَاتَ) دخی اگر مرتد بولسہ (أَوْ قُتِلَ) یایسہ ٹولتیرلش بولسہ
(أَوْ لَحِقَ) یایسہ مرتد توتاشسہ (بِدَارِ الْحَرْبِ) صوغش یورطینہ (بَطَلَتْ) مرتدنک عقدلری
باطل بولور (وَأَنْ عَادَ الْمُرْتَدُّ) دخی اگر مرتد کیری قایتسہ (بَعْدَ الْحُكْمِ) حاکم حکم
قیلغان سوکنسہ (بِلِحَاقِهِ) اول مرتدنک توتاشماقلغی برلہن (الی دار الاسلام) اسلام یورطینہ

کیری قایتسه (مُسَلِّمًا) مسلمان بولوب (فَمَا وَجَّهَهُ) بس مرتد نك تابقان نرسه سی (فی بَدِ
 وَرَثَتِهِ) وارثلری قولنك (مَنْ مَالَهُ بَعِيْنُهُ) اوزینك معین مالندان (أَخْتَهُ) آلور اول مالنی
 (وَالْمُرْتَدَّةُ) دخی مرتد خاتون (إِذَا تَصَرَّفَتْ) هر قایچان تصرف قیلسه (فی مَالِهَا) اوزینك
 مالنه (فی خَالِ رَدَّتْهَا) مرتد بولغان حالنك (جَازَ تَصَرَّفُهَا) مرتد نك تصرف قیلوووی درست
 بولور (وَنَصَارَى بَنَى تَغْلَبَ) عرب قبیلالرنندن بنی تغلب دیگان قبیله نك نصاراسی
 جاهلینده تنصرایتب مسلمانلارغه ذهی بولوب قورلگانلر (يُؤَخِّدُ مِنْ أَمْوَالِهِمْ) بونصارانك
 ماللاروندان آلنور (ضَعْفُ مَا) شول نرسه نك ایکی الوشی (يُؤَخِّدُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ)
 اول نرسه نی مسلمانلاردان آلنادر ایدی (مَنْ الزُّكُوَّةُ) زکوتندن (وَيُؤَخِّدُ)
 دخی ایکی الوش آلنور (مَنْ نَسَاهُمْ) اول نصارانك خاتونلاروندان (وَلَا يُؤَخِّدُ)
 دخی آلنماس (مَنْ صَبَّيْنَاهُمْ) اول نصارانك صبیلالرنندان (وَمَا جَبَّاهُ الْأَمَامُ) دخی
 امام چیغان نرسه (مَنْ الْخُرَاجُ) خراجدان (وَمَنْ أَمْوَالُ بَنَى تَغْلَبَ) دخی بنی تغلب
 قبیله سینك ماللارندان (وَمَا أَهْدَاهُ أَهْلُ الْحَرْبِ) دخی حرب اهلی هدیه ایتب بیرگان
 نرسه (إِلَى الْأَمَامِ) اهمغه (وَالْجَزِيَّةُ) دخی جزیه (تُصَرَّفُ) اوشبو امام چیغان نرسه لرنی
 صرف قیلنور (فی مَصَالِحِ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلارنك مصالحتلرنده (فَيَسْتَمْنُهُ) بس اول مالدان
 باغلانور (التُّغُورُ) کر بیچلر (وَتُبْنَى الْقَنَاطِيرُ) دخی آلنمی تورغان کوپرلر بنا قیلنور
 یعنی طاش کوپر (وَالْجُسُورُ) دخی آلنه تورغان کوپرلر بنا قیلنور یعنی آغاج کوپر
 (وَيُعْطَى قُضَاتُ الْمُسْلِمِينَ) دخی مسلمان قاضیلارینه بیرلور (وَعَمَالِهِمْ) دخی مسلمانلارنك
 عامللرینه بیرلور مفتیلر محاسبلر کی (وَعُلَمَائِهِمْ) دخی مسلمانلارنك عالملرینه بیرلور
 (مَنْهُ) اول مالدان (مَا يَكْفِيهِمْ) آلارغه یتەرلك قدرلی (وَيُدْفَعُ مِنْهُ) دخی اون مالدان بیرلور
 (أَرْزَاقُ الْمُقَاتِلَةِ) صوغش قیلوچیلالرنك رزقلارونی (وَذَرِيَّتُهُمْ) دخی آلارنك نسللرینه
 بیرلور (وَإِذَا تَغْلَبَ قَوْمٌ) دخی هر قایچان بر قوم غالب بولسالار (مَنْ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلاردان
 (عَلَى بَلَدٍ) بر شهر اوزرینه (وَحَرَجُوا) دخی چقسالار (عَنْ طَاعَةِ الْأَمَامِ) حقلقده بولغان
 امام گه اطاعتندن (دَعَاهُمْ) اندر امام اول قومنی (إِلَى الْعُودِ) کیری قایتوغه (إِلَى الْجَمَاعَةِ)
 جماعت کده (وَكَشَفَ) دخی امام آچار (عَنْ شُبُهَتِهِمْ) اول بغی قومینك شبهه لرنندن (وَلَا يَبْدُؤُهُمْ)
 دخی باشلاماس امام اول قوم گه (بِالْقِتَالِ) صوغش قیلو برلرهن (حَتَّى يَبْدُوَهُ) تا کم اوزلری
 صوغش برلرهن باشلاماینچه (فَإِنْ بَدَّوْا) بس اگر بغی قومی صوغش برلرهن باشلاسالار

(قَاتَلَهُمُ الْأَمَامُ) امام صوغش قیلور آلاز برلہن (حَتَّى يُفَرِّقَ) آبورغانغہ قدری (جَمَعَهُمْ) جمعہلرنی (فَإِنْ كَانَتْ) بس اگر بولسہ (لَهُمْ) اول بغی قومی اوچون (فِتْنَةٌ) برملحق بولغان جماعت (أَجْهَرٌ) ڈولقر وگہ آشغولور (عَلَى جَرِيحِهِمْ) بغی قومینک جراحتلی لری اوزرینہ (وَأَتَمَّ) دخی ایبہرلش بولور (مَوْلَاهُمْ) یوز دوندر ب قاقچوچیلاری اوزرینہ (وَأَنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُمْ) دخی اگر بغی قومی اوچون بولماسہ (فِتْنَةٌ) ملحق بولغان جماعت (لَمْ يَجْهَرْ عَلَى جَرِيحِهِمْ) بغی قومینک مجروحلارنی قولفور وگہ آشغولماس (وَلَمْ يَتَّبِعْ مَوْلَاهُمْ) دخی یوز دوندر ب قاقچوچیلارینہ ایبہرلہس (وَلَا تَسْبِي لَّهُمْ ذُرِيَةً) دخی بغی قومی اوچون بولغان ذریہ نی اسپر ایتمہس (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر بوقدر (بِأَنْ يُقَاتِلُوا) مسلمانلارنک صوغش قیلونک (بِسَلَامِهِمْ) بغی قومینک قورالی برلہن (إِذَا احْتِجَّ الْمُسْلِمُونَ) هر قایچان مسلمانلار محتاج بولسہلار (إِلَيْهِ) اول قورالغہ (وَيَجِبُ سِ الْأَمَامُ) دخی امام حمس قیلور (أَمْوَالَهُمْ) بغی قومینک ماللارونی (وَلَا يَرُدُّهَا) دخی امام کیری قایتارماس اول ماللارنی (عَلَيْهِمْ) اول بغی قومی اوزرینہ (وَلَا يَقْسِمُهَا) دخی امام بولہس اول ماللارنی (حَقِّي يَتَوَبُّوا) بغی قومی ننگ توبہ اینولرینہ قدر (فَيُرُدُّهَا) بس اگر توبہ ایتمہس لار قایتار بیرر امام اول ماللارنی (عَلَيْهِمْ) اول بغی قومی اوزرینہ (وَمَا جَبَاهُ أَهْلُ الْبُغْيِ) دخی بغی اہلی جیغان نرسہ (مِنَ الْأَبْلَادِ الَّتِي) شوندا این شهرلردن (عَلَبُوا عَلَيْهَا) بغی قومی غالب بولدیلار اول شهرلر اوزرینہ (مِنَ الْخُرَاجِ) خراجدان بولغوجی اول ماللار (وَالْعُشْرِ) دخی عشدن بولغوجی (لَمْ يَأْخُذْهُ الْأَمَامُ) امام آلماس اول خراج برلہن عشرنی (ثَانِيًا) ایکنچی مرتبہ (فَإِنْ كَانُوا) بس اگر بغیلر بولسہلار (صَرْفُوهُ) اول جیغان خراج عشرنی صرف قیلغان بولسہلار (فِي حَقِّهِ) اوزاورننمہ (أَجْزَأُ) کفایہ قیلور (مَنْ) شول کشیگہ (أَخَذَهُ) اول کشیدن آلمسی (وَأَنْ لَّمْ يَكُونُوا) دخی اگر بغیلر بولماسہلار (صَرْفُوهُ) اول جیغان مالنی صرف قیلغان بولماسہلار (فِي حَقِّهِ) اوزاورننمہ (أَفْتَى أَهْلَهُ) امام اہلینہ فتوی بیدرر (فِيمَا بَيْنَهُمْ) اوز آرالارنہ بولغان نرسہدہ (وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى) دخی اللہ تعالی آراسنمہ بولغان نرسہدہ یعنی بوایکی آرادہ بیرگان نرسہدہ (أَنْ يُعْبَدُوا) قایتادان بیدرو برلہن (ذَلِكَ) ارشبو بیرگان نرسہلرنی .

کتاب الحظر والإباحة

شرعا استعمالی حرام بولغان نرسہ برلہن استعمالی درست بولغان نرسہلر بیاننمہ کیلگان کتابدر (لَا يَجُزُّ لِلرِّجَالِ) ایبرلرگہ حلال بولماس (لِلسِّ الْحَرِيرِ) جفہ کک کیدیم کیدیمک

(وَيَجُزُّ لِلنِّسَاءِ) جَهَكَ كَيْمِ كَيْمِكَ خَاتُونلَارْغِه حلال بولور (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر
 (بِتَوْسُؤِهِ) جَهَكَ یاستق استعمال قیلوده (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَقَالًا)
 دخی ئه یندیلر امامین (يُكْرَهُ تَوْسُؤُهُ) جَهَكَ یاستق استعمال قیلو مکروه بولور دیکیلر
 (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بَلْبَسَ الدِّيْبَاجِ) آطلاس کیم کیبوده (فِي الْحَرْبِ) صوغشند
 (عَنْهُمَا) امام ابو یوسف برلن امام محمد قاشنده (وَعَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) دخی امام اعظم قاشنده
 (يُكْرَهُ) آطلاس کیو مکروه بولور (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بَلْبَسَ الْمُتَعَمِّمِ) بویی
 جَهَكَ بولغان کیم کیبوده (إِذَا كَانَ) هر قایچان بولسه (سَمَاءُ) اول کیم نکت بویی (أَبْرَسِيمًا)
 جَهَكَ بولسه (وَلِحَمَّتِهِ) دخی اول کیم نکت آرقاوی (فُطْنَا) مامق بولسه (أَوْخِرًا) یایسه
 صوصارغینکت بویی بولسه (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (النَّحْلَى)
 زینتلنمه کلک (بِالنَّهَبِ) آلتون برلن (وَالْفِضَّةُ) دخی کمش برلن (إِلَّا) مگر زینتلنودرست
 بولور (الْحَاتِمَ) یوزک برلن مثقال قدری و آندان کیم بولسه (وَالْمَنْطِقَةَ) دخی کمر برلن
 (وَمَلِيبَةَ السَّيْفِ) دخی قلیج بیزه گی وزینتی برلن (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (أَنْ يُلْبَسَ
 الصَّبِيُّ) صبئی بالاغه کیگره کلک (النَّهَبِ) آلتوننی (وَالْحَرِيرِ) دخی بقیه کنی (وَلَا يَجُوزُ)
 دخی درست بولماس (الْأَكْلُ) آشاماقق (وَالشَّرْبُ) دخی اچمه کلک (وَالتَّهَانُ) دخی
 مایلانماقق (وَالنَّطِيبُ) دخی خوش ایس استعمال قیلماقق (مِنْ آيَةِ النَّهَبِ) آلتون
 صاوتدان (وَالْفِضَّةُ) دخی کمش صاوتدان (لِلرِّجَالِ) ایرلرگه (وَالنِّسَاءُ) دخی خاتونلارغه
 (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بِاسْتِعْمَالِ آيَةِ الرِّجَالِ) بیالا صاوتنی استعمال قیلوده
 (وَالْبُأُورُ) دخی آق تاش صاوتنی استعمال قیلوده (وَالعَقِيقُ) دخی عقیق صاوتنی استعمال
 قیلوده (وَيَجُوزُ الشَّرْبُ) دخی اچمه کلک درست بولور (فِي الْأَنْعَاءِ الْمُفَضَّضِ) کمش برلن
 یالغانغان صاوتنه کمش اورندان اچمه سه (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده
 (وَالرُّكُوبُ) دخی آطلانماقق درست بولور (عَلَى السَّرْجِ الْمُفَضَّضِ) کمشلی ایبه رگه
 (وَالجُلُوسُ) دخی اولطوماقق (عَلَى السَّرِيرِ الْمُفَضَّضِ) کمشلی سریر اوزرینه (وَيُكْرَهُ التَّعْشِيرُ)
 دخی عشره کلک مکروه بولور (فِي الْمُصْحَفِ) قرآنک یعنی هر اون آیتک بر علامت قویو
 (وَالنَّقْطُ) دخی قرآننی نقطه لاماقق مکروه (وَلَا بَأْسَ) دخی ضرر یوقدر (بِتَعْلِيمِ الْمُصْحَفِ)
 قرآننی زینتلوده (وَنَقَشَ الْمَسْجِدِ) دخی مسجدنی نقشلوده (وَزَخْرَفْتَهُ) دخی قرآننی بو باوده (بِمَاءِ
 النَّهَبِ) آلتون صووی برلن (وَيُكْرَهُ) دخی مکروه بولور (اسْتِخْدَامِ الْخُصْيَانِ) خصیه سی آلتغان

کشیلر فی خدمت ایتمے وده (وَلَا بُاسَ) دخی ضرر بوقدر (باخصاء البهائم) سویله شمی تورغان
 حیوانلارنک غصیه سنی آلدروده (وَأَنْزَأَ الْحَمِيرَ) دخی ایشه کلرنی سیکرتوده (عَلَى الْحَيْلِ) آط
 اوزرینه (وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (أَنْ يَقْبَلَ) قبول ایتمک (فِي الْهَدْيَةِ) هدیه ده (وَالْأَذْنَ)
 دخی سودا گه اذن بیدر وده (قَوْلَ الْعَبْدِ) قلمنک سوزیننی (وَالصَّبِيِّ) دخی صبیمنک سوزیننی (وَيُقْبَلُ)
 دخی قبول قیلنور (فِي الْمُعَامَلَاتِ) معامله لرده (قَوْلَ الْفَاسِقِ) بوزوق کشینک سوزی (وَلَا يَقْبَلُ)
 دخی بوزوق کشینک سوزی قبول ایتمه س (فِي أَخْبَارِ التَّبَيِّنَاتِ) دین گه متعلق بولغان خبر لرده
 (أَلَّا الْعَدْلَ) مگر عادل کشینک سوزی قبول قیلنور (وَلَا يَجُوزُ) دخی درست بولماس (أَنْ
 يَنْظُرَ الرَّجُلُ) ایرنک قارماقلقی (مَنْ الْأَجْنَبِيَّةَ) باط خاتوننن (أَلَّا وَجْهَهَا) مگر یوزینه
 قارواوی درست بولور (وَكَفَّيْهَا) دخی ایکی اوچینه (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر قارواچی بولسه
 (لَا يَأْمَنُ مِنَ الشُّهُوَةِ) شهوتنن امین بولماس بولسه (لَمْ يَنْظُرْ) ایر قاراماس (إِلَى وَجْهَهَا)
 باط خاتوننک یوزینه (أَلَّا) مگر قارار (لِحَاجَةِ) حاجت اوچون (وَيَجُوزُ لِلْقَاضِي) دخی
 حاکم گه درست بولور (إِذَا أَرَادَ) هر قابچان تلهسه (أَنْ يَحْكُمَ) حکم قیلونی (عَلَيْهَا) اول
 خاتون اوزرینه (وَالشَّاهِدَ) دخی شاه گه درست بولور (إِذَا أَرَادَ) هر قابچان تلهسه
 (الشَّهَادَةَ) گواھلق بیرونی (عَلَيْهَا) اول خاتون اوزرینه (النَّظْرُ) بوایکسینه قاروا درست
 بولور (إِلَى وَجْهَهَا) شول خاتوننک یوزینه (وَأَنْ خَافَ) گرچه قورقسه ده (أَنْ يَشْتَهِيَ) آرزو
 قیلودان (وَيَجُوزُ لِلطَّبِيبِ) دخی طبیب گه درست بولور (أَنْ يَنْظُرَ) قارماقلقی (إِلَى مَوْضِعِ
 الْمَرَضِ) آور واورنینه (مِنْهَا) اول باط خاتونندان (وَيَنْظُرُ الرَّجُلُ) دخی ایر قارار (مَنْ الرَّجُلُ)
 ایردن (إِلَى جَمِيعِ بَدَنِهِ) بارچه تنینه (أَلَّا) مگر قاروا درست بولماس (مَا بَيْنَ سَرْتِهِ)
 کندک آراسنده بولغان بیبری برلن (إِلَى رُكْبَتَيْهِ) ایکی تزیننه قدر (وَيَجُوزُ) دخی درست
 بولور (لِلْمَرْأَةِ) خاتونغه (أَنْ تَنْظُرَ) قارماقلقی (مَنْ الرَّجُلُ) ایردن (إِلَى مَا) شول اورنغه
 (يَنْظُرُ الرَّجُلُ) ایر قاریدر ایسی (إِلَيْهِ) اول اورنغه (مِنْهُ) اول ایردن (وَتَنْظُرُ الْمَرْأَةُ)
 دخی خاتون قارار (مَنْ الْمَرْأَةُ) خاتونندان (إِلَى مَا) شول اورنغه (يَجُوزُ لِلرَّجُلِ) ایر گه
 درست بولادر ایسی (أَنْ يَنْظُرَ) قارماقلقی (إِلَيْهِ) اول اورنغه (مَنْ الرَّجُلُ) ایردن
 (وَيَنْظُرُ الرَّجُلُ) دخی ایر قارار (مَنْ أُمَّتَهُ) اوزینک کنیزه گندن (الَّتِي) شوندا این کنیزه ک
 (تَعْلُ) حلال بولور اول کنیزه ک (لَهُ) اول ایر گه (وَزَوْجَتَهُ) دخی خاتونندان قارارغه درست
 بولور (إِلَى فَرْجِهَا) فرمیننه (وَيَنْظُرُ الرَّجُلُ) دخی ایر قارار (مَنْ دَوَاتِ حَمَامِهِ) محرم

ايه سي بولغان قز قرده شلرنين (الى الوجه) يوزينه (والرأس) دخی باشينه (والصدر) دخی كوكره گينه (والساقين) دخی ايكي بالطرينه (والعضبين) ايكي بله گينه (ولا ينظر) دخی قاراماس اير محرم قز قرده شلرنين (الى ظهرها) آرقاسينه (وبطنها) دخی قورصاغينه (ولا بأس) دخی ضرر يوقدر (بان يمس) توتماقلقده (ما) شول اعضاني (جاز له) اول ايرگه درست بولور (ان ينظر) قارا ماقلق (اليه) اول اعضاغه (منها) اول خاتونندان (وينظر الرجل) دخی اير قارار (من مملوكة غيره) باشقه كشينك كميزه گندن (الى ما) شول اعضاغه (يجوز له) اول ايرگه درست بولور (ان ينظر اليه) اول اعضاغه قاراماقلق (من ذوات محارمه) محرم قز قرده شلرنين (ولا بأس) دخی ضرر يوقدر (بان يمس) توتماقلقده (ذلك) اوشبو كميزه گندن قاراو درست بولغان اورنغه (اذا اراد الشرى) هر قاچجان صاتوب آلوني تله سه (وان خاف) گرچه قورقه سه ده (ان يشتهي) آرزو قيلودان (والخصي) دخی بچقرلسگان آدم (في النظر) قاروده (الى الأجنبية) يباط خاتوننغه (كالمحل) خصيه سي بار اير كبيفر (ولا يجوز) دخی درست بولماس (للمملوك) قلغه (ان ينظر) قاراماقلق (من سبته) خواجه خاتونندان (الا) مگر درست بولور (الى ما) شول اعضاغه قاراماقلق (يجوز للأجنبي) يباط كشيگه درست بولادرايدى (النظر) قاراماقلق (اليه) اول اعضاغه (منها) اول خواجه خاتونندان (ويعزل) دخی خواجه عزل قيلور يعنى صووينى چينكه ببه رر (عن أمته) اوزينك كميزه گندن (بغير اذنها) كميزه گينك اذندن باشقه (ولا يعزل) دخی اير عزل قيلماس (عن زوجته) اوزينك خاتونندان (الا) مگر عزل قيلور (بأذنها) خاتونينك اذنى برله ن گنه (ويكفره الأمتكار) دخی امتكار مكروه بولور «بها قيمت لنسن اوچون آدملر وباشقه حيوانلار طعاميني جييوب صاتمى تورو امتكار اسمته بولور» (في أقوات الأدميين) آدملرنك آرزوقلارنه (والههائم) دخی سويله شمى تورغان حيوانلار آرزونده (اذا كان) هر قاچجان بولسه (ذلك) اوشبو امتكار (في بلد) شونداين شهرده (يضر) ضرر بيرر بولسه (الأمتكار) امتكار (بأهله) اول شهر اهلينه (ومن أمتكر) دخی بر كشى امتكار قيلسه (علته ضيعته) اوزينك بديرينك بغداينى يعنى ايگنينى (أو جلبه) يايسه اوزينك تارتقان يعنى جيغان ايگنينى (من بلد آخر) ايكنچى شهردن (فليس) بس ايمهس بوكشى (بممتكر) امتكار قيلوچى ايمهس (ولا ينبغى للسلطان) دخی سلطاننغه لايق بولماس (ان يسعر) حقوبها تعيين ايمه كلك (على الناس) آدملر اوزرينه (ويكفره)

دخی مکر وہ بولور (بَبِعَ السَّلَاحَ) قورال صاتماتلف (فِي أَيَّامِ الْفِتْنَةِ) فتنہ کونلرنہ (وَلَا بُاسَ)
 دخی یوقدر ضرر (بَبِعَ الْعَصِيرَ) یوزم صووینی صانوده (مَنْ) شول کشیگہ (يُعْلَمُ)
 بلنور بولسه (أَنَّهُ) درستلکده اول کشی (يَنْخُذُهُ) توتار اول یوزم صووینی (خَمْرًا)
 خمر ایتوب (یعنی خمر یا صار).

کتاب الوصایا

وصیت حکم لری بیاننده کیلگان کتابدر (الْوَصِيَّةُ) وصیت (غَيْرُ وَاجِبَةٍ) واجب توگلدر
 (وَهِيَ) اول وصیت (مُسْتَعْبَه) مستعبر (وَلَا تُجْزُ الْوَصِيَّةُ) دخی وصیت درست بولماس (لِوَارِثِهِ)
 وصیت نه یتوچینک وارثنه (الْأ) مگر وارث که وصیت درست بولور (أَنْ يُجِيزَهَا الْوَرِثَةُ)
 وارثارنک وصیت که اذن بیلر لری وقتنده (وَلَا تُجْزُ) دخی وصیت درست بولماس (بِمَا زَادَ
 عَلَى الثُّلُثِ) مالنک اوچدن برندن آرتوغی برلن (وَلَا يُجْزُ) دخی وصیت درست بولماس
 (لِلْقَاتِلِ) کشی ٹولنروچینگہ (وَيُجْزُ) دخی درست بولور (أَنْ يُوصِيَ الْمُسْلِمُ) مسام نلک وصیت
 نه یتوننمه (لِلْكَافِرِ) کافرگہ (وَالْكَافِرُ) دخی کافرنک وصیت نه یتووی درست (لِلْمُسْلِمِ) مسلمان
 کشیگہ (وَقَبُولُ الْوَصِيَّةِ) دخی وصیتنی قبول ایتو (بَعْدَ الْمَوْتِ) وصیت نه یتوچی ٹولسگان
 صوکنده (فَإِنْ قَبِلَهَا) بس اگر وصیتنی قبول ایتسه (الْمَوْصِي لَهُ) فائده سینہ وصیت ٹوینلگان
 کشی (فِي مَالِ الْحَيَوَةِ) وصیت نه یتوچی ترک بولغان مالده (أَوْرَدَهَا) بیاسه وصیتنی قایتارسه
 یعنی قبول ایتمه سه (فَدَلَّكَ) بس اوشبو قبول ایتو برلن قبول ایتمه و (بِاطِلٍ) باطلدر
 (وَيُسْتَحَبُّ) دخی مستحب بولور (أَنْ يُوصِيَ الْإِنْسَانُ) آدم نلک وصیت نه یتووی (بِأَنْوَاعِ الثُّلُثِ)
 اوچدن بردن کیم برلن (فَإِنْ أَوْصِيَ) بس اگر وصی ایتسه یعنی وصیتنی بیدرسه (إِلَى
 رَجُلٍ) بر ایرگہ (فَقَبُولُ الْوَصِي) بس وصی ایتلگن ایر قبول ایتسه (فِي وَجْهِ الْمَوْصِي) وصیت
 نه یتوچینک یوزنہ (وَرَدَّهَا) دخی اول وصیتنی قایتارسه یعنی قبول ایتمه سه (فِي غَيْرِ وَجْهِهِ)
 وصیت نه یتوچینک یوزنن باشقده (فَلَيْسَ بَرْدٌ) بس بو وصیتنی قایتارو توگلدر (وَأَنْ
 رَدَّهَا) دخی اگر موصی له وصیتنی قایتارسه (فِي وَجْهِهِ) وصیت نه یتوچینک یوزنہ (فَهَوْرَدُ)
 بس قایتارو بولور یعنی قبول ایتمه و بولور (وَالْمَوْصِي بِهِ) دخی آنک برلن وصیت
 نه یتلگان نرسه یعنی مال (يُمْلِكُ) ملک لمنش بولو (بِالْقَبُولِ) قبول ایتو برلن (الْأ) مگر
 قبول برلن مملوک بولماس یعنی قبول سزده مملوک بولور (فِي مَسْئَلَةٍ وَاحِدَةٍ) بر مسئلہ ده

(وَهِيَ) اول مسئله (أَنْ يَمُوتَ الْمُوصِي) وصیت نه بتو چینیڭ ئولمه گیدر (ثُمَّ يَمُوتَ الْمُوصِي لَهُ) مونڭ صوگنده فائده سیننه وصیت نه یتلگان کشی ئولهر (فَبَلِّغْ الْقَبُولَ) وصیتنی قبول ایتودن بورون (فَيَفْخُلُ الْمُوصِي بِهِ) بس آنڭ برلهن وصیت نه یتلگان مال کور (فِي مَلِكٍ وَرَثَتِهِ) موصی له نڭ وارثلارینڭ ملکنه (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصی اینسه یعنی وصیلقنی بیرسه (إِلَى عِبَدٍ) قلغه (أَوْ كَافِرٍ) یا یسه کافرگه (أَوْ فَاسِقٍ) یا یسه فاسقغه (أَخْرَجَهُمُ الْقَاضِي) قاضی چغارور بو کشیلرنی (مِنَ الْوَصِيَّةِ) وصیت دن (وَنَصَّبَ) دخی قاضی تعیین ایتهر (غَيْرَهُمْ) بو کشیلردن باشقه کشینی (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصی توتسه (إِلَى عِبَدٍ نَفْسِهِ) اوزینڭ قلینه یعنی اوز قلینی وصی اینسه (وَفِي وَرَثَتِهِ كِبَارٌ) حال بوکم اول کشینڭ وارثلاری اچنده الوغلاری بولسه (لَمْ تَصَحَّ الْوَصِيَّةُ) وصیتنی درست بولماس (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیلقنی تابشرسه (إِلَى مَنْ) شول کشیگه (يَعْجِزُ) عاجز بولور بولسه اول کشی (عَنِ الْقِيَامِ بِالْوَصِيَّةِ) وصیت برلهن قائم بولودان (ضَمَّ إِلَيْهِ) اول وصیگه قوشار (الْقَاضِي) قاضی (غَيْرُهُ) باشقه کشینی (وَمَنْ أَوْصَى) برکشی وصی لقنی تابشرسه (إِلَى اثْنَيْنِ) ایکی کشیگه (لَمْ يَجْزِ لِأَحَدِهِمَا) ایکی وصی نڭ بر سیننه درست بولماس (أَنْ يَقْصُرَ) تصرف قیلاماقلق (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَمُحَمَّدٌ) دخی امام محمد قاشنده (رَحْمَهُمَا) الله الله تعالی نڭ رحمئی بولغای ایدی بو ایکسیننه (دُونَ صَاحِبِهِ) بولداشندان باشقه تصرف قیلو درست بولماس (إِلَّا) مگر ایکی وصی نڭ بولداشندان باشقه تصرف قیلو درست بولور (فِي شَرِي كَفَنِ الْمَيِّتِ) میت نڭ کفیننی صاتوب آلوده (وَتَجْهِيْزُهُ) دخی میتنی جهاز لارده (وَطَعَامِ الصَّغَارِ) دخی کچکنه بالالار نڭ طعامنده (وَكَسْوَتِهِمْ) دخی کچکنه بالالار نڭ کییملارنده (وَرَدِّ الْوَدِيْعَةِ) دخی و دیعتنی قایتاروده (وَقَضَاءِ دَيْنِ) دخی بورچنی اوته وده (وَتَنْفِيْهِ وَصِيَّتِهِ بَعِيْنَهَا) دخی معین بولغان وصیتنی بورتوده (وَعَدَقِ عِبَدٍ بَعِيْنَهُ) دخی معین بولغان قلمنی آزاد ایتوده (وَالْحُصُوْمَةِ) دخی دعوی قیلشوده (فِي حُقُوْقِ الْمَيِّتِ) میت نڭ حققلارنده (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیت نه یتسه (لِرَجُلٍ) بر ایرگه (بِثُلْثِ مَالِهِ) مالینڭ اوچدن بیری برلهن (وَالْآخَرَ) دخی ایکنچی ایرگه وصیت نه یتسه (بِثُلْثِ مَالِهِ) مالینڭ اوچدن بیری برلهن (وَلَمْ يَجْزِ الْوَرِثَةُ) دخی وارثلار اجازت بیرمه سه (فَأَثْلُثُ) بس مالنڭ اوچدن بیری (بَيْنَهُمَا) ایکی موصی له آراسنده (نِصْفَانِ) یارطلاش بولور (وَأَنْ أَوْصَى) دخی اگر برکشی وصیت نه یتسه (لِأَحَدِهِمَا) ایکی ایرنڭ بر سیننه (بِالْثُلْثِ) مالنڭ اوچدن

بری برلہن (وَلِلْآخِرِ) دخی ایکنچی ایرگہ وصیت تہ یتسہ (بِالسُّنُسِ) مالنک آلتیدان بری
 برلہن (فَالْتُلْتُ) بس مالنک اوچمن بری (بَيْنَهُمَا) ایکی موصی لہ آراسندہ (أَثَلْتُ) اوچ
 الوشلہب بولور یعنی اوچمن بر برلہن موصی لہ گہ ایکی الوش بولور آلتیدان بر برلہن
 موصی لہ گہ بر الوش بولور (وَأَنْ أَوْصِي) دخی اگر برکشی وصیت تہ یتسہ (لَا مَهْمَا)
 ایکی ایرنک برسی اوچون (بِجَمِيعِ مَالِهِ) مالینک باری برلہن (وَالْآخِرِ) دخی ایکنچی
 ایرگہ وصیت تہ یتسہ (بَثُلْتُ مَالَهُ) مالینک اوچمن بری برلہن (وَلَمْ يُجْزِ الْوَرَثَةُ) دخی وارثلر
 اجازت پیرمہ سہ لہ (فَالْتُلْتُ) بس مالینک اوچمن بری (بَيْنَهُمَا) ایکی موصی لہ آراسندہ
 (عَلَى أَرْبَعَةِ أَسْهُمٍ) دورت الوش اوزرینہ (عِنْدَ أَبِي يَوْسُفَ) امام ابو یوسف قاشندہ (وَمَعْمَدِ)
 دخی امام معمد قاشندہ یعنی جمیع مال برلہن موصی لہ گہ اوچ الوش بولور اوچمن بر
 برلہن موصی لہ گہ بر الوش بولور (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی تہ یقندی امام اعظم
 (الْتُلْتُ) مالنک اوچمن بری (بَيْنَهُمَا) ایکی موصی لہ آراسندہ (نَصْفَانِ) یارطلاش بولور
 (وَلَا يَضْرِبُ) دخی ضرب ایتمہس (ابوحنیفہ رحمہ اللہ) امام اعظم (لِلْمَوْصِي لَهُ) موصی لہ
 اوچون (بِمَا) شول نرسہ برلہن (زَادَ عَلَى الثَّلْثِ) اول نرسہ اوچمن بردن آرتدی (الْأَثْرَ)
 مگر ضرب ایقہر (فِي الْمَجَابَاتِ) محاباتہ (وَالسَّعَايَةِ) دخی سعایہ دہ (وَالْفَرَاهِمِ الْمُرْسَلَةِ)
 دخی دراہم مرسلہ دہ (محابات صورتی) بر ایرنک قیمتی اوطوز درہم بولغان برقلی بولور
 قیمتی آلتمش درہم بولغان برقلی بولور موندان باشقہ مالی بولماس بوایر برقلینی
 زیدگہ اون درہم گہ صاتارغہ وصیت تہ یقوب عمر و گہ یکرہی درہم گہ صاتارغہ وصیت تہ یتسہ
 زیددہ وصیت یکرہی درہم بولا عمرودہ وصیت قرق درہم بولا بس بوتوقسان درہم
 مالنک اوچمن برینی زید برلہن عمر و آراسندہ بولنہ اوتوز درہم قیمتک قلنی زید کہ
 یکرہی درہم گہ صاتولا اون درہمی وصیت بولا آلتمش درہم قیمتک قلنی عمر و گہ قرق
 درہم گہ صاتولا یکرہی درہم وصیت بولا (سعایہ صورتی) بر ایرنک مالی فقط ایکی قل بولسہ
 شول ایکی قلنی آزاد قیلو برلہن وصیت تہ یتسہ برسینک قیمتی اوتوز درہم بولوب ایکنچیسینکی
 آلتمش درہم بولسہ بس اولگی قانک اوچمن بری آزاد قیلنہ اون درہم برابرندہ
 یکرہی درہم سعایہ قیلا ایکنچی قلنک اوچمن بری آزاد قیلنہ یکرہی درہم برابرندہ
 قرق درہم سعایہ قیلا (دراہم مرسلہ صورتی) مثلا برایر زیدگہ وصیت تہ یتسہ یکرہی
 درہم برلہن عمر و گہ وصیت ایقہسہ قرق درہم برلہن بو آلتمش درہم بو ایرنک مالینک

اوچمن بری بولسه بس بو اوچمن برنی اوچ الوشلهب بولنه زینکه اون درهم بولا
 عمر وگه یکر می درهم بولا (وَمَنْ أَوْصَىٰ) دخی برکشی وصیت نه یتسه (وَعَلَيْهِ دَيْنٌ) حالهوکم
 بوکشی اوزه رنده بوروچ بولسه (يُحِيطُ بِمَالِهِ) بورچی مالنی اخاطه قیلور بولسه یعنی
 مالی مقناری بورچی بولسه (لَمْ تَجْزِ الْوَصِيَّةُ) وصیت درست بولماس (الَّا) مگر وصیت
 درست بولور (أَنْ يَبْرَأَ الْغُرْمَاءُ) بورچ اییه لرینک بیز مه کلگی وقتنده (مَنْ الدَّيْنِ)
 بورچمن (وَمَنْ أَوْصَىٰ) دخی برکشی وصیت نه یتسه (بِنَصِيبِ ابْنِهِ) اوغلینک الوشی
 برلهن (فَالْوَصِيَّةُ بِاطْلَاقٍ) بس وصیت باطلدر (وَأَنْ أَوْصَىٰ) دخی اگروصیت نه یتسه (بِمَثَلِ
 نَصِيبِ ابْنِهِ) اوغلینک الوشینک اوشاشی برلهن (جَازٍ) وصیت درست بولور (وَأَنْ كَانَ لَهُ)
 دخی اگروصیت نه یعوچی اوچون بولسه (ابْنَانٍ) ایکی اوغل (فَلِلْمَوْصِي لَهُ) بس فائده سیننه
 وصیت نه یتلگان کشیگه بولور (الثُّلُثُ) اوچمن بر (وَمَنْ أَعْتَقَ عَبْدًا) دخی برکشی قل
 آزاد ایتسه (فِي مَرَضَةٍ) ئولم آور و ونه (أَوْ بَاعَ) یایسه قلنی صاطسه (وَحَابًا) دخی صاتوغه
 محابات قیلسه یعنی قیمتندن آز بهاغه صاتسه (أَوْ وَهَبَ) یا که هبه قیلسه (فَاللَّكُ كَلَّةٌ وَصِيَّةٌ)
 بس اوشبولارنک همه سی وصیتدر (يُعْتَبَرُ مِنَ الثُّلُثِ) مالک اوچمن برندن اعتبار قیلنور
 (وَيُضْرَبُ بِهِ) دخی آنی ضرب ایتلور (مَعَ أَصْحَابِ الْوَصَايَا) وصیت اییه لری برلهن (فَإِنْ حَابًا)
 بس اگروریض قلنی قیمتندن کیمتد صاتسه (ثُمَّ أَعْتَقَ) مونک صوکنده آزاد ایتسه
 (فَالْمُعَابَاتُ) بس قیمتندن کیمتد صاتو (أُولَىٰ) آرتوغراقدر (عِنْدَ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام
 اعظم قاشنده (وَأَنْ أَعْتَقَ) دخی اگروقلنی مریض آزاد ایتسه (ثُمَّ حَابًا) مونک صوکنده قیمتندن
 آز بهاغه صاتسه (فَهُمَا) بس آزاد قیلور برلهن محابات (سَوَاءٌ) برابردر (وَقَالًا) دخی نه یتدیلر
 امامین (الْعَتَقُ) آزاد قیلو (أُولَىٰ) آرتوغراقدر محاباتندن (فِي الْمَسْئَلَتَيْنِ) هر ایکی مسئله ده
 (وَمَنْ أَوْصَىٰ) دخی برکشی وصیت نه یتسه (بِسَهْمٍ مِنْ مَالِهِ) مالنه ان بر الوش برلهن (فَلَهُ) بس
 تیهر اول موصی له گه (أَخْسَ سَهَامَ الْوَرِثَةِ) وارثلرنک الوشلرینک ایکن آزی (الَّا) مگر ایکن
 آزی تیههس (أَنْ يَنْقُصَ) ایکن آزینک کیم بولماقی وقتنده (مَنْ السُّنُسُ) آلتیندن بردن
 (فَيُنْهَىٰ) موصی له گه آلتیندن برنی اتمام قیلور (وَأَنْ أَوْصَىٰ) دخی اگروصیت نه یتسه
 (بِحُزْنٍ مِنْ مَالِهِ) مالنه ان بر جزء برلهن (قَبِيلَ الْوَرِثَةِ) وارثلرگه نه یتلور (أَعْطُوهُ) بیدرکن اول موصی له گه
 (مَا شِئْتُمْ) تله گه نکر قدری (وَمَنْ أَوْصَىٰ) دخی برکشی وصیت نه یتسه (بِالْوَصَايَا) وصیتلر
 برلهن (مَنْ حَقُّوقَ اللَّهِ تَعَالَى) الله تعالی نک حقلا رندن بولغان وصیتلر برلهن (فَقُتِمَتِ الْفَرَائِضُ)

فرض بولغان وصیتلارنی الڪ قیلنور (منها) اول وصیت دن (علی غیرها) فرض بولغان
وصیتلار دن باشقده (سَوَاءٌ قَدَّمَهَا أَمْ لَمْ يَدْرُ) برابر در وصیت نه یتوچی فرض بولغان وصیتلارنی
الڪ قیلسون (أَوْ آخَرُهَا) بایسه فرض بولغان وصیتلارنی صوڪ قیلسون (مِثْلُ الْحَجِّ) فرض
بولغان وصیتلارنك مثالی حج کبی (وَالزَّكَاةُ) دخی زکوة کبی (وَالكَفَّارَةُ) دخی کفارتلر کبی
(وَمَا لَيْسَ بِوَأَجِبَ) دخی واجب بولماغان وصیت (قُدِّمَتْهُ) واجب بولماغان وصیت دن الڪ
قیلنور (مَا قَدَّمَهُ الْمُوصِي) وصیت نه یتوچی الڪ قیلغان نرسه نی یعنی وصیتنی (وَمَنْ أَوْصَى)
دخی برکشی وصیت نه یتسه (بِحُجَّةِ الْإِسْلَامِ) فرض حج برلهن (أَحْجُوا) وارثلار حج قیلدر رلار
(عَنْهُ) اول موصی دان (رَجُلًا) بر ایرنی (مَنْ بَلَدَهُ) وصیت نه یتوچینك شهرندن (رَأَكْبًا)
آطلانغان حالده (فَإِنْ لَمْ تَبْلُغِ الْوَصِيَّةُ) بس اگر وصیت ایرشه سه (الْغَنَقَةُ) حج نغقه سینه (أَحْجُوا)
وارثلار حج قیلدر رلار (عَنْهُ) اول وصیت نه یتوچیلن (مَنْ حَيْثُ تَبْلُغُ) وصیت نغقه گه ایرشکان
اورندان (وَمَنْ خَرَجَ) دخی برکشی چقسه (مَنْ بَلَدَهُ) شهرندن (حَاجًّا) معنی تلرگان
حالده (فَمَاتَ فِي الطَّرِيقِ) بس یولده ئولسه (وَأَوْصَى) دخی وصیت نه یتسه (أَنْ يَحْجَّ) حج
قیلدر و برلهن (عَنْهُ) اورندان (حُجَّ عَنْهُ) موصی دان حج قیلنور (مَنْ بَلَدَهُ) موصینك شهرندن
(عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ) امام اعظم قاشنده (وَلَا تُصَحُّ) دخی درست بولماس (وَصِيَّةُ الصَّبِيِّ) صبی نك
وصیتنی (وَالْمُكَاتَبِ) دخی مكاتبنك وصیتنی (وَأَنْ تَرَكَ وَفَاءً) گرچه یتنه رلك مال قالدرسه ده
(وَيَجُوزُ) دخی درست بولور (لِلْمُوصَى) وصیت نه یتوچیکه (الرُّجُوعُ) قایتماقلق (عَنِ الْوَصِيَّةِ)
وصیت دن (وَإِذَا صَرَخَ بِالرُّجُوعِ) دخی هر قایچان وصیت نه یتوچی وصیتن قایتو برلهن
تصریح قیلسه (أَوْ فَعَلَ) بایسه وصیت نه یتوچی اشله سه (مَا يَدُلُّ عَلَى الرُّجُوعِ) وصیتن
قایتوغه دلالت قیلاتورغان اشنی (كَأَنْ رُجِعًا) وصیتن قایتو بولور (وَمَنْ جَعَلَ الْوَصِيَّةَ)
دخی برکشی وصیتنی انکار ایتسه (لَمْ يَكُنْ رُجُوعًا) وصیتن قایتو بولماس (وَمَنْ أَوْصَى)
دخی برکشی وصیت نه یتسه (لِجِدْرَانِهِ) کورشیلرینه (فَهُمْ) بس اول کورشیلری (الْمُلَاصِقُونَ)
توتاشقوچی کورشیلر در (عَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنده (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی
وصیت نه یتسه (لِأَصْحَارِهِ) قلبلارینه (فَالْوَصِيَّةُ) بس وصیت (لِكُلِّ رَحِمٍ مَحْرَمٍ) هر بر رحم اییه سی محرم
قرده شلرینه بولور (مَنْ أَمْرًا) وصیت نه یتوچینك خاتونی طرفندن (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی
وصیت نه یتسه (لِأَخْتَانِهِ) کیه ولرینه (فَالْحَسَنُ) بس کیه و (زَوْجُ كُلِّ ذَاتِ رَحِمٍ مَحْرَمٍ مِنْهُ)
وصیت نه یتوچیلن هر بر رحم اییه سی بولغان محرم قز قرده شینك ایریدر (وَمَنْ أَوْصَى)

دخی برکشی وصیت نه یتسه (لَا قَرَبَاءَهُ) یا قنسلارینه (فَالْوَصِيَّةُ) بس وصیت (لِلْأَقْرَبِ)
 یا قنراق قردهش گه بولور (فَالْأَقْرَبُ) بس یا قنراق بولغانی (مَنْ كُلُّ ذِي رَحْمٍ مَحْرَمٌ مِنْهُ)
 وصیت نه بقوچیینن رحم اییه سی بولوب محرم بولغان قردهش بولور (وَلَا يَنْخُلُ فِيهِمْ)
 دخی یا قن قردهش لرگه کرهس (أَلْوَالِدَانِ) آنا آنا (وَالْوَالِدُ) دخی بالا (رَتَكُونُ) دخی
 وصیت بولور (لِلثَّانِيَيْنِ) ایکی کشیگه (فَصَاعِدًا) دخی ایکیمن آرتوق غه (وَإِذَا أَوْصَى)
 دخی هر قایچان وصیت نه یتسه (بِنَالِكَ) اوشبونک برلهن یعنی یا قنسلارینه (وَلَهُ) دخی وصیت
 نه یتوچی اوچون بولسه (عَمَّانِ) آتاسی برلهن بر توغان ایکی ایر قردهش (وَعَالَانِ) دخی آناسی
 برلهن بر توغان ایکی ایر قردهش (فَالْوَصِيَّةُ) بس وصیت (لِعَمِيَّةٍ) آتاسی برلهن بر توغان
 ایکی ایر قردهشینه (عَمَّانِ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشندک (وَأَنْ كَانَ) دخی اگر بولسه
 (لَهُ) اول وصت نه یتوچی اوچون (عَمُّ) آتاسی برلهن بر توغان بر ایر قردهشی (وَعَالَانِ)
 دخی آناسی برلهن بر توغان ایر قردهشی (فَلِلْعَمِّ) بس آتاسی برلهن بر توغان بر ایر
 قردهشینه بولور (النَّصْفُ) وصیت ننگ یارطیسی (وَلِلْعَالِيَيْنِ) دخی آناسی برلهن بر توغان
 ایکی ایر قردهشینه بولور (النَّصْفُ) وصیت ننگ یارطیسی (وَقَالَ) دخی نه یتدیلمر امامین
 (الْوَصِيَّةُ) بو صورتده وصیت (لِكُلِّ مَنْ) هر آنالاین کشیگه (يُنْسَبُ) نسبت بقولور اول
 کشی (إِلَى أَقْصَى أَبٍ لَهُ) اوزی اوچون بولغان آتاننگ براغینه (فِي الْإِسْلَامِ) اسلامه یعنی
 اول مسلمان بولغای آتاغه (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیت نه یتسه (لِرَجُلٍ) بر ایرگه
 (بِثُلُثِ دَرَاهِمَةٍ) درهملرننگ اوچمن بری برلهن (أَوْ بِثُلُثِ غَنَمَةٍ) یایسه قویلاریننگ اوچمن
 بری برلهن (فَهَلْكَ) بس هلاک بولسه (ثُلُثًا ذَلِكَ) اوشبو درهملرننگ قویلارننگ ایکی
 الوشی (وَبَقِيَ ثُلُثُهُ) دخی اوج الوشمن بری قالسه (وَهُوَ) اول قالغان اوچمن بر (يَخْرُجُ)
 چغار بولسه (مَنْ ثُلُثُ مَا بَقِيَ) قالغان ننگ اوچمن برننن (مَنْ مَالَهُ) مالننن (فَلَهُ)
 بس موصی له گه بولور (جَمِيعُ مَا بَقِيَ) هلاک بولمی قالغان ننگ اوچمن بریننگ بارچه سی
 (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیت نه یتسه (بِثُلُثِ ثِيَابَةٍ) کییملرننگ اوچمن بری برلهن
 (فَهَلْكَ ثُلُثَاهَا) بس اول کییملرننگ ایکی الوشی هلاک بولسه (وَبَقِيَ ثُلُثُهَا) دخی اول
 کییملرننگ اوج الوشمن بر الوشی قالسه (وَهُوَ) اول قالغان بر الوشی (يَخْرُجُ) چغار بولسه
 (مَنْ ثُلُثُ مَا بَقِيَ مِنْ مَالِهِ) مالننن قالغان ننگ اوچمن برننن (لَمْ يَسْتَعْفِفْ) موصی له
 مستعفف بولماس (إِلَّا) مگر مستعفف بولور (ثُلُثُ مَا بَقِيَ مِنَ الثِّيَابِ) کییملردن قالغانننگ

اوچن برینه (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیت تهیتسه (لِرَجُلٍ) بر ایرگه (بِأَلْفٍ) مئ
 درهم برلن (وَأَلْفٌ) دخی بولسه وصیت تهینوچی اوچون (مِائِ عَيْنٍ) عین بولغان مال
 (وَدَيْنٍ) دخی بورچ بولغان مال (فَإِنْ خَرَجَ الْأَلْفُ) بس اگر مئ درهم چقسه (مِنْ ثُلُثِ
 الْعَيْنِ) عین بولغان مالنئ اوچن برندن (دُفِعَتْ) بپرلور مئ درهمی (إِلَى الْمُوصَى لَهُ)
 فائده سینه وصیت تهیتلگان کشیگه (وَأَنْ لَمْ يَخْرُجْ) دخی اگر مئ درهم عین بولغان
 مالنئ اوچن برندن چقماسه (دُفِعَ إِلَيْهِ) موصی له گه بپرلور (ثُلُثُ الْعَيْنِ) عین بولغان
 مالنئ اوچن برندن (وَكُلَّمَا خَرَجَ) هر زمان چقسه (شَيْءٌ) بزرسه (مِنَ الدِّينِ) بورچن
 (أُخِذَ ثُلُثُهُ) اول نرسه نئ اوچن برنی آلنور موصی له گه بپرلور (حَتَّى يَسْتَوْفِيَ الْأَلْفَ)
 موصی له مئ درهمی کامل آلغانغه قلسری (وَيَجُوزُ الْوَصِيَّةُ) دخی وصیت درست بولور
 (لِلْحَمَلِ) حمل اوچون (وَبِالْحَمَلِ) دخی حمل برلن (إِذَا وُضِعَ) هر قاپچان حملنی وضع قیلسه
 (لِأَقْلٍ) آزارق مدتده (مِنْ سِتَّةِ أَشْهُرٍ) آلتی آیدن (مِنْ يَوْمِ الْوَصِيَّةِ) وصیت کونندن
 (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیت تهیتسه (لِرَجُلٍ) بر ایرگه (بِجَارِيَةٍ) جاریه برلن
 (الْأَحْمَلَا) مگر حملنی وصیت تهیتیم دیو استئنا قیلسه (صَحَّتِ الْوَصِيَّةُ) وصیت
 درست بولور (وَالْأَسْتِثْنَاءُ) دخی استئناده درست بولور یعنی جاریه موصی له گه
 بولور حملی آکار بولماس (وَمَنْ أَوْصَى) دخی برکشی وصیت تهیتسه (لِرَجُلٍ)
 بر ایرگه (بِجَارِيَةٍ) جاریه برلن (فَوَلَّيْتُ وَلَدًا) بس جاریه بالاتوغدرسه (بَعْدَ مَوْتِ الْمُوصَى)
 وصیت تهینوچی ئولگاننئ صوکنده (قَبْلَ أَنْ يَقْبَلَ الْمُوصَى لَهُ) فائده سینه وصیت تهیتلگان
 کشی وصیتنی قبول قیلماسدن بورون (ثُمَّ قَبِلَ) مونئ صوکنده موصی له قبول ایتمسه (وَهُمَا)
 اول جاریه برلن بالاسی (يَخْرُجَانِ مِنَ الثُّلُثِ) مالنئ اوچن برندن چقسه لار (فَهُمَا) بس
 بوجاریه برلن بالا (لِلْمُوصَى لَهُ) فائده سینه وصیت تهیتلگان کشیگه بولور (وَأَنْ لَمْ يَخْرُجَا)
 دخی اگر جاریه برلن بالا چقماسه لار (مِنَ الثُّلُثِ) مالنئ اوچن برندن (ضُرِبَ بِالثُّلُثِ)
 موصی له نی اوچن بر برلن ضرب ایتلور (وَأَخَذَ) دخی موصی له آلور (بِالْحَصَّةِ) حصه برلن
 (مِنْهُمَا) جاریه برلن بالادان (جَمِيعًا) بارچه سنن (فِي قَوْلِهِمَا) امام ابو یوسفی برلن امام
 محمد سوزنده (وَقَالَ أَبُو حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ) دخی تهیتدی امام اعظم (بِأَخْذِ ذَلِكَ) اوشبو اوچن
 برنی آلور موصی له (مِنَ الْأُمَّةِ) بالانئ آناسنن (فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ) بس اگر اوچن بردن
 بزرسه آرتسه (أَخَذَهُ) آلور اول نرسه نی (مِنَ الْوَلَدِ) بالادان (وَتَجُوزُ الْوَصِيَّةُ) دخی

وصيت درست بولور (بخدمه عبه) قلمينك خدمتي برلهن (وسكني داره) دخي يورطنه تورو
 برلهن (سنين معلومه) معلوم بولغان يللار (وتجوز) دخي وصيت درست بولور (بنالك)
 اوشبو يورطنه تورو برلهن (ابدًا) مئگو (فان خرجت) بس اگر چقسه (قيمه العبد) قلمنك
 قيمتي (من الثلث) ميمنك مالينك اوچمن برندن (سلم) قلني تابشرلور (اليه) اول
 موسى له كه (للخدمه) خدمت اوچون (وان كان) دخي اگر بولسه (لاماله) وصيت ده يتوچي
 اوچون مال بولماس بولسه (غيره) بوقلمان باشقه (ختم الورثه) قل وارثلر كه خدمت ايتنه
 (يومين) ايكي كون (والموصي له) دخي فائده سينه وصيت ده يتلنگان كشيگه خدمت ايتنه
 (يوما) بركون (فان مات الموصي له) بس اگر فائده سينه وصيت ده يتلنگان كشي بولسه (عاد)
 قل كيري قايتور (الي ورثته) وصيت ده يتوچينك وارثلرينه (واذ امارت الموصي له) دخي هر
 قاچقان فائده سينه وصيت ده يتلنگان كشي بولسه (في حيوته الموصي) وصيت ده يتوچينك ترك حالده
 (بطلت الوصيه) وصيت باطل بولور (واذا اوصى) دخي هر قاچقان وصيت ده يتسه (لوك فلان) فلان
 كشيك بالاسينه (فالوصيه) بس وصيت (بينهم) اول همه بالالار آراسنده (الذكر) اير
 بالا (والانثى) دخي قز بالا (سواء) برابردر (واذا اوصى) دخي هر قاچقان وصيت ده يتسه
 (لورثه فلان) فلان كشينك وارثلرينه (فالوصيه بينهم) بس وارثلر آراسنده وصيت (للكر)
 اير وارث كه بولور (مثل حظ الانثيين) ايكي خاتوننك ألوشى قدر (ومن اوصى) دخي بر
 كشي وصيت ده يتسه (لزيب) زيگه (وعمره) دخي عمر وگه (بنثلث ماله) مالينك اوچمن
 برى برلهن (فاذا عمر وميت) بس شول وقتنه عمر و ميت بولسه (فالثلث) بس مالنك اوچمن
 برى (كله) بارچه سينه (لزيب) زيگه بولور (وان قال) دخي اگر ده يتسه (ثلث مالي) مالنك
 اوچمن برى (بين زيب وعمره) زيب برلهن عمر و آراسنده ديسه (وزيب وميت) دخي زيب
 تولوك بولسه (كان لعمره) عمر كه بولور (نصف الثلث) اوچمن برنك يارطسي (ومن اوصى)
 دخي بر كشي وصيت ده يتسه (بنثلث ماله) مالينك اوچمن برى برلهن (ولاماله) وصيت
 ده يتوچي اوچون برده مال بولماسه (ثم اكتسب) مونك صوكنده وصيت ده يتوچي كسب ايتسه
 (مالا) مالني (استحق الموصي له) فائده سينه وصيت ايتلنگان كشي مستحق بولور (ثلث ما
 يملكه) وصيت ده يتوچي ملكلنگان نرسه نك اوچمن برينسه (عند الموت) وصيت
 ده يتوچي تولگان وقتنه .

کتاب الفرائض

فرائض بیاننده کیلگان کتابدر (فرائض شبهه سز بولغان دلیل قطعی برلن ثابت بولغان آلوشلر معناسنده) (الْجَمْعُ عَلَى تَوْرِيثِهِمْ) وارث بولولارینه اتفاق قیلنغان کشیلر (مَنْ الذُّكُورُ) ایرلردن (عَشْرَةٌ) اوندر (الْأَبْنُ) میتنک اوغلیدر برسی (وَأَبْنُ الْأَبْنِ) دخی میتنک اوغلینک اوغلیدر ایکنچسی (وَأَنْ سَفَلٌ) گرچه فی قدر توبه ن توشسه ده (وَأَبُّ) دخی میتنک آتاسیدر اوچنچسی (وَالْجَدُّ) دخی میتنک باباسیدر دورتنچسی (أَبُّ الْأَبِّ) یعنی میتنک آتاسی نک آتاسیدر (وَأَنْ عَلًا) گرچه فی قدر یوغساری منسه ده (وَالْأَخُّ) دخی میتنک ایر قرده شیدر بیشتنچسی یعنی آغاسی یایسه انسی (وَأَبْنُ الْأَخِّ) دخی میتنک ایر قرده شینک اوغلیدر آلتنچسی (وَالْعَمُّ) دخی میتنک آتاسی برلن برتووغان قرده شیدر بیشتنچسی یعنی آتاسینک آغاسی یایسه انسی (وَأَبْنُ الْعَمِّ) دخی میتنک آتاسی برلن بولغان قرده شینک اوغلیدر سیکز نچسی (وَالزَّوْجُ) دخی میتنک ایریدر توقز نچسی (وَالْمَوْلَى) دخی آزاد قیلغان خواجه در اوننچسی (وَمِنْ الْأَنْثَاتِ) دخی خاتونلاردان وارث بولولاری اتفاقلی بولغان کشیلر (سَبْعٌ) بییدر (الْبَنْتُ) میتنک قزیدر برسی (وَبِنْتُ الْأَبْنِ) دخی میتنک اوغلینک قزیدر ایکنچسی (وَالْأُمُّ) دخی میتنک آتاسیدر اوچنچسی (وَالْجَدَّةُ) دخی میتنک آتاسینک یایسه آتاسینک آتاسیدر دورتنچسی (وَالْأَخْتُ) دخی میتنک قز قرده شیدر بیشتنچسی یعنی آپاسی یایسه سکللی (وَالزَّوْجَةُ) دخی میتنک خاتونیدر آلتنچسی (وَمَوْلَاةُ النِّعْمَةِ) دخی قل آزاد ایتوچی نعمت خواجه سی بولغان خاتونلاردر بیشتنچسی (وَالْأَيْرُتُ) دخی میراث آلماس (أَرْبَعَةٌ) دورت کشی (الْمَمْلُوكُ) برسی قل میراث آلماس (وَالْقَاتِلُ) دخی ایکنچسی کشی ئولتروچی میراث آلماس (بِغَيْرِ حَقِّ) حقدان باشقه (مَنْ الْمَقْتُولُ) ئولترومش کشیدن میراث آلماس (وَالْمَرْتَدُّ) دخی اوچنچسی مرتد میراث آلماس (وَأَهْلُ الْمَلَائِكِينَ) دخی دورتنچسی ایکی ملت اهلی میراث آلماس (وَالْفَرُوضُ الْمَجْبُودَةُ) دخی چیکنمش الوشلر (فی کتاب الله) الله نک کنابنده (سَنَةٌ) آلتیدر (الْانْتِصْفُ) مالنک یارطسیدر برسی (وَالرُّبْعُ) دخی دورتمن بریدر ایکنچسی (وَالثُّمُنُ) دخی سیگزدن بریدر اوچنچسی (وَالثَّلْثَانُ) دخی اوج الوشمن ایکی الوشدر دورتنچسی (وَالثَّلْثُ) دخی اوج الوشمن بر الوشدر بیشتنچسی (وَالسُّبُسُ) دخی آلتی الوشمن بر الوشدر آلتنچسی (فَالانْتِصْفُ) بس مالنک یارطسی (فَرَضُ خَمْسَةِ) بیس کشینک الوشیدر (الْبَنْتُ) میتنک قزیدر برسی

(وَبِنْتُ الْأَبْنِ) دخی اوغلینىڭ قزىدر ايكنچىسى (اِذَا لَمْ تَكُنْ بِنْتُ الصُّلْبِ) هر قايچان
 مېتىنىڭ اوز قزى بولماسه امامىنىڭ اوز قزى بولسه اوغلىنىڭ قزىنه ميراث يوق (وَالْأُخْتُ
 لِأَبٍ وَأُمِّ) دخی مېت برلەن آنا و آنا بولغان قز قردەشدر اوچنچىسى (وَالْأُخْتُ لِأَبٍ) دخی
 مېت برلەن آنا باشقە بولغان قز قردەشدر دورتنچىسى (اِذَا لَمْ تَكُنْ) هر قايچان بولماسه
 مېت اوچون (أُخْتُ لِأَبٍ وَأُمِّ) آنا و آنا بولغان قز قردەش (وَالزَّوْجُ) دخی ايورد بېشچىسى
 (اِذَا لَمْ يَكُنْ) هر قايچان بولماسه (لِلْمَيْتِ) مېت اوچون (وَلَدٌ) بالا (وَلَا وَلَدٌ ابْنِ) دخی
 اوغلىنىڭ بالاسى بولماسه (وَالرُّبْعُ) خاتوننىڭ مالىنىڭ دورتمىن برى بولور (لِلزَّوْجِ)
 ايرگە (مَعَ الْوَلَدِ) بالا برلەن قالسه (أَوْ وَلَدِ الْأَبْنِ) يايسه اوغلىنىڭ بالاسى برلەن قالسه
 (وَلِلزَّوْجَاتِ) دخی خاتونلارغە ايرنىڭ مالىنىڭ دورتمىن برى بولور (اِذَا لَمْ يَكُنْ لِلْمَيْتِ)
 هر قايچان مېت اوچون بولماسه (وَلَدٌ) بالا (وَلَا وَلَدٌ ابْنِ) دخی اوغلىنىڭ بالاسى بولماسه
 (وَالثَّمَنُ) دخی ايرنىڭ مالىنىڭ سيگزدن برى بولور (لِلزَّوْجَاتِ) خاتونلارغە (مَعَ الْوَلَدِ)
 بالا برلەن قالسه (أَوْ وَلَدِ الْأَبْنِ) يايسه اوغلىنىڭ بالاسى برلەن قالسه (وَالثَّلْثَانِ) دخی مېتىنىڭ
 مالىنىڭ اوج الوشندىن ايكى اولوشى بولور (لِكُلِّ اثْنَيْنِ) هر ايكى كشيگە (فَصَاعِدًا) دخی
 ايكيىدىن آرتوققە (مَنْ) شول كشيىلردن (فَرَضُهُ) اول كشيىلرنىڭ الوشى (الْتَصِفُ) مالنىڭ
 يارطىسى ايدى (الْأَزْوَاجِ) مگر ايرگە ئلغان بولماس (وَالثُّلُثُ) دخی مالنىڭ اوچدىن برى
 (فَرَضُ الْأُمِّ) آنانىڭ الوشىدر (اِذَا لَمْ يَكُنْ) هر قايچان بولماسه (لِلْمَيْتِ) مېت اوچون (وَلَدٌ)
 بالا (وَلَا وَلَدٌ ابْنِ) دخی اوغلىنىڭ بالاسى بولماسه (وَلَا اثْنَانِ) دخی ايكى كشى بولماسه
 (مَنْ الْأَخْوَةَ) اير قردەشلردن (وَالْأَخْوَاتِ) دخی قز قردەشلردن (وَيُفْرَضُ لَهَا) دخی آناغە
 فرض قىلغور يعنى الوش بىرلور (فِي مَسْئَلَتَيْنِ) ايكى مسئلهده (وَهُمَا) اول ايكى مسئله
 (زَوْجِ) خاتون اولوب اير قالسه (وَأَبْوَانِ) دخی خاتوننىڭ آنا و آناسى قالسه (أَوْ امْرَأَةً)
 يايسه اير قولوب خاتون قالسه (وَأَبْوَانِ) دخی ايرنىڭ آنا و آناسى قالسه (ثَلَاثَ مَبْقَى)
 قالغان مالنىڭ اوچدىن برى بولور آناغە (بَعْدَ فَرَضِ الزَّوْجِ) اير الوشى صوئندە قالغان
 مالنىڭ (أَوْ الزَّوْجَةِ) يايسه خاتون الوشى صوئندە قالغان مالنىڭ (وَهُوَ) اول مالنىڭ اوچدىن
 برى (لِكُلِّ اثْنَيْنِ) هر ايكى كشيگە بولور (فَصَاعِدًا) دخی ايكى كشيىدىن آرتوققە بولور
 (مَنْ وَلَدِ الْأُمِّ) آنانىڭ بالالارندىن يعنى آنا باشقە آنا بر قردەشلردن (ذُكُورُهُمْ)
 ولد امنىڭ ايرلىرى (وَأَنَّهُمْ) دخی خاتونلارى (فِيهِ) اول اوچدىن برده (سِوَاءً) برابردر

(وَالسُّنُسُ) دخی مالنک آلتیدان بری (فَرَضُ سَبْعَةَ) بییدی ککشینک الوشیر
 (لُكْلُ وَاحِدٌ مِنَ الْاَبْوَابِ) آتا آنادن هر برسی اوچون آلتیدان بر بولور (مَعَ الْوَلَدِ)
 بالا برلہن قالسہلار (اَوَّلِدُ الْاَبْنَ) یایسہ اوغلنک بالاسی برلہن قالسالار (وَلِلْاُمِّ) دخی
 آناغہ آلتیدان بر بولور (مَعَ الْاُخُوَّةِ) میتنک ایر قردہ شلری برلہن قالسہ (وَالْاُخُوَاتُ) دخی
 میتنک قز قردہ شلری برلہن قالسہ (وَلِلْجَدَّاتِ) دخی میتنک آتایایسہ آناسینک آناسینہ
 آلتیدان بر بولور (وَلِلْجَدِّ) دخی میتنک آتاسینک آتاسینہ آلتیدان بر بولور (مَعَ الْوَلَدِ)
 بالا برلہن قالسہ (وَلِلْبَنَاتِ الْاَبْنَ) دخی میتنک اوغلینک قزلارینہ آلتیدان بر بولور
 (مَعَ بِنْتِ الصُّلْبِ) میتنک بر اوز قزی برلہن قالسہلار (وَالْاُخُوَاتُ لَابِ) دخی میتنک آنا
 باشقہ آتا بر قردہ شلریینہ آلتیدان بر بولور (مَعَ الْاُخْتِ لَابِ وَاُمِّ) میتنک آتا و آنا بر
 بولغان قز قردہ شی برلہن قالسہلار (وَلِلْوَاوِدِ مِنْ وُلْدِ الْاُمِّ) دخی آنانک بالاسینک
 برسینہ آلتیدان بر بولور.

باب السقوط

میراثمن ساقط بولو بیاننہ کیلگان بابدر (وَتَسْقُطُ الْجَنَاتُ) دخی میتنک ابیلری
 ساقط بولور یعنی میراث الماس (بِالْاُمِّ) آناسی برلہن (وَالْجَدِّ) دخی آتاسینک آتاسی
 ساقط بولور (وَالْاُخُوَّةُ) دخی میتنک ایر قردہ شلری ساقط بولور (بِالْاَبِّ) آتاسی برلہن
 (وَيَسْقُطُ وُلْدُ الْاُمِّ) دخی آتا باشقہ آنا بر قردہ شلر ساقط بولور (بَارِبَعَةً) دورت تورلی
 کشی برلہن (بِالْوَلَدِ) میتنک بالاسی برلہن (وَوَلَدُ الْاَبْنَ) دخی اوغلینک بالاسی برلہن
 (وَالْاَبِّ) دخی آتاسی برلہن (وَالْجَدِّ) دخی باباسی برلہن (وَإِذَا اسْتَكْمَلَتِ الْبَنَاتُ) هر
 قاپچان میتنک قزلاری کامل آلسالار (الْثُلُثَيْنِ) اوچ الوشمن ایکی الوشنی (سَقَطَتْ بَنَاتُ
 الْاَبْنَ) میتنک اوغلینک قزلاری ساقط بولورلار (الْاُمِّ) مگر بنات ابن ساقط بولماس (أَنْ
 يَكُونَ) بولماقلغی وقتندہ (بَارِاثُهُنَّ) میتنک اوغلینک قزلاری توغروسندہ (أَوْ سَقَلَّ مَنَّهُنَّ)
 یایسہ میتنک اوغلینک قزلارندن توپہن درجہدہ (ابْنُ ابْنِ) میتنک اوغلینک اوغلی
 (فِي عَصَبِهِنَّ) بس میتنک اوغلینک اوغلی میتنک اوغلینک قزلارونی عصبہ قیلور (وَإِذَا
 اسْتَكْمَلَتِ) دخی هر قاپچان کامل آلسہلار (الْاُخُوَاتُ لَابِ وَاُمِّ) میتنک آتا و آنا بر بولغان
 قز قردہ شلری (الْثُلُثَيْنِ) اوچ الوشمن ایکی الوشنی (سَقَطَتْ الْاُخُوَاتُ لَابِ) میتنک آنا باشقہ

آتا بر بولغان قز قرده شلری ساقط بولولر (الّا) مگر ساقط بولماسلار (أَنْ يَكُونَ مَعَهُنَّ) اخوات لاب بولماقلف وقتنده (أَخٌ لَّهُنَّ) اخوات لاب اوچون ایر قردهش (فِي عَصَبِهِنَّ) بس اول ایر قردهش آتاغنه بر بولغان قز قرده شلری عصبه قیلور.

باب العصبات

عصبه لر بیاننده کیلگان بابدر (فرض اییه لر ی برله ن بر گه بولغانده فرض اییه لر نمن قالغان مالنی آلوب یالغز بولغانده بنون مالنی آغان کشیار گه عصبه دیور لر (وَأَقْرَبُ الْعَصَبَاتِ) عصبه لر نك یاقنراغی (الْبَنُونَ) میتنك اوز اوغللار بدر (ثُمَّ بَنُوهُمْ) مونك صوکنده اوغللار ی نك اوغللار بدر (وَأَنْ سَفَلُوا) گرچه نی قدر توبه ن توشسه لرده (ثُمَّ الْأَبُّ) مونك صوکنده آتادر (ثُمَّ الْجَدُّ) مونك صوکنده بابادر (أَبُ الْأَبِّ) یعنی آتانك آتاسیدر (ثُمَّ بَنُو الْأَبِّ) مونك صوکنده آتانك اوغللار بدر (وَهُمْ) اول آتانك اوغللاری (الْأَخُوَّةُ) ایر قرده شلردر (ثُمَّ بَنُوا الْجَدَّ) مونك صوکنده آتاسینك آتاسینك اوغللار بدر (وَهُمْ) اول آتاسینك آتاسینك اوغللاری (الْأَعْمَامُ) آتا برله ن بر توغان ایر قرده شلردر (ثُمَّ بَنُوا أَبَ الْجَدِّ) مونك صوکنده باباسینك آتاسینك اوغللار بدر (وَهُمْ) اول بابانك آتاسینك اوغللاری (أَعْمَامُ الْأَبِّ) آتانك آتاسی برله ن بر توغان ایر قرده شلر بدر (وَإِذَا اسْتَوَى) دخی هر قایچان آتانك اوغللاری برابر بولسه (فِي الدَّرَجَةِ) در جهده (فَأَوْلَاهُمْ) بس بو اوغللار نك میراث که آرتوغراغی (بَنَ كَانُ لَأَبٍ وَأُمٍّ) میت برله ن آتا و آنا بر بولغان اوغللاردر (وَالْأَبْنُ) دخی میتنك اوغلی (وَالْبَنُ الْأَبْنُ) دخی اوغلی نك اوغلی (وَالْأَخُوَّةُ) دخی ایر قرده شلر (يُقَاسَمُونَ أَخَوَاتَهُمْ) بولار نك قز قرده شلرینه مقاسمه قیلنورلار یعنی بولارغه مال بولنور (لِلذَّكَرِ) ایر بولغانیمه (مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَّيْنِ) ایکی خاتوننك الوشی بولور مثلا ابن ابن ابن اخوه ایکی الوش آلوب بنت بنت ابن اخوات بر الوش آلور (وَمَنْ عَدَاهُمْ مِنْ الْعَصَبَاتِ) عصبه لردن بوذکر قیلنغانغه باشقلار مثلا عم ابن عم ابن اخ کبیلر (تَفَرَّدُ بِالْمِيرَاثِ) میراث برله ن یالغز بولور (ذُكُورُهُمْ) ایرلری (دُونِ أَخَوَاتِهِمْ) قز قرده شلر نمن باشقه یعنی عصبه بولماسلار (وَإِذَا لَمْ يَكُنْ) دخی هر قایچان میت اوچون بولماسه (عَصَبَةٌ مِنَ النَّسَبِ) نسبدن بولغان عصبه (فَالْعَصَبَةُ) بس عصبه (الْمَوْلَى الْمُعْتَقُ) آزاد قیلوچی خواجهدر (ثُمَّ أَقْرَبُ الْمَوْلَى) مونك صوکنده آزاد قیلوچی خواجه نك ایك یاقن عصبه سیدر.

باب الحجب

ترکہ دن تیگان الوشنی کیمتو یابالکلیہ محروم اینو بیانند کیلگان بابدر (وَتَعْجَبُ
الْأُمُّ) آنانی هجب قیلنور (مِنْ الثَّلَاثِ) اوچدن بردن (إِلَى السُّنُسِ) آلتیمن برکہ (بِأَخْوَيْنِ)
ایکی ایر قردہش برلہن (وَالْفَاضِلُ) دخی آرتقان مال (عَنْ فَرَضِ الْبَنَاتِ) قزلارنک الوشندن
لبنی الابن) اوغلنک اوغللارینہ بولور (وَأَخْوَاتِهِمْ) دخی آلازنک قز قردہش لرینہ بولور
یعنی اوغلنک قزلارینہ (لِلذَّكَرِ) ایرلریمہ بولور (مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَّيْنِ) ایکی خاتوننک الوشی
(وَالْفَاضِلُ) دخی آرتقانی (عَنْ فَرَضِ الْأَخْتَيْنِ مِنَ الْأَبِ وَالْأُمِّ) میتنک آتا و آنا بر بولغان قز
قردہش لرینک الوشندن (لِلأَخْوَةِ مِنَ الْأَبِ) میت برلہن آنا باشقہ آنا بر بولغان ایر قردہش لرکہ
بولور (وَأَخْوَاتِهِمْ) دخی بولارنک قز قردہش لرینہ بولور (لِلذَّكَرِ) ایرکہ بولور (مِثْلُ حَظِّ
الْأُنثِيَّيْنِ) ایکی خاتوننک الوشی (وَأَذَاتُكَ) هر قایچان میت قالدرسه (بِنَقًا) اوز قزینی
(وَبَنَاتِ ابْنِ) دخی اوغلینک قزلارینی (وَبَنَى ابْنِ) دخی اوغلینک اوغللارینی (فَلِلْبَنَاتِ)
بس اوز قزینہ بولور (النِّصْفِ) مالنک یارطسی (وَالْبَاقِي) دخی قالغانی (لِبَنَى ابْنِ)
اوغلینک اوغللارینہ بولور (وَأَخْوَاتِهِمْ) دخی بولارنک قز قردہش لرینہ بولور یعنی قزینک
قزلارینہ (لِلذَّكَرِ) ایرکہ بولور (مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَّيْنِ) ایکی خاتوننک الوشی (وَكَذَلِكَ الْفَاضِلُ)
دخی اوشنداق آرتقانی (عَنْ فَرَضِ الْأَخْتِ مِنَ الْأَبِ وَالْأُمِّ) میتنک آتا و آنا بر بولغان قز
قردہش لرینک الوشندن (لِبَنَى الْأَبِ) میتنک آتاسینک اوغللارینہ بولور (وَبَنَاتِ الْأَبِ) دخی
آتاسینک قزلارینہ بولور (لِلذَّكَرِ) ایرکہ بولور (مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَّيْنِ) ایکی خاتوننک الوشی
(وَمَنْ تَرَكَ) دخی بر کشی قویسه (ابْنِي عَمِّ) آتاسی برلہن بر توغان قز قردہش لرینک ایکی
اوغلینی (أَحَدُهُمَا) اول ایکی اوغلنک برسی (أَخْلَامٌ) میت کہ آنا باشقہ آنا بر ایر قردہش
بولسه (فَلِلْأَخِ) بس میت کہ قردہش بولغانینہ بولور (السُّنُسِ) آلتیمن بر (وَالْبَاقِي)
آلتیمن بردان قالغانی (بَيْنَهُمَا) بو ایکی اوغل آراسیندہ بولور (وَالْمُشْتَرَكَةُ) مسئلہ مشترکہ
(أَنْ يَتَرَكَ الْمَرْأَةُ) خاتوننک قویماقلغیدر (زَوْجًا) ایرنی (وَأُمًّا) دخی آنانی (وَجَدَّةً) دخی
ایینی (وَأَخْتَيْنِ مِنْ أُمِّ) دخی بر آنادن بولغان ایکی قز قردہش لرینی (وَأَخَاهُ مِنْ أُمِّ) دخی بر
آتا و آنادان بولغان بر ایر قردہش لرینی (فَلِلزَّوْجِ النِّصْفِ) بس ایرکہ مالنک یارطسی بولور
(وَلِلْأُمِّ السُّنُسِ) دخی آناغہ مالنک آلتیمن بری بولور (وَالْأَخْتَيْنِ مِنَ الْأُمِّ) دخی آناغہ بر ایکی

قردهش گه (الثُلُثُ) مالنك اوچمن برى بولور (وَلَا شَيْءَ) دخی هیچ نرسه بولماس (لِلْآخِ
مِنَ الْأَبِ وَالْأُمِّ) آنا و آنا بر بولغان بر ایر قردهش گه .

باب الرد

عصبه بولماغان صورتده اصحاب فرائض دن قالغان مالنی اصحاب فرائض گه قایتادان بیرو
بیاننده کیلسگان بابدر (وَالْفَاضِلُ) دخی آرتقانی (عَنْ فَرَضِ ذَوِي السَّهَامِ) ألوش اییه لرینك
فرضندان (إِذَا لَمْ يَكُنْ عَصَبَةً) هر قایچان عصبه بولماسه (يُرَدُّ عَلَيْهِمْ) اول آرتوقنی فرض اییه لرینه
قایناروب بیلور (بِقَدْرِ أَصْهَامِهِمْ) ألوشلری قدر نجه (الْأَعْلَى الزَّوْجَيْنِ) مگر ایر برلهن خاتونغه
بیرلماس (وَلَا يَرْتُلُ الْقَاتِلُ) دخی ئولنرگان کشی میراث آلماس (مِنَ الْمَقْتُولِ) ئولنرلمش کشیبین
(وَالْكَافِرُ) دخی کفر (كُلُّهُ) اول کفرنك بارچه سی (مِلَّةً وَاحِدَةً) بر ملتدر (يَتَوَارَثُ بِهِ) کفر
برلهن میراث آلو شورلار (أَهْلُهُ) کفر اهلی اگر دار بر بولسه (وَلَا يَرْتُلُ الْمُسْلِمُ) دخی مسلمان
میراث آلماس (الْكَافِرُ) کافر دن (وَلَا الْكَافِرُ) دخی کافرده میراث آلماس (الْمُسْلِمُ) مسلمان ندان
(وَمَالُ الْمُرْتَدِّ) مرتدنك مالی (لِوَرَثَتِهِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ) مسلمانلاردان بولغان وارثلار یغه بولور
(وَمَا كُنْصَبُهُ) دخی مرتدنك کسب اینگان نرسه سی (فِي حَالِ رَدَّتِهِ) مرتد بولغان حالنده (فِي^۲)
غنیمندر (وَإِذَا غَرِقَ جَمَاعَةٌ) هر قایچان بر جماعت صوغه باطسه (أَوْ سَقَطَ عَلَيْهِمْ) یایسه بر
جماعت اوزرینه توشسه (حَائِطٌ) دیوار (فَلَمْ يَعْلَمْ) بس بلنمش بولماسه (مِنْ مَاتَ مِنْهُمْ) اول
جماعتدن کم ئولدی (أَوَّلًا) اؤل (فَمَالُ كُلِّ وَاحِدٍ) بس هر برسینك مالی (مِنْهُمْ) اول
جماعتدن (لِلْأَحْيَاءِ) ترکلرینه بولور (مِنْ وَرَثَتِهِ) وارثلار ندان (وَإِذَا اجْتَمَعَ) دخی هر قایچان
چیللسه (فِي الْمَجُوسِي) مجوسیده (قَرَابَتَانِ) ایکی یاقنلق (لَوْ تَفَرَّقَتَا) اگر ایکی یاقنلق
آیرلوشقان بولسه لار (فِي شَخْصَيْنِ) ایکی کشیده (وَرَثَ أَحَدُهُمَا مَعَ الْآخَرِ) بو ایکی کشینك
برسی ایکنچسی برلهن میراث آلور (وَرَثَ بِهِمَا) بو مجوسی ایکی یاقنلق برله ده میراث آلور
(وَلَا يَرْتُلُ الْمَجُوسِي) دخی مجوسی میراث آلماس (بِالْأَنْكِحَةِ الْفَاسِدَةِ) بوزوق بولغان نکاحلار
برلهن (الَّتِي) آندالابن نکاحلار (يَسْتَحِلُّونَهَا) هلالگه صانورلار اول نکاحلار نی مجوسلار
(فِي دِينِهِمْ) اوزلرینك دیننده (وَعَصَبَةٌ وَلَدُ الزَّوْنِ) دخی زندان توغان بالانك عصبه سی
(وَوَلَدُ الْمَلْعَنَةِ) دخی لعان قیلشقان خاتوننك بالاسی (مَوْلَى أُمَّهَاتِهِمَا) آنالارینك مولی سیدر
یعنی میراثلاری آنالارینك مولی سیننه بولور (وَمِنْ مَاتَ) دخی بر کشی ئولسه (وَتَرَكَ)

دخی قالدرسه (حملًا) خاتونینک قورصاغنداغی بالانی (وولدًا) دخی توغان بالانی (ووقف
 ماله) اول کشینک مالی توقناتلور یعنی بولنمہس (حتی تضع امرأتہ) خاتونی بالاسی
 تابقانغہ قدر (فی قول ابي حنیفة) امام اعظم سوزنندہ (والجد) دخی میتنک آتاسینک آتاسی
 (اولی بالمیراث) میراث آلرغہ آرتوغراقدر (من الأخوة) قردہ شلردن (عند ابي حنیفة رحمه الله)
 امام اعظم قاشندہ (وقال) ئەیتدیلر اما مین (یُقاسمُهُمْ) میتنک جدی قردہ شلری برلہن بولشورلر
 دیبیلر (الا) مگر بولشمہ سلر (ان تَنقِصَهُ الْمُقَامَةُ) بولشونک کیمتووی وقتندہ جدنک الوشنی
 (من الثلث) اوچدن بردن بوضورتک جگہ نلت بولوب قالغانی قردہ شلرگہ بولور (واذا اجتمع
 الجدات) دخی هر قایچان میتنک ابیلری یعنی آتاسینک یایسہ آتاسینک آتالاری جیبیلسہ
 (فالسُّدُسُ) بس مالنک آلتیدان بری (لاقرہن) جلدہ لرنک یا قنراغینہ بولور (ویعجبُ الجد)
 دخی میتنک آتاسینک آناسی حاجب بولور (أمہ) اوز آناسنی (ولأثر) دخی میراث
 آلماس (أم اب الأم) میتنک آتاسینک آتاسینک آناسی (بسہم) فرض برلہن بلسکہ ذوی
 الارحامدان بولور (وکل جمة) دخی هر بر جمدہ (تعجب) حاجب بولور (أمها) اوز آناسنی.

باب ذوی الارحام

فرض اییہ سیدہ وعصبہ دہ بولما یفچہ میت گہ یاقنلق لاری بولغان کشیلر بیانندہ کیلنگان
 بابدر (واذا لم یکن) دخی هر قایچان بولماسہ (للمیت) میت اوچون (عصبه) عصبہ
 (او ذوسہم) یایسہ الوش اییہ سی (ورثہ) میراث آلور اول میتدن (ذو وارحامہ) یاقنلق اییہ سی
 قردہ شلری (وہم) اول ذوی الارحام (عشره) اوندر (ولک البنات) میتنک قزینک بالاسیدر
 (وولد الأخت) دخی میتنک قز قردہ شینک بالاسیدر (وابنہ الأخ) دخی میتنک ایر قردہ شینک
 قزیدر (وابنہ العم) دخی میتنک آتاسی برلہن بر توغان ایر قردہ شینک قزیدر (والخال)
 دخی میتنک آناسی برلہن بر توغان ایر قردہ شیدر (والخاله) دخی میتنک آناسی برلہن
 بر توغان قز قردہ شیدر (واب الأم) دخی میتنک آناسینک آتاسیدر (والعم للام) دخی
 میتنک آناسی برلہن آتا باشقہ آنا بر بولغان ایر قردہ شیدر (والعمه) دخی میتنک آناسی
 برلہن بر توغان قز قردہ شیدر (وولد الأخ من الأم) دخی میت برلہن بر آنادان بولغان
 ایر قردہ شینک بالاسیدر (ومن ادلی بہم) دخی بولار برلہن میت کہ اولاشقان کشیلردر
 (واولاهم) ذوی الارحامنک میراث غہ آرتوغراق ولایقراق بولغانی (من کان ولد المیت)

میتنىڭ بالاسىدىن بولغانلار بىر (نَمَّ وَلَدُ الْأَبَوَيْنِ) مونڭ صوڭىنىڭ مېنىڭ آتا و آناسىنىڭ
 بالاسىدىن بولغانىدىر (أَوْأَمَهُمَا) يايىسە آتابىرلەن آنانىڭ بىرسىنىڭ بالاسىدىن بولغانىدىر
 (وَهُمْ) اول آتا و آناسى بالاسىدىن بولغانلار (بِنَاتُ الْأَخْوَةِ) مېنىڭ اير قىردەشلىرىنىڭ
 قىزلىرىدىر (وَوَلَدُ الْأَخْوَاتِ) دىنى مېنىڭ قىز قىردەشلىرىنىڭ بالاسىدىر (نَمَّ وَلَدُ أَبِي أَبِيهِ)
 مونڭ صوڭىنىڭ آتا و آناسىنىڭ آتا و آناسىنىڭ بالاسىدىن بولغانلار بىر (أَوْأَمَهُمَا) يايىسە
 آتا و آناسىنىڭ آتا و آناسىنىڭ بىرسىنىڭ بالاسىدىن بولغانلار بىر (وَهُمْ) آلالر (الْأَخْوَالُ)
 مېنىڭ آناسى بىرلەن بىر توغان اير قىردەشلىرىدىر (وَالْخَالَاتُ) دىنى مېنىڭ آناسى بىرلەن بىر
 توغان قىز قىردەشلىرىدىر (وَالْعَمَّاتُ) دىنى مېنىڭ آناسى بىرلەن بولغان قىز قىردەشلىرىدىر
 (وَإِذَا اسْتَوَى) دىنى ھىر قاچىچان بىر بىر بولسە (وَأَرْثَانِ) ذوى الارحامدان ايكى وارث
 (فِي دَرَجَةٍ) بىر درجەدە (فَأَوْلَاهُمْ) بىس وارثلىرىنىڭ آرتوغراغى (مَنْ أَدْلَى بَوَارِثِ) وارث واسطەسى
 بىرلەن مېنىڭ گە اولاشقان كىشىدىر (وَأَقْرَبُهُمْ) دىنى ذوى الارحامنىڭ مېنىڭ گە ياقىنراقى (أَوْلَى)
 مېراث اوچون آرتوغراقدىر (مَنْ أَبْعَدَهُمْ) مېنىڭ گە يىراغراغىدىن (وَأَبُ الْأُمِّ) دىنى آنانىڭ
 آناسى (أَوْلَى) آرتوغراقدىر (مَنْ وَلَدَ الْأَخِ) اير قىردەشنىڭ بالاسىدىن (وَالْأَخْتِ) دىنى قىز
 قىردەشنىڭ بالاسىدىن (وَالْمُعْتَقُ) دىنى آزاد قىلىۋىچى (أَحَقُّ) لايىقراقىر (بِالْفَاضِلِ) آرتقانينە
 (عَنْ سَهْمِ ذَوَى السَّهَامِ) الوىش ايىلەرنىڭ ئالوشىدىن (إِذَا لَمْ تَكُنْ عَصَبَةً) ھىر قاچىچان عىسبە بولماسە
 (سِوَاهُ) آزاد قىلىۋىچىدىن باشقە (وَمَوْلَى الْمَوَالَاتِ) دىنى مولى الموالات (بِثَرْتِ) مېراث آلور
 بىر ھىرى يايىسە دىنى بىر اير آلدىنىڭ اسلام دىنىنى قبول ايتىپ بوايرنى ۋى قىلسە بواسلام
 قبول ايتىۋىچى اير ئولۇپ باشقە وارثلىرى بولماسە اسلام قبول ايتىۋىچى كىشىدىن بواير مېراث
 آلور (وَإِذَا تَرَكَ الْمُعْتَقُ) ھىر قاچىچان آزاد قىلىنمىش قىل ھالدىرسە (أَبَا مَوْلَاهُ) آزاد قىلىنغان
 خواجهسىنىڭ آتاسىنى (وَأَبْنِ مَوْلَاهُ) دىنى آزاد قىلىنغان خواجهسىنىڭ اوغلىنى (فَمَالُ اللَّابْنِ) بىس
 بو آزاد قىلىنغان كىشىنىڭ مالى خواجهنىڭ اوغلىنى بولور (وَقَالَ أَبُو يُونُسَ) دىنى ئەيىقى امام
 ابويوسف (لِللَّابِ السُّدُسُ) آزاد قىلىنغان خواجهنىڭ آتاسىنىڭ تىقىدىن بىر بولور (وَالْبَاقِي
 لِلْأَبْنِ) قالغانى خواجهنىڭ اوغلىنى بولور دىنى (فَإِنْ تَرَكَ) بىس اكر آزاد قىلىنمىش قىل
 قالدىرسە (جَمَّ مَوْلَاهُ) خواجهسىنىڭ آتاسىنىڭ آتاسىنى (وَأَخَّ مَوْلَاهُ) دىنى خواجهسىنىڭ اير
 قىردەشىنى (فَالْمَالُ لِلْجَمِّ) بىس مال خواجهنىڭ آتاسىنىڭ آتاسىنى بولور (فِي قَوْلِ أَبِي حَنِيفَةَ
 رَحِمَهُ اللَّهُ) امام اعظم قاشنىڭ (وَقَالَ) دىنى ئەيىقىلر امامىن (هُوَ) اول مال (بَيْنَهُمَا) جىبىرلەن

حساب الفرائض

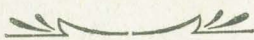
فرضلار حسابی بیاننمہ در (اذا كان في المسئلة) هر قايچان بر مسئله ده بولسه (نصف) يارطى
(وما بقى) دخى يارطيدن قالغانى (فاصلها من اثنين) بس بومسئله نك اصرلى ايكيدين
كيلور (وان كان) دخى اگر بر مسئله ده بولسه (ثلث) اوچدن بر (وما بقى) دخى اوچدن
بودن قالغانى (اوثلثان) يايسه اوچ الوشدين ايكى الوش بولسه (فاصلها من ثلثة)
بس اول مسئله نك اصرلى اوچدن كيلور (وان كان) دخى اگر بر مسئله ده بولسه (ربع)
دورتن بر (وما بقى) دخى دورتن بردن قالغانى (اوربع) يايسه دورتن بر بولسه
(ونصف) دخى يارطى بولسه (فاصلها من اربعة) بس اول مسئله نك اصرلى دورتن كيلور
(وان كان ثمن) دخى بر مسئله ده سيگزدن بر بولسه (وما بقى) دخى سيگزدن بردن قالغانى
بولسه (او ثمن) يايسه بر مسئله ده سيگزدن بر بولسه (ونصف) دخى يارطى بولسه (فاصلها
من ثمانية) بس بومسئله نك اصرلى سيگزدن كيلور (واذا كان) دخى هر قايچان بولسه بر مسئله ده
(نصف) يارطى (وثلث) دخى اوچدن بر (اوسس) يايسه آلتيدن بر بولسه (فاصلها
من ستة) بس اول مسئله نك اصرلى آلتيدن كيلور (وتعول) دخى بو آلتى بعض وقت
عول قيلور (الى سبعة) ييدى گه (وثمانية) دخى سيگرگه (وتسعة) دخى توقزعه (وعشرة)
دخى اونغه (وان كان) اگر بر مسئله ده بولسه (مع الربع) دورتن بر برلن (ثلث)
اوچدن بر (اوسس) يايسه آلتيدن بر (فاصلها) بس اول مسئله نك اصرلى (من اثنين
عشر) اون ايكيديدر (وتعول) دخى اون ايكى بعض وقت عول قيلور (الى ثلثة عشر)
اون اوچكه (وخمسة عشر) دخى اون بيدى گه (وسبعة عشر) دخى اون بيدى گه (واذا كان)
دخى هر قايچان بر مسئله ده بولسه (مع الثمن) سيگزدن بر برلن (ثلثان) اوچ اولوشدن
ايكى الوش (اوسس) يايسه آلتيدن بر (فاصلها) بس بومسئله نك اصرلى (من اربعة
وعشرين) بيكرمى دورتن كيلور (وتعول) بويكرمى دورت بعض وقت عول قيلور
(الى سبعة وعشرين) بيكرمى ييدى گه (فاذا انقسمت المسئلة) هر قايچان مسئله كسر سز
بولنسه (على الورثة) وارثلر اوزرينه (فقط صحت) بس تحقيق اول مسئله صحيح
بولدى (وان لم تنقسم) دخى اگر بولنمسه (سهام فريق) وارثلردن بر جماعت نك
الوشلرى (عليهم) اول جماعت اوزريفه (فاضرب عددهم) بس شول جماعت نك

باش صانلارینی ضرب قیل سین (فی أصل المسئلة) اصل مسئله گه مسئله عادلہ بولسه
(وَعَوْلَاهَا) دخی مسئله نلک عولینه ضرب ایت (اِنْ كَانَتْ عَائِلَةً) اگر مسئله عول قیلہ
تورغان بولسه (فَمَاخْرَجَ مِنْهُ) بس ضربدان چقغان نرسه (فَمِنْهُ) بس ضربدان چقغان
نرسه دن (تَصَحَّ الْمَسْئَلَةُ) مسئله درست بولور (كَأَمْرًا) مثالی خاتون کبی (وَأَخَوَيْنِ)
دخی ایکی ایرقردهش کبی (لِلْمَرْأَةِ) خاتون غه بولور (الرَّبْعُ) دورتدن بر (سَهْمٌ) برالوش
(وَاللَّخْوَيْنِ مَبْقَى) ایکی ایرقردهش که قالغانی بولور (ثَلَاثَةُ أَشْهُمٍ) اوج الش (وَلَا تَنْقَسُمُ)
اوج اولوش بولنمهس (عَلَيَّهْمَا) ایکی ایرقردهش اوزرینه (فَأَضْرِبْ اثْنَيْنِ) بس ایکی
عددی ضرب قیل سین (فی أصل المسئلة) اصل مسئله گه (فَتَكُونُ) بس ضربدان حاصل
بولور (ثَمَانِيَةً) سیکز (وَمِنْهَا) اول سیکزدن (تَصَحَّ الْمَسْئَلَةُ) مسئله صحیح بولور (فَإِنْ وَاوْفَقَ)
سهامهم) بس اگر فریق لرنلک الوش لری موافق بولسه (عَمَدَهُمْ) باش صانلارینه (فَأَضْرِبْ)
وَفَقْ عَمَدَهُمْ) بس باش صانلارینک وفقی ضرب قیل سین (فی أصل المسئلة) اصل مسئله گه
(كَأَمْرًا) مثالی بر خاتون کبی (وَسِتَّةٌ أَخْوَةٌ) دخی آلتی ایرقردهش کبی (لِلْمَرْأَةِ) خاتون غه
بولور (الرَّبْعُ) دورتدن بر (سَهْمٌ) برالوش (وَاللَّخْوَةٌ) دخی ایرقردهش لری (ثَلَاثَةٌ) اوج
الوش (لَا تَنْقَسُمُ) اوج الوش بولنمهس (عَلَيَّهْمُ) آلتی قردهش اوزرینه (فَأَضْرِبْ) بس
ضرب قیل سین (ثَلَاثُ عَمَدَهُمْ) آلتی قردهش لرنلک عددلارینک اوجدن برنی (فی أصل
المسئلة) اصل مسئله گه (وَمِنْهَا) اول ضربدن حاصل بولغان سیکزدن (تَصَحَّ) مسئله درست
بولور (فَإِنْ لَمْ تَنْقَسِمِ) بس اگر کسر سز بولنمهسه (سَهَامٌ فَرِيقَيْنِ) ایکی فریقنک الوش لری
(أَوْ أَكْثَرَ) بیایسه ایکی فریقدان کو بره کنلک الوش لری (فَأَضْرِبْ أَحَدَ الْفَرِيقَيْنِ) بس
ایکی فریقنک برسنی ضرب قیل سین (فی الآخر) ایکنچی سینه (ثُمَّ مَا اجْتَمَعَ) مونلک صوکنلک
ضرب برله جیلغاننی ضرب قیل سین (فی الفریق الثالث) اوجونچی فریققه (ثُمَّ مَا اجْتَمَعَ)
مونلک صوکنده ضرب برله جیلغاننی ضرب قیل سین (فی أصل المسئلة) اصل مسئله گه
(فَإِنْ تَسَاوَتَ الْأَعْدَادُ) بس اگر عددلر مائل بولسه (اَغْنَى أَحَدُهُمَا) متماثلین دن برسنی
ضرب موکسر قیلور (عَنِ الْآخَرِ) ایکنچی سن ضربدان (كَأَمْرًا) ایکی خاتون کبی (وَأَخَوَيْنِ)
دخی ایکی ایرقردهش کبی (فَأَضْرِبِ الْاِثْنَيْنِ) بس ایکی نی ضرب قیل سین (فی أصل المسئلة) اصل
مسئله گه (فَإِنْ كَانَ أَحَدُ الْعَدَدَيْنِ) بس اگر ایکی عددنک برسی بولسه (جُزْأَمَنْ الْآخَرَ) ایکنچی
عددن جز بولسه (اَغْنَى الْاَكْثَرَ) کوب عددی ضرب قیلور موکسر قیلور (عَنِ الْأَقَلِّ) آز عددی

ضرب قیلودن (كَارَبَعِ نِسْوَةٍ) مثالی دورت خاتون کبی (وَآخَوَيْنِ) دخی ایکی ایر قرددهش
 کبی (إِذَا ضَرَبْتَ الْأَرْبَعَةَ) هر قایچان دورتنی ضرب قیلسا کسین (أَجْزَأُكَ) کفایه قیلور سیدنا
 (عَنِ الْآخَوَيْنِ) ایکی قرددهشکه ضرب قیلودن (فَإِنْ وَاَفَّقَ أَحَدُ الْعَدَدَيْنِ) بس اگر ایکی
 عددنک برسی موافق بولسه (الْآخَرَ) ایکنچی عددکه (ضَرَبْتَ) ضرب قیلور سیکسین (وَفَقَّ
 أَحَدُهُمَا) ایکی عددنک برسیدنک وفقن (فِي جَمِيعِ الْأَخْر) ایکنچی عددنک بارچه سینمه (ثُمَّ مَا
 اجتمع) مونک صوکنده ضرب برله جییلغاننی ضرب قیل سین (فِي أَصْلِ الْمَسْئَلَةِ) اصل مسئله گه
 (كَارَبَعِ نِسْوَةٍ) مثالی دورت خاتون کبی (وَآخْتِ) دخی بر قز قرددهش کبی (وَسَقَّةِ أَعْمَامِ) دخی
 آلتی آتا برله بر توغمه ایر قرددهش کبی (فَالسَّقَةَ) بس آلتی (نَوَافِقِ الْأَرْبَعَةَ) دورتکه موافق
 بولور (بِالنَّصْفِ) یارطی برله (فَأَضْرَبَ نِصْفَ أَحَدِهِمَا) ایکی عددنک برسیدنک یارطیسین
 ضرب قیل سین (فِي جَمِيعِ الْأَخْر) ایکنچی عددنک بارچه سینمه (ثُمَّ فِي أَصْلِ الْمَسْئَلَةِ) مونک
 صوکنده حاصل نی یعنی اون ایکی نی اصل مسئله گه ضرب قیل سین (تَكُونُ) بولور اول
 مسئله (ثَمَانِيَةَ وَأَرْبَعِينَ) قورق سیکزدن (وَمِنْهَا) اول قورق سیکزدن (نَصَحُ) مسئله درست بولور
 (فَإِذَا صَحَّتِ الْمَسْئَلَةُ) بس هر قایچان مسئله درست بولسه (فَأَضْرَبَ سَهَامَ كُلِّ وَارِثٍ) بس هر
 وارثنک الوشن ضرب قیل سین (فِي التَّرَكَةِ) ترکه گه (ثُمَّ أَقْسَمَ) مونک صوکنده بول سین (مَا
 اجتمع) ضرب برله ن جییلغانن (عَلَى مَا) شول نرسه — اوزرینه (صَحَّتْ مِنْهُ) اول
 نرسه دن درست بولدی (الْفَرِيضَةُ) تصحیح (يَخْرُجُ) بولور برله ن چغار (حَقَّ ذَلِكَ الْوَارِثِ)
 اوشبور وارثنک حق (وَإِذَا لَمْ تَقْسَمِ التَّرَكَةُ) هر قایچان ترکه بولنمش بولماسه (حَتَّى مَاتَ) تا کم
 ئولسه (أَحَدُ الْوَرَثَةِ) وارثلرنک برسی (فَإِنْ كَانَ) اگر بولسه (مَا يُصِيبُهُ) بو وارثکه تیگان نرسه
 (مِنَ الْمَيِّتِ الْأَوَّلِ) اولگی میت دن (تَنْقَسَمُ) بولنور بولسه (عَلَى عَدَدِ وَرَثَتِهِ) اوزینک وارثلرنک
 صابینه (فَقَدْ صَحَّتِ الْمَسْئَلَتَانِ) بس هر ایکی مسئله درست بولور (مَّا صَحَّتِ الْأَوَّلُ مِنْهُ) اولگی
 مسئله درست بولغان نرسه دن (وَإِنْ لَمْ يَنْقَسَمْ) دخی اگر اولگی میتدن وارثکه تیگان
 نرسه اوزینک وارثلرنک صابینه بولنمشه (صَحَّتْ) تصحیح قیلنور (فَرِيضَةُ الْمَيِّتِ الثَّانِي)
 ایکنچی میت نک مسئله سی (بِالطَّرِيقَةِ الَّتِي) شولنا ابن طریق برله ن تصحیح قیلنور (ذَكَرْنَاهَا)
 ذکر قیلدیق بز اول طریق نی (ثُمَّ ضَرَبْتَ) مونک صوکنده ضرب قیلور سیکسین (أَحَدِي
 الْمَسْئَلَتَيْنِ) ایکی مسئله نک بوسن (فِي الْأَخْرِي) ایکنچ سینمه (أَنْ لَمْ يَكُنْ) اگر بولماسه (بَيْنَ
 سَهَامِ الْمَيِّتِ الثَّانِي) ایکنچی میتنک آلوشی آراسنده (وَمَا) دخی شول نرسه آراسنده

(صَحَّتْ مِنْهُ) اول نرسه دن درست بولدی (فَرِيضَتُهُ) ايکنچی ميت نك مسئلهسى (مُوافَقَةً) موافقه بولسه (وَإِنْ كَانَتْ) بس اگر بولسه (بَيْنَهُمَا) ايکنچی ميتنك الوشلى آراسى برله ن مسئلهسى درست بولغان نرسه آراسنده (مُوافَقَةً) موافقت بولسه (فَأَضْرَبُ) بس ضرب قيل سين (وَفَقَّ الْمَسْئَلَةَ الثَّانِيَةَ) ايکنچی مسئله نك وفقن (فِي الْأُولَى) اولگى مسئله گه (فَمَا اجْتَمَعُ) بس ضرب برله جييلغان نرسه (صَحَّتْ مِنْهُ) اول نرسه دن درست بولور (الْمَسْئَلَتَانِ) هر ايكى مسئله (وَكُلُّ مَنْ) هر آنء الابن كشى (كَانَ لَهُ) بولدى اول كشى گه (مِنَ الْمَسْئَلَةِ الْأُولَى) اولگى مسئله دن (شَيْءٌ) بر نرسه (مَضْرُوبٌ) ضرب قيلنمشدر اول نرسه (فِي وَفَقِ الْمَسْئَلَةِ الثَّانِيَةِ) ايکنچی مسئله نك وفقينه (وَمَنْ) دخى هر آنء ابن كشى (كَانَ لَهُ) بولدى اول كشيگه (شَيْءٌ) بر نرسه (مِنَ الْمَسْئَلَةِ الثَّانِيَةِ) ايکنچی مسئله دن (مَضْرُوبٌ) ضرب قيلنمشدر اول نرسه (فِي وَفَقِ تَرْكَةِ الْمَيِّتِ الثَّانِي) ايکنچی ميتنك تركه سينك وفقينه (وَإِذَا صَحَّتْ الْمَسْئَلَةُ الْمُنَاسَخَةُ) هر قايچان مناسخه مسئلهسى درست بولسه (وَأَرَدَتْ) دخى تله سك سين (مَعْرِقَةً مَا) شول نرسه ني بلونى (يُصِيبُ) تيپه ر اول نرسه (كُلُّ وَاحِدٍ) هر برسينه (مِنْ حَبَاتِ الدَّرْهَمِ) درهم اورلقلار ندين (قَسَمَتْ) بوله رسك سين (مَا) شول نرسه ني (صَحَّتْ مِنْهُ الْمَسْئَلَةُ) اول نرسه دن مسئله درست بولدى (عَلَى ثَمَانِيَةِ أَرْبَعِينَ) قرق سيگزگه (فَمَا أُخْرِجَ) بس بولو برله چقغان نرسه يعنى حبه (أَخَذَتْ) آلورسك سين (لَهُ) اول بولو برله نرسه اوچون (مِنْ سَهَامِ كُلِّ وَارِثٍ) هر وارنك الوشمن (حَبَّةٌ) بر حبه ني (وَاللَّهُ) اول الله تعالى (أَعْلَمُ) بلگوچيره كدر (بِالصَّوَابِ) نوغريلق ودرستلك برله ن (تمت ترجمة الكتاب بعون الله الملك الوهاب)

فى سنة ١٣١٨ هـ من الهجرة النبوية وفى غرة ذى القعدة وفى يومه الرابع

فهرست

۲	طهارت حکم لوی بیاننده کیلگان کتاپ	۴۶	یغمور نله گانده او قولا تورغان نماز بیاننده کیلگان باب
۹	تیهم حکملری بیاننده کیلگان باب		
۱۱	ایکی چینک اوزرینه مسح قیلو حکملری بیاننده کیلگان باب	۴۶	رمضان آینی اوته ونک بیاننده کیلگان باب
۱۳	حیض حکملری بیاننده کیلگان باب	۴۷	صوغشدان قورقو وقتنده او قولا تورغان نماز بیاننده کیلگان باب
۱۶	نجاستدن پا کلانوهم نجاست حکملری بیاننده کیلگان باب	۴۸	جناز بیاننده کیلگان باب
۱۸	نماز حکملری بیاننده کیلگان کتاپ	۵۲	شهید حکملری بیاننده کیلگان باب
۱۹	اذان حکملری بیاننده کیلگان باب	۵۳	کعبه اللهده نماز او قوبیاننده کیلگان باب
۲۱	نمازغه الک بولغان شرطلار بیاننده کیلگان باب	۵۳	زکوة حکملری بیاننده کیلگان کتاپ
۲۲	نماز نلک صفتلاری بیاننده کیلگان باب	۵۴	دوه زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۱	وقتنده او قلمی قالغان نمازلارنی قضا قیلو بیاننده کیلگان باب	۵۶	صغر زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۱	نماز او قومکرزه بولغان وقتلار بیاننده کیلگان باب	۵۷	قوی صارق کچه زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۲	نفل نمازلاری بیاننده کیلگان باب	۵۷	آط زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۴	سهو سجده سی بیاننده کیلگان باب	۵۹	کمش زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۶	آورو آدم نلک نمازی بیاننده کیلگان باب	۶۰	آنتون زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۷	تلاوت سجده سی بیاننده کیلگن باب	۶۰	آلتون کمش که باشقه ماللار زکاتی بیاننده کیلگان باب
۳۹	مسافر آدم نلک نمازی بیاننده کیلگان باب	۶۱	ایگنلرو یمشله زکاتی بیاننده کیلگان باب
۴۱	جمعه نمازی بیاننده کیلگان باب	۶۲	زکاتنی کم لرگه بیرو درست و کم لرگه بیرو درست توگل لکنی بیاننده کیلگان باب
۴۳	ایکی عید نمازلاری بیاننده کیلگان باب	۶۵	فطر صدقه سی بیاننده کیلگان باب
۴۵	قیاش توتولغان وقتنده او قلاتورغان نماز بیاننده کیلگان باب	۶۶	روزه حکملری بیاننده کیلگان کتاپ

۷۱	بیاننده کیلگان باب	۱۱۹	رهن یازاکلات حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۷۲	حج حکم لری بیاننده کیلگان کتاب	۱۲۴	صاتو آلوده و باشقه نرسه لرده تصرفدن طییا تورغان نرسه لر بیاننده کیلگان کتاب
۸۱	قران حجی بیاننده کیلگان باب		
۸۲	تمتع حجی بیاننده کیلگان باب		
۸۴	احرام لی کشیگه قیاورغه یارامی تورغان اشلرنی و قیلغان تقدیرده	۱۲۵	بوز و قلف اوچون تصرفدن طییدو بیاننده کیلگان باب
	نرسه بولاچاغنی بیاننده کیلگان باب	۱۲۸	بوروج سببلی تصرفدن طییدو بیاننده کیلگان باب
۹۱	بر سبب برله حج گه بارغانده طییلو بیاننده کیلگان باب	۱۳۰	اقرار حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۹۲	حج فوت قیلوی بیاننده کیلگان باب		
۹۳	حج قربانی بیاننده کیلگان باب	۱۳۷	اجاره یعنی فائده لرنی صاتو بیاننده کیلگان کتاب
۹۵	صاتو و آلو حکم لری بیاننده کیلگان کتاب	۱۴۰	اجیرلر بیاننده کیلگان باب
۹۹	شرط اختیاری بیاننده کیلگان باب	۱۴۱	بوزوق اجاره بیاننده کیلگان باب
۱۰۰	مبیعنی کورو اختیاری بیاننده کیلگان باب	۱۴۷	شفعه حکم لری بیاننده کیلگان کتاب اورتاق لقی حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۱۰۲	عیب اختیاری بیاننده کیلگان باب	۱۵۵	
۱۰۴	شریعتده بوزوق بیع بیاننده کیلگان باب	۱۶۰	فائده برکشیدن بولوب عمل ایکنچی کشیدن بولغان مضاربه بیاننده کیلگان کتاب
۱۰۷	صاتوب آلغان بایسه صاتقان نرسه نی کیرو قایتاروشو بیاننده کیلگان باب	۱۶۴	وکیلک بیاننده کیلگان کتاب کفیلک حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۱۰۸	آلغان بهاغه دییب دخی فلان قدر فائده برلهن دییب صاتو بیاننده کیلگان باب	۱۷۱	
۱۱۰	ربررا حکم لری بیاننده کیلگان باب	۱۷۵	برکشیدنک حقیقینی ایکنچی کشیگه تابشرو بیاننده کیلگان کتاب
۱۱۲	ثمننی حاضر آلوب مبیعنی سوگره بیررگه بولغان صاتو بیاننده کیلگان باب	۱۷۶	صلح حکم لری بیاننده کیلگان کتاب هبه حکم لری بیاننده کیلگان کتاب وقف حکم لری بیاننده کیلگان کتاب غصب حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۱۱۵	آلتون و کمش سوداسی بیاننده کیلگان باب	۱۸۵	
		۱۸۸	

۱۹۲	و دیعت حکم لری بیانند کیلگان کتاب	۲۵۵	نقده لرحکملری بیانند کیلگان کتاب
۱۹۵	عاریت حکملری بیانند کیلگان کتاب	۲۶۲	قل آزادایتو حکملری بیانند کیلگان کتاب
۱۹۶	تابلدوق بالاغه متعلق بولغان حکم لری	۲۶۵	قلنی مدبر قیلو حکملری بیانند کیلگان باب
۱۹۸	بیاننده کیلگان کتاب	۲۶۶	کینزه کنی ام ولد قیلو حکملری بیانند کیلگان باب
۱۹۹	تابلغان مالغه متعلق بولغان حکم لری	۲۶۹	مکاتب حکملری بیاننده کیلگان کتاب
۲۰۱	بیاننده کیلگان کتاب	۲۷۳	ولاء حکملری بیاننده کیلگان کتاب
۲۰۲	خشی حکملری بیانند کیلگان کتاب	۲۷۶	جنایتلر حکملری بیانند کیلگان کتاب
۲۰۱	یوغالغان کشی گه متعلق بولغان حکم لری	۲۸۱	دیه لرحکملری بیانند کیلگان کتاب
۲۰۲	بیاننده کیلگان کتاب	۲۹۰	قسامه حکملری بیاننده کیلگان باب
۲۰۲	قلنگ قاجووینه متعلق بولغان حکم لری	۲۹۲	عاقله لرحکملری بیانند کیلگان باب
۲۰۲	بیاننده کیلگان کتاب	۲۹۳	مدلر حکملری بیانند کیلگان کتاب
۲۰۲	فائذ آلوغه صلاحیتی بولماغان بیرنی	۲۹۸	شواب حدی بیاننده کیلگان باب
۲۰۲	احیا قیلوغه متعلق بولغان حکم لری	۲۹۹	عقیفه خاتوننی زنا برهن سوگوگه متعلق بولغان حکم لری بیاننده کیلگان باب
۲۰۳	بیاننده کیلگان کتاب	۳۰۱	اورلاوغه متعلق بولغان حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۲۰۳	اذن بیرلش قلنگ حکملری بیاننده کیلگان کتاب	۳۰۶	اچمالکر حکملری بیاننده کیلگان کتاب
۲۰۷	مزارعه حکملری بیاننده کیلگان کتاب	۳۰۷	آو اولو دخی حیوانلار بوغازلاوغه متعلق بولغان حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۲۰۹	مساقات حکم لری بیاننده کیلگان کتاب	۳۱۲	قربان بوغازلاوغه متعلق بولغان حکم لری بیاننده کیلگان کتاب
۲۰۹	نکاح حکم لری بیاننده کیلگان کتاب	۳۱۴	یمین حکملری بیاننده کیلگان کتاب
۲۲۳	رضاع حکملری بیاننده کیلگان کتاب	۳۲۴	دعوی حکملری بیاننده کیلگان کتاب
۲۲۷	طلاق حکم لری بیاننده کیلگان کتاب	۳۳۶	شهادتلر بیاننده کیلگان کتاب
۲۳۶	طلاقدان قایتو حکملری بیاننده کیلگان باب	۳۴۳	شهادتدان قایتو بیاننده کیلگان کتاب
۲۳۹	خاتوننی وطی قیلودان طیبیا تورغان یمین بیاننده کیلگان کتاب	۳۴۴	قاضینلغی ادبی بیاننده کیلگان کتاب
۲۴۱	مال برابرند طلاق قیلو بیاننده کیلگان باب		
۲۴۳	ظهار حکملری بیاننده کیلگان کتاب		
۲۴۷	لعان حکملری بیاننده کیلگان کتاب		
۲۵۰	عده حکملری بیاننده کیلگان کتاب		

۳۵۱	قسمت حکم لری بیانندہ کیلگان کتاب	۳۸۰	وارث لرننگ میراث دان ساقط بولولاری بیانندہ کیلگان باب
۳۵۶	کوچنو حکم لری بیانندہ کیلگان کتاب	۳۸۱	عصبہ لری بیانندہ کیلگان باب
۳۶۶	شریعندہ استعمال درست بولغان	۳۸۲	حجب حکم لری بیانندہ کیلگان کتاب
	نرسہ لری برلہن شریعتن استعمال درست بولغان نرسہ لری بیانندہ کیلگان کتاب	۳۸۳	فرض ایپہ لری نہ قایتادان الش بیرو بیانندہ کیلگان باب
۳۷۰	وصیت حکم لری بیانندہ کیلگان کتاب	۳۸۴	ذوی الارحام بیانندہ کیلگان باب
۳۷۸	فرائض حکم لری بیانندہ کیلگان کتاب	۳۸۶	فرائض حسابی بیانندہ کیلگان باب

مُترجم ہو کتابی شیخ الاسلام مصیباتدن بلا یادان قیلوب امان
 حق تعالی قیلغان فتح الاسلام آخر دمده روزی قیلغل آکا ایمان

استاذ الکل عالم و فاضل محقق داملا شهاب الدین المرجانی حضرت لری حقندہ بر آرنظم

قزان شهرندہ بر عالم آنک اسمی شهاب الدین کامل استاذ قرانندہ شهاب الدین بولارننگ هر ایکسی طالب دین داملا شهاب الدین تبرک ذات موافق کیلگان اسمی بلسه ک آباد ضیا قیلا اطرافینی نار شعلہ سی واضح قیلوب کیتکانلرننگ بودر برسی شیطانیہ آتدقلاری یولدز ایرر بومعنی دخی آکا توغری کیلور داملا شهاب الدین بر ذات عالی جنت عالیہده بولسون جانی متقن اولماقندہ نظیری یوق چپچقنی اولارنی قصد قیلوچی یوق علمینہ تعجب دن ککیتہ اوہام حق تعالی قیلغان ایکان الوغ انعام اوچ دورت سنہ درسیئہ دوام ایستوب

همه علمندین اول سالام وطن اصلی سیدر مرجان آتاسینک اسمی ایرر بهاء الدین وطن اصلی لاری ایرر مرجان شعلہ دین دیوبن قیل آنی یاد شهاب دیگان شعلہ نارای عالیشان دیننی دخی واضح قیلا ایر اعلاسی شعلہ دین بولوقینہ بودر برهان شهابنک معناسی هرکم بلور معانہنی آتدقندان بلسه ک ای جان منصف گہ معلوم ایرر آنک حالی امردینک کوب اجتهاد قیلدی احسان اگرچه معاندلر آتسہده اوق صاندوغاچہ اوق آطلارکہ هر زمان کسبی بولمای بولسه کبرک دیوالہام مصداقنی بلیمیم دیسه ک بحر عمان برر تاپمی بودر یادان قالدق اچوب

رحمتنگا واصل اینکل ایسا رحمن
 عنادگنی قویب آکا مصدق بول
 توری یاقدان ایندیله آکا بهتان
 دعاده بوللیق آکا لیل ونهار
 قدرن بلوب اثرلرن قاریق هرآن
 مرجانی دای علامه گه عنساد ایتو
 اصلینی اویلاساق ایسا دوستان
 معاندنک عنادکه هم یوق مجالی
 درجه اجتهادنی ویرگان سبعان
 قیلسه ده اراجیف لر گرچه قرح
 حقلقنی سویلی بیردی ایتمه ی کنمان
 حقارتکه یول تابامز بونی عجب
 حقلقنی دخی بزه قیلغل احسان
 اجتهاد ایندکینه هم یوق غایت
 خطاسینه اجر واحد بیرر مغان
 کتم ایتمه ی قیلوب اظهار
 بو نظمینی ایله دم بیان
 چسای آلمای قلم آلوب
 بو نظمینی ایله دم بیان
 که جمعه کیچنده حسن اختتامه

کوب اچهلای محروم قالدق کیندی کوچب
 محقق مدقق در شبهه سز اول
 معاندلر ازله یوب قلدغه یول
 کنابلارون قاراب انصافی قیللیق زنه ار
 یاصاب کیندی بزلرگه بیک کوب آثار
 صراط مستقیم دن چیت که کینو
 بزم کبی نادانلارغه کیلشرمی
 حالینه دلیل واضح ایرر قالی
 قویاش کبی دلیل سز هم ظاهر حالی
 افاضل واکابر قیلدی مــــح
 تهمت برلن ایتسه لرده توری جرح
 اثرلری بلوب بولمی طرشوب قاراب
 بزلره انصاف ویرگل اوزک یارب
 عالم فاضل اولدقینه یوق نهایت
 مجتهد که ایکی اجر ایتسه اصابت
 نقصانمله ایسوب افسرار
 قلبسه ایتمه یوب اضمار
 محبت اوطی قوزغالوب
 گر بولسه ده آرطقه قالوب
 بو نظمینی ایرشدر دم تمامه

